14303/C

Index by Pereboom
at end of vol II

METHODUS

STUDII MEDICI,

II. TOMIS COMPREHENSA.

Frans van Mieris inv. et delin. *I. Wandelaar fecit*

HERMANNI BOERHAAVE

VIRI SUMMI, SUIQUE PRÆCEPTORIS

METHODUS STUDII MEDICI

Emaculata & Acceſſionibus locupletata

AB

ALBERTO AB HALLER,

Med. & Ph. D. Anat. Chir. Bot. in Georg. Aug. P. P. O. Conſiliario Aul. & Archiatro Reg. & Elect. Præſide Regiæ Societ. Scientiar. Gotting. Acad. Cæſar. Natur. Curioſ. nec non Regg. Socc. & Acadd. Britann. Boruſſ. Suecic. & Upſal. Sodali. Reip. Bern. in Supr. Senatu CCviro.

TOMUS PRIMUS.

AMSTELAEDAMI,

Sumptibus JACOBI a WETSTEIN.

M. DCC. LI.

WELLCOME

GEORGIO II.

D. G. M. BRITANNIAE,
FRANCIAE
ET
HIBERNIAE
REGI,
DEFENSORI FIDEI
S. R. I. ELECTORI,
DUCI BRUNSVICI ET LUNEBURGI,
&c. &c. &c.

NOn excidet unquam animo illuſtris dies, ultimæ poſteritati venerabilis, qua præſens Numen Tuum Academiæ Tuæ oſtendiſti, REGUM JUSTISSIME. *Sedet animo æterna Tuæ benignitatis recordatio, qua motus & in me, adeo exiguam partem* GEORGIAE AUGUSTAE TUAE, *aliquod pre-*

tium,

tium, & aliquas in ornanda republica partes eſſe ſacra voce teſtatus es. Recens eſt etiam beneficium, gloriosum mihi, & Reipublicæ literariæ, ut ſperamus, utile, quo novam Societatem, ad incrementum ſcientiarum coëuntem, meæ inprimis fidei tradidiſti. Supererit denique apud nepotes meos Tuæ Munificentiæ illuſtre ſignum, quos nondum natos Nobilium ordini adſcriptos, Tuoque beneficio feliciores eſſe voluiſti, ut adpareret, nullos eſſe honores ad quos bonæ literæ ducere non poſſent, quoties ſapiens Princeps imperaret. Accipe ergo, PATER PATRIAE, *hunc devoti & grati animi teſtem, librum non ad thronum natum, non eum, qui* ARBITRI EUROPAE *oculos poſſit adlicere, ſed talem, qualem præſtare potui, futurum apud poſteros monumentum, inter tot labores, quos pro* ORBIS FELICITATE *& in bellis ſubiiſti, & in pace urges, eorum memoriam divino animo Tuo inſediſſe, qui in promovendo vero eniterentur. Deum O. M. Supplex oro, ut Majeſtatem Tuam, Domumque Tuam Regiam in perpetuum ſoſpitet!*

REGIAE MAJESTATIS TUAE

Devinctiſſimus

In Georgia Auguſta
A. D. 23. Aprilis.

Albertus ab Haller.

PRAE-

PRAEFATIO.

TAndem expedio me labore, qui Tibi forte LECTOR ERUDITE, levis videtur, mihi graviſſimus per multos annos incubuit: neque hæc ideo præfari me vides, ut laudem operam meam; nemo me melius ejus vitia novit. Patere unice, ut excuſem me, atque a voluntate mea, & a difficultate rei ipſius, ſpem mitioris judicii exſpectem.

Ante novem annos cum eximio Bibliopola JACOBO A WETSTEIN egi de edenda emaculata editione ejus codicis, quem cum titulo *Methodi ſtudendi Medicinæ* variis annis varii, & ignoti fere librarii ediderant. Maculoſus erat, indignus BOERHAAVIANO nomine, & dolebat, quisquis amaverat PRÆCEPTOREM, quoties videbat nomen Tanti Viri, difformi larva tectum, cenſuris ignarorum & malevolorum exponi.

Facile erat emaculare, paucis locis exceptis, ſed videbatur quadraginta annorum interea elapſum ſpatium plurimos & præcipuos auctores iis addidiſſe, quos commendabat BOERHAAVIUS. Inter vetuſtiores plurimi æque utiles libri utique pares laudes paremque commendationem merebantur. Induxi igitur in animum, ut

opus ſubplerem, eo inprimis fine, ut meliorum ſcriptorum ſelectum darem, qui de aliqua artis medicæ parte bene meruiſſent. Ad eum fere ſcopum prima pars, quæ phyſica ſcripta continet, elaborata eſt, ut paucos inter multos, eosque utiliores auctores laudet.

Neque multum ab eo ſcribendi inſtituto diſceſſi, quando botanicos auctores recenſui. Cum vero ordo me ad anatomicos, indeque ad practicos libros duceret, multa mihi in hac mea ratione diſplicuerunt. Cui vero non diſpliceat, quod diſplicet auctori?

An diſſimulandus ideo ſcriptor, quod eum non legerim, vel quod in mea, non ampliſſima librorum collectione, non inveniatur? An non informis, hiulcus, & male judicioſus catalogus fieret, ſi meos unice, eosque non omnes libros, adlegarem, excluderem vero octuplo plures, quibus deſtituor?

Quam primum conſtitit, in propriis libris mihi non eſſe manendum, alia perinde difficultas ſucceſſit. Etenim ſi libros, quos non legi, tacere non licet, nonne omnes recenſendi ſunt? quænam erit optio mea inter libros perinde mihi ignotos? Poteritne non fieri, ut bonos utilesque libros, mihi ignotos, omittam, in meo, quaſi ex caſu nato ſelectu, & admittam alios, quorum nomina multo minus repeti merentur?

Vides, quo devolvor, Lector, omnes nempe libros recenſeri debere? Chartæ hoc pacto aliqua jactura fit, ſed nihil præterea mali ſequetur. Non excluduntur utilia ſcripta, & exiguum malum eſt, ſi nudum, & illaudatum nomen alicujus minoris momenti ſcriptoris excuſum fuerit.

Itaque increvit labor meus. Ecce nunc apparatum, quo ad totum opus, ſed inprimis ad partem Anatomicam, ad Pathologicam, Chirurgicam, Practicam & Hiſtoricam

ſtoricam uſus ſum. Valde vellem eſſet ejusmodi, qui Tibi LECTOR perſuaderet, me non temere ad opus hoc exſequendum acceſſiſſe.

Legi ab anno retro 1725. libros omnis generis, ſed tamen, ut medicos ſolos in commentarios referrem, & utiliora rerum momenta in meos uſus decerperem, ſchedulisque committerem, de quibus in ipſo opere dixi (*a*). Quam primum librum abſolvi, ab ipſo anno 1728. judicium meum de eo libro, cum enumeratione inventorum, eorumque, quæ peculiaria haberet, cenſu continuo in mea adverſaria retuli. Ita intra 23 annos natæ ſunt cenſuræ librorum fere 4000. & quod excedit, quorum vix ullus eſt, qui non aliqua ratione ad rem medicam pertineat. Hac tanquam phalange reliquum exercitum ſperavi confirmari poſſe.

Legi præterea diaria tantum non omnia, & in omnibus linguis ſcripta, & præcipua momenta judiciorum decerpſi. Ita non exiguus numerus, auxiliarii quaſi militis, meis copiis acceſſit.

Bibliotheca mea, ut privati hominis, neque vaſtiſſima, eum tamen numerum 4000. voluminum dimidia parte excedit. Eorum librorum, etſi non omnes a capite ad calcem evolvi, aliquam tamen mihi cognitionem eſſe facile adparet.

Inde ILL. VIRI J. SAMUEL de BERGER & GEORGIUS GOTTLOB RICHTERUS, commodatis libris librorumque titulis, meam penum editionum & judiciorum inſigniter auxerunt. Bibliotheca etiam Gottingenſis, ad alium equidem finem inprimis collecta, non tamen nihil ornamenti ad opus meum adtulit.

De-

(*a*) Pag. 130, 131.

Denique LINDENIANUM opus, aliaque ejus ſimilia, ad ſubſidium adhibui, KAESTNERI, NICOLAI ANTONII, MONGITORI (hoc quidem unice ex MANGETO) MELCHIORIS ADAMI, & aliorum, qui vitas eruditorum virorum ſcripſerunt, etſi ego quidem non medicorum, ſed librorum, hiſtoriam ſcribere adgreſſus ſum. Catalogos etiam librorum uberiores & magis fidos, PLATNERI, BURCKHARDI, RIVINI, MEIBOMII, SLUSII, THUANI, aliosque conſului, ut opus eo minus hiulcum foret.

His præſidiis inſtructus, quid præſtiterim, coram vides, AMICE LECTOR, quid præſtari potuiſſet, ego plane video, &, quantum ab hoc meum opus differat, æquus agnoſco.

Oportuiſſet: totius operis facies eadem eſſe nunc phyſica, chemica, pharmaceutica & botanica pars multo reliquis pauperior eſt.

Præſtiterat ubique eundem ordinem ſervaſſe: nunc in Anatome & Phyſica PRÆCEPTOREM ſecutus ſum, in reliquis partibus meliori, ni fallor, conſilio, ad evitandas infinitas repetitiones ordinem temporum unice obſervavi.

Repetitiones tamen & nunc ſatis numeroſæ ſuperſunt. Idem liber ſæpiſſime, vix evitabili vitio, & in Pathologica claſſe & in Practica numeratus eſt.

Parum prolixa ſunt judicia. Potueram fuſiora ſcripſisſe, fuſiora enim in meis adverſariis ſunt, ſed peperci otio tuo & meo, bonisque chartis. Plures utique cenſuræ librum redderent meliorem. Meæ enim, etſi multæ, in tanto librorum numero, qui mihi videtur ad 30000. adſcendere, fere evaneſcunt, ut inſulæ per vaſtum oceanum rariter diſperſæ.

Li-

Librorum, quos ipſe vidi, non ſatis magnus numerus fuit, hinc facile fieri potuit, ut editiones ab aliis teſtibus receptæ vitioſæ ſint. Potuit, quod tamen valde ſtudui evitare, ſed potuit tamen fieri, ut idem liber ſub diverſis titulis repetatur, quoties ego eum non vidi, ſed ex catalogis & monumentis decerpſi. Quare, ut fidem certe meam liberarem, aſteriſco adpoſito eos libros notavi, qui penes me non ſunt, & in quibus facilius errari potuit.

Non omnes libros recenſui, quod magnum ſed inevitabile vitium eſt, etiam minus evitabile in homine, qui nulla ſatis ampla publica bibliotheca medica inſtructus eſſet, neque haberet, quam conſuleret, præter privatas, ſemper adeo minus copioſas, librorum collectiones.

In diſputationibus, quas vocant, ſelectum ſum ſecutus, neque omnes credidi eſſe recenſendas, nimium & ignobilem exercitum, neque nullas, cum non deſint eximiæ multumque utilitatis habituræ.

Denique haud exiguus eſt numerus mendorum quæ typographi incuria irrepſerunt. Id & excuſabile videtur in abſente auctore, & libri ipſius utilitatem nequaquam minuit. Conſignavi inſignem numerum, & ſeorſim deſcripſi. Ita utcunque huic vitio mederi conatus ſum.

Habes, quem Te volui, Lector Amice, librorum adeo medicorum diverſis linguis ſcriptorum catalogum, ad noſtra uſque tempora continuatum, in practicis & anatomicis paulo ditiorem, in botanicis & phyſicis pauperiorem, pauperrimum in chemicis, quos parum legiſſem, neque curaſſem, ut de reliquis, judicia a prima ætate colligere. Itaque bonis, ſi quæ ſunt, utere, & vitia mitis excuſa, quorum a conditione humana multa vix abeſſe poſſunt, & in mea etiam plura ægre queunt evitari. Dedi Gottingæ die 22. Mart. 1751.

INDEX CAPITUM.

PROOEMIUM.

De Medicina in genere, de ejus definitione & partibus, & a quibus ſit incipiendum in hujus ſcientiæ diſcendæ methodo. Pag. 3.

PARS I. *De* Physica Generali.

Caput I. De natura & proprietatibus corporum. Pag. 5.
Caput II. De extenſione. 9.
Caput III. De impenetrabilitate. 11.
Caput IV. De ſoliditate & poroſitate. 15.
Caput V. De diverſitate corporum. 18.
Caput VI. De dirigendo ſtudio. 19.

PARS II. Geometria *ſive de* figura et mensura corporum.

Caput I. De figura corporum. 20.
Caput II. De figurarum menſura. 22.
Caput III. De methodo diſcendi Geometriam. 24.
Caput IV. De menſura Linearum curvarum. 26.
Caput V. De Trigonometria. 28.
Addenda ad hanc Partem. 1004.

PARS III.

Caput I. De motu in genere. 32.
Caput II. De menſura motus, ſive Mechanica. 39.
Addenda ad hanc Partem. 1004.

PARS IV. Physica specialis.

Caput I. De phyſicæ definitione & partibus. 50.
Caput II. Auctores qui de Phyſica ſcripſerunt. 51.
Addenda ad hanc Partem. 1004.

PARS V. Chemia.

Caput I. De Chemia in genere. 133.
Caput II. Experimentorum Chemicorum auctores. 137.
Caput III. Specialium inquiſitionum ſcriptores. 140.
Caput IV. Pharmaceutica. Conſilia pharmaceutica. 147.
Addenda ad hanc Partem. 1030.

PARS VI. Botanica. 156.
Addenda ad hanc Partem. 1035.

PARS

PARS VII. Consilia Anatomica. 243.

Sectio I. De ſolidis partibus. 246.
Sectio II. De oſſibus corporis humani. 254.
Caput I. De oſteogenia. 254.
Caput II. De oſteographia. 261.
Sectio III. De Muſculis Corporis Humani. 284.
Caput I. De Myologia. 284.
Caput II. De Myographia. 285.
Caput III. De Myotomia. 300.
Sectio IV. De viſceribus corporis humani. 303.
Caput I. De Splanchnologia in univerſum. 303.
Caput II. De corde. 304.
Caput III. De cerebro. 328.
Caput IV. De faucibus. 342.
Caput V. De pulmone. 344.
Caput VI. De ventriculo & inteſtinis. 354.
Caput VII. De ſplene. 362.
Caput VIII. De pancreate. 365.
Caput IX. De omento. 367.
Caput X. De meſenterio. 369.
Caput XI. De hepate. 370.
Caput XII. De virorum organis genitalibus. 376.
Caput XIII. De feminarum organis genitalibus. 382.
Caput XIV. De renibus. 411.
Sectio V. De Adenographia, ſeu glandularum deſcriptione. 418.
Sectio VI. Angiologia ſive vaſorum proprie ſic dictorum deſcriptio. 427.
Caput I. De vaſis rubris. 427.
Sectio VII. *Caput* I. De Oculo. 456.
Caput II. De Aure. 468.
Caput III. De Lingua. 478.
Addenda ad hanc Partem. 1053.

PARS VIII. *De uſu partium, ſive* Theoria Medica. 564.

Caput I. Fontes theoriæ. 564.
Caput II. Auctores theoriæ. 566.

PARS IX. Pathologia. 573.

Addenda ad hanc Partem. 1085.

PARS X. Semeiotica. 669.

Addenda ad hanc Partem. 1099.

PARS XI. Υγιεινὴ *ſeu de* Diætetica. 686.

PARS XII. Therapeutice. 709.

PARS

PARS XIII. Conſilia *ad* Chirurgiam: *Caput* I. 714.

Caput II. Prima claſſis Chirurgorum. 714.
Caput III. Secunda claſſis Chirurgorum, qui de ſingulis morbis ſcripſerunt. 754.
Caput III. Tertia claſſis Chirurgorum, Obſervatores. 767.
Caput IV. Quarta claſſis Chirurgorum, Operatores. 768.
De Diætetica. 813.
Addenda ad hanc Partem. 1105.

PARS XIV. *De* Studio practico, *ſeu de* Consilio faciendæ Medicinæ. 813.

Medici Syſtematici Græci. 814.
Practici Syſtematici Romani. 834.
Græco-Galli. 867.
Medici qui de Morbis quibusdam ſingularibus ſcripſerunt. 903.
Medici qui obſervationes ſcripſerunt. 912.
Addenda ad hanc Partem. 1113.

PARS XV. Historia Medicinæ. 958.

Auctores qui de Studio Medico dirigendo ſcripſerunt. 958.
Addenda ad hanc Partem. 1118.

IN-

INDEX AUCTORUM A BOERHAAVIO laudatorum.

A.

ACTUARIUS 832.
AEGINETA (Paulus) 740. 828.
AETIUS AMIDENUS 830.
AGRICOLA (Rodolph.) 161.
ALDROVANDUS (Ulyſſes) 72.
ALEXANDER Trallianus 831.
ALPINUS (Proſper) 677. 867.
AMONTONS (des) 132.
ANAXAGORAS 50.
ARCHIMEDES 21. 24. 27.
ARETÆUS CAPPADOX 822.
ARGENTERIUS (Joh.) 710.
ARISTOTELES 7. 16 51.
ASELLIUS (Caſpar) 369.
AUGENIUS 67. 132.
AURELIANUS (Cælius) 903.

B.

BAGLIVIUS (Georg.) 680.
BALLONIUS (Guilielm.) 905.
BARBATI (Hieron.) 141.
BARKHUYSEN (Conradus) 136.
BARROWIUS (Iſaacus) 25. 46.
BARTHOLINUS (Caſp.) 980.
——— (Thom.) 347. 449.
BAUHINUS (Joh.) 187.
———. (Caſpar.) 160.
BAUSCHIUS (Joh. Laur.) 141.
BAZZICALUNE (Aſcanius Maria) 569.
BELLINUS (Laur.) 132. 412. 569. 679. 912.
BENNET (Chriſtoph.) 911.
BERENGARIUS (Jacob) 754.
BERNOULLIUS (Joh.) 14. 565. 568.
BIDLOUS 301.
BILSIUS (Ludov.) 449.
BLEGNY (Nicol. de) 919.
BOHNIUS 144.
BONCLARUS (Uberius Dathirius) 379.
BONNETUS (Theophilus) 913.
BONTIUS (Jacob) 887.
BORELLUS (Joh. Alph.) 47. 299. 565. 568.
BOULDUC 148.
BOYLEUS (Robertus) 47. 58. 62. 147. 571.
BRIGGS 464.
BRUNNERUS (Conrad.) 366.
BRUYERINUS (Joh.) 692.

C.

CÆSALPINUS (Andr.) 78. 168.
CAPIVACCIUS (Hieron.) 855.
CARDANUS (Hieron.) 131. 692.
CARTESIUS (Renatus) 11. 16. 42. 566.

* * * CAS-

Casserius (Julius) 344.
Cassini 67.
Castellus (Bened.) 48. 132.
——— (Petrus) 980.
Celsus (Aurel. Corn.) 715. 823.
Clavius (Joh.) 25.
Clerc (le) 259. 266. 297.
Cockburne (Guilielm.) 569.
Cole (Guilielm.) 570.
Columbus (Realdus) 268. 272.
Columna (Fabius) 156. 173. 181.
Conringius (Hermannus) 979.
Cornarius 701.
Cowperus (Guilielm.) 286. 298. 419. 561.
Cruce (Joh. Andr. a) 726.

D.

Dale (Samuel) 158. 710.
Dalechampius (Jacobus) 54.
Dedu (Nicolaus) 147.
Democritus 11. 13. 19.
Diogenes Laërtius 19.
Dionysius 770. 775.
Dioscorides 157.
Dodartius 148.
Dodonæus (Remb.) 204.
Drelincourtius (Carol.) 259. 362. 396.
Duretus (Ludov.) 674.
Duverney (Joſeph.) 248. 259. 471. 756.

E.

Epicurus 11. 13. 19.
Euclides 9. 21. 29.
Eustachius (Barthol.) 411. 468.

F.

Fabricius ab Aquapendente (Hieron.) 357. 728.
Fallopius (Gabriel) 291. 724.
Fernelius (Joh.) 573.
Fevre (Nicol. le) 135.
Forestus (Petrus) 767. 913.
Fournierus 25.
Fracassatus (Carolus) 478. 571.

G.

Galenus (Claudius) 175. 673. 698. 715. 815.
Galilæus Galilæi 9. 44. 132.
Gassendus (Petr.) 19. 20.
Geofroy (D.) 138. 148.
Georgius (Matthias) 569.
Gesnerus (Conradus) 73.
Girardet (Petrus) 813.
Glissonius (Franciſc.) 354. 370.
Graaf (Regnerus de) 365. 377.
Grew (Nehemias) 138. 147.

H.

Hamel (Joh. Bapt. du) 66. 148.
Harris (Guilielm.) 908.
Harveius (Guilielm.) 80. 388. 572.
Haversius (Clopton) 256. 266. 279.
Helmontius (Joh. Bapt.) 131. 141. 911.
Hemsterhuys 449.
Hermannus 168.
Hero 48.
Heyden (Hermann. van der) 911.
Hildanus (Fabricius) 754. 767.
Hippocrates 21. 50. 162. 244. 566. 670. 715. 814.
Hire (de la) 67. 132.
Hollandus (Iſaacus) 142.
Hollerius (Jacobus) 675. 815. 867.
Hombergius 138.
Hornius (Joh.) 740.
Hovius 461.
Hugenius (Chriſtianus) 8. 16. 43. 49.

I.

Jacotius (Deſiderius) 675.
Ingrassias (Joh. Philipp.) 273.

K.

Keilius (Joh.) 42. 565. 970.
Kerkringius (Theodor.) 258.
Kircherus (Athanas.) 570.
Kunkelius 137.

L.

Lamy (Bern.) 26. 570.
Lansbergius 29.
Leal Lealis 380.
Leeuwenhoeckius (Anton.) 251. 432.
Leibnizius 13.
Lemery 135.
Lindenus (Joh.) 983.
Lipenius 983.
Listerus (Martinus) 908.
Lobelius (Matthias) 210.
Lockius (Joh.) 567.
Lowerus (Richard) 286. 297.
Lowthorp. 64.
Lucretius 19.
Ludovici (Dan.) 150.

Luy-

Luysinus (Aloyſius) 912.
Lyserus (Michael) 300. 558.

M.

Maitre Jean 755.
Malpighius (Marcellus) 49. 255. 337. 347.
Mangetus 259.
Marcgravius (Georg.) 158. 890.
Marchettis (Dominic. de) 767.
Mariotte 48. 132.
Matthæus 146.
Matthiolus 160.
Mauriceau 912.
Mead (Richard) 131.
Melderus 25.
Mercatus (Ludov.) 912.
Mercurialis (Hieron.) 705.
Mersennus (Marinus) 80. 571.
Morgagni 379.
Morisonus 79. 156. 168. 191.
Morley (Chriſtoph.) 135.
Morton (Richard) 908.

N.

Nazarus 65.
Nerius (Anton.) 137.
Newtonus (Iſaac.) 16. 38. 67. 132. 570.
Nuckius (Anton.) 400. 774.

O.

Oldenburgius 64.
Oribasius 252. 832.

P.

Palfynus (Joh.) 266. 571. 768.
Paræus (Ambroſ.) 736.
Pauli (Joh. Henr.) 451.
Paulus Ægineta 740. 828.
Pechlinus (Nicol.) 913.
Perraultius 132. 570.
Peyerus (Conrad.) 356.
Piso (Carolus) 912.
—— (Guilielm.) 889.
—— (Nicolaus) 863.
Pitcarnius (Archibaldus) 49. 567. 569.
Platerus (Felix) 862. 914.
Plempius (Vop. Fort.) 456.
Plinius (Cajus) 53. 161. 834.
Prestet (Joh.) 24.

Q.

Quercetanus (Joſeph.) 150.

R.

Rajus (Joh.) 167. 193.
Ravius 354.
Rhazes 835.
Rhodius (Joh.) 980.
Rhoonhuyzen (Henr. van) 767.
Rhyne (ten) 902.
Ridleius (Henr.) 287.
Riolanus (Joh.) 243. 261. 292.
Roemerus 67.
Rudbeckius (Olaus) 449.
Ruyschius (Freder.) 251. 307. 363. 767.

S.

Sala (Angelus) 149.
Salmasius (Claud.) 54. 161.
Sanctorius 699.
Scheinerus (Chriſtoph.) 570.
Schelhammerus (Gunterus Chriſtoph.) 475. 754. 980.
Schenkius (Joh.) 913.
Schneiderus (Conr. Victor) 343. 911.
Schooten (Franciſc. van) 29.
Schroederus (Joh.) 149. 202.
Schultetus 767.
Sebizius (Melchior) 693. 711.
Sennertus (Dan.) 566. 600. 711.
Severinus (Marc. Aurel.) 735. 754.
Solingen (Corn. van) 773.
Spigelius (Adr.) 301.
Starkey (Georg.) 138.
Steno (Nicol.) 290.
Stevinius 47.
Swalve (Bernard) 711.
Swammerdammius 251. 385.
Sydenham (Thom.) 813. 910.
Sylvius (Jacob.) 144. 293.
———— (Franciſc. de le Boe) 711.

T.

Tachenius (Otto) 138. 141. 143.
Taquet (Andr.) 24. 29. 31.
Thebesius (A. C.) 307.
Theophrastus 163. 168.
Toletus 775.
Torricellius 48. 132.
Tournefortius 147. 166. 209.
Tulpius (Nicol.) 913.

V.

Vallesius (Franciſc.) 815.
Valsalva (Anton. Maria) 343. 472.

Velthuysen 363.
Verheyen (Philipp.) 144. 535.
Verulamius (Baco) 55. 567. 702.
Vesalius (Andr.) 243. 271. 291. 560.
Vidus Vidius 737.
Vieussens (Raymund.) 142. 305. 331.
Vigo (Joh. à) 737.
Villa Nova (Arnold. de) 813.
Virsungius (Jacob.) 365.
Vlacq (Adrian.) 29.

W.

Wallæus 711.
Wallisius (Joh.) 41. 43. 63.
Waltherus (Joh. Georg.) 979.
Wharton (Thom.) 366. 418.
Wiel (Stalpart van der) 767.
Willisius (Thomas) 143. 329. 358.
Wreen (Chriſtoph.) 43. 330.

Z.

Zwelferus (Joh.) 141. 150.

FINIS.

PROE-

PROOEMIUM.

SCopus noſter in præſentia eſt exponere, quænam ſit cognita hodie conditio medicinæ, & ſimul tradere ejus ſtatum perfectiſſimum, quatenus ex his conjunctis, quæ nobis præſto ſunt, acquiri poteſt.

Itaque tria exponenda & tractanda propono.

1. Quænam ea ſint, quæ per induſtriam hominum omnium ſeculorum hodie inventa habentur. Ea proponam absque ullo errore, ita ut de iis nihil dubitari poſſit, nec alia, niſi quæ vera & bona ſunt, in uſum recipiam; id vero ſeponam omne, quidquid obnoxium & inutile huic arti eſſe poteſt.

2. Tum in ſingulis medicinæ partibus indicabo eos auctores, qui in ſingulis partibus exornandis principes fuerunt: non eos, qui alios exſcripſerunt, eoſque emaculando ſæpe emanciparunt, ſed eos, qui ſua induſtria ſingulis partibus, & omnibus, neceſſaria ad medicinam invenerunt ornamenta.

3. Dabo conſilium breve, quomodo hi auctores legendi ſunt.

Et hiſce tribus partibus abſolvetur hicce propoſitus labor.

Jam vero, ut rem ſummi momenti in medicina feliciter auſpicer, non multum morabor de medicinæ definitione ipſa, aliis rebus intentus.

Rem ſuſcipio maximi momenti, qui enim honorem medico ambit debitum, eamque ſcientiam ſibi propriam facere cupit, qui adeo ſapientia, quæ hujus honoris cauſa eſt, carere non poteſt, ad hanc ſcientiam acquirendam, ſcire debet, quo tempore, & quibus adminiculis illa exorta ſit. Neque poterit ſcientiam ſibi acquirere, niſi ſciat uti laboribus eorum, qui ante eum ſcripſerunt. Tiro vero, quinam inter tam multos auctores eligendi ſunt, ſcire nequit, ut errores & ambages evitet, brevique ſuum ſcopum adtingat. Quam plurimi enim de re medica ſcripſerunt, iique

non pauciores mali, quam boni, ut manifeſtum ſit, æque lectiones auctorum obeſſe, quam prodeſſe poſſe.

Qui enim animo omni doctrina vacuo ſe adplicans medicinæ, peſſima calamitate incideret in auctores, qui & minus neceſſaria, & futilia propoſuerunt, is id demum lucrabitur, ut cum tempore videat, ſe nihil didiciſſe, niſi ea dogmata, ex quibus nihil ad ſuum finem obtinendum haurire queat.

Hinc in medicina nihil utilius video, quam ſcire, quonam ordine incipiendum, unde incipiendum, quomodo pergendum, quibus auctoribus utendum ſit, ad medicam ſcientiam adquirendam.

Qui vero eam vult diſcere ſcientiam, debet bonam ſequi methodum, bonos legere auctores, nihil admittere, quod non faciat ad medicam ſcientiam, & nihil omittere, quod neceſſarium ſit ut ea acquiratur.

DE METHODO STUDII MEDICI PROLEGOMENA.

De Medicina in genere, de ejus definitione & partibus, & à quibus ſit incipiendum in hujus ſcientiæ diſcendæ methodo, &c.

MEdicina eſt *ſcientia docens humani corporis vitam integram & ſanitatem conſervare & reſtituere.*

Medica enim ſcientia docet octo diverſas partes, ſive implet octo ſcopos, quibus obtinendis inſiſtit humana mens, ut ſcientiam poſſideat medicam. Debet ergo ſcientia medica intellectui explicare:

1. Quid ſit corpus.
2. Quid ſit corpus humanum.
3. Corporis humani vitam integram.
4. Vitam mutilam.
5. Sanitatem integram.
6. Sanitatis detrimentum.
7. Quænam ſint auxilia conſervandæ & reparandæ vitæ & ſanitati propria, ab ingenio humano hactenus inventa.
8. Quænam ſit methodus utendi his auxiliis ad reficiendam vitam, & ſanitatem conciliandam, ut ea omnia opportuno tempore, certa doſi, præſcripto modo, *&c.* adhibeantur.

Hæc ſequuntur ex definitione, debet enim medicina explicare, quid ſit corpus, & quid corpus humanum ſit; ergo debet primo corporis in genere cognitionem dare, & deinde de corpore humano in ſpecie docere. Quando enim medicus machinæ noſtræ conſtitutionem explicandam ſuſcepit, tenetur deſcribere ea omnia, quæ in hac machina poſſunt reperiri. Sed plurima in eo corpore ſunt cum omnibus aliis corporibus communia, nonnulla vero humano corpori propria. Sequitur ut ea, quæ corpori humano propria ſunt, equidem explicanda ſint; non ideo vero ea negligenda, quæ communia ſunt omnibus. Corpus enim humanum ob illas quidem par-

tes proprias leges ſequitur, ob iſtas vero obnoxium eſt omnibus legibus corporum communibus.

Debet igitur medicina generalem corporum ideam explicare. Ea quidem extra medicinam eſt; ad medicinam enim ea tantum proprie faciunt, quæ pertinent ad corpus humanum: ea vero quæ communia ſunt omnibus, ut grave eſſe, mobile eſſe, inpenetrabile eſſe, exten ſum eſſe, *&c.* ea ad phyſicam pertinent. Verum nihilo minus hæc medico perſpecta eſſe debent, ſiquidem totum corpus humanum integramque ejus naturam intelligere tenetur. Non ergo ab anatome debet incipere medicina, quod conſilium plurimi dederunt. Eam enim rationem ſecuti nunquam perfecti medici fient, qui tanto hiatu relicto, ſuum ſtudium incipiant, & ſpecialia exponenda ſibi ſumant, generalibus corporum adfectionibus ignoratis. Medicus igitur corporis primo in genere, deinde corporis humani claram cognitionem poſſidere debet; id ipſa definitio indicat, neque verus medicus erit, qui totam medicinam non poſſidet; ſed ille totam medicinam non poſſidet, qui definitionem non implet, nec ille definitionem implet, qui prius non conſiderat, quid corpus ſit.

Cum autem humanum corpus plurima habeat communia cum aliis corporibus, illas communes qualitates corporis in genere noſſe prius oportet; nam ab iis, quæ corpus humanum habet communia cum omnibus corporibus, aeque morbi oboriri poſſunt, ac ab iis, quæ huic corpori propria ſunt.

Pro exemplo, ſi humanum corpus ex alto demittitur, ſine fulcro, cadet certe & contuſionem aut fractionem patietur. An nunc ex idea humani corporis, ſimpliciter ſpectati, hujus rei cauſa pateſcit? minime; ſed ex idea gravitatis hoc concipietur (ex mechanicis): atqui ea gravitas omnibus corporibus communis eſt; videmus adeo cauſam morbi poſſe ex illa communi proprietate oboriri. Rurſus, quod corpus ſanum ſtabile ſit, pendet unice ab ejus gravitate, nam ſi una pars levior eſſet aliis, ut preſſione adjacentium dimoveretur, inde totius læſio fieret; & in liquidis (*a*), ſi aliqua eſſet levior particula reliquis, illa ex corde cum reliquis non eodem robore expelleretur, & in pulmonibus reſtitans læderet reſpirationem. Quare patet neceſſitas, ut omnes partes corporis ad eamdem ſoliditatem & gravitatem reducantur.

Hinc itaque, ut jam dictum eſt, medicus noſcere debet (ut accuratus ſit medicus) corpora quæcunque, & eorum attributa, quæ cum aliis corporibus noſtro communia ſunt.

(*a*) Hoc exemplum non nimis urgere oportet. Leviora enim utique in corpore dantur aliqua, graviora alia. Adeps levior oſſe eſt, ſanguine urina levior eſt, perſpiratio urina, aer fixus utroque, & iſto levior materia caloris, electricitatis. An voluit PRÆCEPTOR, nullam partem in corpore eſſe, à qua gravitas integrè abſit? cum cauſa gravitatis & cauſa cohæſionis partium eadem eſſe videatur, ſtabilitas verò à cohæſione partium pendeat.

M E-

METHODI STUDII MEDICI

PARS I.

DE PHYSICA GENERALI.

CAPUT I.

De natura & proprietatibus corporum.

ILla generalia, & omnibus corporibus communia, infinita fere ſunt diverſitate ſua, ſed revocari poſſunt ad tria digeſta & ordinata capita.

Ex omnibus corporibus, & ex iis, quæ ipſis ſunt communia, oritur idea corporis; hæcque tunc percepta vocatur *natura corporea.*

I. Explicandum, quænam ſit res in intellectu hominis, qui intelligit corpus in genere, & hæc eſt idea, quæ vocatur *natura* ſeu φύσις.

II. Delineanda idea (& ſpecies & res cogitata) quæ eſt in intellectu, dum mens percipit quamcunque mutationem corporum, & vocatur hæc idea *motus.*

III. Docendæ & delineandæ generales leges, juxta quas corpus mutationes ſuas recipit & efficit.

Ergo breviter videndum eſt, 1. quænam hæc tria ſint capita; 2. quo modo cognoſcantur; 3. quinam optime de his ſcripſerint; 4. quonam pacto hi ſcriptores à medico tirone legendi ſint.

Inquirendum hic eſt, quomodo formetur conceptus generalis corporis.

Conceptus & idea generalis cujuſque corporis formatur ab intellectu humano, quando conſiderat omnia, quæ de corpore aliquo peculiari cognoſcit, atque deinde advertit inter illa omnia, quæ de eo corpore perſpecta habentur, nonnulla eſſe communia, hoc eſt, quæ in omni corpore obtinent, alia vero eſſe ſingularia, hoc eſt, quæ in nonnullis quidem corporibus obtinent, & abeſſe non poſſunt, in aliis vero abſunt, & abeſſe poſſunt, remanente tamen natura corporea.

Si tunc illa, quæ communia deprehendit, in iis corporibus, ſeorſim colligit (ea nempe quæ in omni corpore reperiuntur, & à nullo abſunt, abfuerunt, aut abeſſe poſſunt) & ea in unum conceptum redigit, ut una inde exoriatur quaſi idea, tunc formavit conceptum generalem corporis.

Quæritur ergo, quomodo mens humana formet ideam generalem omnibus corporibus communem? Intellectus humanus varia intelligit de corpore, extenſum eſſe ſcilicet, inpenetrabile eſſe, ſpatium occupare, grave eſſe, mobile eſſe, mutabile, figuratum, diviſibile, coloratum, magnum, parvum, frigidum, calidum, *&c.* Quando nunc intellectus humanus perſpecta hæc omnia ſimul præ ſe poſita conſiderat, & videt nonnulla communia, quæ ſemper adſunt, ut extenſum eſſe, mobile, inpenetrabile eſſe, *&c.* tunc ſingularia etiam videt, quæ aliquando abſunt, ut frigus, calor, figura, præparatur mens ad ſeparanda ea, quæ corporis eſſentiam conſtituunt. Videt enim nonnulla, quæ aliquando adſunt, & aliquando abſunt,

 alia

alia vero quæ ſemper adſunt, & quando iſta retinet, ut menſurabilitatem, extenſionem, gravitatem, mobilitatem, inpenetrabilitatem, ex iis perpetuis proprietatibus format ideam, quæ vocatur conceptus corporis. Quando nempe mens excludit ſingularia, & generalia communia ſola colligit, & inde ideam format, tunc habet ideam claram de corpore. Quomodo vero ea idea acquiri poſſit, & quænam ex ea ſequantur, in ſequentibus exponendum eſt.

Examinare debet itaque philoſophus & medicus 1. omnia, quæ de corpore cognoſcuntur, & à mathematicis & à phyſicis propoſita ſunt. 2. Advertet nonnulla eſſe inter ea, quæ in omnibus quibuscunque corporibus obtinent, alia vero dari, quæ non in omnibus corporibus reperiuntur, ſed tantum in quibusdam contingunt, ita ut nihilo minus vera corpora ſint, in quibus hæc non inveniuntur: hæc vocantur ſingularia, & ea rejicere debet medicus, ut illa tantum retineat communia, quæ ubique inveniuntur, & nunquam ab ullo corpore abſunt. Si enim generalem conceptum, & ideam corporum dare vult, debet tantum ea, quæ in genere in omni corpore, quodcunque etiam fuerit, inveniuntur, conſiderare & conſideranda præbere.

Ubi jam pergit, tunc ea communia, quæ in omnibus obtinent corporibus, ſola ſibi ſumit, & ex iis omnibus conjunctis ſimul ſibi format hanc ideam generalem corporum conceptum dictam; ita in corporibus inveniet ſupra dictas quatuor notiones, quæ ſemper in intellectum ingrediuntur, quoties idea corporis repræſentatur. Idea iſta, hoc modo nata, dicitur perceptio corporis, nam hæ quatuor rationes ita corporibus adhærent, ut ſi una tollatur, pereat idea corporis.

Nunc ad quatuor has notas ſingulatim pergimus.

1. *Extenſio* eſt *omne illud, cujus partes ſunt extra alias poſitæ.* Nulla alia idea tradi, nec concipi poteſt; eſt ergo extenſum omne illud, cujus pars cum aliis partibus unum totum conſtituens ſemper extra aliam exiſtit. Si tollis de corpore extenſionem omnem, nullum omnino conceptum de eo corpore formare poteris, nam pereunt ſtatim omnia reliqua. Concipe lapidem, eumque figuræ quadratæ, occupat ergo tale ſpatium quadratum, ptæterea eum lapidem concipio mobilem. Pone nunc extenſionem tolli, an non ſtatim perit quadratum, an non etiam tunc pereunt omnia, quæ de eo lapide concipi poſſunt, perit enim ſimul mobilitas, quia, ſi nihil concipio extenſum, non poſſum concipere motum, hoc eſt tranſlationem de loco in locum, mutare enim locum non poteſt, quod nullum occupavit, neque locum replere niſi quod extenſum eſt. Ergo in omni corporis idea requiritur conceptus accuratiſſimus extenſionis.

2. *Inpenetrabile* vocatur, *quod ſpatium quoddam replens excludit ex illo omne ingreſſurum illud ſpatium, dum ipſum præſens hoc ſpatium occupat.* Inpenetrabilitas æque neceſſario ideam corporis ingreditur, nam, quando corpus perfecte ſolidum concipio in ſpatio quadrato poſitum, & ſimul concipio aliud corpus in idem ſpatium ingredi, non duo amplius corpora, ſed unum nunc concipio, & aliam ideam ſibi formare intellectus negat.

3. *Figurabilitas* eſt *delineatio limitum.* Sed nullum corpus eſt abſque limitibus, nam pro varia poſitione linearum terminos corporis conſtituentium varia ſemper erit figura, ita ut nullum corpus absque figurabilitate ſit aut concipi poſſit, niſi infinitum corpus admiſeris.

4. *Mobilitas* deprehenditur in omni quocumque corpore; nam ſi ſumatur v. gr. ſphæra, etiamſi concipiatur de ea, extenſam eſſe, inpenetrabilem, figuratam, inde non ſequitur ex ea ſcilicet idea, hanc ſphæram ſemper ita neceſſario manere in eodem ſpatio, poterit enim ſphæra eſſe, & alibi perinde concipi; nam licet aliquo certo loco nunc poſita ſit, de ea tamen omnia concipio, quæ concipiebam, quando priori erat loco. Ergo corpus poteſt hic vel alibi, & in omni loco eſſe, & tamen corpus

pus eſſe: nam idea, quam habeo de corpore, non figit conceptum in uno ſpatio, ſed in omni ſpatio poſſum ideam habere corporis. Ergo in omni corpore adeſt mobilitas, hoc eſt quod in id corpus motus admitti poſſit.

Motus ipſe non eſt tantum ſucceſſiva exiſtentia in hac vel illa ſpatii parte, hoc eſt, quando concipio corpus motum, non tantum concipio illud exiſtere, & ibi, & ibi, & ibi, nam mobilitas eſt potentia exiſtens (*a*). Hinc patet corpus non poſſe concipi absque hiſce quatuor attributis, quorum uno demto, deſtruitur idea corporis.

Ergo quando definitur corpus, non ſequendi ſunt CARTESIANI, qui definiunt corpus, quod extenſum ſit in longum, latum & profundum; ita enim idea corporis non exhauritur. CARTESIANI contra EPICUREOS & DEMOCRITEOS inſurgentes, illud ex triplici dimenſione tantum voluerunt definire, ſed certe, ſi adtendunt animum, invenient, hanc ideam etiam ſpatio convenire (*b*). Quare, ſi ea definitio reciperetur, poſſem in toto ſpatio univerſi pro lubitu mihi partem extenſionis ſumere, eaque ſemper reſponderet definitioni corporis, & ſic omnia in univerſa rerum natura eſſent eadem, & in nulla re diverſitas aliqua supereſſet.

Corpus eſt proprie *res extenſa*, *inpenetrabilis*, *figurata & mobilis*. Objici poteſt, hanc definitionem non eſſe factam juxta leges ARISTOTELIS, qui docet definitionem conſtituere genus & differentiam ſpecificam, neque hoc vitium diffiteor. Verum nemo mortalium unquam ſcivit, quid corpus in ſe ipſo ſit, errant certe, qui hoc putant, ſed proprietates quasdam corporum tantum novimus, aut ratiocinio aſſequimur. Quando nunc inter eas aliquas qualitates videmus, quæ omni corpori abſolute conveniunt, & ſemper adſunt quamdiu corpus dicitur corpus, eas in definitione corporis in univerſum conſiderati admittimus. Si objicies, definitionem perfectam non eſſe, nihil habebo quod dicam, niſi me quidem ultra non poſſe progredi.

Nunc videndum eſt, quid ſint hæc quatuor attributa, quæ in omni corpore ſemper inveniuntur; hæcque brevi tempore conabimur ita explicare, uti per optimos mathematicos definita ſunt.

Si ergo concipio hæc quatuor attributa in quocunque ente, omnia concipio, quæ de omni corpore in genere concipi poſſunt, adeoque, cum corpus ſit primum medici objectum, neceſſario etiam iſta inquirenda habemus. Nam, dum concipio extenſionem, concipio etiam diviſibilitatem, concipio etiam augmentum poſſe fieri in infinitum; & ſic porro. Quando inpenetrabilitatem concipio, concipio omnes leges percuſſionis, nam ex incurſu & reſiſtentia, omnis percuſſio oritur, & ſic etiam concipio mutabilitatem figuræ, & in eo corpore varios gradus motus poſſe oriri & excitari.

Ea ergo, quibus præſentibus omne concipitur de corpore quod ipſi proprium ineſt, & quo ablato nihil de corpore concipitur, ea voco *proprietates primarias* corporis, aut etiam *naturam corporis*.

Ex his nempe quatuor proprietatibus id, quod fundamentum eſt ceterorum, adeoque quod primum in conceptu, vocatur natura corporea, & natura corporis, partiales vero notæ, quæ in illo conceptu immediate continentur, vocantur proprietates corporeæ.

Nunc ex mobilitate ſola, figurabilitate ſola, & inpenetrabilitate ſola, non poteſt oriri idea corporis primaria, quæ in mentem venit, ſi unica ex his proprietatibus ſeor-

(*a*) Motus nempe eſt efficacia aliqua activa, non ſimplex effectus cauſæ transferentis corpus de loco in locum.

(*b*) *De certo in phyſicis*, p. 11. &c. 's GRAVESANDE *Phyſ. Elem. Mathem.* n. 14. edit. 1742. LEIBNITZ *Journ. des Sav.* 1691. n. 22.

ſeorſim ſpectetur. Mobilitas enim v. g. præſupponit aliud, & ſic de ceteris. An vero ab extenſione ſola hanc ideam obtinebo? certe non video, quomodo ex idea extenſionis ſolius concipiam corpus, nam extenſum eſt tantum, quod menſurari poteſt, & nihil aliud, nam menſurabilitas eſt tantum aptitudo ad locandum corpus, dat ergo tantum conceptum ſpatii. Celeberrimus HUGENIUS (*a*), in prioribus operibus CARTESII ſententiam tuitus eſt, ipſe tamen in egregio illo tractatu paulo ante mortem ejus edito, dicit „ concipio nunc, contra quam olim feci, illam definitio„ nem corporis non veram eſſe, quæ ſola extenſione abſolvitur, eamque video unice „ deſcribere ſpatium; nunc enim perſuadeor, omnia non poſſe eſſe repleta, ſed ab„ ſolute requiri & dari vacuum, abſque quo motum omnium corporum concipere non poſſumus." Quænam ergo idea corporis erit ſtabilienda? nempe eſt ſubſtantia extenſa & inpenetrabilis.

Concipiamus enim hæc duo, nempe extenſionem, (extenſio etiam eſt, cujus partes conſtituentes totum extra ſe mutuo poſitæ ſunt), & inpenetrabilitatem (hoc eſt reſiſtentiam, contra illud, quod intrare tentat in ſpatium à corpore repletum) tunc omnem figuram, magnitudinem, mutabilitatem, *&c.* concipiemus, hinc utique per extenſionem & inpenetrabilitatem poterit concipi natura corporis; omnia enim reliqua ex hac idea ſequentia vocantur proprietates corporum ſeu attributa.

Illæ vero proprietates, quæ ſeparabiles ſunt à corporis idea, dicuntur accidentia.

Qui corpus rite cognoſcere debet, huic omnia iſta perſcrutanda ſunt.

Pro exemplo, pono me habere ſphæram, illamque eſſe diametri duorum pedum, & eſſe perfecte ſolidam. Ad naturam ejus concipiendam non requiritur ut ex auro aut argento ſit. Id autem utique ſequitur, cum ſolidam poſuerim, ut nihil in idem ſpatium, quod hæc ſphæra occupat, alterius corporis admittatur, quia materies inpenetrabilis eſt, & hiſce duabus notis perfecta hujus ſphæræ natura concipitur, & ſi in æternum de ſphæra cogitaverim, ſemper eosdem conceptus iterabo. Hæc adeo ex duabus notionibus compoſita eſt natura corporis. Ex ea natura & definitione reliqua ſequuntur. Pone ſphæram occupare ſpatium duorum pedum, concipitur facile ſphæram eam diviſibilem eſſe in duo hemiſphæria, quorum ſingulum ſit unius pedis diametro, hoc enim neceſſario ſequitur ex prima idea, & dicitur *attributum*. Porro moveri poterit hæc ſphæra, verum hoc non pendet ex natura ſphæræ, ſed ex aliis cauſis ad ſphæram non pertinentibus, & ex ejus idea concepta non pendentibus, productum, hoc adeo *accidens* ſphæræ vocabitur.

Medicus, cujus eſt corpora cognoſcere, debet naturam, proprietates, accidentia corporum intelligere.

Jam vero accedendum ad harum expoſitionem.

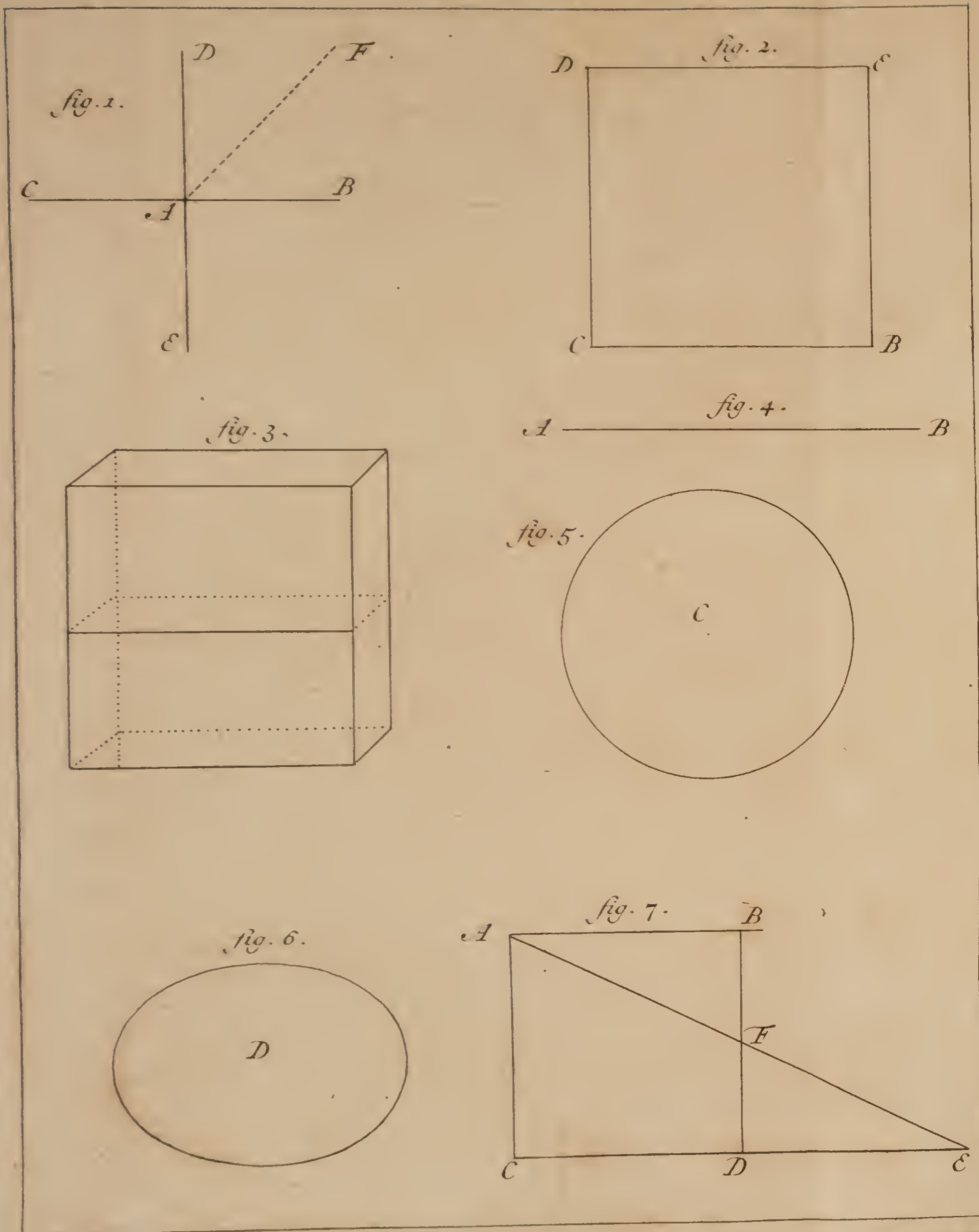
Erit ergo vera corporis in genere definitio, extenſio, inpenetrabilitas. Proprietates vero corporis individuæ, ſunt figurabilitas, mobilitas.

Hæc ſatis clara eſſe arbitror. Incipiam nunc breviter agere de extenſione, ut tantum ſufficiat ad dirigendum ſtudium medicum.

(*a*) Conf. MUSCHENBROEK *Elem. Phyſ.* n. 16.

C A-

Tabula I ad Cap II Partis I Phys. gener. Pag. 9 et Seqq.

CAPUT II.

De Extenſione.

EXtenſio eſt *poſitio partium totum conſtituentium extra alias*, atque menſuratur ab uno puncto per tres perpendiculares lineas in illud punctum concurrentes, & in eodem puncto ſe mutuo ſecantes.

Idea hæc paulo explananda erit ex mathematicis. Demonſtrat EUCLIDES (*a*), ſi ſumitur ad arbitrium punctum in plano aliquo, impoſſibile eſſe plus quam duas lineas perpendiculares ad ſe invicem per hoc punctum ducere. Sit punctum A in plano aliquo, per hoc ponam lineam ductam (Tab. I. fig. 1.) quamcunque, ut BC, ait EUCLIDES, ad eam lineam per punctum A in eodem plano tantum poteſt duci una perpendicularis linea, ſit ea DE, eritque DE perpendicularis ad lineam BC, ſi ejus inclinatio non major fuerit verſus AB, quam verſus AC, ad neutram nempe partem lineæ BC magis, quam ad alteram inclinata eſt. Negat adeo EUCLIDES præter hanc DE aliam perpendicularem eſſe poſſe ad BC quæ per A tranſeat: nam DE ex definitione facit ab utraque parte duos angulos rectos, nulla autem alia linea faciet, ergo tantum una perpendicularis ad illam lineam duci poteſt. Si dicis, alia poteſt duci linea, quæ in A ſecet lineam BC, & utrimque æquales cum ipſa angulos faciat, ſit ergo ea linea AF, ponamus ergo angulum FAB eſſe æque rectum & æque magnum ac angulus DAB, ita certe pars erit æqualis toti, quod impoſſibile eſt. Ergo ſi ex puncto A lineæ BC ſit una perpendicularis erecta, impoſſibile eſt aliam ex eodem puncto, pariter ad eamdem lineam perpendicularem erigere.

Hinc nunc conficio, omne planum unice menſurabile eſſe in longum & latum, nam quia ex uno puncto per idem planum, duæ tantum perpendiculares admittuntur, planum ipſum unice per duas lineas perpendiculares menſurari poteſt, uti v. g. planum CBDE (Tab. I. fig. 2.) menſuratur ex C, ducendo lineam verſus B, & denuo ex C verſus D; hinc plani menſura duplex eſt, nempe in longum & latum.

Verum ſi ponatur, punctum hoc A. (fig. 1.) non amplius in ſuperficie, ſed in ſpatio poni ſolido, jam non tantum duæ perpendiculares per hoc punctum A, ſed tres quidem, at non plures etiam duci poterunt. Ponamus illud punctum in digito hominis hærere, jam potero ducere per illud punctum quamdam lineam juxta longitudinem digiti, & aliam lineam præcedenti perpendicularem a dorſali parte digiti ad volarem, & tertiam a dextro termino latitudinis digiti ad ſiniſtrum, quartam autem lineam ad priores perpendicularem ducere non poſſum, quod mathematici facile demonſtrant. Uti ergo planum tantum verſus duas partes poterat menſurari, ita corpus ſolidum per tres lineas menſuratur, nam verſus tria loca diverſa ſe extendit. Ergo omnis extenſio corporea eſt tantum menſurabilitas, ut ait GALILÆUS, in triplicem dimenſionem, ſcilicet in altitudinem, longitudinem & latitudinem: itaque omne, quod concipere poſſum, corporeum, tantum triplicem dimenſionem habet.

Mathematici etiam ita definierunt corpus, quia omnis menſura plani eſt tantum in quadrato, ſi v. gr. planum hujus urbis dicitur valere millionem pedum, per ſingulum pedem intelligo idem quadratum; ſed tot pedes ac intelligo, tot intelligo quadrata: ſi menſuratur per cubum, jam corpus habeo.

Cubus vocatur corpus (Tab. I. fig. 3.), quod finitur ſex ſuperficiebus, quarum una ſupe-

(*a*) EUCLIDES. Prop. XIII. L. XI.

ſuperior, altera inferior & quatuor laterales, erunt quadratæ omnes. *Quadratum* vero eſt figura (Tab. I. fig. 2.) quatuor lateribus conſtans, cujus quatuor latera omnia inter ſe æqualia ſunt, & cujus omnes anguli ſunt recti & æquales.

Hinc cubi ſuperficies & limites ſunt ſex quadrata, quorum ſingula ſunt termini trium linearum perpendicularium in unum punctum concurrentium, & per cubum hunc menſuratur omne corpus.

Ex natura nunc extenſionis ſequitur diviſibilitas corporis.

Etenim per priora extenſio eſt poſitio partium totum conſtituentium extra ſe mutuo, ergo pars una ponitur extra aliam, ergo adſumitur in definitione, eſſe unamquamque partem ab altera ſeparatam & diviſam.

Patet etiam, hanc diviſibilitatem fieri poſſe (*a*) in infinitum, quia ſemper concipitur aliquid diviſibile, quotieſcunque concipitur aliquid extenſum; nam quamdiu lineam concipio, tamdiu concipio extenſionem, & ſic omnis linea conſtat ex lineis, non proprie ex punctis, ſed ex aliis lineis, & plana conſtant ex planis, non ex lineis. Utcumque enim planum dividam, ſemper minus planum fiet, non linea. Si vero dixeris, ultimum planum fieri in lineam, tunc ſequeretur, ut duæ lineæ ſpatium interciperent, quod impoſſibile eſt. Ex his igitur conſtat, cubum v. gr. diviſum, ſemper facere cubum minorem, & ſic in infinitum, nec in nihilum redigi poſſe ultimum illud quidquid ſit extenſum; nam ſi dividendo corpus in nihil poſſes dividere, tunc ſi iterum has partes, quas vis eſſe nihil, componeres, & in infinitum multiplicares, facerent hæ nihili partes corpus verum, quod repugnat. Si vero partes cubi diviſas corporeas adhuc eſſe dederis, tunc certe extenſæ erunt, & ſi extenſio manet, non poterit fieri, quin una menſurabilitas ſuperſit.

(*a*) MUSCHENBROEK. l. c. n. 21. 's GRAVESANDE l. c. C. IV. Idem jam PLATONIS & Peripateticorum dogma fuit. CICERO *Quæſt. Academ.* L. I.

CAPUT III.

De Inpenetrabilitate.

Inpenetrabilitas eſt idea extenſionis cum infinita reſiſtentia conjuncta, contra omne aliud inpenetrabile, quod nititur ingredi idem ſpatium, in quo hæret prius illud inpenetrabile.

Quando illa triplex menſurabilitas ita conjungitur cum alia idea concepta, hoc eſt reſiſtentia, ut illud menſurabile, in quodam determinato ſuæ figuræ ſpatio poſitum, omne quod in id ſpatium conatur ingredi, repellat, ut ab eo ſpatio non admittatur, tunc hujus menſurabilis concipimus inpenetrabilitatem. Quando vero loquimur de inpenetrabilitate corporis, ſupponimus corpus eſſe perfecte ſolidum, & ut ſit perfectum & ſolidum corpus, debet illa vis reſiſtendi eſſe infinita.

Si vero illa reſiſtentia, non infinita eſt, tunc non eſt perfectum corpus, & ſolidum inpenetrabile, ſed tantum condenſabile. Aurum enim v. gr. etiamſi denſiſſimum non eſt perfecte ſolidum, cum habeat poros, ſed partes ſunt in auro poris carentes, ergo illæ partes ſunt inpenetrabiles.

Hæc eſt veterum philoſophorum, præſertim EPICURI & DEMOCRITI Αντιτυπια (*a*), quæ nihil aliud eſt, quam *reverberatio*, a vocula illa αντι & τυπτω *verbero*, quia nempe illud, quod intrare tentat in locum ejus corporis, quod inpenetrabile vocamus, reverberatur & repellitur.

Ergo omne illud, quod inpenetrabile eſt, extenſum eſt, ſed non omne extenſum continuo inpenetrabile erit.

Hocce dicimus in propoſitione, omne inpenetrabile debet neceſſario eſſe extenſum, nam quod eſt inpenetrabile, id locum occupat, & ita replet, ut infinite reſiſtendo repellat id, quod in illud ſpatium ab inpenetrabili corpore repletum, intrare tentat.

Verum idea extenſionis non involvit ideam inpenetrabilitatis (*b*). Ita nemo eſt, qui non poſſit concipere, ſi inter binas manus meas corpus ſolidum ponitur, ut ex. gr. aurum, quamdiu hoc aurum ex eo loco non aufertur, nullum aliud corpus huc poſſe intrare, auro vero iſto jam ablato, licet nihil intret in illud ſpatium intra manus, id tamen ſpatium poſſe tanquam perſiſtens concipi, adeoque abſque corpore replente, manere ſpatium, & eſſe extenſum, quod triplicem habeat dimenſionem, nec tamen ſit inpenetrabile, admittit enim aliquid, admiſit aurum, & aliud ejuſdem extenſionis corpus; verum illud ſolidum, quod pono perfecte ſolidum, aurum nempe inter duas meas manus poſitum, id quidem inpenetrabile erat, hoc eſt infinite reſiſtebat omni corpori tentanti occupare ſuum ſpatium.

Ergo idea extenſionis non involvit ideam inpenetrabilitatis, ut poſſimus diſtinguere ſpatium a corpore ipſo, etſi contra CARTESIUS cum ſchola ſua ſenſerit.

Omne inpenetrabile menſurabile eſt, & proinde diviſibile. Quid enim eſt *menſurabile*? tamtummodo illud, in quo aſſignare poſſumus certum numerum partium æque magnarum, ac certa quadam menſura, ſi v. gr. pollicem video quinquageſies poni poſſe intra hoc ſpatium, dico illud ſpatium menſurari poſſe per quinquaginta polli-

(*a*) DEMOCRITUS atomis ſolam αντιτυπιαν tribuit, gravitatem præterea & motum declinationis EPICURUS. PLUTARCH. *placit. philoſoph.* L. I. c. 3. CICERO *de nat. Deorum.* L. I.
(*b*) MUSCHENBROEK l. c. n. 29.

pollices, hoc eſt, quinquaginta partes ejus æque magnas eſſe ac quinquaginta pollices; *menſurare* ergo eſt aſſignare, certam menſuram toties alicui corpori menſurando [ſcilicet enti extenſo] applicari poſſe. Ergo omne inpenetrabile abſolute eſt menſurabile, quia eſt extenſum, & omne extenſum valet ſæpius recipere certam quandam menſuram.

Verum omne menſurabile habet partes, quarum una poteſt menſurari extra alteram, ergo omne inpenetrabile eſt extenſum, menſurabile, & proin diviſibile.

Ergo omne inpenetrabile poterit in infinita ſemper minora & inpenetrabilia dividi.

Hoc clare concipere oportet, cum inter fundamenta admitti neceſſe ſit.

Dico omne inpenetrabile poſſe dividi in infinita minora, ſingula adhuc diviſibilia, hoc eſt, nulla vel minutiſſima pars corporis amittit reſiſtentiam, qua ſpatium ſuum contra omnia alia corpora tuetur. Pono enim corpus componi ex mille partibus, ſingulis ſeorſim penetrabilibus, nulla arte poterit inde confici corpus extenſum & inpenetrabile, nam partes ſe mutuo penetrant, vique admota cedunt, aliudque corpus in ſpatia ſua recipiunt, non ergo partes extra partes erunt: id autem ſi de partibus omnibus dici poteſt, de corpore ipſo ſive de toto dici poſſe neceſſe eſt, ſupereſt, ut inpenetrabilis totius etiam partes inpenetrabiles ſint.

Ergo omne corpus eget aliqua cauſa, quæ facit, ut una pars inpenetrabilis cohæreat alteri.

Elegantiſſima certe hæc propoſitio eſt, & perfecte docet inſufficientiam omnium philoſophematum, exceptis Epicuræis & Democritæis.

Omne enim quod inpenetrabile eſt habet in uno fine ſuo partem inpenetrabilem, deinde vicinam alteram, & ſic porro, & ſingula hujus modi pars habet hic propriam ſibi inpenetrabilitatem, propriumque ſitum & ordinem inter partes quæ una corpus conſtituunt.

Hæc ergo idea extenſionis & inpenetrabilitatis involvit tantum poſitionem inpenetrabilium partium juxta ſe invicem in unum commune totum congeſtarum.

Verum *cohæſio* eſt aliud quid, eſt enim partium inpenetrabilium juxta ſe mutuo poſitarum reſiſtentia contra omnem harum partium ſolutionem & ſeparationem. Idea ergo corporis non involvit ideam cohæſionis, nam corpus inpenetrabile eſt, quod habet partem inpenetrabilem A, poſitam in aliqua ſede *a*, tunc aliam partem inpenetrabilem juxta priorem poſitam in *b*. Verum hæ partes poſſunt unice contiguæ eſſe, ut ſeorſim moveri poſſint, uti v. g. digiti in manu, cujus partes ſunt. Ipſi quidem inpenetrabiles ſunt, ſeorſim tamen unus ab altero moveri poſſunt. Verum cohæſio eſt id, quod facit, ut non poſſit una pars iſtius corporis inpenetrabilis moveri, niſi etiam alia pars moveatur, eſtque unio partium, inque exemplo noſtro digitus unus, ſeorſim ſumtus, eſt totum, cujus partes cohærent, nulla enim pars abſque altera moveri poteſt. Ergo cohæſio non includitur in conceptu & idea extenſionis & inpenetrabilitatis.

Nam, quando in alicujus rei idea non concipio aliquid, quod ei rei adeſſe poteſt, tunc inquiro in cauſam, & poſtea cur hoc aliquid nunc adſit. Ita cum inquiro in trianguli naturam, video ipſum habere tres lineas, illas tres lineas facere tres angulos, hos angulos tres eſſe æquales duobus rectis, & ſic in infinitum varias proprietates trianguli detego, earum vero omnium cauſam dico eſſe triangulum, quia hæc omnia continentur in idea trianguli, & ſequuntur ex ejus natura, cum abſque iis triangulum eſſe nequeat, & quamdiu triangulum eſt etiam ipſæ adſunt; meritoque dico, omnes has proprietates eſſe in triangulo, cum tota ratio earum in triangulo ponatur. Omnes vero conjunctæ, ſunt *natura* trianguli.

Verum,

Verum, quando video aliquid aliud, quod non ex natura trianguli ipſa ſequitur, ut v. gr. triangulum moveri, tunc vero intelligo aliam cauſam eſſe, cur hæc idea cum triangulo nunc conjungatur. Et quoties in re quacunque aliquid videmus, quod ex ipſa rei natura non ſequitur, tunc dicimus, egere cauſa aliqua externa, cur adſit, quando nempe in conceptu hujus rei non percipio fundamentum, cur illa idea cum ipſa re nunc conjungatur.

Magna inter philoſophos quæſtio eſt, an in idea inpenetrabilitatis & entenſionis hæreat idea cohæſionis. Sane ſi repeto tantum, quæ dicta ſunt, hoc facile percipiemus, quid enim eſt cohæſio? eſt talis contactus partium, qui ſeparationi repugnat, inpenetrabilitas vero unice excludit ex eodem ſpatio alia corpora, & extenſio eſt tantum partium juxta ſe exiſtentia. Ex iſta vero idea non video, cur non ſeparari poſſit pars a parte, neque ex ſimplici illa idea inpenetrabilium juxta ſe mutuo exiſtentium concipio hanc contra ſeparationem reſiſtentiam. Neceſſario ergo cauſa alia ſubeſt, ab inpenetrabilitate & ab extenſione diverſa, cur nixus ille partium & preſſio ad ſe invicem adſit, & cur una pars ita cohæreat alteri, ut per parvum motum divelli a ſe mutuo partes non poſſint.

Hanc nunc cauſam hujus cohæſionis, ignotiſſimam omni homini, vocamus monadem cum LEIBNIZIO, vim attractricem cum NEWTONO, vim gravem cum EPICURO & DEMOCRITO, cauſam duritiei cum aliis philoſophis, prouti magis placebit vocaſſe.

Ut de monade primum dicamus, μονος ſignificat unum: ſed nemo poteſt dicere unum, nam quando unum pedem dicis, jam concipis aliquid conſtans ex duobus ſemipedibus, hinc quod vocas unum, id vere collectio unorum eſt. Sed illud quod facit, ut infinita una faciant unum, id voco *monadem*, aut vim attractricem cum NEWTONO. Non alia voce uti voluit magnus vir, non quod aliquid ridiculi ſubſit, ut plurimi voluere, ridiculam facientes hanc opinionem, quaſi pro qualitate aliqua hanc attractionem haberet. Injuſte hæc objiciuntur, ignorabat MAGNUS NEWTONUS cauſam illam (*a*), cum interim deprehenderet, omnia corpora habere in ſe cauſam, quæ facit, ut partes earum ſeparationi repugnent, hanc ergo cauſam vocavit vim attractricem.

Hujus etiam cauſæ effectum vocamus duritiem, hinc ſenſim totum ſyſtema corporeum brevi intelligetur.

Durum corpus eſt *cujus partes cohærent ita*, *ut ſeparationi reſiſtant*, *& una pars non moveatur*, *quin omnes reliquæ partes una moveantur*. Si tam magna eſt illa reſiſtentia, ut in ſenſus incurrat, vocatur durities reſpectu ſenſus; aliam non habemus ideam.

Nunc dico, cauſam duritiei incognitam eſſe omnibus, & clariſſimus CARTESIUS, qui in quiete (*b*) partium ejus cauſam poſuit, certe rem non intellexit, neque concipio, unde hoc habuerit, cum ipſe ex mechanicis facile ſciverit, quieſcentes partes eſſe in æquilibrio, & indeterminatas ad quemcunque motum, & ſic minimo

(*a*) NEWTON *opt. quer.* 31. (Quod attractionem voco, id poteſt ab impulſione fieri aut a quacunque cauſa mihi ignota. Ea vox mihi unicè ſonat vim, per quam corpora mutuo ad ſe tendunt; quæcunque demum ejus cauſa ſit). Ita & 'sGRAVESANDE ſumit. p. 17. n. 73. Qui adeo vocem attractionis refutat, is tenetur demonſtrare aliquam eſſe impulſionem externam cognitam, quæ effectus eos producat, quos nos vocamus attractionem. MUSCHENBROEK n. 358. Sed has impulſiones nemo demonſtraverit.

(*b*) Quies nihil eſt, neque adeò vim habet. MUSCHENBROEK n. 360. ſed ab attractione id fieri, & hanc eſſe in ratione inverſa diſtantiarum & in directa facierum ſe contingentium. NEWTONUS *opt.* p. 364.

mo motu poſſe moveri, atque adeo corpus deſtrui, cujus partes in æquilibrio conſtituuntur, ex ſola ergo quiete ſequi per evidentiſſima philoſophica principia, ut minimo motu una pars ab alia ſeparari poſſet.

Durities adeo eſt cognitus effectus, non cauſa. Illuſtriſſimus BERNOULLIUS natu major cauſam duritiei adſcribit preſſioni ætheris (*a*); alii multa ſcribunt de atmosphæra premente, ſed omnes petunt principia, & ſupponunt corpora eſſe dura, antequam dura ſint, nos vero quærimus de origine duritiei, quæ debet eſſe aliquid, quod faciat, talem inter partes nixum, ut ſeparationi reſiſtant. Verum non ſequitur hoc ex idea corporis, & extenſionis & inpenetrabilitatis.

Si hæc cohæſio & hæc durities tantæ ſint in parte aliqua, ut omnem cognitam vim motus ſuperent, tunc iſta pars vocabitur *atomus*, & elementum corporeum. Docuimus omne corpus eſſe extenſum, inpenetrabile, figurabile, mobile, viſum eſt tunc, illa corpora inpenetrabilia cohærere cum aliquo nixu omni ſeparationi ſe opponente, quod ipſum durities vocatur. Si nunc illa cohæſio, ille nixus, illa vis (ut volueris), tam magna ſit in corpore illo, ut nullus motus in rerum natura ſit, qui non ſuperetur a reſiſtentia harum partium, tunc pars iſta dicetur atomus, ex *α* privativo & *τομη* ſectio, ergo atomus proprie eſt pars non ultra ſecabilis.

Hæ ſunt DEMOCRITI atomi (*b*), qui certe vir falſo accuſatur geometriam ignoraſſe, quod atomos poſuerit, philoſophus enim ſui temporis clariſſimus, & peritiſſimus Phœniciæ & Aegyptiæ ſcientiæ, ſatis intelligebat, nullam particulam eſſe in rerum natura, quæ diviſionis capax non eſſet. Id vero voluit, vim unientem corporis partes majorem eſſe in atomo, quam omnis vis, quæ poſſet inprimi, neque ullam eſſe tam validam vim in rerum natura, quæ hanc unionem in quadam corporis particula ſuperare poſſit; tali nunc particulæ deprehenſæ dabat nomen atomi.

Quæritur, an hujuſmodi atomi in natura dentur. Id, ut examinetur, tenendum eſt nihil mutari in natura, & omnia manere, qualia fuerunt. Licet enim corpora quædam mutentur in forma, nunquam tamen mutantur in eſſentia ſua. Oportet adeo ita cohærere illa, quæ rerum eſſentiam componunt, ut nulla vis tanta in natura ſit, quæ hujuſmodi particulæ applicata eam ſuperet, aut eam atomum mutare queat (*c*). Si enim atomi mutari inciperent, & deſtrui, tota certe rerum natura deſtrueretur, & ſi id corpus, quod nunc aqua eſt, haberet partes mutabiles, quæ in partes ignis fieri poſſent, certe omnis rerum facies mutaretur, & omnia ab igne jam incipiente abundare deſtruerentur.

Sic contrario modo, ſi id quod nunc eſt ignis poſſet fieri aqua, impoſſibile eſſet, ut idem calor in natura per 6000 annos, & amplius, perdurare potuiſſet, uti quidem perduravit.

Ergo tota rerum natura clamat, principia unde reliqua conſtant, immutabilia eſſe. Si

(*a*) *De gravitate ætheris.*

(*b*) DIOG. LAERT. L. IX. c. 1. n. 12. a VERULAMIO etiam recepti in Script. *in natur. & univerſ. philoſ.* Sed ante DEMOCRITUM LEUCIPPI fuerunt. CICERO *de nat. Deorum* L. I. Cum vero aliqua hic de vita DEMOCRITI addantur, viſum eſt, contra conjecturam doctiſſimi cujuſdam viri, pro veritate inſignium ſumtuum teſtimonium adferre, quos DEMOCRITUS in res phyſicas effudit. „DEMOCRITO omnia curæ fuiſſe videntur, cum reliqui ferè niſi ſuperficie tenus nihil definiant". ARISTOTELES *de gener. corrupt.* L. I. c. 2. DIAGORAM ſervum Athenis decies mille drachm. emerat DEMOCRITUS. SUIDAS p. 550. edit. CUSTER. Cum hujuſmodi ſummam in argutatore ſervulo effuderit, quanti non itinera, mora in aliis regionibus, animalium diſſectiones, lapidum illæ celebratæ decoctiones ſtetiſſe potuerunt?

(*c*) Confer rationes MUSCHENBROEKII n. 24. nam NEWTONUS ſatis credebat, poſſe utique aquam in aerem abire. Vide *Optiks quer.* 30.

Si id aliter eſſet, non poſſent corpora talia manere, qualia ante tot ſecula fuerunt. Ergo illud primum cohærens, quod principium dat rebus, eſt elementum & immutabile; non, quod mathematice dividi non poſſit, hoc enim in infinitum fieri poteſt, ſed, quod nulla vis exiſtere queat, quæ ejus partes ab invicem ſeparare valeat, & hoc ipſum facit ſtabilitatem naturæ.

Illa nunc cauſa, quæ facit, ut quod extenſum eſt, ita cohæreat, ut ſuo cohæſionis nixu ſuperet omnem vim in natura, tentantem ſuam cohæſionem immutare, id eſt ordo naturæ, & eſt eadem ſemper cauſa cohæſionis, hoc eſt, idem ille DEUS.

Jam oſtendimus quidem elementa rerum, & reſpondimus quæſtioni an dentur atomi, & quid ſint, ediximus.

CAPUT IV.

De ſoliditate & poroſitate.

SI atomus, & corpus ex atomis confectum, partes ſuas cohærentes ita habet unitas, ut nullum ſpatium vacuum intercipiatur inter eas partes unitas, tunc illa atomus, & illud *corpus*, vocabitur *perfecte ſolidum.*

Hæc eſt illa inter magnos viros agitata quæſtio, quæ nempe idea ſit ſolidi. Peripatetici & Carteſiani dicunt, extenſum eſſe ideam ſolidi. Sed facile demonſtrari poteſt, hoc non ita intelligi. Nam atomum definimus, quod conſtet ex aliis partibus cohærentibus, ſed non ſeparabilibus. Verum non ideo atomus perfecte ſolida eſt, nam ſi duas particulas materiæ creatas fuiſſe ſupponas & ita conjunctas ut in icone A, tantaque cohærentes vi cohæſionis, ut unum corpus & una pars non ſeparari poſſet ab altera, non eſſet tamen perfecte ſolida atomus, daretur enim ſpatium inter ejus partes. Verum ſi eæ duæ partes materiæ ita fuiſſent unitæ, ut nullum vacuum reliquiſſent inter ſuas partes, tum atomus illa eſſet perfecte ſolida, ſive nullum ſpatium haberet intrinſecum, in quo alterum poſſet recipi & contineri corpus. Hæc nunc idea eſt quam in primis fundamentis formare oportet.

Perfecte ſolidum adeo vocatur *illud corpus quod ex atomis conſtat ita conjunctis, ut nihil vacui inter eas partes ponatur.* Et perinde alterum etiam perfecte ſolidum corpus vocatur, *quod ex aliis perfecte ſolidis corporibus conflatum eſt, abſque ulla intercapedine, ſeu ſpatio, relicto inter partes conſtituentes.*

Ergo tres perfecte ſolidæ maſſæ habentur (*a*). 1. Atomus, quæ conſtat ex partibus ſibi mutuo unitis, ſine ullo ſpatio vacuo interpoſito. 2. Corpus perfecte ſolidum, quod conſtat ex atomis ſeu partibus perfecte ſolidis, ſed ita unitis ad ſe invicem, ut nullum ſpatium intermedium relinquatur. 3. Corpus ex corporibus conſtans (nam quod ex atomis jam conſtat, etiam dicitur corpus) ſed ex corpuſculis perfecte ſolidis ita ſibi mutuo applicatis, ut nullum porum inter ſe conſtituant.

Hoc facile intelligitur, cum non ſit niſi definitio.

Jam perfecte ſolidum menſuratur per menſuram ſpatii. Supponamus molem eſſe aliquam unius pedis cubici (in exemplo melius intelligetur), habebo ergo cubum perfecte unius pedis; hoc eſt ſumo ſpatium quoddam, quod ſit exacte unius pedis cubici, & pono hoc ſpatium a me jam repletum eſſe corpore, in quo nullum omnino

(*a*) Muschenbroek n. 40. *ſeq.*

no vacuum ſit, tunc vocabitur corpus illud perfecte ſolidum, & menſura ejus erit menſura ſpatii cubici; quia corpus exacte illud ſpatium cubicum replet, ergo tantum erit inpenetrabilis maſſæ, quanta eſt ſpatii magnitudo. Hoc bene retinendum erit, quia poſtea in mechanicis nobis inſerviet.

Si atomus partes inpenetrabiles ita junctas habet, ut intercipiantur inter unitas partes ſpatiola vacua, aut alia materia non unita repleta, tunc vocatur illa atomus corpus poroſum.

Ut vero habeatur menſura corporis poroſi, ſupponamus v. gr. aurum eſſe perfecte ſolidum, ergo occupabit pedem cubicum, jam auferatur aurum, hujus auri ex hypotheſi menſura eſt capacitas iſtius ſpatii cubici. Pone nunc idem ſpatium aqua impleri & aquam conſtare ter pluribus poris, quam aurum, ergo habet $\frac{2}{3}$ duas tertias partes ſuæ ſubſtantiæ poroſam. & una tertia pars cubici pedis erit menſura ſubſtantiæ corporeæ iſtius aquæ, nam reliqua ſunt tantum vacua non corporea.

Hoc multum facit in viribus corporum inquirendis, nam vires inveniuntur ex quantitate materiæ; ſed quantitas materiæ cognoſcitur, cognita magnitudine pororum, quos oportet a ſolidis partibus ſubtrahere, nihil enim faciunt ad vires corporum, quia ſunt tantum ſpatia vacua. Id vero, quod præter poros ſpatia replet, id dat quantitatem veræ materiæ, ergo hæc eſt menſura corporeitatis

Hinc videmus, ſi ARISTOTELIS & CARTESII ſententia vera eſſet, quando extenſionem fecerunt idem eſſe cum idea ſolidi, tunc ſequeretur ubique eſſe eamdem corpoream ſubſtantiam, & ipſum aurum cum aqua eſſent æque gravia, neque a ſe invicem quantitate materiæ differrent. Sed hoc non eſſe verum demonſtravit MAGNUS NEWTONUS mathematicis (*a*) evidentiſſimis demonſtrationibus in experimentis de pendulis.

Invenerunt duo maximi viri ultimo elapſi ſæculi ISAACUS NEWTONUS nempe & CHRISTIANUS HUGENIUS, ambo per diverſa ratiocinia, materiem corpoream in quocunque ſpatio deprehenſam habere ad materiem quæ ſpatium aliud replet eam proportionem, quæ eſt ponderis in utroque corpore, cujus maſſa comparatur (*b*). Maſſa vero corporea vocatur, totum id quod conſpicitur. Elegantiſſima propoſitio, ſi ulla, hæc eſt in phyſica, & utiliſſima ad corporum vires eruendas.

Quantitas etiam corporea in ea maſſa dicitur, copia illius inpenetrabilis perfecte ſolidi, quod in ea maſſa eſt.

Invenit nunc NEWTONUS, & in tr. *de pendulis* (*c*) manifeſtis experimentis demonſtravit, illud non cohærens & inter poros interceptum. nihilo plus efficere, in reſpectu ad vires corporis, quam ſi vacuum eſſet. Invenit nempe, ſi pyxis una auro aut plumbo plena eſſet, & altera vacua, ſed accurate clauſa, ſi tunc ponderaret pyxidem & plenam & vacuam, deinde ſollicite reſpiceret ad utriuſque actiones, eſſe eas actiones in ratione ponderum illorum corporum. Si vero materies hærens inter poros aliquid ad corporis vires conferret, tunc in experimentis certe appareret effectus majoris ſed vacuæ molis. Nunc nihil facit.

Hinc, ſi in auri poris hæret materies quædam, ut materies ſubtilis CARTESII, ſeu alia quæcunque, eam, ſi aliquid addit ad corpus, oporteret aliquid in experimento demonſtrare virium. Verum ut hoc faceret, deberet induere naturam ſolidi. Sed tunc non eſſet fluidum aliquod poris immiſtum, ſed ad corpus pertineret. Omnia enim corpora agentia agunt ut ſolida, non ut fluida; nam ſi v. gr. aquam in tubo habuerim,

(*a*) *Princip. philoſoph. nat. def. I.* (*b*) L. c.
(*c*) L. c. L. II. Sect. VI. Prop. XXXI.

rim, iſque tubus non claudatur, tum tubus ſolus agit, aqua vero effluit, quia non coërcetur. Verum, ſi comprimens illam aquam in tubo, ibi coërceam, tunc aqua induens naturam ſolidi agit una cum tubo, ut integrum corpus, & tubus tanto plus impetus edet, quo aqua intus contenta plus molis habuerit.

Materies autem in his poris contenta ſe non ita habet, ut aqua tubum replens, nam ſi agerent illa corpora, quæ in his poris continentur, deberent aliter ſe habere actiones pendulorum, obſervante NEWTONO. Nunc preſſio tantum agit, & ea in reſpectu ponderis corporum operatur, reliquum adeo omne, quod poris continetur, nihil agit.

Hinc, prouti ſunt corporum pondera, ita ſunt vires, & ſi in uno corpore, duplo plus virium reperio, poſitis reliquis iiſdem, in eo duplo plus materiæ inpenetrabilis erit, quam in altero, cujus vires duplo ſuperat.

Magnus HUGENIUS idem obſervavit per experimenta pendulorum, ſed Carteſianis principiis imbutus, non tam cito eam concluſionem vidit quam NEWTONUS inde deduxit. Poſtea vero, cum NEWTONI (*a*) ſcripta legeret, ingenue faſſus eſt, experimentis captis ſe obſervaſſe, pondus eſſe unice a materia corporea.

Hoc poſito, fundamentum aptum habemus mechanices, ex ſolo pondere obſervato, nempe veram materiæ inpenetrabilis in certo loco contentæ conſtitutionem cognitionemque.

Pondus equidem eſt tantum qualitas ad nos relata, neque perfecte ſolidum corpus hactenus notum eſt, neque adeo accurate definire poſſumus copiam materiæ, copiamque vacui ſpatii, quæ corporibus ſunt. Si unicum daretur corpus perfecte ſolidum, v. g. aurum, haberemus ſcalam pro omnibus reliquis corporibus. Tunc enim ponerem: aurum continet in pede cubico tantum materiæ perfecte corporeæ; deinde ponderarem aquæ pedem cubicum, & ſtatim ſcirem aquam tanto minus habere materiæ corporeæ, tanto plus vero vacui: ſed id unice verum eſt in proportione ad aurum relata, nec poſſum pronunciare, quantum vacui, quantum vero materiæ ſolidæ aquæ inſit. Inde ſi aërem ponderaverim, qui tanto levior eſt, diſco equidem, tanto plus vacui in eo eſſe reſpectu auri, ſolidioris nempe & ponderoſioris corporis, & per eadem, tanto minus eſſe in eo materiæ perfecte corporeæ; & ſic pergendo determinare potero proportionem vacui & ſolidi in diverſis corporibus, non autem proportionem eorum veram inter ſe.

(*a*) Contra CARTESIUM docet HUGENIUS de *cauſ. grav.* p. 107, & alibi.

CAPUT V.

De diverſitate corporum.

Ergo ex ipſa corporea natura habetur idea diverſitatis. Hactenus vidimus, omnem materiem diviſibilem in infinitum conſtare ex infinitis, quaſi, nihilis; ſed præterea vim in rerum natura eſſe, quæ faciat, ut reſpectu noſtri hæc nihila fiant aliquid, nempe atomi. Porro in HUGENIO & NEWTONO vidimus, atomos aliquam gravitatem habere. Ergo pro principio phyſico ponimus materiam extenſam eſſe, inpenetrabilem, formatam, diviſibilem in infinitum, & omnes partes diviſas quandam habere gravitatem toti maſſæ perfecte convenientem aſſumimus. Hæc corporibus communia ſunt, verum ex eadem idea corporeæ naturæ ſequitur triplex diverſitas. Prima petitur a diverſitate atomi; atomorum non eadem eſt magnitudo, etſi omnes diviſilibes ſint, neque enim hæc æqualitas neceſſaria eſt ad conſtituendum corpus; deinde non requiritur, ut omnis atomus ſit æqualiter ſolida ac altera, nam una poteſt eſſe perfecte ſolida, & altera unita ex indiviſibilibus, ut tamen inter partes ejus componentes vacuum intercipiatur. Denique atomorum figura diverſa eſſe poteſt.

Altera diverſitas hæc eſt. Una atomus compoſita alteri, corpuſque unum compoſitum alteri corpori majori minorive cohæſione inter ſe uniri poteſt, & ſi corpus ex atomis confectum fuerit, poteſt iterum fieri, ut partes ultimæ majori & minori vi ſibi mutuo adhæreant, & hoc facit diſtinctionem in rerum natura inter corpora.

Tertia diverſitas oritur ex diverſo modo uniendi unam atomum alteri, & unum corpus alteri, v. g. duæ atomi poſſunt ∧ hac ratione ſe tangere, & ſic plus ſpatii inter ſe relinquere, quàm ſi propius ad ſe invicem accederent. Videmus itaque clare, triplicem ingentem diverſitatem reſultantem ex rerum elementis ipſis deprehenſis, concipi poſſe, quod certe ex non alio ſyſtemate phyſico ſequitur.

CA-

CAPUT VI.

De dirigendo ſtudio.

UT recta ſit methodus, primo jacienda ſunt fundamenta, dicenda præcipua cujuſque partis ſtudii capita, excitanda eſt clara ſingularium idea; deinde dicendum, qui ſint auctores unde petantur ea, quæ nunc maxime recenſuimus.

Qui recto ordine rerum naturalium principiis indagandis incumbere vult ſequentes legere debet auctores, 1. EPICURUM & DEMOCRITUM, eorumque dogmata, hoc eſt, antiquiſſimam Phænicum & Ægyptiorum philoſophiam, quam invenimus optime deſcriptam, apud magnum illum nobilem Romanum poëtam TITUM LUCRETIUM CARUM in tractatu de principiis rerum, qui certe omnium præclariſſimus ſcripſit, jam ante tempora CICERONIS. Hic etiam LUCRETIUS primarius eſt, apud quem EPICURI & DEMOCRITI principia elegantiſſime deducta habemus.

2. Legantur hæc apud DIOGENEM LAERTIUM Græcum *in vita EPICURI* (*a*), & in primo libro de vita philoſophorum antiquorum. LAERTIUS quidem omnium philoſophorum dogmata deſcripſit, nullius tamen placita adeo ſermone exponit, quam EPICURI, & quamvis videatur plus amare EPICURUM, quàm DEMOCRITUM, tamen certum eſt, EPICURUM omnia ſua a DEMOCRITO habuiſſe.

3. Verum ſi hæc omnia perfectiſſime cognoſcere vultis, tunc legere oportet PETRUM GASSENDUM in *commentariis in librum DIOGENIS LAERTII de vita EPICURI* (*b*), qui certe vir DEMOCRITI philoſophiam ſummopere propugnavit. Solus etiam ſufficit ad hæc cognoſcenda, nam habet quidquid DIOGENES LAERTIUS & quicquid EPICURUS tradidit, deinde quidquid boni & veri mathematici eo tempore addiderant priorum placitis.

Qui vero in ſcientia mathematica majores fecerunt profectus, legant ISAACUM NEWTONUM (*c*), palmam præripientem omnibus, uti & CHRISTIANI HUGENII tractatum *de la Lumiere*, *&* *de la Peſanteur* (*d*), qui prius Carteſianus fuerat, ſed paulo ante obitum, NEWTONI, EPICURI ac DEMOCRITI doctrinam ſequutus eſt.

Eadem etiam jacta fundamenta videntur apud KEILIUM in *introductione ad veram philoſophiam* (*e*).

(*a*) L. X. tot. (*b*) Edita an. 1647, & ultimo Lugduni 1675. fol.

(*c*) Aut ſi minus firmus in ſublimiori Matheſi fuerit, breviter & dilucide ea omnia reperiet in MUSSCHENBROEKII *Element. phyſices* Leidæ an. 1741. in 8. aut Gallice an. 1739. 4. edit. Nam in principiis NEWTONI vix quidquam de generalibus corporum qualitatibus habetur. Quæ vero de EPICURO ſuperſunt ad curioſiorem eruditionem pertinent, nimis hiulca, nimis nuda experimentis, nimis miſta erroribus.

(*d*) *In operibus poſthumis*, quæ Leidæ in 4. an. 1703. & 1728. prodierunt.

(*e*) Plura habet Editio alia Londinenſ. an. 1719. 8. alia Leidenſis eſt an. 1739.

METHODI STUDII MEDICI
PARS II.
GEOMETRIA, SIVE DE FIGURA ET MENSURA CORPORUM.
CAPUT I.
De figura corporum.

POſtquam Medicus naturam generalem communemque omnibus corporibus cognovit, corpora eſſe finita facile intelligit. Hoc quidem ex philoſophia Peripatetica & Carteſiana fluere non poteſt; nam apud eos viros idea corporis eſt extenſio, ſed extenſio eſt infinita. Verum in noſtra philoſophia, aurum ponderoſum eſt, ſed flexile, ergo habet poros, ergo erit finitum, & lignum, quod levius eſt auro, adhuc plus pororum habet, ergo magis finitum eſt, nam ubi pori ſunt, ibi vacuum eſt, & ibi corpus deſinit adeſſe. Sed ex SPINOZIANA & CARTESIANA ſententia ſequitur, naturam corporum ubique eſſe eamdem, nam extenſio eſt ubique; hinc etiam optime iis objicit GASSENDUS, in locis citatis „ ſi dicis finem eſſe „ aliquem extenſionis, pone te eſſe in eo loco univerſi, ubi dicis hujus finem eſſe, „ non potes, inquit, non fateri, ad exteriora hujus finis extenſionem rurſus adeſ„ ſe; nam ſi hic finem ponas ubi ultimum corpus terminatur, juxta hocce corpus „ erit iterum extenſio. Verum extenſio CARTESIO dat ideam corporeitatis, er„ go nullus eſt finis corporum ſecundum CARTESIUM.

Sed ex noſtra philoſophia ſequitur, ubi finem pono, ibi vacuum eſt, adeoque ex noſtra philoſophia corpus eſt finitum.

Ubi ergo finitur corpus, ibi limites habet, ſive eſſe deſinit, & illud extremum, ubi corpus deſinit eſſe corpus, id vocatur corporis *ſuperficies*. Hæc jam ſuperficies varias formas induere poteſt, quæ forma vocatur *figura*; hinc videmus, quid figura mathematicis ſit, nempe extrema forma corporis, *limes* vero corporis eſt corporis extremum figuratum, & *ſuperficies* eſt limes corporis; ergo omnis ſuperficies, hoc eſt figura, quæ ſimplex dicitur, nihil habebit corporei: nam figura nullam denſitatem habet, ſed tantum longitudinem & latitudinem; hinc dicunt Geometræ omnem figuram juxta longitudinem & latitudinem tantum menſurari poſſe; ergo duplici menſurabilitate prædita habetur omnis figura ſimplex.

Fi-

Figuræ nunc ſunt, quarum ope menſuratur corpus, hoc demonſtrabitur in ſequentibus; nemo enim poſſet menſurare cameram niſi figuram faceret, ſed figura eſt limes ſeu ſuperficies: hinc quid faciunt Geometræ? ſumunt illam lineam longitudinis unius parietis, & alteram lineam alterius parietis, quæ dat latitudinem, & multiplicant has menſuras per ſe mutuo, tunc dicunt, en area hujus cameræ. Ut tota vero cameræ capacitas habeatur, ſumunt ad unum parietem illam latitudinis lineam, ſecundum alterum parietem menſuram longitudinis capiunt, & ſecundum parietem perpendicularem tertiam lineam dimetiuntur, has lineas multiplicant iterum per ſe mutuo, & tunc dicunt, en hæc eſt tota camera. Ergo Mathematici philoſophi nunquam menſurant ſubſtantiam corpoream, ſed ſuperficiem, & ſuperficies determinat maſſas corporeas. Verum ſuperficies menſurari nequit, ſed lineæ ſuperficiei menſuratæ dant quantitatem maſſæ: & ſic per figuræ menſurationem habemus corpus. Sed corporum vires, a figura & mole pendentes (ex mechanicis), nobis ſunt menſurandæ; nam idem corpus ſub varia figura, varie agit. Ergo accurato philoſopho corporum figuræ ſunt cognoſcendæ.

Id ergo, quod EUCLIDES & ARCHIMEDES invenerunt de figuris corporum, & qualis uſus inde ad ſcientiam phyſico-medicam accedat, exponemus paucis, atque breve trigonometriæ fundamentum ſimul dabimus.

A ſuperficiei cognitione pendet ars menſurandi corporeum ſpatium, a menſura corporei ſpatii pendet menſura virium; adeoque Medicus, ubi vires corporeas indagare vult, ſuperficierum cognitione carere non poterit. Notiſſimum eſt ex geometricis, quod ille, qui novit ſuperficies ambientes corpora, & ſpatia corporea, idem invenire poſſit, quanta ſit area, & quantum ſit ſpatium comprehenſum intra has ſuperficies, ſive in harum figura; ergo ille etiam cognoſcet, quantum ſit ſpatium corporeum comprehenſum intra has ſuperficies.

Verum, qui vult vires indagare corporum, duo debet cognoſcere, 1. celeritatem corporis moti, tunc 2. ejus magnitudinem. Sed magnitudo corporis dependet a ſuperficie ejus cognita, ergo qui vires corporum indagare vult, ille ſuperficies menſurare, tuncque celeritatem cognoſcere debet. Hinc patet, artem menſurandi ſuperficies neceſſariam eſſe Medico, qui vires corporum cognoſcere debet. Hinc commendat HIPPOCRATES ſuo filio (*a*), ut addiſcat arithmeticam & geometriam; ſed geometria eſt tantum contemplatio ſuperficierum, nihil enim aliud faciunt Geometræ.

(*a*) In *epiſtola ſpuria* ad Theſſalum filium.

CAPUT II.

De figurarum menſura.

OMnes ſuperficies cognoſcuntur cognitis prius linearum menſuris, hoc eſt, cognitis lineis rectis earumque menſura, quod idem eſt. Hic demonſtrabimus, quomodo Medicus geometriæ cognitionem facile acquirere poſſit. Figuræ enim cognoſci nequeunt, niſi perſpecta ſit linea recta, per quam menſurantur omnia. Ergo Medico & Phyſico illud quod Geometræ in lineis rectis conſiderant, cognoſcendum eſt.

In his lineis, & in ſuperficiebus, & figuris, atque in ipſis corporibus, & corporeis ſpatiis verſatur geometria, & conſiderat 1. magnitudinem rerum, 2. incrementum, 3. decrementum, 4. proportionem ejuſdem corporis ad alia, hoc eſt 5. lineæ tranſmutationem in aliam diverſæ naturæ, ſed ejuſdem magnitudinis. Explicabo nunc, quomodo geometria concipiat lineam rectam. Omne quod EUCLIDES in quindecim libris ſuis, quod ARCHIMEDES in demonſtrationibus linearum rectarum & curvarum, quod Geometræ in demonſtrationibus ſuis de lineis invenerunt, eo redit ut conſiderarent 1. magnitudinem, quæ *eſt extenſio intra datos terminos*, *ſive inter duo puncta*, *ſive inter duos limites*; ergo inter punctum hic poſitum, & inter punctum ibi poſitum, ponitur extenſio, & ſic linea eſt id, quod inter duo puncta ita interjacet, & vocatur magnitudo. *Figura* autem vocatur, *quando extenſio hujuſmodi continetur intra limites ex lineis formatos. Area* vocatur, *ejus figuræ magnitudo.* Si contemplor magnitudinem areæ, debeo cognoſcere quantitatem ſpatii intra ſuos limites contenti, ſic enim magnitudo cubiculi emergit, ſi cognoſco aream baſeos per altitudinem. Aream vero metior lineis inter lineas ductis, corpus denique lineis ductis inter ſuperficies.

2. Alterum objectum geometriæ eſt incrementum, nec enim poſſum concipere extenſionem intra hos limites, quin concipiam extra hos limites aliam a priori extenſionem, hoc eſt *incrementum*, nam Geometra non creat aliam extenſionem, ſed tantum creatam cogitat; nam quando cogito extenſionem extra limites, cogito ſtatim ab utroque puncto terminante continuari poſſe lineas, quæ extenſionem menſurant, novamque inter has lineas dari extenſionem, ergo illam certam magnitudinem, quæ intra hæc duo puncta erat, poſſe augeri. Sed eadem ratione etiam corpora augentur. Ita v. gr. non poſſum cogitare cubiculum intra ſuos parietes comprehenſum, quin ad ſingulam ejus ſuperficiem limitatam cogitem aliquid addi poſſe; ſimile conſtat, ſi hujuſmodi cubiculum limitetur ſex ſuperficiebus, quæ quadratæ ſunt, non potero hoc cogitare quadratum, quin extra illud ſimile concipiam quadratum, & extra hoc quadratum aliud prioribus ſimile, & ſi ita pergo, dicor augere primitivum quadratum.

Incrementum ergo eſt *cogitatio extenſionis alicujus extra ſimilem datam extenſionem.*

3. Ubi incrementum eſt, ſic oppoſitum ſive contrarium ejus eſt decrementum. Sed ubi incrementum & decrementum eſt, ſic eſt diviſio & multiplicatio linearum, nam dividere lineam, eſt extenſionem aliquam intra datos limites toties diminuere quoties id fieri poteſt. Ita intra hos limites menſuretur linea tot pedum, tunc Geometra hanc menſuratam lineam vocat hanc magnitudinem datam; nunc, ſi petit Geometra, ut dividatur illa data linea in tres partes æquales, vult unice, ut cogitem

tot

tot lineas, quarum ſingula, quæ eſt una tertia pars hujus totius, ſit æqualis reliquis duabus quæ æquales ſint inter ſe, & conſtituant ſimul totam lineam.

Ergo *dividere lineam*, nihil aliud eſt, quam *concipere minorem quantitatem de priori toties removere, quoties id fieri poteſt in illa data magnitudine.*

Nunc apparet, quid ſit multiplicare. Sit v. gr. ibi linea 100 pedum, vult Geometra eam multiplicare, conſiderat illam lineam datam, tunc ſimilem lineam, & poſt hanc iterum ſimilem, hocque ſexies repetit, id ipſum quod nunc deſcribo, dicitur multiplicare lineam, & hoc vocatur incrementum apud Geometras.

Id nunc facile applicari poteſt ſuperficiebus & corporibus; ergo dividere, & multiplicare, eſt unice invenire quantitatem, quæ illam, quam multiplicandam accepimus, toties in ſe continet, quoties præſcriptum eſt. Dividere vero, eſt quantitatem invenire, quæ in dividenda quantitate toties continetur, quoties id petitur.

4. Tractatus de proportione eſt primarius totius matheſeos, nam certe tota matheſis ſive geometria, ſive algebra, ſive arithmetica, nihil eſt, niſi inventio proportionum. Exemplum de lineis ſumam, nam idem eſt, ſive lineas conſideravero, ſive corpora, ergo data eſt mihi linea, ejuſque limites, inter eos limites datur extenſio ſeu magnitudo, quæ eſt linea ipſa. Sed datur etiam alia linea, cujus etiam novi limites, ergo & magnitudinem. Si nunc Geometra ſcire velit, quænam proportio ſit unius lineæ ad aliam, tunc conſiderare debet, quot partes ſint in hac linea, & inveniet partes v. g. 100, & in altera invenit partes ſimiles 200, proportio nunc erit inter has lineas, ut 100 ad 200, hoc eſt ut 1 ad 2. *Proportio* ergo eſt, inventio menſuræ communis duobus extenſis, & invenitur, quando vera utriuſque extenſi magnitudine cognita, comparatio fit unius magnitudinis ad aliam, quantum differat; & hoc vocatur proportio a Geometris, ſive ratio, uti loquuntur. Dicere enim linea AB habet ſe ad lineam CD in aliqua quacunque ratione, eſt dicere, lineas minores, ex quibus utraque tamquam partibus conſtat, tot in AB, & tot etiam, ſed alio numero, in CD reperiri; hinc nunc dicitur lineæ ratio ad alteram duplex, triplex, quadruplex, quando partes æquales in AB duæ, in CD quatuor, in EF ſex, in GH octo repertæ fuerunt.

Veteribus ergo dicitur proportio, quod neotericis ratio, quando lineæ cum lineis, ſuperficies cum ſuperficiebus, corpora cum corporibus, velocitates cum velocitatibus, & in univerſum duæ quæcunque res ejuſdem generis, quarum magnitudo cognita eſt, inter ſe comparantur, & invenitur, quomodo magnitudo & menſura unius extenſi ſe habeat ad alterius congeneris magnitudinem & menſuram.

Proportio nunc ſtrictius ſumta eſt, ut dicit EUCLIDES, *rationum ſimilitudo, æqualitas.* Ita proportio dicitur, quando uti ultimæ partes primi ſe habent ad ultimas partes ſecundi, ita ultimæ partes tertii ad ultimas partes quarti, &c.

Proportio igitur requirit, ut cognoſcatur quantitas utriuſque rei comparandæ. Cognitio quantitatis poſcit, ut cognoſcatur menſura utriuſque communis: & deinde, ut hæc menſura ad utramque applicetur, atque notetur, quomodo eadem menſura ſe ad unam & ad alteram habeat.

5. Tranſmutatio eſt nobiliſſima matheſeos pars, quæ dicitur quadratura in figuris, & evolutio in lineis. Sit hæc AB (Tab. I. fig. 4.) linea recta cognita, cujus limites dati ſunt. Rogat nunc Geometra, ut lineam curvam inveniam, cujus eadem ſit magnitudo, quæ rectæ lineæ AB; is certe Geometra petit tranſmutationem lineæ in aliam. Si tunc ſcirem lineam circularem aliquam, quæ limites æquales haberet cum AB, jam inveniſſem tranſmutationem lineæ rectæ in curvam, & lineæ curvæ in rectam. Verum nemo mortalium hoc novit facere in curvis lineis. Iterum inter li-

lineas curvas, ſi data mihi eſſet linea curva circularis C, (Tab. I. fig. 5.) atque juberer invenire aliam ellipticam lineam D (fig. 6.) quæ æqualis foret datæ C, hæc inventio vocaretur tranſmutatio linearum. Ea tranſmutatio, quantum novimus, ex rectis lineis in curvas, & ex curvis in rectas inveniri vix poteſt; rectarum vero inter ſe & curvarum inter ſe tranſmutatio utique inveniri poteſt in multis, & invenerunt Geometræ, ut EUCLIDES ipſe demonſtrat. Dabo exemplum. Habeo v. gr. quadratum, rogo ut fiat triangulum æqualis magnitudinis. Id præſtat EUCLIDES. Scribit quadratum ABCD, (Tab. I. fig. 7.). In harum linearum alterutra ſumit DE æqualem CD, conjungit puncta A & E, ducta linea AE, eritque triangulum CEA æquale quadrato ABCD; ſcribe enim notam F ubi AE ſecat lineam BD, erit in triangulo ACE figura AFCD, & eadem etiam continetur in quadrato ABCD. Deinde triangula AFB & FDB ſunt inter ſe ſimilia & æqualia, habent enim latus DE per conſtructionem = CD = AB, & angulos rectos ABF, FDE, & angulos AFB ac DFE æquales, cum ſint anguli oppoſiti ad vertices. Hac ratione deinde etiam aliter poterit quadratum mutari in infinita triangula, ut in 6 libris EUCLIDIS patet.

Quando nunc figura curva transmutari poteſt in rectilineam, tunc vocatur hæc transmutatio quadratura curvæ, quæ nihil eſt, quam mutatio ſuperficierum lineis curvis comprehenſarum in ſuperficies lineis rectis terminatas. Ita deinde ſeorſim vocatur quadratura circuli, ellipſeos, &c. aliaque infinita, ut ellipſeos quadratura inventa ab ARCHIMEDE, & lunularum ab HIPPOCRATE. Mathematici recentiores hæc applicarunt & ſuperficiebus & denique corporibus, &c. qui nunc ultimus eſt geometriæ limes. Hæc ſunt quinque objecta, quæ contemplantur Geometræ, & nihil aliud habent, neque adeo Medicus ad ſtudium ſuum perficiendum plura ſcire tenetur.

CAPUT III.

De methodo diſcendi Geometriam.

UT quiſque geometriam breviſſime & facillime addiſcat, 1. debet arithmeticam cognoſcere, quam omnium optime inter auctores docuit ANDREAS TAQUET in *Arithmetica ſua*, liber eſt in 8 (*a*). Idem etiam præſtitit, ſed majori opere, JOHANNES PRESTET in libro dicto *Elémens de Mathématique*, 2. *voll. in* 4. *Paris* (*b*). Reliqui fere omnes dant operationes, ſive demonſtrationes, ſed in his ultimis invenitur, quomodo inventæ ſint operationes, & quibus ratiociniis innitatur arithmetica. Omnium autem prima inter partes geometriæ addiſcenda eſt, quia menſuram ſive magnitudinem ſupputare non poſſumus abſque numeris, nam menſurare eſt numerare. Oportet adeo Medicum eo uſque progredi, donec fractiones multiplicare, dividere, & regulam auream cognoſcat.

Poſt-

(*a*) *Theoria & praxis Arithmet.* Amſt. 1704. 8. Laudem etiam meruit WOLFII *Elem. Math.* T. V. p. 30.

(*b*) *Elementa Matheſ.* Paris. 1694. 4. Habet analytica vulgatiora.

Cæterum noſtris temporibus longe plures ad Arithmetica ſpectantes Auctores habemus, neque ſufficere

Poſtquam Arithmeticam tiro didicit, poteſt adgredi Geometriam & ſex priores EUCLIDIS (*a*) libros, & conſiderare figuras, quas a FOURNIERO (*b*) optime editas deſcripſit MELDERUS, proprie enim ſunt a FOURNIERO, quamvis MELDERUS ſuas vocet. Si malit omnes XV libros EUCLIDIS addiſcere, debet eligere illos, qui a BARROWIO (*c*) editi ſunt, optima edito eſt Londini, & præſtat Francofurtenſi. BARROWIUS, philoſophus, muſicus, theologus fuit, & aliquos errores in EUCLIDE emendavit. Qui autem ſimul hæc diſcere vult, una cum uſu proportionum, legat XV libros EUCLIDIS editos a CHRISTOPHORO CLAVIO (*d*), ſed debet haberi, ſi poteſt, editio Romana, duobus voluminibus in 8. Hic enim non ſolum proportiones docentur, ſed omnia quæ in Philoſophia, Mechanica, Geometria, Practica, &c. deſiderari poſſunt.

Ve-

ficere ullo modo crediderim vulgarem illam numerorum conſiderationem, neque ab ullo Medico abeſſe poſſe ſpecioſam illam analyſin, quam barbaro nomine *Algebram* vocant, adeo fere excluditur optimis quibuſque Scriptoribus,& caret diſciplinarum quicunque & vulgarem Algebram & altiores illos differentialium & integralium calculos non perceperit animo. Scriptores ad utramque partem calculi univerſalis pauciſſimos adponam. Tironi ſufficiet BERNARDI LAMY *Traité de la grandeur*. Pariſiis 1731. 12. ut qui peculiari induſtria effecerit, ut facillimus ſit diſcentibus, & fere præmanſum temperatumque cibum propinet. Deinde notum omnibus CHR. WOLFIUM in univerſali matheſeos ſyſtemate, quod ſæpius & Halæ & Genevæ edidit, & cui de Algebra tractatus inſertus eſt, quem non audio, ut alia fuerunt celeberrimi viri ſcripta, hactenus fuiſſe impugnatum.

Ad altiora & IDEM ducit WOLFIUS, & NEWTONUS in *Arithmetica univerſ.* quæ primum Cantabrigiæ an. 1707, deinde Londini an. 1722 in 8. denique procurante 'sGRAVESANDIO Leidæ in 4. prodiit. Sed ad ſumma progreſſuro neceſſarium eſt ut Sectionum conicarum proprietates perdiſcat, quas in Marchionis de L'HOPITAL poſthumo opere diſcere poteſt, Pariſiis 1720. in 4. edito, etſi juſto minus memor fuerit Conorum, ex quorum ſectione, non ex mechanica productione per regulas, nec in algebraicarum formularum conſideratione hæ tres vel quatuor (ſi circulum addideris) celeberrimæ curvæ lineæ natæ ſunt. Vel etiam legi poterunt MILNESII *Sectiones conicæ*, Oxon. 1712. 8. editæ, quæ LA HIRIANARUM ſunt Epitome, aut LA HIRII majus opus Pariſ. 1685. in fol. excuſum, minuſve 1679. 12. Sequitur ejuſdem L'HOPITAL infinite parvorum analyſis edita Pariſiis 1696. & 1716. 4. ex JOHANNIS quidem BERNOULLII Lectionibus natum, ſed Gallico ingenio ornatum, mireque in tanta rerum difficultate facile diſcentibus opus, quod utilius præterea reddidit VARIGNONII commentarius, qui ſub nomine *Eclairciſſemens ſur l'Analyſe des infiniment-petits* prodiit an. 1711. Pariſiis in 4. Ad integralem vero calculum, cujus non extant niſi paucæ nantes in gurgite vaſto inſulæ, STONII in verſionis Angl. operis L'HOPITALIANI parte ſecunda. MANFREDUS in opere *de conſtructione æquationum differentialium primi gradus*. Bononiæ. 1707. 4. JACOBUS STIRLING in illuſtratione Libri NEWTONIANI *de Curvis tertii ordinis*. Oxon. 1717. 8. *& in methodo differentialium*. Lond. 1730. 4. COLSON *in method of fluxions and infinite ſeries*. Londini 1728. 4. & NEWTONI atque LEIBNIZII ſparſa opera legi debent. Ad omnem vero Algebram opera pulcherrima JOHANNIS BERNOULLII plurimam undique lucem adfundent, quæ nuper conjunctim Lauſannæ prodierunt. Plura addere vetat inſtituti ratio, meumque ab his ſtudiis dudum alienum vitæ genus, quod officia neceſſaria ſequi jubet.

(*a*) Geometriæ princeps ubique EUCLIDES eſt, maxime in L. I. II. III. IV. V. VI. XI. XII. XIII. XIV. XV. nam reliqui fere arithmetici ſunt.

(*b*) EUCLIDIS *Elementorum* L. priores VI. opera CHRIST. MELDER. Leidæ 1673. 12.

(*c*) EUCLIDIS *Opera nova methodo denuo illuſtrata & ſuccincte demonſtrata*. Londini 1666. & denuo 1675. 4. GREGORII etiam ſplendida editio inſtat quæ in Theatro ſcheldoniano an. 1703. in folio prodiit; ſed tironi ſufficiet, quam nuper Lipſiæ an. 1743. in 8. edidit CL. BAERMANNUS; quæ eaſdem figuras habet GREGORII.

(*d*) Reformator Calendarii Gregoriani. Editio EUCLIDIS citata eſt Romana 1574. 8. & Francofurtian. 1654. Auctoris alia Opera his annis edita ſunt, *Geometria practica*. Rom. 1604. 4. *Algebra*. Rom. 1608. 4. *Sphærica*. Romæ 1586. 4. Opera vero omnia Germanicæ editionis Moguntiæ fol. 1612.

D

Verum fatendum eſt, hos omnes Auctores non obſervaſſe ordinem, quem EUCLIDES ipſe non bene obſervavit; ergo, ſi quis hæc omnia ordine vult addiſcere, legat librum illum incomparabilem BERNARDI LAMY *Elémens de Géométrie, ou Traité de la meſure des Corps* (a), ibi enim optime omnia Euclidea & Archimedea ad finem uſque continentur. His præſtitis totam Geometriam habebit Medicus.

CAPUT IV.

De menſura Linearum curvarum.

GEometria vulgo contemplatio dicitur, ſed ſenſu inproprio, nam proprie eſt menſuratio figuræ, ad quam requirebantur eæ quinque conſiderationes quas dixi, ut magnitudo, *&c.* itaque hæc Geometriæ pars, quam jam explicaturus ſum, eſt magis proprie Geometria, tractat nempe de figurarum, linearum & corporum menſuratione.

Figura eſt ſuperficies circumſcripta. Figura plana dicitur ea, ad quam linea recta applicata cum omni puncto congruit ubique, quando nempe nulla puncta ſuperficiei infra lineam rectam ſe ſubducunt, nulla ſupra eam emergunt. Superficies vero plana ordinata eſt, cujus latera ſe eodem modo, ut hæc ſuperficies, habent; & ad hanc revocari poteſt ſuperficies gibba, quæ eſt figura ſphæram ambeuns: in hujuſmodi enim figura, ſi lineam rectam applicaveris, aliquæ partes plani ſe ſubducunt, aliæ eminent. Ergo figuræ & ſuperficies curvæ revocantur ad figuram & ſuperficies planas, nam figuræ curvæ menſurantur tantum, quando revocantur ad planum, idque fit methodo qua jam antiquiſſimi uſi ſunt Mathematici. Unicum exemplum dabo. Concipiatur circulus, cujus centrum ſit C (Tab. II. fig. 1.), hunc ita menſurant Geometræ. Circuli area eſt figura plana, ſed terminus eſt figuræ curvæ; inſcribunt ergo Mathematici quadratum ABDE, & vident hoc quadratum circulo minus eſſe. Deinde circumſcribunt quadratum, & vident majus eſſe circulo, pergunt ergo & dicunt, ſi invenerim magnitudinem quadrati circumſcripti, & magnitudinem quadrati inſcripti, & differentiam ſumſero, hoc eſt inſcriptum quadratum demſerim de circumſcripto, & remanentis ſumſero dimidium, jam reliquum plus accedit ad circulum. Ergo inſcribunt circulo octogonum & ſimile octogonum circumſcribunt, inveniunt magnitudinem octogoni inſcripti, & magnitudinem octogoni circumſcripti, & vident quantum differant, & ſubducunt octogonum inſcriptum de octogono circumſcripto, hæc differentia utique plus accedet ad circulum. Ergo inſcribo & circumſcribo figuram ſexdecim laterum regularem, ſubduco iterum inſcriptam a circumſcripta, & ſumo

(*a*) Pariſiis etiam an. 1685. 1688. 1710. 1731. & 1734. edita. Facilitatem laudamus, rigorem demonſtrandi hinc inde requirimus. Solent cæterum recentiores vitio vertere EUCLIDI, quod ordinem parum obſervaverit, & quod per deductionem ad abſurdum fere demonſtraverit, quæ methodus ad ſenſum extorquet, animum non illuſtrat. Hinc ad Geometriæ elementa enixius commendo ANDREÆ TACQUET *elementa Geometriæ planæ & ſolidæ* quæ WHISTONUS edidit Cantabrigiæ an. 1703. & 1722. 8. excuderunt vero Amſtelodami 1725. 8. Is enim & perſpicuitate ſimul & brevitate efficaci eminentes demonſtrationes habet. Sed nec PARDIESII breve compendium diſpliceat Tironi, ſæpiſſime recuſum, & cum Auctoris reliquis Opuſculis Lugduni 1725. 12. in quod prælegere dignatus ſit J. BERNOULLIUS, etſi neque id ubique vitiis & laxitate in demonſtrando purum ſit.

Tabula II ad Cap IV Partis II Pag. 26 et Seqq.

fig. 1.

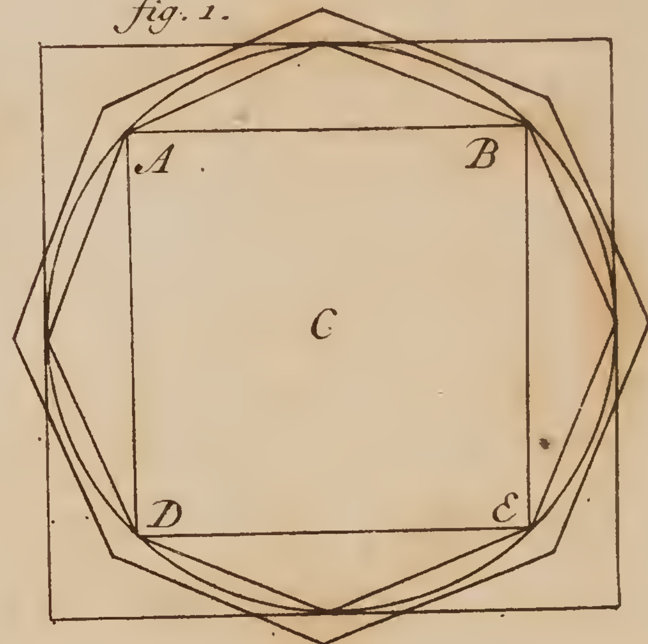

fig. 2

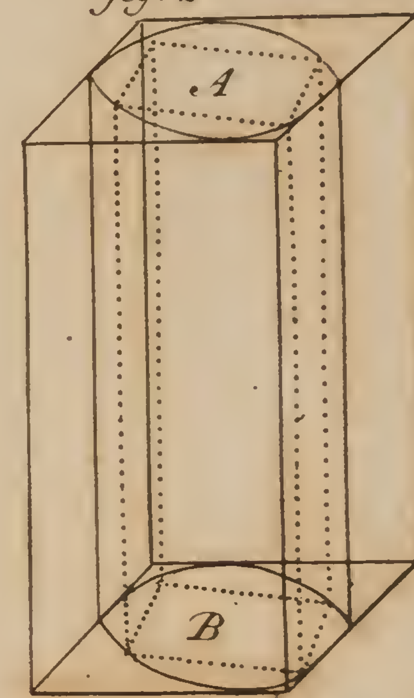

fig. 3.

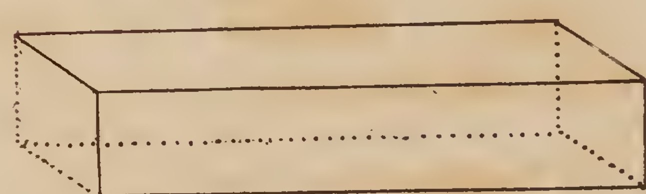

fig. 4.

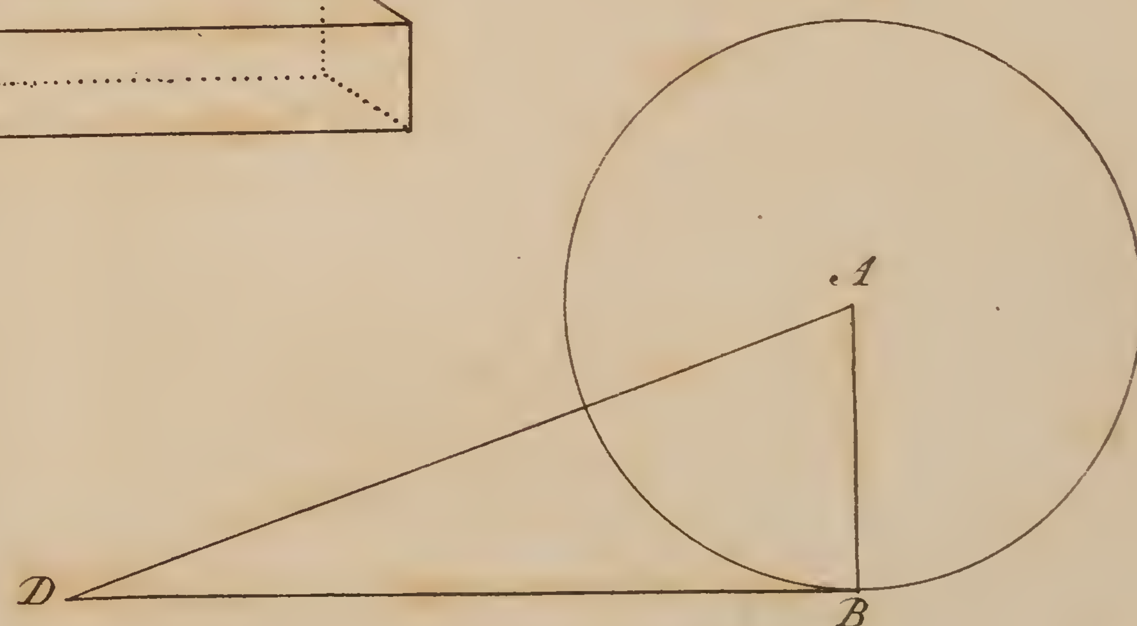

fig. 5.

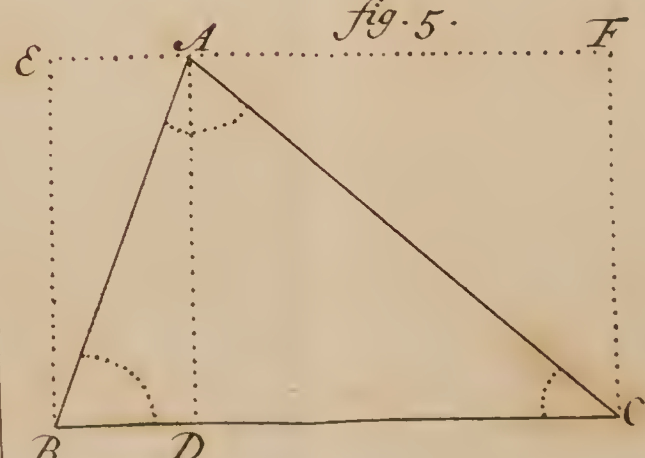
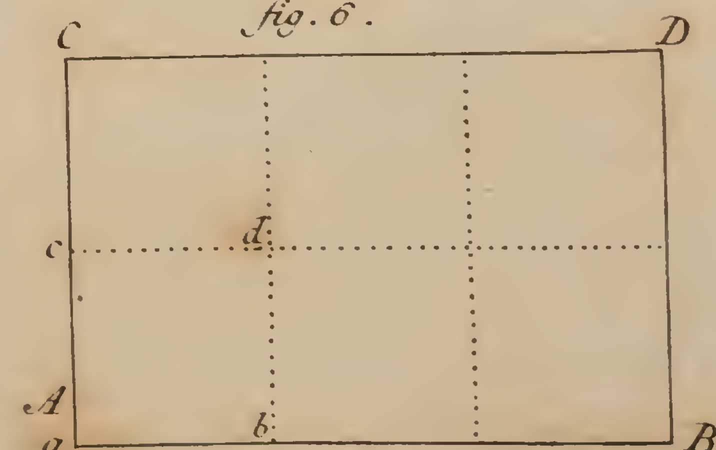

fig. 6.

ſumo iterum dimidium differentiæ reſtitantis, & jam propius accedo ad circulum. Ita inſcribendo & conſcribendo in infinitum pergi poteſt, ut in circulo, perpetuo plurium laterum figuræ rectilineæ inſcribantur, & plurium laterum figuræ rectilineæ circumſcribantur, donec omnes tres figuræ nempe circulus & figura inſcripta & circumſcripta fiant eædem, quod nunc facile eſt, nam omne inſcriptum ſemper aliquid minuit, ut ultimo nihil remaneat ad ſubtrahendum, & figura inſcripta, & circumſcripta, & circulus, nulla alicujus momenti quantitate differant.

Itaque nunc, cum ſic multoties perrexerim, illa ultima differentia nulla eſt, ut dixit ARCHIMEDES, hoc eſt, poſſum toties inſcribere & circumſcribere, ut cum acceſſerim ad finem, differentia ſit fere nulla, adeoque quod deficit a perfecta æqualitate plani multilateri & circuli, id pro nullo haberi poteſt.

Nempe omnis figura curva concipiatur tanquam facta ex lineis infinitis & infinite parvis rectis, quæ omnes ſibi mutuo junctæ ſunt, & ſi ita concepta fuerit, poterit ut linea recta menſurari. Curvas ergo lineas figuras curvilineaque corpora oportet per rectas lineas rectaſque ſuperficies & ſolida metiri, & quæ non poſſunt ad rectas revocari, eæ neque menſurari poſſunt.

De lineis dixi, nunc de corporibus menſurandis exemplum addam.

Menſurandum eſt ſolidum cylindricum gibbum. Ergo Geometræ, ut id menſurent, reducunt ad ſolidum rectilineum. Sit illi circulo ſuperiori A (Tab. II. fig. 2.) inſcriptum quadratum, huic inferiori B perinde inſcribatur quadratum, conjungantur hæc plana lineis ex angulis in angulos deductis, naſcetur ſolidum cylindro inſcriptum. Deinde his iisdem circulis circumſcribo duo quadrata, hæc conjungo lineis & planis qualia dixi, ſic nascetur priſma, ſed extra cylindrum circumſcriptum; verum ſuperficies corporis inſcripti minor eſt ſuperficie circumſcripti corporis, & dimidium differentiæ magis accedit ad cylindrum. Pergo ergo ita inſcribere & circumſcribere in infinitum, donec latera prismatis conveniant ultimo cum ſuperficie hujus cylindri, & latitudo ac altitudo cylindri nulla adſignabili quantitate differant a latitudine & altitudine prismatis, hoc eſt cylindrus eſt factus in priſma. Idem valet de omnibus quæ cogitari poſſunt v. gr. de ſphæra. Quando v. gr. Geometræ ſphæricam ſuperficiem, ut fecit ARCHIMEDES *(a)*, revocare volunt ad figuram menſurabilem, inſcribentes & circumſcribentes ei quadrata, agunt, ut de circulo diximus, & pergunt ſic in infinitum, adeo ut tandem fiat figura rectilinea, qua cum figura ſphæræ una ſit eademque, aut certe nulla adſignabili quantitate differat. Ergo ars menſurandi ponitur in figuræ planæ menſuratione, & reductione planæ curvæ ad rectam, & gibbæ ad planam rectam.

Explicandum eſt, quomodo ſpatium corporum rectis aut curvis planis circumſcriptorum adſignetur.

(*a*) ARCHIMEDES *de Circuli dimenſione*. Libellus is a WALLISIO editus eſt Gr. & Lat. Oxonii an. 1670. 8. Cæterum ad perfectiorem Geometriæ cognitionem pertinent APOLLONII PERGÆI *Conicarum* L. VII. Oxonii ab HALLEIO an. 1710. in fol. edit. aut ab ALPH. BORELLO 1661. fol. Priores enim editiones, ut Bononienſis an. 1566. folio cum lemmatis PAPPI edita a COMMANDINO, Libros tantum quatuor habent. Porro GREGORII a S. VINCENTIO doctiſſimum inventis & altioris analyſeos ſeminibus opus Antwerpiæ an. 1647. in folio editum. Compendium APOLLONIANARUM Sectionum Florentiæ an. 1722. a GUIDONE GRAND datum. Ad linearum rationes altiores & locos Geometricos PAPPI Alexandrini *collectiones* Bononiæ 1660. fol. editæ. Ad Curvas varii ſupra recenſiti not. (*b*) pag. 24. 25. & ISAACI BARROW *Lectiones Geometricæ*. Londini 1670. 4.

CAPUT V.

De Trigonometria.

Menſura eſt *magnitudo quædam cognita, ad quam applicatur alia cognoſcenda, eo fine ut ſciamus, quoties ignota ea quantitas cognitam contineat, aut ab eadem contineatur.* Omnis menſura debet ſimplex eſſe & certa, alias non eſt menſura; ergo ad menſurandum corpus neceſſario adhibenda eſt ſuperficies ſimpliciſſima ad menſurandam ſuperficiem, & applicanda ſimplex rectilinea figura. Simplex autem rectilinea figura eſt triangulum; verum triangulum per quadratum menſuratur, ſed quadratum menſuratur per lineam rectam, ergo requiritur ad menſuranda quæcunque corpora lineæ rectæ menſura; hinc Geometræ primo menſuranda eſt linea recta, tunc quadratum, & per quadratum denique omnes ſuperficies.

Verum quadratum adhuc eſt nimis compoſitum; hinc ſumunt Geometræ triangulum; nam habet triangulum uno latere minus, quam quadratum; ergo omnes Geometræ menſurant per triangulum; & illa pars Matheſeos, quæ docet menſurare triangulum, vocatur Trigonometria, quæ Geometræ cognoſcenda eſt. Primum ergo, quod Medico & Mathematico diſcendum eſt (poſtquam vidit opera EUCLIDIS & LAMY), eſt menſurare triangulum, nam per eam figuram menſurantur omnia.

Porro, qui poteſt triangulum menſurare, ille omnia menſurare poteſt. Proponamus pro exemplo circulum. Hujus menſura invenitur, quando ſcimus longitudinem peripheriæ, & poteſt, ea cognita, definiti circuli magnitudinem eſſe eamdem quæ trianguli, cujus altitudo BA (Tab. II. fig. 4.) eſt ſemidiameter hujus circuli, & cujus longitudo eſt ejusdem circuli circumferentia. Id ARCHIMEDES demonſtravit. Quare omnes figuræ curvæ, quæ per rectas figuras menſurantur, eæ omnes per triangulum menſurantur, hanc ergo Trigonometriæ ſcientiam noſſe oportet, ut cognoſcantur corporum vires, molem enim corporum cognoſcere non poſſum, niſi cognoverim corporum maſſas, quæ menſurantur per triangulum ope Trigonometriæ.

In triangulo jam occurrunt tria latera, tres anguli, & area; ergo tota *Trigonometria* ſeu *anguli menſuratio* eſt *id, quod explicat, quomodo ex tribus datis inveniatur omne, quod occurrit in triangulo*, & in hoc conſiſtit tota hæc pars Geometriæ. Sit ergo triangulum; in toto hoc triangulo poſſunt conſiderari ſeptem diverſa, nempe tres lineæ, quæ triangulum faciunt; tum ſpatium per has tres lineas coërcitum, quod vocatur area, & tres anguli, qui huic triangulo inſunt, hæc ſunt ſeptem. Tribus autem ex his ſeptem datis, reliqua quatuor ſemper inveniuntur. Si data fuerint tria latera, dico me inventurum tres angulos & aream; dentur ergo tria latera (Tab. II. fig. 5.) AB, AC, BC. Id docuit EUCLIDES (*a*), datis tribus lineis tres angulos invenire, & perpendicularem ad baſin; verum ſi perpendicularis hæc linea v. gr. AD, cognita eſt, jam baſis BC multiplicata per illam perpendicularem AD dabit aream duplicem areæ trianguli, nempe parallelogrammum EBCF, cujus dimidium ſemper dat aream trianguli, ex *Propoſit.* 41. *Lib.* I. EUCLIDIS. Deinde poſſum trianguli hujus tres angulos invenire per doctrinam ex tabula ſinuum, tangentium, & ſecantium hauſtam; itaque, ſi tria latera data ſint, trianguli aream per *ſecundum Librum* EUCLIDIS, & per tabulam etiam tangentium & ſecantium angulos ipſos invenire poſſum. Si duo latera & unus angulus dentur, reliqua etiam inveniuntur. Si tres anguli

(*a*) EUCLID. I. *Prop.* 22. WOLF. *Elem. Geometr.* n. 205. 206. 207.

guli tantum dentur, idem eſt, ac ſi duo anguli darentur, quia tres anguli cujuſcunque trianguli tantum faciunt duos rectos & duobus angulis datis tertius ſemper datur, quod ſit eorum ad duos angulos rectos conplementum. Si vero duo anguli dentur & unum latus, tunc potero reliqua quatuor deducere, eaque ratione menſurantur triangula, ope Trigonometriæ.

Geometræ hanc artem, quæ eſt nobiliſſima in tota Matheſi, invenerunt exinde, quod EUCLIDES *Lib.* X. demonſtravit maximum angulum maximo lateri ſemper eſſe oppoſitum; hinc ſequitur in omni triangulo æquilatero omnes angulos etiam æquales eſſe, & ſic porro. Viderunt adeo inter magnitudinem lateris & capacitatem anguli ſemper eſſe proportionem aliquam.

Nam ex angulorum proportione elegans oritur cognitio rationis inter latera per *tractatum de ſinubus*, *tangentibus*, *& ſecantibus.* Si quis principiis Euclideis inbutus ſit, tum rem iſtam poterit intelligere, præſertim, ſi ſequentes tum evolverit Auctores.

LANSBERGII *de Geometria triangulorum Libri quatuor* (*a*). Opus in 4. editum eſt apud *Blaeu*, Amſtelodami 1631. quæ optima eſt editio.

Aut ſi velit eumdem tractatum amplius & clarius deductum, legat ANDREÆ TACQUET *Geometriam practicam.* Eſt liber in fol. Antwerp. 1669 (*b*).

Aut etiam *Tabulas ſinuum*, *tangentium & ſecantium* editas per ADRIANUM VLACQ, & renovatas per FRANCISCUM VAN SCHOOTEN (olim Lugduni Batavorum Matheſeos Profeſſore) Dordraci editas an. 1664.

Hi Auctores totam hanc rem dilucide docent, verum non poſſunt intelligi, niſi prius intellecto EUCLIDE, & propoſitione modo expoſita. Horum Auctorum optimus eſt TACQUETUS.

Si quis dicta hactenus accurate noverit, Geometriam propriam abſolvit, nempe cum Trigonometria elementis EUCLIDIS conjunctis.

Ex præmiſſis principiis menſura cognoſcitur omnium ſpatiorum planorum rectilineorum & curvilineorum, quæ ad rectilinea referri poſſunt; tum quoque ſpatium gibbum cavorum quorumcunque, quæ ad plana reduci poſſunt, adeoque corporum his ſuperficiebus contentorum habetur menſura.

Hæc credo optime hac ratione addiſci. EUCLIDES accurate docet menſuram figurarum rectilinearum. ARCHIMEDES vero agit de curvis, quæ ad plana reduci poſſunt, & ſic porro, adeoque ſi quis accurate addiſcat utriusque inventa, ſolidum fundamentum adjecit pro ſuis ſtudiis, quæ omnia ſequentibus nituntur. 1. Menſuræ lineæ rectæ; 2. Menſuræ quadrati; 3. Menſuræ trianguli; 4. Menſuræ cubi.

1. Men-

(*a*) Primus Canonum Sinuum novum, ſed dudum nunc obſoletum, ob menſuras & diviſiones mutatas edidit JOHANNES REGIOMONTANUS Nurembergæ 1537. fol. deinde PHILIPPUS LANSBERGIUS an. 1663. Middelburgi excudi fecit Geometriam Triangulorum, quæ & planam & ſphæricam comprehendit Trigonometriam. Sed ingens rebus iſtis mutatio acceſſit poſtquam JOHANNES NEPERUS Edimburgi an. 1619. 4. Logarithmorum Canonem edidit, quo admirabili certe invento, multiplicandi & dividendi moleſtia ſublata eſt, de calculis difficilioribus. Mutatio deinde formulis ab HENRICO BRIGGIO, additis novis Logarithmis, ADRIANUS VLACQ, centum millium numerorum edidit Logarithmos, Canonemque tangentium & ſecantium addidit, quod opus Goudæ an. 1633. in folio, & alias editum eſt. Sæpe etiam & Tabulæ ſinuum & tangentium ſolæ, & earum compendium ad numeros 10000, typis impreſſæ ſunt. Eo opere aut majore aut minore frequentiſſimus omnium nunc uſus eſt.

(*b*) Opera nempe omnia Antwerpiæ 1669. fol. & 1708. fol. excuſa. Nuperum opus *de la Coupe des pierres*, quod D. FREZIER Argentorati an. 1738. 1739. edidit, & quo Geometria practica traditur, poſt PRÆCEPTORIS prælectiones prodiit.

1. Menſura lineæ rectæ habetur, quando longitudo aliqua cognita applicatur ſucceſſive illi lineæ, & retinetur in memoria, quoties cognita menſura ingredi hanc lineam poſſit. Ita Geometræ menſuraturi aliquam longitudinem, duos palos in plano diſponunt, deinde longitudinem quamdam cognitam ab uno palo usque ad alterum toties applicant, quoties applicari poteſt, ita vident illam longitudinem menſurandam continere menſuram cognitam toties, & hæc eſt menſura lineæ rectæ.

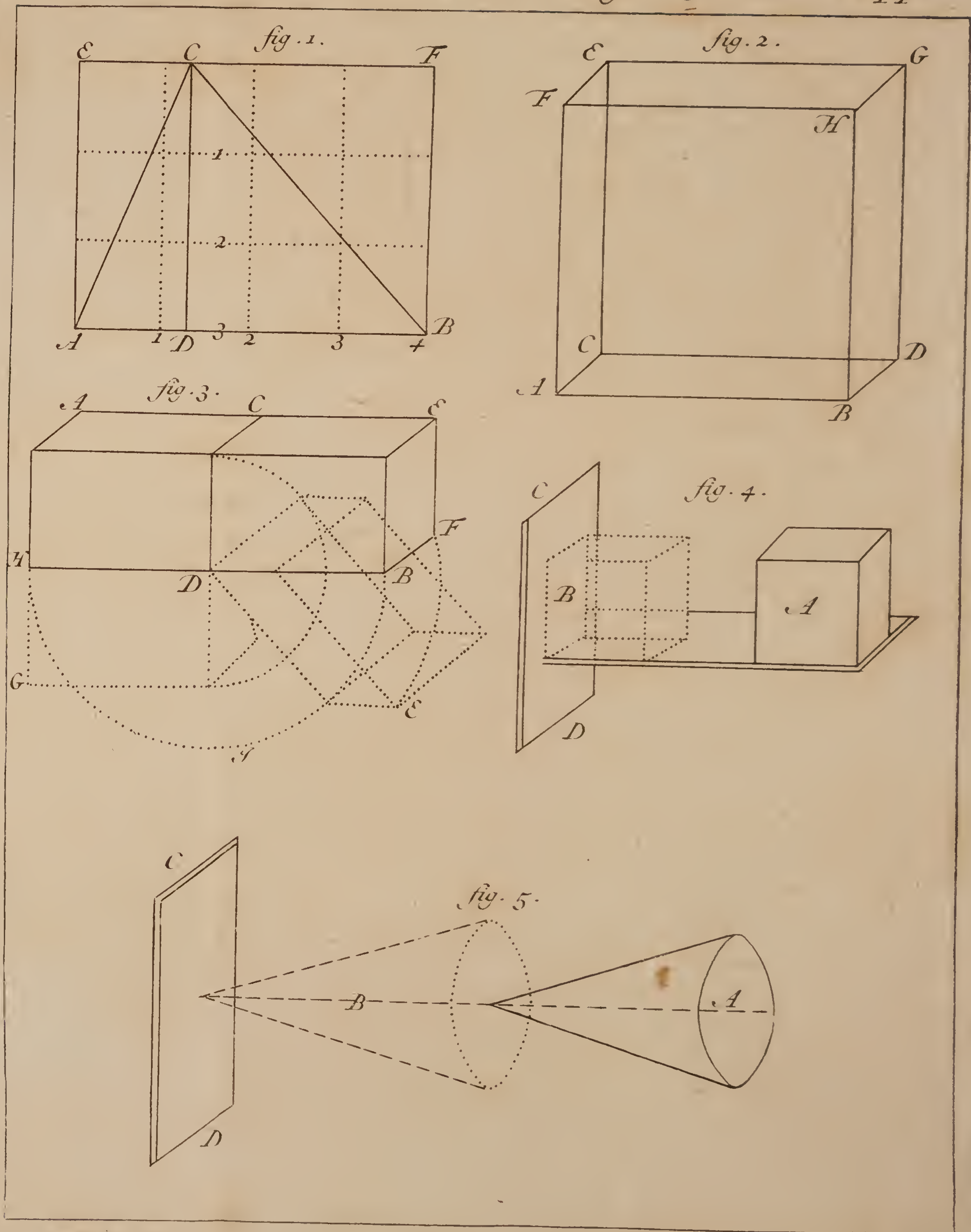
2. Menſura quadrati eſt communis menſura ſpatii per duplicem extenſionem menſurabilis. Obtinetur autem hoc modo. Sit ſpatium (Tab. II. fig. 6.) ABCD, quod dimetiri oportet. Sit tunc *abcd* ſpatium quoddam cognitum, non linea, ſed ſpatium, idque quadratum, adeoque quando dicitur ſpatium cognitum centum pollicum, tum intelligimus ſemper pollicum centum in quadrato, hoc eſt, in eo ſpatio diſponi poſſe centum quadrata, quorum ſingulorum longitudo & latitudo ſit unius pollicis. Sit porro ſpatii menſurandi ABCD linea una AC, altera CD. Ad hæc latera applicato quadrati mei cogniti latus nempe *ac*, & invenio ter in CD contineri, bis in AC. Ajo ergo ſi linea *ac* fuerit pedis unius, ſpatium ABCD ſex pedes continere; multiplico nempe numerum partium æqualium menſuræ meæ, quæ ſunt in linea AB, nempe tres per numerum ſimilium partium in linea DB, nempe duas, invenio numerum ſex, qui deſignat totidem quadrata, quorum latus eſt menſura mea cognita, ſex nempe quadrata, quorum ſingulorum longitudo & latitudo eſt unius pedis. Ita in univerſum, quando dicimus aream aliquam continere decem pedes, tunc intelligitur continere decem ſpatia, quorum ſingulum eſt pedis unius quadratum, hoc eſt decem quadrata applicari ei poſſunt, quorum ſingulorum longitudo & latitudo eſt unius pedis. Et ſic omnes menſuræ ſpatii fiunt.

3. Menſura trianguli fit hac ratione. Sit triangulum (Tab. III. fig. 1.), ſi nunc detur numerus partium in linea AB, & numerus partium in perpendiculari CD, & hi numeri multiplicentur per ſe invicem, habebitur area trianguli. Sint v. gr. partes cognitæ quatuor in linea AB, & ſint partes ejusdem generis tres in linea CD, multiplicentur per ſe invicem, habebuntur 12 partes hujuſmodi. Deinde ſumatur dimidium hujus numeri 12, habebitur area trianguli. Id facile demonſtratur, nam priori multiplicatione inventa eſt figura, quæ duodecim ſpatia continet hujus datæ menſuræ, ſed dimidium hujus rectanguli eſt triangulum, ut docet EUCLIDES *Libro primo.* Sic in univerſum area trianguli ſemper fit multiplicando numerum partium baſeos in numerum partium perpendicularis a vertice ductæ, & ſumendo dimidium facti.

4. Menſura cubi demonſtranda eſt, quomodo nempe menſurentur ipſa corpora, hoc eſt ſpatia illa realia, & diviſibilia per tres dimenſiones. Hæc corpora omnia menſurantur per cubos. *Cubus* eſt *figura terminata ſex quadratis ſuperficiebus*, omnium ſimpliciſſima, quæ in mathematica excogitari poteſt. Sit linea AB (Tab. III. fig. 2.), ſupra eam ſit deſcriptum quadratum, quod in icone non poteſt pingi, niſi ex obliquo viſum, & tunc quinque quadrata erecta ad iſtius primi quadrati latera conſtituantur, quæ quadrata ſibi mutuo applicentur, tunc corpus ita natum vocabitur cubus, nam habet ſex ſuperficies, unam quæ baſis eſt ABCD, alteram ipſi parallelam ſuperius, nempe EIGH, tertiam elevatam ex latere AB nempe AEHB, quartam ex latere AC, nempe AEIC, quintam ex latere CD, nempe CIGD, ultimam ex latere BD, nempe BHGD.

Jam omnis alicujus corporis menſuratio, quam intelligit Geometra, fit per hujuſmodi cubum. Quando enim Geometræ dicunt dolium continere decem pedes, tunc intelligunt pedes cubicos, pes autem cubicus conſtat ſex ſuperficiebus, quarum ſingularum

Tabula III ad Cap. V Partis II. Pag. 30 et ſeqq.

gularum quadrata habent pedis unius longitudinem & latitudinem, quod perfectum eſt quadratum. Menſuratio dicitur applicatio cubi ad hoc ſpatium, & corpus menſuravimus, quando didicimus, quoties cubus cognitus poſſit applicari iſti corpori & ſpatio. Si v. gr. cubiculum menſurare voluerim, ſumo menſuram longitudinis hujus cubiculi, ſit v. gr. viginti pedum, tum latitudinis menſuram pone eſſe etiam viginti pedum; multiplica hæc per ſe invicem, fiet quadratum 400 pedum, æquale ſuperficiei toti imæ cubiculi. Tunc ſumo altitudinem cubiculi: fac etiam viginti pedum eſſe, duc in ſe invicem 400 & 20, prodibunt 8000 pedes, æquales ſpatio hujus cubiculi; hoc eſt, ſi haberem cubum, cujus unum quodque latus eſſet unius pedis quadrati, & ſi hujuſmodi cubos haberem 8000, replerent perfecte ſpatium totius cubiculi: neque aliud menſura eſt, quam experiri quoties cubus notus poſſit applicari corpori menſurando.

Qui nunc accuratius vult diſcere, quomodo varia corpora variæ figuræ & variæ magnitudinis menſurentur, videat illam partem Geometriæ, quæ Stereometria dicitur, a στερέον *ſolidum* & μετρεῖν *metiri*, alio etiam nomine dicitur σωματομετρια, nam σωμα ſignificat *corpus*, hinc Somatometria eſt menſuratio corporum, uti στερεομετρια ſolidorum menſuratio.

Hæc pars Geometriæ optime deſcripta habetur ab ANDREA TACQUET (*a*), qui ſcripſit tres Libros in folio, Antwerpiæ editos, quorum ultimus agit de Stereometria, ubi egregie, ſtiloque breviſſimo conſcripſit illam Geometriæ partem.

Abſolutum ergo eſt hoc Caput, & illa pars Phyſices, quæ agit de natura corporum, iiſque, quæ ex ea immediate ſequuntur. Sequitur, ut de mutatione corporum, quæ ſemper a motu pendet, agamus.

(*a*) Vide ſupra, pag. 29. Not. (*b*).

METHO-

METHODI STUDII MEDICI PARS III.

CAPUT I.

De Motu in genere.

QUi novit generalia corporis in ſe ſpectati attributa, ordine ducitur, ut mutationes corpori poſſibiles intelligat. Quamdiu corpus aliquod ſimpliciter cogitamus, prima illa idea manet in æternum, neque, ſi in æternum de eo corpore cogitaremus, ullam mutationem conciperemus, ſed maneret idea illa iſtius corporis, niſi alia idea ſimul occurrat. Duo adeo occurrunt in rebus conſideranda, 1. rerum eſſentiæ, hæ nunquam mutantur in rebus, ſed in æternum eædem manent; 2. ea, quæ ſequuntur ex ea eſſentia, ſed quæ non obtinent ex rei eſſentia ſola conſiderata, verum quatenus concipitur illa res cum alia quadam re conjuncta. Hoc nunc Metaphyſices fundamentum eſt. Ita ſi cogitaremus ſphæram quieſcentem, quamdiu nihil ſimul cum ea idea conceperis, in æternum concipies ſphæram quieſcentem: verum ſi illa ſphæra moveri dicitur, jam oportet concipere aliam rem a ſphæra diverſam, & ejus naturam tenere ſimul cum natura ſphæræ, eſt enim aliquid in ea ſphæra, quod antea non aderat, hoc eſt, mutatio facta eſt in ea, & hæc mutatio eſt a motu, qui in ea ſphæra eſt, & prius non inerat. Ergo omnis mutatio ponit, præter rem ipſam, de qua cogitavi, concipere me ſimul aliud quoddam, quod non erat in re ſola.

Sed præterea notandum eſt, ſi duas res ſimul conceperim, tunc id compoſitum, quod ex utraque re conjungitur, & ipſum immutabile erit. Concipio v. gr. ſphæram cum motu, dico omnes proprietates, quæ ſequuntur ex ſphæra cum motu, inſeparabiles eſſe a ſphæra cum motu; nam ſi eam ſphæram concipio cum motu, & nihil aliud ſimul concipio, alio momento temporis poſt iterum concipiam eam cum motu, & alio momento poſt iterum; ergo in æternum eam ſphæram concipiam cum motu, quamdiu nihil aliud ſimul concipio. Verum, ſi concipio ſphæram cum hoc motu incurrere in aliam ſphæram, jam concipiam illam ſphæram cum motu & præterea ſphæram conjunctam, quam a principio non concipiebam in idea; ab hac autem nova idea poterit oriri idea prioris ſphæræ cum minori motu, & cum motu aliter determinato, hoc eſt, facta erit mutatio. Hinc cernimus, quot mutationes in rebus ſint, & quomodo ſemper oriantur ab alio quodam, quod concipitur ſimul cum ea re, cujus conceptus primo noſtro animo oblatus eſt.

Unum corpus vocamus *id*, *cujus partes ita inter ſe cohærent*, *ut motus uni parti corporis impreſſus*, *totam molem moveat*, *non vero adtactam partem a non adtactis ſeparet.* Nunquam poſſumus dicere, quid ſit mutatio in rebus introducta, niſi hoc adnotemus. Omnium primo enim nobis eſt dicendum, quid ſit unum corpus. Omiſſio hujus definitionis in cauſa fuit, cur Mathematici & Phyſici plurimi longe erraverint,

verint, eoſque hæc inprimis omiſſio in confuſionem deduxit. Nam unum corpus conſtat ex partibus ita cohærentibus, ut ſi una moveatur, non ſeparetur a reliquis, ſed moveantur omnes. Quid ergo vocabimus unum corpus, an atomum? verum ea conſtat ex aliis partibus. Quid ergo dicemus unum corpus? Ego rovolvendo totam hanc materiam voco unum corpus hanc cretæ glebam, cur? quia, ſi motus aliquis, v. gr. hic digitus, impingit in unam partem cretæ, tota moles movetur ſimul, & illa pars, quæ motum recipit, a reliqua non diſcedit. Neque enim unum corpus dicere oportet, quod una ſuperficie continetur, ut plurimi dixerunt, hoc enim eſt nihil dicere, nam ſunt corpora, quæ una ſuperficie continentur, & tamen non ſunt unum corpus, ut aqua quidem continetur una ſuperficie, verum conſtat infinitis numero corporibus, quorum unum, ſi movetur, ſtatim ab aliis recedit. Aqua vero tunc demum vocatur unum corpus, quando in vaſe quodam coerceturita, ut una pars mota ab aliis recedere nequeat. Ergo unum corpus tunc dico, quando motus in unam ejus partem impingens, non poteſt eam ſeparare ab aliis, quas non adtingit, ſed omnes ſimul movet. Corpora vero multa vocabimus, ea, quæ conſtant ex partibus mutuo ita ſibi junctis, ut ſi motus impingat in unam partem, ſeparet eam ab aliis, & reliquas non moveat, ut in magno v. gr. ſaxo, ſi malleus tanta vi agat, ut unam partem ſeparet a reliqua mole, tunc hæ duæ partes vocantur duo corpora, & in aqua exemplum etiam habetur.

In uno corpore ſimul concepto ut uno, nulla poteſt concipi, & quod idem eſt, nulla poteſt accidere mutatio, niſi locus totius, & figura, & unitas mutentur; etenim hoc eſt fundamentum omnium mutationum in phyſicis. Explicanda etiam ſunt hæc tria, nam præter ea nulla contingit mutatio. Fruſtum cretæ v. gr. ſit iterum unum corpus ex definitione, ſi concipio illud mutari, hoc eſt, ſi eam cretam concipio cum alio quodam, quod ex ejus natura non fluit, hæc poterunt contingere, quæ dicam.

1. Manet figura, manet unitas partium, ſed loco mutatur illud corpus, hoc eſt, tota moles, ſive totum unum, exiſtit modo in una parte ſpatii, modo in altera, & ſic porro.

2. Manet unitas partium, manet in eodem ſpatio, hoc eſt, manet ut ante in loco ſuo, ſed partes aliquæ ab aliis non recedentes, mutabunt tantum ſuum ſitum, ut ſi v. gr. corpus quoddam eſſet ex cera, tunc ego non mutato loco corporis poſſem digitum imprimere, & facere, ut quædam partes plus peterent centrum quam ante, adeoque motus tranſponeret quaſdam partes; verum totum unum retineret totum ſuum locum, ſed mutaretur figura.

3. Poteſt fieri, ut hoc unum fiat in plura corpora, manentibus tamen omnibus in eodem loco, hoc eſt frangetur, ſeu reducetur in fragmenta, idque fiet, quando pars, quæ motum recipit, a reliquis ſeparatur.

Hæc eſt omnis mutatio phyſica, quæ in rerum natura dari poteſt. Omne ergo corpus ſemel conceptum, tantum tres diverſas admittit mutationes, quæ ſemper a motu dato pendent; 1. mutat locum ſuum remanente ejus integritate, id eſt, cohæſione partium, & figura; 2. mutatur ejus ſuperficies, hoc eſt, figura, remanente tantum unitate, & non mutato loco totius; 3. una pars ſecedet ab aliis, id eſt, ſi motus impingit unam partem, non transferetur tota moles, ſed pars mota recedet a reliquis, & hoc vocatur diviſio.

Prima Motus proprietas.

Phyſicam ergo cogniturus diſcat proprietates motus. In motu vero conſideratur 1°. tranſlatio totius corporis per motum uni parti impreſſum. In hoc caſu cohæſio

in partibus requiritur tanta, ut per impetum, primo adtactu illi parti impreſſum, tolli non poſſit cohæſio partium a reliquis, hoc eſt, ut motus illud corpus non diſſolvat, ſeu illam partem adtactam ab aliis non ſeparet. Pro exemplo, habeo cretæ fragmentum, pono hoc ibi ſupra menſam, occupat certum locum; ut nunc hunc locum relinquat, debent ejus partes ita cohærere, ut, ſi digitus impingat in hanc partem orientalem cretæ, eam non ſeparet a reliquis occidentalibus, hoc enim poſito non totum fragmentum, ſed pars impulſa ſola moveretur. Si vero cohæſio tanta eſt, qualem motus impreſſus ſuperare nequit, tuncque digitus impingit in hanc cretam, motus ille huic parti impreſſus, facit ut creta iſta hoc ſpatium relinquens uno poſt momento in ſpatio vicino exiſtat, hic jam eſt motus totius corporis, & hæc eſt prima proprietas motus.

Secunda Motus proprietas.

Requiritur etiam, ut tota motus copia uno momento communicetur toti corpori, hoc eſt, ut tota moles corporis ſimul moveatur, ſive mutet integre locum, requiritur omnino, ut motus impreſſus uni parti, continuo omnibus partibus communicetur, alias hæc pars ſola movetur, & fit ſeparatio partium, id eſt diſſolutio corporis, non vero motus totius, quod eſt contra hypotheſin. Sit illa creta, iterum ibi poſita, ponamus digitum huic cretæ motum applicare; ergo eo momento, quo motum applico huic parti cretæ, neceſſe eſt, ut eo momento ipſo in omnibus aliis cretæ partibus excitetur idem ille motus, aliter illa pars mota meridiem verſus perget hoc momento, nec reliquæ ſequentur, hinc diſcedet a reliquis, neque fiet motus totius, quod eſt contra hypotheſin; nam agimus hic de corpore uno, quod locum ſuum omnino mutat, ſervata unitate partium & figuræ.

Tertia Motus proprietas.

Requiritur etiam, ut illa motus copia per totam molem æquabiliter & proportionaliter diſtribuatur. Utiliſſima in tota natura ſunt, quæ nunc conſideramus. Pono nempe corpus diviſum v. gr. in centum partes, ex quibus conſtat, & pono motum unius gradus applicari uni parti, dico neceſſe eſſe, ſi totum corpus moveri debet, ut ſimul ipſo eo momento temporis, quo applicatur ille motus uni parti, diſtribuatur idem eodem momento ita per totum corpus, ut ſingulæ partes eodem momento centeſimam partem hujus motus accipiant, alias ſecederent a ſe mutuo partes, neque tota maſſa moveretur; nam illa pars mota primo momento moveretur, dum aliæ adhuc quieſcerent, ergo partes illæ non manerent junctæ, ſed diſcederent a ſe invicem. Si enim duo corpora ſe mutuo contigerint, eorum vero unum eo momento moveatur, dum alterum quietum manet, ſeparabuntur a ſe invicem, & unio perit, quæ certiſſima eſt inpenetrabilis naturæ vis. Motus ergo qui uni parti communicatur, debet neceſſario communicari eodem momento omnibus partibus, uno momento temporis, inquam, & in eadem proportione, hoc eſt, æquabiliter; adeoque unaquæque pars in hoc corpore centeſimam partem motus totius, & reliquæ 99 partes etiam ſingulæ habebunt eodem momento $\frac{1}{100}$ partem. Hæc naturæ incognita lex eſt, ſed neceſſaria.

Quarta Motus proprietas.

Sed corpus perget moveri per illum motum jam inhærentem. Hoc corpus cretæ prius quieſcebat, quando illud (nempe digitus) in quieſcentem cretam impegit, ea ergo ab illo motum accepit. Nunc adeo concipio in idea corporis una motum. Ve-

Verum, ſi nihil aliud nunc concipio in hoc corpore, quam quod præcedenti momento adfuit, quando illud concipiebam cum motu, hoc certe ſecundo momento idem corpus iterum cum motu concipiam, nam eadem cauſa faciet eumdem effectum, & nihil interim accidit corpori, quod motum ab eo abſtraheret.

Quinta Motus proprietas.

Ergo movebitur corpus in infinitum, ſi conſideretur tanquam ſolum; hoc jam ſupra explicui.

Sexta Motus proprietas.

Corpus ſemper movebitur per lineam rectam, quæ producitur per primum inchoatum motum. Si moveatur corpus a puncto A ad punctum B, & per lineam rectam moveatur; ſi nunc pergat moveri, ſemper per eamdem lineam rectam movebitur, ſi nihil aliud accedet. Hæc lex nihil difficultatis in intellectu parit, nam cauſa, quæ hoc momento per lineam rectam corpus hoc movet, quum altero momento ſit eadem, movebit iterum per lineam rectam, & cum eadem ſit cauſa, etiam eadem velocitate hoc momento movebit corpus, quo præcedente tempore movebat, nihilque potuit cauſæ adlegari cur aliter contingeret; ergo ſemel motum corpus per lineam aliquam, ſemper æqualibus temporibus æquales partes ejuſdem lineæ rectæ abſolvet, quamdiu ille idem motus manet.

Septima Motus proprietas.

Nec mutabitur in eo corpore aliquid, præter ſolam variam exiſtentiam in variis locis. Hæc eſt ultima lex motus, quam ſic explico. Corpus, de quo agitur, accepit motum, ut ſpatium jam occupatum relinqueret, & aliud, quod ab eo corpore non replebatur, occuparet; ergo nihil patitur, niſi quod per motum inhærentem nunc in loco A exiſtat, mox in B, & ſic porro, & cum res ſemel concepta maneat eadem in idea mea, quamdiu aliud quid non additur, ergo, ſi concepe-rim motum neque quidquam reſiſtens una conceperim, tunc concipio in æternum hoc corpus moveri, & nihil aliud.

Si cauſa motus manet eadem, æqualibus temporibus æqualia ſemper ſpatia abſolvet, & ſemper per lineam rectam a primo initio motus inchoatam movebitur, quia nihil novi huic corpori accedit, ſed omnia hoc momento ſunt eadem, quam primo momento conceptus. Hæ ſunt proprietates omnes, quæ in uno corpore moto contingunt, quando ab omni alio ſeorſim concipitur. Abſolvi igitur primum genus mutationum; ſequitur jam ſecundum, hoc eſt figuræ a motu mutatio.

Vidimus mutationes eas, quas motus producit in corpore, quod vocamus unum, non poſſe plus, quam triplicem mutationem corpori illi, quod vocamus unum, inferre, nempe 1. movere totum corpus ex loco ſuo, ſervata figura & unitate; 2. ſervato loco & ſervata unitate mutare figuram; 3. ſervato loco, & ſervata figura dimovere partes a ſe invicem, hoc eſt, diſſolvere. Quænam leges ſint, quæ obtinent in uno ſcilicet copore conſiderato, ut moto, nunc expoſui, quando nempe ſimpliciter totum locum mutat; hinc ad reliqua pergens conſiderabo nunc ea, quæ ſeparant partes a ſe mutuo.

Si motus detur uni parti corporis unius, & ſi per eum motum pars mota recedat a reliqua mole non adtacta, tunc illa reliqua moles quieta manet, & tardius mota retrogreditur.

Eſt ſane maxime amœnum & neceſſarium in phyſicis a priore poſſe definire, quid ex motu dato fieri oporteat, hinc contemplatio hujus propoſitionis utiliſſima eſt, agitur enim nunc de principiis phyſicis & mechanicis omnium mutationum, quæ in natura fieri poſſunt. Dico ergo ſi corpori uni (quid ſit corpus unum jam explicatum eſt) applicatus ſit motus ad aliquam partem, nec aliæ partes motum acceperint una, & ille motus ſeparaverit illam partem a reliquis non adtactis, dico mutationem inde natam referri poſſe ad tres caſus, qui accurate definiuntur a Mechanicis. Ponamus enim iterum glebam cretæ eſſe unum corpus (uti jam diximus), ſi pars ejus tertia receperit motum diverſum a reliquis duabus partibus, hoc motu ſecedet pars tertia, & tunc triplex caſus obtinere poteſt. Hæc pars mota ſecedet ab hoc motu dato, tum fieri poteſt, ut reliqua moles ibi in loco maneat; vel, ut hac parte mota, etiam reliquæ partes verſus eamdem plagam moveantur, ſed tardius quam pars, quæ diverſum motum accepit, atque adeo ea pars ſemper præcedat, quæ prima motum accepit, vel denique illa parte mota, & hac ad orientem pulſa, reliquæ partes retrocedunt verſus occidentem. Hic triplex motus eſt, quo corpora diſſolvuntur.

In parte non adtacta cauſa ſiſtens & retropellens major abſoluta quiete requiritur. Profundæ ſpeculationis theorema eſt, quod hic proponimus; dico in hac propoſitione, ſi in ſeparatione una pars recedit ab altera, ergo illa pars, quæ motum non accepit, & vel remanet, vel movetur retrorſum, habet cauſam aliquam, a qua ſiſtatur vel retropellatur, eaque cauſa major eſſe debet, quam abſoluta quies. Conſideretur v. gr. corpus cretæ in menſa repoſitum, & per propoſitionem præcedentem ponatur, motum ſeparare hanc cretam in duas partes, jam eo momento, quo motus impingit in hanc partem A, reliquam molem eo momento quieſcere oportet, reſpectu hujus maſſæ motæ & ſeparatæ, aliter actum eſt de ſeparatione, nam ſi eadem parte A mota etiam altera pars B moveatur, tunc partes ſimul de loco in locum tranſeuntes, manent ſibi muto appoſitæ, & nihil fit, niſi localis motus totius corporis, quod eſt contra hypotheſin, agimus enim de corpore dividendo. Nam ſi aliud nihil concipiam, quam cohæſionem & quantitatem partium in hoc corpore, & tunc ſimul motum datum uni parti, nulla poteſt fieri ſeparatio corporearum partium, utcunque violentiſſimus ſit motus datus; nam ſi cohæreant partes iſtius corporis & una pars motum accipiat, & nihil præterea adſit in eo corpore, nullæ ſeparabuntur partes, ſed totum debet deferri corpus. Ponamus v. gr. corpus abſolute in partibus cohærens, ut cera, & nullum aërem reſiſtere, dum eam ceram maximo impetu projicio, non ſeparabitur illa pars mota ab altera; ſed ut fiat motus ſeparatorius, debet hic eſſe obex reſiſtens, in quem incurrat quædam corporis pars A, & obex retrourgens hanc partem B retropellens, dum illa pars A movetur, & tunc fiet ſeparatio. Ut ergo ſeparatio fiat & diviſio, eo momento, quo communicatus motus, hæc pars A ab altera B ſecedere debet; cohæſio itaque utcunque parva major eſt, quam abſoluta quies, nam quies partium inter ſe mutuo nullum nixum in cohæſionem ponit (*a*), imo vero quies cohæſioni contraria eſt, nam partes cohærentes habent nixum in ſe mutuo, adeoque cohæſio negat quietem. Si nunc cohæſionis cauſa major eſt quiete, & cauſa ſeparans, ſive motus major eſt quam illa cohæſio, ſequitur illum motum etiam majorem quiete eſſe, & cauſam, quæ facit, ut una pars corporis retro verſus moveatur ſeu retropellatur, quum dato motu altera antrorſum pellitur, eſſe majorem quiete. Si eſſet abſoluta quies, non moveretur illa pars retrorſum. Separatio adeo ponit ſemper cauſam naturalem aliquam, quæ major eſt, quam cohæſio, & quam abſoluta quies, quæ facit, ut illa pars B quieſ-

(*a*) Vide ſupra, pag. 13. Not. (*b*);

quieſcat, dum altera A movetur & quæ facit ut illa B retrorſum pellatur, cum hæc A antrorſum pellitur.

In corpore gravi facile eſt exemplum dare. Pone hujus modi corpus hic verſus centrum terræ deſcendere, cum vi gravitatis deorſum tradatur & pellatur, ſi nihil nunc eſſet in via, nulla foret diviſio & ſeparatio corporis, & corpus deſcenderet ad centrum uſque terræ. Si vero obex eſſet in via, & corpus una parte ſua in eum obicem incurreret, dum interim gravitate reliquæ partes pelluntur, una tunc pars deorſum pelleretur, altera pars ſiſteretur, & tardius mota retropelleretur. Hinc duo requiruntur in ſeparatione, 1. una cauſa, quæ unam partem moveat corporis, 2. altera, quæ retineat aliam partem; & ſi duæ cauſæ diverſæ non adeſſent, fieret tantum tranſpoſitio totius corporis; vidimus enim paulo ſuperius, quando una pars corporis unius aliquem recepit motum, eodem momento totum corpus recipere motum omnem, ſed diviſum per omnes partes æquabiliter; eo vero poſito motus tantum eſſet tranſlocatio corporis de loco in locum. Ergo ſemper in ſeparatione corporum alius debet eſſe motus ſiſtens & retardans, iſque debet major eſſe, inquam, abſoluta quiete, aliter corpus non vocaretur unum, nam ſi non eſſet major abſoluta quiete, id eſſet, quia nulla foret cohæſio, hinc non vocaretur corpus unum, nam partes quieſcerent tantum juxta ſe mutuo, in unum vero non abirent.

Hæ binæ cauſæ, quo majori vi ſeu niſu ſibi mutuo opponuntur, eo violentior fit ſeparatio partium, hoc eſt, deſtructio totius. Hoc facile intelligitur, & evincit experientia per plures mechanicas operationes, omnes enim ſeparationes debent ſemper per unam vim motum ſiſtentem, & quaſi obicem aut cauſam retropellentem, & per alium motum valide verſus aliam plagam agentem fieri. Quo nunc plures cauſas in diverſas partes agentes poſſumus applicare, eo citius fiet deſtructio; v. gr. ſi cretam hanc vellem omnino in pulverem reducere, ponerem in mortario, &c. & ſic variis agitationibus & variis retropreſſionibus, & reſiſtentiis a parte mortarii, omnino ſolveretur hæc creta in pulverem.

Abſolvi nunc omnes motus ſeparatorios; motus etiam qui ſeparat partes a ſe mutuo, ſemper eſt localis motus reſpectu partis ſeparatæ: hinc ea, quæ de motu locali dicta ſunt, tantum repetere oportet, & addere ea, quæ diximus de cauſa reſiſtente & retropellente, & his binis datis habebimus cauſas ſeu cauſam diviſionis corporum. Tertium genus mutationum eſt, quando retento ſpatio & integritate ſua corpus mutatur in figura ſua; hic vero de perfecte duris corporibus ago, ut conceptus ſit clarior.

Si unius corporis figura mutata, moles corporea manet una, tunc erunt quædam partes ſeparatæ a loco veteri, & tamen adhuc cohærentes toti. Suppono eſſe fruſtum ceræ libræ unius, illi fruſtulo ceræ digito imprimo foveam, ſi antea cera perfecte ſphæricum corpus eſſet, nunc non erit perfecta ſphæra, ergo pondere, mole, loco non mutatis, mutatur tamen figura; hinc ejus ſphæræ ſuperficie mutata, libra tamen ceræ manet, hoc eſt tota moles adhuc adeſt, omnes partes adhuc cohærent, & ſi ſimul transferantur, manet corpus unum. Ergo pars veteris cohæſionis ſupererit, licet poſt ſeparationem nova cohæſio introducta fuerit.

Pone corpus AB (Tab. 3. fig. 3.), pendere libram unam, pone eam habere figuram, quam videmus, parallelogrammi, nempe priſmatis; pone ejus corporis figuram mutari, ut tamen eadem moles ſuperſit. Dico nunc, poteſt hoc fieri duplici modo, 1. ſi illa pars CB nunc alibi ponitur in loco DE, & tamen ſic cohæret parti AB, ut ſola pars CB tranſpoſita hunc motum FE peregerit, totumque AD. CB ſit idem adhuc corpus conſtans ex duabus partibus AD & CB; ſed pars CB mutata eſt in DE, ergo corporis figura mutata eſt; hinc quædam partes locum mu-

mutarunt, quædam adhuc cohærent, ut in puncto D; & ſic corpus in figura mutatur, ut tamen maneat unum, & omnem ſuam molem conſervet.

Alter modus eſt, quando una pars corporis ſeparatur, ut tamen priori iterum ſe applicet & alio nunc modo cohæreat. Sit idem corpus AB, (Tab. III. fig. 3.) cujus partes tenaces ſint, & ſubito flectatur, jam quidem in flexione aliquæ partes ſeparabuntur, ſed iterum appoſitæ prioribus cohærebunt, nam ex hac flexura mutatus eſt locus partis BC, in locum DG, & corpus AB mutatus in hanc figuram CG, quia pars ejus corporis CB perfecit hunc motum BIG, ergo in hoc caſu fit, ut cohæſione partium mutata fiat ſtatim alia cohæſio, nam cohæſio, quæ prius fiebat per CD, ea nunc fit per DH.

Tertius caſus non datur, quod ſciam. Ergo in omni ſeparatione, in qua tamen corpus manet unum, ibi alteruter horum caſuum fieri debet, nempe vel partes aliquæ ſeparantur cohærentibus adhuc aliis, unde adhuc tota moles manet, vel aliquæ partes mutant cohæſionem.

Quando prior cauſa obtinet, corpus vocatur *flexile*. Exponitur hic idea vera corporum flexilium ſeu mollium dictorum, quorum nempe partes ita cohærent, ut in aliam cohæſionem mutari poſſint, & tamen cohærere, nam ſemper alia cohæſio partium fit, dum aliquod corpus flectitatur.

Quando nunc in hac ipſa flexione, pars corporis ex ſitu mota, manet in novo ſitu ſuo, tunc corpus *molle* vocatur.

Quando vero figura per flexibilitatem mutata, deſinente cauſa flectente, ſe reſtituit in veterem ſitum & figuram, tunc corpus *elaſticum* vocatur.

Hæc ſunt omnia quæ concipi poſſunt de corporibus figuram mutantibus, mole retenta, adeoque in hiſce paucis fundamentalibus poſitionibus omnia habemus, quæ a mutatione & motu fiunt. Sit cylindrus ex cera, pone te eam flexiſſe, eamque manſiſſe in ſitu flexo, hæc cylindrus corpus molle dicetur. Pone vero virgam chalybeam, illamque te utroque extremo flectere, flectetur certe, eſt enim corpus flexile, ſed, quando deſiſtis premere, continuo virga reſtituetur propria vi in lineam rectam, & hæc vis vocatur elater, ſeu *vis elaſtica*.

Omnis motus qui in rerum natura eſt, fit 1. a gravitate, 2. ab alio corpore impingente, 3. a vi attractrice. Corpus quodcunque conceptum ſolum abſque ulla alia re concipitur quieſcens in æternum, & nihil unquam aliud de eo concipitur. Si vero corpus idem concipiatur cum nixu deſcendendi verſus centrum terræ, vocatur illud grave. Si creta hæc, quæ quieſcens concipitur, deſtructa aut ſubtracta menſa caderet in terram & deſcenderet verſus centrum terræ, tunc certe inciperet in ea creta motus a principio ipſi inhærente, & iſte motus vocatur *gravitas*, ſeu *vis centripeta*, ut vocavit magnus NEWTONUS, idem enim eſt.

Verum tollatur gravitas, & concipiatur hoc corpus unum A quieſcens, & ſimul aliud B in hocce A impingens, jam hæc corpora movebuntur, & illud unum A, quod in hoc ſpatio quieſcebat, feretur in aliud ſpatium *a*, & hoc voco *motum localem*. Vel concipe hoc corpus A abſolute quieſcere, & eſſe ferrum, me vero magnetem habere, quem huic corpori A appropinquem, jam incipiet A moveri, & motu quidem pendente a vi, quam vocamus attractricem; neque novi quo modo aliter vocare poſſemus. Hæc eadem cauſa eſt, ſeu vis, qua corporum partes inter ſe mutuo cohærent; v. gr. habeo corpus quodcunque, quod conſtat ex infinitis partibus, ſed adeo cohærentibus inter ſe, ut eodem motu potius tota maſſa, quam una ſola moveatur, conſidero nunc hoc corpus, nihil invenio, quam partes, quæ conſtituunt ejus materiem, & cohæſionem inter illas partes. Idea cohæſionis, uti ſupra apparuit, diſtincta eſt ab idea materiæ, ergo vis aliqua datur, quæ facit, ut materies

teries cohæreat. Quænam ea vis ſit neſcio equidem, adeſſe tamen video, diſtinctam a materie, & voco *attractricem.* Ergo motus eſt 1. vel gravitatis, qui in omnibus corporibus naturalibus reperitur, eſtque nixus tendendi verſus centrum telluris [alia forſan corpora verſus alias plagas trahuntur, & verſus ſolem omnes planetæ trahuntur, & ſtellæ fixæ forte habent alia ſua univerſa, atque ſuos ſatellites ad ſe trahunt]; 2. vel eſt motus localis, hoc eſt, motus qui datur alicui corpori ab altero corpore, & quo ex uno ſpatio in aliud fertur. Vel 3. motus in natura excitatur, quia corpus appropinquans alteri habet in ſe aliquas vires, ut illud moveat, eæ vires dicuntur electricæ, & vires attractrices. Fateor me nihil dicere, & tantum phænomena, quæ obſervando didicimus, enunciare, non vero cauſam. Sed nemo hactenus perſcrutari cauſam potuit.

CAPUT II.

De menſura Motus, ſive Mechanica.

N. I.

MEchanica eſt *ſupputatio quantitatis motus, qui datur* [*vel demitur*] per cauſas hactenus propoſitas, *uni corpori ab alio corpore.* Hæc eſt optima, quæ poteſt dari, hujus artis definitio. Mechanica, dico, eſt ſupputatio, &c. nihil eſt enim aliud quam calculus, & deſignatio quantitatis illius motus, qui per gravitatem & motum localem, & vires attractrices, conciliatur uni corpori ab alio. Nam motus localis eſt tantum tranſmutatio totius, & unius partis quieſcente altera, & partium inter ſe; hinc, ſi corpus mutatur, ſemper aliquem motum amittens abſentem recipit. Ars nunc, quæ docet, quomodo hoc fiat, & quid inde fiat, dicitur apud Mathematicos Mechanica. Hanc etiam artem neceſſariam eſſe Medico nemo non videt.

Facultas præſens corpori & illi inhærens ad motum dandum & auferendum alteri, dicitur ejus corporis vis. Magna eſt quæſtio inter Philoſophos de viribus corporum, mihi vero vis in aliquo corpore, eſt tantum facultas, ſeu potentia, illi corpori inhærens, qua valet motum dare & motum auferre alteri corpori, & nihil quidquam præterea.

Vis omnis eſt vel reſiſtens vel impetum faciens. Vim reſiſtentem vocat Magnus NEWTONUS *vim inertiæ* (*a*), alteram vero vim vocat impetum, vis enim eſt id, quod motum dare poteſt, & minuere, & aliter dirigere. Ut NEWTONIANAM elegantem hanc ſententiam intelligamus, ſic res concipienda eſt. Sit v. gr. maſſa marmoris decem pedum cubicorum, eaque ſit ex filo pendula, quieſcet perpendiculariter ad horizontem. Detur nunc per alteram maſſam unius pedis, cadentem in eam, quam pendulam diximus, impetus, in hoc contactu habetur maſſa decem pedum quieſcens, & maſſa unius pedis mota, in priorem impacta, hæ vero duæ maſſæ

(*a*) *Principia Philoſophiæ naturalis.* L. I. def. III. LEIBNIZIUS eumdem contra CARTESIUM propoſuit *Journ. des Savans* 1691. & ab eo motu omnes omnino vires Corporum derivavit EULERUS, *Mémoires de l'Académie de Berlin.* T. I. & *in Opuſculis.* p. 255. Motum ad decubitum vocat, ejuſque efficaciam perſpexit F. BACO de VERULAMIO *de Augmento Scientiarum*, L. III. C. IV.

maſſæ in puncto contactus ſunt quaſi una, & ea tota maſſa ex duabus conjuncta; tanto minori celeritate movetur, quanto nunc conjuncta major erit ea quæ primum ſola movebatur. Ergo liquet, ex reſiſtentia decem partium pedum cubicorum minui motum maſſæ unius pedis, diſtribuitur enim per decem illos pedes motus ille ex maſſa unius pedis communicatus, adeoque maſſa unius pedis tantum amittit, ac communicat, quantum accepit maſſa decem pedum. Hæc oportet notiſſima nobis eſſe, nam ſi vellemus corpus decem pedum movere, oporteret vim habere, quæ poſſet decem partes virtutis amittere, & tamen aliquid ſervare; ſi enim non amittit de ſua quantitate motus, non movebit corpus reſiſtens, quia omnis mutatio eſt tantum variatio quantitatis motus; ergo in ea cauſa, quæ aliam mutat, eſt vis & reſiſtens & impetum faciens, & reſiſtens vis ſemper æque mutat impellentem, ac impellens vis mutat reſiſtentem, atque adeo æque mutat ac mutatur.

Actio & reactio, hoc eſt, actio & paſſio, ſeu impetus, & inertia, æqualiter agunt. Quando corpus aliquod ovum frangit, non eſt tantum impetus hujus corporis, qui hanc mutationem facit, quam frangi dicimus, ſed eſt præterea reſiſtentia ejus ovi, quæ una agit. Nam ſi ovum non habuiſſet reſiſtentiam, & libere in aëre hæſiſſet, tuque manu preſſiſſes, ceſſiſſet tibi prementi, ergo neque fractum fuiſſet. Si vero debet recipere motum, debet reſiſtere. Sed illud tollere de vi movente vocamus reactionem, etiam in ovo, quæ potius vis eſt, & quædam vis inertiæ. Ergo, quod ſupra affirmavi, tantum mutatur omnis cauſa agens, quantum mutat.

Impetus eſt tantum communicatio motus; & *impetum facere*, eſt motum communicare.

Recipere motum eſt reſiſtere, ſive in ſua ſubſtantia quantitatem motus accipere, quam corpus impetum faciens habebat, nunc vero reſiſtenti corpori communicat.

Superius dixi, quantum unum corpus mutat, tantum illud mutari ab eo, a quo mutatur, omnis adeo illa mutatio motus, eſt tantum datio & mutatio motus, motus autem in corpore quieſcente prius non aderat, neque tamen de nihilo naſci poteſt; hinc tantum perit corpori moventi, hoc eſt corpori quod mutat, quantum dederat idem moto corpori, ac proinde actio & reactio ſive mutationes activæ & paſſivæ, ſeu mutationes reſpectivæ, ſunt ſemper eædem iiſdem in corporibus.

Mechanica eſt illa ſcientia, quæ docet, quantum poſſit communicari & demi in motu, ut motus inter duo corpora & augeatur & tollatur, & mutetur : nam Mechanica eſt tantum ſupputatio quantitatis motus, qui accreſcit aut demitur alicui corpori. Mechanicus enim nunquam novum motum facit, ut vulgo creditur; ſed motum pridem creatum applicat corpori movendo, & tunc corpus movens tantum exacte amittit motus ſui, quantum motum corpus accipit. Niſi ita ſe haberet lex naturæ, ut motus ab uno communicaretur alteri corpori, deſtrueretur motus in natura, & niſi demeretur uni, quantum alteri acceſſit, creſceret motus in immenſum, ſed neutrum fit.

Ut ergo relatio corporis impetum facientis, & relatio reſiſtentis, inveniri queant ex ordine, requiruntur ſex tantum demonſtranda.

1. Actio corporis perfecte duri, moti in perfecte durum quieſcens, eſt primum, quod ſcire oportet. Pono duo corpora perfecte dura, antea vero explicui, quid ſit perfecte durum corpus. Horum corporum unum pono perfecte reſiſtere, hoc eſt quieſcere, & alterum motu quodam impingere in illud quieſcens corpus, nunc ſcire oportet ex mole & velocitate data iſtius corporis impingentis, & ex mole data corporis quieſcentis, quid fiat poſt impactum.

2. Debeo ſcire actionem corporis perfecte duri & moti A in aliud corpus perfecte durum & motum B in adverſo directe contra id motum corpus A impulſum, id

id eſt, debeo ſcire quid fiat, quando duo corpora perfecte dura moventur motu oppoſito, in unum idemque punctum, in eadem linea motus exiſtens.

3. Debeo cognoſcere actionem corporis perfecte duri moti A in alterum corpus perfecte durum motum B præcedens in eadem linea. In hoc caſu unum corpus durum præcedit in eadem linea, alterum ſequitur & adſequitur id, quod præcedebat; velocius ergo movetur corpus adſequens quam corpus præcedens; hinc debet ſciri quid fiat in contactu & poſt contactum horum duorum corporum.

4. Debeo cognoſcere actionem corporis perfecte duri, moti in aliud perfecte durum quieſcens, & oblique impingentis; cognoſcere, inquam, debeo, quid fiat poſt impactum inter duo corpora, quorum unum quieſcit, & alterum, quod impingit in corpus quieſcens, oblique in illud incidit. Dicuntur autem duo corpora *directe impingere in ſe mutuo*, quando linea, quæ punctum contactus amborum corporum conjungit, etiam tranſit directe per centrum utriuſque corporis, dum ſe mutuo contingunt. Omne corpus habet centrum gravitatis, hoc eſt, punctum aliquod intra ſe, unde, ſi ſuſpenderetur, hæreret in æquilibrio, cujus puncti adeo conditio eſt, ut ab ejus omni parte eadem quantitas maſſæ ſit. Quando nunc linea quæ per centrum utriuſque corporis tranſit, etiam tranſit per punctum, in quo ſe mutuo contingunt, tunc dicuntur ea corpora directe impingere. Oblique vero impingere dicuntur corpora, quando non per centrum gravitatis horum corporum, ſed aliam quamcunque plagam eorum tranſit illa linea, quæ puncta contactuum conjungit.

Nunc facile inveniemus mutationem illam viciſſitudinariam, ſi linea recta ſimul per centra gravitatis utriuſque corporis tranſeat. Si vero ea linea, quæ puncta contactus conjungit, non per centra gravitatis utriuſque tranſit, tunc non procedit motus ille per lineam rectam, ſed ad latus incidit unum in alterum; ergo intelligendum eſt, ſi corpora in ſe mutuo obliquo ruant motu, quid tunc ab eo motu expectandum ſit mutationis.

5. Debeo cognoſcere actionem corporis perfecte duri moti, in aliud corpus perfecte durum motum oblique in eamdem plagam. Inter hæc duo corpora eſt aliquod iter commune verſus eamdem plagam, ſed hac cum diſtinctione, quod unum præcedat, & alterum velocius motum, illud oblique adſequatur, & quod linea, quæ tranſit per centrum gravitatis, non tranſit per punctum contactus, ſed ad latera eſt.

6. Debeo intelligere actionem corporis perfecte duri moti, in aliud perfecte durum motum oblique in oppoſitum. Directe in eadem linea moventur corpora, quando linea, quæ per centra gravitatis tranſit, etiam parallela eſt ei lineæ rectæ, in qua corpora moventur, & quando puncta contactuum conjungit. Verum ſi unum corpus huc verſus, alterum alia directione fertur, & tamen incurrunt in quodam puncto in ſe mutuo, tunc non occurrunt per lineam rectam, ſed oblique; hinc, qui novit mathematico calculo ſupputare mutationes motuum, quæ ab his ſex caſibus pendent, ille poteſt omnes leges motuum in corporibus perfecte duris explicare; neque enim plures caſus contingunt in perfecte duris corporibus.

Si quis hæc ſex propoſita breviſſime & clariſſime intelligere vult, evolvat ſequentes Auctores.

1. JOHANNEM WALLISIUM in *Tractatu de percuſſione*, in 4. Oxonii 1669. Ibi agit de percuſſione, & de mechanicis; & hanc rem ad finem uſque optime deduxit.

2. Vel in *Philoſophicis Transactionibus Londinenſ. n.* 39. (*a*) hæc etiam inveniun-

(*a*) Ibi & WALLISII in formulas algebraicas concentratæ obſervationes habentur, & WREENII

niuntur, ſed ſunt tantum concluſiones, non vero demonſtrationes a priori.

Qui non facile aſſequi poteſt eos libros, reperiet eadem apud JOHANNEM KEILIUM in *Introductione ad veram phyſicam ex fundamentis deducta*, quamvis omnino laus omnis WALLISIO debetur, qui nihil omittit, ſed ut ſummus Mathematicus a primis ad ultima uſque proſequutus eſt.

Habemus nunc auxilia ad addiſcendam primam partem Mechanices; videamus nunc quomodo res ſe habeat inter elaſtica corpora.

N. II.

Deinde vero hæ ſex eædem leges & proprietates demonſtrandæ & inveniendæ ſunt in corporibus perfecte elaſticis. Prima pars Mechanices conſiderabat leges motus, quæ in corporibus perfecte duris obtinent. Secunda nunc pars conſiderat leges motuum in corporibus perfecte elaſticis, ibique rurſus occurrunt illæ ſex eædem proprietates. Addenda quidem ſunt ſemper ea, quæ de motu & occurſu corporum durorum dicta ſunt. Sed præterea actio cognoſci debet corporis perfecte elaſtici moti, &c. & ſane tunc habebuntur omnia demonſtrata, quæ omnia ſunt eadem. Hic error ſummus fuit in magnis etiam viris, & ipſo CARTESIO (*a*), qui minus feliciter expoſuit leges motus inter corpora elaſtica, ita ut ab ipſis ſuis ſequacibus hac in re tandem deſertus fuerit.

Videbat quidem motum in perfecte duris, ſed videbat tamen aliquid inde ſequi, quod inde produci non videretur; hinc concluſit motum ſe invicem non deſtruere, ſed tantum unum corpus motum aliter dirigere alterum motum corpus. Cauſa erroris hæc fuit, elaſtica corpora ſuum motum ſemper reſtituunt, eam vero proprietatem ignorabat, quia omnia corpora ut perfecte dura conſiderabat; hinc tantus error ab ipſo admiſſus eſt. Ut intelligatur, quantus error hic fuerit, conſiderandum eſt, ſi corpora perfecte dura concurrerint in hoc puncto, & æqualis fuerint magnitudinis & velocitatis, ea certe perfecte quietura in hoc ipſo puncto. CARTESIUS autem in regulis ſuis motus definivit, reſilire ex eo motu hæc duo corpora. Sed cur hoc dixit? quia vidit, quædam corpora poſt impactum recedere cum eadem quantitate motus, quo acceſſerant, tantum commutatis inter corpora colliſa portionibus motus. Cum hoc vidiſſet, neque noſſet elaſtica corpora, legem fecit „motum motui non opponi, ſed directionem directioni". Id vero non eſt verum. Nam ſint duo corpora æqualis magnitudinis, & velocitatis, ambo perfecte dura, occurrant ſibi mutuo in uno puncto, tunc certe corpus A, ſecundum directionem ſuam, premet certa quantitate motus corpus B, & hoc corpus B reprimet A cum eadem quantitate motus per eam directionem, per quam advenerat. Hæ vero quantitates motus eædem ſunt, cum & corporum maſſas, &

NII atque ROOKII ſeorſim vel alia ratione facta experimenta. Cæterum WALLISIUS pleniſſimam mechanicam ſcripſit: titulus eſt *de mechanica & de motu*, quæ an. 1670 & 1671. Oxonii prodiit, & inter ejus opera omnia 3. in fol. vol. edita, etiam habetur. In qua nobili certe collectione, magna pars totius ambitus Matheſeos habetur, Arithmeticæ, Analyſeos, Arithmeticæ infinitorum, Cycloidis, Conicarum Sectionum earumque reconditiorum, Trigonometriæ ſphæricæ, harmonicæ, præter miſcellanea aliqua Phyſici & Mathematici argumenti.

(*a*) Motum in concurſu nullum perire, ſed quantum unum corpus amiſit tantum tranſire in alterum, pro tertia lege poſuit PRINCIPIOR. L. II. n. 40. & corpora dura reſilire, nihil debilitata celeritate, ſi adverſa concurrerint. Non nunc immiſceo his me litibus, maximos enim viros, & LEIBNIZIUM ipſum novi, hanc ſententiam ſequi, ut nullus motus in rerum natura, aut pereat, aut oriatur.

& velocitates æquales ſumſerimus; ergo reſiſtent ſibi in puncto concurſus duæ potentiæ æquales: an non ergo debent quieſcere? Idem ſenſiſſet CARTESIUS, ſi corpora elaſtica noviſſet, quorum natura a corporibus duris diverſiſſima eſt. Elaſtica enim corpora comprimunt ſe, & per vim ſuam elaſticam ſe reſtituunt, & repellunt ſe a ſe mutuo, hæc vero reſilitionis cauſa non eſt in motu, quo occurrebant, ſed in eo, quo ſe reſtituunt; ergo hæ regulæ ſunt omnino diverſæ in corporibus elaſticis, a regulis datis in duris; hinc leges corporum durorum ex CARTESIO nemo poteſt deducere.

Has etiam leges (nempe inter elaſtica corpora) denuo invenerunt & docuerunt maximi viri, &, quod maxime mirabile eſt, tres diverſi viri tribus diverſis modis eodem tempore idem concluſerunt. Hi tres viri fuerunt (ex eorum numero, quibus Societas Regia Londinenſis eam demandavit provinciam anno 1662, nempe inquirere leges mutationum in colliſis corporibus) CHRISTIANUS HUGENIUS (*a*), CHRISTOPHORUS WREN (*b*) Eques auratus, & Profeſſor nobiliſſimus JOHANNES WALLISIUS. Hi, cum omnes ſedulo animum ad hoc negotium attendiſſent, invenerunt haſce leges per pendula, hoc eſt, ſumſerunt corpora æqualis gravitatis, & magnitudinis, & ab æqualibus filis ſuſpenderunt, horum corporum aſcenſum & deſcenſum in circulo ſecundum gradus accurate notarunt, ſic longitudinem aſcenſus & deſcenſus advertere potuerunt, & omnem horum corporum in ſe mutuo motum dimetiti ſunt. Deinde adnotaverunt exacte per experimenta, quænam mutationes ex incurſu corporum mutuo contingerent; tandemque ſinguli inventa ſua, chartis ſigillo occluſis tradiderunt, quas Societas Regia diu non aperuit, & tandem apertis chartis in Societate congregata inventum eſt, omnium obſervata & concluſiones eadem eſſe. De hiſce concluſionibus legantur Transactiones Philoſophicæ ad eumdem numerum 43; verum ibi tantum ſunt concluſiones non demonſtrationes, demonſtrationes autem ſui inventi dedit WALLISIUS in eodem Tractatu jam laudato p. 686. nec melius addiſci poteſt ea ſcientia, quam apud Clariſſimum illum Virum (*c*).

Hæc eadem etiam poſſunt inveniri apud HUGENIUM in Tractatu *de motu corporum a percuſſione*, qui Tractatus habetur in *Operibus ejus poſthumis* editis apud *Boutenſtein* Lugd. Bat. 1703. WALLISIUS ſua experimenta per pendula ſumſerat. HUGENIUS, ut ſuum inventum magis admirabile redderet, ſcapha uſus eſt, in qua homo erat conſtitutus, & altera vacua, in qua nemo ineſſet, ſua experimenta cepit, licet credam ipſum ſuam tractationem etiam debere pendulis. Qui vero ſcire deſiderat, quomodo CL. CHRISTOPHORUS WREN ſuas demonſtrationes invenerit, quamvis ipſe non ita ediderit, ille legat KEILIUM in *Introductione ad veram phyſicam*.

Ex iis Auctoribus hæc omnia facillime dignoſcuntur, & his præmiſſis, nunc ſecunda pars Mechanices habetur cognita.

Mechanica enim eſt ſupputatio motus, qui datur vel demitur uni corpori ab alio ſeu moto ſeu quieſcente, in hac ſupputatione inveniendum habemus primam quæſtionem in perfecte duris corporibus; in ſecunda parte egimus de corporibus elaſticis; tertia nunc pars Mechanices ſequitur.

N. III.

(*a*) *De motu corporum a percuſſione* inter poſthuma & in *Philoſoph. Transact.* n. 46.

(*b*) L. c. breviſſimis ſchematibus ſecundum formam additionis & ſubtractionis diſpoſitis.

(*c*) Ut & MARIOTTE in *Traité du choc des Corps*, an. 1673. 12. edito, & addito operibus phyſicis in Belgio recuſis. De integro vero vim percuſſionis & ejus leges demonſtrare nova methodo adgreſſus eſt CL. EULERUS. l. c.

N. III.

Hæc edoctus quæ hactenus de Mechanicis dicta ſunt, gravium corporum leges in perfecte duris & in perfecte elaſticis corporibus addiſcat.

Si quis velit breviſſime & clariſſime hæc cognoſcere, videat GALILÆUM (*a*), de *motu locali ex gravitate orto*; eſt ſane profundiſſimæ ſubtilitatis, Piſis & Lugd. Bat. in 4. & alibi etiam editus. Ibi fundamenta dat de motu locali, & primus certe juvit omnes Mathematicos, ut omnes leges motuum, a gravitate orientium, invenire poſſint.

Legat etiam ALPHONSUM BORELLUM, diſcipulum GALILÆI (certe & ejus diſcipuli TORRICELLI), apud eum enim habentur recluſa omnia GALILÆI arcana, Libro titulus eſt *de vi percuſſionis* (*b*). GALILÆUS, cum ſcriberet de percuſſione admirabilem illum Tractatum, ſumſit bilancem, & ab utraque parte impoſuit v. gr. uncias decem: quando una uncia urgebatur pondus impoſitum uni lanci, tunc alteram elevabat; verum quando illa uncia in lancem de alto cadebat, altius videbat elevari lancem oppoſitam; ſi duplo nunc altius caderet illa uncia, duplo plus elevabat oppoſitam lancem. His experimentis conatus eſt incrementum motus, a gravitate orti, invenire. Sed in eo aliquid mirabile invenit, de quo adhuc moriens amicis ſuis conquerebatur, quod non potuerat rationem intelligere, quare nempe uncia cadens elevaret uncias decem oppoſitæ altius, quam ſi quiete, & ex proximo, lanci imponeretur. Hanc difficultatem ſuſtulit BORELLUS (*c*), demonſtrat enim pondus cadens plus agere, quia grave, dum quieſcit, nullum habet motum, ſed dum deſcendit, habet motum quemdam realem, & hinc plus virtutis habet. Hoc ipſum in Tractatu BORELLI ſupra laudato *de vi percuſſionis* invenitur explicatum, quo certe Libro nullus Medicus carere poteſt. Legatur ſupra eadem re etiam JOHANNES WALLISIUS in ſua *Mechanica pag.* 33. ubi explicata ſunt inventa GALILÆI. Diſci hæc etiam poſſunt apud KEILIUM l. c.

N. IV.

Poſt hæc diſcendum eſt, quid valeat figura corporis [ſeu inſtrumenti] motum communicantis in aliud, cui motus communicatur. Conſideremus ibi, quidnam faciat corporis figura, dum ſuum motum communicat alteri. De hac re plurima ſcripta ſunt, ſed poſſum uno momento in uno & altero caſu explicare. Sit corpus cubicum A, moveatur juxta lineam AB (Tab. III. fig. 4.), & impingat in obicem reſiſtentem CBD. Ponamus hoc corpus habere vim aliquam determinatam, hoc eſt motum quemdam determinatum. Si nunc nota eſt moles hujus corporis, v. gr. libræ unius

(*a*) In *diſcorſi & dimoſtrazzioni mathematiche*, ubi de motu locali & mechanica per Dialogos agit, & in *diſcorſi della Scienza mechanica* brevibus & poſthumis. Accelerationem corporum cadentium, curvam per quam corpus projectum aerem trajicit, & alia primus perſpicax vidit. Extant etiam opera omnia (excepto ſyſtemate mundi) Bononiæ an. 1656. 4. 2. vol. & nuper bona editio Florentiæ 3. v. in 4. prodiit an. 1718.

(*b*) Bononiæ an. 1666. 4. prodiit, in eo felicior quod vivi Auctoris limam ſit expertus. In Belgio aliquoties recuſus eſt.

(*c*) L. c. C. 29. Cæterum ad deſcenſum gravium & motum ex projectione HALLEY *Philoſoph. Tranſact.* n. 179. Litem vero illam celeberrimam, quæ de menſura motus inter CARTESIANOS & LEIBNIZIANOS agitata eſt, ita explicat EULERUS, ut in Logomachiam tranſeat, cum tamen vero ſit propior ſententia NEWTONI, neque percuſſio in inſtanti fiat. l. c.

unius, & nota ſit ejus velocitas, vis ejus cognita habebitur. Inde innoteſcet, quid fiat in contactu corporis A & obſtaculi CBD. Nempe hoc corpus A, hicce loci in A ponebatur ante acceptum motum, poſt eum motum receptum hæret nunc in B; ergo impinget totum corpus hoc ſuo latere integro, in partem obicis æque magnam, ac eſt latus corporis A; ergo omnibus partibus ſui lateris adtinget eum obicem, & tota ejus vis per omnia illa puncta diſtributa communicabitur obici.

Verum ponamus illud corpus jam transmutari in hanc figuram conicam A (Tab. III. fig. 5.), eamdemque lineam AB eſſe lineam directionis, & ponamus illud corpus ex figura cubi nunc in conum (*a*) mutatum, in mole & rigiditate manere idem; maſſa ejus habebit eamdem copiam virium, pondus enim non mutatur figura mutata, & velocitatem ponimus eamdem eſſe; ergo eſt eadem quantitas materiæ, & idem motus coni A, qui cubi fuit. Ergo impingat is conus in obicem CD, hærebit nunc hic loci in B; ergo tantum impinget uno puncto in obicem, hoc eſt, tota quantitas motus ipſius in unum punctum obicis incidet, quia unum punctum corporis tantum adtingit obicem; ergo ea vis, quæ in priori caſu diſtribuebatur in infinita puncta, ea nunc per unum punctum diſtribuitur, quia tota quantitas motus ſeu virtutis hujus corporis, tantum unum punctum reſiſtens invenit, tantumque per unum punctum adtingit obicem. Hinc tanto plus jam moveri ſequitur illud punctum obicis, hoc eſt, inſtrumentum erit hocce tanto aptius ad diviſionem obicis, quanto hoc corpus (fig. 5.) paucioribus punctis ſuum motum communicat cum obice, quam corpus cubicum (fig. 4.). Hinc fundamentum hoc mechanicum totum intelligitur. Quando nempe eadem eſt rigiditas, moles & velocitas corporis, ſed figura mutatur, ita ut per unicum punctum omnem ſuum motum corpori communicet corpus impulſum, quod prius multis in punctis motum ſuum communicabat, poterit certe obicem ſuum, ſive corpus in quod impingit, omnium maxime mutare; ea vero figura corporis, quæ motum ſuum per plura puncta communicat, erit minus apta mutando obici, quia ejus vis diſtribuitur per plura puncta obicis reſiſtentis; hinc tanto minorem in ſingulis partibus vim exercet.

Hæc demonſtratio neceſſaria eſt in actionibus ſolidorum & fluidorum, quia fluida ſæpe conſtant ex ejusmodi partibus variæ figuræ. Retinendum ergo eſt in memoria, figuram mutare vim colliſionis, non quod majorem motum faciat, ut vulgus putat, aut hujuſmodi telum conicum (ac fig. 5. Tab. III.) aptius fit ad motum excitandum. Nam ſi idem ferreum telum mutaretur in laminam ferream, haberet adhuc totam ſuam maſſam, ſed tunc pluribus punctis ejus corporis communicaret ſuum motum in quod impingeret. Si vero iterum eadem lamina in acum mataretur, tunc in unum punctum tantum poſſet incidere tota ſua mole & velocitate, quod punctum, in quod incidit, tunc tantum accipit motus ut a reliquis ejuſdem corporis punctis non poſſit non recedere.

Qui nunc vult in hæc omnia ex principiis inquirere, quamvis non ex hoc fundamento, inveniet quod ſibi ſatisfaciat in *Tractatu de Mechanica* p. 572. apud WALLISIUM, ubi agit de cuneis & telis. De hiſce quoque videre poterit apud CARTESIUM in Tractatu *de la Méchanique*, recte hæc omnia docentem. Videre quoque poteſt de hiſce apud omnes fere Auctores, ubi agunt de cuneo.

Abſolvi nunc quartam partem Mechanices; verum quinta nunc agit de fluidis corporibus, quibus abſolutis pervenimus ad Phyſicam (*b*).

N. V.

(*a*) Hæc etiam ex altiori analyſi repetit EULERUS l. c. p. 48. 49. ubi formulas dat pro vi percuſſionis coni & pyramidis.

(*b*) Porro ad partem Mechanices vulgarem, ſive quæ æquilibrium potentiarum in machinis producit

N. V.

De Hydroſtatica.

Peractis hiſce ſtudiis & abſolutis reſtat adhuc diſcenda illa Matheſeos pars, quæ conſiderans generales omnium fluidorum proprietates, *Hydroſtatica* vocatur.

Fluidum vocatur ea corporum congeries, cujus partes inviſibiles & inſenſibiles, aut nullo, aut facillime mutando nexu inter ſe cohærent.

Fluidorum partes ſunt iterum *una corpora*, nam illa pars fluidi inſenſibilis, quæ vix cohæret alteri, eſt unum corpus; ergo, quæ de uno corpore antea dicta ſunt ratione ſolidorum, vera etiam ſunt in iis corporibus, quæ fluida conſtituunt, adeoque ea generalia præmiſſa hic iterum locum habent.

Verum in fluidorum partibus, quatenus componunt fluidum, conſidero partium molem, variam figuram, & cohæſionem inter ſe, & ab hiſce tribus diverſis pendet omnis varietas fluidorum. Unum enim fluidum habet partes majores altero, & unum fluidum habet partes alio modo figuratas quam alterum, & denique unum fluidum habet partes majori vel minori nexu cohærentes quam alterum; ergo hæ tres varietates efficiunt varietatem fluidorum, & hinc omnia ea adeo varia fluidorum genera; hinc nempe fluidum tenue, cujus partes minimæ & vix cohærentes ſunt; & fluidum viscoſum, cujus partes majori nexu cohærent, & ſic porro.

Hoc poſito videmus, Mathematicos poſuiſſe in fluidis nihil aliud, quam proprietates, quæ communes ſunt omnibus corporibus, non aquæ propriæ aut oleo, ſed communes in omnibus. Hydroſtatici conſiderare voluerunt, quænam eſſent hæc communia in omnibus fluidis, poſuerunt adeo fluida conſtare 1. partibus quibuſdam, 2. tam lubricis ſupra ſe mutuo, ut fluere poſſent, & 3. eas partes graves eſſe, & ex his tribus deduxerunt, quomodo maſſa corporea ex iis partibus conſtans re vera ſe haberet; hæc nunc eſt Hydroſtatica.

Hæc etiam pars Matheſeos quam neceſſaria ſit, non tantum Phyſico, ſed etiam Medico, nemo non videt; nam omnes fere mutationes phyſicæ fluidorum ope contingunt; ſive enim incrementum animalium videamus, ſive plantarum, ſive mineralium & eorum nutrimentum, hæc omnia fiunt ope fluidi, omnia mutantur per aquam, per aërem, & per ſales ſolutos (quæ omnia ſunt corpora fluida).

Ut discamus Hydroſtatica, legendi ſunt hi Auctores 1. Antiquiſſimus ARCHIMEDES *in Tractatu* (a) ſuo *de his, quæ fluidis inſident.*

2. Illum Tractatum ARCHIMEDIS emendavit, & antea obſcurum, elucidatum nunc & optimum edidit ISAACUS BARROW, celebris Geometra Anglus, Londini 1675.

3.

ducit & æſtimat, VARIGNONIUS pleniſſime ſcripſit, inprimis in compoſitis motibus uberrimus in *Nouvelle Méchanique ou Statique*, poſthumo opere, Pariſiis 1725. in 4. edito, ſed eam Mechanices partem quæ motus originem, progreſſus, augmenta conſiderat, HERMANNUS in *Phoronomia*, difficilior tamen, nuper vero inprimis EULERUS in L. ſuis *Mechanices ſive de motu* qui 2. vol. in 4. Petropoli an. 1736. editi ſunt, uberrime & profundiſſime ex nova infinitorum analyſi conſideravit. De utraque bene etiam & quod plerisque ſufficiat, C. WOLFIUS *in Elementis Matheſeos.* Tironi vel KEILII *Introductio* ſuffecerit, vel LAMYI *de Mechanica* Tractatus. Pariſiis 1681. 12. De permultis Auctoribus, qui de machinis ſcripſerunt, legatur WOLFIUS *Elem. Matheſ.* L. V. c. 6.

(*a*) BARDII in eum commentaria Romæ 1614. 4. edita ſunt, opera vero omnia RIVALTI a FLURANCIA curis, Pariſiis 1615. folio, eademque demum meliori modo a BARROWIO recuſa Oxonii 1679. 4. Editio FR. MAUROLYCI Panormi 1685. fol. excuſa, diu apud TOMASIUM latuit, quam BORELLUS curavit, abſolvit CYLLENIUS.

3. Scripſit de hac parte pariter quam optime STEVINIUS, Profeſſor olim Matheſeos extraordinarius in Academia Lugduno-batava, & præſertim in eo tractatu, quem hoc titulo edidit, *van de Waterwigten*. Reperitur in ejus Operibus, quæ conſtant tribus voluminibus in folio, titulo de Hyponeumatibus mathematicis (*a*).

4. De his ſcripſit optime, qui ſolus Medico tyroni ſufficere poteſt, JOHANNES WALLISIUS pag. 708. ſuæ *Mechanices*, editæ an. 1670. Titulo *de hydroſtaticis* (*b*).

5. Conſideravit etiam hanc partem egregie in multis, quamvis eam non tractavit ex profeſſo, JOH. ALPHONSUS BORELLUS, in nunquam ſatis laudato Tractatu *de vi percuſſionis* (*c*), qui Liber *Bononiæ* editus eſt, & difficile acquiritur, editus eſt quoque *Lugduni Batavorum apud van der Aa*, eaque editio facilis emptu eſt.

6. In hanc partem experimenta contulit ROBERTUS BOYLEUS, in Tractatu illo non ſatis laudando, *de Experimentis hydroſtaticis paradoxis* (*d*).

Qui reliquos emere nequit, modo habeat WALLISIUM, BORELLUM & BOYLEUM, ſed maxime WALLISIUM, ex his egregiis viris, intra paucos certe dies, rem iſtam ſatis intelligere poterit.

N. VI.

De Hydraulica.

Pertractata hacce parte, ſupereſt, ut indaget Medicus motuum leges, ſecundum quas fluida in Hydroſtatica nota, per vaſa elaſtica & non elaſtica, figuræ cujuſcunque, mota & contenta, agant & patiantur. Hæc pars, quæ eas leges explicat, vocatur *Hydraulica*, a vocibus græcis ὕδωρ *aqua* & ἄυλη *fiſtula*, hinc ὑδραυλικη eſt illa pars Matheſeos, quæ explicat & demonſtrat motuum leges, quæ obſervantur a corporibus fluidis per fiſtulas motis, ſeu vaſa ſint, ſeu canales, ſive etiam canales ſint elaſtici, ut arteria, ſive non elaſtici, ut canales ex plumbo, demum utcunque variæ figuræ fuerint, unde iterum motus variari certe quam maxime poteſt. Hinc Medicus iterum noſſe debet, quæ leges hiſce corporibus a natura datæ fuerint, dum per vaſa & canales moventur, & in iis continentur, quid inquam, fluida vaſis ſuis faciant, & quid patiantur ab illis. Si ulla pars Matheſeos Medico ſcitu eſt neceſſaria, Hydraulica eſt, nam quidquid Medicus explicat de corpore humano, id omne ab Hydraulicis pendet, ſive enim digeſtionem ſive circulationem, ſive ſecretionem, ſive quamcunque excretionem explicet, id omne tamen eſt tantum hydraulice explicare, hoc eſt, explicare motum fluidi moti per canales motos. Medico tamen hæc ſcientia non eſt addiſcenda, antequam ſciat Hydroſtaticam, id eſt, ſolam fluidorum naturam, ut & Mechanicam, quæ docet, quid faciat corpus incurrens v. gr. in parietem & obicem reſiſtentem, quid in eum agat, & quid ab eo patiatur; tunc demum

(*a*) Opera omnia Leidæ 1608. & 1634. fol. (*b*) Vide ſupra, pag. 41. Not. (*a*).

(*c*) Maxime in addito libro altero *de motionibus naturalibus a gravitate pendentibus*, qui majori ex parte hydroſtaticus eſt, & Regii Julii prodiit. an. 1670. 4.

(*d*) *Paradoxa hydroſtatica*. Londini 1668. 8. Roterodami 1670, &c. Sed inprimis altiora habet in *Phoronomia* HERMANNUS, DAN. BERNOULLIUS, JOH. FIL. *in Hydrodynamica* Argentorati 1739. in 4. edita, PASCALIUS etiam in Libello *de l'Equilibre des Liqueurs* an. 1663. Pariſiis 12. & denuo 1698. 12. edito, aliqua huc pertinentia habet, ſed pleraque tamen ad aerem ſpectant. Deinde COTESIUS in *lectionibus hydroſtaticis & pneumaticis*, Londini an. 1738. & 1742. Pariſiis in 8. iterum editus aliqua, ſed perinde plura de aere habet. De iisdem egit Cl. DESAGULIERS *on the motion of water and fluids*. 8. D. CLARE Librum *motions of the fluids natural and artificial* Londini 1738. & 1747. 8. editum non vidi.

mum Hydraulicam poteſt addiſcere; nam canalis latera ſunt obices, & fluidum motum eſt maſſa corporum mota in obicem. Hydraulicam ergo ut addiſcat, debet 1. ſcire Hydroſtaticam, quæ etiam continet Mechanicam, tum 2. inclinationem fluidi in vaſa, quæ duo, dum ſcit, jam poteſt cognoſcere & determinare, tale fluidum ita incurrens in latera hujuſmodi vaſis, faciet & patietur tales actiones & reactiones. Hoc explicare nunc eſt Hydraulicam docere.

Huc pertinet 1. Auctor antiquiſſimus HERO (*a*) *de ſpiritualibus*, nam ita tranſtulerunt interpretes græcum titulum περὶ πνευματικῶν, eſt Liber antiquus græcus, in quo mathematica contemplatione natura fontium explicatur; hinc, quæ de aquæ ductuum legibus deſiderantur, & ad motum liquidorum per canales ſpectant, ibi continentur.

2. Legi in hac parte poteſt magnus TORRICELLIUS (*b*), GALILÆI diſcipulus & ſucceſſor, qui dum de tubo ſuo Torricelliano, hodie barometro dicto, ſcribit, plura de Hydraulicis habet, ita ut exinde maximam laudem meruerit.

3. BENEDICTUS CASTELLI (*c*), Scriptor Italicus, TORRICELLI diſcipulus, ſcripſit Tractatum in 4. italico idiomate, ſed continet egregia. Scripſit etiam objectiones quaſdam ad BORELLUM, ſed Opuſculum hocce, ſeu Tractatus de motu aquarum rariſſime invenitur. Explicat ibi ingenio mathematico, & miranda certe accuratione, quid patiantur ripæ fluentorum, quid pontes, quid cataractæ ab aquis motis, & hac occaſione incomparabili ſtudio explicat & demonſtrat, quid aqua decurrens ex altitudine & in altum faciat & patiatur, &c. & multa alia in Hydraulicis apprime cognoſcendis perutilia, ita ut iſte Liber pretioſiſſimus ſit & utiliſſimus.

4. Verum hanc eamdem partem Matheſeos excoluit egregie per experimenta clariſſimus Abbas MARIOTTE, in Tractatu in 8. dicto *Expériences hydroſtatiques* (*d*), optimo certe, in quo multa explicantur egregia, ſed quæ non capi facile poſſunt a matheſi imperitis; ceterum eſt Liber omni laude dignus.

5. BORELLUS etiam in ſuo Tractatu de *vi percuſſionis* aliqua eo pertinentia habet (*e*).

N. VII.

Ultimo denique, ex Mathematicis Medico prodeſt illa ſcientia, quæ conſiderat ſolidi cogniti per fluidum cognitum moti actionem & retardationem. Hæc eſt illa nobiliſſima ſed ſecretiſſima Mechanicæ pars, quæ ingenio humano ultima patet. Olim putabatur, veteres abſolviſſe omne id, quod Mathematici in rebus phyſicis poſſint conſiderare: verum poſtea conſiderarunt mox laudandi Philoſophi, quod reſtaret id, ut explicaretur, ſi detur ſolidum datæ molis, datæ figuræ, & detur illud moveri,

(*a*) HERO editus a COMMANDINO. Urbini 1565. & 1592. 4. Pariſiis 1587. Amſtelodami 1680. 4. &c. Sed is fere practica habet, neque magni momenti pro Medico eſſe poteſt. Quæ vero a COLUMNA deſtinebatur editio SEVERIN. L. I. p. 111. c. 6. *Chir. effic.* ea in lucem non prodiit, neque auctius ſuum exemplar, quod laudat T. BARTHOLINUS, lucem vidit hactenus.

(*b*) *De motu gravium & naturaliter projectorum.* Florentiæ 1644. 4.

(*c*) *Miſura del aque corrente.* Bologna 1660. 4. Romæ 1678.

(*d*) Tr. *du mouvement des Eaux.* Pariſiis 1686. 12. denuo 1700. 12. cura PH. DE LA HIRE, & in Operum omnium collectione. Pertinet maxime ad fontium tubos, aquarum copiam, quam orificia reddunt, &c.

(*e*) Nempe in L. *de motubus a gravitate pendentibus.* Huc porro referuntur omnino GALILÆI *diſcorſi intorno alle coſe che ſtanno ſu l'Acqua*, &c. cum defenſione contra LUDOVICI de COLUMBIS & VINCENTII de GRATIA *objectiones.*

moveri, non in abſtracto, ut reliqui Mathematici conſiderarunt, ſed in pleno fluido, quid tunc futurum ſit? Si nempe noverim pondus, figuram, velocitatem hujus corporis, & nota ſit reſiſtentia, quid fiet in illud ſolidum per illud fluidum?

Hæc pars proxime inter omnes neceſſaria eſt, & quam ſolus fere excoluit Illuſtriſſimus ISAACUS NEWTONUS in *tertia parte Principiorum* ſuorum, ubi conſiderat, quid patiatur corpus, ſi moveatur cum noto velocitatis gradu in fluido, & tunc demonſtrat, id corpus certam invenire reſiſtentiam, ut, ſi augeatur ejus velocitas in duplum, quadruplo plus reſiſtentiæ patiatur, & ſi in triplum augeatur ejus velocitas, noncuplo plus reſiſtentiæ ſit occurſurum, & ſic porro in ratione quadrata ſemper augeatur reſiſtentia, quam patitur corpus in fluido quodam motum, & certe hinc deduxit ingenioſiſſime, quomodo fluida in ſolida, quæ per fluidum moventur, & ſolida iterum in ea fluida agant, quoad omnes proprietates requiſitas. Unum fuiſſet optabile, ut hicce Liber non a tribus ſeu quatuor hominibus in tota Europa, qui ſe huic unico negotio dederunt, ſed ab omnibus poſſet intelligi, nunc ſecretiſſimus Liber eſt (*a*).

Pariter hanc partem excoluit Nobiliſſimus CHRISTIANUS HUGENIUS, qui *in Tractatu de refractione & de lumine* ſuper hanc partem egregia habet.

Abſolvimus primam partem ſtudii medici, in qua ſi ita ſe exercuerit Medicus, ut eo ordine addiſcat illa, quæ propoſuimus, aptus fiet, qui omnes Phyſicorum, Mechanicorum, Medicorum ſcriptorum Libros intelligat, & ſua exinde deducat in ſuos uſus corollaria.

Quantum nunc hocce propoſitum ſtudium in Medicina valeat, diſcimus exinde. Quidquid theoria medica ratiocinans [non autem experimenta in unum deducens], boni habet, id omne deberi ſolis his viris BORELLO, MALPIGHIO, BELLINO, PITCARNIO, aut aliquibus ex hiſce, qui in eos commentati ſunt; omne vero quod ſummi hi viri invenerunt, id tantum hiſce Matheſeos partibus exculti, antequam ad Medicinam ſe accingerent, detegere potuerunt: ergo Medici animus prius hiſce principiis imbutus eſſe debet, antequam ſe ſtudio medico accingat.

Con-

GUILIELMINI *menſura aquarum fluentium.* Bonon. P. I. II. 1690. 1691. ejuſque *epiſtolæ duæ hydroſtaticæ.* Bonon. 1692. 4. altera *contra* L. PAPINUM, altera *de velocitate fluidorum in ſiphonibus recurvis.* EJUSDEM L. *della natura dei fiumi*, ib. 1697. 4. & in GAUDENTII ROBERTI miſcellaneis Italicis, ibid. an. 1692. 4. & in Operum collectione, Genevæ an. 1719. 4. 2. vol. editus Liber, atque nuper copioſius a filio. JOH. POLENI in L. *de Caſtellis habentibus latera convergentia*, Patavii 1718. 4. & in editione auctiori FRONTINI *de Caſtellis.* Patav. 1722. IDEM *de motu aquæ miſto.* Patav. 1697. 4. JURINUS de *aquis fluentibus. Phil. Tranſact.* p. 355. 373. 452. 453. DESAGULIERS *on the motion of water and fluids.* CLARE *motion of the fluids natural and artificial, air and water.* Lond. 1737. *De frictione aquæ in canalibus* egit DESAGULIERS. *Philoſophic. Tranſactions.* n. 393. Pro Practica autem parte princeps eſt BELIDOR in *Architectura Hydraulica* quæ Pariſiis 1737. 4. prodiit. Huc etiam CARLO FONTANA *delle aque corrente.* Rom. 1696. fol. THOMASIO NARDUEI *della quantita del moto o ſia la forza dell' aque correnti.* Luccæ 1723. 4. tum BERNARDINI ZENDRINI *conſider. ſopra la ſcienza delle acque correnti.* Ferraræ 1717. & ad Practicam *leggi, fenomeni, regolazzioni e d'uſi delle acque correnti.* Venet. 1741. Collectio vero integra omnium CASTELLI, BORELLI, GUILIELMINI, aliorumque, hydraulices Scriptorum, edita eſt Florentiæ 1723. 4. maj. ſub titulo *Racolta d'autori, che trattano del moto delle acque.*

(*a*) Magna ex parte huic difficultati cautum eſt, edito Opere NEWTONIANO cum Commentariis P. P. JAQUIER & LE SEUR & D. CALANDRINI, quod prodiit Genevæ tribus in 4. voluminibus an. 1740. & ſeq. Pro iis vero, qui Mathematica ignorant, PEMBERTONIUS, PRÆCEPTORIS noſtri Diſcipulus, ſcripſit *a view of Newtonian Philoſophy.* Londini 1728. 4. etiam Italice recuſum. Cæterum ipſum NEWTONI Opus Londini an. 1687. 4. & auctius Londini 1727. prodierat. Eadem vero ipſo NEWTONO uberius, ordinatius, & plenius EULERUS in ea tractavit quam ſupra citavi *Mechanica*, ſeu *motus ſcientia*, qui omnibus ſuffecerit ſolus, qui analyſin fuerint edocti.

Convenit nunc noſtrum conſilium cum conſilio iſtius viri, qui omni tempore ſummum & principis nomen in Medicina meruit, HIPPOCRATIS puta, qui in ea epiſtola, quam ad ſuum filium THESSALUM ſcribit, in qua conſilia dat addiſcendæ Medicinæ, monet ſerio, *ut ante omnia Arithmeticam & Geometriam probe addiſcat*, hæ autem duæ ſcientiæ faciunt ſummam eorum, quæ hactenus dixi, cum Mechanica hiſce binis ſolis innitatur, adeoque, conſilio principis Medicinæ confirmatum habetur conſilium noſtrum. Hiſce vero continetur primum προγυμνασμα ſtudiorum Medicorum.

METHODI
STUDII MEDICI
PARS IV.
PHYSICA SPECIALIS.
CAPUT I.
De Phyſicæ definitione & partibus.

Phyſica eſt cognitio rerum corporearum in mundo aſpectabili exiſtentium. Hæc eſt illa pars, quam omnes veteres Philoſophi vocaverunt φυσικην, non quod jus habuerint eam ita ſeparandi, nam Metaphyſica & Pneumatica etiam agit de naturalibus, verum jam dudum hic modus loquendi invaluit. Dico eſſe cognitionem rerum corporearum in aſpectabili mundo, quia nolumus cum ANAXAGORA diſputare de aliis mundis, an dentur nec ne, acturi unice de iis, quæ in mundo nobis cognito exiſtunt, illa enim pertinent ad Philoſophum non ad Medicum.

Acquiritur hæc cognitio 1. per obſervationes ſenſuum, 2. per ratiocinia ex obſervatis incognita deducentia. Habentur ergo in tota Phyſica duæ partes; una, quæ per ſenſus obſervat omnia, quæ obſervari poſſunt; altera, quæ obſervata per ſenſus indagando, per ratiocinium ex iis deducit ea, quæ per ſenſus non patebant.

Pars Phyſicæ rite obſervata colligens *Hiſtoria naturalis* dicitur. Ea eſt collectio rite digeſta omnium eorum, quæ in rebus corporeis ſunt; intelligo in animalibus, vegetabilibus, mineralibus, aſtris, meteoris, *&c.* omne illud, quod obſervat & deſcribit Phyſica, id pertinet *ad Hiſtoriam naturalem*, quæ prima pars Phyſices eſt.

Hiſtoria naturalis tantum deſcribit [dabo enim limites Hiſtoriæ naturalis] omnes actiones, quæ exercentur inter corpora, quatenus ſenſuum externorum ope accurate obſervari & notari poſſunt in omni circumſtantia; nulla enim conditio omittenda eſt.

Altera Phyſicæ pars, quam diſcere debet Medicus, eſt, quæ ex obſervatis prius notis, per illa, quæ jam vidimus in præcedentibus, deducit ea, quæ ſenſibus externis detegi non poſſunt, & tamen in ipſis rebus naturalibus obtinent. Omnes monent, ſenſus noſtros tantum aptos eſſe ad detegenda quædam phænomena: & præterea

rea in ipſis rebus corporeis forte infinities plura eſſe, quæ ſenſibus aſſequi non valemus; hinc quæritur, quænam ſit ſecunda Phyſicæ pars. Hæc videtur in duobus occupari; nempe habet primam partem pro ſuis datis, & deinde pro fundamento ratiocinii ea, quæ ex Mathematica petuntur, ad obſervata primæ partis Phyſicæ, hæc enim conducunt ad ſcientiam eorum quæ in phyſicis corporibus habentur, & tamen ſenſibus nudis non apparent. Iſtud clare patet, 1. obſervando phænomena ſingula ab omni parte ſua, 2. comparando ſingula inter ſe, 3. applicando ipſis leges ex Mathematica & Mechanica. Ita deducuntur ex prioribus aliæ proprietates prius tectæ. Dico primo examinanda eſſe phænomena, tum ſecundo ſingula comparanda cum aliis, & ſic omnia inter ſe, ut videat Phyſicus, quid commune, quid diverſi inter ſe habeant.

Tertia pars condendæ Phyſicæ eſt, ut leges mechanicæ explicentur his duabus, & Phyſicus comparans demonſtrata mathematica cum phænomenis phyſicis videat, quomodo ex illis, ut cauſis, phyſici effectus varii fluant.

Hæc eſt vera methodus condendæ Phyſicæ, & ultima pars æque certa eſt ac prima, quam expoſuimus, cum tantum ex datis certis quædam deducat, quæ iis datis inſunt, & quæ non patebant ſenſibus. Hæc eſt etiam totius Phyſicæ ſciagraphia, id eſt, quomodo Phyſicus gerere ſe debeat, ut acquirat veram rerum corporearum cognitionem. Supereſt ut in hanc rem dentur quædam conſilia.

CAPUT II.

Auctores qui de Phyſica ſcripſerunt.

UT prima pars deſcripta, nempe Hiſtoria naturalis, accurate diſcatur, legi meretur ARISTOTELES (*a*) in omnibus ſuis Libellis, quos ſcripſit de Hiſtoria rerum

(*a*) Judicii maximi, ferrei laboris, nitido idearum ordini aptiſſimus, & ſyſtematici vir ingenii; magis idoneus digerendis in communia axiomata obſervationibus aliorum, quam propriis experimentis inſtituendis: ut tota fere antiquitas id maximum vitium habuit, quod experimenta capere negligeret, falſa reciperet avide quæ a Poetis, Mercatoribus, Piſcatoribus & aliis idiotis fabuloſa acceperat; vide in ARISTOTELEM judicium OL. BORRICHII, in ſcripto eriſtico *de ſapient. Hermet. & Ægypt.* C. X. p. 235. *ſeq.* ubi acrior equidem procul dubio fuit BORRICHIUS, quo teſtatior admirator ARISTOTELIS CONRINGIUS fuit. Interim inter veteres hæc culpa apud ARISTOTELEM certe minima fuit. Generales enim inductiones, v. gr. de viſcerum abſentia vel præſentia, quibus ejus Opera replentur, demonſtrant, ſollicite ſatis eum in conquirendis particularibus laboraſſe, v. gr. „ nullum ſanguineum Animal caret veſica. Quæ cornua habent inter quadrupeda, ea ruminant". Deinde magnam Animalium partem, & inprimis Piſcium ab ipſo, vel certe præſente, ARISTOTELE diſſecta eſſe, manifeſtiſſimum mihi videtur, etſi ubique minus ſubtili uſus ſit ſcalpello. Qui L. X. *de Hiſtoria Animalium*, L. V. *de Generatione*, L. IV. *de Partibus Animalium*, Libros de *Spiritu*, de *Inceſſu*, aliosque, rimatus fuerit, mecum fatebitur, non ſine fructu ſe legiſſe numeroſiſſimas diſſectiones. Aliqua inventorum ARISTOTELIS, ſed pauca, decerpſit DOUGLAS *Bibliogr. Anatom. Specim.* p. 9. Ad ipſas etiam delineationes partium acceſſiſſe ARISTOTELEM noſtro tempore notiſſimum eſt, cum multis locis ſua διαγράμματα citet, v. gr. *Hiſt. Animal.* L. I. c. 17. L. IV. c. 1. L. III. c. 1. ubi etiam additas literas excitat, noſtri ſeculi fere more. Alia etiam de his figuris loca habet C. HOFMANNUS *in Inſtit.* & SCHULZE in *Spec. Hiſt. Anatom.* II. p. 6. & ea quidem laus, niſi fallor, ipſi ARISTOTELI prima eſt. Denique vel propter catenam Hiſtoriæ Anatomicæ & Phyſicæ ARISTOTELEM legere juvat, ut ex quo per tot ſecula omnes harum rerum Scriptores hauſerint. Cæterum antiquiſſima editio Phyſicorum ARISTOTELIS eſt Aldina Græce an. 1495. 1497. 1498. fol. min. Latina vero Veneta 1476. folio. Optima vero Pariſina DUVALLIANA quæ an. 1629. & 1654.

rerum naturalium. Magnus ille Philoſophus plura ſcivit, quam recentiores volunt, & minus quam olim ei imputarunt veteres; adjutus enim liberalitate ALEXANDRI MAGNI (*a*), ac in varias regiones itinera fecit (*b*), res naturales exquiſite indagavit,

2 vol. fol. prodiit. Qui compendia ſumtus quærit poterit Græco-Latina editione uti, quæ 2 vol. 8. prodiit Genevæ an. 1606. nam Græce omnino hæc ſcripta oportet legere in tanta THEODORI GAZAEI audacia, qui in nominibus latinis ad græcas ideas exprimendas, fingendis, nimia libertate uſus eſt, ut ſæpiſſime vel nullam vel alienam animo ideam imprimat.

(*a*) ARISTOTELI ALEXANDER aliquot mille hominum parere juſſit, inde natum eſt quinquaginta voluminum opus. PLINIUS L. VIII. c. 16. Octingenta talenta ad Hiſtoriam Animalium accepiſſe rumor eſt. ATHENAEUS *Deipnoſophiſt.* L. IX. c. 13. Sed minime certe debilibus rationibus hanc famam infirmat SCHULZIUS *Spec. Hiſt. Anatom.* cap. 10 & *Hiſtoria Medica.* p. 358. niſi forte ea liberalitas ALEXANDRI ad tempora devictæ Perſiæ referri poteſt, ante conjurationem CALLISTHENIS, poſtquam alienior ab ARISTOTELE factus eſt ALEXANDER. Suſpicatur autem Cl. J. HENRICUS SCHULZE, ARISTOTELEM, qui primus Bibliothecam, teſte STRABONE, collegiſſe dicitur, multa ex ALCMÆONE, EMPEDOCLE aliiſque vetuſtioribus habuiſſe. *Specim. cit.* p. 11.

(*b*) Athenis, Mitylenis, in Macedonia, in Aſiæ parte apud Regulum Atarnenſium invenio vixiſſe, itinera vero majora aliqua in Ægyptum aut hujuſmodi non invenio. Cæterum ad Hiſtoriam Phyſicæ antiquæ omnino pertinet PLATONIS lectio, apud eum virum nihil equidem reperias valde minute expoliti, neque deſcriptiones rerum naturalium noſtro more accuratas. Cum tamen maximi ingenii homo, Pythagoræorum inventa in Italia, Ægygtiorum in ipſa Ægypto, didicerit, multæ opiniones & theoriæ minime inutiles apud eum reperiuntur, in eo dialogo maxime, quem TIMÆUM inſcripſit, obcuro & imperfecto, ſed ex altioribus Phyſicis cogitata varia, ex Phyſiologicis vero antiquiſſimas theorias habente, quas in compendium reduxit Cl. SCHULZIUS, p. 317. *ſeq.* Optima PLATONIS editio eſt, quam JOHANNES SERRANUS apud H. STEPHANUM procuravit anno 1576. 1578. fol. ALDUS aliam impreſſit in folio 1513. *Timæus* vero ſeorſim a MEURSIO cum Notis Leidæ an. 1617. 4. editus a FABRICIO ſecundo volumini Operum S. HYPOLITI adjectus eſt.

Porro inter ARISTOTELEM & PLINIUM non penitus inane ſpatium eſt. Pleraque equidem ſcripta interciderunt, quæ his quatuor ſeculis fere infinita prodierunt. Ergo huc pertinent minora Opuſcula THEOPHRASTI ſenſim Hanoviæ 1605. fol. hinc cum HEINSII Theophraſto edita ſunt. Tum DIOSCORIDES, qui præter Botanica, magnam partem Hiſtoriæ naturalis ad tria illa regna pertinentis tractavit. Apud utrumque multa minora fragmenta lectu minime inutilia extant, tum apud CASSIUM in *Naturalibus & Medicinalibus quæſtionibus*, Pariſiis 1541. 4. & a Geſnero Tiguri Gr. & Lat. editis an. 1562. tum apud collectores aliquos. Eorum princeps ATHENÆUS eſt. PLINIO equidem recentior qui Oppiano junior fuerit, adeoque Caracalla, ut male MARCI tempore vixiſſe ſcribat SUIDAS p. 71. edit. KUSTER. In δειπνοσοφιςων L. XV. infinitam vim veterum opinionum, obſervationum, ſcriptorum collegit, ut neque Medicus neque Botanicus paulo elegantior eo carere poſſit. Editio prima eſt Aldina 1514. fol. Latina ſatis bona DALECHAMPIANA Lugduni 1583. Alia eſt JANI BEDROTI Baſileæ 1535. Græco-Latina, qua uſus ſum, ſatis tamen vitioſa. Optima cum CASAUBONI commentariis Genevæ an. 1597. Lugduni vero 1621. & 1657. fol. edita eſt.

ΔΙΟΓΕΝΟΥC ΛΑΕΡΤΙΟΥ περὶ βίων δογμάτων καὶ ἀποφθεγμάτων, βιβλ. ι. Alterius generis eſt, ſtrictim nempe vitas Philoſophorum ſcripſit, additis opinionibus præcipuis & Scriptorum catalogo, ordine ſingulari & fere ſecundum Sectas diſpoſito. EPICURO ut notiſſimum præ reliquis favit, inque ejus dogmatibus exponendis fuſius egit. Ad Hiſtoriam Phyſices & Medicinæ omnino neceſſarius Auctor, etſi judicii minus acuti Vixit imperante SEVERO. FABRIC. *Bibl. Græc.* L. IV. p. 601. Uſus ſum editione, quam H. STEPHANUS procuravit in 8. ſed MENAGIANA & MEIBOMIANA ſplendidior prodiit in fol. an. 1663. & apud Wetſtenios 1692. in 4.

Tertius collector eſt CLAUDIUS ÆLIANUS, quem Adriani coætaneum facit SUIDAS p. 649. magis utique Sophiſta & variori igenio. In Libris 17. *de Animalium proprietatibus* veterum vel obſervationes, vel fabulas, ad Animalia pertinentes, abſque ordine, & fere abſque judicio congerit. Hujus Operis pulcherrimam editionem ABR. GRONOVIUS adornavit, additis TRILLERI obſervationibus. Lond. 1744. 4. ſed & PETRI GYLLII (qui hoc Opus primus edidit) verſio an. 1562. Lugduni impreſſa non incommoda eſt.

Alterum Opus variæ magis indolis, hiſtoriolis moralibus & phyſicis refertum ſub titulo ποικιλης ἱςοριας duodecim Libris habetur. Multo hoc deterius priori, etiam dictione, ut rerum gnari obſervant,

vit, & cum omnibus eruditis ubique collocutus eſt. Scripſit itaque & collegit Libros *de generatione Animalium*, *de natura Animalium*, *de Meteoris*, & ſimilia multa, quæ ad Hiſtoriam naturalem legi merentur; nam ingentem obſervationum copiam ſuppeditant.

Deinde inter antiquos legi meretur PLINIUS *(a) major*, qui unicus Auctor eſt ex tota antiquitate, ex quo ſcire poſſumus, quid tota antiquitas habuerit in obſervationibus. Non ergo ſpernendus eſt, quamvis fabulas multas contineat, nam habet quidquid veteres in rebus naturalibus ſciverunt de Animalibus, Vegetabilibus, eorumque natura, de Meteoris, Aſtronomia, Botanica, Medicina, Chemia, *&c.* & quidquid fere poteſt cogitari, non quod ipſe obſervavit hæc omnia, ſed ut ultro fatetur, omnia obſervata ex omnibus Auctoribus magna cum ſedulitate collegit, nulla addendo ratiocinia.

Hi duo Auctores, ARISTOTELES & PLINIUS, cum magna cautione legendi ſunt, habent enim multas fabulas & nugas; ſed tamen plurima bona apud eos reperiuntur. Unicum indicium dabo, quam vera miſta malis habeant. PLINIUS nempe

vant, valde adfine pugillaribus, quos hodie ſyllabis *ana* ſolent deſignare, cum ſumma fabularum non ſolum patientia, ſed etiam adfectatione. Commoda eſt editio Gr. Lat. JOH. SCHEFFERI. Ea prodiit Argentorati 1647. 8. & 1662. 8. & melius 1685. 8. & 1713. 8. qua editione ſum uſus, mendoſa tamen; etſi LÆDERLINUS correctionem promiſerit. Nitidior vero & copioſior GRONOVIANA, quæ Leidæ 1731. 4. prodiit. Ad Hiſtoriam medicam inſignia paſſim loca habet.

A. GELLIUM Grammaticum, minime tamen hunc inutilem futurum olim Venet. 1477. folio, deinde nuper a GRONOVIO editum Leidæ 1706. 4. ejuſque ſimiam MACROBIUM, & eruditiſſimi PHOTII *Bibliothecam*, NONNIUMQUE & TZETZEM, compilatores utrumque, & alios ſuperſedeo lubens. STRABO tamen paſſim etiam naturalium rerum monumenta aliqua habet, & PLUTARCHUS in Libro *de Philoſophorum placitis* ita verſatus eſt, ut ſint, qui ab ipſo GALENUM exſcriptum eſſe aiant. COLLENUTIUS in PLINII defenſione. Sic *convivium VII Sapientum* & *Phyſicæ quæſtiones* multa eo pertinentia habent, uti plurimum ad Medicinæ hiſtoriam facit ejus de Iſide & Oſiride Libellus. Editio pleniſſima eſt Pariſiis 1620. fol.

(a) CAII PLINII SECUNDI *Naturæ hiſtoriarum* L. XXXVII. Bibliotheca eſt viri, ut ex vita notum eſt, ſtudioſiſſimi, qui nullum fere literarum genus intactum reliquerit. Collegit omnia Græca Latinaque & in ſatis concinnum ordinem diſtribuit, plantis etiam magis, quam a viro conſulari expectares, & delectatus eſt, & impendit temporis chartarumque. Quinquaginta, inquit, volumina ARISTOTELIS in hoc meum contraxi. L. VIII. c. 16. Totum Opus, Geographicis exceptis, ad rem Medicam Phyſicamque facit, & XV. integri Libri in ſolam materiem Medicam pertinent. Fabulas habere certum eſt, non tamen nunquam pertæſus fuit GRÆCULORUM audaciæ & vanitatis.. Sed infinitas tamen ex omni veterum Auctorum numero naufragorum tabulas ſervavit, diligentiſſimus inprimis in inquirendis rerum antiquitatibus & inventoribus, ad minutias uſque, & in eo genere ſtudii accuratiſſimus, ut etiam ſuum paſſim de plantis judicium interponat, viſaſque apud CASTOREM ſibi ſtirpes excitat. Utilitas vero utique major erit legentis, qui THEOPHRASTI & DIOSCORIDIS lectionem cum Pliniana conjunxerit, ita enim hujus viri errores ſponte innoteſcunt. Editio prima eſt Veronenſis 1468, (FABRICIUS *Bibl. Lat.* L. II. p. 405. nam alibi Venetam Spiræ an. 1461. pro prima haberi video), qualem etiam pulchram ſatis Venetam an. 1497. in folio majori impreſſam poſſideo, prætermiſſam a FABRICIO. Cæterum Dalechampii editio Lugduni an. 1587. (FABRIC. l. c.), & cujus exemplar ab AUBRYO Francofurti an. 1608. impreſſum, ex codice quidem antiquiſſimo Chiffletiano, tum ex CUJACIANO, & alio varias lectiones habet, locorum etiam parallelorum aliquid & Notarum, adſperſarum a DALECHAMPIO. Hæc editio ab HARDUINO mire contemnitur, commoda tamen Medico & bono prædita Indice. Nunc autem omnibus præfertur, quam modo nominatus Jeſuita ſecundo edidit Pariſiis an. 1723. 2 vol. in fol. ex undecim codicibus, Notiſque PELLICERII, & apparatu nummario, qui huic homini plurimus fuit, ornatior. Attulit in Notis loca parallela DIOSCORIDIS, THEOPHRASTI, GEOPONICORUM. Hactenus utilis: novarum vero obſervationum aut ita erutarum herbarum, ut cum recentiorum nominibus conferantur, vix quidquam habet, etſi multum glorietur.

nempe plurimas plantas (*a*), optime jam notas, melius & exactius deſcribit, quam ullus Botanicus ante eum fecerat, quod certe deſignat veritatem phyſicam in ejus Libris contineri. Quod vero plurimas fabulas admixtas habeat, id illius temporis ingenio adſcribendum eſt, quod, ut novimus fabulis delectabatur.

Qui commentari in eos Auctores voluerunt, eos commendare non audeo, nam inter eos, qui ut Phyſici id fecerunt, non novi certe, qui hoc officio digne defungi valuerint, Arabes enim illi & Scholaſtici, qui in ARISTOTELEM commentati ſunt, certe non digni ſunt, qui legantur. Sufficit ergo, ut ARISTOTELEM ipſum audiamus, & illos Commentatores non admittamus. Ipſe SALMASIUS (*b*) nullatenus potuit unquam aliquid boni hic ſcribere, cum Phyſicus non eſſet. Præſtat ergo legere ARISTOTELIS & PLINII Opera ſola abſque commentariis. PLINII vero optima editio eſt illa, quam nobis communicavit JACOBUS DALECHAMP, Medicinæ Profeſſor.

Hi unici ſunt ex Auctoribus antiquis, qui legi merentur, & qui ex tota antiquitate, uſque ad ſeculum decimum ſextum, hiſtoriæ naturalis ſtudium ſupplere poſſunt.

Magno vero ſaltu (*c*) facto tranſimus ad decimum ſeptimum ſeculum, quod omnibus

(*a*) Contra hanc laudem audiendus eſt NICOLAUS LEONICENUS, & JOHANNES BOBÆUS a STAPEL, ille in PLINII erroribus an. 1509. in 4. editis. Certum enim eſt, PLINIUM, cum non ipſe legeret, ſed Anagnoſten audiret, utique etiam in Balneis ſibi prælegentem, & in pugillaria capita rerum conjiceret, ſæpiſſime male audiiſſe, & in plantis omnino aliena nomina adfinium fere ſonorum, mire commiscuiſſe, quod Marrubii & Porri, Ciſti & Hederæ, Cyclaminis & Ariſtolochiæ, Fragariæ & Pentaphylli, Struthii & Paſſerum, aliisque exemplis nimis confirmatur. PANDOLFUS equidem COLLENUTIUS in *Pliniana defenſione* Ferrariæ etiam edita, pro ſua eruditione, quæ non ipſi nulla fuit, & HARDUINUS pro PLINIO dixerunt, ſed facile pellucet veritas.

Inter ARISTOTELIS cæterum Commentatores innumeros, non omnino rejici meretur in tanta eruditione ſua JULIUS CÆSAR SCALIGER qui Toloſæ 1616. & in L. de Plantis commentatus eſt Lutet. apud Vaſcoſan 1556. 4. AVERRHOIS commentarii, etſi eum virum animam dixerint Ariſtotelis, metaphyſici potius argumenti ſunt. Prodierunt Venetiis an. 1552. 1561. 1603. plurimis voluminibus, & alibi.

(*b*) CL. SALMASIUS neque Medicus fuit, neque Botanicus, hinc in referendis ad noſtras ſtirpes veterum plantis non potuit nobis auxilio eſſe, inter quas ne vulgatiores quidem notas habuit, uti exemplo demonſtrat LE CLERC *Hiſt. de la Medecine*. p. 630. Sed infinitæ vir lectionis, id inprimis in *Homonymia Hyles iatricæ* præſtitit, ut locos Auctorum veterum ad aliquam rei naturalis particulam pertinentes, congeſſerit omnes, atque adeo laboris maximi nobis fecerit compendium, quem in conſenſu aut diſſenſu Scriptorum æſtimando oporteret impendere; vide laude dignum ſpecimem apud LE CLERC, p. 628. *ſeq*. Notiſſimum cæterum eſt ejus *exercitationes Plinianas* prodiiſſe primum Pariſiis an. 1629. fol. deinde curante CANTINO Trajecti an. 1689. fol. Præfatio *Libri*, in L. *de homonymia Hyles iatricæ & de Plinio judicium* ſeorſim prodiit Divione 1665. 4.

(*c*) Plerique equidem hoc ſpatio comprehenſi Scriptores ad barbaros pertinent, & nihil ipſi addiderunt, præter novas fabellas. CICERONEM omitto, & L. ANNAEUM SENECAM, non ideo nulla rei naturalis documenta habentes, & T. PETRONIUM ARBITRUM, damnoſum lectori, LUCIANUM etiam, refertum adluſionibus ad hiſtoriam Medicam & Philoſophicam, ARISTIDEM ſuperſtitioſiſſimum ÆSCULAPII clientem, PHILOSTRATUM cujus, uti notum eſt, optima OLEARII editio Lipſiæ 1709. fol. prodiit. Liceat tamen VITRUVIUM POLLIONEM laudare, maturi judicii virum, qui in L. X. *Architecturæ*, neque nulla, neque ea vulgo cognita ad rem naturalem facientia tradidit. In editione quam POLENUS Patavii an. 1739. 4. edidit aliquot extant MORGAGNI ad morborum nomina obſervationes. SOLINI etiam oportet meminiſſe, cujus *Palyhiſtor* a SALMASIO infinitis Notis ditatus prodiit. ALEXANDER *Aphrodiſcus* & Medicus fuit & *problemata iatrophyſica* ſcripſit, & in varia Ariſtotelica commentatus eſt. APULEIUS in floridis maxime, & in *L. de magia* & in *dialogo de mundo*, tum paſſim aliqua habet noſtri argumenti. Ejus Opera Venetiis 1521. 8. Baſileæ 1597. 8. & alibi edita ſunt. OPPIANUS *de Piſcatura & Venatione* Gr. Pariſiis an. 1555. & Latine

bus antecedentibus ævis longe antecellit, maximamque partem gloriæ ſuæ debet Anglo illi BACONI VERULAMIO, de quo pauco dicam.

Hærebat totus orbis litterarius immerſus (*a*) nugis Peripateticis & ſuperſtitionibus, non dico ARISTOTELIS, ſed Commentatorum ejus, partim Scholaſticorum, qui totam Phyſicam reddiderunt logicam, ratiocinantes nempe de rebus, quas per ſenſus nunquam perceperant. Decimo ſexto vero ſeculo extiterunt Chemici, qui vilipenſis nugis experimenta induxerunt; hincque occaſionem dederunt magno illi BACONI (*b*), Cancellario & Sigilli Britanniæ Cuſtodi, qui eo ſeculo floruit ſub regno ELISABETHÆ, ut meruerit hanc laudem „ ab eo uno viro plus profe- „ ctum eſſe in promovenda (*c*) ſcientia corporum naturalium, quam ab omnibus „ præ-

Latine fere eadem forma apud Morellum editus, tum inaniores quidem illi rei accipitrariæ & canum hiſtoriæ Scriptores, quos RIGALTIUS ſimul edidit Gr. & Lat. 1612. 4. legi poſſunt omnino.

(*a*) Duodecim & ultra ſeculis vix quiſquam extitit, qui experimenta non inſtituere, ſed colligere, omnino ſit dignatus, ALBERTO MAGNO excepto qui 21 vol. in fol. reliquit, aliisque hujus ordinis Scriptoribus pauciſſimis. Nam de Chemicis alibi dicetur. Omnem humanam diſciplinam ſubjugavit ſcholaſtica methodus, quæ a rebus creatis, & a DEI operibus contemplandis ad abſtractiones, humanæ mentis creaturas, hominum avocavit animos. Vide, quam eleganter contra ſcholarum generales contemplationes, earumque ab omni vita humana abhorrentia dixit Abbas PLUCHE *Conſéquences de l'Hiſtoire du Ciel.* F. ROGERII BACONIS nobilia cogitata *de Teleſcopiis*, *Speculis uſtoriis* multi laudant. Mihi non præſto eſt. Conf. PLOT. *Oxfordshire p.* 220.

(*b*) GUILIELMI RAWLEY, qui BACONI florenti a ſacris fuit, vitam hujus magni viri ſcripſit, nuperque aliam MALLETUS. An. nempe 1560. natus, ex illuſtri ſtirpe, ſed inter fratres natu minimus, legum ſe ſtudio dedit, acceptus ELISABETHÆ Reginæ, ſed abſque ullius momenti officio. A JACOBO demum rerum potito, omni genere honorum oneratus, demum Cancellarius M. Britanniæ creatus eſt. Cum vero REX, & Regi gratioſiſſimus BUCKINGHAMIUS varia contra procerum voluntatem regnique utilitatem feciſſent, conſentiente FRANCISCO, in eum omnis ira Senatus devoluta eſt, ut deturbatus gradu, etiam poſt reſtitutionem famæ, quæ aliquot poſt annis ſecuta eſt, in ſqualore & paupertate vitam finierit an. 1626. 9. apr.

(*c*) Nihil hic de Politicis aut Moralibus Operibus dicere viſum eſt, & ad ea unice ſermonem dirigere placuit, quæ promovendæ rei naturali dicavit. Valuit nempe hic vir ingenio, quod interiora rerum perſpiceret, novaſque rerum facies, & affectiones nemini cogitatas contemplaretur. Inanitatem generalium conceptuum & ſterilitatem Scholæ, facillime providit & modos aperuit, quo poſſet rerum cognitio acquiri, emendari, augeri. Magnam autem inſtaurationem ſcientiarum molitus eſt, Libris IX. *de augmento ſcientiarum*, qui Anglice an. 1605. in 8. ſed auctiores Latine an. 1623. Londini prodierunt, in qua editione inprimis octo poſteriores Libri multum incrementi ceperunt. Primam ibi inſtaurationis hujus partem perfecit. Eo Opere L. II. novam ſcientiarum diviſionem conſtituit, hiſtoriam naturæ & artium inter deſiderata repoſuit. L. III. affectiones corporum ſenſibus conſpicuas motuumque in novas claſſes propoſuit, nemini cogitatas, inter quas motus ad decubitum ſive vis inertiæ NEWTONI reperitur. *Dubitationes* etiam quæ apud NEWTONUM quæſtiones ſunt (part I. Opticorum L. III.) primus introduxit, novorum Inventorum futura ſemina. L. IV. in hiſtoria hominis virum philoſophum per brutorum ſpirantium ſectiones valde requirit, & comparatam brutorum anatomen, & hiſtoriam anatomicam corporis non ex uno, ſed ex multis cadaveribus repetitam, primo a MORGAGNO per exempla confirmatam. Vide quam acris præviderit futura inventa aut additamenta artis, quæ poſteriores Anatomici per ea ipſa auxilia detexerunt, & perfecerunt. L. V. conſilia dat, qua ratione poſſimus ad ſingularem alicujus rei corporeæ cognitionem pervenire, omnia ſingulatim examinando attributa. Argumenti loco dedit de gravi & levi diſputationem, ubi videas motus accelerati & proportionis maſſæ ad gravitatem, conſiderationem ab FRANCISCO interjectam, quam recentiorum experimenta perfecerunt. Quæ ſequuntur Logica, Ethica, Politica, Theologica ſunt, novi omnia ſaporis & a vulgo remoti. Altera pars hujus magnæ inſtaurationis eſt, quam *novi organi* nomine jam Cancellarius edidit duobus Libris an. 1620. fol. ubi propius ad præcepta acceſſit, quibus ad rerum naturam cognoſcendam pervenitur. L. I. removet ab animo errorum principia, idola ſeu præjudicatas opiniones, ſectas, amphibologiam, vitia indolis

„præcedentibus & ſubſequentibus Phyſicis". Ejus *Opera in folio anno* 1665 *Franco-furti*

dolis peculiaris hominis philoſophantis (*humeur*), denique vitioſam tractationem Philoſophiæ. Magna ibi cum voluptate legas querelas, quod experimenta omnia & mechanicam deſeruerint Philoſophi, quod pauciſſima particularia edocti, continuo ad univerſalia tranſiverint; quod omnes omnia, non ſinguli ſingula tractaverint; quod nihil novi inveniendum ſibi propoſuerint; quod inter otioſas quæſtiones conſenuerint, & quæ reliqua ad purgandas Scholarum ſordes, ſi quæ alia, aptiſſima ſunt. Libro vero II. interpretationem naturæ orditur, ſive methodum, qua per ſingularium cognitionem & per proceſſum naturæ, qua ad induendas formas utitur ad formarum ipſarum cognitionem perveniatur. In eo Libro agit de tabulis comparentiæ & negationis, in quibus enumeratur, in quibusnam corporibus aliquod attributum ſenſibus perſpicuum adſit, in quibus deſit. Ea occaſione Thermometrum etiam nomine *vitri graduum*, ſeu *calendarii* proponit, compoſitum ex vitro longi colli, calefacto, immiſſo in vitrum frigente aqua plenum, ubi manifeſto obſervat, quomodo calor aerem dilatet, frigus contrahat. Hic ipſe eſt de calore Tractatus, quem laudat PRÆCEPTOR, & quo FRANCISCUS in præſentiam augmenta, gradus, effectus caloris & eorum contraria inquirit nova methodo. Sequuntur *inſtantiarum* genera 27. quæ compendium non patiuntur, totidem enim ſunt regulæ artis inveniendi, ſecundum quas experimenta de rebus naturalibus ita inſtitui poſſunt ut intimam earum naturam aperiant. Princeps unice memoro experimentum, quo, tanquam ex bivio ad veritatem dubiam ducimur. Phyſicum valde exemplum addit FRANCISCUS. Horologium, inquit idem, & ad pedem & in ſummitate turris obſervetur, notetur an in ſumma parte turris lentius procedat, quo decidatur, an gravitas mutetur in variis a centro terræ diſtantiis, an adeo gravitas ad eſſentiale attributum corporis in textura fundatum pertineat, an ab adunatione congenerum ſeu attractione proveniat. Tabula denique pro horreo (*magazin*) cognitionis humanæ per omnium corporum genera ordinata admirabilis ingenii FRANCISCI & res per ipſas fere eſſentias penetrantis maximum documentum eſt. Quæſtiones, quas Angli paſſim imitantur, de rebus naturalibus, hic primum apparent.

Ad generalia etiam *nova Atlantis* ſpectat, quæ una cum *ſylva* prodiit, collegium nempe ſapientum in re naturali augenda laborantium deſcribit FRANCISCUS, eorumque molimina, ipſius Societatis Regiæ ſciagraphia. Ad peculiares partes Philoſophiæ naturalis alia ſcripta BACONIS pertinent, primoque *ſylva ſylvarum*, ſeu *hiſtoria naturalis in X Centurias* diſtributa Anglice pariter ſcripta, a RAWLEYO an. 1658. in folio edita. Inordinata ſunt experimenta mille. Minus hic valuit VERULAMIUS. Multa non ſatis fida ex auditu recepta ſunt, alia propria, ſed vitio machinarum in capiendis dimenſionibus & experimentis inſtituendis vitioſe inſtituta, de ſono plurima, ad ducenta. Id tamen utique non diſſimulandum a mero eventu FRANCISCUM animum revocare ad hujus eventus cauſas, & ad veritates, quæ ex eo eventu declarari poſſint, multum adeo a ſimplici hiſtoria & compilatione diſtare.

Majoris momenti ſunt elaboratæ duæ partes Hiſtoriarum & Inquiſitionum, quarum ſex deſtinaverat, has vero duas perfecit. Prima *de vento* an. 1622. 8. edita eſt, de quibus vulgaria alia, ſed multa etiam peculiara habet, ortumque ventorum a ſolis via, a majori vaporum onere, a frigore, a motu naturali aeris definit. Multa ibi de velorum natura. Subjecta, de motu inquiſitio, lectu digniſſima.

Altera hiſtoria elaborata, *vitæ & mortis* eſt, quæ Londini an. 1623. prodiit. Cauſam equidem mortis falſam adlegat, non ſatis cautus a præjudicata opinione, ſpiritum nempe vitalem exhalantem. Multum tamen hiſtoriarum confert ad longævitates plantarum, animalium, hominum. Sapientia denique conſilia dat, quibus longævitas obtineri queat, nitro, opio, purgationibus ſubinde repetitis, validis, omnium mediocritate, rejectis nugacibus opinionibus, quæ eo tempore vulgo dominabantur.

Poſthuma ſunt, & ab ISAACO GRUTERO ex Chartis Mſſ. edita apud Elzevir. 1653. 12. *Scripta ergo in naturali & univerſali Philoſophia* huc pertinent, digniſſima lectu, & pleniſſima limatis de omni priori Philoſophia judiciis. Atomos ibi recipit & vacuum interſperſum, impenetrabilitatem corporum eſſentialibus proprietatibus addit. Experimenta etiam ponderum ſpecificorum habet, aurumque bene definit, in aliis peccat. Quietem abſolutam dari negat. De luce novum ſpecimen elaboratæ hiſtoriæ addit, ſed quæ pro temporis ſit modulo.

Alius titulus hiſtoriæ naturalis perficitur in *poſthumis* quæ RAWLEYUS edidit cum BACONIS vita, *denſi* nempe & *rari hiſtoria*. Scala ibi acervationis tangibilium ſive tabula ponderum ſpecificorum plurimorum omnium prima habetur, & paſſim experimenta alia. In globo plumbeo contuſo malleo aquam inſtar roris exprimi, ante Florentinos vidit. Thermometrum præ aqueo commendat

ex

furti (*a*) *ad Mœnum edita ſunt*, quæ optima eſt editio, nam ibi omnia collecta habentur, exceptis epiſtolis nonnullis Anglicis ad politica ſpectantibus. Ejus Opera in duas partes dividuntur. Prima pars continet moralia, ethica, politica. Altera pars philoſophica, & in ea VERULAMIUS ſine ulla præſuppoſitione ullius Sectæ, aut prius lati judicii, ſimpliciter narrat ea, quæ in rebus corporeis contingunt; & quæ ad unum caput reduci poſſunt, ea in unum etiam egregie reduxit methodo accuratiſſima, ut inde concluderet „ omnia entis A phænomena conveniunt & reperiuntur in ente B, eſt ergo ens A effectus entis B". Si quis exemplum voluerit, legat Tractatum de ventis, & ſi velit diſtinctum Tractatum, videat illum de calore & igne; fatebitur ſe nullum Auctorem legiſſe unquam cum majori jucunditate & ſatisfactione, ita ut magnus ille vir, non tantum reliquis Britannis, ſed & Europæ maximis viris antecellat (*b*). Quidquid CARTESIUS (*c*) habet, ſi quid boni habet,

ex vini ſpiritu. Expanſionem hujus ſpiritus in vaporem æſtimat ad 480plum. Prioris voluminis Edita ſunt Londini 1658. 8.

Hæc breviter & ex meis editionibus, omnes enim Anglicas conquirere non potui. Brevia, inquam, ſi cum mole rerum compares, ſat longa, ſi cum noſtro Libro. Volui tamen hujus viri ſcripta, quæ iterum incipiunt obſoleſcere, vel ideo lectioni hominum commendare, quod eximium eorum fructum eſſe perceperim. Addi poteſt ex optimorum Judicum ſententia primum BACONEM emendate Anglica lingua uſum eſſe.

(*a*) Londini 1638. folio, RAWLEYI ope, Francofurti 1665. fol. Lipſiæ & Hafniæ 1694. fol. & nuper Londini an. 1740. fol. & Amſtelodami an. 1730. 7. vol. 12. quorum ultima politica habet.

(*b*) Contemporaneum BACONI PEIRESCIUM non viſum eſt illaudatum dimittere, qui ita meruit infinito in rem naturalem amore. Nam etſi inter colligendum mortuus ſit, immenſamque copiam adfectarum obſervationum ineditam reliquerit, merita tamen viri ex elegantiſſima vita æſtimare licet, quam GASSENDUS ſcripſit, & quæ Hagæ an. 1651. 12. auctiorque an. 1655. prodiit. Quæ de coraliorum piſcatura, de lapidum incremento, de oculis animalium habet: plantarum novarum indagatio & in hortis conſitio: Homines maximo ſumptu per omnem Europam emiſſi ad conquirenda naturæ artiſque opera, laudem viri omittere non ſinunt. Ipſe etiam propria manu ſecuit, morbi cauſam in Catellis reperit apertis, namque vermes cucurbitinos, & remedium in Theriaca invenit. Papilionis ſuccum eſſe, quæ credebatur ſanguinis pluvia, obſervavit. Obiit an. 1637. De CÆSIO inter Academias.

Duos autem BACONI in literarum inſtauratione rivales fuiſſe non oportet diſſimulare. Italum alium, alterum Gallum. Ille GALILEUS fuit GALILEI, Florentinus, Ducis ſui Aſtronomus, & Piſanus Profeſſor, qui fere cum BACONE vixit. Non eumdem animo complexus eſt ambitum rerum, ſed ea quæ adgreſſus eſt multo magis exhauſit. Ad rerum naturalium contemplationem Matheſeos cognitionem attulit, qua caruit VERULAMIUS; inſtrumenta nova ad Aſtronomiam illuſtrandam in auxilium vocavit; aeris gravitatem determinavit ad pondus definitum, aqueum, multaque etiam vitia veteris methodi veteriſque Phyſicæ perſpicax detexit, v. gr. non eas in rebus eſſe qualitates, quas ſenſus noſtri animæ repræſentant. Aſtronomica quidem inprimis corporumque labentium motus attigit, & ipſe tamen, & Diſcipulus EVANGELISTA TORICELLIUS, Barometri notiſſimus inventor, Phyſicam experimentalem non conſiliis ſolum, ſed exquiſitis & per multa felicibus experimentis ſunt adgreſſi.

(*c*) Novæ Sectæ Auctor RENATUS CARTESIUS, paulo junior fuit prioribus, qui an. 1650. obiit. Mathematica ejus merita hic omittemus. Ad Philoſophiam univerſam inprimis diſſertationem ſuam *de methodo* adtulit, cujus princeps axioma fuit, deponere omnes præjudicatas opiniones & de integro cognitionem veritatis ordiri, mathematico ordine, quo nihil reciperetur, niſi quod eſſet evictum. Quam longe vero ab hac theoria ipſe in praxi receſſerit, nimis eſt notum. Cum enim experimenta, ſumtus cauſatus, omitteret, cumque falſiſſimas regulas admitteret, bonam eſſe hypotheſin dum reſponderet phænomenis & donec melior adferretur, Mileſias quaſdam fabulas, pro phyſicis principiis ſcripſit. Atque nihil fuit propius, quam ut everteret univerſam & naturalem Philoſophiam, & inprimis artem medicam. Illam inductis fictitiis, & ad omnia perinde aptis, elementi primi particulis, confirmata mundi plenitudine, figuris corporum nullo experimento erutis, ſed

habet, hoc unice iſti debet, neque melior Auctor haberi poteſt, licet ejus nomen ab imperitis adeo ſupprimatur.

Magnum hunc virum excepit (*a*) fato quodam ROBERTUS BOYLEUS (*b*) pariter Britannus, illud totius Angliæ decus, & in locum BACONIS VERULAMII

ſed pro opportunitate effictis, his denique omnibus mathematica non nihil & mechanica veſte ita ornatis, ut ſemi doctis pro oraculis eſſent, doctis etiam vel ideo placerent, quod a ſteriliſſimis & barbaris abſtractionibus ad phyſicas tamen & mathematicas veritates animum reduceret. Non aliud vero præcipitis animi pignus edidit evidentius, quam illum *de formato fœtu* Tractatum, quo per mechanicas neceſſitates ſtructum corpus humanum ita finxit, ut ubique experimentis iret contrarius. Sed & reliqua Phyſica CARTESII noſtris temporibus ita evanuit ex animis, ut nihil, niſi fallor, ſuperſit, quod retineri potuerit. Nam & vortices, & elementa, & theoria lucis, & refractionum cauſa δὶς διὰ πασῶν oppoſita veræ, & meteora, & hominis fabrica & pinealis glandula, & ipſæ motus leges non refutatione unius viri, ſed communi conſenſu veritatis cupidorum abrogatæ ſunt, niſi quæ aliqui, indulgentes gloriolæ gentili, de hypotheſibus iſtis, Galli, quaſi forenſi quadam aſtutia uſi, nuper defenderunt. Si vero veritati obfuit CARTESIUS, nihil hoc, quod maximum eſſet, damnum, ad id fuit, cujus Diſcipuli ipſius in omni Philoſophia, ſed in Medecina maxime rei ſunt. Ejus ex Schola ætheris occulta poteſtas ad omnia æque facilis, ſalium figuræ, acida fermenta, acidæ morborum cauſæ, figurati ſecretionum pori, & quod non monſtroſum genus in artem innocuam irruit.

(*a*) Ut tamen nonnulli interponantur meriti PRÆCEPTORIS laudes, PETRUM certe GASSENDUM non oportuerat omittere, atomorum & vacui contra CARTESIUM vindicem, Scholarum etiam acerbum adverſarium, doctum virum & Aſtronomum, cui tamen mathematicum robur minus eſſet, & qui plurima ex aliis pro vaſta eruditione ſua congereret, de ſuo pauca, egregius & dictione & multiplici lectione Scriptor. Plurima hujus ſcripta ſunt, quæ conjuncta prodierunt Lugduni an. 1658. 6. vol. in fol. *Syntagma vero Philoſophiæ Epicureæ* Hagæ 1659. 4. & alibi.

BLASIUM PASCAL jam excitavi, qui experimenta barometrica & hydroſtatica ulterius promovit, ad inveniendas montium altitudines, admirandi ingenii virum. ROBERVALLIUM, FERMATIUM iisdem ſtudiis & Algebra celebres nominaſſe forte in hac brevitate ſuffecerit. Ex GERMANIS forte, ſi KEPLERUM malis Aſtronomiæ relinquere, OTHONEM tamen GERIKIUM nominaſſe nimis parum eſt, inter experimenta enim phyſica vitam trivit & duobus feliciſſimis inventis a natura, nunquam non redamante, remuneratus eſt, vacui nempe ſpatii effectrice machina, & electricitatis in ſphæra ſulphurea obſervatis phænomenis. Nam etſi iſta ad BOYLEI tempora recidant, cum in *Experimentis Magdeburgicis* 1671. editis referantur, aerem tamen extra omnem controverſiam primus ſpatio educere docuit.

(*b*) ROBERTUM BOYLEUM omni amore & veneratione digniſſimum reddidit, tum perpetuus in experimentis faciendis ardor, tum candor quaſi characteriſticus in Chemicis, hactenus adeo agyrticis, tum ſincera in DEUM pietas, qua non minus quam ingenio eminuit. Per totam vitam quæ ipſi non brevis contigit, integri pene ſemi ſeculi ſpatio aluit chemicos Miniſtros, aluit Mechanicos, inter quos DYONYSIUS PAPINUS excelluit, & infinitam vim inquiſitionum experimentalium partim incepit, partim perfecit hactenus. Ecce Opera quæ toties repetita a PRÆCEPTORE laudes grateſque bonorum merentur. Sola vero Phyſica recenſeo. Eo minus vero tæduit laboris, quod nullibi, ne apud SHAWIUM quidem, accuratum BOYLEANORUM Operum catalogum repererim.

Experimenta nova phyſico-mechanica de gravitate & elatere aeris. Anglice Oxonii 1660. 8. 1668. 4. (cum addita defenſione). Latine Oxonii 1661. 8. 1682. 4. Primum Opus BOYLEI eſt, quo immortale nomen meruit, non pondere ſolum aeris evicto & definito, ſed elatere, de quo vix niſi conjecturæ aliquæ exſtabant; machina Gerikii perfectior; aeris & expanſilitas & compreſſilitas determinata; digreſſio utiliſſima de reſpiratione, &c.

Sceptical Chymiſt. Chymiſta Scepticus. Oxonii 1661. 8. Lond. 1662. 8. Oxonii 1679. recuſus, cui editioni acceſſerunt ſex aliæ partes *de producibilitate principiorum.* Dialogus eſt quo per experimenta demonſtratur, neque vetera elementa ARISTOTELIS, neque tria illa Chemicorum aut ſatis diſtincta eſſe, aut in omnibus corporibus demonſtrari poſſe, aut naturam & diverſitatem principiorum vere eductorum exhaurire, analyſin per ignem deſtruere plurima, & infidelem eſſe corporum clavem,

LAMII ſucceſſit. Ejus præcepta adeo aſſequutus eſt, ut ea, quæ inchoaverat VE-RU-

vem, cum ea educat, quæ in corporibus minime adfuerint. Vera principia eſſe materiem & motum. Nulla dari elementa, ſed ex miſtura & variis potentiis, & componi & deſtrui formas docuit; in aquam tamen pronior eſt quæ ſit maxime univerſale elementum.

Tentamina phyſiologica, cum *fluiditatis & firmitatis hiſtoria*. Londini an. 1661. 4. 1663 & 1669 edita. Quinque ſunt Tractatus, ſucceſſus infidus experimentorum, quæ ex occultis cauſis modo ſuccedunt, modo eludunt operantis induſtriam. De experimentis quæ non ſuccedunt. De Nitro ejuſque perfecta regeneratione ex principiis in quæ reſolvitur, rariſſimo in corporibus naturalibus exemplo: fluiditatis & ſoliditatis rationem mechanicam & levem differentiam evincit, quæ non magnis cauſis poſſent mutari, ut leviſſimo caloris gradu.

Defenſio doctrinæ de gravitate & elatere aeris contra Linum. Londini 1663. 8. Stolidas calumnias ſcholaſtici hominis contra vacuum, aeris elaterem, rarefactionem, facile protrivit Boyleus.

Experiments touching colours, ſive *Experimentalis Colorum hiſtoria inchoata.* Oxon. 1663. 4. Lond. 1664. 12. Mere experimentalis Libellus, pertinens ad productionem colorum, quæ per varias operationes chemicas & phyſicas obtinetur. Inter illas ruborem ab acido, viriditatem ab alcalinis in cœruleis ſuccis vegetabilibus produci, primus forte demonſtravit, unde magna pars explorationis principiorum corporum quorumcunque hodie derivatur. Sed colores etiam conjunctos lucem producere, adamantem initio unicum, deinde multos, noctu fulgere vidit, unde Du Fayi experimenta poſtea nata ſunt.

Certain Phyſiological Eſſays of the uſefulneſs of natural philoſophy. P. I. Oxon. 1663. P. II. ibidem 1671. 4. & ſeorſim varie recuſa, & vitioſe in Latinum Sermonem translata. Hoc inter Opera Boylei vaſtiſſimum, demonſtrat utilitatem Philoſophiæ naturalis ad omnem vitam humanam, arteſque omnes. Quæ ad Medicinam pertinent, fuſius enarrantur. Multa tamen ibi ex ipſo colore ſermonis apparet ab aliis recepta fuiſſe, multa de quibus & Auctor dubitat. Chemica eo tempore præclara interſperguntur. Inde ad reliquas artes humanas pergit.

New experiments touching cold. ſive *Hiſtoria experimentalis de frigore: examen antiperiſtaſeos*, &c. Londini an. 1665. 8. & auctius 1683. 4. Eſt inter majora Opera Boylei, collectio nempe experimentorum. Eorum alia ſunt ex itinerariorum Scriptoribus, maxime Belgicis, ex Spizbergicis expeditionibus. Alia philoſophica, de induſtria inſtituta. Expandi aquam a frigore conſtitit, non vero ab aere id fieri; ſpiritus vero inflammabiles ſubſidere; aquam diffringere omnia vi expanſiva; frigoris & caloris nullam eſſe oppoſitionem, gradibus tantum æſtimari; nitrum cauſam non eſſe frigoris, nec ventum qui potius calefaciat. Addita digniſſima experimenta Merreti de variorum liquidorum conglaciatione.

Of origine of forms and qualities, ſive *de formarum & qualitatum origine.* Oxonii 1666. 4. 1667. 8. & Latine mihi 1669. 8. minori, & auctius 1671. Experimenta pleraque chemica ſunt. Scopus eſt demonſtrare, qualitates & formas corporum non ita eſſentiales eſſe, quin poſſint multis neque valde profunde ſubeuntibus actionibus commutari, ſales in alias claſſes ſalium tranſire, &c.

Hydroſtatical paradoxes, ſive *paradoxa hydroſtatica.* Londini 1666. 8. & 1676. Contra Ariſtotelicos demonſtrat partes fluidorum inferiores a ſuperioribus comprimi, etiamſi ſuperiora ſtrata leviora, inferiora graviora fuerint. In tubis bicruribus æque altis æquilibrium fluidorum non mutari, a mutata diametro crurum, aut directione, dum maneat eadem altitudo. Et orificium vaſis premi ab eo ſemper aquæ pondere, quod fit ex ejus orificii lumine & altitudine aquæ, utcunque hoc vas ſuperne amplius ſit. Porro fluida etiam lateraliter premere, aquam in tubis aſcendere, non a vacui metu, ſed a preſſione aeris, &c. Tota fere tractatio Pascalio opponitur.

Continuation of new phyſico-mechanical experiments, touching the ſpring and weight of the air, the firſt part. Oxon. 1669. 4. Quinquaginta nova experimenta ſunt. Elaterem aeris eadem potentia eſſe qua totum atmoſphæræ pondus confirmat, & contra vacui fugam ſcribit. Barometra portatilia deſcribit. De aquæ aſcenſu per corpora ſpongioſa, deſcenſu corporum in vacuo, ſonorumque mutatione, luce in vacuo viſa, de vitri calefacti electricitate, &c. experimenta profert.

Tractatus de coſmicis rerum qualitatibus. Anglice, Oxonii 1670. 8. & Lat. 1671. 8. Plurimi Tractatuli. Omnium corporum attributa ex materie cum ſuis undecim attributis produci, abſque qualitatibus Scholarum; dari forte latentes aliquas in rerum natura leges, unde novi morbi, novæ naturæ

RULAMIUS, perficere inceperit. Opera ejus omnia edita ſunt Genevæ tribus vo- lumi-

ræ productiones oriantur. Nullam in rerum natura abſolutam quietem dari. De maris hiſtoria, &c.

Of the admirable rarefaction of air. Lond. 1671. 4. *De mira aeris rarefactione & condenſatione per frigus.* Londini 1671. 8. Aerem rarefieri poſſe ad 13769^{plum}. prioris molis, denſari ad quadrageſimam, aerem in atmoſphæra ſemper compreſſum eſſe, &c.

Eſſays about the origine and virtues of gems. Tentamina circa gemmarum originem. Lond. 1672. 8. Gemmas fieri ex liquido per ſpiritum petrificantem coacto, tincturam ex ipſis educi poſſe, in re medica forte non inutilem futuram.

Experimenta nova de relatione inter flammam & aerem cum diſſ. hydroſtatica. Lond. 1672. 8. Flammam vix ulla arte abſque aere aut excitari poſſe aut ali, ſed nec Animalia abſque aere vivere poſſe. Defendit aquam in aqua gravitare.

De mira ſubtilitate & efficacia effluviorum & eorum determinata natura. Lond. 1673. 8. Plures iterum Libelli ſunt. Cuivis etiam firmiſſimo corpori ſua eſſe effluvia, & atmoſphæram inde compactam oſtendit. Subtilitatem ſummam, in quam materia dividi poſſit, demonſtrat exemplo odorum vix corpora minuentium, colorum. In Igne pleraſque calces metallorum pondere augeri.

Obſervationes circa ſalſedinem maris, & ſcepticus dialogus de natura frigoris. Angl. Londini 1674. 8. Lat. eodem anno. Frigus poſitivum nullum eſſe, niſi quietem velis partium. Aliqua ad producendum frigus per commiſſos liquores. Maris ſalſedinem videri in incremento eſſe. Hygroſcopia, & aeris humidi effectus in hominum corpora.

Suſpiciones circa occultas aeris qualitates. Oxon. 1614. 8. Lond. 1676. 12. Varii Tractatuli. Primus: Suſpicionem in aere præter pondus, elaterem, fluiditatem, alias latere qualitates, ad alendam flammam, vitamve Animalium. Dari corpora, quæ alias materies cum prærogativa attrahant, ut Animalia quæ alicui peſti magis patent quam alteri. De regeneratione metallorum ex minera & aere. Vacuum defendit contra HOBBESIUM. Non circulo facto aerem irrumpere in vacuum, ſed a ſublato æquilibrio. Aerem omnis mutationis in corporibus cauſam eſſe.

Excellentia & principia hypotheſcos mechanicæ. Lond. 1674. 8. Vitia Scholarum & abſtractionum. Principia omnium eſſe materiam, cum ſuis attributis, & motum: omnem ergo Phyſicam ad Mechanicam pertinere.

Phyſico Theological conſiderations about the poſſibility of reſurrection. Lond. 1675. 8.

De origine qualitatum particularium. Lond. 1676. 8. & 1692. Denuo demonſtrat, qualitates rerum mutari poſſe. Eo pertinent experimenta ad productionem frigoris, caloris, ſaporis, odoris, naturæ electricæ.

Relatio hiſtorica de degradatione auri. Lond. 1678. 4. Experimenta continet auri, ab Extero quodam in metallum fragile mutati. Inde concluſit BOYLEUS multiplicationem auri non impoſſibilem eſſe, cum deſtructionis extet exemplum, & obtinuit ut abrogarentur leges in Alchemiſtas latæ, an. 1689. recuſa eſt & an. 1739. 4.

Continuation of experiments touching the ſpring of air. Experimenta nova phyſico mechanica. Lond. 1681. 8. & 1688. 8. Antlia a PAPINO magis perfecta uſus, qua liceret aerem ad vigeſimam ſui partem comprimere & in vacuo coquere: tum in Papiniana machina varia experimenta fecit: incluſis Animalibus, peribant in vacuo, ſed celerius in aere factitio, quem corpora varia effervеſcendo aut putreſcendo generant. Nulla putredo, nec ulla fere fermentatio in vacuo ſpatio; hæc vero omnia etiam majora in aere compreſſo reperit. Hic Liber Latine prodiit, cum omnes reliquos BOYLEUS Anglico ſermone edidiſſet.

Short memorial of ſome obſervations upon an artificial ſubſtance that ſhines, &c. In HOOKII *collectionibus.* Lond. 1678. editis.

De noctiluca aerea, ſive experimenta in ſubſtantiæ factitiæ ſponte lucidæ productione, &c. Londini. 1680. 8. *New experiments and obſervations made upon the ice.* Noctiluca L. an. 1681. 8. Tres ſunt Tractatuli, primo continentur aliqua ſed imperfecta de phoſphoris, eo tempore novis Kraftii & Balduini, altero experimenta cum Kraftiano phoſphoro, quibus natura ejus acida, ſolubilitas oleis, aliaque experimenta habentur. Ultimo Elementa chemica mutabilia eſſe contendit. Argumento camphoræ ex oleo aniſi, ſive terræ, ut credit BOYLEUS, ex oleo natæ.

Tentamen porologicum ad poroſitatem tum Animalium, tum ſolidorum detegendam. Lond. 1684. 8. Pars I. agit de poris Animalium, inque eos facta ſuſceptione vaporum, aeris, mercurii. Tum de

luminibus, anno 1714 (*a*) in 4. At quænam ejus BOYLEI Opera commendabo?

de poris viſcerum, oſſium. Altera de penetratione marmorum per pigmenta metallorum, per ſulfur, per ſpiritum fumantem nitri, & denique per ſpiritum nitri, per aurum.

Apparatus ad hiſtoriam naturalem ſanguinis humani ac præcipue ſpiritus ejus. Pars I. Angl. deinde Latine 1684. 8. Primus omiſſis theoriis Galenicis humores humanos ſubjecit experimentis. Pondera ſpecifica ſanguinis & ſeri definivit. Sed ea nunc emendata ſunt. Effectus reagentium in ſanguinem, eductos per ignem, menſuravit, deſcripſit. Maximum vero laborem poſuit in ſanguinis ſpiritu alcalino, varie miſto & compoſito, quem plurimum in Medicina valere perſuadebatur.

Hiſtoria naturalis aquarum mineralium. Lond. 1685. 8. Quæſtiones pro inquiſituris in naturam aquarum mineralium per titulos digeſtæ. Acidulas abſque viſibili acido eſſe. Non ſufficere vulgaria experimenta ad definienda principia aquarum, neque aquis ineſſe. Gallas recentiſſimas adhibendas eſſe. Vires aquarum cito perire. De Sale marino ex acidulis. De pondere ſpecifico.

De remediorum ſpecificorum concordia cum Philoſophia corpuſculari. Lond. 1686. 12. [SH. 1685.] Duo Opuſcula. Dari ſpecifica, Cantharidum exemplo. Modum agendi per ſuſpiciones proponit, quas experimenta illuſtrant. In altera parte laudat medicamenta ſimplicia, ſaccharum ſaturni, paronychiam foliis rutaceis, alia, pronior ſemper in eas vires laudandas.

De effectu languidi motus. Lond. 1685. 8. 1697. Vis motus parvorum corporum & inviſibilium demonſtratur, exemplo metalli rotando calefacti, lucis, ſoni. Vis eximia fluidorum in ſolida nitentium. Vis motus oculis impercepti, tremuli. Imprægnati aeris a vaporibus ſubterraneis noxa. De idioſyncraſiis ſympathicis; de aere ſalubri & inſalubri; & de vi exhalationum.

De ipſa natura. Lond. 1686. 8. 1687. 12. Magis Metaphyſicum Opuſculum. Non dari Naturam, ſed leges a DEO creatas, ſecundum quas Mundus gubernetur.

A diſquiſition about final cauſes of natural things. Lond. 1686. 4. Varia ad demonſtrandum ex fabrica rerum Creatorem. Dari fines præviſos partium, neque eas poſt experimenta ad certas functiones adhiberi, cum ignotæ nihilo ſegnius fungantur officio, contra LUCRETIUM. Subjectæ ſunt 14. percurioſæ de viſu vitiato obſervationes.

Hydroſtatik applied to the materia medica. Lond. 1690. 8. Scopus princeps demonſtrare, quomodo per experimenta Hydroſtatica explorari queant medicamenta ſimplicia, an genuina ſint. Mechaniſmus experimentorum fuſiſſime deſcribitur. Longa tabula ponderum ſpecificorum ab Auctore obſervatorum proponitur, quæ ſit trutina explorandorum corporum. Multa de menſtruis corporum.

Experiments and obſervations on ſeveral ſubjects relating to natural philoſophy. Lond. 1691. 8. Magnetis hiſtoriam habet; & obſervationes medicas aliquot, quibus curationes per medicamenta chemica factæ continentur. Experimenta chemica varia. Mirabilia quædam arcana phyſica ab aliis communicata.

The general hiſtory of the air, deſignd and begun. Lond. 1692. 4. Aeris hiſtoria in capita diſtributa, ſecundum quæ BOYLEI experimenta tum propria tum collecta ordinantur: ſpecimen certe hiſtoriæ phyſicæ peculiaris, quale animo conceperat BACO. Acidum ſeu nitrum aereum confirmat. De aere factitio. De meteoris, calore atmoſphæræ. Multum inanium titulorum replendum reliquit poſteris.

General heads on natural hiſtory. Lond. 1692. 12. Sunt brevia capita quæſtionum, pro peregrinatoribus induſtriis.

Medicinal experiments or a collection of ſafe remedies. Lond. 3. vol. 1692. 1693. 1694 12. Collectio formularum ad varia mala corporis humani efficacium, cujus exigua pars 50. nempe formularum an. 1687. edita fuerat. Multa hic nimium laudata quod ægri, illuſtrem Medicum venerati, vel Medici, quibus medicamenta exploranda dederat, benignius ad BOYLEUM referrent. Medicinæ enim minime ignarus fuit, & SYDENHAMUM in clinica Praxi ſecutus. (*Sydenh. in meth. cur. febr. dedicatione*).

(*a*) Opera omnia Genevæ an. 1677. 1704. & aliis annis. 4. prodierunt, valde imperfecte, cum & recentiora in ea editione neceſſario deſint, & inter vetuſtiora aliqua, ut Liber de formarum & qualitatum origine, omiſſa ſint, & præterea vitioſa ſit editio, de qua publice conqueritur BOYLEUS *Philoſoph. Tranſ.* n. 130. Novam ergo in ordinem naturalem redactam dedit D. BOULTON an. 1699. cumque ea nimis videretur contracta, aliam P. SHAW an. 1725. 2. vol. 4. ſed in compendium contractam Anglio ſermone edidit. Nuper vero an. 1744. ſplendida editio in V. vol. fol. prodiit, multo auctior & ditata epiſtolis poſthumis ſelectis, & vita Auctoris fuſiſſima.

bo ? Certe omnia, nam ignis, aquæ, animalium, vegetabilium, foſſilium, ſecreta, debemus huic uni viro, adeo ut ex ejus Operibus totam Phyſicam deducere poſſimus. Si quis enim voluerit v. gr. de corpore humano legere, legat ejus apparatum ad hiſtoriam ſanguinis, & ſic porro, ſemper, & de omni ſubjecto docentem inveniet optima. Opera ejus ſparſim edita ſunt, prout tempus ferebat, & ſparſim quoque impreſſa, ut Oxonii & aliis locis, & in Actis Philoſophorum diſſeminata leguntur. Verum hoc tempore omnia collecta in editione Genevenſi habentur. Ita tamen translata ſunt nonnulla, ut non bono ſenſu habeantur, nec intelligi poſſint, niſi ab eo, qui rerum probe peritus fuerit. Hinc ejus Opera ſparſa plus laudanda, quam quæ in unum volumen ſunt congeſta.

Hi nunc ſunt bini maximi viri, quos legere & tractare debet, quicunque in cognoſcendis rebus naturalibus ingenium excolere & perficere voluerit. Cum vero neuter ubique ſyſtematice ſcripſerit, hinc ex iis ea, quæ ad unum caput pertinent, colligenda (*a*), & in indicem quemdam reducenda ſunt, hocque faciendo ad omnia ſtatim quæſita inveniuntur reſponſiones.

Nunc in compendio recitabo omnes reliquos Auctores in omni Phyſicæ parte optimos, qui præter VERULAMIUM & BOYLEUM ſcripſerunt, prout temporis ſeries me ducet. Eo ipſo tempore, quo BOYLEUS inceperat edere quoſdam Libellos de Phyſicis, & tota Anglia excitata erat exemplo magni VERULAMII, inſtituta eſt (*b*) *Londini Societas* (*c*), quæ dicitur *Regia*, rebus naturalibus indagandis unice dicata. Eodem etiam tempore in Gallia (*d*), in Italia (*e*), & ſimul in Germania (*f*), idem opus inchoatum & inſtitutum eſt, ut nempe doctorum virorum inſtitueretur ſocietas, qui ſummi viri ſub legibus communibus negotia ſua ita dirigerent, ut ſummo candore non tantum invenire plura conarentur, ſed & inventa ſibi invicem communicarent. In hunc finem Societates inſtitutæ ſunt, non ad ratiocinandum, ſed ad colligenda experimenta. Tunc omnium pri-

(*a*) Cum BOYLEANIS experimentis id factum eſſe monui. Sed & BACONIS Opera idem D. SHAW in compendium methodicum contraxit, 3. in 4. vol. Londini 1738. editis.

(*b*) Non prima, ut vulgo ſolet ſcribi, præter enim plurimas Academias Italicas, quæ ad Literas humaniores proprius pertinent, Lyncea certe Academia ſemi ſeculo prius an. 1603. (JANO PLANCO teſte in *Linceorum notitia* p. 12.) in Italia inſtituta eſt a Principe CÆSIO, & frequentata a magnis in re naturali viris GALILEO, FABIO COLUMNA, JOHANNE FABRO, FRANCISCO STELLUTO, J. B. PORTA, aliiſque; & CÆSIUS quidem mineralium corporum cognitioni ſe dedit, ut tamen præclaras ad diſponendas plantas cogitationes in tabulis ſuis Phytoſcopicis adtulerit. Neque apes neglexit, microſcopium denique primus ad rerum naturam detegendam adhibuit, ex cujus ſchedis in iis ipſis apibus ſpecimen FRANCISCUS STELLUTUS edidit. Semina etiam in foliis filicum vidit CÆSIUS, indeque *tergiferas* dixit, quod nomen aptiſſimum eſt.

(*c*) *Tranſactionum Philoſophicarum* initium factum eſt 6. Martii 1665. Societas vero multo antiquior Oxonii circa an. 1645. nata, Auctore THEODORO HAAKE, Germano, & ex hominibus poteſtatem CROMWELLII exoſis aut metuentibus coaluit. Inde an. 1648. diviſa, partim Londini, partim Oxonii ſuperfuit. CAROLO II. reduce, revocata Londinum, privilegiis aucta eſt an. 1663. & ab eo tempore floruit. SPRAT *hiſt. of the royal Soc.* P. II. p. 57. *ſeq.* BOYLEUS in vita ſua, &c.

(*d*) A MERSENNI tempore aliqui Pariſiis fuerunt eruditorum conventus. Du HAMEL *Hiſt. Acad. Reg.* L. I. p. 7. Sed nihil publice firmatum. Academia vero COLBERTO procurante ad Anglicæ imitationem conſtituta eſt an. 1666. &, cum non penitus reſponderet ſpei regiæ, renovata noviſque legibus circumſcripta, dotata penſionibus, numeruſque membrorum reſtrictus eſt an. 1699.

(*e*) Vult *Academiam Cimentinam*, quæ FERDINANDO II. & LEOPOLDO Duci, illo Hetruſciæ, hoc fratre Ducis, Florentiæ orta eſt an. 1657. ſed brevis ævi fuit.

(*f*) *Naturæ Curioſorum Academiam* vult, quæ privatis etiam curis BAUSCHII Swinfurtenſis, primi Præſidis, orta an. 1652. Cæſareo titulo deinde ornata eſt, & an. 1670. primum volumen Actorum edidit. Lemma nunquam *otioſorum* a GARMANNO habet, vide ejus *epiſt.* p. 233.

primo Galli in Libello illo dicto *Journal* (*a*) *des Savans*, quod Ephemerides ſeu Diaria Eruditorum ſonat, inceperunt Pariſiis an. 1665. edere virorum doctorum inventa, & continuarunt hoc Opus uſque in hunc diem, edendo ſingulis menſibus parvum Libellum, in quo omnia non ſolum ſingularia, ſed & privata experimenta & obſervationes continebantur. In hoc Diario habentur omnia, quæ eo tempore ex Libris innotuerant; hinc adeo magnum Opus emerſit, ut plus quam centum conſtet voluminibus. In eo Opere, nullo fere omiſſo experimento, habetur quidquid publice ac privatim in Europa (*b*) factum eſt experimentorum. Admiſta tamen ſunt & theologica & moralia multa; unde moles vaſtior facta eſt. Si vero alicujus docti viri induſtria eligeretur omne, quod ad Phyſicam, Chemiam & Medicinam proprium pertinet, optimum poſſet colligi Opus; nunc ita vaſtum eſt, ut lectionem commendare pene durum videatur. Id tamen boni habet, quod in ſingulis illis Libellis index rerum habeatur, adeoque ſi quis velit per indicem colligere, quæ ad ſua ſtudia ſpectant, poterit indicem facere, qui aliquid laboris requiret, ſed incredibile quantum juvabit eos, qui Libros ſcribere, publice legere, & alios docere debent, eo enim facto habemus omnia, quæ ultimis hiſce temporibus obſervata ſunt.

Inceperunt eodem tempore Britanni publice Libellis communicare orbi literato ea, quæ in ſuis Colloquiis recitaſſent ad leges VERULAMII inſtitutis (*c*), ita egregium emerſit Opus, Societati enim Duces & Præſidentes erant optimi Mathematici, quales (*d*) NEWTONUS, WALLISIUS, deinde ſummi Anatomici Britannici (*e*), qui omnes, mutua æmulatione ad experimenta incitati, plurima egregia in-

(*a*) Cujus primum volumen prodiit quinto Januarii an. 1665. unico hinc Auctore SALLO. Is mox offendit, & an. 1666. ſucceſſit in officium GALLOIS; an. 1675 la ROQUE; & an. 1687. ſecutus eſt COUSIN in Senatu Pariſino Præſes. Idem Diarium 1687. Cancellarii curæ ſubjectum eſt, qui Auctores ſelegit, (Præf. ejus anni); anno vero 1702. Collegium pro ſcribendo eo Diario inſtitutum, quod apud BIGNONIUM conveniret (Præf. ejus anni). cujus Sodales fuerunt D. DUPIN, ANDRY, FONTENELLE & VERTOT. Anno 1707. cœpit menſtruis intervallis prodire. Hodie a pluribus Auctoribus continuatur; ſed a prioribus Diariis hoc diverſiſſimum opus eſt. Neque enim ab Academia aliqua, ſed a privato homine uno alterove ſcriptum, neque proprios labores continet, ſed recenſiones, ut vocant, ſcriptorum omnis generis. Inſertæ ſunt utique, paſſim, maxime in antiquioribus voluminibus rariorum phænomenorum obſervationes, ſed hæc laus dudum vera eſſe deſiit. Pariſiis autem in 4. deinde Amſtelodami in 12. prodit menſtruatim.

(*b*) Nempe ex *Transactionibus Philoſophicis*, ex Diario erudito Italico, an. 1668. incepto, ex Ephemeridibus Naturæ Curioſorum paſſim, quæ ſibi curioſius viderentur ſcripta, tranſtulerant in Opus ſuum Auctores. Sed inprimis inventa Academicorum Pariſinorum hic pene omnia primum adparuerunt, quæ nunc collecta habentur in T. X. *des Mémoires de l'Académie des Sciences, depuis 1666 juſqu'à 1699.*

Præter ea CATALANI, MESYI, aliorumque minime malæ obſervationes paſſim interſperſæ leguntur.

(*c*) De his inſtitutis videatur ingenioſus Liber THOMÆ SPRAT, quo *Hiſtoria Regiæ Societatis Scientiarum Britannicæ* an. 1667. edita continetur. Complectuntur omne fere ſcientiarum genus, non Phyſica ſola, ſed Antiquitates pariter & Philologica elegantiora. Membra omni tempore permulta fuerunt, & in Britannia & in Continente Terra Europæ, neque facile denegatus cupienti aditus. Nunc, cum fere nimia turba fieret, novis legibus & ſcrutinio ſatis difficili, receptio circumſcripta eſt. Nulla in Membris ad edendas obſervationes obligatio, nulli in ea ſumptus, aut pro experimentis aut annuarum penſionum ex publico erogantur, libera ſunt omnia, & voluntariæ contributioni quæ a duobus Secretariis recepta per trimeſtria circiter tempora eduntur.

(*d*) BROUNKERUS primus Præſes fuit, nobiliſſimus Mathematicus, & CHRISTOPHORUS WREENIUS, & NEWTONUS, & SLOANIUS ex gente Phyſica, nunc Gener FOLKES. Sed & EDMUNDUS HALLEYUS, RICHARDUS HOOKE, F. HAWKSBEE, DESAGULIERS, GRAY, GRAHAM, RAIUS, WILLOUGBY, &c. in variis Phyſices partibus eminuerunt.

(*e*) EDUARDUS TYSON, cujus multa extant ad anatomen comparatam facientia, EDMUNDUS RING,

inventa communicarunt, non ratiocinando, ſed narrando ſimpliciter. Hoc Opus editum fuit titulo *Transactionum Philoſophicarum*, & incepit edi an. 1665, atque ad noſtra (*a*) tempora continuatur, plurimis voluminibus in 4, ſed Lingua Anglica. Primæ partes hujus Operis a Secretario Regiæ Societatis OLDENBURGIO in Linguam Latinam translatæ, impreſſæ ſunt in Germania Lipſiæ an. 1675. (*b*) tribus voluminibus in 4. ſed continent tantum paucos annos, & reliqui Societatis Secretarii Acta in Linguam latinam non tranſtulerunt. Quidquid tamen bonum eſt (*c*), Galli in ſuis Diariis excerpſerunt. Vaſta quidem ſunt illa volumina Transactionum Philoſophicarum, ſed etiam plurima parvi (*d*) momenti ibi continentur. Clariſſimus denique Medicus LOWTHORP (*e*) compendium fecit omnium Actorum, & ſic vaſtiſſimum Opus ad compendium reduxit ſtylo tam claro & puro, ut ſpecimen dederit, quomodo optime ſcribatur. Tribus tantum voluminibus Lingua Anglica conſcriptis totum Opus compegit, ſed non ſperandum eſt, ut unquam in Latinum poſſint converti (*f*), niſi Auctor ipſe illud ſuſceperit negotium, nam certe eſt Opus hujuſmodi, ut, qui hoc aggredi vellet, ille deberet 1. accurate ſcire omnes ſcientias, & 2. accurate idioma Linguæ Britannicæ intelligere. Hoc nunc Opus ſecunda baſis eſt veræ Philoſophiæ, & in illis Operibus inveniuntur plus fere quam centum egregiorum virorum inventa.

Poſtea anno 1667 (*g*) Florentiæ in Etruria editus eſt Liber in folio titulo Italico

RING, GUILIELMUS COWPER, qui & animalium ſectiones & partium corporis humani exquiſitiores deſcriptiones inſeruit. JACOBUS DOUGLASS, CHESELDEN, RANBY, & alii. In Botanicis LEONHARDUS PLUKNET, JACOBUS PETIVER, JOHANNES RAIUS, HANS SLOANE, S. BROWNE, præter alios non ita notos, perinde tamen induſtrios viros. In Chemicis poſt BOYLEUM, BROWNIUS, GODFREY, HAMKEWITZ, TROBENIUS, alii.

(*a*) Numeri ſunt, nunc quidem dum ſcribo 483. volumen vero decurrit XLIII.

(*b*) Amſtelodami 6. voluminibus quibus res geſtæ continentur ab initio ad an. 1670. ex Numeris 68. In editione Lipſienſi vero etiam uno anno pauciores ſunt. Sed de ea verſione SOCIETAS REGIA queritur, quam STERPINO tribuunt, alii SANDIO. Deinde hæc pauciſſima volumina nullius ſunt momenti, ſi cum mole Operis conferas.

(*c*) Pauca certe tranſtulerunt, brevibus verbis, & fere rerum titulos, nunquam legitimas deſcriptiones, ut vix alicui uſui ſint, quæ decerpſerunt.

(*d*) In compendiis ſolent omitti Librorum recenſiones, tum quæ minus generalis uſus viſa ſunt contractionis Auctoribus, eriſtica, quæſtiones pro navigantibus, &c. Judicium tamen paſſim deſideras, cum v. gr. PETIVERII egregia botanica, & unicam illam BROWNIANORUM laborum memoriam, totam omiſerit D. LOWTHORP. Ita BLAIRII curioſiſſima Anatome Elephanti in compendiis deſideratur. Cæterum cum durior hæc ſit PRÆCEPTORIS ſententia, ad quam commentor, non poteſt diſſimulari, pleraque Actis Britannicis inſerta, omni laude digniſſima eſſe, neque facile fabuloſa aliqua, aut parum accurata ibi recipi: ut tamen non diffitear inter adeo numeroſos Auctores, non omnes aut NEWTONOS fuiſſe, aut DOUGLASSIOS.

(*e*) Trib in 4. voluminibus D. LOWTHORP comprehendit præcipua momenta rerum ab an. 1665. ad 1700. Hinc D. JONES, inde D. MOTTE' duobus voluminibus Actorum ab an. 1700. ad 1720. novum compendium ediderunt; ſed & tertium ſecutum eſt ab. an. 1720. ad 1732. REIDIO GRAYO procurantibus. Et nuper an. 1745. D. BADDAM in decem volumina in 8. totam ad noſtra tempora ſeriem contraxit. Maxime tamen monitos velim, ſi qui poſſunt aut emtionis onus ſuſcipere, aut in Bibliothecis publicis ipſas legendas obtinere Tranſactiones, ne utantur *compendiis*, quæ non ſolum manca ſunt & pulcherrima plurima omittunt, ſed icones, anatomicas maxime, mire contrahunt & corrumpunt.

(*f*) D. de BREMOND tranſlationem Gallicam erat meditatus, & tres annos ſplendide, neque ſine acceſſione ediderat, ſed inceptum cum ipſo commortuum eſt. Societas vero quatuor fere virorum ad eum laborem ſufficeret, quorum quilibet ſibi nota argumenta unice ſuſciperet vertenda.

(*g*) Cementinæ Academiæ ſumtus ad experimenta ſuppeditavit M. DUX Hetruriæ tantos, ut neſciam

co hocce, *ſaggi di naturali Experienze fatte della Academia del Cimento*. Hoc Opus eſt narratio experimentorum naturalium captorum in Academia Cementina. Adeoque binis annis, poſtquam Societas Britannica incepit edere ſua inventa, inceperunt itidem in Italia hocce dicto Libro, quo Acta Academiæ Cementinæ continentur. Eam Magnus Dux Hetruſcus ſummis impenſis ornavit, magnos viros huic uni negotio dicatos advocavit, & ita eos ſua præſentia excitavit, ut ipſe præſens omnibus experimentis adeſſet. In eo Libro egregia ſane experimenta habentur recitata de igne, de aere, &c. verum Italico ſermone. Quod autem in hoc Libro optimum eſt, id omne denuo in Diariis Gallorum, modo laudatis, habetur, ipſe autem Liber rariſſimus eſt.

Deinde anno 1668. iterum in Italia (*a*) editum eſt Opus titulo *Giornale de Litterati* per ABBATEM NAZARUM conſcriptum. Egregius ibi Philoſophus tradit nobis in illo Tractatu, quæ apud alios non habentur, nempe optima experimenta in Italia a maximis viris capta.

Deinde anno 1670 inſtituta eſt *Societas Germanica* (*b*) *Naturæ Curioſorum*, adſcitis ex tota fere Europa omnium ſcientiarum viris eruditis ſub certis legibus, titulo *Academiæ Leopoldinæ*, & *Academiæ Naturæ Curioſorum*. Ea incepit etiam edere ſua inventa & communicata anno 1670, ex tota Europa, ab omnibus ſuis Profeſſoribus publicis & privatis ad Medicinam & Phyſicam pertinentibus collecta, ut Socii omnes ſingulis menſibus Lipſiam (*c*) ſcriberent, ubi tunc edita ſunt illa collecta titulo *Miſcellaneorum Curioſorum*; inceperunt ergo an. 1670. & ad noſtra tempora uſque continuantur. In his Ephemeridibus continentur quam plurima egregia quæ nullibi alibi proſtant: verum etiam plura fabuloſa (*d*) & vana, quod evitari non

neſciam, an facile alibi adeo magni facti ſint, aureos enim globos contundendos dedit, omne demum genus gemmarum deſtruendum ſuppeditavit per vim ſpeculi cauſtici. GIORNALE *de* LETTERATI D'ITALIA. T. VIII.

(*a*) Romæ quod in 4. prodiit. Primum Opera Abbatis FRANCISCI NAZARI, & D. CIAMPINI ab anno 1668 ad 1675. deinde a CIAMPINO ſolo ad annum 1678 apud Tiraſſum. Abbas vero NAZARI ſolus ab an. 1675 alio Bibliopola Muſcardo uſus Diarium eodem nomine edidit. Id quidem Gallici Diarii tranſlatio eſt, ſed Italicis aucta articulis & diſſertationibus. Probe vero utrumque diſtinguere oportet ab alio GIORNALE *de* LETTERATI D'ITALIA quod an. 1708. prodiit, de quo inferius dicetur.

(*b*) Nempe eo anno primum volumen prodiit, a ſecundo Præſide JOHANNE MICHAELE FEHR collectum. Plurimi vero Libri inter 1660. & 1670. editi ſunt, qui Societatis & Sociorum nomina præ ſe ferunt, quorum primus eſt P. J. SACHSII *ampelographia*, quæ 1661. impreſſa eſt.

(*c*) Sub initio Wratiſlaviæ prodierunt, procurante ADJUNCTO Præſidis SACHSIO, poſtea (cum quartus Præſes eſſet L. SCHROEK) per plurimos annos Norimbergæ editæ ſunt Decuriæ voluminum tres ab an. 1670. ad 1705. Centuriæ decem a 1712. ad 1722. Volumina ſeptem a 1727 ad 1744. Primus ſcopus Auctorum earum Ephemeridum fuerat, ſingularium rerum hiſtorias elaborare. Inde ſenſim ad Miſcellaneorum hiſtoriam delapſi ſunt.

(*d*) *Naturæ Curioſorum Societas* id ipſum, quod Anglica, vitium habet, quod voluntarium ſit Collegium, cujus Sodales neque legibus, neque emolumentis ad inveniendum verum incitantur. Deinde plerique Præſides, ut practici fuerunt celebres, alii etiam hiſtoriæ naturalis non imperiti, Medici tamen fuerunt omnes, neque ea aut eminentia eruditionis aut publica auctoritate, quæ ad ſelectum obſervationum ineundum auctoritatem conciliaret. Cum ergo promiſcue Medici Germani conferrent obiter facta experimenta, curationes ſibi honorificas, monſtra & alia, quæ raritate blandiuntur, factum eſt, ut pleraque vulgaria, multa omnino fabuloſa commentariis illata ſint, conquerentibus non nunquam Præſidibus, ſed malo imparibus. Inter Auctores vero BERNIZIUS monſtroſis ſuis iconibus plantarum, HANNEMANNUS vanis undique conquiſitis rumoribus, & aliqui alii hujus gregis, famæ Collegii nocuerunt. Addi poteſt, in ipſis jam primis ſpeciminibus Socios non nova

non potuit, cum Acta Societatis a tot viris & in tam diverſis locis viventibus conſcripta & collecta fuerint. Optabile foret igitur, ſi aliquis perita manu bona collecta ſeligeret, nam ipſo Opere Medicus carere vix poteſt.

Poſt Miſcellanea Curioſa, edita eſt *Hiſtoria Academiæ Pariſienſis* conſcripta per JOHANNEM BAPTISTAM DU HAMEL in 4 (*a*). Incipit ab an. 1666, deſinit ad annum 1698. Pulchrior hoc Libro vix alius invenietur. Editus eſt Lingua Latina: ſed debet haberi ultima editio (*b*); nam prima editio caret plurimis inventis ſubſequentium annorum, quamvis alioquin ſit bona. Hic Liber continet omnia inventa egregiorum virorum Academiæ Pariſienſis, quæ dicitur l'*Académie Royale des Sciences*, & a toto Litteratorum orbe in maximo habetur pretio; habentur in hoc Opere omnia ad Phyſicam neceſſaria fere experimenta, ſtylo egregio conſcripta, adeo ut nemo hoc Libro carere poſſit, & omnino debeat poſſideri ab iis omnibus, qui Chemicis ac Medicis arcanis incumbere ſtudent (*c*).

Acta nunc ſequuntur *Eruditorum Lipſienſia*, quæ anno 1682 (*d*) inchoata fuerunt, & Lipſiæ quotannis volumen in 4. editus, aliquando in plures tomos diſtribuitur; in quo Opere certe Collectores plurimis ſimilium Scriptorum palmam præripuerunt, ſingulis enim menſibus compendium ediderunt præcipuarum rerum, quæ continentur in univerſis eo tempore Libris; neque unice exſcripſerunt alios, ſed Opere ſuo comprehenderunt plurima experimenta obſervationeſque hactenus ineditas, quas communicarunt Collectoribus varii ex tota Europa eruditi viri, cum quibus commercium litterarum alerent, adeo ut omne fere, quod in Aſtronomia, Medica & Phyſica, in tota Europa notatu digniſſimum quotidie obſervatur, in hoc Opere contineatur. Hæc Acta continuantur in hunc uſque diem, omni enim menſe Libellum paucarum plagularum edunt, & quotannis conficitur inde Liber in 4. cujus nomen eſt *Acta Eruditorum*.

Pro-

va invenire, non res ſingulares propriis experimentis torquere ſuſcepiſſe, ſed colligere immenſum rerum alibi ſcriptarum acervum, adeoque ſcribere quæ dicta fuerant, non ea quæ dici oportuiſſet. Denique iconum fidei & ſpeciei nunquam, niſi forte ſub initio, ſatis proſpectum eſt, ut DILLENIUS aliique, qui melioris notæ Libellos inſerendos miſerant, a communicando abſterrerentur. Cum his tamen vitiis compenſanda ſunt commoda. Tot in tam vaſta Germania Medici, intra tres ſeculi quartas partes labores contulerunt, ut multa egregia non continere ne quidem poſſint. Eminent autem WEPFERI, BREYNII, MAURITII, HOFMANNI, LORENZINI, SCHELHAMMERI, STURMII, PEYERI, HARDERI, P. S. HARTMANNI, R. J. CAMERARII, ZAMBECCARI, HEISTERI, DILLENII, LOCHNERI, J. ADAMI KULMI & nonnullorum aliorum inſerta monumenta. Toti etiam Libri paſſim illati ſunt in Commentarios GREWII, RIDLEII, alii.

(*a*) Cum hæc ſcriberet PRÆCEPTOR, de laboribus Academicorum ante annum 1699. pauciſſima extabant Commentaria: nempe anni 1692. 1693. deinde aliqua in *Journal des Savans*, quæ menſtruatim prodierunt, & Opera denique aliqua ſingularia, ea pompa edita, ut privatorum opes ſuperarent. Quare *du* HAMELII Opus mire commendavit, quod unicus fere eſſet theſaurus, in quo diſceremus, quid totis triginta tribus annis Regia Academia boni inveniſſet. Nunc hæc omnia abundius habentur in XI. voluminibus in 4. *des Mémoires depuis* 1666. *juſqu'à* 1699. quorum HAMELIUS compendia ſola abſque iconibus habet. Pariſiis prodierunt anno 1724. & *ſeq.* ad an. 1733.

(*b*) Nempe an. 1701. non anni 1698. Illa, rarior, editio duobus Libris auctior, habet res in Academia ab an. 1696. ad 1700. geſtas.

(*c*) Vide Not. (*a*) hujus pag. 66.

(*d*) Hæc ad normam *Journal des Savans*, & aliorum Diariorum Clerici ſcripta ſunt. Scopus nempe eſt, Librorum novorum contenta tradere, & breve judicium. Id, cum *Actorum Eruditorum Auctores* nunc per 68. annos egerint, efficit, ut fere hiſtoriam literariam integram noviſſimam in iis Actis reperias. In principiis breviſſimæ erant recenſiones, nunc fuſiores & uberiores ſunt. Mul-

ta

Prodiit poſtea Liber, quem admirati ſunt omnes, qui rebus pretium imponere valent, ſcilicet *Hiſtoire de l'Académie Royale des Sciences*, & (*a*) *Mémoires de l'Académie Royale des Sciences*, Liber incomparabilis, quo nullum unquam Opus plus profuit ſcientiis inſtitutum. Omnes enim norunt, qui litterarium vel primum ſalutarunt limen, LUDOVICUM XIV, Galliæ Regem, undequaque collegiſſe eximios quoſque viros ad componendam ſuam iſtam Academiam. Tales fuerunt, (& quidam adhuc ſunt) HUGENIUS, ROEMERUS, CASSINI, *de la* HIRE, & hujuſmodi fuit ISAACUS NEWTONUS. In hac Societate lex ſancita eſt, ut ad finem ſinguli anni ederetur Libellus in 4. in quo nihil, niſi a Societate bene examinatum & obſervatum, contineretur, & ſic ab iis comprobatum, in lucem ederetur. Incepit Opus an. 1699, & editur Pariſiis in 4. ſed in Batavia haberi poteſt in 8. recuſum (*b*). In his voluminibus habetur quidquid ad Aſtronomiam, Aſtro-

ta etiam inſerta leges obſervata a BOHNIO, WALTHERO, aliis, aut communicata ab Exteris, LEIBNIZIANA inprimis & BERNOULLIANA fere inummera. Per quinquaginta annos nomen tenuerunt, & tum *Supplementorum* etiam nomine prodierunt: nunc titulus eſt *novorum Actorum*. Directores fuerunt pater, filius & nepos MENKENII. Opuſcula integra Actis inſerta excerpſerunt Veneti, & ab. an. 1740 ad 1746 ſeorſim ediderunt.

(*a*) Pace reſtituta, Rex cura Abbatis BIGNONII, novas leges an. 1699. dedit Academiæ. Excluſit literas, quas humaniores vocant, cui aliam Academiam deſtinavit. Solam ergo Phyſicam cum connexis Mathematicis & Medicis ſtudiis inter eruditos Academicos diſtribuit, ut unica pars Matheſeos aut Phyſices cuique propria adſignaretur, in qua ornanda vitam tereret. Imo tres omnino unicuique arti viros proprios dedit, eos omnes penſione annua inſtruxit & aſſociavit alios eodem numero. Eos vero qui annonam publicam acciperent, adſtrinxit, ut in quovis conſeſſu duo ad minimum elaborata monumenta prælegerent. Experimenta omnia juſſit in conventu totius Academiæ confirmari. Nihil edi voluit ab Academico, niſi cenſura Academiæ ſanctum eſſet. Privilegia varia conceſſit Academiæ, & ipſi judicium de novis machinis inventiſque ubique commiſit. Sumptus ad experimenta paſſim publice præbuit. Icones magnificas, ex. gr. TOURNEFORTII de ſuo ſculpi curavit. Præterea magnis præmiis ad inventa utiliora animos excitavit. Ita annuus reditus 12000 L. tributus eſt REAUMURIO, ob inventam ferri in chalybem mutationem. REGNAULT *Origine de la Phyſique*, III. p. 213. Denique ad commercium Literarium adlectos viros promiſit adſcribere, qui per totam Europam inventa ſua communicarent, idque officium eos ſibi glorioſum habere experientia confirmavit. Ita multo propius, quam ab Anglis, ad BACONIS inſtitutum acceſſum eſt. Inquiſitio veri unicum officium, unicus labor eſt virorum ſolertiſſimorum, quibus unica, non nimis patens, pars veri excolenda tributa eſt, quos honor, lex denique ad labores compellit. Quare non mirum eſt, ſi omnium aliarum Academiarum opera longe ſuperavit. Adde denique commoda, opportunitates, quæ ab Urbe Regia, præſtantiſſimis Artificibus, maximis Bibliothecis, Mæcenatibus, æmulatione denique pleniſſima accepit. Ita vero hactenus edita ſunt monumenta a viro elegantiſſimi ingenii FONTENELLIO, ut prima parte tomi cujuſque contineretur brevis recenſio obſervationum ſingularium, aut momentorum in monumentis ſecundæ partis præcipuorum: tum elogia Sodalium demortuorum. In altera diſſertationes ipſæ prælectæ prius continentur. FONTENELLIO emerito ſuccèſſit D. MAIRAN: deinde D. GRANJEAN de FOUCHI.

(*b*) Sic compendium fit ſumptuum, cum Belgica editio minimo pretio poſſit emi, ſed vitioſa eſt, contractis in minus ſpatium imaginibus, turbatis calculorum numeris. Cæterum viri clariſſimi qui Academiam hanc exornarunt numerum fere ſuperant, quem Liber meus contineat. In Mathematicis ex Aſtronomia CASSINII pater & filius, & nepos; VARIGNONIUS, candidiſſima anima, mechanicæ & analyſeos peritia celebris; FONTENELLIUS, PH. de la HIRE, minus laudatus LEIBNIZIO, MARCHIO de L'HOPITAL, SAURIN, qui ob furta patriam & religionem mutare coactus, laudem per Matheſin & vitæ ſuſtentationem reperit; D. CLAIRAUT & alii. Ex Phyſicis elegantiſſimus D. de REAUMUR, de MAIRAN, D. de MAUPERTUIS, PITOT, NOLLET, de BUFFON. Ex Anatomicis DUVERNEYUS, MERYUS, WINSLOWIUS, LITTRIUS (ſed iſte minoris fidei), la PEYRONIE, ROUHAULT, HUNAULT. Ex Botanicis DODARTIUS, TOURNEFORTIUS, JUSSIEUS fratres, VAILLANTIUS, du HAMEL. Ex Chemicis HOMBERGIUS, BOULDUC, GEOFROY.

Aſtrologiam, Phyſicam, omnes partes Medicinæ, Matheſeos, & Mechanices, ſpectat, adeo ut, quæ ad perfectum Medicinæ ſtudium (*a*) requiruntur, hic inveniantur, ita ut fatear, ex nullo Opere me unquam plus rebus meis adjumentum intuliſſe, quam per iſtos Commentarios. Qui hunc Librum poſſidet, additum prioribus, habet Bibliothecam phyſicam egregiam, nec aliis indigebit Auctoribus (*b*).

Ha-

Inter Exteros antiquæ Academiæ ROEMERUS, HUGENIUS, LEIBNIZIUS, BERNOULLII fratres; in nupera BOERHAVIUS, RUYSCHIUS, MORGAGNIUS eminuerunt.

(*a*) Quæ Medica in his Commentariis continentur nuper cura Domini MIHLES extracta ſunt, & aliquot voluminibus in 8. recuſa; ſed placuiſſe rerum gnaris non audio. Idem cum Transactionibus molitur idem; ex quibus ab an. 1705 tria in 8. volumina excerpta prodierunt phyſici inprimis argumenti, nomine *Miſcellaneorum Curioſorum.*

(*b*) Plurimæ aliæ Societates Literariæ extiterunt, Diaria plurima, quorum AUCTOR hic non meminit. Inter Societates ad Hiſtoriæ naturalis incrementum conſtitutas, huc pertinet *Academia Philexotica naturæ & artis*, quæ aliqua Acta Brixiæ an. 1686. edidit. *Phyſicocriticam* etiam breviter recenſebo, quæ an. 1691. Senis coaluit, cujuſque pluſculi ſermones, & diſputationes in *Galeria di Minerva* continentur, cujuſque Fundator PYRRHUS MARIA GABRIELLI.

DEINDE an. 1700. FRIDERICUS I. Boruſſiæ Rex *Societatem Scientiarum Berolinenſem* condidit, anno vero 1711 juſſit inaugurari, auctore LEIBNIZIO, cujus *Miſcellanea* ſeptem voluminibus prodierunt ab an. 1710. ad 1743. Pariſina Academia fere pro Archetypo fuit Berolinenſi, niſi quod Literas humaniores non excluſerit, neque perinde legibus adſtricta fuerit. Multa ibi Phyſica, Mathematica, Chemica, Anatomica, LEIBNIZIO, NAUDÆO, LUDOLFO, BUDÆO, ELLERO, NEUMANNO, POTTIO, FRISCHIO, auctoribus, ut nihil de Philologicis addam. Anno demum 1744 d. 23. Januarii FRIDERICUS II. Societatem, quæ non nihil languerat, novis legibus accuratius circumſcripſit, ad eadem tamen fere principia: & ab eo tempore incipiunt prodire, *Mémoires de l'Académie Royale des Sciences de Berlin*, quæ EULERI, LIEBERKUHNII, MARGRAAFII aliorumque clarorum virorum Operibus illuſtratur.

Societas Regia Monſpelienſis in Gallia an. 1705 fundata 10. Dec. 1706. primum convenit, & pluſcula *pro intima ſua unione* Monumenta Pariſinorum Actis inſeruit. Quotannis etiam breviſſima eorum recenſio editur quæ ab ea Academia elaborata ſunt, nomine præfixo *Extraits des Regiſtres de la Société Royale des Sciences de Montpellier.* Mererentur utique iſta Monumenta publicam lucem, in quibus D. de SAUVAGES, de la PLANTADE, MAREOTUS, NISSOLIUS, LAMORIER, RIDEUX, & alii inclaruerunt.

Sed & BURDIGALÆ Academia convenit, quæ ſingulis annis poſt 1715. pretia ad ſelecta problemata proponit. Nihil, quod ſciam, ipſa edidit, ſed volumina diſſertationum, quæ palmam meruerunt, prodierunt, pluſcula in 12. quorum 6. volumina ad manus ſunt, phyſici fere argumenti, tum medici, optimorum in Gallia ingeniorum partus, ſed qui magis ad theoriam & hypotheſes ſpectant. Eximium tamen Opuſculum *de motu plantarum* D. de la BAISSE vel ſolum hanc collectionem commendat.

Sed etiam *Rupellenſis Academia* an. 1732. condita, cœpit edere ſcripta argumenti phyſici, & *Lugdunenſis* an. 1739. inaugurata, egregias diſſertationes noſtri ſcopi prælegit ut D. DE LORME de calore corporis humani, GAVINET de viperis, &c.

Porro PETRUS I. inter plurima, quæ ad diſpellendas tenebras Imperii inſtituta orſus eſt, etiam Academiam Petropolitanam condidit, ad quam conſtituendam an. 1725. ex omni Europa viri clari convenerunt. Magnificæ ædes, Theſauri phyſici, anatomici Ruyſchiani, Bibliotheca, ſplendidæ annuæ penſiones, virorum ſelectus, rerum novitas, illuſtraverunt novam Scientiarum ſedem. Acta hujus Academiæ ab an. 1726. prodierunt X. voluminibus, tota fere ad rem noſtram, maxime vero mathematica, niſi quod hiſtoriam retinuerit in Academia PETRUS, imitatus Berolinenſes. In Mathematicis & Phyſicis HERMANNUS, NICOLAUS & DANIEL BERNOULLII, BULFINGERUS, GOLDBACHIUS, DE LISLE uterque, KRAFTIUS, HEINSIUS; in Anatomicis DUVERNOY, WEITBRECHT, SCHREIBERUS; in Botanicis BUXBAUMUS, AMMANNUS, GMELINUS; IIDEM in Chemicis, Mineralibus, egregia a nemine facile negligenda monumenta inſeruerunt. Petropoli edita, Venetiis recuduntur.

BONONIENSIS *Inſtituti* origo debetur LUDOVICO FERDINANDO MARSIGLI, qui de ſuo novam

vam an. 1712. conditam dotavit Academiam: quæ cum Academia jam antea ab an. 1690. ab Euſtachio Manfredo cœpta, in unum coaluit. Volumen Actorum primum an. 1731. prodiit egregium, maxime in Phyſicis Opus, Ganotto, Algarotto, Beccario, Manfredio, Bazzano Auctoribus. Sed & Anatomica Morgagni, Galeacii, Leprotii, Nannii, Stancari, Albertini, Scheuchzerorum, Michelotti egregia miſta ſunt. Nuper an 1745. ſecundum volumen acceſſit.

Upsaliæ jam ab an. 1720. voluntaria Societas eruditorum virorum ediderat *Acta Literaria Sueciæ*, ut unum ſingulo trimeſtri volumen in 4. prodiret. Ex anno vero 1725. cura Arvidi Hornii *Regiæ Societatis Literariæ & Scientiarum* titulo, publicum conſtitutum eſt Collegium, quod porro ea Acta direxit, majoribus tamen intervallis. In iis nova Sueciæ Literaria habentur & multa præterea egregia Opuſcula & obſervationes, quibus non abſque damno careas, Celsiorum, Rudbeckii filii, Hornii, Linderi, Stobæi, Martini, Samuelis Klingenstierna, Elvii, Bromelii, Polhemii, Spöringii, Brandii, Linnæi, Hiorteri. Ab aliquot autem annis mutato titulo, *Actorum Societatis Regiæ Scientiarum Upſalienſis* titulo prodit idem Diarium, recenſendis Libris novis literariis nunc minus deſtinatum, & ex Opuſculis unice conſtans, quæ fere omnia ad naturalem Hiſtoriam pertinent.

Edimburgi etiam eruditi Medici in Collegium convenerunt, liberum, neque publica auctoritate ſubfultum aut excitatum. Quinque volumina Speciminum, (*Eſſais*), hujus Societatis prodierunt, quorum ultimum duplex eſt, ab an. 1733. ad 1742, Medicis perutilia & Chirurgis & Anatomicis, ut ad aquas etiam minerales, & meteorologiam ejus regionis pertineant. Monrous ibi eminet, ſed finis hujus Societatis factus eſt, quæ in ampliorem omnis naturalis hiſtoriæ fere ambitum complexumque recepta evanuit. Inventorum medicorum & novorum Librorum catalogus ſingulis voluminibus ſubjicitur. Gallice hos quinque tomos vertit Demours, & Belgice etiam prodierunt Amſtelod. 1740. 4.

Academia Biterrenſis ab anno 1736. edidit *Recueil de Lettres, de Mémoires & autres Pièces*, &c. Confuſius vero paulo prodeunt. Aquas aliquas minerales, ſtirpesque nonnullas deſcribi video.

Chirurgi Pariſini in Academiam coacti ſunt Ludovico XV. auctore an. 1731. exeunte. Ab eo tempore unicum volumen prodiit an. 1743, Chirurgicis quidem inprimis natum inventis. Sed Anatomica tamen interſperſa habet, & tale eſt, quale a primariis in arte ſua viris exſpectari poteſt. Multa ibi ad perfectionem operationum calculi, aliorumque etiam felleæ veſiculæ, atretarum, deglutitionem abſurdorum; hernias, cæſaream ſectionem, &c.

Neapolitana Academia a Carolo Rege conſtituta, in Phyſicis, præter eruptionis Veſuvii an. 1737. factæ, hiſtoriam, nihil, quod ſciam edidit.

Denique *Stokholmienſis Academia Regia Scientiarum*, Regiis etiam ornata privilegiis, condita eſt an. 1739. & ab eo tempore per ſingula trimeſtria Monumenta laborum edit, Suecica lingua. Volumen VIII. nunc maxime finitum eſt, quo 26. trimeſtria continentur. Pleniſſima ſunt Phyſicis experimentis, Chemicis, Botanicis, Medicis, ad œconomiam, ad metallurgiam, ad doctrinam fluidorum labentium pertinentibus, laude omni digniſſimis. In Chemicis Brandius: in Phyſicis & Mechanicis Polhemius, Triewald, Elvius, Klingenstierna: in inſectis de Geer, Linnæus, idem in Botanicis & D. D. Leche, Kalm: in Anatomicis D. Spoering: in Chirurgicis D. Ribe: in practicis Illuſtris Archiater Rosen eminuerunt. Optabile certe foret, niſi technicorum vocabulorum difficultas obſtiterit, ut in linguam aliquam vulgo notiorem transferretur.

Ulyssiponensis Academia; Gallicæ plurimæ, Sueſſione, Lugduni, Maſſiliæ & alibi fundatæ, vel ſolas humaniores Literas tractarunt, vel certe monumenta ſua non publicarunt.

Danicæ Societatis Scripta duobus voluminibus Hafniæ an. 1746. 4. prodierunt. Ea aliqua etiam Medica Dethardingii & Buchwaldi continentur.

Supereſt, ut aliqua Diaria ſubjungam quæ a privatis hominibus profecta, rem tamen Medicam inſigniter illuſtrarunt, & ex Opuſculis atque incertis obſervationibus ita componuntur, ut cenſuræ Librorum aut nullæ ſint, aut partem Operis exiguam efficiant.

Thomæ Bartholini *Acta Hafnienſia* primum locum tenent, quæ vir eruditiſſimus, cui ampliſſimum commercium literarium totam per Europam erat, anno 1671. edere cepit, & cum quinto volumine an. 1679. finiit. Continent obſervationes Anatomicas, Botanicas, Medicas, Chemicas, Danorum aliquas etiam Phyſicas. Magna in hoc Diario nomina ubique ſplendent. Nicolaus Stenonis fil. Olaus Borrichius, Bartholini pater & filius, ut ſit inter ea, quæ unius viri cura prodierunt, facile primum.

N. Denys, ſtrenuus defenſor transfuſionis, cum neſcio quo fato, *Journal des Savans* intermiſſionem paſſum eſſet, duplici Diario locum ſupplevit ab an. 1672. ad an. 1674. Alteri titulus fuit

Mémoires ſur les Arts & les Sciences, cujus duodecim numeri prodierunt. Alteri *Conférences*, cujus 14 ſunt Libelli. Ad hiſtoriam liteſque transfuſionis, ad monſtrorum catalogum, ad Anatomicas paſſim & aliorum & proprias obſervationes pertinet. Prodiit Pariſiis in 4. & pro parte inſertum eſt Ephemeridibus, ſive *Journal des Savans*; denuoque editum Pariſiis 1682. 4.

NICOLAUS de BLEGNY, Chirurgus & Medicus, inquietus homo, & in quo aliquid fuit minus conſtantis judicii, parum laudatus DIONYSIO (*Cours de Chirurgie par la* FAIE p. 330.) anno 1674. incepit edere menſtruis intervallis *Nouvelles découvertes ſur toutes les parties de la Médecine*. Eas Latine a BONNETO verſas Genevæ edidit in 4. Chouetus, nomine *Zodiaci Medico-Gallici*. Quinque anni ſunt, quorum ultimus eſt 1683. non malus Liber, ob primas inprimis partes, quibus multæ præſtantiorum Medicorum & Chirurgorum in Gallia, ipſiuſque DUVERNEYI, NOUESII, aliorum obſervationes Anatomici inprimis & Chirurgici argumenti, continentur. Sed nimis multum miſcetur inanium ratiociniorum, & rhetoricationum, maxime ad finem Operis. In Germania etiam prodiit Hamburgi 1681. ſeq.

STEPHANI BLANCARDI *Jaar-Regiſter* an. 1680. inceptum quantum novi, deſiit cum an. 1682. Amſtelodami in 8 editum. Multum uſus Zodiaco Gallico, aliisque ut ſolebat, ſcriptis, non tamen nullas ſuas addidit obſervationes morborum, & curationum, vel aliorum quidem alibi tamen vix exſtantium. Alia falſa aut manca miſcentur. Centuriæ obſervationum ſunt VII.

Giornale de Letterati, Parmæ in 4. editum eſt, ab an. 1686. ad an. 1690. deinde Mutinæ ab an. 1692. ad an. 1697. Auctore BENEDICTO BACCHINI & GAUDENTIO ROBERTI. Et ipſum, inſertis doctorum virorum diſſertationibus, applauſum meruit.

Abbatis de la ROQUE *Journaux de Médecine*, Pariſiis an. 1683. menſibus Aprili, Majo, Junio, Julio, Auguſto, Septembre, in 8. prodierunt, idemque Diarium iterum receptum eſt an. 1686. Non tamen, quantum novi, diuturnum fuit, cum partim ex viris eruditis Galliæ, partim ex omnibus Diariis, quæ tunc per Europam prodibant, collectas haberet obſervationes Medicas, Chirurgicas, quarum multæ valde ſingulares ſunt; ſed mihi non eſt ad manus.

BRUNETI *Progrès de la Médecine* non adeo recenſiones, quam propria continet Opuſcula. Inventorum Anatomicorum Pariſinorum enumerationem, partus ventralis hiſtoriam, *&c.* ſed inprimis ſcripta eriſtica, quæ contra MERYUM eo tempore magno numero edita ſunt. Prodierunt Pariſiis in 12. an. 1698. 1699.

Nova Litteraria Maris Balthici & Septentrionis ab anno 1698. ad 1708. Lubecæ undecim voluminibus in 4. prodierunt. Præter pleniſſimam recenſionem eorum, quæ in omni litterarum ambitu eo tempore ſunt geſta, & infinitorum fere Opuſculorum enumerationem, plurimæ egregiæ Phyſici & Medici argumenti obſervationes hic reperiuntur, quæ non alibi exſtant.

Sammlung von Natur-kunſt und Literatur geſchichten, von einigen Breſſlauiſchen Medicis. Verſuch 1-38. cum quatuor Supplementis. Vaſtum Diarium novemdecim voluminibus in 4. ab an. 1717. ad 1726. prodiit Vratiſlaviæ. Auctores primi fuerunt KUNDMANN, BRUNSCHWITZ & KANOLD, deinde KANOLDUS ſolus, denique ANDREAS-ELIAS BUCHNERUS ultimum volumen abſolvit. Per menſes ſingulos digeſtum Opus omnem rem Medicam & Phyſicam amplectitur. Meteorologia tractatur totius Europæ, & Agricultura, tum *Curioſitatum*, ut vulgo vocant, ſtudium & praxis tum per epidemias, tum per peculiares rariorum obſervationes. Interſperſa ſunt nova inventa, obſervationes anatomicæ, diſſertatiunculæ varii argumenti, denique Librorum recenſiones. Paſſim a KULMO, WIGANDO, *&c.* bonæ diſſertationes inſertæ. Sed ſæpiſſime mali fontes exhauſti, & ex *publicis Novellis*, ut vocant, exiguo ſelectu, rumores recepti. STAHLII vero fidum adſeclam fuiſſe KANOLDUM, ſatis conſtat.

Acta Medicorum Berolinenſium viginti & uno voluminibus prodierunt ab an. 1717. ad 1731. quibus duæ Decades abſolvuntur, tertia inchoatur. Auctor eſt L. D. GOHLIUS Stahlianus acerrimus, ut nihil ibi moderati exſpectes, quando de mechanicis Medicis ſermo eſt. Argumentum fere totum practicum eſt, epidemias Berolinenſes, ſectiones cadaverum morboſorum, chemica experimenta complectitur, aliquas etiam controverſias, & obſervationes Chirurgicas, & vitas Archiatrorum Brandeburgicorum, atque quorumdam Chemicorum: mores vero & eruditionem ubique deſiderabis.

W. V. RANOUW M. D. an. 1719. incepit Amſtelodami edere in 8. *Kabinet der Natuurlyken Hiſtorien, Wetenſchappen, Konſten en Handwerken*, cujus decem partes vidi, quarum ultima an. 1721. prodiit. Continet fuſas recenſiones Operum ad Hiſtoriam naturalem facientium, PLINII, ALDROVANDI, GESNERI, FERRANTIS, IMPERATI; deinde diſſertationes de auri hiſtoria, cum artibus eo pertinentibus, & alias de aquis, fluviiſque Palæſtinæ, hiſtoria Saccari, Cacao, *&c.*

AN-

Andreæ Eliæ Buchneri *Miſcellanea Phyſico-Medico-Mathematica* ſunt quaſi continuatio Kanoldini Diarii. Germanica etiam Lingua prodierunt Erfordiæ ab an. 1727. ad 1730. quatuor voluminibus in 4. Eo anno Auctor director factus Ephemeridum ad novas curas tranſiit. Meteorologica fere & practica complectitur.

D. Urban-Gottefried Bucheri *Sachſen-lands Natur-hiſtorie* edita Pirnæ 1722. 8. & continuata Dreſdæ 1723. 8. brevis cum ſuo Auctore ævi fuit, minime tamen inutilis, flos camphoræ, fons Radebergenſis & alia ibi deſcribuntur.

Opuscoli Scientifichi e Filologichi Venetiis ab anno 1728. edi inceperunt, collectore Abbate Caloghera, & in triginta ſeptem voluminibus hactenus prodierunt. Mera ſunt Opuſcula, pleraque equidem Philologici argumenti: multa tamen ad rem noſtram, tum vitæ celebrium virorum Micheli, Pacchioni, *&c.* tum inſertæ diſſertationes Cogrossi, Valisnerii, Rouhault, Richae & aliorum. Quotannis duo volumina pergunt prodire.

Commercium Literarium *ad rei Medicæ & Scientiæ naturalis incrementum inſtitutum.* Norimbergæ an. 1731. prodire cepit, & cum decimo quinto volumine an. 1745. deſiit. Director fuit Vir Illuſtris C. J. Trewius, quem aliqui Medici ejuſdem urbis adjuverunt. Elegantiſſimo Diario, quod ſingulis hebdomadibus edebatur, ſingulis vero annis in volumen coaleſcebat, tota fere hiſtoria Medicinæ ejus temporis continetur. Recenſiones uberes & fideles, etiam iconibus ornatæ. Auctorum omnium, qui digni viderentur etiam pretioſiſſimorum, vitas Medicorum & Philoſophorum inſignium, eventus literarios, & nova inventa ibi reperias. Inprimis vero obſervationes plurimæ, Anatomicæ, Botanicæ, Practicæ interſperſæ ſunt, quæ nullibi exſtant, & efficiunt, ut eo libro Medicus elegantior carere nequeat.

Amſtelodami apud Tirion ab an. 1734. ad 1741. quinque voluminibus in 8. prodiit, ſed brevis ævi Diarium, cui titulus fuit *Uitgeleeze natuurkundige Verhandelingen.* Pleraque equidem ex ſcriptis optimorum Phyſicorum collecta ſunt, non tamen nulla propria habentur, Phyſici & Medici argumenti, de cauſa cohæſionis partium, de aurora boreali, de viribus corporum motorum, Marcelli de vi magnetica, de ſpina bifida, hydrophobia, de pulmone recens natorum innatante, *&c.*

Medicorum Sileſiacorum Saturæ, quæ varias obſervationes, caſus, experimenta, tentamina ex omni Medicinæ ambitu exhibent. Specimina hujus Diarii octo Vratiſlaviæ ab an. 1736. ad 1742. prodierunt, Burgharto inprimis Auctore. Medici argumenti, neque inelegantes ſectiones morbidorum & monſtroſorum cadaverum plurimas, & Chirurgica varia continent.

Selecta Medica Francofurtenſia, Anatomen inprimis practicam, Chirurgiam, Materiam Medicam, Medicinam univerſam illuſtrantia. Tres Tomi prodierunt, & quibus Libelli octodecim continentur. Francofurti ad Viadram ab an. 1736. ad 1745. Quartus inchoatus eſt, Auctore præcipuo Andrea Ottomaro Goelike, nunc Queitsch. Multa ſatis Anatomica habet, ad thoracicum ductum, ad vaſa bilis, ſectiones cadaverum, morborum obſervationes, controverſias etiam cum Mechanicis, ſolito hujus Sectæ more acerbas.

Memorie ſopra la Fiſica e l'hiſtoria naturale dei diverſi Valent'huomini, quæ Luccæ an. 1743. 1744. in 8. prodierunt, egregia habent Italorum inprimis Opuſcula, Medica quidem Tabarrani, Mazzuoli, Jani Planci, Tacconi, *&c.* Mathematica deinde & Phyſica bene multa Boscovicii & aliorum.

Samuel Schaarschmid Medicus Berolinenſis ab anno 1738. incepit edere *Mediciniſche und Chirurgiſche Nachrichten* quæ ſingulis primum hebdomadis, deinde collecta in volumen prodeunt. Plurima ibi inprimis Chirurgica utilia & egregia vel ex propria Auctoris praxi, vel ex communicatione Chirurgornm caſtrenſium nata. Quintum volumen finem fecit.

Cl. Zinkius ab an. 1744. cepit edere *Leipziger Samlungen von Wirtſchaft-Policey-Cammer und Finanz-Sachen*, quarum 8. tomi editi ſunt. Ad noſtram rem pertinent aliqua, agriculturam tangentia, ad nitrarias lithantraces, *&c.*

Hoc ipſo anno duo Diaria inceperunt edi, Schneebergæ unum, cum titulo, *Neuwe verſuche nuzlicher Geſchichte*, Auctore ignoto, ſed ut videtur Theologo. Scopus eſt phænomena varia colligere, & enarrare, regiones Saxoniæ metallicas deſcribere. Alterum, quod Annabergæ editur, ab eodem tempore, Medici Joh. Christiani Themel eſt Opus, & magis ad rem Medicam, neque tamen non ad Phyſica pertinet.

Hamburgiſches Magazin T. I. II. nuper, ante annum fere in 8. incepit Hamburgi edi. Elegans Diarium, quo præſtantior ex Tranſactionibus Anglicis & Gallorum Monumentis obſervationes continentur, neque nullæ propriæ diſſertationes.

Pleniorem Catalogum dare nolui, ne quidquam reciperem, quod in re ipſa non vidiſſem ipſe.

Deni-

Habet adeo Tiro Medicus & Phyſicus aliquod ſchema (*a*), cujus fructus in toto ſuo ſtudio, gratus percipit, cum inde ſciat, quid boni ſcriptum ſit, & diſcat eligere Auctores, qui Lectorem non in errores & tricas induſtrias Scholaſticas abducunt, ſed ſcitu neceſſaria proponunt. Omnes enim Auctores indiſcriminatim legere eſt unice diſcere cognitionem multorum hominum; eaque ratione æque falſa ac vera diſcere poterit Tiro, neque judicare valebit, num vera diſcat, num falſa, multosque poſt labores demum videbit, plurima eorum, quæ magno labore in memoriam congeſſit, opiniones falſas eſſe, iterum rejiciendas. Phyſici enim ſyſtematici plerique ex ſuo captu ſcripſerunt, iique paulo poſt ab aliis everſi fuerunt. Tiro vero, qui reciperet quæcunque ſcripta legeret, cogeretur cum Auctoribus ſuis ſententias mutare. Sed ii Auctores, quos adlegavi, durabunt & proſtabunt in æternum, quamdiu ſcilicet orbis Litteratorum ſupererit. Præter eos vero, quos recenſui, alii Auctores exſtant, qui in ſingulis partibus Phyſices philoſophati ſunt, v. gr. ULYSSES ALDROVANDUS (*b*), magnus Scriptor Italicus, cujus Opera multis voluminibus

Denique nemo a me innumerabilium Diariorum enumerationem expectet, quæ Librorum cenſuras aut unice continent, aut certe ad eum finem primario ſcripta ſunt, & quorum neque finis eſt neque modus. *Nouvelles de la République des Lettres*, ob plures interſperſas hiſtorias Medicas nominari merentur, quæ an. 1684. a P. BAYLE ſcribi ceperunt, ſuccedente in laborem an. 1699. JACOBO BERNARD. Sed & W. E. TENZELII *Monatliche underredungen guter Freunde*, quæ ſingulis menſibus ab an. 1689. ad 1698. Lipſiæ prodierunt, & undecim ſpiſſa in 8. volumina efficiunt, libros non alibi facile recenſitos, & inter eos Phyſica non pauca habent.

Porro *Galleria di Minerva*, quæ apud ALBRIZZIUM ab anno 1696. ad annum 1717. in folio ſeptem voluminibus edita eſt ,on magis recenſiones quam inſerta Opuſcula habet Medicorum MONTANARII, VALISNERII, LANZONI, REDI, HECTORIS della VALLE (ſive DAVINII), GIMMÆ, SCARELLÆ, ALOYSII a FABRA, LANCISII, & aliorum.

Deinde anno 1700. incepit prodire & innumeris fere voluminibus menſtruatim editur *Mémoires pour ſervir à l'Hiſtoire des Sciences & des Beaux-Arts*, quod Jeſuitarum Opus eſt, & vulgo, a loco primæ editionis, Trivultinum Diarium dicitur. In id Diarium Medicæ & Phyſicæ diſſertationes magno numero receptæ ſunt, & eriſtica plurima, inter quæ controverſia de ſede cataractæ, non alibi uberius tractatur.

Giornale de Letterati d'Italia excitavi ſuperius, quod multas etiam elaborationes & maxime Philoſophorum & Medicorum vitas habet, præter pleniſſimam enumerationem novorum ſcriptorum, quæ in omni Italia prodierunt. Primus Auctor fuit APOSTOLUS ZENUS, & prodire cepit an. 1708. Inde quadrageſimo volumine quod an. 1740. excuſum eſt, finis egregio Diario impoſitus eſt, cujus judicia & cenſuræ alios hujus generis Auctores æquitate, judicio, eruditione ſuperant.

Inter nuperrima Diaria non oportet prætermittere *Bibliothèque Raiſonnée*, quæ apud Wetſtenium, pariter, ut pater & avus de re Litteraria apprime meritum, prodit, & cujus nunc 40 tomus abſolutus eſt, initio facto ab an. 1728. Inſertæ ibi ſunt Diſſertationes Practici & Phyſici argumenti, præter uberiores, quam vulgo ſolent, optimorum Librorum cenſuras. Aliquæ etiam hujus generis in *Bibliotheca Italica* Gallico ſermone ſcripta habentur, quæ Genevæ prodiit ab an. 1728. Plusculæ etiam DIVERNOI, GARCINII que diſſertationes extant in *Journal Helvétique*, quod Neocomi editur. Sed & *Gallicus Mercurius* bene multa paſſim ſparſa habet, etiam Chirurgica & Medica, neque ſimilia deſunt in *Gentlemans Magazine*, & plurimis aliis Diariis, quorum princeps ſcopus hiſtoricus eſt. Sed res ipſa infinita eſt, neque noſtri argumenti.

(*a*) Vide ſupra pag. 67. Not. (*a*).

(*b*) ULYSSES ALDROVANDUS nobiliſſima familia Bononienſi ortus, GESNERO non ignotus, ejuſque elogium vere meritus, jam an. 1562. „neminem diligentiorem, neminem copioſiorem in to„tius naturæ rerum variarum poſſeſſione vivere". Epiſt. ad J. B. n. 13. per quinquaginta fere annos collegit Theſauros rerum naturalium, & inter primos fuit, qui hujusmodi rariora collegit, quæ hodie vocant *Cabinet*, maximis itineribus & enormi diſpendio proprio. Idem non ſine enormi ſtipendio per triginta annos Pictorem nutrivit, unde paſſim queritur de exhauſtis in Opus ſuum facultatibus, &

minibus in folio conſtant. Vir iſte, cum ditiſſimus eſſet, omnia ſua bona inpendit, ut hoc unum ſcriberet Opus, & ſe ex eorum numero eximeret, qui plurimis carentes experimentis, ex muſeo aliquando non exierant. ALDROVANDUS autem experimenta, quibus indigebat, inſtituit ipſe, itinera plurima ſuſcepit, & magno ſumptu naturæ Opera rariſſima & cariſſima ubique collegit; unde tandem confecit theſaurum & muſeum, ubi egregia illa omnia aſſervaret, quorum prius adhuc Bononiæ eſt. Deſcripſit magnus ille vir (qui tandem ob immenſas impenſas pauper mortuus eſt) Hiſtoriam naturalem Animalium quadrupedum, volatilium & repentium, omniaque fere quæ deſcripſit, de ſpecimine vivo, in theſauro ſuo conſervato expreſſit, qui certe egregius quidem eſt, & ad quem etiam noſtro ſeculo Principes Italiæ quotannis curioſa varia mittunt. Hic Liber majori pretio eſt, nec fere a privato emi poteſt, & ut verum fateamur, etiam multas fabulas continet, nimis liberalis eſt in citatione Auctorum, unde plura, quæ non vidit, æque ac vera etiam allegavit. Cæterum egregia certe plurima Phyſica continet.

Sequitur CONRADUS GESNERUS (*a*), qui monſtrum eſt eruditionis. Tigurinus

& in dedicatione ſecundi Tomi *Ornithologiæ* PERRETTO MONTALTO Cardinali gratias agit, quod ſumptus ad edendum hoc volumen præbuerit, & naufragium ſtudiorum patienti facultatem fecerit redeundi ad ſua ſtudia. In dedicatione vero ad T. III. EJUSDEM viri liberalitatem laudat, qui ſe exhauſtum ſumptibus adjuverit. Hos theſauros RAJUS medio ſeculo præterito in Palatio Cardinalis Legati adſervatos vidit, & decem volumina pictarum plantarum, ſex vero Animalium accurate depictorum, quæ collegerat ALDROVANDUS, *Topograph. Obſerv.* p. 234. Tandem, non quidem in paupertatem (ut ex Patinianis citat STOLLIUS *Hiſtorie der Mediciniſchen Gelahrheit*, p. 206.); ſed in cæcitatem circa annum 1602. incidit, (GASSENDUS in *vita Peireſcii*, p. m. 61.), neque diu poſt octogenarius mortem obiit an. 1605. Quæ ad rem naturalem inprimis pertinent, hæc ſunt.

Ornithologiæ Tomi III. in fol., *Avium* nempe *fiſſipedum*, primo volumine *rapacium*, ſecundo *granivorarum*, tum tertio *palmipedum*. Aliquæ diſſectiones eo Opere continentur, plantæ etiam, ſed rudiſſimæ ſingulis fere avibus Tomi II. & III. adpinguntur. Ipſæ icones in univerſum, ut inter ligneas, ſatis eleganter & ad vivum factæ. Bononiæ prodiit 1599. 1600. 1603. & denuo 1646. 1647. Porro *de quadrupedibus biſulcis*, *ſolidipedibus* & *digitatis*, *viviparis* & *oviparis* tria volumina a morte ejus edita ſunt annis variis 1621. 1639. 1642. 1645. *&c.* aliquoties. In iſtis anatomes multo minus, icones propriæ paucæ, reliquæ ex C. GESNERO, deſcriptiones pariter deteriores, ſceleta ex COITERIANIS, non citatis. Digitata edidit AMBROSINUS, biſulca vero & ſolidipeda JOH. CORNELIUS UTERVEERIUS. De *piſcibus* & *cetis* ib. 1613. & 1638. fol. edidit UTERVEERIUS: Icones undique corroſæ ſunt. De *Serpentibus* & *Draconibus reliquis* Bonon. 1640 & 1642. AMBROSINO editore. *De Animalibus exſanguibus mollibus & cruſtaceis.* ib. 1606. (& 1642.) nomen ſubſcribente vidua. Pleræque hic icones ad ipſas in Muſeo teſtas expreſſæ ſunt. De *Inſectis Animalibus* Bononiæ 1602. & 1638. Hoc ex optimis eſt, & plurima Auctori propria habet. Deinde ex alio genere *Monſtrorum hiſtoria* fabulis pleniſſima AMBROSINI cura, Bononiæ 1642. edita, & vix ullius momenti eſt. De *Dendrologia* ib. 1668. ab OVIDIO MONTALBANO edita, alibi dicetur. *Muſeum Metallicum* ib. 1648. Hoc ab AMBROSINO, ni fallor, excellit, & prima eſt, quam novi, alicujus momenti lapidum figuratorum collectio. Hæc eadem Opera Francofurti variis annis, ſed ſordide ſatis & imperfecte recuſa ſunt.

Si judicium meum requiris, obſervo primum fere omnia ALDROVANDI poſthuma eſſe, excepta Ornithologia & Inſectorum hiſtoria, hinc imperfecta, & ex collectaneis coacervata nullo delectu. Icones, quas ipſe perfecit grandiores, & melius delineatæ Geſnerianis ſunt, & Animalia multo plura, ut qui & recentior ſcripſerit, & in longiſſima vita multo plura collegerit. Deſcriptiones breviſſimæ, ſatis tamen accuratæ, anatomes paſſim aliquid additum eſt. Sed quæ propria Auctor obſervavit in farragine hiſtoricorum, poeticorum, heraldicorum & fabuloſorum collectaneorum latent. Quare in ſerie quidem Scriptorum rei naturalis neceſſarius Auctor, non tamen, qui ſpem noſtram expleat, aut ſufficiat hiſtoriam rerum deſideranti.

(*a*) In CONRADI GESNERI hiſtoria paulum immorabor. Ita jubet BOERHAAVII in eum virum amor, quem & Nepotibus ejus JOHANNI & JOHANNI CHRISTOPHORO, omni genere beneficiorum

rinus ille excellentiſſimus in ſcientia omnium Linguarum, Medicinæ, Botanicæ, & Animalium, Foſſilium, Metallorum doctiſſimus, ut ſatis ipſe omnia demonſtrat, & amor omnium doctorum teſtatus eſt, & mea demum in tantum civem veneratio. A Parentibus minus locupletibus, honeſta tamen familia natus 26. Mart. 1516. [Epiſt. a WOLFIO edit. p. 226.] per ſummos labores, ex tenui fortuna ſenſim, ſuo merito in meliorem ſtatum res ſuas collocavit (l. cit. p. 49. *b.*). Corpuſculo debili & valetudinario (p. 92.) ut etiam a renibus ſibi metueret (p. 102. *b*), arthritidi obnoxius (p. 836.) ob quam an. 1560. thermis Badenſibus uſus eſt, (p. 7. *b.* & 88.) vapore demum accenſi ſpiritus vini levatus & ulcere ſponte oborto (p. 83. *b.*), myops denique (p. 84.) ut conſpicillo uteretur, quo objecta remota minutiora adparent (p. 136. *b.*). Improlis manſit, cum 30. annis in conjugio vixiſſet (p. 62. *b.*). Diligentia incredibili omnia fere ſcripta veterum pervolvit, nulli parcens arti, & edidit plurima, Græce Latineque peritus, ſed ut non facile alter, Medicinam omnem, uti per partes demonſtrabo, ſtudiis ſuis complexus eſt. Solebat colligere omnis generis monumenta, ut in uno latere Libri ſcriberet, quem pro arbitrio poſſet diſſecare (p. 62. *b.*). Res autem ipſas colligebat nulli parcendo ſumptui, ex Europa omni & ipſa Polonia, ut in tanta rei familiaris mediocritate Theſaurum foſſilium (Hiſt. vit. p. 14. *&c.*), plantarum, animalium, primus forte collegerit, ipſiſque feneſtris piſces & marina animalia adleverit depicta (*Ep. Wolf.* p. 115.). Candore eo fuit, quo non facile quisquam alius. In tanta peritia, qua neminem ſibi parem haberet, nullam opportunitatem diſcendi prætermiſit, ut vel Magum Phædronem inviſum ſibi, de plantis conſulturum ajat, ſi tempus haberet (ib. p. 24.), GUILANDINUM vero etiam pro Præceptore haberet (p. 65. Epiſt.) & generalia ſe negligere, in ſpecialibus unice eſſe occupatum, tanquam vitium aliquod fateatur (ibid. p. 3. *b.*). Omnes bonos ubique laudavit, neque quemquam, a quo profecerat, abſque grati animi teſtimonio reliquit. Animo ita excelſo fuit, ut GUILANDINUM ab aſperiori in communem inimicum MATTHIOLUM contentione ſerio revocaverit (ib. p. 140.). Honeſtiſſimi animi luculenta edidit teſtimonia, in aliorum operibus edendis, ſed inprimis in MOIBANI hæredes (p. 41. *b.*), in quorum gratiam etiam amatiſſimas ſibi plantas aliquandiu deſeruit (ib.), mercedem autem laboris ſui pupillis condonavit. Pietate ſumma fuit, cujus documentum certiſſimum eſt, in ea Epiſtola, quam ad OCCONEM paucis ante impræviſam mortem diebus edidit (p. 55. *b.*). Iis cum eſſet moribus, omnibus ſuæ ætatis doctis viris cariſſimus fuit, ipſi AMATO, minime liberali in laudando, omnium doctorum dictus Magiſter (*Centur. Hiſt. Med.* VII. Hiſt. 6.). Ergo ex Sarmatia uſque luculentis donis ornatus (p. 115. *&c.*) accepit plantas a KENTMANNO (*Epiſt. ad Wolf. ed.* p. 5. 6. *& Epiſt. ad* KENTMANNUM. n. 1.), ALDROVANDO (*Epiſt. Wolf.* p. 79.), JOHANNE FABRICIO CURIENSI (ib. p. 92. *b.* 97. *&c.*), FELICE PLATERO (p. 101. *b.*), VALERANDO DOUREZ (*Epiſt. ad* J. BAUH. n. 19.), JOH. BAUHINO (in Epiſt. ad eundem ubique, in WOLFIANA vero edit. p. 101. *b.* 121. *b.*), THEODORO ZWINGERO (in iisdem p. 101.), BENEDICTO ARETIO (ib. p. 116. *b.* 119. *b.* 121. *b.*), JOHANNE CAIO Britanno (p. 134.), COLLINO Sedunenſi (*de Aconito* I. p. 5.), ADOLPHO OCCONE (*Ep. Wolf.* p. 69.), LEONHARDO RAUWOLFIO (p. 60.), STOEKLINO (p. 80.), HOLZHALBIO (p. 84. *b.*), QUADRIO (*de Aconito primo* p. 5.), EUSTATIO QUERCETANO (ib. p. 13.), CORTUSO (*Epiſt. ad* JOH. BAUH. n. 20) aliisque. Icones vero Stirpium habuit ab OCCONE (p. 50. 52. *b.* 78. *b.*) GEORGIO FABRICIO (p. 88.), ſed malas iſtas (p. 89. *b.*), ARETIO (p. 99. 121. *b.*), LEUSCHNERO, (*Epiſtola ad* KENTM. 27.), KENTMANNO (ib. & præf. ad CORD. L. IV.). Sic ſemina miſerunt ADOLPHUS OCCO (p. 77.), HOLZACHIUS (p. 84. 87.), TH. ZWINGER (p. 105. *b.*), CASP. WOLFIUS (p. 122.), J. BAUHINUS, alii.

Ita porro Animalium icones communicaverunt VALENTINUS GRAVIUS (p. 1316.), quas valde laudat JOHANNES CAIUS (p. 135.), SITTARDUS (*Ep. ad* KENTMANNUM, n. 1.), KENTMANNUS (*ubiq. in Epiſt.*), JOHANNES BAUHINUS (*Ep. ad ipſum* n. 32.), SIGHARTUS (*Epiſt. Wolf.* p. 726.). Plures vide in *Præf. ad L. Hiſtor. Anim.* & inter eos RONDELETIUM, GUILANDINUM, ALDROVANDUM.

Lapides & foſſilia donarunt PONTANUS (*Ep. cit.* p. 31.), VALENTINUS GRAVIUS (*Ep. ad* KENTMAN. n. 10.), KENTMANNUS (ib. n. 13.), JOHANNES BAUHINUS (*Epiſt. ad* J. B. *b. &c.*); terras JOHANNES CRATO (*Epiſt. Wolf.* p. 14.), ACHILLES GASSERUS (p. 43. 54.); Conchas J. CAIUS (p. 134.), Piſces KENTMANNUS (ib. p. 56. & ad KENT. n. 9. *&c.*), FELIX PLATERUS (*Ep. Wolf.* (p. 97. *b.*), HEROLDUS (Venetiis ib. p. 6.), GEORGIUS FABRICIUS (p. 132.), alii alia.

Adde his præſidiis proprios labores. Plantas quidem in Alpibus plurimis itineribus quæſivit. In Monte Fracto fuit ut ex deſcriptione apparet. Alio itinere, comite JOHANNE BAUHINO ſummas Rhæ-

Animalium ſane incomparabilis fuit, ita ut videatur natura conſtituiſſe prodigium in eo homine. Scripſit de omnibus animalibus, de piſcibus, de plantis, *&c.* non deſcripſit (*a*) ex aliis, ſed ipſe, quæ expertus eſt, ea nobis tradit: verum quod maxime mirum eſt, dum tanta opera ſolus molitur, fecit unus tot & tanta experimenta (*b*), quot omnes alii coævi ne junctis quidem viribus fecerunt. Tandem expoſiturus virtutem radicis doronici (*c*), ut ſopiret lites Italicas, in ſemet ipſo cepit experimentum lethale, nam funeſtus exitus ejus vim deleteriam in ea radice, de qua diſputabatur, demonſtravit. GESNERI Opera (*d*), ubique poſſunt acquiri, emantur avide, habe-

Rhætorum Alpes conſcendit, ad acidulas Mauritianas, quas cum fructu bibit (*Epiſt.* p. 23), ad Thermas uſque Tellinas anno 1561. (*Ep. Wolf.* p. 1. *b.* 85. *&c.*), aliis annis alias. Debilis & quinquagenarius in lacu Tigurino natavit, ut plantas quæreret (*Ep. ad* BAUH. n. 17. p. 118. & alibi.). Lauſannæ etiam, Lutetiæ, in Inſubria, Gallica Provincia, ex qua redux iter fecit RAUWOLFIO Socio (*Ep. Wolf.* p. 606.), & in Italia operam ad conquirendas ſtirpes impendit. Propter piſces marinos Venetias profectus (*Hiſt. Vitæ Simler* p. 9. & *Præf. ad Hiſt. Aquatilium*), etiam Auguſtæ fuit (p. 65. *Epiſt. Wolf.*), ob Rhenanos vero piſces Argentorati (*Hiſt. Vitæ* p. 10.). His auxiliis & collata hinc fida naturæ obſervatione, inde copioſiſſima lectione Auctorum effecit, ut quadraginta & novem annis, quibus vixit, enormem vim Librorum in omni fere artium ambitu ſcripſerit, nullum tamen, cujus editi pœniteret.

(*a*) Veterum Scriptorum loca undique conciſe in Hiſtoriam Animalium ita ſtipavit, ut nihil fere deeſſet, ex omni genere Phyſices & Philologiæ, quod deſiderares. Proprias tamen ubique deſcriptiones, icones etiam non exiguæ pulchritudinis addidit, etſi ne tales quidem viro gnariſſimo ſatisfacerent (*Epiſt. Wolf.* p. 20. 3.). Eas icones pro ditioribus amicis vivis ornari coloribus curabat, mire nitidis (*Epiſt.* p. 186.), quale exemplar in mea Bibliotheca eſt.

(*b*) Non alia re Medicinæ magis profuit quam hujuſmodi experimentis, quibus rerum vires in ſe ipſo expertus eſt. In omni enim planta ſolebat ſapore, odore, vires explorare, deinde virium periculum facere deglutiendo (*Epiſt. Wolf.* 553. *Hiſt. Vit.* p. 146.), ſenſim aucta doſi (*Epiſt. Wolf.* p. 75. *b.*), ne ſibi noceret, non parcendo venenatis plantis, cum fruſtra monerent amici (l. cit.). Ita adquiſivit ſenſim miram peritiam de viribus plantarum judicandi, ut vel ſolo odore diſtingueret purgantes plantas (eod. loco). Ita vires exploravit purgatorias Eupatorii Cannabini (*Ep. cit.* p. 6. 121.), Ellebori, Gratiolæ (p. 22. 71. *b. & ad J. Bauh.* 33.), tum efficaciam Antithoræ (*Epiſt. ad J. Bauh. n.* 30. & *Wolf* p. 66.), foliorum Tabaci (*Epiſt. Wolf.* p. 79. *b.*), Lycoperſici (cujus integrum pomum innocens expertus eſt p. 107.), Polygalæ, cujus vim commode purgantem detexit (*l. c.* p. 121.), Thoræ Waltenſium (*de Aconit.* p. 18. *b.*), Paridis, *&c.* Sic eclegma de Spina cervina (*Epiſt. Wolf.* p. 166.), Oxymel elleboratum, & Thermarum Badenſium uſum internum ipſe primus expertus eſt, qui noſtris iterum temporibus celebrari cœpit (p. 18. 57. *b.* 80.). In mineralium tamen viribus inveſtigandis merito cautior erat, Sulfure excepto (*Epiſt. Wolf.* p. 716.). In Canibus etiam Nucem vomicam (*ib.* p. 14. *b.* 33. *Epiſt. ad J. Bauh.* n. 31. p. 147.), Paridem, Balſaminen impatientem (p. 109.) exploravit. Experimenta in ſe ipſo facta ad ægrorum curationem transferebat, de quibus inferius dicendi locus erit. Adde nunc indefeſſo labore ex omni hominum genere profeciſſe GESNERUM, & ne Ruſticorum quidem experimenta ſpreviſſe (*Hiſt. Vit.* p. 14. *b.*).

(*c*) Illepida fabula a COTTÆO primum, quantum vidi, profecta, paſſim in Medicis Hiſtoriis reperitur, tum apud FLOYERUM nuper *in Præfat. Pharmacobaſani.* Sed falſiſſimam eſſe facile evincunt *Epiſtolæ* GESNERIANÆ. An. 1564. in Martio ſumſit eas Doronici duas drachmas, a quibus ventriculum ſibi paulum debilitatum ſenſit (*Epiſt.* p. 18. *b.* 746. 78. *Hort.* p. 257.). Anno vero 1565. die 13. menſis Decembris ex peſte, carbunculo in pectore enato, obiit (*Hiſt. Vit.* p. 19. *b.*). CL. SCHULZIUS paulo deteriori modo rem narravit: periiſſe nempe eo die, quo mane ſcripſerit ſe Anthoram ſumſiſſe *Mat. Med.* p. 316. ſed abſque ullo boni Auctoris teſtimonio, aut veritatis ſpecie.

(*d*) Opera GESNERI ordine recenſebimus, quæ quidem ad rem naturalem, aut Medicam pertinent. *De Lacte & operibus lactariis* Libellus. Tiguri prodiit 1541. in 8. Juvenile Opus inprimis philologicum, & ex veteribus collectum, plantæ aliquæ per occaſionem deſcriptæ. *Naturalis Hiſtoriæ compendium.* Baſil. 1548. 8. * *De Thermis & Fontibus medicatis Helvetiæ.* Venet 1553. fol. *
Hiſtoria Animalium, vaſtiſſimum Opus, cujus tres tomos edidit CONRADUS. Eadem omnibus methodus, ordo generum alphabeticus, cum nondum ſatis cognitæ eſſent analogiæ. Nomina Anima-

 lium

habebitur certe ex iis unde lucrum fiat in ſtudiis, nam quo plus increſcit ſtudium inter mortales, eo plus increſcit viri iſtius fama. Fabulas omnes eruditiſſime expun-

lium 1. antiqua, & hodierna, & a ſe ipſo excogitata. 2. Deſcriptio, locus natalis. 3. Vita, œconomia animalis, & nonnunquam aliqua anatomica, ut in Otide, piſcibus nonnullis. 4. Mores. 5. Utilitas in re familiari. 6. Diæteticus uſus. 7. Medicus. 8. Mythologia univerſa. Ælianum, Nicandrum totum, iatrica loca Athenæi, Galeni, Alberti Magni, plurimos alios Auctores totos intulit Operi, & ſuo loco diſpoſuit, ut ſit pro Bibliotheca animali. Hujus Operis pars prima de *Quadrupedibus viviparis* prodiit Tiguri 1551. fol. ampla, ob copiam rerum ex Geoponicis. Botanica paſſim intermiſta ſunt. Exoticas Animalium ſpecies, ut ea ætate exſpectari poterat, paucas habet, neque fere ſatis bene expreſſas. Exemplo Pantheræ, Rhinocerotis, aliorum. Aliquas etiam icones, quas ab amicis habuit, malas eſſe fatetur, ut leporini Vulturis a FABRITIO miſſam, ſed in univerſum non valde placuiſſe ipſi ſuas icones, plurima argumenta demonſtrant, tum quod ſumptus contraheret Froſchoverus, tum quod difficillime prototypos compararet. Eleganter enim cæterum & delineatæ & ſculptæ ſunt. Denique Opera ſua de Animalibus congeſta magis quam digeſta eſſe agnoſcit. *Epiſt. Wolf.* p. 16. *b.*

De *Quadrupedibus* L. II. De *Oviparis*. Tiguri 1554. *Appendix ad hos duos libros*, eod. anno *ibid.* quæ in editione anni 1560. ſuis locis inſerta eſt. Continet icones novas CAII, BELLONII. Aliquæ etiam ad vivum expreſſæ ſunt.

L. III. de *Avium natura*. Tig. 1555. f. L. IV. de *Aquatilibus*. Tiguri 1558. f. Hic tomus reliquis plenior eſt. RONDELETII enim & BELLONII icones inſertas habet omnes, aliquas ſed paucas SALVIANI, tum proprias GESNERI, ut qui ſolus fere Helveticos Piſces lacuſtres & fluviatiles cognitos habuerit. Hunc tomum Imperatori FERDINANDO I. dicavit, a quo gentilitium inſigne accepit quatuor inter animalia Regum, quod Andreæ patruo, viro honorato ejuſque filiis, ipſe improlis inſervire voluit (*Ep.* p. 19. *b.* 21. *b.*). Ea ex familia duo Profeſſores Tigurini unice ſuperſunt, JOHANNES JACOBUS, nummorum cognitione clarus, & JOHANNES vetuſtiſſimus & fidus meus hoſpes, amicus, matheſeos, botanices & rerum naturalium amore clarus. Icones vero animalium Geſneri ſolæ ſeorſim an. 1560. editæ ſunt, auctæ & emendatæ.

Porro edidit *Hiſtoriam prodigii quo Cœlum ardere viſum eſt.* Tiguri an. 1561.

Foſſilium hiſtoriam minus perfecit GESNERUS, cum præſertim, ut ipſe addit, Helvetia fere absque metallis ſit. Huc tamen pertinent, *Deſcriptio Montis Fracti: Morochti lapidis deſcriptio:* Deinde collectio Librorum *de omni rerum foſſilium genere, gemmis, lapidibus, metallis & hujuſmodi* quæ Tiguri an. 1565. prodiit in 8. inter Opera GESNERI noviſſimum. In eo pleraque equidem aliena ſunt: non tamen exiguus eſt ipſius GESNERI de *Rerum foſſilium, lapidum & gemmarum figuris & ſimilitudinibus Liber*, quo varia genera foſſilium ſecundum figuras diſponuntur, ſive linearum circumſcriptione ſimpliciori ſive exquiſitiori ſint aliqua ad animalium aut vegetabilium genus ſimilitudine. Coralliorum ergo, & lapidum, quibus teſtaceorum figura ineſt, primus hiſtoriam delibavit. Imperfectiorem vero laborem eſſe, a typographo præcipitatum ipſe fatur (*Epiſt. Wolf.* p. 15. *b.*). Non tamen omittendum eſt duplex, ni fallor, GESNERI inventum. Primus, quantum novi, ſal acidularum coquendo paravit, & de fonte quidem Rhætico (Mauritiano) ſalem amarum paravit, quem pro nitro vero veterum habuit: alium vero ex fonte Sculterri magis ſalſum, acriorem (*Epiſt. Wolfii* p. 84. *b.* 91.), nempe fixum. Idem vitriolum acidulis vires præbere ſagax pervidit (*Epiſt.* p. 77. *b.*). Deinde ſuccinum bitumini cognatum eſſe docuit, & in ejus glebis aliquid vitriolici efflorui ſſe vidit (*Epiſt.* p. 45. *b.* 68. *b.*), quæ ſententia recentiorum experimentis nunc evicta eſt.

Verum ſi aliis artibus pares paucos invenit, nullum vel ſecundum in plantarum cognitione, quoad vixit, habuit. Ita enim a prima juventute, ab avunculo JOHANNE FRICCIO inſtitutus (*Præf. ad Catalog. Quadrup.*) amabat plantas, ut in iis quodammodo ſe inſanire fateretur (*Epiſt. Wolfii.* p. 117. 118. *a.*). Multis ergo annis ad integram ſtirpium hiſtoriam ſe præparavit, ut anno 1551. rararum ſtirpium ſuper centum icones (*Ep.* p. 116. *b.*), anno vero 1555. mille figuras ſtirpium paraverit, quingentas autem plantas nemini dictas moriens collectas reliquerit (*Hiſt. vit.* p. 15.); Opus autem ex ducentis ſexaginta Libris collectum paraverit editioni (*Epiſt.* ad J. BAUH. n. 26.), ut pari ordine plantarum hiſtoriam elaboraret, qua animalium illa edita eſt (C. WOLFII *po licit.* p. 756.). Sed & ipſe omni fere anno montem aliquem adiit (*Præf. ad hiſt. Mont. Fract.*) & ab an. 1560. hortum coluit (*Epiſt. Wolfii* p. 115.), aut omnino duos (Præf. ad Libr. *De hort. Germ.*).

Cum-

punxit, & vera ac utilia repoſuit. Proſtant ejus Opera multis voluminibus in folio.

Ad

Cumque nullas aliorum icones valde probaret (l. c. p. 13.), mira & exquiſita cura proprias depingendas curavit, ad exemplaria viva a ſe ipſo undique collata (*Epiſt.* p. 27. *b.*), ut ipſe ſubinde manum adhiberet operi. Vidi & ſtupui ſubtiles teneroſque calami tractus, colorum fidem, characteres exquiſitos, quorum etiam ſpecimina ſunt in Matthioli compendio CAMERARIANO. In re herbaria longe plura præſtitit, quam ante ipſum quiſquam, characteres nempe primus pervidit, quibus & ſpecies multæ plantarum in unum genus conjungerentur (*Epiſt. Wolf.* p. 39. *b.*), & multa genera in unam claſſem. Eos characteres in flore & ſemine inprimis poſuit (*Ep. Wolf.* p. 1136. &c.), in quibus accuratiſſime pingendis valde curioſum ſe eſſe, & profitetur (*Epiſt.* p. 64. *b.* 113.) & res ipſa demonſtrat. Ergo Moluceam lamiis adfinem in flore vidit, etſi ſeminis figura differebat, cui parti plurimum in cognationibus ſtirpium tribuebat (p. 656.), idque addere ſolebat iconibus (p. 107.). Staphiſagriam & aconitum adfines eſſe invenit (*ib.* p. 113.), ut alibi ſcorzoneram & tragopogonem (p. 3. *b.*). Dulcamaram vero ad ſolana reduxit (p. 84. *b.*). Calceolum in ſodalitatem orchidum revocavit (p. 96. *b.*). Sed petali etiam & calycis diſtinctionem pervidiſſe apparet, cum calicem Hellebori (conſtans nempe involucrum) ab imperitis pro flore haberi ajat (*Ep. ad Kentman.* n. 24.). Denique innocentiſſimum illud laborum Botanicorum præmium primus, certe inter recentiores, propoſuit, ut nomen celebrium in re herbaria virorum plantis imponeret, prout quiſque vires alicujus ſtirpis in liquidum conſtituiſſet experimentis ſuis (p. 73.). Ita Volratam volebat conſtituere, & Aretiam ſeligendam proponebat ARETIO (*Ep.* p. 120. *b.*). Ita JOH. BAUHINO afferebat cognominis plantæ honorem (*Epiſt.* ad J. BAUH. n. 32.), & ACHILLI PYRMINIO Gaſſeriam vel Achilleam (l. c. p. 42.) & *Adolphiam* vel *Occoniam* (*Ep. a Wolferd.* p. 73.) pro qua amico ſuo OCCONI Pirolam proponit (p. 63.), & Burſam paſtoris, ſi ſuccum ejus, liquorem, viresve exploraſſet (p. 73. *b.*). CORTUSIUM vero & CALCEOLARIUM ſibi ſtirpes jam ſelegiſſe ad JOH. BAUH. ſcribit (*Epiſt. modo cit.*).

Opera ad rem herbariam pertinentia ſunt.

Hiſtoria Plantarum & vires ex Dioſcoride, P. Ægineta, Theophraſto, Plinio & recentioribus Græcis. Tiguri. 1541. 8. Pariſiis eod. anno. 12. cum annos natus eſſet 25. Alphabetica eſt & laboris plena compilatio deſcriptionum plantarum, quæ apud veteres reperiuntur, magis tamen ad vires reſpicit. Lauſannæ ſcriptus eſt Libellus.

Catalogus Plantarum, Latine, Græce, Germanice & Gallice. Tiguri 1542. 4. Plus hic eſt cognitionis herbariæ, intercurrunt enim aliquæ rariores. RUELLIO plurimum utitur & TRAGO.

Præfatio in Libros de natura Stirpium Hieronymi Tragi a D. KYBERO Latine editos an. 1552. 4. Brevis eſt Catalogus Botanicorum, quorum numerum mireris, ubi videris recentiſſimum eorum Tragum eſſe. Judicia fida neque ubivis obvia.

De Stirpium collectione Tabulæ, per duodecim menſes. Argentorati 1553. 8. & multo auctius per CASP. WOLFIUM an. 1587. 8. Initium faciunt Tabulæ ſtirpium per differentias ſuas. Videas ibi aliquot Claſſes plantarum flore radiato, polypetalo pleno, pappoſo, monopetalo calathiformi, tetrapetalo, pentapetalo, paniculato, verticellato, definitiones calycis, gemmæ, ſeminum in ſiliqua, in vaſculo, nudorum, quæ γυμνόσπερμα, methodi, uno verbo, primitias. In altera parte plantæ alphabetico ordine, exſtant cum menſibus quibus florent. Raræ aliquæ ibi habentur, & GESNERO primum dictæ. Denique alius Catalogus ſequitur, in quo ſecundum menſes recenſentur.

De variis & admirandis herbis quæ lunariæ nominantur, & obiter de iis rebus quæ in tenebris lucent, & deſcriptio Montis Pilati juxta Lucernam. Tiguri 1555. 4. Auriculæ, Lunariæ ſiliquoſæ, Oſmundæ majoris, Rorellæ icones, Thoræ prior deſcriptio, Montis Fracti plantulæ, fere omnes primum a GESNERO deſcriptæ, hic exſtant præter aliquas, quas in adjecto carmine primus nominavit RHELLICANUS.

De Stirpium aliquot nominibus vetuſtis ac novis. Baſileæ 1557. 8.

Ad Valerii Cordi Opera additiones. Argentorati 1561. fol. & 1563. De Cordo ſuo loco. Candidiſſimus GESNERUS ignoti ſibi hominis Opera mire ornavit, communicata ab HIERONYMO HEROLDO Lipſienſi. Præpoſuit judicia ſua de DIOSCORIDIS editoribus, deinde Lib. IV. prioribus hiſtoriæ plantarum Libris addidit, icones vero tum Tragianas, tum ſuas, & ſynonymias. Sed uti in univerſum queritur de vitiis ſuæ editionis GESNERUS (*Ep.* p. 2. 10. 134.), icones ſæpe tranſpoſitæ ſunt, quæ corrigi poſſunt ex monitis editioni an. 1563. additis. Addidit L. IV. Cordi,

Ad ſcientias etiam promovendas multum contulit ANDREAS CAESALPINUS

di, icones & hiſtorias doctiſſimas Tulipæ, novæ tunc plantæ, chamæceraſi montani, tres alias, ARETII & FABRICII itinera botanica in monte Stok-Horn, Nieſen, Galand, bene grandem denique Librum ſuum de hortis Germaniæ. In eo primo refert hortos botanicos univerſæ Europæ quales eo ſeculo dabantur. Deinde Catalogum ſtirpium, quæ vel in Helvetia ſponte provenirent, vel a GESNERO aut aliis amicis in horto alerentur. Hæc prima florarum eſt, quam in additamentis ex itinere alpino anni 1560. facto pulcherrimis plantis ditavit.

Medicam equidem Praxin GESNERUS non valde quæſivit, cum & Philoſophiam doceret ex officio & obrueretur ſuis laboribus (*Epiſt. Wolf.* p. 87.); cum tamen eruditione excelleret, ab ægris etiam in deſperatis morbis adhibitus, maſculam & felicem medicinam magna cum laude exercuit. Maniæ, Apoplexiæ, Hydropis, Epilepſiæ, ſenilis Aſthmatis felix debellator (*Ep.* p. 2. *b.* 5. 10. *hiſt. vit.* p. 15.). Inerat viro innata ingenii rectitudo, qua ſuper ætatis ſuæ præjudicia ſolus fere ſe extulit. Ita gemmas & aurum nullius momenti medicamenta eſſe, ex earum indigeſtibili virtute pervidit (*Ep.* 4.), & contra CRATONEM defendit, ut rubi Ydæi ſyrupum facile præferret omnibus (*Epiſt. Wolf.* p. 50. *b.*). Idem antiquorum efficacem medicinam erecto animo revocare in uſum adgreſſus eſt. Arteriotomen, ex hominum memoria omiſſam operationem, in FELICE WURTZIO feliciter adhibuit (*Ep. cit.* p. 96. & FEL. WURTZ *wund-arzney.* p. 703.). Popliteam etiam venam ſecturus erat varicoſæ feminæ, niſi repugnaſſet indocilis (*Epiſt.* p. 85. *b.*). Deinde inter medicamenta ea amabat, quorum certior virtus eſſet. Helleborum ergo, dudum obſoletum, non ad purgandam ſolum alvum, ſed ad incidendos craſſos humores, in aſthmate, arthritide, apoplexia, menſibus ſuppreſſis, adhibuit; maxime vero oxymel helleboratum ex albo helleboro paratum duplex, mite ſatis purgans (*Epiſt.* p. 9. 126. 20. *b.* &c.). Deinde aquam ex helleboro cum aceto deſtillatam (p. 11. 25.); helleborum denique album ipſum cum melle & aceto coctum, vel vinoſam infuſionem (p. 12. 13. *b.*), & utrumque nigrum & album (p. 68. *b.* 83.) involvulo & omphalocele feliciter adhibuit (p. 86.). Opium quod eo ævo pro veneno habebatur, maximarum virium eſſe, & movere ſudorem, contra Scholarum frigidam naturam opio tribuentium opinionem & cognovit, & ipſi opio theriacæ vim tribuit (p. 61. 69. *b.* 114. *b.*). Paridem herbam cognatam ſolanis, viſo uſu narcotico (p. 346.) ad hæmorrhoides adhibuit (p. 21.). Oleum vitrioli ipſum, dudum ante SYDENHAMUM, in febribus propinavit (p. 13. 63. 67. *b.* 82.). Acetum deſtillatum, ad ſudorem in peſte movendum ante BOERHAAVIUM commendavit (l. c. p. 46.). Balſamines vim diureticam in ægris expertus eſt (p. 109.). Aquæ frigidæ ad morbos acutos malignos vim mirabatur negligi (p. 11.). Lixivium fabalium ad calculum laudavit, ante nupera experimenta (p. 73. *b.*) & fraga (p. 92. *b.*). Quartanas, Scholis inexpugnabiles, ſæpiuſcule devicit (*Ep.* ad JOH. BAUHIN. n. 8.). Gentianæ ſucco ad febres efficaciter uſus (*Epiſt. Wolf.* p. 58. 63. 97.). Purgantibus indigenas addidit plantas, Eupatorium ut commodum Emeticum, (p. 63.). Polygalam purgantem, Gratiolam, &c. Oleo lini in pleuritide mali moris feliciſſime uſus eſt (l. cit. p. 20. 21. 39. 108.). In diſpenſatoriis dubiis aut inertibus medicamentis efficacia ſubſtituit, tunicæ flores utrique *Bun*, albo & rubro (p. 52. 80. &c.). Nec obſervationes raras neglexit, ut canthari antennati qui ex alvo feminæ dejectus eſt (p. 22. *b.* 94. *b.* &c.)

Opera ad Medicinam facientia varia edidit, ſed fere minora. Ea ſunt: * *Medicamentorum ἀντιβαλλομένων* GALENO *adſcriptorum Tabula cum adnotationibus.* Baſil. 1540. 8.

Symbola GALENI *experimentorum ex ejuſdem Libris collecta*, *Compendium ex* L. ACTUARII *doctrina* GALENI *de compoſitione Medicamentorum ſecundum locos. Tiguri* 1541. 8. *

Apparatus ſimplicium Medicamentorum ex DIOSCORIDE & MESUÆO, *& univerſalia præcepta Pauli Æginetæ de Medicamentorum compoſitione.* Lugd. 1542. 8. *

Enchiridion Medicamentorum purgantium & vomitoriorum alphabeticum. Baſileæ 1546. 4. *

De ſecretis remediis Theſaurus EVONYMI GESNERO Auctore. Tiguri 1554. 8. Formulæ ſunt aquarum & aliarum præparationum pharmaceuticarum & chemicarum, quarum pretium ex eo potius tempore quo Liber ſcriptus eſt, quam ex noſtro æſtimare oportet.

Ad editionem *optimorum Scriptorum Chirurgiæ*, quam Tiguri an. 1555. in folio procuravit GESNERUS, Bibliothecam Chirurgicorum Scriptorum omnium ad ſua tempora ſubjecit.

Ad GALENI editionem FROBENIANAM an. 1562. varia addidit, vitam GALENI, Operum Catalogum, Commentatorum, Adverſariorum & Laudatorum enumerationem, qua fere tota ad id tempus hiſtoria medica poſt GALENUM continetur.

En-

NUS (*a*), Medicus a corpore Pontificis Maximi. Vir fuit in naturalibus peritiſſimus, docent hoc ſatis ejus Opera Botanica, quæ edidit ſuppreſſo ejus nomine MORISONUS (*b*). Primus fuit CAESALPINUS, qui dignoſcendis plantis ſigna ex fructificatione ſumſit, primus etiam inventor fuit circulationis ſanguinis, ſed non

Enchiridion rei Medicæ, ex variis Tractatulis compoſitum, dedit Tiguri 1563. 8. * Denique in *Bibliotheca univerſali ſeu Catalogo Scriptorum omnium*, Tiguri 1545. fol. edita, & in *Pandectarum* Libris XIX. qui ſecundus Tomus Bibliothecæ eſt an. 1548 impreſſus, inter innumerabiles Scriptores, quorum Opera recenſet GESNERUS, etiam de Medicis aliqua documenta habentur, parciora tamen ſunt, quod Liber XXmus. Pandectarum qui Medicos Scriptores continere debebat, & in quo laborabat CONRADUS (*Epiſt.* p. 114.), nunquam prodierit in lucem.

Numeroſos admodum Libros, quos in omni humaniorum Literarum ambitu ſcripſit GESNERUS, tum quos alienos maximo numero edidit, omitto, ut poſthumos aliquos tangam. Eo ergo pertinent *Epiſtolæ*. Earum prima & major collectio 226. Epiſtolas continet, a WOLFIO editas Tiguri 1577. 4. Eæ in tres Libros diſtributæ ſunt, nullo ordine, & turbatis temporibus. Plurima ibi ad vitam GESNERI, ad Hiſtoriam Literariam ejus ævi, ad rem Botanicam & Medicam pertinentia, rara & curioſa continentur. Porro quartus *Epiſtolarum Liber ad* KENTMANNUM unice datarum, Wittebergæ an. 1584. in 4. prodiit, quo 28. Epiſtolæ continentur. Denique CASPAR BAUHINUS Baſileæ an. 1591. in 8. forma Epiſtolas GESNERI ad JOHANNEM fratrem ſuum ſcriptas edidit, juvenem tunc, ſed præceptori ſuo utilem Diſcipulum, qui Baſilea, Tubinga, Monſpelio, Patavio, Lugduno, ſtirpes ad CONRADUM mittebat. Nec aliud fere iis epiſtolis argumentum eſt.

Cum Epiſtolis a WOLFIO editis prodiit etiam C. GESNERI *de Aconito Dioſcoridis aſſeveratio, & de Oxymelle elleborato Liber.* Priori Libello defendit, Thoram Aconitum eſſe, ejuſque venenatas vires demonſtrat, & MATTHIOLUM (qui Doronici foliis ſquammariæ radicem adpinxerat (*Epiſt. ad* KENTM. n. 20.) facile expugnat, & Doronici innocentiam tuetur. Altero Oxymellis utriuſque elleborati compoſitionem & curationes, quas eo medicamento perfecerat, feliciſſimas, ſingulatim perſequitur.

Porro *ſecunda pars Evonymi* ab eodem WOLFIO an. 1569. 8. edita eſt, ſimilis argumenti.

Idem WOLFIUS chartarum GESNERIANARUM hæres, Tiguri an. 1587. in folio, Libellum ejus *de Scorpione* qui ſolus de inſectorum deſcriptione ſupereſt, & *hiſtoriæ Animalium* L. V. *de Serpentibus*, edidit. Ordo idem eſt, qui in prioribus.

Denique magnum illud de Botanica Opus non totum periit. Et de eo quidem labore (in *Epiſt.* ad KENTM. n. 28. paulo ante mortem data) teſtatur GESNERUS ſe hactenus in materia colligenda fuiſſe occupatum, nunc formam incipere dare operi: & in *Epiſt.* a WOLF. edita p. 58. paucis diebus ante mortem, ſpem ſuam ſignificat Opus intra annum iri abſolutum. Schedæ ergo collectæ cum iconibus ad CASPARUM WOLFIUM pervenerunt, qui publico programmate, an. 1568. ad JOH. CRATONEM dato, editionem promiſit. Sed nihil præſtitit, & Theſaurum integrum vendidit JOACHIMO CAMERARIO, quo icones fere 1500. (WOLF. *pollicit.* p. 43. *b.*) continebantur, tum collectanea GESNERI. CAMERARIUS partem iconum ſculpi curavit, & in ſuam epitomen MATTHIOLI tranſtulit, unde in VERZASCHÆ etiam & ZWINGERI herbarios Libros tranſierunt. Pars major manſit inedita, eaque ad VOLCAMEROS, nunc vero ad JU. TEWIUM, Directorem Academiæ Naturæ Curioſorum, &c. pervenit. Apud hunc clariſſimum virum videre eum Theſaurum mihi contigit, & rariores ſtirpes in Catalogum conjicere. Pleræque icones Tiguri calamo exſcriptæ ſunt, non abſque ipſius GESNERI labore, & coloribus vivis pictæ, additis, manu GESNERI, locis natalibus, & variis ad plantæ cognitionem facientibus notis. Aliquæ minus bonæ ſunt ab amicis communicatæ. Numerus figurarum reſpondet WOLFIANO. Scripti vero GESNERI codices etiamnum Norimbergæ extant. Plurimorum certe quæ CLUSIO, JOH. BAUHINO, recentioribus vulgo tribuuntur, inventorum ad GESNERUM rediret gloria, ſi unquam incomparabile Opus ſuum adſpiceret lucem.

(*a*) Aretinus, Profeſſor Botanices Piſanus, & Archiater CLEMENTIS VIII. obiit an. 1603. Vir ingenio perſpicaci, ſed Ariſtotelicis theoriis nimis implicatus, ut in aliena varia, & in ipſam denique univerſi cum Deo identitatem delapſus fuerit. In rebus vero ſenſibus ſubjectis, ubi neminem ſequebatur ducem, viam veri conſtantius ſecutus eſt.

(*b*) CÆSALPINUS equidem conſtituit genera aliqua naturalia, minus nota ſuperioribus, ex ſemi-

non evulgavit, nec eo uſque penetravit (*a*), quo HARVEIUS. Egregia etiam ſcripſit de re metallica. Quæcunque ejus Opera (*b*) acquiri poſſunt, ea emantur utique, nam optima ſunt.

Succedit MARINUS MERSENNUS (*c*) ex Minimorum familia, qui Ordo Mona-

ſemine maxime deſumta, ut pomiferas, umbilicatas, non umbilicatas, amintaceas, apetalas, herbaceas, cucurbitaceas, tetrapetalas, cruciatas, & bacciferas, (ſed has nimis multas & varias), diangias, triangias, aſperi-folias, verticillatas, umbelliferas, gymno-polyſpermas, polyangias, &c. quas claſſes fere omnes recepit MORISONUS, nempe uniloculares, biloculares, uniſiliquas, triloculares, bacciferas, multiſiliquas, gymnotetraſpermas utraſque, compoſito flore plantas, gymnopolyſpermas. Diverſitatem tamen in utriuſque methodo reperias, exquiſitiori attentione animi adhibita. CÆSALPINUS enim a receptaculo ſive placenta genera deducit, MORISONUS a loculis. Hinc ubi tria ſunt receptacula, fructus CÆSALPINO numeratur, cum trilocularibus, ſeparatur a MORISONO & refertur ad uniloculares. Quare cum iſtius methodus laxior & multo imperfectior ſit, quam CÆSALPINI, non videtur eo Auctore valde uſus eſſe.

(*a*) Solent ubique CÆSALPINUM extollere, quod ante HARVEIUM circulationem invenerit. Ut vero juſta fiat æſtimatio meritorum CÆSALPINI, tenendum eſt, circulationem minorem, quæ per pulmonem fit, plurimis Scriptoribus egregie notam fuiſſe, GALENO nempe *de uſu partium* L. VII. & MICHAELI SERVETO L. *de Trinitate*, & REALDO COLUMBO *de re anatom.* L. VII. p. 177. PIGAFETTÆ FALLOPII diſcipulo (apud MONAVIUM in Literis CRATONIANIS. L. V. p. m. 395.) & aliis. Major vero circulatio, qua ſanguis ab extremis arteriis in venas tranſit, atque cor verſus redit, pauciſſimis tacta eſt. De ea CÆSALPINUS cogitata aliqua reliquit, in Syſtematis vero ſpeciem rem nunquam conſtituit (*De Plantis.* L. I. c. 2.), ubi alimentum a venis ad cor duci, inde per arterias in totum corpus adduci ait, non ſatis tamen manifeſto addit, ab arteriis ſanguinem in venas reddi. In *Quæſt.* vero *Medicis* obſervatam venarum intumeſcentiam, quæ fit, in ligatis venis inter partes extremas, & vinculum, explicat ex calore nativo, qui ex arteriis in venas per anaſtomoſin tranſeat.

(*b*) Scripſit *de Plantis* L. XV. Florentiæ 1583. 4. excuſos, cum breviſſima de quibuſdam aromatibus appendice, quæ an. 1603. in 4. Romæ prodiit, & SYLVII BOCCONE Muſæo *Plant.* p. 115. inſerta eſt. Eximium Opus eſt, ſed difficilis lectionis, quod ſtirpium nomina Etruſca fere ponat, nullo cum ſynonymo. Cæterum primus ſyſtema ex receptaculo fructus perfecit, idque ſideliter perſecutus eſt. Deſcriptiones breves, ſed utiles, virium tractatio fere ex veteribus.

De re Metallica L. III. Romæ 1596. 4. & Norimbergæ 1602. 4. a SONERO recuſi. Simplex eſt, abſque multa cauſarum inquiſitione, tractatio de omnibus foſſilibus, nam ſolus tertius Liber metalla tractat. Pliniano more, & eo quem in plantis ſecutus eſt, veterum deſcriptiones & virium medicarum enarrationes refert, additis quibuſdam ſuis aut recentiorum experimentis, plerumque nihil habentibus reconditum.

Quæſtionum peripateticarum L. V. Venet. 1571. & 1593. 4. editi. Hoc inprimis Opere locus de circulatione minori continetur. L. V. C. IV. Solus Liber quintus Phyſiologiam humanam adtingit, priores ad Phyſicam generalem; Aſtronomiam pertinent.

Quæſtionum Medicarum L. II. De *Medicamentorum qualitatibus* L. II. * Uterque Liber cum poſteriori editione Quæſtionum peripateticarum Venetiis prodiit, & quantum ex veterum judiciis video, pro more ſeculi ſcriptus eſt.

Artis Medicæ ſpeculum Hippocraticum, ſpectandos exhibens morbos univerſos. Francof. 1605. 8. & Tarviſii 1606. 8. cum titulo *Praxis univerſæ Medicinæ* editum *. Ex Hippocratica lectione more Italorum magnam laudem conſecutus eſt CÆSALPINUS (CONRING. *Introduct.* C. III. n. 34. p. 109.). Ad mulierum morbos laudat IDEM C. V. n. 18. Simplex cæterum & ordinatum Opus, præfixa anatome partium, tunc morbis ſubjectis, ultimo medicamentis & formulis.

(*c*) Hebræis Literis & Mathematicis enutritus inprimis, pius homo & omnium bonorum amicus, obiit an. 1648, natus annos ſexaginta. Primus in Gallia doctorum virorum conventus inſtituit. Du HAMEL *Hiſt. Acad. Reg. Scient.* p. 7. Scripta ejus numeroſa ſunt. Quibus ego uſus ſum, ea recenſeo.

Quæſtiones in Geneſin. Pariſiis 1623. in folio. Non placuit legenti. Video Hebraicæ Linguæ aliquam peritiam, harmonica aliqua, Aſtronomica practica, de plantis etiam & animalibus quæ rerum inte-

nachorum eſt. Hic Librum conſcripſit in 4. duobus voluminibus contentum, ſub titulo, *de experimentis Mechanicis, Hydroſtaticis*, & in eum congeſſit luculenter experimenta, adeo ut auro cariorem ſit habiturus, qui Libri hujus divitias novit. Quæ certe pro novis apud Auctores ſæpe traduntur, ea apud MERSENNUM reperiuntur. Eo ingenio natus erat, ut omnes eruditos viros coleret, cumque ipſis commercium Litterarium aleret, in quo, quæcunque agerent, laudabat comiſſimus. De induſtria ſæpe committebat eruditos viros, ex quorum litibus fieret doctior, ut duorum Mathematicorum contraria ſentientium laudaret ſententias, ita uterque ad MERSENNUM argumenta ſua ſcribebat, quibus ſuam tueretur ſententiam, atque contrariam deſtrueret. Ipſe vero latens ad retia extricabat ex verbis litigantium, id quod verum erat apud utrumque, hocque ſtatim in collectionibus ſuis annotabat.

Abſolvi nunc præcipuos (*a*) Auctores, qui hiſtoriam naturalem experimentis tantum

interiora ne quidem attingunt. Sed & Sectæ amorem plurimum reperio, & contra veritatem etiam adgnitam, pertinacem renixum.

Cogitata Phyſico-Mathematica. Pariſiis 1644. 4. Liber ex plurimis compoſitus, multo quam prior utilior & maturior. Primo Libro *Pondera* & *Menſuræ* veterum in harmoniam reducuntur, non ſine magna ſuſpicione, eo tranſiviſſe PEIRESCII de ea re ampliſſima collectanea. Multa ad rem monetariam pertinentia. In altera parte *Hydraulicorum* locus eſt & *Pneumaticorum.* Pulchra ibi habet, copias aquarum quæ ex datis tubis dato tempore ex data altitudine cadendo exſiliunt, ejus copiæ variæ mutationes, pro varietate luminum, directionum, etiam ſecundum conicas Sectiones, parabolæ inprimis, de qua proprietates aliquas hac occaſione adfert. Deinde de efficacia aeris compreſſi & renitentis in aquis ſurſum pellendis, Siphonibus incurvis. Hydroſtatica & de ponderatione in aqua, & de arte navigandi aliqua habet. *Harmonia* tertiam partem efficit, in qua plurimum poſuit laboris. Sonorum varietas ex varietate chordarum, campanarum pondere menſuriſve determinanda, vibrationum numero, de conſonantiis etiam, arte componendi inſtrumenta muſica omnium generum agit. Hoc Libro & *ſecundis Harmonicis* majoribus multum uſus ſum, in ea inprimis ætate, Auctoris. Mechanice quartus Liber eſt. Quinque machinæ ſimplices. Ibi de robore cylindrorum metallicorum & ligneorum, prima ni fallor experimenta. De effectibus corporum cadentium aut motorum aliqua, &c. Quinto loco eſt *Baliſtica* qua velocitates ex chordarum elatere generatæ æſtimantur, & de lapſu gravium & curvis, quas projecta deſcribunt. De ſoni velocitate; multa hic utilia. Sexto loco eſt *Geometriæ univerſæ mixtæ & mathematicæ ſynopſis.* Præmittuntur Elementa EUCLIDIS, atque porro ex ARCHIMEDE, APOLLONIO atque veteribus pariter & recentioribus, ambitus univerſus Matheſeos compilatur, ut quiſque Auctor in ſua arte præſtitiſſet. Mechanica & Optica ipſe Auctor ex ſuo labore & COMMANDINI, LUCÆ VALERII, & aliorum inventis compoſuit: Opus eo tempore certe Tironi utiliſſimum, & quantum novi, a nemine tentatum, quare merito a BOERHAAVIO commendatur. *Harmonicorum* L. XII. eodem Auctore, Pariſiis 1635. & 1648. fol. Sonorum natura, generatio & inſtrumenta muſica omnium generum fuſe hic exponuntur. Reliqua Opera, ut *Réflexions de Mathématique, du mouvement; la Vérité des Sciences*, & alia lubens omitto, ut quæ mihi non lecta ſint.

(*a*) Licuerit monere, nimis anguſtum eſſe catalogum Scriptorum, quos PRÆCEPTOR propoſuit. Viſum ergo eſt ex re eſſe diſcentium, ſi univerſum Phyſices ambitum in particulas ſecarem, atque ſingulis ſuos adſignarem Auctores, ex quibus & ipſe plurimum profeciſſem, & Medicus puriſſima inventa haurire poſſit. Cum præterea quadraginta fere annis, qui ab his prælectionibus effluxerunt, elapſi ſint, quibus acerrime ſtudium Phyſicum excultum eſt, & per multo plures, quam olim, Europæ partes, & melioribus Inſtrumentis, & addito matheſeos lumine, cum ſeculum a ſtudiorum humaniorum unico amore ad experimenta & res ipſas induſtriam ſuam converterit, eo major fuit Supplementi neceſſitas.

Phyſices univerſæ Compendia Theoretica.

JOH. BAPT. du HAMEL *de foſſilibus; de corporum affectionibus tum manifeſtis, tum occultis; de corpore*

tum conſtantem locupletaverunt, nam apud eos data quæcunque pro ratiocinio in

corpore animato L. II. junctim editi Nurembergæ 1681. 4. E Scholarum methodo multum retinet, recentiorum tamen paſſim additamenta habet, & Phyſiologiam corporis humani Anatomicis experimentis ſuperſtructam. Carteſiana cum veterum placitis conciliat. Suorum laborum quaſi compendium edidit *de conſenſu veteris & novæ Philoſophiæ*. Pariſiis 1663. Oxonii 1668. 8. editum. Dictio Latiniſſima.

JOH. CHRISTOPH. STURM *Phyſica Electica*. 4. 2. Vol. Altdorf. 1686, 1698, 1730. Electicus Auctor, & experimentator, hiſtoriam opinionum veterum & recentiorum exponit, modeſto addito judicio ſuo, ad progreſſus ergo Phyſices cognoſcendos utilis.

JACOBI ROHAULT *Phyſica* ab an. 1675., quo Pariſiis 4. prodiit, frequenter edita, ipſoque NEWTONO & CLARKIO procurante Londini an. 1710 recuſa, tum denuo an. 1718. & ultimo an. 1729. 2. vol. 8. Commodum Compendium, magis Mathematicum, maxime poſtquam nuperis inventis auctum eſt, CARTESIANI cæterum hominis ſed Mathematici.

FRANCISCI BAYLEI *Inſtitutiones Phyſicæ*. Pariſiis 1701. 4. minime, ut eo ævo, malæ.

JO. KEIL *Introductio ad veram Phyſicam*, ſeu *Lectiones habitæ in Schola Oxonienſi*, an. 1700. & Ed. IV. Londini 1719. 8. Commodum Compendium ad inventa NEWTONIANA, & Mechanicam & Mathematicam Phyſices partem ſuperius jam laudatam.

PETRI van MUSSCHENBROEK *Elementa Phyſices*, Leidæ 1734 & 1741. 8. Maj. uberius vero Gallice edita 2. vol. 4. 1739. ſub titulo *Eſſais de Phyſique*. Palmam, ni fallor, præripit reliquis hic Auctor, qui in brevem Librum & rerum deſcriptionem, & cauſas, nobis certe notas, & experimenta conſtipaverit, veri unicus amator, & ab omni Secta purus.

FRANCISCI TERTII de LANIS *Magiſterium Naturæ & Artis*, fol. T. I. Brixiæ 1680. T. II. 1686. & T. III. Parmæ 1692. Etſi non ignorem, & Scholaſtica & vana varia admiſta eſſe, plurima tamen habet experimenta, maxime ad ſonos & tremores ſonoros, tum ad motus omnis generis, &c. & alia pericula, non ad ſublimem adeo Matheſin, ſed ad miſtam, vitamque humanam pertinentia.

Ad Phyſicam experimentalem, pro univerſali ambitu.

JOHANNIS CHRISTOPHORI STURM *Collegium Phyſicum experimentale*. P. I. Nurembergæ an. 1676. 4. P. II. 1685. 4. & denuo 1701. Non quidem plenum ambitum Phyſices, ſed præcipua tamen recentiorum inventa perſequitur, quæ propriis prius tradiderat diſputationibus. Primus enim experimentalem Phyſicam in Academias Germanicas, ni fallor, introduxit. Ad Medicam rem diſſertationes de oculo, de tubis ſtentorophonicis, de viribus muſcularibus per veſicas explicatis, propius pertinent.

F. HAWKSBEE *Phyſico-mechanical experiments on various ſubjects*. Lond. 1709. 4. 1719. 8. Editio poſterior poſthuma, & aucta eſt. In capiendis experimentis conſtat curioſum fuiſſe obſervatorem menſurarum, eventuum: induſtrium etiam in perficiendis inſtrumentis. In electricæ lucis & attractionis experimentis plurimum laboris poſuit. Sonos in vacuo neque naſci, neque propagari; nihil aerem facere ad vim attractilem tubulorum capillarium; utique refringi radios ab vacuo in aerem propagatos, & magis ſi compreſſus aer fuerit; plurimaque alia evicit, totus fere abſque ratiocinio, per ſola clarus experimenta.

GUILIELMI JACOBI 'sGRAVESANDE *Phyſices Elementa Mathematica*. Leidæ 1721. 4. 2. vol. & multo auctius an. 1742. a morte Auctoris recuſa. Pleniſſimus congenerum, olim etiam meus PRÆCEPTOR. Machinarum & inſtrumentorum vis infinita, eaque ſæpe nova & ingenioſe excogitata. Proprietates corporum fere omnes ſub examen revocatæ, additis poſt experimenta Mathematicis demonſtrationibus. Pleniſſime de vi percuſſionis, de coloribus agit. Id habet difficile Tironi, quod eventus experimentorum a machinis, ab eventibus concluſiones non ſatis ſeparaverit.

J. THEOPHILI DESAGULIERS *Courſe of experimental Philoſophy*. Lond. 1717. 4. 1734. 1745. 4. 2. vol. &c. Breviſſimæ ſunt deſcriptiones experimentorum, quæ magna dexteritate coram principibus viris quotannis demonſtrabat Auctor. Eloquentia valuiſſe & dexteritate in experiendo notiſſimum eſt. Multa ibi medici argumenti & anatomici & machinæ & alia deſcribuntur, minus vulgaria.

RICHARDI HELSHAM *Courſe of experimental Philoſophy*. Lond. 1739. 8. NEWTONIANO more, magis Mathematice, inſtrumentis non additis: dilucida tamen & facili dictione uſus, ad optica, ad frictionem, utilis Auctor.

Phy-

in Phyſica adquiri poterunt, dico principes Auctores, nam qui hos omnes habet, nihil

Phyſique expérimentale par M. l'Abbé Nollet. T. I. II. III. Pariſiis 1744. 1745. & Amſtælodami 1745. 1746. Majoris Operis tres tomi prodierunt, quibus generalia de ſimplicibus machinis & univerſalibus corporum attributis, hydroſtatica, aere & de ſono continentur. Laus primaria Auctoris eſt facilitas, quam, etiam numeris expunctis, ubique adfectavit. Eventus experimentorum a machinis, ab utriſque concluſiones commode ſejunxit. Primis lineis hujus ſcientiæ ducendis aptiſſimus.

Experimenta varia.

Huc Boylei Opera, ſupra recenſa. Roberti Hookii omnia. Huc ergo *Lampas* ejus, edita Londini 1677. 4. Sed varia præter Lampadem habet, hydroſtatica. Contra Principium Hylarchicum, ſemina filicum, muſcorum, &c.

Ejuſdem *Poſthumous works published by* Richard Waller Lond. 1705. fol. Variæ gravis momenti diſſertationes. De modo & legibus, ſecundum quas ab experimentis axiomata licet deducere. De Luce. De memoria, cujus ſedem, & recte, corpoream facit. De idearum duratione, indeque orta idea temporis. De Cometis. De ſuperficie Telluris, Teſtaceis, origine Montium. Ad Aſtronomiam & Navigationem.

Ejuſdem *Philoſophical experiments and obſervations published by* W. Derham. Londini 1726. in 8. Omnis generis tentaminum eſt farrago, mathematicorum, mechanicorum, ſteganographicorum, anatomicorum, ad vires plantæ Bangue, &c. tum Auctoris tum amicorum.

Wolferdi Senguerd Prof. Leid. *Rationis atque experientiæ connubium & de Tarantula.* Roterod. 1715. 8. Carteſianus fuerat, animo tamen ad experimenta facienda applicato hanc Sectæ notam eluit. Pleraque ad aerem pertinent. Addita tamen hydroſtatica experimenta de ponderibus ſolidorum in fluidis. Tarantulæ vim ad choreas excitandas, mihi hactenus incredibilem, admittit & conatur explicare.

Petri van Musschenbroek editio *Tentaminum Experimentorum naturalium Academiæ Cementinæ.* Leidæ 1731. 4. Superius jam laudata editio, multis experimentis ditior, ad vacuum, frigoris naturam, ignis vim expanſilem, &c. pertinentibus. Ejusdem *Diſſertationes Phyſicæ Experimentalis & Geometricæ.* Leidæ 1729. 4. editæ. Non totam Phyſicam continent, ſed magnetis, (per curioſiſſima & numeroſiſſima experimenta.), tubulorum capillarium, cohærentiæ corporum firmorum, &c. theorias, & ephemerides metereologicas Trajectinas, Medicis utiliſſimas.

Stephani Hales omnia, ſed ad miſcellaneum genus pertinent. *Phyſico-Mechanical Experiments* Londini edita 1739. 8. Princeps equidem tractatio eſt de edulcoratione aquæ marinæ; addit, de ſale condiendis animalibus per injectiones: de conſervandis carnibus: reliqua ſuis locis laudabo.

Phyſica Opera varia integrum ambitum artis non complexa, ſed pluſcula tamen capita, ad hiſtoriam naturalem.

Hieronimi Cardani *de ſubtilitate* L. XXI. Baſileæ, 1554. fol. & repurgati quibuſdam impiis locis, auctius editi 1560. fol. Superſtitioſus homo & Aſtrologus, & vanus cauſarum eventuum naturalium indagator: ſed cum peregrinationes varias ſuſceperit, ubique ſumma curioſitate ductus in rariora naturæ inquiſiverit, Mathematicus denique fuerit non vulgaris, multa eaque ſæpe rariſſima ex omni ambitu Phyſices hic latent experimenta, & obſervationes. Totam vero rerum naturalium hiſtoriam continet.

Ejusdem *de rerum varietate* L. XVII. Baſileæ 1557. fol. Eſt Operis prioris quoddam quaſi Supplementum ordine eodem iisdemque titulis, multa tamen rariora, ſublimiora, mathematica, ſed vaniſſima etiam alia de Dæmonibus, &c. Caute vero ob credulitatem & amorem miraculi eſt legendus.

Julii Cæsaris Scaligeri *exotericarum exercitationum* L. XV. *de ſubtilitate ad Cardanum.* Pariſiis 1557. 4. & Francof. 1582. 8. cum Præfatione Cratonis. Peritiſſimus Latinæ Linguæ Literator, non æque aut Phyſicus, aut patiens experimentorum, qui dedignatus ſit plantas legere, cum de iis ſcriberet. Proſequitur ſingula capita Cardani, & ex recentioribus itinerum Scriptoribus, aut ex ipſo ſuo acri ingenio invenit, quibus ſingula refutet. Aliqua tamen rariora quæ paſſim viderat, miſta intercedunt. Ad has exercitationes in editione an. 1560. acriter reſpondit Cardanus.

Joh.

nihil videbit apud alios novi, quod non melius in ſuis inveniat. Itaque, qui Biblio-

Joh. Rai *Wiſdom of God manifeſted in the works of the Creation.* Londini, 1691. 8. deinde Gallice, Germanice & variis locis & annis. Publici ſunt ſermones, quos ex Boylei ultima voluntate edidit. Carteſii fictitium Syſtema rejicit. Ambitum naturæ, ab ipſis elementis facto initio, percurrit. Hinc foſſilia, vegetabilia, animalia, corporis humani fabricam, rerum fines. In Phyſiologicis tamen fuſior eſt. Pro ſyſtemate generationis univocæ.

Nehemiæ Grew *Coſmologia ſacra.* Lond. 1701. fol. Scopus eſt ex creaturis eruere creatorem. Id inprimis conficit ex fabrica animalium in initio Libri, breviter, quod dolendum, ſed pulchre.

Guilielmi Derham *Phyſical Theology.* Londin. 1714. 8. & aliis variis locis & annis. Continet flores phyſicos magis quam nodos, & hiſtoriam rerum creatarum, quatenus Creator inde eluceſcit, potius quam cauſas modoſque. Plurima tamen ab homine Phyſices univerſæ & experimentorum gnariſſimo utilia & propria, & ex optimis Scriptoribus repetita. Facili dictione ſe commendat.

Bernard van Nieuwentyt *regt gebruyk der waereld beſchouwingen.* Amſt. 1716. 4. 1720. 1725. tum variis annis & linguis alibi, & Pariſiis 1725. 4. Jenæ 1747. 4. Germanice, ſed verius & correctius. Ex natura Deum demonſtrat, Phyſices experimentalis & Matheſeos minime imperitus Auctor, Conſul Purmerendinus. Integra ibi fere naturæ contemplatio, cum finibus rerum. Phyſiologia corporum animalium minime brevis, Hydroſtaticorum experimentorum faſciculum integrum operi inſeruit.

Le Spectacle de la Nature. Paris Ed. I. 1732. Ed. IV. 1735. 12. & ſeqq. Elegantiſſimum Opus Abbatis Pluche, quo nihil aut jucundius aut ſapientius cogitari poteſt. Percurrit naturæ ambitum integrum, & undique teſtimonia divinæ bonitatis conquirit, minus quidem Derhamo Anatomicus, & flores potius rerum ſecutus, ſed recentiorum inventorum amoeniſſimus Doctor, demque ad artes mechanicas, vitæque uſum propius reſpicit. Ad formandum Tironis animum aptiſſimus.

Cornelii Gemmæ *Coſmocritice*, ſive *de naturæ humanæ & divinæ characteriſmis.* Antwerp. 1575. 8. Ob ætatem & varia non vulgaria interſperſa, huc refero, credulum cæterum, & prodigiorum & Aſtrologiæ amantem Auctorem, Cardano proximum. Ad monſtra, morbos epidemicos, aliqua habet.

Johannis Baptistæ Portæ *Magiæ naturalis* L. XX. Antwerp. 1560. 8. Neapoli 1569. fol. (ex Mang. Bibl.) Hamb. 1619. 8. Leidæ 1651. 12. &c. Ex tota Phyſica univerſa, & miraculis propiora delibat, ſive artificia, ſive cauſarum inquiſitiones, ex quibus naturæ eventus producuntur, meretur vero vel ob Æolopi pneumatici (ſive machinæ aerem comprimentis), & cameræ obſcuræ lucernæque magicæ inventum legi, ut tamen cautus ſit Lector, neque promtiſſimam fidem adhibeat inexplorato.

Peiresci Vita jam recenſa eſt.

Pauli Boccone, qui provectiore ætate Sylvius dictus eſt, varia ſcripta. Credulus equidem & miraculorum amator, multa tamen vidit in Sicilia, aliiſque locis, vulgo non nota. Ad rem naturalem pertinent *Recherches & obſervations naturelles* de M. Boccone. Pariſiis 1670. 12. & Amſtelodami 1674. 12. auctius. Hypotheſes aliquæ erroneæ, ut illa de Coralliis. Inſerta de eorumdem globulis in tumidis ramorum finibus repertis Swammerdami obſervatio. Ætnæ incendium. Catalogus plantarum Siciliæ.

Paolo Boccone *Oſſervazione naturali.* Bologna 1684. 8. Multa botanica, ſed quæ fere omnia in poſterioribus ejus Operibus repetuntur, Phyſica multa ſeniliter congeſta, & phænomena non penitus fida.

Ejusdem *Muſeo di Fiſica e di Eſperienze.* Venetiis 1697. 4. Multa paſſim utilia de animalibus venenatis minus notis, de lacte coralliorum, de marinis, de fungis & inprimis de lycoperdis.

Bernardi Connor *Diſſertationes Medico-Phyſicæ.* Oxon. 1695. 8. Judicio perinde & ingenio valuit. Quatuor ſunt diſſertationes. I. de antris lethiferis. Vaporem reſpirationi non idoneum pro cauſa mortium in *canina* illa *ſpecu aſſignat.* II. Veſevi incendium deſcribit. III. Sceleton in unum os anchyloſi coalitum. IV. Uteri in maſſam carnoſam degenerationem.

Francisci Redi Opera omnia. Viri elegantiſſime docti alia Opera alibi laudabo. Huc inprimis pertinet *Eſperienze intorno coſe naturale portate dall' Indie.* Fiorenza. 1671. 4. Varias & proprias omnes obſervationes habet, vim antidoti æmulam lapidum ſerpentum refutat.

Oſſer-

bliothecam comparare voluerit, emat potius iſtos, alios enim ſi emerit & conſuluerit, nunquam perfecte addiſcet Phyſicam.

Sequi-

Oſſervazioni intorno a quelle Gozziole, &c. ſive, de lacrumis vitreis quæ fractæ in pulverem collabuntur.

Lettere intorno all' inventore degli occhiali.

Eſperienze intorno alle ſali fattizi. Ad ſales lixivos plantarum pertinent, pauca magnifica experimenta.

Lettere del Redi. Litteræ ad CESTONEM multa habent ad hiſtoriam naturalem, maxime inſectorum, & animalium marinorum ſpectantia.

REDI Opera junctim edita ſunt Neapoli, Venetiis 1687. 8. & plenius 1742. 8. maj. ſeptem voluminibus: quorum tamen major pars vel poetici, vel medici eſt argumenti.

ELIÆ CAMERARII *Diſſertationes Taurinenſes epiſtolicæ Medico-Phyſicæ.* Tubingæ 1712. 8. Viginti epiſtolæ ſcriptæ, cum Archiater Principem ſuum per Italiam comitaretur. Vir incredulus obſervationibus, neſcio quid habens fanatici, ad refutandum pronior. Varia habet ad rem naturalem, ad refutandum *Woodwardum*, ad Collegium phyſicum experimentale, ad praxin, morbos rariores, & recentiorum inventa.

JOACHIM JUNGII *Doxologiæ Phyſicæ minores.* Hamburg. 1679. Methodicus homo, & qui interiora rerum quæreret, neque in opinionibus conſiſteret. Varia præter Scholarum morem. Inprimis brevia, & propria tamen experimenta paſſim habet, quem plurimi uti notum eſt, fecit J. RAIUS.

Philoſophical Letters between John RAI *and ſeveral ingenious correſpondents, published by* W. DERHAM. Egregius Liber & neceſſarius, miſcellaneæ eruditionis, plurima ad hiſtoriam animalium, inſectorum inprimis, foſſilium etiam & plantarum continet, ex induſtrii viri & eruditiſſimi, & ſui ſimilium amicorum obſervatione nata. Plurima ſunt LISTERI, HULSII, ROBINSONI, quem obiter obſervo ſaponis vim ad tollendas obſtructiones perſpicacem vidiſſe. Literæ fere 150. Sed ſuper omnia placet candor Auctoris, & animi placida benignitas.

ANTONII VALISNERII Opera omnia. Hæc Venetiis an. 1733. collecta, & tribus in folio voluminibus a cognomine filio hoc titulo edita ſunt: *Opere Fiſicho Mediche ſtampate e manuſcritte del Rev.* ANTONIO VALISNERI. Hiſtoria quidem inſectorum inprimis voluit vir elegantiſſimi ingenii, induſtriæ ſummæ, vix tamen ulla rerum naturalium pars eſt, quam non ornaverit. A ſterili autem certe non niſi ſtolido humaniorum Literarum & argutiarum ſtudio Italos ſuos, dudum tardantes, ad res ipſas inſpiciendas, naturæque opera revocavit, magnus generationis univocæ adſector. Feſtiva dictione, ſtylo puriſſimo rerum pondera ornat. Alia opuſcula alibi laudabimus: huc vero pertinent:

Lezzione intorno l'origine delle Fontane. Venet. 1715 & 1726. 4. Veram ſententiam defendit: „omnes nempe fontes ex pluvia aut nive liquefacta oriri". Strata montana deſcribit, & mirum illum torrentem Mutinenſis regionis ſubterraneum.

De Corpi marini che ſu monti ſi trovano. Contra Diluvianos. Venet. 1721. 4.

Racolta di varie oſſervatione ſpettanti all' Iſtoria Medica e Naturale. Venezia 1710. 8. & alias. Deſcriptiones ſunt itinerum quæ plurima ſuſceperat in Apenninum, ad acidulas, fontes varios. Ea itinera in GALERIA DI MINERVA referuntur & in RACOLTA *del Danieli* quæ Venetiis an. 1728. 4. prodiit, variaque argumenti phyſici Opuſcula Auctoris & amicorum continet.

Oſſervazioni ed eſperienze intorno alla Iſtoria Medica e naturale. Collectio eſt Opuſculorum, quæ VALISNERUS variis Diariis inſeruerat, & variorum ex aliis Auctoribus Patav. 1726. 4.

Saggio d'Iſtoria Medica e Naturale. Dictionarii Phyſico-medici ſpecimen. Et hoc & quod ſequitur poſthumum prodiit.

Racolta d'alcune Lettere Scientifiche ſcritte a ſuoi amici.

Miſcellanea curioſa quæ an. 1706. & 1708. tribus voluminibus Londini prodierunt, fere ex Transactionibus ſunt excerpta, uti ſupra dictum eſt.

Obſervations ſur toutes les parties de la Phyſique. Paris 1719. 1730. 1736. 12. Auctor compilationis eſt P. BOUJEANT. Collegit ſua ex Transactionibus Phil. & aliunde.

RICHARD BRADLEY *Phyloſophical account of the works of nature.* Lond. 1721. 4. maj. Scopus primarius eſt demonſtrare ſcalam entium, qua a lapidibus ad terras, per plantas ad animalia aſcenditur. Varia autem vel collecta ex *Transactionibus* & Muſæis variis, vel propria ſatis curioſa adſpergit.

LUD. PHIL. THUMMIG *Verſuch einer gründlichen erläuterung der merkwürdigſten begebenheiten*, &c. Partibus 4. Halæ prodiit 1723. 8. Varia omnino habet ſingularia de fonte inflammabili,

Sequitur ut addam conſilium quomodo his Auctoribus ſit utendum, nam omnes ſpar-

bili, monſtro, foliis plantam reparantibus, de ſurdis mutis, viſu nocturno, ſucco oſſeo, &c. Ejus vero *meletemata* varii argumenti Brunſwici 1728. 4. prodierunt. *

GEORGE MARTINE *Medical and Philoſophical Eſſais*. Lond. 1740. 8. ad Phyſicam pertinent. Concordantia, ut vocant, thermometrorum, & variorum examen atque vitia. Experimenta de incaleſcentia & refrigeratione. Non ſunt illæ ut pondera ſpecifica, neque in ratione inverſa. Calorum ſublunarium gradus varii, aeris, hominis, brutorum animalium. Hic tractatus reliquis utilior. In BOERHAAVIUM non ſine aliqua adfectatione ubique pugnat.

M. DESLANDES *Recueil de différens Traités de Phyſique & d'Hiſtoire naturelle*. Paris 1736. 12.

JO. CHRIST. KUNDMANNI *rariora Artis & Naturæ, oder ſeltenheiten der naturkunſt und arzney wiſſenſchaft*. Breſlaw. 1737. fol. Initium facit deſcriptio Muſei ſui, quo foſſilia, animalia artificialia continentur. Sequuntur obſervationes Medicæ, ad peſtem inprimis, & emortuales faſtos. Hiſtoria ciborum inſolitorum.

Ad Phyſicam generalem, Mathematicam, & de proprietatibus Corporum magis univerſalibus.

ISAACUS NEWTON. *Principia Philoſophiæ naturalis Mathematicæ* variis annis & locis, optime vero Genevæ an. 1739. *ſeq.* 3. in 4. vol. Cum commentariis perpetuis P. P. JAQUIER & LE SEUR & D. CALANDRINI. Hoc admirabili Opere continentur leges motus. Vires centrales, ab IPSO deſcriptæ. De corporis motu per media reſiſtentia, & ea occaſione de ſono, ſyſtema mundi ejuſque leges, & ex legibus explicata phænomena.

CHRISTIANI HUGENII Opera. Eorum quatuor volumina prodierunt, priora duo, *Operum variorum* titulo an. 1714. cura 's GRAVESANDII Leidæ edita 4. continent numeroſa Opuſcula HUGENII, variis locis, aut ſeorſim edita, aut inſerta Diariis. Duo alia anno 1728. ſucceſſerunt Amſtelodami, quorum uno Opera per vitam HUGENII edita reliqua continentur, de lumine nempe nobile Opus, & de cauſa gravitatis. Altero tomo poſthuma jam an. 1703. Leidæ edita habentur, quorum princeps eſt Dioptrica. Deinde de vi centrifuga, de Coronis & Parheliis, de motu corporum ex percuſſione, &c.

ED. MARIOTTE Opera omnia junctim edita Leidæ. an. 1717. 2. vol. 4. Tota fere phyſica ſunt. Libellum de *percuſſione corporum* & *de aquæ motu*, Pariſiis 1686. 12. ab Auctoris morte editum ſupra tetigimus.

De *natura aeris* perutile & BOERHAAVIO commendatum Opus, quo ſolutio inprimis aeris in liquoribus demonſtratur. *De Calore & Frigore* cum priori an. 1676. & 1679. Pariſiis editus Libellus. *De Coloribus* ib. 1686. Sed ille Auctor non pervenit ad NEWTONIANAM exquiſitam radiorum diviſionem, erroreſque de radiis iterum diviſibilibus apud Gallos introduxit. *Experimenta de coloribus & congelatione*. Pariſiis 1682. & ipſa digniora lectu.

CLAUDII PERRALTI Opera omnia, quæ collectim edita ſunt. Leidæ an. 1721. 4. 2. vol. Ex iis ad Phyſicam varia pertinent, quæ quidem inprimis theoretica ſunt, atque in cauſis eventuum expiſcandis laborant, non tamen ſunt ſine experimento. De elatere & duritate corporum. De gravitate, de motu periſtaltico, de ſono fuſior tractatus, ubi ex Muſicis multa repetuntur. Deinde ex tentaminibus phyſicis, ſcilicet de pelluciditate corporum, de eorum reflexione, de congelatione, hic melior & feracior experimentorum.

LEONHARDI EULER *Opuſcula*. Berolini 1746. 4. Alia Mechanica habet & Aſtronomica: alia vero Phyſica de luce & colore, cum nova de utriuſque natura hypotheſi: de particulis minimis materiæ, & de vi inertiæ unica vi corporum. Ea omni luce ſuperioris Matheſeos illuſtravit.

Ad Hiſtoriam Mundi univerſalem.

ISAACI NEWTON Syſtema Mundi, quod Londini an. 1728. & alias prodiit. Ex legibus centralibus planetarum motum & corporum cœleſtium ordinem explicat.

GALILEI GALILEI *Dialogo dove ſi diſcorſo ſopra i due maſſime Siſtemi del mundo Ptolomaico e Copernicano*. Florentiæ 1631. 4. Leidæ 1641. 4. &c. Hic liber quo terræ motum defendit maximarum calamitatum Auctori ſuo cauſa fuit, donec renunciatione ſolenni facta & abjurata hypotheſi ex carceribus Inquiſitionis dimitteretur.

PETRI GASSENDI *Inſtitutio Aſtronomica*. Lond. 1653. 8. & alibi edita compendii loco ſufficere poteſt, aut J. KEILII *Introductio ad veram Aſtronomiam*.

WILH.

ſparſim ſcripſerunt, nec aliter fieri potuit; omnes enim qui experimenta tantum ſcri-

WILH. DERHAM *Aſtrotheology*, variis annis & linguis edita. Hæc vel ſola Medico ſuffecerit, quæ facile intelligibili methodo Syſtema Univerſi exponit, & undique in magnificis ſuis operibus CREATOREM demonſtrat, abſque difficili calculorum apparatu.

Huc etiam quartus Tomus *du Spectacle de la Nature*, de quo ſuperius dictum eſt.

CHRISTIANI HUGENII *Coſmotheoros*. Hagæ Com. 1698. 4. Planetarum cum tellure analogiam, atque conjecturas elegantes de eorum habitatoribus proponit, poteſtque vel voluptatis vel inde hauriendorum ad futuras veritates veſtigiorum cauſa legi.

Ad Ignem.

Neque PAULI CASATI *de igne Diſſertationem Phyſicam*. Venet. 1686. 8. editam, qua ignis omnium corporum graviſſimum ſtatuitur, proprietates tamen Ignis & luminis recenſentur, neque nuperi Auctoris Galli labores hic laudare licet.

Aliqua hiſtorica etiam habet DOMINICUS BOTTONUS in *Pyroſophia topographica*. Neapol. 1692. 4. ubi lampyrides, flammas ex animalibus & alia hujuſmodi deſcribit.

Ad Thermometra, ſive caloris menſuram REAUMUR paſſim 1730. FAHRENHEIT *Phil. Tranſ.* 381. 382. Le BON in *Act. Monsp.* 1745. MICHELI *Deſcription de la méthode d'un Thermomètre univerſel*. Paris 1742. 8. Infelix homo & ſeditioſus, ſed ingenio acri, accuratius ſcalas fixit unde gradus inciperent numerari.

C. AUGUSTI a BERGEN *de Thermometris menſuræ conſtantis*. Francof. ad Viadr. 1745. 8.

Denique ad omnem Ignem princeps Auctor eſt BOERHAAVIUS quem cum NEWTONO in luminis exemplo & REAUMURIO in ferri hiſtoria ſolum promoviſſe hiſtoriam naturalem ſubjecti ſui, gravis teſtis eſt MUSSCHENBROEKIUS *Eſſais de Phyſique* p. 449. In Tomo priori *Chemiæ* ſuæ hujus elementi naturam per facilia, ſed ſapienter ordinata experimenta expiſcatus eſt, materiam vero eſſe & verum Elementum contra CARTESIUM & Gallos IDEM defendit, & nuper Vir peritiſſimus Jo. HENR. POTTIUS in *Lithogeognoſia*.

De Speculis uſtoriis BUFFON *Phil. Tranſ.* n. 783. Reſtituit antiquum arcanum Speculorum planorum compoſitorum ope in magna diſtantia utendi.

Poſſunt conferri de materia ignis *Mém. de l'Acad. des Sciences*. an. 1709. & multis aliis locis, ubi tamen ponderabilem & neſcio quæ omnia facientem deſcribunt.

GEOFROI metallorum ſub Speculo cauſtico obſervatio. *Mém. de l'Acad.* an. 1709. & HOMBERG in iiſdem monumentis, ſed ea cum opticis repetentur.

Ad Lucem & Colores.

Is. BARROWS 18. *Lectiones in quibus Opticorum rationes inveſtigantur*. Londini 1669. 4.

Is. NEWTON *Optiks*. Lond. 1701. 4. 1707, variis annis, & Lauſannæ 1740. 4. & alibi. Ad naturam lucis, radiorum primigeniorum, refractiones, reflexiones, colores, ſolus eſt pro omnibus. Eadem experimenta eleganter VOLTAIRIUS *in Philoſophia ſua Newtoniana*. Fuſius & per novum Helioſtatem uberius 's GRAVESANDIUS habet. Sed in *Phil. Tranſact.* plurima etiam NEWTONIANA continentur, ut de Luce n. 80. 85. 88. 96. 97. 110. 121. 123. 128. de Teleſcopiis n. 81. 82. 83. tum BOYLIANA n. 21. *&c.*

CHRISTIANI HUGENII *Traité de la Lumière*. Leid. 1690. 4. & inter *Opera reliqua*. Velocitatem luminis, undulatorium quem ſtatuit motum, phænomena cryſtalli Islandicæ & refractiones inprimis conſiderat.

ED. MARIOTTI Libellus ſuperius excitatus. Pariſiis 1681. 12. prodiit.

LEONHARDUS EULER *in Opuſculis* penitus novam hypotheſin, everſa NEWTONIANA, propoſuit.

Jo. BERNOULLIUS, JOH. filius, *Recherches Phyſiques comment ſe fait la propagation de la Lumière*. Pariſiis 1736. 4. Lucis planetarum celeritatem, vortices conſiderat. Huc etiam de carnibus lucidis. *Phil. Tranſ.* n. 125.

De Lignis lucentibus n. 32. R. BOYLEI de Phoſphoro. n. 121. 135. 296. & alibi. De lapide Bononienſi. n. 134. De refractione. n. 270. 328. Optica experimenta DESAGULIERI. n. 348. 374.

DU FAY de Luce corporum. *Mém. de l'Acad. des Sciences* 1735.

IDEM de novis Phoſphoris 1730.

CL. NICOL. LE CAT. *Traité des Sens*. Rouen 1740. 8. Idem Opus a multis mendis repurgatum iterum prodiit Amſtelodami 1744. Perſpicax & ingenioſus homo, neque alienus ab experimentis. Reflexio-

ſcribunt, ſemper ita ea edunt, prouti ſe obtulerunt, illique certe viro, qui vitam impendit

flexionem nempe fieri abſque illiſione in ipſum corpus, & a vacuo negat, ſubſtituta alia hypotheſi, deinde reflexibilitatem & refrangibilitatem in eadem ratione eſſe poſſe, non admittit, multa etiam ad modum viſionis.

Lites etiam a RIZZETTO motæ fuerunt, ut NEWTONUM defenderet Cl. RICHTERUS A. E. Supl. T. VIII. p. 228. 488. & 1724. n. 27. Contra eas objectiones dictum eſt in *Phil. Tranſ.* n. 406.

P. Le FRANÇOIS *nouvelles découvertes ſur la Lumière.* Pariſiis 1700. 12. Invenit Lucimetrum ad gradus lucis definiendos.

D. BOUGUER *Eſſai d'Optique ſur la gradation de la Lumière.* Pariſiis 1729. 12. Eleganter per experimenta comparat lucem ſolis, lunæ, candelarum, decrementa lucis, *&c.*

Ad Colores.

BOYLEUS in *Phil. Tranſact.* n. 76.

WALLER Catalogus Colorum. *Phil. Tranſact.* n. 179.

La HIRE de Coloribus. *Mém. de l'Acad.* 1711. p. 9.

JAC. CHRIST. LE BLOND *Harmony of colouring.* Lond. 1737. Primus ex tribus coloribus primigeniis miſtis omnes docuit componere.

P. CASTEL *Optique des Couleurs.* Pariſiis 1740. 12. Ex theoria ſola, colores ejus, uti ſonos, omnino 144. ex ſex primigeniis, flavo, rubro & cæruleo compoſitos, cum albo & nigro omnes naſci.

D. de BUFFON de Coloribus accidentalibus. *Acad. des Scienc.* 1743.

De arte tinctoria HELLOT in *Acad. des Sciences.* 1740. 1741. 1742. & DU FAY. an. 1731.

Ad Electricam materiam, quæ Igni aut proxima eſt aut eadem, & ejus attributa.

HAWKSBEE Lib. cit. & *Phil. Tranſ.* n. 305. 307. 308. 309. 310. 315. 318. 331. DU FAY in *Mém. de l'Acad. des Sciences* 1733. 1734. 1737. & in *Phil. Tranſ.* n. 431.

J. T. DESAGULIERS *Diſſertation concerning Electricity.* London 1742. 8. & in *Phil. Tranſ.* n. 454. 459. 460. 462. 464. Præmium Burdigalenſe reportavit, experimenta tubo vitreo facta, ad adhæſiones utique & repulſiones omnia fere pertinent & lucem mollem innocuam.

S. GRAY de eadem Electricitate experimenta extant. *Phil. Tranſ.* n. 366. 417. 422. 423. 426. 438. 439. 441. 444. 459. 460. 463.

GR. WHEELER de iiſdem 453. Confer variorum obſervationes n. 475. 476. 477. & olim 314. 321. 331. & in *Mémoires de l'Acad. des Sciences* 1707.

GEORG. MATTH. BOSE *tentamina Electrica tria.* Wittemb. 1744. 4. Stupendam vim ſcintillæ electricæ oleo inflammantem, & halonem electricum primus deſcripſit, & ejuſdem Auctoris *Diſſertation ſur la cauſe de l'Electricité.* Wittemberg. 1345. 4.

J. H. WAIZ *abhandlung von der Electricitet und deren urſachen.* Berolin. 1745. 4. Hæc Diſſertatio præmium retulit a Societate propoſitum, cum vortices tamen electricos admittat, quos NOLLETUS & alii refutarunt. Adjectæ ſunt aliæ tres Diſſertationes aliorum Auctorum. Quare fere omnia experimenta eo pertinentia hic habentur, ſi addideris formidabile illud ab aqua oriens fulmen MUSSCHENBROEKIANUM, cujus deſcriptionem dedit egregius vir LE MONIER in Epiſtola quam Anglice redditam, & nuper an. 1746. in 4. impreſſam legi cum titulo *a letter from Paris concerning ſomme new experiments on Electricity.* Huc porro WINKLERUS Lipſienſis Profeſſor in variis Libellis, & in *Phil. Tranſ.* n. 483. NOLLETI *Eſſais ſur l'Electricité.* Pariſiis 1746. edita. G. WATSONI duo Opuſcula & alia ex quibus integram Bibliothecam conficere poſſis.

Ad Magnetiſmum.

G. GILBERTI Lib. de *Magnete.* Londini 1600. fol. EDM. HALLEY Theoria magneticæ oberrationis. *Philoſ. Tranſ.* n. 148 368. HAWKSBEE n. 335. DESAGULIERS n. 450. 454. 544. 568. MIDDLETON n. 393. DERHAM n. 303. 341. 344. 368. MUSSCHENBROEK l. c. n. 390. 418. 429. 432. tum inter Diſſertationes Phyſicas. Porro Lord PAISLEY experimenta n. 412. & paradoxa illa fabricatoris magnetum GOWAN KNIGHT ib. n. 474. 476. Tum DE LISLE *Acad. Royale des Sciences* 1712. DU FAY de iiſdem 1730. 1731. LE MONNIER 1733. LA HIRE *Anc. Mémoires* X^cimo^. 1728. & paſſim alii.

OLAI

impendit in colligendis experimentis, non vacat inde ſyſtema ſtatim conſtruere. Ex

Olai Celsii experimenta paſſim *in Actis Stokholmienſibus.*

E. M. Swedenburgius in *principiis rerum naturalium*, &c.

Ad Aeris hiſtoriam.

Blasii Pascal *Traité de l'équilibre des liqueurs & de la peſanteur de la maſſe de l'Air*. Pariſiis 1663. 12. Poſthumum Opus viri pietate & ingenii perſpicacitate perinde inſignis. In parte poſteriori Opuſculi aeris inprimis pondus & in eo diverſitatem conſiderat, quæ pendet a varia columna aeris atmoſphærici. Hinc argentum vivum in Barometro ad pedem montis altius adſcendere, ſubſidere in alto primus adfinis ſui F. Pererii experimento, an. 1648. facto, docuit.

Edm. Mariotte *de la nature de l'Air*. Pariſiis 1679. 12.

Rob. Boyle quatuor integris Libris ſupra citatis.

Wolferd Senguerd *inquiſitiones experimentales, quibus aeris natura explicatur*. Leidæ 1699. 4. Præter generales aeris proprietates inprimis ejus in reſpiratione efficacias deſcribit, & per experimenta varia declarat. Pluſcula in ejus *connubium rationis & experientiæ* recepta ſunt.

Chr. Wolf *Aerometria*. 1709. 12. qua Barometrica ad gravitatem & elaterem aeris pertinentia experimenta continentur.

R. Cotes *in Lectionibus Phyſicis & Pneumaticis* ſupra citatis. Harum enim pars altera naturam & proprietatem aeris continet, preſſionem, denſitatem, elaterem, gravitatem, antliæ phænomena, aerem artificialem.

Herm. Boerhaave in *Chemiæ* Tomo priori aeris elementum verum a vaporibus purum pondere deſtitui docuit. Et elaterem certe aeris a pondere omnino diverſiſſimum eſſe, atque alteri forte materiæ ineſſe, confirmavit facillima reſpiratio in ſummis Alpibus, ſi comparaveris cum phænomenis aeris rarefacti. Nam in aere vulgari, cujus tertia pars per antliam ablata eſt, animalia fere vitam agunt, in aere vero Alpino, cui perinde una tertia pars ponderis decedit, & homo & animalia feliciter vivunt, ablatum pondus ergo reparat major elater: neque pulmo dilatari poſſet, quantum ſatis eſt, niſi elater ponderis jacturam repararet. Ergo pondus in vaporibus & aqua, elater in aere ipſo reſidere videtur. Hæc addo quia a Noleto Præceptor refutatur. Quo vero modo is clarus vir aerem depuraverit a vaporibus, id quidem ignoro.

De Aere in liquoribus latente *Acad. des Sciences* 1731. & pluribus aliis locis.

Sed inprimis Stephani Halesii duo Opera huc pertinent, *Vegetable ſtatiks* & *hæmaſtatiks* quæ alibi laudabuntur. Aerem nempe inhærentem duriſſimis corporibus, coegit ſecedere & ad pondus ejus quantitatem revocavit, atque adeo præter omnem exſpectationem demonſtravit, aerem in numero Elementorum eſſe, quibus omnia corpora conſiſtentia aut pene omnia conſtant.

Boyleus præter Opera jam citata in *Phil. Tranſact.* n. 120. De debilitato elatere aeris, de ejus pondere vero & mutationibus in corpore humano natis. n. 91. De fermentatione in vacuo & qualitatibus aeris non prævifis. n. 122. Vide etiam de aeris compreſſione ſub aqua. n. 73. 75. 108. Dionysii Papini de aere in vacuum irruente n. 184.

Daniel Bernoullius de aeris *Elaſticitate* egregia habet in *Hydrodynamica*, & de diverſo calore aeris Hawksbee *Phil. Tranſ.* n. 315 & aliqua in Actis Pariſinis Reaumurius.

De aeris effectibus in corpus humanum Joh. Arbuthnot *Eſſay concerning the effects of air on human body*. Lond. 1733. 8. Multum uſus eſt Hippocrate, Boerhaavio, P. Alpino, Gallice Pariſiis prodiit an. 1742.

De ſpatio ab aere vacuo ejuſque phænomenis Ottonis *de* Gerike *Experimenta nova Magdeburgica de vacuo ſpatio*, quæ Amſtelod. 1672. in folio prodierunt. Tertius Liber huc pertinet, quo deſcribit rationem, qua vacuum ſpatium poſt multa fruſtranea experimenta produxit, excogitata antlia, quæ etiam nunc varie mutata, ſolet pneumatica dici. Hinc miram preſſionem aeris in vacuum, pondus, vim cohæſionis hemiſphæriorum evacuatorum, compreſſilitatem, dilatabilitatem aeris, menſuram vacui per ſubſidens Barometri argentum vivum, mortes animalium in vacuo & alia detexit. Electrica etiam experimenta ope ſphæræ ſulfureæ primus inſtituit, quæ rotata levia corpora & atttrahebat & repellebat. l. c. p. 147. Sed in falſam hypotheſin delapſus ſpe inveniendi veri excidit.

Nouvelles expériences ſur le Vuide. Paris 1675. 12.

Huc etiam referri oportet Dionysii Papini *new Digeſtor*. Lond. 1681. 4. qui Pariſiis an. 1682. 12. cum titulo *Nouvelle manière d'amollir les Os*. an. 1721. in 12. prodiit, tum auctior parte ſecunda

da Amſtelodami 1688. & ejuſdam *Augmenta circa antliam pneumaticam*; ſive *continuation of the Digeſtor.* Lond. 1687. 4. quæ ſub nomine *continuation du nouveau Digeſtor* Pariſiis ſunt impreſſa. Ibi enim multa experimenta in vacuo facta habentur, & vapores in eo ſpatio videntur adſcendere. Ejuſd. in *Phil. Tranſ.* n. 121.

Huc GIACOMO BRACCHI *Penſieri Medico-fiſichi.* Venet. 1686. 4. Quibus continentur experimenta in ſpatio vacuo facta in Academia.

Barometrica.

EDWALD SAUL *Hiſtorical and Philoſophical account of the Weather-Glaſſ.* Lond. 1748. 8.

LUD. CHRIST. GERSTEN *tentamina Syſtematis novi ad mutationes Barometri.* Francof. 1737. 8.

D. de MAIRAN Diſſert. de eadem re in Actis Burdigalenſibus, ubi mutationes omnes Barometri deducit a Ventis.

De Ventis.

EDM. HALLEY *Phil. Tranſ.* n. 183.

Huc etiam pro Medico refertur S. MAR. LANCISII *de nativis & adventitiis aeris Romani proprietatibus.* Rom. 1711. 4. egregius labor.

De Frigore.

Ad Frigoris vim præter BOYLEI citatos Libellos, DAN. BARTOLI *del Ghiaccio e della congelatione.* Rom. 1681. 4.

Is. CONRADI *de Frigoris natura & effectibus.* Olivæ 1687. ut videtur. Frigore corrupta membra jubet nive operiri. *Journ. des Savans.*

Anmerkingar öfwer motala ſtröm ſtadnande. Stokholm 1708. 8. Auctor BLOCKIUS peculiarem effectum Frigoris demonſtrat, quo aqua tota in foliatam glaciem vertitur, ut inferius alveus fluvii ſiccetur. Ea occaſione de Frigoris natura multis agit, & etiam exhalationibus tribuit acidis volatilibus.

MICH. CHRISTOPH. HANOU. *Erlaüterte merkwürdigkeiten der natur.* Ex magna parte verſantur in phænomenis Frigoris. Prodierunt Gedani 1737. 4.

D. DE MAIRAN *de la Glace.* Pariſiis 1735. 8.

Huc etiam MIDDLETON experimenta in *Phil. Tranſ.* 465. quæ in imo ſinu Hudſoni fecit, & DERHAM n. 324. & DES MASTERS n. 246.

De aceto per Frigus concentrato. *Mém. de l'Acad. des Sciences* 1729. GEORG. ALB. HAMBERGER *de Frigore.* Jenæ 1702. 4.

De caverna per totam æſtatem glacie plena. *Journ. des Savans* 1686. n. 19.

Ad Meteora & Aeris atque Siderum in Corpus humanum influxum, & Tempeſtates.

RICHARD MEAD *de imperio Solis & Lunæ* nuperrime an. 1746. 8. auctius prodiit. Solis & Lunæ in aerem imperium defendit, analogum illi quod in aquas marinas exercent, fluxumque hinc & refluxum in aere ſtatuit, & ponderis imminutionem in noviluniis & pleniluniis, unde porro facile ſequuntur in corpus humanum effectus varii, & periodicæ turgeſcentiæ humorum quoties aeris pondus diminutum eſt. Inde paroxyſmi ad novilunia epilepſiæ, menſium, *&c.*

JOH. POINTER *rational account of Weather.* Oxford 1723. 8. Lond. 1738. 8. Nimis Virgilianas præſagitiones tempeſtatum ex brutorum animalium actionibus & ſignis naturalibus conquærit.

GEORGII-ERN. STAHL *Einleitung zur Witterungs deutung.* Halæ 1716. 8. WILHELMI COX viginti prius annis editam ſeriem obſervationum per triginta annos factarum recudi curavit, qua omnino planetarum influxus in temperiem atmoſpheræ adſeritur, ut tamen Saturno, Jovi, & Veneri plus tribuatur. Deinde adjunxit MATTHEI SLUTERI Senatoris Hamburgenſis verſionem Coxianam, quam metereologicis tabulis unius anni & variis obſervationibus confirmare ſtuduerat. Præfixit aliquas ſuas obſervationes, & prædictiones tempeſtatum teſtatur ſibi feliciter ceſſiſſe, brevis tamen ipſe & ultra præfationem vix progreſſus.

DAVIDIS GRIBNERI *Diarium Metereologicum Wratislavienſe.* Breſlau 1703. 4. Habet Metereologicas hiſtorias adjectis morborum recenſionibus.

Huc etiam obſervationes Metereologicæ accuratiſſimæ MUSSCHENBROEKII *Phil. Tranſ.* n. 381. 385.

titulos; 3. ordinanda in ſuas claſſes; & 4. retinenda ſunt pro Hiſtoria naturali. Hæc

385. 425. 426. & in *Comment. Gall. Academiæ Pariſinæ*. 1734. 1735. 1736. DERHAM in *Phil. Tranſ.* n. 321. 341. 423. 429. POLLENI *Phil. Tranſ.* n. 448. REAUMUR in *Comment. Acad. R.* multis annis. LYNN Meteorologia. *Phil. Tranſ.* n. 460. SCHEUCHZER *Phil. Tranſ.* n. 344. HALLEY n. 447. REVILLAS n. 486. KANOLD & BUCHNER in omnibus Diariis.

Ad Pluvias & Vapores.

J. TH. DESAGULIERS *Phil. Tranſ.* n. 407. HALLEY n. 212. quorum æſtimationem iniit. n. 189. 198.

CHRISTIAN. LUDOV. GERSTEN *Tentamina & Diſſ. Roris decidui errorem excutiens*. Francof. 1733. 8. cum priori Opuſculo de Barometro edita.

Ad Rorem experimenta.

D. DU FAY. *Mém. de l'Acad.* 1736. & MUSSCHENBROEKIANA in *Eſſai de Phyſique.* Ad nivem Jo. ENGELMAN *van den regt gebruyk der Naturbeſchouwing.* Harlemi 1747. 8.

Ad Vapores noxios Fodinarum.

Phil. Tranſ. n. 119. 399. 411. 429. 442. 445. 450. 452. *Mém. de l'Acad. des Sciences* 1701. 1710. 1711. & juſto atque curioſo Libello LIONARDI del CAPOA.

Lezzioni intorno alle mofete. Neapoli 1683. 4. ubi agit de agri Neapolitani Vaporibus flammam & Animalia extinguentibus.

Ad Fulmen.

SCIPIONIS MAFFEI *Epiſtola qua nova theoria Fulminis aſcendentis continetur. Biblioth. Ital.* T. IV. & nuper integro Libro Veronæ 1747. edito, tum GEORG. FRID. RICHTER in Libro *de Natalibus Fulminis*. Lipſ. 1725. 8. quo novam ſententiam defendit. Sed unde fulmina quæ in mare cadunt? fulmina Alpium adeo rupeſtrium, frigidarum?

Ad Aquam tanquam Elementum.

BOERHAAVIUS in Chemicis ſimplicitatem ejus, immutabilitatem, ſubtilitatem & meabilitatem, qua aerem ſuperat, contra & vulgi & Phyſicorum illuſtrium placita demonſtravit. Addi poteſt *Notomia delle aqua* incerti Auctoris edita a DIONISIO SANCASSINI MAGATI, quæ Patavii 1715. 8. prodiit. Paradoxa ibi de ſalibus, ſpiritibus, oleo, terra foliata, quæ in aqua chemicis experimentis detecta ſunt, neque ad aquæ elementum purum, ſed ad admiſta etiam in puriori aqua, foſſilia animalia & vegetabilia pertinere videntur.

BOYLE de aquarum examine, *Phil. Tranſ.* n. 195. HAWSKBEE de pondere, denſitate & congelatione aquæ, *Phil. Tranſ.* n. 319. 320. Huc etiam LE MONIER de diverſa fluiditate liquidorum. *Acad. des Sciences.* 1741.

De Fontium dulcium Origine.

Suffecerit ſupra citatus Liber VALISNERII, cum quo eriſtica aliqua Scripta conjunxit DANIELI in *Racolta* quæ Venetiis 1728. 4. prodiit. Falſam enim hypotheſin ROBERTUS PLOTIUS *de Orig. Font.* Oxon. 1685. 4. & CLAUDIUS PERALTUS defenderunt, & alius nuperrimus Auctor NICOLAUS GHEZZI *dell' origine delle Fontane*, Venetiis 1741. 12. In Alpibus ubi pleraque flumina Europæ ſcaturiunt, & immenſa vis eſt rivulorum, vidi toties & videre facillimum eſt, omnium fontium & fluminum ortum unice a pluviis ſolutaque nive eſſe. Non alia Rheni origo nec Rhodani, neque Arolæ, quos glaciales rupes tabeſcendo generant. Lacus autem in ſummis Alpibus vel Fontes, fruſtra quæras: illos ubique circumſtantium Scopulorum nives, hos confluens madidæ & aqua ebriæ telluris ſudor producit.

Huc etiam facit RAMAZZINI *De Fontium Mutinienſium admiranda ſcaturigine.* Mutinæ 1691. 4. cujus obſervationes a ROBERTO SINCLAIR Lond. 1697. 8. auctius editæ ſunt.

Ad Maris hiſtoriam.

LOUIS FERDINAND, Comte de MARSIGLI, *Hiſtoire Phyſique de la Mer*, quæ procurante

Hæc quatuor debent fieri, ſi quis in hiſce legendis Auctoribus proficere velit, & ita quon-

BOERHAAVIO Amſtelodami 1725. fol. prodiit, poſtquam dudum ejus idea ſive *breve riſtretto intorno alla Iſtoria del Mare* prodierat *Giorn. de Letterat.* T. VIII. p. 1. *ſeq.* Tres priores partes huc pertinent. In prima alveum maris deſcribit qualem propriis in ora Provinciæ Gallicæ captis experimentis invenerat. Strata vero hujus alvei eadem eſſe quæ terræ, ſummamque ut inter terram, monteſque & maris alveum analogiam invenit. In altero ſapor ſalſus & pondus aquæ marinæ, quæ utraque in fundo maris majora ſunt quam in ſuperficie, ſalisque & bituminis quantitatem in aqua marina imitando definit. Multa ad ſalis marini naturam habet. Tertio de motu aquarum agitur, & torrentibus marinis. Gallice ex Italico vertit JO. CLERICUS.

Fluxum & refluxum explicavit NEWTONUS in *Principiis* ſuis. Experimenta quibus æſtimatur maxima exhalatio marium habet HALLEY *Phil. Tranſ.* n. 189. 192.

URBANI HIÆRNE *Förſta flok om Watn*, & ſequentes. Sunt experimentorum de aqua collectiones quæ exſtant in ejus *korta Anledringen til atskilliga malm och Bergarters.* Stockholm 1702. 4.

E. M. SWEDENBORG *om watrens högd och förra werlde ſtarka Ebb och Flod.* Upſal. 1719. 8. Ex fabrica montium demonſtrat Sueciam inſulam fuiſſe, & lacus modernos marium ſinus, ſenſimque recedere Mare, littuſque nudare.

Ad Fontes Medicatos.

In genere docimaſiam eorum inprimis tradiderunt Academici Galli, deinde FRIDERICUS HOFMANNUS. Eo etiam pertinet FR. SLARE, qui ex primis alcalinam naturam acidularum adgnovit, *Phil. Tranſ.* n. 337. & URBANUS HIÆRNE, qui gas acidum in ſuo *lilla watter profware* & in pleriſque ſalem alcalinum fixum, cum ſpiritu ſulphureo acido & ochra martiali invenit, *manuduct.* p. 3. 10. Nam veteres ad hanc hiſtoriam parum boni attulerunt, & imperiti chemiæ.

ANDREÆ ergo BACCII *de thermis, lacubus, fluminibus, balneis totius orbis*, compilationem, ad aliquam tamen cognitionem aquarum mineralium inprimis Italiæ haud inutilem refero, Venetiis 1571. fol. & auctius 1711. Patavii recuſam, cui acceſſerunt, præter cenſuras ad thermas & aquas medicatas ex ACTIS LIPSIENSIBUS deſumtas, & monumentis Pariſinis, etiam extracta variorum Opuſculorum de thermis Italicis, & Valiſnerianis itineribus. Erat autem BACCIUS infelix Medicus, vel JANO NICIO ERYTHRÆO teſte. GABRIELIS FALLOPII *de medicatis aquis & foſſilibus.* Venet. 1564. 4. editum Librum, collectionem *de Balneis* apud Juntas an. 1553. editam; JOHANNIS BAUHINI *de fonte Bollenſi* tractatum, cæterum pereruditum, Montispel. 1598. 4. & alios omitto.

Ad Fontes Medicatos Germaniæ.

Eo pertinet ejuſdem FRIDERICI HOFMANNI Opuſcula *Medico-phyſica*, Ulm. 1726. 8. ſecundum inprimis volumen, ubi decem Diſſertationes collectæ habentur. Sal alcali in fontibus medicatis eſſe, non acidum, primus docuit, vimque fontium ſalutarium magna ex parte in ſale neutro poni. Præter generalia Carolinas, Sedlicenſes, quarum ſalem loco ſalis Epshamenſis in uſum medicum introduxit, Lauch-ſtadienſes deſcribit ſeorſim, reliquos Germaniæ fontes collectim & breviter. Paulo numeroſiores ſunt Diſſertationes in editione Genevenſi *Operum omnium.* Ita vocant Opera HOFMANNI, nempe Latine edita, excluſis Academicis Diſſertationibus.

J. GOTTLIEB SCHUSTER *von Kalten mineral-waſſern.* Chemnis. 1746. 8. Undecim præcipuos Germaniæ fontes medicos deſcripſit. Idem de thermis Wolblenſteinenſibus, aliisque peculiares Libellos edidit.

JOH. GODOFREDI BERGERI *Bericht vom Carlsbade.* Dresdæ 1709. 8. & Latine eodem anno 4. Vir elegantiſſime doctus calorem & efficaciam thermarum omnium deducit ex pyrite, qui ſponte calorem conceperit, ferro adeo ſulphure principio miſtis. Acidulas a ſolo vitriolo derivat.

J. C STRAUSS *de thermis Carolinis.* Lipſ. 1695. 8. Sunt præcepta practica abſque analyſi.

D. PLUMPTREE *de iisdem Diſſertatio*, Halæ habita.

JOH. PHIL. SEIP, *neue beſchreibung der Pyrmontiſchen ſtahl-brunnen*, Hanov. 1719. 8. auctius vero 1740. Elegantiſſimo Libro inprimis ſulphureum acidum, volatilem ſpiritum, a quo acidularum vires fere unice pendent, cum W. CHROUETTO adſeruit. Auctor excerptum hujus Operis, in titulo *a full account of the mineral waters of Pyrmont and Spa* edidit TURNERIUS, London. 1734. 8.

De iisdem egit F. SLARE, *Phil. Tranſ.* n. 351. & Germanice, *natur des Pyrmonter-waſſers*, 1718. 8.

J.

quondam feci, cum eos legerem, calamo nempe præſente armatus conquirebam in

J. Georgii Gmelini pleniſſima experimentorum Diſſertatio *de acidulis Deinacenſibus*. Tubingæ 1727. propoſita.

G. A. Gesneri Archiatri Wurtemberg. *deſcriptiones fontis Wildbad*. Stutgard 1745. 8. *Hirſchbad* 1746. 8. *Zayſenhauſer-bad*. ib.

Rudig Friderici Ovelsgun *entwurf der Wildungiſchen mineral waſſer*. *Mengerichshauſen* 1745. 8.

Joh. Dangohl *vom Freyenwalder Geſund-brunnen*. Berolini 1716. 8.

Sam. Schaarschmid *de fonte medicato Fregenwaldenſi*. Hall. 1729. 4.

Petri Wolfart *vom Brabacher ſauer-brunnen*. Herborn. 1721. 8.

Theod. Phil. Schacht *acidularum Brabacenſium ſalubritas*. Herborn. 1720. 8.

Jo. Car. Soses *examen aquarum mineralium Furſteneucenſium & Vechteldenſium*. Helmſt. 1724. 4.

Joh. Car. Wagner *beſchreibung der brunnen in Hofheiſmar*. Caſſel 1725. 1732. 8.

C. M. Adolphi *de fonte Kukuſienſi* Diſſert. Joh. Fr. Henkelii (viri Chemiæ metallicæ peritiſſimi) *Betheſda portuoſa qua fons Lauchſtadienſis & Freyburgenſis deſcribitur*. Lipſiæ 1726. 8.

De Spadanis Charles Perry *enquiry into the nature of Spaw waters*. Lond. 1734. Sunt analyſes quatuor fontium, tum thermarum urbis Huy.

Franciscus Blondel in *enarratione Thermopotationis Aquisgranenſis*. Maſtricht 1661. 12. *repetitione medica de Thermalibus aquis Aquisgranenſibus*, Aquisgr. 1682. 4. & *Thermarum Aquisgranenſium deſcriptione*, Maſtricht 1685. 12.

Fkanciscus Blondel in *Thermarum Aquisgranenſium elucidatione*. Aquisgrani 1688. 4. & theoriam, & fuſam hiſtoriam fontium, & modos utendi, uberius perſequitur.

Nic. Car. Wallerii *Tentamina Phyſico-Medica cum aquis Aquisgranenſibus*, adjecto Rob. Boylei *ſpecimine aquarum mineralium*. Habet analyſin, ſulfureos ſpiritus, ſalemque lixivum cum marino.

Henr. de Heers *Spadanæ, cum notis* Warneri Chrouet, à la Haye 1739. 12. huc pertinet. Antiqua editio dictionis ſe potius elegantia & adjectis rarioribus obſervationibus commendaverat. Chrouettus errores chemicos correxit, acidum, ſpiritum volatilem & alcalinam terram, & ferrum in aquis Spadanis contentum per experimenta adſeruit; ſed & ipſe W. Chrouet proprio Libro, *la connoiſſance des Eaux minérales d'Aix-la-Chapelle & de Spa*, Leidæ 1714. in 4. edito & 1729. 4. ſingulares omnino & proprias obſervationes propoſuit, quas Turnerus Libro ſuperius excitato inſeruit. Innumeros alios recenſere ſuperſedeo.

Ad Aquas Helvetiæ.

Ad aquas minerales Helvetiæ unicum excitabo J. Jac. Scheuchzeri *Vernunft-mäſſige underſuchung des baades zu Baden*. Tiguri an. 1732. 4. editum. Salem cubicum amarum ſatis copioſum hæ Thermæ continent, calcariam terram, & pyritici aliquid. Accuratus in experimentis.

Ad Thermas & Aquas Angliæ.

Angliæ thermas & aquas minerales multi Scriptores tradiderunt.

Notiſſimus Mart. Listerus in Libro *de Fontibus Medicatis Angliæ*, cujus *Exercit. I.* Eboraci an. 1682. exercitatio altera Lond. 1684. 8. utraque Leidæ 1686. 12. prodiit. Prior inprimis exercitatio huc facit. Thermarum vim ex pyrite fere explicat, in acidulis ſal commune, nitrum, quod calcarium vocat, ochram aliquando volatilem, & lapidem calcarium admittit. Varia ad alias partes Phyſices pertinentia admiſcuit. Huc etiam in tertia *Exercitatione anatomica de Conchis* bivalvibus experimenta adjecit.

Th. Guidot *de Thermis Britannicis*. Lond. 1691. 4.

Caroli Leigh *tent. de aquis mineralibus*. Lond. 1694. 8. *Ejuſdem Phthiſilogia Lancaſtrienſis cum tentamine de aquis mineralibus in eodem Comitatu obſervatis* London. 1694. 8. Acidularum vires eſſe a vitriolo, ochra, & ſulphure.

Benjamin Allen *natural hyſtory of mineral waters of Great Britain*. Lond. 1711. 8. Vim aquarum mineralium eſſe a ſpiritu illo ſive Gas. Eſſe autem alias mere eo imprægnatas: alias ferratas; alias ſalſas purgantes: alias & ferratas & ſalſas: alias ſulphure miſtas. Secundum eas claſſes breviter & utiliter deſcribit plurimas aquas minerales Angliæ.

ROB. PEIRCE *Bath Memoirs en Obſ. made in 43. years practice.* Briſtol 1697. 8. Sunt morborum hiſtoriæ quos Thermæ ſanaverunt.

TH. SHORT *Memoirs for the natural Hiſtory of medicinal waters.* Lond. 1709. 8. *

TH. SHORT *natural Hiſtory of the mineral waters of Yorkshire, Lincolnshire.* Lond. 1733. 4. *

TH. SHORT *natural Hiſtory of mineral waters.* Lond. 1743. 4. * Pleraſque aquas Medicatas Britanniæ deſcribit, & vires medicatas & elementa earum indicat. Plurimum & merito ſpiritui minerali volatili tribuit.

W. SYMPSON *Hydrologia Chymica.* Lond. 1668. 8. In aquis vici Scarborough reperit acidum, quod diſſolvit vitriolum Martis.

ROB. WITTIE *Answer to* WILL. SYMPSON 1669. 8. negat hoc acidum. WILLIAM SYMPSON *in vindication of Hydrologia Chymica*, Lond. 1670. reſpondet objectionibus. Idem jam in *Zymotologia chymica.* Lond. 1675. 8. *de aquis ſulfuratis Scarborough* agit.

GEORGE DONSTAL *Scarborough Spaw water anatomized.* 1670. & 1671. contra *Wittie* multum vitriolum aquæ ineſſe, ſed aliquid lapidum adſerit.

R. P. *Bathonienſium & Aquisgranenſium Thermarum comparatio.* Lond. 1676. 8. In Tranſact. laudatur, neque enim vidi.

ALEXANDER THOMSON in Diſſ. Leidæ 1705. editarum *ſecunda de aquarum mineralium vi Medica in univerſum & peculiariter de Abrerbrocenſi Scotiæ fonte egit*, ejuſque vim in vitriolo Martis poni demonſtravit. In Actis Edimburgenſibus Moffatenſes & aliæ aquæ Scoticæ deſcriptæ ſunt.

JOH. QUINTOON *of mineral waters particularly of Bath.* Lond. 1733. 8.

PETRI SHAW *enquiry in to the virtues of Scarborough Spaw waters.* Lond. 1734. 8.

JOHN SOAME *Hampſtead wells.* Lond. 1734. 8. Aquæ ſunt acidulæ ferratæ, quæ cum gallis purpureum colorem edunt, ex potentioribus ejus generis.

T. TAVERNIER *witham Spaw.* Lond. 1737. 8. JOH. SCHEBRE *new analyſe of Briſtol waters*, 1742.

W. HILLARY *contents of Lincomb Spaw water.* Lond. 1746.

Ex Tranſactionibus Philoſophicis: De Fontibus Bathonienſibus. n. 49.

De Scarboroughens. n. 51. 52. 56. 59.

De cauſa Aquarum mineralium. n. 56. 57.

De Aquis mineralibus in Glamorganshire. n. 233.

LISTER de variis Aquis mineralibus. n. 245.

De Aqua minerali Cantuarienſi. n. 312.

De Aquis Holtenſibus. n. 404.

SENKENBERG analyſis aquarum mineralium in Chiltenham. n. 461.

GODFREY de aquis prope Weſtashton. ibid.

Collectionem vero majorem eo pertinentium Scriptorum vide in BIBL. HARLEY II. p. 852. *ſeq.*

Ad Galliæ Aquas Medicatas.

D. DUCLOS *Examen des Eaux minérales de la France.* Pariſiis 1675. 12. & Latine Leidæ 1685. 12. cum titulo *obſervationum ſuper aquis mineralibus diverſarum Provinciarum Galliæ.* Examen chemicum & brevem deſcriptionem fere omnium aquarum mineralium Galliæ continet, quæ in Academia Regia ſumtu publico an. 1670. 1671. exploratæ fuerunt.

PETRI GIVRY *arcanum acidularum* 1682. 18. & Amſtelodami 1705. 12. Negat vitriolum ineſſe aquis, quod omne ſit a cupro: & vim acidularum ab alumine deducit. Laudat impenſe Pruvinenſes aquas, deſcribit etiam aquas de Vichi, de Ste. Reine & de Forge.

CL. FOUEY *nouveau Syſtême des Eaux de Vichi.* Pariſiis 1686. 12. Habet analyſin & ſalem nitro veterum ſimilem.

LINAND *nouvelles découvertes des Eaux de Forges.* Pariſiis 1697. 8.

LOUIS ARNAULDIN *des Eaux minérales de Provence.* Aix 1705. 14. Ineſſe nitrum, ſulphur abſque aliis principiis.

Obſervations ſur la nature des Eaux minérales de Souche. Dole 1711. 12. Habent nitrum & ſulphur. D. NORMAND eaſdem aquas minerales deſcripſit in Libello edito Dol. 1740. 12. cum titulo *analyſe des Eaux de Souche proche de Dole.* Analyſin habet & ſal alcali & ſpiritum.

G. JAUTIER *ſur les Eaux minérales de Bourbonne.* Troyes 1716. 12. Calidas eſſe & plenas ſale marino, odorem eſſe a ſulphure & ferro junctis, per experimenta.

GOUTTARD *des Eaux minérales d'Abbecourt.* Pariſiis 1718. 12. Frigida eſt, relinquit deſtillata ſedimentum alcaleſcens ex terra & ſale miſtum, lacteſcit a mercurio ſublimato.

Hiſtoi-

Hiſtoire naturelle des Eaux chaudes d'Aix, par HONORE'-MARIE-LAUTHIER, Aix 1705, habet Antiquitates. Sed ANTOINE EMERIC in *analyſe des Eaux minérales de la ville d'Aix*, Avignon 1701. habet analyſin, alumen & nitrum.

RENATI CHARLES *Queſtio, an Thermæ Borbonenſes*, &c. Beſançon 1721. 8. A Pyrite eſſe, continere ſalem communem ad drachmam in libra & in limo ſulphur.

EJUSDEM *de Fontibus medicatis Plumbariæ*. Beſançon 1746. 4.

Traité des Eaux minérales nouvellement découvertes à Paſſi. Paris 1735. Martiales ſunt.

BAUDRY *Traité des Eaux minérales de Bourbonne*. Dijon 1736. 8. Practicus.

JAQUES-FRANÇOIS CHOMEL *Traité des Eaux minérales, bains, & douches de Vichi*. Clermont l'Archambaut. 1738. 12. Analyſis aquarum: habere alcali & nitrum: inimitabiles eſſe arti.

Lettre de Mr. BAUX *le fils ſur les Eaux de Bourbonne*. Habere ſulphur, ferrum & ſalem marinum. In Actis Academicis.

GEOFROI *de aquis de St. Amand. Phil. Tranſ.* n. 247.

Mém. de l'Acad. des Sciences. Aquæ Balarucenſes. 1699.

1700. De Aquis Borbonienſibus, Plumbarienſibus, &c.

1701. HOMBERG *des Eaux de Paſſy*.

1702. GEOFROI *des Eaux de Bourbonne*. CHOMEL de aquis Arveniæ.

1705. Aquæ Larenſæ, Vezelai, *&c*.

1706. Denuo de Analyſi aquarum mineralium.

1707. Aquæ Vichi & Bourbon.

1708. Aquæ minerales Forges, Bourbon, Vichi, Nuis, *&c*. MORINE.

1713. CHOMEL de aquis Jaude, S. Nectaire, *&c*.

1720. Aquæ Paſſiacæ novæ D. RENEAUME.

1724. BOULDUC de Fonte prope Madrit.

LEMERY de aquis Paſſiacis & Bourbonienſibus.

1726. De aquis Paſſiacenſibus.

1729. BOULDUC *Deſcription des Eaux de Bourbon l'Archambaut*.

1735. BOULDUC *des Eaux de Foſſe*.

1743. Aquæ de S. Amand.

In Trivultinis 1735. p. 956. Aquæ du Cap de la Madelaine in Canada. Violeſcunt cum gallis.

VIEUSSENS des Eaux de Balaruc 1739. Aug. M.

MATTHIEU de LIGNAC *Obſervationes de malo effectu Forgenſium aquarum vetuſtarum* 1713. Egeſta ut credit, inde pila ferrea, forte calculus bilarius.

AUBERT *de aquis de Lannion* 1728. Jan. Martiales ſunt.

Lettre de Mr. WINSLOW à Mr. . . . laudat aquas Paſſiacas, ob ſanatam Surditatem ſuam.

Ex Bitterrenſibus Monumentis: Deſcription des Bains de la Maloue.

Ex Monſpelienſibus 1743, deſcriptio aquarum *de S. Laurent en Vivarais* D. COMBALUSIER.

Ad Aquas Italicas.

JOH. GRATIANI *Thermarum Patavinarum examen* cum Diſſertatione *de fonte Lælio acido Retobario* 1701. 8. Thermas varias & aquas vicinas Patavio deſcribit, calorem pugnæ ſalium, Lælii fontis vires vitriolo Martis tribuit.

JOSEPHI DUCCINI *di bagni di Lucca trattato Chymico-medico*. Lucca 1711. 8. Sulphur, nitrum, ſal commune excludit.

JOSEPHI ZAMBECCARI, celebris Anatomici, *breve trattato di Bagni di Piſa è di Lucca*. Patavii 1712. 4. editus. Sed ex veterum fere ſententia.

FLAMINII PINELLI Profeſſoris Senenſis *lettera di Bagni di Petriuolo*. Romæ 1716. 4.

FRANCISCI RONCALLI *de aquis Brixianis examen Chymico-medicum*. Brixiæ 1724. 4. & 1735. Fontis Eſari vitriolati analyſis, & aliæ aquæ vicinæ Brixiæ deſcriptæ. EJUSDEM *de aquis Caldorii in Mediolan*. Brixiæ 1724. 4. Sedimentum ſalſum nitroſum cum ferro aliquo.

CAROLI EUCHERII de QUINTIIS *Inarime* ſive *de balneis Pithecuſarum*. L. IV. Neapoli 1726. 4. Antiquitates, ortum, ſaporem, vires.

BONAFIDE VITALI *delle Terme del Maſino*. Mediolan. 1734. 8. Sunt experimenta chemica cum analyſi Thermarum Valtelinæ noſtræ.

P. FRANC. CANNETI *de uſu & abuſu aquarum Recoarenſium*. Roborati 1735. 8. Utilis Libellus.

NICOLAI ANTONII CATTANI *Ragguaglio della nature dell acque in Aſſiſi di Milano*. Aſſiſ. 1737. 4. Frigidæ, vires a molli terra habent.

JOH.

JOH. FANTONI *de Thermis Valerianis*, *aquis Gratianis*, *Maurianenſibus*. Genevæ 1738. 4. Illarum nomine celeberrimas illas Thermas deſcribit, quæ in vico Subaudiæ *Aix* frequentantur. Ejectis fictitiis veterum principiis, terram, ferrum & ſulphur in Thermis invenit.

FLORIDI DE PLUMBIS *de ſaluberrimo Nuceriæ erumpente latice*. Venet. 1745. 8. Terram ſamiæ ſumtam cum multo alcalino ſale huic dudum celebri aquæ tribuit.

Le Bagni di Caldiero eſaminati da D. BONAFIDE VITALI. Venet. 1746. 4. Subtilis Scriptor & Theoreticus. Analyſin habet & multas digreſſiones.

Compendio delle Acque acidule di Cilla. Venet. 1747. Præter aquas Cillenſes Stiriæ, plurimæ celebriores aquæ Italiæ hic deſcribuntur.

Plures, quia præſto non ſunt, de induſtria omitto.

Ad Aquas Ruſſicas.

GEORGII REMUS *Epiſtola de aquis martialibus Oconicenſibus* ad J. PHIL. BREYNIUM. Lipſiæ 1722. 4.

Ad Suecicas.

URBANI HIÆRNE *Lilla wattu profware*. Stokholm 1680. 8. Vitriolicum acidum volatile acidularum ex primis deſcripſit. Item de *Acidulis Medericenſibus* ſcripſit. Lincöping 1679. 12. Holm, 1680. 8. 1702. 4.

Ad Hungaricas.

De Thermis Herculanis extat Diſſertatio in Diſſertationibus PASCALIS CARYOPHILI. Mantuæ 1739. 4. Ultraj. 1746. 4.
Analyſis earum aquarum cum variis ex antiquitate ad Thermas pertinentibus ibi continentur.

Ad Orientales Aquas.

Aquarum *Hammam Pharach* deſcripſit PERRY *Phil. Tranſ.* n. 462. Denique collectionem integram in ampliſſimo titulo *acidulæ* habet JOH. CHRISTIANUS RIEGER in *introductione ad notitiam rerum naturalium & arte factarum* Tom. I. Indicem vero numeroſiſſimorum Auctorum J. M. GROSSEN *Bibliotheca Hydrographica*. Norimb. 1729. in 4. edita.

Ad Telluris hiſtoriam.

Ad Telluris univerſæ hiſtoriam BERNARDI VARENII *Geographia* huc facit, & varia ad externam telluris fabricam facientia habet.

JOHAN. RAY *three phyſico-theological Diſcourſes*. Londini 1692. & auctius 1713. 8. An Diluvium univerſale cauſa ſit lapidum figuratorum inquirit, ſatis crediturus, niſi a LL. HWYDII argumentis, quæ recenſet, turbaretur. Ideas plaſticas tuetur. De creatione mundi, de futura ejus conflagratione, montium ortu, utilitate, vulcanis, terræ motu, conchis quæ in montibus reperiuntur, ſapienter, ut ſolet, ex propriis & optimis aliorum obſervationibus agit.

JOH. WOODWARD *hiſtoria naturalis Telluris*. Lond. 1695. 8. auctius vero, & cum vindiciis ad EL. CAMERARII objectiones. Lond. 1714. 4. iterumque auctius, cum ſupplemento variorum tractatuum editus a BENJAMINE HOLLOWAY ibid 1726. 8. & Gallice verſa cum multis appendicibus. Pariſiis 1735. 4. Etſi non ignoro, quam multa contra hunc Auctorem dicta ſint, quam acriter contra diſſolutionem diluvianam telluris ſit diſputatum, & quam multa contra ejus ſubterraneam abyſſum ſurſum vaporem emittentem dici poſſint; non ideo non video, virum in foſſilium & concharum cognitione, per omnem vitam ſuam diligentiſſimum, de ſtratis telluris, de nutritio polline tenero, a quo omne vegetabilium incrementum eſt, de terræ mutatione lenta per pluvias & flumina, plurima bona nos docere. Cæterum teſtamento ſuo novam cathedram Phyſices Cantabrigiæ de ſuo inſtruxit: an verum, obiiſſe eum in fide Romana? Ita Trivultenſes. 1736. p. 145.

LUDOVICI BOURGUET *Lettres Philoſophiques ſur la formation des Sels & des Criſtaux*. Amſtelod. 1729. 12. Varia continet boni hominis & inter mercatores literatiſſimi Opuſculum. Ad noſtrum ſcopum pertinet, inprimis *Mémoire ſur la théorie de la Terre*, ubi non exquiſita quidem aliqua, cum majora ſola ſequatur, ſed non omnibus tamen aut animadverſa aut collecta tradit. Sic in *Traité des Petrifications*, qui Pariſiis 1742. in 4. editus eſt, ſententiam ſuam & diluvianum Syſtema defendit, & lapidum partim primordialem, partim ſeriorem generationem deſcribit. Deinde in ſecunda Epi-

ſtola

ſtola inter Philoſophicas modo dictas criſtallorum formationem mechanicam ex triangulis explicat.

ANTONIUS VALISNERIUS paſſim, ſed inprimis in tractatu de *Origine Fontium* & de *corporibus marinis, quæ in montibus reperiuntur*, telluris formationem adtigit, ſtrataque paſſim & fabricam deſcripſit, oſor equidem diluvianæ hypotheſeos.

Huc etiam plurima conferri poſſunt, ex omnibus Operibus SCHEUCHZERIANIS, qui teſtaceorum indagator induſtrius fuit, & defenſor diluvii. In Commentariis Bononienſibus ejuſdem Diſſertatio exſtat eo faciens.

CAROLUS LINNÆUS *de incrementis Telluris habitabilis*. Leid. 1744. 8. cum adjuncta Celſii Oratione. Terram olim undique aquis tectam fuiſſe, ſenſim eas receſſiſſe. Nunc etiam recedere maria, & terras deoperire, uterque docet amicus.

Denique LAZARUS del MORO in L. II. *de croſtacei e degli altri corpi marini che ſi trovano ſu monti*. Venet. 1740. 4. editis, dum BURNETUM & WOODWARDUM refutat, & ſuam de ortu terrarum & teſtaceorum ex vulcaniis montibus ſententiam proponit, multa paſſim collecta ad ſtrata Terræ ejuſque interiorem fabricam undique congeſſit. Hujus Operis analyſin dedit BALTHASAR EHRHARD *Nachricht von einer meinung, welche den urſprung der verſteinten ſachen betrift*. Memming. 1745. 4.

Utcunque etiam huc pertinet NICOL. STENONIS fil. tum in Tract. *de Solido inter Solidum*, Florent. 1669. 4. edito, tum *in Myologiæ Specimine* pariter Florentiæ 1667. 4. excuſo. In priori Opuſculo inprimis de origine figuræ agitur, quæ in corporibus ſolidis eſt. Sed de Telluris univerſæ mutationibus & quidem numeroſis, ut Hetruria v. gr. bis fluida, bis plana & ſicca, bis aſpera fuerit, ante recentiorum tempora peculiares cogitationes protulit. In poſteriori Opuſculo breviter terram fuiſſe olim aqua miſtam, ex aqua vero in ſpeciem ſedimenti ſubſediſſe ex conjectura propria docet.

J. G. SULZER *vom Urſprung der Berge*. Tiguri 1746. 4. Ipſe expertus Alpium fabricam, habitum, montium ortum tribuit inclinationi axis terræ, unde factum eſſet diluvium, *&c.*

Ad Terræ ſtrata paſſim in Tranſactionibus, v. gr. n. 336. 341. 403. aliiſque Scriptoribus.

Volcanorum eximia hiſtoria prodiit Neapoli verſa a D. PERRON de CASTERA. Pariſiis 1741. 12. Sub titulo *Hiſtoire du Mont Veſuve*.

Ad Foſſilium hiſtoriam.

Ad formationem & Elementa Foſſilium pertinet inprimis JOACH. BECCHER *Phyſica ſubterranea*; quæ Francofurti 1669. in 8. cum duobus vero Supplementis 1675. & denique an. 1703. & 1735. cura G. E. STAHLII. Lipſiæ in 4. Hic vir peritiſſimus Chemiæ fidem ſuam pro veritate Theoriæ BECCHERIANÆ, quantum poteſt, graviſſime interponit, eamque in *ſpecimen* bono ordine conſcriptam contraxit. Triplicem terram ſive tres claſſes foſſilium per experimenta conſtituit, a pleriſque peritioribus ab eo tempore receptas, inflammabilium, vitreſcibilium & mercurialium. Sed Sales ex terra & aqua componi, inflammabile principium vinculum eſſe miſtionis metallicæ; & alia plurima & recondita ibi perſpicua reperiuntur, ad putrefactionem, fermentationem, claſſes mineralium, eorum miſtionem, *&c.* pertinentia, ut tædium nos capere non oporteat obſcurioris ſermonis.

Ad omnia aut pleraque Foſſilia.

GABRIELIS FALLOPII *de metallis atque foſſilibus Liber*, Venet. 1564 editus. Poſthumum Opus eſt, pars prælectionum in Dioſcoridem, hinc in comparatione foſſilium cum Veterum deſcriptionibus, maxima pars Operis verſatur. Suas nonnunquam obſervationes adjecit, in Italicis fodinis & mineris factas, ut nihil tamen expectes noſtro ſeculo valde utile aut reconditum. Dictio mala, qualem Diſcipuli fecerunt, qui ſermonem excipiebant calamo.

CONRADI GESNERI Collectio, & in ea inprimis Jo. KENTMANNI *nomenclaturæ foſſilium, quæ in Miſnia & alibi reperiuntur*, *Obſervationes de metallicis rebus & nominibus* ex Schedis GEORGII FABRICII & GESNERI ipſius *de rerum foſſilium figuris*. Tiguri 1565. 8.

FERRANTIS IMPERATI Pharmacopolæ Neapolitani *Naturalis Hiſtoria*, Neapoli 1593. & auctius Venet. 1672. fol. Totum fere ambitum rei naturalis cumplectitur, longe tamen copioſior eſt in foſſilibus, quorum operationes metallurgicas, utilitates & ſæpe figuras, uberrime & plana ſimplicique dictione perſequitur. Librum *de foſſilibus*, Neapoli 1610. 4. impreſſum non vidi.

ANDREÆ CÆSALPINI *de re metallica*. Vide ſupra.

BERNARDI CÆSII *mineralogia*, Lugduni 1636. fol. edita. Collectanea habet ex miris ſæpe Auctoribus, & tropicis Eccleſiæ Patribus. Cum rebus ipſis non conſuevit.

Ulyssis Aldrovandi *Muſæum metallicum.* Bononiæ 1648. fol. Ex optimis hujus viri Operibus eſt, etſi poſthumum prodiit, quo & metalla & foſſilia reliqua & lapidum figuratorum magna vis deſcribitur, & pingitur. Tædioſa vero ut alibi eſt fabularum farrago. Ejus Synopſin David Kellnerus edidit Lipſiæ 1701. 12.

Petri mariæ Caneparii L. *de Atramentis.* Lond. 1660. 4. Roterod. 1718. 4. De pyrite, vitriolo & inprimis ejus oleo, variiſque coloribus, magna ex parte compilatio, ſpagiricus cæterum homo, & alchimiſtici ingenii, & confuſiori ordine uſus.

Nicolai Mercati *Metallotheca poſthuma* edidit Lancisius 1717. Romæ in fol. Auctor anno 1593. mortuus, muſæum collegerat ex genere inprimis foſſili, maxime ſalium, terrarum, lapidum figuratorum, quorum icones dedit. Metalla ipſa intercedunt. Eruditæ adnotationes Editorum. Opus ſplendidum. Ejus viri vita extat Giornali de Letterati. vol. xxix.

Joh. Woodward *attempt. to the natural hiſtory of Foſſils of England.* Lond. 1729. 8. & ejuſdem *foſſils of all kind digeſted in to a method.* ib. 1728. 8. Omnem metallorum lapidumque & mineralium ambitum in brevem tabulam & ordinatam conjecit, additis obſervationibus inprimis ad figuratos lapides pertinentibus. Adfinitas a figura externa notiſque facilibus deſumpta eſt.

Caroli Linnæi *ſyſtema Naturæ* P. I. prodiit Leidæ 1735. fol. tum Stokholm. 1740. 8. & auctius Pariſiis 1744. 8. Cum botanicam methodum in univerſum ambitum rerum naturalium transferat, & ex uno charactere ſimilitudines rerum definiat, valde apud alios harum rerum peritos offendit : ut in exemplo gemmarum, quas cum ſalibus intime conjunxit.

Magni Bromel *Mineralogia & Lithographia Suecana* Germanice verſa a Micrandro, Holmiæ 1740. 8. edita.

Musæum Richterianum illuſtratum Iconibus & Commentariis D. J. E. Hebenstreit, Lipſ. 1748. fol. ſplendidiſſimum Opus, aliqua etiam alia continet: gemmas nempe ſculptas, conchas marinas, plantas. Maxima tamen pars ad metalla & foſſilia pertinet, quorum ex omni genere & minerarum inprimis ad metalla & ſemi metalla pertinentium, ampliſſimus hic & pleniſſimus catalogus eſt, ſed brevis, ut fere nomenclator ſit, quem icones pulcherrimæ paſſim exhilarant.

Huc pertinet catalogus metallorum & foſſilium. *Phil. Trans.* n. 301. E. Ll. Hwyd de variis foſſilibus n. 291. conf. n. 100. 268. &c.

Ad hiſtoriam Fodinarum.

Georgii Agricolæ Libri V. *de natura foſſilium, de ortu & cauſis ſubterraneorum Libri X. de natura eorum quæ effluunt ex terra* L. IV. *de metallis veteribus & novis* L. IV. *Becmannus* ſive *Dialogus de re metallica*, qui omnes an. 1546. Baſileæ editi, anno vero 1657. cum ſequente Opere conjunctim eodem loco recuſi ſunt, minus equidem nitide. In his Libris deſcriptio exſtat foſſilium, eaque cum antiquorum nominibus comparantur, catalogo per totam Europam compilato, in Germanicis vero utique pleniſſimo. Theoriam etiam ſuam de formatione foſſilium adfert. Ejuſdem vero *de re metallica* Libri XII. Baſileæ an. 1561. & 1621. f. editi omnem laborem exponunt, qui a prima venarum indagatione ad plenam uſque metallorum perfectionem requiruntur, & innumeris fere figuris machinas omnes quæ eo tempore & etiam noſtro majori ex parte, eo ſcopo adhibebantur. Vitri etiam & ſalis præparationem ex analogia addidit. Vir quidem dictione eleganti ſcripſit, & veterum ſcripta diligenter legerat. Chemnitii in Miſnia mechanicam fodinarum accurate didicerat, ut primi ordinis in his rebus, & claſſici Libri ſint, quos laudavi.

Christophori Encelii *de re metallica* L. III. Francof. 1557. fol. Laudatus Liber a variis Auctoribus omnem rem foſſilem ad medicinam ſpectantem complectitur.

Johannis Matthesii *Sorepta oder Berg-poſtille.* Norimb. 1578. fol. Foſſilia eorumque præparationem & utilitatem in vita humana cum laude tractavit, & varia rariora continet, etſi Theologus & ibi maxime Concionator, ubi de foſſilibus ſcribit.

Lazari Erckers *beſchreibung der vornehmſten Berg-ertzen.* Francofurti 1629. fol. Docimaſticen quidem inprimis ſcribere inſtituit, eoque labore plano ſermone, candide & abſque omni theoria defunctus eſt, varia tamen adſpergit metallurgica, ad excoctionem metallorum & nitri, &c. pertinentia.

Georgii Engelhardi Lohneisen *bericht von Berg-werken.* Hamburg. 1672. & 1690. fol. Non ſolum mechanicam operum metallorum, ſed juridica eo pertinentia habet, & ad practicam excultionem fodinarum univerſam perſpiciendam ſolus ſufficit. Docimaſticen enim cum labore eruendi metalli & excoquendi conjungit. Sumtuum addit rationes & machinas poſt Agricolam excogitatas deſcribit, quo multum uſus videtur.

Joh. Webster *Metallographia*. Lond. 1670. 4 *. Mineralium ſigna, ſpecies, generationem, utilitatem, procurationem expoſuit, Scriptorum rei foſſilis catalogum addidit, cum judiciis, quem plurimi fecit Morhofius *Polyhiſt.* L. II. P. II. C. 29.

Alonzo Barba *acte de los metalos, translated by the Earl of Sandwich.* Lond. 1674. 8. T. I. II. Presbyter Potoſinus, Encheireſes deſcribit, quibus Hiſpani in metallis Americæ utuntur.

Alonzo Camillo y Luso *tratt. de los antiquas mineras de Eſpania.* Madrit. 1729. 4. *

Hi Auctores conjunctim editi ſunt nuper cum titulo *Collection of Scarce and valuable treatiſes upon metalls* *. Adjectus Platerus & Houghton, egregii pro Anglia Auctores. Idem Liber Pariſiis excuſus eſt 1730. 12.

Abrah. a Schonberg *ausführliche Berg-information.* Lipſiæ 1693. fol *. deſcribit etiam Opera metallica.

Ol. Borrichii *docimaſtice clara & compendiaria tradita.* Hafniæ 1677. recuſa in Mangeti Theatro pharmaceutico, primo volumine.

Urbani Hiærne *manuductio ad varia metallorum, mineralium terrarum, genera inveſtiganda.* Holm. 1694. 4. & *Reſponſio ad quæſtiones ibi propoſitas.* ib. 1701. 1706. 4. *

F. E. Brukmann *magnalia Dei, oder underirdiſche Schatz-kammer* 1600. Berg-werke. Wolfenb. 1727. 1730. fol. 2. vol. cum ſupplemento 1734. fol. Catalogus eſt omnium regionum, & locorum, in quibus per univerſum orbem, metallum aut foſſile quodcunque utilius effoditur.

Christoph. Andreæ Schlutter *gründlicher unterricht von Hütten-werken.* Braunſchweig 1738. fol. Auctor olim rebus metallicis præfectus Goſlariæ, maximam vim foſſilium ex omni ambitu univerſi orbis collegerat. Hoc Libro non effodiendi quidem metalli rationem tradit, neque foſſilium naturam, ſed docimaſticen, cujus inprimis cura ipſi commiſſa fuerat, & excoctionem metalli, cum noviſſimis ubique & ſuis inprimis inventis, in perficienda fornacum figura, in augenda toſtione mineræ (qua magnum compendium plumbi fit), &c. Rem monetariam etiam docuit ſplendido, nec facile par habente Opere.

Perez de Vargas *Traité ſingulier de Métallique.* Madrit 1568 *. recuſus Pariſiis 1743. 12.

Fleta *minor* ſive *art in judging eſſaging, fixing minerals by* John Pettus. Eſt Liber Erkeri cum Dictionario metallico.

Johannis Andreæ Kramer *Elementa Docimaſticæ.* Editio auctior, Leidæ 1744. in 8. In eximio Libro continetur utiliſſima primum deſcriptio mineralium, deinde proceſſus omnes chemici, & mechanici ad docimaſticen pertinentes. Labores fodinarum ſive qui in igne majori, magniſque maſſis metalli locum habent, non attigit.

Carol. Frid. Zimmermann *Berg. Academie*, cujus 3. tomi prodierunt Dreſdæ 1746. 4.

Samuel Koleser de Kereseer *Auratia Romano Dacica.* Liburni. 1728.

Ad fodinas in genere *Phil. Trans.* n. 401. 403.

Ad fodinas Hungariæ *Ph. Tr.* n. 58. 59.

Ad mineras Americanas n. 41.

De iiſdem Frezier in itinere ad mare auſtrale.

Huc porro pertinet J. Fr. Henkel in egregio Opere *Pyritologiæ* ſive *Kieshiſtorie.* Lipſiæ 1725. in 8. edito. Pyritem, metallorum communem mineram, deſcribit, experimentis uſus in 60. ſpeciebus factis, generari etiam nunc pyritem, martem ſemper ineſſe, non autem ſemper cuprum aut ſulphur, in albo vero pyrite arſenicum, &c.

Ejusdem *kleine mineralogiſche und chymiſche ſchriften*, poſthum. editæ Dreſdæ 1744. Theoreticum primo Opuſculum de *adpropriatione* varia experimenta continet, deinde ſingularia corpora, arſenicum, cobaltum, lapides, jaſpidem, &c. conſiderat.

Eman. Swedenborg *Miſcellanea circa res naturales & præſertim circa mineralia, ignem & ſtrata montium.* Lipſiæ. 1722. 8. de ſtratis terræ, corporibus petrefactis, montium in Suecia ortu, vitrificatione, elementorum figuris.

Ejusdem Auctoris *principia rerum naturalium* & reliqua Opera Dreſdæ 1734. fol. 3. voluminibus prodierunt. Non hic de theoria Auctoris judicabo, qua ex ſimplici, infinito, motu ſpirali prædito, & ex activo, ex finito motum progreſſivum obtinente (ſive Igne) tanquam principiis elementa generari demonſtrat alia, & alio ordine, quam vulgo ſumuntur. Reliqua volumina conſidero, quibus ferrum omnemque ejus elaborationem, docimaſiam, producta medica, fuſiſſime perſecutus eſt, & cuprum ſimili modo multo adhuc ſplendidius, tum ex ſuis tum ex aliorum obſervationibus deſcripſit.

Joh. Henr. Pott *Obſervationum chemicarum* Collectio ſecunda. Zincum, parum notum metallum,

tallum, boracem, & pſeudo galenam tractat. Laborioſus ut ſolet & candidus. In prima vero collectione operationes aliquas docet, quibus ſulphur mercurii ope metallis detrahi nudumque denique ſiſti poſſit.

CASPARI NEUMANN *Lectiones chemicæ*, maxime *de antimonio, ferro, nitro & ſulphure*. Berolini 1732. 4. editæ. Pleraque equidem chemica magis ſunt, ſed ea a metallurgicis ſeparare ſæpe difficile eſt. Deinde in collectione Operum quæ a morte Auctoris Berolini an. 1740. prodierunt, plurima ad metalla & foſſilia pertinentia, neque vulgaria habentur.

G. E. STAHLII varia & inprimis *Opuſculum chymico medicum*, quod varia forma & pro parte menſtruatim prodierat, a M. ALBERTI vero an. 1715. in unum volumen collectum eſt. Pulcherrimo hoc Opere plurima ad rem Phyſicam & Chemicam pertinentia continentur: ut *fermentationis theoria generalis; experimentum ſulphuris producendi: de minera ferri in bolo latente: fragmenta ad hiſtoriam naturalem nitri: vitulus aureus*: denique Diſſertationes variæ, inter quas metallurgiæ, pyrotechniæ & docimaſticæ metallicæ fundamenta, & de ortu venarum metallicarum huc ſpectant. Tractatio de nitro & altera de fermentatione, ſeorſim habentur Germanice editæ.

EJUSDEM STAHLII *experimenta, obſervationes, animadverſiones chemico-phyſicæ* CCC. Berolini 1731. 8. editæ. Hic inprimis phlogiſton principium, in omni natura tribuſque regnis ubique reperiundum demonſtrat.

Ad ſingula Metalla & Mineralia reliqua.

Ad Aurum.

DURAND *Hiſtoire naturelle de l'Or & de l'Argent, extraite de Pline.* Londini fol. 1729.

Ad Mercurium.

HOMBERG de Mercurio, *Mémoires de l'Académie des Sciences.* 1709.
JUSSIEU de mineris Mercurii Hiſpanicis. 1719.
GROSSE de Mercurio ex plumbo. 1733.
BOERHAAVE de Mercurio, *Mém. de l'Acad* 1734. & *Phil. Trans.* n. 430. 443. 444.
LEEUWENHOEK de cinnabari nativa, *Phil. Trans.* n. 200.

Ad Plumbum.

Ceruſſæ præparatio. *Phil. Trans.* n. 137.

Ad Cuprum.

REAUMUR de *viridi Æris naturali*, *Mém. de l'Acad.* 1723.
POMEY *de Cupri in Æs mutatione*, *Phil. Transact.* n. 200. conf. 260.
LISTER *de Cupro* n. 200.
BEL *de fontibus ferrum in Æs mutantibus*, *Phil. Trans.* n. 456.
GEOFROI *de metallo ex Cupro & Zinco conflato*, Mém. de l'Acad. 1725.

Ad Ferrum.

Ars temperandi Chalybem. LISTER *Phil. Trans.* n. 203.
J. H. ZANNICHELLII *de Ferro.* Venetiis 1719. 4. qui Libellus etiam in E. N. C. habetur.
REAUMUR *Acad. des Sciences* 1726. de Ferri uſu ad exprimendos nummos, & ejus de Ferro in Chalybem mutando Liber.
De Ferri fodinis. Phil. Trans. 137.
MOULIN *de arena ferrifera. Phil. Trans.* n. 197.
De Ferri minera. *Mém. de l'Acad. des Sciences* 1718.
De hæmatite ferri minera. *Phil. Trans.* n. 199.
LEMERY *Acad. des Sciences*, 1707. 1713. Ferrum omnibus plantis ineſſe.
GEOFROI de Ferro. *ibid.* 1708.
EJUSDEM Ferrum artificiale. *ibid.* 1705.

Ad Stannum.

REAUMUR de præparatione Ferri & Stanno, *Acad. des Sciences.* 1728.
HELLOT analyſis Zinci. *ib.* 1725.

GROS-

Grosse de metallis a Stanno depurandis an. 1730.
Geofroi de Stanno. 1738.
Stannum peculiare 1741.
Malouin de Zinco & Stanno. *Mém. de l'Acad.* 1742.
De Stanni diverſis generibus miſtis. 1743.
Merret de Stanni Mineris. *Phil. Trans.* n. 138. conf. 69.

Ad Semi-Metalla.

De Pyrite, ex quo fulgura inquit oriri Lister. *Phil. Trans.* n. 157.
Powey de lapide Calaminari. *Phil. Trans.* n. 198.
R. Plot. de *black-lead. Phil. Trans.* n. 290.
Krieg de Cobalto & Arſenico. *Phil. Trans.* n. 293.
Link de Cobalto. n. 396. *ibid.*
Geofroi de Antimonio & Phoſphoro detonante 1736.
Meuder *de Antimonio.* Lond. 1747. 8. & ſæpe alias, Chemicus inprimis eſt.

Ad Sulphur.

Homberg du Soufre principe. *Acad. des Sciences*, 1703. 1705. 1706. 1710. & Geofroi de Sulphure. 1704.
Guglielmini *de principio ſulphuris.* Venet. 1710. 8.
G. E. Stahl *Zufällige gedanken vom ſulfure.* Hall. 1718. 8. de ſulphure ſuo artificiali, de ſulphure metallorum vere demonſtrabili, & cauſa caloris atque vinculo partium chemica multa, ſed aliqua tamen etiam ad perfectionem metallurgiæ. Dictio cæterum, qualis Auctori familiaris fuit ſubobſcura, neque ordinem quæſivit.
C. Neumann *de ſulphure.* l. c.
Warn. Chrouet *ſur l'analyſe du ſoufre commun.* Journ. de Trev. 1707. Hombergium refutat. Flores ſulphuris dari ab omni acido puros adfirmat.

Ad Succinum.

Sulphuri vicinum eſt Succinum, cujus vetuſtiores deſcriptiones omitto. Philippi tamen Hartmanni *Succini Pruſſici hiſtoria*, Francofurti 1677. ut & in *Phil. Trans.* n. 248. pro ea ætate & exteriori hujus foſſilis hiſtoria legi poteſt, qui perperam equidem Succinum lapidibus accenſuit.
Nathanael Sendel cum *Electrologiæ* tribus miſſibus Elbingæ in 4. an. 1725. 1726. 1728. editis quaſi prælusiſſet, bituminumque claſſi Succina recte inſeruiſſet, majori denique Opere pro dignitate rem eſt perſecutus. Lipſiæ an. 1742. fol. edito.
C. Neumann de Succino. 1730. 4.
Bonnac de Succino. *Hiſt. de l'Académie.* 1705.
Joh. Ph. Breyne de ſuccinea gleba rariſſima. *Phil. Trans.* n. 395. conf. *ibid.* n. 249.
Malouin de Succino. *Mém. de l'Acad.* 1742.

Ad Ambram, Petroleum, Phoſphorum, &c.

C. Neumann *de Ambra griſea. Phil. Trans.* n. 433. 434. 435. cum Brownii animadverſionibus. Neumanni Libellus ſeorſim Dreſdæ 1736. 4. editus eſt. Eo magis huc pertinet, quod eam Ambram Succini ſpeciem fecerit.
De Ambaro etiam *Phil. Trans.* 290. 385. ubi tribuitur piſci cetaceo.
Francici Ariosti de *Petroleo.* M. Zibini a Ramazzino editus Libellus, Mutinæ 1698. 8. cum Opuſculo ſuo ejuſdem argumenti. Scripſit autem an. 1460. & an. 1690. Hafniæ editus eſt a Jacobæo. Fontes nobiles illos Petrolei deſcribit, de quibus etiam Valisnerius aliqua habet.
De eodem Petroleo exſtat D. Geofroi Libellus. *Mém. de l'Acad.* 1736.
A. J. G. Kruger *Gedanken von den ſtein-kohlen.*
d'Eirinis Differt. *ſur l'Aſphalte.* Pariſiis 1726. 12. Græcus homo & mendax, in Helvetia vitæ finem fecit; Neocaſtrenſes bituminis fodinas deſcripſit.
De lapide oleum fundente. *Phil. Trans.* n. 228.
Boyle de liquore bituminoſo ſponte moto. *Phil. Trans.* n. 176. de fonte ardente in Shropshire. n. 334.

L. F. Marsigli *de Phoſphoro minerali.* 1702. 4. max. Deſcriptio, analyſis & anatome Phoſphori Bononienſis, & gypſi.

Nolet de lapide Bononienſi. *Mém. de l'Acad. des Sciences.* an. 1743.

Alia de phoſphoris monumenta recenſui, ubi de luce egi.

De Salibus in genere.

De figuris Salium Leeuwenhoek in *Phil. Trans.* n. 170. 173. 298. 311.

Domin. Guilielmini *Refleſſ. filoſof. intorno le figure de Sali.* Bononiæ 1688. 4. & Padoa; 706. 4. Itemque *de Salibus.* Venetiis 1705. 8.

De Salium ſolutione in aqua Lemery. 1716. 1724.

De Sale. *Phil. Trans.* n. 103. 104.

G. E. Stahls *Beweiſs daſs die Salze aus einer zarten Erden beſtehen.* Hall. 1723. 8. Sales foſſiles & aereos deſcribit, omneſque ope ſeparationis ſpirituum acidorum & miſtionis cum terra alcalina in aqueum humorem & terram ſeparari poſſe docet, qua occaſione multa alia notatu digna interſpergit.

J. F. Henkel *von der Verwandtſchaft der pflanzen, mit dem mineral Reich.* Lipſ. 1721. 8. Mira equidem eſt Auctoris theoria, qui Archæum neſcio quem telluris, & futuram totius orbis vitrificationem ſtatuat, ſemi-Boehmianus. Paſſim tamen metallurgica & chemica varia intercurrunt, & Sal alcalinus ſalicorniæ huc inprimis pertinet, quem in ea planta, ſed una ſalem marinum invenit, & pulcherrimum colorem cæruleum ex illius cum aceto efferveſcentia obtinuit.

Ad Salem marinum.

Salis marini hiſtoria, ut in Gallia paratur perutilis. *Journ. de Trevoux.* 1744. p. 430.

Du Hamel Sal alcali eſſe baſin Salis marini. *Mém. de l'Acad.* 1736.

Lemery, Geofroi & Hellot examen Salis de Pecais. *Mém. de l'Acad.* 1740.

De fontibus ſalſis in Durhamenſi Epiſcopatu. *Phil. Trans.* n. 163.

Petit de præcipitatione Salis marini in fabrica nitri. *Mém. de l'Acad.*

De aquis ſalſis in Droytwhich. *Phil. Trans.* n. 142. in Staffordſhire. n. 145.

De Sale & ejus fodinis. n. 156.

De Salinis Hungaricis. n. 413.

De coctione Salis in Gallia. *Phil. Trans.* n. 51. Anglia. n. 53. Polonia. n. 61.

Ad Salem mirabilem alioſque neutros.

Boulduc de Sale naturali ex Delphinatu. *Mémoires de l'Acad.* 1727.

Hellot de Sale mirabili in vitriolo. *Mém. de l'Acad.* 1738.

Boulduc de Sale Epſonienſi. *Mém. de l'Acad.* 1718. 1732.

De Natro *ibid.* 1732. & de eodem Leigh. *Phil. Trans.* n. 160. tum II. Salberg *Tal om natron.* Stokh. 1745. 8.

J. Gotf. Wallerius *Förſwanſchrift worutinnan S. S. S. tala beſwaras.* Upſal. 1745. 8. & II. Salberg *ytterligare aterſwar.* Stokholm. 1746. 8. Lis, orta de Sale quodam nativo, quem Salbergius natrum vocat, negat natrum eſſe Wallerius, cum natrum alcali ſit, Sal Suecicus vero de genere Salis mirabilis. Bona ea occaſione experimenta facta.

E. Brown de Sale cathartico amaro. *Phil. Trans.* n. 377. 378.

Neh. Grew de eodem, Londini 1695. 12. & in Bibliotheca Pharmaceutica Mangeti.

Ad Salem Ammoniacum.

Lemery de origine Salis Ammoniaci. *Mém. de l'Acad.* 1716. 1721.

Geofroi de eodem 1705. 1720. 1723.

Du Hamel de eodem 1735. conf. 1700.

Ad Nitrum.

Will. Clarke *natural hiſtory of Nitre.* Lond. 1670. 8. * Parum laudatur a peritis.

G. C. Schelhammeri vero *de nitro* Libellus eruditus quidem, ſed naturam intimam minus ingreditur. Amſtelodami editus eſt 1709. 12. Nitrum noſtrum novum eſſe, neque cognitum antiquis demonſtrat. Guilielmini figuras Salium, & præcipitata inde corallia deridet.

C. Neu-

C. Neumann in proprio Libello.
Lemery de Nitro. *Mém. de l'Acad.* 1717.
Poli de generatione Nitri. *ibid.* 1719.
Boulduc de aqua matre Nitri. *ibid.* 1720.
Hellot de ejus rubris vaporibus. 1736.

Ad Sales artificiales.

C. Neumanni de Salibus alcalinis fixis. *Phil. Trans.* n. 392. 393. & Bourdelin de formatione Salium lixivorum. *Mém. de l'Acad. des Sciences* 1728.

Ad Salem acidum.

Homberg de acido minerali & vegetabili. *Mém. de l'Acad.* 1709.

Ad Boracem.

Lemery de eo 1703. 1728. 1729. Geofroi. *Mém. de l'Acad.* 1732.
Modell *de Borace nativa.* Londini 1747. 4. Et in Borace & in Sale alcalino quodam foſſili, cui pene idem nomen eſt, plurima experimenta fecit.

Ad Vitriola.

De Vitriolo. *Phil. Trans.* n. 103.
Lister de vitriolo albo. *Phil. Trans.* n. 256.
De aluminis & vitrioli operibus. *Phil. Trans.* n. 142. De iiſdem Lemery. *Mém. de l'Acad.* 1736. Geofroi de iiſdem. 1728.
Geofroi de mineris Aluminis Italicis. *Mém. de l'Acad.* 1702.

Ad Lapides in genere.

Geofroi de origine Lapidum. *Mém. de l'Acad.* 1716.
Joh. Fr. Henkel *idea generalis de Lapidum origine.* Dreſdæ 1734. 8.
Theophrasti *hiſtory of ſtones* cum verſione & notis Joh. Hill. Lond. 1746. 8.
Joh. Henr. Pott *Lithogeognoſia.* Potzdam. 1746. 4. Innumeris obſervationibus, claſſes terrarum & lapidum, alcalinæ, gypſeæ, & vitreſcibilis & argillaceæ naturæ definivit, earumque miſturas, indeque ortam phænomenorum varietatem expoſuit.
Hiſtoire naturelle éclaircie dans la Lithologie & Conchyologie. Pariſiis 1743. 4. Eximium Opus cum pulcherrimis teſtaceorum figuris, quæ Auctor tribuit Diluvio. Muſæorum etiam Catalogum habet.

Ad Gemmas.

Anselmi Boetii de Boot *hiſtoria Gemmarum & Lapidum.* Hanov. 1609. 4. & cum augmentis Tollii & J. de Laetii. 1647. 8. Externa rerum perſequuntur, tum ex antiquis, tum ex recentioribus monumentis Indicorum Scriptorum & Germanicorum, Phyſicen interim non attigit, magis nomenclator.
De Turcoide Reaumur *Mém. de l'Acad. des Sciences.* 1715. & obſervationes aliæ Mortimerii. *Phil. Trans.* n. 482.
Rob. Boyle Libellus *de Gemmis* ſupra dictus.
Mauricii Antonii Capellerii viri doctiſſimi *Chryſtallographiæ Prodromus.* Lucernæ 1723. 4.
Hyacinthi Gimmæ *della ſtoria naturale delle Gemme, delle Pietre & di tutti Minerali.* Neapoli 1730. 4. Habet etiam ipſos animantium lapides, vulcanos, aquas minerales, &c.
De interiori facie Adamantum Leuwenhoek. *Phil. Trans.* n. 324. 374.
De Adamantibus Braſilianis. *Phil. Trans.* n. 421.
Lister de Silicibus pellucentibus. *Phil. Trans.* n. 201.

Ad alios Lapides.

La Hire de Petrificatione. *anc. Mém. de l'Acad. des Sc.* X. p. 110.
De vi petrificante lacus Lough-Neagh. *Phil. Trans.* n. 158. 166.

Abraham Vateri hiſtoria filtri lapidis. *Phil. Trans.* n. 438. & de eodem diſputatio M. B. Valentini.

Joh. Ciampini *de incombuſtibili Lino ſeu Amianto ejuſque filandi modo.* Rom. 1691. 4. Habet deſcriptionem totius artificii.

Asbeſti hiſtoria. *Phil. Trans.* n. 273. 276. conf. 72. 333.

Du Fay de Selenite Bernenſi. *Mém. de l'Acad.* 1724.

Idem de Sale calcis. *Mém. de l'Acad.* 1724. & 1732.

Burlet de aqua calcis. *Mém. de l'Acad. des Sc.* 1716.

Petit Gypſi analyſis. *ibid.* 1734.

Jussieu de eodem. 1719.

Hauterive de lapide viridi ex Terra Amazonum. *Mém. de l'Acad.* 1724.

De Lapide fiſſili. *Phil. Trans.* 243.

A. Beurer & C. Neumann de Oſteocolla. *Phil. Trans.* n. 476.

Ad eorum figuras.

Reaumur de rotunditate Silicum. *Mém. de l'Acad.* 1723. de formatione eorum 1721. & De Mairan de iisdem.

Silex artificialis Bazin. *ibid.* 1719. Henkel. l. cit.

De Lapidibus figuratis metallicis. *Phil. Trans.* n. 129. 150.

Lister de Lapidibus figuræ determinatæ. *Phil. Trans.* n. 200. conf. 243.

Pierre Barrere *de l'origine des Pierres figurées.* Pariſiis 1746. 8.

Ad Terras.

J. Dan. Major de lacte Lunæ. Kilon. 1667. 4.

P. Boccone *delle Pietra Belzoar minerale Siciliana.* Monteleone. 1669. 4. *

Reaumur de Terris. *Mém. de l'Acad.* 1730.

J. H. Pott. l. cit.

Dan. Fischer *de Terra medicinali Touagenſi.* Vratiſlav. 1732. 4. Eſſe bolos metallicos immaturos, abſque auro.

De Terra Windeſorienſi maximi ignis patiente. *Phil. Trans.* n. 483.

Nuper etiam Cl. Hebenstreitius reſpondente Luthero de terris diſputationem edidit & exſpectatur amici noſtri doctiſſimi C. G. Ludwigii plenum de eadem materia Opus. Inter Scriptores Muſæorum & Regionum multi foſſilia etiam deſcripſerunt. Plotius, P. du Tertre, Scheuchzerus, Is. Acosta, Bellonius, Edwardus Brown (qui pulcherrimas fodinas Hungariæ, Iſtriæ, accurate deſcripſit.), Joh Sweikhart, de Valvasor, Tavernier (ad gemmarum hiſtoriam), Raius, Frezier, Labat (in itinere Africano ex aliorum relationibus congeſto), Flacourt, Monconis, Kæmpferus (in Japoniæ hiſtoria), M. B. Valentin, Leopold. P. J. a Strahlenberg.

Inter Muſæorum Scriptores plerique foſſilia recenſuerunt, Grevius, Wormius, Calceolarius, Septalius.

Hiſtoria Animalium.

Cum anatome paſſim commiſta eſt, uti cum chemia foſſilium deſcriptio. Hujus Auctores, quos cum fructu legi poſſe perſuadeor, iſti ſunt.

Ad Animalium claſſes omnes aut pleraſque.

Aristoteles jam citatus.

ΑΙΛΙΑΝΟΥ περὶ ζώων. Editio pulchra A. Gronovii. Londini. 1744. 4. ſupra citata eſt.

Phile *de Animalium proprietatibus.* Gr. & Lat. editus a C. Paau. Exſcripſit fere Ælianum.

Opera Gesneri & Aldrovandi ſupra recenſita ſunt.

P. Wotton *de differentiis Animalium* L. XII. Pariſiis 1552. ab eruditione magis, quam ab ipſarum rerum cognitione commendatur.

Caspari Schwenkfeld *Theriotrophium Sileſiæ.* Ligniz 1603. 4. Hiſtoria ſatis plena, neque contemnenda, deſcriptiones breves, morum hiſtoria, utilitates recenſet.

J. Johnston *Hiſtoriæ naturalis de quadrupedibus* L. IV. *De piſcibus & cetis* L. V. *De exſangui-*

ſulbus aquaticis L. IV. *De Avibus* L. II. *De Inſectis* L. III. *De Serpentibus & Draconibus* L. II. Francof. 1649. 1650. 1653. 1662. cujus novam editionem, additis icônibus Piſcium Amboinenſium auctam edidit HENR. RUYSCHIUS FRID. fil. Amſtelod. 1718. 2. vol. Compilatio eſt, undecunque collecta, bonis maliſque miſtis, neque ſumma iconum fides eſt, propria vix ulla, cæterum commodum quod maxima illa farrago Collectaneorum Aldrovandinorum abjecta ſit.

GUALTHERI CHARLETON *Onomaſticon Zoicum*. Londini. 1668. 4. vel, uti in auctiori Editione titulus eſt: *Exercit. de differentiis & nominibus animalium*. Oxonii 1677. fol. Claſſes & genera ex habitu fere conſtituit, & ſpecies generibus ſubordinat, abſque tamen characteribus. Icones avium pulchræ, & diſſertationes nonnullæ piſcium intercedunt. Foſſilium ſequitur Catalogus, ſed quo, meliores nacti, minus ægre caremus.

Mémoires pour ſervir à l'hiſtoire des animaux. Pariſiis 1676. fol. cujus aliqua pars Pariſiis an. 1667. & 1682. in 4. prodierat, plenior vero multiſque animalibus aucta editio inſerta eſt in *Mémoires de l'Académie avant* 1699. partemque tertiam conſtituit. Deſcriptiones ſunt & diſſectiones quadrupedum animalium, & avium, & piſcium paucorum, qui in Regiis vivariis conſervati, ab Academicis, PERRALTO maxime, & DUVERNEYO diſſecti ſunt. Splendidæ icones, dimenſiones ſollicitæ, anatome hinc inde paulo vitioſior, ut in poſterioribus monumentis paſſim corrigi oportuerit. Eas deſcriptiones Anglice reddidit Alex. PITFIELD, & edidit Londini 1687. fol. Multa etiam animalia imitatus eſt M. B. VALENTINI.

MARCI CATESBY *natural hiſtory of Carolina*. 2. vol. fol. maj. Lond. 1731. ſeq Singulis tabulis, quæ aliquot ſuper ducentas ſunt, additæ ſunt aves, & piſces ejus regionis, ad vivum delineati, & ſuis coloribus picti ab Auctore. Splendidum Opus & fidele.

De animalibus Philippinarum Inſularum. *Phil. Trans*. n. 255. 285. 302. 303. 305. 311. 316. GEMELLI CARRERI in Itin.

A deſcription of two hundred animals extracted from the beſt Authors. Lond. 1738. 8 *. Anglica ſolum nomina, deſcriptiones breves, icones ex WILLUGHBEYO fere.

A deſcription of ſome curious animals omitted in the former deſcription with the natural hiſtory of Chimpanzee. ibid. 1739. 8 *.

DENYS de COETLOYON *tour trough the animal world*. Lond. 1746. 8. eſt compilatio cum iconibus mediocribus, animalibus fabuloſis, & nonnullis Botanicis.

CAROLI LINNÆI *Syſtema naturæ*. Animalia in genera, ſpecieſque ex methodi botanicæ rigore diſtribuit, characteribus in quadrupedibus a dentibus, mammis, & digitis deſumtis.

EJUSDEM *Fauna Suecica*. Stokh. 1746. 8. Uberrimus catalogus eſt animalium Sueciæ, maxime in Inſectis, quorum infinitæ ſpecies cum deſcriptionibus, omnia vetuſta nomina ex methodi ſeveritate disjecit, nova introduxit, ſpecies aliter ordinavit, multas veterum ſpecies in varietatum numerum detruſit.

S. BOCHARTI *hierozoicon*, LUDOLPHI *Hiſtoriam Æthiopicam*, FRANZII & MAII animalium hiſtorias omitto.

Plerique etiam regionum deſcriptores, & itinerariorum animalia utcunque deſcripſerunt, acuratius vero LEO AFRICANUS, PIGAFETTA, JOHANNES LERY, PROSPER ALPINUS, FRANCISCUS HERNANDEZ cum notis RECCHI, P. du TERTRE, GEORGIUS MARCKGRAF de LIEBSTATT, Jeſuitæ qui in regnum Siam profecti ſunt, FRIDERICUS MARTENS, de FLACOURT, KÆMPFER, KNOX, BARRERE, SHAW, P. LABAT, ROBERTUS SIBBALD, R. PLOT, LIONEL WAFER, LUDOVICUS FEUILLE'E, KOLB, HANS SLOANE, alii.

Ex Muſeis vero huc pertinent GREWIANUM, WORMIANUM, & inprimis theſauri PETIVERI, VINCENTII, SEBÆ, & *Theſaurus animalium* primus RUYSCHII Amſtelod. 1710. 4. editus.

Ad quadrupeda Animalia.

EL GOVERNO *halladan los fieros animales ſylveſtres* per FR. ANDRES de VALDELEBRO. Madriti 1680. 4. * cum pulchris iconibus.

JOH. RAII *Synopſis methodica quadrupedum*. Lond. 1693. & auctius edente S. JEBB. 1729. 8. Eximius Liber; ordinem a digitis ſumtum non defendo, ſed obſervationes laudo anatomicas, phyſicas, deſcriptiones cum ſummo judicio collectas.

JAC. THEODORI KLEIN *dubia circa Claſſes naturales quadrupedum & amphibiorum*. Gedani 1743. 4. max. Criticas obſervationes in ſyſtema novum LINNÆI habet, & aliquas rariorum animalium icones & deſcriptiones.

SAM. MOULINI *account of an Elephant burnd at Dublin*. ibid. 1682. 4. Elegantem Libellum

Raius ſuæ ſynopſi quadrupedum inſeruit, p. 131. ſeq. excepta deſcriptione nervorum, & ligamentorum oculi.

PATRIK BLAIR *oſteographia Elephantis*, in *Phil. Trans.* n. 326. 327. multa ibi præter MOULINI obſervata, etſi anatome nimis præceps fuerit ob ſummam putredinem, ſeorſim etiam extat. De Elephanto porro *Phil. Trans.* n. 277.

WILHELMI STUCKELEY *anatomical obſervations made in the diſſection of an Elephant.* Lond. 1723. apud HANSIUM SLOANE diſſectus eſt Elephas, & genitalia quidem opera DOUGLASII, quorum elegantes ſunt icones. Additæ aliquæ ex India orientali miſſæ obſervationes.

De cute Elephanti. *Phil. Trans.* n. 334.

De oſſibus ſubterraneis Elephanti. J. P. BREYNE *Phil. Trans.* 446. ubi demonſtrat non aliud animal eſſe Mammouth Ruſſorum. Conf. 403. 404. & TENZEL de ſceleto Elephanti. *Phil. Trans.* n. 234. & SLOANE de iiſdem: *Mém. de l'Acad.* 1727.

JACOBI PARSONI de Rhinocerote *Phil. Trans.* 410. recuſa nuper Germanice Norimbergæ. 1747. 4.

CAR. AUG. a BERGEN *de Rhinocerote.* Francof. ad Viadr. 1746. 4. Externas partes animalis diligenter deſcribit.

JUSSIEU Caput Hippopotami. *Mém. de l'Acad.* 1724.

PHIL. ab HULDEN Rangifer. Jen. 1696.

SAMUEL DALE deſcriptio animalis Mooſedeer. *Phil. Trans.* 444. DUDDLEY n. 227. 368.

SLOANE de maximis cornubus animalis parum noti. *Mém. de l'Acad.* 1727.

La Gloria del Cavallo PASQUALIS CARACCIOLI. Venet. 1586. 4. *

CAR. RUVINI *anatomia del Cavallo.* Venet. 1599. fol. De SNAPIO dicam inter Anatomicos.

De la GUERINIERE *Ecole de Cavalerie, contenant les maladies, l'oſtéologie & la Chirurgie des Chevaux.* Pariſiis 1731. 12.

PARSONS *de Quadrupede Bengalenſi.* Phil. Trans. n. 476.

Aprolupicanivulpes. *Mém. de l'Acad. des Sc.* 1719.

PETRI CASTELLI *Hyæna odorifera.* Meſſan. 1638. 4. Minime malus Libellus, in ea inprimis ætate. Hyænam Americanam & Africanam deſcribit, tum folliculum glanduloſum odoriferum, & ſceletum.

SALV. MORAND *de ſacco Civettæ. Mém. de l'Acad. des Sc.* 1728.

EDW. TYSON *anatomy of an Opoſſum. Phil. Trans.* n. 239. 290.

Et COWPERI *Maſculi Opoſſum anatome* in eodem numero. p. 1576.

EDW. TYSON *anatome Porci moſchati valde accurata* n. 153. 349.

GEORGII MACKENZIE hiſtoria Canum. *Phil. Trans.* n. 377.

EDW. TYSON *Orang outang or the anatomy of the pigmy.* Lond. 1699. 4. Eximius Liber. Anatome exquiſita animalis, inter omnia hominum ſimillimi, viſcerum maxime, muſculorum & oſſium comparatio cum ſimia, & cum homine, philologia denique doctiſſima.

HUNAULD *de anatome Simiæ. Mém. de l'Acad.* 1735.

Chimpanſee Simiæ genus ad pedes quinque altum, ad Satyros ſpectans. Act. Erud. 1739. p. 564.

JOH. RAII *de Canibus Britannicis* L. I. *De rariorum animalium hiſtoria* L. I. Lond. 1570. fol. & nuper Londini 1724. 4. edente SAM. JEBB.

JOC. THEOD KLEIN *de Sciuro volante. Phil. Trans.* n. 427.

JOH. JAC. SCHEUCHZER *de Mure Alpino. Phil Trans.* n. 397.

JOH. FRID. LOCHNERI *Mungos animalculum & radix.* Norimb. 1715. 4. Deſcriptio animalis adfinis Muſtelis, cum planta ex Valerianæ genere conjuncta.

SARRAZIN *de Ratto moſchato. Mém. de l'Acad.* 1725.

REAUMUR de Hyſtrice ibid. 1727.

O. WORMII *hiſtoria animalis, quod in Norwegia quandoque de nubibus decidit.* Hafn. 1653. 4. Sceleti & aliquot oſſiculorum icones eruditæ Diſſertationi adjecit. Meliorem tamen hiſtoriam LINNÆO debemus, in *Actis Stokholm.* & *Phil. Trans.* n. 257.

E. G. H. Diſſectio Caſtoris. A. E. 1684. *Phil. Trans.* 430. SARRAZIN *Mém. de l'Acad.* 1705.

JOH. MARII *Caſtorologia.* Aug. Vindel. 1685. 8. & Pariſiis 1746. 12. Poſterior Editio melior eſt ob SARRAZINI, ex Monumentis Pariſinis, additam hiſtoriam.

Phocæ anatome. PARSONS. *Phil. Trans.* n. 469.

Plurimas alias deſcriptiones minus fideles, & PAULINIANAS omnes, lubens omitto.

Ad

Ad Avium hiſtoriam.

PIERRE BELLON *hiſtoire de la nature des Oiſeaux avec leurs Portraits.* Pariſiis 1555. fol. Icones, uti omnes quæ ab hoc Auctore profectæ ſunt, malæ, nec opus maximi momenti.

MARCI MALPIGHII *de formatione fœtus in ovo.* Lond. 1672. 4.

FRANCISCI WILLUGHBY *ornithologiæ* L. III. ex editione JOH. RAII. Lond. fol. 1676. & Anglice 1678. Poſthumum Opus, ſed a RAIO editore perfectum, egregium, cum exquiſitis per numeros pennarum, colores, deſcriptionibus, cui aliquando anatome acceſſit. Nihil fabuloſi, aut inaniter eruditi. Icones parvæ quidem, pleræque a WILLUGHBEIO, multis per Europam itineribus, collectæ.

El Governo hallada con les aves generoſas, y el L. XIX. *de las aves monſtroſas* per ANDRES FERRER de VALDECEBRO. Madriti 1683. 4. cum pulcherrimis iconibus.

Ucelleria *di Pietro* OLINA. Rom. 1622. & 1684. 4. Proprietates avium edulium, & canorarum, iconeſque celebris artificis *Tempeſta* opera expreſſas habet, & capiendi artificia.

JOH. LEONARD. FRISCH *Vorſtellung der Vögel in Deutſchland* Berolini 1733. & ſequentibus annis. Duodecim claſſes avium propoſuerat Vir inſignis induſtria ſua, & ab externo habitu, & a moribus, deſumptas. Earum ſeptenas vidi, quibus non Germaniæ ſolius, ſed exoticæ etiam aves ſculptæ, ab Auctoris filio vivis coloribus exprimuntur, addita brevi hiſtoria vitæ, morum, cibi, ſimplici, ſed fideli.

JOH. BARRERE *ornithologiam* nondum vidi.

GEORG. EDWARDS *hiſtoriam Avium* 2. volum. in 4. cum pulcherrimis iconibus, ſuis coloribus pictis, edidit Lond. 1743. & 1747. Ad vivum factæ ſunt, & pleræque novas ſpecies exprimunt.

Natural hiſtory of the Engliſh Songbirds. Lond. 1737. 8. Cum vivis coloribus.

JOH. ZINANNI *delle uova e de' nidi degli uccelli.* Venet. 1737. 4. Obſervationes habet varias, & Locuſtarum hiſtoriam accuratam.

The natural hiſtory of Engliſch birds engraved and colored by ELEAZAR ALBIN. Lond. 1737. 4. cum 101. tabulis, a G. EDWARDS habetur pro plagiario, qui ſua ex F. WILLUGHBY exſcripſerit, & pauca propria habuerit, ex collectione D. DANDRIDGE. T. II. p. 110.

The natural hiſtory of Birds, Lond. 1738. 8. 3. volum. cum 306. Tabulis.

MOULINI in capitibus Avium obſervationes anatomicæ. *Phil. Trans.* n. 137.

De Avibus ſedem mutantibus CATESBY. *Phil. Trans.* n. 483.

Avium ſingularium hiſtoriæ.

THOMÆ BARTHOLINI *Cygni anatome*, Hafn. 1668. auctius a filio CASPARO edita. Anatome brevis, plus philologiæ, & fabuloſi cantus fere contra meliorem perſuaſionem defenſio. Aſperæ arteriæ curvaturam, quæ hujus avis princeps ſingularitas eſt, ut vocant, dudum obſervaverat ALDROVANDUS.

HERVIEUX *nouveau Traité des Serins de Canarie.* Pariſiis 1713. 8. Elegans Libellus.

De Anſeribus. *Phil. Trans.* n. 137.

RAI de *Macreuſes* Gallorum. n. 172.

LISTER de aliquot Avibus. n. 175.

Deſcriptio aviculæ *Hummingbird. ibid.* n. 200.

WALLERI Pſittaci anatome n. 211.

CAMELLI aves Philippinæ n. 285.

JAC. DOUGLASS anatomy of a *Flammingo* n. 350.

Lingua Pici in *Anc. Mém. de l'Acad. & Phil. Trans.* n. 350. WALLERI opera deſcripta.

Struthionis anatomen habent ED. BROWN in *Phil. Collect.* n. 5. WARREN *Phil. Trans.* n. 394. RANBY *Phil. Trans.* n. 386. 413. VALISNERI in Operibus & ſeorſim 1713. 4. Denique in *Mém. pour l'Hiſt. des Animaux.*

Paſſeris, *Procellaria* dicti, deſcriptio. LINNÆUS in *Actis Stokholm.* & Phaſiani Sinenſis in *Muſeo Adolpho-Fridericiano* exhibuit.

Piſcium hiſtoria.

OPPIANI *halieuticon* L. V. Pleraque Pliniana ſunt, & in multis nimis artificioſa. Mores Piſcium, vitæ genus, & piſcationem epico carmine deſcribit.

PAULI JOVII Medici, deinde Epiſcopi, *de Piſcibus Romanis.* Rom. 1524. fol. 1527. 4. Baſil. 1526.

1526. 8. Ital. 1560. 4. Philologus potius, quam phyſicus, & in deſcriptionibus ſolum fere ſaporem animadverſione dignum habuit.

P. Bellon *des étranges Poiſſons marins* 1551. 4. Delphinum inprimis, & aliquot alios cetaceos Piſces deſcribit.

Ejusdem *de aquatilibus*. Pariſiis 1553. f. * ſive *de la nature & de la diverſité des Poiſſons*. Pariſiis 1555. 12. *

Guil. Rondeletii *piſcium hiſtoria*. L. I. II. Lugd. 1554. 1555. fol. 2. vol. & Gallice an. 1558. Danubii piſces a Gesnero habuit I. p. 424. A Goupylo adjutus [in præf.] opus ſuum ſcripſit in ædibus Cardinalis de Tournon. Eo Auctore didicerunt Medici ægris concedere piſces ſaxatiles I. p. 163. Bellonium, & Salvianum (Medicum Cardinalis a S. Cruce) plagii poſtulat. p. 115. 424. Dignum omnino Opus eſt, etſi ordine, & figuris, malis. Sed plurima eruditio, anatome aliquando exquiſita, neque abſque inventis propriis. Exemplo eſſe poteſt Delphini anatome, inque ea renum fabrica. In Caſtore fabulas Veterum refutat, folliculum demonſtrat. Aquatica omnia, quadrupeda etiam, & inſecta deſcribit. Varietates nimis amavit.

Hippolyti Salviani *aquatilium animalium hiſtoria*. Rom. 1557. fol. Splendidiſſimum Opus. Icones æreæ, pro eo ſæculo valde pulchræ, explicatio erudita, more tamen ſæculi docta potius quam phyſica. Sumtibus Auctoris prodiit.

Faber ad Hernandez p. 826.

Stephani a Schoneveld *Ichthyologia*. Hamburg. 1624. 4. Piſces maris utriuſque, quod Holſatiam adluit, multorum annorum mora, quam egit Slesvici, ſibi cognitos alphabetico ordine deſcripſit, ad autopſiam & experimenta propria, multos etiam nitide depictos dedit, & anatomicas obſervationes paſſim adjecit. Linnæus monet Rondeletii deſcriptiones ſe paſſim exſcribere.

M. A. Severini *antiperipateticus*, ſive *adverſus Ariſtotelicos de reſpiratione piſcium diatribe. Comment. in* Theophr. *de piſcibus in ſicco viventibus. Phoca anatomice ſpectatus. De Radio turturis marini.* Neapoli 1659. fol. Poſthumum Opus. Icones promiſſæ, quibus ſpatium relictum eſt, interierunt omnino. Pulmonem verum piſcibus, præter bronchias, tribuit, & reſpirationem.

Jani Dubravii *de piſcinis* L. IV. Helmſt. 1671. Hermannus Conringius edidit conjunctos cum aliis hujus generis operibus. Ad oeconomiam inprimis pertinet.

Francisci Willughby *de hiſtoria piſcium* L. IV. Oxon. 1686. fol. Idem, qui avium hiſtoriam, Raius edidit. Ad poſthumas Schedas paſſim eruditi per Angliam Viri ſua contulerunt ornamenta, ipſaſque diſſectiones piſcium. Deinde deſcriptiones, & multo majores, quam in avibus, icones, novas alias, alias ex Salviano, Schoneveldo, & aliis exſcriptas. Icones etiam ſeorſim prodierunt. Inſerta eſt deſcriptio piſcium Rhenanorum Baltneri, cujus icones reliquis præſtant.

Joh. Rai *Synopſis methodica piſcium* Lond. 1713. 8. poſthuma. Methodus a reſpiratione, deinde ab ovis magnis, vel parvis, inde a pinnis; deſcriptiones perinde a coloribus, figura. Cum compendii loco ſit, mores & anatomen omittit. Rariorum aliquot dedit icones. Cæterum fere compendium eſt prioris operis, additis Americanis piſcibus.

Poiſſons, Ecrevices, & Crabes, que l'on trouve autour des Moluques, & ſur les côtes de la Terre Auſtrale, exécutés ſur les deſſeins de Balthasar Coyet, & d'Adam van der Stelle, Amſtelod. 1718. fol. edidit Ludovicus Renard rerum Regis Britanniæ Procurator. Meræ icones ſunt, in India pictæ, ſatis rudes, ſed colores ita pulchri, figuræ corporum ita mirificæ, ut vix fidem inveniant. Ita ultima Tabula Syrenen veram exprimit ægre credibili cum Muliere ſimilitudine.

Laur. Roberg *Diſſertatio de Piſcibus*. R. Joh. Gabr. Gering, Upſal. 1727. ob aliquot piſcium diſſectiones, ligneis iconibus rudius expreſſas citare viſum eſt.

Petri Artedi *Ichtyologiam* edidit Carolus Linnæus Leid. 1738. 8. Quintuplex Opus, & poſthumum. Prima parte Bibliotheca Ichthyologica continetur, paulo brevior, cum judiciis. Altera Philoſophia piſcium, nempe earum partes & anatomice conſideratæ, & in reſpectu ad claſſes & methodum, claſſiumque generum & ſpecierum, Linnæana methodo, reformatio. Tertio genera habentur, & claſſes, primo a caudæ ſitu, deinde a bronchiis oſſeis & cartilagineis, inter priores vero a pinnis oſſeis, vel exoſſibus, &c. Nomenclator eſt, qualis in Botanicis ſæpe habetur, & in Flora Suecica, nominibus ſcientificis, obſervationibus adſperſis, characteribus generum, ſpeciebus fuſius deſcriptis. Quarta Synonyma habentur quæ maluiſſes inſerta tertiæ ſua ad loca. Multa & juſta ibi dubitatio. Ultima, quam & ipſam conjunctam malles priori, continentur deſcriptiones accuratæ per numeros oſſiculorum, menſuras, partes omnes, & ſæpe anatome. Vel omnes piſces, vel plerique, qui hic deſcribuntur, Suecicorum ſunt litorum, & Anglicorum. Hæc pars utiliſſima, etiam Medico.

Jac. Theod. Klein *miſſus ad hiſtoriam naturalem piſcium* I. IV. Gedan. 1740. 1741. 1742. 1744. 4. Reg. egregiæ icones, piſces nova methodo diſpoſiti, & multa paſſim anatome.

Ad varias ſpecies Piſcium.

Eduard Tyson *Phocœna.* Lond. 1681.

Joh. Rai *anatomy of a porpeſſ.* *Phil. Tranſ.* n. 74. 76.

De ictu venenato dentis Turſionis. ib. n. 233.

Rob. Sibbald *Phalænologia*, ſive *de rarioribus Balænis in Scoticum littus egeſtis.* Edimb. 1692. 4.

R. Dudley de Balæna, in qua ſperma Ceti reperitur. *Phil. Tranſ.* n. 387.

Ad hiſtoriam Monocerotis *Narvhal.* *Philoſ. Tranſ.* p. 447. Andersonius in Iſlandiæ deſcriptione.

Lamorier Galeus glaucus. *Mém. de l'Acad.* 1742.

R. Lister anatomy of the *Yellow Gurnard.* *Phil. Tranſ.* n. 293. & denuo n. 447.

Ol. Rudbekii *de Ave Selau*, Upſal. 1705. 4. Plurima equidem philologica, piſces tamen varios deſcribit, & pingit ex aliis. Aves illas Moſaicas habet pro piſcibus volantibus.

Stephani Lorenzini *anatome Torpedinis* Anglice. Lond. 1705. 4. & de eadem Reaumur *Mém. de l'Acad.* 1714. & Kæmpfer in exoticis.

Petit Anatome Carpionis. *Mém. de l'Acad.* 1733. *&c.*

B. Allen de generatione Anguillarum. *Phil. Tranſ.* n. 221. 230. 238. *Mém. de l'Acad.* 1707.

De Lingua Paſtinacæ marinæ. *Phil. Tranſ.* n. 232.

Collinson de Solea. *Phil. Tranſ.* n. 472.

Mola *Salviani* n. 456.

Piſces Philippini n. 302.

Piſces aliqui venenati Lister l. c. n. 114.

Piſces varii deſcripti Gronou in *Act. Upſal.*

Aliquot Piſcium Anatome. Preston. *Phil. Tranſ.* n. 225.

Ad Serpentes & quadrupeda ovipara.

Baldi Angeli Abbatii *de admirabili natura Viperæ.* Urbin. 1589. 4. Rudes Veterum fabulas refutat. Ova Viperarum deſcribit, peneſque bifurcos, & anatomen, hanc quidem obiter.

Hodiernæ *partium Viperæ anatome* ſeorſim. Panormi 1646. 4. *

Marci Aurelii Severini *de Viperæ natura & veneno.* Patav. 1651. 4. Senile Opus plenum philologiis, quæſtionibus, controverſiis. Utilem tamen habet Veslingii Diſſertationem, tum Hodiernæ, propria pauca, & figuras rudiores.

Moyse Charas *expériences ſur la Vipère*, Pariſiis 1669. 8. & *ſuite des nouvelles expériences* 1672. & 1678. & junctim utrumque Opuſculum 1694. 8. Pharmacopola, ſed homo non rudis. Anatome ſatis exquiſita: glandulas, fontes veneni, deſcripſit. Venenum male in ſola ira ponit, & pejus meliora docenti Redo contradicit, falſaque, ut videtur, experimenta opponit, quæ cum eo ſucco ait ſe feciſſe. Viganus certe eum nimis vetuſto, hinc effeto veneno Viperarum in experimentis uſum eſſe objicit in *medulla Chemiæ.* Redus vero eum omnino pro homine habet, qui ſuis pennis inſtructus, volare ſit conatus.

Franc. Redi *oſſervazioni intorno alle Vipere.* Firenze 1664. 4. & *Lettera ſopra alcune oppoſitione fatte alle ſue oſſervazione.* Firenze 1670. 4. Non in ira ſola venenum Viperarum poni, ſed etiam mortuæ ſuccum ſalivalem, ſanguini immediate miſtum lethalem eſſe.

Bourdelot *obſervations ſur les Vipères.* Pariſiis 1670. 12. Experimenta, eaque in Gallia facta, opponit Charaſio, in ea tamen regione mitiores videri adfirmat. De iisdem Molineux *Phil. Tranſ.* n. 271. Lister n. 87.

Ed. Tyson *Anatomy of the rattelſnake.* *Phil. Tranſ.* n. 144. Dudley de eadem n. 376. Hall. n. 399. Ejus dentes venenique apparatus n. 401. & n. 456. de ejus vi incantante n. 430.

De morſu Serpentis venenati. ibid. n. 245.

De Serpentibus Ceyloniæ, *&c.* n. 278.

Sprengel *de Vipera.* *Phil. Tranſ.* n. 376.

Charles Owen *Eſſay toward a natural hiſtory*, Lond. 1742. 4. * Continet Serpentium collectam hiſtoriam.

Oſſervazioni di grue. Caldesi *intorno alle Tarteruge.* * Firenze 1687. 4. Egregiam anatomen hujus animalis continet, ut ex diario Parmenſi vidi.

De eadem De la Font *Mém. de l'Acad.* 1729.

Crocodili anatome in obſervationibus Siamenſium Jeſuitarum, & apud Borrichium in L. de Sapientia Ægyptiorum & apud van Hammen de Lerniis.

Paul Wurfbain *Salamandrologia.* Norimbergæ 1683. 4. Cum variis alienis & mythologicis, anatomen tamen Salamandræ & utilia conjunxit.

Maupertuis de Salamandris. *Mém. de l'Acad.* 1727.

Du Fay de iisdem Salamandris. *Mém. de l'Acad.* 1729.

Ant. Valisneri *Iſtoria d'un Cameleonte Africano*, Venet. 1715. 4. & 1728. A pulmonibus coloris varietates naſci demonſtrat. Aures invenit, ignotas Pariſinis. Pipam, bufonem, qui ova in dorſo gerit, marem eſſe demonſtravit.

Ad ejusdem Chamæleontis hiſtoriam. *Phil. Tranſ.* n. 137.

Baker de cutis mutatione in locuſta aquatica. *Phil. Tranſ.* n. 483.

Bufo mas obſtetrix fœminæ. *Mém. de l'Acad.* 1741.

Oligeri Jacobæi *de Ranis & Lacertis obſervationes.* Hafn. 1686. 8. Hæc editio priori Pariſina auctior eſt. Ranæ, Salamandræ, Teſtudinis anatomen habet, non curioſiſſimam.

Ad Ranarum generationem & metamorphoſes Sibylla Merian, ſive Swammerdam. Cl. Mentz in Diſſert. de *generatione Ranar. parad.* Lipſ. Rivin. *Act. Erud.* 1687.

Inſectorum hiſtoria in genere.

Aldrovandum ſupra jam recenſui. Thomæ Mouffet *Theatrum Inſectorum*, ſive *minimorum animalium*, Lond. 1634. fol. pro ſua ætate ſatis copioſus, ſpecies multiplicavit, receptis varietatibus, icones dedit ſatis bonas, deſcriptiones nimis philologicas, neque copioſas ſatis, fabularum jugum non excuſſit, minime tamen ſua laude fraudandus, & Entomologorum ante Swammerdammium princeps.

Johannis Goedart *metamorphoſes Inſectorum*, Medioburgi 1662. 1667. 12. Latine 1700. 3 tomis, quorum primus & tertius a Joh. de Mey, ſecundus a Paulo Veezaedt Latine redditus eſt. Pictor fuit & erucas inprimis, earumque in papilionem metamorphoſin obſervavit. Sæpe tamen ipſi ichneumones muſcæ impoſuerunt. Alibi obſervationes fecit ſuſpectas, ut in Bombyliis. Ultima pars poſthuma eſt. Idem in methodum redactus a Listero. Eboraci 1682. Lond. 1685. 8. prodiit. Retinuit veras metamorphoſes, & deſcriptiones probabiles, de falſis monuit, obſervationes per claſſes animalium conjunxit.

Fr. Redi *Eſperienze intorno alli Inſetti.* Florent. 1668. 4. Generationem ex putredine refutat per experimenta, & vermes in putreſcentibus naſcentes demonſtrat muſcarum per aerem volitantium eſſe propaginem. Antiquæ tamen Sectæ veſtigium in Gallis manſit, quarum Inſecta credidit ab anima, neſcio qua, vegetabili produci. Hunc errorem Valisnerius correxit, in *emendationibus* ad editionem Venetam adjectis.

Joh. Suammerdammii *algemeene verhandeling van bloedeloofe diertjens.* Ultrajecti 1669. 4. & ſub nomine *hiſtoriæ generalis Inſectorum*, Leid. 1685. 4. Inſecta omnia primus ex transformationum diverſitate in quatuor claſſes diviſit: errores veterum, & inprimis generationem æquivocam refutavit, Inſecta in Inſectis latentia eduxit, aliquorum hiſtoriam dedit integram, & nitidiſſimas icones. In ſequente Opere totus Liber repetitur.

Ejuſdem *Biblia Naturæ*, ſive *hiſtoria Inſectorum.* Leid. 1737. procurante Boerhaavio edita. Opuſcula varia ſunt Clari Viri, quæ in Gallia latuerant, ubi ſecundum manifeſtam ſuſpicionem *Boerhaavii*, varii Galli varia, & Tournefortius iconem ſeminum Filicum habuit. Vis induſtriæ mira in diſſectione minimorum animalculorum, & ſplanchnologiis apum v. gr. quas ne Reaumurii quidem ſolertia attingere potuit, qui de melioribus deſperans, anatomicas figuras ex Swammerdammio in Opus ſuum tranſtulerit. Princeps Opus eſt de Apibus, reliqua minora de Ephemero, Cochlea, Ranis, Acaro, Papilione intra Papilionem latente. Multa pulcherrima anatomica miſta ſunt, maxime Libro de Ranis.

Martini Lister *hiſtoriæ animalium Angliæ tractatus tres, de Araneis, Cochleis terreſtribus, fluviatilibus, & marinis.* Lond. 1678. 4. Princeps eſt Aranearum hiſtoria, quarum mores, generationem, oculos, projecta in aerem fila, ſpecies plurimas pulchre deſcribit, & depingit. Similis in Cochleis labor, earumque ſexus androgynus, ſpicula, quibus ſe ad venerem invitant, varieta-

teſque

teſque & ſpecies exprimuntur. Ad finem lapidum figuratorum Angliæ pulchræ icones & deſcriptiones accedunt.

Ejuſdem *appendix hiſtoriæ animalium Angliæ Tr. III.* Lond. 1685. 8. Continet Scarabæorum, Concharum, aliorum animalium Inſectorum pulcherrimas icones, cum quibuſdam prioris Operis emendationibus.

MARIÆ SIBYLLÆ MERIAN *hiſtoire des Inſectes de l'Europe*. Amſtel. 1730. fol. Primæ editiones 1679. & 1684. in 4. Norimbergæ prodierunt. Icones ſunt 184. plantarum totidem, & ultra, cum erucis, quæ iis plantis paſcuntur, & papilionibus inde natis. Pictorium Opus. In explicatione nomina ſtirpium paſſim corrupta ſunt.

Ejuſdem *ſur la génération & la transformation des Inſectes de Surinam*. Amſt. 1705. & Hagæ 1726. fol. anno 1699. Femina Inſectorum avidiſſima Surinamum iter fecit, ut ibi nova & in regione æſtuoſa pulchriora colligeret. Vixit ibi duobus annis, ſed ob æſtus fere a Nigritis Servis unice Inſecta habuit, cum aeris inclementiam ferre non poſſet ipſa. Pinxit 72. figuris plantas Americanas aliquas nitide, tum pulcherrimos Papiliones, Scarabæum luciferum, Ranarum denique in Piſces metamorphoſin.

FR. REDI *degli animali viventi, negli animali viventi*. Firenze 1684. 4. Lumbricorum, Pediculorum, ex variis animalibus hiſtoria. Intercurrunt alia ad varias diſſertationes minutiorum beſtiolarum, & ad canalem inprimis alimentarium, piſcium viſcera, veſicas aëreas pertinentia. Adjecta eſt HIACINTHI CESTONI hiſtoria animalculorum, quæ in puſtulis ſcabioſis habitant, ſub nomine COSMI BONUOMO neſcio quare, primum edita.

EJUSDEM *Opera omnia*. Neapol. 1687. 8. & Venet. 1742. 4. ſeptem in 8 voluminibus junctim edita ſunt.

ANTONIUS VALISNERI cum univerſam naturam amaret, Inſectis tamen cognoſcendis inprimis incubuit. Eo ergo pertinent, *Dialoghi delli Suiluppi e di coſtumi dell Inſetti*. Patav. 1700. 8. Ex putredine nihil naſci, in clauſis vaſis etſi aeri perviis, nihil produci vivi, abſque aeris acceſſu excludi ova, ſed animalia perire. De vermibus Equorum, Ovium, quos Veteres obſervaverunt ignorata matre. Hiſtoria Formicaleonis. Oculos Inſectorum veros oculos non eſſe.

Nuove eſperienze ed oſſervazioni intorno all origine Suiluppi e coſtumi di varii inſetti, Patav. 1713. 4. Hiſtoria muſcæ roſiſecæ. Idea diviſionis Inſectorum in claſſes a loco natali deſumtas. Pulicis ex ovo generatio (SWAMMERDAMMIO non ignorata), ſemen Fuci, Vermium in ſinubus frontalibus pecudum natorum deſcriptio.

EJUSDEM *imeglioramenti e correzioni di alcune eſperienze del Redi*. In Operibus omnibus exſtant T. III. p. 617. Muſcas detegit, quæ ova in foliis ponunt, & gallis originem dant, ignoratas REDO, cauſaſque erroris de quo ſupra diximus. Alia plurima huc pertinentia per reliqua ejus Opera ſparſa ſunt. Felix in expedienda generatione, vita, moribus Inſectorum, etiam felicior in enarrandis obſervationibus. Icones vero nitori ſermonis non reſpondent.

JOHANNIS RAI *hiſtoria Inſectorum*. Lond. 1710. 4. Poſthumum Opus Synopſibus reliquorum animalium ſimile, multo tamen præſtantius, uberius. Primus Inſectorum enumerationem juſtam dedit, cum priores paucas fere deſcripſiſſent ſpecies. Primus ea in methodum digeſſit, Botanicæ ſuæ equidem ſimilem, & naturalem potius quam artificialem. Deſcriptiones breves & bonæ ſpecies numeroſiſſimæ. Multa a WILLUGHBEYO habuerat, & a LISTERO, & priorum deſcriptiones, quoties ei bonæ videbantur, integras inſeruit Operi. Adjectum eſt M. LISTERI de Scarabæis Britannicis Opuſculum.

ELEAZAR ALBINI *natural hiſtory of Engliſh Inſects*. Lond. 1720. 4. cum 110. Tabulis. Pictoris Opus, plantis quibus Papiliones paſcuntur, & eorum Erucas ovaque, & hiſtoriam aliquam, ſed abſque ulla phyſica fere utilitate. Numero tamen Papilionum ſuperat.

JACOB LADMIRAL *naauwkeurige waarneminge van veele geſtalt verwiſſelende diertjes*. Amſtelodami ab aliquot annis prodire cœpit in fol. Pictor eſt qui fecit, ſed triginta annorum experimentis exercitatus. Figuræ nitidiſſimæ, hiſtoriæ accuratæ. Quas vidi Tabulas, numero quinque & viginti, eæ ſolos Papiliones exprimunt.

J. LEONH. FRISCH *beſchreibung von allerley inſecten in Teutſchland* Tom. I--XIII. Berolini 1720-1738. 4. Dignum Opus, quod exteris, quibus minus notum eſt, commendetur. Trecenta Inſecta deſcribit, vitam, mores, transformationes, generationem, anatomen exteriorem, accurate tradit laborioſus Vir, & veri amantiſſimus. Icones a filio ſculptæ fideles, & in poſterioribus ſatis nitidæ.

DE REAUMUR *Mémoires pour ſervir à l'hiſtoire des Inſectes*. Pariſiis 7 vol. in 4. 1734-1742. Notitſi-

Notiſſimum Opus & omnium admirationem dudum nactum non laudo. Unice demonſtrare viſum eſt, quare reliquorum Inſecta colentium Phyſicorum induſtriam unice ſuperet REAUMURIUS. Nempe Inſecta ex omni Francia ad eum a curioſis mittuntur, itinere etiam publica lege expedito. Deinde non in vaſtiſſimo orbis ambitu vaga deſcripſit animalia, ſed magnam certe partem in colonias, ſuis ſub oculis, vitreis incluſas orbibus, maximo numero & varietate deduxit. Ita transmutationes, generationem, mores, victum per otium obſervat, & eas obſervationes in Muſeo perficit, quæ integrorum dierum patientia, ſub aeris ſolisve injuriis conſtabant SWAMMERDAMMIO. Duo volumina edenda ſuperſunt, quorum priori Formicæ & Scarabæi, altero Inſecta deſcribentur, quæ nullam ſubeunt metamorphoſin.

Théologie des Inſectes de M. LESSER, *avec des Remarques de M.* LYONNET, à la Haye 1742. 8. LESSERUS, curioſus naturæ Theologus, admiranda Inſectorum, & teleologias ſcripſerat optimis uſus Auctoribus. LYONNETUS, cui maximæ ſunt delitiæ Inſectorum obſervationes, & qui pulcherrime & pingit, & ſculpit, innumerabilia & ad generalem hiſtoriam Inſectorum, & ad peculiares ſpecies pertinentia addidit: uti de Spermaticis Animalculis, de characteribus quibus inſecta a reliquis animalibus ſeparantur, *&c.* Cæterum LYONNETUS notas ſcripſit: ignotus vero eſt interpres, qui craſſos paſſim commiſit errores, Germanicæ Linguæ minus gnarus.

AUG. JOH. ROESELS *Inſecten beluſtigungen* Tom. I. Norimberg. 1746. 4. Eximium Opus. Hoc Tomo ſoli continentur Papiliones, cum Erucis ſuis & vitæ genere. Deſcriptiones, figuræ, vitæ, generationes Inſectorum fideles, icones eximiæ, colores quibus ab Auctore ornantur, ita pulchri, ut nihil ſit ad earum elegantiam ALBINI induſtria. In ſequentibus Tomis nondum abſolutis, plurima alia Inſecta cum ſuis moribus, generandi ratione, & aliquando viſcerum fabrica extant, cum iconibus pulcherrime ibidem depictis.

CHARLES BONNET *Traité d'Inſectologie*, P. I. II. Pariſiis 1745. 12. Experimentorum duo genera ſunt. Priori hiſtoria continetur animalculorum, quæ plurimas plantas obſident, & vulgo Pediculi vocantur. Sexuum mira multiplicitas, & generatio abſque venere ibi deſcribitur, certiſque evincitur & valde ſollicitis experimentis. Altero Tomo diſſectiones vermium aquaticorum habentur, qui in partes diviſi, ex ſingulis in integrum animal renaſcuntur.

CAR. LINNÆUS in *Fauna Suecica* catalogum numeroſiſſimum Inſectorum edidit, cum deſcriptionibus. Pleniorem nondum novi. Multa ipſe vidit, multa etiam debet generoſo viro CAROLO DE GEER, qui miro amore Inſectorum captus, multo ſumtu & propoſitis præmiis conquirit undique & alit, & ſollicite depingit & deſcribit.

Ad varia etiam Inſecta SEDILEAU *Anciens Mém. de l'Acad. &* LA HIRE, LISTER. *Phil. Tranſ.* n. 249. *&c.*

Ad Inſecta Virginiæ varia BANNISTER. *Phil. Tranſ.* n. 270.

Ad ſingularia Inſecta.

DIRK KLUYT *naſpeuring van de Byen.* Ultraj. 1619. 8. * a BOERHAAVIO laudatus, œconomica fere continet.

BUTLER *Apum hiſtoria.* Lond. 1673. 8. Primus, quantum novi, Apum tres ſexus & reginam fœminam eſſe demonſtravit.

JOH. SWAMMERDAMMII abſolutiſſimus Liber de *Apibus* M. S. latebat, & a PETRO HOTTON ibi viſus eſt cum iconibus ſuis. *Phil. Tranſ.* n. 257. Continetur in Operibus omnibus.

Traité des Mouches à miel, Pariſiis 1690. 12. fere œconomicus.

MARALDI de Apibus *Mém. de l'Acad.* 1712. *Hiſtoire naturelle des Abeilles.* Pariſiis 1744. 2 vol. 12. Dialogi ſunt, Auctore D. BASIN: maxima quidem pars ex REAUMURII Scriptis deſumta, additis ad ſua loca, quæ ſparſa in ejus Inſectorum hiſtoria, eo referri poſſunt.

De melle & cera. *Mém. de l'Acad.* 1704. 1708.

REAUMUR Veſparum hiſtoria. *Mém. de l'Acad.* 1719. Ad eaſdem DERHAM. *Phil. Tranſ.* n. 382. De ſucco Formicarum. *Phil. Tranſ.* n. 68.

WILL. GOULD *hiſtory of Engliſh Arts.* Lond. 1746. 8. Neutra animalia, & alatas fœminas, & mares alatos deſcribit. Similia in *Actis Stockholm.* habet LINNÆUS.

Curculionis generatio LEEUWENHOEK. *Phil. Tranſ.* 213.

JOH. SWAMMERDAM *hiſtorie van het Haft.* Amſt. 1675. 8. Latine Lond. 1681. 4. & extat in Operibus omnibus. Anatomen perſubtilem hujus animalis continet, quod longam quidem ſub Vermis

mis ſpecie vitam vivit, ubi vero pennas explicavit, intra paucas horas venere defungitur, & aquis ſubmerſum perit.

AUGERII CLUTII ejuſdem *Inſecti hiſtoria* edita in 4. parvi momenti eſt.

GIOVANNI TARGIONI *Lettera ſopra una numeroſiſſima ſpecie de farfalle.* Firenze 1741. 4. Eſt nubes minorum Ephemerarum æſtivo tempore viſa.

POUPART de Libella. *Phil. Tranſ.* n. 261.

Formicæ-Leonis hiſtoria. POUPART *Mém. de l'Acad.* 1704. & alia ſpecies 1706.

Libellarum Venus. HOMBERG *Mém. de l'Acad.* 1699.

STEPH. BLANCARDI *Schouplaats der Rupzen.* Amſtelod. 1688. 8. Papiliones inprimis, ſed etiam Locuſtam-Pulicem, & alia ſimilia deſcribit.

WILKES *English Moths and Butterflies.* Lond. 1747. fol. Sunt Papiliones egregie vivis picti coloribus.

DE PUGET *Obſervations ſur la ſtructure des Yeux de pluſieurs Inſectes, & ſur les trompes des Papillons.* Lyon 1706. 8.

De Eruca *Connaught-worm. Phil. Tranſ.* n. 193.

REAUMUR Tinearum hiſtoria. *Mém. de l'Acad.* 1728. IDEM 1730. de Inſectis folia convolventibus.

Ejuſdem de *planta-verme. Mém. de l'Ac.* 1726.

M. MALPIGHI *de Bombyce.* Lond. 1669. 4.

De Serici fabrica. *Phil. Tranſ.* n. 252.

De Serico in Anglia colendo. *Phil. Tranſ.* n. 362.

Mémoire inſtructif ſur les pépinières de Meuriers, & les Vers à ſoie. Poitiers 1742. 8. Ad praxin.

HENR. BARHAM *eſſay upon the ſilk-worm.* Lond. 1717. 8. ſimilis ſcopi.

De Muſcis Ichneumonibus in erucis nidulantibus. LISTER. *Phil. Tranſ.* n. 76. 77.

WALLER de Cicindela. *Phil. Tranſ.* n. 78. n. 167.

De Scarabæo pulſatorio. ALLEN *Phil. Tranſ.* n. 245. Derham *Phil. Tranſ.* n. 271. 291. STAKHOUSE n. 385.

FR. POUPART hiſtoria Hydrocanthari manus habentis, *&c.* in *Journal des Savans.*

Locuſtæ-Pulicis deſcriptio. *Mém. de l'Acad.* 1705.

JUAN de QUINNONES *Trattato de las Languſtas.* * Madrit. 1720.

De Araneis & Scarabæis Philippinis. *Phil. Tranſ.* n. 331.

De Araneis. LISTER l. c. De iiſdem jaculantibus ſua fila. RAI, LISTER, & HULSE. *Phil. Tranſ.* n. 50. 65. 72. 160. De iiſdem LEEUWENHOEK n. 272.

LA HIRE de Araneis. *Mém. de l'Acad.* 1707.

W. SENGUERD *diſquiſitio de Tarantula.* Leid. 1668. 12. recuſa cum *experientiæ & rationis connubio.* Unice phyſiologiam, eamque mechanicam habet.

GEORGII BAGLIVI *Diſſertatio de anatome, morſu, & effectibus Tarantulæ.* an. 1695. ſcripta levem anatomen, nec hoc peculiare habet, niſi quod fraudem plerumque ſubeſſe moneat, plura forte aperturus, ſi in ea regione licuiſſet. Obſervationes tamen peculiares, non diverſas a vulgaribus hiſtoriis paſſim admiſcuit.

De eadem GEOFROI. *Mém. de l'Acad.* 1732.

LUDOV. VALLETA *de Phalangio Apulo Opuſculum.* Neapoli 1706. 8. Cum in loco natali hæc animalcula viderit, nidum ſatis artificioſum, victum, figuram & membra, arma & venenum deſcribit, minutius prioribus, & vim Muſices defendit.

LE BON *Diſſertation ſur l'utilité de la ſoie des Araignées. Mém. de Trevoux* April. 1710. *Phil. Tranſ.* n. 325. Leviſſimum & forte ſericum præbere telas neque animalculum venenatum eſſe; ſed carnivorum animal abſque enormi ſumtu ali nequit. REAUMUR *Mém. de l'Acad.* 1710.

RANBY de Cancro androgyno. *Phil. Tranſ.* 413. De Soleæ & Cancri conjunctione. *Mém. de l'Acad.* 1722. De Cancri oculis. *Mém. de l'Acad.* 1709.

SIBBALD pediculus Ceti. *Phil. Tranſ.* n. 308.

RICHARDSON de Squilla aquæ dulcis. *Phil. Tranſ.* n. 433.

MAUPERTUIS de Scorpiis. *Mém. de l'Acad.* 1731.

Aſellorum analyſis. LEMERY *Mém. de l'Acad.* 1709.

JOACH. JUNG *hiſtoria vermium* ex M. S. edita a JOH. VAGETIO Hamburg. 1691. 4. Nondum vidi.

Ad Lumbrici teretis anatomen. Ed. TYSON *Phil. Tranſ.* n. 147. & confer. *Phil. Tranſ.* n. 413. ubi de Luporum Lumbricis agitur.

A. VALISNERII *Oſſervazioni intorno alle generatione de Vermi nel corpo umano.* Patav. 1710.

Vermes latos a primis parentibus ad nos congenitos deſcendiſſe: eſſe ſeriem Cucurbitinorum ſe comprehendentium. Os Cucurbitinorum, lactea vaſa, ova, ſexus organa deſcribit.

De Lumbricis nobile Opus DAN. CLERICI alibi laudabo.

Lumbrici lati hiſtoriam dedit LISTER. *Phil. Tranſ.* n. 95. TYSON n. 146.

A. VALISNERII *nuove oſſervatione interno all' ova di vermi tondi.* Patav. 1713. 4. Seminis organa & generationem Lumbrici teretis tradit. Et *nuove oſſervazione fiſiche fatte nella conſtituzione verminoſi nelli cavalli.* Venet. 1715. 4. Epidemicam Equorum ſtragem derivat a vermibus, quorum mater muſca eſt, quæ in ani orificium ſubit, ibique ova ponit. De Vermibus naves erodentibus, aculeo ſcorpii, araneo-locuſta etiam agit. Ejuſdem Auctoris tres Epiſtolæ contra ANDRYUM ſatis acres, editæ cum Tractatu *de corporibus marinis, quæ in montibus reperiuntur*, ANDRYUM mendacii, invidiæ, plagii, falſarum obſervationum accuſant.

Vena Medinenſis. Proprius de ea Liber WELSCHII extat. Auguſtæ Vindelicorum an. 1674. 4. & in *Phil. Tranſ.* LISTER n. 225.

Hirudinis deſcriptio ſatis fuſa. POUPART *Journal des Savans* 1697. n. 28.

Anatome Hirudinis. MORAND *Mém. de l'Acad.* 1739.

GARCIN de Hirudine marina. *Phil. Tranſ.* 415. *Mém. de l'Acad.* 1730. BACKER *of the Egeſucker. Phil. Tranſ.* 472.

DESLANDES de verme ſingulari. *Mém. de l'Acad. des Sciences* 1728.

Scolopendræ marinæ Hibernicæ hiſtoria. LOKE *Phil. Tranſ.* n. 225.

De Scolopendra denuo. *Phil. Tranſ.* 251.

De Scolopendra amphisbæna & renaſcente. CARRE' *Mém. de l'Acad.* 1706.

KLEIN de Scolopendra ſcutata. *Phil. Tranſ.* n. 447.

Vermis aquaticus multipes ſe circumgyrans. REAUMUR *Mém. de l'Acad. des Sciences* 1714.

De Dactylis intra lapides naſcentibus. *Mém. de l'Acad.* 1708.

GODOFREDI SELLII *hiſtoria naturalis Teredinis.* Traject. 1733. 4. Cum annis 1731. & 1732. Teredo valde invaleſceret in aggeribus Belgicis, ad animalis iſtius, dudum a VALISNERIO deſcripti, hiſtoriam plurimi ſunt excitati. Præferendus videtur SELLIUS, accurata data anatome, neque inepta philologia. Recte tamen MASSUETUS prædixerat, ſponte deflagraturum hoc periculum, cum inſtar epidemiæ, cauſa aliqua ignota, nimiæ multiplicationi hujus vermis, fuiſſet faventior. Experientia enim convenit, cum nullo invento remedio malum nihilominus extinctum ſit. De iiſdem ſcripſerunt ROUSSET, MASSUET, & nuper JOB. BASTER. *Phil. Tranſ.* n. 446.

A. LEEUWENHOEK de aquaticarum plantarum animalculis, nempe Polypis campaniformibus, tum etiam vulgaribus. *Phil. Tranſ.* n. 283. omiſſa in collectione Operum. Vulgarem etiam manifeſte deſcribit ANONYMUS n. 280. Deinde rotantia animalcula LEEUWENHOEKII ad Polypum aliquem etiam pertinent. *Phil. Tranſ.* n. 295. Idem de Polypis denuo. n. 337.

Mémoires pour ſervir à l'hiſtoire d'une eſpèce de Polypes d'Eau douce par A. TREMBLEY. Leid. 1744. 4. Novi miraculi in generatione primus inventor. Animal muco ſimile, ægre mobile demonſtravit, nec ova ponere, nec ſexu differre, ſed diſſectum ex particulis Sui in nova animalia redintegrari, ſponteque tubercula e corpore educere, quæ ſenſim aucta, & de corpore parentis delapſa, in propria individua convaleſcunt. Species Polypi deſcripſit quatuor. Experimenta ſollicita, ſubtilia, neque cuivis imitanda. Icones pulcherrimæ, pleræque a LYONNETO ſculptæ.

HENRY BAKER *Eſſays on the natural hiſtory of Polypes.* Lond. 1743. & Pariſiis 1744. 8. Experimenta in quinque ſpeciebus Polyporum inſtituta. Anum Polypi, dentes, morbos quosdam Polyporum & exſiccationem addidit TREMBLEYI obſervationibus, quarum pleraſque repetiit & confirmavit.

Eo pertinent Diſſertationes in *Phil. Tranſ.* n. 466. 467. tot. 469. 471. 474. *Mém. de l'Acad. des Sciences* 1741.

HUGHES de Zoophyto ex Polypi genere ſimili flori ficoidis. *Phil. Tranſ.* n. 470.

BONNET de Polypo, & variis Inſectis. *Phil. Tranſ.* n. 470.

Lettere intorno alle recente ſcoperte degli Inſetti che ſi moltiplicano mediante le ſezioni de loro corpi. Venet. 1742. 12.

Ad Cimices aurantiorum. LA HIRE *Anciens Mém. de l'Acad.* tum an. 1699. 1704.

HYACINTHI CESTONI *iſtoria della grana del Vermes.* Edita eſt cum VALISNERI *hiſtoria* Chamæleontis.

CAR. PLUMIER contra POMETUM Coccinellam omnino animal eſſe defendit. *Journal des Savans* 1694. n. 15.

De Ruuscher *naturlyke hiſtorie van de Cochenille.* Amſt. 1729. 8. Magno ſumtu & difficili labore conquiſitis ab Hiſpanicis in America judicibus & præſidibus teſtimoniis, demonſtravit, eſſe utique animalculum, non fructum plantæ, quod exſiccatum nomine Coccinellæ in arte tinctoria adeo celebri in uſu eſt.

J. Phil. Breyn *hiſtoria naturalis Cocci radicum tinctorii.* Gedani 1731. 4. Splendido Opere animalculum deſcribit, quod in tertio ſtadio vitæ ſuæ *Knawel* perennis flore majori radicibus adnatum in pilam immobilem abit, quæ perinde ut Coccus Tunæ, colore rubro tingit. Addidit aliqua in *Phil. Tranſ.* 415.

De animalibus ad Vermes pertinentibus. Lister *Phil. Tranſ.* n. 71. 73. 87.

Leeuwenhoek de Cochinella. *Phil. Tranſ.* n. 292.

Ejus præparatio. *Phil. Tranſ.* n. 193.

Christ. Frid. Richter *de Coccinella.* Lipſ. 1707. 4. Eſſe Cryſalidem animalis ſui contendit.

Lettere di Cosmo Bonuomo *intorno a pellicelli del Corpo umano* 1687. 4. Animalcula deſcribit, ex quibus ſcabies oriatur; ſed ſibi tribuit experimenta Cinelli, atque inde ſcabiem eſſe negat. G. di Parma 1689. p. 29.

Ettmuller de Crinonibus. *Act. Erud.* 1682.

Des *Pucerons*, ſeu Aphidibus abſque mare parientibus. *Hiſtoire de l'Acad. des Sciences* 1741. & ſupra Bonnet.

De Inſecto Limacum Reaumur. *Mém. de l'Acad. des Sciences* 1711.

De animalculis in hepate ovillo. Leeuwenhoek *Phil. Tranſ.* n. 289.

Bidloo *Brief aan* Leeuwenhoek *wegens de dieren in de Lever der Schaapen.* Delph. 1698. 4.

Pecquet de iiſdem. *Anc. Mémoires.*

Leeuwenhoek obſervationes in Acaro. *Phil. Tranſ.* n. 221. 333. in Inſectis variis minutis inter dentes humanos viventibus. *Phil. Tranſ.* n. 159. 265. in arboribus frugiferis n. 266. in ſalicibus n. 269. in aquaticis plantis naſcentibus n. 133. 134. 284. 286. & in *lectur. and collect of* R. Hooke 1678. tum Harris *Phil. Tranſ.* n. 220. 223.

Malezieux de animalculis minutiſſimis. *Mém. de l'Acad.* 1718.

Joblot de animalculis naſcentibus in variis infuſionibus herbarum, proprio Libello, & ſimilia. Hugenius in Operum fine.

Ad Teſtacea.

Martini Lister *de Cochleis exercitatio anatomica maxime de terreſtribus.* Londin. 1694. 8. Viri ingenii ſingularis quidem, ſed tamen vividi & laborioſi. Anatome Cochleæ cum figuris, per minutiſſima. Venas etiam aliquas lacteas deſcribit, tum duos penes, hepar, &c. De reſpiratione magna digreſſione agit, pulmoniſque utilitatem facit parum probabilem, ſanguinis recipere nimiam abundantiam. Swammerdamii iconem Veneris mutuæ corrigit, & flagella recta facit non intorta.

Ejusdem *de Buccinis fluviatilibus & marinis.* Lond. 1695. 8. Anatome hujus animalis exquiſitior, & de more Auctoris conſectaria phyſiologica paradoxa, de animalibus perpetuo fetantibus: de animalibus androgynis, ſexu diſtinctis in ſe ipſis generantibus. Purpuræ vera ſedes, contra cerebri uſum ad ſenſus, *&c.*

De Conchyliis bivalvibus utriuſque aquæ Exerc. *III.* Lond. 1696. Mytulorum, Pectunculi, Pholadis, Conchæ margaritiferæ anatome. Hæc animalia Listerus ſexu diſtincta eſſe credit. Adjecta varia de Nitro, Aquis medicatis, ortu Lapidum conſtantis figuræ. In appendice tradit Loliginis anatomen. Adjectus eſt Libellus de Calculo.

Ejusdem *Synopſis methodicæ Conchyliorum* L. I. 1685. L. II. 1686. L. III. 1687. append. 1688. L. IV. 1688. append. 1692. Lond. fol.

Totum Opus in ære ſculptum eſt, delineationes manu filiarum Auctoris factæ ſatis ſubtiliter & numero maximo. Diſtributio methodica, copia ingens, deſcriptio præter nomen nulla. Tabulæ priorum Operum anatomicæ paſſim adjectæ ſunt. Repete quæ de Araneis & Cochleis habentur in Libro *de animalibus Angliæ.*

Idem de Conchis & Murice egit. *Phil. Tranſ.* n. 197.

Teſtacea ex Inſula Aſcenſionis. *Phil. Tranſ.* n. 255.

Antonii de Heyde *Experimenta circa ſanguinis miſſionem, fibras motrices, urticam marinam, anatome mytuli, & centuria obſervationum Medicarum.* Amſt. 1686. 8. Hæc melior Editio eſt & plenior, quam prior an. 1684. Multa ad circulationem ſanguinis in Ranis, effectus venæſectionis, fibræ

fibræ muſcularis fabricam, & fibrillas ſimplices, urticæ marinæ ſimplicem ſtructuram, mytulique ſatis accuratam anatomen. Obſervationes alibi laudabo.

M. LISTER de Cochleis. *Phil. Tranſ.* n. 105.

Relazione del' ritrovamento dell' uova de Chiocciole di A. F. M. Bonon. 1683. 8. Eſt Abbatis MARSIGLI Libellus Latine etiam verſus, & Auguſtæ. Vindel. recuſus.

S. MORAND de raro genere Limacis. *Mém. de l'Acad.* 1740.

De Limacum venere. SWAMMERDAM de reſpiratione. *Mém. de l'Acad.* 1724.

FABII COLUMNA *de Purpura.* Rom. 1678. 4. Purpuram veram cum levi anatome, tum alias Conchas deſcribit & depingit, colore non ſatis obſervato. Gloſſopetras Lamiarum dentes eſſe monet. Cæterum FABIUS & in calce *phytobaſani*, & in calce ecphraſeos primæ ſub nomine obſervationum aquatilium, & ad finem ecphraſeos ſecundæ varia Inſecta, Teſtacea, Piſces, Lacertas, & Hippopotamum deſcripſit, cum fidelibus, ut ſolebat, iconibus.

G. COLE de Purpura. *Phil. Tranſ.* n. 178. REAUMUR de eadem. *Mém. de l'Acad. des Sciences* 1711. & du HAMEL 1716.

Huc etiam Perlarum piſcatura. *Phil. Tranſ.* n. 147. & aliqua in ACTIS STOKHOLM.

LEEUWENHOEK de Oſtreis. *Phil. Tranſ.* n. 235. de Perlis & Oſtracodermatis. *Phil. Tranſ.* n. 311.

Animalis teſtacei deſcriptio. *Phil. Tranſ.* n. 203.

SIBBALD de Teſtis Scoticis. ibid. 222.

Cancelli & Teſtacea Philippinarum. *Phil. Tranſ.* n. 299.

De Teſtaceis ib. n. 274.

De Conchis ad naves adnatis. *Mém. de l'Acad.* 1724.

De Teſtarum formatione. *Mém. de l'Acad.* 1712.

De Mytulorum & ſimilium animalium motu ibid. 1710. 1712. & modo quo ſe lapidibus adfigunt 1716.

Mytuli Anatome. MERY. *Mém. de l'Acad.* 1710.

BARTRAM de Mytulis. *Phil. Tranſ.* n. 474.

De Oſtreis in Berkshire. *Phil. Tranſ.* n. 261.

C. GABR. FISCHER *notæ ad Caput* PLINII *de Concharum differentiis.* A. ER. LIPS. 1733. p. 487.

LISTER anatome Lepadis (a Scollop). *Phil. Tranſ.* n. 229.

DAUBANTON de Conchyliis. *Mém. de l'Acad. des Sciences* 1743.

Ad Teſtas Animalium teſtaceorum.

AUGUST. SCILLA *vera ſpeculazione diſiagannato del Senſo circa i corpi marini petrificati.* Neapol. 1670. 4. Pulchræ icones Concharum, & Pictoris, ſed ingenioſi, Opus. Lapides figuratos non luſu, ſed ex Teſtaceis & Piſcibus naſci. Nuper Latine recuſum eſt.

PHIL. BONANNI *recreatio mentis & oculi ex obſervatione marinorum Teſtaceorum.* Rom. 1681. 4. Delineationes 406. ſatis nitidæ. Deſcriptio jejuna, dictio inficeta, plurimæ ubique pro æquivoca generatione ratiocinationes.

EB. RUMPH *Amboyniſche rariteyten Kamer.* Amſtelod. 1705. Edit. opt. Deinde in ordinem redactis tabulis cum latina explicatione. 1711. in fol. Nitidæ ſunt figuræ Teſtaceorum, inprimis Amboinenſium & Moluccanorum. Intercurrunt Cancri, hiſtoria maximæ glebæ Ambræ griſeæ, *&c.*

Conchylia Philippina. *Phil. Tranſ. n.* 311.

CAR. NICOLAI LANGII *Methodus nova Teſtacea marina in ſuas claſſes, genera, & ſpecies diſtribuendi.* Lucernæ 1722. 4. De generatione etiam eorum animalium agit.

EBERH. FRID. HIEMER *de capite Meduſæ.* Stuttgard 1724. 4. Magnifica eſt Stellæ marinæ arboreſcentis in lapide foſſili imago, quæ nunc in illuſt. Viri J. AUG. de HUGO theſauris extat.

J. HENR. LINK de Stellis marinis Libro ſingulari illuſtravit LUD. GABR. FISCHER. Lipſ. 1733. fol. Plurimæ & ſplendidæ tabulæ huc pertinent cum phyſicis nonnullis obſervationibus.

JAC. THEOD. KLEIN *Sciagraphia Tubulorum marinorum Muſei* KLEINIANI. Gedan. 1731. 8. Tubulorum nempe diverſorum a Belemnite. Accedit tractatus de Pila marina ex algarum fibris compoſita.

EJUSDEM *naturalis diſpoſitio Echinodermatum.* Gedan. 1734. Diſpoſitio Echinorum methodica ex charactere.

J. PHILIPP. BRAYNE pluſcula Opera ad Teſtaceorum gentem pertinentia edidit, quorum unum excitamus. Prius de *Polythalamiis*, nova Teſtaceorum claſſe, & de *Echinis* methodice diſponendis.

dis. Methodum botanicam ad Teſtacea tranſtulit, genera per ſuos characteres definivit, ſubvertit ſpecies, icones perpulchras addidit.

Nicolai Gualtieri *Index Teſtarum, Conchyliorum Muſei ſui.* Florent. 1742. Methodicus Catalogus ſola nomina & pulchras icones 110. tabulis comprehenſas continet.

Jani Planci *de Conchis minus notis* L. Venet. 1739. 4. Habet Conchulas minimas ſolo microſcopio viſibiles, & varias non inutiles cogitationes de maris mutationibus, *&c.*

Ad hiſtoriam Lapidum figuratorum perpaucos Auctores excitabo, cum id ſtudium nimium fere ſit, & ad rem medicam parum faciat.

C. Gesnerus *de Foſſilibus.*

Mercatus *in Metallotheca.* Aldrovandus in *Muſeo metallico.*

Joh. Rai in *diſcurſibus Phyſico-Theologicis.*

Joh. Woodward in *hiſtoria Telluris, Foſſilium catalogo*, alibi.

Edwardi Llhwyd *Lithophylacii Britannici ichnographia.* Lond. (& Lipſ.) 1699. 8. Commodum compendium, quod methodicum, ſatis copioſum, & nomina ad plantarum morem, ſcientifica habeat.

Chr. Lang *ſpecimen hiſtoriæ naturalis Lapidum figuratorum Helvetiæ.* Venet. 1708. 4. cum appendice. Lucernæ 1735. 4. & *de origine Lapidum figuratorum.* Lucernæ 1709. 4. Contra diluvianos pugnat, & ortum lapidum figuratorum explicat, a ſeminibus piſcium aut plantarum quæ vi plaſtica imbuta Lapides ipſos figurant. Cæterum methodo bona Lapides diſpoſuit, bonas etiam icones dedit, & multorum meritus eſt vota.

J. Jac. Baier *Oryctographia Norica.* Norimb. 1708. 4.

Davidis-Sigismundi Buttner *Zeichen und Zeugen der Sündflut.* Lipſ. 1710. 4. Petrificatum etiam nidum habet aviculæ.

Leonhardi Hermanni *Maſtographia.* Breſl. 1711. 4. & figurata & marmora aliaque foſſilia deſcribit.

Ejusdem *de Corallichiis foſſilibus, in ſpecie vom hornſtein.* Lipſ. 1714. 4.

G. A. Helwing *Lithographia Angerburgica.* Regiomonti 1717. 4.

Josephi Monti *de monumento Diluvii nuper in agro Bononienſi reperto.* Bonon 1719. 4.

P. Wolfart *naturgeſchichte von Niederheſſen.* Caſſel 1719. fol.

J. G. Liebknecht *Haſſia ſubterranea.* Gieſſ. 1730. 4. Diluvianus eſt. Artificialia etiam habet.

Georg. Ant. Volkmann *Sileſia ſubterranea.* Lipſ. 1720. 4.

J. J. Scheuchzer fere in omnibus Operibus, maxime in *Herbario Diluviano*, Leidæ 1723. fol. quo impreſſiones plantarum in lapides inprimis foſſiles, receptæ exprimuntur. Huc pertinet etiam ejus *Specimen Lithographiæ Helveticæ curioſæ.* Tiguri 1702 8. *Muſeum diluvianum.* ibidem 1716. 8. & *piſcium querelæ & vindiciæ.* Tig. 1708. 4. In *Itineribus Alpinis*, in *hiſtoria naturali Helvetiæ*, in primo Volumine *Sacræ Phyſicæ* plurima eo pertinentia dedit.

Porro huc pertinet Ejuſdem J. J. Scheuchzeri *Nomenclator lapidum figuratorum*, auctus a J. Th. Kleinio Gedan. 1740. 4. acceſſit M. A. Cappeler *de Entrochis & Belemnitis Epiſtola* 1716. 8.

J. Christ. Harenberg *de generatione Lapidum figuratorum* A. E. R. 1727. Contra Syſtema Diluvianum pugnat, vidiſſe ſe teſtatur Lapides peculiares intra breve tempus increviſſe ex parvis. Ejusdem *Encrinos*, ſive *Lilium lapideum.* Wolfenb. 1729. 4.

Ant. Valisneri *de corporibus marinis quæ in montibus reperiuntur.* Venet. 1728. 4. ubi ſyſtema diluvianum impugnat.

La Lithologie & Conchyliologie. Pariſiis 1743. 4. Pulcherrimæ icones Teſtaceorum ordine methodico diſpoſitorum. Syſtema Diluvianum. De Lapidibus & eorum ortu nihil præcipuum. Auctor d'Argenville magiſtratu Pariſiis defunctus.

Traité des Pétrifications. Pariſiis 1742. 4. maj. Auctor eſt L. Bourguet. Diſſertationes tres præmittit, quarum una Lapidum generationem tradit, altera Teſtaceorum ortum a Diluvio confirmat. Deinde abundans ſatis catalogus Lapidum, & inprimis figuratorum, ſequitur, cum copioſis iconibus.

De Sauvages de figuratis Lapidibus. *Acad. Roy. des Scienc.* 1743.

Corporum lapidefactorum agri Veronenſis catalogus, quæ apud J. Jac. Spadam adſervantur. Edit. II. Veron. 1744. 4.

P. Barrere *ſur l'origine de la formation des Pierres figurées* Pariſiis 1746. 8. Ex marinis utique animalibus, & teſtis, in quarum poros particulæ terreæ, lapideæ, & ſeleniticæ ſint depoſitæ, explicat ortum figuratorum Lapidum.

Huc etiam A. de Jussieu *de Petrefactis*, in quibus plantæ & animalia in Gallia non naſcentia reperiuntur. *Mém. de l'Acad* an. 1721.

Idem de Cornubus Ammonis 1722. De lapide figurato in Wallia reperto. *Phil. Tranſ.* n. 252.

Muſea.

Museum Fr. Calceolarii *junioris* a Benedicto Ceruto *inceptum*, *& ab* Andrea Chioco *perfectum*. Veron. 1622. fol. Continet Corallia, Teſtas, exuvias animalculorum variorum, fructus rariores exoticos, Foſſilia, paſſimque egregias icones. In explicatione nimis multa Veterum verba inſerta ſunt.

Gazophylacium *rerum naturalium nunquam editarum cum figuris æneis*. Opus Mich. Ruperti Besleri. Nuremb. 1642. fol. Meræ icones ſunt, cum nudis nominibus aut breviſſimis deſcriptionibus. Plantas aliquot raras malis nominibus, deinde aves, piſces, conchas exprimit, raro Libro.

Rariora Musei Besleriani quæ *M. Rupertus & Baſilius Beſlerus collegerunt cum commentario* Joh. Henr. Lochneri Nuremberg. 1716. fol. Prioris Operis pleraſque icones, excluſis tamen plantis, tum alias a Basilio Beslero præparatas habet, Foſſilium, Animalium, Concharum, cum Commentario pro Lochneri more docto, & ex bonis Auctoribus collecto.

Museum Wormianum, ſive *Hiſtoria rariorum adornata ab* Olao Wormio. Leid. 1655. fol. Poſthumum Opus, editum a Wilhelmo, Auctoris filio. Non merus eſt Catalogus rariorum, quæ congeſſerat Olaus, ſed eorum rariorum undique conquiſita deſcriptio. Multa ad lapides, terras, plantas exoticas cum iconibus De Laetianis, animalia Septentrionalia, cum pulchris adſperſis horum iconibus.

Memorie del Muſeo di Ludovico Moscardo. Padoa 1656. fol. Præter naturalia, plantas nempe, teſtas, mineras, multa artificialia continet, ſtatuas, nummoſque. Icones minus elegantes ſunt.

Nehemiæ Grew *Muſeum Regiæ Societatis*. Lond. 1681. fol. Egregius Liber. Collectionis equidem rariorum nomenclator eſt, quam in æde Greshamiana ex donis variis collegerat Societas. Sed pretium addit curioſa ſedulitas Grewii, qui dimenſiones rerum, figuras, fabricas accurate exponit. Plantas, foſſilia, animalia inprimis, eorumque exuvias habet. De adnexa Inteſtinorum anatome comparata, proprius dicendi locus erit.

Museum Regium deſcriptum ab Oligerio Jacobæo. Hafn. 1696. fol. Pleraque artificialia, ſed rariorum tamen animalium aut monſtroſorum, & mineras aliquas continet. Additamentum adjectum eſt 1699. fol.

Levini Vincent *Wondertoneel der Natuur*. Amſt. 1706. 4. Fere nudæ icones, animalium, maxime ſerpentum, quos magna inprimis copia poſſidebat.

Athan. Kircheri *Muſeum de* Philippo Bonanno editum Rom. 1709. fol. Continet Opera Bonanni pleraque, tum aliqua ad nummos, inſtrumenta & alia iſtiusmodi curioſa ſpectantia. Cæterum illius vaniſſimi hominis immeritas laudes vide apud Regnault. *Origine ancienne de la Phyſ. mod.* I. p. 102.

Alberti Seba *locupletiſſimus Rerum naturalium Theſaurus*. Amſt. 1734. 1735. fol. max. ſplendidiſſimum Muſeorum, ſed imperfectum, ob mortem Editoris, ex quo factum eſt, ut duo poſteriora Volumina ſuppreſſa ſint. Priori quadrupeda, aveſque & lacerti, ex omnibus Indiis undique conquiſiti habentur. Altero volumine ſerpentes continentur inprimis, magno numero & varietate, additis nonnullis iconibus anatomicis. Ubique adſperſæ icones ſtirpium, ſed ad ſicca exemplaria, neque ſollicite depictæ. Ad animalium vero hiſtoriam, ob divitias Specierum, qua facile ſuperat, perutile eſt Opus.

Microſcopici Auctores.

Roberti Hooke *Micrographia* or *Phyſiological deſcriptions of minute bodies*. Lond. 1665. fol. cujus tabulæ nuper a Bakero cum breviſſimo ſermone editæ ſunt an. 1745 Homo antiquis moribus & facetiis, ſed egregius obſervator. Neque enim unice objecta auctius vidit, ſed ad phyſicos uſus & quæſtiones experimenta applicavit. Oculos inſectorum, plantas minutas, ſemina, ſcintillas ferri, poros carbonum, & plurima alia Naturæ Opera mirifice & enormiter aucta depinxit.

Henrici Power *Experimental Philoſophy containing new microſcopical, mercurial, and magnetical*

gnetical experiments. Lond. 1664. 4. Non attigit HOOKII induſtriam, & longe citra eum ſubſtitit. Prima pars ſola huc pertinet.

ANTONII van LEEUWENHOEK Opera, varie & confuſe edita, ut certe in ordinem ea conjici, & indice ornari omnino ſit e re publica. Ejus Opera, in Belgicis editionibus longe melioribus, accurate ita ſe habent.

Ontleedinge van levendige diertjens in de teeldeelen van het hout, &c. Leidæ 1686. 4. Sunt collectæ Epiſtolæ 27. ad 52. & prima data eſt 25. Aprili 1679. quarum pleræque ſeorſim prodierunt. Priores ante 27am a familia Auctoris ſuppreſſæ ſunt. HARTSOEKER *Extrait critiq.* p. 3.

Inde ſequitur *vervolg der brieven aan de Kon. Societyt*, qui comprehendit Ep. 53 -- 60. Leidæ 1688. 4.

Tum *Natuur verborgenheeden ontdekt zynde, de tweede vervolg der brieven aan de Kon. Soc.* Delph. 1684. Continet Epiſtolas 61. 67.

Derde vervolg der brieven, &c. Delph. 1693. Epiſtolæ 68 — 75.

Vierde vervolg. Delph. 1694. Epiſt. 76. ad 83.

Vyfde vervolg. Delph. 1696. Epiſt. 84. ad 96.

Seſde vervolg van brieven aan hooge ſtands perſonen. Delph. 1697. Epiſt. 97. — 107.

Sevende vervolg van brieven aan de Societyt, &c. Delph. 1702. Epiſt. 108. -- 146.

Tunc *Zendbrieven aan de Societyt, en aan anderen*. Delph. 1746. quo tomo 46. Epiſtolæ ultimæ continentur. Latinæ editionis hæ ſunt, quæ alio ordine prodierunt.

Anatomiæ & contemplationes. Leidæ 1685. 1687. 4. Partes duæ Epiſtolas abſque numeris continent 18. ſcriptas 1684. 1686. Deficiunt vero primæ 26. Epiſtolæ, ut prius.

Arcana Naturæ detecta, ſive *Epiſtolæ ad Societatem Reg. Anglicam ſcriptæ ab* an. 1680. ad 1695. a numero 55. ad 92.

Continuatio Epiſtolarum ad Societatem Regiam. Leidæ 1689. 4. Habet Epiſtolas octo, anno ſcriptas 1687.

Continuatio Arcanorum Naturæ edit. 1697. Continet Epiſtolas 16. a 93. ad 107. ſcriptas annis 1695. 1696.

Continuatio mirandorum arcanorum, ſive *Epiſtolæ ad Societatem Regiam* XL. ab 108 ad 146. ſcriptæ annis 1697 -- 1702.

Epiſtolæ Phyſiologicæ ſuper compluribus Naturæ arcanis. Delph. 1719. 4. ſunt omnino 46 ad varios curioſos datæ.

Multæ vero Epiſtolæ ex imperitia Belgicorum Editorum nunquam ſeorſim editæ, unice in Philoſophicis Transactionibus habentur. Catalogum habes in *Phil. Trans. abridgd.* by LOWTHORP III. p. 683. *ſeqq.* De LEEUWENHOEKII etiam microſcopiis vid. *Phil. Trans.* n. 380. 458.

Notiſſimum eſt cæterum bonum Senem, totam vitam, quæ ipſi prælonga fuit, in his obſervationibus triviſſe, & excelluiſſe tum arte parandi ſibi microſcopia, tum utendi, Solis lumen apte adhibendi, &c. Etſi vero rudis literarum homo fuit, & ſæpe in valde paradoxas abierit opiniones (ut v. gr. tunicam villoſam inteſtinorum muſculum eſſe, arterias non pulſare ſed venas), plurima tamen partim vera, partim certe a plurimis recepta magni momenti inventa ipſi debentur. Hujus modi ſunt ſanguinis in circulum motus oculo demonſtratus, vermiculi ſpermatici, poſt HAMMII paucas obſervationes. Contra eum HARTSOEKERUS proprium Libellum ſcripſit cum titulo *Extrait Critique*.

PHIL. BONANNI *micrographia curioſa*. Rom. 1691. 4. Ad rem noſtram faciunt aliqua ad pilos, ad ſalium figuram, ad ſtaminum pulviſculos. Deſtitutus mente philoſophica, & pro præjudiciis ſcribens, non valde utilia præſtare potuit.

HAUTEFEUILLE *Microſcope micrométrique*. Pariſiis 1703 *. Suum inventum facit micrometrum.

LAURENT. JOBLOT *Deſcriptions de pluſieurs Microſcopes ſimples & compoſés*, &c. Pariſiis 1718. 4. Deſcripſit inprimis inſecta microſcopica aceti, aquæ infuſis variis corporibus mutatæ. Mira gens eſt animalium ſimplici figura, nulla fere hactenus demonſtrata partium diſtinctione, nulla nota ſexuum diverſitate, rotunda vero ſunt & undique ſimilaria. J. LEONHARDUS FRISCH non imperitus harum rerum æſtimator, ea omnia animalcula pro unius ſpeciei varietatibus, contractis modo, & modo elongatis habuit.

HENRY BAKER *the Microſcope made eaſy*. Lond. 1743. 8. Pleraque ex aliis collecta, commoda tamen accedit introductio pro nondum adſuetis, & inſigne a LIEBERKUHNII miſcroſcopio ſolari & ad opaca ornamentum, quæ hic deſcribuntur. Plurimum uſus eſt LEEUWENHOEKIO. Idem microſcopium catoptricum deſcripſit. *Phil. Trans.* n. 442.

J. NA-

J. NATHANAEL LIEBERKUHN microſcopii anatomici deſcriptio. *Mém. de l'Acad. des Sciences de Berlin* T. I. p. 16. ſeq.

TURBERVILLE NEEDHAMS *new microſcopical diſcoveries*. Lond. 1745. 8. Valde ſingularem inprimis fabricam vaſorum ſeminalium polypi calamarii deſcribit.

GEORG. ADAMS *micrographia illuſtrata*. Lond. 1746. 4. 1747. 4. Artifex, varia Microſcopia recenter inventa deſcribit, & compilat obſervationes aliorum, & JOBLOTI maxime, quarum aliquæ ſunt rariſſimæ.

GRAI Microſcopia. *Phil. Trans.* n. 221. 228.

JACOB WILSON de Miſcroſcopiis. *Phil. Trans.* n. 281.

ARCHIBALD ADAMS of making microſcopes. *Phil. Trans.* n. 325.

Itinerum Scriptores.

Porro ad hiſtoriam naturalem pertinent Scriptores Itinerariorum & peculiarium Topographiarum. His enim ſæpe metalla, animalia, plantæ, enumerantur. In illis plurima rariora neque alibi occurrentia phænomena, & ſemina rerum reperiuntur, & magna mea utilitate ſæpe a me percurſa ſunt. Ecce, quæ ego meliora legi, omiſſis, quæ unice res politicas deſcribunt.

Le navigationi e viaggi di L. BAPTISTA RAMUSIO. Venet. 1553. 1563. 1588, *&c.* Sæpius enim ediderunt Juntæ. 3. vol. fol. Egregia collectio cum intermiſtis Diſſertationibus Editoris. Primo Tomo, primi fere Scriptores Itinerum in Aſiam novumque orbem habentur, inter quos AMERICI VESPUTII eſt navigatio. Alter minoris fere momenti eſt, & itinera Tartarica illa Veterum habet, & Ruſſica cum SEBAST. CABOTI itinere Americano. Tertius utilior, cum GONZALI FERDINANDI OVIEDI hiſtoriam naturalem Indiæ occidentalis, XX. Libris contentam, Hiſpanorum navigationes Americanas fere omnes, & CARTERII Canadenſia itinera, aliquot etiam rerum naturalium deſcriptionibus & iconibus comitata contineat. Primus vero Auctor, qui plantas, & animalia Americæ aliqua cum cura deſcripſit, OVIEDUS eſt, etſi rudes ſint icones, neque deſcriptiones ſatis aut phyſicæ aut botanicæ. Seorſim prodiit Salamancæ 1546. fol. Hiſpanice.

PIERRE BELLON *Obſervations de pluſieurs ſingularités trouvées en Grèce, Aſie, Judée, Egypte, Arabie*, &c. Pariſiis 1553. & 1588. 4. & in Operibus CLUSII, demptis mappis Geographicis. Multo prioribus melior, & cum RAUWOLFIO, & KÆMPFERO ad Scriptores primi ordinis, certe in uſus Medicos, pertinet. Plantas cujuſque regionis, aut raras, aut vulgares, recenſuit, Creticas maxime, eas cum veteribus contulit, Metalla, Terram Lemniam, animalium omne genus, obſervavit, deſcripſit. CLUSIUS adjecit obſervationes ſuas, & amici errores aliquos correxit, multas figuras omiſit, alias dedit accuratiores.

THEVET *ſingularités de la France Antarctique*. Pariſiis 1558. 4. Antwerp. eodem anno, 8. Braſiliam deſcribit. Multæ ab eo rudes icones animalium, & plantarum provenerunt, inque Libros rariora continentes undique tranſierunt. Ejus *Coſmographie du Levant* inutilis eſt compilatio, ex Veteribus facta. Ineptiſſime ſæpe antiqua nomina novi orbis productis tribuit.

JOSEPHI a COSTA *hiſtoria naturalis & moralis Indiæ*. Sevillæ 1580. 4. Barcelon. 1591. 12. Pariſiis 1600. 8. & in THEODORI de BRY collectione, alibique. Tertio quartoque Libro continetur hiſtoria naturalis Americæ, & Peruviæ inprimis, deſcriptio nempe metallorum, animalium, ſtirpium, quarum in œconomicis, vel in Medicina aliquis uſus eſt, abſque iconibus tamen. Minime inutilis Auctor, ſatiſque verax.

LEONHARDI RAUWOLF *beſchreibung der Reyſs in die morgenländer*. III. theile Francof. 1582. 4. & addito Tomo IVto. Lawing. 1583. 4. Eximius & paucis inferior Auctor. Cum enim Galliam calidiorem, Syriam, Meſopotamiam, Palæſtinam, Ægyptum, obambularet, ubique rariores ſpontaneas plantas conquiſivit, recenſuit, icones etiam plantarum 42. in quarto tomo addidit, quæ in LUGDUNENSEM plantarum hiſtoriam receptæ ſunt, ſummæ fidei, induſtriæ eximiæ Medicus. Herbas ſiccas nunc etiam extare, & Leidæ adſervari in publica Bibliotheca, audio. RAIUS in II. Tomo Collectionis itinerum, novam hujus Libri editionem dedit.

AUGERII de BUSBEQ *Epiſtolæ & Opera reliqua*. Antwerp. 1582. 8. & apud ELZEVIR 1633. 12. Orator FERDINANDI I. apud Turcas per 10. annos vixit, judicio pollens & auctoritate, qui multis rariſſimis Libris in Oriente coemtis Bibliothecam Viennenſem ditavit. Hiſtoriæ naturalis ſtudio tædium mitigavit captivitatis, animalia etiam, plantas aliquas, in locis natalibus paſſim a ſe ipſo lectas deſcripſit.

JEAN LERY *Voyage en Amérique*. Pariſiis 1585. 8. Genevæ 1594. 8. & in Collectione TH. de BRY. Egregius Liber curioſi Viri, etſi religionis Miniſtri. Braſiliæ animalia, arbores rariores aut medicas,

dicas, mores, morbos Incolarum ſatis accurate deſcribit; famis etiam a ſe ipſo ſociiſque navalibus perpeſſæ, utilem Medico deſcriptionem dedit.

Relazione del reame de Congo e delle circonvicine contrade per PHIL. PIGAFETTA Rom. 1591. 4. & in THEODORI de BRY collectione Aſiatica. Acceſſerunt icones plantarum & animalium.

THEODORI de BRY & filiorum, *Americæ Tomi XI.* Oppenheimi & Francofurti 1590. ſeq. In hac collectione multa itinera continentur, ex quibus huc ad noſtrum ſcopum facit THOMÆ HARIOTI *de Virginiæ* commodis Liber brevis equidem, & fere nomenclator, tum LERYI, JOSEPHI a COSTA. Reliqua hiſtoriam unice ornant, aut Geographiam.

THEODORI de BRY *Indiæ Orientalis Tomi XIII.* fol. In hac collectione fere Belgarum & Anglorum prima itinera habentur, ſterilia ea. Ad rem naturalem facit ED. LOPEZ *hiſtoria Regni Congo*, jejuna quidem ea: HUGONIS van LINSCHOTEN iter mox excitandum, Guineæ deſcriptio ex Belgico verſa, & Septentrionalia aliqua itinera.

RICHARD HAWKLUYT *the principal Voyages of the Engliſh Nation.* Lond. 1598. fol. 3. vol. Fidelis Auctor, qui pars magna fuit eorum, de quibus ſcribit, & ipſe Indias cum Imperio adiit.

HUGONIS van LINSCHOTEN *Navigatio in Orientalem Indiam.* Hag. 1599. fol. & Belgice Amſt. 1644. fol. Tredecim annis vixit Goæ, idemque Septentrionale iter tentavit, cum via ad Chinam propior quæreretur. Fidelis & morum, & rerum, obſervator, fructus etiam & proventus regionum deſcribit, inprimis autem ea lectu utilia ſunt, quæ de frigoris enormi rigore in Septentrione obſervato habet. Sed ea in compendio tantum retulit. Fuſius ex relatione GERARDI DE VEER apud TH. de BRY, & in *itineribus Septentrionalibus* habetur.

Voyages de CHAMPLAIN. Pariſiis 1613. 4. Ex præcipuis qui Canadam detexerunt. Bella inprimis, ſed etiam aliquas plantas deſcribit, & pingit, Vir verus & indefeſſus.

SAMUEL PURCHAS *pilgrim containing a hiſtory of the world in ſea voyages and Land travels by Engliſhmen.* Lond. 1613. 1624. 5. vol. Hæc Collectio brevia fere itinera continet abſque fere hiſtoria naturali, cum a mercatoribus in uſus politicos & ad augendas divitias, portus ignotos primum adeuntibus, ſcripta ſint. Deinde an. 1704. alia V. in fol. voluminibus collectio edita eſt, quæ multa habet non alibi extantia. Nunc maxime alia Collectio Londini in 4. prodiit, recuſa variis linguis, etiam Germanica, quæ excerpta tantum laborum habet, & pauciora ad rem naturalem.

Beginne ende voortgang van de vereenighde Neederlande. 1646. 2. volum. & ſub titulo, *Recueil des Voyages faits pour l'établiſſement de la Compagnie des Indes Orientales.* Amſt. 1702. 12. 10. vol. Prima Itinera OLIVERII de NOORT, JACOBI LE MAIRE, aliorumque, tum per Fretum Magellanicum, tum rectiori via in Indiam Orientalem ſuſcepta, continet. Sed parciora ſunt, quæ argumenti phyſici.

Voyage de FRANÇOIS PYRARD *de Laval.* Pariſiis 1611. 4. ſed legi editionem Pariſiis 1679. 4. Maldivas inſertas ſolus fere Europæorum vidit, earumque hiſtoriam ſcripſit, idiota, & proletarius, homo.

THOMÆ GAGE *a Survey of Weſtindia.* Lond. 1648. fol. Mexicani Regni divitias & felicitatem enixe laudavit, ad excitandam CROMWELLII cupidinem; rerum naturalium minus peritus.

Rélation véritable de l'Ile de Madagaſcar & du Breſil. Pariſiis 1651. 4. Iter continet, cum aliis, FRANCISCI COUCHE, quo pluſcula ad hiſtoriam plantarum, & animalium Inſulæ Madagascar pertinentia habentur.

RICHARD LIGON *true and exact hiſtory of Barbados.* Lond. 1657. fol. & Pariſiis 1674. 4. Simplex homo & verus. Plantas etiam ſatis multas depinxit, & deſcripſit, curioſe inprimis Sacchari fabricam tradidit, arbores & plantas ad œconomiam utiles deſcribit, omnemque fere operam unice deſcribendæ agriculturæ Americanæ impendit.

DE FLACOURT *hiſtoire de l'Ile de Madagaſcar.* Pariſ. 1658. 4. Troyes 1661. 1664. 4. Inter meliores, etſi a Mercatore ſcriptus Liber, & minutarum ſimultatum fuſiori hiſtoria moleſtus. Hiſtoriam naturalem ſtudioſe perſecutus eſt. Plantas ad ducentas, ruditer tamen pictas, dedit, tum animalia, & inprimis foſſilia, aurum & reliqua.

Voyages de Thevenot. Rouen 1665. 4. 1674. 2. vol. & auctius Pariſiis 1696. 4. 2. volum. Aſiæ inprimis curioſus, & verus per multa itinera obſervator, in quorum ultimo media in Perſia, morbo eſt extinctus. Res naturales, ventos, plantas paſſim indigenas utiliter obſervat.

Voyages de M. de MONCONIS. Lyon 1665. 4. 2. vol. Pariſiis 1695. 4. vol. 12. Europam fere omnem, Aſiam minorem, Ægyptum adiit, arcanorum & raritatum curioſus homo, non tamen ſatis cautus ab Impoſtoribus, credulus enarrator tot vaniſſimorum arcanorum ad cogendum argen-

tum vivum, &c. ſuperſtitioſus etiam & abſque ullo ordine. Multa tamen ſemina inventionum, aliaque ad hiſtoriam naturalem & Litterariam pertinentia continet, minime inutilis.

Rélation de divers Voyages curieux. Pariſiis 1666. fol. & auctius an. 1696. 2. vol. fol. Auctor eſt THEVENOTIUS patruus prioris. Continentur hac Collectione in I. Tomo HAWKLUYTI, & PURCHASI pleraque additis variis ex recentioribus Belgarum, vetuſtioribus vero Arabum, Luſitanorum. Tertius Tomus Chinæ deſcriptionem MICHAELIS BOYM, cum plantarum iconibus, Nieuhofium, præter alia ad Phyſicen minus facientiæ, Acarettæ Intercettæ valde vero confuſe prodiit, ut Tomos vix definias.

JOH. NEUHOF *Legatio Batavica ad Tartariæ Chamum.* Amſtelod. 1668. fol. Gallice vero Leidæ 1665. fol. Germ. 1669. fol. Præter plurimas urbium Sinicarum delineationes, habet inprimis plantarum etiam, & animalium, & aliorum naturæ donorum aliquas icones & deſcriptiones. In 2. & 3. itinere an. 1676. impreſſo nihil fere hujus argumenti habetur. Et ejuſdem *Braſiliaanſche See en Land reize.* Amſt. 1682. fol. huc pertinet.

Voyage de François BERNIER *contenant la Deſcription de l'Indoſtan.* Pariſiis 1670. 1671. 4. vol. 12. Et nuper Amſtelodami 1724. Medici & Philoſophi Opus ad intelligendam Brachmanum Philoſophiam, Medicinam, ad Aquas, Aeres, locoſque Indiæ, qui primus philoſophico oculo eas res viderit.

DENIS *Deſcription des côtes Septentrionales de l'Amérique.* Pariſiis 1672. Piſcaturam inprimis Aſellorum deſcribit.

JOHN RAI *Topographical Obſervations.* Lond. 1673. 8. & nuper 1746. 8. Simplex & verus. Hiſtoriam naturalem, & Botanicam Helvetiæ, Germaniæ ſuperioris, Italiæ, Galliæ Meridionalis inſigniter ornat, reipublicæ etiam ubique, vitiorumque & virtutum Nationum non rudis obſervator.

FRID. MARTENS *Spizbergiſche reiſe beſchreibung.* Hamburg. 1675. 4. Egregius Liber, variis etiam linguis, Bononiæ, Londini, Amſtelodami, recuſus. Fuit enim melior, quam a Chirurgo nautico ſperaſſes, obſervator. Omnem ambitum naturæ attigit, animalia tamen maxime plantaſque ultimi Septentrionis, & in illis Balænæ hiſtoriam. Adjutoris autem FOGELII operam ipſi utilem fuiſſe, certa fides eſt.

Voyages de JEAN BAPTISTE TAVERNIER. Pariſiis 1676. 1680. 4. 1724. 12. &c. Mercatoris Opus, & aliena induſtria ad editionem præparatum. Cum tamen lapidibus pretioſis, aliiſque rarioribus Indiæ mercibus, coemendis unice ſtuduerit, & ſex itineribus Aſiam ulteriorem, Indoſtanici regni viſcera, & Golcondanas adamantum fodinas ſolus hactenus inter Europæos viderit, plenuſque ſit obſervationibus ad rem naturalem pertinentibus, utique legi poteſt.

EDWARD BROWNS *travels.* Lond. 1677. 4. 1685. fol. Germanice etiam reddita. Utilis Liber, maxime ad hiſtoriam Mineralium, Hungariæ, Iſtriæ. Plantas non attigit.

Voyage d'Italie, de Dalmatie, de Grèce, & du Levant, par M. JAQUES SPON & GEORGE WHEELER. Lyon 1678. 3. vol. 8. Iter ſuſceptum an. 1675. omnino noſtri ſcopi. Coralliorum, ſacchari, ſaponis, vini, olei fabricas, piſcationem, chamæleontis phænomena, ventos veterum Græcorum, nummos, & inſcriptiones, ad hiſtoriam medicam pertinentes, morborum rariorum hiſtorias, continet.

GEORGE WHEELER *Journy into Greece.* Lond. 1682. fol. & Pariſiis 1689. 12. 2. vol. Itineris Sponiani ſocius, diutius tamen in Græcia moratus, & naturalis hiſtoriæ atque plantarum multo magis gnarus, quarum plurimas ſuis locis recenſuit, aliquarum etiam icones dedit.

ROBERT KNOX *Relation of Ceylon.* Lond. 1681. fol. cum præfatione R. HOOKII. Plantarum, animalium, agriculturæ, hujus feliciſſimæ Inſulæ non inutilem deſcriptionem continet.

HENNEPIN *Deſcription de la Louiſiane.* Pariſiis 1683. 12. Fluvii Miſſiſippi detecti gloriam ſibi tribuit.

DELON *Rélation d'un Voyage des Indes.* Pariſiis 1685. 2. vol.

W. TENRHYNE *de Hottentottis & Capite Bonæ Spei.* Schaffhuſ. 1686. 8. Notas addidit HENR. SCRETA a ZAVORZIZ.

Voyage de Siam par les PP. Jéſuites. Pariſiis 1686. & *ſecond Voyage des mêmes.* Amſtelod. 1689. 8. Omnino noſtri ſcopi, plantarum icones continet, & animalium diſſectiones.

Voyage de Perſe du Chevalier CHARDIN. Lond. 1686. fol. Pauca phyſica habet.

SOUCHU de RENNEFORT *hiſtoire des Indes Orientales.* Lugduni Batavorum 1688. 8. & Pariſiis 4. nimis amplus titulus. Solam enim Inſulam Madagaſcar deſcribit, & ſola pars prima Auctori propria eſt.

DE LA LOUBERE *Deſcription du Royaume de Siam.* Pariſiis 1691. 12. 2. vol. 1714. 2. vol. 8. Legatus fuit Regius, & reliquis accuratius tum politicam, tum naturalem hujus Regni hiſtoriam,

Ani-

Animalia, Plantas etiam nobiliores, deſcripſit, integri judicii homo, & in omnibus curioſus.

Obſervations de Phyſique & de Mathématique, des PP. Jéſuites. Pariſiis. 1692. 4. 1737. 8. & totus etiam Liber inſertus eſt Tomo 1693. Commentariorum Acad. Reg. Pleraque aſtronomica, accurata tamen, adjecta Crocodili diſſectio cum Jos. DUVERNEYI obſervationibus.

FROGER *Voyage made in the years* 1695. 1697. *to the coaſts of Africa, ſtreight of Magellan, Braſil, Cayenna the Antilles* &c. Lond. 1698. 8. & Pariſiis 1698. 12. Icones etiam plantarum, & animalium habet.

OVINGTON *Voyage to Surat*. Lond. 1696. 8. Deſcribit & hiſtoriam naturalem Golcondæ, Pegu, Aracan, & cultum Bombycum.

WILLIAM DAMPIER *Voyage round the world*. Lond. 1697. 8. 1703. 8. 3. vol. 1729. 4. vol. 8. Aliquot ſunt diverſa itinera, quorum unum Terras Auſtrales adtigit, cujus plantas aliquas & animalia deſcripſit militaris homo, neque tamen incurioſus, qui arcanum ex Lichene terreſtri ad rabiem caninam præparaverit.

JOHN FRYER *new account of India and Perſia being nine years travels*. Lond. 1698. fol. Tragici quid habet & adfectati, neque interiora Botanices aut Anatomes attigit. Aliqua tamen de Medicinæ ſtatu, plantis ſponte naſcentibus, Thermis, aeribus, aquis, lociſque intermiſta habet.

Reizen van CORNELIUS de BRUYN, *door klein Aſien, Egypten*, &c. Delph. 1698. fol. & EJUSDEM, *Reiſen door Moſcovien*, &c. Amſt. 1714. fol. Pictor, ignarus homo, qui *Caiagrippam* pro hominis nomine in inſcriptione habuerit, cum legere oporteret, ΚΑΙ ΑΓΡΙΠΠΑ. Magnam vim delineationum urbium, templorum, aliquas etiam animalium & plantarum dedit, totuſque ad noſtrum finem parum facit.

Curioſités de la Nature & de l'Art, aportées dans deux voyages aux Indes, l'un fait en 1698. *l'autre en* 1701. 1702. Pariſiis 1703. 12. Rariora aromata, animalia &c. deſcripſit.

LIONEL WAFER *Deſcription of the Iſthmus of America*. Lond. 1699. 8. Chirurgus, caſu in interiora regionis Darien delatus, ibi aliquot annis vixit, moreſque hominum, qui ſibi inſigniter placuiſſent, ſatis accurate deſcripſit. Plantas etiam vulgo notas attigit, verus & ſimplex. Alia editio prodiit 1704. auctior catalogo rerum naturalium Americæ, Auctoris anonymi.

MARTINI LISTER *Journy to Paris*. Lond. 1699. 8. Hæc ſecunda eſt editio Libri lectu digniſſimi, quo præter naturæ opera, ſtatus maxime Medicinæ & Chirurgiæ, & hiſtoria continetur novorum conatuum F. JACOBI, MERYI, aliorum.

OLAI RUDBEK *Laponia illuſtrata*. Upſal. 1701. 4. Titulum non explet, prima enim pars eſt inter duodecim, quibus iter Laponicum debebat contineri, ſolamque Uplandiam deſcribit. Icones Sceptri Carolini, & avium nonnullarum pretium addunt Opuſculo. Codex vero, quo icones plantarum, animalium, inſectorum, quadrupedum, itineris hujus continebantur, anno 1707. adhuc apud Auctorem viſus eſt a LEOPOLDO *it. Suec.* p. 40.

GEMELLI CARRERI *Viaggi*. Neapoli 1701. Pariſiis 1719. 6. vol. 8. Homo mihi diſplicet, aliquid habet vani. Plantas, maxime arbores fructibus edulibus, cum iconibus fere habet, & hiſtoriam naturalem Inſularum Philippinarum, quæ princeps hujus Operis laus eſt.

Lettres curieuſes & édifiantes. Pariſiis 1702. *ſeqq.* 12. Plurima volumina prodierunt, quorum aliqua huc pertinent, ut confectio Porcellanæ Chinenſis valde ſtudioſe deſcripta. Pleraque tamen vaga ſunt, & ſubleſtæ paſſim fidei.

D. MAUNDRELL *Iter Jeruſalemenſe*. Oxon. 1703. 8. ad antiquitates magis pertinet.

PAULI LUCAS *itinera in Orientem*, quæ Pariſiis 1704. 2. vol. 1719. 12. 3. vol. & aliis annis 5. vol. in 8. prodierunt, vix cito, qui vanum hominem eſſe, multis notis teneo, v. gr. ſicco ſub Cataractis Nili tranſitu.

GIOV. BORGHESI *medico alla miſſione Lettera ſcritta de Pondiſceri* *. Rom. 1705. 12. Obſervationes medici, anatomici, & botanici, argumenti continere dicitur.

GUIL. BOSMANN *Voyage de Guinée*. Trajecti 1705. 8. [LINNÆUS editionem memorat 1650. 4 mihi non viſam]. Diu in ora aurifera Guineæ vixit. Veri amans homo, & ſatis rerum naturalium curioſus. Animalia, plantas, mores Africæ occidentalis, copioſe deſcripſit & fideliter, ut plurimi ipſum faceret BOERHAAVIUS.

JOH. FUNNEL *Voyage round the world*. Lond. 1707. Eſt continuatio DAMPERII, & habet icones aliquas animalium & plantarum.

PETRI VAN DER AA *naauwkeurige verſamelinge van Reizen*. Leidæ 1707. 14. vol. 8. Fere omnia itinera ſeculi decimi quinti, & decimi ſexti collegit, pauca vero nuperiora. Sed neglexit fere curam rerum naturalium, & icones eo pertinentes omiſit.

Sir Hans Sloane, *Voyage to Jamaica, Madera, Barbados*, &c. Lond. fol. T. I. 1707. T. II. 1725. Vir illuſtris, qui in beato ſenio, nunc, cum ſcribo, laborum mercedem colligit, annis juvenilibus Jamaicam inprimis, tum Inſulas vicinas adiit. In hac nova fertilique regione ita ſe geſſit, ut non alius ditiorem itineris ſui relationem ediderit. Plantas inprimis numeroſiſſimas deſcripſit, expreſſit iconibus, & inſecta teſtacea, animalia reliqua, aerem, aquas, locoſque, & morbos minime neglexit.

Diereville *Rélation du Voyage d'Acadie*. Rotomago 1708. 12. Amſtelod. 1710. 8. Mercator, ſed elegantioris ingenii. Libellus ex proſa verſuque miſtus. Pauca vero ad rem naturalem habet, notior plantis, quas ad Tournefortium multas miſit, qui amici nomini Dierevillam dicavit.

Joh. Jac. Scheuchzer *itinera Alpina*. Priora tria Lond. 1708. prodierunt. Sequentia ſex, quorum vero non niſi quatuor ad Alpes ſpectant, Leidæ 1723. & nuper rejectis alienis & botanicis, & pleriſque iconibus, a Viro doctiſſimo Johanne Georgio Sulzero Germanice verſa, notiſque ditata, qui & proprium iter ſuum addidit. Maxima pars pertinet ad naturalem hiſtoriam & quidem omnem, ſed inprimis tamen cryſtallos, lapides figuratos, & aquas minerales. Grata varietate, novitate rerum, mire ſe commendat.

Ausführliche berichte von der Tranquebarſchen Miſſion. voll. LXI. Hall. 1710 -- 1746. 4. Etſi ſcopus ſit deſcribere, quibus modis cauſiſque Ethnici vicini Tranquebariæ ad Religionem Chriſtianam convertantur, multa tamen, & inter ea egregia ad rem naturalem pertinentia paſſim miſcentur, tum ad hiſtoriam medicam, tum ad plantas, aquas, locos, morbos, artes, harum Gentium pertinentia. Sed in ipſo Opere legere oportet, non in compendiis, quæ Germanica & Gallica Lingua prodierunt.

Christ. Henr. Erndtel *Iter Anglico-batavum*. Amſtelod. 1711. 8. Juvenis tunc, poſtremo Archiater Saxonicus, an. 1706. 1707. Angliam & Belgium adiit, multaque vidit notatu digna, etſi dudum alii demonſtraverint, in fide, eruditione, & accurata rerum indagine plurima deſiderari poſſe. Meliora vero ſunt, quæ de chirurgicis operationibus Ravii, de anatomicis inventis, de Libris quibuſdam raris, de hortis medicis retulit, quæ tamen & ipſa non abſque judicio & diſcrimine recipere oportet.

Engelbert Kæmpfer *amœnitates exoticæ*. Lemgo 1712. 4. Digniſſimus Liber & nulli ſecundus, Scriptoris indefeſſi, & in omni re naturali pariter curioſi. In Perſia petrolei & naphtæ fontes continet, & capreolum bezoardicum, & plantam aſſæ fœtidæ, & thermas, & moros ex quorum cortice Japonenſes chartam conficiunt, Torpedinis porro, & Dracunculi perſici, ſanguinis Draconis veras hiſtorias, theæ pleniſſimam & unicam hactenus, & palmæ uberrimam deſcriptionem, denique plantarum Japonenſium inſignem Catalogum, cum fidis ubique characteribus, & iconibus propria Auctoris manu pictis.

Henri de Rouviere *Voyage autour de la France*. Pariſiis 1712. 12. Pharmacopola, in medicas ubique res & naturales inquiſivit.

Louis Feuillée *Journal des obſervations phyſiques faites ſur les Côtes Orientales de l'Amérique méridionale*. Pariſiis 1714. 4. & *ſuite du Journal*. Pariſiis 1725. 4. melioris notæ. Pulcherrimam floram Peruvianam cum nitidis iconibus habet, multas etiam & ſatis exquiſitas diſſectiones animalium, & alia phyſici & medici generis, præter aſtronomica & geographica. Meliora fere in tanta opportunitate præſtitiſſet, ſi methodi Botanices peritia acceſſiſſet induſtriæ, quæ ipſi ſumma fuit.

Recueil des Voyages faits au Nord. Amſtelod. 1715. 12. Et veteres navigationes Belgarum continet, & Isbrandi Ides iter Sinenſe, & Hennepini deſcriptionem Canadæ, & Martensii iter Spitzbergicum, & alia.

Anton. Zucchelli *Viaggio e miſſione di Congo*. Venet. 1712. 4. minime inutilis Liber, etſi Monachi Opus, nec omnino rerum naturalium periti. Morbos æſtuoſiorum climatum deſcribit ipſe expertus.

Voyage de l'Arabie heureuſe, &c. Pariſiis 1716. 8. Duo itinera continet Meccham ſuſcepta, tertium vero ad urbem regiam Principis Yemen. Caffeæ hiſtoria naturalis inprimis hic primum deſcribitur, cujus etiam potus hiſtoria & progreſſus, ex Arabico verſi & prius editi Cadomi (Caen) ſubjuncta habentur.

J. P. de Tournefort *Rélation d'un Voyage au Levant*. Pariſiis 1717. 4. Lion. 1717. 8. 3. vol. Anglice 1718. 4. &c. Excellentiſſimum Opus, etſi poſthumum. Plantas, nummos, antiquitates, tum paſſim rariora animalia, foſſilia, Archipelagi, Ioniæ, Armeniæ, Ponti, deſcribit ſermone amœno, iconibus additis perpulchris.

Frezier *Rélation du Voyage à la Mer du Sud*. Amſt. 1717. Pariſiis 1716. 4. Mathematici & Phy-

Phyſici elegans Opus, quo inprimis ditiſſimæ fodinæ Peruvianæ deſcribuntur, deinde plantæ aliquæ rariores pictæ exhibentur. Libere ſcripſit, & veritatis amans fuit, hinc invidiam paſſus Monachorum & calumnias D. FEUILLEE.

PETER KOLBENS *Beſchreibung des Vorgebürgs des guten hofnung.* Nuremberg. 1719 fol. Amſtelodami vero an. 1741. 8. editum eſt Compendium hujus Libri, inutilibus rejectis. Præcipuus quidem laboris finis eſt Hottentottorum hiſtoria, quam dedit omni numero abſolutam. Animalia tamen Capyenſia, & Catalogum plantarum ex OLDELANDIO deſumtum, ab Auctore auctum, & Ventorum, atque reliquæ hiſtoriæ naturalis hujus Promontorii compendium dedit.

JOH. FRID. LEOPOLD. *relatio de itinere Suecico.* Lond. 1720. 8. Foſſilium inprimis & vaſtas illas in Suecia fodinas cupri & argenti deſcribit, tum figuratos lapides.

LABAT *nouveau Voyage aux Iles de l'Amérique.* Pariſiis 1721. 12. 6. vol. Plagiarius in multis ex P. du TERTRE, aliiſque pleraſque plantarum & animalium icones exſcripſit. Cum tamen aliquot annis ipſe in America vixerit, & Sacchari inprimis fabricam recentiſſime deſcripſerit, atque aliqua inventis paſſim addiderit, poterit legi, ſi per tædium minutiarum admiſtarum licet. Nova Editio 1742. 8. vol. 12. aucta eſt hiſtoria Coffeæ, Sacchari præparatione paulum uberiori, & aliis acceſſoriis ornamentis. Contra eum plurimis numeris invectus eſt, & craſſos ejus errores detexit P. LE BRETON, & meliores dedit plantarum deſcriptiones, neque eas tamen ſatis botanicas in *Journ. de Trevoux* 1727. Jul. 1730. art. 7. 15. 29. 48. 58. 1732. Jul. Aug. Sept. Oct. Novemb. Decemb. 1733. Mart. April. Jun. Jul. Aug. Oct. Nov. magnam vim plantarum his numeris deſcripſit.

AUBRY de la MOTRAYE *travels.* Lond. 1723. fol. Alioquin veracis, & indefeſſi Auctoris Opus, parum habet ad rem noſtram.

FRANC. VALENTYN *Beſchryving van Ooſtindien.* Amſt. & Dordr. 1724. & ſeq. fol. 8. vol. Splendidiſſimum Opus, civili equidem & eccleſiaſticæ Hiſtoriæ inprimis deſtinatum. Plantas tamen & animalia, ſed piſces maxime Amboinenſes breviſſime deſcriptos & pictos in tertio volumine continet, ſed ea quæ ab Auctore ignaro rei naturalis proficiſcuntur, non poſſunt plene utilia eſſe.

LABAT *nouveau Voyage de l'Afrique Occidentale.* Pariſiis 1728. 5. vol. Ex Commentariis D. COMPAGNON & BRUE hiſtoriam oræ ſcripſit, in qua Niger fluvius mare adit. Multa ex priori itinere & ex aliis repetita, aliqua tamen peculiaria, & inprimis de regionibus auriferis Africanis, quas adiit COMPAGNON, de Gummi Arabici arbore, avibus, animalibus rarioribus, nec alibi deſcriptis.

HANS EGEDE *Gamle Groenlands nye perluſtration.* Hafn. 1729. (ANDERSON p. 148.) & 1741. quam Editionem legi. Viri pii, & curioſi, & demum Chemici, deſcriptio regionis miſerrimæ. Omnem naturam, quatenus ad vitam humanam pertinet, breviter perſecutus eſt, plantas, cœlum, foſſilia, piſces, & hominum genus.

LABAT *Voyage de Guinée, par le Chev. des* MARCHAIS. Pariſiis 1730. 8. Guineæ regna, deinde Guianam inprimis deſcribit. In illa piſces inprimis aliquos marinos, in iſta etiam ligna tinctoria & varia animalium genera. At ſemper memor ſis omnis methodi ignarum fuiſſe.

EJUSDEM *Voyage d'Eſpagne & d'Italie.* Pariſiis 1730. 12. 8. vol. Amſtelod. 1731. 8. vol. Plurima equidem minuta habet, & monaſtici argumenti. Fodinas tamen aluminis Tolfenſes, mannæ Calabricæ collectionem, & aliqua alia ex propria obſervatione deſcribit.

EJUSDEM *Rélation hiſtorique de l'Ethiopie Occidentale.* Pariſiis 1732. 5. vol. 12. Ex Libro Italico CAVAZZII, qui circa an. 1660. eas regiones adiverat, converſa ſunt, veram autem Editionem ignoro. Pleraque plena miraculis & fabellis. Sed in primo Tomo hiſtoria naturalis aliqua, qualis a Monacho ſperari poteſt, continetur.

PHIL. JOH. von STRAHLENBERG *das Nord und Weſtliche theil von Aſia.* Stokholm 1730. 4. Vir militaris, ſed gnarus Linguarum antiquarum, & in omni etiam naturali hiſtoria curioſus, ad quam multa habet pertinentia, ex animalium & plantarum genere, & foſſilium, alphabetice digeſta.

JOH. RAI *Collection of travels*, recuſa an. 1738. 8. Primus Tomus priorem Librum; ſecundus Tomus primum editus an. 1693. 8. præter RAUWOLFIUM excerpta varia ex D. GREAVES, BELLONII, WHEELERI, SMITH, & aliorum Operibus continet, cum variis Stirpium Orientalium Catalogis.

THOM. SHAW *travels and obſervations relating to ſeveral parts of Barbary and the Levant.* Oxford 1738. fol. Africæ Septentrionalis, in qua multis annis vixit, Ægypti, & Paleſtinæ naturalis hiſtoria. Plurima notatu digniſſima ad thermas, & animalia, deinde uberrimus Catalogus plantarum, quarum nomina DILLENIUS adpoſuit, cum nonnullis iconibus. Vir Doctus & veri amans.

Joh. Georg. Keisler *neueſte reiſe durch Teutſchland, Böhmen, Ungarn, Italien*, &c. Hanover. 1740. 1741. 4. vol. In egregio itinerario paſſim ad lapides figuratos, fodinas, muſea, aliaque naturæ Opera reſpexit.

Pierre Barrere *Eſſai ſur l'hiſtoire naturelle de la France Equinoxiale.* Pariſiis 1741. 12 & Ejusdem *nouvelle Rélation de la France Equinoxiale.* 1743. 12. In ſumma brevitate ditiſſimus, animalium maxime & plantarum deſcriptionibus, & iſtarum ad vera genera revocatione exemplo Ypecacoanhæ, Simaroubæ, Mechoacannæ, &c.

An Caroli Perry *hiſtoria Orientis*, cujus proſpectum Londini 1741. edidit, unquam prodierit, nondum reſcivi.

Richard Pococke *a deſcription of the Eaſt.* 2. vol. fol. Lond. 1743. 1745. In priori volumine Ægyptus deſcribitur, ſæpe longe aliter quam ſolet, Nili mirandæ cataractæ, plantæ paucæ, ſed bene ſculptæ. Antiquitatis veſtigiis inprimis delectatus eſt.

P. Charlevoix *Hiſtoire de la nouvelle France.* Pariſiis 1744. 4. 3. vol. Pleraque equidem ad hiſtoriam civilem faciunt. In itinere tamen a Canada ad oſtium fluvii Miſſiſſipi paſſim naturæ opera obſervavit, plantarumque fere centenarum dedit deſcriptiones, & compilatas icones.

La Méridienne de Paris vérifiée par Mr. Cassini de Thury. Pariſiis 1744. 4. Præter aſtronomica, continet egregias obſervationes, ad aquas minerales, mineras, earumque vapores, mercurii altitudines, plantas indigenas.

Journal d'un voyage au Nord par M. Outhier. Pariſiis 1744. 4. Pauca ad rem noſtram; hominum enim vitæ rationem moreſque magis, quam naturam, obſervavit.

Voyage d'Egypte par le S. Granger. Pariſiis 1745. 12. Breviter idem & veraciter. Miracula rerum minuit, quæ vulgo ſolent augere.

Rélation d'un voyage dans l'intérieur de l'Amérique Méridionale, par Mr. de la Condamine. Pariſiis 1745. 8. Partem magni itineris, ad dimetiendos gradus ſub æquatore ſuſcepti, exiguam continet, qua nempe iter a Peruvia ad Guianam ſecundo Amazonum flumine deſcribitur. Ad hiſtoriam naturalem pauca adſperſit, undique parcus verborum, veneni tamen Americanarum ſagittarum vires, velocitatem ſoni, ponderum ſub æquatore diminutionem obſervavit.

Caroli Linnæi *Oelanska olh Gothlandica reſa.* Stokholm. 1745. 8. Scopus itineris unice hiſtoria naturalis eſt. Plurimæ ibi deſcriptiones inſectorum, animalium, plantarum, foſſilium, eæque, pro more Auctoris, exquiſita cura ſcriptæ.

Petri Kalms *Wäſtgöta och Bahuslaendska Reſa.* Stokholm. 1746. 8. Iter factum an. 1742. argumenti botanici, œconomici, & ad foſſilia arteſque pertinentis, omnino Linnæana methodo.

Car. Linnæi *Wäſtgöta Reſa.* Stokholm. 1746. 8. Pleraque ad inſecta, & plantas, & formationem montium pertinent.

In *Philoſophicis Transactionibus* etiam multa itinera deſcribuntur.

Iter ad Caraibicas Inſulas. n. 27. 36. 37.

Ad Bermudas. n. 30. 40.

Mexicanum. n. 41.

Helveticum. n. 49.

Ex Ægypto ſuperiori. n. 71.

Nova Zembla. n. 101.

Barbadenſes obſervationes. n. 117.

T. Vernon Iter Adriaticum & Græcum. n. 124.

Th. Glover account of Virginia. *ibid.*

Tavernier on ſome conſiderabls parts of Aſia n. 129. 130. & fodinarum adamantum n. 136. ubi Medicina ejus regionis habetur.

Iter in Chinam & Tartariam. n. 180.

Smith iter Conſtantinopolitanum. n. 230.

Hillier de ora Guineenſi n. 232.

Bullivant in novam Angliam. n. 240.

J. Fryer ex itinere Perſico & Indico. n. 244.

Obſervationes Marylandicæ. n. 259.

Iter in Darien. n. 262.

Obſervationes Italicæ. n. 265.

John Marchall de Bramanibus. n. 268.

J. Cunningham iter Cheuſanenſe. n. 280.

Stra-

STRAHAN obſervationes Ceylanenſes. n. 279. 282.
WILL. OLIVER iter Danico-Belgicum. n. 282.
Ex itinere Belgico obſervationes. n. 286.
J. MAXVELL de capite Bonæ Spei. n. 310.
J. P. BREYNE iter Italicum. n. 334.
E. LLHWYD iter Wallicum. n. 334. 335. 337.
MATHER ex nova Anglia. n. 338.
EDENS iter in M. Picum Teneriffæ. n. 345.
T. ROBINSON ex itinere Italico obſervationes. n. 349.
De Finnonibus Norwegicis (ut vocant). n. 400.
Iter in Derbyshire. n. 407.
EHRHARD iter Alpinum. n 458.
MIDDLETON iter in Hudſonsbay, ubi intenſi frigoris phænomena, & magnetica experimenta habentur. n. 415.
Elegantiſſima etiam VALISNERII itinera in Apenninum deſcribuntur in *Galeria di Minerva*, *Racolta di Danieli* & Operibus omnibus.

Topographiæ melioris notæ ad rem phyſicam.

PETRI QUIQUERANI *de laudibus Gallo-provinciæ*. Pariſiis 1551. fol. Meretur legi. Quicquid enim Provincia Gallica perfectius, in animalibus, plantisve producit, id fere recenſet, inter quæ aliqua rariora inveni, neque exſpectata, eo præſertim ſæculo.

OLAI MAGNI Archiepiſcopi Upſalienſis *hiſtoria de Gentibus maxime Septentrionalibus*. Rom. 1555. 4. Habet fuſam etiam, ſed paſſim fabuloſam, hiſtoriam animalium.

JOH. LEONIS *deſcriptio Africæ*. Antwerp. 1556. Brevis equidem, neque noſtri ſæculi acutioris, tamen artibus ſatis imbuti, & ferri oportet, qui unicus Atlantis & Maroccani Regni interioris deſcriptor ſit.

ANT. DE HERRERA *hiſtoria general de los Lechos*, &c. Madriti 1601. fol. Anglice 1725. 6 vol. 8. Hiſtoricus, enarrat prima in Americam itinera, COLUMBI VESPUTII, MAGELLANI, & CORTESII, PIZARRIQUE victorias. Ad hiſtoriam naturalem parum confert, & vix utilis, niſi quatenus fidelis, & fere reliquis loco fontis fuit, unde haurirent.

BARLÆUS Amſtelod. 1622. fol. Compendium edidit topographicum, auctum navigatione MARII, qui novum Fretum invenit.

PROSPERI ALPINI *hiſtoria naturalis Ægypti*. Leid. 1735. 4. Poſthumum Opus. Præter Medicinam, plantas Ægyptiorum, dudum editas, habet etiam animalia & politica. Sed icones partim malæ, partim ex recentioribus a Bibliopola additæ, impar Opus reliquis, quæ ab Auctore ſcripta ſunt.

FRANCISCI HERNANDEZ *nova plantarum, animalium, & mineralium hiſtoria*. Rom. 1626. 1651. quæ editiones nihil differunt, monente etiam JANO PLANCO *præfat.* ad *phytobaſanum* COLUMNÆ p. 11. HERNANDEZ primum regio ſumtu collegerat plantarum icones, deſcriptiones. Earum brevius compendium decem Libris compoſuit NARDUS ANTONIUS RECCHUS, cujus ſcripta ſervata ſunt ope nepotis M. ANTONII PETILII.

FABER in HERNANDEZ (p. 788.). Numeroſæ ſunt fere Mexicanæ plantæ, cum barbaris nominibus & iconibus malis. Editionis ſumtus erogavit FREDERICUS CÆSIUS primus Lynceorum. Addidit notas JOHANNES TERENTIUS Conſtantienſis Suevus, breves eas, idemque aliquot icones addidit. Acceſſerunt etiam elegantiſſimæ JOHANNIS FABRI Bambergenſis ad animalium hiſtoriam commentationes, ex diſſectione plerumque natæ, quibus ad fabricam fetus humani, ovum incubatum, cor teſtudinis, monſtrorum formas, multa pulcherrima continentur. Deinde FABIUS COLUMNA annotationes & additiones adjecit, in quibus multa reconditæ ſapientiæ, icones etiam plantarum novæ plusculæ. Tandem FREDERICI CÆSII tabulæ phytoſcopicæ adſunt, quibus paſſim etiam recentiorum obſervationes præceſſit.

JOH. de LAET *deſcriptionis Indiæ Orientalis* L. LXVIII. Amſtelod. 1633. fol. Ipſe non exceſſit patriâ LAETIUS, ſed uſus eſt priorum operibus, Herrera, Ximenez, aliis, atque hiſtoriam civilem & naturalem per regiones deſcripſit, bono ordine & ſimplici ſermone. Multos fructus a CLUSIO habuit.

GUILIELMI PISONIS *de Medicina Braſiliorum*. Leid. Elzevir 1648. fol. Medicus Belga, qui cum Comite

Comite MAURITIO in Braſilia fuerat, medicatas inprimis & utiles plantas deſcribit. GEORGIUS vero MARCGRAAF de LIEBSTAT in *hiſtoria naturali Braſiliæ* cum PISONE edita copioſam animalium & ſimplicium hiſtoriam dedit, poſthumam quidem. Icones equidem parvæ, neque botanicæ, ſed neceſſarium tamen Opus. In poſteriori editione PISO ſua repetiit, ſed ex Marcgrafianis multo auctiora, cujus breviſſimus tantum tractatus Meteorologicus ſupereſt diſtinctus. Additur in iſta BONTIUS & PISONIS *mantiſſa aromatica* ex Orientalibus plantis collecta. Prodiit Leidæ an. 1658. fol.

JAC. BONTII *hiſtoria naturalis & medica Indiæ Orientalis*. Amſtelod. 1658. fol. Egregium undique Opus. Obſervationes medicæ raræ, & in morbis Indicis fere unicæ. Plantarum & animalium deſcriptiones quidem, & icones, non noſtri ſæculi, ſed plerumque tamen primæ. Ad GARCIAM ab ORTA utiles notas fecit, cum ipſe in Batavia Indica BONTIUS Medicinam fecerit.

GERARD BOATE *Irelands natural hiſtory with a way of manuring and improving* published by SAMUEL HARTLIF. Lond. 1652. 8.

Hiſtoire des Iles Antilles, par le P. du TERTRE. Pariſiis 1654. 4. & plenius 4 volum. 1667. & 1671. Secundum volumen ſolum noſtri ſcopi eſt, reliqua fere hiſtorica ſunt, & in minutiis verſantur: ſed id volumen perutile eſt, & ex eo reliqui Scriptores fere hauſerunt. Plantas & animalia ſatis copioſe deſcribit, & depingit ex propria obſervatione.

LIGON huc referatur.

ROCHEFORT *hiſtoire naturelle & morale des Antilles*. Roterod. 1658. in 4. & denuo 1687. 4. Non placet, compilat priores, in phyſicis parum vidit, icones habet fictitias, miſcet aliena, & fabuloſa, & ipſa dictio aliquid habet ficti & theatrici.

JOSSELYN *new England rarities*. Lond. 1672. 8. Aves, quadrupeda, piſces, plantas, diſcribit.

OTTO KEYENS *Kurzer entwurf von Guiana*. Lipſ. 1672. 4. verſum ex Belgico. Continet agriculturam & laudem divitiarum, quas regiones calidiores ſuppeditant.

The American Phyſician by W. HUGHES. Lond. 1673. 12. habet plantas, arboreſque, & hiſtoriam naturalem Americæ Anglicæ.

JOHANNIS SCHEFFERI *Lapponia*. Argent. 1673. 4. Ipſe Lapponiam non vidit. Uſus eſt autem commentariis à TORFÆO & RHEENIO, Paſtoribus Eccleſiæ Torneenſis & Pitheenſis ſuppeditatis. Maxima pars ad hiſtoriam, moreſque pertinet. Aliqua tamen ad hiſtoriam medicam, naturalem, botanicam, ſpectat, quæ omnia multo uberiora a CL. LINNÆO ſperamus.

WILL. JOH. MULLER *Afrikaniſche Landſchaft Fetu*. Hamburg. 1673. 12. Habet etiam plantas aliaque naturæ opera.

W. CAMDENS *Britannia*. Editio noſtra Lond. 1695. prodiit: hiſtoricus equidem, cum Topographia tamen paſſim aliqua miſcuit ad naturæ hiſtoriam. Huic Editioni variæ plantæ ex RAIO adjectæ ſunt.

LUCAS JACOBSON DEBES *deſcription of the Islands of Fere Engliſhed*. 1675. 12. Auctor M. A. fuit, & Eccleſiarum in ea Inſula Præpoſitus. Obſervavit utique naturam, plantasque ibi raras naſci, & maxime radicem Rhodiam monuit, aves deſcripſit, &c.

ROB. PLOT *natural hiſtory of Oxfordshire*. Oxford. 1677. fol. & 1705. Vir curioſus & mineralium peritior, in quibus, & in lapidibus figuratis magnam partem operis conſumſit. Plantas tamen rariores, piſces, monſtra, aerem & aquas minime neglexit, & primus in hiſtoria peculiaris alicujus regionis ſtudioſe ſe geſſit.

EJUSDEM *natural hiſtory of Staffordshire*. Oxford. 1686. fol. Hoc Opus magis miſtum eſt, & multa hiſtorica, heraldica, topographica habet, in naturæ tamen operibus fontes, eorumque origines, vitioſa quidem uſus hypotheſi, metallorum fodinas & labores, terræ indolem, animalium rariora, longævitates, morbos, ſtudioſe deſcripſit.

BERNIER *hiſtoire de Blois*, 1682. 4. * continet etiam hiſtoriam naturalem.

ROB. PIBBALD *prodromus hiſtoriæ naturalis Scotiæ*. Edimb. 1684. fol. Etſi aſperam ſatis expertus ſit ſatyram, non tamen penitus inutilis eſt. Plantæ equidem paucæ, & fere ex RAIO ſunt, neque ulla fere Scotiæ propria Animalia paulo uberius tractavit, cum nonnullis nec optimis iconibus.

JOBI LUDOLPHI *hiſtoria Æthiopica*. Francof. 1681. fol. & *commentarius in hiſtoriam Æthiopicam*. Ibid. 1691. fol. Vir pereruditus, uſus iis quæ a Gregorii Abbatis Abbyſſinico didicerat, inque libris undique eruerat, etſi pauca, aliqua tamen ad animalium inprimis hiſtoriam pertinent.

C. GERVAISE *hiſtoire du Royaume de Siam*. Pariſiis 1688. 4. * Habet etiam naturæ opera.

JOH. WEICHARD von VALVASOR *Ehre des herzogthums Crain*. Laibach & Nurenberg. 1689.

1689. fol. 4 vol. Splendidum Opus, maxima quidem parte ad topographiam hiſtoricam pertinet, multa tamen habet ad hiſtoriam naturalem, tum univerſam, aerem, aquas, locoſque, tum particularem, lacus Czirnicenſis, cryptarum, fluviorum ſubterraneorum, fodinarum, mercurii, *&c.*

BENJ. CONNOR *hiſtory of Poland.* Lond. 1697. 8. * Phyſica etiam varia & epiſtolas medicas habet.

JAMES WALLACE *account of the Iſlands of Orkney.* Lond. 1700. 8. Hiſtoriam naturalem habet, & plantas indigenas, maxima tamen pars eſt hiſtorica.

CHARLES LEIGH *natural hiſtory of Lancashire, Cheshire and Derbyshire.* Lond. 1700. fol. Plotianis laboribus multum cedit, tum eruditione, tum curioſitate, tum artium cognitione, aquas minerales & metalla fere unice ſecutus eſt, in iſtis morbisque copioſior.

Hiſtory of Virginy. Lond. 1705. *Hiſtoire de la Virginie.* Amſtelod. 1707. 12. Auctor indigena fuit, naturam & plantas, ſed idiotarum more deſcribit.

THOMAS ROBINSON *eſſay toward a natural hiſtory of Cumberland and Weſtmoreland.* Lond. 1709. 8. Mineralia quidem inprimis deſcribit, ſed & plantas, fere octodecim, a RAIO prætermiſſas continet.

JOH. MORTON *natural hiſtory of Nottinghamshire.* Lond. 1712. fol. Omnem naturam deſcripſit, ſolum, lapides figuratos, plantas, etiam rariores ex muſcorum genere, aves, monſtra, rariora hominum & animalium.

RALPH THORESBY *Topography of Leeds and the Weſtending of York.* Lond. 1715. fol. Rariora etiam ad Plotii modum deſcripſit, tum Muſeum proprium.

M. MARTIN *deſcription of the Weſter Iſlands of Scotland.* Lond. 1716. 8. Nobilis Auctor, rei naturalis minus peritus, plantas etiam utiliores non exprimit, niſi barbaris nominibus. Victum tamen artemque medicam earum gentium ſollicite expoſuit.

J. JAC. SCHEUCHZER *beſchreibung der Elementen Grenzen und berge Schweizerlands.* Tiguri 1716. *ſeq.* nam de priori Opere, quod hebdomadatim prodiit, ſupra diximus. Tomo primo aliqua de aere, maxime vero montium Helvetiæ deſcriptio habetur. Altero aquæ, thermæ, acidulæ, flumina, lacus. Tomo III. meteora, & foſſilia, lapideſque inprimis figurati recenſentur copioſe ut ſolet & diligenter, tum ex ſuis, tum ex aliorum conquiſitis experimentis.

Hiſtoria naturalis curioſa Regni Poloniæ, opera P. GABRIELIS RZACZYNSKI. Sendomir 1721. 4. & auctarium ad eamdem hiſtoriam Gedani. 17... 4. Compilator, vix ullo uſus judicio, neque propriis experimentis: id meritum habet, quod unicus ſit in hac hiſtoria Auctor. Plantarum ſatis multos Catalogos habet, ſed paſſim ſuſpectos, in monſtris & rarioribus fabuloſus & credulus, qui urnas ſubterraneas vegetaſſe dicat.

DANIEL TYSELIUS *beſcrifaing öfwer Siön Wetter.* Upſal. 1723. & *ytterligare förſök* 1730. 4. Ebullitiones ſpontaneas & catabathra deſcribit, & aliqua habet ad hiſtoriam naturalem vicinæ regionis.

P. LAFITAU *mœurs des Sauvages Américains.* Pariſiis 1729. 4. 2 vol. Miro inſtituto Irokesios facit Lycios ex Aſia ortos, & ſuperſtitionis eorum veſtigia ex media Græcia repetit. Res tamen ad victum, agriculturam, medicam artem pertinentes paſſim addit, ex ſuis etiam obſervationibus.

ENGELBERTI KÆMPFERI *hiſtory of Japan tranſlated into English*, by J. G. SCHEUCHZER. Lond. 1727. fol. 2 vol. Poſthumus laborioſiſſimi viri labor, quo præter veram & exquiſitam hiſtoriam hujus Imperii, & aliqua botanica, fere ex Exoticis faſciculis excerpta, hiſtoria foſſilium, animalium, & aliarum rariorum rerum naturalium Japoniæ hic continetur.

ALOYSII FERD. MARSIGLI *Danubius Pannonico-Myſicus.* Hag. 1726. *ſeq.* fol. 6 vol. cujus prodromus an 1700. fol. prodiit. In ultimo tomo hiſtoria naturalis inprimis continetur. Aves nempe, piſces, inſecta cum diſſectionibus, plantæ Danubianæ, meteora, *&c.*

SAMUEL DALE *hiſtory and Antiquities of Harwich and Dovercourt.* Lond. 1730. 4. Habet teſtacea, animalia alia, plantaſque ejus regionis.

Deſcription générale Hiſtorique, Chronologique, Politique & Phyſique de la Chine, par le P. J. B. DU HALDE. Pariſiis 1735. fol. maj. 4. vol. Hag. 1736. 4. 4. vol. In Libro nitide omnino & ornate ſcripto, ut ex variorum Patrum Soc. Jeſu monumentis nato, pauca ſatis phyſica habentur vel ſparſa per itinerum in Tartariam deſcriptiones, & Topographiam Chinenſem, vel collecta ad Titulos, Theam, Rheum, Xylon, pauca alia utcunque deſcripſit, ſed etiam inde abeſt ea curioſitas, quæ utilitatem publicam ſola efficit, & icones malæ, ex NIEUHOFIO. De animalibus & mineralibus parcus eſt. Uberior in Medicinæ Chinenſis deſcriptione & exemplis.

in indice (*a*) horum Auctorum, quæcunque ad unam rem ſpectabant, hæcque in ſpar-

JOHN BRICKWEELL *natural hiſtory of north Carolina.* Dublin. 1739. 8. Arbores etiam & plantas habet. Aerem etiam locoſque Carolinæ deſcribit in altero volumine CATESBY.

J. G. GMELINUS in pulcherrimæ ſuæ *floræ Sibericæ* T. I. in præfatione multa perpulchra habet de ejus regionis naturali hiſtoria, miro frigore, ſalſis aquis, plantarum indole, &c.

Ex *Phil. Tranſact.* huc pertinent ad Lacum Carniolæ celebrem. n. 109. 191.

MURRAI deſcriptio Hirtæ. n. 137.

GUATTANI & DION. DE PIACENZA plantæ & animalia Regni Congo. n. 139.

Deſcriptio of Penparkhole. n. 143.

Lacus Loughneagh. n. 173.

Veſuvius Ternatenſis. n. 216.

Notabilia Comitatus Lincolnienſis. n. 223.

MARTIN de Inſulis occidentalibus Scotiæ. n. 273.

Ad Wetterum Lacum. n. 298.

KINNALDEY deſcription of Shropshire. n. 310.

Hibernica varia. n. 320.

De Scotiæ ericetis. n. 730.

RICHARDSON de Comitatu Eboracenſi. n. 337.

Hiſtoria naturalis vici Bridgnorth. n. 463.

PRESTON deſcriptio Zetlandiæ. n. 473.

Mémoires pour l'hiſtoire naturelle de Languedoc. Pariſiis 1737. 4. Maxima pars Operis ad antiquitates pertinet. Aerem tamen, ventos, fontes, thermas & aliqua vegetabilia etiam deſcribit, animalia & foſſilia vix adtigit, præter diſſertationes de piſcibus foſſilibus, & aliam de mugilum piſcatura.

JOHAN. ANDERSON *nachrichten von Iſland, Grönland und Straſſe Davis.* Hamburg. 1746. 8. ad piſcaturæ maxime deſcriptionem, aves boreales, ſulphur & alia foſſilia Islandiæ, verax, pius & venerabilis Auctor.

Addere hoc loco viſum eſt aliqua Lexica philoſophica, in quibus fere definitiones rerum phyſicarum continentur, & elementa, non inutilia tironibus. Huc ergo STEPHANI CHAUVIN *Lexicon Philoſophicum* pertinet. Roterodami 1692. fol. editum, quod phyſica, logica, & mathematica continet. Deinde multo plenius *Lexicon Technicum* JOHANNIS HARRIS Soc. Reg. Secret. Londini 1710. 2 vol. fol. editum, quo integri tractatus continentur inprimis mathematici, ſinuum & tangentium tabulæ: de conicis maxime neceſſariæ proportiones, *&c.*

Ditior adhuc ut recentior eſt. E. CHAMBERS *Cyclopædia* ſive *univerſale ſcientiarum* Lexicon, Londini 1743. 2 vol. fol. & ſæpe ibi recuſa. Ad matheſin inprimis & medicinam ſpectat, & Tranſactionum inventa complectitur ſuis ſub titulis. Pariſiis etiam an. 1745. 2 vol. fol. & in Italia recuſus eſt.

Dictionnaire des Arts & des Sciences, quod Pariſiis an. 1731. 4 vol. fol. prodiit. Mechanicas magis artiumque voces & Gallicas rerum ideas habet.

Plenius eſt & Medico utilius *le Dictionnaire univerſel de Commerce*, quod ſæpe Pariſiis, Genevæ vero uberius prodiit an. 1742. 4 vol. fol. Ad materiem vero inprimis medicam pertinet & utiliſſimum eſt, quo loco idem repetito laudabo.

Minoris momenti compendia ob numerum & imperfectionem omitto; & de CHOMELII *Dictionario œconomico*, Lugduni 1709. fol. 2 vol. & alias edito, alibi dicam.

Huc refero nondum viſum Opus JOHANNIS HILL, novi Plinii, qui omnem hiſtoriam naturalem tribus in folio voluminibus complectitur.

(*a*) In ordine legendi methodoque magna pars utilitatis librorum ponitur. R. HOOKIUS, vir, uti notum eſt, ingenioſiſſimus, jubet hiſtorias rerum in Schedulis deſcribi, ſignis & ſteganographica aliqua compendiaria notarum ratione. Deinde Schedulas illini in Librum, cui in ſingula pagina proprius ſit Titulus, ut una pagina congeneres obſervationes contineat. In *Operibus poſthumis* p. 64. JOH. DE GORTER propria diſſertatione paulo aliam methodum collectaneorum deſcripſit.

Ego vero variis tentatis hanc optimam inveni. Libri boni & methodici omnino non ſunt excerpendi, ne ſuccumbamus oneri, & fugiamus laborem, quem eo majorem experimur, quo melioris

cit Chemia, dum tentat hæc corpora mutare, immutabilia reddere, mutata examinare, *&c.* Deinde quomodo tentamus indagare corporum proprietates; illud nempe fiet, dum hæc corpora mutata & ſeparata iterum miſcentur. Hoc optime facit Chemia poſt ſingulam applicationem corporum ſeparatorum, mutatorum ad ſe invicem, ſic Chemia fere omnia perſcrutatur in natura. Si quis noſſe velit, quibus partibus conſtet panis, id efficiet per operationes Chemicas, & eadem ratione noſtri corporis humores non melius cognoſcuntur, niſi per Chemica experimenta. Non ideo Chemia promittit ſe docturam, ex quibus elementis humores conſtent, id tamen poteſt, panem his fieri ſaporibus, qualitatibus, haſque producere actiones, hanc aliam naturam ſanguinem poſſidere, *&c.* Idem de omnibus phænomenis valet ad phyſicam & Medicinam pertinentibus, quod exemplis quidem oſtendere neceſſe non eſt, unicum tamen addam. Pone te ſcire datum fuiſſe mercurium ſublimatum, rogo omnes Medicos quid dandum ſit in hoc caſu, ſepoſita una Chemia? ſilebunt equidem rogati, Chemicus vero promtus reſpondebit: Mercurius ſublimatus eſt acidum, quod corrodit viſcera, ergo ſume ſalis tartari drachmas quinque, ſolve in libra una aquæ, & da bibendum ægro, hoc aſſumto fiet ipſo momento pulvis ſubflavus, & ex aqua Mercurius ſolus præcipitabitur, nam alcalia hæc acidum corroſivum involvunt. Si vero arſenicum datum eſſet, tali quoque ratiocinio cognoſceret, qua arte eſſet demendum.

Ut ergo tam nobilem & neceſſariam atque utilem artem, breviter atque integre addiſcat in ſuos uſus Medicus, debent primo doceri Chemiæ generalia, quæ abſolvuntur pertractatione inſtrumentorum, objecti, atque operationum ipſarum, harumque productis.

Has pertractationes docuerunt candidiſſime [nempe ea, quæ de inſtrumentis, cauſis, objectis, productis agunt], ſequentes Auctores.

1. NICOLAUS *le* FEVRE, edito Opere Pariſiis 2 voll. in 12. repetita impreſſione Lugd. Bat. 2 voll. in 12. (*a*).

2. Deſcripſit eadem optime CL. LEMERY pater (*b*), recuſo multoties Opere, emendata etiam eſt ultima editio, quotannis enim fere novam Auctor edidit, atque adeo ultima editio plura habet obſervata, quibus carent aliæ. Editio ultima eſt Lugd. Bat. 1716., bona tamen eſt etiam Lugd. Bat. 1697. quæ inſcribitur acſi Pariſiis edita eſſet, & tamen Lugduni Batavorum prodiit.

3. Liber etiam editus eſt a CHRISTOPHORO MORLEY (*c*), Doctore Britanno,

(*a*) Non quidem ſcopus eſt, neque ſatis inſtructus ſum in hac parte hiſtoriæ Medicæ, ut fuſe Chemicos Scriptores omnes recenſere ſuſcipiam, eroque in hac parte hujus Commentarii quam alibi brevior, uti & ipſe PRÆCEPTOR valde obiter Scriptores hujus artis recenſuit. Compendiorum Chemicorum Scriptores, & qui inſtrumenta Chemica & proceſſus vulgo dictos deſcripſerunt aliquos excitare jubet ordo. N. *le* FEVRE cujus hic mentio fit, Gallus fuit & Pharmacopola, & primus forte in ea Lingua edidit compendium proceſſuum chemicorum vulgatiorum, ſecundum ordinem corporum, quorum analyſin deſcribit. Editio mea Leidæ prodiit 1669. 2 vol. 12. Pariſiis autem impreſſa fuerat 1660. 2 vol. 8.

(*b*) Multo melior NICOLAUS LEMERY, qui in Gallia Chemicas Lectiones aperuit, non ſine magno & gentis ſuæ & exterorum applauſu: facile, planum & ex magis utilibus ſelectum compendium ſcripſit, quod Pariſiis 1675. 1679. 1682. 1683. 1690. 8. & alias, & undecimo poſt mortem Auctoris Leidæ prodiit 1716. 8. Hoc habet incommodum, quod Carteſianas & corpuſculares eventuum rationes debileſque ætiologias ubique admiſceat; quod proceſſus abſque præpoſito aliquo fine recenſeat unice hiſtoricus; neque reconditas magis Germanorum operationes habeat, aut rariorum paulo corporum analyſes, Zinci, Boracis. In uſus tironis aptiſſimus eſt.

(*c*) Merus catalogus proceſſuum Chemicorum & Pharmaceuticorum 543. Editio mea prodiit an. 1702. Antwerpiæ, 8. prior Leidæ 1684. 4.

no, in 4. cui titulus eſt *Collectanea Chemica Leidenſia Matſiana, Marcgraviana, & le Mortiana*, in quo Libro etiam quæ ad hanc rem pertinent, nonnulla habentur. Editus eſt *Lugd. Bat.* in 4. poſtea *Amſtelodami* in 8. adornante editionem D. MUGKENS.

4. Pariter ſatisfaciunt huic parti Chemiæ *Elementa Pyroſophiæ* CONRADI BARKHUSEN, Libro in 4. Lugd. Bat. edito an. 1717. apud *Haak* (a).

CA-

(a) Inimici ſui Librum optimus hic commendat PRÆCEPTOR, hominis cæterum, in cujus omnibus ſcriptis confuſum aliquid & inordinatum ſubeſt. Nempe J. CONRADI BARCHUSEN *Pyroſophia* prodiit Leidæ 1698. 4. Varia vana habet. Aurum dicit ab ventriculo humano ſubigi poſſe. Cæterum Alchemiam metallurgicam, & Iatro-Chemiam continet. Ejuſdem Libri compendium eſt *ratiocinii Chemici more geometrico concinnatum* excuſum eſt Leid. 1712. 8. Id experimenta continet, non geometricas demonſtrationes.

Sed recentiora tempora, alia compendia Chemica minime negligenda protulerunt, quorum unum STAHLII eſt, cujus *Fundamenta Chemiæ dogmaticæ* quæ nuper Norimbergæ 4. 1746. & 1747. recuſa & tertia parte aucta prodierunt. Multa hic recondita neque nudi proceſſus, ſed ad detegendam naturam principiorum mixtorum corporum ſagaciter ſelectæ encheireſes.

Hujus Libri quaſi compendium eſt in *Introductione Chemica* GODOFREDI ROHTII, quæ Germanice Lipſiæ variis annis ab ipſo anno 1717. in 8. prodiit. Gallica vero verſio a D. CLOUSIER edita eſt Pariſiis an. 1741. 12. Inſtrumentorum, operationum encheireſium bonam deſcriptionem, multa etiam ex interiori Chemia continet.

Inter compendia etiam referri viſum *Nouveau Cours de Chymie ſuivant Newton & Stahl.* Pariſiis 1736. 12. p. 11.

Sed & D. MALOUIN *Traité de la Chymie*, Pariſiis 1734. 12. * laudatores invenit, etſi per cenſuras, quas ſolas vidi, Auctor non videatur ſatis literis imbutus.

HELFRICI JUNKEN *Chemia experimentalis curioſa.* Francof. 1681. 8.

CAR. MAETS [P. T.] *Chemia rationalis & Praxis Chemiatrica rationalis.* Leidæ 1631. 4. deſcribit proceſſus, deinde remedia ſecundum ordinem morborum diſpoſitos.

JAC. LE MORT *Compendium Chemicum.* Leid. 1682. 12.

GEORG. WILSON *compleat Courſe of Chymiſtry.* Lond. 1699. 8. * Opus 40. annorum, ſæpe recuſum, ſuum peculiare Syſtema habet.

G. WEDEL *Compendium Chemiæ theoreticæ & practicæ.* Jenæ 1715. 4. *

J. JUNKER *Conſpectus Chemiæ theoretico-practicæ.* Halæ 1730. 4. Uſus eſt STAHLIO & BECCHERO, tum GLAUBERO, KUNKELIO, Stahlii inprimis peculiaria inventa habet.

Denique inter antiquiores FRANCISCI VIGANI Itali *Medulla Chemiæ.* Lond. 1687. 8. ex brevitate & facilitate laudatur; ſed ſparſos tantum, ut vocant, proceſſus continet.

Sed multis annis poſt has prælectiones BOERHAAVIUS ipſe *Elementa Chemiæ* edidit quæ an. 1732. Leidæ 4. 2 vol. prodierunt, inde fere ubique per Europam recuſa ſunt, & reliqua PRÆCEPTORIS Opera ut mole, ita perfectione ſuperant. Tomo I. hiſtoria Chemiæ & nova Theoria Elementorum Phyſico-Chemica traditur; altero encheireſes. Sed ab Empiria BOERHAAVIUS Chemiam revocavit inprimis ad fines Medicos, Phyſiologicos, atque Phyſicos, & ad detegendam rerum naturam. Dictio puriſſima, vulgatiores tamen encheireſes, & ad uſum tironum inprimis continet, rariora metallorum & ſemi-metallorum Chemica phænomena potius apud Germanos quæras. Hoc Opus ab anonymo Anglo excerptum & in compendium digeſtum, prodiit Londini 1732. 8. cum variis & criticis ſatis aſperis notulis, ad quas pro PRÆCEPTORE reſpondet P. ROGERS. Aliam verſionem edidit TIMOTHEUS DALLOWE, addiditque aliquas correctiones, cum Auctoris conſenſu editas. Lond. 1735. 4.

Ejus Libri compendium edidit *de la* METTRIE, *Abrégé de la Théorie Chymique, tiré des Ecrits de Boerhaave.* Pariſiis 1741. 12. Nuper autem integra verſio prodiit.

CASPAR NEUMANNUS in poſthumis prælectionibus Chemicis, non ſolum pharmaceutice, ſed chemice etiam omnia fere corpora, quorum aliquis uſus eſt in Chemicis, explicavit magno Opere, quod Berolini an. 1740. 4. ſed maculoſe prodiit, ut Illuſtris TREWIUS obſervat. In Metallis multa minus vulgaria, tum omnium fere ſimplicium Medicamentorum Analyſes aliquas, plantarum extracta gummoſa & reſinoſa, & in vires medicatas bonas animadverſiones continet, ad uſus tironum

pariter

METHODI STUDII MEDICI

PARS V.

CHEMIA.

CAPUT I.

De Chemia in genere.

CHemia methodum exhibet rerum corporearum indagandarum tam in Phyſicis quam in ipſa Medicina. Hæc etiam eſt ratio, cur a Phyſicis ad Chemica tranſire debeat tiro Medicus, quia nempe Chemia exhibet methodum, qua Medicus & Phyſicus experimenta addiſcere poſſunt. Nihil eſt aliud Chemia, quam corporum ſenſibilium conjunctio & ſeparatio per quoſdam motus excitatos, qui præſertim diriguntur per ignem, eaque ars ſuppeditat hominibus modum, ea corpora, quæ examinat, detegendi, & deinde exhibet motus, qui ex ſeparatione & compoſitione horum corporum obſervantur. Cum etiam tota Phyſica nihil ſit niſi obſervatio motuum & mutationum, nemo dubitat, quin hæc ſcientia Chemica maximum ſit adminiculum ad hoc Medium, quo diſcuntur corporum ſingularium vires & facultates. Didicit enim Medicus corporum naturam ex Mathematicis, deducit obſervationes ex rerum natura, deinde ratiocinatus eſt ex prioribus. Verum, ut, quæ propria ſunt cuique corpori, definiat, arte eget, qua componere diverſa corpora, compoſita ſejungere, movere quieſcentia, ad quietem mota reducere poſſit, &, dum hac arte utitur, eſt ipſi animadvertendum, quid ex his compoſitionibus ſequatur, hocque modo cognoſcere poterit plurima in corporibus, quæ alias certe non cognoſceret.

Dico nunc in hac paragrapho, Chemiam æque facere ad Phyſicum, quam ad Medicum; nam Chemia omnia corpora examinat, & inquirit, & nullum diſcrimen facit, ſive plantas, ſive animalia, ſive mineralia tractet, habet ubique eaſdem operationes & inſtrumenta, quibus tentat ea cognoſcere.

Chemia indagat maxime ſingulares corporum indoles, unde pendent præcipuæ actiones. Hæc maxima Chemiæ laus eſt, quod indaget & detegat corporum proprietates, quæ niſi per experimenta Chemica inveſtigarentur, cognoſci non poſſent. Si pergas quærere, quid Chemia tanti emolumenti præſtet? reſpondebo facile: Mathematici nullam ideam corporum potuerunt dare niſi generaliſſimam, quæſiverunt enim tantum, quid ſit illud, quod vocatur corpus, & demonſtraverunt ejus aliqua attributa, ſed tantum communia, quæ in genere corpus conſtituunt: quid vero in hoc dato corpore ſit, quod hoc corpus faciat eſſe illud corpus, Mathematici non attigerunt.

Verum Phyſico hæc illaque ſingularia corpora obſervanda ſunt; hinc utitur Chemia; illa enim maxime hoc facit, quod Phyſicus non generalia modo obſervet, ſed per-

perſcrutetur indolem corporum ſingularem. Corpora enim, quæ in natura operantur, diverſa inter ſe ſunt, indole, & agunt per illud, quod quodque ſingulare habet, non per illud, quod generale & commune iis eſt. Vides Medicum debere ſcire, quid illud ſingulare in quocunque corpore ſit, per quod edat actionem diverſam ab ea, quam aliud quodcunque corpus edit. Ita ſcio corpus eſſe grave, mobile, & hanc cognitionem applicari jam corpori, habebit utique actionem communem omnibus corporibus ex duobus illis attributis. Verum hæc cognitio parum juvat. Applica v. gr. corpori humano arſenicum, corrodet cutem, ventriculum, occidetque. Sed pondus & generalia illa non docebunt, quare arſenicum tantos edat effectus; nam ex Mathematica non patet, quare non æque arſenico ac nive uti liceat. Chemia autem in arſenico invenit per ſua experimenta vim deleteriam ineſſe huic arſenico. Hoc nunc voco ſingularem naturam corporum cognoſcere, quam nunquam per generalia corporum attributa cognoſcere poſſum.

Illa ergo ſcientia, quæ naturam ſingularem, unde actio ſingularis corporum pendet, explicat, utiliſſima eſt totius Phyſices, & Chemia vocatur. Ita nemo certe ſciret in rerum natura eſſe tale principium motus, ut ſe tanta vi aſſociarent corpora conjuncta ſine cauſa externa, ut nunquam iterum disjungi ulla arte poſſint; nemo, inquam, hoc unquam ſciviſſet a priori, neque unquam ex principiis Mathematicis & Mechanicis deduceretur; ſed a poſteriore docet Chemia talia eſſe, nemo enim neſcit, duo corpora ſimul mixta ita ſe adſociare per operationes Chemicas, ut ſeparari nequeant, & in unum tertium corpus confluant: verum hoc cognoſci non poteſt per communes ſeu generales corporum, ſed per ſingulares duorum horum corporum proprietates, ſive quod eodem redit, hoc non poteſt dignoſci niſi per Chemiam, naturam enim aquæ, oleorum, ſpirituum, ſalium, terræ, *&c.* ſola fere Chemia detegit. Quanti ſit hæc cognoſcere omnes norunt, quia hæc præcipua elementa ſunt, quæ ingrediuntur in corpus humanum, & unde actiones noſtræ omnes pendent.

Chemia deſcribit modum, quo poſſunt excitari actiones corporeæ, quas exercere vult & Philoſophus & Medicus. Pone Medicum velle in ſtomacho excitare motum, quo liquida ingeſta a ſe mutuo ſeparentur, & eorum partes a ſe mutuo & a circumjacentibus partibus ſtimulentur, niſi Chemicus ſit, hanc actionem noviſſe non poteſt. Facile vero eſt Chemico. Sume aceti deſtillati unciam unam, ſpiritus ſalis ammoniaci drachmas quinque, & miſce, bibat æger primo drachmam unam, deinde alteram, ſicque ſurſum deorſumque omnia movebuntur & effervelcent; ſi hujuſmodi motus exigeretur, ſolus eum producere novit Chemicus. Iterum pone Phyſicum velle uno momento excitare ignem, ſeu tonitru. Sume adeo olei caryophyllorum drachmam unam, & duplum ſalis nitri rectificati, excitabitur ignis citiſſime. Sine Chemiæ vero cognitione hoc nullo modo effici poterit.

Chemiæ adeo maxima utilitas eſt, quæ docet, quomodo excitari poſſint quidam motus & actiones, quas ars imperat; in his enim producendis Chemia ſola aliquid præſtare poterit, quod exemplis confirmare neceſſe non eſt, cum vulgo notum ſit Medicos remedia adhibere compoſita in curatione morborum, quorum ope ſanantur ægri; Phyſicos vero, ſi experimenta rerum naturalium velint facere, etiam Chemicis uti operationibus, & mixtis corporibus.

Chemia indagat per experimenta naturam ipſam, & vires vel actiones noſtrorum alimentorum, potulentorum, humorum, remediorum, venenorum, vix imitabili aliis artibus auxilio.

Novit Phyſicus, naturam corporum tunc dici cognoſci, quando figura, pondus, ſoliditas, rigiditas, poroſitas explicantur: verum illud omne inprimis facit

ſparſis circa me foliis in liberis chartis ſuo loco adnotabam. Habebam enim parata undique folia ſparſa, ſingula ſuo titulo notata, ut v. gr. in uno ſcriberem omnia, quæ inveniebam de aqua, in altero, cui titulus erat de aere, omnia quæ inveniebam de aere, & ſic porro, deinde ordinabam ea quæ collegeram, & hac ratione omnia experimenta colliguntur & revocantur ad ſuos titulos, ut aliquid certi habeat auro non vendibile, qui ſibi talem indicem conſtruxit. Neque major labor eſt, quam is ipſe quo Libri leguntur, nam dum legis v. gr. hiſtoriam naturalem, & parata habes folia titulis ſuis inſcripta, ut v. gr. AER, in ſingulis annota quod de ea materie invenitur, & deinde ad ſingulares titulos omnia adcuratius revocanda ſunt. Quando colligo, nullo ordine hoc facio, ſed quando omnia collegi, tunc ea ordino. Quomodo eadem & ad quænam capita revocanda ſint, hic indicabo.

Dividitur ergo Phyſica experimentalis, quatenus ad Medicinam ſpectat 1. in Aſtronomiam, 2. in elementalem Phyſicam, 3. in Chemicam, 4. in qualitates omnium corporum. Sic divido totum Opus, & proinde ex indice horum Auctorum quatuor generalia capita in noſtro indice conſtitui debent, & ſic in meum uſum tria volumina confeci in folio, quæ dividuntur in quatuor partes, & quidquid in mutatione Phyſica in meis experimentis deprehendo ex Sole & Luna, *&c.* hoc revoco ad Aſtronomiam. Objicies, nihil Aſtronomiam ad Medicum facere. Verum meliora docent, qui noſtro ſæculo ſcripſerunt, & demonſtraverunt actiones Aſtrorum in noſtra corpora. Non dico de CARDANO, qui omnino nugax eſt in hiſce, neque de HELMONTIO (*a*), ſed de MEADIO (*b*), qui demonſtravit imperium Solis & Lunæ in corpora humana. 2. Ad elementa Phyſica revoco omne, quod ad ignem, aquam, aerem & terram ſpectat. 3. Ad Chemica ſtatim dicam, quæ eo ſpectent. 4. Ad qualitates corporum revoco omnia, quæ ſenſu percipiuntur, ut colores, odores, ſapores, & omnes porro ſenſibiles qualitates.

Altera pars Phyſices, quæ nempe ratiocinatur ex prioribus, & ipſa ſuos Auctores habuit. Supra dixi totam Phyſicam conſtare duabus partibus, quarum una colligit experimenta, hanc abſolvimus, & dedimus conſilia eam acquirendi; altera utitur ratiocinio, in illo experimento fundato, indeque deducit aliqua quæ ex priori parte cognoſci neutiquam poterant. Hæc etiam ut a nobis addiſcatur, eget prudentiſſimo conſilio, etenim hæc eſt ea pars in qua longiſſime errare poſſumus, vel incidere in hujuſmodi homines, qui nos in errores ducunt facilius, quam in præcedenti parte, nam raro erratur in colligendis experimentis, ſed ſæpe turpiter erratur a vero ratiocinio. Quinam ergo hi ſint, qui commendari poſſunt in hac parte diutius certe hæſi electurus.

1. Quæ-

lioris notæ ſcriptum eſt: ſed in Miſcellaneis, Itineribus, Topographiis, Obſervationibus, Diariis legendis Schedulas præſto habeo numeroſiſſimas. In iis vel brevem deſcriptionem rerum præcipuarum, vel ſi ea longior ſit, titulum cum monito conjicio, in ea parte Libri de ea re utilem haberi tractationem. Has Schedulas in propria ſcrinia diſtribuo, quæ in loculos diviſa ſunt, quorum ſinguli aliquam, non nimis amplam partem alicujus artis continent. Sic Theſaurus abſque labore naſcitur obſervationum, quas data occaſione conſulere, ordinare, iiſque uti liberum ſit. Collectanea, ut vocant, nimis laborioſa ſunt, quod ad quemlibet alicujus Auctoris locum, longa opera, neceſſe ſit quærere titulum.

(*a*) FRANCISCUM MERCURIUM vult Præceptor, cujus an. 1685. 8. Londini impreſſi ſunt *Diſcourſes concerning macro and microcoſm, and their union.* Deinde Amſtelodami 1697. 8. *Cogitationes ſupra quatuor priora capita* L. I. MOYSIS. Denique *obſervationes de homine & morbis.* Mira hypotheſi imbutus, Solem marem, Lunam feminam, illum ignem & principium activum, hanc aquam, ſive principium paſſivum, in homine & animalibus regere docuit, & neſcio quæ alia mentis emotæ ludibria.

(*b*) De eo Auctore jam ſupra dixi.

1. Quæcunque GALILÆUS GALILÆI ſcripſit ad Phyſicam ſpectantia, ea omnia bona ſunt; nam quæ veteres quidem ratiocinati ſunt in Phyſicis, ea nullius ſunt momenti, iſte vero vir primus ratiocinari, & rigore mathematico egregia deducere incepit, quæ omnia certe examen ſuſtinere poſſunt.

2. Ejus diſcipulus nobiliſſimus TORRICELLIUS in hac parte etiam primum tenet locum, ſequutus enim ſuum Præceptorem, ratiocinatur nihilo minus ſevere, quam Mathematicus, ſed Opera ejus rara ſunt.

3. BENEDICTUS CASTELLUS, qui in *tractatu aquarum* jam commendatus fuit, egregius eſt Phyſicus, & nihil ex hypotheſi, ſed tantum ex experimentis concludit.

4. JOHANNES ALPHONSUS BORELLUS hic etiam egregie ſcripſit, ſed tamen hoc dolendum eſt in eo, quod nimis Chemicis ſpeculationibus indulſerit (*a*).

5. LAURENTIUS BELLINI, qui exempla dedit certa, quomodo ex datis Phyſicis poſſimus ratiocinari (*b*).

6. MARIOTTE in tractatu *Eſſais de Phyſique.*

7. PERRAULTIUS in tractatu ibidem inſcripto *Eſſais de Phyſique*, & in omnibus etiam ſuis tractatibus (*c*).

8. Meretur & hic laudem primam Clariſſimus *des* AMONTONS, regiæ Societatis Socius, ob egregia ſua inventa, quæ reperiuntur in Libro dicto, *Mémoires de l'Académie des Sciences.*

9. PHIL. DE LA HIRE, ejuſdem Academiæ celeberrimus Sodalis in ſuis Operibus (*d*).

10. Magnus HUGENIUS in omnibus tractatibus, quos edidit, ut *de Motu*, *de Pendulis*, *de Horologiis*, quod Opus nunquam ſane peribit, quamdiu mortales ſcientias adſequentur. Idem *de Ludo*, & *Calculis inveniendis in Ludis*, *de Luce*, *de Gravitate*, &c. ubique optime ſcripſit.

11. Verum qui in hac parte primum fundamentum jecit & princeps haberi debet, eſt ISAACUS NEWTONUS, qui unus tantum hic poteſt, quantum omnes mortales ſimul junctis viribus. Hoc docent ejus *Elementa Philoſophiæ Mathematica.* Qui hujus viri experimenta incomparabilia in Hiſtoria naturali & ratiocinia egregia noſſe voluerit, videat ejus tractatum *de Luce* ſeu *Opticam* ejus primo Anglice conſcriptam, deinde in linguam Latinam tranſlatam. Quando primum hæc Opera vidi, obſtupui certe, quia nunquam apud Philoſophos hujuſmodi videram leges, neque ita caſtigata omnia ratiocinia & ad Mathematicam limam revocata vidi, & nullibi ſeverius ex ipſis experimentis ratiocinia deducta adverti, adeo ut ſemper futurum ſit optimum omnium exemplar, quod haberi poſſit.

Dixi ergo, quibus opus habeat Medicus ex Mathematicis, & quibus ex Phyſicis; at quibus ex Chemicis indigeat, nunc docendum venit.

(*a*) Nempe in explicando motu muſculari, quod poſthumum Opus paſſim miſtum eſt ſemiveris hypotheſibus.

(*b*) Mathematica potius forma, quam vera methodo uſum eſſe ex multis apparebit, quando ejus Opera recenſebimus.

(*c*) Valde Theoreticus, neque feliciſſimus in hypotheſibus.

(*d*) Aliter de ipſo ſentit LEIBNIZIUS *in Commercio Litterario*, quod ipſi cum BERNOULLIO interceſſit. Cæterum judicia noſtra de phyſicis Scriptoribus ſuperius legi poſſunt.

METHO-

CAPUT II.

Experimentorum Chemicorum Auctores.

HI Auctores ſufficiunt pro primo fundamento. Quando ex hiſce Auctoribus operationes addidicit Medicus, tunc legendi ſunt ii Auctores, qui per experimenta hanc artem illuſtraverunt, hoc eſt, debet legere eos viros, qui omnem partem Medicinæ & Phyſicæ per egregia experimenta decorantes continuo nova inventa addiderunt.

1. Eminet princeps omnium ROBERTUS BOYLEUS (*a*), jam alibi laudatus, in omnibus ſuis Operibus, qui plus ſolus præſtitit quam omnes alii; ex hoc Opere collecta ſunt chemica Londini Lingua Anglica, & dicitur *Chemia contracta.*

2. Præter hunc extat KUNKELIUS (*b*), Chemicus famigeratiſſimus, & omnium forte laborioſiſſimus, & mirificus in experimentis. Multum ille auri impendit ad arcana poſſidenda in Chemia, verum hoc dolendum eſt, unice quæſiviſſe Lapidem Philoſophorum. Hunc virum aluit Sereniſſimus Rex Boruſſiæ FREDERICUS, & pater ejus Elector FREDERICUS WILHELMUS. Opera ejus digniſſima ſunt, quæ legantur, ſive habeamus ejus Opera in ANTONII NERII, *artem fornacariam & vitriariam*; ſive habeamus ejus *Experimenta Chemica*, optima ſunt omnia. Laborioſus enim vir fuit, per totum orbem litterarium commercia aluit, itinera varia inſtituit, & candide omnia nota revelavit. Niſi ſemper inhiaſſet confi-cien-

pariter commendabilis, ſi alia Lingua extaret. Aliqua mineralia, ut ſales alcalinos fixos, ſulfur, ferrum, antimonium, deinde ex Vegetatilibus vinum, cereviſiam, theam, coffeam, opium, caryophyllos, ex animalibus formicas, caſtoreum, peculiari cura & fuſius deſcripſit propriis Libellis, ſed hic una recuſis. Cenſorius cæterum, & dictione neglectiſſima, ſive ad poſthuma Opera reſpexeris, ſive ad ea quæ ipſe edidit.

(*a*) Vide in Phyſicis ſuo loco.

(*b*) Videtur PRÆCEPTOR hic inprimis *Laboratorium Chemicum* velle, quod in 8. cura D. Engellederi an. 1716. & 1722 prodiit, vel *Opuſcula Chemica minora*, Francofurti an. 1721. impreſſa, quorum paſſim aliqua polemica ſunt. Induſtrius certe vir per ſuos labores ad equeſtrem dignitatem evectus, & ex arte vitriaria atque noviter invento colore vitri rubineo, tum ex phoſphoro urinoſo quem inter primos deſcripſit, clarus, cui tamen STAHLIUS, peritus harum rerum judex, BECCHERUM, maxime in definiendis rerum principiis, præfert. Sulfur neſcio quo motus odio expunxit ex numero principiorum metallicorum, neque præter terram, ſal & mercurium quidquam admiſit in metallis. Mercurium currentem ſe ex metallis habuiſſe; metalla transmutaſſe affirmat. Acidum pro calido, alcali pro frigido habet, magno, cum ad hominem referat, errore. Cæterum opificum & adeptorum more inordinatius ſcripſit & plebeia dictione uſus eſt.

JOACHIMUS ergo BECCHERUS acris vir ingenii, nimis tamen & gloriæ & pecuniæ cupidus, ſæpe ſpes potius ſuas quam experimenta edidit, obſervante LEIBNIZIO in *Miſcellaneis Berolinenſibus* I. p. 95. Præter varia Oeconomica, inprimis ſcripſit *Phyſicam ſubterraneam* quam, cum 1669. 1675. Francofurti prodiiſſet, dignam judicavit STAHLIUS, quam ſuo cum addito quaſi compendio ederet an 1703. 8. & 1738. 4. Idem edidit *Metallurgiam*, Francofurti 1661. 8. *Chymiſcher Glükshafen*, Francofurti 1682. 4. Halæ 1726. 4. & minora ejus Opuſcula collegit D. ROHTSCHOLZ Norimbergæ 1719. 8. Tria principia chemica ita mutavit, ut tres terras, vitreſcibilem, mercurialem, & inflammabilem pro corporum elementis exhiberet, experimentis confirmaret. STAHLII ibi, NEUMANNI, ROHTII & fere omnium recentiorum conſenſum meritus eſt. Ferrum etiam artificiale ex oleo lini & argilla, atque artificiale ſulfur ex carbonum pulvere & oleo vitrioli invenit.

ciendo Lapidi Philoſophorum, plura præſtitiſſet orbi litterato, & forſan ipſum BOYLEUM ſuperaſſet; ſed nimis huic Alchemiæ deditus erat.

3. Sequitur NEHEMIAS GREW, qui huc referri meretur, in omnibus ſuis Operibus, qualia ſunt ejus *Opera botanica* (a) in folio, & ejus *Coſmologia ſacra*, in qua pulcherrima experimenta inveniuntur, & *Anatomia Plantarum*, qui Liber editus eſt a BOYLEO.

4. Inter principes Chemicos habetur etiam HOMBERGIUS (b), vir egregius, verſatiſſimus & accuratiſſimus, qui liberalitate LUDOVICI XIV. inſtructus pulcherrima inſtituens experimenta candidiſſime deſcripſit; ejus Opera ſparſim inveniuntur in Libris dictis, *Mémoires de l'Académie des Sciences.*

5. Huc quoque refertur D. GEOFROY (c), Profeſſor Regis Pariſinus. Ejus Opera in dictis Libris *Mémoires*, &c. reperiuntur.

6. NERIUS de arte vitriaria etiam legi meretur (d). In Anglia floruit præterea GEORGIUS STARKEY, & reliqui etiam, qui in *Actis Philoſophorum* inveniuntur, ſed eos non citabo, quia breviter ſcripſerunt, eorumque Libellos ex illis Actis unice excerpere oportet. Illi ſunt præcipui inter Chemicos, qui ita inſtituerunt experimenta, ut dirigerent ea ad certum ſcopum. Poteſt addi OTTO TACHENIUS (e), quoad experimenta, ſed non valet in theoria.

Ex-

(a) NEHEMIAS GREW paucos nec magnos Libellos Chemicos ſcripſit, induſtrius tamen ubique naturæ obſervator. Ejus extat Libellus *de Sale carthartico Ebeshamenſi.* Lond. 1695. 12. & *of the nature proces and cauſe of mixture.* ibid. 1675. 8. Gallice verſus aut compilatus (*Journ. des Savans.* 1679. n. 14.). Denique ejus experimenta de ſolutione ſalium in aqua extant, cum ejus *anatome plantarum.* Londini 1682. in fol. edita.

(b) WILHELMUS HOMBERGIUS, Pariſinus Academicus, homo induſtrii & ardentis in experimenta animi, ut apparet ex iis quæ ſuſcepit cum humano ſtercore, ſed non ubique ſatis patiens contrarii eventus exſpectator, & in theoriis nimius. Inde aliqua ejus experimenta in dubium vocata ſunt, ut auri exhalatio in ſpeculo cauſtico. Scripta ejus omnia in Monumentis Regiis continentur.

(c) STEPHANUS FRANCISCUS GEOFROY, Medicus & Academicus Pariſinus, Pharmaceuticen & Chemiam docuit, de adfinitatibus metallorum, vitriolo & ferro obſervationes aliquas edidit, poſthumum denique Opus de materie medica ſcripſit, imperfectum equidem, ſed quo omnium plantarum officinalium analyſes chemicæ continerentur, niſi aliqua pars periiſſet.

(d) De arte vitriaria longe accuratius ſcripſit KUNKELIUS, cujus *glas kunſt* ſive *ars vitriaria* prodiit Lipſiæ an. 1689. 4. Veterem rubineorum vitreorum fabricandorum artem revocavit. Mechanice magis de eadem arte ſcripſit H. D. de BLANCOURT *de l'art de la Verrerie.* Pariſiis 1697. 12. Eo etiam pertinent GEOFROY de Vitro, *Mém. de l'Acad.* 1744. De Vitri fabrica ibid. 1737. REAUMUR de Porcellana 1727. 1729. & de Vitro ex Porcellana mutato 1739. 1743.

(e) OTTONIS TACHENII extat, Brunſvicæ editus an. 1668. 12. *Hippocrates Chemicus*, deinde *Clavis Medicinæ Hippocraticæ*, Francofurti 1669. 12. tandem *de morborum principe* Libellus. Oſnabrug. 1679. 12. Acidum & alcali pro principiis rerum habuit, ab acido morbos omnes fere deduxit, HIPPOCRATI ſuas opiniones adfinxit, & experimenta pauca, conviciorum vero protulit plurimum. In hoc ordine vix merebatur recenſeri. Ignarus Anatomes, pancreas cartilaginem quamdam eſſe coram Brunſvicenſi DUCE non erubuit dicere. SCHELHAMMER *Phyſiolog.* p. LX. Salem, viperarum, quem adeo eleganter parabat, & cujus occaſione lites cum ZWELFERO enatæ ſunt, fraudulente cum ſpiritu acido fixatum fuiſſe STAHLIUS, graviſſimus Auctor, in tertio volumine *fundamentorum Chemiæ* monet.

Sed oportet utique hunc Chemicorum, qui experimenta deſcripſerunt, numerum augere. Primo loco dicendus eſt JOHANNES BAPTISTA VAN HELMONT, cujus vita & merita inprimis PRÆCEPTOR deſcripſit in primo tomo elementorum Chemiæ. Vanitatem equidem & nimias laudes eorum, quæ non erat expertus, in tanto Praxeos ſuæ frigore (BECCHER *Phyſica ſubterranea.* p. 92.) omnino non laudamus. Sed acuti vir ingenii Scholarum qualitates, fraudeſque & inutilem verboſitatem per experimenta & ſua, & aliunde ingenioſe collecta primus impugnavit, totamque inprimis fere phyſiologiam:

Expendimus nunc qua ratione primo Chemia addiſcenda. Artificia nempe, operationes dictæ, ſyſtematice nobis ſunt addiſcenda, & hac occaſione indicavi Auctores, unde hæc petere poſſimus. Dixi ſecundo, quando ſtudium iſtud abſolutum eſt Medico tyroni, eos Auctores eſſe evolvendos, qui non ſyſtematice ſcripſerunt, ſed qui per

giam ſuis paradoxis nec per omnia veris, ſed multa ſparſa utilia habentibus, diſſertationibus illuſtravit. Plurimæ ſunt ſcriptorum editiones. Mea eſt apud Elzevirios 1652. 4. cui adjungere oportet Belgica Opera, Roterodami 1660. 4. edita.

Huc denuo pertinet GEORGIUS ERNESTUS STAHLIUS, in aliis etiam Medicinæ partibus celebris, ſed in Chemicis eximius, longeque futurus celebrior, niſi dictione obſcura aliquid de utilitate Operum ſuorum detraxiſſet.

De ejus Libellis, *de Sale*, *de Sulfure*, & *Fundamentis* diximus. Scripſit autem præterea eximium illud Opus, cui titulus eſt *Opuſculum Chemico-phyſicum*, ſupra laudatum, quo continentur egregia experimenta de fermentatione, nitrove ſulfuris aurum deſtruente, opportunioribus modis parandi aliqua chemica, ſulfure ex carbonibus cum acido vitrioli parato, &c. Deinde *experimenta*, *obſervationes*, *animadverſiones chemicæ & phyſicæ*, Berolini 1731. 8. impreſſæ huc faciunt, quibus inprimis phlogiſton tamquam novum elementum adſeritur. Alia de Sale & Sulfure Opuſcula alibi laudavi.

FRIDERICUS HOFMANNUS amicum, deinde æmulum STAHLIUM expertus eſt. Ejus multa etiam in Chemiam ſunt merita, uti viciſſim per Chemiam opes & auctoritatem & amata vulgo medicamenta quæſivit. Ejus viri *obſervationum Phyſico-Chemicarum*. L. III. extant, Halæ an. 1722. in 4. editi. Miſcellanea eſt materies, & paſſim in parandis elegantioribus medicamentis occupatur, cum STAHLIUS magis in formas & miſturas principiorum inquirat. *Opuſcula Phyſico-Medica*, Ulmæ an. 1723. & 1726. 8. & alias duobus tomis edita inprimis ad aquarum mineralium hiſtoriam pertinet. Denique P. POTERII *Opera omnia practica & chemica cum adnotationibus & additamentis* F. HOFMANNI. Francof. 1698. 8. multa perpulchra remedia viri clariſſimi & Tractatum de Felle continent. *Diſſertationes de generatione ſalium*, *analyſi reguli antimonii mineralis*, *& de mercurio*, *& medicamentis mercurialibus*, Halæ collectæ prodierunt an. 1729. 4.

J. FRID. HENKELII & POTTII ſcripta in phyſicis laudavi, quæ partim metallurgiam, partim chemiam & analyſin corporum foſſilium modumque fiendi reſpiciunt, plena experimentis, quorum, quæ HENKELII ſunt, ad Theoriam potius ornandam, POTTIANA ad ſimplicem rerum eventum enarrandum, fere ſcripta ſunt.

Sed neque S. A. GLAUBERI Opera 2. vol. 4. Francofurti an. 1658. 1659. junctim edita ſperni merentur, etſi paulum juſto liberalior in promittendis effectibus medicis fuerit, & ſpem paſſim pro eventu videatur expreſſiſſe; cæterum merus operarius, & literarum expers. Notum certe eſt, nos huic viro varias aptiores novaſque præparationes chemicas debere, nitrique parandi rationes, acidorum vires medicas, &c. Adeo multa ſunt ut Catalogum non ferat noſtra brevitas.

JO. VIGANI *Medulla Chemiæ*. Lond. 1683. 8. Eſt confuſa experimentorum farrago.

GEORGII STARKEY *Pyrotechnie ofte vuer ſtook-kunde vaſtgeſteld en opgehelderd*. Amſt. 1687. Neque enim editionem priorem habeo. In prima parte de alcaheſto loquitur. Nihil autem declarat. In altera de alcali volatili reddendo cum oleo terebinthinæ agit. EJUSDEM *het pit der waare Chymie*. Leovard. 1687. 8. Ibi commendat iterum ſua alcalia fixa, cum oleo terebinthinæ digeſta, & multa agit ænigmatice.

JOHANNIS FREINDII Liber *prælectionum chemicarum*, inprimis modum mechanicum tradit, quo variæ mutationes in corporibus ab igne perficiuntur. Contra eum vehementer ſcripſit J. *le* MORT, & titulum fecit *facies ac pulchritudo Chemiæ ab afflictis maculis depurata*. Lond. 1710. 8. Sed & in Actis Eruditorum minus benigne recenſus, defendit ſe ipſum in Philoſoph. Transactionibus num. 331.

J. JOACH. BECCHER *tripus hermeticus* fatidicus. Francof. 1689. 4. poſthumus Libellus continet inſtrumenta, furnos, terras etiam.

URBANI HIÆRNE *tentamina Chemica in laboratorio Stokholmienſi elaborata*. Holm. 1706. 1712. 4. Penitus PARACELSICUS, habet ſal aſtrale ex plantis deciduum, ſulfur univerſale a materie ſalari & aſtrali aliaſque theorias, tum analyſes corporum, & aliqua de igne centrali. Idem etiam *defenſionis Paracelſiticæ prodromum* edidit Holm. 1709. 4. & *meletemata elementorum IV. cum influentiis eorum & arcanis Chemicis ſulfuris & mercurii*. ibid. 1712. 4. conjunctim cum actorum *Laboratorii parte II.*

per illas operationes a prioribus Auctoribus perceptas & demonſtratas corpora examinarunt, tam pro Phyſica, quam pro Medicina. Impoſſibile enim eſſet hos Auctores intelligere, niſi prius perciperemus præcedentes; nemo enim BOYLEUM intelliget, ubi de ſanguine agit, niſi artificia chemica intelligat; nam neſcimus quid velit, ubi experimenta chemica citat, ſi ignoremus, quomodo experimenta illa fiant.

CAPUT III.

Specialium Inquiſitionum Scriptores.

POſt duas primorum Auctorum claſſes evolutas, ordo jubet, ut illi conſulantur Auctores, qui ita ſcripſerunt de Chemia, ut partem aliquam Medicinæ emendarent, quantum *Chemia permitteret.*

Hæc eſt tertia claſſis, inquam, Librorum quos digeſſi, pro conſtruenda Bibliotheca Auctorum chemicorum. Primi operationes, inſtrumenta, & objecta deſcribunt; ſecundi experimenta pulchra invenerunt; tertii ita in Chemia operati ſunt, ut ſcopus eorum fuerit, aliquam certam Medicinæ partem emendare, quantum per Chemiam fieri poteſt. Ita BOYLEUS ſcripſit de experimentis in genere, ſed idem de ſanguine ſingularem Libellum edidit; quod ad priora ergo opera, reſpicit claſſem Auctorum, qui experimenta tradiderunt, ſed quatenus ſigillatim agit de ſanguine, eatenus pertinet ad hanc claſſem tertiam. Tales etiam ad hanc claſſem pertinentes egregii Auctores memorandi ſunt, & ita recenſebo juxta diverſas Medicinæ partes.

De Sanguine.

1. Inter Auctores qui de Sanguine chemice tractarunt, eminet primo Illuſtriſſimus BOYLEUS in Libello, cui titulus eſt, *apparatus ad naturalem Sanguinis humani, ac ſpiritus præcipue ejuſdem liquoris hiſtoriam.* Liber eſt *Londini* editus *in* 8. *anno* 1684. Sed ita latet ubique in Bibliothecis, ut venalis haberi non poſſit. Verum an. 1685. etiam *Genevæ* eſt editus cum appendice ſua, in qua plura egregia Nobiliſſimus Auctor proponit; primo mechanice, hydroſtatice, phyſice, examinat Sanguinem, deinde per chemicas operationes; ſecundo inquirit, quid contineat ille liquor, & quomodo in qualibet parte ſe habeat, & quid ejus ſint ſeparatæ partes, & quid conjunctæ iterum præſtent. Non novi in republica ſcientiarum aliquem Libellum plus bonæ frugis continere, nam certe non tantum examinat ſingulas partes, ſed quod quælibet pars agat, definit; neque hoc ſolum, ſed Nobilis Auctor iterum partes ſeparat, haſque rurſus componit, unde demonſtrat ſanguinem

J. MAUR. HOFMANNI *acta laboratorii Chemici Altdorfini.* Norimb. 1719. 4. Peculiaria aliqua continet ad medicamenta. J. ANDR. STISSER *acta laboratorii Chemici in Acad. Jul.* in *tribus ſpeciminibus* edita Helmſt. 1690. 1693. 1698. 4. medica aliqua propria ſed arcana continet.

B. GODFREY *miſcellaneous experiments and obſervations on various ſubjects* *. Lond. 1737. multa egregia habet.

AMBR. GODFREY *propoſals for printing a Courſe of Chymiſtry.* Journ. des Sav. 1744. Junio Menſe. Niſi fallor nunquam repleverunt ſpem eruditorum.

Chymie hidraulique pour extraire les Sels des végétaux, animaux & minéraux. Pariſiis 1745. 12. Auctor eſt Comes *de la* GARAYE, & ſolo tritu utitur ad obtinendas ſtirpium vires.

nem non conſtare illis partibus, in quas Chemia illum reſolvit, adeoque Sanguinem non operari per principia chemica, nam ex admiſtis partibus, quas prius ignis ſeparavit, non fit ſanguis: & tamen BOYLEUS plura definit, quam ullus alius Auctor, quo uſque illa experimenta ſeu principia poſſint inſervire. Hic ergo Libellus optimus eſt inter illos, qui Sanguinem chemice, non medice, examinant, ubi nempe non quæritur, quales partes habeat ſeroſas, & rubras globuloſas, &c (*a*).

2. Pertinet huc HIERONYMI BARBATI tractatus *de Sanguine ejuſque ſero* (*b*); Libellus eſt in 12. editus *Francofurti an.* 1667.

3. Legendus eſt ſuper hanc rem JOHANNES BAPTISTA HELMONTIUS, ubique in ſuis Operibus, in quibus, multis in locis, per Chemiam plura Sanguinis principia inventa detexit. Ita, quantum novi, primus eſt Auctor, qui obſervavit inſignem illam ſanguinis humani proprietatem, quod volatilis ſit, natus ex fixis. Ita ait HELMONTIUS „ ſales in vegetabilibus igne combuſti, concreto ſulphure fi„ xi fiunt, iidem autem ſales in officina humana ſic mutantur, ut fiant volatiles, „ & quidem ad eum gradum, ut per calorem ex corpore perſpirent". Hæc certe egregia obſervatio eſt, qua pulchrior non datur in hiſtoria Sanguinis, & veriſſima, dum nempe v. gr. triticum comburitur, ſal ejus jungitur ſulphuri, id eſt igni, & cum eo concreſcit; itaque fit ſal fixus, ſecundum ſententiam HELMONTII: verum hic idem iſtius plantæ ſal fixus actione vaſorum & liquidorum humanorum reducitur ad eam volatilitatem, ut perſpirando inſenſibiliter per cutem ſponte abſque fæcibus exhalet (*c*).

4. Commendandi itidem hic ſunt OTTONIS TACHENII tres Tractatus, primus eſt *Hippocrates chemicus*, alter Tractatus, cui illud idem nomen quaſi dedit, eſt proprie defenſio prioris Libelli contra ZWELFERUM, hique duo Tractatus una ſunt compacti; tertio titulus eſt *morborum princeps*, ſeu *Tractatus de podagra.* Hi tres Tractatus ſatis frequentes venales ſunt, ſæpiuſque impreſſi, lectuque digniſſimi. Fateor hoc habere vitii, quod incautum lectorem facile deducant in ſententiam de alcali & acido: verum debemus Auctori ignoſcere hunc errorem, nullus enim Auctor de ſanguine, urina, calculo, &c. ſecundum analyſin chemicam fidelius ſcripſit TACHENIO. Tractatus iſte ultimus de *principe morborum* non eſt ita vulgaris, attamen omni ſtudio inquirendus eſt, quia de ſalis volatilis ex ægrotantium ſanguine educti natura tractat, ibique operationes multaque egregia habentur.

5. JOHANNES LAURENTIUS BAUSCHIUS, Germanus, ſcripſit Tractatum *de Lapide hæmatite, & de aëtite lapide aquilino dicto*; in eo Tractatu præmiſit *Tractatum ſeu Proœmium Hæmato-traumatologicum, hoc eſt, de Sanguine diſſertatio admiſſis experimentis plurimis.* Liber eſt in 8. editus *Lipſiæ* 1665. *cum figg.* (*d*).

6. Cla-

(*a*) Analyſin ſanguinis chemicam utique propoſuit primus, ni fallor, ſterilibuſque theoriis Galenicorum Chemicorum vero hypotheſibus vera experimenta ſubſtituit; proportiones elementorum ſanguinis, pondus ſpecificum, eventus ex commiſtione cum variis liquoribus acidis & alcalinis, primus expoſuit. Spiritum ſanguinis inprimis accuratius deſcripſit, ſed multa paſſim hiulca, & quæ recentiorum induſtria correxit. Prodiit Londini 1684. 8.

(*b*) Serum ſanguinis ad ignem coagulabile eſſe demonſtravit, ex eo omnes reliquos humores in corpore humano generari docuit, cum prius pro excremento haberetur. Vera editio mihi deeſt. Nuper etiam cum JOSEPHI del PAPA Libello de humoribus corporis humani prodiit. Leidæ 1736. 8.

(*c*) Quæ HELMONTIUS de natura acida panis & chylo, de alcalina vero volatili ſanguinis paſſim ſcripſit, in multis Libellis, ita legere oportet, ut ſemper ſimus memores, hypotheſi hunc virum nimis ſerviiſſe.

(*d*) In Libello *de hæmatite* aliqua de hæmorhagiis & vulneribus lethalibus & non lethalibus, eaque non magni momenti addidit.

6. Clariſſimus VIEUSSENS edidit Librum ſatis magnum, *de Sanguinis humani natura* (*a*), in quo voluit demonſtrare, in ſanguine multum acidi ineſſe; in quo deceptum fuiſſe Auctorem, omnes Chemici hodie norunt, acidumque ſanguinis unice deberi ſali marino; ſed tamen ea occaſione experimentis plurimis, ad trutinam & ſtateram exacte captis, ſanguinem reſolvit humanum, & docet, quomodo conſtitutus ſit; qua de cauſa hoc Opus ſatis bonum eſt. Hi Auctores ſcripſerunt in Chemia, ita ut tractarint hiſtoriam ſanguinis pro uſu theoretico.

7. Vetuſtus Auctor ISAACUS HOLLANDUS in codice MS. in folio, quem poſſideo, habet Tractatum, cui titulum dedit, *quinta eſſentia ex Sanguine humano conficiunda*, cum Libellum Belgico ſermone ſcripſit: verum in eo plurima egregia reperiuntur nova inventa, quæ recentiores ſibi adſcribentes, pro ſuis vindicant: &, quod mirum eſt, ad phoſphorum uſque novit.

De Urina.

BOYLEUS (*b*) optima experimenta ubique in ſuis Operibus de Urina adnotavit. Verum etiam LAURENTIUS BELLINUS (*c*) optime ſcripſit de hac re, in egregio illo Tractatu *de pulſibus & urinis*. Præcedentes Chemici fere tantum per Chemiam Urinam examinabant, ſed ille tantum per accuratum examen avolantis aquoſi principii, & reſtantis, optime omnium, quos novi, diverſos gradus coloris, ſpiſſitudinis, &c. hac methodo obſervavit, & explicavit: nam prout Urina plus aquæ vel minus continet, eo plus etiam vel minus ad Urinam ſani hominis accedere annotavit, ex quo certe experimento, fructum non exiguum in praxi decerpere poſſumus. Primum ejus capitulum hic inſerendum eſt, nam eſt ex Chemia; in eo docet ſi Urina straminei coloris ad ſtateram examinetur, paulo graviorem eſſe aqua, & parum odoris ſaporiſque habere, qualis urina maxime pro ſana habetur. Deinde ex illa eadem Urina exhalat pars aquæ. BELLINUS vero examinat, quid ſuperſit & qualem gradum odoris, coloris, ſaporis, & ſpiſſitudinis habeat, unde docet, ſi Urina hac data ratione in corpore mutetur, his ergo datis principiis conſtitui. BOYLEUS

(*a*) Variis Libris VIEUSSENIUS analyſin Chemicam ſanguinis tradidit, diſſertationibus *touchant l'extraction du ſel acide du ſang*. Monſpel. 1698 8. & Latina Epiſtola ad Lipſienſem Academiam data utraque 1698. 1704. 4. & in majori demum Opere Tr. *des liqueurs*. Toloſæ an. 1715. 4. Proportionem inter aquam, ſpiritum, oleum, ſalem volatilem, fixum, terram, ſanguinis, accuratius per majores deſtillationes definire aggreſſus eſt, idemque acidam partem ſanguinis demonſtravit, quam, cum ſali marino & bolo tribueretur a variis, in ultimo adhuc Opere defendit, neque abſque ratione. In eo Opere etiam plerique liquores corporis humani analyſi ſubjiciuntur.

Addere vero oportet Libris qui de natura ſanguinis chemica experimenta protulerunt, præter VERHEYENIUM ex II. L. p. 36, *&c.* ANTONIUM de HEYDE *in obſervationibus*; BAGLIVIUM, HOFMANNUM *in obſervationibus Chemicis*; HOMBERGIUM in *Comment. Acad. Reg. Scient.* 1712. JURINUM in *Phil. Trans.* n. 361. FREINDIUM in *Emmenologia*; PITCARNIUM *in elementis*; inprimis vero D. BROUWNE LANGRISH, qui pondera ſpecifica, gradus cohæſionis, portiones elementorum in hominibus ſanis & ægris accuratius tradidit, ex Libro quem inſcripſit *modern practice*. Lond. 1732. 8. Deinde CL. THOMÆ SCHWENCKE *hæmatologia*. Hagæ edita an. 1743. cum analyſi chemica multa utilia habet de numero pulſuum, calore, reagentibus, grumo arterioſo, venoſo, ponderibus ſpecificis globulorum & ſeri, & incremento globulorum, denſitatis, ſalis, ſulfuriſque in febribus.

(*b*) In Libro de *Sanguine humano*, *Chemiſta ſceptico*, *hiſt. fluiditatis & firmitatis*, *& de infido experimentorum ſucceſſu*.

(*c*) Non valde laudo, quod BELLINUS mutationem urinæ in febribus fere unice decremento aquæ tribuerit. Etſi enim color intendatur aquæ portione diminuta, non ideo ſalium doſes augentur ex ea cauſa, neque oleum ex blando fit fœtidum aut acre. Analyſin Chemicam etiam conſulto omittit.

US Urinam unice examinat per Chemiam, ſed præmittendus erat hic Tractatus BELLINI, ut diſtincta Lotii poſſet haberi cognitio.

THOMAS WILLISIUS etiam ubique fere per omnes ſuos Tractatus tanquam chemicus multa de Urina ejuſque ſalibus habet (*a*).

Optime etiam JOHANNES BAPTISTA HELMONTIUS in nobili illo Tractatu, quem ſæpius allegare ſoleo pro optimo ſpecimine in Chemia, in Tractatu nempe *de Lithiaſi*, *ſeu ortu Calculi* (*b*), Urinam chemice reſolvit. In eo ſcilicet Tractatu optima experimenta, quæ apud nullos Auctores inveniuntur, habentur; nam recentem, putrefactam, hominum, brutorum, urinam omni indagine chemica accurate reſolutam ad ſua principia revocans ad uſum medicum applicat.

Illi ego viri in hac parte conſulendi ſunt; ſi nunc a me petantur alii Auctores pro reliquis liquoribus corporis humani, certe nullos novi citandos; Sanguinem enim & Urinam, qui præcipui ſunt liquores & præſto ſunt, unice examinaverunt Scriptores, quos ego quidem novi.

De Sudore.

Unicus, quem novi, qui de Sudore ſcripſit, eſt OTTO TACHENIUS (*c*), qui egregio experimento dicit, ſe apud induſiorum lotrices ſumſiſſe lixivium, in quo induſia tempore æſtivo ab hominibus ſanis geſta maceraverant; coxit illud lixivium leni igne, hocque facto adſcendit ſal ſimilis ſali urinoſo. Hoc eſt unicum experimentum, quod novi. Novimus enim, ſi gerantur induſia aliquamdiu, & ſi homines fuerint robuſti, flava illa fieri præſertim ad axillas, & ſi diu gerantur, partes

(*a*) Proprium Librum ſcripſit *de febribus & urinis*, qui ſubjectus habetur Libro de febribus edito Londini 1662. 8. Sequitur fere HELMONTIUM, & ex Theoria contra propria experimenta admittit inter elementa urinæ ſpiritum ardentem.

(*b*) Utique errores ſuos admiſcuit, ut ſpiritum ardentem urinæ, qui cum alcalino volatili in lapidem coaguletur, nemini viſum. Sed egregia varia tamen, & niſi fallor primus hic præſtitit, & bilem ex elementis urinæ proſcripſit.

Cæterum inter recentiores Scriptores analyſes urinæ dederunt varii, ut LEMERYUS in Chemia ſua; F. HOFMANNUS in medicina phyſiologica; HENR. POTTIUS in *Miſcellaneis Berolinenſibus*, & noſter in Chemia ſua PRÆCEPTOR.

De phoſporo qui ex urina paratur, præter BOYLEI noctilucam etiam D. COMIERS & J. S. ELSHOLZ, Berolini 1677. 4. proprios Libellos ſcripſerunt; JOH. HENR. COHAUSEN in *novo lumine phoſphori accenſo*, Amſtelod. 1717. 8. compilavit obſervationes variorum Auctorum. In *Trans. Phil.* extant BOYLE de modo parandi phoſphori. n. 196.

De Luce phoſphori in vacuo. n. 296. FROBEN & GODFREY ad phoſphorum & liquorem æthereum. n. 428.

HANKEWITZ de eodem phoſphoro urinoſo. n. 428.

In *Mémoires de l'Académie des Sciences* huc pertinent: HOMBERG *Anc. Mémoires* X. p. 84. 110. 427. IDEM de novo phoſphoro 1709 (nempe pyrophoro) 1712.

LEMERY de phoſphoris 1714.

Le FEVRE de phoſphoro ex ferro & ſulfure 1728.

Du FAY de novis phoſphoris (nempe variis corporibus noctu lucentibus) 1730.

Le FEVRE de ſuo phoſphoro. ibid.

HELLOT analyſis urinæ & de phoſphoro KUNKELII 1737.

In *Journal des Savans*: LEMERY præparatio Lapidis Bononienſis 1690. n. 22.

BERN. ALBINUS edidit de phoſphoro Libellum.

De calculo, qui ex urina coaleſcit BOYLEUS ſcripſit *de utilit. Philoſoph.* & FR. FLAKE in *Phil. Trans.* n. 157. STEPH. HALES *in vegetable ſtatiks*; & nuper plurimi, qui de eo diſſolvendo cogitarunt, inprimis THEOPHILUS LOBB. & amicus noſter STAEHELINUS.

(*c*) In *Hipp. Chem.* C. XII.

partes illas ſudoris tenaciter adhærere. Lotrices hæc induſia in lixivio macerantes poſtea exprimunt, ita ut id, quod in iis aderat ſalis humani jam ſit ſaponi permiſtum; nunc novimus, ſaponem vulgarem, quatenus eſt ſapo, non dare ſalem volatilem, ſed illud lixivium, infectum ſudore. dabat utique ſalem volatilem urinoſum, unde nos clare docemur, in ſudore ſales eſſe, ut in urinis.

De Bile.

Bilis curioſo examine, & magno ſtudio examinata fuit a BOHNIO (*a*), ſed optime a VERHEYENIO (*b*) in novæ editionis ſuæ anatomiæ parte ſecunda, qui non caute quidem & perfecte, ſatis tamen fideliter experimenta tradit.

SYLVIUS (*c*) etiam de Bile examen inſtituit in ſuis Operibus.

De Solidis.

De ſolidis non novi bonos Auctores, quia putarunt omnes ſolida ex principiis chemicis conſtare, cum tamen Chemia doceat, ſolida unice ex terra (*d*) conſtare, ſine

(*a*) In *Circulo Anatom.* Progr. X. XVII.

(*b*) In II. Libro Anatomes. T. I. C. 19.

(*c*) FRANCISCUS SYLVIUS *de le* BOE, multa quidem, maxime de modo generationis bilis habet, non analyſcos parum Diſſ. II. VIII. X. Tr. de Ictero, &c. Sed plurimi alii experimenta cum bile fecerunt; BAGLIVIUS *Oper. omn.* p. 439. &c. HELMONTIUS in *ſextupl. digeſt.* & alibi. D. DEIDIER *expériences ſur la bile des peſtiférés*; ALOYSIUS *della* FABBRA *de aqua Nucerina*; du HAMEL *in hiſt. Academ. Regiæ Scientiarum.* p. 76. HOMBERGIUS ibid. 1709. F. HOFMANNUS in *Obſervationibus chemicis*; VIEUSSENIUS in *epiſtola de Bile* & *Phil. Trans.* n. 241. CAROLUS DRELINCURTIUS poſt L. *de Lienoſis*; PECHLINUS, S. LEONICENUS de metamorphoſi Apollinis & Æſculapii.

Alia liquida humana quod attinet, omnia attigit VIEUSSENIUS in L. *des liqueurs*, tum VERHEYENUS, & ALBINUS in diſſert. *de corpuſculis maſſæ ſanguinis*. Salivam ſeorſim examini ſubjecit NUCKIUS, ANT. *de* HEYDE, BAGLIVIUS, C. DRELINCURTIUS poſt Libellum de Lienoſis. De ſucco pancreatico fere ſolus egit BRUNNERUS, cum difficulter ejus aliqua copia colligatur.

(*d*) De oſſium analyſi egit FRIDERICUS SLARE in *Phil. Trans.* n. 157. (qui obſervavit nullum ex iis ſalem fixum habere.) GEOFROY *Mémoires de l'Académie Royale des Sciences* 1710. 1732. & is quidem egregie. J. SAM. CARL in *lapide lydio philoſophico ad oſſium foſſilium docimaſ. am.* Francof. 1703. 8. MORLEY in *collect. Leidenſ.* BROWNE LANGRISH l. c. BARCHUSEN in *Experiment poſt Phyſicam Acroamaticam.* C. NEUMANNUS in Operibus ad ſuos titulos. Et huc omnino etiam pertinet DIONYSII PAPINI *art d'amollir les Os*, qui variis annis & Pariſiis an 1721. 12. prodiit, novamque analyſin oſſium, ſolo vapore aquæ calentis factam continet. Cæterum plurima inde portio ſalis volatilis alcalini habetur, & oleum empyreumaticum, & ſpiritus, uti ex ſanguine, & reliqua in eumdem modum. Hæc omnia glutinis modo terram ſimplicem connectunt, & hactenus pro oſſium partibus poſſunt haberi. Seorſim cerebri examen diligenter ſcripſit HENSINGIUS in diſſertatione.

Sed cum hoc loco deſtituamur ab optimo PRÆCEPTORE, omiſſis forte ex codicis vitio reliquis claſſibus Chemicorum, liceat aliquos excitare, qui chemica de aliis, præter humanum, corporibus experimenta utilia reliquerunt.

Ad metalla & foſſilia G. E. STAHLIUS in omnibus ſcriptis. J. St. POTTIUS in omnibus, ut *obſervationibus Chemicis & earum continuatione.* Berolini 1708. & 1741. 4. quibus Zincum, Auripigmentum Borax, Pſeudo Galena deſcribuntur.

GEOFROY de tincturis metallorum 1713. HOMBERG de mercurio metallorum. *Mém. de l'Acad.* 1702. J. WOLFG. KUNSTEL de ſalibus metallorum. Lipſ. 1711. 4. inſertus etiam in ROHTII verſionem.

De Auro.

HOMBERG de ſeparatione auri. *Mém. de l'Acad.* 1713. STAHL in vitulo aureo;

De

ſine admiſtione principiorum; nam, ſi accurate tollantur omnia liquida, quæ in oſſe ſunt, os manebit adhuc intregrum; jam vero nihil niſi terra in eo reperietur, ut in oſſibus a pluvia & rore maceratis, vento & ſole iterum exſiccatis apparet, & in cœmeteriis ipſi ruſtici docent; ſi hujuſmodi oſſa examinentur igne, nihil

De Mercurio.

HOMBERG de ſolutionibus Mercurii. 1700.
GEOFFROY de ſublimatione Mercurii. 1713.
BOULDUC de eodem. 1730.
LEMERY de Mercurio præcipitato. *Mém. de l'Acad.* 1712. 1714. de ſublimato. 1709.

De Argento.

HOMBERG de ſolutione Lunæ. *Mém. de l'Acad.* 1706.

Ad præparata ex Ferro.

GEOFFROY de Cœruleo Pruſſico. *Mém. de l'Acad.* 1725. 1743. de eodem BROWNE *Phil. Trans.* n. 381. Porro GEOFFROY de Vitriolo Martis. 1713. Refutatio transmutationis Ferri in Cuprum, quam Pariſiis propria Societas moliebatur. *Journ. de Trev.* 1730. art. 44. De ſcintillis Chalybis, REAUMUR 1736. Vegetationes metallicæ, CHARAS *Anc. Mémoires.* vol. X. HOMBERG an. 1710. PETIT an. 1722. CONDAMINE 1731. MOREL 1727. LEMERY de Ferri arbore 1707. De analyſibus Corporum, GEOFFROY *Mém. de l'Acad.* 1717.

LEMERY contra utilitatem analyſium vulgarium. ibid. 1719. 1720. HOMBERG de Plantarum analyſibus 1701. BOULDUC de iiſdem 1734.

De rubeo liquore ex ſulfureo ſpiritu & alcali. *Phil. Trans.* n. 228.

De materie quæ metalla penetrat. *Mém. de l'Acad.* 1713.

HELLOT de atramento ſympathetico 1737.

De ſolutione in Menſtruis. *Phil. Trans.* n. 181.

GEOFFROY de analogia corporum mineralium. *Mém. de l'Acad.* 1720.

MALOUIN de unione Mercurii cum Antimonio. 1740.

JOH. WOLFG. KUNSTEL de ſal. metall. Lipſiæ 1711. 4. CASP. NEUMANNUS in prælectionibus *de ferro, ſulfure, nitro, antimonio*, Berolini 1732. 4. J. FR. HENKEL in omnibus ſcriptis. P. HOFMANNUS de generatione Salium, analyſi Reguli Antimonii, de Mercurio. Halæ 1729. 4.

Ad peculiaria aliqua Foſſilia & Sales.

Ad Sulfur STAHLIUS Libello Germanico *Zufællige gedanken vom ſchwefel.* Halæ 1718. SECHL de modo parandi acidum volatile Sulfuris. *Phil. Trans.* n. 472. & Lond. 1744. 8. LE FEVRE de ſale Sulfuris. *Mém. de l'Acad.* 1744.

De Vitriolo & ejus præparationibus, ut olei vitrioli rectificatione. GEOFFROY. *Mém. de l'Académie* 1742.

FROBENIUS & AMBROSIUS GODFREY ad Phoſphorum & ſpiritum Frobenii æthereum. *Phil. Trans.* n. 428.

Du HAMEL & GROSSE de eodem æthereo liquore, *Mém. de l'Acad.* 1734. HELLOT de eodem 1739. Du HAMEL & NAVIER de eodem 1742.

Ad Antimonium LEMERY, *Traité de l'Antimoine.* Pariſiis 1707. 12. ad quem Libellum edidit notas criticas Anonymus. Pariſiis 1707. 12. ad quem reſpondit LEMERYUS, ut tamen ſe victum non obſcure fateatur. BASILII VALENTINI *curſus triumphalis* Antimonii ex edit. KERKRINGII. Amſt. 1671. 8. De eodem LAMY an. 1682. edidit *Traité de l'Antimoine.* 12. quo contra PATINIANOS defendit non eſſe venenatum.

LEMERY de Kermes mineralis præparatione, *Mém. de l'Acad.* 1720. GEOFFROY de eodem 1734. 1735. MEUDERI Liber de Antimonio totus practicus editus Anglice Londini 1747. 8. & in ROHTII verſione Gallica. HOMBERG de acido Antimonii. 1700.

hil exit, quod eſt contra MATTHÆI ſententiam, qui de chemica cranii humani reſolutione ſcribens, poſtquam ex illo oſſe res varias arte chemica eduxiſſet, ſolebat concludere, cranium conſtare ex illis principiis eductis. Nos autem novimus medullam & liquida, quæ in oſſium vaſis continentur, varia principia unice ſuppeditare.

Ad Lapides.

J. HENR. POTT de *Lithogeognoſia*. Potzdam. 1746. 4.

HENKELIUS in Libellis chemicis minoribus editis an. 1744. 8.

DURAS de tincturis Lapidum. *Mém. de l'Acad.* 1728. Adde quæ ſupra in phyſicis dicta ſunt.

Ad Sales.

G. E. STAHL *vom Salze*. Halæ 1727. 8. C. NEUMANNUS *de Salibus alcalinis fixis*. JOHANNES BROWNE hiſtoria Salis Ebshamenſis. *Phil. Trans*. n. 377. 378. & de eodem Sale NEHEMIAS GREW. Londini 1695. 12.

AMAND de Aqua forti. *Mém. de l'Acad. des Sciences* 1728.

Le FEVRE de Cremore Tartari 1728.

Alcali fixum naturale non dari, & de Salibus volatilibus. *Phil. Trans*. n. 107.

HOMBERG de Sale acido, minerali, ſicco.

IDEM de menſura Salis volatilis acidi in ſpiritibus contenti. *Mém. de l'Acad.* 1699. *Phil. Trans.* n. 202.

IDEM de menſura virium alcalium terreorum. *Mém. de l'Acad.* 1700.

ROBIE de Sale alcalino ex uſto ligno putrido. *Phil. Trans*. n. 351.

LEMERY de cinere. *Potaſſe. Mém. de l'Acad.* 1727.

BOURDELIN de Sale lixivo Guajaci. 1730.

GEOFFROY de mutatione acidi in alcali. *Mém. de l'Acad.* 1717.

HOMBERG de volatilizatione Salis fixi plantarum. *Mém. de l'Acad.* 1702. 1714.

LEMERY de actione Salium in materias inflammabiles. 1713.

Ad Vegetabilia.

G. WEDEL de Sale volatili oleoſo. Jen. 1711. 4. Deſcribit Sylvianum, & adfines, & eorum uſum.

Exploratio ſpiritus vini. *Mém. de l'Acad.* 1718.

Sales volatiles plantarum. 1701.

HOMBERG de Oleis eſſentialibus plantarum. 1700.

GEOFFROY de iiſdem 1707. 1721. 1728. De iiſdem 1741.

LE FEVRE de Tartaro ſolubili. 1732. Du HAMEL & GROSSE de eodem. 1732. 1733.

GEOFFROY de extractis plantarum. *Mém. de l'Acad.* 1738.

De Hydromelite LEMERY 1707.

De fermentatione & efferveſcentia. W. SYMPSON *Zymologia*. Lond. 1675. 8. Inter acidum & ſulfur fermentationem eſſe. STAHLII *Zymologia* in Opuſc. med. chem. & in tertio tomo *Fundamentorum*. JAC. LE MORT *idea actionis corporum motum inteſtinum præſertim fermentationem delineans*. Leidæ. 1693. 12.

J. BERNOULLI *Diſſ. de efferveſcentia & fermentatione*. Baſileæ. 1690.

De fermentationibus. *Mém. de l'Acad.* 1701. De analyſibus poſt fermentationem, LEMERY 1712.

De efferveſcentia vaporum in aere. *Mém. de l'Acad.* 1713.

De Oleorum per acida inflammabilitate. *Mém. de l'Acad. des Sciences*. 1726.

Experimentum pro explicando fulmine. *Mém. de l'Acad.* 1700.

De igne ex miſtione liquorum. *Phil. Trans*. n. 213.

De frigore ex oleis eſſentialibus cum ſpiritu vini miſtis. *Mém. de l'Acad.* 1727.

De fermentationibus frigidis. GEOFFROY ibid. an. 1700. DES AMONTONS. 1705. & 1727. LEMERY de præcipitatione. 1711. 1727.

CA-

CAPUT IV.

PHARMACEUTICA.

Conſilia pharmaceutica.

PRo Pharmacia medica ſcripſerunt Chemici quam optime.

Pharmacia vocatur apud Medicos ars cognoſcendi, debito tempore colligendi, aſſervandi, & præparandi medicamenta. Has quatuor partes habet vera Pharmacia, in quibus ipſi inſervit Chemia.

Primo inſervit Chemia Pharmaciæ pro reſolvendis ſimplicibus & inveniendis eorum principiis. Deinde ad dandam rationem, cur hoc & illo tempore ſint colligenda ſimplicia. Porro ad indicandum quænam pars adſervanda ſit, & quomodo, & quænam partes plus & minus volatiles ſint. Ultimo ad præparationem medicamentorum inſervit Chemia. Si ulla pars eſt Chemiæ & Medicinæ, in qua Chemici laudem meruerunt, hæc eſt, ibi enim eos non facile quis erroris inſimulabit. Ordine vero recenſebo, quos oporteat legere.

Prima pars Pharmaciæ ea eſt, quæ docet cognoſcere ſimplicia in ſua intima natura, quatenus illam Chemia adjuvat: quæ nempe per experimenta accurate capta definit principia, ex quibus corpora componuntur, & quinam adeo a dato corpore in Medicina effectus ſperari poſſint.

Quomodo vegetabilia nunc ope Chemiæ in ſuis principiis cognoſcantur, optime docuit Clar. TOURNEFORTIUS, in illo laborioſiſſimo tractatu, *Hiſtoire des plantes qui naiſſent aux environs de Paris*; eſt Liber in 8. editus *Pariſiis* 1698 (*a*). Non novi ullum tractatum unquam editum eſſe, qui chemice ita indagavit notas plantas, & eaſdem ita chemice examinat; nam diverſos ſtirpium ſuccos compoſuit cum ſalibus diverſis, & cum variis principiis chemicis; & cum per BOYLEUM noviſſet, quænam mutationes acidam aut alcalinam naturam proderent in vegetabilibus, didicit ea ratione, quales ſales eſſent in ſucco nondum per chemiam turbato. Ita Roſæ vim habent adſtringentem, ſumit ergo TOURNEFORTIUS ſuccum earum, & componit cum diverſis ſolutionibus ſalium, tunc demonſtrat, eſſe ſalem in Roſis, qui ad aluminoſum ſalem accedat; hinc concludit, hujuſmodi ſalem Roſæ inſitum hunc determinatum effectum in ſanguine producere. Ea etiam ratione cum Fumaria, Veronica, & infinitis aliis plantis egit. Opus certe incredibilis laboris eſt; verum cum impenſas ſuppeditaret Regia liberalitas, par fuit elaborando; nunquam autem tantum onus ſolus ferre potuiſſet.

Pro eadem parte cognoſcendarum plantarum videantur NEHEMIAS GREEW, ROBERTUS BOYLE, & D. DEDU, quorum Opuſcula conjunctim edita ſunt an. 1691. in 12. Titulus eſt *l'Anatomie & l'ame des Plantes*, *par* NEHEM. GREW,

(*a*) Excerpſit TOURNEFORTIUS BOURDELINI aliorumque Academicorum Pariſinorum obſervationes, in theſaurum repoſitas. Sed eædem obſervationes multo uberius continentur in D. GEOFFROI materia medica, in qua fere omnium ſimplicium analyſes, & in quinque quidem cujuſque plantæ Libris inſtitutæ habentur.

NEUMANNUS etiam fere omnium medicamentorum analyſes, & extracta ſtirpium gummea & reſinoſa cum ponderibus habet.

GREW, ROBERT BOYLE, & NICOLAS DEDU (*a*). In eo tractatu ſimpliciter ex Botanica, & re herbaria enumerantur plantæ, per chemiam reſolvuntur, indagantur, & reducuntur ad principium ſuum, quamvis in eo etiam plura phyſica experimenta reperiantur.

Scripſit etiam hac de re DODARTIUS, eminens & nobile membrum Academiæ Pariſinæ, in tractatu ſuo tam in folio, quam in 8. edito, cui titulus eſt *l'Hiſtoire des plantes* (*b*). Tum etiam Dn. *du* HAMEL ſparſim in *Hiſtoria Academiæ Regiæ Scientiarum* quædam habet.

Poterit etiam hac de re videri Dn. GEOFFROY membrum etiam prædictæ Academiæ Regiæ Scientiarum, cujus inventa in iis Monumentis inveniri poterunt: ſed ante aliquod tempus fatis ceſſit. Nunc Clar. BOULDUC, etiam membrum ejuſdem Academiæ, hoc opus abſolvendum in ſe ſuſcepit.

Si quis nunc Libros emere velit, qui ſine nugis ſunt, & unde ingentem fructum percipere queat, legat iſtos & omittat reliquos, ibi enim invenitur Pharmacia, quæ ope Chemiæ ſimplicia ſic reſolvit, ut eorum habebatur cognitio a Pharmacopæo, quid contineat ſingula planta, eſtque hoc fundamentum Pharmaciæ.

Secunda pars Pharmaciæ eſt, quæ docet plantas debito tempore colligere, ſed etiam iſta habet adminicula ex Chemia. Nam præter aquam & terram, ſalem volatilem & fixum, oleum & terram, nihil in plantis eſt. Chemia vero demonſtrat, quid per tempus de plantis avolet, quid fixum ſuperſit. Galenici nihil noverant de his corporibus, niſi aromaticarum plantarum particulas medicas celeriter avolare, & ſtirpium aromaticarum flores mane coquendos eſſe, prius quam ſol eduxerit partes meliores. Sed longe plura Chemia docuit; oſtendit enim, quo tempore ſal, quo alio oleum in ſtirpibus dominetur. Totum negotium in iis conſiſtit, inquit HELMONTIUS (*c*), quæ dicam. Verno tempore carent plantæ oleis, & abundant ſale, ſed toto æſtivo tempore principia maxime volatilia calore ſolis ſenſim abeunt, ut ſunt ſal & aqua, & concentrantur maxime fixa & tenacia, quæ ſunt oleum inprimis & ſal oleis implicitum, ſicque circa autumnum abundat oleum in planta, quod illi conſervandæ a natura deſtinatur, quando in ſolo ſuo remanet. Si quis nunc velit de planta aliqua habere ſalinam materiem, is circa vernum tempus juxta HELMONTII ſententiam eam legere debet. Qui vero oleum & reſinam & balſamum deſiderat, illi circa hyemem planta legenda eſt.

Deinde Chemia etiam demonſtrat quænam plantæ alicujus partes plus ſalis, quæ olei plus habeant. Semini plurimum olei ineſt, terræ, aquæ & ſalis minus. Qui ergo oleum de planta deſiderat, ſemina ſibi ſumat, & quidem, uti dictum, autumno, quo oleum, tamquam balſamum, ad avertendas hyemis injurias, plurimum ſeminibus circumfunditur. Si quis me rogaverit, ubi hæ notæ characteriſticæ apud Auctores reperiantur, vix novi; ſed ſi abſque jactantia dicere liceat, noſtra

(*a*) Opuſculum prodiit Pariſiis 1682. 12. & Leidæ 1691. 12. Continet inprimis compendium Opuſculorum phytologicorum GREWII, deinde ejus obſervationes de miſtione, quæ cum titulo *Diſcourſe concerning the nature cauſes and power of mixture*; prodierunt Londini 1675. 8.

(*b*) Utique, hique viri primi hic glaciem fregerunt, dum reagentia chemica, Salium & Syruporum, cum ſuccis plantarum phænomena, & analyſes ſuſceperunt, in aliquot mille Stirpibus elaborandas. Pars magna laboris abſoluta, ſed adgnita plerarumque analyſium inutilitate ſuppreſſa eſt. Singularium vero ſtirpium & inprimis purgantium analyſes, paſſim in Commentariis Regiis, nonnullas etiam in Germanorum Academicis diſputationibus reperias.

(*c*) Propriis ſcriptis hæc expoſuit J. LUDWIGIUS *de radicum officinalium bonitate.* Lipſ. 1743. 4. Huc etiam CL. RICHTERI Libellus pertinet *de corruptelis medicamentorum.* Dreſdæ 1732. 8.

ſtra Chemia hoc docet. Verum Auctores, qui ſymbolam ad hanc partem attulerint, ſane non novi.

Tertia pars Pharmaciæ eſt, quæ docet aſſervare debite collecta ſimplicia. Chemia certe optime hæc docet, quando demonſtrat, plantam & ſemina alterne & repetito exſiccata, & iterum humectata, & denuo exſiccata, omnem virtutem amittere; hinc indicat, nihil plus vires materiæ Medicæ labefactare, quam repetitam exſiccationem. Inde patet, ligneas capſulas maxime aptas eſſe ad conſervandas plantas. Quod ad locum, ubi ſervari debent, iterum demonſtrat Chemia, loca nimis calida huic rei non conducere, quia ignis omne volatile aſſumens ſalia alcalia reddit. Deinde cum hyeme frigus ſemper humiditatem afferat; hinc loca frigida non conducunt ſervandis ſtirpibus. Sed borealia loca ſunt eligenda, ut ſemper Veteres annotarunt.

Quarta pars Pharmaciæ tradit præparationem Medicamentorum ex materia Medica, hinc Medicamenta per primam partem cognita, collecta per ſecundam, adſervata per tertiam, per quartam in uſum medicum præparanda ſunt.

Hic indicandi ſunt Auctores qui per artem chemicam Medicamenta præparare docent. Nullibi certe plus Chemia inſervit Medicinæ, quam in excolenda hac parte Pharmaceutices, & quodcunque oſores opponant, certe fateri coguntur ſe Chemia hac occaſione indigere, nam ex ipſis rebus vegetabilibus, mineralibus, animalibus, ſi aliquid præparare velint, id ſine Chemia certe perficere nequeunt. Cinnamomi oleum habet vires medicas, id omne, quod vetuſtas excogitavit, ſuperantes. Quis mortalium haberet contra nervi puncturam medicamentum, niſi ſpiritum ex terebinthina æthereum? hunc vero Medici ex nulla alia arte didicerunt, niſi a Chemia. Qui hoc experimentum inſtituerunt, invenerunt etiam unam vel alteram olei Fœniculi guttam ſanare ægrum flatibus ex pituita laborantibus. Itaque Auctores in hac parte præſtantiores indicabo.

Si ergo quis velit videre, quomodo hodierna Chemia pro praxi inſerviat, & doceat elegantiſſima ex omni rerum genere Medicamenta præparare, videat ANGELUM SALAM, cujus *Opera omnia Medico-chemica* in 4to. ſunt edita *Francof.* an. 1647. (*a*). Auctor in his rebus exactiſſimus eſt, tam in colligendis præparandis, quam accuratus in deſcribendis arcanis omnibus. Docet, planiſſimo ſermone, tractare omne genus vegetabilium, animalium, mineralium, & omnes eorum partes ita perficere, ut Medicamentis inſerviant. Auctor natione Italus eſt, ſed in Belgio clarus, ubi diu vixit, dignus certe eſt, qui omni ſtudio perlegatur.

Similia peregit JOHANNES SCHROEDERUS in ſua *Pharmacia Medico-chemica* (*b*), quæ ultimo Francofurti ad Mœnum edita eſt an. 1685. in 4. Ea enim edi-

(*a*) ANGELI SALÆ *Opera Medica-chemica* conjunctim prodierunt Francofurti 1647. 4. Numeroſa ſunt Opuſcula, quæ partim ad regnum vegetabile, partim ad foſſilium hiſtoriam pertinent. Ad priora anatome eſſentiarum vegetabilium, Hydrelæologia, Tartarologia, Saccharologia, Exegeſis chemiatrica, Mirothecium ſpagiricum pertinent. Ad foſſilia etiam hæc duo ſcripta, anatomia vitrioli & de natura vitrioli, tractatus de antimonio. Deſcriptio auri potabilis, chryſologia, ſeptem planetarum terreſtrium explicatio, &c. Primus inter Chemicos deſiit ineptire, ſi credis CONRINGIO. Aliqua alia pharmaceutica Opera hac occaſione adducam.

Compoſitiones etiam medicas ex Chemia maxime repetitas, multas habet HADRIANUS a MYNSICHT in *theſauro & armamentario medico-chemico.* Lubecæ 1646. 4 & alibi edito. Sed cavendum a nimiis laudibus.

(*b*) Notiſſimus labor, frequentiſſime Ulmæ & nunc maxime Norimbergæ 1746. & 1747. in folio editus. In quinque Libros dividitur. Primo continentur generalia quædam & vocum explicatio. Altero materia medica, tum ſimplicium catalogus, tum compoſitorum formulæ Tertio, quarto,

editio indicem locupletiſſimum habet, ſed etiam Lugduni Batavorum. Idem ille Liber prodiit in 8. an. 1672. neque multum refert, utram harum editionem habeamus, utraque eſt bona. Nulla Pharmacia, quod ſcio, melior eſt, & nemo clarius, candidius, exactius ſcripſit, quomodo Chemia ex qualibet re educat Medicamenta; hinc ſuperat certe ANGELUM SALAM, qui ſyſtematice, & magis pro Chemicis ſcripſit. SCHROEDERUS autem breviſſime, & tamen omnia difficillima annotavit; nam nemo eſt, qui parvo compendio plura docuerit. Methodus ejus duplex eſt, 1. omnia deſcribit ſub ſuis titulis, & deinde 2. ſub ſuis ſimplicibus: v. gr. dicit Abſinthium eſſe colligendum eo tempore, & habere has vires in forma cruda, & illas in ſimplici infuſione. Deinde recenſet ea, quæ ex Abſinthio in medicos uſus præparantur. Scribit adeo, fit ex Abſinthio talis tinctura, talis aqua, ſpiritus, ſal, eſſentia alcalina, atque quinta eſſentia, & omnia deſcribit exactiſſime & nervoſiſſime.

Eamdem rem peregit JOHANNES ZWELFERUS (*a*) in *Pharmacia Regia* quam edidit *Norimbergæ in folio, anno* 1675, neque tamen meretur comparari SCHROEDERO, nimis enim numeroſas & difficiles præparationes congeſſit, ut pro Galenica & Arabica Pharmacia bonus eſſet; ἀκρίβεια vero artis noſtræ ſplendet apud SCHROEDERUM. Hi bini viri, ANGELUS SALA & SCHROEDERUS, tam perfecti ſunt, ut plurimi totam eruditionem ſuam illis debuerint.

Legatur etiam JOSEPHI QUERCETANI *Pharmacia Dogmaticorum reſtituta.* Liber eſt Pariſiis editus, & iterum in Germania in 4. (*b*). Editio utraque æque plena eſt. Egregia eſt ejus *Pharmacia Hermetica*, uno volumine in 4. comprehenſa. Ubi emetur unum Opus, ſæpe ſimul habebitur alterum. Vir iſte habet quædam, quæ in reliquis ſcriptoribus non reperiuntur, laborioſiſſimus fuit, & cum in magna fama viveret, multa cum auctoritate ſcripſit, ut Hermetis Dogmata; hinc etiam voluit inter Adeptos recenſeri, & ſententiam PARACELSI amplexus eſt. Apud eum omnes ſententiæ Alchemiſtarum Germanorum antiquorum inveniuntur.

Supra omnes vero commendandus eſt DANIEL LUDOVICI in *Pharmacia moderno*

quarto, quinto, ſimplicia trium regnorum cum eorum præparationibus officinalibus, viribuſque. Simpliciter omnia, paulum tamen credule & nimis alchemice ſcripta. Voces exoticæ ſæpe corruptæ. Nihil valde arcani aut reconditi. FRIDERICUS HOFMANNUS, celebrioris FRIDERICI pater, *clavem in Opus* SCHROEDERI edidit Halæ 1675. & 1681. auctius in 4. quo auctaria continentur varia & chemicæ præparationes medicamentorum corriguntur, illuſtrantur.

(*a*) *Animadverſionibus in Pharmacopœam Auguſtanam.* Norimbergæ an. 1675. &c. Auguſtanum diſpenſatorium hactenus claſſici fere Libri loco fuit in Germania. ZWELFERUS gnarus, vel STAHLIO judice, homo, *fund. Chem.* T. III. p. 340. vitia & ambages compoſitionum demonſtrare ſuſcepit, novamque *Regiæ* nomine edidit *Pharmacopœam.* Norimb. 1667. fol. Nimio tamen ardore nimiaque temeritate uſus nihil effecit, neque ipſe aut ſatis chemicus, aut a farragine ſeculi ſui repurgato fuit ingenio.

Editiones *Pharmacopœæ Auguſtanæ* ſunt numeroſiſſimæ, & nuper 1673. 1684. 1694. 1710. fol. Cauſam ejus egit contra ZWELFERUM WELSCHIUS an. 1675. Nuper aliæ ſucceſſerunt ſimiles Pharmacopœæ, ut ERNESTI FAGINI (BUECHNERI.) *diſpenſatorium Regium Brandeburgicum* 1734. fol. prius an. 1698. editum quo Stahliana etiam præparata continentur. *Diſpenſatorium medico-pharmaceuticum Regium.* Bresl. 1744. fol. *Diſpenſatorium Würtenbergicum.* Stutg. 1741. fol. *Pharmacopœa Regalis* Londin. 1746. 4. ex qua inutiles, & nimis fuſæ compoſitiones ejectæ ſunt, egregio omnino inſtituto.

(*b*) *Pharmacopœa Dogmaticorum reſtituta & Hermeticorum floribus illuſtrata.* Lipſ. 1607. 4. & alias. Vanus homo & jactator, cujus tamen pluſculæ compoſitiones auctoritate recentiorum Medicorum conſervatæ ſunt.

derno ſæculo applicanda. Gothæ Saxonicæ. 1685. 8. (*a*). Hic Auctor compendium totius Bibliothecæ Chemicæ & Pharmaceuticæ ſcripſit, & vocavit ſuum Opus Pharmaciam moderno ſæculo applicandam. Nempe conſiderat quam diverſis & operoſis Medicamentorum formulis tota noſtra aetas aggravetur. Hinc ipſi animus eſt, ex his omnibus tantum id elicere, quod neceſſarium & optimum Chemici habue-

(*a*) DANIELIS LUDOVICI Medici Gothani *Diſſ. III. de Pharmacia moderno ſæculo applicanda.* Sæpiſſime editæ ſunt, Gothæ 1671. 12. Hamburgi an. 1688. 8. & Francofurti, denique in Operibus omnibus 1712. 4. Inclaruit inprimis ob liberum judicium, quod de farraginibus incommodis medicamentorum interpoſuit, & utique ſimplicitatem, elegantiam, gratiam ſecutus eſt. Turbant ſermonem Parentheſes. Hunc Auctorem ETTMULLERUS commentatus eſt, minus feliciter, ſi fides STAHLIO *in mat. med.*

Verum, cum Pharmaceutice adeo neceſſaria & accepta pars Medicinæ ſit, omnino non videtur poſſe nos omittere commendationem aliquot Auctorum ex omni tempore, qui formulas officinarum deſcripſerunt. Initium poteſt fieri a JOHANNE MESUE, a J. SYLVIO, Pariſiis an. 1562. 8. & Venetiis an. 1602. in fol. edito, & a NICOLAO MYREPSO, *cujus Opus medicamentarium* a FUCHSIO Baſileæ an. 1549. fol. editum eſt.

Ab iſtis enim Auctoribus multæ in Pharmacopolia compoſitiones tranſierunt.

Sæculo XVI. ex Diſpenſatoriis ſuffecerit VALERII CORDI *Diſpenſatorium poſthumum* infinitis locis editum, bene vero & cum COUDENBERGII & LOBELII Scholiis an. 1652. 12.

M. CHARAS *Pharmacopée Royale Galénique & Chymique.* Pariſiis 1676. 4. minime rudis hominis Opus.

JACOBI LE MORT *Pharmacia & Chemia rationibus & experimentis inſtructa.* Leidæ 1684. 8. Multum habet Theoriæ, & tria elementa viſcoſum, ramoſum & terreſtre. Cæterum plantarum vires & præparationes deſcribit; recuſa eſt auctius ibid. 1688. 8.

DE MEUVE *Dictionaire Pharmaceutique*, Pariſiis 1677. 8. eſt quaſi Bibliotheca Auctorum eo pertinentium.

ANT. de HEYDE *nieuw licht der Apothekers.* Amſtelod. 1682. 8. Habet etiam obſervationes Phyſicas.

N. LEMERY *Pharmacopée univerſelle.* Pariſiis 1697. 4.

J. ALLEYNE *Engliſh Diſpenſatory.* Lond. 1733. 8. quo etiam materia medica & formularum ſyſtema conjunguntur.

SHAW *Diſpenſatory of the Royal College of Edimbourg.* 1723. 8.

J. QUINCY *Diſpenſatory of the Royal College of Phyſicians.* Londini 1721. 8. ſæpiſſime editum, & omnibus aliis, niſi fallor, utilius, cum & Theoriam & Praxin Pharmaciæ, & materiam medicam novis inventis ditiorem, & Diſpenſatorium, & denique formulas extemporaneas contineat, ſitque cauti & gnari hominis Opus.

ROBERTI de FARVAQUES *Schatkammer der Geneeskonſt*, nuper auctius edita. Leidæ 1741. fol.

Compendii vice placuit mihi inter nuperos, JOH. FRID. CARTHEUSERI *Pharmacologia theoretico-practica.* Berolini 1745. 8. Verax nempe Auctor & fidus, neque nimius laudator.

Pro Diſpenſatorio JOH HENR. SCHULZE *prælectiones in Diſpenſatorium Brandeburgicum*, Norimbergæ 1736. editæ, quæ judicium in compoſitiones continent. Artificia vero, quibus obtinetur, ut quam integerrimæ vires corporum, & quam aptiſſime in medicamenta tranſeant, tradidit G. W. WEDEL in *Pharmacia in artis formam redacta.* Jen. 1677. 4. & in *Pharmacia Acroamatica.* ibid. 1686. 4.

JOHANNIS QUINCYI *lectures in Pharmacy.* Londini 1723. 4. Brevis & dilucidus; ſed poſthumo Libello Auctor fere eodem ſcopo quo D. LUDOVICI rationes compoſitionum & vitia tradidit, & demonſtravit, qua ratione quodvis medicamentum ad præſcriptos fines duci poſſit, atque farraginem confuſam ex magnis compoſitionibus officinalibus expulit.

Denique laborioſus compilator J. JACOBUS MANGET in Bibliothecam ſuam pharmaceuticam plurima congeſſit ad materiam medicam & artem pharmaceuticam pertinentia.

In ea vero Pharmaceutices parte magis medica, quæ docet modum ſimplicia medicamenta in efficaces, neque tamen ingratiſſimas formulas componendi, ſufficiunt G. W. WEDELII *de medicamentorum compoſitione extemporanea* L. II. Jenæ 1678. 4. cum tabulis ſynopticis. Jenæ 1677. fol.

Cla-

buerint. Neque novi apud aliquem Auctorem tale quid abſolutum eſſe. Omnia enim ſummo expendit judicio, arcana candidiſſime tradit, inprimis in additamentis ad Pharmaciam ſuam; etiam hoc egregium eſt quod indicem habeat. Id unum in LUDOVICI Opere mali eſt, quod ſtylo intricatiſſimo conſcriptum ſit; quum enim omnia ut helluo devoret, quæcunque ante eum ab aliis ſcripta fuerant, adeo intricate ſcribit, ut vix intelligatur, niſi ab iis, qui ſententiam præcedentium Auctorum cognoverint. Verum qui aliquid de Pharmacia & Chemia callet, facile videt eum palmam omnibus præripuiſſe, & eo certe Libro nemo carere poteſt.

Abſolvi jam enarrare id quod Chemia ad Medicinam faciat, diviſi enim in generale emolumentum, quod Chemia Medicinæ præſtat, & id quod ſingulare ſingulis Medicinæ partibus tribuit; utroque hoc iterum abſoluto, habemus Medicum præparatum fere, ut ſuo ſe accingat ſtudio. Habet enim animum nunc imbutum Mathematicis, Phyſicis, Hiſtoria naturali, ratiocinio & Chemia. Hæc etiam ſcire oportet, ut perfectus evadat Medicus, iis deſtitutus æternum ignorabit Medicinam, qualis hodie nota eſt; neque enim ſcopus noſter eſt ſcire unice, quomodo præſcribendum ſit medicamentum, & quomodo tractandus ſit æger, ſed quærimus, quid hodie in Medicina notum ſit. Si tamen aliqui ea nolint admittere, quæ expoſita ſunt hactenus, minus rerum curioſiorum cupidi, ſaltem nunc ſequantur ea, quibus ne ipſi quidem carere poterunt.

Clariſſ. viri HIERONYMI DAVIDIS GAUBII *de methodo concinnandi formulas*. Leidæ 1739. 8.

Formulas vero paratas ſelectiores habet *Pharmacopœa Bateana* (Opus Archiatri Caroli II.) edita a J. SHIPTON. Londini 1688. 8. Auctior edita Anglice Londini 1694. & 1706. 1713. 8. & alias, tum J. FULLER *Pharmacopœa extemporanea*. Londini 1702. 8. Sed iſta valde ſæpe inconcinnas & miſtas alienis aut nimiis ingredientibus, ut vocant, formulas continet.

Ad doſes etiam pertinet G. COCKBURNE *de purgantium & emeticorum doſibus determinandis pro ætate & temperamento. Phil. Trans.* n. 307. & TEOD. BALTHAZAR *de doſibus medicamentorum diatribe*. Lipſiæ 1719. 8. ubi ex Algebra compoſitio medicamentorum in convenientes fines & formularum ſtructura determinantur.

CAN-

CANDIDO LECTORI ALBERTUS HALLER,

S.

BOERHAAVIUS pauciſſimis vocibus Botanicen attigit. Cum vero ea Medicinæ pars utilitate alias æquet, omnes vero amœnitate ſuperet; fuſiorem Librorum eo ſpectantium catalogum addere eo minus dubitavi, quod in iis ſcriptis multum & cum voluptate verſatus, proprium de multis judicium potuerim interponere. Cum vero mea ſupellex non ſatis plena eſſet, ſupplevi præcipuos, ut quidem mihi videbatur, Auctores, ex JOH. FRANCISCO SEGUIER, aliiſque fide dignis Scriptoribus, repetitos: eos autem omnes Aſteriſco ſignavi, quotquot non penes me fuerunt. Non omnes aut Libros, aut editiones, aut diſputationes academicas, quæ plurimæ apud me ſunt, enumerare viſum eſt, ne infinitus fieret labor. Selectam enim, non plenam, Bibliothecam promiſi, & limites, in hac parte, potius produxi, quam juſto arctius contraxi.

Cæterum occaſionem nactus cum Medicinæ Cultoribus colloquendi nolui dimittere. Eſt aliquid, quod dudum male me habuit, & in dies gravius menti meæ incumbit. Neſcio qua arte inimicorum meorum, aut quo demum parum benigno mihi fato, fit dudum, ut iniquior, ingratior, & æmulus denique dicar BOERHAAVIO. Famam ſprevi diu, nunc autem video, & in Litteris minacibus, & in Diariis, & inprimis in rumoribus doctorum Belgarum hanc increbeſcere calumniam.

Non molliorem vocem meretur hæc adeo injuſta exprobratio. Multi BOERHAAVIUM audierunt, coluerunt, nemo me amavit magis. Nemo me majores labores toleravit in emendandis ejus codicibus ſcriptisque, quos ſubii, nulla mea cum fama, nullo inclareſcendi ductus ſtudio, qui potueram meas opiniones, meam phænomenorum & experimentorum collectionem alio ordine meoque propoſuiſſe: quem nulla certe cura mei jubebat breves horas, neque reditura tempora in ingratiſſimo emendandorum codicum labore conſumere: qui id conſilium potuiſſem a principio ſequi, quod ſero ſequor, ut ad propria elementa cogitationes meas ordinarem.

Sed quidnam demum poſſet in meis de BOERHAAVIO amoris & venerationis teſtimoniis deſiderari, aut ab iniquiſſimo homine ultra poſtulari, ego quidem non video. Omnes mihi notos colores effudi, quibus ſummam de eo viro exiſtimationem vivide depingerem. Nulla cito loca, omnia enim ſcripta mea iis teſtimoniis replentur.

Sed diſſenſi a VIRO OPTIMO, ſed ultra videre volui, aut citra ejus opiniones conſiſtere, aut aliter deſcribere partes, aut definire utilitates partium. Non patienter fero adeo immodeſtam petitionem. Mene vero præferre aliquem, qui me ipſum vero non præferam, qui de ſententia mea decedam cupide, quoties nova experimenta lucem adfuderunt novam, ad quam menda opinionum mearum perſpicerem? Poteſtne a bono viro quidquam exigi ſimile? An ii viri, quos ajunt conſpiraſſe in meam exiſtimationem, ſerio unquam ipſi ita ſe manciparunt BOERHAAVIO, ut meliora viderent, PRÆCEPTOREM ſequerentur.

Sed extat in Diario quodam, Lingua ſcripto Gallica, neſcio quæ comparatio BOERHAAVII cum meis *Commentariis* iniquior PRÆCEPTORI. Imo alias novi extare multo iniquiores. In ea enim, de qua queruntur, neque ego, neque amici, quos ingenii acerrimi, integerrimi judicii, me habere inter ſummas meas laudes duco, quidquam aut indecenter animoſum, aut petulanter iniquum in BOERHAAVIUM invenire potuerunt.

Plura ipſe D. MATY (ſi is eſt Auctor *Elogii Critici* BOERHAAVII), & in elogio quidem, in magno viro carpſerunt, & ea omnia, quæ in *Diario* minus probantur, ea omnia prior monuit, etſi ejus Opuſculum poſterius prodiit.

Sed ego quidem videor mihi eam rem perſpicere. BOERHAAVII nomen, Belgis venerabile, ſumunt ſibi inimici mei, qua, quaſi larva, mihi terribiles fiant, Civibus ſuis honeſti Præceptoris ſui videantur defenſores. Alia ſecta eſt, neque BOERHAAVII curat aut famam, aut ſententias. Nam & has frequenter deſerit, ubicunque ſibi videtur, & illam

illam mihi ipſi, ſi iis laqueis me irretiri paſſus eſſem, amicisque meis prodit. Nulla enim alia ratione vehementius ad demonſtrandos errores PRÆCEPTORIS provocari poſſem, quam hac artificioſa exprobratione meæ, ad eum virum relatæ, tenuitatis.

Neque tamen eum quidem finem attingit ea ſecta. BOERHAAVIUM amavi, veneratus ſum, carus ipſi fui, in prima mea juventute. Multis nunc annis officiis publicis admotus, nihil decedere paſſus ſum de juſta pietate in Virum bonum, modeſtum, veri amantem, eruditionis variæ, eloquentiæ ſingularis, ardoris in Artem Medicam incredibilis, Botanici diligentis, Chemici indefeſſi, Medici theoretici in Europa principis, Practici inter illuſtriſſimos. Nunquam dedidici uti PRÆCEPTORIS nomine. Menda Viri texi, invitus ab eo diſſenſi, ſæpe adhæſi non ſatis firmæ opinioni, quoties vel aliquo modo auctoritatem tueri licuit. Nunquam etiam ab eo tempore, quo indigna varia, ob eam imaginariam æmulationem, ſum paſſus, aliter ſenſi, aut ſentiam unquam.

Potero diſſentire, potero aliter aliqua videre, docere, nunquam vero eo me abripiet ullus mentis error, ut ex diminutione famæ PRÆCEPTORIS voluptatem famamque captem.

Atque ita valere Te jubeo, Lector candide, & ad ſextam partem hujus Operis tranſeo. Dabam in Georgia Auguſta die 28. Junii 1748.

METHODI

STUDII MEDICI

PARS VI.

Botanica.

ORdo jubet, ea primum diſci debere a Medico, quæ remotiora a Medicina ſunt, & inter hæc ea, quæ ſimpliciſſima. Huc vero pertinet ſtudium Botanicum & materia Medica; hæc ergo jam pertractanda veniunt.

Multi quidem Botanicam addiſcunt, qui Medici neque ſunt neque fuerunt, exemplo eſt MORISONUS, FABIUS COLUMNA, &c. poteſt enim addiſci hæc ſcientia, ſicut hiſtoria naturalis; ergo Botanica eſt remota a Medicina. Sed ſimpliciſſima eſt, itaque ab illa incipiet Medicus, non enim petit hoc ſtudium magnum ingenium, ſed tantum memoriam, & bonam methodum (*a*).

Poſtquam Medicus futurus omnium rerum præcedentium cognitione imbutus eſt, nempe ſcientia Mathematica, Phyſica, & Chemica, ordo jubet ut addiſcat ea, quæ pertinent ad ſimplicium medicamentorum cognitionem, & ſciat unde materies petatur, ex qua conficiuntur omnia ea, quæ vocantur medicamenta. Medicamentum vero, ut omnes norunt, eſt id, quod applicatum corpori valet & in ſano futurum morbum arcere, & in ægro morbum tollere, qui jam adeſt.

Ex hac definitione ſtatim videmus, hæc medicamenta vel eſſe corpora, quæ applicantur vel ingeruntur corpori: vel, ut ita dicam, ſpiritualia, quæ per ratiocinia judicium ſic mulcent. Verum prima claſſis proprie eſt medicamentorum.

Verum ſanare quid eſt? ita tollere morbum, ut reſtituatur æger, & is omnis in corpore ſtatus deſtruatur, qui per morbum prius adfuit; ſanare ergo non eſt ſimpliciter morbum tollere, ſed ita tollere, ut id, quod per morbum corrumpebatur, reſtituatur in integrum; debet ergo, ut ſanatio fiat, morbus tolli, & ſanitas labefactata reſtitui in integrum, per illud corporeum, quod corpori ſive interius ſive exte-

(*a*) Summam difficultatem hujus Medii demonſtrat exiguus numerus eorum, qui in eo excelluerunt. Qui deinde ex notis ſingularibus ſpecierum notas generum, ex generibus notas claſſium & adfinitates conſtituere tentat, is ſatis experietur, & vaſtam memoriam & vividam, quæ tot ſingularia conjuncta repræſentet, imaginationem & non obtuſum denique judicium requiri.

exterius applicatur. Cum ergo medicamentum ſit corporeum aliquid, materies Medica (quam DIOSCORIDES prius vocavit ὕλην ἰατρικήν, hoc eſt, *ſylvam materiæ Medicæ*, ſeu ὕλην ἰατρικῆς, hoc eſt, *ſylvam Medicinæ*, a qua Græca voce manſit hodierna vox materiei Medicæ,) eſt collectio omnium illorum corporum, ex quibus petitur medicamentum; hinc, ut addiſcamus materiam medicam, debemus adire Pharmacopœum inſtructum his omnibus.

Verum hæc phraſis non tantum ſylvam ſive acervum ſimplicium ſignificat, ſed etiam collectionem compoſitorum & præparatorum, quæ ex hac materia Medica componuntur & parantur; & quando Medici dant materiam medicam pertractandam, tunc non tantum hunc acervum deſcribi volunt, ſed hiſtoriam etiam tradi medicam omnium horum ſimplicium, tam quod ad eorum notas, quam vires & facultates. Si nunc inter ea omnia medicamenta aliquid reperiatur non præparatum, ſed ita recipiatur in Medicinam, uti a natura datur, vocatur illud *ſimplex*. Referuntur huc etiam, quæ in varias partes reſolvuntur. Ita Antimonium crudum ſimplex vocatur, ſed tamen conſtat ſulphurea & metallica parte: itaque Antimonium ſimplex dicitur, non quod ex partibus proprie ſimplicibus conſtet, ſed quod a natura abſque humanæ artis officio nobis ſuppeditetur; & illud eſt, quod Galli vocant *Drogues*, nempe omne, quod pertinet ad acervum, unde colliguntur medicamenta, & ſimplicia, & præparata.

Diſtinguitur nunc materies Medica 1. in deſcriptionem ſimplicium, id eſt enarrationem omnium, quæ non præparata a natura ſuppeditantur, eorumque notas ac characteres. 2. In præparationem & reſolutionem ſimplicium, hoc eſt, docet hæc pars adhibere medicamenta & ſimplicia & compoſita per artem. Jubet ordo, ut dicamus primo de deſcriptione ſimplicium medicamentorum, qua occaſione monemur addere ſtudium Botanicum, non quod abſolute a Medico ſcitu neceſſarium requiratur, ſed quod ipſi multum proſit, ut videbimus (*a*).

De materia hacce ſimplicium ſcripſerunt plurimi Auctores, qui tironibus & jam provectioribus legendi ſunt. Eos vero ita diſtinguo. Scripſerunt omnino diverſo modo, nonnulli difficili opere rediguntur in concinnum compendium, unde aliquis

(*a*) Alia ſunt officia Botanici inventoris, ſive hominis qui plantarum cognitionem perfectam ambit: alia Medici practici, qui prioris inventa recipit, inque ſuos uſus convertit. Ille prior tenetur, quantum fieri poteſt, omnes in orbe terrarum plantas ita noſſe, ut characterem cujuſque undique teneat, & ut nomen ſpecificum, genericum, claſſicum imponere poſſit cuique, & adſignare ſcriptorum ſynonyma, deſcriptiones, & denique utilitates phyſicas, œconomicas, medicas adjicere. Quare cum plantarum multa millia nota ſint, eæque in diverſiſſimis regionibus naſcantur, nec facile cuique ſub oculos cadant pleræque, & multæ ſibi ſimiles ſint, & ſcriptorum ſæpe confuſæ deſcriptiones, notæ imperfectæ, nomina mala, apparet enormis labor qui incumbit Botanico.

Medicus autem a Botanico recipit definitas jam deſcriptaſque plantas, quarum vires cognitas, vel propriis erutas experimentis ad curandos morbos admoveat. Cum ergo inter millenas ſtirpes vix centum ſint quarum medica vis nota ſit, ſublevatur enormi onere ſtirpium exoticarum plerarumque, muſcorum, fungorum, graminum. In eo vero laborat, quod, niſi methodum teneat, paucæ illæ plantæ, non fere ſupra mille, enormem difficultatem pariant cognituro. Si ſolas enim cognoſcendas receperit abſque methodo, ſigna, ex quibus plantæ dignoſcuntur, compoſita, vaga, imperfecta ſunt. Quare etiam ad eas paucas plantas cognoſcendas methodum quivis Medicus addiſcere tenetur. In ea cuivis ſtirpi adſignatus inſcriptus a natura character, quo inſpecto & ab omni alia planta citiſſime ſeparatur, & ad verum nomen pervenitur. Prima enim inſpectio v. gr. petali rejicit plantas apetalas, & monet ut in petalodeis quæratur: deinde petalorum numerus, fabricæ ſtaminum, numerus & proportio, ducunt ad claſſem & genus, ut inter paucas plantas optio ſuperſit, quæ inter decies mille foret, ſi methodus abeſſet.

liquis compendiaria via materiam Medicam diſcere poſſit; verum alii ita ſcripſerunt, ut nihil omittant de natura ejus rei, quam pertractant; hinc, quando hæc ars addiſcitur, debemus accurate diſtinguere, quinam ab incipiente, quinam a magis provecto legendi ſunt Auctores.

MARCGRAVIUS (*a*) edidit tractatum in 4. Lugduni Batavorum, cui titulum dedit *Materiam Medicam contractam*, qui Libellus eſt ſic digeſtus, ut omnia fere ſimplicia, quæ in pharmacopœis Europæ præſcribi ſolent, certe nomine tenus ibi contineantur; deinde, quod ad characteres notaſque melioris ſuæ & pejoris conditionis deſcribantur; & breviſſima denique eorum hiſtoria, & vires tradantur. Super hoc Opus ſolebat Auctor prælegere, quamdiu Lugduni Batavorum docuit.

Ad hanc rem etiam maxime pertinet SCHROEDERUS in Pharmacia ſua, eodem nempe Tractatu nuper commendato, ad cujus certe ordinem tiro utiliſſimum manuſcriptum ad ſuum uſum compilare poteſt, nam ille ex omnibus optimis Auctoribus locum natalem ſimplicium collegit, tunc adjunxit notas optimas, inde exhibet modum colligendi, adſervandi ea, tandemque vires, quatenus ex ſimplicibus illis dependet, egregie deſcripſit.

Si MARCGRAVIUS legatur cum SCHROEDERO in parte ad ſimplicia pertinente, & colligere animus ſit, quidquid commune habent, & ſic quotidie horam unam aut duas huic labori inpendat tiro, habebitur elegans ſchema materiæ medicæ, quoad ſimplicia.

Scripſit etiam SAMUEL DALE (*b*) *Pharmacologiam ſeu Manuductionem ad materiam Medicam ſeu Pharmaciam.* Eſt Liber in 12. editus *Londini anno* 1693. In eo brevi ſtilo nec divertente a ſcopo proponuntur ſimplicia, ad claſſes reducuntur breviſſime, recenſentur vires, & de notis & characteribus optime & ſummo cum ingenio ſcribitur.

Plurimi alii (*c*) ſcripſerunt, de materie Medica, verum hi tres ſufficere poſſunt pro

(*a*) CHRISTIANI MARCGRAVII *Materia Medica contracta*, variis annis & Leidæ an. 1716. 4. edita, omnia complectitur, quæ ad Pharmaceuticen pertinent, catalogum ſimplicium cum aliquibus notulis: virium generalia ſecundum veterum methodum, formularum rationem & tabulas doſium quæ quamlibet ingrediuntur, diſpenſatorium denique ſive formulas officinalium compoſitionum. Sed nimis breviter deſcribit ſimplicia, & multa nunc addita ſunt a Botanicis & Chemicis, quæ apud ipſum deſideres.

(*b*) *Supplementum* prodiit Londini an. 1705. & totum Opus Londini an. 1710. 12. & Bremæ recuſum eſt an. 1713. 2 vol. 8. Auctius vero recuſum eſt Londini 1737. 4. & vero an. 1739. 4. in qua editione ſupplementum ſuis locis inſertum, nova varia addita, ſynonyma multum aucta ſunt ab ipſo, jam provectæ ætatis Auctore. Continet enumerationem ſimplicium, quæ in Medicinam recipiuntur, valde copioſam, ex Rajanis operibus & Pluknetianis, aliisque nuperioribus ditatam, ordine botanico Rajano diſpoſitam.

(*c*) *In Pharmacobaſano* FLOYERI. Lond. 1691. 8. D. H. habentur etiam minime male plantarum vires ex ſapore & odore determinatæ, cum propriis variis de earum utilitate obſervationibus.

G. E. STAHLII *Materia Medica.* Dreſdæ 1728. 8. Germanice edita ex Codice M. S. Auctoris minime inutilis eſt, quæ fideles cautelas, & vanarum laudium refutationes, & modum extrahendi vires ſtirpium ſapienter tradit. Chryſtallum montanam valde laudat, viribus tamen humanæ digeſtionis duriorem.

J. H. SCHULZE *Materia Medica* poſthuma. Halæ an. 1746. 8. edita, inprimis plantas officinales tradit non abſque utilibus obſervationibus. Rudes errores, v. gr. nomen Cayennæ pro arbore datum, quod inſulæ eſt, Auctori non tribuo.

Verum copioſiores nunc extant materiæ Medicæ Auctores, MICHAEL BERNARDUS VALENTINI, PAULUS HERMANNUS, CASPAR NEUMANNUS, PETRUS POMET, & STEPHANUS GEOFFROI. Eorum primus dictaverat Diſcipulis, *Cynoſuram materiæ Medicæ*, Argentinæ an. 1710. 4.

pro tironibus. Si vero pro dignitate & cum eruditionis laude velimus hanc materiam pertractatam, adire tunc alios debemus.

Ex optimis huc pertinentium Scriptorum eſt GABRIEL FALLOPIUS (*a*) in Operibus ſuis in folio tribus voluminibus, aut uno majore tomo editis. Scripſit Tractatum *de ſimplicibus & materie Medica in Dioſcoridem*, eruditiſſimum & profundæ contemplationis. Scripſit etiam *Tractatum de Aquis thermalibus*, etiam nervoſiſſimum, in quo ex aquis medicatis & aquis thermalibus colliguntur medicamenta; hic Tractatus ſeorſim etiam editus eſt, in Operibus tamen omnibus perinde invenitur. Tertius Tractatus *de Foſſilibus* ejusdem Auctoris habetur, in quo etiam de

4. editam, in qua ſimplicia Medicamenta, ſecundum vires in claſſes diſpoſita, deinde eorum compoſita, formulæque variæ habentur. Pretium addit cognitio rerum, quam per propria itinera Auctor adſecutus eſt. Hoc Opus in immenſum auctum JOHANNIS BOECLERI induſtria an. 1726. & *ſeq.* tribus voluminibus in 4. Argentorati prodiit, ubi vix ulla plantula omittitur, quæ unquam fuerit formulis inſcripta, & hiſtoria ſimplicium undique habetur congeſta.

MICH. BERNARDI VALENTINI *Muſeum Muſeorum*. Hujus prima pars Francofurti 1704. altera ibidem 1714. in folio prodiit. Vaſtum Opus, neque ſola Medica continet, recipit autem totum Opus POMETI, tum varia ex IAEGERO, CLEYERO, RUMPFIO de plantis Indicis, & infinita alia undique congeſta, de conchis, lapidibus figuratis, animalibus variis, technicis etiam omnium generum.

CASPAR NEUMANNUS in *prælectionibus chemicis* totam materiam Medicam complexus eſt, ſatis cautus & verax, novorum inventorum minime ignarus, analyſi ſimplicium adjecta propria. Berolini prodiit 1740. 4.

Denique STEPHANI FR. GEOFFROI Opus brevius eſt & multo certiores habens ſimplicium exoticorum hiſtorias, ex nuperrimis itinerum & rei naturalis Scriptoribus, analyſes etiam, ut alibi dixi, & vires medicatas ex obſervationibus congeſtas.

PETRUS POMET Aromatarius Pariſinus, vir a muſis alienus, ſatis vero ſuarum rerum peritus, origines ſimplicium, loca natalia, ſigna genuinæ aut ſubleſtæ mercis habet. Sed plantarum Icones ſæpe valde rudes ſunt, multaque fabuloſa credulus recepit. Ejus Opus cum titulo *hiſtoire générale des Drogues* prodiit Pariſiis an. 1694. fol. & nuper a filio utilitatibus nonnullis & doſibus auctum 1735 aliquid habet a BOURDELOTIO & aliis.

NICOLAI LEMERI *Dictionaire des Drogues ſimples*. Pariſiis an. 1698. 1714. 4. variis linguis redditum.

Vaſtum etiam Opus materiæ Medicæ ſub nomine *Introductionis in hiſtoriam rerum naturalium & arte factarum* aggreſſus eſt ſcribere J. C. RIEGERUS, quo fuſiſſime omnem undique materiam Medicam erat complexurus; ſed in litera C. Opus ſubſtitit. Hagæ prodiit an. 1742.

Eam vero partem ſolam, quæ ex plantis repetitur, CHOMELIUS tractavit cum titulo *hiſtoire des Plantes uſuelles*, quæ Pariſiis an. 1715. in 2 vol. 12. Deinde Pariſiis 1730. 3 vol. Amſtelod. 1736. in 3 vol. 12. cum ſupplemento prodiit brevis ea & unice in virium enumeratione occupata.

Huc etiam poſthumus Liber TOURNEFORTII, qui ſub nomine *matière Médicale* cura D. BESNIER a morte auctoris prodiit Pariſiis 1717. 12. 2 vol. quo deſcriptiones ſtirpium continentur & vires habentur & formulæ, quas planta quæque ingreditur.

BARTHOLOMEUS ZORN, SIMON PAULI in *quadrupartito Botanico* & plerique Botanici Scriptores, vires etiam plantarum deſcriptionibus addunt.

(*a*) Anatomica equidem quam chemica aut botanica laude magis floruit Vir præſtantiſſimus. Liber ejus *de Medicamentis ſimplicibus* non niſi in primum Librum Dioſcoridis commentatur, quem Ferrariæ interpretatus eſt FALLOPIUS (*Amatus Luſitan. in Dioſcorid* p. 322.) neque ab ipſo Auctore editus eſt, ſed a Diſcipulo aliquo poſthumus prodiit. Liber de *Aquis thermalibus* ab ANDREA MARCELINO editus, ejuſdem eſt conditionis, natus ante tempora verioris Chemiæ & Aquarum medicatarum Italiæ hiſtoriam ſecundum ſæculi ingenium continet: ſtillicidium etiam deſcribit. Liber de *Metallis & Foſſilibus*, qui Venetiis an. 1564. 4. primum prodiit, editore eodem, veterum deſcriptiones cum ipſis naturalibus comparatas tradit. Liber de *Purgantibus ſimplicibus* multum equidem habet ratiocinationis, ſed effectus tamen veros, in artis exercitio a FALLOPIO compertos, hinc fideles tradit.

de illis omnibus optime & eleganter dicit; hinc, qui emunt Libros, eruditiorem diſſertatorem ſuper hiſce rebus non invenient, quam hunc Auctorem nunc maxime commendatum.

Qui pleniſſimam hanc hiſtoriam deſiderat, legat DIOSCORIDEM *cum notis* MATTHIOLI (*a*) *ex editione* CASPARI BAUHINI, habebit, quidquid optare

(*a*) DIOSCORIDIS de *materie Medica L. V. ejus alexipharmaca* & *theriaca* infinitis locis prodierunt prioribus ſæculis, nunc enim fere negliguntur veteres. Prima eſt editio Aldina an. 1499. Deinde Latinam verſionem edidit JOHANNES RUELLIUS Pariſiis an. 1516. fol. qua plerique uſi ſunt. MARANTA tamen in præf. ſe deceptum eſſe queritur. Alia cum HERMOLAI BARBARI erudito corollario, eodem anno Venetiis edita eſt in folio; ſed & ipſe naturam non eſt indagatus. Anteriorem autem eam editionem eſſe lego in GIORN. de LETTERAT. T. XXVIII. & abſque anni indicatione. Corollarium ejusdem viri cum MARCELLI VERGILII editione Argentoratenſi editum eſt. Aliam vero editionem MARCELLUS VERGILIUS Florentiæ edidit 1523. fol. & Coloniæ 1529. fol. antiquo uſus codice M. S. ſed grammaticus qui non ſtirpium adeo cognitionem quam genuinam lectionem adjuverit, aliam iterum JANUS CORNARIUS notis etiam adjectis Baſil. an. 1557. in folio edidit. Aliam ANDREAS LACUNA, parum verſatus in Botanicis, J. BAUHINI judicio I. p. 529. Alii certatim eo ſæculo in Dioſcoridem commentati ſunt, ut GUALTERUS RYFF. Francof. 1543. fol. Tum AMATUS LUSITANUS primo JOH. RODERICI de CASTELLO ALBO nomine, deinde ſuo, qui *enarrationes in Dioſcoridem* edidit 1557. Venetiis in 4. etiam Argentorati 1554. 4. & Lugduni 1558. cum Fuchſii iconibus excuſas. Is Judaicus homo Pharmacopoliis fere uſus eſt, aliqua tamen ex nuperis inventis ejus ævi bona habet. RONDELETII prælectiones in Dioſcoridem TOURNEFORTIO dictæ (Iſagog. p. 31.). numquam prodierunt. In Dioſcoridem etiam breves, ſed utiles *caſtigationes* dedit JACOBUS GOYPYLUS in editione Græco-latina, Pariſ. 1549. 8. in qua RUELLII habetur verſio, quam editionem omnibus præferunt CAMPII.

DIOSCORIDES ipſe penus prima eſt virium, quales noſtro ævo plantis adſcribimus, & quæ fere eædem nunc ſolent in ſtirpibus poni, quas iisdem cum nominibus DIOSCORIDES conjunxerat, nominibus inquam, cum in plurimis ſit incertiſſimum, an easdem, an diverſiſſimas plantas iis deſignaverit nominibus hic Auctor, quæ nos ad plantas nobis notas adſcribimus. Vir cæterum militaris, qui fama potius quam propriis experimentis uſus eſt, nec modum, quo medicamenta adhibenda eſſent, expoſuit, neque morborum, quibus prodeſſent, diſtinxit ſtatus & cauſas. Deſcriptiones pleræque leves & ſuperficiales & per comparationes dedit, quæ ab ignoto ad ignotum remittunt. Vixit ante Plinium potius, cum pauciores plantas habeat. Opera omnia DIOSCORIDIS abſque iconibus optime Græce & Latine habentur ex JOHANNIS SARACENI editione an. 1598. Francofurti in fol. edita, niſi quod ad naturam notaſque nobis plantas nos non ducat. Liber de *alexipharmacis & theriacis*, qui vulgo pro VI. numeratur, ſuſpectus fuerat, ſed a conjectura ſua ipſe receſſit LAMBECIUS *Comment. de bibl. Vindob.* L. VI. P. 2. p. 146. ob præfationem ad AREUM & ſtyli ſimilitudinem. Deinde *parabilium* L. II. a JOHANNE MOIBANO verſi, & a C. GESNERO editi Argentinæ an. 1565. 8. ſecundum morbos medicamenta ſimplicia collocata habent. Eos, aliis ſuſpectos, pro legitimis habet CASAUBONUS. Manuſcriptus cæterum codex in Cæſarea bibliotheca latet antiquiſſimus, Juſtiniani ævo ſcriptus & anno forte 505., a cujus tamen iconibus non multum ſpei eſt, ſi ex iis æſtimandæ ſunt, quas DODONÆUS paſſim ſculptas dedit, & ex Mandagora, quam ſolam icone expreſſit LAMBECIUS. Ejus codicis fuſiſſimam deſcriptionem dedit PETRUS LAMBECIUS L. II. C. VII. p. 489. a. ex qua apparet, non ipſum Opus eſſe, ſed compendium alphabetico ordine digeſtum, excerptum vero ex Dioſcoride, unice plantas tradens. Alium vero ſimilem codicem, ſed hujuſmodi, qualis vulgo extat, continet ea Bibliotheca. Eum reliquerat nimio pretio abſterritus apud Judæum AUG. A. BUSBEQ in fin. Epiſt. alium Neapoli apud S. JOHANNEM CARBONARIUM COLUMNA vidit, cum egregiis, ſiquidem eas laudat, figuris. Fratres porro CAMPII recenſent quinque codices M. S. DIOSCORIDIS, & præferunt ALDINUM, Paludani ajunt peſſimum eſſe, CORNARIANUM poſt ALDINUM [Spicileg.] p. 56. ſeqq.

Quod nunc commentatores attinet doctiſſimus equidem CORDUS eſt, ſed brevis, GUALTHERUS RYFF nihil de ſuo adtulit, jam CONRADO GESNERO obſervante (in præf. ad. CORDUM & TRAG.) figuras ex EGENOLPHIANIS. JANUS CORNARIUS naturæ parum curioſus ex Libris explicavit Libros. SARACENUS doctus vir inprimis ex aliis veterum locis comparatis Dioſcoridem illuſtravit

tare poterit circa hoc negotium, etiamſi eam rem deberet pertractare pro munere Profeſſoris, in eo tamen Libro haberet quocunque indigeret, & nihil certe ultra ſperare poteſt, ſi habeat illum Librum ex recenſione CASPARI BAUHINI (*a*), qui vir fuit eruditiſſimus, tam quoad ſententias veterum, quam neotericorum, ſua addidit, & caſtigavit omnia ſummo cum rigore, ita ut inde confecerit Librum in folio, & plus quam 110 figuras addiderit, adeo ut pro perfectiſſimo Opere de deſcriptione materiei Medicæ jam habeatur, illoque ideo ad hanc rem carere nemo poterit.

Huic eruditiſſimo Operi addere poſſumus CLAUDII SALMASII *Exercitationes Plinianas in SOLINUM & CAIUM PLINIUM* (*b*). Hoc Opus Lugduni Batavorum & Pariſiis, an. 1642. editum eſt, & eſt eruditiſſimum, continet quidquid apud veteres hiſtoricos, poetas, &c. de materia Medica invenitur; verum etiam hoc fatendum eſt; errores ineſſe plurimos, doctiſſimus enim vir fuit, ſed minime Botanicus, ſcripſitque de plantis, quas nunquam viderat.

AGRICOLA in folio etiam eſt optimus Auctor *de hiſtoria Metallifodinarum* quod ad Simplicia.

Hi Auctores ſunt, unde fatendum eſt, nos omnia hauſiſſe, quæ de hac re hodie traduntur.

Sufficiunt ad hoc ſtudium hi inprimis Auctores, ſi legantur ordine recenſito, & deinde ex iis Medicus compendio excerpſerit accuratiſſime, quidquid proprie ad ſcopum Medicum pertinet. Quando Medicus vult multa habere perſpecta de Abſinthio, videat MARCGRAVIUM, is dicet ejus proprietates & qualitates: verum ſi velit ſcire, an ſit eadem planta, de qua PLINIUS ſcribit, ſub eo nomine, eruditiores Auctores tunc adeat, & legat MATTHIOLUM in DIOSCORIDEM ex recenſione BAUHINI, qui vir eam plantam correxit in DIOSCORIDE MATTHIOLI, & vobis dicet, quid agendum ſit, ut habeatur, & cognoſcatur verum Abſinthium Ponticum veterum. Hinc neceſſario debent tirones in uſum ſuum in com-

illuſtravit magis quam ex plantis. RUELLIUS & VERGILIUS, ut alias dictum, antiquorum ſcriptorum longe quam plantarum gnariores fuerunt. AMATUS neutra laude clarus. P. A. MATTHIOLUS Libros Arabum & recentiorum in numeratis habuit THEOPHRASTUM, NICANDRUM, alioſque Græcos, apud quos ſparſa de plantis monumenta extant, vix adtigit. Plantarum cognitione neque valde excelluit, neque tamen fuit penitus ignarus, certe eo ſæculo. Id vitium commiſit maximum, quod & imponi ſibi ſit paſſus, & aliis impoſuerit. Primum vitium fecit, ut multas ab aliis communicatas ſecum fictitias plantarum icones Operi inſeruerit: alterum, ut ad deſcriptiones veterum finxerit & diſtorſerit paſſim figuras, & mera figmenta pro veris plantis obtulerit. Sed non ideo abſque uſu eſt grande hoc Opus, & multa experimenta continet, & cognitionem plantarum inſigniſſime majorem ea, quæ in MANARDO, RUELLIO aliiſque vetuſtioribus fuit, & DIOSCORIDIS pleraſque ſtirpes declaravit additis iconibus, & ipſe alpinas aliquas ſuis locis legit. Modeſtior etiam in veterum plantis definiendis fuit, etſi cæterum plurimum ſibi ipſi tribuat. Obiit an. 1577. annos natus 77. RAS. *Topogr. obſ.* 389. 390. poſtquam magnam partem vitæ partim in Bohemia, partim in Comitatu Gorizienſi vixerat.

(*a*) CASPAR BAUHINUS Matthioli Opera junctim edidit Baſileæ 1598. fol. addidit ſtirpibus icones Tabernæmontani & de ſuis, quas BOERHAAVIUS citat, nomina aliorum ſcriptorum ſubjunxit & ſpecies ejuſdem generis alias. In errores etiam MATTHIOLI & figmenta animadvertit, utilis utique Auctor, ſed quantum remotus a plena hiſtoria materiæ medicæ! cui plus altera medietate novarum ſtirpium & minerarum a Dioſcoridis ævo acceſſerit. Huic editioni etiam epiſtolæ MATTHIOLI ſubjectæ ſunt, quæ ſeorſim prodierant Pragæ 1561. fol.

(*b*) Alibi diximus, conſentiente ibi BOERHAAVIO, SALMASII Opus ad conciliandas opiniones veterum *concordantiæ* loco eſſe poſſe, ad naturam autem minime ducere, neque ſtirpes veterum cum iis quas nos experiendo cognoſcere didicimus, ullo modo revocare.

compendium redigere materiam Medicam ex iis Auctoribus, nempe breviſſimo verbo excerpere, quale ſit ſimplex veterum, & videre, an conveniat cum deſcriptione recentiorum; ita denique certi erunt de pharmacia veterum, utendum etiam eſt DALEO, in quo veteres cum recentioribus breviſſime comparantur.

Si vero præter generalem hancce materiæ Medicæ contemplationem, deſiderat præterea tiro Medicus cognoſcere rem Botanicam ſingulatim, ſuper hac re dabo conſilia. Primum eſt (*a*), ut eligat Magiſtrum, viva voce, & digito indice monſtrantem quamlibet herbam, nunquam vero incipiat ab Auctoribus legendis.

Si intelligamus per Botanicam cognitionem ſenſibus acquiſitam omnium plantarum, quæ inventæ, detectæ, & cognitæ ſunt, tunc hæc ars ad Medicum non pertinet, nam poteſt aliquis perfectus eſſe Medicus, licet neſciat, quot ſint v. gr. plantæ Africanæ, Americanæ, &c. ſufficiet Medico ſcire, quid cognitum ſit hoc tempore ad uſum Medicum; hinc ſufficient forſan 100. vel 200. plantæ, quas ſi noverit Medicus diſtinguere a reliquis, habebit, quod ſufficiat. Verum, qui dedignatur eam cognitionem ſtirpium, quæ ſatis ſit Pharmacopœo, & vult omnes cognoſcere plantas notas, is demum Botanicam ſcire vult: id autem tunc ſtudium non tam proprie ad Medicum, quam ad hiſtoriam naturalem pertinebit. Quid enim juvat Medicum, ſi deſcribuntur tot ſpecies Tuliparum, Hyacinthorum? nihil quidem. Non tamen ideo, ſi cognoſcatur planta aliqua per generalem doctrinam Botanices, mereretur repudiari. Si vero Medici, qui animum ſuum huic ſtudio unice dederunt, ægre ſui inſtituti inveniunt legitimam, niſi eam, quam nunc dicam, adferant rationem. Plurimæ plantæ deſcriptæ ſunt apud veteres, & apud HIPPOCRATEM nonnullas invenimus. Quando nunc Medici harum dictarum plantarum volunt effectum cognoſcere, oportet utique, ut eas notas habeant. Veteres enim eas cognoverunt, alioquin non potuiſſent in uſum revocare. Verum non ſufficit cognoſcere nomen; ſi velles HIPPOCRATIS aliquam herbam mihi cognoſcendam exhibere, non ſufficeret, ſi mihi obtruderes plantam eodem nomine donatam a recentioribus; verum requirerem, ut tutus adfirmares hanc eſſe veram plantam HIPPOCRATIS, & tuas rationes adderes. Et ſi diceres, en Abſinthium HIPPOCRATIS! deberes prius cognoſcere omnes ſpecies Abſinthii, & ita diſtincte cognoſcere, ut ſcires, quænam ſpecies eſſet Abſinthium HIPPOCRATIS; en hæc eſt tota ratio, cur omnino plurimi Medici Botanicæ totos ſe dederint, nempe ut ingenio ſuo diſtinguerent omnes herbas, & recte cognoſcerent, quænam plantæ eſſent veterum. Horum primus fuit FABIUS COLUMNA (*b*).

Ex

(*a*) De ea methodo alibi ſcripſi, qua pervenitur ad cognitionem ſolidam ſtirpium. Princeps opera ponenda eſt in colligendis ſtirpibus, quarum ſi plurimas & ex diverſiſſimis regionibus potuerimus comparare, plurimum adjuvabitur ſtudium. Triginta veronicæ ſpecies ſi coram habuerim, facilius certe determinabo ſingulas, quam ſi decem tantum in collectione fuerint, quas oporteat cum triginta deſcriptionibus conferre Earum omnium recentium characteres ſolicite deſcribere oportet. Deinde methodus tenenda eſt aut naturalis, aut certe aliqua, & ex ea methodo plantas ad genera reducere neceſſe eſt. Species vero denique determinabimus, quando plantas ſiccas, auctas deſcriptione floris in recente planta facta, ſecundum methodum naturalem, cum deſcriptionibus & figuris optimorum Auctorum comparaverimus, donec per ſuas quæque notas ſingulæ noſtræ plantæ cum ſingulis Auctorum plantis unitæ fuerint & confluxerint. Si Præceptore, quæ rariſſima fortuna eſt, in tanto Botanices neglectu, frui licuerit, magnum erit laborum compendium, inprimis in magnis familiis, quarum difficillima ſolet eſſe tironi æmulatio. Verum quum PRÆCEPTOR hic præeat in exponenda bibliotheca Botanica, liceat in labore gratiſſimo ſequi virum optimum, deque Scriptoribus rei herbariæ paulo uberius, & cum ſincero judicio ſcribere, quod ex ipſis Scriptoribus perlectis natum ſit.

(*b*) Sæculo XVI. plerique Botanici, maxime priores, id unicum ſibi ſtudium fecerunt, ut plantas inve-

Ex viva voce docentis Magiſtri, qui nomina det plantæ, & digito indice eas demonſtret, debet tiro Medicus Botanicam addiſcere, nunquam incipiendo a lectione Auctorum; eo enim modo hanc ſcientiam addiſcere nunquam poterit. De induſtria hoc monitum repeto.

Nam licet viderit tiro plantam cum figura (*a*) apud Auctorem aliquem, non poterit cognoſcere, an ſit eadem ac veterum planta, omnes enim figuræ recentiorum Opera ſunt, ſi excipias figuras in DIOSCORIDIS vetuſtiſſimi manuſcripto codice, qui in Imperatoris Bibliotheca ſervatur; nam antiquis figuris caremus, neque ullam apud THEOPHRASTUM habemus, niſi forte in ejus manuſcriptis codicibus.

Ergo tironem oportet diſcere apud Magiſtrum docentem, & horum ſimilia præcepta accipere:,, hæc herba, quæ vocatur ex. gr. Abſinthium, eſt hujus figuræ, & hujus ſapo-

invenirent, quibus veterum nomina congruerent. Neque certe immerito. Ridiculum enim eſt, in medicas formulas recipere v. gr. Epithymum, & iis deſtinare indicationibus Medicis, ſi id Epithymum diverſum eſt ab Epithymo veterum: miraculo enim foret ſimile, ſi alia planta vires haberet easdem. Verum ſenſim receſſum eſt ab hoc ſtudio. Nimis ſenſerunt rerum gnari, deſcriptiones veterum fere omnes imperfectiſſimas eſſe a colore, a comparatione, a rudi foliorum aut caulium figura deſumtas: accedere difficultati, quod Veteres ſtirpes Græcas, Syriacas, aliaſque calidarum regionum cognitas habuerint, quæ nobis exoticæ ſunt, & parum notæ. Incepit ergo remittere de hac curioſitate CLUSIUS, & eum potius ſibi finem ponere ut ſtirpes a DEO creatas ita deſcriberet & depingeret, ut ab omni curioſo homine poſſent adgnoſci. FABIUS equidem COLUMNA renovavit ſtudium explicandorum veterum, motus miro deſiderio inveniendæ plantæ, quæ morbo ſuo mederetur, & dicitur laboris ſui præmium tuliſſe, etſi JANUS PLANCUS ſuſpicatur, infidelem fuiſſe medelam & ſeniori COLUMNÆ recidivum morbum omnem animi vim oppreſſiſſe. A COLUMNA vix cogitatum eſt de veterum plantis. PETRI BELLONII, JOSEPHI TOURNEFORTII, & aliorum in orientem itinera auxerunt deſperationem, cum neque eo, raro & pretioſo labore Helleborum, aut Seſamoides, aut Centaurium majus, aut alias veterum plantas definiri poſſe appareret. Sed non ideo inutile eſt ſtudium. Medicamenta pleraque & præcipua ſunt ex vegetabilibus. Opium, Cortex Peruvianus. Ut plantas Medicas curationi adhibeat Medicus, debet eas cognoſcere. Sed ſtirpes unius generis omnes cognoſcere oportet, aut nullam. Inter triginta Hieracia numquam firmiter *murorum* illud Hieracium cognoſci poterit, niſi cognitis adfinibus omnibus. Adde quod cultus Botanices accuratior augeat medicamentorum potentium numerum, debilium minuat. Obtulit Botanica Medicis ſtirpes efficaces, & in ſuo genere principes, Abſinthium alpinum, Bidentem, Scordium, Hippocaſtanum, Meliſſophyllum, Orchidem, Millefolium nobile, tot alias ſtirpes, quæ ſingulæ aut ſuas proprias vires habent, aut vulgatis ſpeciebus ejuſdem generis præſtantiores. Si nondum in Praxin Medicam aut ſatis communiter aut ſatis confidenter ſunt receptæ, Medicos eſt cur accuſes, non Botanicos. Infinitos etiam errores ex pharmacopolis lux Botanica diſpulit. Ejecit ex officinis Iridem paluſtrem pro Acoro venalem, Polygonatum pro Helleboro, Lychnidem arvenſem pro Nigella, & venena pro medicamentis, aut inertes plantas pro heroicis dedocuit adhibere.

(*a*) Figuræ apud veteres imperfectæ valde & fere inutiles fuerunt, ipſo dudum arguente PLINIO, & confirmante codice Cæſareo. Rudiſſimas etiam invenies in JOH. CUBÆ horto ſanitatis. Primus ad naturam aliquas depictas dedit civis meus OTHO BRUNFELSIUS, ſenſim vero artificium perfectione crevit. Circumſcriptiones FUCHSIUS caſtigatiores dedit, flores plantaſque primus GESNERUS. Deinde fide iconum & ſpecie inclaruerunt CLUSIUS, JOACHIMUS CAMERARIUS, FABIUS COLUMNA; JACOBUS ZANONI (Indicis exceptis), HORTI MALABARICI AUCTORES, MARCHANTIUS, PAULUS HERMANNUS, & inter nuperiores RIVINUS, JOHANNES JACOBUS DILLENIUS, qui propria manu pinxit & ſculpſit; JOSEPHUS PITTON de TOURNEFORT, SEBASTIANUS VAILLANT, pictores CODICIS ICONUM REGIARUM, D. EHRET in horto CLIFFORTIANO & iconibus in Anglia prodientibus. Meas, fides non deſtituit, æſtimare nolo. Utilitas iconum quoties bonæ ſunt, ſumma eſt, unica enim inſpectio imaginem animæ imprimit longe meliorem longiſſima deſcriptione, quæ ipſo tædio legenti fit inutilis. Plantas, quibus unica ſpecies vel paucæ certe genus componunt, ſubito ex iconibus cognoſcere facile eſt. Si genera compoſita fuerint, juvabit addidiſſe bonæ iconi brevem deſcriptionem & notam diſcriminis.

ſaporis, &c." Ubi addidicit nempe facies illas ſtirpium, & curioſius vult videre, an Magiſter bene docuerit, ibit in hortum Botanicum, cum ſuo DIOSCORIDE (*a*) ſeu alio Auctore, & videbit, an conveniant characteres cum iis, quos dedit Magiſter; ita faciet, ut ſtudium, quod alias difficile videtur & confuſum, facile & diſtinctum reddatur.

Explicui nunc, qualis cognitio herbarum requiratur exquiſite ad ſtudium Medicum, quomodo nempe ille Medicus, qui officinales hodie dictas plantas tantum novit, poſſit quidem inquirere, & experimenta capere de earum virtutibus, neutiquam vero ſcire, an ſint eædem, quas deſcripſit vetuſtas, ut aptas ad ſanandos nonnullos morbos. Verum, ſi quis velit hanc etiam partem Botanices tenere, totum utique ſyſtema (*b*) Botanices addiſcere debet, non enim aliter eo perveniet, ut ſciat, an plantæ cujuſque nomen a veteribus datum ſit. Adeoque, ne oneremus nos maximo labore, credo ad praxin medicam non opus eſſe cognitione totius Botanices, etſi ad rem medicamentariam veterum bene cognoſcendam hæc cognitio abſolute requiratur.

Ille, qui ſequitur methodum Magiſtri indicantis, ſequitur optimam eo ipſo viam ad ſtudium Botanicum, & omnia eo pertinentia addiſcet accuratiſſime. Si vero optimus Magiſter, bonam methodum ſecutus, ipſi non contingeret, ut plerumque fit, tunc oportet cognoſcere pauciſſimis, quænam ſint elementa ſic dicta Botanica, & fundamenta methodi.

Methodus doctrinæ plantarum vocatur inſtructio, juxta quam plantæ, hactenus cognitæ, optime in memoria retinentur, & novæ detectæ, quales quotidie innoteſcunt, facillime ad veteres cognitas referuntur. In hac methodo opus non eſt, ut explicentur vires herbarum, nam cum ad Aconitum revoco Anthoram, ſalutiferam herbam, non putandum eſt, me Anthoram eo referre, quia eaſdem habeat vires. Procul abeſt, nam, ſi Napelli exhibuerim radicem, occidet hominem, quod non facit Anthora (*c*). Ita porro quoque Solani ſpecies eſt Belladonna dicta, letalis & furioſa herba, cum Solanum (*d*) officinale dictum, multum ab ea differat, habet enim refrigerandi vim gratiſſimam, unde in ſummo æſtu gratiſſimum refrigerium perſentiſcunt ægri, a Belladonna vero rabies excitatur, quæ plerumque ſumma cum anxietate hominem occidit.

Adeoque non putandum eſt per ſuum ſyſtema Botanicos voluiſſe tradere cognitionem virium plantarum (*e*). Sed cum infinitæ ſint plantæ, aut certe ſupra 11000, impoſſi-

(*a*) Fruſtra certe in excurſionibus circumferet DIOSCORIDEM, vagum illum abſque characteribus Auctorem. Sed JOHANNEM BAUHINUM domi conſulat, ibi reperiet cumulate collecta veterum loca cum ſapientis viri cenſura conjuncta.

(*b*) Ne tunc quidem eruet ſtirpes veterum: nunc etiam minus poſtquam nomina Pliniana & Dioſcoridea LINNÆUS ad nova genera arbitrario jure deſignanda adhibuit, abſque ullo ad aliquam veteris novæque ſtirpis analogiam habito reſpectu.

(*c*) Anthoram & ipſam ſuſpectam eſſe alibi ex FRIDERICI HOFMANNI, & aliorum obſervationibus adduximus. *Enumer. Stirp. Helveticar.* p. 313.

(*d*) Solanum hortenſe non abſque vi venenata eſſe eodem loco ex idoneis Auctoribus confirmavimus. Non ideo non vera ſunt, quæ obſervat PRÆCEPTOR. Nam dulces Ranunculos inter acres, inſipidos Tithymalos inter acerrimos, reperiri certum eſt. Longe tamen plerumque vires ſequuntur adfinitatem, ut totarum claſſium conſentientes poteſtates Medicas pridem in *Philoſophicis Tranſactionibus* JACOBUS PETIVER n. 255. & nuper in *fundamentis ſuis* CAROLUS LINNÆUS in regulæ formam conſtituerit C. XII. n. 336. *ſeqq.*

(*e*) Generum & ſpecierum diviſionem veteres vix tenuerunt. Pauca exempla ſunt, plures eos ſub eodem nomine conjunxiſſe ſpecies, & tunc numero inprimis uſi ſunt, in quo nulla nota ineſt diſcriminis.

impoſſibile eſt nomen ſingulare iis omnibus dare, & tamen oportet imponere nomina, quibus una ab altera dignoſcatur, ut adeo neque plantæ abſque nominibus vagarentur, neque obrueret memoriam nominum multitudo. Botanici nomen primum generale dederunt ex notis in foliis & floribus & fructibus poſitis, omneſque plantæ, quæ in his partibus eumdem characterem habent, ad idem nomen referebantur. Deinde addiderunt adjectivum aliquod, quod diſtinguit unam plantam ab alia, uti v. gr. in Solani genere plures plantæ ſunt, quæ hoc nomen generale Solani habent; nam unam ſpeciem voco Solanum ſoporiferum, alteram ſpeciem Solanum ſcandens, *&c.* In noſtro adeo exemplo nomen Solani ſignificat genus, cui additur adjectivum, quod ſpeciem diſtinguit (*a*).

Nunc vero quæritur, unde hoc nomen repetendum ſit; &, cum nomen non detur ut explicetur virtus, ſed, ut retenta facie unius plantæ reliquæ ad eam revocentur; optimum omnino eſt Syſtema TOURNEFORTII, quoties tantummodo nomen plantæ imponendum eſt (*b*).

Videamus nunc nominationis fundamentum; nomen unice deſignat, convenientiam

ſcriminis. Primus, qui plantas aliquot, ex convenientia in flore & fructu in idem nomen docuit conjungere, CONRADUS fuit GESNERUS *Epiſt.* p. 39. *b.* Conf. noſtrum de hoc viro inter Phyſicos elogium.

(*a*) Abſque ſyſtemate Botanicen addiſcere impoſſibile eſt, quidquid contradicant harum rerum ignari C. HOFMANNUS & HIER. FANTASTI in *Giorn. de Letter*, Tom. XVII. p. 249. Nulla memoriæ felicitas ſufficeret retinendis notis diſcriminis, tot millium plantarum, ſi cuivis ſuum nomen eſſet, neque multæ uno comprehenderentur vocabulo. Hæc enim ſumma utilitas eſt methodi, quod nominum numerum inſigniter contrahat, & hæc ipſa nomina per conſpicuos characteres in claſſes uniat, adeoque modum doceat, quo ex inſpecto flore & fructu quamvis obviam plantam primo ad ſummam, deinde ad inferiores claſſes reducere, tandem genus ipſi ſuum adſignare poſſimus. Specificum demum nomen diſcitur ex longe faciliori paucarum ſtirpium comparatione, quæ unius generis ſunt.

(*b*) Methodus TOURNEFORTIANA a flore & a fructu deſumta eſt. Flos autem in eo ſyſtemate præcedit. Ex flore ſecundum figuras perennitatem, numeros, & affinitates, TOURNEFORTIUS claſſes conſtituit. Ex figura flores fecit campaniformes, rotatos, infundibuliformes, hypocrateriformes, caryophyllæos, roſaceos; ex affinitate liliaceos; ex numero tetrapetalos; &c. ex perennitate apetalos. Arbores a plantis reliquis ſepoſuit, eas a fructu diſpoſuit. Generi cuilibet ſuam præfixit iconem, quæ florem fructumque exhiberet, de aliqua ſpecie ſumtos. Stirpes in methodum digeſſit plures, quam priores Botanici, ex itineribus Hiſpanicis, Græco, Aſiatico, ex PLUMERIANIS. Non facile ſtirpes veterum repudiavit, & CASPARI BAUHINI plantas repetiit, non quod vidiſſet unquam, ſed quod nollet tantum virum deſerere. Varietates non conjunxit, ſed ſubjecit tamen veræ ſpeciei. Synonyma pauca, & fida, adjecit. Methodum naturalem, quantum potuit, conſervavit. Hinc Liliaceorum genus ex floribus omnis figuræ & numeri compoſitum, hinc Papilionaceorum. Primus genera firmius conſtituit, apud ipſum RAIUM laxa vagaque. Structuram florum numero prætulit exemplo Caryophyllatæ, Pulſatillæ, Sedi [*de optim. method.* p. 24. 25.]. Hæ fuerunt viri laudes. Sed non ideo adeo facile eſt, hujus Syſtematis ope plantas continuo determinare. Arbores primo a plantis humilibus incommode ſejunxit JOSEPHUS, & contra ſyſtema proprium, ut in Papilionaceis, adeo flore & fructu ſimilibus, a ſola ſtatura ſeparatis apparet. Deinde figuras aliquas florum parum diverſas conſtituit, ut Hypocrateriformes ab Infundibuliformibus, a Roſaceis Caryophyllaceos. Aliqua genera valde imperfecte tractavit, ut Cryptogamiam, Gramina. Deſcriptiones characterum genericorum nimis dedit ſimiles ſui, & plenos repetitionibus, quæ non ſatis definiant characterem, niſi a figuris juvarentur, exemplo definitionum floris roſacei, quem floribus tribuit adeo diverſo numero petalorum præditis: neque cum eo auxilio ſatis definiti ſunt characteres, ut ex iis facile ſit plantas v. gr. Verticillatas, Tetrapetalas, Siliquoſas, Cardui ſpecies, &c. ad ſuum genus referre. Nomina minime ſcientifica, & inutilia, conſervavit. Hæc vitia ſunt, quorum cum pleraque a LINNÆANO ſyſtemate abſint, factum eſt, ut undique deſeratur TOURNEFORTIUS, cujus veras tamen laudes alibi repetemus.

nientiam inter quaſdam plantas, propter proprietates nonnullas, quibus conveniunt, v. gr. Solanum habet florem monopetalum multifidum; piſtillum convertitur in baccam mollem rotatam; fructus eſt bacca membranacea pulpoſa, foeta ſeminibus compreſſis & ovatis; hinc jam nomen illud Solani datur plantæ, cui dictæ notæ conveniunt, non vero ei plantæ, quibus virtus Solani convenit.

Si nunc nomen plantæ habetur, tunc facile, quoties videmus plantam, his datis notis inſcriptam, licet nondum noverimus, qualis planta ſit, ſcimus eam pertinere ad Solanum; ſumimus ergo indicem, quo ſpecies quam plurimæ continentur, & inquirimus per omnia Solana. Pone nunc illam plantam, de cujus nomine ſpecifico inquiris, præter dictos Solani characteres, eſſe flore Borraginis & ſpinoſis foliis, video certe in indice plantam exiſtere inter Solana, cui hæ notæ in nomine tribuantur, & concludo, id nomen meæ Solani ſpeciei competere. Si vero aliquid aliud habet, quod in Solanis, in indice meo deſcriptis, non invenitur, erit nova ſpecies, referenda ad genus Solani.

Sic nunc videamus etiam methodum practicam, qua plantæ ad genera ſua revocentur.

Genera a TOURNEFORTIO deſcripta ſunt fere 700. ad ſummum, ſi nunc unius cujuſque generis nomen noverimus, cum fundamento, ob quod hoc nomen accepit, facile erit plantæ inventæ nomen dare ex characteribus. Si inveniam plantam, quæ calicem decaphyllum, florem roſaceum pentapetalum habuerit, cujus fructus ex piſtillo oriatur, ſitque factus pulpa molli carnoſa, in qua multa ſemina ſunt, poſt unum florem, quis non Fragariam eam vocabit, quia in ſyſtemate generali TOURNEFORTII vocatur eo nomine Fragariæ ea planta, cui hi characteres adſunt.

Ergo ſufficit 700. nomina generum in memoria habere, atque tunc quamcunque viderim plantam, eam facile revoco ad id genus, cui TOURNEFORTIUS definitum per ſuas notas nomen dedit. Si adeo memoria hæc 700. nomina ferre poſſit, eorumque notas, ſyſtema Botanicum tenemus memoria.

Si rogas, quænam methodus Botanica optima ſit? omnis methodi ſcopus eſt, levare memoriam, & plantam quamlibet facile redigere ad ſuum locum; ergo ſyſtema eſt optimum, quod ad hunc finem facillime ducit.

Si jam inquiramus facillimum (*a*) omnium ſyſtema, inveniemus in methodo TOURNEFORTII pauciſſima nomina dari, & tamen plantas ita diſtingui, ut facile poſſint ad data nomina reduci, quæcunque plantæ inventæ fuerint; ſed ea methodus, quæ omnes plantas ad genera pauciſſima reducit, & tamen redigit omnes, ea optima eſt, nam requiritur tantum memoria, & revocatio plantarum ad digeſtas claſſes. Nunc cum TOURNEFORTIUS omnes claſſes plantarum ſeu genera ſecundum flores ſuos & fructus diſtinguat, & ad pauciſſima nomina ſeu genera revocet, omnes certe plantæ, quæ definitum fructum & florem habent, ad definitum, huicque figuræ reſpondens genus facile revocantur. Si nunc quæratur, an hoc ſyſtema perfectiſſimum ſit, hoc eſt, an ad pauciſſima & diſtinctiſſima genera plantas revocaverit TOURNEFORTIUS? nondum licet reſpondere, nam certe

(*a*) Facillimum ſyſtema eſt, in quo notæ generum optime definiuntur ſive eæ complexæ ſint, ſive ſimplices, dum certitudinem habeant, neque deſtituant utentes eo filo. Ab hac laude TOURNEFORTIANUM longe abeſt, nimis vagum laxumque. Sed ipſe BOERHAAVIUS eo tempore, & cum ederet primam editionem catalogi horti, propior TOURNEFORTIANÆ methodo, cujus omnia genera recepit, receſſit ſenſim, & ad methodum quidem HERMANNIANAM, ita tamen ſtirpes propoſuit, ut nullam notam neglectam vellet, atque adeo ad methodum naturalem deflecteret.

certe non ſufficiunt unius Auctoris vires, ut omnino abſolvat omnia, hactenus tamen TOURNEFORTIUS eſt optimus in his Auctor, & viam facilem monſtravit.

Ergo, ſi velimus addiſcere principia Botanica, hoc eſt leges, juxta quas plantæ ad diſtinctiſſimas, & facillimas claſſes, & juſtum locum referri poſſint; legatur præfatio TOURNEFORTII in ultima ejus Operis editione; & *Appendix poſt elementa ejus Botanica* (*a*), ubi explicuit omnem diverſitatem florum & fructuum, & terminos artis quibus utitur. Si hæc duo legerimus, quod intra ſpatium duorum vel trium dierum fieri poteſt, omnia ſcimus quæ TOURNEFORTIO intelligendo ſufficiunt, reliquum erit tantum index legum, juxta quas hoc ſyſtema condidit.

Methodus, quam ſecutus eſt JOHANNES (*b*) RAJUS, omnino etiam digna eſt, quæ cognoſcatur. Lis ingens exorta eſt inter duos principes Botanicos elapſi ſæculi: JOHANNES RAJUS id habebat propoſitum, ut putaret fundamentum ſimilitudinis, non ab una & duabus notis, ſed ad omnibus eſſe deſumendum; hinc nolebat ex convenientia floris, & ſubſequentis fructus totum genus definiri, omnes vero notas voluit eſſe ſimul conſiderandas, ut eſt modus creſcendi, facies plantarum, fructuum, florum, *&c.* & legem poſuit, ut plantæ, quibus plura communia eſſent, revocarentur ad eamdem claſſem. Hanc methodum RAJUS naturæ magis congruam eſſe credidit, quia axioma eſſe videtur, quo plura attributa ſimilia duo entia habuerint, eo plus convenire inter ſe. Optima certe methodus eſſet, ſi memoriam ſublevaret. Nunc cum ad radices, & folia integra, & hujuſmodi alias externas ſtirpium notas attendendum ſit, debent neceſſario enaſci plura genera in methodo RAJANA, quam in TOURNEFORTIANA, neque tam facile eſt, omnes characteres illos ita in memoria habere. Fatendum eſt adeo, methodum quam ſecutus eſt TOURNEFORTIUS, meliorem eſſe, quia memoria levatur, & plures plantæ ad pauciora genera reducuntur. Et ſatis differentiæ notarumque eſt in flore & fructu, ut inde genera conſtituam. Interim utile erit addere methodum RAJANAM TOURNEFORTIANÆ, & ſic intra biennium totam Botanicam intelligemus.

Verum erit, qui objiciet, ſi argumentum propoſitum valeat, non optimam eſſe TOUR-

(*a*) Editiones methodi TOURNEFORTIANÆ tres ſunt, quæ recenſentur inferius, ſuoque loco. Pluſcula nova genera inſerta ſunt *Monumentis Academiæ Scientiarum* anni 1705. & 1706. quæ DILLENIUS expreſſit in *Appendice* ſui *catalogi plantarum circa Gieſſam naſcentium.*

(*b*) JOHANNES RAJUS minoribus longe quam TOURNEFORTIUS præſidiis inſtructus ad rem herbariam acceſſit. Hortum non habuit, ruri vixit, Libris paucioribus uſus eſt, itinera etſi multa fecit, non ita tamen vaſta, neque in adeo felices regiones ſuſcepit. Characteres propria obſervatione infrequentius inveſtigavit. Plurimum uſus eſt JOHANNIS BAUHINI & CLUSII inter veteres laboribus, ſingulari etiam induſtria flores undique collectos in ſua Opera collegit. In methodo perpetuo vacillavit. Et primo quidem ita laxam coluit, ut tot fere genera haberet, quot ſpecies. In ultimo ſenio HOTTONI, & TOURNEFORTII obſervationibus plurimum uſus, methodum HERMANNIANÆ ſimilem, genera TOURNEFORTIANA fere recepit. Auctor habetur naturalis methodi, quam hic rejicit BOERHAAVIUS. Ejus ea lex eſt, ut adfinitates a NATURA creatas ſectemur, plantaſque ſibi pluribus adfines notis conjungamus, etſi una differant: Pluribus notis diverſas ſeparemus, etſi una conjungantur. Omnis vero artificialis methodus ex una, duabusve notis plantas conjungit aut ſeparat, nullo ad reliquas, aut exiguo habito reſpectu. Quare faciliores iſtæ videntur ob paucas notas, ſed vere difficiliores ſunt & omnes, quia aut a ſuis regulis coguntur diſpenſare, aut enormiter divellere plantas plurimis notis ſimillimas. Nemo fuit artificialis Auctor methodi, qui naturalem clanculum non adhibuerit. Solo excepto KNAUTIO, quem ob abnormes arbitrarias ſejunctiones generum ex una nota factas, deſeruerunt omnes. TOURNEFORTIUS, LINNÆUS, reliqui utique naturales adfinitates ſuis propriis ſyſtematibus in praxi præferunt. Exemplo ſit apud LINNÆUM Tuſſilago, Convallaria.

TOURNEFORTIANAM methodum, cum facilior alia methodus ſit, RIVIANA nempe, qua plantæ tantum a flore diſtinguuntur, aut aliorum, qui a fructu tantum, ut HERMANNUS. Utique, ſi hac ratione plantæ ordinari poſſent, ſane longe facilius foret opus Botanicum: verum, qui hoc fecerunt, non potuerunt ſervare leges ſui ſyſtematis, ſed alia addidere ad diſtinctionem ſpecierum. Ita in flora HERMANNI (*a*) ſubdiviſiones generum invenimus, adeoque imperfecta eſt doctrina.

ANDREAS CÆSALPINUS (*b*) primus eam methodum invenit diſtinguendi a fructu: Archiater Pontificis fuit, idemque cui prima cognitio circulationis adſcribitur, quamvis falſo. Scripſit egregium Librum *de plantis*, qui rariſſimus eſt, & cariſſimus; hunc deſcripſit MORISONUS (*c*), nam primus CÆSALPINUS a fructu ſtirpes digeſſit.

Ex MORISONO pleraque habuit HERMANNUS, qui per omnia eum ſecutus eſt, nam ipſa nomina MORISONI proponit; non vero nomina BAUHINI, & aliorum, & in flora generales etiam MORISONI characteres exponit.

Veteres, jam a 2400 annis, ſcripſerunt de re Botanica, ut THEOPHRASTUS. HIPPOCRATES per experimenta jam didicerat datam herbam, in hoc dato morbo, hunc datum effectum producere. Nunc recentiores in Botanica demonſtrant herbam aliquam, cui applicant nomen iſtud HIPPOCRATIS, eaſdemque ejus ſalutares vires exſpectant. Verum planta, quam recentiores adferunt, etſi forſan eaſdem virtutes habuerit, quas illa habuit ab HIPPOCRATE deſcripta, poteſt tamen alia eſſe ab Hippocratica, hinc alia argumenta requiruntur, ut iſtius rei certiores eſſe poſſimus. Ergo nunc *ſtudium Botanicum antiquitatis* vocatur illud, quod per argumenta ſolida demonſtrat, veterum plantam eſſe eam, quæ ab hujus ſtudii

dii

(*a*) PAULI HERMANNI methodus cum MORISONIANA aliqua communia habet, ut loculamentorum enumerationem, Gymno-tetraſpermas, Bacciferas, plurima tamen meliora. Ex papilionaceis & Liliaceis Gymnopolyſpermas eruit, loculiferas diſtinctius diſpoſuit, arbores addidit, has more fere TOURNEFORTIANO. Ea methodus extat in *Floræ Lugduno-Batavæ floribus*, quos LOTHARIUS ZUMBACH edidit anno 1690. & AUCTOR ipſe incipiebat emendare, ſed intermortuus eſt editioni *Floræ Leidenſis ſecundæ* anni 1695. OLAUS RUDBECKIUS eam methodum amplectitur in Diſſ. *de fundamentali plantarum notitia acquirenda*, Upſaliæ edit. anno 1690. & 1691. 12. Auguſtæ in Vindelicio recuſa. BOERHAAVIUS pleraque de Hermanni methodo retinuit, & claſſes omnes; genera aliqua, ex ſuis & HOTTONI obſervationibus correxit, marinas addidit, arbores ex TOURNEFORTIO diſpoſuit, characteres naturales adjecit ſtirpibus. Id habet in univerſum proprium, quod ſemina nuda deinde vaſculis tecta, hinc eorum & loculorum numerum, horum longitudinem, & involucrum ſucculentum pro fundamento ponat. A naturali differt, quod nimium tribuat loculorum numero: quod genus bacciferum & uniſiliquarum arbitrarium ſit, arbores ſeparentur a plantis humilibus, *&c.*

(*b*) Primus de methodo cogitavit CONRADUS GESNERUS, eaque de flore ſumta & a fructu. *Enum. ſtirp. helv.* præf. p. 4. Primus aliquam in Botanicen adtulit utique ANDREAS CÆSALPINUS, de quo ſupra actum eſt. p. 79. & 80. Claſſes naturales invenit plurimas Amentaceas, Apetalas, Herbaceas, Cucurbitaceas, Umbelliferas, Tetrapetalas, Cruciatas, Liliaceas, Gymnotetraſpermas, Aſperifolias, Didynamias, Radiatas, Acanaceas, Gymnopolyſpermas, Filices.

(*c*) ROBERTUS MORISONUS in magno Opere, cujus partem alteram ipſe edidit, JACOBUS BOBARTUS tertiam, prima periit, a fructu conatus eſt plantas diſponere. Ex eo fundamento multa genera male diſpoſita BAUHINORUM emendavit, claſſes paulo comtius quam priores diſpoſuit. Multum tamen de adfinitatibus naturalibus, ut videbantur, retinuit, unde inconditæ claſſes Scandentium, Bacciferarum, Vaſculiferarum: inmiſta Quinquefolia Papilionaceis, Ranunculi Liliaceis inſerti, & alia ejus generis vitia. Quare methodus equidem pro imperfecta poteſt haberi. PAULUS AMMANUS totam, tantum ordine mutato, tranſtulit in ſuum *characterem naturalem*.

dii (*a*) Auctoribus, cum eo nomine demonſtratur, neceſſitas ejus ſtudii facile apparet.

(*a*) Hoc loco incipiemus botanica ſcripta recenſere, ordine, qui temporum eſt, quo ipſo ſeries inventorum ſponte apparet. EPIMENIDES radices legiſſe dicitur, eo tempore, quo dormire credebatur, DIOGENE LAERTIO teſte. Sed ea omnia perierunt. DEMOCRITUS varia ſcripſit de plantis & experimenta incepit in claſſes digerere. Ita arbores omnes brevis ævi eſſe dixit, quibus caules recti forent, quem locum excitat & refutat THEOPHRASTUS L. II. *cauſ.* c. 16. Ejus Geoponica varia apud CASSIANUN BASSUM extant, plantarum vero, & fabuloſæ ſæpe, proprietates, apud PLINIUM, quæ etiam huic viro ridiculæ viderentur. HIPPOCRATES, quem hic excitat PRÆCEPTOR, & inprimis alii Auctores librorum *de morbis* & *de paſſionibus*, & *de feminarum morbis*, plantas utique bene multas in medicinam receperunt, ſed nominaverunt unice, rariſſime vel colore floris, vel natali loco definiverunt. Quare commentarii loco DIOSCORIDES & GALENUS hic legendi ſunt: & cum his etiam auxiliis major pars latet earum ſtirpium, & latebit æternum, cum leviſſimis deſignentur notis, quæ infinitis plantis perinde conveniant. THEOPHRASTI ERESII ſcopus fuit Philoſophiam ſcribere ſtirpium, ſic colligere ea, quæ plantæ communia haberent aut diverſa. Sed eas communitates in vita, perennitate, ſurculorum copia, foliorum lapſu & hujuſmodi externis notis quæſivit, quæ ad nullas naturales claſſes ducere poſſunt. Pluſcula tamen elegantia de plantis Indicis, & aquaticis, interſperſit, & utcunque paſſim ſtirpes ſuas deſcripſit. Editio pleniſſima Operum hujus Philoſophi eſt, quam dedit DANIEL HEINSIUS Leidæ 1613. in folio excuſam ex codice Heidelbergenſi, non optimo, cum brevibus notis. STAPELIANA vero, quam poſthumam pater edidit JOHANNIS BODÆI a Stapel, & CORVINUS Amſtelodami 1644. fol. ſolos habet Libros X de *hiſtoria plantarum*, cum commentariis & SCALIGERI grammaticis fere, & P. CONSTANTINI ex collatione cum Plinio natis, & fuſiſſimis JOHANNIS BODÆI notis in quos omnem ſuam ſapientiam effudit, & PLINIUM, NICANDRUM alioſque veteres cum Theophraſto comparavit. Indicas etiam aliquas deſcripſit, & depinxit. Vitioſas tamen omnes eſſe Theophraſti editiones, antiqua querela eſt. Latet alicubi CASPARI HOFMANNI codex, ad editionem paratus, viri ad ejuſmodi labores aptiſſimi. [J. A. FABRIC. *Biblioth. Græc.* L. III. p. 237.]. BELLONIANA editio, quam promiſerat, nunquam prodiit [BELLON de *neglect. cultur.* Pr. XXI.] Libri VI. de *cauſis* plantarum fere ad agriculturam pertinent. THEODORUS GAZA, ut doctiſſimus fuerit utriuſque Linguæ, nimis tamen audax fuit in vertendo & fingendis novis vocibus Latinis, quæ nemo facile intelligat. Prima editio Theophraſti, ſed Græca, Aldina eſt anni 1498. fol.

NICANDER Colophonius circa Olympiadem CLX vixit, Medicus & Poeta. Ejus extant Θηριακὰ cum doctis Scholiis græcis & ΑΛΕΞΙΦΑΡΜΑΚΑ. In priori Libro proprie animalia venenata deſcribit, etiam iconibus additis: in altero antidota. Multas tamen plantas recenſet, & utcunque poetice, deſcribit tamen, quæ in Scholiis uberius ſæpe declarantur, & pertinet ad integriorem hiſtoriam originum Botanices. Prima editio Græca Aldina eſt an. 1499. cum Dioſcoride; altera, qua utor ibidem 1523. 8. tertia Colonienſis 1530. 4. Latino carmine reddidit EURICIUS CORDUS Francof. 1532. 8. & denuo GORRUS *alexipharmaca* vertit, & an. 1549. 8. *theriaca* 1557. 4. Pariſiis edidit: proſam vero Latinam dedit Jo. LONICERUS Coloniæ 1531. 4.

Auctores Latinos rei ruſticæ hoc loco conjungam, etſi tempore diverſos. Et primus M. PORCIUS CATO ante NICANDRUM vixit. Ejus de re ruſtica L. cum reliquis huc pertinentibus Auctoribus prodiit primo an. 1470. Venetiis apud Janſon, tunc ſæpe, & ultimo in collectione Lipſienſi, quæ ex MORGAGNI & PONTEDERÆ additionibus, & his quidem forte non ſatis excitatis ab editore, Lipſiæ prodiit 4. 1735. Et CATO quidem de ſola re familiari cogitavit, poteſt tamen legi, ut antiquiſſima ſtirpium Latina nomina teneamus: eritque utilior ſi acceſſerit præſtantiſſimi viri JULII PONTEDERÆ Opera, qui in *Antiquitatibus Græcis & Latinis* inque Epiſtolis, quæ ſequuntur a tertia ad ſeptimam, plurima loca Catonis connexuit & illuſtravit pro ſua in antiquiſſimo ſermone Italico, Oſco, & Etruſco maxima peritia, & perinde ſingulari rei herbariæ & ruſticæ cognitione.

M. TERENTIUS VARRO, Ciceronis amicus, de eadem *re ruſtica* L. III. eodem fere fine ſcripſit, doctior idem Græca Latinaque Lingua, hinc vario magis ſermone uſus, & ad multa utilis, etſi L. II. huc non adeo, quam ad animalium educationem pertineat.

ANTONIUS MUSA dicitur *de Betonica* Libellum ſcripſiſſe, quem vero ob ſummam dictionis ſimi-

paret. Impoſſibile enim eſt alias dicere, hic eſt Helleborus HIPPOCRATIS, & hæ

ſimilitudinem alii L. APULEJO tribuunt, brevis vero eſt, & vires medicas cumulatas habet. Extat cum PLINIO VALERIANO Baſileæ editus. 1528. fol.

P. VIRGILIUS MARO in *Georgicis* partem aliquam agriculturæ attigit, quem nuper commentariis a botanica repetitis illuſtravit J. MARTYN. Londini 1746. 8.

CLAUDII NERONIS ævo ſcripſit L. JUNIUS MODERATUS COLUMELLA, qui multo propius ad rem medicam pertinet, cum agriculturam non ſolam, ſed inprimis proprio Libello arborum cultum per ſingula perſequatur, deinde *L. X. de re ruſtica* hortorum elegantiſſimo carmine tradat, Olerum etiam ſingulorum hic nomen, & colendi rationem diſertiſſime proponat. Et in eum & priores, extant, utinam plures, PONTEDERÆ obſervationes, tum in Lipſienſi collectione, tum in antiquitatibus. Vitium etiam anatome, & nomina partium hujus arboris in ea collectione, quam modo excitavi, ad eum virum pertinent. Prima editio eſt Veneta 1472. fol.

PALLADIUS RUTILIUS TAURUS recentioris fuit ævi, ipſo nuperior Apulejo, Agriculturam in menſtruos labores diviſit, & eaſdem utilitates præſtitit botanico, cum nomina, cultumque ſtirpium tradat utiliorum. Cum CATONE, VARRONE & COLUMELLA prodiit apud Aldum 1533. & collectio veterum ruſticorum, commode edita habetur apud COMMELINUM. Heidelbergæ 1595. 8.

F. L. VEGETII *de mulomedicina* Liber Baſileæ an. 1528. 4. editus, & in univerſum medici omnes aliquid præſtant ſimilis utilitatis.

Denique CASSIANUS BASSUS Scholaſticus Græcam collectionem reliquit veterum Geoponicorum viginti Libris comprehenſam, quorum nitidiſſimam & cum multis manuſcriptis codicibus perfectiorem editionem procuravit PETRUS NEEDHAM Cantabrigiæ 1704. 8. impreſſam, qua multa veterum, etiam Democriti, Hippocratis veterinarii, Sotionis fragmenta conſervantur. Cæterum inter recentiores Græcos fuit CASSIANUS, qui Conſtantino Porphyrogennetæ Librum ſuum dicaverit.

VITRUVIUS, Cæſaris præfectus fabrum, de quo alibi dictum eſt, aliqua ad arbores materiarias, & ad colores ſpectantia habet.

Iſtis in unum faſciculum conjectis & recenſis, de CELSO alibi dicturi, de PLINIO præter priora monemus, plurimum ad plantarum hiſtoriam pertinentia habere, cum integri Libri, qui a 13. ad 27. intercedunt, eo unice ſpectent, THEOPHRASTUM copioſiſſime, etſi paſſim vitioſe, exſcripſit, & aliis etiam ignotis fontibus uſus eſt. Ejus in re herbaria peritiam præter COLLENUTIUM defendit CIGALINUS *de patr. Plin.* T. II. ad Commelin. p. 1682. Sed errores ejus, & NICOL. LEONICENUS proprio ſcripto, & MANARDUS L. IX. Ep. 3. L. XVI. c. 14. & PAULUS HESSUS in *defenſ. probl. Guil.* & inprimis DODARTUS *Projet de l'hiſtoire des plantes* p. 146. & alii merito accuſarunt.

GALENUS equidem ad medicas potius utilitates, quam ad botanicen ornandam reſpexit: in Libris tamen *de ſimplicium medicamentorum facultatibus* Catalogum ſtirpium medicatarum alphabeticum habet, cum virium compendio. Is in ORIBASIUM & in AETIUM & in PAULUM ÆGINETAM tranſiit vix mutatus, eſtque tanquam baſis eorum, quæ Medici Arabes de medicamentis ſimplicibus habent.

L. APULEJUS, dubiæ ætatis Auctor, *de herbarum hiſtoria* Librum reliquit, cum Plinio ſequiori editum Baſileæ 1528. fol. in quo nomina ſtirpium medicatarum, Dioſcoridis modo, multa habentur, deinde vires fuſiſſimæ. Codex M. S. cum pulchris figuris fuit apud Comitem de Neuenaar, qui paſſim eum laudat apud BRUNSFELSIUM Tom. II. p. 232. 236. Sed is ipſe, quiſquis eſt, PLINIUS, & SCRIBONIUS LARGUS, & MARCELLUS EMPIRICUS ad medicam partem hiſtoriæ ſtirpium faciunt.

Arabum ſequuntur tempora, quibus Orientis aliquæ plantæ & aromata ad medicinam acceſſerunt, pleraque tamen ita parce deſcripta, ita barbare Latine reddita, ut quid inde utilitatis veræ ſequi poſſit, ægre perſpiciam. Plurima habet AVICENNA, ut vulgo vocatur, qui XI. ineunte ſæculo floruit, ALKINDO recentior, compilator ingens, in cujus Operibus Lexicon medicamentorum ſimplicium extat. Tabulas habebat pictas, in quibus medicamenta ſimplicia demonſtrabat diſcipulis. In *Proœm. Can.*

SERAPIO, cujus extat *L ſimplicium Venetiis* 1558. fol. editus, itidem eſt compilator ex Græcis

hæ ſunt vires hujus Hellebori, niſi evidentiſſimis argumentis evincatur, hanc ipſam plantam ab HIPPOCRATE Hellebori nomine veniſſe.

Qui-

cis aliiſque. JOHANNES MESUE a J. SYLVIO Pariſiis 1561. & alias editus, & Venetiis in collectione an. 1603. cum J. COSTÆI notis, in L. II. habet plantas purgantes EBNBITARIS *de ſimplicibus medicamentis* codex ex Oriente a G. POSTELLO relatus, mire laudatur a C. GESNERO *præf. ad CORD.* exſpectationem fallit, cum mera ſit compilatio, TOURNEFORTIO teſte *Iſagog.* p. 18. SIMEONIS SETHI *Lexicon botanicum* Græco-barbarum, cujus codex extat Vindobonæ C. P. LAMB. L. VII. P. 2. p. 117. hactenus latet. Opus vero *de Alimentis* vulgo notum, cujus etiam codex in eadem Bibliotheca habetur, compilatitium eſt.

ÆMILIUS MACER vires herbarum illepido carmine cecinit, quem mireris a THOMA BARTHOLINO ubique pro vero MACRO Ovidiano habitum eſſe, Galeno adeo manifeſto poſteriorem, & ex aſperrimo carmine ferrei ſæculi convicto. STRABO GALLUS, cujus *hortulus* cum Macro prodiit Baſileæ 1527. 8. & Hamburgi 1596. 8. ejuſdem eſt furfuris, neque plura tribuo D. WALEFRIDI, cujus codicem poſſidebat T. BARTHOLINUS.

Sed lætiora nunc tempora redeunt, quæ primus orditur PETRUS de CRESCENTIIS, Senator Bononienſis, qui ſæculo vixit decimo tertio, & uſus veterum Geoponicorum ſcriptis integrioribus, varia habet, ex quibus & ipſi emendari poſſint, & quæ non alibi nunc extant. Libri ſunt XII. qui variis annis prodierunt. Prima editio eſt in HARLEJANIS notata, Lovanienſis an. 1474. fol. Mea vero anno 1538. Baſileæ prodiit 4. Sed plenior Baſil. 1548. fol. excuſa eſt.

Sub finem decimi quinti ſæculi vixit NICOLAUS LEONICENUS, cujus egregios Libellos alibi laudavimus. Correxit autem Plinium, male Græcis uſum, non adeo ex ipſa natura quam ex Græcis Auctoribus.

Sed eodem tempore barbara neſcio quæ herbaria inceperunt edi, quibus continebantur ſtirpium nomina, vires & rudiſſima ad ſingulas icon. Primum Germania parturivit, & ipſe perfector artis typographicæ JOHANNES SCHOIFFERUS. Hujus exemplum penes me eſt, Moguntiæ an. 1483. in folio editum (& 1454. CAT. HARL.). Continet materiam medicam in 337. capita diviſam, cum iconibus unice ſtirpium, ſed rudiſſimis, vivis pictis coloribus, & ſæpe ad deſcriptiones potius quam ad naturam, vel ad antiquum forte codicem fictis.

Similis eſt *Herbarius Patavii impreſſus* an. 1485. 4. qui 150. capita cum totidem iconibus habet, rudioribus multo quam in Germanico Libro.

Jo. CUBAI *Hortus ſanitatis* ſæpe prodiit, & Auguſtæ in Vindelicis an. 1486. fol. Meæ editiones ſunt Moguntina 1491. fol. cum avibus, Lubecenſis 1492. fol. & 1517. & 1520. pariter folio. Auctor, vanus promiſſor, materiam medicam per itinera ſua perfectam adnunciat, & icones addit 528. Earum multæ ex SCHOIFFERO, aliæ nugaciſſimæ & ſumme ridiculæ ſunt, exemplo Mandragoræ & Narciſſi. Editio Germanica plenior eſt, capita habet 542. altera nonniſi 530. & icones animalium, quæ & ipſæ ab iſta abſunt.

Medicinarius S. das buch der Geſundheit Argentorati an. 1505. fol. prodiit. Multa habet communia cum BRUNSVICENSI, de quo continuo dicetur, icones eaſdem, initia eadem & verba. Sed figuræ pauciores ſunt, & ſubjectus MARSILIUS FICINUS de producenda vita. Nomen Auctor non præfixit.

SYMPHORIANI CHAMPERII *Hortus Gallicus in quo Gallus ex Gallia remedia omnium ægritudinum* reperiri docet, Lugduni 1533. 8. & EJUSD. *Campus Elyſius Gallicus, in quo Herbarum quidquid apud Arabes reperitur, apud Gallos reperiri* demonſtratur ib. eodem anno 8. *

HIERONYMUS SALERUS Brunſvicenſis, quem vulgo *Hieronymum Brunſvicenſem* vocant, in poſterioribus editionibus auxit modo dictum Opus, cujus ſecundus Liber plantas continet, & icones ex Cuba ſumtas, ex quo magna pars operis tranſlata eſt. Prodiit ſæpe, meum exemplar unum abſque anno eſt, aliud vero 1532. Argentorati folio impreſſum iconibus caret. Apodixes SALERUS non indoctas addidit ſecundo Tomo BRUNFELSIANI operis. Argentorati vixit, Pharmacopola & Chirurgus. *Theſaurum* proprium placere ſibi demonſtrat C. GESNERUS Epiſt. p. 69.

Nempe OTHO BRUNFELSIUS primus ſerio botanicen poſt decem ſæcula ornavit, laborioſus homo, & candidus, vel TRAGI coævi teſtimonio, quem ad edendum ſuum Opus adhortatus eſt. Ejus extant *Novæ herbarum Icones*, quarum tomi III. alias annos 1532. 1536. & 1540. alias 1530. 1531. & 1536. præfixos habent, alias conjuncti annum 1539. fol. Primo tomo ſtirpium icones

& de

Quicunque, his de methodo Auctoribus perlectis, antiquitates plantarum ſcire vult,

& de viribus collectionem dedit. Altero compilationem ex variis ſcriptoribus recentioribus. Tertio iterum icones & defenſionem a MICHAELE HERO ordinatas. Iconum pleræque minime malæ ſunt, & aliquæ FUCHSIANAS æquant ſuperantve. Eum virum jam EURICIUS CORDUS laudavit in *Botanologico* p. 15. & icones GESNERUS in præf. ad TRAGUM, etſi non probet Onomaſticon.

EURICIUS CORDUS vero nomine HENRICUS URBANUS (M. ADAM p. 24.) non vulgariter eruditus homo, Poeta, Medicus & in horto ſuo & ruri etiam Botanicus, an. 1534. 8. Coloniæ paulo ante mortem edidit *Botanologicum* ſuum; diſcipulus fuit NICOLAI LEONICENI. Multa in plantis corrigit, & negat reſpondere veterum ſtirpibus plantas noſtras, quæ in officinis veneunt. Ejus *judicium de herbis & medicamentis ſimplicibus* extat cum Dioſcoride RYFFII Francof. 1549. fol. CL. KAHLERUS nuper vitam ejus diligenter deſcripſit.

HERMANNUM etiam Comitem a NEUENAAR fas ſit laudare, qui, tanta familia natus, literas amaverit, & cenſuras aliquas herbarum in Tom. II. Brunfelſii ediderit.

Eo tempore miſer ſtatus fuit botanices, cum nobiliſſimæ plantæ vulgo ignotæ eſſent, cum pro Helleboro Polygonatum venderetur, pro Iride Napellus (I. B. III. p. 139.) pro Acoro Iris paluſtris, &c. Verum etiam noſtro tempore pro Centaurio minori Lychnis viſcoſa latifolia, pro Silere montano ſemen Phellandrii [RIVIN. *de cenſ. medic. offic.*], pro Nigella Stramonium, pro Saponaria Been paſſim venit. Primam opem attulit tantis malis, quod veterum monumenta in hominum manus ſint reddita. Alterum excurſiones in montes & naturæ expiſcatio a CORDO filio, GESNERO aliiſque repetita. Tertium hortorum cultus, qui eo tempore inceperunt publicos in uſus condi. Patavinus omnium primus, inſtigante D. BARBARO a republica veneta BONAFIDÆ opera fundatus eſt. BELLON *de neglect. plant. cult.* p. XX. Deinde Piſanum hortum COSMUS Medicus conſtruxit, & CÆSALPINUM præfecit (Lege ROLFINKIUM *de veget. in gener.* p. 136. ſeqq). Reliqui ſenſim ſecuti ſunt. RENATUS BELLAI inſignem in Gallia coluit. [C. STEPHANUS *de re hortenſ.* p. 36.]. In Germania CORDUS pater & RALLA, in Helvetia C. GESNER & alii quos ipſe laudat, inſtruxerunt hortos medicos.

JOANNES MANARDUS vixit Ferrariæ, & obiit an. 1536. Ejus *Epiſtolarum medicinalium* extant L. XX. in quibus plurimæ ſunt argumenti botanici. Veteres explicat, Maſcellum Vergilium refutat, & MESUEN, defendit HERMOLAUM, non tamen ſatis in ipſa natura doctus. Prodierunt Venetiis 1542. fol. & Baſileæ an. 1549. fol. cum L. XVIII. an. 1535. prodiiſſent.

CAROLI STEPHANI, magis ex anatomico opere noti, *de re hortenſi libellus & de cultu hortorum* prodiit Pariſ. 1539. 8. (& prius an. 1535. 8. tum 1545. 8. &c.). Ejuſdem *ſeminarium & de conſerendis arboribus* ib. 1540. 8. Ejus *Arbuſtum*. Pariſiis 1538. 8. *Sylva* ib 1538. 1543. 4. De *nutrimentis* L. III. Pariſiis 1550. 8. quæ omnia in *Prædium ruſticum* collecta an. 1554. 8. an. 1570. 4. 1625. 1629. prodierunt, deinde ſæpiſſime aucta a JOH. LIEBAUT Gallice ſunt verſa.

Unice uſus eſt S. RUELLIO (etiam C. GESNERO monente *præf.* ad TRAG.) & antiquis, & ſimili, ut ille, ſtudio vulgaria nomina Latinis adſpergit. Ejuſdem de *Græcis & Latinis nominibus arborum, fruticum, herbarum & avium* L. an. 1536. & 1554. non eſt apud me. Aliqua de ejus vita habet CL. ZINK *Leipziger Samlungen.* III. p. 241.

ANTONII MUSÆ BRASSAVOLÆ *Examen medicamentorum ſimplicium.* Romæ an. 1536. prodiit, conſcriptum an. 1534. (SEG.). Meæ editiones ſunt Veneta, 1545. 8. & Tigurina, 1555. 8. hæc omiſſa a D. SEGNER. Aliqua habet ex propriis obſervationibus, & plantas Italicas paſſim legit, MANARDO iniquior.

JOHANNIS RUELLII de *natura ſtirpium* L. III. Pariſiis an. 1536. fol. maj. & Baſileæ an. 1537. fol. prodierunt. Canonicus fuit, homo ſedentarius, qui naturæ minus quam Librorum veterum peritus eſſet. [A. M. BRASSAVOLA *examen ſimpl. med.* p. 51.]. Deſcriptiones Auctorum antiquorum in ſua ſcripta inſerit, ut quid proprium habeat vix ſepares, cum præterea docta dictione utatur. Id GESNERUS olim obſervavit in præf. ad TRAGUM. Ex eo LEODIGARIUS a QUERCU *epitomen* ſcripſit Pariſiis an. 1539. & 1544. editam.

EUCHARII RHODIONIS ſive *Roeſlin Kræuterbuch.* Francof. 1533. f. 1536. f. & alias prodiit. Hoc Opus primo Cubæ fuit, inde a Roeſſlino auctum, inſerto opere Hieronymi Brunſvicenſis pene toto. Icones additæ ſunt meliores, ad ipſas herbas pictæ parvæ, etiam umbris additis

vult, legat Opera FABII COLUMNÆ, qui vix habet ſimilem, ſed quidem imitato-

tis ſed fere abſque floribus. Hoc idem Opus THEODORUS DORSTENIUS an. 1540. fol. Latine edidit, cum peſſimis nominum tranſpoſitionibus, qui v. gr. pro Helleboro Polygonatum pingat. Inde in LONICERI herbarium eædem icones receptæ ſunt.

BARTHOLOMÆI MARANTÆ *Methodi cognoſcendorum ſimplicium* L. III. Venetiis prodierunt 1539. 4. Admirator Dioſcoridis, quem diligenter videtur legiſſe. Aliquas tamen ſuas in ſtirpibus obſervationes adſpergit, raro, eo ævo, exemplo. Errores epidemicos refutat p. 84. adgnoſcit folia pro varietate loci natalis ludere magnitudine II. c. 8. A C. GESNERO in *præf.* ad CORDUM prolixe laudatur.

BENEDICTI TEXTORIS Seguſiani *florum differentiæ ex Dioſcoride.* Pariſiis 1534. 16. & Venetiis an. 1537. in 16. editæ & additæ TRAGI editioni KYBERIANI, an. 1534. in ædibus JOH. TAGAULTII ſcriptæ, non inutiles certe ſunt partium plantarum definitiones, a principio extant, deinde plantarum differentiæ a folio, flore aliisve partibus deſumtæ, tum affinitates, & comparationes, ut indicis methodici loco ſit ad Dioſcoridem.

ALPHONSI FERRI de *Ligni ſancti medicina & vini exhibitione* L. IV. Baſil. 1538. 8. *

HIERONYMI BOCKS (vulgo TRAGI) *Herbarum aliquot diſſertationes & cenſuræ* cum BRUNFELSII Tomo II. p. 272. prodierant. *Hiſtoriæ* vero *plantarum* prima editio Germanica an. 1539. in folio prodiit, quæ duos tantum Libros habet, & capita 319. multo minus plena ſequente, eademque abſque iconibus eſt. Medicus & verbi divini Miniſter, vixit Hornbaci apud Bipontinos, neque in ſolis Libris, ut fere priores, ſed in natura ipſa, itineribus per Vopſum montem & in Rhætiam uſque ſuſceptis (*Hiſt. Lugd.* p. 92. & TRAGUS ipſe apud BRUNFELS. II. p. 275.) ſatis amplam etiam rariorum ſtirpium cognitionem ſibi comparavit, quo ſtudio, & bonis deſcriptionibus, & quod plurimas ſtirpes inter recentiores deſcripſiſſet, & facultates addidiſſet ex propriis obſervationibus, laudatur a C. GESNERO in *præf.* Nomina veterum Germanicis ſtirpibus paulo liberius adhibuit. Deinde an. 1550. icones ex Fuchſio receptas, & alias proprias, eaſque ſatis bonas; in 4. edidit, quæ icones acceſſerunt editioni a DAVIDE KYBERO Latine verſæ, ornatæ C. GESNERI præfatione, & BENEDICTI TEXTORIS differentiis ſtirpium. Hæc editio multo auctior III. capitibus ditata eſt, & eam fere citant. Aliæ plurimæ Germanicæ, ſtylo joculari ſcriptæ, paſſim prodierunt, quarum penes me eſt an. 1572. fol. prima vero eſt 1551. fol. (BIBL. UFFENB.). Ita explicatum eſt, quod conciliare non potueram, qua ratione TRAGUS & prior ſit FUCHSIO, & ab eo citetur, & tamen etiam poſterior ſit. [Præf. WEINMANN. OP.] Obiit an. 1554.

C. GESNERI *hiſtoria plantarum ex THEOPHRASTO* aliiſque collecta, junctis in unum diſperſis partibus deſcriptionum, eodem anno prodiit Tiguri 8. Sed etiam Pariſiis prodierat an. 1541. 12.

LEONHARDI FUCHSII Wembdinga Suevi ſed Profeſſoris Tubingenſis extant *adnotationes aliquæ de ſimplicibus perperam intellectis* in Tomo II. BRUNFELSII. *Hiſtoria* vero *plantarum* Baſileæ an. 1542. præter alia multa ſcripta, pleraque compilata Ea ex Dioſcoride, aliiſque deſcripta, pauciſſimis de ſuo additis, habet icones elegantia circumſcriptarum linearum inſignes, pleraſque proprias, paucas ex BRUNFELSIO, in quibus fere utilitas Libri ponitur. Id Opus altero anno Germanice, aliquot auctum figuris prodiit, deinde frequenter & ſermone vario, iconibus minoribus Lugduni an. 1546. & 1549. & 1595. 8. recuſum eſt. Inceperat augere Opus & quingentas ſuper mille icones paraverat, tribus tomis edendas [GESNER. *Epiſt.* p. 137. b.] quarum an. 1551. jam 300. perfectæ erant [GESN. *Epiſt.* p. 115. b.]. Earum bene multæ ſunt in manibus JOHANNIS GESNERI, nepotis ex fratre CONRADI, candore & virtute ſimillimi, a quo exſpectamus hanc utilem rei herbariæ acceſſionem. In *paradoxis* etiam aliqua botanica habet, quæ prodierunt 1540. Cum JANO CORNARIO ſuo in edendo Dioſcoride æmulo, multæ ipſi lites interceſſerunt. Contra eum ſcripſit *Cornarium furentem* Baſil. 1545. 8. * CORNARIUS vero primo *Vulpeculam excoriatam* * Francof. 1543. 4. quo hiſtoriam plantarum carpit, deinde *Nitrum & Brabyla pro Vulpecula excoriata* ib. 1545. 4. * quo ad *Cornarium furentem Fuchſii* reſpondet. Idem FUCHSIUS contra GUALTH. RYFFUM *apologiam* edidit. Baſil. 1536. 8. * qua refutat reprehenſiones ſuæ hiſtoriæ in Dioſcoride Ryffiano obvias, & anno 1535. 8. *adverſus Egenolphi calumnias* (NICER.). Hiſtoria Fuſchſiana a JOH. JARAVA Hiſpanice verſa prodiit Antwerpiæ 1557. 8. *

tatores. Ibi inveniet, quidquid excogitari poteſt in eam quæſtionem, quænam planta

(Seg.) Sui plenus cæterum vitia, etiam monitus, nolebat emendare, neque gratus adgnoſcebat amorem monentis C. Gesneri *Epiſt.* p. 61.

Ipſe Conradus ſub ea tempora cæpit inclareſcere, edito an. 1542. *indice plantarum quadrilingui* 4. Tiguri, ſed longe ſuper eum Librum poſteriori ætate ſe extulit.

Aloysii Mundellæ Præfecti II. horti Patavini *Epiſtolarum* L. I. & in *examen ſimplicium BRASSAVOLÆ adnotationes* prodierunt 4. Tiguri 1540. Ab Arabibus ad veteres Græcos inter primos rediit, cæterum ex Libris unice botanicus.

Valerius Cordus natus an. 1515. 18. Febr. obiit Romæ annos natus vix 29. Reſtaurator certe botanices, magno ardore in Germania, deinde in Italia plantas rariores & plerumque nemini tactas [nam de Scordio deſperat diſerte, & de Thlaſpi & de Dictamno Manardus Epiſt. L. VI. n. 3.] collegit proprio labore, collectas egregie deſcripſit. Sed poſthumum reliquit Opus, quod fidei debemus Conradi Gesneri, nempe brevia quædam Scholia in Dioſcoridem, Libros vero *hiſtoriæ Plantarum quinque*, quorum ultimus an. 1563. ſeorſim prodiit, omnes vero Argentinæ in folio impreſſi ſunt, tum Sylvam rariorum obſervationum. Sextus enim Liber qui autographus extabat (Melch. Adam. p. 47.) numquam prodiit. Princeps futurus Botanicorum & poſteris venerabilis, niſi ætatem ſors invidiſſet, etiam nunc princeps Auctor eſt Floræ Germanicæ, & ejus ſtudii, quo raræ plantæ per itinera in aviis & ex ipſa natura repetuntur. Etiam reliqua naturæ opera amabat, & *aquatilium* pulchras paravit icones, quas vidit C. Gesnerus *Epiſtol.* p. 13. Varia ad vitam ejus utilia vide apud A. Kahlerum in vita patris Euricii p. 33.

Remacli Fuchsii Libellos de *herbarum notitia, natura atque viribus.* Antw. 1544. 16. *Nomenclaturam plantarum* ibid. 8. eodem anno, & de *ſimplicium Medicamentorum delectu* ibid. 8. eod. anno, non vidi, citatos ex Lindenio. Sed compilatorem fuiſſe credo C. Gesnero candidi judicii viro, *præf. ad* Tragum.

Gisberti Horstii *de Turpetho & Thapſia* Libellus Rom. 1545. 4. *

Eorum temporum eſt Petrus Antonius Matthiolus, cujus commentarius in Dioſcoridem ſupra tactus, primum Italice in 4. dicitur prodiiſſe Venetiis (ap. Seguier) an. 1548. & Mantuæ an. 1549. 4. Uff. Deinde Latine primum an. 1554. in fol. cum parvis iconibus an. 1562. vero Bohemice omnium primo cum magnis illis & ſplendidis figuris ab eo, vario tempore, nempe an. 1563. Germanice ibidem cum magnis figuris, anno vero 1565. omnium nitidiſſime cum iiſdem apud Valgriſios Venetiis eſt editus, & ſæpe recuſus, etiam nuper Venetiis an. 1712. Adjectæ ſunt *Epiſtolæ*, quæ Pragæ an. 1561. ſeorſim in *folio* prodierant, & notæ variæ a C. Bauhino adjectæ, qui Opera omnia Matthioli Francofurti edidit an. 1598. fol. cum aliis, & partim ſuis, partim Tabernæmontani iconibus. Librum alibi laudavi, icones elegantes, ſurculoſæ, ad hortenſes plantas factæ, miſtæ vero ſat multæ falſæ figuræ, ad veterum deſcriptiones fictæ, aut ab illudentibus amicis miſſæ. *Epitome*, quæ an. 1571. Venetiis 4. prodiit, habet icones minores, cum brevi deſcriptione. *Apologia adverſus Amatum* an. 1558. Venetiis in 8. ſeorſim prodiit, eriſticus Libellus & calidior. Opus majus in varias Linguas traductum, Gallice etiam ab Antonio Pineto verſum eſt Lugduni 1561. 16. &c.

Luigi Alemanni *coltivazione* Poema Georgicum apud Italos celebre, prodiit Pariſiis 1546. 4. ſæpiſſime recuſum, & nuper cum ejus vita a Mazuchellio ſcripta, & notis Josephi Bianchini an. 1745. 8. cum notis vero eruditis Vincentii Benini Patavii 1746. 8. editum.

Gualth. Herm. Ryff *Kurtzer Auszug der Wurzel China.* Wurtzburg 1548. 4. Non vidi, eſt verſio Libri Italici & Latine editi. Wilhelmi Turneri *new herbal* cœpit prodire Londini an. 1551. Liber ſecundus ſecutus eſt Coloniæ an. 1562. non Londini. Liber tertius, (quo deſtituor) Londini demum an. 1568. prodiit, in folio omnes. Vir eruditus, qui Gesneri amicitiam laudesque meruerit [præf. ad Trag.]. In Germania, Helvetia, Italia, Anglia ſtirpes collegit, cum Græcis Scriptoribus contulit, aliquas etiam primus depinxit, etſi plurimum Tragi iconibus ſit uſus.

Eo etiam tempore primum ſcribere cœpit Rembertus Dodonæus, cujus de *frugum hiſtoria* L. II. anno 1552. Antwerpiæ prodierunt, rudes habentes icones, ſed concinni & non abſque novis inventis. Deinde ejus *de ſtirpium hiſtoria commentariorum imagines* an. 1552. editæ ſunt, quarum altera pars an. 1559. Antwerpiæ prodiit, verſio vero Gallica utriuſque tomi an. 1553. a Clu-

a CLUSIO facta, & in folio Antwerpiæ edita eſt. Brevis eſt deſcriptio, cum quatuor linguarum nominibus ſtirpium 884. Icones ex FUCHSIO. Tum in altero tomo propriæ non malæ aliquæ ex propriis laboribus, arborum, & paludoſarum ſtirpium, neque tamen in pemptades translatæ.

JACOBUS DALECHAMPIUS ad editionem Dioſcoridis Lugdunenſem an. 1552. 8. addidit icones triginta ſtirpium parvas, quarum aliquæ Alpinarum plantarum ſunt, eæque primæ.

Rediit eo tempore ex itinere orientali, quod ſumtibus Cardinalis Tournonii ſuſceperat (*obſervat. & ſing.* p. 468.) PETRUS BELLONIUS, vir perinduſtrius, diſcipulus CORDI [de funere *medic.* p. 36. & *de conif.* p. 246.] cujus L. de *arboribus corniferis*. Pariſiis 4. adjecto L. *de medicato funere*, & *obſervations & ſingularités trouvées en Grèce* &c. eodem anno (SEGUIER) tum an. 1555. 4. editæ ſunt & an. 1588. 4. recuſæ. Ejuſdem *remontrances ſur le défaut de labour*, Pariſiis an. 1558. 8. impreſſæ ſub titulo *de neglecto cultu ſtirpium* a CLUSIO verſæ an. 1589. 12. & in magnis ejus Operibus extant. Omnem quidem naturam coluit, neque ſolum Græciam, Aſiam minorem, Ægyptum vidit, ſed in Arverniæ etiam & Sabaudiæ & Delphinatus montibus plantas quæſivit, & bis emenſus eſt Italiam [de *neglect. ſtirpium cult. Problema* 9.], Germaniam etiam & Angliam adiit (de *Conif.* p. 24. *b.*). Icones equidem dedit ſatis malas, in coniferis tamen enodandis utiliter laboravit, de conditione cadaverum doctiſſime ſcripſit, & multas pulcherrimas calidarum regionum ſtirpes primus in patrio ſolo veſtigavit, indicemque plantarum indigenarum in quavis parte Orientis naſcentium omnium primus ſcripſit. In editione obſervationum CLUSIANA varia mutatata, icones paſſim ſuppoſitæ meliores, errores aliqui correcti, & notæ ex Arabico ſermone adjectæ, quas amicus fecerat.

GUIL. RONDELETIUS nihil quidem de plantis ſcripſit, earum tamen cognitionem amavit & docuit, & cenſuram plantarum officinalium edidit in Libello de *Theriaca*, qui cum *diſpenſatorio* CORDI prodiit. Obiit an. 1565. occiſus a famulo, cum regios hortos vellet viſere ſibi commiſſos, ſi fides MIZALDO *Med. artif.* p. 10.

DAVIDIS KYBERI, qui Tragum Latine reddidit, *Lexicon botanicum trilingue* prodiit cum GESNERI *tabulis collectionum* an. 1553. Argentorati. 8. Juvenile Opus, cum annos natus 28. inter edendum Opus obierit: continet nomina plantarum vulgarium, partiumque plantarum, & voces ad earum cultum pertinentes Latinas, Græcas & Germanicas.

GONZALI FERDINANDI de OVIEDO dicti DI VALDE, Rectoris urbis S. MARTHÆ *hiſtoriæ Indiarum* Librum XX. jam laudavi.

CONR. GESNERUS an. 1553. edidit *Tabulas collectionis ſtirpium*, Tigur. 8. recuſas an. 1587. cura CASPARI WOLFII, multo ibi auctiores, etiam rarioribus ſtirpibus: definitiones etiam partium plantarum habet etiam nunc receptas. IDEM an. 1555. edidit *de herbis noctu lucentibus* Libellum, cui *adjectum iter M. Fracti*, & RHELLICANI STOKHORNIUS. Icones ibi cœpit edere CONRADUS, nondum tales, quales maturior dedit, & ſtirpium Alpinarum fere quinquaginta deſcriptionem. Sed etiam RHELLICANUS anno jam 1536. Orchidem nigram nominavit, & Gentianam luteam. IDEM GESNERUS an. 1557. ſuas & GUILANDINI *de aliquot ſtirpibus* epiſtolas Tiguri edidit, 8. anno ſequente Venetiis recuſas. De Doronico, Thraſi aliiſque plantis in his epiſtolis pugnatur & placet videre jam tunc ſuperiorem recedere GESNERUM: placet videre tuentem adeo aliter de ſe merentem MATTHIOLUM. In *Bibliothecæ ſuæ* L. II. etiam aliqua habet de plantarum claſſibus conſtituendis.

JOHANNIS DU CHOUL *deſcriptio Montis Pilati* an. 1555. a GESNERO edita, aliquam ſtirpium memoriam, & non bonas habet icones. Eadem conjuncta cum *varia quercus hiſtoria* prodiit eodem anno Lugdini in 8. De Quercu ſcripſit philologice.

BERNARDI DESSENII *Cronenburgenſis* de *compoſitione Medicamentorum* L. X. Francof. 1555. [Lind] & Lugduni an. 1556. 8. prodierunt, boni ſenis, non ineruditi neque in claſſicis Scriptoribus, neque in botanicis, plantarum aliquot locos natales circa Coloniam deſignavit, officinales etiam deſcripſit, monita addidit pharmaceutica. Vulgo negligitur.

JOHANNES & ADAMUS LONICER eo tempore vixerunt. Ille anno 1543. Dioſcoridem cum ſuis Scholiis & HERMANNI RYFFII adnotationibus edidit, additis iconibus ex Fuchſio & Trago. Uterque loca ſimilia Galeni & Nicandri contulit, LONICERUS etiam Hebræa nomina fictitia. ADAMUS Egenolphianum herbarium ex EUCHARIO RHODIONE, THEOD. DORSTENIO & JOHANNE CUBA natum repetito edidit, anno etiam 1560. fol. poſtquam ſub nomine *Hiſtoriæ naturalis*

PLINII. Opuſcula ejus duo proſtant nempe 1. *Phytobaſanos*, *Neapol.* 1592. in 4. & 3.

turalis de Plantis T. II. jam anno 1551. & 1555. ſtirpium Latinam hiſtoriam dederat, cum variis variarum Linguarum nominibus (B. Riv. Seg.). Nomina mala, ſtirpes confuſiſſimæ, compilatio mera.

In ea tempora cadit Georgius Kentmannus, Conradi Gesneri amicus, ſed durior, & ab optimo viro poſteriori ævo abalienatus (*Epiſt.* p. 5. *b.*) ſexcentas plantas habuit miro artificio pictas (ibid. p. 24.) nihil autem edidit.

De Hieronymo Heroldo, qui icones plantarum confecerit (Gesner. l. c. p. 64. *b.*) nihil ultra innotuit, niſi epiſtolæ botanicæ, quæ ſunt inter Matthiolanas.

Caspar Collinus, qui Valeſiacas ſtirpes miſit Gesnero, obiit ante annum 1561. [Idem in præf. Cordi] Johannes Fabricius catalogum plantarum montis Galandæ confecit, qui extat cum Gesneri L. *de hortis Germaniæ*.

Benedictus Aretius, itineris in Neſſum & Stockhornium Auctor, quod extat cum C. Gesneri hortis Germaniæ, pluſculas in eo itinere pulchraſque ſtirpes primus deſcripſit, & fatentem habuit amicum, ab eo ſolo ſe proficere. (Gesner. *Epiſt.* p. 186.).

Amatum Lusitanum, quem temerarium & indoctum vocat idem Gesnerus (l. c. p. 105.) alibi tetigimus. Melchior Guilandinus Boruſſus, ſed ab an. 1561. Patavii horti cuſtos, acer Matthioli inimicus, præter epiſtolas, anno 1588. *Theonem* contra ipſum eodem anno Venetiis edidit, quo curſim aliquos, neque eos certe graviſſimos, errores Matæoli, ut vocat, perſtringit. Et erat quidem Guilandinus per itinera varia exercitus, qui an. 1558. iter Conſtantinopolin paraverit (*Theon.* p. 17. *b.*) nomen ſuum in pyramide reliquerit (P. Alpin. I. p. 29.) an. 1560. Hurichnate fuerit (de *papyr.* p. 49.), in Africa naufragium fecerit (p. 56. ib.), in captivitate Mauritania, de qua videatur P. Hessus p. 70. 71. an. 1562. redierit, beneficio Fallopii. Inſigniter etiam valuit lectione Librorum, etiam extra vulgarem medicorum cognitionem poſitorum. Sed durus & aſper homo, & promiſſor, & deſcriptor obſcurus. Denique a morte *conjectanea ſynonymiæ* plantarum edita ſunt an. 1608. a J. G. Schenkio apud de Bry. quæ ſpecies eſt alphabetici ſed exigui pinacis. Idem redux an. 1572. edidit Venetiis in 4. *Commentarium* in *aliquot Plinii capita*, Lauſannæ recuſum an. 1576. 4. quo *de papyro* agit eruditiſſime, ſed plantam papyriferam, quod mireris, deſcribit nuſpiam. Ejus cauſſam contra Matthiolum *Paulus HESSUS* ſuſcepit, cum in Oriente abeſſet, & *defenſionem XX. Problematum Guilandini* edidit Patavii 1562. 8. Nimis ipſe acutus & in minutiis diligens, etſi Græcos melius legerit Matthiolo.

J. Caspar Scaliger Lutetiæ an. 1556. in 4. edidit *L. duos* in L. *de plantis* Ariſtoteli inſcriptos, variæ omnino ſententiæ, neque in plantis manentes, naturæ vero, etiam de induſtria negligentiores. De *commentariis in Theophraſtum* dictum eſt.

Joh. Curionis *conſervandæ ſanitatis præcepta*. Francof. 1557. 8. *. Eſt Schola Salernitana cum iconibus Dorſterii.

Andreas Thevetus præter iter Orientale etiam Americani itineris dedit deſcriptiones ſub nomine, *les ſingularités de la France Antartique, autrement nommée Amerique*. Pariſiis 1554. 4. [Seg.]. Antwerp. 1558. 8. Nempe cum D. Villegagnon Braſiliam adiit, eruditulus homo, qui paſſim fuſos veterum locos apte inepteve inferat operi, & v. gr. Betulæ Plinii deſcriptionem alieniſſimæ Americanæ arbori tribuat. Proprias tamen etiam habet plantarum & animalium hiſtorias & rudes icones.

Antonii Mizaldi *hiſtoriæ* hortenſium junctim an. 1557. Coloniæ prodierunt, ſeorſim vero *Artificia conſervandorum fructuum*. Pariſiis 1564. 8. *de hortenſium arborum inſitione* 1560. *Secretorum agri Enchiridion, quo hortorum cura continetur* ib. *eodem anno*. *Artificia comparandorum fructuum, olerum*, &c. ib. 1564. 8. *Alexikepus* 1565. 8. *Hortorum ſecreta*. 1575. Compilatio ex veteribus Geoponicis inutilis, artificia varia, vires medicæ ridiculæ, deſcriptiones variæ, proprii nihil.

A. 1561. Aloysius Angiullara Libellum *de gli ſemplici*. Venetiis 1561. 8. & 12. cui editioni paucæ icones acceſſerunt (Seg.) alicujus uſus eſſe confirmant frequentes citationes C. Bauhini, a quo an. 1592. editus eſt Baſileæ in 8.

Cæ-

& 3. *Ecphraſis*, id eſt, *Hiſtoria plantarum minus cognitarum*, *Romæ* 1616. in 4.

Nemo

CÆSARIS ODONIS *Theophraſti ſparſæ de plantis ſententiæ, in continuam ſeriem ad propria capita digeſtæ. Acceſſere diſſ. duæ.* Bonon 1561. 4. *

An. 1561. & 1563. edidit C. GESNERUS poſthuma Opera VALERII CORDI, ſumma fide, niſi quod vitia irrepſerint per abſentiam & lacunæ manſerint. Addidit elegantem l. *de hortis Germaniæ*, quo catalogus plantarum Alpinarum ex ſuis itineribus collectarum, & Helveticarum & hortenſium demum, & plurimarum ſtirpium memoria ante CLUSII labores continetur. Anno vero 1565. in Libro *de foſſilibus* marinarum quarumdam ſtirpium icunculas adjecit. Idem, cum an. 1565. peſte periret, reliquit *Epiſtolarum collectionem* ad varios, cujus L. III. an. 1577. 4. Tiguri ſunt editi, alius vero ad KENTMANNUM, Wittebergæ an. 1584. prodiit; aliæ epiſtolæ ad J. BAUHINUM a fratre CASPARO Baſileæ an. 1591. 8. luci ſunt commiſſæ publicæ. In iis omnibus plurima habentur botanici argumenti, & Tigurinis illis acceſſit de *Aconito l. adſeveratio* contra MATTHIOLUM, qua defenditur, hoc nomen Thoræ convenire, eaque ipſa deſcribitur. In *vita etiam* GESNERI a JOSIA SIMLERO ſcripta, Tiguri an. 1566. 4. edita, icones aliquæ habentur, & primitiæ ſecuturi operis. Nempe laboraverat C. GESNERUS in univerſali ſtirpium hiſtoria, ad quam ſcriptores equidem omnes collegerat, in ordinem diſpoſuerat, plantas vero ex omni Europa conquiſiverat, vel ſuis itineribus, quæ plurima ſuſcepit, vel cura amicorum. Etſi enim myopem ſe fuiſſe fateatur ipſe (*Epiſt.* p. 136. *b.*), pulcherrimas tamen & rariſſimas plantas, neque facile ab eo tempore lectas, ex itinere inprimis Rhætico retulit. Methodum primus in natura latentem vidit, inque flore & fructu conſtituit, plantas adfines in genera univit, hæc in claſſes, exemplis variis, (*Epiſt.* p. 107. *b.* 39. *b.* 113. ubi Conſolidam regalem & Staphidem agriam a flore fructu & ſemine σύμφυλα eſſe monet), tum characterem in iconibus nitide expreſſit fructus nempe & ſeminis (Ib. p. 107. *b.*), quarum iconum magna pars in JOACHIMI CAMERARII epitomen plantarum tranſiit, pleræque vero & ad mille & quingentas, etiam nunc conſervantur apud CHRISTOPHORUM JACOBUM TREW, virum omnis naturæ peritiſſimum. Calamo eæ figuræ ductæ ſunt, & pictæ ſuis coloribus, non abſque multis manus GESNERIANÆ veſtigiis, ea ſubtilitate, ſuper quam nihil eſt. Editionem certe ſelectiorum iconum VIR ILLUSTRIS non jubet ſperare.

Q. APOLLINARIS *Kurzes handbüchlein vieler Arzeneyen.* Francof 1563. 8. [priorem enim editionem non vidi], præter farraginem formularum habet in ſecundo Libro ſtirpium icunculas ex BRUNFELSIO, & aliunde deſcriptas aliquas proprias, ſed monſtruoſas, cum virium enumeratione. Novi nihil, jam GESNERO monente (*in præf. ad* TRAGUM).

GASPARIS FALLOPII, cum an. 1640. lecturam ſimplicium eſſet nactus (THOMASINI p. 42.) hortoque præfectus eſſet, *commentarius in primum L Dioſcoridis.* Venetiis 1566. 4. editus eſt. Ejus L. *de medicamentis purgantibus* & Epiſtola *de Aſparagis* ad H. MERCURIALEM extant in Tomo II. Operum omnium, neque abſque bona fruge ſunt, etſi nimis copioſe miſta ſit theoria more Veterum. Præceptore uſus eſt LUCA GHINO, ſuaſore ad botanicen MARANTA. Ad MATTHIOLUM etiam codicem miſit, in quo excerpta erant ex manuſcriptis DIOSCORIDIS & ORIBASII Libris [MATTHIOL. p. 850.], & ab eo inter adjutores ſuos laudatur *præf. Ed.* 1554.

ADRIANI JUNII *phallus ex fungorum genere.* Delphis 1564. 4 *. unica ſcheda cum icone, quæ extat recuſa apud DODONÆUM.

JOH. LANGII Lembergii *Epiſtolarum medicinalium* Libri ſunt III. quorum primus Baſileæ 1554. 4. tres vero procurante Wirthio Francofurti apud Wechelios an. 1605. & 1689. 8. prodierunt, huc a me referuntur, cum obierit Auctor an. 1565. In miſcellaneis iſtis multa omnino ſunt botanici argumenti, tum ex veteribus collecta, tum aliqua ad naturam ipſam deſcripta, ut adonis perennis eſt.

ALFONSI CICCARELLI *Opuſc. de tuberibus.* Patav. 1564. 12. (SEG.) *.

FRANCISCI ALEXANDRI APOLLO *compoſitorum & ſimplicium normam ſuo fulgore irradians* Venetiis 1565. fol. editus eſt. Diſpenſatorium ſub hoc nomine habetur, in quo veterum more ſecundum ordinem conpoſitionum ſimplicia deſcribuntur, quæ miſta formulas majores componunt. Lites plurimæ & convicia habet, plantas in collibus Crepecorianis ſuis paucas vidit, & vulgares. Dicitur hic Liber anno 1604. recuſus fuiſſe Francofurti.

HENR. CROLACH de Iſatide Tiguri 1565. (GESNER ad KENTMAN. p. 65.) *

GUIL. GRATAROLI *de vini natura energia & ej. temperatura.* Baſil. 1565. 8. *

Nemo certe æque bonas figuras unquam fecit, ac eæ ſunt quæ in hoc Libello inve-

GARCIÆ ab HORTO *Coloquios dos ſimples o drogas da India* Goæ prodierunt an. 1563. 4. [CAT. THUANI]; ſed innotuerunt demum, quando CAROLUS CLUSIUS rejectis inutilibus hanc *Aromatum & ſimplicium aliquot medicamentorum apud Indos naſcentium hiſtoriam* Latine vertit, & edidit Antwerpiæ an. 1567. deinde an. 1579. ibid. in 8. Libri duo ſunt, capita 81. Auctor, gnarus ſatis doctrinæ Arabum, plantas viderat ipſe Goæ & apud Regem Decani, utrobique enim medicinam fecit inque Bombaim prædium habuit, in quo rariores arbores alebat [p. 188.]. Primus Aromatum hiſtoriam aperuit: CLUSIUS icones addidit & an. 1582. notas, in quibus icones ſunt ALPHONSI PANCII, & plantæ aliquæ, a FR. DRAKE acceptæ. Ad eumdem GARCIAM notas ſcripſit JAC. BONTIUS, breves & bonas; ſed ad paucas plantas.

DODONÆUS an. 1566. *frumentorum, leguminum, paluſtrium herbarum hiſtoriam* apud Plantinos recudi curavit. Subjecit an. 1569. *florum & coronariarum herbarum hiſtoriam*, & an. 1574. *purgantium & deleteriarum herbarum hiſtoriæ* L. III. cum *appendice rariſſimarum herbarum.* Mire nitidæ figuræ ſunt ad naturam factæ, ſed non paucæ ex CLUSIANIS, deſcriptio brevis, ſermo facilis. In ultimo Opere multas etiam umbelliferas habet.

NICOLAI MONARDI *de vena ſecanda in pleuritide, de roſa & de malis citriis. l.* Antwerp. 1564. 8. prodiit *.

BERNARDI de PALISSY, figuli, ſed ad maxima negotia nati, *Abregé d'Agriculture* Rupellis an. 1564. 4. & ejus *Traité de la manne* & *ſur la nature des eaux & des fontaines*, Pariſiis 1580. 8. (SEG.) non vidi, quod doleo, cum eum virum, primum ad parandum in Gallia ſericum ſuaſorem, plurimi faciam.

HIER. CARDANI *de Cinæ radice & ſalſaparilla.* Antwerp. 1564. 8. (SEG.) *

ANT. MUS. BRASSAVOLÆ *de uſu radicis Chinæ cum quæſtionibus de ligno ſancto*, Venet. 1566. fol. * (SEG.) practici ſunt argumenti.

MARCELLI DONATI *de Mechoacanna Libellus*, Mantuæ 1568. 4. editus, potius ad medicinam pertinet.

LEVINI LEMNII *ſimilitudinum quæ in Bibliis ex herbis & arboribus deſumuntur explicatio.* Antwerp. 1569. 8. Utilitates plantarum œconomicas & ceremoniales, & Philologiam tradit, maxime ſacram.

NIC. MONARDI *de lapide bezoar & herba ſcorzonera.* Sevillæ 1569. 8. *

FRANCISCI CALCEOLARII *Iter M. Baldi* prodiit Venetiis Italice 1566. 4. deinde cum Matthioli epitome an. 1571. Plantarum in ditiſſimo Monte numerum poſteriores ſuperaverunt. De Muſeo alibi.

PETRI VITTORII *della lode e della cultivatione degli Ulivi*: doctiſſimus Liber Florentiæ 1569. 4. prodiit *.

NICOLAUS MONARDEZ obiit an. 1578. Ejus *hiſtoria medicinal de las coſas que ſe traen de las Indias Occidentales*, prodiit Sevillæ ſive Hiſpali an. 1569. 4. Id Opus titulo *Simplicium medicamentorum ex novo orbe hiſtoriam* CLUSIUS an. 1582. edidit, duos Libros priores ex Anglico, tertium an. 1579. ex Hiſpanico ſermone converſum. Auctor ipſe futilis eſt & ſuperſtitioſus, qui fructum arboris Draconis ait Draconi ſimillimum eſſe, & deſcriptiones dedit pene inutiles. Pulchras icones CLUSIUS adjecit. Ejus *L. de herba Petum & radice Mechoacannæ* Gallice vertit JACOBUS GOHOR & edidit Pariſiis 1572. 8.

CONRADI HERESBACH *rei ruſticæ* L. IV. Coloniæ 1571. 8. aut 1570. 8. (NICER) * & Heidelbergæ an. 1603. 8. Agricolationem veterum cum Germanorum rationibus confert, non inerudito neque inutili Opere.

NICOLAI WINKLERI *Chronica herbarum* Auguſtæ Vindel. 1571. 4. excuſa exigui momenti, plantas habet vulgares, primum ſecundum menſes digeſtas, quibus florent, deinde ſecundum eos, quibus fructus ferunt, aut quibus radices oportet effodere. Loca natalia aliqua Würtenbergica ſunt, cum Forchemienſis fuerit Auctor, & diſcipulus FUCHSII.

ANTONII MIZALDI *de Senna Opuſculum*, anno 1572. 8. Pariſiis impreſſum, non illepidum, & Sennæ & Coluteæ continet deſcriptionem.

JOH. FRAGOSI *diſcurſos de las coſas aromaticas* an. 1572. Madriti 8. prodiit (SEG.); ſed an. 1601. recuſus eſt Latine Argentorati. Compilator fuit, & uſus MONARDES GARCIÆ ab HORTO

inveniuntur, ab Auctoris ipſa manu depictæ, & per minimas circumſtantias de-ſcrip-

to & Clusii labore (Clus. ad G. ab H. p. 1. c. 26.).

Nicolai Hovel *de la compoſition du Mithridat*, Pariſiis an. 1573. in 8. editus ex veteribus inutilem continet enumerationem ſimplicium medicamentorum, quæ theriacam ingrediuntur, fere ex Dioſcoride exſcriptam.

Christophori Encelii *de uva Quercina Libellus* extat cum ejus L. de re metallica. Francofur. 1577. 8.

Josiæ Simler *deſcriptio Valeſiæ & Alpium.* Tiguri 1578. 8. Minime botanicus aut fuit aut voluit videri. Nam catalogum ſtirpium Alpinarum, quem Clusius ſolet citare & alii, ex Aretio, Fabricio & C. Gesnero exſcripſit.

Caroli Clusii magis & magis inclareſcebat nunc fama. Itineris an. 1565. abſoluti divitias in II. *L. rariorum ſtirpium per Hiſpaniam obſervatarum* edidit Antwerpiæ an. 1574. 8. Plantæ novæ in calida & ignota regione numeroſæ, deſcriptiones fideles, ſumma in judicando ſobrietas, icones ſupra fidem nitidæ.

Petri Penæ & Matthiæ de Lobel *nova ſtirpium adverſaria* Antwerpiæ an. 1576. fol. min. & prius prodierunt Londini, quam editionem non vidi, publicatam jam anno 1570. Pena videtur plantas Galliæ calidioris ſuppeditaſſe, Lobelius Anglicas, Belgicaſque, etſi idem in poſteriori & auctiore editione, omiſſo Penæ nomine, omnia ſua faciat. Stirpes ex beata illa Provincia plurimæ primum deſcriptæ, multæ fraudes Matthioli detectæ, Graminum hiſtoria primum tentata, obſervationes undique propriæ, ſed icones malæ, parvæ, deſcriptiones aſperæ & ingrati ſtyli, neque in adſignandis locis natalibus ſemper fidus Auctor, obſervante Raio.

Matthiæ de Lobel *plantarum hiſtoria* eodem anno Antwerpiæ fol. edita præter proprias Auctori, vulgares etiam plantas habet, & icones earum, quibus in pemptadibus uſus eſt Dodonæus, aliaſque ex Plantinianis.

Krauterbuch durch Philomuſum anonymum durch D. Toxistem *in druk gegeben.* Strasburg. 1576. fol. Lego Carrichteri Opus eſſe, ſed ab eo Opere in præfatione diſtinguitur. Paracelſiſtici hominis labor eſt, & plantarum vires per Planetas & Zodiaci ſigna explicatæ. Icones paucæ ad Fuchſianas.

Christoval a Costa *de las Droghas de las Indias* Burgi in Caſtilia editus eſt Liber anno 1578. 4. Clusius excerpſit Librum, & eximie contraxit, rejecit plurima, quæ erant ex Garcia ab Horto, icones adjecit, retinuit quæ propria eſſent Auctori, ordinem mutavit, aliqua & unam iconem L. colubriori addidit, Antwerpiæ 1582. 8. Auctor indoctus fuit Chirurgus, figuræ tamen, quas Lugdunenses receperunt, potius rudes quam fictitiæ.

Leonhardus Thurneiser zum Thurn Baſilienſis, celebris inter Alchemiſtas, Archiater aliquando Brandenburgicus, Berolini an. 1578. Librum edidit, quem vocat *deſcriptionem plantarum omnium* fol. Solæ ſunt umbelliferæ, fraudeſque nugacis Auctoris detexi. Nam v. gr. quam Oenanthem Sobolen vocat, cum mirificis nominibus & alieniſſimis virtutibus, veriſſimum eſt Bulboraſtanum. Reliquæ icones (habebat enim omnino 1921. in præf.) tranſierunt in Pancovii herbarium.

Johannis Leryi iter Braſilianum variis annis & an. 1578. 8. (Seg.) editum eſt & in collectione T. de Bry recuſum. Plantas etiam ejus regionis recenſet.

Johannis Costæi, qui etiam in Meſuen commentatus eſt, *de ſtirpium natura* L. II. Turini editi 1578. 4. ex veteribus, & ex inanibus ratiociniis conſarcinati ſunt.

Remberti Dodonæi *hiſtoria vitis vinique.* Colon. 1580. 8. Primo colligit brevem vitis & eorum quæ ex ea arbore producuntur, hiſtoriam ex veteribus. Deinde aliquas alias ſtirpes deſcribit pari modo, ut in pemptadibus, Vaccinia, Liguſtrum & adfines, Gale, Iſatidem, aliaſque. Denique obſervationum medicarum variarum exempla ſequuntur.

Matthiæ de Lobel *Kruytboek*, Belgica Lingua, duobus vol. in fol. an. 1581. apud Plantinum prodiit, qui Liber omnium pleniſſimus eſt inter Lobelianos. Continet Adverſaria & hiſtoriam & alia, quæ in neutro reperias, eaque rariorum ſtirpium Belgicarum monumenta, icones vero Clusii, Dodonæi & Lobelii omnes, cum Plantinus communis eſſet omnium Bibliopola. Ejuſdem Libri quoddam compendium eſt, quod in *forma longa*, ut vocant, eodem anno prodiit, & *icones* habet prioris, cum breviſſimis deſcriptionibus. Hoc Opus plerique ſolent citare.

Leonhard Rauwolf Auguſtani *Morgenlendiſche Reys.* Primi tres Libri an. 1582. Francofur-

ſcriptæ, cumque veterum plantis collatæ. Parvus Liber eſt in quarto: verum aliquan-

ti in 4. prodierunt, ultimus in editione Lavingenſi an. 1583. acceſſit, qui icones 43. continet, quas Lugdunenſes etiam in tomo ſecundo receperunt. Iter ſuſcepit an. 1573. vir optimus in Syriam, Meſopotamiam, Palæſtinam, Ægyptum, rediit an. 1576. ubique plantas minores notavit, vires œconomicas & medicas adjecit, officinales multas primus deſcripſit (ut Ribes verum, Behen album), naturam univerſam coluit, vir fidus, candidus, & inter Itinerum ſcriptores eximius. In varias Linguas translatum iter cura etiam Raii, ſed abſque iconibus recuſum eſt. Diſcipulus Rondeletii fuit, patria ob religionem reformatam ejectus. Obiit demum an. 1606. Ejus plantæ ſiccæ ad Isaacum Vossium (Occo in *vita Med. Auguſt.*) inde in bibliothecam Leidenſem venerunt.

Caroli Clusii *rariorum plantarum per Auſtriam, Pannoniam, &c. obſervatarum* L. IV. eodem anno 1583. in 8. apud Plantinum prodierunt. Plantas Alpinas hic plurimas deſcripſit, an. 1574. lectas, & ſequentibus annis. Hinc poſt C. Gesnerum, & Joh. Bauhinum, quos autem prævertit edendo ſuas icones, dum Helvetorum, quos dixi, opera latebant, & certe non plurimas ſtirpes poſteris addendas reliquit. Aliæ etiam ſunt ex Auſtria calidiori, Pannonicæ paucæ. Icones etſi minus nitidæ, bonæ tamen.

J. Baptistæ Portæ *villa* primum prodiit Neapoli 1583. 4. (Seg.), & Francofurti recuſa eſt an. 1592. 4. ſed eam nondum legi.

Rembertus Dodonæus eodem anno 1583. *ſtirpium hiſtoriæ pemptades* VI. *ſive Libros* XXX. apud Plantinum in fol. edidit, quæ a morte an. 1616. apud Moretos, hæredes Plantini, cum acceſſionibus 12. paginarum, & phalli, & potamogelonis alterius, & quarumdam marinarum ſtirpium, anno vero 1644. Belgice enormi corollario virium inprimis medicarum onerata recuſa eſt. Opera priora collegit in unum, addidit vulgatas, iconibus ex Matthiolo deſcriptis expreſſas, Clusianas etiam bene multas, & in paluſtribus inprimis & Belgicis aliquas invenit, bonus, ſobrius & utilis Auctor, etſi non eminuerit in arte. Anglice verſus a Hen. Lyre prodiit an. 1586. & 1595. [Cat. Harl.]

Andreæ Cæsalpini Lucæ Ghini diſcipuli, qui horti Piſani primus præfectus fuit, bis jam laudati, *de plantis* L. XVI. eodem etiam anno 1583. Florentiæ in 4. ſunt excuſi. De methodo dixi. Plantas fere abſque ulla aliorum recentiorum Auctorum memoria, aut citatione, ex ipſa natura diligenter, & cum optimis notis deſcripſit, nomina præfixit Hetruſca, addidit vetuſta ſæpe valde paradoxa. Ob defectum ſynonymorum difficilis eſt intellectu, maxime exteris, cum Alpinas ſæpe vocet plantas, quæ nobis abunde in planitie calida proveniunt. *Appendix*, quæ Romæ an. 1603. 4. prodiit, breviſſima, Bocconiano etiam Muſeo adjecta eſt.

Julius Alexandrinus Cæſareus Archiater & Cratonis æmulus, jam an. 1575. ediderat de *ſanitate tuenda* L. XXXIII. ſive diæteticen, quæ plantas etiam edules complectitur, frigide ſatis compilatam ex veteribus. Idem an. 1584. Francofurti in 8. edidit *epiſtolam apologeticam ad R. Dodonæum* & ipſum Collegam ſuum. Inprimis de fabis agit veterum, quas negabat Dodonæus, adfirmat Julius, eſſe vulgares noſtras fabas, argumentis a pondere, &c. ſumtis.

Balth. Pisanelli *della nature de citi & del berore* Venet. 1584. 4. Varie recuſus etiam Latine extat.

Salomonis Alberti *oratio de cognitione herbarum* extat Wittebergæ 1585. 8.

Castor Durante an. 1585. Romæ edidit *herbario nuovo* in fol. Plantæ ſunt vulgares, quales in officinis extant, cum ſubjectis exoticis ex C. a Costa, & iconibus Matthiolianis parvis, magnaque virium enumeratione, Venetiis an. 1667. auctus a J. M. Ferro, & Romæ an. 1684. paulo auctior, etiam figuris nonnullis additis, in folio prodiit. Id ipſum Opus a P. Uffinbach recuſum eſſe & an. 1609. Francofurti prodiiſſe lego, ſed eo careo. Ejusdem Castoris Tractatus de *uſu radicis Mechoacannæ* Antwerpiæ prodiit 1587. 8. (Seg.).

Joachimus Camerarius *de plantis epitome*, P. Andreæ Matthioli auctam edidit an. 1586. Francofurti in 4. Icones compendii Italici Matthioli hic aliquæ habentur, interque eas nonnullæ ſpuriæ & malæ. Sed maximum pretium accedit operi ex Gesnerianis figuris, quarum quingentæ & ultra hic habentur, nitidiſſimæ & elegantiſſimæ cum characterum fida expreſſione. Harum ſimiles aliquas Camerarius adſperſit, perinde perpulchras, ad plantas horti ſui, quem egre-

quando 25. florenorum pretio conſtat. Ratio, qua motus COLUMNA tanto cum

egregium aluit delineatas (M. ADAM p. 349.), neque fere cedentes prioribus. Multæ inter illas Alpinæ intercedunt, etiam rariſſimæ. Obiit an. 1598.

MARCELLI SQUARCIALUPI *de Amygdalarum amararum in ebrietate vi* *. Puſclavii in Rhætis 1568. 8.

Anno 1587. prodiit in 2. vol. fol. Lugdunenſe Opus, ſive *Hiſtoria generalis plantarum* edita apud Rouillé. Origo operis eſt in JACOBI DALECHAMPII, Pliniani commentatoris & botanici non indiligentis, molimine, in quo omnes priores botanicorum labores cum ſuis inventis conjungere conſtituerat. Sed pertæſus laboris commiſit opus imperfectum JOHANNI BAUHINO, qui Lugduni praxin medicam ſecutus erat & *peſtilentiarius* fuit *Medicus* (GESN. Epiſt. p. 47. *b.*). Deinde, eo ob religionem abeunte in Helvetiam, MOULINO neſcio cui tradidit, ut tamen operas dirigeret (PONS. l. c). Iſte homo impar oneri toties plantas repetiit, toties nova icone expreſſit, quoties ex alio Auctore erat citata aliqua a DALECHAMPIO, denique & ipſe operi eſt immortuus. (PONS. l. c.). Inde inconcinnum chaos natum eſt, ex quo oportet eruere ſtirpes Galliæ & Lugdunenſis, & Narbonenſis, a DALECHAMPIO & VALERANDO DOUREZ, Hiſpanicas a MYCONIO miſſas, & ſtirpes demum J. BAUHINI, quas habebat omnes editor (J. B. *præf. ad font. Boll.* L. IV.) Operi inſertas, & rudiuſcule quidem depictas, ſæpe tamen rariſſimas & paſſim hodie ignotas, Adverſaria LOBELII verbotenus in Lugdunenſem hiſtoriam inſerta ſunt. Adjecerunt etiam figuras RAUWOLFIANAS. *Animadverſiones* in hoc Opus utiles edidit C. BAUHINUS an. 1601. 4. & paſſim characteres ita deſcribit, ut etiam ſtamina numeret. Sed multa reliquit emendatione digna, & inprimis reconditas illas DALECHAMPII ſtirpes.

Eodem anno prodiit Opuſculum ÆGIDII EVERARDI de *herba panacea, quam alii Tabacum, Petum, aut Nicotianam vocant.* Antwerpiæ 16. Acceſſit narratio de *Mechoacanna* & alia. Nova aliqua habet certe ſuo tempore.

JACOBI HORST de *vite vinifera* cum deſcriptione vini, muſti Paſſularum, Helmſt. an. 1587. 8. editus eſt Libellus *.

LAUR. SCHOLZII *catalogus arborum, fruticum, & plantarum medici horti* aliquoties editus eſt an. 1587. & 1594. *.

JOACHIMI CAMERARII, cujus gens antiquitus LIEBHARD vocata fuerat, & ex officio nomen mutaverat, *hortus medicus & philoſophicus* anno 1588. prodiit Francofurti. Iconum adjectarum major pars Opus eſt CAMERARII, cum noviter inventas & RAUWOLFIANAS aliquas exprimant, eæque eximiæ ſunt. Opus ipſum ex ANGUILLARA, CORDO, CLUSIO, GESNERI ſchedis, & propriis nonnullis obſervationibus coaluit.

Cum eo Libro prodiit JOHANNIS THALII *ſylva Hercynia*, cujus novam editionem an 1654. (1674. SEG.) Northuſæ factam & auctiorem, mihi vero nunquam viſam, adducit Auctor nuperæ vitæ hujus viri CL. FRIDERICUS LESSERUS. Certe a fratre WENDELINO THALIO Medico Northuſano, novam parari editionem copioſiorem, jam PASCHASIUS GALLUS Auctor eſt. *Bibl. med.* p. 194. Magna induſtria THALIUS in promontoriis Hercyniæ, in Bructero Monte & in vicinia ſuæ Northuſæ ſtirpes raras collegit, quarum nonnullæ ad noſtra uſque tempora a nemine ſunt viſæ, exemplo *Siſymbrii* quod *in itinere Hercynico* nuper pictum dedi. Sed breves deſcriptiones, & nimis vaſta genera, paſſim faciunt, ut nemo intelligat: ut experiri facile eſt in Graminibus, Intybis, Chondrillis. Icones.14. ex GESNERO acceſſerunt. Vitam THALII nuper deſcripſit CL. FRID. LESSER, Northuſæ 1747. 4.

J. BAPTISTÆ PORTÆ *Phytognomonica* octo Libris contenta Neapoli an. 1588. fol. prodiit, & Francofurti an. 1591. 8. multo vilius recuſa eſt. Inanis argutia quidem erat, qua plantarum aliorumque corporum vires medicas ex facie & habitu conatus eſt indicare. Icones tamen non peſſimas habet, &, ut ſolet, aliqua paſſim utilia.

BARTHOLOMÆI CARRICHTER *Kraüterbuch* Argentorati an. 1589. 8. prodiit, cum plantis ſignisque cœleſtibus, ad quæ ſingulæ plantæ pertinent, more THURNEISERI & PARACELSI.

JACOBI THEODORI TABERNÆMONTANI *Kraüterbuch* primum prodiit Francofurti an. 1588. Tom. II. fol. Diſcipulus TRAGI, triginta ſex annis in eo opere laboravit, adjutus liberalitate MARQUARDI, Spirenſis Epiſcopi. Icones ſunt ad 2255., pleræque ex MATTHIOLO, aliquæ ex CLUSIO & LOBELIO deſcriptæ, nonnullæ tamen ad ipſam naturam, eæque minime malæ. Repeti-

cum ardore ſe dederit huic negotio, videtur hæc fuiſſe. Vexabatur diro illo morbo epilepſia (*a*), plura fruſtra inſtituerat, legit tandem DIOSCORIDEM, & vidit

petitiones bene multæ irrepſerunt, & varietates a coloribus. Sermonem, quo vires laudantur ſtirpium, ad Tom. I. Auctor ipſe ſcripſit, ad ſecundum & tertium D. NICOLAUS BRAUN Marburgenſis. Id Opus, varie auctum encomiis virium medicarum; ſæpe Baſileæ prodiit, anno 1613. 1664. & iterum 1731. Sed icones ſolas an. 1590. in forma longa dedit Francofurti BASSÆUS Bibliopola, cum nudis nominibus. Ea editione fere unice utuntur Exteri.

PETRI ANDREÆ MATTHIOLI partem, qua plantæ deſcribuntur, HANDISCHIUS Germanice vertit: JOACHIMUS vero CAMERARIUS additis iconibus GESNERIANIS ſuiſque, & plantis adeo a Matthiolo neglectis, aliiſque obſervationibus, edidit an. 1590. fol. tum an. 1626. eadem forma & alias. Aromatum aliquas figuras noviter addidit.

JOHANNIS WIGANDI *Vera hiſtoria de Succino Boruſſico, de Alce Boruſſica, de herbis in Boruſſia naſcentibus.* Edidit JOH. ROSINUS Jenæ 1590. 8. Sed Liber (ex præf.) ſcriptus eſt an. 1584. Catalogi plantarum ſpontanearum Pruſſiæ tres, inter eas aliquæ, certe eo ævo, memorabiles.

PROSPERI ALPINI *de Balſamo* dialogus Venetiis an. 1591. 4. prodiit Pulcherrima opportunitate uſus tribus annis Cairi vixit apud Conſulem Venetum Hemum (THOMASIN. in Elogiis II. p. 303.) cum quo Ægygtum petiit an. 1580. & rediit an. 1584. Sed botanicus imperitus non ea præſtitit, quæ promittebat occaſio. Iconem Balſami & deſcriptionem perinde obſcuram dedit.

Eodem anno idem *de Medicina Ægyptiorum* L. IV. ſequente vero *de plantis Ægypti* L. I. ſcripſit ideo utilem, quod officinalium plantarum in ea regione provenientium, aliquas deſcriptiones & icones dederit, etſi nimis aliquando minutas, exemplo v. gr. Coffeæ, quam nullo modo adgnoſces, plerumque tamen, ut ea ætate, ſatis fideles. Iterato hoc Opus prodiit Patavii an. 1640. & VESLINGIUS, qui & ipſe in Ægypto vixit, an. 1638. *adnotationes* edidit ad eaſdem Alpini Ægyptias plantas, cum emendatioribus iconibus & deſcriptionibus. Nuper cum *hiſtoria naturali Ægypti* an. 1735. Leidæ idem Opus recuſum eſt, quam cum quarto Libro Medicinæ Ægyptiorum inter ſchedas poſthumas fuiſſe legimus apud THOMASINUM. l. c. p. 304. Aliquot iconibus hæc editio auctior eſt.

ANTONII PASINI *Annotationes & emendationes in verſionem Dioſcoridis a Matthiolo propoſitam.* Bergomi 1591. 4. *

JACOBI ANTONII CORTUSI *Catalogus horti Patavini,* Venet. 1591. 8. Italice, Latine vero Francofurti 1608. 8. breviſſimus eſt, & unice nomina habet. Hunc amicum MATTHIOLI deridet LOBELIUS in *Adverſ.* p. 64.

JOHANNIS BAUHINI *de plantis a Divis nomen habentibus ex magno volumine de conſenſu & diſſenſu Auctorum circa ſtirpes. Additæ* C. GESNERI *Epiſtolæ hactenus ineditæ.* Edidit Baſileæ CASPARUS frater an. 1591. 8. In ſpecimine magni operis Pinax habetur ſynonymorum, nominum a Divis repetitorum plus, quam exſpectares, ſæpe obſcurorum, & obſervationes aliquæ ad declaranda loca quædam MATTHIOLI, aliorumque. In epiſtolis, quæ ſcriptæ ſunt ab an. 1560. ad 1565. multa ad plantas Alpinas, hiſtoriam botanices, & interiora vitæ CONRADI pertinent.

Abſque titulo anno 1592. in forma longa Liber prodiit, cujus fronti inſcriptum eſt: *Vivitur ingenio, cætera mortis erunt.* In eo inſecta inprimis, ſed plantæ etiam eæque ſæpe eleganter exprimuntur, ſed partes fere & rami.

(*a*) FABIUS COLUMNA cum ad Epilepſiam ſibi connatam quæreret remedium, botanicus factus eſt, & magno conatu & in natura ſtirpes inquiſivit, & in Libris deſcriptiones veterum cum ſuis inventis conatus eſt comparare. Primum Opus, juvenis 25. annorum nunc primum plantas circa Neapolin conquirentis, quo audacior fuit in definiendo de plantis veterum & paradoxus nonnihil, *Phytobaſanos* dictum eſt, & prodiit Neapoli an. 1592. 4. Omnes fere receptas ſententias mutavit, ſollicite intimis partibus ſtirpium comparatis cum veterum deſcriptione. Addidit accuratas icones, quas ipſe delineaſſet. Omnium primus, quantum vidi, dedit plantarum icones æri inciſas. Plantarum vera genera conſtituit, Cymbalaricam v. gr. ad Linarias revocavit, Acinon ſuam Veronicæ accedere vidit, ſtyli, ſtaminum, petalorum nomine uſus eſt (ad. HERNANDEZ p. 853.), & ea nomina conſtituit. Differentias plantarum a florum figura, a numero petalorum vidit (ibid. p. 854.). Nomina clarorum virorum ſtirpibus impoſuit ut Cæſiæ p. 148. Columniæ p. 75. quam amicus ejus CÆSIUS eo nomine dixit. Petalorum nomen conſtituit, ut partes floris ſignificarent

(p. 853.)

dit ibi aliquando plantam commendari ad epilepſiam, & rogavit Medicos, an con- duce-

(p. 853.). Tenera valetudine fuit, cui SEVERINUS anno 1629. vel 30. ulcus femoris exuſſerit, torridis lateribus admotis de *efficac. medic.* p. 141. In ſenio ἀναλφάβητος evaſit, & circa an. 1650. obſoleta jam fama obiit. Appendix marina nonnulla continet. Rariſſimum Libellum nuper an. 1744. recudi curavit Florentiæ 4. ſuo ſumtu JANUS PLANCUS Ariminenſis, additis TOURNEFORTII nominibus, & vita FABII. Præter botanicen Muſicam etiam amavit & Heronis paravit editionem (SEVERIN. *Medic. effic.* L. I. P. III. c. VI.).

ADAMI ZALUZIANSKY a ZALUZIAN M. D. *Methodi herbariæ* L. III. Pragæ an. 1592. 4. editos video paſſim laudari. Sed inutiliſſimus mihi videtur labor, occupatus in DODONÆI ſtirpibus ſecundum inutilem ordinem diſponendis. Quæ laudatur muſcorum aut orchidum diviſio, nihil habet veræ utilitatis, cum neque ſpecies enumerentur, neque notæ diviſionum addantur, & alieniſſimæ plantæ muſcis accenſeantur.

JOHANNIS BAUHINI *de plantis abſinthii nomen habentibus caput ex L. de conſenſu & diſſenſu Scriptorum* : & CLAUDII ROCCARDI *Trecenſis L. de abſinthiis* Montislilig. 1593. 8. Habet ſententias breves Auctorum, & epicriſes, deſcriptionem brevem abſinthii, Muttellinæ. ROCCARDI Opus fere verſatur in veterum homonymiis, & inter quatuor abſinthia ſecundum adgnoſci nequit.

JOH. FRANCI *hortus Luſatiæ* ſive *catalogus plantarum in Luſatia naſcentium* a C. BAUHINO ſæpiſſime citatus, numquam a me viſus eſt. Prodiit Budiſſinæ 1594. 4. *

CASPARI BAUHINI *phytopinax* ſive *enumeratio plantarum noſtro ſæculo deſcriptarum* Baſileæ prodiit an. 1596. 4. Tentamen eſt ad futurum Pinacem, plantarum 2700. cum ſynonymis paucioribus ſed deſcriptionibus nonnullis, iconibus paucis, nominibus ſæpiſſime a numero ſolo deſumtis. Ejuſdem *editio operum Matthioli*, Baſil. 1598. fol. Nomina ibi addidit nova, icones ex Tabernemontano, & aliquas ſuas, tum quas in prodromum receperit, tum alibi non extantes.

ANTOINE CONSTANTIN *brief Traité de la Pharmacie provinciale.* Lyon 1597. * Purgantia ſola tractat, more veterum.

PHIL. STEPHANI SPRENGER *horti medici Heidelbergenſis catalogus arborum, fruticum, plantarum indigenarum & exoticarum.* Francof. 1597. 4. *. Eo ægrius careo, cum aliquot ſtirpes primus deſcripſerit, Auctore JOHANNE BAUHINO.

JOH. GERARDI *herbal.* Londini an. 1597. fol. prodiit, ſed vide JOHNSTONI editionem.

ANDR. BACCII *de naturali vinorum hiſtoria.* Rom. 1597. fol. Compilatio. *.

PETRI PION *Phytologia* ſive *theſes de plantis.* Herbipol. 1598. 12. Compilatio ex LOBELIO, TABERNÆMONTANO, abſque propria obſervatione.

JOHANNIS BAUHINI *hiſtoria admirabilis fontis Bollenſis.* Montisbeligardi 1598. 4. In appendice fructuum horæorum varietates plurimæ, plantæ hortorum Bollenſium, deinde ſylveſtres ex vicinia ſtirpes, & inter eas nonnullæ rariores & pluſculi fungi, ibi enumerantur.

RICHIER de BELLEVAL *nomenclatura ſtirpium, quæ in horto medico Monſpelienſi coluntur.* * Monſpel. 1598. 12. (Tourn.). Condidit hortum Monſpelienſem quem pro exemplo horti medici proponit OLIVERIUS des SERRES p. 731.

FERRANTIS IMPERATI *hiſtoriæ naturalis* L. XXVIII. Neapoli 1599. fol. & plenius, variis ab ANTONIO FERRO additis auctus, Venetiis 1672. fol. Bremæ 1695. 4. hic Latine In L. XXVIII. plantæ maritimæ, ſed etiam rariores Creticæ nonnullæ pinguntur. FERRI icones plantarum pluſculæ diu ſuperfuerunt ROBINTON ad RAJUM.

SIMON BERGER *von der pæonien Wurzel.* Francof. 1599. *

JACOBI PONS *in hiſtoriam generalem plantarum Lugdunenſem obſervationes breves.* Lugd. 1600. 8. maj. Emendationes titulorum continet, & ſupplementa, & additamenta ex C. DURANTE, quæ partim parata fuerunt apud DALECHAMPIUM, partim ab Auctore ſunt addita, cui ſchedæ poſthumæ traditæ fuerunt. Promittit novam editionem p. 22. cui deſtinabat Nardi Montani duas meliores icones ab AUGUSTINO LEONE ex Hiſpania miſſas.

CASPARI SCHWENKFELT *Catalogus ſtirpium & foſſilium Sileſiæ.* Lipſiæ 1600. 4. Stirpes tum hortenſes Sileſiæ, tum ſylveſtres, inter quas depromptæ ex montibus Sudetum variæ raræ. Sed ſynonyma omiſit, deſcriptiones dedit breviſſimas. Ejus *de thermis Hirſchbergenſibus & de plantis in vicinia earum reperiundis* Germanicum Libellum. Gorlizii 1607. 8. editum & a CL. viro C. J. TREWIO citatum, nondum vidi.

Jo-

duceret, & ut hanc ipſi darent; verum irrito ſucceſſu eam, quam Medici ſuaſerant, corpori

Jo. Bruyerini *de re cibaria*. Francof. 1600. 8.

Adriani Turnebi L. *de vino*. Pariſiis 1600. 8. eruditiſſimus ſed philologicus, a Meibomio recuſus.

Olivier *des* Serres *du* Pradel *Théatre d'Agriculture & maiſon des champs*. Pariſiis 1600. fol. (Seg. mea vero editio eſt an. 1611. 8.). Vir bonus, ſimplex, gnarus, curioſus, juſſu regio jam an. 1603. publicaverat artem bombycum educandorum & conficiendi ſerici. Omnem rem ruſticam complectitur, nulla parte omiſſa, ſimplices & minime ſumtuoſas commendat methodos, cœlo vero ſuo ſcripſit, non noſtro.

Idem an. 1603. 8. * edidit Libellum titulo *ſeconde richeſſe du Meurier blanc*, quo ex cortice mori docet telas conficere.

Theod. de Bry itinera circa hoc tempus edita, inter phyſicos Libros ſunt recenſita.

Pauli Crassi *de lolio Tr. cum Epiſtola* Ulyssis Aldrovandi. Bonon. 1600. 4. *

Caroli Clusii varios amicos, Botanicos, nominaſſe non ingratum erit. Ii fuerunt Bernhardus Paludanus, Friſius, qui in Syria & Ægypto aliquandiu vixit, & multa ex Oriente ad virum optimum vegetabilia attulit.

Johannes Dortmannus aliquot plantas raras paluſtrium Friſiæ invenit, Gladiolum lacuſtrem, ſaxifragam, flore luteo, lineato &c. quæ apud Clusium extant. Hiſtoriam ſtirpium Friſicarum ſibi ſumſerat edendam, & reliquit Clusio (*de hemerob.* in præf.); ſed cum eo interiit.

Honorius Bellus Vicentinus, Cydonienſis Medicus, Creticas ſtirpes in aliquot ad Clusium Epiſtolis deſcripſit.

Jacobus Plateau, Tornacenſis, & indigenas & hortenſes ſtirpes aliquas invenit, quæ cum ejus viri nomine, apud Clusium extant, cui ſtirpes iconeſque miſerat. Idem de Thoma Pennæo (vel Penio, ut vocat Lobelius, qui & ipſe plantas ab eo viro habuit), Londinenſi Medico dixerim.

Gregorius a Regio, Capucinus, multas Alpinas aliaſque raras ſtirpes & ad Columnam, & ad Clusium miſit. Ejus Libellus *de Capſico*. Bonon. 1613. (Bumald) editus, extat cum curis poſterioribus Clusii.

N. Peirescus, qui ſtyracem indigenam ſui fundi ad Clusium miſit (in vit. Peireſci).

Hujus Botanici ſuo tempore principis, qui ſuo labore duplo plures addiderit ſtirpibus prius notis, ſenex nunc & undique auctus ſuppetiis, quas certatim mittebant humaniſſimo viro, ex India & Europa Botanici, an. 1601. edidit *ſtirpium rariorum hiſtoriam* L. VI. comprehenſam. Ea Pannonicæ priores & Hiſpanicæ continentur, & multæ præterea hortenſes, aut vulgatiores ſtirpes, cum fidis, ut ſolebat, iconibus & deſcriptionibus. Varietates incepit ſuæ ſpeciei ſubjicere. Fungorum copiam primus deſcripſit.

Deinde anno 1605. Leidæ, in altera Plantinianæ typographiæ colonia, edidit *Exoticarum* L. X. Eorum ſex priores continent fructuum, ſtirpium, avium, piſcium, animalium, per navigationes Belgarum ex India advectarum deſcriptiones. Reliqui ſunt citati prius N. Monardis, G. ab Orta, C. a Costa, P. Bellonii Libri. Hi Libri Gallice verſi prodierunt Lugduni 1619. 8. Acceſſerunt Bellonii *de neglecto ſtirpium cultu* & N. Monardis *de ferro, nive & Scorzonera Libelli*.

Denique, ne ſeparem ultro magni viri labores, Leidæ, ubi vitam clauſit ſenex decrepitus an. 1611. prodierunt *curæ poſteriores*, cum oratione in obitum. In his *curis* flores fere deſcribuntur, & novæ aliquæ plantæ.

J. Robini *catalogus ſtirpium indigenarum & exoticarum quæ Lutetiæ coluntur*, Pariſiis 1601. 12. prodiit, teſte Tournefortio. *

Joh. Ponæ *iter Montis Baldi*, ſcriptum an. 1595. extat cum Car. Clusio, idemque auctius Creticis quibuſdam ſtirpibus an. 1608. Baſileæ 4. multis vero ex horto Contareno, iconibus & plantis, tum Alpinis nonnullis locupletatum, curante filio Johanne Baptista editum eſt Venetiis an. 1617. 4. Sub nomine *Monte Baldo deſcritto*. Ob rariores Alpinas fideliter pictas, & numeroſas, neceſſarius eſt. In duabus poſterioribus editionibus Nicolai Marogna Medici Veronenſis L. *de Amomo Dioſcoridis & Plinii* adjectus eſt.

Demetrii Canevarii *de Ligno ſancto Comm.* Rom. 1602. 8. * Lignum quoddam nuper adlatum in Italiam falſum eſſe defendit. ad-

corpori ſuo applicuit, unde dubitavit, an quidem vera eſſet DIOSCORIDIS plan-

PETRI PAVII (conditoris horti Leidenſis, ſi fides NEANDRO & Theatris) *horti publici Academiæ LUGDUNO-BATAVÆ ichnographia & ſtirpium nomina* (C. B. præf.) Leid. 1603. 8. * Fraudes hujus viri, & demonſtratam pro Terebintho Fraxinum, arguit ROLFINKIUS *de veget. in gen.* p. 99.

NICOL. GUIBERT *de balſamo ejuſque lacruma quæ opobalſamum dicitur.* Argentor. 1603. 8. *

MATTHIÆ LOBELII *in Rondeletii pharmaciam animadverſiones, accedit adverſariorum vol. & pars altera.* Londini 1605. fol. ſeptuaginta & ſex paginis auctior editio, graminibus maxime Anglicis & Danicis, & eorum, atque Liliacearum iconibus & Lib. de *balſamo* ad CLUSIUM, qui Londini an. 1598. 4. ſeorſim prodierat (C. B. præf.). Quare hæc editio utique melior eſt.

ULYSSIS ALDROVANDI Opera huc pertinent, ut qui obierit diem ſuum an. 1605. Et quidem cum avibus pluſculas icones ſtirpium conjunctim dedit, ſed valde parvas & imperfectas. Deinde ex ejus ſchedis poſthumis OVIDIUS MONTALBANUS *Dendrologiæ* L. II. edidit an. 1668. fol. Francofurti recuſos an. 1690. Loquax & inficetum Opus, philologicum, cum iconibus rudibus, deſcriptionibus vix ullis. Glandiferæ ſunt arbores, & ex pomiferis paucæ. Alias adhuc collectiones plantarum & ſcriptorum eo pertinentium idem MONTALBANUS laudat in *Bibliotheca ſua* p. 26. edit. SEG.

THOMÆ MONTSAINT *le jardin Senonois, cultivé d'environ 600. plantes qui croiſſent à moins d'une lieue de la Cité* de Sens 1604. 12. [SEG.] *

CECHINI MARTINELLI de *Amomo & Calamo aromatico.* Venet. 1604. Et contra eum *anonymi examen.* Mantuæ 1605. 4. [C. B. Præf.] *

RICHERI de BELLEVAL *recherches des plantes du Languedoc.* Monſpelii an. 1605. cum 5. iconibus editas TOURNEFORTIUS memorat. *

ANDREÆ SPIGELII *ad rem herbariam Iſagoge* primum prodiit an. 1606. 4. qua editione deſtituor. Vires medicas, etiam artificia aliqua ad conficiendos hortos ſiccos habet, & inter ea id, quo a planta ipſa fuliginis ope icon exprimitur.

Le Jardin du Roi Louis XIII. ou recueil de figures gravées par PIERRE VALLET. Pariſiis 1623. fol. Hic idem Liber prodierat ſub nomine *Jardin du Roi Henry IV. ou recueil de fleurs gravées & décrites par* JEAN ROBIN. Pariſ. 1608. fol. [C. B. præf.]. Sunt 92. tabulæ plantarum bulboſarum, cum vivis coloribus, & addita methodo pingendi. Pleræque caule, radice & foliis carent. In mea editione nomen ROBINI omiſſum eſt.

JOH. STURMII *de roſa Hieriuntica.* Lovan. 1608. 8.

NICOLAI CLAUENNAL *de abſinthio umbilifero & ſcorzonera Italica.* Venet. 1610. 4. *

POMPEII SPRECCHI *Antabſinthium Clavennæ, quo abſinthium umbelliferum in Italia ortum ſit idem cum A. Alp. umb. Clavennæ*, &c. Venet. 1611. 4. *

EUGENII PETRELLI *narratio fruticum, florum fructuumque, inprimis in Occidentali India naſcentium.* Colon. 1610. 8. [SEG.] *

BAPTISTÆ CODRONCHS L. *de Elleboro.* Francof. 1610. 8. prodiit. Commendat uſum medicamenti, & ipſe propinavit, ſed rarioribus exemplis.

CASPARI PILLETERII *plantarum exoticarum & patriarum Walachriæ ſynonymia.* Middelburg. 1610. 8. Monſpelienſis, Richerii aliquando vicarius, deinde Middelburgenſis phyſicus. Non ſolas Walachricas neque primario, ſed omnes ſibi notas, ſuaſque inprimis Aquitanicas recenſuit cum paucis novarum ſtirpium deſcriptionibus, paucìſque obſervationibus. Nomina prima ſæpe valde barbara ſunt. Promittebat methodum generalem cognoſcendarum plantarum, & dat deſcriptionem Hyacinthi cum ſtaminibus. p. 204.

PAULI RENEALMI *ſpecimen hiſtoriæ plantarum.* Pariſ. 1611. 4. Elegans Libellus. Species generibus ſuis adjecit, ordines ſubalternos, quibus MICHELIUS, & DILLENIUS ante me ſunt uſi, primus adhibuit, ſtamina & ipſam inæqualitatem gnarus obſervavit. Centaurium minus in charactere Gentianis adjecit, icones bonas dedit, & deſcriptiones accuratas. Synonyma addidiſſe oportuerat.

EMANUELIS SWEERT *florilegium.* Francof. 1612. fol. P. II. ib. 1614. Splendidæ ſunt tabulæ, maxime bulboſarum, quibus commercium faciebat Auctor, eo Libro maxime curioſos emtores invitaturus. Recuſum eſt an. 1635. & an 1654. nihil mutatum.

planta; hinc ut certiora inveniret, evolvit omnes Botanicos, & tandem invenit veram illam plantam DIOSCORIDIS, qua etiam ſe ipſum ſanaſſe dicitur.

COLUM-

JOHANNIS THEODORI de BRY *florilegium novum* an. 1613. editum, renovatum vero *& auctum* an. 1641. duplo fere plenius. Tabulæ ſunt florum, magna ex parte compilatitiæ ex CLUSIO, aliæ tamen propriæ & meliores. Nomina non optima, varietates plurimæ. In poſteriori editione tabulæ ex FERRARII flora acceſſerunt omnes, tum aliæ ſtirpium bulboſarum. Ibi tabulæ ſunt 176. Omnes inſertæ ſunt *Viridario* VALENTINI.

BASILII BESLERI *hortus Aichſtettenſis*. Norimb. fol. Atlant. 1613. & paucis mutatis, additis numeris Tabularum an. 1640. ibid. Splendidiſſimas 356. Tabulas ſuo ſumtu edidit CONRADUS a GEMMINGEN, ſpontanearum plantarum & hortenſium, quarum pleræque ad naturam, aliquæ tamen ex aliis imitatæ, nonnullæ fictitiæ & monſtroſæ ſunt. Deſcriptionem & ſynonyma, non optima, BASILIUS BESLERUS adjecit, impar operi. LUDOVICUM JUNGERMANNUM & CASPARUM HOFMANNUM manum adhibuiſſe vix crediderim, cum tantos errores non viderentur toleraturi fuiſſe.

JOHANNES BAUHINUS obiit an. 1613. Huc ergo refero illuſtre Opus, cui non aliud novi comparabile. Nempe anno 1560. Tubingæ FUCHSIUM primo audivit (GESNER. Ep. p. 99. &c) ab anno 1561. quo cum CONRADO GESNERO Alpes ſummas adierat, totis 52. annis Lugduni, Monſpelii, Ebroduni, Genevæ, Montisbeligardi, in Würtenbergia plantas quæſiverat, contulerat Auctores omnes. Et in Lugdunenſi Opere manum habuit, & icones varias ad C. GESNERUM miſit, quarum aliquæ exſtant inter CAMERARIANAS v. gr. fœniculi tortuoſi. Ita natum eſt ingens Opus, cujus *prodromus* an. 1619. 4. prodiit. Sed ipſa *hiſtoria plantarum* tribus voluminibus in folio comprehenſa, demum an. 1650. & 1651. procurante FRANCISCO LUDOVICO de GRAFFENRIED, Cive meo, & tunc maxime Præfecto Ebrodunenſi, opera DOMINICI CHABRÆI edita eſt. Et JOHANNES equidem ſapientiſſime omnium fere Auctorum operibus uſus, criſi adhibita accuratiſſima, optimis deſcriptionibus aut confectis aut receptis & interpolatis, id præſtiterat, ut fere omnia, quæ eo tempore nota erant, breviter & nitide ordinata exſtent. Plurimas novas plantas vel ipſe invenit, vel Gener JOH. HENRICUS CHERLERUS. Icones propriæ, etſi male ſculptæ, ſatis tamen bonæ, multæ autem Fuchſianæ aliæve parvæ & rudes ſunt. Deinde plurimas & ſæpe rudiſſime transpoſuit editor. JOHANNES RAIUS plurimum hoc Opere uſus eſt.

In itineribus D. CHAMPLAIN Pariſiis an. 1613. aliquot icones plantarum habentur.

CRISPINI PASSÆI junioris *hortus floridus ſecundum quatuor anni tempora*, Arnheim. Hujus Libri *Ver.* 1614. fol. long. *Æſtas* an. 1617. *Autumnus* an. 1616. prodiit. Tum *altera pars horti floridi*, cui titulus eſt *Cognoſcite Lilia Agri.* Ita omnino ſe habet exemplar, quod coram eſt. In horto florido nitidiſſime cælatæ exſtant plantæ ſpecioſis floribus præditæ, cujuſcunque generis, in altero etiam arbores. Hujus alterius dimidia pars, icones nempe 60. cum carminibus nonnullis expuncto PASSÆI nomine, prodierunt Bruxellis an. 1640. [& 1609. 4. ut alii citant.] cum titulo ANSELMI BOETII de BOOF *herbarum & fructuum icones.* Artificium multo quam in *horto florido* vilius.

C. HOFMANNI *catalogus Plantarum circa Altdorfium naſcentium* LUDOVICI JUNGERMANNI. Altdorf. 1615. 8. Raras aliquas & nuper detectas plantas continet. Idem Opuſculum an. 1646. 4. ſub nomine *Catalogi plantarum in horto medico Altdorfino* LUD. JUNGERMANNI prodiit, redeuntis tunc maxime in eum hortum. Et hortenſes & ſpontaneæ ibi continentur, multis ad priores adjectis. Idem catalogus, ſed multum auctus, in HOFMANNIANUM catalogum tranſiit.

P. ALPINUS hoc anno obiit, teſte THOMASINO. Huc ergo referri debent L. II. *de plantis exoticis*, qui an. 1627. prodierunt, aucti ab ALPINO ALPINIO, Proſperi F. qui ſtirpes aliquas ſua manu delineatas adjecit. Plantæ ſunt calidarum regionum & Creticæ, adjectis Alpinis nonnullis.

FABII COLUMNÆ *Ecphraſis ſtirpium minus cognitarum I. & II.* Editio mea an. 1616. prodiit Romæ 4. & præfatio tomi prioris non anni 1606. eſt, ſed 1616. data eſt. In Tomo II. multæ ſunt ſtirpes F. GREGORII de REGIO. Notum eſt, quanta peritia & fide plantas raras deſcripſerit FABIUS, cum veteribus contulerit, propria manu delineaverit, characteres ipſos expreſſerit, ut ſui ſimilem priori ævo neminem, paucos habeat ſequente. Sunt autem partim calidarum regionum, partim Alpinæ.

Cum LOBELIUS eodem anno obierit, Poſthuma ejus Opera hic dicere oportet. Et quanta eorum

COLUMNÆ adjungatur JOHANNES BAUHINUS, vir fuit celeberrimus in

rum pars apud PARKINSONUM exſtet, alias dicetur. Hic *ſtirpium* volo *illuſtrationes* Londini an. 1655. 4. editas. Raras deſcribit ſtirpes, partim a BOELIO ex Bætica & Africa miſſas, partim a ſe ipſo lectas, alpinas & gramina; ſed deſcriptiones breves, & obſcuræ ſunt.

MENZELII *Synonyma plantarum* circa Ingolſtadium ſponte naſcentium. Ingolſt. 1618. 8. Plantæ paucæ, nomina fere ex Lugdunenſibus, miſtæ tamen rariores. Auctores PHILIPPUS & ALBERTUS MENZELII pater & filius.

GAUFROI LINOCIER *hiſtoire des plantes augmentée de pluſieurs plantes des Indes cultivées au Jardin de M. ROBIN*. Pariſ. 1619. 16. & EJUSDEM *hiſtoire des plantes trouvées en l'Iſle de Virginie cultivées au Jardin dudit ROBIN*. ibid 1620. 16. [SEG.] *

JOHANNIS STEPHANI STROBELBERGER *de cocco baphica & Confectionis Alkermis uſu*. Jenæ. 1620.

Ejuſdem *Galliæ deſcriptio* 1616. Plantas Galliæ Narbonenſis & agri Genevenſis, partim ex LOBELIO, partim ex proprio itinere, nominibus unice recenſuit. Auctius recuſa eſt an. 1621. 12. Jenæ.

MICHAELIS DÖRINS *de opobalſamo, balſamo Judaico, Ægyptio, Peruviano*. Jenæ 1620. 8.

GUIL. JOH. KNYF *Goylandiæ* L. II. Amſtelod. 1621. 4. * Eo continentur plantæ indigenæ ejus regionis. [LINN.].

CASPARI BAUHINI *prodromus Theatri Botanici*. Francof. 1626. 4. & Baſil. 1671. 4. Plantarum deſcriptiones ſexcentæ, non ad noſtri ſæculi morem, & ſæpe ad ſiccas ſtirpes factæ. Icones bonæ, pro ea ætate, & fideles. Paſſim dudum notas, CLUSIANAS, aliaſque, pro novis deſcribit, aliquas vero ibi habet, quæ ab eo tempore omnino interciderunt.

EJUSDEM *Catalogus plantarum circa Baſileam naſcentium*. Baſil. 1622. 8. Dives omnino ſtirpium etiam rariorum catalogus, niſi multiplicaſſet ſpecies, & paſſim aliquas recenſuiſſet, quas nullo nunc labore invenias, neque recentiores ullibi repererunt. Quare in difficilibus generibus, Allio, Orchide, Gramine, &c. caute legendus eſt.

Ejuſdem *Pinax Theatri Botanici*. Baſil. 1623. 4. 1671. 4. Opus, ut vocat Auctor, quadraginta annorum, & ultra certe, cum an. 1579. Monſpelii plantas jam collegerit [*Phythopia* p. 149.] & GUILANDINO plantas aliquas demonſtraverit. p. 153. Hoc Opere inprimis effecit CASPAR BAUHINUS, ut vix ulla planta abſque ejus nomine recenſeretur. Synonyma nempe priorum Auctorum ſub unum nomen collegit, ſic multo labore nos levavit, quem poſuiſſe oporteret in intelligendis veteribus. Verum an eo officio ita ſit functus, ut fama vulgo fert, judicabis expertus. Mihi videtur repetitiones ejuſdem plantæ innumerabiles ibi reperiri, & difficiliores Thalianas & alias ejuſmodi, minime enodari, & omnino hanc clavem non reſpondere noſtris deſideriis.

EJUSDEM *Theatri Botanici* P. I. Baſil. 1658. fol. Sed obiit Auctor an. 1623. Duodecim juſtis voluminibus deſtinabat edendam plenam hiſtoriam plantarum, cujus pars unica, graminum inprimis, in lucem prodiit. Figuræ bonæ, plantæ plurimæ, etiam in hoc difficili genere, deſcriptiones breves, & mancæ.

JOH. OBERNDORFER *horti Medici qui Ratisbonæ eſt deſcriptio*. Ratisb. 1621. 8. Catalogus nominum. *

RENATI MORI *Catalogus plantarum horti*. Pariſ. 1621. 4. SEG. *

JOH. SCHOEPF *Ulmiſcher Paradis garten*. Ulm. 1622. 8. * Deſcribuntur 600. plantæ partim hortenſes, partim ſpontaneæ circa Ulmam natæ.

GIOV. PONA *del balſamo vero degli Antichi*. Venet. 1623. 4. * Defendit Meccanum balſamum cum veterum balſamo convenire.

FRANCISCI PONA *il paradiſo de' fiori e catalogo delle piante che ſi poſſono avere del* M. Baldo. Venet. 1622. 4. *

JOH MANELPHI *de helleboro*. Rom. 1621. LINN. 1622. SEG. *

PETRI CASTELLI *de nomine hellebori ſimpliciter prolato*. Rom. 1622. 4. SEG. *

Theatrum floræ, quo ex toto orbe ſelecti flores proferuntur. Pariſ. 1622. fol. cum tab. 69. SEG. *

VESPASIANI ROBINI *Enchiridion iſagogicum ad facilem notitiam ſtirpium quæ coluntur in horto* JOHANNIS & VESP. ROBINI. Pariſ. 1623. 12. SEG. *.

OVID. MONTALBANI *index omnium plantarum exſiccatarum quæ in proprio Muſeo conſpiciuntur*. Bonon. 1624. 4. *

in hoc ſtudio, & tribus voluminibus in folio *Hiſtoriam plantarum* ſcripſit, ubi habe-

Ludov. Jungermann *Cornucopiæ floræ Gieſſenſis*. Gieſſ. 1624. 4. [Linn.] *

Josephi de Aromatariis *de generatione plantarum Epiſtola*. Venet. 1625. 4. Coburgi nuper recuſa, brevis, unice continet opinionem Auctoris, ſemina nempe plantarum eſſe parvos uteros ſive ova, in quibus ſpiritus generet minimam plantam, reliquum in alimentum convertat.

J. B. Cortesius in *Miſcell. medicis* quæ Meſſanæ prodierunt an. 1625. in Dec. VIII. Tr. 4. de Mechoacanna egit, & in eandem Decadem inſeruit Tractatui X. Josuæ Ferri *de Contrayerva* & Bezoar excerpta, & ſuas de iiſdem cogitationes, in quorum opuſculorum poſteriori occidentale Bezoar deſcribitur, & animal, in quo id concrementum repertum eſt.

Deſcriptio rariorum plantarum quæ continentur in horto Farneſino Auctore Tobia Aldino ejus horti *Præfecto*. Rom. 1625. fol. Indicas aliquas plantas hic deſcripſit Petrus Castellus qui ſub Aldini nomine latet.

Zachariæ Rosenbach *catalogus plantarum circa Herbornam naſcentium*. Herborn. 1626. 8. *

Johannis Neandri *Tabacologia*. Leid. 1626. 4. & 1644. 12. Ultraj. Tres ſpecies Tabaci depingit, cultum tradit, vires medicas fuſe congerit. In adjectis epiſtolis aliqua anatomica non mala habentur.

Guil. Laurembergii *Botanotheca*, ſive *modus conficiendi herbarium vivum*. Roſtock 1626. 12. Additum eſt etiam S. Pauli Quadrupartito.

Petri Andreæ Canonherii de *admirandis vini virtutibus*. Antw. 1627. 8.

Alex. Peccanæ *de Chondro & Alica* L. 2. Veron. 1627. 4. *

Arnoldi Gislenii *hortus* Caſſell. 1627. 4. Breviſſimus catalogus.

Joh. Car. Rosenberg *Rhodologia*. Argent. 1628. 8. Francofurti 1631. 8. Omnis generis compilatio.

Joh. Neandri *ſaſſafraſologia*. Brem. 1627. [Linn.] *

Joh. Stephani Strobelberger *Maſtichologia*. Lipſ. 1628. 4. Brevis, nec bona, Lentiſci deſcriptio; ſed multa enumeratio compoſitionum, quas ingreditur Maſtix.

Les Oeuvres de Jacques & Paul Contant. Poitiers 1628. fol. Sunt commentarii in Dioſcoridem, Synopſes plantarum cum etymologicis, & alia.

Georgii Fuiranii anno 1628. mortui *plantæ itineris Gothici*, *Blekingenſis & Norwegici* enumeratæ exſtant in Ciſta medica Bartholini. Multas elegantes & novas plantas primus habet, non tamen ſemper facilis intellectu. Lego ſeorſim Haffniæ prodiiſſe an. 1661. 4. *

Gui. de la Brosse *de la nature des plantes & deſſein d'un Jardin Royal de Médecine*. Pariſ. 1628. 8. Stirpes rariores aliquas & obſervationes de virtutibus plantarum habet, & documenta moliminum ſuorum, quibus a Richelio hortum Medicum pene extorſit. Ejuſdem *icones poſthumæ*, quarum meminit Tournefortius, non totæ perierunt. Poſſideo enim volumen in folio artificioſe ſculptarum ſtirpium exoticarum hujus Auctoris, quarum pluſculæ imperfectæ ſunt.

Zacchariæ de Puteo *de Gumma Indica radice antaſthmatica & de Michiocan & de Zalapa*. Venet. 1628. 4. (Seg.) *

Petri Castelli *diſcorſi delle differenze tra li ſemplici freſchi e ſecchi e il modo di ſiccargli*. Rom. 1629. 4. *

Johan. Parkinson *paradiſi in ſole Paradiſus terreſtris* 1629. fol. Parte prima continentur plantæ flore ſuo conſpicuæ: Parte altera hortus olitorius, tertia viridarium. Icones multæ, confuſæ, non bonæ, parvorum ramorum, deſcriptiones breves, nomina ex C. Bauhino, & Lobelio.

Theophili Kentmanni *Tabula locum & tempus quibus plantæ ſpontaneæ proveniunt*. Witteb. 1629. 4. *

Ern. Abr von Dehn *Weinbau Buch*. Lipſ. 1629. 8. Cultum Vitium in Miſnico agro deſcribit & fructus horræos.

Bartholomæi Ambrosini *de capſicorum varietate cum iconibus ſuis & Panaceæ ex herbis a fructu denominatis*. Bonon. 1630. 12. Seg. *

Herbarium Horſtianum, ſive *de ſelectis radicibus & plantis* L. II. aucti per Gregor. Horstium. Marpurg. 1630. 8.

Jacobus Horstius prius Opuſculum jam an. 1587. Helmſtadii ſcripſerat, quod medici fere argu-

habetur quidquid poteſt expectari de plantis, & earum a veteribus Auctoribus deſcrip-

argumenti eſt, ſecundum menſes diſtributis plantis. Ejuſdem JACOBI *de Vite* diſſert. antiqua methodo ſcripta hic recuſa eſt. Acceſſit ad finem CAROLI CLUSII Epiſtola ad Electorem Palatinum, cum quibusdam de cultu plantarum monitis. J. GREGORIUS HORSTIUS promiſerat etiam *Pinacem Pinacis*, nominibus, quam apud C. BAUHINUM melioribus, ſed numquam prodiit.

ANTONII DONATI *Tr. de ſemplici che naſcono nel lido di Venetia.* Venet. 1631. 4. Rudiſſimus equidem Libellus Seplaſiarii, nominibus corruptiſſimis agyrtica jactantia deformis; ſed icones ſatis bonæ ſtirpium calidarum, & maritimarum hæc vitia redimunt.

ANTON. COLMENERI de LEDESMA *trattado de la natura y calidad del Chocolate.* Madrit. 1631. 4. recuſus an. 1644. a Volcamero Noribergæ.

MARTINI BLOCHWITZ *Anatomia Sambuci.* Lipſ. 1631. 12. Paracelſicus Libellus, an. 1677. Anglice editus.

PETRI LAUREMBERG *Horticulturæ & Apparatus plantarum L.* Francof. 1632. 4. Elegans Libellus & jucundæ lectionis. Continet icones liliaceorum non malas & varietates.

JOH. FREYTAGII *de Opii natura.* Groening. 1632. 8. Practicus.

JOH. MOUSIN *Hortus Iatrophyſicus*, ſive *de floribus in Sylvis ſponte naſcentibus.* Nancii 1632. 8. SEG. *

JOH. JONSTON in *Thaumatographia.* Amſtel. 1632. 12. edita etiam plantarum admiranda habet.

J. BAPTISTÆ FERRARII *de Florum cultura* L. IV. Rom. 1633. 4. Poeta & Orator, latiniſſimo & cincinnato ſermone inſtrumentum hortenſe & artem educandorum florum dixit, non ſine plurimis aut variis aut proletariis artificiis raras aliquas plantas ea occaſione deſcripſit & depinxit.

ADOLPHI VORSTII *Catalogus Plantarum* horti Leidenſis prodiit. an. 1633. 16. & 1658. (TREW.) pauper adhuc, neque qualem colit ROYENIUS.

JOHANNIS DE LAET *deſcriptio Americæ* fructus inprimis habet iconibus expreſſos. Prodiit apud Elzevir. an. 1633. fol.

The herbal or general hiſtory of plants gatherd by JOHAN GERARD, *enlarged and amended by* THOMAS JOHNSON. London. 1633. fol. Primum Opus erat verſio Dodonæi facta a D. PRIEST, quam eo intermortuo ſibi tribuerat ignarus Chirurgus GERARDUS. Erat autem maculoſa omnino verſio in qua v. gr. legeres pro auctore CÆSARIUM Archiatrum ubi de JULIO ALEXANDRINO ſcripſerat DODONÆUS. Figuræ ex Tabernæmontano. Nonnulla tamen propria habet GERARDUS. Reformavit omnia pharmacopola, ſed minime rudis vel indiligens, JOHNSONUS, addidit Lobelianas tabulas, icones, & plantas, ad aliquot centurias. Ejuſdem JOHNSONI eſt *Mercurius Botanicus*, ſive *deſcriptio itineris anno* 1634. *plantarum gratia ſuſcepti.* Londini 1634. 8. & *Mercurii Botanici pars altera*, ſive *plantarum itineris in Walliam ſuſcepti deſcriptio.* ibid. 1641. 8. edita. In primo Opuſculo exſtant plantæ Bathonienſes & Rupis S. Vincentii prope Briſtoliam. Catalogus minime pauper, etiam rariorum ſtirpium. Alterum an. 1639. ſuſceptum iter, uti amplius, ita pulchrarum plantarum feracius fuit.

Ejus *Ericetum Hamſtedianum.* Londini an. 1632. 8. * *& iter in agrum Cantianum.* ibid. 1629. 4. *& Deſcriptionem itineris inveſtigationis plantarum in agrum Cantianum.* 1632. * Non vidi.

PETRI CASTELLI *diſcorſo dell elettuario Roſato di Meſue nel quale ſi raggiona delle Roſe e della ſcammonia.* Rom. 1633. 4. *

AUGERII CLUTII *de Nuce Medica & de Hemerobio.* Amſtel. 1634. 4. Heteroclitus paulum Auctor, RICHERII DE BELLEVAL in horto Monſpelienſi aliquando vicarius, in Africam excurrit, ut hortum Monſpelienſem ornaret, ſed ter captivus omnibus exutus eſt. Duas Coccos Maldivicas, ampliſſimam unam, alteram parvam donatas ſibi deſcribit, & vires tribuit maximas.

JACOBI CORNUTI *Canadenſium plantarum hiſtoria & Enchiridion Botanicum Pariſienſe.* Pariſiis 1635. 4. Plantas a ROBINIS & aliis ex noviter inventa America Septentrionali adlatas deſcribit & ſatis bene depingit. In Pariſino Botanico paucæ ſtirpes & breviſſime nominatæ ad ſuas natales ſedes traduntur.

DAN. WINCKLER *de Opio Tr.* Lipſ. 1635. 8. contra FREYTAGIUM & ex genio ſeculi B. RIV. *

JOH. HARTMANNI *Tr. de Opio.* Witteb. 1635. 8. B. RIV *

OVIDII MONTALBANI *Speculazione circa le Biade overo Geoſcopia Cereale.* Bonon. 1635. 4.

deſcriptis virtutibus, adeo ut ſint pandectæ Botanicæ, & nemo eo libro carere poſſit.
Poſt

GUI. DE LA BROSSE *deſcription du Jardin Royal.* Paris 1636. 4. Nomina abſque iconibus.

PIETRO DELLA CHENA *rara virtu che ſi cava dal Roſmarino.* Rom. 1636.

OVID. MONTALBANI *Geoſcopia Ampelite overo ſpeculazione circa le viti.* Rouen 1636. 4. *

HENR. KARLIX *Index plantarum indigenarum prope Lugdunum Batavorum.* ibid. 1636. 4. creditur ad VORSTIUM ſpectare. *

PETRI CASTELLI *relatio de qualitatibus frumenti cujuſdam Meſſanam delati.* Neapol. 1637. 4. B. RIV. *

JOHN. PARKINSON *Theatrum Botanicum.* Londin. 1640. fol. BAUHINIANIS & LOBELIANIS plantis [quas ex ſchedis poſthumis coemtis collegerat] addidit ALPINI & CORNUTI novas ſtirpes. Cæterum ignarus compilator, in repetitiones innumeras incidit ſtirpis ejuſdem, diverſis ab Auctoribus deſcriptæ, & caute admodum legi debet.

OVID. MONTALBANI *Kepoſcopia ov. ſpeculazione degli horti.* Bonon. 1636. 4. *

JACOBI GREGORI *hortus pharmaceuticus Lutetianus.* Pariſiis 1638. 16. *

SIMONIS PAULI *Quadrupartitum Botanicum.* Roſtoch. 1639. 4. Argentorati 1667. 4. & Francofurti 1708. 4. editum. Nomen habet a quatuor anni tempeſtatibus, ſecundum quas Liber diſtributus eſt. Plantas vero medicas recenſet earumque vires, aliquando etiam non vulgares, tum alia miſcet ſenili facundia.

DAN. RHAGOR, civis mei & Præfecti Thorbergenſis, *Pflanz-Garten.* Bern. 1639. 8. 1650. &c. Cultum vini arborum, & olerum ad clima Nuitonicum deſcripſit.

OVIDII MONTALBANI *Choragonoſcopia overo ſpeculazione dell' interna proprieta dell' Erbè Mediante gl' oggiti di ſenſi.* Bolon. 1640. 4. *.

STEPHANI de GASPARIS *liquoris artificialis pro opobalſamo Romæ adhibiti oppugnatio.* Rom. 1640. 12. Non indocta pro aromatariis apologia.

Contra STEPHANUM P. CASTELLUS ſcripſit *Opobalſamum examinatum.* Meſſan. 1640. & *Opobalſamum triumphans* eod. anno 4. Lites nempe exortæ inter aromatarios Romanos, & Manfredum & Panutium ſocios, qui Theriacam cum balſamo de Meccha paraverant, illis cauſam dixit STEPHANUS de GASPARIS, & verum eſſe negat, quo uſi fuiſſent Manfredi opobalſamum, aut notas habere a veteribus deſignatas. Contra CASTELLUS dari utique opobalſamum verum, & notas pleraſque in Manfrediano convenire adfirmat nec reprobari debere, aſpero ſatis ſermone uſus. Ab eo tempore balſamum Mechanum videtur in Medicinam frequentius receptum eſſe.

EJUSDEM CASTELLI *Hortus Meſſanenſis* 1640. 4. cum figuris areolarum.

TRIVULTII GIAQUINTII *ragguaglio primo ſopra il balſamo d'Arabia.* Trento 1640. 4. Ad eamdem litem pertinet, tum *deſtruzzione del falſo ragguaglio.* Coſtanza 1640. 4. contra priorem. *

L'ouverture du jardin Royal de Paris pour la démonſtration des plantes médicinales. Pariſ. 1640. 12. *

JACOBI BONTII *de Medicina Indorum.* Opus primum prodiit Leidæ an. 1642. in 12. tum Pariſiis an. 1646. 4. & in P. ALPINI Medicina Ægyptiorum. Deinde ejus *hiſtoria naturalis & medica Indiæ Orientalis* a GUIL. PISONE in ſex libros diviſa, edita eſt Amſtelodami an. 1658. fol. In iis Libris elegantiſſimis tribus quidem prioribus medica hiſtoria, quarto obſervationes in G. ab ORTA, quinto Animalium hiſtoria, ſexto plantarum, ſed eæ cum rudibus iconibus exſtant, quas in Java Inſula collegerat.

MICH. RUPERTI BELERI *Gazophylacium rerum naturalium ex regno vegetabili animali & minerali.* Nuremberg. 1642. fol. magn. Aliquot icones ſtirpium continet, Gentianam aliaſque.

PEREGRINI PITTORI *opobalſami cenſura contra* CASTELLUM. Venet. 1642. 12. SEG. *

OTH. SPERLING *Hortus Chriſtianæus.* Hafn. 1642. 12. *

Ejuſdem *Catalogus ſtirpium Daniæ indigenarum, quas in horto aluit* an. 1645. Exſtat in *ciſta Medica* BARTHOLINI & raras aliquas ſtirpes continet.

DOMINICI PANAROLI *Plantarum amphitheatralium catalogus.* Rom. 1643. 8. [LIND] ejuſque *de neceſſitate Botanices præludium* recuſum Hanoviæ 1654. 4. Breviſſimus ille eſt catalogus nominum pariter breviſſimorum.

NICOLAI OELHAFII *elenchus plantarum circa Dantiſcum naſcentium.* Gedani an. 1643. 4. editus, paucas & fere vulgares plantas continet. Auctiorem eſſe a LAURENTIO EICHSTADIO in 8. forma editum an. 1656. 4. lego, ſed nondum vidi. *

JOSE-

Poſt hunc habemus MORISONUM, cujus hiſtoria univerſalis plantarum continetur.

JOSEPHI DONZELLINI *lettera familiare ſopra l'Opobalſamo Orientale adoperato in Roma*. Rom. 1643. 4. Ad eamdem litem pertinet.*

R. THORII *judicia de tabaco, & de ejus abuſu, &c.* Ultrajecti an. 1644. 12. prodierunt, poetica.

LUD. NONNII *de re cibaria* L. IV. Antwerp. 1644. 4. Ex veteribus collegit, neque incommodas de plantarum diætetica utilitate, neque tamen valde reconditas enarrationes habet.

JOH. VESLINGII *Opobalſami veteribus cogniti vindiciæ, & Parænefis ejuſdem ad rem herbariam*. Patav. 1644. 4. In priori Opuſculo eamdem, quam CASTELLUS, ſententiam tenet, eo firmior, quod in oriente balſamum ipſi propius innotuiſſet. EJUSDEM *catalogus plantarum horti Patavini* ejuſdem anni 12. citatur a LINNAEO. *

Opobalſami Orientalis examen & ſinceritas reddita a S. G. VOLCAMERO. Nuremberg. 1644. 12. Eamdem cauſam MANFREDI defendit P. ZACCHIAS, BALDUS BALDUS aliique, quorum Opuſcula hic collecta habentur.

De legitimo Alois charactere. Pompiopoli 1644. 8. *

PETRI RICARTI *botanotrophium* ſive *hortus Medicus cura* GEORGII WIONI *deſcriptus. Additæ plantæ, quæ prope Lillam naſcuntur*. Lillæ 1644. 12. SEG.*

PETRI FORMII *Tr. de l'Adianthon*. Montpel. 1644. 12.*

JOH. FRANKEN, *ſignatur der von Gott und der natur gezeichneten gewächſe und mineralien*. Roſtoch 1645. 4. *

J. B. FERRARII *heſperides* ſive *de malorum aureorum cultura & uſu*. L. IV. Rom. 1646. fol. (& 1656. ſ. CAT. HARL.). Multa ad philologiam & ad horti culturam habet, tum magnam vim varietatum ex gente heſperidum dedit depictam, utilis in eo Auctor.

BALDI BALDI *del vero Opobalſamo Orientali diſcorſo apologetico*. Rom. 1646. 4. Ad prius dictam litem ſpectat.

JOH SNAPPENDAEL *catalogus horti Amſtelodamenſis*. Amſt. 1646. LINN. *

C. HOFMANNI *de medicamentorum facultatibus*. L. II. Pariſiis 1646. 4. Cautus, incredulus, vetuſtatis peritiſſimus ſenex, acuto & brevi ſtylo virtutes plantarum deſcripſit. Utinam plus tribuiſſet experimento & Naturæ!

LEVINI FISCHER *Methodus nova herbaria plantarum ad ſeptem ſumma genera redactarum*. Brunſvic. 1646. 8. Inficetiſſimæ claſſes pro planetarum ſerie diſponuntur, quibus ſubjectas ſupponit ſtirpes. Icones & nomina mala.

HENRICI MUNTING *hortus & gazophylacium materiæ medicæ*. Groning. 1646. 12. Stirpes raræ ex ſpontaneis multæ, ne Dortmannia quidem, paradoxæ pluſculæ, ut Alliaria coronaria.

Phytologia ſive *Philoſophia plantarum a* GUILIELMO DUVAL. Pariſiis. 1647. 8. Opus poſthumum, & ſuperſtitioſi hominis vulgatiſſima compilatio.

JOH. BROSTERHUYS *Catalogus plantarum horti Medici illuſtris Scholæ Auriacæ quæ Bredæ eſt*. Bredæ 1647. 12. *

SIMONIS PAULLI *flora Danica let er Dansk Urtebog*. Hafn. 1648. 4. A quadrupartito penitus differt. Icones Lobelianas 393. officinalium ſtirpium, emtas a MORETTO, alias a TABERNÆMONTANO imitatas, nonnullas proprias habet cum deſcriptionibus.

Catalogus plantarum horti Medici Oxonienſis. Oxon. 1648. 8. Hortum condiderat Comes Danbi, Catalogum ſcripſit BOBARTUS ſenior. Continet plantarum 1600. nomina, computatis varietatibus & Canadenſes pluſculas. Idem *duplo priori auctior; accedunt plantæ minimum ſexaginta, quæ nullibi memorantur cura* PHILIPPI STEPHANI M. D. & GUIL. BROUNEI. ib. 1658. 8. prodiit. BOBARTUS uterque verus Auctor eſſe videtur. Plantæ adjectæ 400. Sed earum multæ omnino meræ ſunt varietates.

JACOB. ANTONII CLAVENNÆ *Clavis*, ſive *theſaurus naturæ de plantis*. Tarviſii 1648. fol * (BIBL. SLUS.) GUILIELMI PISONIS & GEORGII MARCGRAVII *hiſtoriæ naturalis Braſiliæ*. L. VIII. Amſtelod 1648. fol. Fere toti botanici ſunt argumenti. Plurimæ ibi ſtirpes iis temporibus lectæ, quibus Comes Mauritius in Braſilia imperavit, ibi deſcriptæ, & rudiuſcule pictæ habentur.

Idem Opus mutatum, & Marcgravianis multis in Piſonianam hiſtoriam tranſumtis, prodiit 1658. fol. ibid.

JOH. CHRYSOSTOMI MAGNENI *de Tabaco Exercitationes* XIV. Ticini. 1648. 4. (SEG.) Amſtelod.

tinetur binis & tribus voluminibus in folio. Tres quidem tomi ſunt, ſed plerumque duobus voluminibus compacti, pretioſiſſimum eſt Opus.

Sequi-

ſtelod. 1669. 12. Neque plantam deſcripſit, neque analyſin ſuſcepit, neque proprias obſervationes habet, ſed formulas unice & medicamenta varie ex ea herba parata compilavit JOACHIMUS BURSERUS. Nihil equidem de plantis ipſe ſcripſit, ſed multas miſit CASPARO BAUHINO, multas etiam in hortum ſiccum collegit, qui poſt varios caſus Upſaliæ nunc conſervatur, triginta voluminum. Ex vita deceſſit 1649. poſtquam magnam partem Europæ ſtirpium legendarum cauſa peragraverat. Non deſcriptarum ſtirpium nomina *Upſalienſibus Actis* inſeruit PETRUS MARTIN an. 1724. p. 497. 530. Deinde filius MARTINI ROLANDUS, præſide LINNÆO, accuratius deſcripſit eumdem in diſputatione habita Upſaliæ 1745. in qua eædem plantæ cum nuperis & Linnæanis inprimis nominibus habentur.

CAROLI AVANTII RHODIGINI *notæ in* J. B. FIERÆ *Cœnam.* Patav. 1649. 4. Scripſerat ſæculo XVI. ineunte FIERA de ciborum viribus medicis verſiculos, quos ſuos fecit CASTOR DURANTES. Eos CAR. AVANTIUS notis Botanicis & Philologicis doctis ſatis illuſtravit, & figuras nonnullas addidit. Poſthumum Opus edidit JACOBUS AVANTINUS frater. Acceſſerunt M. A. SEVERINI *de lapide fungifero & de lapide fungi mappa* minime inutiles *Epiſtolæ* quibus varia ad fungorum & tuberum hiſtoriam pertinentia continentur. Idem SEVERINUS minime incurioſus fuit ſtirpium. Tunæ folium in Sceleton reduxit ante RUYSCHIUM (WORM. Muſ. p. 148. 149.)

HENRICI REGII *Hortus Academicus.* Ultraj. 1650. 8. *.

CHRISTIANI MENZELII *Centuria plantarum circa Gedanum.* Dantiſc. 1650. 4. Pulchræ ſtirpes appendicis loco ad OELHAFII elenchum hic recenſentur.

MELCHIORIS SEBIZII *de alimentis.* Argentor. 1650. 4. Eruditum & pleniſſimum Opus.

Phytologia Britannica. Lond. 1650. 8. Habet locos natales plantarum indigenarum, rariorum, quæ multæ a LOBELIO PENNÆO & aliis collectæ hic recenſentur. Auctor eſt GUILIELMUS HOW.

FRANCISCI HERNANDEZ *nova plantarum, animalium & mineralium Mexicanorum hiſtoria.* Rom. 1651. fol. Hoc Opus poſthumum Medici Hiſpani diu latuerat, quando primo CÆSII principis cura, tandem etiam eo intermortuo, ſero editum eſt. Continet plantas cum barbaricis nominibus & malis iconibus inſignes multas. Deinde NARDI ANTONII RECCHI & JOH. TERENTII notæ. JOHANNIS vero FABRI de animalibus pulcherrimæ obſervationes, tum de iiſdem & plantis FABII COLUMNÆ notæ, & denique FREDERICI CÆSII *tabulæ phytoſcopicæ* acceſſerunt principis nempe Lynceorum, qui etiam fungorum volumina collecta habebat. (JAN. PLANC. *Præf. ad Phylobaſ.* p. XXVII.). Et ipſe & FABIUS multas obſervationes ad characteres & claſſes plantarum perutiles & nuperis inventis perſimiles adſperſerunt.

J. JAC. CHIFLET *pulvis febrifugus orbis Americani ventilatus* 1651. 8. *

SAM. HARTLIB *legacy.* Lond. 1651. 4. Commendat Anglis varia ruſticæ rei compendia ex agricultura Belgica.

EJUSDEM *Eſſay for advancement of husbandry and learning.* Lond. 1651. 4. *.

EJUSDEM *reformed husbandman or the errors of English husbandry.* ib. 1651. 4. * Omnia Opera egregii, candidi & patriæ amantiſſimi viri, in magno pretio habentur.

PIERRE MORIN *Catalogue de quelques plantes à fleur qui ſont au jardin de* P. M. Pariſiis 1651. 4. (SEG.) *

GEORG. KIRSTENII *exercitatio phytophilologica de Colocynthide & Cocco.* Stettin 1651. 4.

CL. SALMASII Opera omnia huc referantur, cum obierit an. 1652. Ad philologiam plantarum plurimum faciunt, ad cognitionem vix quidquam. Vide ejus de *Saccharo & Manna* Libellum. Pariſiis an. 1663. 8. & alias.

JOHANNIS CHEMNIZ *Index plantarum circa Brunsvigam naſcentium cum appendice iconum.* Brunsvic. 1652. 4. Stirpium non contemnenda multitudo & elegantia. Icones indigenarum tres omnino.

AGOSTINO MANDIROLA *Manuale di Giardinieri.* Vicenz. 1652. 12. * Florum, heſperidum, olerum cultum, cum variis arcanis deſcribit. B. R.

MARTINI BERNHARDI a BERNIZ *Catalogus ſtirpium in horto regio Warforienſi.* Dantiſci 1652. 12. Recuſus a SIMONE PAULI.

PETRI CASTELLI *de ſmilace aſpera botanico-phyſica ſententia.* Meſſan. 1652. 4. SEG. * Ad-

do

Sequitur celeberrimus RAIUS. Et in his, tamquam in pandectis, omnia, quæ hic

do ad eum locum illud *alterum* CASTELLI *Opus de plantis*, quod ignorat D. SEGUIER, eſſe omnino TOBIÆ ALDINI Librum ſupra citatum.

J. BAPT. ZANONI *obſervationes aliquæ circa plantas novas & non vulgares in Bononienſi agro naſcentes.* Bonon. 1652. fol. Italice SEG. *

JOHAN. ROYER *beſchreibung des Fürſtl. Garten zu Heſſen.* Brunsvic. 1653. 4. Legi meretur ob plantarum in vicinia & in Bructero Monte naſcentium Catalogum, quas equidem non omnes eo loco naſcentes inveni. Multas elegantes plantas primus in Germania videtur inveniſſe. JOHANNES FRANCISCUS SEGUIER ait ejus plantas montis Bructeri & viciniæ ſeorſim an. 1657. 4. Brunswici prodiiſſe.

SIMONIS PAULI *viridaria varia.* Hafniæ 1653. 12. Continetur parvo volumine *Catalogus plantarum horti Hafnienſis:* tum *Pariſini a G. de la* BROSSE editus. *Warſavienſes tres*, hortenſium duo, unus ſpontanearum, non ſatis, ut probabile eſt, verus. Quis enim Allium Alpinum Warſaviæ expectet? aut Ariam majorem, aut Aſclepiadem flore nigro, aut Blattariam flore albo? Porro catalogi *Oxonienſis horti & Patavini*, qualis erat an. 1642. & *Leidenſis* a 1642. & 1649. & *Groningenſis*, jam dicti: & LAUREMBERGII demum *Botanotheca.*

SAMUEL HARTLIB *deſign for plenty by an univerſal planting of fruit trees.* Lond. 1654. 4. *

JOS. GALEANI *Smilacis aſperæ & Sarſaparillæ Cauſa.* Panorm. 1654. (SEG.) *

MICHAELIS & BALDASSARIS CAMPI *ſpicilegio Botanico.* Luccæ 1654. 4. Fratres erant Botanici, quorum ſuperſtes editor fuit MICHAEL, docti Arabicam & Dioſcorideam Botanicen. Sed etiam in Alpes excurrerunt, plantas ibi repererunt varias. Finis ſcribentis princeps fuit, oſtendere diverſum eſſe Cinnamomum recentiorum a veterum Cinnamomo.

JOHANNIS LOESELII *flora Pruſſica.* Prima editio prodiit in Regio Monte abſque iconibus an. 1654. 4. Longe melior altera, ornata 88. tabulis ære regio redemtis. ibid. an. 1703. 4. procurata eſt a Profeſſore Philoſophiæ JOHANNE GOTTSCHED, qui tamen nihil addit de ſuo, BREYNO teſte. Plantæ paucæ, nempe 761. ſed raræ plurimæ, inprimis ex muſcorum, fungorum & aquatilium grege, quarum plurimas primus deſcripſit & hinc depinxit.

THOMÆ PANCOVII *Herbarium* primum prodiit Ulmæ 1654. 4. auctum deinde a BARTHOLOMÆO ZORN Coloniæ ad Spream an. 1673. 4. Icones continet 1356. parvas nec optimas. Multæ ſunt ab ipſo retro THURNEISERO, aliæ, ſatis multæ, ex LOBELIO, nonnullæ etiam muſcorum propriæ. ZORNIUS vires medicas & Synonyma addidit. Miſcentur aliquæ quam multæ ignotæ, & procul dubio fictitiæ plantæ.

JOH. DAN. HORST *Malva arboreſcens lutea.* Gieſſ. 1654. 4. In THONERUM proprie invectiva eſt, cui pauca verba de Malva illa acceſſerunt.

J. THOMASII *de Mandragora.* Lipſ. 1655. 4.

JEAN PREVOT *Catalogue des plantes qui croiſſent en Bearn, Navarre & Bigorre.* Pau. 1655. 8. *

HONORATI FABRI *Pulvis peruvianus febrifugus vindicatus.* Rom. 1655. Contra Plempium.

JO. NARDII *de China China.* Bonon. 1655. SEG. *

Pulvis peruvianus vindicatus ab ANTIMO KONYGIO. Rom. 1655. 8. *

MICHAEL BOYM *flora Sinenſis flores fructuſque porrigens.* Venn. 1656. fol. *

JOH. PFAUZ *deſcriptio Graminis medici plenior.* Ulm. 1656. 4. Brevis Libellus, neque titulo reſpondens, cum plantam ſuam parum definiat. Ampelopraſon proliferum pro appendice deſcripſit, qua videtur Allii ſpeciem inodoram deſcribere.

JOHAN. TRADESCANT *Muſeum Tradeſcantianum.* London. 1656. 12. Præter varia alia Naturæ & artis Opera, continet etiam catalogum horti ſui, quo etiam ſpontaneæ aliquæ Anglicæ ſtirpes continentur. Is jam an. 1586. 8. prodiiſſe dicitur. [LINN.].

ROBERT AUSTEN *on fruittrees and ſome obſervations on Bacons natural hiſtory.* Lond. 1657. 1658. 4. Non malus & verax Auctor. Primo libro de inoculatione agit, & de pomaceo. Altero multa, quæ aliena fide receperat F. BACO, merito perſtringit, ut artificia varia ad flores plenos, nucleos exoſſes, &c. arte & mangonio procurandos.

JOACHIMI JUNGII *Iſagoge Phytoſcopica recenſente* JOH. VAGETIO. Hamburg. 1679. 4. Summas laudes poſthumo hoc Opere meruit Auctor, anno jam 1657. exſtinctus. Supra fidem in minutiis ſtaminum, tubarum, florum, curioſus fuit, & dialecticam ſuam in excogitandis definitionibus

hic quærimus, inveniri poſſunt. MORISONUS quidem habet plures plantas re-

cen-

bus partium plantarum feliciter adhibuit. Multa inde in methodum recepit RAIUS. Leges Linnæanis non diſſimiles paſſim ſanxit. Stamina coeuntia in Borragine, Solano, floribus compoſitis vidit. c. 22. Differentias a ſpinis, colore, odore, ſapore, facultate medica, loco natali, tempore, numero florum & fructuum accidentales eſſe, neque ſufficere ad verum diſcrimen obſervavit IDEM.

EJUSDEM *præcipuæ opiniones phyſicæ.* Edidit MARTINUS VOGEL. Hamburg. 1679. 4. Fragmenta hæc ſunt, in quibus varii errores epidemici refutantur, ſtirpes ad naturalia genera revocantur. Suas etiam obſervationes addit paſſim JUNGIUS, multum uſus foliis.

The Hereford orhards a pattern for whole England. Lond. 1657. 8. Continet cultum arborum, & malorum genera, ad parandam Siceram apta.

OV. MONTALBANI *Bibliotheca Botanica* ſub nomine JOH. BUMALDI prius edita, ut ſe ipſum laudare poſſet Auctor. Bonon. 1657. 24. Cum SEGUIERII Opere recuſa eſt. Vide in MONTALBANUM MALPIGHII cenſuram, in *Poſthum.* p. 161.

In FLACOURT *relation de Madagaſcar* Pariſiis 1658. 4. excuſæ icones ſtirpium multæ, & parvæ, & malæ habentur, deſcriptiones vero ob raritatem ſtirpium, & veracitatem Auctoris bonæ.

PACCHASII SPILLIMBENI *Tr. de Balſamo.* Burgis 1658. 8. SEG. *.

DIONYSII JONQUET *hortus*, ſive *index plantarum*, *quas colebat an.* 1658. 1659. *Acceſſit ſtirpium obſcurius denominatarum per C. B. explicatio.* Pariſiis 1659. 4. Divitiæ horti, modo triennis, fere nimiæ. Bauhinianas enim ſtirpes omnes habet, etiam, quas ſatis novi, nunquam exſtitiſſe, tum alias raras Gallicas ſtirpes, quarum magna pars a BERARDO eſt. In appendice JONQUETUS ex Pinace nomina quædam Arabica, Italica, & officinalia explicat.

JOH. FRANCKENII *ſpeculum botanicum renovatum.* Upſal. 1659. 4. Jam anno 1638. ediderat in 4. hunc catalogum Latinum, & Suecicum, ſtirpium vulgatiorum & officinalium. Paucas rariores & Sueciæ proprias continet.

ROLANDI STURM *corticis Chinæ Chinæ deſcriptio.* Antwerpiæ 1659. 12. Sed noſtra editio eſt 1689. Haag. 12. Cum ANTIMUS CONYGIUS pro cortice, contra eum CHIFFLETUS & MELIPPUS (PLEMPIUS) ſcripſiſſent, ROLANDUS in prima parte ſua cortici faventes obſervationes proponit, in ſecunda vero theoriam ſubjungit, vimque antipyreticam reſolutioni tribuit, practicis potius adnumerandus.

PHIL. DOUTE' *diatribe de ſucco Cyrenaico adverſus Bertinum Deuxivoye.* Pariſ. 1659. 4. SEG. *

BERTINI DEUXIVOYE *Appendix de liquore Cyrenaico adverſus Philippum Douté.* Pariſiis 1659. 4. SEG. *.

SAM. HARTLIB *compleat husbandman wherein many ſecrets are laid open.* Lond. 1659. 4. SEG. *

J. THEOD. SCHENK *catal. plantarum horti Medici Jenenſis earumque quæ in vicinia proveniunt.* Jen 1659. 12. B. RIV. *.

OV. MONTALBANI *nova Dendranatomes delineatio.* Bonon. 1660. fol. (SEG.) *

AUG. MARCELLI *hortus plantarum Patavinus.* Patav. 1660. 8. (LINN.) *

GOTH. MOEBII *Anatome Camphoræ.* Jen. 1660. 4.

Catalogus plantarum circa Cantabrigiam naſcentium. Cantabr. 1660. 8. Primum futuræ peritiæ in Botanicis ſpecimen JOH. RAII, in quo magnam ſatis hiſtoriæ Botanicæ, plurimam vero inſectorum cognitionem demonſtravit, plantas veras a dubiis, dubias a falſis ſeparavit, exquiſite minus cognitas deſcripſit, ſalicum genus emendavit. Totum Opus in *Catalogum ſtirpium Anglicarum* tranſiit. *Appendicem* anno 1685. 8. editam non vidi.

OVIDII MONTALBANI *hortus Botanographicus.* Bonon. 1660. 8. Index eſt Operis majoris, quod in tribus voluminibus octavæ formæ 2000. plantas continebat. Sed id intercidiſſe videtur. Plantæ aliquæ monſtroſæ aut raræ. De Alſine flore fugaci nugax opinio, eſſe hyſſopum Salomonis.

BENEDICTI CURTII *hortorum* L. 30. *in quibus continetur arborum hiſtoria, ex probatiſſimis Auctoribus & ipſius Auctoris obſervatione collecta.* Lugd. 1660. fol. CAT. HARL. *.

THOMÆ BARTHOLINI *Medicina Danorum domeſtica* Hafn. 1660. 8. Hic tangere viſum, quod ſtirpium aliquarum ſeptentrionalium natalia & vires medicas tradat.

Viridarium Luſitanicum GABRIELIS GRISLEY. Ulyſſipon. 1660. 8. & in Belgio recuſum. Mirus homo & ægre Latinus, plantas habet ad 2000. quarum plurimas nota N. D. inſignivit, ſed abſque deſcriptione, ut nihil inde utile elicias nihilque certum.

PHI-

centiores, & methodum CÆSALPINI: BAUHINUM tamen, quod ad vires in-

PHILIPPI JACOBI SACHS *Ampelographia*. Lipſ. 1661. 8. Multa, ut ſolet, compilatio, philologica & medica, & fabuloſa. Botanici vix quidquam.

HERM. CORNELII *Catal. plantarum horti Amſtelodamenſis*. Amſt. 1661. 8. *

KENELMI DIGBY *diſcourſe concerning the vegetation of plants*. Lond. 1661. 12. Celebris variorum arcanorum patronus.

GUIL. PISO in itinere Braſilico, Ciliviæ 1661. 8. edito, deſcripſit Mandihotam arundinem ſacchariferam, &c.

HOBII van der WORM *Atriplex ſalſum vulgo Soutenelle primum deſcriptum*. Amſtelod. 1661. 4. Rector Gymnaſii Nardenſis plantam in Zeelandia natam habet pro degeneratione Atriplicis vulgaris, a maris fluctibus mutatæ. Vires ad ſcorbutum laudat. Argutula dictio.

JOH. JOHNSTON *notitia regni vegetabilis*. Lipſ. 1661. 12.

GAUDENTII BRUNACLI *de China China & pulvere ad febres*. Venet. 1661. 8. SEG. *.

SIMON PAULI *de abuſu Theæ, & Tabaci*. Roſtoch. 1661. 4. Argent. 1665. 4. Lond. 1746. 8. & paſſim recuſum cum Quadrupartito. Pro Thea perperam ex rudi foliorum ſimilitudine habuit Gale, neque quidquam valde utile hæc ſatyra habet.

THOMÆ BELLUCII *Index plantarum horti Piſani*. Florent. 1662. 12. B. RIV *

MAURITII HOFMANNI *floræ Altdorfinæ deliciæ ſylveſtres & hortenſes*. Altdorf. 1662. 4. 1667. 4. & *Hortenſes* prius ſeorſim an. 1660. 4. Ad Jungermannii catalogum multa addidit, ut ex optimis floris ſit, ſi numerum, fidem, pulchritudinem plantarum ſpectes. Fungorum inprimis copiam pauciſſimi recentiorum adtingunt. Appendices acceſſerunt hortenſium inprimis an. 1691. & 1703. hæc ab Jm. Hofmanno filio.

HENRY STUBBE *diſcourſe concerning the Chocolate*. London. 1662. 8. *.

GEORGII a TURRE *Catalogus horti Patavini novo incremento locupletior*. Patav. 1662. 12. Veslingii ab anno 1649. Succeſſor, in horto conſenuit, magis tamen in Libris, quam in natura ſe exercuiſſe videtur amator Mathematum [PATIN.] Stirpes ſatis numeroſæ. Nomina a C. B. Varietates plurimæ. Exemplar apud me eſt, multis plantis deſcriptis, ab ipſo Auctore ditatum.

CAROLI SCHÆFFERI *deliciæ Botanicæ Hallenſes*. Hall. 1662. 12. Breviſſimus catalogus, ſed varietates plurimæ, etiam elegantiores, & pulchræ omnino intermiſtæ plantæ.

JOH. JONSTONI *hiſtoriæ naturalis de fructicibus & arboribus*. L. X. Francof. 1662. fol. Compilatio mera. Utilis ad complendum MORISONUM, ſimilisque fere inſtituti. *Hujus Syntagmatis Dendrologiæ ſpecimen*. Leſnæ 4. abſque iconibus & anno prodierat.

J. JOACHIMI BECCHER *Parnaſſus Medicinalis*. Ulm. 1663. fol. Eſt trium regnorum deſcriptio diætetica, medica. Ad plantarum hiſtoriam icones addidit Camerarianæ Epitomes.

IDEM poſthumum codicem reliquit *Geneologiæ botanicæ* plantarum 6000. ex C. BAUHINI Pinace concinnatum.

SEBBALDI *Anaſtaſis corticis Peruviani contra Chifletum & Plempium*. Genuæ 1663. 4. Practicus.

JOHANNIS SIGISMUNDI ELSHOLZ *flora Marchica*. Berolin. 1663. 8. Hortenſes fere habet, ſpontaneas paucas & vulgatiores.

J. F. HELVETII *Amphitheatrum phyſiognomiæ medicum & Xyſtus herbarum*. Hag. 1664. 8. *.

ABR. HAGER *Aloe Choræ Salibianæ*. Alteburg. 1663. 4. Aloes, quæ Choræ in Thuringia floruit deſcriptio. *

JOH. LIPPAY *hortus Poſonienſis*. an. 1664. flores & plantas hortenſes habet Jeſuita. *

ANTONII DEUSING *faſciculus diſputationum*. Groning. 1664. 12. De Manna, Saccharo, Mandragora philologice agit.

HORTUS REGIUS PARISINUS. Pariſiis 1665. fol.

ANTONIUS VALLOTUS, emiſſis undique peritis viris, qui plantas conquirerent, hortum regium fere ab interitu vindicavit, adjutus Opera FAGONII, & ita ditavit, ut catalogus ſit 4000. ſtirpium. In lucem edidit DIONYSIUS JONQUET. Quod prodiit, tomus primus eſt, heſperides, pomona, Bacchique dona non ſunt edita. Stirpes Europæ, Canadenſes, ſed varietates multæ, neque pauca nomina plantarum, quas novi exſtare nuſpiam.

J. ROB. LOWELL *enchiridion Botanicum or a compleat herball*. Oxon. 1659. 12. & plenius 1665. 8. *

JOH. THEOD. SCHENK *Marathrologia*. Jen. 1665. 8. LINN. *

RUTGER HERMANNIDAE *hortulus Velavicus*. Hardervic. 1665. 8. Sunt orationes de plantis. *

inprimis exſcripſit. Idem verum eſt de RAIO, adeo ut vera gloria debeatur JO-
HANNI

JOH. REA *flora*, ſive *de florum cultura*. London. 1665. fol. 1676. fol. SEG. *

PHILOSOPHICÆ TRANSACTIONES eo anno prodire inceperunt. Fieri nequit, ut omnia enumerem, quæ ad Botanicen pertinent, & quæ ad ſuos Auctores retulit SEGUIER. Plurimas autem plantas Indicas, itinera botanica nonnulla, & integra pene opera ibi contineri interim monuiſſe ſufficiat. En aliqua.

Varia ad hiſtoriam vegetationis. n. 43. 44. 46. 57. 58.
LA QUINTINIE Epiſtola de Melonum cultu. n. 45.
J. EVELYN deſcriptio Sembradoris. n. 60.
De motu Succi in Arboribus. n. 68. 70. 71. 79. 90. 95.
Fungi deſcriptio LISTERI. n. 89.
Deſcriptio Cacao. n. 93.
Ad Vitis hiſtoriam. n. 93.
De Salibus volatilibus plantarum. n. 101.
De flore & ſemine Fungorum. n. 110.
De pomo ex Aurantio & Limonio in una arbore naſcentibus P. NATI. n. 114.
De plantis Indicis & aliis. n. 117.
BEALE *Animadverſiones in Vinetum Britannicum.* n. 124.
BEAUMONT *de plantis rupeſtribus* & earum incremento. n. 129.
BEALE *obſervationes ad agriculturam pertinentes.* n. 133. 134.
C. HOWARD *de cultu Vini.* n. 138.
PITTI *Sorbus piriformis.* n. 139.
VINTHORP *de cultu Mayz & Maltha.* n. 142.
De Frigoris noxa in plantis. n. 165.
De Saccharo ex Acere. n. 171.
De Pluvia granifera. n. 186.
BROTHERTON de incremento arborum. n. 187.
HANS SLOANE *deſcriptio arboris Pimentiferæ Jamaicenſis.* n. 192.
EJUSDEM *deſcriptio duarum arbuſcularum coniferarum.* n. 198.
BANISTERI *Catalogus plantarum Virginiarum.* ibid.
Tuberum tenæ icones. n. 202.
Mali effectus Mercurialis Sylvaticæ. n. 203.
H. SLOANE *hiſtoria corticis Winterani.* n. 204.
RAI de cultu Mayz. n. 205.
LEEUWENHOEK *de ſeminibus variis.* n. 205. 221.
De Ulmorum Satione. n. 205.
H. SLOANE *icon & deſcriptio Coffeæ.* n. 208. Sed abſque flore.
EVELYN *deſcriptio novi tepidarii.* n. 212.
Phytologia Tingitana. n. 220. Auctore SPOTSWOOD.
ED. SMYTH *de uſu Opii apud Turcas.* n. 221.
Fructuum in Hiberniam a mari adlatorum deſcriptio. n. 222.
M. LISTER *de Succis plantarum variarum obſervationes.* n. 224.
H. SLOANE *de malis effectibus Cicutæ.* n. 231.
J. SMITH *Catalogus plantarum in Guinea lectarum.* n. 232.
SOUTHWELL *de arte conſervandi fructus.* n. 237.
De Oenanthes cicutæ folio vi venenata. n. 238.
J. NEWTON de noxia vi Glaucii. n. 242.
T. BENT de modo faciendæ picis. n. 243.
De ruſma & alcanna. n. 243.
HUGH. JONES animalia & plantæ Marylandicæ. n. 246.
G. CAMELLI deſcriptio Amomi ſive Tugus. n. 248.
EJUSDEM de faba S. Ignatii. n. 250.
H. SLOANE de modo propagandi ſpeciem in quibusdam plantis Americanis. n. 251.
J. WOODWARD experimenta de vegetatione. n. 253.

J. PE-

HANNI BAUHINO, quod ita rem herbariam perfecerit. Sed recentiores nova quæ-

J. PETIVER de claſſibus plantarum vi medica conſentientibus. n. 255.
J. HOUGHTON de Coffea. n. 256.
J. HOTTON de Acmella & Faba S. Ignatii. n. 257.
SIBBALD de plantis quibuſdam Scoticis. n. 266.
O. HOTTON de Acmella. n. 268.
J. del PAPA de noxio effectu Vernicis. n. 274.
SAM. BROWNE plantarum circa Madras repertarum catalogus cum notis PETIVERI. n. 244. 264. 267. 271. 276. 277. 282. 287.
STRAHAN de Tabaci in Ceylonia cultu. n. 279.
J. FLOYER de plantis dulci ſapore præditis. ibid.
JAC. CUNINGHAM *de variis ſpeciebus Theæ, agricultura Chinenſi*, &c. n. 280.
J. de la PRYME de vegetatione. n. 281.
J. PETIVER Coralliorum & plantarum marinarum Philippinarum & Cheuſanenſium Catalogus. n. 286.
LEEUWENHOEK de germinatione ſeminis Aurantiorum. n. 287.
WILL. OLIVIER de cortice Peruviano. n. 290.
CAMELLI plantæ ſcandentes Philippinarum. n. 293. 294. 295. 296.
A. van LEEUWENHOEK de ſucco flavo Chelidonii majoris n. 295.
EJUSDEM de cortice arborum. n. 296.
EJUSDEM de capſula ſeminali polypodii. n. 297.
J. P. BREYN plantarum in Hiſpania repertarum catalogus. n. 301.
A. van LEEUWENHOEK obſervationes in ſeminibus quibuſdam exoticis. n. 305.
De cortice Peruviano. n. 312. & Coralliis rubris. n. 316.
J. PETIVER de Styrace liquida. n. 313.
EJUSDEM de plantis rarioribus in hortis Angliæ n. 332. 337. 343. 344. 346.
E. LLHWYD plantæ raræ Wallicæ n. 334. 337. & Cornubicæ 336.
TENISON de cultu Phalaridis. n. 237.
HELVETIUS de Pareira brava. n. 346.
RICH. BRADLEY de motu ſucci plantarum & mucore. n. 349.
SAM. BROWNE plants about Fort S. George. n. 244. 264. 267. 271. 274. 276.
C. NEUMANN de Camphora. n. 389.
VAILLANT & SHERARD deſcriptio Ginſing. n. 354.
DESAGUILIERS de veloci vegetatione Raparum.
PAUL DUDLEY de Saccharo acerno. n. 364.
P. BLAIR de cognoſcenda vi plantarum ex fabrica externa. ibid.
CANE de coloris mutatione in floribus n. 366.
P. DUDLEY deſcriptio of the Poiſon wood Thee. n. 367.
PATR. BLAIR de generatione plantarum n. 369.
A. V. LEEUWENHOEK de ſeminibus plantarum. n. 368.
J. BROWN de reſina corticis Elaterii.
P. DUDLEY de ſyrupo ex Prunis. 374.
J. DOUGLAS Croci hiſtoria. n. 380. & 405.
TH. FAIRCHILD de motu ſucci in plantis. n. 384.
P. DUDLEY de plantis in nova Anglia, &c. n. 385.
BARREL de propagatione Viſci. n. 397. 405.
MILLER de educandis ſeminibus exoticis. n. 403.
SEBÆ ad arborem Cinnamomiferam obſervationes. n. 405. 409. & ad Anatomen vegetabilium. n. 416.
J. DOUGLAS de Ypecacoanha. n. 410.
De arteriis & venis foliorum. n. 414. 461.
De Aqua Laurocераſi venenata. n. 418. 420.
GARCINI deſcriptio Mangoſtan. n. 431. Oxyoidis. n. 415.
Contrayerva ſive Dorteniæ ſpecies depicta. n. 421.

quædam habent, & methodum aliquo modo perfectiorem; hinc & ipſi magni æſtimandi

H. SLOANE de noxa ſeminis Hyoſcyami. n. 429.
C. NEUMANN de Camphora thymi. n. 431.
De plantis in aqua educandis TRIEWALD. n. 418. CURTEIS. n. 432.
V. BACON de noxio uſu Napelli. n. 432.
JAC. LOGAN de imprægnatione ſeminum. n. 440.
WILL. ARROT de cortice Peruviano. n. 446.
TH. STEWARD Coronopi vis in morſu canis rabidi. n. 457.
J. RUTTY aqua Lauroceraſi venenata. n. 452.
MOEHRINS Salicorniæ character, & Hippuridis, & Ruppiæ, & Illecebræ Jacobeæ cujuſdam deſcriptio n. 455.
NICHOLSON de Cochlearia. n. 456.
BAKER de planta in ſemine. n. 457. (eſt unice ſemen ipſum graminis tremuli cum tubis intra valvas ſuas.).
EJUSDEM de utilitate Ribeſii nigri olentis in angina. n. 459.
H. MILES de ſemine Filicum. n. 461.
S. C. HOLMAN de ſceletis foliorum. ibid.
MILWARD de Mimoſa antidoto. n. 462.
HOBSON de multiplicatione plantarum ex ſeminibus. n. 468.
PICKERING & WATSON de ſeminibus Muſcorum. n. 471. 472. 473.
NEEDHAM de pulvello Liliorum. ibid.
FOTHERGILL de Manna. n. 472.
Catalogus plantarum ex inſtituto SLOANII in horto Chelſeyano cultarum habetur in n. 376. 383. 388. 395. 399. 407. 412. 417. 422. 427. 431. 436. 440. 445. 447. 452. 455. 457. 47 . 472. 476.
WATSON venenati ab Hyoſcyamo homines. n. 473.
PARSONS de ſeminibus. n. 474.
WATSON Geaſter. n. 475.
MARTYN novus Fungus. n. 476.
GMELIN de Ypecacoanha. ibid.
COLLINSON de pollinis ſtaminum miſtura. n. 477.

R. RAPINI *hortor. L. IV.* Pariſiis 1665. 4. [editionem enim 1661. 4. non vidi]. Elegantiſſimus Poeta & natura, & veterum monumentis, ad pangendum carmen perinde feliciter uſus eſt. Infinitis annis lociſque recuſum eſt, & a JACOBO GARDINERO Anglice verſum prodiit. Londini 1706. 8.

DAN. MAJOR *de planta monſtroſa* Gottorpienſi. Kiel 1665. 4. Circulationem ſucci plantarum proponit.

DOMINICI CHABRÆI *ſtirpium icones & ſciagraphia.* Genevæ an. 1666. & 1677. fol. JOHANNIS BAUHINI Opus in compendium redegit, icones excerpſit, adjecit breves deſcriptiones, transpoſitiones iconum ita non correxit, ut etiam auxerit.

HYACINTHI AMBROSINI *Phytologiæ* P. J. T. J. Bonon 1666. fol. Alter tomus, quo arbores erat deſcripturus Auctor, nunquam prodiit. In iſto equidem C. BAUHINI pinax, ſecundum alphabeti literas disjectus, exſtat, cum etymologicis, tum paucæ plantæ rariores, & eæ rudiſſime ſculptæ.

J. SIGISMUNDI ELSHOLZ *neu angelegter Gartenbau.* Berolini 1666. 4. 1672. 4. Lipſ. 1715. fol. &c. Liber ſimplex nec malus, dictio mira. Catalogi plantarum multi per olitorias claſſes diſpoſiti fere vulgatiorum, quarum fere ſola nomina habet.

HONORATI FABRI *de plantis & de generatione hominis.* Pariſ. 1666. 4. Norimb. 1677. 4. Acutulus homo, audax definire de obſcuris rebus & dubiis, abſtractas fere ideas & inutiles tractat.

PETRI BORELLI *hortus* ſive *Armamentarium.* Caſtris 1666. 8. Plantarum officinalium catalogus cum brevi virium medicarum memoria.

OL. RUDBEK *deliciæ vallis Jacobeæ* M. G. de la GARDIE 1666. 12.

JOH. MICHAELIS FEHR *Anchora Sacra vel Scorzonera ad normam* N. C. Jen. 1666. 8. Melior reliquis ſui ſimilibus, in qua flora Swinfurtenſis habetur, & icones Scorzonerarum aut rariorum

mandi ſunt; verum, ut videamus quænam fuerit planta veterum, ſufficeret FABIUS COLUMNA & JOHANNES BAUHINUS.

Si

rum aut novarum. Cæterum nimis plenus laudibus, digreſſionibus.

The engliſh Vineyard vindicated by JOHN ROSE. Londini 1666. *

URSINI deſcriptio Tulipæ de Alepo. Lipſ. 1667. 4. *

F. REDI *notizie intorno alle palme*. Florentiæ 1666. & in Diario Veneto.

P. du TERTRE *hiſtoire générale des Antilles habitées par les François*. Pariſ. 1667. 4. 3. vol. Supra in phyſica claſſe excitatus eſt, cujus ſecundus Tomus ſolus huc pertinet. In plantis medicatis & œconomicis recentioribus Botanicis fere pro fonte fuit, ex quo hauſerunt omnes.

WERNERI ROLFINCK *de purgantibus vegetabilibus* L. Jenæ 1667. 4. Multa, ut in omnibus hujus viri ſcriptis, eruditio Græca, Arabica, medicatæ compoſitiones fuſe, in parte Botanica deficit.

Prior Academia Scientiarum Pariſina hoc anno coaluit, cujus monumenta collecta nuper prodierunt in X. & XI. vol. Pariſiis an. 1730. recuſis continetur MARCHANTII deſcriptio quorumdam tumorum in Quercu natorum.

TOURNEFORTII deſcriptio Boleti. p. 101. 119.

EJUSDEM de quibuſdam in plantis vaſis.

EJUSDEM de plantarum muſculis.

MARCHANTI de productione præternaturali Fraxinellæ.

HOMBERG experimenta de elevatione ſucci in plantis.

EJUSDEM de germinatione.

DODART deſcriptio Lichenis Agarici reticulati.

J. DANIEL MAJOR *rei herbariæ cupidis*. Kiel 1667. fol. Eſt JOH. KENTMANNI opuſculum, quod an. 1609. Gieſſæ & an. 1629. Wittebergæ prodierat. Continet catalogum plantarum primo ſecundum menſes & loca, tunc alterum alphabeticum vulgatiorum Germaniæ ſtirpium. Adjecta verſio poematis.

P. von ENGELN *der uber die 12. monate verſtändige Gartenmeiſter*. Wolfenbuttel 1667. 12. 1692. 8. 1734. 8. Primam editionem Belgicam non vidi. Olitor ſuperſtitioſus, ignarus, peſſime Germanice redditus: cæterum enarrationem ſtirpium habet cum medicis viribus. Adjectus eſt Liber D. le GENDRE.

CHRISTOPHORI MERRET *pinax rerum Britannicarum*. Londini 1667. 8. Plantas plurimas habet, Muſcos hactenus neglectos accuratius cœpit recenſere. Sed plurimas dubias falſaſque ſtirpes continet.

JOH. MICHAELIS FEHR *de Abſinthio analecta*. Lipſ. 1668. 8. Ex more, qui eo tempore in Germania epidemice ſæviit, collectanea ſua de Abſinthio ejuſque viribus medicis huc effudit, de ipſa planta unice ſecurus, ut omnem Abſinthiorum hiſtoriam vix una abſolvat pagina.

ABRAHAMI COWLEI *poema de plantis*. Londini 1668. 8. Magis in peculiares ſingularum ſtirpium laudes, quam RAPINUS, deſcendit, ſingularis acuminis poeta.

FLORENTII SCHUYL *catalogus plantarum horti Lugduno-batavi*. Leidæ 1668. 8. & 1672. 8. Sola nomina, ſed adjectæ ſunt ſpontaneæ, paludum & arenoſorum vicinorum incolæ.

J. GOTTFR. OLEARII *ſpecimen floræ Hallenſis*, ſive *deſignatio plantarum hortuli ſui*. Hallæ 1668. 12. B. RIV. *

Junonis & Neſtis vires. Patav. 1668. 4. SEG. *

P. BOCCONE *manifeſtum Botanicum de plantis Siculis*. Catanæ 1668. fol. SEG. *

JOH. DAN. MAJOR *de aloe Americana*. Kiel. 1668. 4. Germanice.

HERMANNI GRUBE *Analyſis mali citrei*. Hafn. 1668. 8. Nullius momenti.

J. van der GROEN *Nederlandzen Hovenier*, *den verſtandigen Hovenier*, &c. Amſtelod. 1668. 4. Integra domus ruſtica, ſimplicis hominis & olitorii.

ROBERTI MORISON *hortus Bleſenſis auctus*, *acceſſit index plantarum in horto contentarum nemini ſcriptarum. . . . . & obſervationes generaliores*, ſive *Præludiorum P. prior*. Londini 1669. 8. Novas plantas promittit 260, quarum tamen non paucæ etiam noſtro tempore ignotæ ſunt. Hallucinationes vero J. & C. BAUHINORUM invidioſe vocat, quoties ad alia genera plantas revocaſſent, quam ea, quæ placerent ſibi. Non male tamen Characterem generum ineſſe fabricæ florum defendit, & methodum naturalem adumbrat. Prior editio *horti Bleſenſis* eſt, Pariſ. 1665. fol. curan-

te

Si brevi ſtudio & paucis impenſis, vires plantarum cognoſcere in votis ſit, tunc pretio

te D. BRUNYER. De eo horto habet etiam aliqua MONCONIS Iter. Ital. p. 6.

JOH. LUD. GANS *Coralliorum hiſtoria.* Francof. 1669. 8. an. 1635. 8. editam habet SEG. *

JOHN OVINGTON *eſſay upon the nature and qualitys of Tea.* Londini 1669. 8. *.

TIMOTHEI a ROLL *neues blumenbüchlein.* Conſtantiæ 1669. 12. 1687. 12. cultum Tunicarum & Olerum, florum coronariorum tradit, &c.

BENEDETTO STELLA *il Tabaco nelle quale ſi tratta dell' origine hiſtoria e cultura, qualita, &c. delle Piante Tabaco.* Rom. 1669. 8. [In Diario TINASSI.] *

GEORG. CHRISTOPH. PETRI *de Carduo benedicto.* Jenæ 1669. 8. Ex more ſæculi & Naturæ Curioſorum.

JOH. SPERLING *carpologia phyſica poſthuma*, edita a G. C. KIRCHMAIERO. Witteberg. 1669. 8. Compilatio mera, nihil habens vel utilis vel reconditi.

PETRI NYLAND *Nederlandiſch Kruytboek.* Amſtelod. 1670. 4. & Germanice Osnabrug. 1676. 4. Dodonæum exſcribit, plebeius Auctor & inutilis.

WERNERI ROLFINK *de vegetabilibus in genere* L. II. Jenæ 1670. 4. Senilis confabulatio, in qua hiſtoria hortorum Germaniæ, Italiæ, Belgii, cum cuſtodis & Profeſſorum memoria continetur.

EPHEMERIDES NATURÆ CURIOSORUM ab anno 1670. edi cœperunt. In iis aliqua, etſi non plurima ad rem herbariam facientia exſtant.

JAC. BREYNII icones aliquot exoticarum & indigenarum ſtirpium Dec. I. Ann. IV. V.

Arnicæ hiſtoria Ann. IX. X.

JÆGERI de Sementina. Dec. II. Ann. III.

E. RUMPHII de plantis Indicis variis. ibid. & plurimis locis.

GRIMMII icones plantarum Japonicarum plurimæ. Dec. II. Ann. III. &c.

A. CLEYERI plantæ Indicæ aut Japonicæ Dec. II. Ann. IV. VI. VII. VIII. IX. X. Dec. III. Ann II III. V. VI. &c.

G. G. LEIBNIZII de Ypecacoanha Dec. III. Ann. II.

R. JAC CAMERARII de Sexu plantarum Dec. III. Ann. II. de Urtica & Spinachia. Ann. V. VI.

VOLCAMERI *de Acmella* Dec. III. Ann. VII. VIII.

REISSELII de polline plantarum corniferarum.

SCHELHAMMERI Iter ad Mare Balthicum cum obſervationibus Botanicis. Dec. III. Ann. IX. X.

ANT. VALISNERII de floribus Lenticulæ aquaticæ Cent. I. II.

LOCHNER de Pareira brava. Cent. I. II. de herba Paragai Cent. V VI. de Orobande, Liquitaja, &c. Acriviola. Cent. VII. VIII.

DILLENII eximiæ obſervationes de propagatione plantarum. Cent. V. VI.

Ibidem TOURNEFORTIUM ob neglecta ſtamina accuſat, ſexus dignitatem inculcat in II. Epiſtola.

J. P. BREYNII de Ribe Arabum, &c. Cent. VII. VIII.

De Cinnamomi ſpeciebus vol. I.

C. J. TREWII Cerei hiſtoria vol. III.

C. H. ERNDTEL catalogus plantarum circa Thermas Carolinas naſcentium. vol. III.

MOEHRINGII obſervationes Botanicæ vol. VI.

D. MITCHEL nova genera plantarum vol. VIII.

ANDREÆ KEMPE *anatomicera de Gran.* Holm. 1671. 12. LINN. hiſtoria Abietis *.

FAUSTI NAIRONI BANESII *de ſalutari potione Cahve.* Romæ 1671. 12.

DOMINICI NAGRI *virtu del Caffé bevanda introdotta nuovamente nell' Italia.* Romæ 1671. 4. [Tinaſſi.] Ed. II.

JOH. FERDINANDI HERTODT *Crocologia.* Ad modum N. C ſcripta. Hoc anno cœperunt edi *Acta Hafnienſia*, ex quibus nonnulla huc pertinent, ut OL. BORRICHII plurimæ varietates ſtirpium, & de earum vi medica obſervationes. PETRI KYLLING plantæ domeſticæ raræ. ARNGRIMI de Alga ſaccharifera, plantæ aliquæ Africanæ, &c.

OVID. MONTALBANI *dell' Iſſopo di Salomone.* 1671. 4. in actis Academiæ Getatorum.

ABRAHAMI MUNTING *waare oeffening der planten.* Amſtelod. 1672. 4. Leeuwaarde 1682. 4. Editio poſterior non ditior eſt, ſed meliori ordine. Fidelem eſſe aiunt periti aliqui in herbarum cultu. Sed ſuperſtitioſus fuit ſignorum obſervator. Stirpium nomina mire corrupit, ut mireris in Profeſſore, & icones non paucas ſuſpectiſſimas dedit.

Ro-

pretio nimio eſſe videntur MORISONUS quidem & JOHANNES BAUHINUS.

ROBERTI MORISON *plantarum umbelliferarum diſtributio nova per claſſes affinitatis.* Oxon. 1672. fol. Ex ſeminibus genera definit, icones Seminum ad 150. nitidas addit, ſtirpes breviter deſcribit, pingit aliquas, miſcet alienas, ut Pimpinellam, &c.

ROBERT SHARROK *hiſtory of vegetables.* Oxon. 1672. *

WILLIAM HUGHES *compleat vineyard and flowergarden.* Londini. 1672. SEG. *

SIMON *de Molinariis Ambroſia Aſiatica*, ſive *de virtute & uſu Theæ.* Genuæ 1672. 12. (SEG.) *

JACOBI BARRELIER *Plantæ per Hiſpaniam, Italiam & Galliam obſervatæ.* Ed. ANTONIUS de JUSSIEU. Pariſiis. 1714. fol. Monachus, multis in Italiam, in Hiſpaniam ſuſceptis itineribus, lectis ubique raris plantis, conſilium iniit depingendarum plantarum ſuarum, quibus CLUSIANAS aliaſque rariores adderet. Cum intermortuus eſſet labori an. 1671. poſt quadraginta annos nomina Tournefortiana & ordinem addidit ANT. de JUSSIEU, non ubique, ut ajunt periti, Auctorem adſecutus. Varietatum immenſam vim habet BARRELERIUS, ut cum cautela oporteat legere, multa tamen propria, & Gramina maxime pulcherrima.

JOHN JOSSELEYN *new England rareties.* Londini 1672. 12. Plantas ſpontaneas deſcribit. *

FRANCIS DROPE *ſure guide in raiſing fruittrey.* Oxon. 1672. *

J. DAV. PORTZII *vini Rhenani inprimis Bacharacenſis anatomia Chymica.* Heidelberg. 1673. 12. SEG. 1679. *

JOHN. RAI *topographical moral and phyſiological obſervations made in a journy*, &c. Londini 1673. 8. Simplex munditiis. Politica non tango, quæ, quod ad mores attinet, ſapienter fere dicta, in forma vero Reipublicæ paſſim vitioſa ſunt, ex feſtinatione neceſſaria in tutore morum nobilibus junioribus dato. Hiſtoriam naturalem ad uſus humanos utilem, & ſtirpes ſpontaneas ubique diligenter indagavit, in Belgio, Germania, Italia, Gallia calidiori, ſed maxime Genevæ immenſam plantarum rariorum vim ſuis collegit laboribus.

HENRICH VON OSTEN *Niederlandiſcher Gaertner*, Germanice an. 1673. 8. & ſæpius alias, & an. 1728. prodiit. In N. I. de cultu florum brevis & bonus eſt. N. II. Tulipas fuſe, ſed olitoria eruditione tractat. N. III. Tunicarum cultum perinde ampliter. IV. De inoculatione arborum agit. V. de Heſperidum cultu. Pleraque ſimpliciter ſatis ſcripſit.

JOHN ARCHER *every man his own doctor with an herbal.* Londini 1673. obſcuriſſimus Auctor. *

LIV. IGNATIO CONTI *il vero ſilfio overo Laſerpitio nuovamente diſcoperto.* Venet. 1673. *

Et Lettere ſopra la detta ſcoperta. ibid. an. 1674 4. *

Et Riſpoſta a queſta lettera ibid. 1674. *& Aggiunta ſopra l'iſteſſa ſcoperta* ibid. GIORN. DE LETER. SEG. *

JOS. GALEANI *il caffee con piu diligenza eſaminato.* Palerm. 1674. 4. SEG.

VALENTINI ANDREÆ MOELLENBROECK *Cochlearia curioſa.* Lipſ. 1674. 8. & 1746. 8. Species Cochleariæ male depinxit, diſtinxit, farraginem congeſſit formularum. Anglice tamen reddidit T. SHERLEY & edidit Londini 1677. 8.

PAULI BOCCONE *Icones & deſcriptiones rariorum plantarum Siciliæ, Melitæ, Galliæ & Italiæ.* Magni operis, quod offerebat PAULUS, primitiæ, a MORISONO editæ, cum præfatione botanici argumenti, ſtirpes raræ, aliquando novæ, aliæ notæ, ſed cum novis nominibus. Icones parvæ rudeſque.

PETRI NATI *Phytologica obſervatio de malo limonio citrato vulgo Bitarria.* Florent. 1674. 4. Habet etiam epiſtolam inſertam PAULI BOCCONE. *

OBADIAH BLAGRAVE *deſcription, and phyſical virtues of all trees herbs*, &c. Lond. 1674. 8. *

J. G. *Saintfoyne improved.* Londini 1674. 4. *

FRIDERICH MARTENS *Spizbergiſche Reiſebeſchreibung.* Hamburg. 1675. 4. Raræ induſtriæ & optimi ingenii Chirurgus, omnem rem naturalem in itinere ad capiendas Balænas an. 1676. ſuſcepto obſervavit, maxime equidem animalia. Stirpes paucas, omnium mortalium polo hactenus proximus, obſervavit ſimiles Alpinis.

MARCELLI MALPIGHII *Anatome plantarum.* P. I. Londin. 1675. fol. P. II. an. 1679. fol. Fabricam partium plantarum diligenter & ſolerter microſcopii ope expoſuit. Sexum plantarum inter primos adſecutus eſt, tubas & ſtamina in dignitatem conſtituit, multarum plantarum characteres fideliter expreſſit, minimas aliquas depinxit.

NUS. Compendii ergo loco SCHROEDERUS legatur ad vires cognoſcendas, nam

FRANCISCI van STERREBECK *Tonneel des Campernoelien.* Antwerp. 1675. 4. 1712. 4. [1654. 4. SEG. ſed vidi id errore typographi fieri]. Homo illitteratus, adjutus CLUSII poſthumis Fungorum iconibus, non alibi unquam editis, & propria etiam in nemoribus Brabantiæ indagatione, plurimos omnino Fungos deſcripſit, depinxit. Methodum ignoravit, qui ne lamellas ſatis a tubulis ſeparavit, ſimplex cæterum & candidus.

GIACOMO ZANONI *Iſtoria Botanica.* Bonon. 1675. fol. & multo plenius curante CAJETANO MONTIO 1742. fol. Indicas varias accepit a MATTHIA de S. JOSEPHO, qui varias & ipſi plantas miſit, & in itineribus VINCENTII de S. CATHARINA deſcripſit, ad hortum etiam Malabaricum multum contulit. Sed Raguſinas etiam aliquas & Italicas & Helveticas demum ZANONUS pulchre depictas dedit. In poſthuma editione, quæ tunc quam maxime edebatur, quando de edenda ſpem meam ſum teſtatus [*Enum. Helv. Nomina ſcripta* 112.] expuncta eſt magna pars laboris, quem in adſerendis aliquot veterum plantis nimium, & nimis precarium poſuerat. Adjectæ ſunt tabulæ propriæ plurimæ & nitidæ cum rudes ſint, quas a M. de S. JOSEPHO habuerat Auctor. Elegantem ſe editorem geſſit MONTIUS.

MICHAEL TOGNI *raccolta delle ſingolare qualita del Caffee.* Venet. 1675. 12. SEG. *

DOMINICI VIGNA *Animadverſiones in Theophraſtum.* Piſis 1675. 4. Herbas veterum ad Italica nomina refert. *

C. BARTHOLINI *Exercitationes miſcellaneæ.* Leid. 1675. 8. In iis herba Fumana, Helianthemi nempe ſpecies deſcribitur, depingitur.

PAULI AMMANN *ſuppellex Botanica & Manuductio ad materiem medicam.* Lipſ. 1675. 8. In illa catalogus horti Lipſienſis repetitionibus onuſtus tædioſis, in iſto obſervationes criticæ non certe contemnendæ continentur.

HUGH PLAT *the garden of Eden* 2. edit. Lond. 1675. 8. Domus ruſticæ officia, inprimis compendia rerum & lucroſa arcana, in arte hortenſi deſcripſit. *

J. B. *Epitome of the whole art of husbandry.* London. 1675. 8. Agriculturæ ſyſtema. 8.

EUGENII MICHETI *Lexicon Botanicum complectens nomina, &c. Simplicium expoſitorum in publico apparatu.* Rom. 1675. 12. * SEG.

Mémoires pour ſervir à l'Hiſtoire des Plantes. Pariſ. fol. magn. 1676. Auctor eſt DODARTUS, cujus opuſculum Pariſ. an. 1679. 12. ſeorſim prodiit. Pertinet ad analyſin chemicam plantarum, a qua eo tempore cognitio virium medicarum fidelior exſpectabatur, nunc vero quidquam firmi obtineri poſſe deſperatum eſt. Utebantur vero plurimum noviter inventa ſuccorum cum variis liquoribus commiſtione. Aliqua tamen etiam ad characteres pertinent. Radiatarum, laciniatarum nova nomina tunc innotuiſſe obſervat ibid p. 133.

Cæterum ab hac epocha an. 1670. nova incrementa res Botanica ſumſit, quæ ab exceſſu BAUHINORUM languerat. P. HERMANNUS enim, & Auctores HORTI MALABARICI, & RAJUS, & BOCCONE, & TOURNEFORTIUS, & alii vim magnam ſtirpium detexerunt. Magnates inprimis in Belgio hortos ſuos Indicis plantis cupide inſtruxerunt. De methodo ſerio cogitatum eſt. Figuræ etiam multo nitidiores cœperunt parari. Icones ſubjectas pulcherrimas & ſupra fidem nitidas, dedit MARCHANTIUS, qui Hiſpaniam, Italiam, Germaniam, Ægyptum, Aſiam, Africam juſſu GASTONIS BOURBONII peragravit (SCHELHAMMER *ad introd. Conring.* p. 334.). Earum aliquæ ad Gaſtonianas expreſſæ ſunt. *Mémoires*, &c. p. 136.

ROBERTI PLOT *natural hiſtory of Oxfordſhire.* Oxon. 1676. fol. & 1705. fol. (paulo auctius). Auctor omnis hiſtoriæ naturalis ſatis curioſus, maxime quidem lapidum figuratorum, & foſſilium, plantas tamen ibidem breviter depinxit, & earum varietates.

Nouveau Traité des Oeillets & de la façon de les cultiver. Pariſ. 1676. 12. Cum nominibus varietatum in Tunicarum genere.

VINCENTII MENAGOTI *Poſtilla ad alcuni capi di Zanoni.* Padova 1676. 12. SEG. *

J. COMMELYN *Nederlandſe heſperides.* Amſtelod. 1676. fol. Lond. 1683. 8. Anglice. Brevis & ſimplex, paucorum Pomorum aureorum icones dat perpulchras, præcepta pauca, ſed ab experientia nata, de hypernaculis & morbis plantarum.

H. H. CAUSE *Koninglike Hovenier.* Amſtelod. 1676. fol. Enumeratio brevis ſtirpiûm hortenſium & ſpontanearum, cum cultus compendio. Figuræ paucæ, manu D. CAUSE ſculptæ.

J. CHRIST. BECMANN *in Memorandis ſuis Francofurtenſibus,* [ad Viadr.] an. 1676. editis unam

nam ex BAUHINO & DODONÆO collegit; huc refertur etiam MARCGRAVIUS.

Si

nam ſchedam habet, plenam nominibus ſtirpium ſponte ibi naſcentium.

EDME MARIOTTE *Eſſay Phyſique ſur la végétation des plantes*, prodiit. Pariſ. 1676. 12.

J. G. MULLER *Blumen-Arzney-Kuchengarten und Baumgartenluſt*. Multis annis, ſed primum ni fallor Stuttgardiæ an. 1676. 12. prodierunt. Auctor V. D. M. Botanicus non valde gnarus, qui Thoram vocet Napellum cœruleum, & Anthoram ipſi foliis & floribus dicat eſſe quam ſimillimam.

MAURITII HOFMANNI *Tabulæ locorum & menſium*. Altorf. 1676. 4. breviſſime.

J. W. *Viretum Britannicum* 1676. 8. Hiſtoriam Vini, Siceræ, & ſuccorum vinoſorum indigenarum Angliæ continet.

W. COOKE *manner of raiſing and improving foreſt trees*. Lond. 1676. 4. Mechanica etiam ad materiem pertinentia habet.

J. MAR. CIASSI *Meditationes de natura plantarum*, &c. Venet. 1677. 12. Aliqua ad fabricam ſubtilem. Pulpam ſeminis non in plantam abire, ſed in duo folia ſeminalia, ſemen vero ſive primordium plantarum eſſe ſignaturas quaſdam, a quibus, pervadenti ſpiritui ſeminis futuri ſigilla imprimantur, & habitare in germine, non in pulpa, ita diſpoſitas particulas, ut accedente motu fingantur in radices; cauſam vero motus eſſe elaſticas in radice particulas, &c.

GIOV. GIACOMO ROGGIERI *catalogo delle herbe native del ſuolo Romano*. In Jos. DONZELLI Theatro Pharmaceutico editionis 1677. reperitur, brevis equidem & paucas neque raras plantas habet. Seorſim exſtat 1681. 4. Venet. (LINN), & Venet. 1704. 4. SEG. *

JOH. RAI *catalogus plantarum Angliæ & Inſularum adjacentium*. Lond. 1677. 8. Ex Cantabrigienſi flora natus, ſed multo auctior, tum per Auctoris itinera, tum ex collatitio curioſorum labore. Acceſſit *appendix* an. 1688. 8. ex Wallico itinere, & fungorum muſcorumque ab amicis acceptis ſpeciebus orta. Eoque opere perpetuo aucto factæ ſunt *ſynopſes ſtirpium Britannicarum* RAII, quarum 1. editio. Lond. 1690. 8. aliquas icones habet, quibus deſtituuntur reliquæ, altera eſt anni 1696. 8. de tertia, quam DILLENIUS edidit, ſeorſim dicetur.

J. LUDOV. HANNEMANNI *nova methodus cognoſcendi vegetabilia*. Kiel. 1677. 4. Recudit partem ad Botanicam pertinentem Introductionis Conringianæ ad hiſtoriam medicam: tum varia alia adverſaria.

J. W. *ſyſtema horticulturæ*. Lond. 1677. 4. Arborum & olerum cultum deſcribit. *

JOH. MATTHIÆ FABRI *ſtrychnomania*. Aug. Vind. 1679. 4. Pluſculas obſervationes habet hominum, quos Belladonna exſtinxit, aut certe multis malis affecit. Adjecta adverſaria & icones multarum plantarum ex gente ſolanacea collatitiæ.

JACOBI BREYNII *Exoticarum & minus cognitarum ſtirpium Centuria I.* [quam nulla alia ſecuta eſt]. Gedan. 1678. fol. Splendidum Opus quo Indicæ plantæ rariores ex Belgicis hortis, aliquæ etiam Pruthenicæ & Schwalbacenſes deſcriptæ, & pulchre depictæ habentur. Viginti novæ tabulæ, quas edere promittebat BREYNIUS *Phil. Tranſ.* n. 334. nondum adparuerunt.

BERNH. VERZASCHÆ *neuvollkommenes Kräuterbuch*. Baſil. 1678. fol. Figuræ Camerarianæ, cum virtutibus.

P. MORIN *Remarques ſur la culture des fleurs*. Pariſ. 1678. 12. Poetaſter, & vanus, nova tamen, certe eo tempore, aliqua habet in Tr. de Tunicis.

CLAUDE MOLLET *Théatre du jardinage*. Pariſ. 1678. 12. Simplex & abſque eruditionis adfectatione cultum vulgatiorum arborum & plantarum & bombycum tradit.

J. JACOB. WEPFER *de cicuta aquatica*. Baſil. 1679. 4. Anatomicum equidem argumentum in hoc pulcherrimo Libro regnat, bonas tamen icones plantæ ſuæ tradit, ut non adgnitam fuiſſe mireris, vireſque per experimenta detegit.

MATTH. TILINGII *Rhabarbarologia curioſa*. Francof. 1679. 4. Compilatio.

M. PRADE *hiſtoire du Tabac*. Pariſ. 1679. Encomium Tabaci continet, cum medicis viribus & compoſitionibus hujus herbæ. *

CASTILLON *Queſtion de Médecine*. Aix 1679. Condemnat Coffeam. *

JOH. CONRADI AXT *de arboribus coniferis*. Jen. 1679. 12. Minime male & duarum Abietum diſcrimen, & ſylvicolarum Thuringiæ modum parandæ picis deſcribit. Cum vero inficetam hiſtoriolam

Si quis velit vires omnes videre, legat DODONÆI *Opus Antwerpiæ editum anno*

riolam de GUIDONE PATINO miſcuiſſet, coactus a Jenenſibus Medicis palinodiam cecinit. [C. PATIN. *Lyc. Patav.* p. 103.].

GIORNALE DE LETTERATI *dell' an.* 1668. *fino all' an.* 1675. *Roma per il Tinaſſi.* Eſt Diarium Pariſinum (J. des Sav.) & in fine ex Transactionibus aliqua acceſſerunt, cum additamentis Librorum Italicorum, & aliquando nonnullis obſervationibus, ſed rarius, propriis factis a Medicis Italicis.

BENJAMINI SCHARF Αρκευθολογία, ſive *Juniperi deſcriptio curioſa.* Jen. 1679. 8. Inutilis, ut ſolent compilati Libri: formularum plurimum, deſcriptionem nullam habet Juniperi.

JOHN. EVELYN *Sylva*: *an eſſay on earth*: *Pomona*: *and Calendarium hortenſe.* Lond. fol. 1679. & repetito etiam 1729. quæ editio penes me eſt. Poſtquam ſylva an. 1664. & 1667. & tractatus de Teria an. 1676. 8. & Kalendarium an. 1664. Londini prodierant, conjunctim prodierunt, his, quos dixi, annis. Scopus Auctoris non Botanicus adeo quam œconomicus, & politicus eſt, & in *ſylva* quidem Anglos, quibus nullæ ſunt, ad ſerendas ſylvas hortatur, dicitque modum, quo ſerantur optime: In Pomona vini pomacei præparationem deſcribit. Laudat eum Auctor epiſtolæ ad ELLIS.

BARTHOLEMI PIELAT *Inſulæ Ceyloniæ Theſaurus Medicus.* Amſtelod. 1679. 12. Ex GRIMMII, non citati, laboribus compilatum opuſculum; cinifloris & alchemiſtæ calamo exceptum. Præparationes varias ex Aromatibus, ſtirpibuſque indigenis Indiæ continet.

ROBERTII MORISONI *Plantarum hiſtoriæ univerſalis Oxonienſis* Tom. II. Oxon. 1680. fol. Primus Tomus, quo arbores oportebat contineri, nunquam prodiit. Alter iſte, a MORISONO editus, continet ſcandentes, papilionaceas, tetrapetalas ſiliquoſas, liliaceas, farraginem variam. Deſcriptiones ex J. BAUHINO aliiſque collegit, ſuas tamen miſcuit, icones plurimas ſculpi curavit, partim collatitias, partim ſuas: nomina longa & paradoxa impoſuit, in critica ſpecierum hiſtoria nihil valuit, hinc in multas incidit repetitiones: in eo commodus, quod plurimas plantas & numeroſiſſimas icones contineat. Hortulanus cæterum, & in ſeminibus unice, neglecto flore, occupatus.

HENRICI MUNDII *de aere vitali, eſculentis & potulentis.* Oxon. 1680. 8. Francof. 1685. In parte diætetica habet plantas edulas. Sed vulgaria fere ſunt, quæ adfert.

JACOBI BREYN *Prodromus rariorum plantarum* I. Gedan. 1680. 4. maj. & *Prodromus* II. ibid 1689. 4. junctim vero 1689. 4. & 1739. 4. Egregiæ plantæ Indicæ pleræque ex Beaumontii & aliorum Magnatum Belgarum hortis, aliquæ tamen Boruſſicæ.

EM. KOENIG prima editio *Regni vegetabilis.* Baſil. 1680. 4.

JOH. JAC. WAGNER *hiſtoria naturalis Helvetiæ curioſa.* Tiguri 1680. 12. Arbores paulo fuſius, reliquas ſtirpes breviſſime tradidit, nomina nempe Alpinarum ex BAUHINIS collectarum, cum quibuſdam novis paradoxis, nemini ſatis intellectis.

JAC. AUGUSTI HUNERWOLT *Anatome Pæoniæ.* Arnſtalt. 1680. 12. Plurimus in formulis. Sed analyſin etiam chemicam duaſque ſpecies Pæoniæ deſcribit.

Hiſtoire des plantes de l'Europe & des plus uſitées qui viennent d'Aſie, &c. Lyon 1680. 12. 2. vol [SEG.] 1707. & 1726. 12. Icones minutæ ex MATTHIOLO ad 860. nomina & ordo C. B. Errores potius aucti quam correcti.

Secret pour teindre la fleur d'immortelle de diverſes couleurs. Paris. 1680. 12. *

A. CLEYER *parvum herbarium vocabulis Siricis conſtans.* Francof. 1680. 4. *

EHRENFRIED HAGEDORN *Cynosbatologia.* Jenæ 1681. 8. Non quidem in Botanicis laudem meruit, qui Meſpilum miſceat Roſis, harum nullam ſpeciem diſtinguat, icone ne pinnatam quidem foliorum faciem exprimat. In ſpongiolis curioſior eſt, inque formulis.

JAC. MARTINI *die fruchtbare Boriza oder das heilſame Kraut lunaria.* Brig. 1681. 8. Alchemicum opuſculum. *

NEHEMIÆ GREW *Anatomy of plants with an idea of a philoſophical hiſtory of plants, and ſeveral other lectures.* Lond. 1682. fol. Auctoris ſtudioſi, & in obſervando diligentiſſimi *natural hiſtory of roots* prodierat an. 1673. 8. *The anatomy of plants begun.* Lond. 1671. 12. *& comparative anatomy of trunks.* 1675. 8. &c. Hæc omnia nunc in unum collecta habentur. Præcedit Idea Philoſophicæ hiſtoriæ plantarum, quæ compendium eſt ſequentium & aliqua de modo inquirendi conſilia, aliquas de analogiis, de plantarum partibus eſſentialibus duabus, ligno & utriculis,

no 1644. *in folio.* Ibi non tantum reperitur Auctoris ſententia, ſed quidquid CLU-

culis, cogitationes habet. Deinde *Anatomy of plants begun*, (quam eamdem vertit Latine Le Vasseur, & Pariſiis an. 1679. 12. edidit & 1682. 12. cum Dedu *de l'ame des plantes* Libello qui Zod. Med. Gal l. Tomo IV. M. Majo inſertus eſt, & Pariſiis 1982. 12. recuſus & Leidæ an. 1685. & 1691· 12. &c.). Continet prima elementa anatomes plantarum, partium omnium, ordinis & progreſſionis in vegetatione, radiculæ ſeminalis, plumæ, loborum cotyledonum, anatomen radicum, circulationem ſucci. III. Anatome trunci, medullæ, vaſorum ligneorum, aereorum, lacteorum, lymphaticorum, medullæ, corticis. IV. Anatomen folii, floris, fructuſque. Hæc pars uberior eſt & ditior. Ibi ſtamina, floſculos, ſemifloſculos, tubaſque deſcribit, non alienus a theoria D. Millington, qui pulverem ſtaminum pro ſemine mare habuit, ut tamen ipſe Grewius ſtamina pro organo excretorio partium quarundam nimis volatilium habuerit, (ut ab eo Tournefortius), quæ ſemina præterea fecundarent (p. 173.). In ſeminum hiſtoria inprimis copioſus fuit, & in fructibus, nimis tamen theoriæ indulſit, qui a mechanicis figuris ſalium figurationem partium in plantis conatus ſit explicare. Cæterum maſcule ſe ab omni ſuſpicione imitationis Malpighii vindicat, & monet 11. Maji 1671. primas obſervationes ſe dediſſe Societati, quum Malpighianæ advenerint 1. Novembris: ſua de trunco & radicibus inter an. 1672. & 1674. lecta eſſe, de foliis vero, floribus & fructibus inter 1676. 1677. Malpighii primum tomum an. 1674. demum eſſe editum. Denique addo Librum Grewii primum, ſecundum & tertium in E. N. C. Dec. I. Ann. VIII. appendice prodiiſſe, vitioſe & non ſine querela Grewii: a Nigrisolio vero (p. 245.) promiſſam novam editionem cum ſuis obſervationibus, in lucem non veniſſe.

D. de Hochberg *Adeliches Landleben.* Nuremb. 1682. fol. 2. vol. 1701. Omnem domum ruſticam continet.

Timothei a Roll *Schweizeriſcher Botanicus, aus ſeinen hinterlaſſenen ſchriften.* Zug. 1682. 12.*

Christiani Menzel *Index plantarum univerſalis polyglottus*: acceſſit *pugillus plantarum rariorum.* Berolini 1682. fol. & 1696. 1715. paulo auctius. Illo quidem Lexico parum utilitatis rei herbariæ attulit, iſto magis, quo plantas raras itineris ſui Italici, Tirolici, & Marchicæ Ditionis recenſuit, & aliquas depinxit. Pleræque equidem ab aliis cum aliis nominibus editæ fuerunt pridem, raræ tamen ſunt & pulchræ.

Francisci van Sterbeck *Citricultura ofte regeeringh der uytheemſche boomen*, &c. Antwerp. [1682. 4. Seg.], 1712. 4. Ignarus homo ſuper omnem fidem, qui v. gr. Herodianum dicat ſcripſiſſe de Conrado Imperatore. Heſperides ex Ferrario ſumſit, arbores exoticas hinc inde compilavit.

J. Sigismundi Elsholz *neues Tiſchbuch.* Colon. Berol. 1682. 4. Omnes quidem cibos practice & œconomice conſiderat, primo tamen loco eos, qui ex plantis petuntur, cibos potuſque.

The natural hiſtory of Caffée. Lond. 1682, 8. Compilatio. *

La Fontaine *Poëme ſur le Quinquina.* Paris 1682. 12.

Georg. Wolfgang Wedel *de Opio*, & Michaelis Ettmuller *de virtute Opii diaphoretica.* Jenæ 1682. 4. prodierunt. Collectanea ſunt ex genere practico, neque aut ſatis bona hiſtoria naturalis Opii, aut analyſis, quæ deſideria impleat, ibi traditur.

G. W. Wedel *de ſale volatili plantarum.* Jenæ 1682. 12. (prius edita. Francof. 1672. 12. Ph. Tr.). Eleganti Libello Iſatidis, in Thuringia vulgo cultæ, hiſtoriam, & obſervationem alcali de planta ſtillantis, tunc novam, continet.

Joh. Rai *Methodi plantarum* prima editio Londini prodiit 1682. 8. Rudimenta imperfecta methodi, generibus per minuta & externa ſigna laxe diſtinctis, ex unicis fere foliis & fructu, nulla pene floris mentione facta. In præfatione aliqua habentur, ad cotyledones, & germinationem plantæ facientia, quæ in poſteriori editione deſiderantur.

Michaelis Ettmuller *Schröderi dilucidati Phytologia.* Exſtat cum Operibus omnibus Francofurti an. 1688. porro Genevæ & Neapoli editis. Ad practicam partem pertinet, officinalium plantarum hiſtoria ſatis fuſam, & ex alienis & ex propriis obſervationibus congeſtam tradit.

In Georgii Wheeleri *itinere Græco*, Londini 1682. 8. edito, pluſculæ icones plantarum habentur.

Dedu *de l'Ame des plantes.* Pariſ. 1682. 12. Acidum aereum fermenteſcens cum alcali terreo excitare ſemen, ut creſcat & alatur, &c.

CLUSIUS, ÆGINETA, ORIBASIUS habuerunt, invenitur in hac ultima editione

ABRAHAMI MUNTING *de vera herba Britannica diſſertatio. Acceſſit Aloidarium.* Amſtelod. 1681. Sed mea editio anni 1698. 4. eſt, & Auctor obiit an. 1683. Opus pene hiſtoricum. Lapati icones aliquæ bonæ, aliæ dubiæ fidei, ut ipſa, de qua inprimis agitur, Britannica, in Auctoris Opere dignoſci fere nequeat.

EJUSDEM *Naawkeurige beſchryving der aerdtgewaſſen.* Leidæ an. 1696. fol. prodiit, cum magnificis tabulis. Nempe Opus ſupra recenſitum [*oeffening van de planten*] reviſum & auctum, tum numero plantarum, tum viribus, reliquerat moriens MUNTINGIUS. Id ſplendide editum eſt. Inde rejecta Belgica tota ſcriptione, ſolæ icones an. 1727. & alias cum ſynonymis a KIGGELAARIO collectis prodierunt. Fabuloſæ plantæ immiſtæ ſunt, & in iconibus ſæpe aliquid nimii & poetici ineſt.

JAMES SUTHERLAND *hortus Medicus Edinburgenſis.* Edinb. 1683. 8. Satis & copioſus catalogus & fidelis, neque oneratus ſpuriis ſtirpibus aut nominibus. Varietates continet & nimis paucas ſeptentrionales aut Scotiæ indigenas.

ELIÆ FILLANDS *Catalogus plantarum, quæ circa Aboam in cultis & incultis inventæ ſunt Auctior.* Abo 1683. 8. (prius anno 1673. LINN). Plantæ vulgares, pleræque hortenſes, propriæ Finniæ vix ullæ, icones ex aliis imitatæ, non bonæ.

JOH. COMMELINI *Catalogus plantarum indigenarum Hollandiæ.* Præmittitur LAMBERTI BIDLOO *diſſ. de re herbaria.* Amſtelod. 1683. 12. In catalogo ſtirpes 776. & inter eas nonnullæ non deſcriptæ marinæ, apetalæ, aut muſci.

MATTHIÆ TILINGII *lilium curioſum.* Francof. 1683. 8. eſt compilatio.

De la RIVIERE du MOULIN *de la culture des arbres.* Paris 1683. 4.

L'Art de tailler les arbres familiers avec un Dictionaire des mots dont ſe ſervent les Jardiniers. Pariſ. 1688. 12. *

ROBERTI SIBBAALD *Scotia illuſtrata.* Edimburg. 1684. fol. In Parte Botanica, ſive L. I. P. II. plantæ indigenæ, fere ex RAIO & SUTHERLANDIO, nimis paucæ neque fere ullæ propriæ recenſentur. Icones paucæ, rudes, obſervationes practicæ & œconomicæ aliquæ. Aucta cenſura in SIBBALDUM eſt, quam PITCARNIUS ſub titulo diſſ. de *legibus hiſtoriæ naturalis* edidit.

GUNTHERI CHRISTOPHORI SCHELHAMMERI *Catalogus plantarum horti Academici.* Helmſtad. 1684. 4. Etſi Botanica non fuerit inter principes Auctoris labores, habet tamen, ut acuti erat ingenii, obſervationes ſuas non inutiles.

S. NICOLAI PECHLINI *Theophilus bibaculus.* Francof. 1684. 4. Poeticus ſtylus. Theam non eſſe Myrtum Brabanticam contra SIMONEM PAULI demonſtrat: explorat vires per reagentia: uſus medicos Theæ laudat, in ea laudanda nimius, neque monet nocere ventriculo aut hypochondriacis.

PAOLO BOCCONE *oſſervationi naturali.* Bonon. 1684. 12. Continet, præter phyſica multa, catalogum plantarum in itinere ad Alpes Venetas lectarum, iconem Bupleuri in Corſica naſcentis, vires medicas nimias. Pleraque in Muſæis ſuis repetiit.

GEORG. WOLFG. WEDELII *amœnitates materiæ medicæ.* Jenæ 1684. 4. Continent ſtirpes officinales ſecundum claſſes virium diſtributas.

PAUL SYLVESTRE DU FOUR *de l'uſage du Thé, Caphé, Chocolat.* Lyon. 1671. & auctius 1684. & 1688. 12. Cum in prima editione Librum Fauſti Naireni verſum edidiſſet, proprio deinde labore Librum perfecit. Vires medicas valde laudat, analyſin chemicam addit aliquam Caffeæ: de Thea & Chocolata valde jejunus.

Hunc Libellum JACOBUS SPONIUS Latine reddidit & edidit cum titulo *Tr. novi de potu Theæ, Chocolatæ, Caffeæ.* Pariſ. 1685. 12. cujus partem, quæ ad Caffeam pertinet JAC. MANGETUS iterum edidit an. 1705. 4. Additæ huic editioni icones non bonæ diverſarum arboris, ſi fides eſſet, ſpecierum.

R. J. CAMERARII *diſp. de Helleboro.* Tubing. 1684. 4.

GEORGII a TURRE *Dryadum & Hamadryadum Chloridiſque triumphus.* Patav. 1685. fol. Vires ſtirpium ex veteribus compilat.

J. BAPTISTÆ TRIUMPHETTI *Obſervationes de ortu & vegetatione plantarum.* Rom. 1685. 4. Horti Romani præfectus, qui eo præſidente ita floruit, ut 6000. ſtirpes continere ſcripſerit BAGLIVUS *Oper.* p. 432. Hoc Opuſculo MALPIGHIUM impugnat: experimenta profert, quibus demonſtrari credit, ex putrefactis plantis ſpeciem reparari abſque ſemine, & abſque aere ſemina ger-

ne DODONÆI cum Scholiis, quæ optima eſt. DIOSCORIDES *cum annotationibus*

germinare. Inde ſequitur catalogus ſtirpium Alpinarum, quas a fratre LÆLIO, Canonico habuit, cujus in Botanicis peritia laudatur in GIORN. de LETTER. XXXV. Art. 14. & tandem icones & deſcriptiones ſtirpium rariorum fere triginta. Earum aliquæ non ſunt niſi varietates. Iter Botanicum TRIUMPHETTI, in Agrum Romanum ſuſceptum, deſcribitur in BOCCONIS *Muſeo di Fiſica*. p. 241.

PAULI AMMAN *Character plantarum naturalis*. Lipſiæ 1685. 12. quem an. 1700. Francofurti auctiorem edidit DANIEL NEBEL. AMMANNUS unice ex MORISONO deſcripſerat characteres, & ſecundum alphabeti ordinem diſpoſuerat plantas veterum & officinarum, ſubjectas generibus MORISONI. NEBELIUS characteres TOURNEFORTII & HERMANNI adjecit.

G. FRANCI de FRANKENAU *flora Francica* Argentor. 1685. 12. iterum edita 1698. 12. & Germanice verſa a JOH. THILE Lipſ. an. 1715. 8. (Primum autem prodierat Argentorati an. 1672. 12. *Lexici Botanici* nomine). Auxit GEORG. FRIDERICUS GEORGII filius. Ipſum opuſculum exigui momenti & erroribus plenum eſt, ſed adjecta in editione 1698. erudita ſatis ſeptem programmata, & catalogus plantarum Heidelbergenſium.

OL. RUDBEK *hortus Botanicus variis exoticis & indigenis plantis inſtructus*. Upſal 1685. 8. Nomina breviſſima, & ſæpe propria. Plantæ novæ aliquæ aut rariores ſed abſque ſynonymis. Cæterum idem catalogus jam prodierat Upſal. an. 1658. 12. & *auctarium* 1666. 12.

PETRI PETITI *carmen de Thea*, & JOH. GEORG. HEINICHEN *de Theæ encomiis*. Lugdun. 1685. 4.

J. CHAMBERLAYNE *manner of making Tea, Coffy and Chocolate*. Lond. 1685. 12. *

LUD. FERD. MARSIGLI, *della potione Aſiatica Covare*. Veron. 1685. 12. *. Oſtendit non eſſe Bun Avicennæ, ut crediderat P. ALPINUS.

MOYSE CHARAS *de la Thériaque d'Andromachus*. Pariſ. 1685. 8. Carmen cum commentariis non ineruditis & plantis nonnullis, tum in Languedocia, tum in M. Genevre lectis.

CORN. BONTEKOE *van The, Coffy en Chocolate*. Haag. 1685. 8. Hæc tertia erat editio. Vir acer, & ſuarum opinionum non ſatis æquus defenſor. Tenuitatem ſanguinis habet pro ſummo bono, hinc theam præſcribit ad 100. 200. cyathos: & ea copia habet pro panacea, etiam calculi. Nihil recipit virium debilitantium. Botanici nihil.

DAVID ABERCROMBY *nova Medicinæ Clavis*. Lond. 1685. 8. Explicat vires plantarum a ſapore, & vires medicas adſignat, quæ amaro, dulci, acerbo, acido ſapori ſtirpium reſpondet.

ROBERTI PLOT *natural hiſtory of Staffordhire*. Oxon. 1686. fol. Priori etiam melior Liber, plenus obſervationum ex naturæ operibus & artis. Plura quidem de foſſilibus, de fontium origine ex mari, &c. de plantis pauca habet, eaque ad Cryptogamiam pertinent.

PETRI MAGNOL *Botanicon Monſpelienſe* cum *appendice*. Montpel. 1686. 8. Egregius Liber, & inter floras unius urbis eximius, qui ſtirpium ſpecies contineat 1354. quarum pauciſſimæ ſunt ex Cryptogamia. Plurimas plantas noviter invenit in beatiſſimo ſolo, aliquas etiam Africanas adjecit. Icones minus pulchræ.

PAULI AMMANN *hortus Boſianus*. Lipſ. 1686. 4. Raras plantas pluſculas cum deſcriptionibus continet ex ingenio MORISONIANÆ methodi. Hortus etiam nunc ſupereſt.

OLAI RUDBEK, OLAI filii, *de propagatione plantarum*. Upſal. 1686. 8. Juvenile Opus, quo Oeconomia vegetabilis continetur, inprimis ex MALPIGHIO, modus etiam inſerendi & ablactandi ſtirpes fuſe deſcribitur.

STEPH. BLANKAART *gebruyk en misbruyk van de Thee*. Haag. 1686. 8. *

JOH. DANIEL GEYER *Dictamnologia*. Francof. 1687. 4. Fraxinellæ icon, cum nonnullis collectaneis. Artem imprimendi plantas ſiccas habet, ſed CONRADO GESNERO jam notam, & SPIGELIO, & BOYLEO *de util. Phil. exper*. p. 540. & MONCONISIO in *Itin*. T. IV. p. 458. & aliis.

J. B. TRIUMPHETTI *ſyllabus plantarum horto Romano additarum*. Rom. 1687. 4. SEG. 1688. TOURN. *.

PAULI HERMAN *Catalogus horti Academici Lugduno-Batavi*. Leid. 1687. 8. Eximium Opus, quo plures quam 100. novarum plantarum ex Africa, India Orientali adlatarum icones continentur, & deſcriptiones, ad rariora genera ex fructus indole relatæ.

JOHN FLOYER *Pharmacobaſanos*. P. I. Lond. 1687. 8. In iſta parte fere ex ſolo ſapore & odore

nibus MATTHIOLI perfectum etiam eſt Opus ad vires cognoſcendas. Denique C'ar.

dore plantarum vires definire conatur Auctor, indeque ſecundum certas harum qualitatum claſſes, certa etiam medicatarum virium genera eruere.

Oeffening der vrugtboonen door den H. le GENDRE *vertaalt en met aantekeningen verykt door* J. COMMELYN. Amſtelod. 1687. 12. Primam editionem ignoro, quæ ante an. 1650. videtur prodiiſſe. Hanc aliquanto meliorem reddidit expertiſſimus COMMELYNUS. Opuſculum mere practicum, hinc inutile.

NIC. BLEGNY *du bon uſage du Thé, du Caffé & du Chocolat* Lyon. 1687. 12. Compilator. Eodem anno prodiit *abrégé du Traité du Caffé.* Lyon. 1687. 12. *

HENRICI COSMII *magna naturæ œconomia cum demonſtratione Theæ, Coffeæ, Chocolatæ.* Francof. Lipſ. 1687. 12. *

OL. BROMEL *Lupulologia.* Stokh. 1687. 12.

J. BATT. SCARELLA *Lettera apologetica intorno ad una pianta anonyma.* Padova 1687. 4. *

CHRISTOPHORI KNAUT *Enumeratio plantarum circa Halam naſcentium.* Lipſ. 1687. 8. Plantæ non inelegantes, ſubinde tamen paradoxæ, ſecundum methodum MORISONI, quam in arboribus ex fructu ſupplevit.

R. JAC. CAMERARII *diſp. de plantis vernis.* Tubing. 1687. 4.

G. F. FRANCI *de herbis circa Heidelbergam naſcentibus.* Heidelb. 1687. 4.

PETRI KYLLING *viridarium Danicum.* Hafniæ 1688. 4. Rarus Liber, qui non meretur latere. Hominis fuit non valde eruditi, ſed indefeſſi & induſtrii, & plures plantas continet, quam ab eo cœlo ſperes, parum tamen dilucide deſignatas, quæ rariores. Varietatum vis magna. Exemplar penes me eſt, ab Auctore ad novam editionem præparatum cum augmento non exiguo, donatum a diſcipulo olim induſtrio D. J. R. HENRICI.

VALNAY *connoiſſance des Tulipes rares, Anemones, Oeillets fins,* &c. Pariſ. 1688. 1689. 12. Pro florum amatoribus. *

OLAI BORRICHII *de uſu plantarum indigenarum.* Hafn. 1688. 8. Non qualem ab Auctore expectes.

CHRIST. F. PAULINI *nobilis Salvia.* Auguſt. Vind. 1688. 8. Compilatio.

R. JAC. CAMERARII diſp. *de Mimoſa.* Tubing. 1688. 4.

S. W. *Schola Botanica*, ſive *catalogus plantarum, quas in horto Pariſino demonſtrat* TOURNEFORTIUS. Amſtelod. 1689. 12. Rudimenta methodi Tournefortianæ continet, expreſſa in plantis pene innumerabilibus, multis quidem perpulchris Pyrenaicis, aliiſque, nonnullis vero, quæ ſatis certo non diſtinctæ ſunt, ſed BAUHINIANÆ notarum ſtirpium repetitiones.

JOH. COMMELYN *Catalogus plantarum horti Medici Amſtelodamenſis.* Amſtelod. 1689. 8. & nihil mutatus 1702. 8. Non valde, pro fama, dives, cum characteribus ſubjectis ex RAIO.

P. PETIT *Nepenthes Homeri.* Ultraject. 1689. 8. Eruditiſſime defendit ad plantam pertinere hoc nomen, incertum eſſe ad quam ſpeciem.

JAC. TAPPII *oratio del Tabaco.* Helmſtad. 1689. 4.

PETRI MAGNOL *prodromus hiſtoriæ generalis plantarum.* Monſpel. 1689. 4. Nihil habet commune cum ordine poſthumi Operis, & methodus deſumitur a partibus plantarum omnibus, ut naturalem quærat Auctor, imitatus partim RAJUM, partim HERMANNUM. Errores plurimi & graviſſimi interveniunt, cum v. gr. Tribulum terreſtrem ranunculis accenſeat, Centaurium luteum Polypetalis.

PHIL. CAVALLINI *Enumeratio plantarum quæ an.* 1689. *in hortum redactæ a P. Sapientiæ oſtenduntur.* Rom. 1689. B. RIV. & ejus *pugillus Meliteus*, ſive *herbarum in Inſ. Melita naſcentium.* ibid. Nuper a CL. BRUKMANNO in epiſtolarum Centur II. recuſus eſt, breviſſimus & abſque obſervationibus.

GEORG. GRAVE *Panacea vegetabilis calida*, ſive *Majorana.* Jen. 1689. 8.

HENRICH HESSENS *teutſcher Gaertner.* Lipſ. 1690. 1710. fol. [SEG.], recuſus 1740. 4. ex codice M. S. Auctoris. Hortum oleraceum, floridum & arboretum deſcribit, neque deſunt rariorum, quas vix alias deſcriptas reperias, plantarum monumenta. Icones malæ. Potuerat omiſiſſe deſcriptiones fructuum Indicorum, qui nunquam in hortis noſtris convaleſcunt.

DANIEL TAUVRY *traité des médicamens, & de la manière de s'en ſervir.* Pariſ. 1690. 12.

J. J. CAMERARII *de Cichoreo* diſſ. duæ. Tubing. 1690. 4.

Lo-

Clar. TOURNEFORTIUS egregia præſtitit in Libello in 12, *de Plantis creſcen-*

Lotharii Zumbach *floræ Lugduno-Batavæ flores*, ſive *ſtirpes anno* 1689. *demonſtratæ a* Paulo Hermanno. Leid. 1690. 8. Vid. ſupra pag. 168.

Josephi Lanzoni *Citrologia*. Jenæ. 1690. 12. Ad morem Naturæ Curioſorum ſatis inutilis compilatio. Aliqua tamen monſtra heſperidum vidit.

Horti Herbertii van Beaumont *catalogus*. Haag. 1690. 8. Auctor eſt celebris hortulanus Franciscus Kiggelaar.

Augusti Quirini Rivini *Introductio ad rem herbariam* 1690. fol. & variis annis 12. etiam 1720.

Ejusdem *Ordo plantarum flore monopetalo irregulari* fol. magn. 1690. Sumtu ſuo pictores & ſculptores aluit, icones procuravit ſpecioſas, in flore exprimendo ſatis fideles, ad naturam factas. Id vitii eſt, quod *ſummitates* fere ſolas, neque adeo habitum plantæ exprimant. Nomina etiam ſibi propria brevia abſque ſynonymo addidit, characteres artificiales, a ſolo flore ſumtos, neque in ſpontaneis videtur ſatis fuiſſe exercitatus.

Ejusdem *Ordo plantarum quæ ſunt flore irregulari tetrapetalo*. Ibid. 1691. Studium idem, plantæ papilionaceæ, cum paucis ſiliquoſis tetrapetalis, & tithymalis.

Olai Rudbek *de fundamentali plantarum notitia*. Aug. Vind. 1691. 12. Eſt diſputatio Olai junioris, Upſaliæ an. 1690. habita, qua præceptorem Hermannum, neque male eo tempore, præfert omnibus. Contra Rivinum dixit, inprimis nomina damnavit, quæ a voce *Pſeudo* incipiunt. n. 43. Ordo tamen non optimus. Carduos a Diſcoideis longiſſime removit.

Marci Mappi *catalogus plantarum horti Argentinenſis*. Argentin. 1691. 12. Brevior.

Pauli Gottlieb Manitii *de ætatibus Zedoariæ*. Dud. 1691. 12. Verboſior paulo & poetica, minime tamen inerudita Zedoariæ deſcriptio.

Bapt. Codronchi *de baccis Orientalibus*. Jenæ 1691. 4. Seg. *

Seuter *de nuce vomica*. Leid. 1691. cum icone.

Marci Mappi *de Thea*. Argentor. 1691. 4.

Theodori Schoon *waare ontleeding der planten*. Haag. 1692. 4. Inprimis equidem Tabaci hiſtoriam molitur, multa tamen de aliis plantis interſperſit, etiam quam maxime aliena, denique in hiſtoriam modi degenerat, quo medicamenta diverſarum claſſium operantur.

Georg Meister *Oſtindiſcher kunſt und luſtgaertner*. Dreſdæ 1692. 4. Vixit apud Cleyerum decem annis, Japoniam etiam vidit, pluſculas ibi plantas & arbuſculas collegit, in Europam retulit. Sed vir analphabetos adeo olitorie deſcripſit & depinxit, quæ viderat pulcherrima, adeo barbaris uſus eſt nominibus, adeo parum addidit obſervationum, ut labor omnino inutilis ſit.

Nouvelle inſtruction pour la culture des Figuiers. Paris. 1692 12. *

Nouveau Traité de la culture des Jardins. Paris. 1692. 12. *

Franc. Cupani *Catalogus plantarum Sicularum noviter inventarum*. Panorm. 1692 fol. *

Hortus Malabaricus P. I. ad XII Amſtelodami 1676. ad 1693. etſi mea editio ſit 1703. Sumtus pingendis plantis & concinnandi operis præbuit, regia fere liberalitate, Henricus van Rheede tot Drakenstein, Indiæ Senator, Malabariæ Gubernator. Stirpium icones primas pinxit Matthæus de S. Josepho in Cochin Miſſionarius. Deſcriptiones correxit & icones Johannes Casearius in eadem urbe V. D. M. Voces declaraverunt & nomina Medici indigenæ. Synonyma recepta addiderunt Joh. Commelyn, Arnoldus Syen, Wilhelmus ten Rhyne, Theodorus ab Almeloveen, Fridericus Ruyschius, & alii: Incomparabile Opus, ſive numerum figurarum, ſive novitatem, ſive fidem conſideraveris, quæ mihi, inprimis in adornando charactere naturali, miraculo videtur proxima.

Indicem in folio 1696. & in 8. edidit *floræ Malabaricæ* nomine Casparus Commelyn, alphabetico ordine & adjectis ſynonymis.

Caroli Plumier *deſcription des plantes de l'Amerique*. Pariſ. 1693. fol. Splendido Libro icones plantarum per itinera ſua obſervatarum, ſua etiam manu factas, continet, paucarum tamen, cum poſthumæ tabulæ, quas pinxerat pulcherrimas etiam nunc in Gallia ſervari legam, & ſubinde ſculpi aliquas, vix tamen juris fieri publici. Earum enim decem volumina, refutantibus typographicis, ſimilia editis, parata habebat Plumerius. Lister *Journ. to Par.* p. 75. ut eſſent 1400. fere icones. Ph. Trans. n. 276. Plantas autem ſiccas amiſerat naufragio, ſolaſque chartas conſervaverat. Lister p. 73. Vir induſtrius cæterum, etiam in aliis artibus, qui aves etiam pulchre pin-

centibus circa Pariſios. Ibi indagat vires Simplicium ex Chemia. LOBELIUS etiam com-

pinxit, ſed ſimplex, ut ex LABATI itineribus adparet. SURIANUS Medicus, ſocius itineris, ſcribere contra PLUMERIUM conſtituerat, & vindicare multas ab ipſo ad PLUMERIUM miſſas plantas (J. des Sav. 1694. n. 35.). Sed ea diſputatio cum Auctore intercidit.

JOHANNIS RAI *Hiſtoria plantarum generalis*, P. I. II. Londin. 1693. fol. [lego autem apud alios etiam 1686. 1688. prodiiſſe]. Inſigne Opus, quo JOHANNIS BAUHINI deſcriptiones in compendium redactæ continentur, & adjectæ ſunt nuperæ ex cryptogamia, ex itineribus detectæ ſtirpes, magna prudentia & candore, cum omnes plantas ſibi minus notas aſteriſco ſignet Raius. Multas etiam ad medicas, & œconomicas utilitates ex adverſariis addidit. Methodum autem poſt hoc Opus inſigniter mutavit.

SAMUELIS DALE *Pharmacologia*. Londini 1693. 12. repetito edita Londini 1737. & Leidæ. 1739. 4. quæ editiones valde auctæ ſunt, & inſertum ſuo loco habent auctarium, quod. Londini an. 1705. prodierat. Melior prioribus & plenior materia medica, qua omnia ſimplicia ex tribus regnis in ſuas claſſes & genera diſtribuuntur, cum brevi deſcriptione. Plantas diſpoſuit ex RAII præceptis. Nunc utique ex nuperrimis inventis multa acceſſerunt.

BAILLARD *diſcours du Tabac & particulierement du Tabac en poudre*. Pariſ. 1693. Vires inprimis medicas conſiderat. *

G. C. SCHELHAMMER *catalogus plantarum Helmſtadii ſponte naſcentium*. Helmſt. 1693. 4. SEG.

MARC. MAPPI *de Coffea*. Argentor. 1693. 4.

JOSEPHI PITTON TOURNEFORT *Elémens de Botanique ou méthode de connoitre les plantes*. Pariſ. 1694. 8. 3. vol. Brevior multo, plantis pauperior, neque adeo multo melioribus iconibus, quas habet 422. ut nihil ſit, quare *Inſtitutiones rei herbariæ*, cum tabulis 473. non præferas, quæ Pariſiis an. 1700. prodierunt 4. 3. vol. Vir per itinera varia in Pyrenæos montes, in Hiſpaniam, circa Pariſios doctior, horto pulcherrimo præfectus, ex integro & pinacem ſcribere plantarum & methodum ſuſcepit. Et hanc ſupra tetigimus. Enumeratio ditior eſt 4000. plantis, quam BAUHINIANA, quarum multæ ſunt Pyrenaicæ & Hiſpanicæ, abſque deſcriptione vel ſynonymo unice nominatæ. Hoc vero nocuit, quod C. BAUHINI ſtirpes, tamquam undique firmas, repetierit omnes, & in Opus ſuum tranſtulerit, dubias & varietates ſigno nullo diſtinxerit. Gramina & cryptogamia imperfectiores ſunt. Editio Lugdunenſis 1719. ditior eſt adjecto *Corollario* & tabulis 17. & additionibus nonnullis ad elegantem hiſtoriam Botanices, quæ præfecta eſt Operi cum nomine *Iſagoges*. Anglice redditæ Inſtitutiones prodierunt an. 1730. 2. vol. 4. & totæ etiam KOENIGII regno vegetabili inſertæ ſunt. Præter Opera TOURNEFORTII vulgo nota, exſtat ejus epiſtola in *Aphoriſmum* XXI. *Sect. I. Hipp in Galer. di Minerv.* IV. p. 233. edita. Characterum icones ROBERGIUS ligno exprimere & edere conſtituerat. Uſus eſt duobus Sculptoribus, quorum alter eximius artifex. TOURNEFORTIUM contra duas Epiſtolas Anonymi P. C. qui epitomiſtam RAII eſſe ſcripſerat, recte defendit CHOMELIUS *Journ. des Sav.* 1697. n. 20. Sed NICERONIUS ipſi TOURNEFORTIO Libellum tribuit.

JOH. RAII *ſylloge ſtirpium extra Britanniam naſcentium*. Londini 1694. 8. Catalogus ſtirpium hic redit, qui in *obſervationibus topographicis* reperitur; præterque proprias a RAIO extra patriam repertas ſtirpes, adjiciuntur plantæ COLUMNÆ, CLUSII, BAUHINORUM, M. HOTMANNI & aliorum, quæ Angliæ deſunt. Adjectæ GRISLEII Luſitanicæ & aliquæ, perpulchræ, Genevenſes Jo. HERARDI. Difficiles illas CORDI, THALII, CÆSALPINI vix attigit.

OLAI BROMEL *Chloris Gothica*, ſive *Catalogus plantarum circa Gothoburgum*. Gothob. 1693. 8. Plantæ pauciuſculæ, aliquæ tamen parum notæ: nomina Rudbeckiana, ſpuria multa.

J. PECHEY *compleat herbal of phyſical plants*. Lond. 1694. 8. Ad pharmaceuticam pertinet. *

MAURITII HOFMANNI *Catalogus plantarum M. Mauritiani*. Altdorf. 1694. 4. Non inutilis, neque in tanta anguſtia pauper.

SAMUEL LEDEL *Centaurium minus*. Goerliz. 1674. 4. Ad morem ſæculi.

EL. CAMERARIUS *in diſſertationum* III., Tubingæ 1694. 8. editarum, in tertia agit de Thea & Coffea.

RUDOLPHI JACOBI CAMERARII *de ſexu plantarum Epiſtola*. Tubing. 1694. Elegantiſſimum Opuſculum, eruditum, dictione ipſa amœna, neque abſque experimentis propriis, per quæ conſtitit dejectis ſtaminibus in Mayz, Mercuriali, Moro, aut nulla ſemina ad frugem perveniſſe aut pauciſſima. Candide etiam fatetur, aliqua experimenta minus ex ſententia ſibi ceſſiſſe in Cannabi. In

commendandus eſt in ſuis Operibus editis in folio. Titulus eſt *ſtirpium obſervationes*

In numero etiam ſtirpium ita verſatus, ut ſyſtematis Linnæani quoddam rudimentum tradat. Claſſes enim androgynarum, monoeciarum, dioeciarum conſtituit.

Augusti Quirini Rivini ad Johannem Raium *Epiſtola*. Lipſiæ 1694. 4. Minime inutilis. Arbores cum plantis humilioribus oportere conjungi recte demonſtrat, exemplo inconſtantis in diverſo ſolo ſtaturæ arborum; fatetur numerum ſegmentorum, in quæ flos dividitur, non ſeparare genera, obſequens adgnitæ naturæ voci. Contra naturales claſſes aliqua objicit.

Samuel Muller *Vade mecum Botanicum*. Francof. Lipſ. 1698 8. Rudes icones officinalium cum virium compilatione.

Guntheri Christophori Schelhammeri *Epiſtola* ad Raium. Hamburg. 1695. 4. Vacua obſervationibus, & inutiliter curioſa in diſtinctionibus arboris, fruticis, herbæ.

Petri Pomet *hiſtoire générale des Drogues*. Pariſ. 1694. fol. & recuſa auctius 1735. 4 Auctor non quidem eruditus, & Pharmacopola neque ubique fideles dedit plantarum icones, aliquas tamen bonas, notaſque legitimæ mercis, & loco natalia.

F. Hofmann de *infuſo Veronicæ*. 1694. Halæ. Diſp.

Paulus Hermannus hoc anno obiit. Quare huc refero poſthuma ejus Opera. Primum *Paradiſus* eſt *Batavus*, cujus prodromus cum *Schola Pariſina* prodierat. Paradiſum a morte Auctoris edidit W. Sherard. Leidæ 1698. 4. pulcherrimam nempe collectionem plantarum rariorum cum elegantiſſimis iconibus.

Deinde an. 1717. prodiit *Muſeum Zeylanicum*, ſive *Catalogus plantarum in Zeylana ſponte naſcentium*. Leidæ 1717. editore incerto. Prima pars hujus Opuſculi continet indicem horti ſicci Hermanniani, in cujus tribus voluminibus in folio plantæ ab ipſo Paulo ab an. 1670 ad 677. lectæ continentur, nominibus unice deſignatæ indigenis, cum Latinis nominibus & breviſſima deſcriptione. Hae eædem plantæ cum iconum volumine in Linnæi manus nuper inciderunt, qui easdem, characteribus inſpectis, collatis aliis Auctoribus, in genera & ſpecies reductas edidit *floræ Zeylanicæ* nomine, editæ Stokholmiæ 1747. 4. Reliquæ plantæ Muſei a p. 39. ad finem perierunt omnino.

Deinde *catalogus plantarum Capitis Bonæ Spei* Pauli Hermanni exſtat cum *theſauro Zeylanico* Burmanni, & plantæ, quas ſiccas Commelino miſerat Hermannus, cum ad Burmannum perveniſſent, inſertæ ſunt eidem Operi.

Denique ex prælectionibus Hermanni materiam medicam conſcripſerunt diſcipuli, quæ an. 1710 edita eſt Argentorati. Acerbam in hoc Opus cenſuram vide apud Neumannum *Oper. omn.* 1044.

Jacobi Petitver *Muſei ſui Centurias* X. edidit ab an. 1695. ad 1703. Eo mille rariores ſpecies ex Animalium & Vegetabilium claſſe continentur, & inter iſtas tum Muſei, tum exoticæ plantæ non paucæ, undique magno labore collectæ, ſed ſola nomina, cum pauciſſimis iconibus.

Petri Hotton *de fatis rei herbariæ Oratio*. Leid. 1695. 4. Hiſtorias inprimis breves habet hortorum Botanicorum.

M. Mappi *de Chocolata*. Argent. 1695. 4.

La culture des fleurs & arbriſſeaux à fleurs. Bourg en Breſſe. 1695. 12. *

Rudolph Eysson *de arboribus glandiferis*. Groning. 1695. 12. Seg. *

R. J. Camer *de frumenti ſemente* Diſſ. Tubing. 1695.

Leonhardi Pluknet *Almageſtum Botanicum*, ſive *Phytographiæ Pluknetianæ onomaſticon* Londini 1696. 4. cum iconum tabulis 250. fol. Maximum laborem poſuit Auctor, ut ex omni orbis ambitu quam plurima ſtirpium ſpecimina ſicca colligeret, collecta ſculperet. Plures ergo ſtirpium dedit figuras proprias quam ullus ante eum Botanicus, ſed parvæ ſunt, ad ramulos factæ, & ad ſiccas plantas, neglecto paſſim charactere. Indicas autem habet, & raras Anglicas, & Helveticas. Finxiſſe aliquas aut ad ingenium reformaſſe vide apud H. Sloane præf. ad vol. 2. *Itin. Jamaic. In Phil.* etiam *Trans.* fuſe in Pluknetium animadvertitur n. 264. multiplicaſſe nempe ſpecies, & ne proprias quidem plantas ſatis cognitas habuiſſe.

Roberti Morison *almageſtum Botanicum*, ſive *Onomaſticum phytographiæ Pluknetianæ*. Oxon. 1696. fol. habet Seguier, ſed eo tempore Maurisonius dudum mortem obierat.

Theodori Zwingeri *Neuvollkommenes Kraüterbuch*, ſive *Theatrum Botanicum*. Baſil. 1696. fol. Ediderat an. 1678. Bernardus Verzascha cum eodem nomine icones epitomes Came-

nes MATTHIÆ *de* LOBEL, *Antwerpiæ anno* 1576. Iſte quoad vires fideliſſimus

RARII, adjectis hiſtoricis viriumque encomiis. Hoc Opus auxit ZWINGERUS ſpeciebus ex C. BAUHINO deſumtis, & virium ad novam theoriam reformata enarratione, & copia majori. Paucas Icones addidit, ſed nuper an. 1745. filius FRIDERICUS ZWINGERUS denuo auxit Opus paternum, & minime inelegantes, etſi ligno inſculptas icones addidit exoticarum fere ex horto Carlsruhenſi plantarum.

G. W. LEIBNITZ *de Antidyſenterico novo.* Hannover. 1696. 8. Ad primam famam novæ Ypecacoanhæ ſcriptum.

SAM. SCHROEER *libera in naturam Opii inquiſitio.* Lipſ. 1696. 8. Ex acido-volatilibus particulis ejus vires exponit.

FRANCISCI CUPANI *Hortus Catholicus Principis Catholicæ*, &c. Neapoli. 1696. 4. cum *Supplemento primo.* Alterum vero *Supplementum* Panormi prodiit an. 1697. Continet plantas Siculas, numeroſas certe, & pulchras nominibus ſæpe novis & perplexis, quibus varietates non raro ſignificantur additis ſynonymis idiomate Siculo. *Pamphyton* Auctoris *Siculum* quod in præfatione promiſit CUPANUS, prodiiſſe non videtur: obſervante etiam FRANCISCO SEGUIER. De eo lege GIORN. de LETT. vol. XXVIII. p. 398 & XXIX. ubi ſeptingentæ tabulæ numerantur. CUPANUS 600. fecerat.

HANS SLOANE *Catalogus plantarum quæ in Inſ. Jamaica ſponte proveniunt vel vulgo coluntur, cum aliis quæ in Madera, Barbados, Hervis & S. Chriſtophor. naſcuntur.* Lond. 1696. 8. Nomenclator ſplendidi Operis, & quo alibi ſynonyma, ex propriis Auctoris laboribus nata, numeroſiſſima. Multæ Europeæ intermiſcentur.

A. Q. RIVINI *Epiſtola de methodo Botanica &* J. RAII *reſponſio.* Londini 1696. 8. exſtat cum *ſynopſeos* editione II. Ad RIVINI epiſtolam ſupra memoratam, fuſe & erudite reſpondet J. RAIUS, & defendit, a nulla plantæ parte ſola characteres deſumi poſſe. Iterum oſtendit, arbores a plantis humilioribus non debere ſeparari p. 128., &c. Videas tamen ægrius paulo tuentem ſe contra TOURNEFORTIUM, neque forte ſatis gnarum fabricæ florum.

RENE' DAHURON *nouveau Traité de la taille des arbres fruitiers.* Pariſ. 1696. 12. ſæpe in Germania, nuperque an. 1743. recuſus, cum titulo *vollſtändiges gartenbuch.* Diſcipulus Domini de la QUINTINIE in inſitionis inprimis artificio aliquid potuiſſe videtur. Cæterum plantarum nomina barbara habet, neque ad Botanicos uſus utilis.

JOSEPHI PITTON TOURNEFORT *de optima methodo inſtituenda in re herbaria Epiſtola, in qua reſpondetur* RAIO *de variis plantarum methodis.* Pariſ. 1697. 8. Increpat RAIUM nimis laxis uſum, a foliis, coloribus, ſaporibus ſumtis characteribus. Demonſtrat, ſe minime contemnere habitum, quem tamen non nimis oporteat urgere, exemplo Ranunculorum, Geraniorum, quibus eſſentialis character idem ſit cum diverſiſſimo habitu. Ergo partem aliquam plantæ ſeligi oportere, quæ dux viæ ſit tironibus, eoſque ad claſſes & genera quaſi manu ducat. Fabricam numero petalorum præferri oportere, Sedi exemplo demonſtrat Caryophyllatæ. Docta Epiſtola, & principe digna Botanicorum.

JOH. COMMELYN & CASP. fil. *Horti Medici Amſtelodamenſis rariorum plantarum deſcriptio & icones.* Amſtelod. fol. vol. I. an. 1697. vol. II. an. 1701. Ducentæ & viginti plantæ Indicæ, quarum multæ non deſcriptæ, hic ſplendide pinguntur.

JOHANNIS de la QUINTINIE primarii Hortulani Regis Ludovici XIV. *Inſtruction pour les Jardins fruitiers & potagers.* Variis annis editus eſt: auctior cultu florum Pariſ. 1690. & 1695. 2. vol. 4. & iterum cultu Melonum addito Amſtelodami 1697. 4. 2. vol. Expertiſſimus & elegantiſſimus, uti notum eſt, hortorum cultor fuit. In arte ſerendi & colendi arbores pomiferas inprimis excelluit, & in ea claſſicus eſt Auctor.

SILVII BOCCONE [priuſquam in cœnobium ſe abdiderat PAULI] *Muſeo di Piante rare.* Venet. 1697. 4. Multa quidem habet a D. BARRELIER, a CUPANO (*præf. ad hort. Cathol.*) ab aliis, neque icones florum ubique ſunt, quales mavelles, in characteribus inprimis: ſed plurimas tamen & pulcherrimas Alpinas & Italicas plantas invenit, aut depinxit primus, & deſcripſit quidem breviter. Defenderunt ejus famam contra Gallos Auctores Diarii GIORNALE de LETTERATI vol. XXIV. p. 214. In viribus medicatis ſuperſtitioſus eſt.

DAVIDIS ABERCROMBY *clavis medicinæ*, ſive *ars explorandi plantas* cum eo Muſeo recuſa eſt.

EJUSDEM BOCCONE *Muſeo di Fiſica.* Venet. 1697. 4. Stirpes hic non plurimas deſcribit, & ſatis rudite depingit. Sunt tamen ex cryptogamia, quibus carere nolis, tum iis, quæ de Coralliorum lacte habet.

PE-

mus eſt, tum etiam ad penſitationem pertinet, an plantæ pro veterum plantis a re-

PETRI MAGNOL *Hortus Regius Monſpelienſis.* Monspel. 1697. 8. Hic TOURNEFORTII methodum & nomina recepit, ordinem tamen alphabeticum ſervavit. Plantas pulchras habet, exoticas & Alpinas, & nitidas icones.

JOH. ANDR. STISSER *Botanica curioſa.* Helmſtad 1697. 4 Eſt Catalogus ſtirpium quarumdam rariorum, quarum cultum præcipit. Icones addidit ex HERMANNO aliiſque.

In W. DAMPIERI *itineribus* Londini 1697. 8. editis aliquæ ſtirpium novarum Guineæ novæ icones continentur.

MATTH. TILING *Opiologia nova.* Francof. 1697. 4. Compilator.

CHRISTIAN LUD. WELSCH *baſis Botanica*, ſive *brevis ad rem herbariam manuductio.* Lipſiæ 1697. 12. Inutilis Libellus ex MONTINGII Catalogo horti fere deſcriptus, additis, quibus carere poſſit, maxime nominum repetitionibus. Dat vero tabulas RIVINIANAS pro flore, & HERMANNIANAS pro fructu.

VIRGILII FALUGII *Proſopopœiæ Botanicæ*, ſive *Nomenclator Botanicus ad methodum A. Q. Rivini.* Florent. 1697. 12. 1699. 12. Poema, quo ſecundum Rivini methodum tres ab eo deſcriptæ claſſes recenſentur.

J. P. TOURNEFORT *hiſtoire des plantes qui naiſſent autour de Paris.* Pariſiis 1698. 12. Elegantiſſimus Liber, quo majorem, quam in magno Opere, demonſtravit peritiam ſtirpium, & Auctorum cognitionem criticam. Icones, deſcriptiones, conjunctiones ſapienter trutinavit, deſcripſit eximie, etiam multas, quas in *Inſtitutionibus* omiſit. Adjecit analyſeos compendium ex Academicorum experimentis decerptum. An. 1725. a BERNARDO de JUSSIEU paulo auctior, duobus voluminibus editus eſt: & an. 1732. a D. MARTIN Anglice recuſus Londini. 8. 2 vol. cum additamentis variis.

NICOLAI LEMERY *Traité univerſel des Drogues ſimples.* Pariſiis 1698. 4. 1714. Roterod. 1715. 4 Pariſiis 1733. 4. auctus a BERNARDO DE JUSSIEU. Stirpium, quæ ullo modo medicinam contingunt, deſcriptiones fuſiores, virium enumerationes breves, icones malæ.

STEPH. BLANCARD *Herbarius Belgicus.* Amſt. 1698. 8. *

HUNAULD *Diſſertation phyſique ſur les propriétés de la Sauge.* Pariſiis 1695. 12. *

ROBERT. MORISON *hiſtoriæ generalis plantarum* Tomus III. Hunc edidit JACOBUS BOBART junior Oxonii an. 1699. Priori tomo facile præſtat, plurimas enim ſtirpes habet nuperius inventas, & inprimis Graminum numeroſas & pulchras icones, Muſcorum etiam depictorum primus aliquam ubertatem.

A. Q. RIVINI *Ordo plantarum quæ ſunt flore pentapetalo irregulari.* Lipſ. 1699. fol. maj. Umbelliferarum pulchræ icones, minus bona Geraniorum diſpoſitio, Pirolarum confuſiſſima. Plantarum *Flore hexapetalo* aliqua exemplaria, ſed perpauca prodierunt, & inter inedita referuntur cum ſupplemento tabb. 112. in *præf. ad Cat. Bibl. Rivinianæ.* De conatibus viri in publica commoda liberaliſſimi legatur CL. HEBENSTREITIUS de *continuanda Rivinorum induſtria.* Videas ibi unice voluiſſe ſtirpes flore irregulari edere RIVINUM: exſtare plurimas adhuc alias vel in poſterioribus tabulis inſculptas icones, vel ineditas, quarum, & Orchidum inprimis, catalogum addit.

GUIDONIS CRESCENTII FAGON *Quæſtio med. an ex Tabaci uſu frequenti vita brevior.* Pariſiis 1699. Eamdem, ut credo, *Theſin* vidi, ſed anno 1711. editam. Laudat depletionem humoris nimii, culpat inutilem potentiam & ſulphur narcoticum.

J. ANDR. STISSER *horti Medici Helmſtadienſis catalogus.* Helmſt. 1699. 8. Enumerat breviſſime nomina ſtirpium, quas ab anno retro 1692 in horto ſuo coluerat. Varietates multæ. Obſervatio nulla.

Traité de l'origine & du progrès du Caffé, tiré d'un Manuſcrit Arabe de la Bibliothèque du Roi. Caen 1699. 12. Omnino meretur legi. GALLANDI Opus.

Hoc anno cœperunt edi *les Mémoires de l'Academie des Sciences*, & pergunt quotannis. In iis plurima & pulcherrima ad rem herbariam pertinentia. Ecce brevem Catalogum.

1699. DODART de ſitu perpendiculari arborum; De eodem IDEM an. 1700. 1702. & de la HIRE 1708. & ASTRUC ibid.

TOURNEFORTII Tamarindi deſcriptio.

1700. BOULDUC Analyſis Hypecacoanhæ.

DODART de fecunditate plantarum, & iterum an. 1701.

recentioribus commendatæ, ſint veræ plantæ veterum. Hoc eſt totum, quod ſpectat ad ſtudium Botanicum.

Vi-

TOURNEFORT de plantis marinis.
1701. BOULDUC analyſes Colocynthidis, Jalapæ, Hellebori nigri, Gummi Guttæ.
HOMBERG de analyſibus plantarum.
LEMERY Naſturtii aquatici analyſis.
MARCHAND demonſtravit Liquitajam eſſe Scrophulariam aquaticam. De eadem LEMERY an. 1702.
1702. LEMERY fil de analyſibus plantarum fermentatarum.
BOULDUC analyſis Veratri & Scammoneæ.
1703. LEMERY analyſis Groſſulariæ.
BURLET de Camphorata.
Funeſta vis Belladonnæ.
TOURNEFORT deſcriptio Perſicariæ Orientalis Nicotianæ folio.
1704. MARCHANT Prunus in Cydoniam feliciter inſita.
TOURNEFORT deſcriptio Chamærhododendri orientalis.
1705. LEMERY analyſis Camphoræ.
BOULDUC analyſis Gratiolæ.
LIPPI Fungi Coccinei Melitenſis deſcriptio.
TOURNEFORT deſcriptio Caryophylli Sinenſis.
EJUSDEM genera Morſus ranæ, Meniſpermi, Chryſanthemoidis, Chamæbuxi, Camphoratæ, Ficoidis conſtituta.
CHOMEL deſcriptio Limodori montani & Conyzæ montanæ.
1706. GEOFFROY ſpongiæ analyſis.
TOURNEFORTII conſtituti characteres Gale, Orobanchoidis, Ternatiæ, Luffæ, Diervillæ, Chelonæ, Valantiæ, Lavateræ, Methonicæ, Conyzoidis, Solanoidis.
CHOMEL deſcriptio Orobi Sylvatici, noſtratis RAI.
MARCHAND de viribus Valerianæ ad epilepſiam.
1707. TOURNEFORT de educatione & cultu Fungorum.
RENEAUME de ſucco nutritio plantarum.
DE PAS de Chamelagua.
MARCHANT Roſa monſtroſa.
1708. BOULDUC de Aloe.
LEMERY de Manna.
GEOFFROY in analyſes Coralliorum.
HOMBERG de natura acidi & alcali.
IDEM de melle Aurantiorum.
GEOFFROY de Noſtoch.
1709. BOLDUC de Cachou.
MARCHANT de plantarum partibus monſtroſis.
DODART & PERRAULT de circulatione ſucci in plantis.
Hyoſcyami vis noxia.
Ulmus excorticata abſque noxa.
MAGNOL de uſu medullæ in plantis.
1710. De Nuce Bicuiba.
BOULDUC de Rhabarbaro.
TACHARD & LEMERI de Lacca.
MARSIGLI analyſis Corallii.
GEOFFROY de pareira brava.
De Secalis corniculati noxis.
PARENT de motu plantarum.
MARSIGLI de plantis marinis earumque floribus.
1711. BOULDUC de Mechoacanna.
LEMERY analyſis Coralliorum.
De Gallarum vi febrifuga.

GEOF-

Vidimus jam omnia, quæ extra corpus humanum Medico ſunt cognoſcenda.

GEOFFROY de Tuberibus terræ.
MARCHAND Lichenagarici deſcriptio.
RENEAUME de vegetatione.
GEOFFROY pro ſexu plantarum.
REAUMUR de Algis marinis.
PARENT pro deſcenſu ſucci nutritii.
HOMBERG de plantis Hybridibus, & 1712.
NISSOLE genera Coriariæ, Jaſminoidis, Ficoideæ, Partheniaſtri.
1712. BOULDUC analyſis Bryoniæ.
REAUMUR de floribus & granis Fuci.
De la HIRE ſtamina florum.
GEOFFROY experimentum in Mayz pro ſexu demonſtrando factum.
BOULDUC fructum papaveris Rhœados ſubire poſſe vices Opii.
De Sexu Palmarum experimentum.
De la HIRE de Catalepſi in flore Dracocephali.
JUSSIEU genus Coriſpermi.
NISSOLE deſcriptio Ricinoidis & Alypi.
1713. RENEAUME de cortice Peruviano.
POLI de oleo Lauri.
MARCHANT deſcriptio Marchantiæ.
REAUMUR de majori Pruni ſylveſtris ſpecie.
EJUSDEM Boletus ramoſus Coralloides fœtidus.
JUSSIEU deſcriptio Coffeæ.
1714. GEOFFROY de Lacca.
BOULDUC analyſis Agarici.
EJUSDEM de floribus Perſicæ.
RENEAUME Spongia fluviatilis ramoſa.
JUSSIEU duorum Galliorum deſcriptiones.
1715. Mors ex Cicutaria paluſtri (ut videbatur).
1716. De RESSONS de deſtruendis arborum Lichenibus.
De Apallachina.
De RESSONS de inſitione.
JUSSIEU Cereorum deſcriptio.
D'ISNARD Evonymoidis genus.
1717. JUSSIEU deſcriptio Kali Alonienſis.
DANTY deſcriptio duarum ſpecierum Lamii.
De Cornu quod credebatur vegetaſſe & radices egiſſe.
1718. VAILLANT de Ginſeng.
RENEAUME de methodo Botanica.
MARCHANT deſcriptio Indici.
VAILLANT plantarum cinarocephalarum conſtitutio.
DANTY D'ISNARD Cynogloſſoidis duæ ſpecies
1719. BOULDUC Elaterii analyſis.
EJUSDEM Chacrillæ deſcriptio.
MARCHANT, noviter, ut credit, natæ ſpecies Mercurialis.
VAILLANT deſcriptiones plantarum aquaticarum ex 14. generibus.
EJUSDEM claſſis plantarum diſcoide flore.
DANTY D'ISNARD deſcriptio Calcitrapoidis, & ſpeciei Amberboi.
1720. JUSSIEU hiſtoria Catechou.
VAILLANT claſſis plantarum flore radiato.
D. D'ISNARD Euphorbii genus conſtitutum.
Le BON de Hippocaſtani utilitate in vita humana, Conf. 1721.
1721. REAUMUR de Sylvarum cura.

Jam vero ſequitur aliud conſilium, in quo corpus humanum pertractabitur.

VAILLANT claſſis flore planipetalo.
DANTY D'ISNARD Monoſpermatea.
1722. ALEXANDRE de Gale cerifera. ID. an. 1725.
REAUMUR de Noſtoc.
JUSSIEU de Vanilla.
VAILLANT claſſis Dipſacea.
EJUSDEM criſis in methodum Tournefortianam.
1723. MARCHAND genus Ridino-Kaopi.
NISSOLE Arachidnoidis Americanæ deſcriptio.
1724. HAUTERIVE radix ad Serpentum morſum.
GEOFFROY de veſicis Ulmi.
JUSSIEU de vi tinctoria Chryſanthemi ſegetum.
De Piris monſtroſis.
TRANTII Candioſpermum.
DANTY D'ISNARD deſcriptio Erucæ ſingularis.
1726. DANTY D'ISNARD de uſu olei fagini.
1727. REAUMUR de Corallio.
MARCHANT Mucilaginis ſpecies in polline coriario naſcens.
JUSSIEU hiſtoria iconum regiarum.
1728. DUHAMEL de planta quæ crocum deſtruit, Tuberoide.
EJUSDEM de multiplicatione ſpecierum fructuum.
Lignum viride.
JUSSIEU de genere Fungorum.
1729. JUSSIEU de Simarouba.
DU HAMEL de augmento plantarum, quod a pluvia accipiunt.
REAUMUR de Lichenibus murariis.
De MAIRAN de Mimoſa.
1730. DU HAMEL de inſerendi artificio continuato 1731.
EJUSD. anatome Piri continuata an. 1731. 1732.
STAEHELIN de annulis elaſticis Filiculæ corniculatæ.
EJUSD. de vi elaſtica ſeminis Equiſeti.
SARRAZIN de Acere ſaccharifero.
GARCIN Mangoſtan.
NISSOLE deſcriptio Phaſeoli peregrini ſemine tomentoſo & Luffæ Momordiæ folio.
1733. MARCHANT deſcriptio Bicucullatæ.
1735. EJUSDEM Prunus abſque nucleo.
1736. DU HAMEL de Mimoſa.
1737. De BUFFON & DU HAMEL de incremento arborum.
PATROUILLAD de noxis Hyoſciami.
Vitis ampliſſime ramoſæ hiſtoria.
1738. DE BUTTON & DU HAMEL de incrementis motus ſucci nutritii.
De la CONDAMINE deſcriptio Quinquinæ.
1739. De Amylo ex Solano tuberoſo.
DU HAMEL de utilitate Polygalæ vulgaris medica.
DU BUFFON de cura Sylvarum & 1742.
B. de JUSSIEU hiſtoria Pilulariæ.
SAUVAGES DE LA CROIX de vi venenata Coriariæ, & Chriſtophorianæ.
1740. GEOFFROY de modo præparandi nonnullas radices.
B de JUSSIEU deſcriptio Lemnæ.
De BUFFON de robore Ligni.
DU HAMEL de viſco.
1741. De Conferva molli.
1742. B. de JUSSIEU Plantago paluſtris monanthos.

EJUDS.

Ejusd. de Coralliorum ortu ex Polypis.

1743. Hellot de oleo Bibo.

Barrere de cultu Orizæ.

R. J. Camerarii *convenientia plantarum in fructificatione & viribus.* Tubing. 1699. 4.

Pitschman *vermuthung von einem gewächſe der Erden welches in einem garten Schleſiens gefunden worden.* Lipſ. 1700. 8.

J. Christ. Schroer *Scrutinium de natura Trifolii fibrini.* Guban. 1700. Linn. *

Caroli Leigh *natural hiſtory of Lancaſhire, Cheshire and Derbyshire.* Lond. 1700. fol. Non valde Botanicus, & in aquis mineralibus potius exercitus.

Franc. Nourse *on the improvements of husbandry.* Lond. 1700. 8. *

Jo. Georgii Volcameri *flora Noribergenſis.* Norib. 1700. 4. Bonum Opus. Continet exoticas ſtirpes horti Volcameriani, cum bonis iconibus, & indigenas ditioni Noricæ, a D. Beslero & Scheurl inprimis collectas. Seminum fere ubique deſcriptiones adjectæ ſunt.

Leonardi Pluknet *Mantiſſa Almageſti Botanici.* Londin. 1700. 4. maj. Appendix ſtirpium exoticarum fere mille inſerendarum inter lineas Almageſti.

Mich. Bernh. Valentini *Polychreſta exotica. Accedunt Diſſ. Epiſtolicæ varii argumenti.* Francof. 1700. 4. Diſputationes aliquas prius habitas collegit, edidit. Ad rem herbariam pertinent, quæ agunt de Faba S. Ignatii, Ypecacoanha, China Chinæ. Reliqua partim anatomica, partim alio pertinent.

Louis Liger *nouvelle maiſon ruſtique.* Pariſiis 1700. 4. 2. vol. Amſtelod. 1701. 2. vol. 4. Sæpius recuſa, & anno 1721. 4. deinde mutato nomine in Chomelii abiit *Dictionaire Oeconomique.* Collector, qui non plurima ſibi ipſi deberet.

J. B. Triumphetti *Proluſio publica ad publicas herbarum oſtenſiones habita in horto Medico.* Rom. 1700. 4. In oratione, nondum oblitus litium contra Malpighium, deprimit inutilitatem Anatomes ſubtilioris in Praxi, & Malpighii, ut vocat, infelicitatem pungit in medicando. Sex ſtirpium icones ſubjicit.

John Wallace *deſcription of Orkney.* Lond. 1700. 8. Catalogus plantarum indigenarum Orcadum Inſularum ibi reperitur.

J. Phil. Breyne *de Acmella & Ginſeng.* Diſput. Leid. 1700. 4. recuſa cum patris *Prodromis.*

Joh. Franci *Veronica theitans.* Coburg. 1700. 12. Nimius in laudibus Veronicæ maris vulgatiſſimæ. Pariſiis tamen recuſus eſt ſub titulo *le Thé de l'Europe.* 1704. 12.

Le bon uſage du Tabac en poudre. Pariſiis 1700. 12. Hiſtoria & præparatio Tabaci. Adjecta Diſp. ſupradicta. *

John Jones *the myſtery of Opium revealed.* Lond. 1700. 8. Practice.

Franc. Mariæ Nigrisoli *febris China Chinæ expugnata.* Jenæ 1700. 4. Eſt collectum Opuſculum ex Bregny & Restaurand & aliis.

Dan. Scheffer *de Chamæmelo.* Argentor. 1700. Diſp.

Rud. Eyssonii *de Fago.* Groning. 1700 12. Seg. *

J. Christ. Schroer *beſchreibung des Eſchenbaumes.* Francof. ad. Oder. 1700. 8. *

Olai Rudbeckii *campor. Elyſeorum.* L. I. II. Priorem anno 1702. editum Linnæus recenſet, qui de Graminibus agit, & cujus tria tantum ſuperſunt ſpecimina, quem vero nunquam vidi. Sed alterum an. 1701. impreſſum de bulboſis plantis agentem, etiam rarum, poſſideo. Pater, filius & nepos cognomines, in hoc Opere laborarunt, cui undecim mille deſtinabant icones. Quas hic habemus, eas compilaverunt fere ex omnibus Scriptoribus, Lobelio, Fuchſio, Sweertio. Propriæ paucæ ſunt aut ad Buſſerianas ſtirpes pictæ. Deſcriptio vix ulla. Repetitiones frequentes. Ita v. gr. Orobanche funboenſis flore ſuaverubente, eſt ipſiſſima Squamaria.

Ejusdem *Laponia illuſtrata.* 4. Nihil quidem hic Liber ad Laponiam pertinet, duodecim enim tomos deſtinabat Operi Auctor, cujus hic primus ſolus prodiit, continens iter Uplandicum. In eo catalogus exſtat baccarum edulium Septentrionis, & icon Sceptri catolini.

Melch. Friccii *de virtute venenorum medica.* Ulm. 1701. 8. habet etiam plantas venenatas.

Timoth. Nourse *Campania felix or a diſcourſe on the improvements of husbandry.* London. 1701. 12. *

Petri Colet *catalogue des Plantes qui croiſſent autour de Dijon.* Dijon. 1701. 12. Seg. *

Idem contra Tournefortium neſcio quid ſcripſit, ad quod reſpondit J. B. Chomel in *Journal des Savans*, ut ſupra dictum eſt.

Ee Louis

Louis Liger *culture parfaite des Jardins fruitiers & potagers.* Pariſiis 1702. 12. 1714. 12.

James Petiver *Gazophylacii naturæ & artis Decades* X. Lond. 1702. ſeqq. fol. Centum ſunt tabulæ, in quibus inſecta non pauca, multæ tamen etiam plantæ, eæque exoticæ & raræ depictæ exſtant, etſi paulo rudius ad ſicca examplaria expreſſæ ſint.

Louis Lemery *Traité des alimens.* Pariſiis 1702. 8. & auctius 1705. Chemici filius, Chemicus & ipſe. Vulgaria hic habentur, & ridiculæ paſſim etymologiæ.

P. Boccone *appendix ad ſuum Muſæum de plantis Siculis cum obſervationibus Phyſicis nonnullis.* Venet. 1702. 8. B. Riv.

J. Henr. Burchard *Epiſtola* 1702. 4. Characterem non ſumendum eſſe a partibus plantæ accidentalibus.

Ol. Celsii *Botanici ſacri Exercit. I. de Malo Hierichuntino.* Upſ. 1702. 12. & aliæ. Theologus, Philologiam Botanicam ſacram inprimis coluit, & nunc maxime edidit an. 1745. 4. *Hierobotanon*, eruditum Opus, quo plantas biblicas ex linguis Orientalibus declarare conatus eſt.

Ægidii de Koker *Catalogus plantarum horti Harlemenſis.* Harlem. 1702. 12. Paucæ plantæ 314. & fere officinales. Aliquæ tamen cum locis natalibus memoratu dignæ.

G. W. Wedel *de Muſco Clavato.* Jen. 1702. 4. Diſp.

J. P. Breyne *de Fungis officinalibus.* Leid. 1702. 4. Diſp.

Joh. Raii *methodus plantarum emendata & aucta.* Londin. 1703. 8. Inſigniter mutata a priori editione. Hic enim Tournefortianas florum fabricas, Hermannianas aliquas claſſes naturales recepit, & omnia in melius, inque methodi naturalis leges diſpoſuit. Falſos tamen Prestoni Characteres optimus ſenex adhibuit, & ſolent ipſi anomalæ claſſibus ſubjunctæ plantæ vitio dari. Graminum diſpoſitio a Scheuchzero emendatius propoſita eſt. Conf. not. 174.

Ejusdem hoc ipſo anno vita functi *Hiſtoriæ Plantarum* T. III. ſive *ſupplementum duorum præcedentium.* Lond. 1704. fol. Hoc volumine plantas ab an. 1688. inventas collegit, & ad ordinem priorum diſpoſuit. Banisteri Virginicas, Vernoni & Kriegii Marylandicas, Hansii Sloane Jamaicenſes, ſibi mutuo datas, Tancredi Robintoni, Samuelis Dale, Eduardi Llhwydii Anglicas, tum exoticorum Auctorum noviter inventas ſtirpes continet. Omnia in ordinem congeſſit & emendavit Wilhelmus Sherard. Utinam editio exſtaret, quæ hæc ſupplementa propriis locis inſerta contineret! Ad calcem exſtant Corollarium Tournefortii, Camelli catalogus plantarum in Philippinis Inſulis naſcentium, tum Petiveri hortus ſiccus, & alia.

Ejusdem Raii *Philoſophical litters with thoſe of* Willoughby *published by* W. Derham, Londini 1718. 8. Plurima hic habentur, quæ partim ad hiſtoriam Auctoris, partim ad ſtirpes, earumque locos natales pertinent, & grandes miſtæ ſunt Pluknetii, Petiveri, Prestoni de ſtirpibus Diſſertationes.

Jos. P. de Tournefort *Corollarium* J. R. H. Pariſiis 1703. 4. & Lugduni 1719. 4. Continet novas ſpecies itineris Græci, & aliqua nova genera.

Johannis Baptistæ Triumphetti *Vendiciarum veritatis pars prior.* Rom. 1703. 4. Malpighio reſpondet, qui in Poſthumis ſe contra priores Triumphetti de ortu & generatione vegetabilium obſervationes erat tutatus. Experimenta profert contra cotyledonum cum plantarum partibus analogiam, ſtirpis in ſemine delineationem, foliorum ad gemmas perficiendas neceſſitatem.

J. M. Hofmanni *appendix ad delicias floræ Altdorfinæ hortenſes.*

Henr. van Osten regiſter *van alle de ſorten der vornehmsten fruchten, Abricoſen, Perſiken, &c. en een Regiſter der ſaden.* Leid. 1703. 8. *

Andreæ Andalorii *il caffé deſcritto ed eſaminato.* Meſſan. 1703. 12. Vim omnem eſſe potius ab aqua calente.

M. Mappi *de roſa de Jericho.* Argentor. 1703. 4. Diſp.

Michaelis Bernhardi Valentini *Muſeum Muſeorum oder ſchaubühne aller materialien und Specereyen, &c.* fol. Francof. T. I. an. 1704. T. II. & III. an. 1714. In primo tomo tria regna & officinalia omnia percurrit, totumque exſcribit Pometi Opus. In appendice utile adeſt commercium epiſtolicum inter Herbertum de Jager, Andream Cleyerum, Wilhelmum ten Rhyne, & Everhardum Rumphium, de Indicis ad rem Medicam aut certe ad Seplaſias pertinentibus naturæ operibus. Hic tomus ſub nomine *hiſtoriæ Simplicium reformatæ* recuſus

cuſus eſt Latina lingua. Alter Tomus ex omnibus regnis compilationem undique corraſam habet, rariorum eo pertinentium. Tertio Opera potius artis deſcribit.

J. Jac. Manget *Bibliotheca Pharmaceutico-medica.* Genev. 1704. fol. Præter vim magnam aliorum inſertorum chemicorum tractatuum, ad nos tamen pertinent icones plantarum propriæ quarundam Alpinarum, aliarum vero ex Raio & J. Bauhino petitæ deſcriptiones.

Crause *de Cardamomo.* Jen. 1704. 4. Diſp.

C. T. Paulini *de nuce moſchata.* Lipſ. 1704. 8.

Jacob Gottschalk *verzeichnuſs des gartens zu Leiden.* Ploen. 1704. 8. In hortulanorum gratiam ſtirpium horti Leidenſis brevem ſcripſit catalogum.

Le Jardinier ſolitaire. Pariſiis 1704. 12. Auctor Fr. Franciscus Gentil Carthuſianus. Ex propriis experimentis de arborum fructiferarum & horti olitorii cura multa utilia habet.

Louis Liger *le Jardinier fleuriſte & hiſtoriographe.* Pariſiis 1704. 12. Amſtelod. 1708. 12. Poëtica & fabuloſa varia habet, minus dives experimentis.

Sibyllæ Graaf, natæ Merian, *metamorphoſes inſectorum Surinamenſium* an. 1705. Belgice. Gallice vero an. 1726. editæ, pulcherrimas ſtirpes conjunctas habent cum inſectis. Eodem dudum ediderat inſectorum Europæorum metamorphoſes, quæ Amſtelodami 1730. fol. recuſæ exſtant, cum adjectis ſtirpibus fere 200. quarum aliquæ raræ ſunt. Sed explicatio minus bona eſt.

Charles Plumier *Traité des Fougères de l'Amerique.* Pariſiis 1705. fol. Ex ultimi itineris divitiis immenſam vim Filicum Americanarum pulchris figuris expreſſit, tum Europæas aliquas, Fungoſque paucos. Cauſa fuit æmulatio Operis Hansii Sloane [*Præf. ad It. Jamaic.* Vol. II. Labat. T. IV. p. 24.].

Leonhardi Pluknet *Amaltheum Botanicum ſtirpes novas tradens* 1200. Londin. 1705. fol. cum iconibus 600. Plantæ fere omnes exoticæ.

J. Godfrid Gruhlman *de remedio contra caliginem oculorum.* [Herniaria] Jenæ 1706. 4.

R. J. Camerarii *de Scordio.* Tubing. 1706. 4.

Starke *de gyris Convolvulorum.* Præſ. Wagner Diſp. Helmſt. 1705. 4.

Virgilii Falugii *proſopopœia botanica methodo Tournefortiana diſpoſita.* Florent. 1705. 12.

Petri de Vallemont *Curioſités de la nature & de l'art ſur la végétation.* Pariſiis 1705. 12. 1708. 8. deinde 1734. & alias. Compilatio mera, abſque propriis experimentis, & adfirmatio temeraria palingeneſiæ, circulationis ſuccorum in plantis, multiplicationis ſeminum, *&c.*

Besnier *le Jardinier botaniſte.* Pariſiis 1705. 8.

Joh. Mich. Langii *Diſſ. botanico-theologicæ tres de herba Borith* &c. Altorf. 1705. 4.

Daniel Duncan *avis contre l'abus des choſes chaudes.* Roterodami 1705. Culpat inprimis Coffeam. *

Joh. Siricii *beſchreibung dreyer bluhenden Americaniſchen Aloe.* Sleswig. 1705. 4. Cum in ea deſcriptione Waldschmidius in ſua aliqua carpſiſſet aſpere reſpondit in Libello an. 1706. edito, cum titulo *Kurze beantwortung* &c.

Wilh. Ulr. Waldschmid *beſchreibung der Aloen insgemein, insbeſonder aber der Americaniſchen.* Kiel. 1705. 4. Deſcriptio Aloes quæ Goltorpi floruerat. Idem in Libello *Americaniſcher in Gottorf blühender Aloe fernere beſchreibung.* ibid. 1706. 4. ſcripſit contra Siricium.

Lud. Ferd. Marsigli in Ep. 18. Dec. 1706. data ad Abbat. Bignon deſcribit ramum florentis Corallii. Vide *Journ. des Savans* 1707. Febr. & Maj.

J Evelyns *gardener Almanach with a diſcourſe on ſallets.* Lond. 1706. 8. Continet Operum ruſticorum catalogum, tum deſcriptionem eſculentarum plantarum plerarumque. Habetur etiam in Operum collectione in folio.

Jac. Vanier *Prædium ruſticum.* Poematis Georgici ingenioſi certe & elegantis, niſi ſparſas paſſim haberet nimii in alieniſſimo loco zeli ſcintillas. Libri duo primi Toloſæ prodierunt 1706. 12. decem autem omnino Pariſiis 1707. 12. & deinde ſæpius 1730. 12. &c.

J. J. Bajer *de Viſco* Diſp. Altdorf. 1706. 4.

Hans Sloane *Voyage to Madera, Barbados, Nieves, S Chriſtopher and Jamaica with the natural hiſtory.* P. I. Lond. 1707. fol. P. II. ibid. 1725. fol. Etſi nullam partem rei naturalis neglexit clariſſimus Auctor, qui optimo omnibus bonis exemplo in venerabili ſenio ſupereſt, in Botanicis tamen maximum laborem poſuit, eamque partem Phyſices plurimum illuſtravit. Stirpes Rajano ordine diſpoſuit numeroſas, novas fere omnes, egregie depictas, ut ex collatione cum ſiccis ſpeciminibus ipſe teſtor. Synonyma omnium pleniſſime ex incomparabili Bibliotheca congeſſit: vires medicas, & œconomicas utilitates ex ſua obſervatione & conſuetudine in coloniis re-

cepta adſignavit. Nova genera vix condidit, ſed ab adfinitatibus temporaria nomina impoſuit.

BARTHOLOMÆI de MARTINIS *ſpecimen plantarum inventarum a Verona ad M. Baldi.* Veron. 1707. 4. *.

J. ASLEVOGT *de Urtica.* Jen. 1707. elegans diſputatio, cum characteribus.

OL. RUDBEK fil. *de Hedera.* Upſal. 1707.

G. W. WEDEL *de Cinnamomo.* Jen. 1707. 4.

BOYCEAU de la BARAUDIERS *Traité du Jardinage*, &c. Pariſiis 1707. 12. (SEG. etiam 1689. 12)

J. M. *the whole art of husbandry.* Lond. 1706. Rem hortenſem & ruſticam habet. *

DAN. LANGE *Catalogus der gewächſe ſo in den Laſtrophiſchen garten zu Eimsbüttel gewachſen* Hamburg. 1707. 8. *

In Tomo Diarii GALERIA di MINERVA, qui hoc anno prodiit, exſtat *Catalogus plantarum circa Liburnum a* VALISNERIO *lectarum.* p. 46.

JOSEPHUS PITTON TOURNEFORT præmaturo fato abreptus obiit an. 1708. Huc ergo poſthuma oportet referre, Iter primo Orientale, cujus Relatio Pariſiis an. 1717 4. 2 vol. tum Lugduni 1717. 3 vol. 8. & alias edita eſt. In eo pulcherrimo & amœniſſimo Opere plantæ ſupra centum, pleræque novæ, egregie deſcribuntur & depinguntur.

EJUSDEM *Matière médicale* eodem anno 1717. Pariſiis 2. voluminibus in 12. edita. Continet deſcriptiones ſtirpium quas non alibi habemus, vires & præparationes Pharmaceuticas. Libro tertio fere eadem alio ordine, & nonnihil aucto plantarum numero, repetita habentur.

J. JACOBI SCHEUCHZER *Itinera Alpina tria.* Lond. 1708. 4. In primo & ſecundo itinere magna vis ſtirpium, etiam rariorum & novarum, exſtat deſcripta cum nonnullis non optimis iconibus, quas etiam PETIVERIUS habet in Gazophylacio. Plantas etiam recenſuit in GAL. di MIN. T. VI. p. 48.

J. SCHEUCHZERI *prodromus Agroſtographiæ.* Tiguri 1708. fol. cum majoribus iconibus prodiit, quæ repetuntur in Agroſtographia.

EMANUELIS KOENIG *regnum vegetabile quadrupartitum.* Baſil. 1708. 4. Secundo Libro inſtitutiones rei herbariæ Tournefortianas repetit; Quarto vires ſtirpium ex variis compilat.

LECAAN *Advice to the gentlemen in the army of her Majeſty in Spain and Portugal.* London. 1708. 8. Plantas Hiſpaniæ indigenas recenſet, quæ Angliæ exoticæ ſunt. (*Journal des Savans* 1709.) *

NATALIS CHOMEL (Sacerdotis) *Dictionaire œconomique.* Lyon 1709. fol. cum ſupplemento 1712. fol. deinde Pariſiis 1718. fol. 2 vol. Lugduni & Amſtelodami an. 1732. fol. 2 vol. Vaſta collectio artis venatoriæ, agriculturæ, horticulturæ, utilitatum œconomicarum, medicarum, &c. Sed qualis ab homine minime botanico poteſt exſpectari.

La théorie & la pratique du Jardinage. Pariſiis 1709 4. Ad ornamentum & ad ordinem. *

ERN. WILH. WESTENBERG *viridarium Academiæ quæ eſt Harderowici.* Eo loco 1709. 4. Locos natales nullos habet. (TREW.).

THOM. ROBINSON *Eſſay toward a natural hiſtory of Cumberland and Weſtmorland.* London. 1709. 8. * Huc inprimis pertinent plantæ 18. a RAIO prætermiſſæ.

J. JAC. SCHEUCHZER *herbarium diluvianum.* Tiguri 1709. fol. auctius recuſum Leidæ 1723. fol Icones ſunt plantarum varii generis, ſed inprimis tamen Filicum, & Cryptogamiarum, quarum multæ in Europa nullibi proveniunt.

JOH. FRANCI *Alleluja.* Ulm. 1709. 8. Deſcriptio Acetoſellæ.

WILLIAM SALMON *Engliſh herbal.* Lond. 1710. fol. Carolinam viderat Auctor, hinc paſſim aliquas Americanas plantas deſcribit. Cæterum Officinis receptas ſtirpes ſecundum alphabeti ordinem diſponit, collectas undique nominibus & exſcriptis iconibus. Errores errat maximos, ut videre eſt in Virga aurea foliis ſerratis (pro qua Bidentem flore radiato pingit) ſcordio aquatico (pro quo Lamium exprimit) Sophia Chirurgorum, pro qua MATTHIOLI Symphytum petræum pingit.

LONDON and WISE *compleat Gardener.* Lond. 1710. 8. Ad culturam olerum, & arborum pomiferarum. *

J. BATT. SCARELLA *breve ragguaglio intorno al fiore dell' Aloe Americana.* Patav. 1710. 12.

Lettres d'un Medecin du Roi à ſes amis. Namur 1710. 4. In Epiſtola III. Cl. PETITUS, qui Auctor eſt elegantiſſimi Libri, plantas nonnullas paludoſas & novum characterem Dantiæ, Arique paluſtris pingit & deſcribit.

JOHANNIS de MURALTO *Phyſices ſpecialis P. IV.* ſive *Helvetiæ Paradiſus.* Tig. 1710. 8. Circa Scaphuſium & in Toggicis atque Abbatiſcellanis montibus, in Gotthardo denique & Lucumonio

monio Monte ſtirpes collegit raras, & a paucis in Helvetia lectas. Nomina ſæpe incredibilia, & aliena, ut cum prudentia legi oporteat & uti.

Nie erhörte wunderbare Gartenluſt. Hamburgi 1710. fol. De Pyramidibus procurandis per gemmarum inſertionem.

BLASII CARYOPHYLLI (Garofalo) *de Origano*, *Ricino*, *Lilio*, *Mandragora* in Diſſ. ſuis miſcellaneis. Rom. 1710. 4. & de *Hyſſopo*. 1718. fol. Rom. Philologus.

R. S. CAMERARII *de Lolio temulento*. Tubing. 1710. 4. Diſſ.

J. A. WEDEL *de Scordio*. Jen. 1710. 4.

OL. RUDBECK *de Mandragora*. Upſal. 1710. 8.

MATTH. ERN. BORETII *de Hieraciis Pruſſicis*. Regiom. 1710. 4.

Hoc anno cœpit edi GIORNALE de LETTERATI, in quo paſſim varia Botanica occurrunt, ut FR. FANTASTI deſcriptio Colocaſiæ T. XVII. UBERTINI LANDI Diſſ. de Fungis, ubi defenditur, eos abſque ſemine provenire *Suppl.* 3. deinde vitæ clarorum virorum.

J. HENRICI HEUCHER *Index plantarum horti Medici Wittebergenſis*. Witteb. 1711. 4. & *Novi proventus horti*. 1711. 4. & alii *Novi proventus* 1713. 4. Prima parte RIVINI methodus tota explicatur, ipſo approbante & genera atque ſpecies enumerantur, ſecundum eam methodum digeſtæ. In ſequentibus obſervationes exſtant variæ. Sed minima laus hujus Archiatri fuit a Botanicis.

SABLET apud TREVULTIENSES *de Senna & Colutea*, quæ viribus ſit par Sennæ, agit an. 1711. Octobr.

LUD. FERD. MARSIGLI *Oſſervazione intorno al mare ed alla grana de Kermes*. Venet. 1711. 4. Hæc poſterior Diſſertatio huc pertinet, & apud GARIDELLUM exſtat recuſa.

J. F. AUG. de HUGO *Diſſ. Botanica de variis plantarum methodis*. Leid. 1711. 8.

CAR. FRANC. COGROSSI *della natnra ed uſo della Cortecchia del Peru*. *Cuma* 1711. 4. 1718. 4. Practice.

ENGELBERTI KÆMPFER *Amœnitates exoticæ*. Lemgov. 1712. 4. Laudes incomparabilis viri aliquas jam diximus. Ad Botanicen pertinent; plena hiſtoria Aſſæ fœtidæ, Sanguinis Draconis, Theæ, Palmæ dactyliferæ: tum faſciculus plantarum Japonicarum, cum multarum integris deſcriptionibus, characteribus & fidiſſimis iconibus.

JACOBI PETIVER *Pterigraphia Americana*. Londin. 1712. fol. Tabulæ ſunt viginti, cum iconibus parvis, nitidis tamen, fere quadringentis, plantarum ex cryptogamia, maxime tamen Filicum Americanarum. Sola nomina adjecta ſunt. Acceſſerunt inſerta aliqua.

JOH. MORTON *natural hiſtory of Northampton-Shire*. Lond. 1712. fol. Continet Catalogum plantarum rariorum hujus Comitatus, aliquarum etiam, ut credit Auctor, non deſcriptarum, ex Muſcorum genere, & varietatum; deinde ad Agriculturam varia. Icones plantarum paucæ.

GEORGII ANDREÆ HELWING *flora Pruſſica quaſi modogenita*. Gedan. 1712. 4. *cum Præf.* J. P. BREYNII. In ea præfatione Catalogus habetur Scriptorum rerum naturalium Boruſſiæ, & corriguntur aliqui errores LOESELII. In Catalogo exſtant ſtirpes 247. quarum multæ hortenſes ſunt, & multæ aliæ ad varietates pertinent, aliquæ tamen pulchræ & raræ.

J. BAPT. CHOMEL *Hiſtoire des plantes uſuelles*. Pariſiis 1712. 12. deinde 1715. 2 vol. tum 1730. 3 vol. 12. & Amſtelodami 1736. Plantæ diſponuntur ſecundum operationes ſuas in corpore humano: datur brevis enumeratio virium medicatarum, & ſynonyma nonnulla. Multa habet ex propriis experimentis. In ſupplemento varia ex GARIDELLO SCHROEDERO, pauca de ſuo addit. Utilis Auctor.

ROBERT *Inſtruction ſur les Arbres fruitiers*. Pariſiis 1718. 12.

FRANCISCI EULALII SAVASTANI *Botanicorum* ſive *Inſtitutionum rei Herbariæ*. L. IV. Neapol. 1712. Hiſtoria generum ſecundum Methodum TOURNEFORTII, virium in alimentis, in Medicina, Carmine continuo deſcriptæ.

ANGRAND de RUENEUVE *Obſervations ſur l'Agriculture & le Jardinage*. Pariſiis 1712. 2 tom. 12. De optima ad ſolem expoſitione, de ſatione, inoculatione arborum aliqua operibus olitoriis præcepta dat.

JACOBI PETIVER *Herbarii Britannici Catalogus cum iconibus*. Lond. 1713. fol. Mihi ſunt Tabulæ 50. Cl. vero SEGUIER vidit 72. Commodum cæterum Opus, quo plures rariores ſpecies aut varietates non alibi depictæ exhibentur, ſecundum RAIANUM Synopſeos ordinem. Icones mihi 600.

JOH. CHRISTOPHORI VOLCAMER *Heſperides Noricæ*. Norimb. 1713. 1714. fol. 2 vol. Non

ſolum Heſperidum ex tribus generibus vim maximam deſcripſit & depinxit, ſed Cereos etiam, Meſembryanthema, Ananas aliaſque plantas Indicas cum cultu adjecit ſplendidiſſimo Opere.

JOH. CAROLI A CARLOWITZ *anweiſung zur wilden Baumzucht*. Lipſ. 1713. fol. 1731. fol. Demonſtrat equidem funditus perire ſylvas, magna cum infelicitate patriæ, ſuadet novarum ſylvarum culturam, arborum Catalogum dat. Sed vir nobilis, Botanices ignarus, turbat omnia. Pinus & Abietes confundit. Mannam fraxineam cum Manna graminea Boruſſorum conjungit. Habet tamen artem carbonariam, picariam, & ſerendarum arborum artificia.

LOUIS LIGER *nouveau théatre d'Agriculture*. Pariſiis 1713. 4. Meruit laudes Diarii Eruditorum.

ANTONII TITÆ *Catalogus Plantarum horti Mauroceni*. Patav. 1713. 8. Moribus antiquis, & nominibus uſus veterum. Adjecit iter ſuum in Alpes Vettias Venetorum, quo multæ, & nonnullæ novæ ſtirpes enumerantur, ſolis tamen nominibus.

ΜΗΚΩΝΟΠΑΙΓΝΙΟΝ ſive MICHAELIS FRIDERICI LOCHNER *Papaver ex omni antiquitate erutum*. Norib. 1713. 4. [ACT. LIPS. Nam mea editio annum habet præfixum 1719.). Hoc Opuſculum, ut omnia hujus Auctoris, plus Philologiæ ad ſomnum, & papaver pertinentis, quam Botanicarum deſcriptionum habet.

G. W. WEDEL *de Centaurio minori*. Jen. 1713. 4. Diſp.

J. A. SLEVOGT *de Lino cathartico*. Jen. 1713. Diſp.

HEUCHERI vel THRYLLITII *de hiſtoria plantarum fabulari*. Witteb. 1713. 4. Plantas aliquas deſcripſit.

Le Jardin de Hollande garni de fleurs & de fruits, &c. Leidæ 1714. 8. *

LUD. FERDINANDI MARSIGLI *de generatione Fungorum Epiſtola cum reſponſione* LANCISII. Rom. 1714. fol. Icones vix poſſunt ad ſuas ſpecies referri, ſemina Fungorum promta viſu, non detexit, ut non maxima in ſplendido Opere ſit utilitas.

LANCISIUS in alia Epiſtola agit de plantis in Plinianæ villæ ruderibus repertis.

J. HIER. ZANICHELLI *de Myriophyllo pelagico*. Venet. 1714. 8. ex GIORN. de LETT. XX. *

BARTHOLOMÆI ZORN *Botanologia Medica*. Berol. 1714. 4. Germanice. Virium incredibilis compilatio cum citatis Auctorum locis, ad PANÇOVIANUM Opus ordinata, de quo alibi.

LAUR. ROBERG *de Picea*. Upſal. 1714. 4.

LANG *de Millefolio*. Altdorf. 1714. 4.

JACOBI PETIVER *plantarum Italiæ nomina & icones*. T. V. Lond. 1715. fol. Icones 80. marinarum ſtirpium & Graminum. Reliqua mihi non ſunt ad manus, nempe *Hortus Peruvianus medicinalis*. T. 5. 1715. fol. (cujus tamen icones ſpurias eſſe pleraſque memini, maxime Kinkinæ). *Graminum*, *Muſcorum*, *Fungorum concordia*. Lond. 1716. fol. *Plantarum Ægyptiarum icones*. T. II. Lond. 1717. T. 2. & aliæ apud CL. SEGUIER recenſæ.

CASPARI COMMELINI *Icones plantarum præſertim ex Indiis collectarum*. Amſtelod. 4. 1715. & 1716. nam uterque numerus reperitur, & EJUSDEM *Præludia Botanica*. Plantas Indicas pulchre deſcribit & depingit, in utroque Opere, maxime Euphorbium. In eoquod priori loco recenſui flores aliquot ſpecierum Aloes pinguntur, quæ in poſteriori abſque flore ſunt.

PETRUS MAGNOL anno 1715. mortuus eſt. Ejus obſervationes in Pinacem, & repetitionum cenſuræ, multis ante annis a SCHELHAMMERO indicatæ (ad CONR. INTR. p. 337.) nunquam prodierunt. Sed *novus character plantarum* Monſpelii an. 1720. 4. a filio editus eſt, rarus tamen, quod dicant ſpecimina Libri minus perfecti redempta eſſe a filio, quem proprii conſilii pœnitentia ceperat. Numeroſas habet deſcriptiones florum, & TOURNEFORTIUM paſſim emendavit. Methodus, quam a calyce cognominat, potius a flore eſt, & nimis hiulca, in Arboribus inprimis.

PIERRE GARIDEL *Hiſtoire des Plantes qui naiſſent autour d'Aix*. Aix 1715. fol. & Pariſiis 1723. fol. ut in multis catalogis lego. Splendidum Opus, centum fere tabulis novis ornatum, ſed paſſim vitioſum, neque, in adeo beata regione, ſatis multa habet propria.

MICH. FRID. LOCHNER *Mungos animalculum & radix*. Norib. 1715. 4. Radicem Mungos a KÆMPFERO Europæ illatam in purpura maligna non abſque fructu ægris exhibuit.

BERNHARDINI ZENDRINI *della China China*. Venet. 1715. 8. Practice. *

CHRIST. BERNH. VALENTINI *Tournefortius contractus*. Francof. 1715. fol. Tabulæ ſunt methodi Tournefortianæ, & quædam aliena, Chemica, aliaque.

G. W. WEDEL *de Plantagine*. Jen. 1715. Diſp.

Et EJUSDEM *de Hyoſcyamo*. Ibid. anno eodem.

J.

J. T. GRONOVIUS *de Camphora*. Leid. 1715. 4. Diſp. Habet modum, quo præparatur & depuratur.

MICH. FRID. LOCHNER *de Ananaſa*. Norib. 1716. 4. Libellum, qui cum Heſperidibus VOLCAMERI exſtat, recudit auctiorem cum pulchris iconibus.

EJUSDEM *Nerium* ſive *Rhododaphne veterum & recentiorum*. Norib. 1716. 4. Pene unice philologicus. Icones & hic & fere ubique, alienæ.

IDEM, ut ſupra dictum, *rariora Beſleriani Muſei*. an. 1716. a filio JOHANNE FRIDERICO deſcripta fol. edidit, cum plantarum marinarum & fructuum nonnullis iconibus.

R. MORTIMER *art of husbandry*. Lond. 1707. 1716. 8. 2 vol. SEG. Ex aliorum experimentis & opinionibus DALRYMPLE ad ELLIS.

GEOR. ANDR. AGRICOLÆ *verſuch der univerſal vermehrung*. Ratisbon. 1716. fol. & Tom. II. ib. 1717. fol. Novam artem in immenſum multiplicandarum arborum propoſuit, ex radicibus diſſectis, & inoculatis in ramos; deinde foliis cum vel ſine oculo inſitis, tum alia arcana varia, quæ vero, quantum video, in experimento non reſponderunt. Conf. BRESL MISC. 1723. Jul. In Anglicam tamen linguam tranſlatus eſt a R. BRADLEY & editus Lond. 1721. 4. tum in Gallicam.

CHRISTIANI KNAUT *Methodus plantarum genuina*. Hall. 1716. 8. Artificialis methodus a numero unice partium floris & involucrorum fructus deſumta, hinc contraria naturæ, quæ numerum ſæpius contemnit, quam figuram & proportiones.

DE LA ROQUE *Voyage de l'Arabie Heureuſe avec un Mémoire concernant l'arbre & le fruit du Caffé*. Pariſiis & Amſtelod. 1716. 8. Optimæ notæ, inprimis Appendix, quæ D. GALAND, Librum ſupra laudatum continet.

J. B. COGROSSI *giunta al Tr. della China China*. Crema. 1716. 4. & *nova giunta*. Crema 1718. 4. Practice *

C. H. ERNDL *flora Japonica*. Dreſd. 1716. 4. In ea deſcribitur herbarium Japonicum cum 1360. figuris inter MENZELII ſchedas repertum, tum herbarium pictum CONR. JOHRENII, denique Theatrum rerum naturalium Braſiliæ COMITIS MAURITII NASSOVICI, cum 555. egregiis ſtirpium iconibus, quæ omnia Berolini conſervantur.

OL. RUDBEK *Rubus humilis Fragariæ folio*. Reſpondit D. KELLANDER. Upſal. 1716. 8. Bona icon parum notæ plantæ.

D. W. TRILLER *de moly Homerico*. Lipſ. 1716. 4. eruditiſſima Diſputatio.

G. H. SIEGESBEEK de *zozella*. Witteberg. 1716. 4 Diſp. & ipſa ob experimenta utilis.

J. A. WEDEL *de Scordio*. Jen. 1716. 4. Diſp.

SAMLUNG *von Naturgeſchichten*. *Breſlau* 1717. ad 1727. Ad cultum agrorum multa hic habentur, tum ad aliquas plantas œconomicas, v. gr. Onobrychidem, monſtra etiam ſtirpium, &c. de viribus plantarum paſſim experimenta intercedunt.

M. D. JOHRENII *Vade mecum Botanicum*. Francof. Oder. 1717. 8. Flora ejus loci pauper, ſecundum TOURNEFORTII claſſes & genera. In præfatione aliquot plantarum rariorum characteres a GUNDELSHEIMERO ſuppeditati. Ejus herbarium pulchre depictum ab H. RIBBING Berolini adſervatur. ERNDL *de flor. Japonica*.

ABRAHAMI REHFELD *Hodegus Botanicus menſtruus*. Hall. 1717. 8. Flora Hallenſis, ſed nomina mala, plantæ miſtæ hortenſibus.

MICH. FRID. LOCHNER *Bellilli Indicum* Nuremberg. 1717. 4. Deſcribit ſpeciem Tethyos, qua præparata in India utuntur ad febres ardentes.

EJUSD. *de novis Theæ & Coffeæ Succedaneis*, *Botry Mexicana*, *Capraria*, *Peruviana*, *Agerati folio*, *Coffea a la Sultane* &c. ibid. eod. anno. Novas aliquot plantas, aut nuper inclareſcentes, deſcribit & depingit.

EJUSD. *de Acriviola*. Exſtat etiam in E. N. C.

FRID. FRISIUS *Zwey Wunderwürdige gewächſe Cereus Peruvianus anguloſus minor und Ananas*, *ſo* an. 1717. *zu Altenburg geblüht*. *

URB. HIÆRNE *de Xylobalſamo ab Auctore invento*. Helm. 1717. 8. *.

BARTHOLOMÆI de MARTINIS *nuovo invento cioe aggiunta al genere delle Anagallidi aquatiche di due non più produtte in luce*. Veron. 1718. 8. cum icon. SEG. *

CAROL. NIC. LANGII *beſchreibung des ſchädlichen genuſſes der Kornzapfen*. Lucern. 1717. 8. Bona deſcriptio Clavi ſecalini, ſive grani luxuriantis, unde morbus ſtupidus & gangrænoſus artuum ſequitur.

J FRANCII *ſpicilegium de Euphraſia* fol. Lipſ. 1717. 8.

R.

R. J. Camerarii *de Ulmaria.* Diſp. Tubing. 1717. 4.

Julii Ponteder*æ* *compendium tabularum botanicarum.* Patav. 1718. 4. maj. Cum de vacua cathedra concertarent Joh. Scheuchzerus, Lud. a Ripa, & Julius, omnes ſcripto aliquo famam augere tentarunt: & iſte quidem a patre Laurentio ad Agriculturam educatus, matre ita Botanica, ut filio etiam nunc in Alpibus abſente, horti Patavini curam gerat (*Antiquitat.* p. 3.) Stirpes in Baldo Monte & Alpibus collectas, quarum promittebat tabulas, deſcripſit. Iſtæ nunquam editæ ſunt: plantæ vero hoc Libro recenſitæ multas varietates habent admiſtas.

Ludovici a Ripa *hiſtoriæ univerſalis plantarum propoſitum.* Patav. 1718. 4. Ex J. Bauhino & veteribus conſcripſit Librum, & Philologica aliqua adſperſit.

Robert *ſur la culture des Arbres fruitiers.* Pariſiis 1718. 12. Seg. *.

Diſcours ſur le progrès de la Botanique par M. de Jussieu. Pariſ. 1718. 4. Brevis & hiſtoricus.

La Manière de cultiver la vigne & faire le vin de Champagne. Pariſiis 1718. 4. *.

Four eſſays on English grapes showing they will make the beſt of wines. Lond. 1718. 8. Seg.*

Sebastiani Vaillant *Sermo de ſtructura florum.* Gall. & Lat. Leid. 1718. 4. & ejusdem *duo novarum plantarum genera* Hanover. 1718. 4. (Seg.), Araliaſtri nempe & Boerhaaviæ. Acerbior equidem in Tournefortium, de ſe certe meritum, cæterum plenus egregiarum obſervationum, in arctiſſimum ſpatium ſtipatarum, & per inductiones ad totas claſſes adplicatarum. Subjecta ſunt duo genera Boerhaaviæ, quod nomen male inconſtans poſtea mutavit Auctor, & Araliaſtri, nempe Ginseng.

Hæc celebris planta tunc maxime innotuerat, cujus loco Kæmpferus ſimilem, non tamen bacciferam, adeoque diverſam deſcripſerat. Veriorem P. Lafitau in Canadenſibus ſylvis reperit (*Journ. de Trevoux* 1718. *Janv.*) & deſcripſit an. 1718. 12. cum titulo: *Mémoire concernant la plante de Ginſeng découverte en Canada*, Kæmpferique errorem vindicavit, qui Libellus recuſus eſt in collectione *des voyages au Nord.* Objectionem contra plantam ſuam, repetitam a pelluciditate celeberrimæ radicis, quæ non eſſet in Canadenſi, diluerat Idem P. Lafitau in iisdem Diariis Trevultienſibus 1718. Menſe Martio. Vailantius Botanico more novum genus conſtituit, audax in mutando, Aurelianæ nomine, quod impoſuerat Jeſuita.

Henrici Bernhardi Rupp *Flora Jenenſis.* Prima editio a H. Schutte edita eſt Jenæ. an. 1718. altera auctior a D. Froelich an. 1726. 8. tertiam ego ex ſchedis Auctoris poſthumis, meiſque obſervationibus tertia parte auctiorem edidi Jenæ an. 1744. 8. Vir ad Botanicen natus, non aliam ſpirabat felicitatem, indefeſſus laboribus, memoriæ tenaciſſimæ, qui plurimas pulchras Stirpes Germaniæ adſeruerit. In magnis generibus, & in cryptogamia minus valuit, cum ſtirpes ſiccas negligeret conſervare. Icones malæ.

S. Switzer *Noblemans gentlemans and gardiners recreation.* Lond. 1718. 3 vol. fol. Continet totam rem ruſticam, & nemorum hortorumque cultum.

R. Bradley *the gentleman and gardiners Kalendar.* Lond. 1718. 8. (Seg.). Gallice vero Pariſiis 1743. 8. cum deſcriptione hibernaculi.

Pietro Vittori *delle lode degli Ulivi*, nova editio *colle annotazione del* D. Giuseppe Blanchini. Florent. 1718. Vide ſupra ſuo loco.

Joh. Car. Spies *Roris marini coronarii hiſtoria medica.* Helmſtad. 1718. 4.

Patrick Plack *miſcellaneous obſervations in Phyſic Anatomy Surgery and Botanics.* London. 1718. 8. In elegante Libro Botanica aliqua continentur, ex itinere decerpta Wallico.

Joh. Frank *erhöhetes flachsſeiden Kraut.* Ulm. 1718. 8. Loquax & inanis.

Corn. de Bruyn *iter poſterius* Ruſſicum, Perſicum, & Indicum hoc anno in fol. deſcriptum, habet aliquas ſtirpium icones.

G. W. Wedel *de Colchico.* Jen. 1718. 4. Diſp.

J. A. Wedel *de Calamo aromatico.* ibid. Diſp. 4.

Holstein *de Rhabarbaro.* Leid. 1718. 4. Diſp.

In Kolbii itinere ad C. B. S. plantarum Catalogus habetur ex herbario Oldenlandii.

Joh. Scheuchzer *Methodus Graminum & adfinium.* Tig. 1719. 8. & Ejusdem *Agroſtographia.* ibid. 1719. 4. Prius Opuſculum eſt idea poſterioris, incredibili nati labore, quo quadringentæ plantæ per minutiſſima, & ipſos intimos florum characteres terminantur. Icones & ſpecierum & characterum fidiſſimæ. Exotica Gramina paulo pauciora, neque ſynonymorum ſatis, neque ſatis explicatæ notæ ſpecifici diſcriminis plantarum ſimilium.

Josephi Monti *Catalogi ſtirpium Agri Bononienſis prodromus.* Bonon. 1719. 4 Hoc nomine Graminum hiſtoria continetur, inter quæ pulchra aliqua ex beatiſſima Italia.

Geor-

Georgii Andreæ Helwins *Floræ Campana*, ſive *Pulſatillæ*. Lipſ. 1719. 4. Aliquæ ſpecies Pulſatillarum ſeptentrionalium, cum varietatibus, iconibus expreſſit.

Johannis Jacobi Dillenii *catalogus plantarum circa Gieſſam naſcentium*. Francof. 1719. 8. & ejuſdem *Appendix*. Hoc primum Opere innotuit novum Botanices ſidus. Stirpes in univerſum in anguſto ſpatio terræ habet plurimas: inter eas numeroſas de minimarum gente, & nova genera, lynceis eruenda oculis, bene multa. Muſcos primus ita diſpoſuit, ut omnes recentiores imitati ſint: Fungos, ut multi. De methodis agit in *præfatione*, pronior in Raium. Contra Rivinum, impatientem liberius judicantis juvenis, acriter ſe tuitus eſt. Nova genera, quæ deeſſent in Tournefortianis Inſtitutionibus, undique collegit & characteres definivit, & ipſe ſculpſit. Vir cui ob varia beneficia, ſed inprimis ob amicitiam, plurimum debeo, quem virum laudavi, exſtinctum deſidero & veneror.

Joh. Henr. Cohausen *niewe Thee Tafel*. Amſtelod. 1719. 8. & Germanice an. 1728. 8. Compilatio formularum, quibus infuſa varia theiformia continentur.

Gottlieb. Christ. von Happen *beantwortung auf* C. Wolfs *erlaüterung der entdekung von vermehrung des getraides*. Berolin. 1719 4. *

J. A. Wedel *de Vincetoxico Diſp*. Jen. 1719. 4. *& de Helenio* ibid. Diſp.

M. Alberti *de vero uſu Arnicæ*. Hall. 1719. 4. Diſp.

Petsche *de Millefolio*. Hall. 1719. 4. Diſp.

Mich. Bernh. Valentini *Viridarium reformatum*. Francof. 1720. fol. Splendidum Opus cum numeroſiſſimis tabulis. Harum aliquas ab illuſtriſſima perſona accepit, partim a Meriano ſculptas, partim ex aliis Libris deſcriptas, etiam ex Kæmpfero & Francisco Hernandez Totum etiam florilegium Theodori de Bry repetitum inſeruit Operi. Ad icones Merianeas ex Tournefortio ordinem addidit bonus ſenex, & virium enumerationem, & aliarum ſpecierum catalogum. Errores plurimi intercurrerunt. Ita Julia herba cum Agrimoniæ nomine, Locuſta cum titulo Rubiæ luteæ ſpinoſæ, Roſa cum Pæoniæ feminæ alterius titulo ſculptæ exſtant.

Julii Pontederæ *Anthologiæ* L. III. & *Diſſertationes botanicæ* XI. Patav. 1720. 4. Priori Libro deſcribit characteres plantarum multarum, novarum etiam aut varietatum, & agit de methodo, atque Tournefortianam reformat: in ſexum iniquior. In altera flores compoſitos diſponit, ſed ut quidem mihi videtur, minime feliciter. Turbat enim claſſes naturales, capitatas aliquas miſcet planipetalis, quæ vel lacte ſuo cohærent, ſcabioſas infert corymbiferis, adeo diſtinctas ſtaminibus liberis, &c. Etiam ibi bonas obſervationes aliaquas habet characterum.

Hermanni Boerhaave *Index alter plantarum Horti Lugduno-Batavi*. Leid. 1720 4. Prior Index an. 1710. prodierat, hic multum auctus & reformatus plantas habet ſecundum Hermannianam methodum diſpoſitas. Characteres generum præfigit naturales, primus aut inter primos, ſtaminibus tubiſque minime neglectis, icones rariorum addidit, ſpecioſiſſimum genus Lepido-Cono & Hypophyllo-Carpodendrorum conſtituit, ſpecies novas plurimas & rariſſimas recenſuit.

Johannis de Buchwald *ſpecimen Medico-practico-botanicum*. Hafn. 1720. 4. & 1721. 8. Eſt index quadrilinguis ſtirpium officinalium, cum adglutinatis ſecundum paginas ſtirpibus, non abſque quibuſdam erroribus. Vires adjecit ex bonis Auctoribus, & propriis experimentis, ſæpe minus vulgo notas. *

Patrik Blair *Botanical Eſſays*. Londini 1720. 8. Maxima pars pertinet ad fabricam ſubtilem. Sexum tuetur, atque vim fecundantem pollinis ſtaminum, cui tamen veras Gemmas ineſſe negat, cum Vaillantio. In III. ſpecimine de methodis, de partibus plantarum erudite diſputat, Morisono tamen, quam Raio, iniquior.

Georgii Wolfg. Wedelii *Exercitationum Philologico-medicarum Cent*. I. prodiit an. 1702. Jenæ 4. & *ſecundæ pars* I. 1720. 4. Hoc nomine collectio venit programmatum, quibus varia amœniora ex re herbaria, aliiſque artibus cum medicina cognatis, tractavit, ſtirpes etiam numeroſas veterum eruere, & ad cognitarum aliquas referre tentavit, non abſque acumine, quantum quidem id fert inſtitutum.

A. Q. Rivini *reſponſio ad objectiones* Dillenii. Lipſ. 1720. 12. Reſponſio ſenis bene meriti ſed irati, quem naturam conſulere vetabat ætas.

Hiſtoire naturelle du Cacao & du Sucre. Amſtelod. 1720. (& Pariſiis, niſi fallor, an. 1719.). Opus Anonymi, niſi fallor, Chirurgi, Chemiæ non penitus imperiti. Notitiam florum & fructus Cacao meliorem dat, quam Tournefortius, tum analyſin chemicam: & Sacchari fabricam ex propria obſervatione. Aliqua etiam interſpergit de utilitate balſami Copaii, ejuſque analyſi, de Banana, Papaia, Manihoc, &c.

Olai Rudbek *Index plantarum itineris Laponici* an. 1695. *ſuſcepti* exſtat in Act. Suec. an. 1720. Raras ſtirpes habet, etſi paucas, & icones duas eximias.

Joh. Linder *Swänska färga konſt.* Stokholm 1720. 8. Continet deſcriptionem plantarum ſponte in Suecia naſcentium, quarum in arte tinctoria uſus eſt, ubi meminiſſe oportet, ad minorem illam tincturam pertinere: nam conſtantes inde colores & perpetui non obtinentur, niſi forte ex Alni cortice.

R. Bradley *the compleat Seedsman.* by Benj. Townshend, cum catalogo ſeminum L. 1720. 8.

Joh. Frank *de Momordica*, & Joh. Jacobi Kleinknecht *de Scordio.* Ulm. 1720. 8.

Franc. Ern. Brukmann *Tubera terræ.* 1720. 4.

Georgii Crump (Americani) *de Arundine ſaccharifera.* Leid. 1720. Diſp. Cocturam Sacchari deſcribit, non valde Botanicus.

J. J. Bajer (eruditi viri) *de Artemiſia.* Altdorf. 1720. 4. Diſp.

J. A. Slevogt *de Gentiana.* Jen. 1720. 4. Diſp.

A. Vater *de balſamo de Mecha.* Witteb. 1720. 4. Diſp.

G. W. Wedel *de Sambuco.* 1720. 4. Diſp.

Alrot *de Geſtricia.* Upſal. 1720. Habet etiam ſtirpes indigenas. *

Gottlob Schober *de periculo a ſeminibus loliaceis & ſecalinis nigris corruptis cum farina commiſtis, & loco alimenti adſumtis.* A. E. 1723. p. 446.

J. Frid. Henkel *flora ſaturnizans, oder verwandſchafft der Pflanzen mit dem Mineral-Reich.* Lipſ. 1721. 8. Paulum Boehmianus, archæum terræ ſtatuit & futuram orbis terrarum vitrificationem. Ortum ſpontaneum plantarum defendit. Salicorniam deſcripſit, ejus herbæ dedit analyſin chemicam, inque ea ſalem marinum invenit cum ſale fixo, ex iſto cum acido ſpiritu cœruleum colorem obtinuit.

Joh. Christiani Buxbaum *enumeratio plantarum agri Hallenſis accuratior.* Hall. 1721. 8. Vernilior paulum, & morum diſſolutiorum; cæterum minime contemnendum numerum, nec ubique vulgarium ſtirpium, circa Halam invenit, in quibus etiam novæ aliquæ, earumque nonnullæ ex cryptogamia exſtant: cum iconibus paucis. Properato vero ſtudio Librum edidit, quem Coschwizium noverat ſibi ſubrepturum.

L. P. Thummig *de anatome foliorum.* A. Erud. 1721. Jan.

Leonh. Frid. Meisner *de Thea, Coffea, Chocolata.* Nuremb. 1721. 8. Eſt diſputatio inauguralis Pragæ defenſa ex Sponio, Breynio & aliis compilata.

R. Bradley *the virtue and uſe of Coffee.* Londini 1721. 8. Hiſtoria Coffeæ ex Auctoribus variis. Satis negligens.

Christ. Lud. Wilhelmi *Colchicum Alexipharmacum & Venenum.* Lipſ. 1721. 4. Vanum ſatis Opuſculum.

G. W. Wedel *de Polypodio.* Jen. 1721. 4.

W. B. Nebel *de Helleboro nigro.* Baſil. 1721. 4. Diſp.

Antonii van Leeuwenhoeck obſervationes huc refero, quod eo anno ultimæ, niſi fallor, prodierint. Pertinent ad fabricam ſubtilem ligni, medullæ, corticis, ſeminum, gallarum. Ecce brevem catalogum.

Ph. Tr. 1676. de textura arborum & Vite.
N. 136. de Moxa.
N. 148. de apparatu vaſorum in plantis.
N. 205. de variis ſeminibus.
N. 213. de diverſitate ligni pro diverſo tempore quo cæditur.
N. 235. de radicibus vegetabilium.
N. 287. de ſemine Aurantiorum & ejus germinatione.
N. 296. de cortice arborum.
N. 297. de capſulis ſeminalibus Polypodii.
N. 316. de Coralliis rubris.
N. 367. de vaſis ligni & de ſeminibus plantarum.
N. 369. de ſpiraculis foliorum Buxi. Sed tota Opera evolvere oportet

Sebastianus Vaillant obiit an. 1722. Ab an. 1718. ad 1722. Huc ergo pertinet *Botanicon Pariſienſe.* Leidæ 1727. fol. curante Boerhaavio editum, qui ſchedas confuſas & oppigno-

gnoratas icones, redemit & quantum potuit ordinavit. Icones pulcherrimæ & Muſcorum plurimæ, & optimæ, plantæ ſubtiliores numeroſæ, multum characterum & obſervationum. Dolendum eſt autem, adeo multa confuſe, vitioſe edita, icones abſque interpretatione relictas, plantas repetitas, vitia paſſim intercurriſſe in deſcriptionibus.

JOH. BARTH. ADAMI BERINGERI *Plantarum exoticarum perennium catalogus.* Herbipol. 1722. fol. Brevis & ſolorum nominum.

J. AHLICH *hortus Suecicus.* Stokh. 1722. 8. hortulani Opus. *

JOH. GEORG. DUVERNOI *deſignatio plantarum circa arcem Tubingenſem florentium.* Tub ng. 1722. 8. Nomina Tournefortiana : plantæ, ut in anguſto loco, paucæ, raræ tamen aliquæ.

A VATER *Catalogus horti Wittebergenſis.* Witteberg. 1722. 4. & 1738. 8. cum icone.

J. MILLER *Compendious herbal.* Londini. 1722. 8.

Le SAUSSAY *Tr. des Jardinages.* Pariſ. 1722. 12. *

Anonymi *conjectures phyſiques ſur les raiſons pourquoi on laboure les terres.* J. de TREV. 1722. p. 509. ut nempe ſecundum Auctorem aer terræ miſceatur.

MICHAELIS ANGELI TILLI *Hortus Piſanus.* Florent. 1723. fol. Per Africam itinera fecerat (REDI vol. Op. V. p. 128.) felix horti Piſani reſtaurator. Excellit inprimis in ſtirpibus Italicis, ab indefeſſo MICHELIO congeſtis. Accedit J. PONTEDERÆ epiſtola, in qua ſexus ope Acetoſas a Lapathis diſtinguit. Sed repugnat natura, cum acido ſapore & androgyna & dioica dentur Lapatha. Miror apud Tillium numerum ſtirpium, & quod nulla fere eorum deſit, quas habet TOURNEFORTIUS, etiam quas certo novi, nuſpiam in rerum natura exiſtere.

JOH. JACOBI SCHEUCHZER *novem itinera per Alpinas regiones facta.* Leid. 1723. 4. 2. vol. Hac editione priora continentur itinera, cum iiſdem iconibus : acceſſerunt vero ſex alia, quorum in Alpes ſunt quatuor priora, & eaſdem obſervationes botanicas habent, plurimas tamen & pulchriores ſextum. Vix alias unquam Auctor longioribus itineribus Alpes percurrit, & majorem partem earum vidit, maxime Rhæticas ſtirpium rariorum feraciſſimas. Hinc multa cum videret primus, & plantas invenit & characteres perfecit. Meditabatur hiſtoriam ſtirpium Helvetiæ, ſed ea cum ejus vita intercidit. Cum inmenſa ſuſcepiſſet Opera, paſſim ultima deſideratur manus.

JAQUES BOULLAI *Maniere de bien cultiver la Vigne.* Orleans. 1723. 8. Vinitoris Opus. *

GEORG. KNOWLES *materia medica.* Londini 1723. fol. Plantæ exoticæ quadringentæ poetice deſcribuntur.

JOH. MAR. ROSSI *de interpretandis Simplicium facultatibus.* Patav. 1723. 4. ex Act. Erud. *

P. A. MICHELI *relazione dell' erba Orobanche.* Fiorenz. 1723. 8. 1743. 8. Modum indicat, quo hæc noxia planta poſſit deleri. *

SEBASTIANI VAILLANT *Botanicon Pariſienſe.* Leid. 1723. 8. Eſt prodromus magni Operis.

LUD. THUMMIG *verſuch einer gründlichen Erlaüterung*, &c. Hall. 1723. 8. De arboribus ex foliis educandis: de modo flores & fructus in arena conſervandi : de plantatione arborum inverſa.

PATRICK BLAIR *Pharmaco-botanologia.* Decad. I. ad VII. Lond. 1723. & 1728. 4. Meum exemplar in Hedera deſinit, & una pauciorem partem habet SEGUIER, ut credam ibi Opus abruptum fuiſſe. Deſcriptiones ſtirpium, quæ in officinis veneunt, virium enumeratio ex propriis nonnunquam experimentis. Croci fuſa hiſtoria.

J. FRANCI *de Urtica.* Dilling. 1723. 8. *

THOMÆ DALE *de Pareira brava.* Leid. 1723. 4. Diſp. Compilatio, abſque proprio experimento.

RICHARD BRADLEY *new improvements of planting and gardening.* Lond. 1724. 8. In tres partes diviſus Liber. In primo Auctor defendit circulationem ſucci: varietates tribuit miſcelæ pollinis maſculini diverſarum ſpecierum. In altero enumerat hortenſes ſtirpes, quæ ornatui ſerviunt, & cultum præcipit. In tertio cultum ſtirpium exoticarum in hybernaculis tradit : præcoces plantæ ut obtineantur docet. Viridarium Herefordienſe ſatis utile videtur. Sed hiulcum.

EJUSDEM *Treatiſe concerning the manner of fallowing ground, raiſing of graſs ſeeds, and training of lint and hemp.* Lond. 1724. 4. *

EJUSDEM *new experiments and obſervations relating to the generation of plants.* Lond. 1724. 8. *

S. M. VERDRIES *pulviſculi ſtaminum.* A. ERUD. 1724. p. 409.

JOH. RAII *ſynopſis methodica ſtirpium Britannicarum.* Ed. III. Lond. 500. *plantis auctior.* 1724. 8. Editor DILLENIUS, quinquageſimo, & quod accedit, a prima editione catalogi anno, Librum recolens, addidit obſervationes numeroſiſſimorum amatorum rei herbariæ, qui in omnibus Angliæ angulis interim ſtirpes erant rimati. Adjecit plurimos inprimis Muſcos, icones bene

multas, propria manu ſculptas, notas characteriſticas, varietates demum, juſto frequentius pro ſpeciebus habitas.

Joh. Caspari Gemeinhart *Catalogus plantarum circa Laubam naſcentium.* Budiſſin. 1724. 8. Minime dives flora, cryptogamia omnino deſtituta, male aucta hortenſibus plantis.

Christophori Conradi Sicelii *diatr. de Belladonna.* Jenæ 1724. 8. Propriam de noxia vi hujus plantæ obſervationem habet.

C. Commelyn *horti medici Amſtelodamenſis plantæ uſuales.* Amſtelod. 1724. 8.

Index materiæ medicæ. Lond. 1724. 4. Habet nomina plantarum.

Stephen Switzers *practical fruitgardener.* Lond. 1724. 8. *

R. Chambers *de Ribes Arabum & Ligno Rhodio.* Leid. Diſp. 1724.

B. Staehelini *ſpecimen anatomico-botanicum.* Baſil. 1724. 4.

Jacobi Douglas *Lilium Sarnienſe.* Lond. 1725. fol. Duo ſunt Libelli viri eruditiſſimi, & in omnibus laboribus patientiſſimi. Primo unicam plantam fuſiſſime deſcribit, hiſtorice & botanice. Altero baccam Coffeæ bilocularem dipyrenam, cum Synonymis.

Steph. Switzer *practical Kitchengardener.* Lond. 1725. 8. *

Lud. Ferd. Marsigli *hiſtoire phyſique de la Mer.* Amſtelod. 1725. fol. Splendido Opere varia quidem continentur, ſed inprimis multæ Coralliorum icones, cum ea obſervatione expanſionis floris, quæ nunc ad Polypos traducitur.

Louis Feuille'e *Journal d'un voyage du Sud.* Pariſ. 1714. 4. *Suite du Journal.* Ibid 1725. 4. In utroque tomo nitidiſſimas icones habet plantarum Peruvianarum, quas prope mare naſcentes reperit.

Christian Wolfens *entdeckungen der wahren urſache der vermehrung des getreydes.* Hall. 1725. 4. & *Erlaüterung der Entdeckung.* Lipſ. 1730. 4. Inventum eſt, augeri fecunditatem Tritici, & Cerealium, quando & raro ſeruntur, & profunde, ut nodi aliquot terræ immerguntur: ita fieri, ut tot culmi repullulent, quot nodi radices egerint. Altero Opuſculo objectiones reſolvit. Anglice verſum Opus prodiit Londini 1734. 8.

J. F. *Unterſuchung der Sonnenblume* (Helianthe). Ulm. 1725. 8. *

Matthæi Hiller *Hierophyticum.* Ultrajecti 1725. 4. Collectio ex herbariis & antiquariis, cum catalogo plantarum in Palæſtina naſcentium.

Deshizaux *Mémoires pour l'hiſtoire naturelle des plantes de Ruſſie.* Petrop. 1725. 8. *

Fr. E. Brukman *de lapide violaceo.* Wolfenbuttel 1725. 4. Lichene nempe pulverulento rubro, qui certæ lapidum ſpeciei copioſiſſime adhæret in ea parte, quæ ſoli obvertitur, circa Andreasberg in Hercynia, & alibi frequens.

Ejusdem *de Fungo hypoxylo digitato.* 1725. 4.

Hoc etiam anno lego impreſſum eſſe Beati Fr. Langii *catalogum plantarum circa Lucernam Helvetiæ collectarum cum deſcriptione itineris in Monte Pilati.* Sed negant amici unquam impreſſum eſſe, etſi paſſim in Diariis recenſeatur & habeat Seguier. ad annum 1724.

John. Lawrence *new Syſtem of agriculture.* Lond. 1726. fol. Libris quinque deſcribit omne arborum genus, ſive ſylveſtrium ſive hortenſium, plantas porro olitorias, & aliquas coronarias, cum cultu & utilitatibus. Multa etiam & magna non raro fragmenta aliunde collegit. In artificiis Hortulanorum diligens & multus eſt.

Richard Bradley *Survey of antient husbandry.* Lond. 1726. 8. Hic Auctor plurima ſcripſit de re ruſtica, ſed paulo plura ex lectis Libris & aliorum ſermonibus, quam ex proprio experimento. In hoc Opere exſcribit veteres Georgicos, ſatis nonnunquam ruditer, ita iis uſus, ut ad Angliæ ſolum ditandum adplicet omnia, properatis nonnunquam uſus conſiliis, ut in eo loco, ubi Vites jubet ſerere in nimis boreali, & humida regione.

Ejusdem *general treatiſe on husbandry and gardening.* Lond. 1726. 8. T. I. Parte prima de villa inſtruenda præcepta tradit, quæ ad curam Animalium, ad ſerenda Trifolia, ad fecundandum quodcunque ingratum ſoli genus, & hujuſmodi adminicula telluris pertinent. In altera parte varia compilat, de ſexu, circulatione ſucci. T. II. Arborum fructiferarum locos natales, ſpecies ex Gallia repetitas laudatiores, earum cultum tradit, & ignis in præcipitando tempore ferendi fructus efficaciam. Ananaſæ porro cultum, & Coffeæ; utilitates pulveris coriacii, thermometri uſum ad imitationem climatum docet.

Joh. Martyn *Tabulæ ſynopticæ plantarum ad methodum Raianam.* Lond. 1726. fol. breviſſime. *

Paolo Bartolomeo Clarici *iſtoria e cultura delle piante più ragguardevoli pe 'l fiore.* Ve-

Venet. 1726. 4. Sacerdotis Opus poſthumum Eruditionis ſatis abunde, botanicæ utilitatis minus, florum plenorum plurimum. Tournefortium vero ſequitur. In Heſperidum cultu fuſus.

COSMA TRINCI *l'Agricoltura ſperimentata che inſegna la maniera la piu ſecura di piantar piante utili*, &c. Lucca 1726. 8. 1736. 8. SEG. *

P. Le Breton *Obſervations ſur la plante qui porte le Caffé.* J. de TREV. 1726. p. 466. Cujus etiam aliæ obſervationes contra LABATUM in eodem Diario plurimæ habentur.

In LUDOVICI FERDINANDI MARSILII *Danubio Pannonico Myſico*, Hagæ 1726. folio max. edito, Tomus VI. continet catalogum plantarum ſpontanearum Hungariæ, pauperem & ſuſpectum, valde enim dubium videtur, Malvam v. g. arboream provenire Budæ.

JOH. JACOBI BAIER *hiſtoria horti medici Altdorfini.* Altdorf. 1726. 4.

GEORGII ANDREÆ HELVING *ſupplementum floræ Pruſſicæ.* Gedani 1726. 4. Theologi quidem, neque tamen imperiti in artificiis ad colligendas & conſervandas ſtirpes pertinentibus. Pleræque plantæ, hic recenſitæ, varietates ſunt omnino : icones aliquas adjecit.

DAVID WIPACHER *flora Lipſienſis.* Lipſ. 1726. 4. Methodus Rivini, plantæ aliquæ raræ, novæ nullæ, nomina mala.

J. E. HEBENSTREIT *de continuanda Rivinorum induſtria.* Lipſ. 1726. 4. RIVINI poſthumas tabulas ſchedaſque deſcribit.

BATTY LANGLEY *Pomona.* London. 1727. fol. magn. In theoria ab HALESIO recepit, quod folia attrahant ſuccum, ejuſque adſcenſum accelerent. Inde multa concludit ad methodum corrigendi luxuriam foliorum, ad amputationem, &c. Icones porro & deſcriptiones dedit optimarum ſpecierum ex omni genere arborum fructiferarum, cum foliis. Adjecta eſt HUGONIS STRAFFORD Diſſ. de optimis ſpeciebus pomorum ex quibus fiat Sicera, agreſtibus nempe vel ſpontaneis, vel certe ex ſeminibus natis.

JACOBI DOUGLAS *deſcription and hiſtory of the Coffytree.* London. 1727. fol. Eruditiſſima collectio omnium fere, quæ de Coffea ſcripta ſunt, cum deſcriptione partium omnium, & cultus, & hiſtoria invaleſcentis ſenſim bibendi moris, &c.

S. J. *The winegard in 4. parts.* Lond. 1727. 8. Vini novum proventum in Anglia & parandi modum deſcribit in P. III. *

STEPHEN HALES *vegetable Statiks.* London. 1727. 8. & Gallice redditæ a D. de BUFFON. Pariſ. 1733. 4. nuper vero Germanice. Hall. 1747. 4. Eximium Opus & unicum. Experimentis novis, repetitis, ad ſummam certitudinem evexit tranſpirationem ſtirpium : vim qua ſuccum attrahunt radices, qua idem adſcendit, qua a foliis attrahitur : directionem ſucci, alternatim adſcendentis in calore, in frigore deſcendentis per eadem vaſa : attractionem aeris. Ea occaſione aeris fixi in corporibus copiam infinitis experimentis demonſtrat : aliqua etiam de acidulis adidit.

RICHARDI BRADLEY *hiſtory of ſucculent plants.* London. 1717. ad 1727. Quinque ſunt Decades iconum, totidem plantarum ex genere ſucculento, cum dictione Latina valde barbara.

EJUSDEM *compleat body of husbandry.* London. 1727. 8. Plurima de arte emendandi ſolum, de variis generibus fimi, de ſolorum indole, de correctione paludum, ericetorum utilitate, neceſſitate mutandorum per annos ſeminum, &c.

CALEB THRELKELD *ſynopſis ſtirpium Hibernicarum.* Dublin. 1727. 8. Neque dives flora, neque caſta, ſcripta ab Auctore, qui vix unquam domum reliquit, ſed collatis undique ſtirpibus & manu D. MOLYNEUX ſcriptis codicibus uſus eſt, rudis in generibus difficilioribus, & tamen temerarius, in definiendo de ſynoymis, in corrigendo DILLENIO. In appendice pulchriores & rariores exſtant ſtirpes D. MOLYNEUX. Nomina tamen *ficta* non invenies apud THRELKELDUM.

JOH. MARTYN *Methodus plantarum circa Cantabrigiam naſcentium.* Londin. 1727. 12. Species Rajani catalogi, diſpoſitæ in ordinem BOERHAAVII, characteres adjecti, nomina generum nova, aliqua inventa.

ICONUM REGIARUM hoc anno in *Commentariis Academiæ Regiæ Scientiarum* hiſtoria exſtat. Nihil pulchrius vel cogitari poteſt, cum a ſummis artificibus & pingantur, & ſculpantur. Sed pretium tantum eſt, ut apud privatos vix poſſint exſpectari. Inceptæ ſunt jubente GASTONE BORBONIO a ROBERTO, continuatæ a D. JOUBERT & AUBRIET (GARIDEL præf.).

HERMANNI BOERHAAVE *hiſtoria plantarum.* 1727. cum falſo titulo *Romæ*. Turpiſſimus eſt codex prælectionum BOERHAAVIANARUM in horto Academico habitarum, neque tamen abſque utilibus tum practicis, tum botanicis obſervationibus.

JOH. HIERONYMI ZANICHELLI *de Ruſco.* Venet. 1727. 8. Baccas Ruſci toſtas, & ad modum Coffeæ paratas, gratum præbere potum, & valde diureticum expertus eſt. Icones addidit.

J. de la Croix *Connubia florum.* Pariſ. 1728. *

Jean Bouillet *Lettre écrite au ſujet de la Rubarbe.* Beziers 1727. 4.

C. J. Trew *beſchreibung der groſſen Americaniſchen Aloe.* Nuremberg 1727. 4.

J. Adolphi Jacobæi *de ſtructura & vegetatione plantarum.* Hafn. 1727. 8. Linn. *

Magni Stridtberg *grundelig Kunskap om Sirenska akerbruket.* Stokh. 1727. 8. Seg. *

F. E. Bruckman *de fructu Coſzodrevina.* Brunsv. 1727. 4. Eſt Pinus humilis.

Ejusdem *de Arbore Limboroe Drewo.* ibid. Eſt Pinaſter Bellonii.

Batty Langley *fine method of improving Eſtates by plantation of oak elm*, &c. Londini 1728. 8. Valde commendat ſylvas, laudat raram ſationem, quæ tranſpirationem expediat, experimenta aliqua ſua adducit, modum meliorem metiendorum lignorum docet. Ejusdem *new principles of gardening.* Londini 1728. 4. Seg.

Joh. Martyn *hiſtoria plantarum rariorum.* Lond. 1728. fol. Hujus ſplendidi Operis Decades quinque, niſi fallor, prodierunt, vivis expreſſæ coloribus, exoticæ pleræque.

R. Bradley *Dictionarium Botanicum.* Lond. 1728. 8.

Johan. Dietrici Leopold *deliciæ ſylveſtres floræ Ulmenſis.* Ulm. 1728. 8. Plantæ multæ, abſque tamen cryptogamia, aliquæ etiam raræ, ordo alphabeticus, obſervatio nulla.

Johannis Linder *flora Wikſtergenſis.* Stokholm 1728. 8. Ingenioſus cæterum Medicus, ſed Botanices pene ignarus. Nomina perverſa, ſpecies falſæ, varietates infinitæ.

Johan. Georg. Henrici Kramer *tentamen Botanicum*, ſive *methodus Tournefortio-Riviniana.* Dreſdæ 1728. 8. auctius recuſum 1733. & fol. 1744. Viennæ. Plantas in tabulas diſponere conatur, a ſitu florum deſumſit methodum, quæ omnia genera, etiam maxime naturalia, lacerat, & a minima varietate loci cultuſve mutatur. Præfationem addidit valde iracundam, & vitium varietates, vinaque Auſtriaca deſcripſit. An credibile quemquam ab uſu *ſplit* rejuvenaſcere? An vere Cæsalpinus an. 1603. natus eſt, qui anno 1583. de plantis ſcripſit? An datur Aſtrantia aliqua luteo flore? & quæ alia hujuſmodi.

Francisci Balthasaris de Lindern *Tournefortius Alſaticus.* Argentor. 1728. 8. qui auctior titulo *horti Alſatici* prodiit 1747. 8. In beata regione plantas multas, elegantes, aliquas etiam novas, ex aquaticarum genere, detexit, & in priori editione delineavit, in altera alias adjecit icones, quarum vim collegit immenſam. Hæc etiam in eo melior eſt, quod loca natalia adjecta habeat.

Joh. Christiani Buxbaum *plantarum minus cognitarum Centuriæ V.* Editæ ſunt Petropoli ab an. 1728. ad 1740. Plantas deſcripſit itineris Thracici, Bithynici, Armeniaci, tum Muſcos, fungoſque Europæos. Deſcriptiones breviſſimæ, icones minimarum non bonæ.

Ab eo anno etiam inceperunt edi Acta Petropolitana, quorum nuper *decimus* Tomus prodiit, cum primus an. 1728. impreſſus ſit. In iis multa Botanica, & novarum plantarum deſcriptiones, a Buxbaumio primum, deinde ab Ammannon ſuppeditatæ. Aliqua etiam ad Fungos habet Buxbaumius.

Caspari Bose *de motu plantarum ſenſus æmulo.* Lipſ. 1728. 4.

In Bibliotheca Italica, quæ circa hæc tempora edita eſt, in T. XI. p. 192.

Garcinus ſcripſit contra D. Pingre', novum ſyſtema Botanices adfectantem, & mediocriter Botanices peritum.

Petri Antonii Michelii *nova plantarum genera.* Florent. 1729. 4. Olitoris equidem & illiterati hominis Opus, & pauperis (Coccei *Opuſc. ſcientif.* vol. 19 qui calamum ſuum commodavit), cujuſque alter tomus intercidit, (de quo vide Targionii promiſſa in *Comm. Lit. Nar.* 1739. *hebd. I.*) marinas plantas & itinera Botanica conprehenſurus, immenſa vis habetur Lichenum, & Fungorum, & tota cryptogamia (exceptis Muſcis) ex fundamentis ſubruta in nova genera diſpoſita eſt, adhibito microſcopio, quo ſeminalem fabricam detegeret. Alia etiam paſſim genera ad Tournefortianum pinacem complendum adjecta ſunt. Varietates pro ſpeciebus paulo liberalius adhibuit. Aliqua ad vitam Michelii pertinentia habet Scipio Maffei in Diarii ſui quod Veronicæ prodit T. III. tum de hortis medicis Europæ quædam.

J. H. Sprekelsen *Yucca Draconis folio.* Hamburg 1729. fol. Unica pagina cum icone, quæ recuſa eſt cum Dillenii H. E.

Der neü angekommene Holländiſche gärtner. Nuremberg. 1729. 12 Prima parte florum bulboſorum, altera arborum cultus deſcribitur, vere, ut videtur, & perite.

R. Bradley *explanation of the richeſſ of a hopgarden.* Lond. 1729. 8. *

Ejus-

EJUSDEM *true account of the Aloe Americana which is in bloſſom in Cowel's garden.* Londini 1729. 8. *

JOH. MARTYN *lectio botanica prima.* Lond. 1729. 8. cum ic. LINN. *

D. COLBATCH *of miſtelœ.* Londinenſis editio mea anni numerum additum nullum habet. Pariſiis hoc anno in 12. forma prodiit Laudes Viſci ad Epilepſiam & ad morbos convulſivos extollit.

P. MILLER *Catalogus plantarum officinalium horti Chelſeyani.* Lond. 1730. 8.

THOMÆ SHORT *of Tea.* Lond. 1730. 4. Ac. Er. Laudat Theam, floris petala ſex facit, Japonenſem inprimis deſcribit. *

SAMUEL DALE *hiſtory and antiquities of Harwich and Dovercourt.* Lond. 1730. 4. Continet plantarum ſponte in ea vicinia naſcentium catalogum. Pleræque marinæ ſunt, neque numerus magnus eſt.

JOH. HIER. ZANICHELLI *Opera poſthuma.* Venet. 1730. 4. Quinque ſunt itinera Auctoris, unum in Iſtriam, alterum in Montem Caballum Bellunenſium, tertium in Vettarum Montes, quartum in Montem Baldum, quintum in Summanum. Pulchræ plantæ ubique, & aliquæ, ut videtur, novæ, ſed abſque obſervationibus.

EJUSDEM *iſtoria delle piante de lidi Veneti Accreſciuta da figliolo* GIAN. JACOBO. Venet. 1735. fol. Obierat Auctor an. 1729. Hic in præfatione enumeratio florarum habetur, deinde deſcriptiones ſtirpium paucarum, quæ, cum viribus, ſæpe ex TOURNEFORTII Catalogo Plantarum circa Pariſios naſcentium deſumuntur, icones 311. non optimæ. Novi vix quidquam adeſt, neque ſtirpium numerus, quæ in beata regione exſpectares.

EJUSDEM *de Hippocaſtano.* Venet. 1733. 4. Edidit poſthumum Libellum filius JOH. JACOBUS. Experimenta exhibet, per quæ conſtitit, eaſdem fere in Hippocaſtano vires eſſe, quæ ſunt in Cortice Peruviano, & ad febres æque valere.

JOSEPHUS LANZONUS an. 1730. exſtinctus, *de venenis* Librum poſthumum reliquit, compilatitium.

JOSEPH SEKER *lettera ſopra le bevande del Caffe Europeo*, &c. Veron. 1730. 12. Commendat ſuccedanea quædam Coffeæ ex Secali toſto, Theæ vero loco folia Roſæ caninæ. *

JUL. PONTEDERA in *Diario Veneto Albrizziano* hujus anni egregia varia botanici argumenti habet. *

CHRISTIANI HENRICI ERNDTEL *Varſavia phyſice illuſtrata; acceſſit Viridarium.* Dresd. 1730. 4. Stirpes paucæ: fungi ex M. HOFMANNO exſcripti, & pro Warſavienſibus venditati.

THOMÆ COWELL *curious and profitable gardener.* Lond. 1730. 8. Cultus in varia tellure: cultus Bananæ, Ananaſæ, Guajavæ, breviter & ſimpliciter: commendatio ſationis ſtirpium bulboſarum ut novæ obtineantur ſpecies (aut potius varietates), obſervationes de arboribus pomiferis: Aloes Americanæ hiſtoria, & Cerei ſexangularis. Olitoria deſcriptio Oxyacanthæ biſloræ. Simplex homo, & candidus.

THEODORI KLEIN *an Tithymaloides.* Gedan. 1730. 4. Plantam ſucculentam, adfinem Cacaliæ, egregie deſcribit & pingit, quæ nunc KLEINIA vocatur.

LAURENTII HEISTER *Catalogus plantarum horti Academiæ Juliæ*, annis 1730. 1731. 1732. 1733. editus. Horti cultiſſimi dives catalogus: genera ſubjecta nova, eo fere conſilio, ut minuantur nimis ampla genera.

Grundvahl till Plante koenningen of Elœbemes. Upſal. 1730. forma minima. Sunt claſſium Tournefortianarum in ligno ſculptæ icones.

L. HEISTER *de medicamentis Germaniæ indigenis.* Helmſt. 1730. 4. Diſp. Reſ. HENGSTMANNO. Gallice verſa eſt & edita Pariſiis.

MARCI CATESBY *natural hiſtory of Carolina.* Lond. fol. 1731. Cœpit edi an. 1731. inde ſenſim prodiit magnificum Opus, cui nuper an. 1748. viginti tabularum appendix acceſſit. Mihi in duobus tomis an. 1731. & 1743. editis ſunt ducentæ tabulæ animalium Carolinæ, quarum quælibet, paucis exceptis, adjunctam habet imaginem plantæ alicujus in ea regione natæ, quam Auctor ſua depinxit manu, in duobus quæ eo ſuſcepit itineribus. Etſi artificium Sculptoris omnino deſit, magnæ tamen & fideles ſunt icones plantarum parum notarum, quarum maximus in arte medica uſus eſt, uti v. gr. Caſcarillæ, Elemiferæ, Serpentariæ Virginianæ, Saſſafras, Myrti ceriferæ, Corticis Winterani, Ligni rubri & Braſilitto, Campechiani, Mahogony, Pattatas veræ, Liquidambar, Mancanillæ, &c. Colores in pictis exemplaribus viridiſſimi. In charactere ſæpe deficit. Ad finem ſubjicitur hiſtoria naturalis aeris, aquarum & locorum.

PAULI HERMANNI *Cynoſura materiæ medicæ* ab HENNINGERO an. 1710. edita, & ab E-

DUAR-

DUARDO STROTHER Anglice verſa, 1727. 8., diffuſius explanata a JOH. BOECLERO cum *Continuatione I. & II.* Primum volumen an. 1728. tertium an. 1731. prodiit Argentinæ 4. Codex Materiæ medicæ vitioſus ſatis, neque pro fama tanti viri, exceptus eſt ab aliquo diſcipulorum. Eum in immenſum auxit BOECLERUS, deſcriptionibus, characteribus, virium collectionibus, adjectis etiam iis ſimplicibus medicamentis, quæ raro & nunquam in medicina adhibentur.

STEPHANI HENRICI GEOFFROY *Materia medica.* Pariſ. 1741. 3. vol. 8. ANTONIUS de JUSSIEU, Auctoris an. 1731. exſtincti, codicem conſervavit, adjecit ad exotica varia ex recentiſſimis itineribus, & documentis: periit tamen pars dimidia ſtirpium indigenarum, & omne animale regnum. Ad ſingulas ſtirpes analyſes habentur ex Academiæ Scientiarum theſauris excerptæ, & in exoticis multa, quæ apud alios deficiunt.

S. SWITZER *diſſ. on the Cytiſus of the antients.* Lond. 1731. 8. *

GIO. BAT. CIVININI *Storia del Caffè.* Turin. 1731. 4. cum icone florentis plantæ.

J. J. SCHEUCHZER hoc anno conſilium ſuum edendi hiſtoriam ſtirpium Helvetiæ publicavit in *Phil. Trans.* n. 421. Sed morte interruptus nihil edidit, præter icones varias ſtirpium exoticarum Operi Biblico inſertarum.

JOH. PHILIPPI BREYNII *hiſtoria Cocci radicum.* Gedan. 1731. 4. Continet hiſtoriam inſecti, quod radicibus Knavel perennis innaſcitur.

Hoc anno incepit COMMERCIUM LITTERARIUM PHYSICO-TECHNICO-MEDICUM, quod præſidente Operis C. J. TREWIO quindecim annis continuatum eſt. Egregia in eo Diario botanica exſtant, Aloes flores, aliarumque bulboſarum, Muſæ, Epipactidis, de nova etiam methodo cogitatio, a calyce deſumta ſimplici, duplici, triplici, deinde perianthio, &c.

OL. CELSII *flora Upſalienſis.* A. SUEC. 1732.

OL. RUDBEK f. *ſceptrum Carolinum.* Upſal. 1731. 4. Diſp.

B. STAEHELIN *ſpecimen anatomico-botanicum.* Baſil. 1731. 4.

AIGNAN *an Ananas alimentum medicamentoſum.* Pariſ. 1731. Diſp.

J. E. HEBENSTREIT *definitiones plantarum.* Lipſ. 1731. 4. Diſp.

J. FRID. SCHREIBER *frutex ad verum ſuum genus redactus.* ACT. ERUD. 1731. Kleiniæ deſcriptio.

J. JAC. DILLENII *hortus Elthamenſis* JACOBI SHERARD. Londini 1732. fol. maj. Deſcriptiones per omnes partes & anni ætates perfectæ ſtirpium 437. cum totidem figuris, propria Auctoris manu pictis & ſculptis, ſynonymorum pleniſſima collectione, dijudicatione. Pleræque hæ ſtirpes Indicæ fuerunt: multæ novæ Americanæ. Acerrime, & ſubtilius quam quiſquam alius minimas ſpecierum differentias pervidit.

P. MILLER *Gardeners Kalendar* Lond. 1732. 8. 1734. 8. Opera ruſtica cujuſque menſis pro hortulanis recenſet.

JULII BERNHARD von ROHR *geſchichte der Baüme in Teutſchland.* Lipſ. 1732. fol. Prodiit cum CARLOWIZII nova editione. Non ſatis & ipſe Botanicus fuit ROHRIUS, qui eas plantas, de quibus agit, neque nominare noverit, neque ita deſcribere, ut adgnoſcas. Utilitates oeconomicas inprimis perſequitur.

JOH. GER. WAGNER *arboreti ſacri ſpecimen ſiſtens Laurum.* Helmſt. 1732. 8. A. ER. *

AUG. FRID. COELER *de Uſnea*, ſive *Muſco cranii humani.* Leid. 1732. Diſp. Plantam ſuam non ſatis definit.

LAUR. HEISTER *de foliorum utilitate in conſtituendis generibus.* Helmſt. 1732. 4. Diſp.

B. FELDMAN *comparatio plantarum & animalium.* Leid. 1732. 4. Diſp.

A. van ROYEN *de plantarum amoribus carmen.* Leid 1732. 4.

De la BAISSE *ſur la circulation de la ſeve des plantes.* Bourdeaux. 1732. 12. Inter omnes in hoc Diario repoſitas Diſſertationes excellit. Plantarum vim ſorbtricem, ſucci nutritii per vaſa lignoſa iter, in medullam, reditum probabilem ſucci lactei, & nutritii, denique per experimenta adſtruxit.

JOH. PHIL. BURGGRAV *Lexicon Medicum.* Tom. I. A. B. Francof. 1733. fol. Plantarum deſcriptiones ex J. BAUHINO cum copioſo virium catalogo habet.

JAMES ALLEYNE *Englich diſpenſatory in 4. parts.* Londin. 1733. 8. Brevem catalogum continet ſtirpium medicatarum methodo BOERHAAVIANA, abſque ſolita encomiorum farragine.

A treatiſe Shewing the nature and method of planting manuring and dieting of a vinegard by a Gentleman. Lond. 1733. 8. *

FRI-

Friderici Ruyschii præparationes ſelectorum fructuum & foliorum, cryptarum in plantis aliaque hujuſmodi huc pertinent.

T. E. Brukman *ſendſchreiben an* D. E. Hieronymum Kniphof. Wolfenbuttel 1733. 4. & Kniphofii *antwort auf* H. Brukmans *ſchreiben.* Erfort. 1733. 4. Agitur de arte plantas imprimendi, ad ipſa viva ſpecimina, cujuſmodi collectionem Kniphofius edidit cum nomine *lebendiges officinal Kraüterbuch.* Erfort. 1733. fol. Sed levia folia, & character a fuligine vix exprimuntur. De eadem arte anno 1730. in Bucaneri *miſcellaneis* p. 1346. uterque egit. Vide etiam 1729. p. 179.

Eichrohtii & Thranii *horti Carolirubenſis Catalogus* 1733. 8. nuper cura Cl. Risleri Loeraci recuſus 1747. 8. Ex pulcherrimis Germaniæ hortis, Africanis a Thranio relatis ſpoliis dives, ſed multum continet varietatum.

Leonhard David Hermanns *gedanken uber* F. E. Brukmann *Ocymaſticon flore viridi.* Maſſd. 1733. quod in folio cum icone ediderat Cl. Brukmann. *

Ambrosii Zeiger *vernünftige Einleitung zur Oeconomie.* Eisleben. 1733. 4. Multa ad agriculturam ſed nimiæ laudes muriæ nitroſæ *

Koronzai *de erroribus ex ignorantia Botanices ortis.* Hall. 1733. 4. Diſp.

C. Bose *de Calyce Tournefortiano.* Lipſ. 1733. 4. Diſp.

D. Plaz *hiſtoria Radicum.* Lipſ. 1733. 4. Diſp.

Alberti Seba *Theſaurus rerum naturalium.* Amſtelod. 1734. 1735. fol. max. Paſſim intercurrunt icones plantarum Indicarum, ſed rudiores.

Henr. Cannegieter *de herba Britannica in Procopio memorata cum notis ad* Muntingii *de eadem* I. Hag. 1734. 4. Seg. *

The flower garden diſplayed in above 400. *repreſentations of flowers with the hiſtory of the plant.* London. 1734. 4. Icones rudes, in magna muſcaria & tropæa congeſtæ. Deſcriptiones breves, aliqua tamen ad cognoſcendas non inutilia plantas, quas hoc ſeculo vulgo amant. Adjecta eſt ars aquæ ope mediâ hyeme hortos floridos educandi.

The Practical husbandman and planter monthly continued by a Society of husbandmen and farmers. London. 1733. 1734. 8. Apud hortulanum Stephanum *Switzerum* veniit Opus non optimum. Ridicula eruditionis oſtentatio in mediis erroribus. Mayz pro re nova. Spergula pro Eſparſette (Onobrychide) habita. Generatio ſpontanea defenſa. Continentur tamen aliqua utilia, ut Lawsoni *Catalogus ſtirpium novæ Angliæ*, de Croci cultu conſilia, & Rubiæ, & Glycyrrhizæ, & Trifolii, & Glaſti, *&c*

Georgii Civinini *della ſtoria degli Agrumi.* Florent. 1734. 4. Diligenter & eleganter in eo Opere verſatus eſt.

Joh. Julii Hecker *Einleitung in die Botanic.* Hall. 1734. 8. Methodus Riviniana in tabulis propoſita. Catalogus ſtirpium medicatarum.

Icon Muſæ ſive Piſang quæ in horto Caſparis Boſii floruit. Act. Erud. 1734.

Joh. Henr. Kniphof *Botanica in originali.* Erfort. 1734. 1736. Trecentæ ſunt imagines ſtirpium artificioſe ad ipſas ſiccas plantas nigro colore expreſſæ quas ſupra jam citavi.

Augustini Friderici Walther *deſignatio plantarum horti ſui* (qui nunc eſt Ludwigianus) Lipſ. 1735. 8. Ditiſſimus hortus: nomina ſæpe paulum detorta, icones mediocres: obſervationes vix ullæ.

Caroli Linnæi *hiſtoria naturæ.* Leidæ 1735. fol. Holmiæ 1740. 8. Pariſiis 1740. 8. & alibi. Hoc primum Opere innotuit celeberrimus Auctor, qui fortiſſimo conſilio Botanicen funditus eruere, & ordinare de integro ſibi ſumſit. Hoc Opere totam naturam in nova genera novaſque claſſes redegit, in animalibus & mineralibus idem, quod in plantis, ſecutus conſilium. Nova ab eo tempore epocha in Botanicis numerari poteſt, in qua auctoritas traducta ad ſtamina tubaſque, & varietates undique proſcriptæ ſunt, & ad novas leges nova nomina excogitata, proſcriptis iis, quæ regnaverant, Tournefortianis.

Eodem anno, ut priori 1732. in Upſalienſibus Actis itineris ſui Laponici plantas nominibus deſignavit.

Catalogue des arbres & arbriſſeaux qui peuvent ſe cultiver en pleine terre. Pariſiis 1735. 8. *

J. H. Schulze *de perſicaria acida Jungermanni.* Hall. 1735. 4. Diſp.

Joh. Georgii Siegebeck *de Majanthema.* Petropoli 1736. 8. Libellus.

Ejusdem *Primitiæ floræ Petropolitanæ.* Rigæ 1736. 4. Genera naturalia in ſubalternas familias diſ-

 poſuit,

poſuit, hinc nova nomina paſſim excogitavit, ſtirpes aliquas novas in Siberia lectas primus recenſuit.

CAROLI LINNÆI *Muſa Cliffortiana*. Leid. 1736. 4. Muſa nitidiſſime ſculpta: conſtituta claſſe *Spathacearum* ſive Palmarum, ea ſolo habitu naturali.

EJUSDEM *Bibliotheca Botanica & fundamenta Botanica aphoriſtica*. Amſtelod. 1736. 8. prodierunt. Illius ingenioſe quidem, ſed paulo minori cum otio ſcriptæ, defectus promittit corrigendos Auctor in A. E. Lipſienſibus *April.* 1736.

Hoc anno, niſi fallor, cœpit ſcribere non minimus in agricultura practica Auctor WILLIAM ELLIS, variis Operibus clarus. Ejus *modern husbandman or the practice of farming* continet duodecim Libellos pro ſingulis in anno menſibus, quibus partim eorum menſium Opera, ſed multa tamen alia continentur, quibus nihil cum his menſibus commune eſt, nova nempe præſidia in agri, hortique cultura. Deinde ejus *Agriculture improved* etiam an. 1736. cœpit iterum ſecundum menſes edi, & Majo, Junio, Julio, Auguſto reſpondet. Porro pro quinto tomo ad *Modern husbandman* acceſſit *the Timber tree improved in two parts*. Lond. 1742. & 1747. 8. quibus cultum ſylvarum ad materiem docet: & aliud denique volumen *containing chittern and vale farming explained*. Londini recuſum 1747. 8. quo cultus agri quibusdam provinciis peculiaris deſcribitur. Expertus ubique colonus, omnia ruminans, quibus majori compendio ditior ex agro proventus poſſit obtineri. Paulum tamen mihi in ſuis inventis confidenter videtur, & nonnullis non ſatis firmis nimis tribuere, exemplo formularum, quas ad iſtum locum impenſe laudat, & ob nomina unice popularia ſæpe vix poteſt intelligi.

RICHARD BRADLEY *the country Gentlemens and farmers monthly director*. London. 1736. 8. Sexta editio eſt, ſed prima deſtituor. Non inelegans certe Libellus, de avium educatione, & apum, & iſatidis cultu: ita ut ſis memor omnia ad cælum Anglicum pertinere, quo video, fœna præcocius, frumenta tardius, quam in Helvetia maturari.

EJUSDEM Auctoris, valde polygraphi, poſthumum codicem ſub nomine, *Courſe of Botanical lectures explaining the principles of vegetation*. Cum iconibus poſſidet ILLIS de BERGER.

JOHANNIS WILHELMI WEINMANN *Phytanthozaiconographia* cœpit edi hoc anno, & quarto cum tomo finiit an. 1745. Ratisbonæ. Continentur eo Opere 1025. Tabulæ iconum vivis coloribus pictarum. Vitia hujus Operis non mei eſt detegere, qui ſim præfatus. In Belgicam linguam redditum cœpit edi an. 1736. Amſtelodami; an abſolutum ſit, non ſatis novi.

JULII BERNARD von ROHR *vom Nuzen und der benennung der Gewächſe*. Coburg. 1736. 8. Habet aliqua vulgaria de uſu œconomico, tinctorio, medico, plantarum: deinde ſua mirifica de mutandis nominibus conſilia, quæ jubet a radice, foliis, *&c.* perinde ſumi & folia ipſis præfert floribus, ut etiam eas plantas jubeat ſeparari, quæ flore & fructu conſentiunt, dum modo foliis diſcrepent.

In P. DU HALDE deſcriptione Chinæ, herbarium Chinenſe *Chin Nong* continetur, & citantur alia ut *ſong ſou ſong*, plantæ etiam aliquæ deſcribuntur.

In *Spectacle de la Nature* etiam ſtirpes pluſculæ eleganter pictæ exſtant.

GOTTFRID HENRICH BURGHARG *Reiſe auf den Zotenberg*. Breſlau 1736. 8. Catalogum ſtirpium ſatis egenum continet, lectarum in eo monte.

ALB. HALLER *de methodico ſtudio Botanices*. Gotting. 1736. 4. Occaſione data explicata eſt familia Gentiarum: poſita fundamenta Diploſtemonum, Mejoſtemonum, *&c.*

LUDWIG *de vegetatione plantarum marinarum*. Lipſ. 1736. 4. Diſp. cum icone.

PLAZ *hiſtoria Seminum*. Lipſ. 1736. 4. Diſp.

CAROLI LINNÆI *hortus Cliffortianus*. Amſtelod. 1737. fol. ſplendido Opere continentur ſtirpes & floridi, & ſicci horti GEORGII CLIFFORT. Species plantarum ad genera Linnæana reductæ methodum declarant, & aliquæ in rarioribus obſervationes intercedunt.

EJUSDEM *Genera plantarum earumque characteres naturales*. Leid. 1637. 8. cum *Corollario* auctius recuſa an. 1742. Characteres ſunt naturales generum omnium, in quæ plantas hactenus cognitas diſpoſuit LINNÆUS. Perinde vero omni methodo inſerviunt, cum nulla pars fructificationis prætermittatur.

EJUSDEM *flora Laponica*. Amſtelod. 1737. 8. In eam regionem itinere facto an. 1732. collegit ibi ſtirpes 536. paucas quidem, ſed raras & novas pluſculas, viresque œconomicas & medicas diligenter adſperſit.

EJUSDEM *critica Botanica*. Leid. 1737. 8. Acutiſſimus Auctor proponit hic rationes, quare nomina & in generibus & in ſpeciebus mutare neceſſe ſit.

GEORGII SIEGESBECK *de tetragono Hippocratis*. Petropoli 1737. 4. Habet pro Larice.

EJUS-

Ejusdem *botanoſophiæ verioris ſciagraphia*. ibid. eodem anno. In prima parte Rivini methodum contra Dillenium tuetur. In altera Linnæum accuſat. Idem an. 1729. in Buchneri miſcellaneis aliqua contra methodos dijudicandi vires attulerat, & an. 1730. p. 1330. de ſexu plantarum. Flora vero Seehuſana, quam promittit Bresl. Saml. 1726. in Mart. ea quidem non prodiit.

Philip. Miller *Gardeners Dictionary*. Lond. 1737. fol. & 1742. fol. Belgice 1746. fol. ſecunda eſt editio. Habet cultum ſtirpium, maxime vero Vineæ, ſpecies Boerhavianas cum multis varietatibus.

Jacob Berlu *Treaſure of Drugs unlokd*. Lond. 1737. 12. eſt altera editio. *

De Montville *in Diario Trivultienſi*. 1737. p. 827. conſilia ſua aperuit de modo præparandi ad uſum fructus Cacao, quem optimum ait naſci in Cayenna.

J. Franc. le Fevre *de natura, uſu & abuſu Caffeæ, Theæ, Chocolatæ*. Veſuntione 1737. 4. Practice.

D. Bazin *Obſervations ſur les Plantes & ſur leur analogie avec les Inſectes*. Strasburg. 1737. 8. Radicum directionem unice refert ad attractionem humidi, & experimenta ſua in eam ſententiam profert.

Johannis Burmanni *Theſaurus Ceylanicus*. Amſtelod. 1737. 4. Splendidum Opus natum eſt ex herbariis vivis variis ab Hermanno & Hartogio Amſtelodamum miſſis. Plurimæ novæ & rariſſimæ ſtirpes hic deſcribuntur, depinguntur, & ſynonymis illuſtrantur.

Balthasar Ehrhard *Zugabe zu Lonicers Kraüterbuch*. Ulm. 1737. fol. Practicas & œconomicas plantarum utilitates continet.

Christiani Gottlieb Ludwig *definitiones plantarum*. Lipſiæ 1737. 8. Sed multo auctius editæ 1747. ibid. Genera ſunt plantarum, per characteres definita, tum Linnæanos, tum naturales, & diſpoſita in ordinem partim Rivini, partim Linnæi.

Joh. Gottlieb Gleditsch *Catalogus plantarum quæ in horto D. de* Zieten, *tum in vicinis locis ſponte naſcuntur*. Lip. 1737. 8. Ingens enumeratio, in qua multæ etiam varietates, & quam breviſſima.

Pauli Henrici Moehring *primæ lineæ horti privati*. Oldenburg. 1737. 8. Rariores etiam paluſtres & ſeptentrionales aliquas recenſet, & nonnulla nova genera proponit.

D. Woyt *Gazophylacium*. Konigsberg 1737. 4. In hoc materiæ medicæ compendio etiam plantæ officinales cum ſuis viribus recenſentur.

C. G. Ludwig *de ſexu plantarum*. Lipſ. 1737. 4. Progr.

A. Haller *de Veronicis Alpinis ſpecimen I. II. & de pedicularibus*. Gotting. 1737. 4. Specimina ſunt enumerationis ſtirpium.

Henrici Senkenberg *de Lilio convallium*. Gotting. 1737. 4. Vires antifebriles & antilepticas baccarum laudat.

A. Vater *de Lauroceraſo*. Witteb. 1737. 4. Diſp.

Thomæ Shaw *travels to Barbary, &c.* Oxon. 1738. fol. & *Supplementum* 1746. fol. Inſignem numerum ſtirpium in Africa maritima legit, quarum & nomina addidit Dillenius. Icones aliquæ adjectæ ſunt. Is etiam catalogus ſeorſim prodiit Oxon. 1738. fol.

C. Deering *Catalogue of plants naturally growing in England more ſpecialy about Nottingham*. Nottingham 1738. 8. Adjutus ab Amicis, plantas enumeravit pauciores, Muſcos tamen, & Fungos aliquos, quos pro novis habet, aut certe omiſſis in ſynopſi Rajana. Obſervationes aliquas adſperſit.

Jean Astruc *hiſtoire naturelle du Languedoc*. Pariſiis 1738. 4. Celtidis cultum & vires œconomicas, & pauca alia deſcripſit, huc facientia.

Joh. Burman *plantarum Africanarum Decades X*. Amſtelod. 1738. 4. Icones pulchræ ex Hermannianis, ut alibi dictum.

Caroli Linnæi *claſſes & ſyſtemata plantarum*. Leid. 1738. 8. Primo ſyſtematum omnium analyſin & diſpoſitionem generum adfert. Deinde fragmenta naturalis methodi, denique harmoniam generum, qua cuique plantarum generi nomen ejus generis opponitur, quo a Tournefortio, Rajo, aliiſque methodicis Scriptoribus eſt appellata.

D. Roschman *regnum animale, vegetabile, minerale, Tirolia Comitatûs*. Oeniponti 1738. 4. A. Er. *

H. Teichmeyer *fundamenta Botanica*. Jen. 1738. 8. Rivini Auditor fuit, & ejus ordinem recepit.

Joh. Ernst. Probst *Verzeichnis der auſlandiſchen Baüme, ſtauden und ſommer Gewächſe*

des Boſiſchen Gartens. Lipſ. 1738. 8. Prius ab AMMANNO & ELIA PEIN deſcriptus hortus, hic recentiſſime recenſetur, dives certe, ſi plantæ omnes adſunt, quas deſignat. Adjecta icon Boſeæ.

DE LA RIVIERE & DU MOULIN *Méthode pour bien cultiver les Arbres à fruit & pour élever les Treilles.* Pariſiis 1738. 12. Bonum compendium eorum, quæ alii optima obſervarunt. *

Dictionaire Botanique & Pharmaceutique, contenant les propriétés des Minéraux, Animaux & Végétaux. Pariſiis 1738. 8. *

PETRI HOTTON *Theſaurus Phytologicus.* Norimberg. 1738. 4. Germanice. Nomen fraude adfictum, & Liber idem qui Zornianus 1714.

ALBERTI HALLER *Iter Hercynicum.* Gotting. 1738. 4. Aliquot plantarum rariorum hiſtorias criticas continet, & iconem Siſymbrii poſt THALIUM nemini dicti.

P. A. BOEHMER *de Caſcarilla.* Hall. 1738. 4. Diſp.

ELISABETH BLACKWELL *curious herbal.* London. 1739. 2 vol. fol. Cum maritus per triſtia fata notiſſimus, in carcere langueret, optima femina vitam ex pingendis plantis alebat, quas accipiebat a RANDIO & MILLERO. Quingentas ergo ad naturam cum charactere delineavit, & propria manu in ære aqua forti deſignavit, & coloribus vivis illuſtravit. Multæ inter eas rariſſime alias in Europa floruerunt. Sermo brevis ex MILLERO. Hoc idem Opus C. TREWIUS emendatius & auctius Noribergæ edere cœpit an. 1747. cujus nunc triginta plantæ prodierunt.

Catalogue of American trees and shrubs that will bear the Climate of England. Lond. 1739. fol. Icones plantarum Americanarum cum vivis coloribus. *

JOHANNIS AMMAN (J. C. F.) *icones & deſcriptiones ſtirpium rariorum Ruthenicarum.* Petrop. 1739. 4. Opus natum eſt ex ſiccis plantis ab HEINZELMANNO, MESSERSCHMIDIO & GMELINO ad Academiam miſſis. Hinc in characteribus nonnunquam laborat. Multa vero & rara & nova habet.

JOH. FRID. GRONOVII *flora Virginica exhibens plantas a* JOHANNE CLAYTONO *lectas.* Leid. 1739. 8. & Tom. II an. 1743. Stirpes Virginicas, partim ſimiles Europæis, partim novas rarasque in catalogum ſecundum methodum LINNÆI diſpoſuit, adſeclarum novi ſyſtematis primus, & addidit deſcriptiones ex LINNÆANIS legibus factas.

ISAACI RAND *Index horti Chelſeyani.* Lond. 1739. 8. Alphabeticus & dives nomenclator horti inter pulcherrimos eminentis.

SAMUEL TROWEL *of husbandry, gardening,* &c. London. 1739. 8. *.

JOH. EBERHARDI FERBER *Hortus Agerumenſis.* Holmiæ 1739. 8. Videtur potius JOH. ROHTMANNI quam FERBERI Pharmacopolæ Opus eſſe. Nomina cum unico ſynonymo ſecundum LINNÆI methodum diſpoſita.

J. RUD. AHLEFELD *de Fungis ex Salice naſcentibus.* ACT. ER. 1739. p. 336.

JOH. LINDER *de Venenis* a STENZELIO *auctior editus.* Lipſiæ 1739. 8. Collectio, ad plantas venenatas.

C. FRID. LOEUW *ad floram Pannonicam invitatio.* Sempron. 1739. 4. & in E. N. C. vol. V. Append. Effectum nullum habuiſſe videtur.

D. ERNSTING *de Phellandrio.* Brunsw. 1739. 4. Deſcriptio fabricæ & virium cum icone.

W. B. NEBEL *de Acmella Palatina* (varietate Bidentis). Heidelberg. 1739. 4. Diſp. Credit vires ineſſe Acmellæ, & analyſin dat.

D. KRATZ *de Onopordo.* Francof. ad Viadr. 1739. 4. Diſp.

MICH. ALBERTI *de Belladona.* Hall. Diſp. 1739. 4.

D. KIRSTEN *de Areca Indorum.* Altdorf. 1739. 4. Diſp.

ADR. van ROYEN *floræ Leidenſis prodromus.* Leid. 1740. 8. Elegantiſſimo Libro divitiæ veræ horti enumerantur, excluſis varietatibus. Rariſſimas plurimas primus aut indicavit, aut definivit. Genera & nomina LINNÆI recepit, ſed claſſes naturales ſecutus eſt: iis nomina nova, ſimplicia fecit.

JULII PONTEDERÆ *antiquitatum Latinarum Græcarumque enarrationes & emendationes præcipue ad veteris anni rationem pertinentes.* Patav. 1740 Eruditiſſimum Opus viri in Hetruſca, Oſca & antiquiſſimæ Italiæ reliquis linguis expertiſſimi. In Catonem, Varronem & Columellam emendationes plurimas profert, & nomina ab ALDO corrupta adque recentioris linguæ ſimilitudinem diſtorta, ubique reſtituit, ſic de Agricultura Romanorum multa utilia adſpergit.

MATTHIEU FABREGOU *deſcription des Plantes qui naiſſent autour de Paris.* Pariſiis 1740. 6. vol.

vol. 12. Peſſimus Librorum, hominis imperiti, & perinde temerarii: miſcentis exotica indigenis, exſcribitur TOURNEFORTIUS & VAILLANTIUS, dum uterque carpitur. Ita rudis Auctor ut v. gr. Frangulam velit vocari *Alnus prunas ferens*.

JOHANNIS FRANCISCI SEGUIER *Bibliotheca Botanica; acceſſit* OVIDII MONTALBANI *Bibliotheca Botanica*. Hag. 1740. 4. Laude certe dignus Liber, quo vis enormis continetur librorum, ad plantarum enumerationem, vires, & cultum pertinentium, decerptorum ex Regia Gallica, Sloanea, aliisque ditiſſimis Bibliothecis, quas vidit Auctor, cum per Europæ regiones varias iter faceret, ſocius SCIPIONIS MAFFEI; tum ex Diariis, catalogis RIVINI, aliorumque. Ordo alphabeticus, judicia nulla, menda, ut in magnis Operibus fit, tamen aliqua. In NEUMANNI Operibus plurima ad analyſin plantarum earumque partes reſinoſas & aquoſas definiendas pertinentia habentur.

GEDANKEN *uber das reich der Blumen*. Dreſd. 1740. 8. Auctor eſt JOH. CHRIST. BENEMANN. Theologice magis & Philologice ſcripſit, quam Botanice.

BARRERE *queſtion de Médecine, ſi la connoiſſance des Plantes eſt néceſſaire à un Médecin*. Perpignan 1740. 16. Recte monet pleraque medicamenta omnino a plantis ſumi. *

JOH. GOTTLIEB GLEDITSCH *conſideratio Epicriſeos Siegerbeckianæ*. Berolini 1740. 8. Linnæanum ſyſtema tuetur, defendit ſeminum & ſtaminum dignitatem.

ALBERTI HALLER *Iter Helveticum*. Gotting. 1740. 4. Muſci aliqui hic primum deſcribuntur; & evolvuntur ſtirpium aliquot Synonymiæ.

J. E. HEBENSTREIT *de methodo ex fructu optima*. Lipſ. 1740. 4.

CHR. GOTTL. LUDWIG *de minuendis ſpeciebus plantarum*. Lipſ. 1740. 4.

D. PLAZ *hiſtoria florum*. Lipſ. 1740. 4. Diſp.

JOH. GEORGII SIEGEBECK *vaniloquentiæ Gleditſchianæ ſpecimen*. Petropol. 1741. 4. Argumenta contra ſeminis dignitatem ſumſit a cryptogamia, a ſtolonum vi reparabili, a ſeminibus evanidis. Nomina mutata, ut Dioſeram, Oenotheram, damnat p. 50. Generum conjunctiones improbat, e. gr. Cuſcutæ cum Baſella, Cucubali cum Been, Vaccinii cum Oxycocco, Convallariæ cum Unifolio, Chamædaphnes cum Poliifolia. p. 40. *ſeqq*.

JOH. JAC. DILLENII *hiſtoria Muſcorum*. Londin. 1741. 4. Nulla pars Botanices nunc illuſtrior eſt, quam ea, quæ fuerat obſcuriſſima. Muſcorum, Lichenum & adfinium ſpecies fere 600, pleraſque indigenas, aliquas tamen Americanas, aut aliis ex terris advectas, accurate in ſpecies digeſſit, depinxit, per omnes plantæ partes, nomina omnia evolvit. An licet de opere omni laude digniſſimo addere, varietates aliquando in ſpecierum honorem conſtitui, exemplo Lichenis corniculati: a MICHELIO dubias aliquas ſtirpes repeti, deficere Lichenes ex genere ſubtiliori pulverulento.

HIERONYMI BARUFFALDI *il Canaprayo*. Bolon. 1741. 4. Poema de cultu Cannabis. *

HERBARIUM AMBOINENSE *continens plantas in ea & adjacentibus Inſulis*, opera GEORGII EBERHARDI RUMPFII *edidit & latine reddidit* JOHANNES BURMANNUS Amſtelod. fol. T. I. 1741. T. II. 1743. ſive Libri VI. Rumpfii vita habetur E. N. C Dec. II. ann. I. obſ. 21. Exemplar, in Europam miſſum, teſte J. HOTTONO, periit naufragio. Aliud, ex theſauris Societatis Indicæ acceptum, hic cum ſua verſione edit J. BURMANNUS, Synonymis & obſervationibus additis. Continet plantas Indiæ maritimæ ſive inſulanæ, calidioris quam Malabaria, hinc diverſas arbores numeroſiſſimas, ſæpe tamen charactere deſtitutas, Palmas, Coccos, Sagu, Manga, Mangoſtan, pomiferas Indicas omnes: tum Aromata, Caryophyllos, Nucem moſchatam, Culilavam, Cajeputi, Colubrinum, Tamarindos: arbores conſpicuo flore, Corallodendra: arbores lactiferas, inter quas venenata illa Macaſſarica; arbores alias miſcellas, inter quas Ebenus. Tum frutices, inter quas Arundines Indicæ ſunt. Reliqua exſpectamus.

PIERRE BARRERE *Eſſai ſur l'hiſtoire naturelle de la France Equinoxiale*. Pariſiis 1741. 12. Enumeratio plantarum hoc utili Libello continetur, inter quas Ypecacoanha, Simarouba, Mechoacanna, & aliæ medicatæ ſunt. Promittit majus Opus cum iconibus.

MAGNI OLAI NORDENBERG *kort anledning huru gräswaxten ook mulbetet kan förbättras*, &c. Stokholm. 1741. 4. Serotina damnat paſcua, commendat diviſionem pratorum, ut alternatim & requieſcant plantæ, & radices convaleſcant. Vinum ex Rubo Idæo caſu detectum, valde laudat, & cultum hujus Rubi commendat Civibus.

F. E. BRUKMANN *Centuria* Epiſtolarum I. Brunſvic. 1741. 4. Huc pertinent Epiſtolæ ad DILLENIUM, ad GRONOVIUM, ad LINNÆUM, ad me, quibus in Pinacem C B. animadverſiones, & Muſci aliqui deſcribuntur: porro itineris Hungarici deſcriptio & aliqua alia ſparſa.

Die Tulpe zum ruhm ihres ſchöpfers beſchrieben. Dreſd. 1741. 8. Simile priori BENEMANNI Opuſculum.

LAUR. HEISTER *Animadverſiones in methodum Linnæanam.* Helmſt. 1741. 4. Diſp.

EJUSDEM *de nominum mutatione noxia.* ibid. Diſp.

EJUSDEM *de Aurantiis.* ibid. Ad Methodum pleraque pertinent. Diſp.

JOH. GESNER *de Vegetabilibus.* Tiguri 1740. & 1741. 4. recuſa eſt an. 1743. Leidæ 8.

Dictionaire univerſel du Commerce ex editione Genevenſi 1742. fol. 4. vol. Egregia ad uſus œconomicos pertinentia hic habentur, & multa, quæ ſpectant ad Indiæ plantas, communicata a Cl. GARCINO.

MARCI MAPPI *Catalogus plantarum Alſaticarum.* Edidit EHRMANNUS. Argentor. 1742. 4. Plantæ multæ, etiam rariores, cum paucis iconibus, varietates plurimæ, nomina Tournefortiana, ordo alphabeticus. Opus, etſi poſthumum, ſatis tamen perfectum.

ALB. HALLER *enumeratio plantarum indigenarum Helvetiæ.* Gotting. 1742. fol. In nulla regione hactenus idem numerus ſtirpium repertus eſt. Sed non novi ſolum, ſed & monui in præf. idem mihi, quod omnibus aliis ſyſtematum Auctoribus, accidiſſe, ut & omittant multa, & de multis loqui cogantur, quæ non perſpexerint. Confer PHIL. TRANS. n. 468.

HANS EGEDE *gamle Grönlands nye perluſtration.* Hafniæ 1742. 4. Continet etiam icones aliquas plantarum indigenarum.

C. GOTTL. LUDWIG *Inſtitutiones regni vegetabilis.* Lipſ. 1742. 8. Egregium Opus, parte prima agit de methodo, altera deſcribit œconomiam vegetabilem, de germine, vi ſeminali, celluloſa tela, vaſis retifoliorum, & præclara multa & nova habet.

JOHN TENNENT *Epiſtle to* RICHARD MEAD *concerning the efficacy of ſeneca ſnackeroot.* Edinburg. 1742. 8. Polygalæ ſpeciem, a ſylvicolis Indis Seneka dictis, ad morſum Viperæ caudiſonæ laudatam ad peripneumoniæ, pleuritidis & podagræ curationem tranſtulit, ea felicitate, ut imitati Galli ſimilem fere in noſtrate Polygala ad pleuritidem virtutem detexerint.

J. G. GLEDITSCH *de methodo Botanica.* Francof. Oder. 1742. 4. & Lipſ. 1742. 4. LINNÆUM ſequitur.

D. KOENIG *de Lamio Plinii.* Argentor. 1742. 4. cum icone Meliſſophylli.

Lettre ſur les arbres des Indes qui portent la Toile. TREVOUX 1742. p. 978.

FR. MAR. MAZZUOLI *de Coralliorum natura & Fungorum origine*, diſſertationem an. 1742. in *Opuſcoli ſcientifichi* edidit, recuſam *in memorie di Lucca.*

PHIL. CONR. FABRICII *primitiæ floræ Butisbacenſis.* Wetzlar. 1743. 8. Continet ſupplementum ad floram Gieſſenſem DILLENII, deinde deſcriptiones plantarum quarundam rariorum, maxime ex genere cryptogamiæ, inter quas BUXBAUMIA: denique ſubtiles animadverſiones in characteres DILLENII & LINNÆI.

J. G. GLEDISCH *de Fuco ſubgloboſo molli.* Berolini 1743. 4.

VINCENTII LAGUSII *Erbario Italo Siciliano di mottiſſime Piante.* Palermo 1743. SEG. *

Die Roſe zum rhum des Schöpfers beſchrieben. Lipſ. 1743. 8. Ejuſdem Auctoris, qui de Tulipa ſcripſit.

JOHANNIS BROWALL *epicriſeos Siegesbeckianæ examen.* Leid. 1743. 8. Defendit LINNÆUM, genera ſubordinata Siegesbeckiana adgreditur.

C. LINNÆI *de utilitate peregrinationis per patriam.* Eodem anno ibidem recuſa eſt.

EJUSDEM *de Betula nana Suecorum.* Upſal. 1743. 4. cum icone. Diſp.

J. BAPTISTÆ MORANDI *hiſtoria botanographica ſtirpium atque herbarum.* Mediolan. 1744. fol. Pictor, qui tamen plantas amavit, vimque magnam in ſuos hortos collegit, dedit hic icones novas, ſed parvas, neque optimas ſtirpium officinalium 600. diſpoſitas in BOERHAVII ordinem.

J. CHRIST. RIEGER *hiſtoria naturalium & artefactorum.* Hagæ 1744. 4. 2. vol. ad Litteram C. in plantis parcior fuit.

D. Le MONNIER *obſervationes* editæ cum CASSINI *Méridienne de l'Obſervatoire de Paris.* Pariſ. 1744. 4. continet plantas Bituricenſis Agri, montium Arverniæ, & Ruſcinonenſis Comitatus, cum obſervationibus Botanicis.

P. CHARLEVOIX ad tomum II. *hiſtoriæ Americæ ſeptentrionalis* icones & deſcriptiones ſtirpium 98. addidit, quarum pleræque ex CORNUTO ſumtæ ſunt, &c. D. CATESBY. Prodiit Pariſ. 1744. 4.

CAROLI AUGUSTI a BERGEN *Catalogus ſtirpium quas complectitur hortus medicus Academiæ Via-*

Viadrinæ. Francoſ. Viadr. 1744. 4. Nomina ex meo Opere & LINNÆO. Obſervationes ad characteres pertinentes paſſim adſperſæ.

SEYFFERT *de Fungis.* Jenæ 1744. 4. Habet meas diviſiones, & mea genera, cum aliis nominibus, nullibi me citato.

LECHE *primitiæ floræ Scanicæ.* Leradin. 1744. 4. Continet multas-ſtirpes, ab Auctore primum in Suecico ſolo lectas cum LINNÆANIS nominibus.

EBERHARD ROSEN *de Cortice Peruviano.* Londini 1744. 4. Diſp.

C. LINNÆI *de Peloria* (mira nempe mutatione Linariæ vulgatiſſimæ in aliud toto flore diverſum genus). Upſal. 1744. 4. Diſp.

LIBERATI SABBATI *ſynopſis plantarum quæ in ſolo Romano luxuriantur.* Rom. 1745. 4. *. Superſtitioſus, methodo Tournefortiana uſus, plantas depinxit vulgares, exoticas pro Romanis dedit.

JOH. FR. SEGUIER *Plantæ Veronenſes.* Veron. 1745. 8. 2. vol Cum ibi dudum vivat vir Cl. in Montem Baldum & beatum Agrum Veronenſem excurrit frequenter, collegit ſtirpes, ordinavit ſecundum methodum JULII PONTEDERÆ, figuras rariorum addidit. Adjecit indicem ſtirpium dubiarum: alterum Calceolarianum, ultimo appendicem ad Bibliothecam ſuam.

Traité de la culture des Pêches. Pariſiis. 1745. 12. Laudem meretur a ſtyli elegantia, a conſiliorum fide.

JACOBI PARSONS *microſcopical theatre of ſeeds.* Lond. 1745. 4. Semina officinalium ſtirpium per microſcopium picta, modice augens. Bona paſſim aliqua, ut capſulæ balſamiferæ in gymnodiſpermis, fructificatio Filicis, &c.

CAROLI LINNÆI *Oelandska ock Gothländska Reſa.* Stokholm. 1745. 8. Plantas primo tinctorias, & ad œconomiam utiles, deinde etiam alias raras, denique omnes obvias fere deſcripſit, ut floram patriæ perficeret.

EJUSDEM *Corallia Balthica.* Diſp. Upſal 1745. 4. Diſp.

EJUSDEM *de Ficu ejuſque fecundatione per Culices.* ibid. Diſp.

EJUSDEM *hortus Upſalienſis.* ibid. Diſp.

EJUSDEM *Paſſi flora.* ibid. Diſp.

EJUSDEM *Acroſtichum.* ibid. Diſp.

ARNOLD FRIDERICH von HARTENFELS *Gartenſaal.* Francof. 1745. 8. Auctor neque Hortulanus, neque Botanicus, dedit tamen catalogos plantarum bulboſarum, tuberoſarum, fibroſarum, perennium, annuarum, culinariarum, coronariarum, cum cultu. Rariores miſcet aliquas an veras? Caryophyllum aromaticum, arborem meloniferam, cucumiferam. Experimenta fere ex aliis, neque ſatis fida.

JULII BERNH. von ROHR *Phytotheologia.* 1745. 8. editio II. nam priorem ignoro. Collectio utilitatum œconomicarum, & medicarum, ex itinerum Scriptoribus aliiſque.

JULII HERCULIS MULLER *catalogus plantarum horti ſui.* Ulm. 1745. 8. Nomina plurima vitioſa.

ALBERTI HALLER *de Allii genere naturali.* Gotting. 1745. 4. Allium officinarum eſſe ſtaminibus alterne ſemitrifidis: idem ſæpe in Cepa vulgari reperiri, non ergo ſeparari poſſe tria genera Allii, Porri, & Cepæ.

In POCOCKII *hiſtoria Orientis*, Londini 1745. fol. plurimæ arbores & plantæ ab EHRETO delineatæ reperiuntur.

De MILHAU in *trois diſſertations* editis Monſpel. 1746. deſcripſit florem Cacao, aliter quam TOURNEFORTIUS.

De RATTE ibid. in *Artis Societates* explicavit velox Aloes incrementum.

D'ARDENNES *Traité des Renoncules.* Pariſ. 1746. 8. cultum & hortenſium varietatum hiſtoriam dedit.

B. de MONTFAUCON Diſſ. *ſopra la pianta dinominata papiro*, recuſa eſt ſeorſim. Venet. 1746. 4.

J. BLACKSTONE *ſpecimen Botanicum, quo plantarum plurium rariorum Angliæ indigenarum loci natales illuſtrantur.* Lond. 1746. 8. Continet plantas in ſynopſi Rajana omiſſas, fere ex genere cryptogamio.

JOHN MARTYN in ſua editione Georgicorum Virgilii. Londini 1746. 8. & eruditum, & Botanicum commentarium adjecit, & in iſto plantas Virgilianas declarare, iconibus illuſtrare, operas agricultorias exponere adniſus eſt.

D. STEVENSON *gentlemans gardeners director.* Lond. 1746. 8. Cultum arborum, olerum florumque dat.

PEHR

Pehr Kalm *Wäſtgötha ock Bahusländska Reſa*. Stokholm. 1746. 8. Auctor, nunc Profeſſor Oeconomiæ Aboenſis, plura jam itinera Botanica ſuſcepit, & nunc ſe ad Canadenſe iter præparat: Idem Peloniam invenit. Hic plantas itineris ſui an. 1745. facti recenſet, vires addit medicas, tinctorias, ad alenda armenta, deſcriptiones nullas.

Michaelis Matthiæ Ludolf *Catalogus plantarum Berolini demonſtratarum*. Berolin. 1746. 8. Plantas horti Regii, & aliorum Berolini florentium habet. Nomina Tournefortiana, ordo alphabeticus. Subjuncta Diſſertatio de methodo, in qua ſexum & cotyledones rejicit.

Vom Kornregen. Tiguri 1746. 4. Eſt explciatio phyſica miraculoſæ, ut videbatur, pluviæ frumenti. Erant denudatæ radices Chelidonii minoris, cujus icon adjecta eſt.

Leinker *de Simarouba*. Helmſt. 1746. 4. Diſp.

Car. Linnæi *ſponſalia plantarum*. Upſal. 1746. 4. Diſp.

Whalther *de Silphio*. Lipſ. 1746. 4.

De Elsholzii Iconibus & plantis ſiccis, aliiſque M. S. & ſtirpibus Bibliothecæ Berolinenſis videatur J. C. W. Moehsen in epiſtola. Berol. 1746. 4.

J. Georg. Gmelin *floræ Sibiricæ* T. I. Petrop. 1747. 4. Ex ampliſſimo itinerum Botanicorum, quæ unquam facta ſunt, decenni, in novas, & a nemine ſcrutatas regiones ſuſcepto, comitibus Pictoribus, & ſodalibus Botanices gnaris, inprimis Stoellero & Martinio, Opus natum eſt primi ordinis, cujus hæc quinta fere pars eſt. Continet ſtirpes ordine Royeniano, cum deſcriptionibus, & ſynonymorum excuſſione, & rariorum iconibus pulcherrime pictis. Non alibi plus novi reperitur.

Caroli Linnæi *Wâſtgöta Reſa*. Stokholm. 1747. 8. Simile priori iter, cum plantarum etiam, obſervationibus & icone Zoſteræ.

Ejusdem *flora Ceylanica*, de qua alibi.

Ejusdem *nova plantarum genera*, partim nata ex Ceylanicis, partim ex aliis, aliqua tamen etiam communicata a Gmelino, D. de Sauvages, aliis. in Diſp. 1747. 4.

Thomæ Short *Medicina Britannica*. Londin. 1747. 8. Catalogus ſtirpium officinalium cum collectione virium.

Christ. Lud. Roloff *Index plantarum quæ continentur in horto Krauſiano*. Berolin. 1747. 8. Plantarum alphabetica recenſio cum iconibus rariorum.

Christ. Lud. Willig *Obſervationes Botanico-medicæ*. Gotting. 1747. 4. Lichenis agrici ſpecies nova, & de Myrrhide tuberoſa obſervationes, & alia ad characteres pertinentia diligenter notata.

D. Heinze *de Muſcorum notis & ſalubritate*. Gotting. 1747. 4. Diſp.

P. C. Fabricii *Sciagraphia hiſtoriæ naturalis Butisbaci*. Wezlar. 1747. 8. Adjecit obſervationes, inter quas flos Charæ deſcribitur.

Waitmill *Kalendarium univerſale*. London. 1747. 8. Opera hortenſia ſecundum menſes deſcripta.

Tobiæ Conrad Hoppe *bericht von den Erdapfeln*. Wolfenbuttel. 1747. 4. Hiſtoria Solani tuberoſi.

Ever. Jac. van Wachendorff *horti Ultrajectini index*. Ultraject. 1747. 8. Plus in Libro eſt quam promittebat titulus, plenum nempe novum ſyſtema Botanicum, cujus claſſes ex ſexu, ex ratione ſtaminum ad petala, ex ſitu floris in fructu vel ſuper fructum, ex numero ſtaminum, ex naturalibus tribubus collectæ ſunt, ut interim petalorum minor, quam vulgo, habita ſit ratio. Genera & ſpecies pleræque ex Linnæo.

D. Guettard *obſervations ſur les Plantes*. Pariſiis 1747. 12. 2. vol. Catalogum plantarum Stampenſium D. Descurain, Aurelianenſium D. Chambrai, & Gallicarum ex variis Provinciis Galliæ, proprio labore lectarum tradit. Pilos prioribus diligentius rimatus, ex iis, varie ramoſis, aut figuratis, claſſium ordines minores conſtituere ſuſcepit.

Ernest Gottlob Bose *de nodis plantarum*. Lipſ. 1747. Diſſ.

J. V. W. (van Wyk) *Vertoog, betreffende ongemeene ſchadelyke planten*. Roterdam 1747. 8.

Beſchreibung hiſtoriſcher und natürlicher Merkwürdigheiten der Landtſchafft Baſel. Erſtes ſtük. Baſil. 1748. 8. Continet vitioſum catalogum plantarum Montis Muteti.

Mark Catesby *Appendix to the natural hiſtory of Carolina*. London. 1748. fol. Viginti ſunt plantæ, quarum plures Londini in hortis curioſorum floruerunt, interque eas nobiliſſima Ginſeng, tum Stewardia, Meadia, aliæque.

Caroli Linnæi *Hortus Upſalienſis exhibens plantas exoticas horto Upſalienſi a ſeſe illatas ab anno* 1742. *ad* 1748. Stokholm 1748. 8. Multæ plantæ hic primum determinantur, mul-

tæ ex prioribus mutantur & in ſpeciebus, & in nominibus ſpecificis.

CASIMIRI CHRISTOPHORI SCHMIEDEL *Icones plantarum & analyſes partium æri inciſæ, adjectis indicibus nominum, figurarum explicationibus, & brevibus animadverſionibus.* Noriberg. 1748. fol. Tres tabulas vidi, perpulchras, cum ditiſſima omnino partium fructificationis anatome, & egregiis iconibus.

C. J. TREWII *icones poſthumæ Geſnerianæ.* Noriberg. 1748. fol. Ducentæ & 16. Icones jam ligno inſulptæ fuerunt; eos ligneos typos redemit vir ILL. & edidit, nihil cedentes reliquis Geſneri operibus. Spes eſt, etiam reliquas figuras, quæ vel in ligno delineatæ fuerant, vel in charta deſcriptæ, hujus præſtantiſſimi viri cura prodituras.

JOHANNIS MICHAELIS SELIGMANN *Nahrungsgefaeſſe an den Blættern der Baüme nach ihrer unterſchiedlichen austheilung und zuſammenfügung abgedruckt.* Noriberg. 1748. fol. Sceleta ſunt foliorum ex diverſis arboribus, per macerationem parata. Præfationis loco hiſtoriam hujus artificii pro ſua eruditione præmiſit C. J. TREWIUS.

CANDIDO LECTORI ALBERTUS HALLER,

S.

HAec VII. pars, qua anatomici Auctores continentur, fuſior eſt omnino reliquis. Sed veniam me impetraturum ſpes eſt, cum æquum videatur in eo ſtudio me paulum luxuriaſſe, in quo maximam partem vitæ meæ trivi. Et ne ſic quidem permiſi mihi, ut vel ea ſcripta omnia reciperem, quæ in mea Bibliotheca ſunt: omiſi Diſputationes, quarum immenſa vis in Germania prodiit, neque exigua in Gallia Belgioque, & ſelegi, quantum licuit eas, quæ plus habere utilitatis viderentur. In ordine mihi aliquam libertatem indulſi. De Theoria nempe Medica Partem primam, qua Phyſiologia continetur, evulſam ad Anatomen tranſtuli, quod ea ratio videretur & analogiæ ſtudiorum convenire, & mihi magni laboris faceret compendium. In Theoreticis ſcriptis, de Anima, ejus ſede, imperio, aliiſque, jam pene metaphyſicis, breviſſimus fui. Repetitiones omnino non potui evitare, cum & Auctores ipſi uno Libro de multis Anatomes partibus dixerint, & ita me juſſerit ordo BOERHAAVII. Humorum in corpore humano hiſtoriam adjeci organis, in quibus parantur.

Dedi die 25. Octobris 1748.

ME-

METHODI
STUDII MEDICI
PARS VII.

Conſilia Anatomica.

MEdicus, prædictis cognitionibus imbutus, inſtructus eſt iis dotibus, quæ in ipſo requiruntur, ut poſſit cum fructu ſuum proprium ſtudium aggredi. Dixi jam antea, quid ipſum ex mathematicis meris ſcire oporteat, tum quid ex phyſico-mathematicis, tum ex phyſicis ipſis, tum poſtea, quid ſciendum ſit ex illis, quæ materia medica præſcribit ex tribus claſſibus, & quo ordine ſe inſtruere hac diſciplina debeat. Verum hactenus de ſtudio medico nihil dixi, nam ea, quæ recenſuimus, æque pertinent ad Philoſophum, quam ad Medicum. Nunc ipſum ſtudium medicum, ſtricte dictum, dicendum eſt, quod tironem eo deducit, ut ſciat, quid ſit corpus humanum, quo modo conſtructum ſit, quid & quomodo agat, quando exorbitet in actionibus ſuis, quibus remediis inſtructum corpus pergat agere, quibus modis deſtruatur. In hac parte artis medicæ requiritur, ut ſciamus, quid diſcendum habeat Medicus, & quo ordine diſcere debeat. Itaque indicandum eſt:

1. Quomodo labore facillimo
2. Impenſis minimis
3. Tempore minimo
4. Cum maximis memoriæ ſublevamentis, ſcitu neceſſaria abſolvere poſſit Medicus.

Quicunque has omnes dictas perpendit conditiones, & ad omnia, quæ in medicina ſe offerunt, cognoſcenda attendit, videbit facile, primum omnium, quæ diſcere debet, eſſe anatomen. Hanc magnus RIOLANUS vocabulo optimo *Anthropographiam* vocat; nam *anatome* tantum *diſſectionem* ſignificat, nos autem quærimus proprie ſic dictam ἀνθρωπογραφίαν, hoc eſt, deſcriptionem hominis ſeu corporis humani, quæ per ἀνατομὴν innoteſcit. Vocari quoque poſſet jure merito ἀνθρωποσωματολογία, hoc eſt, *ſermo de corpore humano* ſeu *de corporis humani fabrica*, uti etiam magnus VESALIUS ſuum Librum inſcripſit, quem vocat *corporis humani fabricam.*

Omnes enim Medici fere conveniunt, incipiendum eſſe ſtudium medicum proprie dictum ab illa ſcientia, ſine qua nihil poteſt Medicus, & omnia tantum tu-

multuarie agit. Reperiuntur equidem, qui contrarium dicant, ſed eorum ab eruditioribus exploditur ubique ſententia; nec igitur argumenta, quibus ſententiam noſtram confirmare poſſumus, afferemus, cum ſatis per ſe pateat veritas.

Per *Anthropographiam* intelligimus deſcriptionem materiæ, figuræ, ſtructuræ, nexûs illarum partium, quæ corpus humanum vivum conſtituunt, quantum manu artificioſa, ipſi oculo exercitato exponi poſſunt.

Dico, quantum artificioſa manus hæc omnia ipſi oculo in corpore exponit; non ergo, quæ per ratiocinia indagat, ſed quæ diſſecando corpus artificioſe, oculo partes detegendas ita præbet ut deſcribi poſſint. Hoc nobis eſt ſtudium anatomicum; & de eo ſtudio nunc dabimus conſilia, quo modo adquiri poſſit, quod certe non niſi multa lectione & magna meditatione fit.

Vel detegit illa artificioſa ſectio partes in toto corpore firmas, & cohærentes, quæ vocabulo uſu recepto nunc vocantur ſolidæ, invenitve partes, quas magnus HIPPOCRATES τὰ ἴσχοντα, hoc eſt, *continentia*, id eſt *partes continentes & coercentes* vocavit. Vel in noſtro corpore deteguntur per anatomiam partes fluidæ, quæ vocantur Latinis *humores*, & hodie vocabulo minus Romano, *liquida* ſeu *fluida*, & HIPPOCRATI τὰ ἐνισχόμενα, ut optime FOESIUS emendavit, id eſt, *intus contenta*. Hiſce addidit idem HIPPOCRATES τὸ ἐνορμοῦν, ſeu *impetum faciens*. Nos autem credimus HIPPOCRATEM (*a*) intellexiſſe impetum, quem facit mens, quum aliqua pars movetur. Ita, quum movetur digitus, requiritur motus ſolidorum & fluidorum, (nempe ut fluida copioſius in vaſa fluant), & ſimul mentis directio, qua moveantur ſolida & fluida. Id vero in hac actione, quod nobis ignotum eſt, & quod mens non mechanice, ſed incognita ratione in ſolida noſtra & fluida agit, credo HIPPOCRATEM intellexiſſe per τὸ ἐνορμοῦν. Neque enim noverat ſpiritus animales, ſed ὁρμὴ ſignificat *impetum cum deſiderio*, qualem etiam habet mens, quando partes corporis noſtri movet.

Anatome ipſa dividitur in duas partes.

1. In partes ſolidas (recepto nunc, ſed minus apto vocabulo, fluidorum enim partes etiam ſunt ſolidæ) dictas: firmæ vocantur Latinis, & hæ ſunt partes *continentes*.

2. In reliqua *contenta*, quæ intra hæc vaſa ſunt. Si nunc velimus etiam cum Scholaſticis addere τὸ ἐνορμοῦν, habebimus liquidum tenuiſſimum totius corporis, id eſt ſpiritus animales.

Ergo tota anatomia pro diverſitate harum duarum partium detectarum, etiam ſe ipſam diſtribuit. Conſilia igitur circa hoc ſtudium erunt, quo modo diſcamus cognoſcere τὰ ἴσχοντα, tunc quo modo τὰ ἐνισχόμενα, & apud quos Auctores ea quam facillime diſcantur.

Prima ergo anatomiæ pars detegit ſectione, deſcribit verbis, materiam, figuram, ſtructuram, nexum partium firmarum, quæ ad conſtitutionem hujus corporis concurrunt. Invenitur ergo primo in his partibus materies. Per *materiem* intelligimus omnes partes, quæ concurrunt ad conſtituendam unam firmam partem corporis, ſenſibus detectam. Hæc materies nondum ab anatomicis deſcripta eſt. Quan-

(*a*) Locus exſtat in Libro ſpurio, nempe *ſexto Epidemicorum* Sect. 8. aph. 19. ed. Foeſ. Graves autem ſunt rationes, quæ non ſuadeant τὰ ὁρμῶντα aliter intelligere quam de ſpiritibus. Nam & GALENUS ita ſumſit, adeo propior Hippocrati, & ARETÆUS ſimillima loca habet, in quibus ςερεὰ & πνεύματα manifeſto Hippocraticis vocibus ſubſtituuntur. Vide FOESII dictum commentarium ad Epidemicos loc citato; tum in *Oeconomia* ad vocem ἴσχοντα, & adde *plurali* numero ὁρμῶντα de voluntate non poſſe dici; ut quidem ἐνορμῶν paulo probabilius liceret ſumere.

Quando enim *muſculum* deſcribunt, dicunt corpus eſſe hoc dato modo apparens, conſtans arteriis, venis, nervis. Verum ſi nunc rogem, quid *arteria* ſit, dicunt eſſe corpus conſtans membrana inflexa cavum conicum formante. Sed rogo iterum; quid eſt illa membrana? & ſi eadem ratione pergam quærere, pervenio ad ultimam ſimpliciſſimam partem hunc muſculum conſtituentem, quam cognoſcere deberem, ſed nullibi deſcriptam invenio ab anatomicis. Anatomici vero de his ultimis minime ſolliciti, quando arteriam deſcribunt, non membranam ſimplicem, ſed vas conſtans ex membrana aliis vaſis conflata deſcribunt, & hinc erraruunt, quando materiam deſcripſerunt. Aliud dabo exemplum in ſimpliciſſimo corpore; rogo anatomicos, quid ſit *os*? dicunt os eſſe corpus duriſſimum, firmiſſimum, ad ſuſtinendum corpus ipſum factum. Si nunc rogo, quænam *eſt oſſis materies*? dicunt, ſi os per chemiam examinetur, dat aquam, ſalem, oleum, terram, hanc adeo materiem oſſis eſſe. Sed certe errant quam maxime, nam docemur in cœmeteriis oſſa ſole exſiccata, pluvia humectata, ſole iterum exſiccata, rore iterum humectata, tumque vento & ſole iterum exſiccata, tamen adhuc oſſa eſſe. Si tunc chemici velint ex hujuſmodi multiplici aeris ævique labore præparatis oſſibus educere ſalia & oleum, non poſſunt, ſed materies manet fixa, omni ſale & oleo privata, & tamen os adhuc erat integrum. Ergo patet, quid ſit materies oſſis, terra nempe, quam anatomici nunquam curarunt. Alterum exemplum eſt, ſi rogaverim anatomicos, quid eſt *vas*, dicunt, membranam eſſe ſic involutam, ut canalem conicum formet, & ſic faciat vas arterioſum. Tunc rogo, quid eſt *membrana*? debent dicere rogati, eſſe texturam vaſorum plurimorum arterioſorum, venoſorum, &c. quæ liquida ferunt, & transſudant humores, & iterum forſan aliorum adhuc vaſorum quidem, quod ignoro. Ut ſciamus ergo materiam membranæ, debeo tollere omne fluidum, & patet, materiem membranæ iterum terram eſſe, æque ac in oſſe.

Dixi in definitione, figuram etiam debere deſcribi, & in hoc unus BELLINUS ex ſola conſideratione arteriæ plus perfecit, quam reliqui anatomici ſua deſcriptione.

Sed *ſtructura* etiam examinanda eſt, quæ eſt accommodatio materiæ. Nam figura eſt tantum ſuperficiei definitio, ſed ſtructura eſt compoſitio. Hoc etiam per ſolum MALPIGHIUM & RUYSCHIUM deſcriptum eſt, quod ſuo loco dicemus.

Nexus etiam eſt conſiderandus, quod iterum multum facit.

Nunc operam dedi meditatus, ut conſilia darem fidelia, ex quibus diſcerent tirones, apud quos Auctores anatomiam invenire poſſint; & ſi audeam jactare, ſupplebo hic quosdam Auctorum defectus.

Ut ordine procedam, revocandum eſt animo, me nuperrime de dirigendo ſtudio anatomico dixiſſe, oportere omnium primo examinare partium firmarum naturam; nunc conſilia dabo, quo modo hoc peragendum ſit.

Ut addiſcat tiro quam feliciſſime harum firmarum partium totam naturam, oportet ut prius cognoſcat illas partes, ex quibus minimis omnes componuntur majores, & in quas rurſus reſolvuntur corpora. Diſputatio acerrima certe hic eſt, neque unquam lis adhuc compoſita fuit, quænam ſint elementa corporum, ex quibus corpora conflarentur. Per *elementum* etiam intelligimus partis cujuſcunque firmam originem & ſtamina. Illa, inquam, firma immutabilia quibus tanquam rerum natura perſiſtit, prima exordia, primas particulas, quæ ſua aggregatione corpora conſtituunt, vocamus elementa rerum. Sunt ergo quædam partes primæ minimæ, quæ noſtras partes firmas conſtituunt, nam pars ſenſibilis nobis in corpore non eſt unica pars, ſed plures aggregatæ partes; has ergo cognoſcere debemus, ut naturam partis cognoſcamus.

SECTIO I.

De ſolidis partibus.

HÆ partes ſunt corpuſcula exigua, ſatis inter ſe ſimilia, ſimpliciſſima, terreſtria, ex fluidis humoribus advectis ad ſingula loca ſecreta, & adpoſita cunctis partibus, & hæc ſunt prima elementa, ex quibus hoc noſtrum corpus fit. Si rogetur, quænam ſint *ultima ſtamina* minimarum partium noſtrarum; dicemus corpora eſſe exigua, & hoc clare demonſtratur apud anatomicos, nam maxima pars corporis fit ex vaſis, vaſa fiunt ex membranis, quæ involutæ faciunt cavum; hæ etiam membranæ fiunt iterum ex vaſis, quæ vaſa membranam conſtituentia iterum conſtant membranis, hæc iterum ex vaſis; donec ad ultimum vas perveniamus, quod habet membranam, non ex vaſis jam amplius (aliter enim non eſſet ultimum vas), ſed ex fibris compoſitam, quæ ergo fibræ, ultimam membranam conſtituentes, non ſunt cavæ, aliter eſſent vaſa, ſed mera filamenta ſolida (*a*). Hæ vero fibræ (*b*) conſtant ex meris partibus ſolidis minimis, exiguis, &c. Ultimæ ergo partes

(*a*) Non neceſſe eſt fuſe hic repetere quæ alibi dixi de membranarum compoſitione. Eæ certe neque omnes, neque ſola vaſa, habent, ex quibus componantur. In Arachnoidea membrana, adeo magna, quæ poſt duram Membranam longiſſima ſit in corpore humano, vaſa nulla demonſtrata ſunt. Deinde membranæ veræ, quæ vaſa habent, pinguntur & percurruntur vaſis, non conſtant. Maceratio vero, analogia cum membranis per morbos natis, ſimilitudo cum laminis celluloſis, demonſtrant membranas ex brevibus filis celluloſis fieri, in ſe invicem ſtipatis, atque ſe comprehendentibus, ſive nunc præterea vaſa ad membranas conſtituendas accedant ſive ſecus. Vide noſtros commentarios in *Inſt. Boerh.* n. CCCCXXXIX. CCCI. &c. & DAVIDIS CHRISTOPHORI SCHOBINGERI Diſſ. *de telæ celluloſæ dignitate.* Gotting. 1748. 4. & video nunc ex CL. ROGAAR Diſſ. *de nutritione* eandem mentem eſſe B. S. ALBINO.

(*b*) Fibram veteribus ſatis neglectam & ſub ipſa ſimplicitate ſua latentem FRANCISCUS GLISSONIUS primus contemplatus eſt, & de fibra ejuſque natura animali irritabili in L. *de Ventriculo & inteſtinis* dixit.

Deinde LAURENTIUS BELLINUS L. de *contractione naturali* præter vim irritabilem, per experimenta cognitam, etiam hypotheſin de fibræ fabrica mechanica pro ea vi explicanda propoſuit. Eum virum plerique recentiorum imitati ſunt.

JOHANNES QUINCY in III. *Eſſay*, qui prodiit cum commentario in tranſpirationem Sanctorii, fere ſequitur BELLINUM.

De fibris earumque intervallis & ex nervis origine etiam conjecturam adfert GUILIELMUS COLE.

J. DOMIN. SANTORINUS in Opere *de ſtructura, & motu fibræ* & in Tractatu *de nutritione*, Venet. 1705. 8. Fibram omnem habuit pro vaſe nerveo minimo, & ejus fabricam fere Belliniano more contemplatus eſt.

GEORGIUS BAGLIVUS in L. *de fibra motrice & morboſa*, Rom. 1702. Ultrajecti 1703. 8. edito, fibras membranæ duræ & muſculorum inprimis conſiderat.

HERMANNUS BOERHAVE de fibra mere terrea, cum glutine aqueo & oleoſo, ejuſque compoſitione in vaſa & membranas & rigeſcentia ſucceſſiva, theoriam novam & in hoc noſtro opere propoſuit, & in aphoriſmis. Eum Cl. a SWIETEN & plurimi recentiorum ſecuti ſunt.

GEORGIUS CHEYNE de *fibræ natura ejuſque laxæ morbis.* Londin. 1725. 8.

CL. WEISS de *diſcrimine motus elaſtici & vitalis fibrarum.* Altdorf. 1735. Diſſ.

JOH. de GORTER in *Exercitatione de motu vitali.* Amſtelodam. 1737. 4. ſtamen ſive fibram primigeniam deſcribit, ejuſque vim contractilem diſtractioni muſculoſæ oppoſitam, unde omnis in corpore humano alterna motuum ſeries & perpetuitas in motu oriatur.

HIERONYMUS DAVID GAUBIUS in Diſſ. Inaug. de *ſolidis corporis humani partibus*, Leidæ 1725.

tes noſtrorum ſolidorum particulæ valde exiguæ ſunt, quod erat demonſtrandum. Sed præterea hæ partes ſunt inter ſe *ſatis ſimiles*, nam certe examinavi per ignem chemicum ultimum ſolidum omnium fere animalium, & conſtitit, ſi os omni membrana ſua, omni liquido ſuo orbatum fuiſſet, idemque tam diu coqueretur in aqua donec aqua tandem adfuſa æque clara & inſipida inde rediret, tunc ſemper fibras ſolidas ſibi ubique ſimiles remanere. Idem etiam verum erat de aliis partibus, v. gr. ſumo muſculi unciam unam, & coquo in aqua, & coquendo repeto, tam diu addendo nempe continuo novam aquam, priori adfuſa, donec ebulliens cum muſculo aqua, æque inſipida, & pellucida inde redeat, tunc certe ſuperſunt fibræ vaſorum, ſed omni materie in aqua ſolubili privatæ.

Neque hoc tantum verum eſt, ſed maxima mutatione, quæ in natura contingere poteſt, ad eamdem ſimplicitatem omnia ſolida redeunt. Quando muſculum comburo, non deſtruuntur hæ fibræ, ſed rectæ & extenſæ manent quaſi integræ, & ubique in una parte & in omnibus eædem ſunt. Nam & ex oſſe, & ex arteria, vena, muſculo, pilo capitis, &c. ubique eædem fibræ habentur, eamdemque præbent in conſpectu materiem. Adeoque id, quod noſtro corpori firmitatem dat, fere ubique idem eſt. Hoc mirum videbitur iis, qui putarunt ſingulæ parti corporis humani adeſſe ſingularem firmitatem, ſeu ſingularem materiem pro ſingulari firmitate danda. Verum & ratio & experimentum nobiſcum pugnant. Si ipſum embryonem iiſdem experimentis ſubjeceris, arteriæ ejus ipſæ fibras dabunt, & membranæ uſtæ eadem elementa demonſtrabunt, quæ membranæ in adulto, & ex omni denique parte, utcunque diverſa, eadem ſemper habetur materies, ſive in adulto, ſive in embryone fuerit. Ergo id, quod maximum & firmiſſimum eſt in corpore, conſtituitur ex eadem materie, ex qua id fit, quod in corpore minime firmum eſt; nam membrana ex vaſis lymphaticis conſtans, eſt ex eadem materie facta, qua maximum os conſtat, & partes noſtræ firmæ majori unice minorive aggeſtione & compoſitione eorum minimorum corpuſculorum differunt. Hinc ergo tuto concludimus, ultima corpora, ex quibus majores noſtræ partes conſtant, eſſe corpora valde parva, & ſatis inter ſe ſimilia.

Verum 3. dico, hæc elementa corporis ſatis ſimplicia eſſe. Quod nempe in omni corporis puncto præbet eamdem materiam, illud vocatur *ſimpliciſſimum*, ſive illud vocatur ſimpliciſſimum, cujus pars eſt ejuſdem cum tota maſſa naturæ.

Verum partes corpus noſtrum conſtituentes, ſunt etiam in hac ipſa definitione *ſimpliciſſimæ*. Si enim arteriam ſumſerim & ſimul os aliquod, & utrumque combuſſerim igne, remanebit pars fibroſa in utroque, ubique, eadem ſimillima.

Tandem dico *partes terreſtres* eſſe, & hoc vocabulo utor, quia melius non novi, quo hanc materiem exprimam, nam chemici vocant terreſtria corpora, ſeu partes terreſtres, quæ neque igne, neque aqua ſolvi poſſunt, ſed immutabiles ſunt in

1725. 4. nitido ſermone Præceptoris ſententiam propoſuit.

J. F. SCHREIBER de fibra, glutine, cauſa firmitatis, & debilitatis, compoſitione fibræ, in *Elementis* ſuis acute dixit.

CLIFTON WINTRINGHAM in *enquiry into the exility of the vaſſels in human body*, London. 1743. 4. ſtamina corporis humani & minima, & perpetua facit, certe magna ex parte & fundamentum eſſe *naturæ individuorum*, & ſpecierum perennitatis.

CL. KAAU in L. *de perſpirat.* verſus finem, gluten fibramque deſcribit. 957. 961.

J. CHRISTIAN LEONHART de *conſtitutione fibrarum naturali & præpoſtera*. Erlang. 1743. Diſputat. *.

CL. BROWNE LANGRISH in nuperrimis Cutlerianis lectionibus anni 1747. aliqua de fibra habet.

in utroque. *Salinas partes* vocant, quæ igne & aqua ſolvuntur, iterumque coëunt in materiem lapideam. *Olea* denique vocant corpora, quæ igne ſolvuntur & comburuntur, ſed cum aqua non miſcentur.

Spiritus ſunt corpora aquæ miſcibilia, & combuſtilia ad ignem. *Aqua* eſt corpus, quod ad minimum ignem liqueſcit, & avolat abſque odore & ſapore. Atqui nullis noſtrarum ultimarum partium hi characteres conveniunt, cum in igne & aqua inſolubiles ſint, hinc eas partes terreſtres vocare cogimur.

Si jam quæratur, quid ſint partes in nobis ſimpliciſſimæ: Veteres dixerunt *partes elementales*, ſed eæ partes elementales ſunt terreſtres; nam has ultimas partes unice in omni parte eaſdem, ſimileſque ubique, & immutabiles invenimus, eæque dant firmitatem noſtro corpori. Recentiores equidem aliqui (ut JOSEPHUS DU-VERNEY, quod miror, nam cum certe pro principe anatomiæ habeo) dixerunt, partem ſimpliciſſimam corporis os eſſe: verum profecto in oſſe ſunt adhuc membranæ, medulla, lympha &c. quibus omnibus, ſi privetur os, remaneret tantum pro ultimis ſtaminibus pars fibroſa terreſtris, ut in omni alia corporis parte.

Denique dico *ex fluidis advecta*, novimus enim, hoc noſtrum corpus, quod nunc tantæ molis eſt, antea fuiſſe minimum, & milleſies minus uno grano ſabuli, & ex tantilla molecula adcreviſſe; hocque omne factum eſſe adpoſitione minimæ moleculæ ad priora, nam ſi fibræ non adponerentur aliæ partes, longior ea fieri non poſſet, & una in partibus ſuis cohærere; ergo hujuſmodi appoſitione partium increvit hæc machina, hæc omnia fuerunt elongata, aucta, ampliata, vaſa, unde & reliquæ partes componuntur. Cum autem omnia vaſa debuerint increſcere ita æquabiliter, ut videmus; hinc ad ſingula vaſa diſtinctæ debuere adplicari particulæ, quod fieri non potuiſſet, niſi illæ partes cum fluido per vaſa recta eo deductæ fuiſſent.

De natura harum ultimarum partium nulli Auctores ſcripſerunt, quantum novi; forte poſſem commendare hic. 1. Ea quæ hinc inde in theoreticis & inſtitutionibus meis habeo. Tum 2. ea quæ in praxi præmiſi ad hiſtoriam morborum de morbis fibrarum, nec non. 3. Tertium, quartum, & quintum proceſſum noſtri collegii chemici, ubi omni accuratione (*a*), qua poſſum, in ultima rerum ſtamina inquiro.

Alios quos novi, ſuper hac re, non poſſum commendare Auctores.

Poſtquam anatomes tiro percepit hæc, tunc demonſtranda & explicanda clariſſime eſt fibra minima partium firmarum, quæ non poteſt ulterius reſolvi, niſi in elementa modo deſcripta, ex quibus fibris cum aliis compoſitis minimæ membranulæ oriuntur, & quidem ſimpliciſſimæ.

Quæritur ex quibus conſtet hæc ultima fibra, ex qua, per combuſtionem, conſtat conſtitui minimum vas. Reſpondetur, minima membrana conſtat ex fibris (per antecedentia), illa membrana convoluta facit minimum vas; ergo minimum vas conſtat ex minima membrana; quæ ex minimis fibris fit, quæ fibræ ex mera terra conſtant; ergo fibræ minimæ ſunt terreſtres. Nunc eæ fibræ, ex terra factæ, ſunt filamenta ſolida, oblonga, non cava, quæ ſibi mutuo applicata cum aliis fibris conjunguntur & intertexuntur, & ſic faciunt membranam, uti fila lini intertexta lintea efficiunt; hæc membrana convoluta facit cavum, ſicque jam habemus minimum vas, minimum autem vas, diu coctum cum aqua, ſemper repetita adfuſione recentis aquæ, ſoluto ſic omni ſolubili, orbatum denique omni ſuo ſucco, & arefactum

(*a*) *Aphoriſmi de cognoſcend. & curand. morb.* n. 21. 38. 39. cum ſuis commentariis. *Element. Chem. II.* p. 360. 361. Ed. Leid. *Inſtitut. Medic.* cap. de *nutritione* inprimis n. CCCCLIII. Confer Cl. KAAU *de perſpirat.* n. 957. ad 961. & alibi, & SCHOBINGERI noſtri Diſputationem modo citatam.

factum omnino, ſi deinceps cum ſuis partibus firmis oculo exponatur, & microſcopio examinetur demum, nos docet, quid ultimum vas ſit. Si pilum comburamus ad flammam alcoholis, ne inquinatio fiat, diſſipantur liquidiſſimæ partes, & ſi tenacu'a ſubtiliter teneatur pilus, exterius adhuc cohærebit, retinebit figuram priſtinam tenaciter, & hinc liquet, ultimum vas habere membranam conſtantem fibris, quæ conſtant partibus, nec aqua, nec igne, ſolubilibus; ergo terreſtribus.

Super hac re, Auctores qui ad manus meas pervenere, nulli omnino ſcripſerunt.

Verum tribus locis, ſupra citatis, in exercitationibus noſtris hæc iterum poterunt inveniri.

Poſtea docenda erit canalium minimorum, antea deſcriptorum, textura varia, ſecundum varios modos, quibus fibræ vel canaliculi ſibi mutuo attexuntur, curſu nempe parallelo, curſu intertexto, & curſu ſpirali. Jam diximus, quo modo vaſa ex membranis, &c. conſtent, ſic enim ſe habet negotium. Materies ultima terreſtris conſtituit primo fibras, hæ ſibi mutuo applicantur, & conſtituunt ſimplicem membranam, hæc ſimplex membrana conſtituit, ſi involvatur, vas, quod primum eſt & minimum. Hujuſmodi vaſa jam plura ſumamus, ex intertextu ſuo conſtituent membranam, jam non ex fibris, ſed ex vaſis, conſtantem, illa involuta faciet etiam vas; hujusmodi nunc vaſa plurima ex membranis non fibris, ſed vaſculoſis conſtantia, ſi ſumamus, & intertexamus, fiunt iterum membranæ, unde iterum vaſa, & ſic porro.

Intertextus horum vaſorum, æque ac in linteis & pannis triplici modo fit (*a*). 1. Nonnulla vaſcula parallelo ſitu decurrunt, & ad ſe invicem cohærent. 2. Alia vaſcula inter illa parallela decurrunt recta, ſitu oppoſito, & angulos varios priora ſecant. 3. Alia ſunt, quæ ſpiraliter intorquentur, & ita inter præcedentia decurrunt. Hocque vaſorum intertextu fiunt majores membranæ, unde vaſa majora, unde viſcera & reliquæ partes. Si fibræ tantum ſibi applicentur per paralleliſmum, tunc membrana fit ſimpliciſſima, & reſpectu fibrarum & nexus. Si vero fibræ ſibi interſerantur curſu intertexto, tunc membrana reſpectu nexus non eſt adeo ſimplex, ac præcedens. Et ſi denique fibræ ſpiraliter ſe mutuo involvant, tunc fibra eſt maxime compoſita.

Videbimus etiam, quid ſit vas ſimpliciſſimum. *Vas* eſt omne illud, quod format cavum, in quo contineri poteſt aliud corpus, & ut plurimum fluidum. Ergo *ſimpliciſſimum vas* eſt, quod componitur ex membrana minima, & ſimpliciſſima, convoluta, ſic ut cavum formet. Subſtantia hujus vaſis ſunt fibræ ſimpliciſſimæ, non iterum cavæ. Hic jam eſt finis vaſorum, nam in infinitum hoc non progreditur, nullus enim alioquin terminus daretur noſtro corpori, ergo nulla figura.

Jam intelligitur ſimplex membrana. Dicendum nunc, quid ſint aliæ membranæ compoſitæ. Eæ non ex fibris compoſitæ ſunt, alioquin eſſet membrana ſimplex. Si vero penultima membrana fuerit, ea conſtabit ex vaſis, quorum membranæ ſunt ſimpliciſſimæ, hoc eſt ex fibris conſtantes. Hæc vaſcula jam iterum & ſecundum paralleliſmum decuſſim contortimque ſibi mutuo applicata inveniuntur.

Membrana, quæ jam ſequetur penultimam, conſtabit ex vaſis, quorum membranæ

(*a*) Anatome nullum hujuſmodi intertextum invenit. Pleræque membranæ, & maxime & ipſa cutis, unice ſtipato villo celluloſo fiunt, abſque ulla fibrarum longitudinem ſequentium ſuſpicione, & longe magis abſque intertextis fibris. Eæ membranæ vero, quibus conſpicuæ fibræ ſunt, & inter quas ſunt dura membrana cerebri, valvulæ arteriarum majorum, eæ alium omnino modum texturæ nactæ ſunt, neque intertextum, neque ſpiralem, ſed varie diſperſæ per inorganicam membranam tendineæ fibræ modo parallelæ ſibi adjacent, modo ſe ſecant, vario, & inconſtanti modo.

branæ non ex fibris, ſed ex minimis vaſculis conſtant, hanc jam membranam conſtituentia vaſculoſa vaſa rurſus ſecundum triplicem dictum modum intertexta eſſe poſſunt. Et tali modo pergimus ad craſſiſſimas membranas, quæ ex maximis conſtant vaſis, & intortu ſuo iterum maxima vaſa conſtituunt, & viſcera & reliquas corporis partes.

Hæc eſt omnium accuratiſſima idea, quæ de natura ſolidorum tradi poteſt. Anatomici enim nunquam vaſa minima, nunquam membranas minimas, vel fibras minimas, ſed tantum partes, quæ ex hiſce comparantur, demonſtrant.

Si nunc quæratur, quænam ſit cauſa roboris in homine; reſpondetur facile, oriri a compreſſione, & propinqua adunatione vaſculorum minorum, expulſo ſuo liquido concretorum, & conſtituentium fibram fortiorem, ita ut plurimæ fibræ, fiant in unam fibram, quæ tanto robuſtior erit, quo plures canales ex fibris conſtantes proinde plures fibræ concreverint. Tunc enim ſequitur, unam chordam, ſi ex 100 prius fibris conſtaret, nunc conſtare ex 1000 fibris, adeoque 100000*ies* nunc fortiorem eſſe, idemque in toto corpore fieri.

Vaſcula minima corporis humani neque oculis nudis, neque per microſcopia viſibilia reddi poſſunt; quare accurato tantum argumento, ex majoribus vaſis cognitis depromto poſſunt indagari. Demonſtrari debet ſeveriſſimo argumento, in corpore humano vaſa eſſe, nimis minuta, quam quæ microſcopiis videri queant. Ut id faciam, oportet ut advocem microſcopiorum opem.

Sit ergo A unus pollex geometricus, hic dividi poteſt in 100 partes geometricas adhuc conſpicuas; ſumo hujusmodi centeſimam partem pollicis, ea ſit B. Hoc poſito ſume corpus cubicum, cujus longitudo ſit ea $\frac{1}{100}$ pars pollicis, & pone ante microſcopium, deinde ejus magnitudinem viſam retine. Ut nunc videas, quot vaſa in hoc ſpatio contineri poſſint, invenies diametrum unius globuli rubri, in ſanguine conſpicui, eſſe centuplo minorem diametro talis cubi B, vel granuli ſabuli, hoc eſt, diameter hujus globuli centies repetitus æquabit tunc diametrum grani ſabuli, quale granum æquat $\frac{1}{100}$ partem pollicis (*a*). Ergo globus ſanguineus habebit diametrum decies milleſimæ partis pollicis, hoc eſt, ſi 10000 globuli ponerentur juxta ſe invicem efficerent lineam æqualem pollici. Ergo 10000.0000. poterunt in uno quadrato pollice contineri globuli. Hinc demonſtratur, quot vaſa, quæ unicum globulum ſanguinis capiunt, in uno pollice contineri poſſint. Nempe oſtendit EUCLIDES, ſuperficies eſſe ut quadrata diametrorum, ergo in ſpatio quadrato pollicis poſſunt contineri 100, 000, 000 vaſorum, quæ ſingula adhuc capiunt unum globum ſanguinis. Cum enim vaſis minimi membrana tenerrima ſit, negligi poterit, & tot adſumi vaſa in dato ſpatio, quot ſunt globuli.

Hæc ſunt quæ oculus microſcopio adjutus, quoniam ſunt opaca, videt. Verum, ſi nunc 100 milliones vaſorum videt in uno quadrato pollicis, non tamen ea ſunt minima, vehunt enim ſanguinem. Hæc ergo vaſa adhuc maxima ſunt in noſtro corpore, quod longe minora ſanguineis continet. Id inde patet, quia hæc, quæ videmus, rubra vaſa, edunt vaſa lymphatica, quæ liquorem ferunt de lato in anguſtum. Videmus enim venas lymphaticas, quæ ab arteriis lymphaticis recipiunt, & neceſſario recipere debent. Verum LEEUWENHOEKIUS demonſtrat, globulum lymphæ habere diametrum ſextuplo minorem diametro globuli ſanguinis; ergo vaſa lymphatica tanto minora erunt ſanguineis. Deinde ſerum ſponte exhalans,

(*a*) Diametrum æqualem facit $\frac{1}{3240}$ unciæ HALESIUS *Hæmaſtat.* p. 58. & totum globulum $\frac{1}{25000}$ arenulæ LEEUWENHOEKIUS *Phil. Tranſ.* n. 106. Sed hoc loco non quæritur de arithmetica certitudine, quo unice exemplum traditur.

lans, multo adhuc eſt lympha tenuius, quæ coagulatur ad ignem, cum ſerum ad ignem exhalando evaneſcat. Ergo vaſa, quæ hoc tenue liquidum vehunt, parvitatem vaſorum rubrorum immenſe ſuperant, ita ut numerus incredibilis vaſorum, ſeri exhalantis capacium, poſſit contineri in ſpatio, in quo 100 milliones vaſorum ſanguiferorum continentur. Quin denique his vaſis multo minora adhuc & liquida & ſolida in corpore reperiuntur. Ita de tenuitate filamentorum cerebri videatur LEEUWENHOEK *in epiſtola ad Societatem Anglicanam, in primi Tomi ſuarum epiſtolarum quarta parte aut circiter* (*a*). Hic egregius vir dicit ſibi conſtitiſſe experimentis ſenſibilibus, microſcopii ope, filamenta in cerebro eſſe tam parva, ut in ſpatio unius pollicis quadrati contineri poſſint 409600000000, qui calculus, etiamſi non ſit Auctoris, deductus eſt tamen exactiſſime, ex ejus primis calculis. Verum, ſi quæras nunc, an hæc ſint minima, in nobis & in animalibus? reſpondebo adhuc differre a minimis vaſis, nihilo minori ratione, quam ea, qua terra differt a grano ſabuli, & hoc jam demonſtraturus ſum. Ponamus, quod conſtat per experimentum Domini *GOKKORS* (*b*), animalculum in ſemine deprehenſum eſſe baſin totius noſtræ machinæ; horum animalculorum, quæ in ſemine deprehenduntur, diameter, deprehenſa per microſcopium, eſt $\frac{3}{10\,000}$ unius pollicis. Quæritur nunc, quot ergo eſſe poſſunt in pollice cubico. Si multiplicentur in cubum, hoc eſt, ter in ſe ipſa ducantur, dabunt numerum $\frac{27}{1000\,000\,000\,000}$. Nunc in hoc animalculo, quod baſis eſt corporis humani, probabile eſt contineri id, quod dicitur oculus, auris, naſus, &c. Si quis objecerit ex MALPIGHIO, in fœtu partes non ita contineri fabrefactas, quales in adultis conſpiciuntur, non diſputabo, ſed id ſaltem non negabunt adverſarii, eſſe in illo animalculo illam partem, quæ fiet olim oculus, & ſic porro, adeoque omnia diſcrimina rerum, quæ in hoc animalculo adſunt, & cum tempore tantum ſenſibilia fiunt, conſtant ex diverſis vaſis & diſtinctis, quæ cum tempore extenduntur. Si enim rudimenta iſta non conſtarent ex vaſis, quomodo increſcere poſſent? Cogitemus ergo, qualia illa vaſa eſſe debeant, & quot hujuſmodi vaſorum milliones in uno pollice contineri poſſint. Si nunc mihi aliquis peritiſſimus Anatomicus diceret, dum demonſtraret mihi vaſa ſummo artificio repleta, en ibi vaſa minima, & ea microſcopio demonſtraret, nunquam concederem ipſi hæc minima vaſa eſſe, id unice darem, eſſe vaſa rubra minima: ea vero non ſunt minima, niſi in ſuo genere, nam habemus adhuc vaſa lymphatica, quæ videri non poſſunt, & præterea adhuc minora, quæ perſpirabile SANCTORII vehunt, & forte adhuc minora.

Hoc ergo modo conficitur noſtra machina, ex infinite fere tenero, & quaſi tremulo opere, nam utcunque nos putamus ſtabiles, ex his tamen tenerrimis elementis conſtamus.

His præmiſſis pergam in hiſtoria injectionum. Totum ſtudium anatomicum, tironi tantum dabit vaſa oculo conſpicua, ſive per ſe, ſive per liquidum opacum injectum. Hoc dico, ne quis putet cum magnis nonnullis viris, injectiones nobis vaſa minima in conſpectum præbere. Id enim minime verum eſt, nam jam olim GALENUS, & inter recentiores SWAMMERDAMIUS, & alii poſtea, ut RUYSCHIUS, inceperunt injicere materiem aliquam in vaſa majora, tanta vi, ut diſtenderent vaſa extra ſtatum naturalem; alii injecerunt liquidum craſſum, opacum,

quæ

(*a*) Credo velle PRÆCEPTOREM locum in *Anatom. & Contemplat.* p. 31. ubi vaſa cerebri 512[es]. minora globulo ſanguineo facit, quæ ratio ſi ſumatur cubica, utique valde magna eſt.

(*b*) Neque novi, quis ſit Auctor, neque aliam conjecturam habeo, niſi GARDENIUM voluerit PRÆCEPTOR, cujus vocem parum bene expreſſit ignarus Diſcipulus.

qualis cera eſt, cum oleo terebintinæ miſta, alii alia. Sed optimi inter iſtos artifices viri faſſi ſunt, ſe nihil, quam maxima minimorum vaſorum repleviſſe, ut nunc vi aliqua diſtenta, & liquido opaco repleta, melius viſui ſe præbeant, quam ante. Inter eos tamen Anatomicos nonnulli ſunt, qui negent alia dari vaſa, præter ea, quæ repleta demonſtrant, eaque inter omnia minima ajant eſſe. Cogitent ii, injectionem tantum id poſſe, ut diſtendat hæc vaſa, quæ ſatis magna ſunt, ut craſſam hanc materiem recipere poſſint, quæ injicitur; raro quidem ea materies ad ſanguifera minima vaſa pervenire poteſt, cum ne ex mille injectionibus ſemel ex arteriis in venas perveniat (*a*). Quo modo ergo ad minima omnium vaſa perveniret, quod ad ſanguifera minima non perveniat? Deinde demonſtravimus a priori, præter hæc rubra minima vaſa, eſſe adhuc infinities minora, ſi minus id verum eſſet, unde ergo exhalaret perſpirabile SANCTORII? & ſi illud vas SANCTORIANUM eſſet æque magnum, ac vas minimum ſanguiferum, cur ſanguis non exiret ipſe ex vaſis exhalantibus? Ergo vaſa, quæ replentur injectionibus, nondum minima ſunt. Si vero ceræ loco per vaſa trajiciatur mercurius vivus, nihilo fere plus perficietur, quam cum cera, neque multo plura detegi poterunt. Ergo concludo, totum ſtudium anatomicum nos nihil docere, quam vaſa, quæ & per ſe ſpectabilia ſunt, & liquido opaco injecto ſpectabilia fiunt.

Totum hoc nunc ſtudium anatomicum, ut a nobis recte addiſcatur, in quatuor partes divido. Prima pars agit de oſſibus, horumque propriis partibus. Secunda de muſculis, & partibus eo ſpectantibus. Tertia, de viſceribus, & partibus eo ſpectantibus. Quarta, de vaſis extra oſſa, muſculos & viſcera, in corpore humano deprehenſis. En conſpectum totius ſtudii anatomici.

Prima pars anatomes debet agere de *oſſibus* horumque propriis partibus. Ordinis hujus hæc ratio eſt, ut Anatomicus omnium primo ideam excitet loci, ſitus, & menſuræ partium de quibus ſcribit, & quas demonſtrat. Ita, ſi de corde dixerit, dicere eum oportet, ex quibus partibus firmis pendeat, & inter quos retineatur. Verum hæc omnia, a quibus cor cum vaſis ſuis firmatur, oſſa ſunt, vertebræ, ſternum, coſtæ & earum cartilagines. Si cerebri ſitus requiratur, oſſa adſignare oportet, inter quæ ponitur. Ergo nullius partis in corpore ſitus poteſt adſignari, niſi reſpectu oſſium. Nemo itaque proficere poteſt in ſtudio anatomes, niſi ab oſſibus inceperit, & ejus ſunt ſententiæ maximi quique Medici, ut HIPPOCRATES, ORIBASIUS, PAULUS ÆGINETA, VESALIUS, & multi alii. Verum præterea oſſium cognitio eſt baſis totius praxeos medicæ, cum baſis indagandi locum adfectum in corpore dependeat ab accurata oſſium cognitione.

Hæc pars anatomes vocatur *Oſteologia*. Οςέον eſt *os* & λόγος *ſermo*. *Oſteologia* igitur eſt tractatus de oſſibus, hanc abſolvam, ubi dixero tres partes continere, quibus continentur omnia, quæ ad oſſa pertinent. Prima pars oſteologiæ dicitur *Oſteogenia*, quæ deſignat 1. quænam ſit materies oſſium, 2. quæ origo, 3. quæ conditio oſſium in ſua ſubſtantia, quando jam formata ſunt. Secunda pars oſteologiæ eſt *Oſteographia*, quæ cognitionem dat ſtructuræ, qualis in adultis eſt, hinc delineat fabricam & diverſitatem partium in ipſo oſſe perfecto. Tertia pars eſt *Synoſteologia* ſeu *Synoſteographia* (*b*), quæ explicat omnes partes in oſſe, quæ faciunt, ut os oſſi

(*a*) Res ipſa, quam tuetur PRÆCEPTOR vera eſt, etſi certum ſit, materiem ceraceam abſque ulla difficultate & in vaſa minora ſanguiferis urgeri, v. gr. in vaſa iridis, & in venas rubras longe facilius, quam Anatomicis ſit commodum, cum hæc ipſa facilitas felicitati injectionum plurimum noceat.

(*b*) Huc referimus deſcriptionem oſſium recentium cum ſuis cartilaginibus & ligamentis, quæ *Syndeſmologia* continetur & *Oſteologia recentior*. WINSLOWI.

oſſi adnectatur, cum motu & ſine motu, cum cartilagine & ſine ea.

Altera pars anatomes dicitur *Myographia* ſeu *Myologia.* Muſculus nempe, ſive pars carnoſa mobilis, & oſſa movens, ſimilis eſt muri, habet enim corpus, & caudam, & quum μῦς apud Græcos ſit illud animalculum quadrupes, hinc Latine *muſculum* vocant partem carnoſam muri ſimilem; & doctrina de muſculis eſt *Myologia.* Hæc pars continet duas partes.

Prima eſt *Sarcologia*, hoc eſt, deſcriptio carnis. Secunda eſt *Aponevroſiologia* (*a*), id eſt, deſcriptio tendinum, ſeu partium, quæ muſculos alligant oſſibus, & punctis fixis; Απονεύρωσις enim eſt carnis muſculoſæ mutatio in nervum, & nervi nomine intelligunt veteres tendinem, hinc ἀπονευρωσιολογία eſt deſcriptio tendinum.

Tertia pars anatomiæ agit de viſceribus. *Viſceris* nomine intelligitur corpus notabili magnitudine, una ſuperficie communi deſcriptum, conſtans vaſis plurimis, & ut plurimum glandulis, in unum corpus adunatis, in effectum mutationis inſignis & ſecretionis cujuſdam. Anatomes vero pars, quæ de viſceribus agit, vocatur *Splanchnologia* a σπλάγχνον, *viſcus*, dicta, quæ ſitum, nexum, figuram, vaſa adducentia, reducentia, deducentia, &c. deſcribit. Huc referuntur cerebrum, cerebellum, pulmones, ventriculus, pancreas, hepar, lien, inteſtina, meſenterium, & in feminis etiam uterus. Si quis requirat, quare cor non vocemus viſcus, reſpondeo, quia viſcus non eſt, ſed muſculus, hinc ad muſculi deſcriptionem refertur.

Quarta pars anatomiæ eſt, quæ agit de vaſis, adeoque occupatur in deſcriptione vaſorum. Per *vaſa* hic intelligo canales, qui ponuntur extra oſſa, extra muſculos, extra viſcera, nam reliqua angiologiæ ſeu deſcriptionis vaſorum pars, invenitur in deſcriptione viſcerum; hic autem intelligimus *vaſa nuda*, quatenus nempe hic quæritur, unde oriantur, quo modo fulciantur, ubi alias partes intrent. Nomen ἀγγειολογία eſt ab ἀγγεῖον, vas (*b*).

Oritur hic illud dubium, quorſum nervos referamus, an ad viſcerum hiſtoriam, an ad *Angiologiam*? Sane, cum nobis omnes nervi mediate, & immediate ſint veræ productiones cerebri & cerebelli, hinc ad deſcriptionem horum viſcerum poſſunt referi. Si vero ſeorſim nomen volueris imponere huic ſcientiæ, dices *Neurographiam* ſeu *Neurologiam.* Denique cum nervi, mea ſententia, etiam ſint vaſa, liquidum ferentia, etiam nervos poſſumus referre ad Angiologiam; ita tamen, ut quivis pro arbitrio, ad viſcera vel vaſa referre, aut proprio loco eorum hiſtoriam deſcribere poſſit.

(*a*) Inſolita nomina, cum aponeuroſes ſoleant miſceri in myologiam.

(*b*) Truncos nempe majores vaſorum a corde aduſque eas partes, quibus alendis deſtinantur. Diviſio vero vaſorum in ipſis iis partibus, a WINSLOWO aliiſque, utique in ſplanchnologiam rejicitur.

SECTIO II.

DE OSSIBUS CORPORIS HUMANI.

CAPUT I.

De Oſteogenia.

Osteogenia eſt deſcriptio omnium mutationum, quæ a primo conceptu in ovo, uſque ad ultimam hominis proceritatem, in oſſibus obſervantur. Tradit autem, 1. originem materiemque oſſium; 2. ſeriem ſucceſſivam omnium mutationum, quæ unicuique oſſi a prima origine & materie ad ultimum incrementum uſque accedunt. En hæc duo requiruntur in hac parte oſteologiæ. Si ſcire volueris, quid ex labore tot Auctorum acquirendum ſit in hac hiſtoria, en hæc ſunt. *Os* vocatur, omnis duriſſima, candidiſſima, leviſſima, ſeu minime ponderoſa corporis pars; ergo ubi has notas quis inveniet, erit os. Quæritur, quo modo os factum ſit. Ad obſcuram hanc quæſtionem reſpondebo. Primo obſervatum eſt, nullum os factum fuiſſe, quin, antequam eſſet os, fuerit cartilago (*a*). *Cartilago* vero eſt corpus duritie oſſi proximum, magis plicabile, & inter omnes partes in noſtro corpore maxime elaſticum. Cum vero ita plicabilis & elaſtica ſit cartilago, habet uſus incomparabiles in corpore. Ita, exempli loco, ſi vis trahens, ſeu motus perennis eſſe debet, ibi eſt cartilago, nam ubicunque cavitas eſt recipiens tuber oſſis, ibi cartilaginea cruſta obducitur os, tam ad epiphyſin, quam ad apophyſin, ut motu artus peracto, & illa cruſta cartilaginea diſtenta, reſiliat eadem, & ſic motum perennet. Abſque cartilagine os extra locum quaſi maneret, nunc vero retropellitur in ſitum. Ita porro ad noſtras coſtas poſuit DEUS cartilagines, ad angulum obtuſum, ut, cum in inſpiratione cartilagines coſtarum vim patiuntur, eædem, deſinente nunc vi muſculorum diſtrahente, ſe reſtituant, & coſtas iterum deprimant, ſicque motus continuo fieri queat, quæ unica vera cauſa eſt, quare reſpiratio in nobis fiat tempore ſomni. Ergo cartilago eſt pars duritie oſſi proxima, ſed maxime elaſtica, & nulla pars eſt in corpore, unde globi tornando fieri poſſint, qui æque reſiliant, reſiliunt enim in incredibili certe elatere.

Verſamur nunc porro in eo, ut deſcribamus omnes mutationes obſervatas in oſſe, dum creſcebat.

Tertia ſeries mutationis hæc eſt, omnis cartilago, ſive omnis χόνδρος, antequam cartilago ſit, proximum fuit membranæ. Sic in fetu unius menſis nullum invenitur os, ſed pauca puncta cartilaginea, quæ fiunt oſſea, proximum vero corpus cartilagini eſt membrana.

Mem-

(*a*) Hanc totam de oſſium fabrica tractationem, ſatis eo tempore, quo ſcripta eſt, novam, relinquo, ab eo aevo multa addita ſint, quæ ad anatomen pertinent, non ad anatomes hiſtoriam. Neque hanc controverſam regulam Præceptoris credo neceſſe eſſe deſerere. Nam in ipſis oſſibus ſincipitis & frontis, quæ negant nonnulli cartilaginea fuiſſe, vidi fibras oſſeas radiatas in extremitate, ubi ſuturarum eſt locus, flexiles, plicatiles, cartilagineas fieri, demumque ultimam extremitatem incurvam membraneſcere.

Membrana Græcis vocatur ὑμὴν (ita enim non ſolum clauſtrum illud virginitatis, ſed omnis membrana vocatur) vel μῆνιγξ, neque enim tantum cerebri & cerebelli membranæ dura & tenuis illud nomen meningis merentur, ſed idem omnibus corporis membranis convenit. Hoc vero nomine dicitur corpus plicabile admodum, atque proximum cartilagini; aliter definire non poſſum membranam; nam inciderem in deſcriptionem alteri parti applicabilem.

Verum quarto, dico omnis membranæ ſic cognita eſt textura & vaſorum & fibrarum. Conſtat enim ex vaſis, uti linteum ex filis intertextis, quæ adunata ſimplici modo inter ſe membranam conſtituunt, ita noſtræ membranæ ex fibris & vaſis implicatis conſtant; ex his fiunt reliqua.

Adeoque hic eſt ordo, primo habetur os, ſecundo illud os ſemper prius fuit cartilago, tertio cartilago antea fuit membrana, quarto hæc membrana fuit ex vaſis & fibris compoſita. Ergo os fit ex vaſis & fibris, verum jam membranæ horum vaſorum, unde os dico componi, fiunt ex aliis iterum vaſis & fibris, & ſi me rogaveris, quid ea vaſa ſint, quæ ſuo intertextu membranam ſenſibilem conſtituunt? reſpondebo, eſſe membranas minores, ſimiles majoribus, quæ etiam ex minoribus vaſis conſtant; ſed ita ſunt involutæ, ut cavum contineant. Sed etiam hæc minora, nunc citata vaſa, iterum conſtant ex membranis, quæ ex aliis minoribus vaſis conflantur, & ultima membrana, primum vas conſtituens, non amplius eſt vaſculoſa, ſed fibroſa. Per *fibram* enim intelligimus corpus oblongum, non cavum; hujuſmodi fibræ plurimæ conſtituunt membranam primorum vaſorum. Demonſtravimus, partes fibrarum eſſe terreſtres, abſque oleo, & ſale; ergo ultima materies oſſis eſt terra, quod jam antea clare docuimus.

Poſtquam ex principiis hæc repetivimus, redimus ad cartilaginem. Cartilago eſt duritie oſſi proximum, ſed magis plicabile, & valde elaſticum corpus, uti ſupra definivimus. Hæc cartilago paulo prius membrana fuit, & omnis membrana nihil fuit paulo prius, niſi vaſa ſoluta; quæ vaſa ex aliis vaſis, tandem ex fibris componuntur; omnis autem fibra fuit ante materies ſoluta, intra ſolida contenta, unaque cum humoribus noſtris fluens, & fibris applicata, eſtque illa materies nutritia materies terreſtris. Omne vas, ſive ex vaſis, ſive ex fibris conſtet, fit fibra hac ratione. 1. Si exprimatur omne liquidum, quod efficiebat, ut latus a latere diſtaret. 2. Si ejus latera ad ſe invicem adprimantur. 3. Si ea latera coëant, & concreſcant inter ſe. Hæ tres conditiones, ubi adſunt, fibram ex vaſe facere poſſunt. Hæc ergo fibra erit tanto plus elaſtica, quanto ejus craſſities eſt major prima craſſitie. Si v. gr. minimum vas in embryone conſtet ex mille filamentis, exprimatur, latera concreſcant, fiet ex hoc vaſe una fibra, ergo mille fibræ fient una fibra: verum elaſticitas ſemper hæret innata in unaquaque harum fibrarum, ſingulæ adhuc ſua vi agunt, ergo in una fibra jam mille vires junctæ agunt; ergo erit millies plus ſui ſitus tenax hæc ultima fibra, ita ex mille aliis compoſita, quam erat ante, & craſſior erit, & plus renitens, ergo plus reſiliens etiam, & plus elaſtica. Hinc iterum videmus, ſi membrana aliqua, textura talium vaſorum conſtet, & plurima vaſa fiant in fibras, tunc hæc membrana fiet ſolidior, durior, candidior, magis elaſtica, & tunc eſt cartilago.

Cartilago fit hac ratione, quando vaſcula, quæ ſua textura faciebant membranam, non manent vaſa, ſed concreſcunt & ſolideſcunt. Hæc nunc veriſſima eſſe videmus, quod plurimis poteſt probari exemplis. Ita docet MALPIGHIUS in oſſe bregmatis, quod in fœtu adhuc membranoſum eſt, in medio naſci ſtellam albam, ex qua exeant radii albi. Si nunc microſcopium applicetur, videbitur, illam ſtellam, & illos radios ibi poni, ubi vaſa plus compingi incipiunt, & ibi etiam majo-

majores arterias pulſantes adeſſe, quæ hanc compreſſionem excitent.

Ultimo dico in hac cartilagine, dum hoc modo ex membrana fit, ſtrata quædam fieri ex vaſis compreſſis, & ſimul alia ſtrata adeſſe vaſorum non compreſſorum, ſed comprimentium; nam per hæc fluunt liquida pulſantia. Ergo cartilago conſtat ſtratis ſolidis perfectis, & intercapedine ſtratorum, in qua vaſa ſunt, quæ vaſa liquido adhuc plena motu ſuo & preſſione reliqua compreſſerunt vaſa, ex qua vi comprimente illa ſtrata perfecte ſolida conflata ſunt. Et ſic lamellatim conflatur cartilago, ita ut inter lamellas ſolidas ſint vaſa liquidum ferentia. Si nunc illa ſtrata cartilaginea magis magiſque comprimuntur inter ſe, tunc fiunt corpora candidiſſima, duriſſima, compactiſſima, ſicciſſima, & vocantur *oſſa*. Os nunc nihil aliud eſt, quam conflatio & adunatio plurium membranarum, quæ lamellatim ſibi mutuo incumbebant, & quarum nonnullæ jam conſolidatæ erant, & lamellas duras componebant, inter quas lamellas intercapedines ſunt, ubi vaſa, adhuc tuto ſuum liquidum ferentia, continentur, & totum os nihil aliud eſt.

Si quæras, cur os in medio ſolidius ſit, quam ad epiphyſes; reſpondebo, quia ſemper in medio incipit dureſcere. Verum cur incipit in medio prius dureſcere? Demonſtravit CLOPTON HAVERSIUS, in medio eſſe maximam arteriam, hinc ibi maximum eſſe pulſum, ibi adeo omnium primo fieri cartilaginem, quam pergit comprimere illa arteria; & hinc in medio oſſa ubique duriſſima, & compactiſſima ſunt. Cur vero etiam ibi tenuiſſima? quia ibi os citiſſime durum factum non creſcit ultra in infante, ſed ſtatim conſolidatur, dum reliquæ oſſis partes adhuc molles, extendi pergunt.

Poſtquam explicata fuit ratio, cur omnes cartilagines, & quæ inde fiunt oſſa, diverſis conſtent ſibi mutuo incumbentibus ſtratis, ulterius videndum & examinandum eſt, an inter ſtrata & lamellas ſint in nonnullis locis decurrentia vaſa majora, pluſque liquidi vehentia quam reliqua, quæ diſtendant a ſe invicem lamellas, & forment quædam cava. Ego vero hujuſmodi vaſa inter ſtrata ea & lamellas oſſium demonſtrari dico anatomice. Quare, cum in nonnullis locis decurrant vaſa majora, quam in reliquis partibus, adeoque, quæ velociori & copioſiori fluido trajiciuntur; ſequitur ut ibi ubi hæc vaſa ſunt, major ſit diſtentio partium, inter quas decurrunt, quam alibi: ideoque illa ſtrata, inter quæ decurrunt illa majora vaſa, magis a ſe invicem removentur; dum id fit, fiunt aliqui quaſi ſinus, qui, mirabile dictu, in primordiis non adſunt in oſſe, ſed diu poſt os factum ibi reperiuntur. In exemplo hoc patebit. Qui Oſteographiam norunt, ſciunt, os frontis conſtare uno oſſe, & norunt ex Oſteogenia, os frontis, contra naturam aliorum oſſium, hic ſupra ſupercilia prius oſſeſcere, cum in aliis oſſibus, ut in oſſe bregmatis, in medio primo ſtella oſſea appareat; ſed os frontis hic ad inferiora prius incipit naturam induere oſſeam. Nunc, ſi in infante trium & quatuor annorum os frontis examinetur, infra ſupercilia non invenies ſinus, nullamque cavitatem; verum ſi poſtea in homine viginti annorum & ultra illud os examinaveris, invenies ſinus infra ſupercilia, qui in prima origine nondum adfuerunt, ſed, poſtquam jam os factum eſt, ibi naſcuntur. Præterea os maxillæ ſuperius in infantibus nullum conſpicuum habet cavum, ſed poſt ſexdecim & ultra annos, hoc, quod prius tuberculum cavum in eo oſſe erat, jam ſpecus capax & cavum mucum continens fit, & mirum hoc eſt, in infante cavum ibi nullum eſſe, cum adſit in adulto. Adeo non mirum in Oſteogenia eſt, quod lamellæ, quæ prius erant complicatæ, nunc ipſo ab incremento oſſis a ſe invicem removeantur, qua remotione fit intercapedo, quæ eſt ipſe ſinus. In oſſe baſilari, ſub ſella turcica, in infante pariter os eſt ad noſtros ſenſus ſolidiſſimum, nam perfecte ſolidum non eſt: verum in adul-

dulto, ſi inquirimus, erit ibi os excavatum uno & duobus ſinibus, ſepto intermedio adcurate diſtinctis, qui ſinus inveſtiuntur intus membrana, plena glandulis, & quidem mucum ſtillantibus, ad nares determinatum, ut defendat nervos olfactorios.

Ergo clare videmus, vaſa ſanguinea in oſſibus ipſis maxima ineſſe, & ibi ſenſim incipere pulſu ſuo dilatare a ſe mutuo lamellas, & licet ſint pulſus molles, arterioſi, & os jam durum ſit, nihilo minus, cum illi ictus bis millies repetantur una hora, quod 48000 eſt una die, ſenſim fieri cavum: ſic etiam naſcuntur ſinus & cavernæ medulloſæ; nam cavitates oſſium medulloſæ non ſunt tam magnæ in infante pro corporis portione, quam in adultorum oſſibus, ſed ipſæ arteriæ medullares extendunt ſpatia, quibus continentur, & ſic tandem majores fiunt cavitates.

Dedi nunc ſchema totius Oſteogeniæ, & quidquid ex Auctoribus ad hanc rem ſpectat, expoſui, nempe dixi materiem oſſium terram eſſe, quæ per canales minimos cum fluido adveheretur, & fibris applicaretur; ex ea dixi fibram fieri, ex qua, cum aliis ſui ſimilibus intertexta, fiunt membranæ, ex quibus membranis convolutis fiunt vaſa, ex quibus vaſis hactenus minimis fit membrana penultima, ex qua alia vaſa, ex quibus aliæ membranæ, ex quibus ſtrata membranoſa, quæ, ſi emungantur ſuo ſucco, duriora fiunt, unde ſtrata fiunt cartilaginea; quæ, cum ad ſe mutuo comprimuntur, oſſeas faciunt lamellas, quæ nonnullis locis arterias minores, aliis majores habent; hinc, in uno loco ſtatim conſolideſcunt, alio loco ſerius.

Objici poſſet aliter rem ſe habere, ſi fides habenda ſit magno MALPIGHIO, qui in operibus poſthumis, ubi tractat Oſteogeniam, concipit os conſtare ex lamellis, nec de vaſis loquitur, ſed dicit, ſuccum oſſeum ibi intra has lamellas ſtillare extravaſatum, eumque ſuccum tanquam gluten ferruminare unam lamellam ad aliam. Verum magnus ille vir hæc coactus fuit credere, cum attenderet animum ad regenerationem oſſium fractorum; nam in oſſibus fractis obſervatur, liquorem quemdam effundi circa fracturam (*a*), & intra lamellas extravaſari, unde major oritur in ſede calli tumor, qui tandem, coalito iterum oſſe, durior eſt oſſe ipſo; his argumentis bonus ille vir, naturæ fidus indagator, credidit ſuccum oſſeum adferri, & os concreſcere. Sed ſuccus ille oſſeus nullibi eſt, quam ubi fracti ſunt fines arteriarum, ibi ubique ad fracturam rupta ſunt vaſa, & ibi tumor fit. Cum porro ex HAVERSIO conſtet, millenas lamellarum unum componere os, & vaſa inter lamellas nunc ſint rupta, manifeſtum eſt tumorem oriri, quia vaſa illa, ſolutis ipſis lamellis, minus comprimuntur, hinc diſtenduntur magis, & ipſas lamellas cogunt plus adſurgere, neceſſe eſt quam ante fiebat; hinc ſeries lamellarum omnes elevantur hic ad locum ruptum, & inde fit tumor; qui ergo non deſignat ſuccum oſſeum effundi inter lamellas, ſed vaſa in ſtatu naturali compreſſa inter lamellas jam libera eſſe, unde tument, & faciunt omnia tumere.

Porro dixi, os incipere dureſcere in eo loco, in quo ſtella alba naſcitur. Id vidi in oſſe tibiæ, in medio erat punctum album cartilagineum, circaque fines os adhuc erat membranoſum; poſt menſem vero aderat in eadem tibia ſtella cum radiis, in medio oſſea, & verſus fines cartilaginea, cum nempe radii inciperent dureſcere, & ad fines adhuc cartilaginei eſſent, ad extrema vero radiorum partes adhuc

(*a*) Succum iſtum oſſeum omnino non admitti a præſtantiſſimo HAMELIO, & totam fabricam renaſcentis oſſis unice tribui craſſeſcenti & dureſcenti perioſteo, notiſſimum eſt. Sed ad hanc totam theoriam Oſteogeniæ nimis longum fuiſſet commentari, & multa ſunt quæ poſſunt objici, aliqua etiam nuper objecit CLAR. VIR. BENJAMIN BOEHMER, Lipſienſis, in Progr. *de callo oſſium*. 1748. 4.

huc erant membranoſæ. Id fit in omni oſſe, & ubique primo cartilagines naſcuntur, quæ ſenſim dureſcunt in oſſeam naturam.

Hanc Oſteogeniam methodo deſcripta addiſcere ex ſcriptis & Libris non eſt adeo commodum, ob inopiam bonorum auctorum, habent enim obſervata quædam, ſed vix ordinem obſervant, & quæ inde ſequuntur corollaria non deducunt. Dicam tamen ordine, qui de hac re ſcripſerint.

THEODORUS KERKRINGIUS (*a*), Amſtelodamenſis, vir anatomia pariter & chemia clarus, edidit anno 1670. optima quædam opuſcula, quæ iterum impreſſa ſunt an. 1673. Tractatus in quarto eſt, cui titulus *Spicilegium anatomicum & Oſteogenia fetuum.* Prima editio melior eſt, ultima habet figuras meliores, ſed in hanc plurima vitia, ut plerumque fit, irrepſerunt. In hoc tractatu deſcribit, (non perfecte, ſed quantum fere ullus alius anatomicus fecit, alii enim minus fecerunt) originem oſſium, & quæ mutationes ipſis accidant ab embryone uſque ad integram perfectionem. Edidit etiam idem Auctor anno 1670. alium tractatum in quarto, cujus titulus eſt, *Anthropogeniæ ichnographia*, hoc eſt, delineatio deſcribens hominis geneſin ſucceſſivam; in eo opere deſcribit, ab ovo fecundo uſque ad nonum menſem, ſucceſſivam corporis humani mutationem. Tractatus hi elegantiſſimi

(*a*) Ante KERKRINGIUM Oſteogeniam ſcripſerunt, princeps FALLOPIUS, qui primus eam adtigiſſe videtur, & accuratius obſervaviſſe oſſium ex cartilaginibus indurationes, quæ epiphyſes dicuntur, & plurium in fetu oſſium in unum coalitum. Experimenta exſtant in principio *obſervationum.*

ANDREAS VESALIUS de punctis a quibus ordiatur oſſeſcentia, & a quibus principiis paulatim progrediens mutatio cartilaginem excludat, aliqua habet in *Fallopianarum obſ. examine.*

B. EUSTACHIUS varias obſervationes ex oſſibus tenerioribus tabulis ſuis inſeruit, ut ſterni fetus figuras. Aliqua etiam habet in *oſſium examine*, ad excuſandum GALENUM, tum de dentibus fetus & eorum generatione in proprio Libello.

Plura edidit VOLCHERUS COITER. Primus etiam icones dedit oſſium fetus. Exſtant in ejus *tabulis anatomicis.* Noriberg. 1572. F. ubi Syſtema omnium oſſium fetus, tum ſceleton infantis dimidii anni bis depictum dedit, atque duas figuras capitis infantis ſeorſim expreſſas, & obſervationes ad omnem Oſteogeniam, natas in ſceletis Bononiæ a ſe ipſo paratis. Eas tabulas de oſſibus & partibus externis clam Bononiæ impreſſas eſſe, uti ipſe ediderat eas Auctor. GUILELMINIUS filius in nupera *oratione* ex proprio exemplare teſtatur.

JOH. RIOLANUS in *Oſteologia.* Pariſ. 1614. 8. in prima parte opuſculi ita deſcribit Oſteogeniam, ut mutationes oſſium ad ſeptimum uſque annum contineat. IDEM in *Enchiridio Anatomico Pathologico* L. I. ſubjicit oſſium deſcriptioni eorum ex fetu initia a c. 26. ad finem, quo prior Libellus repetitus habetur, quem in magna operum collectione omiſerat, quæ in folio prodiit.

HENRICI EYSSON *de oſſibus infantis cognoſcendis & curandis.* Groning. 1659. 12. Unico quidem, neque eo ſatis pleno ſceleto infantis potitus, diligenter tamen & veraciter peculiarem conditionem oſſium maturi fetus obſervavit. Recudi curavit Libellum COITERI ſupra relatum.

THEODORUS KERKRINGIUS, ſingularis homo, qui decimum octavum annum agens demum Latine didicerit (*Præf. ad Liceti L. de Monſtr.*); deinde mutata religione, non abſque ſuſpicione occiſæ propriæ uxoris, ut ejus ſororem ſibi jungeret, Hamburgi vixit, cum Legati Florentini titulo, ibique ejus theſauri anatomici etiam nunc venales ſervantur. PINAEUM quidem inſcripſiſſe non credo DRELINCOURTIO, (*de Sem. ovis* p. 602. edit. anni 1727.) ſed uſum eſſe induſtria Ruyſchiana in præparandis partibus, vel ex iis conſtat, quæ in utriuſque viri ſcriptis reperiuntur, ſceleto cacodæmonis aliiſque. Sunt qui ſtilum PECHLINO tribuant. Oſteogeniam, quod attinet, nata, ut teſtatur de ſe ipſo KERKRINGIUS, ex ſeptuaginta fetuum diſſectionibus, ordinata habet per ſingulos menſes fetuum incrementa, ut ſeriem mutationum majorem, quam ullus alius, ab ipſis primordiis adducat: in quibus tamen plerumque videtur ætates fetibus juſto teneriores tribuiſſe. Icones paucæ, neque valde bonæ. Prodiit cum *ſpicilegio obſervationum* an. 1670. 4. Amſtelodami.

In *Anthropogenia*, quæ anno 1671. prodiit, teneriorum fetuum ſceleti aliqui habentur. Obſervationes ad Oſteogeniam pertinentes omnes exſcripſit in anatome STEPHANUS BLANCARD.

ſimi ſunt, ſed non ſoli Auctori adſcribendi, neque enim iis temporibus unus homo ita perfecte callebat anatomiam. KERKRINGIUS autem uſus eſt multis obſervationibus anatomicis aliorum, qui Amſtelodami tunc vivebant, unde hæc opera conſtruxit. Ejus etiam Opera, jam citata, poſſunt inveniri in *Bibliotheca anatomica* a MANGETO conſcripta.

Tunc ad eam rem legi poteſt MALPIGHIUS, qui optimus eſt in *Tractatu poſthumo*, ubi commentatur de natura oſſium, tum etiam in hiſtoria illa, ubi de cornu, in collo bovino creſcente, ſcribit. Ibi optime docet, papillas nerveas complicari, & protrudi, & ſic complicatas in os abire, unde quidem videmus, oſſa prius ex vaſis conſtitiſſe. MALPIGHIUS equidem nondum cogitavit de hac re, ſed ex ejus tamen ſyſtemate deduci poteſt, oſſa prius fuiſſe vaſa nervea. Erat nempe bos jugo adſuetus, ibi loci, ubi jugum imponebatur, filamenta nervea prius adfuerant ad ſenſum, quæ ſenſim compreſſa, ab inferioribus protrudebantur, & ſic tandem ad ſuperiora, continuo magis & magis compreſſa, iterum etiam extrudebantur, ut denique ea pars ad collum, quæ nervea fuerat, ſuperius cartilaginea, & hic ad fines oſſea, cum tempore omnino tota oſſea facta fuerit. Hunc virum oportet ſuper hac re videre primo in *Poſthumis*, tum in *Epiſtola ad SPONIUM* (*a*), ubi ſcribit de illo cornu, quod in theſauro ALDROVANDINO adſervabatur, denique in ſcriptis de *Ovo incubato*, ubi perfunctorie narrat, quo modo oſſa fiant in pullo.

Videatur etiam CAROLUS DRELINCOURTIUS in tractatu in 12, hic Lugduni Batavorum edito apud Bouteſtein, anno 1685, cujus titulus eſt *Conceptus de Conceptu humano* (*b*), egregius certe eſt ſupra hac re Libellus; ibidem etiam habemus diverſitates plurimas circa oſſa notatas.

Omnium optima ſuper hac re dixit DUVERNEY (*c*), vir incomparabilis in anatomia, ſed dolendum eſt, magnum virum tantum de ſuo otio ſumere noluiſſe, ut inventa ſua in lucem ederet. Diſcipuli vero hinc inde, plura inventa ejus, ſuppreſſo ſemper magni viri nomine, ediderunt, inter quos eſt

Le CLERC, qui ſcripſit *la Chirurgie complette* (*d*). In hujus Libri parte oſteolo-

(*a*) MARCELLUS MALPIGHIUS in *Poſthumis* imprimis oſſium generationem perſecutus eſt, ex reticulatis fibris, quarum intervalla ſuccus repleret oſſeus. Dentes etiam, & ungues, & cornua, & pennas, analoga oſſium corpora, deſcripſit.

Pauca præterea ſunt, quæ *de monſtroſo cornu* in propria ad JACOBUM SPONIUM epiſtola habentur, & de ungulis, in ea *de tactus organo*. In hiſtoria ovi incubati oſſa vix adtigit.

(*b*) Nihil quidquam ibi invenio.

(*c*) DUVERNEYI inventa enarrantur in Libello Pariſiis in diario *Journal des Savans* 1689. & ſeorſim idem 1689. 4. impreſſo, ſub titulo, *Lettre à Monſieur **, contenant pluſieurs nouvelles obſervations ſur l'Oſtéologie*, qui quaſi appendix eſt prioris diſſertationis. Agit de perioſteo, ejus petiolis nervoſis & vaſculoſis in os defixis, de modo quo oſſa fiunt ex fibris teneris membraneis, non ex tendinibus, &c. Magis autem, uti inferius apparebit, ad hiſtoriam oſſium jam formatorum, quam ad Oſteogeniam pertinet.

(*d*) Plenam ſatis Oſteologiam laudabimus. Ad Oſteogeniam vero vix quidquam habet.

Cæterum plurima huc pertinentia habet DOMINICUS GAGLIARDI Medicus Romanus, cujus opuſculum, *Anatome* nempe *oſſium*, Romæ prodiit an. 1689. & nuper Leidæ 1723. 8. Fabricam oſſium ſubtilem & maxime laminarum ordinem ſeriemque expoſuit. Deinde ad Oſteogeniam omnino pertinent hi nuperiores ſcriptores, CLOPTON HAVERS in opere proxime uberius dicendo, cujus ſecunda Lectio huc inprimis facit, ubi incrementum oſſium ſingulari ſatis modo exponit, ex viſcida nempe materia, quam arteriæ adferunt, nervi vero circumgyratione propria circa axin ſuum cogunt proximis parietibus adhærere.

J. BAPTISTA VERDUC in *nouvelle Oſtéologie*, Pariſiis anno 1690. & iterum 1693. in 8. excuſa, Oſteogeniam ex KERKRINGIO exſcripſit.

logica, omnia ſunt DUVERNEY, ſed tamen gratias illi debemus, quod nobis tradiderit inventa hujus magni viri. Oſteologia ejus ceterum bona non eſt, nam VESALIANA melior eſt. Verum Oſteogenia egregia multa habet, de menſe enim ad menſem oſſa adnotat, & indicat, quo tempore oſſa adſunt, & quo modo ſtella fiat.

Quantum nunc hæc ad praxin faciant, nemo non videt, mederi enim oſſium morbis in infante non poterimus, ſi neſciamus, quo modo ſe oſſa ibi habeant, aliter enim infantis oſſa tractanda ſunt, aliter adultorum oſſa. Qui hæc ſcire recuſant, nunquam certe perfecti erunt medici; ergo, qui progreſſus in hoc ſtudio facere cupiunt, hac methodo primam hiſtoriæ oſſium partem adgrediantur.

' Fridericus Ruyschius multa paſſim ad hanc rem adſperſit, maxime vero in *Muſeo rariorum*, in quo paſſim ſceletos fetuum ita deſcribit, ut breviter notet ea quæ eo menſe magis notabilia viſa ſint, aut ab adulti hominis fabrica receſſerint.

A. Vater de *oſſium in corpore humano generatione & diminutione in alveolis inprimis dentium obliteratis*. Progr. Witteb. 1728. 4. *. & Diſſ. de *Oſteogenia*. ibid. 1730. 4.

Alexandri Monroo *of human bones* multa huc pertinentia habet.

Job. Baster de *Oſteogenia*. Leid. 1731. 4. Nunquam vidi, ſed nihil mediocre ab eo Auctore exſpecto.

J. B. Winslow Oſteogeniam non dedit, ſed ad fabricam oſſium multa utilia in expoſitione ſua docuit.

Roberti Nesbit *Oſteogeny*. Londini 1736. 8. max. Oſſa ex cartilagine fieri negat, ſed naſci ex ſucco oſſeo vel inter membranas, vel inter cartilagines depoſito, cartilaginem vicinam protrudente, arctante, abſque mutatione naturæ cartilagineæ in oſſeam. In altera parte ſemeſtria incrementa oſſium, fuſius longe quam Kerkringius, a primis rudimentis per ſubſequentes gradus maturitatis deducit, & iconibus numeroſis exprimit, non tamen perinde artificioſis. Egregius in univerſum Auctor.

Bernardi Siegfried Albini *Icones oſſium fetus*, Leidæ an. 1737. editæ ad miraculum pulchræ ſunt, cum nova arte, ad ipſum objectum ſculptæ, tenerrimis ductibus naturam ipſam talem exprimant, qualem ſe peritiſſimo anatomico ipſa oſtendit. Augmenta etiam oſſium & ſucceſſivam formationem ex cartilagine novis experimentis demonſtrat. Ætates in deſcriptione varias, in iconibus paucas exprimit. Cartilagines ſummo artificio depingit. Sterni hiſtoriam fuſius, quam alias, eſt perſecutus. Princeps in his rebus Auctor.

J. Fridericus Cassebohm in ſuis *de Aure humana* tractatibus, incrementa ſucceſſiva oſſium ad auditus organum pertinentium, minute exprimit.

G. Cheselden in *anatomy of human body* & in ſplendido opere *Oſteography* de originibus & formatione oſſium aliqua habet.

S. E. Hebenstreit progr. de *Præcipuis oſſium momentis*, in quo variæ obſervationes exſtant, fetus octimeſtris, cui ſternum perfectum fuit, fonticuli in adulto capite in os undique circumſcriptum mutatio: & aliæ in Progr. de *diploe oſſium* etiam alia ad fabricam adtulit.

Huc etiam pertinet experimentum factum cum rubia tinctorum, quæ oſſa animalium, fæcula hujus radicis paſtorum, profunde tinxit. Exſtant in *Phil. Tranſ.* n. 442. 443. & repetita a D. Du Hamel, valdeque ſollicite capta *Mém. de l'Acad. Royal. des Sc.* 1739.

Sed inprimis Du Hamelii monumenta Academiæ Pariſinæ miſſa an. 1742. 1743. magnam in Oſteogenia mutationem induxerunt, cum ſuccum oſſeum omnem neget, & incrementum earum partium, atque calli regenerationem perioſtei laminis, ſenſim in cartilaginem, tunc in oſſeas laminas abeuntibus, poſt plurima in vivis animalibus capta experimenta tribuat. Alteram autem ſpeciem incrementi refert ad craſſeſcentiam laminarum oſſearum natam ab introſuſcepto ſucco nutritio. Primam vero originem oſſium fibris membraneis reticulatis, gelatina quadam conjunctis, tribuit, quæ & ipſa, & una fibræ, ſenſim indureſcant.

Oſteologiæ denique ſcriptores plerique aliquid habent, quod huc pertinent, aut certe ad fabricam & incrementa oſſis illuſtranda faciat.

CA-

CAPUT II.

De Oſteographia.

QUum noverit Medicus, quo modo oſſa naſcantur, nunc opus habet, ut cognoſcat, qualis oſſibus jam factis, ſtructura ſit: hoc eſt, quo modo os ſit unum corpus; nondum enim os conſideramus, quatenus jungitur alteri.

Ut Medicus cognoſcat fabricam oſſium, debet ſtatim diſtinguere os, 1. in corpus oſſis, 2. in adnatum oſſi. *Corpus oſſis* vocamus, quod una fibrarum ſerie a ſtella illa oſſea enaſcitur. *Adnatum oſſis* eſt, quod ad juncturas ponitur, id eſt, illud caput cartilagineum, quod cartilagineam naturam conſervat.

Corpus oſſis conſideratur dupliciter, 1. ut durum ſolidum, 2. ut cavum. Volo os humeri examinare, ergo epiphyſin ad ſcapulam, alterumque ad radium examino. His capitibus excuſſis conſidero corpus oſſis, illud habet 1. partes ſolidas, 2. cavas. Primum inter partes oſſis occurrit velamentum externum, quod eſt perioſteum, græcum nomen, quod ſignificat aliquid circa os (περὶ ὀςέου). Id ergo perioſteum eſt 1. æquabile, 2. inæquabile.

Si æquabile eſt, tunc eſt omnium vaſorum ſe intra os immergentium & ex eo emergente textura. Textura ergo vaſorum eſt, quæ os intrat ad ejus vitalitatem & nutritionem; ſed præterea eſt textura exeuntium venarum rubrarum & lymphaticarum. Nervos etiam hic recenſui, quia in ipſa medulla ſenſus acutus eſt, adeoque & nervus. Æquabilis membrana dicitur perioſteum, ubi ſine tumore æquabiliter ubique ejus fibræ decurrunt, & ſic æquabiliter os involvit; id fit, ubi nullus muſculus perioſteo incumbit, neque ulli adnectitur muſculo, nam ſi muſculus adnectatur, æquabile non eſt.

Quid inæquabile vero ſit perioſteum, nunc dicam. Concipiamus perioſteum æquabile, deinde ponamus muſculum oſſi adfigi; hoc fit per tendinem, qui ſæpe parallelo ſitu adcumbit perioſteo, tunc ſuas fibras illi jungit, & ſæpe ſe ſubducit infra perioſteum; unde perioſteum hic craſſius videtur. Quo plures nunc & minores muſculi circa aliquam partem ſunt, eo perioſteum plus & minus inæquabile eſt; hinc intelligitur quæſtio anatomica, de perioſteo, & pericranio, nam pericranium ubique eſt idem, ſed ubi muſculi, v. gr. temporales, ſunt, ibi eorum tendines ſe jungunt pericranio, hinc craſſius fit, unde plura nomina membranæ circa oſſa capitis, ut perioſtei, pericranii, ſed quod variet pericranium, cauſa unica eſt, quam diximus.

Auctor jam qui hoc primus animadvertit, & deſcripſit, fuit RIOLANUS, ſed nemo adcurate deſcripſit præter CLOPTON HAVERS in ſuis *Prælectionibus ad Societatem Britannicam* datis.

Sequitur nunc, ut conſideremus os, prius tanquam ſolidam ſubſtantiam, deinde ut cavum, porroque ut apophyſes habens, & denique ut aliis junctum. Deſcriptionem oſſium incepimus ab iis, quæ extrinſece oſſi adhærent, vaſaque oſſi adferunt, & ex eo deferunt: verum nunc, quo modo ipſam oſſium deſcriptionem addiſcere debeamus, demonſtrare pergo. In ipſo oſſis corpore, ſpectatur ipſa oſſium ſubſtantia dicta, hoc nomine intelligo hoc durum, ſiccum, friabile, leve ſeu minus ponderoſum, omnibus vaſis orbatum, corpus, quod vocamus os. Hæc oſſium ſubſtantia (hacce definitione primo intellecta) eſt in medio corpore oſſis, 1. ſemper & ubique ſolidiſſima, 2. maxime compacta, 3. maxime unita. Verum

ad loca extrema, ubi juncturæ ſunt, & ubi os alteri oſſi nectitur, ibi ipſa oſſium ſubſtantia minus ſolida eſt, valde poroſa, atque multis intercapedinibus, hoc eſt ſpatiis vacuis intermediis, interrupta. Ibi ergo prope circa juncturas, (hocque in omni ſemper oſſe obſervabitur) ea ſubſtantia non eſt unita, quia ſpatia intermedia ſunt. Hic tantum oſſea propria ſubſtantia conſideratur, nihil de vaſis ſanguiferis, medulloſis, lymphaticis, &c. dicendo.

Nunc, quæ dixi, de oſſea illa ſubſtantia, vera ſunt. Si vero quæſiveris, unde contingat, quod os, v. gr. femoris, in medio ſuo ſolidiſſimum & compactiſſimum ſit & ponderoſiſſimum? Reſponſionem nullus Auctor adfert, niſi optimus HAVERSIUS, qui demonſtrat, omnia oſſa, ut in Oſteogenia viſum eſt, fuiſſe ſtrata membranacea, ſibi mutuo impoſita; hæc ſtrata per vim arteriarum fuiſſe compacta ad ſe mutuo, quatenus arteriæ perioſtei, & quatenus arteriæ per illas membranas percurrentes, pulſu ſuo omnia illa ſtrata ad ſe mutuo compingere valent. Ergo ubi illæ vires pulſantes validiſſimæ fuerunt, ibi illa compactio erit maxima. Demonſtrat autem CL. HAVERS, arterias perioſtei & ad medullam pergentes in medio oſſis maximas eſſe; ergo illæ hoc ſtratum medium condenſantes compingent (*a*); hinc in medio ſuo oſſa duriſſima & ſolidiſſima ſunt. Verum circa juncturas arteriæ diviſæ ſunt in ramos minores; hinc ibi cauſæ comprimentes minores ſunt, hinc ex ea mechanica, uti patet, ſequitur, ſolidam oſſis ſubſtantiam in medio oſſis ſolidiſſimam eſſe, maxime unitam & duriſſimam. Huc accedit quod obſervat Auctor, ſi os aliquod longum, v. gr. femoris ſumſeris, & fideris per medium juxta totam longitudinem, tunc in medio oſſis æque multas lamellas eſſe ſibi mutuo impoſitas, quam circa extrema oſſis, cum tamen circa extrema os maxime in ſua ſubſtantia expanſum ſit, & majorem diametrum habeat. Sed eædem lamellæ hic ad extrema minus compactæ ſunt; hinc magis diſtant, plus ſpatii occupant; ergo oſſa ibi plus ſunt expanſa; hinc quo majus eſt os, ceteris paribus, eo magis diſtant eorum lamellæ. Hinc deducit hic vir clariſſimus, quare oſſium ſtructura ſit in medio denſiſſima, quod nempe arteriæ in medio lamellas magis comprimant, ſed verſus extrema ſinguli arterioſi rami diſperſi intra lamellas eas disjungant, & faciant os & craſſius, & minus ſolidum. Hiſce nunc poſitis ſequitur, in loco oſſium medio & denſiſſimo, ubi perfecta ſunt oſſa, primo vaſa decurrere omnium minima inter lamellas, ſed ubi lamellæ remotæ ſunt, ibi vaſa ſanguifera habent ſpatium, ut ſe maxime extendant; etenim ubi vaſa ita compreſſa ſunt propter lamellas tam firmiter ad ſe invicem complicatas, ibi ea vaſa omnium minima eſſe oportet. Sed lamellæ proxime ſibi incumbunt in medio oſſe; hinc videmus in omnibus oſſibus, ſi ea findamus juxta longitudinem, ibi in media oſſea ſubſtantia vix vaſa etiam microſcopio reperiri, ſed ad oſſium extrema plurima apparent vaſa, inter lamellarum ſpatia, quæ omnia vaſis plena ſunt. Non tamen, quod in ipſa origine oſſis, in medio non æque magna vaſa fuerint, id enim præter verum adfirmaretur, ut apparet ex iis quæ KERKRINGIUS de hac re obſervavit, ſed propter cauſas, ſtatim enarratas, comprimuntur ibi vaſcula, ſuo liquido emunguntur, & concreſcunt. Ubi vero lamellæ minus comprimuntur, ibi vaſcula ſe expandunt.

In

(*a*) Nolo omnino me hoc loco diffundere in oſſium anatomen. Certum tamen eſt, neque in medio oſſe arteriam magnam medullæ, neque unicam in magnis oſſibus, neque videri, quæ tantula ſit, multum poſſe in mutandis oſſibus. Muſculos, quorum carnes validæ mediis oſſibus, graciles tendines epiphyſibus adjacent, mallem advocare, quos certum eſt, & abſque dubio, oſſa longa ex terete figura, quæ in fetu eſt, in triangularem deprimere, valere ergo in mutanda oſſium forma.

In ſubſtantia duriſſima oſſis eſt candor, & ad extrema rubedo. Findatur iterum os quodcunque, uti femoris os, per medium, videbitur, in medio oſſis ſubſtantiam eſſe ſolidiſſimam & candidam, circa juncturas vero, ubi celluloſa & ſpongioſa eſt ſubſtantia, ibi ea apparet rubra, propter vaſa plurima ſanguifera, ibi adhuc plena ſuo ſanguine.

In medio oſſis nunc durities ſumma, circa juncturas compages molliſſima natura eſt, nam ibi oſſa facile poſſunt in pulverem conteri; ergo friabilia ſunt. Quæritur, quid boni hoc faciat? Mechanices peritus facile reſpondebit, ſi quis velit baculum frangere, & illum in medio apprehenderit, non poterit frangere. Si vero utrumque bacilli extremum apprehenderit, & in medio ſuſtentaculum appoſuerit, jamque vim faciat in illud ſuſtentaculum, tunc rumpitur utique baculus. Eadem ratione oſſa noſtra ſe ut vectes habent, ad utraque extrema retinentur, interim moventur, & in medio maximam vim recipiunt, unde facile ibi frangerentur, niſi eſſent duriſſima.

Eo nunc deinde poſito ſequitur, quod ultimo loco dictum eſt; in medio vix aliquid deprehenditur liquidi inter lamellas, circa extrema vero omnia vaſis & ſanguine plena ſunt. Si iterum findatur os, & ſumatur etiam microſcopium, & inſpiciatur ſubſtantia oſſis circa medium, vix aliquid obſervabitur liquidi. Videatur deinde, quo modo circa extrema ſe habeat, reperiuntur certe omnia liquido ſanguineo oſſeo, medulloſo plena. In medio tamen oſſe etiam liquida ſunt & vaſa, ſed vaſa ita compacta, ut vix videri queant, & liquida tam tenuia, ut vix appareant. Ut demonſtretur autem, etiam in medii oſſis ſubſtantia hærere vaſa, hoc agat Anatomicus, ſumat os femoris animalis, curet fragmentum exſcindi ſecure, liberet illud ab omnibus externis incumbentibus vaſis & membranis; ſumat microſcopium, videbit liquidum adeſſe; conjiciat tunc illud fragmentum in ignem, videbit ardere, tranſſudare medullam, & cum combuſtum ſit os, habebit ſpatia intermedia in ſua ſubſtantia; unde liquet prius ibi fuiſſe vaſa.

Ultima proprietas & conſideratio eſt hæc, quod oſſa in medio cavum relinquant, ad fines minime. Ita ſe res habet, lamellæ omnes in medio oſſe ſic compreſſæ ſunt ad ſe invicem, ut ſolidiſſimum ibi os ſit, & tamen æque magna copia lamellarum, ac verſus fines adeſt; ergo, ſi plus comprimantur oſſa, quam ad fines, ibi cavitas remanere debet. Circa fines vero non una cavitas adeſt, ſed plures, inter duas quaſque vicinas lamellas; hinc oſſa in medio habent puram cavitatem, ad fines vero non puræ ſunt cavitates; ergo medulla apparet in medio, non ad fines, ubi tamen adeſt medulla, ſed magis diſperſa inter lamellas; hinc in medio medulla in unam aggregatur molem, ſed ad fines apparet minus olei, & plus vaſorum liquidum ſecernentium.

Hæc nunc ſunt, quæ Medicus ſcire debet de oſſibus, neque ſcio quid ultra deſiderari poſſit de ſubſtantia oſſium. Eadem etiam ſunt fundamenta in chirurgicis ad morbos oſſium, hinc enim patet, cur os circa medium ruptum facile reponatur, & concreſcat. Cur facilius circa fines putreſcat. Cur caries oſſis tenaciſſime hæreat in medio, ſed facilius abradatur, circa fines vero difficillime, & plurima in hunc ſenſum. Reliqua, quæ ex his deduci poſſunt, facile dabit meditatio.

Nunc ſi quæ in Oſteogenia dicta ſunt, conferantur cum hiſce, habebitur clara ſtructuræ oſſium cognitio. Verum in corpore oſſis non eſt tantum 1. ſubſtantia illa media ſolida, & 2. poroſa ad extrema, ſed 3. ſunt etiam clavi intermedii oſſei, in ipſa media ſubſtantia detecti. Si quis voluerit medullam ex oſſium cavis educere, cultro ſuo aliquando ad fines uſque provenire nequit, quia adſunt trabes & clavi in cavo oſſis, quæ ab una parte cavitatis ad alteram vergunt, & lamellas

ita

ita ſuſtinent, ut os non facile frangatur, neque recedere lamellæ a ſe invicem poſſint; eodem certe artificio, quo architecti in exſtruendis ædificiis utuntur: hi enim cauturi, ne paries ad oppoſitum parietem ruinam faciat, interponunt trabes, quæ impediant. Noſter autem OPIFEX oſſibus tales trabes dedit, non omnibus quidem, ſed illis tamen, quæ ſuſtentant pondus corporis, ut oſſi femoris, tibiæ, non ita radio atque ulnæ, nam hæc oſſa etiamſi exerceant motum, pondus tamen majus ſuſtinere non debent. Quid ſint hi clavi & hæ trabes, ſolus demonſtrat HAVERS „ nempe laterales quædam ſeries lamellarum oſſearum quando nondum „ omnino oſſeæ ſunt, deprimuntur propter incumbens corporis pondus; nam ſi „ quodcunque corpus fibroſum ſuſtineat totum pondus, facile fit, ut hæc & illa „ fibra deprimatur. Sic itidem hic interne in oſſibus illis, aliqua pars laminarum „ depreſſa, ſi alteri occurrat ab altera parte oſſis ſimiliter depreſſa, tunc oriuntur „ hujuſmodi trabes". Hi iidem ſunt illi clavi, qui intus in quibuſdam oſſibus reperiuntur, abſque ordine diſpoſiti, ſed tamen omnes ex ſtratis dictis ita depreſſis nati.

Nunc conſiderari debet *medulla*, de qua dabo, quæ exactiſſima cogitatione adſecutus ſum circa rem, de qua alias plurimum diſputatur. Omnia oſſa motui deſtinata, habent duplex cavum, ut vidimus. Si enim os findatur, reperitur majus cavum in medio oſſis, & aliud genus cavitatum in ipſa oſſea ſubſtantia. Illud cavum intermedium continet inter ſe in omni animali ſano, quieſcente, bene ſaginato, & juvenili, ſuaviſſimum, blandiſſimum, tenuiſſimum, inſulſiſſimum, ſubtiliſſimumque ſanguinis oleum. Sed oſſa duplex cavum habent, nempe 1. in medio, & 2. circa juncturas in ſubſtantia oſſea. In iis ſcilicet oſſibus, quæ motibus deſtinata ſunt, ſi ſanum, quieſcens, juvenile, (hæc enim omnia requiruntur), fuerit animal, tunc cavitas illa media repletur materie, quæ dicitur medulla, & oleum eſt blandiſſimum, minime acre, ſubtiliſſimum, id eſt, in toto ſanguine oleum tam mobile, flexile non reperitur, & præterea nullum oleum tam inſulſum, quam illud datur quod medullam dicimus. Hæc nunc tota eſt medullæ hiſtoria. Ex perioſteo, per denſitatem lamellarum, facta ſunt foramina obliqua, per quæ foramina arteriæ magnæ ex perioſteo exeuntes ſe inſinuant, & ultimo deſinunt in cavitatem internam & mediam oſſium. Quando hæ arteriæ per cava ipſa oſſea ſe inſinuarunt, applicant ramos ſuos ſuperficiei concavæ oſſis, atque ſurculis intertextis innumeris faciunt membranam craſſam, quæ eſt perioſteum internum oſſis, & totum cavum oſſis internum & medium obvelat. Sumatur enim ex ovillo armo, & ex ovilla coxa, os femoris & coccygis, apparebit membranam in oſſe per medium fiſſo, ſuperficiei concavæ adhærere, rubram, ſanguineam, in cujus medio cavo medulla eſt. Ex hac membrana, ita facta, rami infiniti excurrunt, qui anaſtomoſibus ſuis faciunt globos, & ſphæras membranaceas cavas. Eæ ſphærulæ fiunt á membranis quibuſdam, quæ eædem ſunt ipſum intertextum harum arteriolarum opus. Porro ſanguis arterioſus, eo delatus per vaſa perforantia oſſis ſubſtantiam, quæ fecerunt perioſteum internum, adfert tenuiſſimam ſuam partem verſus has membranas, in medio ſuo cavas, quæ recipiunt oleum deſcriptum, quatuor illis proprietatibus donatum, quas diximus, idque his ſacculis continetur. Hi nunc ſacculi omnes communicationem inter ſe habent, & deponunt tandem illud oleum per quoſdam canales, ſed quo verſus? Omnia emiſſaria horum ſacculorum ſe ad perioſteum internum applicant, & novam ſic adunatam membranam faciunt, quæ medullam veſtit. Ita medulla ponitur in vagina membranoſa, quæ tenuiſſima eſt, & conſtat ex emiſſariis medulloſis intertextis, & unica eſt illa ordinata omnium medulloſorum emiſſariorum adgeſtio. Ita arteriæ feruntur ex perioſteo externo verſus interiora oſſis, & tandem uſque ad medullam

lam, ubi, ut in aliis omnibus arteriis fit, ſecedunt, & deponunt ſuccum tenuiſſimum (*a*).

Quonam verſus feruntur nunc venæ & ubi hærent? Reſpondetur facile, venæ incipiunt, ubi arteriæ deſinunt, ergo recipiunt ſanguinem hoc oleo privatum; hinc conſtituitur membrana illa interna, ſeu perioſteum internum, ex venis & arteriis; arteriæ pergunt, ut dictum eſt, venæ etiam iterum exeunt per alia cava, quam per quæ arteriæ tranſeunt, & deſinunt in perioſteum externum.

Quæritur nunc, ubi maneat medulla, & quo verſus deferatur? Poſſem plures meditationes meas ſupra hanc rem adferre, ſed unum tantum experimentum citabo. Sint in caſtris duo equi, ſi eorum alter bene ſaginatus fuerit, & forte vulneratus perierit, oſſa ipſi erunt plena medullæ. Verum alterum equum, perinde ſanum, pone celerrimum iter feciſſe per tres quatuorve dies, deinde etiam ex vulnere læſum periſſe, hujus certe os, quodcunque ſumſeris, nunquam habebit cavum medulla repletum, ſed ſimplici ſero tenui. Si vero idem animal, poſt curſum, per aliquot dies in ſtabulo quieviſſet, habuiſſet rurſus medullam in oſſibus. Ita docemur, oleum hoc poſſe expelli, ſi multum moveatur animal, neque in oſſibus manere, ſed diſtribui, idque ad triplicem, quem dicemus, locum.

1. Per lamellas ſuas, ad vaſa ſua, ſed nobis inviſibilia; hinc transſudare nobis apparet medulla. Sumatur enim armi ovilli os, quod nobis os humeri eſt, privetur ab omni involucro, quod externe adhæſerit, tunc ad ignem calefiat, videbitur oculis per ſubſtantiam oſſeam transſudare medullam. Si objeceris, inde non patere, ferri medullam per ipſum os, ſed id unice apparere, transſudare utique ex cavo medio verſus exteriora, ſumatur ergo hoc ſecundum exemplum. Os fiſſum privetur omni medulla, & omnibus membranis internis, imponatur carbonibus ardentibus, tunc videbitur, etiam nunc tranſſudare ad exteriora; id quidem non fieret, niſi eſſent ibi vaſa. Si enim liberum adeſſet oleum, utique per locum apertum poſſet exhalare. In ſceletis idem experimentum fieri poteſt. Poſtquam oſſa bene depurata ſunt, ut albeſcant, poſt menſem iterum incipiunt flaveſcere, ita ut inter lamellas clare appareat oleum. Ex his exemplis nunc videmus, medullam ex ſuis vaſis ad membranam illam tenuem, medullam inveſtientem, arachnoidem, omnino deferri in perioſteum internum, & ſic tandem ad lamellas oſſis venire. Hoc eſt primum iter medullæ, & facit, ne oſſa fragilia fiant, nam os ſiccum poteſt conteri, ſi vero os illud exſiccatum immergatur oleo, non frangetur & duritiem priorem recuperabit. Sumatur iterum os ovillum, comburatur, erit os friabile; mittatur idem in aquam, jam durius fiet, ſi vero in oleum merſeris, longe melius iterum erit, & integrius.

2. Verſus perioſteum, nam eo ferri & redire in venas patet, cum oſſe cremato appareant foramina, per quæ fertur medulla ad perioſteum. Quando animal multum currit, oleum illud verſus extrema hæret. Hoc oleum etiam facit, ne ſacculi membranacei contra ſe mutuo conterantur.

3. Tertium iter hujus medullæ, & illud maxime notabile, & maxima copia, eſt verſus cava juncturarum, eo etiam defertur, ut lubricentur & meabiles ibi ſint partes conjunctæ, & mobiles ſupra ſe mutuo, ut ſine attritu & ſine dolore ſupra ſe invicem commode moveri queant, hinc nunc, quo animal movetur plus, eo plus indiget hoc oleo, quia eo celerius conſumitur medulla, adeo ut tandem deficere incipiat, ut fieri ſentimus poſt validiſſimos & diuturnos motus, tunc enim rigi-

(*a*) Medulla continetur in vera celluloſitate, qualis pinguedo eſt, ſed quæ magna ex parte non ſolis membraneis, ſed oſſeis etiam fiat cellulis. Vaſa has cellulas pingunt, non conſtituunt,

rigidæ incipiunt fieri illæ partes, cum incipiat deficere medulla, & aliquando crepitant oſſa articulata, ut in rotis curruum. Quando enim incepit deficere illud ſebum, quo illiniri ſolent rotæ, tunc incipiunt crepitare; ſi pergatur, adteritur axis & rota, & utraque ſæpe inflammatur.

Cauſa medullam adferens, eſt arterioſus ſuccus. Loca eam continentia ſunt acini medulloſi. Cauſæ, quæ medullam factam propellunt ad tria loca enarrata ſunt; omnis nempe motus quicunque validus arteriarum, qui ſemper increſcit, quando valido motu movetur animal. Hæc medulla adjuvat motus animalis & ſanguinem oblinit, ne acer fiat motu ſuo, eodem tempore, quo motus animalis viget, & augetur etiam motus per vaſa oſſium & medullæ.

De medulla etiam, ſi quis velit legere Auctores, hi ſequentes ſunt eligendi. Palmam omnibus præripuit clariſſimus ille Medicus Britannicus CLOPTON HAVERS in *Oſteologia* ſua, edita *Londini in* 8. *anno* 1691. qui Liber habet tractatum unum dicatum medullæ deſcribendæ (*a*).

Tum Clariſſimus DUVERNEY, ſed tantum in privatis ſuis ſcriptis (*b*); unde tantum a nonnullis ejus diſcipulis, inventa clari viri, habere debemus, proinde invenientur ea DUVERNEYANA in primis Tomis *du Journal des Savans*. Deinde apud PALFINIUM in ſua *Oſteologia*, tum etiam in memorato jam libello Domini *le* CLERC, nempe *la Chirurgie complette*, quod opus etiam in primis DUNERNEYO debetur (*c*).

Scripſit etiam de hac re MALPIGHIUS in *Poſthumis*, hinc inde, ſed tamen non ita abſolvit, uti reliqua ſua polire ſolebat (*d*).

Adgredior nunc alteram partem oſſium, nempe *epiphyſes*. In omnibus ergo oſſibus fere ad extrema, atque etiam hinc inde ad latera, adhærent oſſa adcreta, quæ epiphyſes dicuntur ab Anatomicis.

Dico præter ea, quæ dicta ſunt de perioſteo, de oſſis corpore, de medulla, de capite ejus, ſunt inquam, adhuc alia oſſicula adcreta oſſi, & dicuntur epiphyſes. Adcreſcunt duobus locis diverſis, primo ad extrema oſſium, & dein etiam ad latera. *Epiphyſis* eſt vox Græca, & ſignificat *aliquid ſupernatum*, eſt ergo ac ſi diceres, *os oſſi ſupernatum & ſuperadcretum*. Epiphyſis ſuo oſſi adhæret ope juncturæ, quæ ex natura ſua vocari debet *Indentatio*; ſi enim ſumas femur, v. gr. ovis, videbis caput iſtius oſſis poſſe excuti, illa tunc excuſſa pars vocatur *Epiphyſis*. hanc examina epiphyſin, patebit ex parte, ubi adcretum erat illud caput oſſi femoris, adeſſe plura cava, & plures eminere dentes in tota illa ſeparata ſuperficie, ut & ad margines; ſic tunc etiam os, cui adhærebat hoc caput, ſi examinetur, inveniuntur in ea parte, ubi ſeparatio facta eſt, plura cava & ſimiles dentes eminentes,

(*a*) In *Diſcurſu* III. Naturam celluloſam docuit, & exſudationem in cavitatem articulationis.

(*b*) Obſervationes ejus de medulla continentur in *Journal des Savans*, 1689. n. 19. *Mém. de l'Acad. Royale des Sciences* 1700. p. 202. Non alere demonſtrat, tranſpirare, obſtare fragilitati. Dudum autem non alere ſcripſerat JACOBUS de MARQUE in *Paradoxe ou Traité medullaire, auquel il eſt amplement prouvé, que la moelle n'eſt pas la nourriture des os*. Pariſ. 1609. 8. (DOUGL.)

(*c*) Paucas habet paginas, 15. & 16. & minus quidem plenas.

(*d*) In *Tractatu de Omento & adipoſis ductubus* celluloſam fabricam habet, & negat alere.

Adde nunc Diſſ. L. LEMERY *de la nourriture des os*, qui experimento oſtendit, per motum diſſipari medullam, eamque a gelatina nutritia oſſium diſtinguit. Porro RUYSCHIUS in *Adverſ.* III. n. IX. qui & in mediis oſſibus, & in epiphyſi repertam medullam, nihil differre a ſebo demonſtravit. WINSLOWUM, & alios Oſteographos, & FRANCISCI GRUTZMACHER *de oſſium medulla* Diſſ. Lipſ. 1748. 4. qui medullæ fabricam, vaſa, analyſin chemicam, utilitatem in alendo, diverſitatem ab adipe demonſtravit.

tes, uti in capitulo dictum eſt, adeoque unum recipit alterum, & recipitur ſimul ab altero, & fibræ ſunt inter hos dentes, nectentes unum ad alterum. Hæc una ſpecies eſt epiphyſeos, quæ nempe ad extrema oſſium hæret.

Altera ſpecies epiphyſeos eſt, quando ad latera oſſium ſupernaſcuntur alia oſſicula, ut in oſſe femoris, ubi nempe duo tubercula ſunt, unum, quod dicitur trochanter major, alterum vero trochanter minor, reperiuntur infra cervicem iſtius oſſis; hæc tubercula etiam in indentationibus adnexa ſunt oſſibus majoribus.

Hæ epiphyſes ergo per indentationem, & partim etiam per cartilaginem adhærent, & ille nexus ope cartilaginis vocatur *Synchondroſis*. Verum cum adolevit os, tunc omnia ita comprimuntur, ut totum fiat oſſeum, quod prius erat cartilago, & junctura etiam diſparet, tunc vero epiphyſis ea vocatur *Apophyſis*, quia os adnatum eſt alteri oſſi, non per juncturam, ſed per continuitatem, & in quodam proceſſu. His conceptis intelligitur, quænam ſint epiphyſes, ſunt nempe oſſa circa juncturas, & oſſa circa inſertionem juncturarum adnata; ergo de epiphyſibus notanda ſunt duo: primo motus jungendi cum aliis oſſibus, qui eſt indentatio; deinde ope cartilaginis, quæ ſe interſerit.

Si finem requiras, quare epiphyſes factæ ſint? Optime certe magnus ille Anatomicus COLUMBUS (*a*) primus hoc conſideraſſe videtur. Ubi ſcilicet os alteri oſſi jungitur, adeſt ligamentum, quod ſemper diverſum eſt a perioſteo, nam perioſteum eſt membrana continens vaſa intrantia os, & ex oſſe exeuntia, ergo differt multum a ligamento; hoc ergo ligamentum, quod circa juncturas reperitur, non procedit ex perioſteo (*b*), juxta longitudinem oſſi adnatum, verum inter epiphyſin & os, ubi conjunguntur, exeunt fibræ, quæ amplectuntur epiphyſin alterius oſſis, & ſe inſerunt juncturæ utriuſque oſſis, & ſic fibræ illæ ligamentum conſtituentes, nectunt unum alteri. Ratio etiam, cur hæ fibræ radicantur in juncturis apophyſium, non ad extrema oſſium, eſt, ne occalleſcant facile, cum motus partium exercitatur. Finis ergo apophyſium eſt duplex, primo, ut os nectant oſſi, ſecundo, ut tendines muſculorum nectant oſſi, quæ altera eſt ſpeculatio. Ubi ſcilicet muſculi adfixuri ſunt tendinem ſuum validum alicui oſſi, ibi excreſcit tuber oſſeum. Vide modo trochanteres in oſſe femoris, finemque inquire, propter quem adſunt, ut nempe punctum directionis emergat ſuper reliquum os, hiſce enim tuberculis adfiguntur tendines muſculorum, qui debent femur invertere tum ad interiora tum ad exteriora. Quum ergo puncta hæc ita emineant, demonſtratur facile ex mechanicis, directionem tractionis longe faciliorem & meliorem fieri, quam ſi chorda & tendo trahens plano oſſi applicaretur. Id patet in pluribus oſſibus. Epiphyſes hæ ad extrema oſſium teguntur cartilagine, ne coaleſcant facile inter ſe juncturæ, quod etiam non fit, niſi in valde vetulis animalibus. Sed cartilagines hæ ſunt elaſticæ; hinc facile reſiliunt ab omni compreſſione, inde fit, ut non facile compreſſæ ibi maneant partes, ſed ſe reſtituant, & ut major ſit mobilitas.

Non oſſeſcunt tam cito illæ cartilagines, propter liquidum ibi adfluens, nempe

(*a*) *De re anatomica* L. I. p 5. Sed eam ſententiam dudum refutavit ALBINUS *icon. oſſ. fet.* & demonſtravit nihil ſani in iis utilitatibus eſſe p 158. & epiphyſes lege naturæ neceſſario naſci, tanquam imperfectionis in oſſe ſigna, & nondum abſolutæ oſſeſcentiæ. Si vero aliqua utilitas adſignari poteſt, ea erit, quod in oſſibus longis oporteat plura centra eſſe oſſeſcentiæ, ne nimis longa cartilago conſumi non poſſit a ſubnaſcente oſſea parte: deinde, ne prius perfectus & rigidus eſſet fetus, quam in lucem educatur.

(*b*) Repugnat anatome, quæ manifeſto demonſtrat præcipuum ſtratum perioſtei capſulas articulationum conſtituere, quod in fetu facile eſt demonſtratu.

pe 1. mucoſum ex glandulis mucoſis ibi poſitis, & 2. medulloſum ex medulla eo delata, ut docuit HAVERSIUS.

Super hanc rem legi poteſt REALDUS COLUMBUS *capite de epiphyſi, & junctura oſſium.*

Omnia nunc deſcripta de perioſteo, oſſium ſubſtantia duplici, de epiphyſibus, apophyſibus, huc uſque tractata, vera ſunt de omnibus oſſibus, ea lege, variis locis, variis formis & modis, eadem ſe ubique habeant, ut v. gr. videre eſt in oſſibus cranii. In cranio dicitur vulgo cerebrum ſe habere pro medulla cranii, ſed falſiſſimum eſt, nam ſingulum os cranii eſt proprium os, cum perioſteo ſuo interno & externo, & unum os cranii eſt epiphyſis radiatim adhærens alteri. Sed prius ex iis, quæ docuimus, erat ibi in prima formatione hominis intermedia membrana, quæ cartilaginea facta eſt, poſtea oſſea, & tali modo conſtituta, ut indentata iterum ibi fiat junctura; & hac ratione omnia magna cranii oſſa cohærent. Loca vero ubi junguntur, vocantur ſuturæ, & illæ ſunt in hunc finem conſtitutæ, ut exitus daretur vaſorum ex cranio vergentium ad perioſteum externum, & ex partibus exterioribus ad perioſteum internum & ad ſinus duræ matris tendentium. Medulla vero horum oſſium in diploe eſt. Si ſecatur os cranii aliquod tranſverſim, tunc adparet clare, conſtitui os ex duplici lamella, & inter utraſque lamellas eſſe celluloſam & medulloſam ſubſtantiam, quæ diploe dicitur.

Hiſce nunc probe inſtructus animus accingat ſe ſynoſteologiæ addiſcendæ.

Synoſteologia nempe, ſeu *ſynoſtoſis* eſt oſſium inter ſe pro efficiendis motibus connexio. Conſiderari hic debent ſequentia, 1. conſiderari debent epiphyſes (conſideratio etiam oſſis ipſius hic non multum facit ad intelligendas juncturas, nam horum ope non fiunt), 2. apophyſes, 3. tubera, 4. capita, 5. oſſium cava, 6. oſſium carinæ ſeu κοτύλαι, ut vocarunt Græci, 7. cruſtæ cartilagineæ, quibus capita obducuntur, 8. ligamenta, & denique, 9. modi juncturarum. Hæc omnia conſideranda ſunt, antequam tiro claram ideam juncturarum habere poſſit, nam omnis junctura fit per extrema oſſium, ſed extremitas oſſis ſemper eſt epiphyſis, quæ poſtea fit apophyſis; ergo nemo intelliget juncturas, niſi apophyſes cognoſcat, & ſic optime, qui diſcendæ anatomiæ ſe tradit, poterit demonſtrare, quomodo ejus prima pars, ſive Oſteologia, inter partes dividatur, & has iterum partes dicto modo adſequi, ut clara ſit cognitio.

Tum 3. cognoſcenda ſunt tubera, 4. carinæ, cava, & κοτύλαι, ſic optime ſcripſerunt veteres. Omne os, quod movetur, motum eum perficit cum ſumma facilitate, adeo ut nullibi in natura a priore demonſtret ullus mechanicus hujuſmodi inſtrumentum, quod ad uſum motumque adeo egregie accommodatum ſit, ut v. gr. videmus in ſcapula; ibi non eſt cavum, ſed eſt aliquod planum potius, cui os humeri committitur, quod eſt adeo rotundum, ut in motu ſuo caput rotetur ſuper hoc plano facillime, & uno tantum puncto ſemper acetabulum contingat, unde motus facillimus eſt. Sed exorbitaret jam facile de ſuo loco. Verum appoſuit DEUS *cartilagines*, corpora nempe elaſtica, quæ eam luxationem impediant. Hæ nempe cartilagines, cotylas, ſeu carinas efformantes, exſurgunt e latere ſupercilii oſſis, & ſic os movendum ad latera, in ſubſtantia ſemper reprimente, hæret, adeo ut, cum humerus motus appellat ad hæc latera, ab iis in locum reprimatur. Tum addidit etiam DEUS, ut dixi, duplex liquidum, glanduloſum ſcilicet & medulloſum. Porro *Ligamenta* perſpicienda ſunt, in quibus aliquid mirabile eſt, nempe glandulæ, quæ iis adhærent ea parte, qua oſſa ſpectant, non enim tantum ſunt fibræ, uti veteres putarunt, quæ oſſi os nectunt, ſed ut CLOPTON HAVERS demonſtravit, habent ligamenta glandulas in ea parte, qua ſpectant

ctant juncturas, quæ ſtillent liquidum lubricans; ergo ſic ligamenta debent cognoſci; modi quoque, quo modo jungantur oſſa, facillime & diſtinguendi & concipiendi ſunt: verum ſi aliter fiat, hic certe magna erit confuſio.

Quando os jungitur alteri & minimum tantum habet modum, conjunctio ea vocatur *articulatio*, quæ dicitur fieri 1. per συσσάρκωσιν, hoc eſt, per intermediam carnem, ut v. gr. ſcapula adnectitur coſtis ope muſculorum: verum ille non eſt nexus, qui vocari poſſit articulatio. Nam ſcapula tantum coſtis nectitur, ut trahi poſſit, & tamen manere in loco, non vero articulatur cum coſtis ad motum; ergo proprie non datur hujuſmodi ſpecies juncturæ, quamvis veteres ita dixerint. 2. Per συννεύρωσιν, hoc eſt per vinculum & ligamentum medium, ſed neque hujuſmodi ſpecies nota eſt. 3. Per συγχόνδρωσιν, hoc eſt, per cartilaginem, id eſt, quod cartilago intermedia ex uno oſſe in aliud tranſeat. Verum hi tres modi, non poſſunt dici modi, ad nectenda oſſa movenda pertinentes, ſed ſimpliciter ad nectenda oſſa aliis oſſibus referuntur, abſque reſpectu ad motum. Ergo non videntur referri ad articulationes. Nunc vero omnium oſſium, quæ ad motum exercendum junguntur, juncturarum modus hic eſt; 1. vel modus tantummodo flexus & extenſionis. 2. Rotationis, & tunc ſemper, ſi modus conjungendi ſit ad rotationem, unum cavum eſt in uno oſſe, quod recipit, & unum caput extuberans in altero oſſe, quod recipitur. Hæc junctura proprie vocatur ἐνάρθρωσις, ſive inarticulatio, uti eſt oſſis femoris cum acetabulo, ut & oſſium metacarpi ſupra carpum. In priori vero, quem diximus, modo, ſcopus tantum fuit, ut flectantur retrorſum & antrorſum membra; ſed tunc duo ſunt cava, & duo capitula, quæ recipiuntur, ut fit ad motum digitorum ſuper os metacarpi, & in junctura cubiti ad os ulnæ cum oſſe humeri, & vocantur hæ juncturæ γιγγλυμοὶ, *ginglymi*.

Reliquæ juncturæ ab antiquis dictæ ſunt, quando junguntur oſſa ſine motu, ut ſuturæ, ſymphyſes, harmoniæ, gomphoſes. Sutura dicitur, quando unum os dentibus emiſſis occupatur ab altero oſſe in cavo aliquo. Symphyſis dicitur, quando unum os alteri increſcit, non dentatim, ſed ſuperpoſitione, ut os temporale cum oſſe bregmatis, ſed proprie talis junctura nulla eſt, nam etiam hic dentes ſunt, quæ juncturam faciunt. Harmoniæ etiam nullum exemplum eſt, nam iterum per indentationem fit. Gomphoſis dicitur, quando unum longum corpus in quodam cavo inſertum juncturam facit, uti contingit inter dentes & maxillas.

Sed alia ſuperſunt, de juncturis oſſium dicenda. Obſervatum eſt ab omni ſæculo, inter extremas oſſium partes, & lubricas cartilagines, quæ ibi apponuntur, inveniri liquidum quoddam, quod nec aquoſum, nec ſapidum, nec oleoſum, nec etiam glutinoſum eſt, ſed quod inter digitos tractatum utique etiam lubricum & tenax apparet, ſed tamen non cum magna cohæſione, pellucidum præterea. Id inter omnes juncturas quorumcunque animalium reperitur. Si vero defecerit, advertitur juncturas crepitare in motu, & motum earum etiam retardari, ut artus moveri nequeant, quod contingit in ſcorbuto, in morbo hypochondriaco diuturno, ut & in lue Neapolitana frequenter. Egregius ille anatomicus CLOPTON HAVERS hujus liquidi naturam invenit, cujus doctrina circa hoc negotium iſta eſt. Oſſium ſtructuræ duplici ſe habent modo: 1. Vel ſinum habent exſculptum, in medio cavo, inter juncturas, ut os unum ab oſſe moto contingi nequeat. 2. Vel ſinum habent nullum, ita ut os motum ubique contingat alterum in ſuo motu.

Os femoris v. gr. jungitur ita cum oſſe coxendicis, ut caput ſuum intra cotylam recondat; ſed in medio cavo illo (quod cavum fit a juncturis oſſium) ibi in medio cavo iſtius oſſis innominati eſt cavum aliud, quod retrocedit, ut innaſcatur

 liga-

ligamentum teres, quod jungit os femoris acetabulo medio; intra hunc receſſum, ſic exſculptum, hærent glandulæ, quæ tantum digito preſſæ tranſſudant liquidum unctuoſum, nullo modo tamen oleoſum, ſed pellucidum, quod liquidum, dum movetur os, lente ſic exprimi ſolet. Idem liquidum, ita expreſſum, miſcetur oleo medulloſo, quod tranſſudat per oſſa, dum major fit motus ejus partis; ergo etiam partes oſſis tunc moventur. Hoc oleum medullæ occurrit illi glutini & intime permiſcetur, eaque liquida permiſta, conſtituunt oleum ambo oſſa lubricans, ne in motu ſe mutuo conterant, adterant, & caleſcant a nimio motu.

Alia oſſa ita junguntur, ut ſe immediate contingant, ubi os humeri cum plano in homoplatæ cotyla, & majore ſupercilio cartilagineo retinetur; ſed ibi nullum cavum reperitur, præter hoc magnum cavum, quod cotylam diximus, ſecus ac in oſſis coxendicis cum oſſe femoris articulatione, nam hic mutuo oſſa ſe contingunt, & in medio cavo nullus eſt receſſus ſimile ligamentum recipiens, nec glandulas continens; ſic etiam, ubi os femoris oſſi tibiæ nectitur, nullum cavum in medio cavitatis os femoris recipientis habetur.

Porro in omnibus oſſibus ſic conjunctis, ut cavum os recipiens in ſe alterum ſinum non habeat, ibi ligamenta ſunt, quæ nectunt os recipiens oſſi recepto, & in his ligamentis, qua parte os ſpectant, ſunt glandulæ, quæ liquidum hoc fundunt, ita ut ligamentum hujuſmodi, prudenter ſolutum, ſi paululum prematur digitis, tranſſudet hoc liquidum mucilaginoſum, dictum ab HAVERSIO. Hæ ſunt illæ glandulæ mucilaginoſæ, huic viro dictæ. Ergo glandulæ in hoc ligamento, quod oſſa inter ſe nectit, ſemper adſunt; ſed ubi ligamentum eſt in cavo acetabuli, ibi in utroque ſunt glandulæ, nempe & in cavo, & circa cavum; ubi vero ligamentum teres intra cavum non adeſt, ibi hæ glandulæ ſunt in parte interiore ligamentorum oſſa nectentium.

Harum nunc glandularum effectus eſt, ſeparare hunc mucum, nam plane hujuſmodi, inſipidus, pellucidus, moderate tenax liquor eſt. Hujus liquoris nunc hæc eſt utilitas. 1. Derivare hoc liquidum intra cava juncturarum. Quando oſſa circa ligamenta moventur, tunc exprimitur hoc liquidum, & fluit intra cava juncturarum. 2. Effectus eſt miſceri cum oleo medulloſo. 3. Effectus eſt, cum ita intime admiſtus eſt ope motus oſſis, cum oleo medulloſo, componere tertium corpus, quod neque unice oleoſum, neque mucoſum eſt, ſed conflatum ex hiſce duobus. 4. Hoc liquidum compoſitum motu oſſium fit ſubtilius, motu enim debet atteri & attenuari; ita vero attenuatum hoc liquidum per vaſa reſorbentia aufertur, & miſcetur iterum ſanguini, quod ſi non fieret, oriretur hydrops interoſſeus, & colligeretur ibi liquor, ut in practicis ſæpe obſervatur.

Videatur ergo de hiſce CLOPTON HAVERS, vel in *Actis Londinenſibus*, ubi per partes prælegit hanc doctrinam Societati Londinenſi, vel etiam in ſuo Libello, edito ſub titulo *Oſteologia novæ & glandularum mucoſarum deſcriptionis* (*a*).

Hiſce omnibus peractis de Oſteogenia (*b*), Oſteographia, & Synoſteologia, & his

(*a*) *Diſcourſe* IV. poſt brevem memoriam harum glandularum apud C. STEPHANUM, (citatam a MORGAGNO, qui ſuas etiam obſervationes adjecit ad has glandulas *Adverſ. II. anim.* 23.) Ad earum etiam hiſtoriam pertinet diſſ. CL. PITSCHEL *de Axungia articulorum.* Lipſ 1740. 4. A. KAAU *de perſpiratione* n. 870. 871. J. Z. PLATNER in *Chirurg.* n. 1133. ad coſtarum articulationes. CAJETANUS JACCONUS in *Comment. Bononienſibus.* COWPERUS, aliique.

(*b*) Oſteologiæ in univerſum plurimi exſtant Auctores, cum multa facilia habent, & nihil in præparatione, ſi a quibuſdam oſſibus capitis receſſeris, valde difficile. HIPPOCRATES oſſa non ignoravit, ex cujus operibus integram Oſteologiam excerpſerit RIOLANUS, & qui ſceleton æneum

his omnibus bene explicatis, ſupereſt, ut dicam de præcipuis Auctoribus ſub uno capite, qui hic requiruntur. 1. Primarius omnium eſt ANDREAS VESALIUS *(a)*, *Bruxellenſis*, incomparabilis anatomiæ reſtaurator, cujus Libri *de corporis fabrica* nunquam ſatis commendari poſſunt, ita ut bibliotheca Medici illis carere nequeat, quin primario inſtrumento ſe inſtruendi privetur. Editus eſt ejus Liber in folio *Baſileæ* apud *Oporinum*, anno 1543, & iterum ibidem apud eumdem, anno 1555. Primæ editionis figuræ & icones ſunt nitidiſſimæ, etiamſi ligneæ ſint, & præferendæ ſunt figuris alterius editionis, nam in ſecunda editione crenæ, quæ umbras facere debent, magis ſunt confuſæ, unde ſæpe maculas habent loco linearum *(b)*. Verum in ſecunda editione hoc damnum facile compen-

um Delphis dedicaverit. PAUSANIAS L. X. Inprimis autem ſcripſit *L. de oſſium natura*, brevem & in univerſum, ſi ſubtiliora non requiſiveris, ſatis verum. Sed in *L. de articulationibus* & in *mochlico* multa paſſim, etiam melioris notæ, ad Oſteologiam pertinent.

A. CORNELII CELSI Liber VIII. de oſſibus unice agit, eleganter equidem, ut ea ætate, vere, ſi non ſubtiliter. Eum Libellum PAVIUS cum commentario recudit ſub nomine *ſuccenturiati anatomici*. Leid. 1616. 4.

Et GALENUS Libellum *de oſſibus* reliquit, in quem exſtat JOH. SYLVII, GABRIELIS FALLOPII, J. PHIL. INGRASSIÆ, & JOHANNIS RIOLANI Commentarius, pleniſſimum cæterum erroribus, ut abunde in Lib. *de radicis Chinæ uſu* demonſtravit VESALIUS, & ne ipſe poteſt diſſimulare EUSTACHIUS, GALENI Patronus.

RUFUS aliqua habet, quæ ad eam hiſtoriam pertinent.

ORIBASIUS, uti notum, GALENUM ſequitur, tum Arabes. Sed & JACOBUS BERENGARIUS aliqua huc ſpectantia habet & rudia quædam AL. ACHILLINUS, proprii tamen experimenti, & icones nonnullas JOHANNES DRYANDER.

JACOBI SYLVII, quem modo dixi, *Commentarius*, prodiit Pariſiis 1561. 8. eruditus eſt, ſed plenus præjudiciis, cum os inciſivum, diſtractum ab oſſe maxillæ, uno die quater ſe vidiſſe, contra omnem experimentorum conſenſum dicat, & quæ ſimilia ſunt. Habet tamen aliqua propria & ex brutis Animalibus & ex ſceletis. Deinde *calumniarum depulſio* an. 1551. [DOUGL.] Pariſiis edita, maxima ex parte contra VESALIUM, & quidem pro GALENI L. de oſſibus ſcripta eſt, quam autem vana ſit, dudum innotuit, cum ſternum antiquis quam nobis longius fuiſſe non erubuerit adfirmare, & ipſum plerumque VESALIUM exſcribat, dum eum quam ſæviſſime carpit. Sinus tamen ſphenoideos melius deſcribit. In *diſſectionibus* denique cum *Iſagoge* editis. Pariſis 1561. 8. aliquas proprias ad Oſteologiam pertinentes obſervationes habet.

CAROLUS STEPHANUS in L. III. de *diſſectionibus corporis humani* Pariſiis an. 1545. fol. Latine, & an. 1546. Gallice editis. L. I. Oſſium hiſtoriam tradit, quæ pars Libri optima eſt, & icones magis tolerabiles, quam CARPIANÆ ſunt. Aliqua etiam habet peculiaria, ut glandulas nonnullas HAVERSII, meniſcum maxillæ inferioris, &c.

(a) ANDREAS VESALIUS in magni operis L. I. eximiam Oſteologiam dedit, cum figuris, oſſium artuum inprimis, nitidis, firmis, artificio ſummo ſculptis, quas omnes fere poſteriores Anatomici imitati ſunt. Doctus pariter ſermo, & minime contemnendæ ſedulitatis, ſi a capite receſſeris. Nam in ea hiſtoria utique, cum oſſa non diſſolveret, minutiorem diviſionem oſſium ſuperioris maxillæ, & ſubtiliores particulas non attigit. Deinde in epiſtola *de radicis Chinæ uſu* Baſileæ an. 1546. fol. min. & Lugduni an. 1547. 16. edita, GALENI Oſteologicos errores refutat. In *Examine* denique *obſervationum Fallopii*, Venetiis an. 1564. 4. excuſo, aliqua miſcet ad oſſa pertinentia, fere ex brutis animalibus, cum in Hiſpania ne cranium quidem reperiret. Auditus organum ex animalibus deſcribit. Nitidiſſimæ denique ſceletorum imagines in ejus Chirurgia magna habentur. De Epitome alias dicetur.

(b) In Iconibus utriuſque editionis longe minorem diverſitatem reperis, quam putaſſem, dum comparo utramque. Poſterior vero 1555. in folio multo plenior, & nitidior prodiit. Cavendum autem eſſe moneo ab omnibus editionibus alibi factis, Veneta anni 1568. fol. Pariſina anni 1564. f. 1569. f. Antwerpienſi anni 1572. fol. parv. Noribergenſi 1551. fol. quæ omnes penes me ſunt. Nupera vero, ALBINO & BOERHAVIO procurante, Leidæ, 1725. fol. edita eſt, in qua præ-

penſatur, nam textus eſt accuratus, & emendatior multo, quam in prima editione. Supervixerat Auctor ſcilicet 12 annos primo ſuo operi, objectiones plurimas audiverat, hinc ſupplevit plurima, emendavit alia, & nitidius fecit opus; hinc, qui utramque editionem ſibi comparare poſſit, ſecundæ textum, & tabulas primæ, conſulere deberet. VESALII nunc Liber primus de fabrica oſſium elegantiſſimus eſt, & nullum opus in medicina unquam plures laudes meruit, quam hic tractatus; nam ibi habetur, quidquid vetuſtas unquam de oſſibus noverat.

2. REALDUS COLUMBUS, Cremonenſis (*a*), qui diſcipulus fuit VESALII

ter VESALII Opera Anatomico-Chirurgica etiam Fallopii, Cunei, Heneri, & alia opuſcula habentur. Hæc editio artificioſiſſimas habet icones.

LEONHARDI FUCHS *Epitomes Anatomicæ* L. I. (& II.) Tubingæ prodiit an. 1551. 8. (non Lugduni ut DOUGL.). Ex VESALIO totus Libellus eſt, ne ipſo diffitente Auctore.

AMBROSIUS PAREUS *in adminiſtrationibus Anatomicis*. Pariſ. 1549. 8. fere VESALIUM ſequitur. Sub finem ſceletopœiam addit. In collectione operum fuſior ejus eſt anatome.

LUDOVICUS COLLADO in *enarrationibus in* GALENI L. *de oſſibus*. Valentiæ 1555. 8. (DOUGL.). *.

FRANCISCI MARTINI de CASTRILLO de *dentitione & ordine quo dentes prodeunt*. Pinciæ 1557. 8. Madrit, 1570. 8. (DOUGLAS) *.

(*a*) REALDUS COLUMBUS ex Pharmacopola auditor JOH. ANTONI PLATII Chirurgi (p. 24. L. I.), & VESALII (p. 43. L. I.), hinc anatomes anno 1544. Profeſſor evaſit. Scripſit de re anatomica L. XV. Venetiis an 1559. fol. deinde Pariſiis 1572. 8. (DOUGL.), denique Francofurti an. 1590. & 1593. 8. editos, quæ ultima editio laudem meretur, ab adjectis obſervationibus anatomicis JOHANNIS POSTHII. Eum virum CARCANUS valde parvi fecit, inſciumque & indoctum fuiſſe ſcribit: Et utique vani quid habuit, nimiuſque fuit omnium aliorum Anatomicorum, ipſiuſque VESALII contemtor. Ad Oſteologiam L. I. & IV. ad cartilagines L. II. ad ligamenta L. III. pertinet. Inter oſſa ſtapedem ſibi tribuit, ſed paucis conſentientibus. Cartilagines (ſive, ut loqui amat), Larynges numerat quinque. Os ſacrum diligenter deſcripſit. Sceletorum fabricam docuit.

GABRIEL FALLOPIUS hic laudandus eſt. Et primo *obſervationes anatomicæ* huc ſpectant, quæ Venetiis 1561. in 8. minori, inde variis locis editæ a J. SIEGFRIDO in ordinem conjectæ, & an. 1558. Helmſtadii excuſæ, nuper cum VESALIANORUM operum editione conjunctæ prodierunt; quo opere nullum facile præſtantius ante hæc noſtra tempora prodiit, adeo multa, & adeo bene, in minutioribus correxit in ipſo reſtauratore anatomes VESALIO, vir ſimplex, candidus & diligentiſſimus in humana anatome, Piſanus & Patavinus, poſt COLUMBUM Profeſſor. Ante diem obiit, annos non amplius 39. natus, quod contra DOUGLASSIUM, qui ſeptuagenarium facit, obſervare oportet. Ad oſſa pertinet pars prima. Articulationum novam tabulam adornavit, adjecit trochoidem ginglymum. Stapedem ſuo marte invenit an. 1548. gloria tamen inventi ceſſit INGRASSIÆ, feneſtras tympani conſtituit, aquæductum, canales ſemicirculares, veſtibulum; partes oſſis cribroſi & os ſpongioſum ſuperius primus vere deſcripſit. Oſteogeniæ, uti dixi, primus eſt Auctor. Deinde in poſthumo L. an. 1570. Venet. 4. a FRANCISCO MICHINO de S. ANGELE edito (DOUGL.) cum nomine *expoſitionis* in *GAL. de oſſibus*, & in L. de *partibus ſimilaribus*, pariter poſthumo, utroque valde incomta dictione edito, eadem oſſa retractat.

BARTHOLOMÆUS EUSTACHIUS, Anatomicorum ſui ſeculi facile princeps, qui copia, ſubtilitate obſervationum longe omnes ſuperaverit, Oſteologiæ & ipſe multis modis profuit. Primo quidem in L. *de oſſium examine* GALENUM contra VESALIUM docte tuetur, & oſtendit minime Simias ab eo viro deſcribi: etſi nimium ibi ſtudium non probem, cum nihilo minus ſit vitium ubicunque hominem non vere deſcribit GALENUS; etſi Simias ibi non habet præ oculis. Tarſi certe octo oſſa & ſacri oſſis tres partes tuetur EUSTACHIUS, quod non decebat virum candidum. De articulatione capitis cum occipite, brachii cum carpo fuſius agit, & de ſeſamoideis oſſibus aliiſque. Deinde in L. de *auditus organo* tubam, ſtapedemque deſcribit, quem ſibi tribuit. In L. *de dentibus* eam materiem pene exhauſit, & accuratiſſimi Libri dedit exemplar. In iconibus denique poſthumis præter emendatiores ſceletos & figuras oſſium capitis diſſolutorum egregias, maxime oſſis multiformis, oſſis palati, alia etiam ad hominis & animalium Oſteologiam pertinentia inſeruit. Cæterum opuſcula priora prodierunt Venetiis, & conjuncta quidem an. 1564. 4. quæ editio ob præ-

LII. VESALIUS quidem plerumque degebat Patavii, neque tamen ibi Profeſſor fuit, verum patiebatur ſe accerſi, modo in hanc, modo in illam Academiam, ad quam iter faceret, & ibi per ſex aut octo ſeptimanas anatomiam doceret, & tunc omnia, quæ docuit, in unum illum egregium Librum tranſtulit. Habuit etiam plures alios auditores, ut GABRIELEM FALLOPIUM, & hunc COLUMBUM. Hicce Liber *de re anatomica* ter editus eſt. Primo uno volumine in folio, Venetiis anno 1559. quæ editio eſt rariſſima, ſed abſque figuris. Poteſt etiam comparari editio ejus in 8vo, apud Wechelium, celebrem illum Typographum, quæ facile adquiritur.

3. Memorari hic etiam debet JOHANNES PHILIPPUS (*a*) INGRASSIAS, Sicu-

præfationes & adnotationes PINI quibus continentur antiquorum ſcriptorum loci, ab EUSTACHIO abſque nomine citati, multo melior eſt, quam BOERHAVIANA. Delphis 1707. 8. recuſa.

VIDUS VIDIUS Pariſiis docuit, & an. 1567. diem obiit. Diu a morte Libri VII. de *Anatome corporis humani*, Venetiis an. 1611. in fol. prodierunt. FALLOPIANA habet inventa, eaque iconibus declarat, quas nullas dederat ejus Præceptor. Icones novæ quidem pleræque, ſed incomtæ & rudes. Os palati tamen cum portione orbitaria, os cribroſum cum ſepto & oſſibus papyraceis, vomeremque ſeorſim a reliquis oſſibus primus expreſſit.

VOLCHERUS COITER Groningenſis, FALLOPII etiam diſcipulus, plurimum Oſteologia delectatus eſt. Ejus duo exſtant volumina. Primo titulus eſt *externarum & internarum partium corporis humani tabulæ*. Noribergæ 1572. fol. In iis ad rem noſtram pertinent *tabulæ oſſium corporis humani*, cum quatuor iconibus adjectis, quæ VESALIANÆ ſunt. Deinde *analogia oſſium humanorum ſimiæ & veræ & caudatæ*, cum iſtius icone, ad GALENI loca intelligenda non inutilis, ſed ex EUSTACHIO fere deſumtus Libellus. Porro de *auditus organo*, alibi dicemus. De Oſteogenia dictum eſt. Alterum opus COITERI cum hoc titulo prodiit *Lectiones Fallopii de partibus ſimilaribus Corporis humani*. Noriberg. 1575. fol. Eo opere pluſculi ſceleti avium & quadrupedum continentur, egregie depicti. Denique COSTERI *de cartilaginibus Tabulas* V. Bononiæ 1566. fol. editas memorat DOUGLASSIUS, quas non vidi.

J. JASOLINI *Oſteologia parva* cum 1. *Quæſtione* prodiit. Neapoli 1573. 8. *. & recuſa eſt Hanoviæ 1654. 4. Francofurti 1668. 4.

(*a*) JOHANNES PHILIPPUS INGRASSIAS Rachalbutenſis Siculus, Neapoli docuit, & obiit ſenex an. 1580. cum 34. antea annis inveniſſet ſtapedem. Ejus *Commentarii in L. GALENI de oſſibus* edidit Meſſanæ Nepos NICOLAUS an. 1603. in folio. Doctus Liber, inprimis Galenice: neque abſque candore, cum in VESALIUM, ubi vera dixit minus, quam reliqui coævi Anatomici, cavilletur. In minutiis, diviſionibus, numeris, linearum deſcriptione, proceſſibus valde ſtudioſus fuit. Iconibus uſus eſt VESALIANIS, præter rudem ſui ſtapedis imaginem. Utilis Scriptor. Os cribroſum bene deſcripſit. In EUSTACHIUM, cum quo de praxi diſſenſerat, valde iniquus eſt.

URBANI HEMARD *recherches de la vraye anatomie des dents, & propriétés d'icelles, avec les maladies, qui leur adviennent*. Lyon 1582. 12. Non ignarus homo, qui ſemina dentium in alveolis puerorum teneriorum quæſiverit, & duplicem deſcripſerit eorum ordinem.

FELICIS PLATERI *de corporis humani ſtructura & uſu Tabulæ*. Baſil. 1583. fol. min. Icones equidem ex VESALIO ſunt, pauciſſimis additis ad organum auditus. Oſſa fetus ex propria induſtria deſcripſit PLATERUS, icones recepit a COITERO. Deſcriptiones fere ubique VESALIANÆ ſunt, in tabulas conciſæ, ne ipſæ tamen abſque ſuis additamentis.

SALOMON ALBERTI *in hiſtoria plerarumque partium corporis humani* Wittebergæ an. 1585. & denuo an. 1601. edita in 8. præter VESALIANAS icones aliquot etiam a propria induſtria profectas addidit ad organa auditus, oſſicula, feneſtras, cochleam pertinentes, quam, ſi EUSTACHIUM omiſeris, primus icone expreſſit. Idem L. GALENI *de oſſibus*, Wittebergæ anno 1579. in 8. cum præfatione edidit (LEHMANN BIBL.).

JULII CASSERII Placentini varia Opera plena ſunt artificioſis iconibus, quas ad cadavera a pictore proprio exprimi juſſit, rariſſimo eo ſeculo inſtituto, quo omnes fere VESALIUM recudebant. Dedit etiam multas icones in Tr. *de Larynge & vocis organo* & *de auditus organo*. Ferrar. 1600. fol. reg. In poſteriori organo novas icones & hominis & animalium plurimas propoſuit, non

Siculus; ſcripſit enim *Commentaria in GALENUM de oſſibus*, qui Liber forte rariſſimus omnium, quos quærimus. Editus eſt anno 1603, *Panormi in Sicilia*, apud *Johannem Baptiſtam Maringham*, & iterum Venetiis in folio apud Societatem anno 1604. nam mox per totam Europam venditus fuit, ſed iterum editus. Commentatus eſt in GALENUM de oſſibus, ſed nullus Liber eſt, qui curioſius collecta omnia veterum contineat; verum raro habetur, nam latet hinc inde in bibliothecis, & vix ſpes eſt eum iterum impreſſum iri, propter magnitudinem voluminis; hinc ſi acquirere quis poteſt, emat; ſed non auctor eſſem, ut tanto pretio emeret, nam RIOLANUS, qui quadraginta & ſeptem annis poſtea vixit, collegit etiam omnia ex eo, inde omnia, quæ optima habet INGRASSIAS in RIOLANO inveniuntur, unde neſcio, cur periti viri tanto labore eum quærant, & tanto pretio emant, quia omne, quod eximii habuit, in ſuum opus tranſtulit RIOLANUS.

4. JOHANNES RIOLANUS (*a*) Pariſienſis, filius (pater enim ejus fuit Profeſſor

non quidem perfectiſſimas, multo tamen, quam deſcriptiones, meliores, quæ obſcuræ & theoriis obrutæ ſolent eſſe. In priori os hyoides & larynx inprimis multis figuris & ex multis pariter animalibus exprimitur. In L. III. de ſenſibus narium fabricam oſſeam expreſſit. Aurium hiſtoriam non mutatam repetiit. Magnæ tabulæ poſthumæ ex VESALIO deſumtæ ſunt.

ULYSSES ALDROVANDUS paſſim, & maxime in Ornithologia, ſceletos habet animalium.

JOH. MATTHÆI VIRINGI *tabula anatomica oſſium corporis humani.* Duaci 1597. in fol. *. (DOUGLAS).

BAPTISTÆ CODRONCHI *de morbo novo*, ſive *prolapſu cartilaginis mucronatæ*. Bonon. 1603. 4. cum commentariis de *morbis Imolæ graſſantibus prodiit.* Habet deſcriptionem ejus cartilaginis.

JOHANNIS JESSENII de JESSEN *L. de oſſibus.* Wittebergæ 1603. 8. Eruditus vir, plurimum uſus eſt VESALIO.

Oſteologie du Corps humain. 1604. 8. bene ſpiſſum volumen, incerti Auctoris apud Nobilem Virum J. S. a BERGER vidi.

(*a*) JOHANNIS RIOLANI *Oſteologia* anno jam 1614. Pariſiis in 8. prodiit. Ea continentur *iſagogica de Oſſibus tractatio*, *cum Oſteologia adusque ſeptennium: Commentarius* J. SYLVII in *L. Galeni de oſſibus*, & J. RIOLANI *explanationes apologeticæ pro Galeno: Simiæ Oſteologia*, & *hominis Oſteologia ex Hippocrate collecta*. In magno opere omiſſa eſt prima pars, ſed inſerta *enchiridio* RIOLANI Pariſiis 1648. 12. (DOUGL.), & Leidæ an. 1649. 8. edito. Altera, rejecto SYLVII & GALENI textu, ut vocant retractata & ornatior in magnam operum collectionem an. 1649. editam recepta eſt. Sic ultimæ duæ, non mutatæ. Cæterum ad Oſteologiam RIOLANUS plurimam eruditionem attulit, & undique ex GRÆCIS, & recentioribus ornamenta adſperſit ſermoni. Nova vix ulla ſua arte invenit, & in ſubtilioribus, ut auditus organo, craſſiſſimis erroribus ſe implicavit. GALENI in univerſum ſtudioſior, quam cura veri pateretur.

In *Enchiridio*, modo dicto, *ſextus Liber* iterum *Oſteologiam* continet, ſed recentem, oſſium muſculis ſuis modo nudatorum, cum cartilaginibus & ligamentis, utile, & novum eo tempore compendium. Oſſicula etiam dixit, peculiaria inſidentia oſſibus petroſis ad tranſitum carotidis. Ipſi etiam tribuitur *Gigantologie*, ou *hiſtoire de la grandeur des Geans.* Pariſ. 1618. oppoſita HABICOSIO. Ea in collectione operum omiſſa eſt.

Poſt RIOLANUM PETRUS PAVIUS, conditor Leidenſis Theatri, *de oſſibus primitias anatomicas* ſcripſit. Leidæ 1615. 4. cum figuris quibuſdam ſinuum cranii propriis, non cæterum ditiſſimus propriis obſervationibus. Ejus in CELSUM Commentarium alibi excitavi.

HIERONYMI FABRICII ab AQUAPENDENTE *de oſſium dearticulatione* Libellus cum L. *de muſculorum artificio*, anno 1614. Patavii editus, ſenile & Galenicum opus eſt. Idem in L. *de greſſu*, Patav. 1618. 4. aliqua omnino notatu digna habet ad anatomen comparatam, ad femoris hiſtoriam, &c.

Cum BARTHOLOMÆI CABROLII Alphabeto Oſteologia etiam contracta prodiit, Monſp. 1604. 4.

CASPAR BAUHINUS *in anatomico theatro*, Francofurti an. 1621. excuſo diligentiſſime, ut ſolet, obſervationes clarorum virorum ad oſſa congeſſit, VESALIANIS quidem inprimis verbis in ſer-

feſſor Regius). Ejus opera anatomica in folio edita ſunt Pariſiis, anno 1644. Illo Libro nemo Medicus etiam carere debet, & ſi vel munus Profeſſoris anatomiæ conferretur Medico, nihil haberet, cur erubeſceret, ſi tantum ordinem hujus Auctoris ſequeretur; nam ibi reperitur quidquid ad eruditum Anatomicum pertinet; ibi enim invenientur ea, quibus alii ſe ornaverunt. Editio illa in folio præ reli-

ſermone uſus, tum FALLOPIANIS in notis. Obſervationes interſperſit chirurgicas aliaſque.

C. BARTHOLIN de *Unicornu*. Hafn. 1621. 8. recuſus & auctior, cura filii prodiit.

NICOLAI HABICOT *Gigantoſteologia* an. 1613. edita, & ejus *diſcours apologétique contre la Gigantomachie*. Pariſ. 1615. & *Antigigantologie ou contre-diſcours de la grandeur des Geants*, Pariſ. 1618. Riolano oppoſitus, pertinent ad fabuloſum ſceleton Regis Teutobochi, cujus oſſa vere humana & Gigantis fuiſſe male defendit HABICOT. Neutrum vidi. IDEM ligamenta paſſim in carpo & alibi in ſua *Septimana* deſcribit.

ANONYMUS contra HABICOTUM ſcripſerat *Gigantomachie, pour répondre à la Gigantoſteologie*. 1613. 8.

GUIL. FABRICII HILDANI *beſchreibung der furtreflichkeit der Anatomie*. Bern. 1624. 8. Magna pars in Oſteologia verſatur. Modum ſceletos nitidos parandi deſcribit, ſupellectilem Oſteologicam ſuam recenſet, & in eam obſervationes adſpergit. Sceletos varios compegit, tres Coloniæ (p. 139.), Bernæ unum, in quo fractæ a tortura ſcapulæ. Idem alibi iconem dedit patellæ. In Epiſtolis ad PAVIUM varia de ſceleti fabrica habet.

C. HOFMANNI *perpetuæ adnotationes in L. de oſſibus Galeni*. Francof. 1630. & ejuſdem L. *de thorace* exſtat. Francof. 1627. f. Grammatica aliqua ipſe expers anatomes.

LUDOVICUS SEPTALIUS *de morbis ex mucronata cartilagine provenientibus*. Mediolan. 1632. 4. (DOUGL.) *.

CÆCILII FOLII *nova Auris internæ delineatio*. Venet. 1645. 4. Rariſſimus Libellus, minime malas figuras habet, inter quas muſculus & proceſſus anterior mallei, & cochleæ melior figura.

JOH. VESLINGII *ſyntagma anatomicum*. Patav. 1641. & 1647. 4. In elegantiſſimo, quod alibi laudabo, compendio anatomico, etiam varia ad Oſteogeniam & Oſteologiam habentur, & auris internæ cum proceſſu FOLIANO, cochleæque Icones.

In JOHANNIS FABRI additionibus ad Librum FRANCISCI HERNANDEZ. Rom. 1651. excuſo varia Oſteologica, & ſceleti animalium continentur. Eos paraverat THEOPHILIUS MOLITOR p. 488. & ſculptos dedit PHILIPPUS de LEANO p. 530.

CONRADI VICTORIS SCHNEIDERI plurimæ diſſertationes huc pertinent *de capite*. Witteberg. 1643. *diſſertatio Oſteologica* 1649. *de oſſe frontis* 1650. *de oſſibus ſincipitis* 1653. 8. *de oſſe temporum* ib. eodem anno, tum *de oſſe occipitis*, doctæ omnes, neque abſque experimentis in ſceletis adultorum hominum & puerorum captis. Tædio ſunt fuſa fragmenta aliorum Scriptorum, quæ paſſim ſuo ſermoni inſeruit. Ejus *demonſtratio oſteologica* habet ſceletopoiien. EJUSDEM *de oſſe cribriformi* L. 1655. 8. deſcribit oſſa ſpongioſa variorum animalium. De ſinu frontali varietates habet. Pervium hoc os eſſe aut vapores ad cerebrum admittere negat; tum neque ſordes cerebri per os cribroſum ad nares deponi permittit.

MELCHIORIS SEBIZ *de dentibus* Diſp. 4. Argentor. 1645. 4. Eruditus vir, parum uſus propriis experimentis.

NATHANAEL HIGMOR ſinum nemini veterum ignotum ea felicitate deſcripſit, ut proprium nomen impoſitum retinuerit.

In JOHANNIS ANTONIDÆ VAN DER LINDEN *Medicina phyſiologica*, quæ Amſtelodami an. 1653. 4. prodiit, plurima eruditio Græca de oſſibus habetur, aliqua etiam ſubtilia & propria v. gr. de oſſiculis auditus.

SIMON PAULI proprium Libellum edidit cum titulo *machinæ anatomicæ*, ſive *deſcriptionis inſtrumenti* ad oſſa. Hafniæ 1668. fol. 1673. 4. & in *Act. Hafn.* II ſua conſilia publicavit.

DOMINICI de MARCHETTIS *Anatomia*, Patavii an. 1654. excuſa & ſæpe typis in Belgio edita, multa ad Oſteologiam & ad ligamenta pertinentia, etiam propria habet.

Inter GUERNERI ROLFINK *diſſertationes anatomicas*, Jenæ 1656. 4. editas Diſſertatio II. de oſſibus agit erudita potius quam anatomica.

ARNOLDI SENGUERD *Oſteologia Corporis humani*, Amſtelodami 1662. 12. proprias obſervatio-

reliquis commendanda eſt, licet decies forte fuerit impreſſus Liber, id enim ſemper cum multis erroribus fieri contigit. Ceterum avidiſſime contra HARVEJUM ſcripſit, ſed tandem circa finem vitæ illi cedere debuit, & edidit hoc opus, tuncque emendavit optime. In eo volumine tractatus unus eſt, quem vocavit *Commentaria in GALENUM.* Qui ergo cupit videre plura, quam VESALIUS dixit, videat

tiones vix habet, litium plurimum.

CL. GALENI *de oſſibus L. Gr. Lat. Accedunt Veſalii, Euſtachii, Sylvii, Heneri exercitationes.* Hæc collectio recuſa eſt Leidæ 1665. 12.

MICHAELIS LYSER *culter anatomicus* eodem anno Hafniæ excuſus eſt in 8. Plurima habet anatomica, & inprimis modum parandi ſceleti, nomina oſſium carpi. Variis annis recuſus eſt.

GODOFR. MOEBII *Odontologia*, ſive *de dentium ſtatu naturali & præternaturali.* Jen. 1661. 4.

HIERONYMI SIGISMUNDI SCHILLING *Oſteologia* excuſa, Dreſdæ 1668. 4. omnino inanis eſt & inutilis.

H. MEIBOHM *de oſſium conſtitutione naturali & præternaturali*, Helmſt. 1668. 4. aliqua conſervatu digna habet.

In TRANSACTIONIBUS PHILOSOPHICIS varia huc pertinentia extant.

ANTONII van LEEUWENHOEK de oſſibus n. 102. 366. & de fabrica, dentium oſſium, eboris, in *Phil. Collect. and Lectur.* HOOKII an. 1678.

Caput giganteum *Phil. Tranſ.* n. 285.

Oſſa humana ampliſſima *Phil. Tranſ.* n. 333.

Sceletus ampliſſimus n. 400. petrefactus n. 391.

P. BLAIR organum auditus elephanti n. 358.

WASSE & BECKET de longitudine corporis variabili ab elatere cartilaginum inter corpora vertebrarum poſitarum n. 383.

Cornua bovis extraordinaria *Phil. Tranſ.* n. 426.

Sceletus ampliſſimus n. 400.

HUNTER de fabrica cartilaginum n. 470.

Bregma Gigantium n. 456.

PETRUS ANTONIUS MOLINETTI in *Diſſertationibus Anatomico-pathologicis* non abſque obſervationibus eſt, quibus oſſa declarentur.

De THOMÆ BARTHOLINI *anatome* QUARTUM *renovata* Leid. 1674. 8. alibi fuſius: Pars Oſteologica minus plena eſt.

Idem in *domo anatomica*, *hiſtoricis*, *Epiſtolis* ſparſim, aliquas obſervationes habet, & in iſtis FOLII epiſtolam.

In Pariſinis animalium diſſectionibus multa ad hiſtoriam oſſium ex anatome comparata pertinent, inprimis ex elephanto, cujus in cranio cellulas obſervarunt.

G. W. WEDEL Diſſ. *de dentitione infantum.* Jen. 1678. 4. *.

C. BARTHOLINUS in Diſſ. *de olfactus organo* edita Hafniæ 1679. 4. habet cornicula oſſis cribroſi ex animalibus.

J. HENR. GLASER in L. poſthumo *de cerebro*, Baſileæ 1680. 8. edito habet Oſteologiam capitis, & eam, cui nomen dedit, fiſſuram in circulo, qui membranam tympani comprehendit.

CL. PERRAULT in Libro *du bruit* icones minus pulchras organorum auditus habet, etiam maſſarum, quæ cavitatibus infuſæ impreſſionem retinuerunt.

Idem in III. Tomo *tentaminum phyſicorum* de dentibus ex anatome comparata erudite & utiliter agit.

DANIEL BARTOLI in L. *del ſuono*, Venetiis 1680. 4. habet etiam icones aliquas ad organum auditus ſpectantes.

B. MARTIN Diſſ. *ſur les dents.* Pariſ. 1679. 12. *. Brevis & abſque operationibus (FAUCHARD).

CORNELII van DYCK *geraamden van dieren.* Amſtelod. 1680. 8. Pharmacopola, viginti ſceletos ſatis ruditer expreſſit cum explanatione nullius momenti. An idem opus eſt, quod in *Bibl. Rivini* citatur ſub nomine, *Sceletographiæ variorum animalium* Hagæ Com. 1682. 4.

In G. BLASII *anatome animalium* compilatitia Amſtelodami an. 1681. 4. excuſa, multa ſceleta & oſteologicæ obſervationes habentur.

NEHEMIÆ GREW *muſæum Greshamenſe*, Londini 1681. f. varia rariora oſteologica ex homi-

videat eum, nam, cum ejus opera edita ſint fere centum annis poſt VESALIUM, habet ex eo, & ex aliis, quidquid boni apud omnes reperit. Valde deditus fuit GALENO, neque facile aliis ceſſit; hinc omnia detorſit in ſententiam GALENI, quem volebat omnia ſciviſſe; ſed hoc facile huic condonamus, propter uſum, quem præſtitit in anatomia ingentem. Si quis huic addat VESALIUM, opti-

ne & brutis animalibus continet.

DIONYSII PAPINI Liber *de emolliendis oſſibus* omnino conferri meretur ad analyſin & gelatinam, quæ oſſearum partium gluten eſt.

JOSEPHI DUVERNEYI L. *de l'organe de l'ouie*. Pariſ. 1683. 12. habet SEBASTIANI CLERICI pulcherrimas icones organi auditus. Vide ſuo loco.

GUNTHERI CHRISTOPHORI SCHELHAMMERI L. *de auditu*, Leidæ 1684. 4. editus, minus anatomicus quam phyſicus eſt, & DUVERNEYI de tuba lapſum corrigit, adeo cæterum rudis, ut nec ſtapedis muſculum, nec chordam tympani poſt tot aliorum ſcriptorum deſcriptiones reperire potuerit.

In GODOFREDI BIDLOO *Anatome corporis humani*, Amſtelodami 1685. fol. edita, multæ & nitidæ icones habentur oſſium, quas in theatrum anatomicum tranſtulit MANGETUS. Veritas tamen anatomica deficit, & in univerſum nimis teretia & levia pinguntur.

In RAIMUNDI VIEUSSENI *Neurographia univerſali*, Lugduni 1685. fol. impreſſa, ſinus ethmoidei aliique deſcribuntur.

Anatome ISBRANDI van DIEMERBROEK eodem anno Ultrajecti edita fol. obſervationes aliquas rariores ſparſim continet. Sic in magno *Syſtemate anatomico* SAMUELIS COLLINI, Londini 1685. excuſo, de vaſis oſſium aliqua reperi.

GEORG. BALTHASAR MIZGER *ſciographia ſuturarum cranii humani, earumque veri uſus*. Tubing. 1684. Diſp. *.

EJUSDEM *anatome dentium humanorum*. ibid. 1685. *.

STEPHANUS BLANCARD in ſua *hervormde ontleetkonſt*, Amſtelodami 1686. 8. & alias edita, Latine vero an. 1688. 8. merus eſt compilator *animadv. in Malp. poſth.* p. 321. 322.

ANDREAS SNAPE in ſua equi anatome *anatomy of a horſe* Londini 1686. fol. edita eſt. Oſteologia ſuſpecti alias Libri fidem videtur mereri.

ANTONII de HEYDE *anatomia Mytuli & obſervationes medicæ*. Amſtel. 1686. 8. In his obſervationibus habentur experimenta, de modo, quo oſſa fracta ranæ coaluerunt.

M. LAMI *explication de l'ame ſenſitive*. Pariſ. 1687. 12. Ad finem adnexa eſt deſcriptio auris internæ cum iconibus, MERYI opus, quod videtur jam an. 1677. ante DUVERNEYUM ſcriptum eſſe. In eo cochlea integra, liberata a cortice oſſeo habetur, & ſcalarum cochleæ ope foraminuli communicatio, & lamina ſpiralis ſemioſſea, & ſemicartilaginea.

Anatomia Chirurgica, ſive *Iſtoria anatomica dell' oſſa, e muſcoli e vaſi del C. umano* Di BERNARDINO GENGA. Rom. 1687. 8. Anatome non maximi momenti, ſed obſervationes Chirurgicæ utiles.

Curious obſervations on that part of Chirurgery relating to the teeth. Londini 1687. 4. *.

DOMINICI GAGLIARDI *Anatome oſſium*, Romæ 1689. Leidæ 1723. 8. recuſa, tota eſt in ſubtili fabrica harum partium. Sola oſſa ſicca contemplatur: laminas in varia genera diſtinxit, claviculos excogitavit, quadruplices, qui conjungerent laminas. Oſſium etiam diverſorum diverſam fabricam perſecutus eſt.

Lettre oſtéologique ſupra citata, edita Pariſiis 1689. 4. continet inprimis dentium ex variis animalibus hiſtoriam. EJUS compendium exſtat & in VERDUCI Oſteologia & apud VAUGUYON *Tr. des opérations de Chirurgie*, p. 650. IDEM D. VAUGUYON habet etiam hiſtoriam foraminum Cranii p. 315. cum nonnullis rarioribus.

BERNARDINO GENGA *anatomia*, &c. Romæ 1691. fol. Paravit corpora GENGA, ſermonem addidit J. M. LANCISIUS. Icones oſſium novæ, nitidæ, nimis tamen teretes, & pictoriæ.

CLOPTON HAVERS *Oſteologia nova*, Londini 1691. 8. a GEUDERO primum verſa Ulm. 1692. 8. deinde a J. F. SCHREIBERO Latine reddita, recuſa eſt, & nuper Londini, ſermone patrio an. 1729. 4. Fabricam oſſium laminatam, medullam, mucilaginis fontes & glandulas, tum compoſitas, tum diſgregatas, & cartilaginum fabricam deſcripſit, per experimenta. Miras admiſcuit Theorias de liene ſecernente mucum articularem.

optime faciet, nam RIOLANUS figuras nullas habet; hinc debet addere VESALIUM pro figuris, & RIOLANI textum legere, tum in RIOLANO, quidquid ad perfectionem ſtudii in hoc caſu deſiderari poteſt, reperiet.

5. Hiſce Auctoribus addatur exiguus Libellus Medici Regii *Dn. le* CLERC, editus

DIEDERICH GOTTSCHALK *de oſſium generatione & corruptione interna.* Leid. 1691. 8. Anatome nulla eſt: aliqua ſed neque ea maximi momenti Chirurgica habet.

J. T. HOTMAN *de ſuturis cranii.* R. Dan. Henr. MEIBOM Altd. 1691.

G. BAPTISTÆ VERDUC *nouvelle Oſtéologie.* Pariſ. 1690. & denuo 1693. 8. *avec une diſſertation ſur la machine de l'homme.* Plagiarius eſt. Motum animalem deſcribit ex BORELLO, icones habet ex VESALIO, COTTERO. Contra hanc Oſteologiam Mr. DROUIN cenſuram, & aliam deſcriptionem foraminum cranii dedit in JOURNAL des SAVANS 1690. n. 27.

J. JAC. RAU *de ortu & regeneratione dentium.* Leid. 1694. 4.

J. PHIL. VERHEYEN *Corporis humani anatome.* Lovan. 1693. 4. & auctius Bruxell. 1710. 4. In celebri compendio, quod alibi recenſebitur, pars non peſſima eſt Oſteologia, quæ proprias etiam de Sinubus pituitariis, & de oſſe ſacro obſervationes & icones habet.

WILLIAM COWPER *Anatomy of human body.* Oxon. 1697. & Leidæ 1737. fol. magn. Tabulas priores 105. BIDLOI eſſe ſatis conſtat, quodcunque contra ſuadere tentaverit COWPERUS. In appendice ſceleti proprii icones, quæ etiam cum Myotome an. 1695. prodiverat, in qua inprimis aſperitates circa Epiphyſes, & inſertiones muſculorum exprimuntur.

DAN. HENR. MEIBOM *de patella.* Franeker 1697. 4.

In MALPIGHII poſthumis oſſium fabrica ſubtilis deſcribitur, dentium inprimis.

FRID. HOFMANNI *hiſtoria dentium phyſiologica & pathologica.* Han. 1698. 4.

EDMUNDI TYSON *Anatomy of a pigmy.* Londini 1699. 4. In elegantiſſimo Libro etiam Oſteologia animalis, hominis ſimillimi, cum humana & cum Pygmæi Oſteologia comparatur.

De PRE' in *Journal des Savans* 1699. deſcribit ligamenta vertebrarum.

In Monumentis Academiæ Regiæ Scientiarum plurima exſtant oſteologici argumenti.

PHIL. de la HIRE de fabrica dentium 1699.

DUVERNEY de fabrica Medullæ anno 1700.

REAUMUR de Turcoide, quam gemmam ad oſſa animalium refert 1715.

EJUSDEM de ortu teſtaceorum, quæ multa cum oſſibus habent communia 1716.

J. B. WINSLOW deſcriptio cartilaginum ſemilunarium tibiæ 1719.

EJUSDEM de variis oſſibus corporis humani, oſſe palati, vertebris, coſtis, ſuturis cranii 1720. & denuo 1722. de ſcapula, oſſis humeri, cubiti, radii, manus, tibiæ ſitu, & de cranio hominis Americani.

MORAND de oſſibus narium in quadrupedibus. 1725. & Caput Hippopotami ANT. de JUSSIEU eodem anno.

SLOANE de oſſibus ſubterraneis. 1727.

HUNAULD obſerv. de oſſibus cranii 1730. & aliqua 1734.

Varia EJUSDEM ad formationem oſſium 1740.

DU HAMEL de oſſium incremento. an. 1742. 1743.

Obſervatio de oſſe parietali craſſiſſimo 1742.

A. FERREIN an. 1744. fuſe ſcripſit de articulatione, ligamentis, motu maxillæ inferioris, & eodem anno J. E. BERTIN duo oſſicula, quæ in maturiori ætate cum ſphenoideis coaleſcunt, accurate proſecutus eſt.

ANDREÆ JUL. BOETTICHER *de oſſibus Diſpp.* III. Helmſt. 1699. *ſeqq.* & *de cranii oſſibus* anno 1718.

JOHANNIS PALFYN *beſchryving van de beenderen.* Gandavi an. 1702. 8. & Leidæ 1727. 8. Auctior 80. paginis recuſa, tum Germanice. Breslav. 1730. 8. & Gallice. Pariſ. 1731. 8. Bonus Auctor ſolebat per itinera colligere novas obſervationes anatomicas & Chirurgicas. Varia ergo hic habet Pariſiis, & a RAVIO tradita. Icones pulchræ oſſium cranii, in cujus etiam deſcriptione fuſior eſt, in artibus inprimis breviſſimus. In priori editione RAVIANAM articulationem maxillæ inferioris habet, in altera, monitus ab ALBINO, receptam ſententiam reſtituit. Gallicam editionem Auctor, qui an. 1730. obiit, ipſe ad prelum paraverat. In ea aliqua acceſſerunt, quæ ad obſervationes Chirurgicas pertinent.

Jo-

ditus titulo *Oſtéologie complette* anno 1706. Pariſiis in octavo (*a*). Nullus eſt omnium Librorum, qui brevius inſervire poſſit memoriæ ejus, qui priores novit. Neutiquam aptus eſt pro diſcipulis inſtruendis, nam caret figuris, & breviſſimus eſt textu, ſed incomparabilis eſt Liber ei, qui Oſteologiam jam novit, nam egregie refricat memoriam. Duo vero præcipua habet ille Libellus. 1. Ubique adcuratiſſime nova inventa habet, ut non norim aliquid deficere, & habet emendatiſſime ea omnia, ita ut VESALIO, RIOLANO, COLUMBO anteponendus ſit. 2. Sed alterum eſt egregium in eo, quod nempe deſignat ad apicem digiti, ubi aponeuroſes ſeu tendines muſculorum ſe oſſibus inſerunt, & hoc breviſſime peragit. Nam non poteſt unum verbum demi, quin ſtatim pereat totus ſenſus, & hoc conſulo, ut non ſemel quis eum perlegat, ſed ſi adcuratus ſit, ſæpius hoc faciat, & charta alba, ſi involutum habeat, pro adverſario inſervire poterit eorum, quæ leguntur apud Auctores.

6. Editus eſt ſimilis Libellus, nempe opus PALFYNI, Lugduni Batavorum, titulo *Oſteologiæ*, apud Vivie impreſſum, & antea Gandavi. Omnia etiam DUVERNEYI inventa continet, uti *Dn. le* CLERC.

7. Hiſce addatur CLOPTON HAVERS *Oſteologia nova*, Londini an. 1691. utilior autem eſt iis, qui linguam Anglicam norunt, nam editio, quæ tranſlata eſt in linguam Latinam, hinc inde deficit, quod tranſlator non adſequutus fuerit textum Auctoris (*b*).

Hi

JOSEPH de la CHARRIERE *anatomie de la tête de l'homme*. Pariſ. 1703. 8. Ad Oſteologiam tum aliqua communia de fabrica oſſium pertinent, tum hiſtoria oſſium capitis.

JOH. SAM. CARL *Lapis Lydius oſſium foſſilium*. Francof. 1703. 8. Diſtinguere docet vera animalium oſſa a mineralibus, quod illa alcalina volatilia principia fundant deſtillata.

LOUIS LEMERY *de la nourriture des os*. Pariſ. 1704. 12. Leidæ recuſa an. 1709. 8. Medullam non nutrire docet, ut ſupra diximus.

ANTONII MARIÆ VALSALVA *de aure humana* L. Bonon. 1704. 4. tum Ultrajecti 1707. 4 & alias, & cum additamentis MORGAGNII. Venetiis 1740. 4. 2 vol. Præter organa auditus, in quibus multa minutius deſcripſit, etiam aliqua ad Oſteologiam capitis habet, ut v. gr. foramen Maſtoideum.

JOH. JOSEPH COURTIAL *nouvelles obſervations anatomiques ſur les os*. Pariſ. 1705. Leidæ 1709. 8. cum PETITO. Quæ ad fabricam pertinent, non maximi momenti ſunt: Meliora quæ ad morbos, optimæ, quæ ſubjectæ ſunt operi, obſervationes Medico-Chirurgicæ. Multa tamen ab aliis habet.

GE. DESHARDING *de fontanella infantum*. Roſtoch. 1705. Diſp.

R. WILH. CRAUSE *de dentium ſenſu*. Jen. 1704. Diſp.

(*a*) LE CLERC *Chirurgie complette* Tom. II. *contenant l'Oſtéologie exacte & complette*. Pariſ. 1706. 12. Omnino ex DUVERNEYI codicibus manuſcriptis deſumta, ut monet Auctor Præf. ad PALFYNI Oſteologiam Gallicæ editionis. Adeo vero craſſis miſtam eſſe erroribus, ut ibi additur, nondum reperi. Mihi vero prima alicujus momenti Oſteologia poſt VESALIUM viſa eſt, qua pleniſſime recenſentur omnes oſſium foveæ, aſperitates, inſertiones muſculorum, &c. Multa, quæ paſſim pro novis habentur, ibi reperies, v. gr. aſcendentes partes oſſis palati. Ad morbos etiam utiliſſimæ obſervationes adjiciuntur. Quantivis pretii Liber & immerito rarus.

(*b*) OLIGER JACOBÆUS in Diſſ. *de diſtinguendis cadaveribus per crania*. Hafn. 1709. 4. Varia habet non vulgaria de Suturis jam in bimeſtri infante viſis, de ſuturis ſponte diſcedentibus, &c.

J. BAPTISTÆ MORGAGNI *Adverſaria Anatomica*. Prima pars prodiit Bononiæ 1706. 4. Reliquæ ex ordine Patavii, ad uſque annum 1719. 4. Nullam non partem anatomes adtigit vir præſtantiſſimus, neque Oſteologiam inornatam reliquit, maxime in VI. *Adverſario*, quo capitis habetur anatome, & narium ſectio repræſentatur, & oſſa ſpongioſa ſuprema conſtituuntur. Sed etiam ad HAVERSII glandulas, ad articulationem tibiæ ejuſque cartilagines ſemilunares, ad meniſcum & articulationem inferioris maxillæ aliaſque oſſium partes obſervationes adjecit.

JAMES DRAKE *new ſyſtem of Anatomy*. Lond. 1707. 2. vol. 8. aut. *Anthropologia nova* Vol. II. 1727.

Hi ſunt Libelli, quibus carere non debent Medici tirones. Si hoc ordine eos legant, habebunt intra bimeſtre tempus, cognitionem eorum omnium, quæ Medici hactenus de oſſibus ſciverunt, & ſi poſſint videre ſimul ſceleta, jucundiſſime

1727. 2 vol. 8. 1737. 3. vol. 8. Ex COWPERO habet ſceletos, anatomen narium cum nova ratione curandæ ozænæ evulſo dente molari, & adacta terebra in ſinum Highmori, ubi mali ſedes.

GUIL. COWPER *Myotomia reformata.* Londin. 1724. fol. Plurima habet ad Oſteologiam, ſceletos, inſertiones muſculorum, oſſicula auditus, aliaque oſſa per occaſionem depicta.

In *Miſcellaneis Berolinenſibus*, quorum primus tomus anno 1710. Berolini prodiit, ſeptimus an. 1743. *Continuatio* II. habet Clar. BUDÆI egregiam deſcriptionem & icones novas ſinuum cranii: *Continuatio IV.* Ejuſdem Diſſertationem de modo quo oſſa præternaturalia, vel concretiones oſſibus ſimiles generantur.

C. H. ERNDIL in *itinere Anglico-batavo* an. 1711. edito, varia ad Ravii mentem habet de dentibus, articulatione maxillæ inferioris, carpo, &c.

PATRIK BLAIR *Oſteographia Elephantina* ſeorſim etiam prodiit. Londini 1711. 4. Animalis vaſtiſſimi, quod in Scotia perierat, brevem anatomen, ſed doctam & diligentem Oſteologiam tradit Chirurgus.

Suite de la nouvelle Oſtéologie, contenant un Traité de Myologie. Pariſiis 1711. 12. Auctor eſt VERDUCIUS Chirurgus Editor Frater J. Baptiſta, Medicus, qui hiſtoriolas aliquas intermiſcuit. Nihil aut exquiſitum, aut novum. Adjecta aliqua de ligamentis corporis humani.

D. MUSTINGERI Diſſ. *inaug. de articulationibus artuum.* Argentor. 1712. 4. Ex optimis, ad ligamenta, & articulationes.

CARL. FRANC. a VOLCKERSHOVE *de juncturis oſſium.* Leid. 1713. 4. dentium fabricam ſubtilem ad RAVII nutum deſcribit, & articulationem maxillæ inferioris Raviano more, uti ſimili modo deſcripſit D ARDINOIS *Diſſ. de medicinæ fundamento anatomia* p. 18.

CHRISTIANUS FOISIUS *de oſſibus.* Hafn. 1714. 4.

AUG. CAROL. CUMME *dentium hiſtoria.* Helmſt. 1716. 4. aliquas obſervationes habet.

C. N. LANGIUS in *lap. helv.* deſcribit coſtas aliquot bifidas.

In GUILIELMI DERHAM *phyſico-theology.* Lond. 1713. & ſequentibus ſæpe annis excuſa, extat deſcriptio organi auditus variorum animalium.

C. JAC. TREW in Diſſ. inaugurali *de chyloſi fetus.* Altdorf. 1715. 4. aliqua de oſſibus ſeſamoideis rarioribus habet, quibus etiam uſus eſt HEISTERUS.

In GOUEY *Chirurgien véritable* habentur ejus nova inventa *ſur l'Oſtéologie & la Myologie.* Rotomagi 1716. 8. *.

DAVID HERMAN *Tabulæ oſteologicæ* BUDISSIN 1717. 4. Foveas inprimis & depreſſiones oſſium diligenter enumerat.

JACOBI MANGET *Theatrum Anatomicum* habet ad oſſa icones BIDLOI.

REISSEISEN *de articulationibus analogis* [ſive poſt fracturam naſcentibus]. Argent. 1718. 4.

MICH. BERNARDI VALENTINI *Amphitheatrum Zootomicum.* Francof. 1719. & 1742. fol. præter ſceletos & diſſectiones animalium habet inprimis appendicem, in quam receptus eſt lectionum J. JAC. RAVII codex eo anno notatus, quo Auctor obiit [p. 114.]: cujus pars de oſſibus agit, minime certe inutilis.

SCHMIDT *de perioſteo oſſiculorum auditus.* Leid. 1719. 4. Satis rudes habet figuras vaſorum in iis oſſiculis.

ARENT CANT *impetus anatomici primi.* Leid. 1721. fol. Juvenis primi conatus: icones propria Auctoris manu pictæ. Sexta tabula varia habet huc pertinentia, iconem proceſſus longiſſimi mallei: oſſis palati integri, articulationes aliquas.

In ANTONII van LEEUWENHOEK epiſtolis, variis & ſparſis locis anatome oſſium traditur. Pleroſque ex *Tranſactionibus Philoſophicis* citavimus.

J. DOMINICI SANCTORINI *Obſervationes anatomicæ* Venet. 1723. 4. multa habent ad foramina cranii, oſſa vomeris, palati, ſpongioſa, laryngis ſubtilem diſſectionem, &c.

SEBAST. REININGER *de cavitatibus oſſium cranii.* Altdorf. 1722. 4. Deſcribit ad naturam ſinus maxime ethmoideos & alia minime inutilia.

LUD. PH. THUMMIG *verſuch einer gründlichen erläuterung*, &c. Hall. 1723. Habet etiam de ſucci

me & optime omnia brevi cognoſcent, quæ hic requiruntur; hinc ſi quis ſibi proponeret intra paucas ſeptimanas Oſteologiam omnino cognoſcere, quotidie deberet tantum binas horas impendere in hiſce Auctoribus, & bis in ſeptimana adire thea-

ſucci oſſei motu ſecundum longitudinem fibrarum, circulatione ſanguinis per oſſa, &c.

In BERNHARDI SIEGFRIDI ALBINI *Indice ſuppellectilis Ravianæ*, Leid. 1725. 8. maxima pars de oſſibus agit, quorum multæ rariores menſuræ & formæ hic deſcribuntur.

EJUSDEM *de oſſibus corporis humani* L. Leid. 1726. 8. recuſus Viennæ 1746. 8. Puriſſima & Celſiana dictio, deſcriptiones quaſi picturæ ſunt oſſium. Artus inprimis, male vulgo neglecti, & thorax hic ſollicite deſcribuntur & teliologiæ adduntur.

WIL. CHESELDEN *Anatomy of human body*. Lond. 1726. 8. & 1741. 8. In prioribus editionibus ſatis adhuc rudes icones oſſium, in poſteriori valde nitidæ habentur, & multæ explicationes & obſervationes de cauſa fabricæ.

In *Actis Literariis Suecicis* an. 1726. aliqua Oſteologica exſtant de oſſibus ſeſamoïdeis rarioribus.

CL. a DEVENTER in *poſthumo* L. *de oſſium morbis* aliqua ad fabricam habet. Medullam valde dolere punctam expertus eſt.

In *actis Petropolitanis*, quorum X. Tomus nunc editus eſt, bonæ habentur CL. WEITBRECHT de oſſibus carpi, metacarpi, coſtis, ſterno, &c. in Tom. V. obſervationes, & eximia Oſteologia Cameli Bactriani in X.

D. PETSCHE *ſylloge obſervationum anatomicarum*. Hall. 1727. 4.

HENRICI FAUCHART *Chirurgien dentiſte*. Pariſ. 1728. & 1746. 8. 2. vol. Plurima habet ad dentium rariora, & repoſiti dentes facile conprehenſi, &c.

D. LOESCHER *de dentibus ſapientiæ eorumque morbis*. Witteb. 1728. Diſp.

AUG. FRID. WALTHERI *de articulis & ligamentis pedis*. Lipſ. 1729. 4. cum iconibus ligamentorum. *Supplementum* adjecit an. 1731. 4. ibid.

JEAN BAGET *Oſtéologie*, *Prémier Traité*. Pariſ. 1731. 12. Prima tantum pars hujus operis videtur lucem vidiſſe, qua Oſteologia ſicca continetur. Etſi pro tironibus unice ſcriptum eſſe legam in *Journal des Savans*, non tamen credo id nos judicium ſequi debere. Diligenter certe oſſium eminentias, foveolas, confinia deſcribit. Paradoxus tamen, qui v. gr. Oſſibus etiam cranii articulationes veras tribuat, nec abſque vitiis, cum os ſphenoides ad articulationem maxillæ inferioris proceſſum dicat mittere.

Ecole de Cavalerie, *contenant l'Oſtéologie*, &c. par de la GUERINIERE. Pariſ. 1731. 12. *.

ALEXANDRI MONROO *Anatomy of human bones*. Edinburg an. 1732. 8. (& prius 1726. & nuper 1741.). Egregius labor, ad capitis hiſtoriam, ad articulationes, ad varietates, ad vaſa & membranas oſſium recentium, non adeo ad artus. Editio 1731. priori melior eſt, nupera nihil auctior.

In *examen de divers points d'Anatomie*, *de Chirurgie*.... Pariſ. 1725. 12. & in *Diſſ. au ſujet du Livre ſur les maladies des os*. Pariſ. 1726. 12. minutius multa in PETITO carpuntur, & defenditur articulatio maxillæ inferioris cum tuberculo oſſis temporum.

JAQUES BENIGNE WINSLOW *Expoſition Anatomique*. Pariſ. 1732. 4. & 12. nuper emendatior Amſtelod. 1743. 12. 4. vol. Primus Tomus eximiam habet Oſteologiam, in qua inprimis pars poſterior ſive recentium oſſium deſcriptio, & cartilaginum, & ligamentorum, ab ipſo retro RIOLANO fere a nemine tacta, ab Auctore vero noſtro perfectioni proxima reddita eſt.

In J. ADAMI KULMI *anatomicis tabulis*. Lipſ. 1732. 8. & alias editis paſſim etiam ligamenta ſubjiciuntur oſſium deſcriptioni.

W. CHESELDEN *Oſteographia* in titulo annum præfert 1733. licet tabulæ diu antea confectæ fuerint. Splendidiſſimus certe Liber, iconibus ad naturam ope lucernæ magicæ paratis, copioſis, ampliſſimis, egregie ſculptis, ornatur etiam ſceletis animalium nitidiſſimis, & figuris Oſſium morboſorum. Plurimæ etiam obſervationes mechanicæ & teliologicæ interſperſæ ſunt. Ligamenta etiam aliqua pinxit.

Contra hunc Librum JOHANNES DOUGLAS anno 1735. 8. edidit Londini Libellum Satyricum cum titulo *Remarks on a late pompous work*, quo ejus vitia, ſunt enim non pauca, produntur. Nam deſcriptiones fere nullæ, icones etiam non ſatis anatomicæ, & in minutiis vitioſæ ſunt, ut in oſſibus, quæ caput componunt, & in hiſtoria anatomes non exigui errores hæſerunt, cum v. gr. credat CHESELDENIUS alios Anatomicos oſſa maxillæ ſuperioris pro uno oſſe habuiſſe.

Cæterum in DOUGLASSII Libello proponitur editio Oſteologiæ a fratre ipſius JACOBO edendæ,

theatrum anatomicum publicum, colligendo & conferendo ibi in ſceletis ea quæ legit, & in memoriam revocare, an invenire poſſit, quod legit, & hoc modo brevi haberet ſcientiam perfectiſſimam eorum, quæ hactenus haberi poſſunt pro mor-

dæ, cujus jactura eo triſtior eſt, quo major hujus viri ardor, & quo ampliora ſubſidia fuerant, quibus ſuffultus anatomen ornabat. Vidi ipſe apud virum humaniſſimum ſceletos recentes in muria conſervatos, flexiles, oſſa humana infinitis modis ſecta & diviſa, figuras copioſiſſimas oſſium & ligamentorum. Regia etiam liberalitate 500. annuarum Librarum ſublevabatur in conatibus (vide ipſius DOUGLASSII verba poſt L. *de lilio ſarnienſi.*). Sed dilapſus ad amorem humaniorum Literarum, ſubitoque ereptus eſt rebus humanis, neque quidquam præter deſcriptionem patellæ reliquit, parvo in fol. vol. editam, qua invitiſſimus careo.

In Edinburgenſis Societatis Actis, quæ an. 1733. prodire coeperunt, multa huc pertinentia exſtant, maxime AL. MONROI de articulatione maxillæ inferioris obſervationes. In I. Tom. etiam de robore oſſium calculus habetur.

In FRIDERICI RUYSCHII, an. 1733. mortui, operibus plurima ſparſis locis non ad Oſteogeniam ſolam, ſed ad vaſa, membranas, medullam, morbos oſſium pertinentia reperiuntur. Inſecta quæ in mediis oſſibus reperit, ſunt ſcarabeoli, inimiciſſimi præparationibus anatomicis, quorum vermes hujuſmodi hirſutas exuvias relinquunt. Diploen eſſe in tibia inter medias duas tabulas paſſim docuit & Theſ. VIII. n. 8.

GEORGII THOMSON *Anatomy of human bones.* London. 1734. 8. In tractatu de oſſibus plerumque ipſa WINSLOWI verba exſcribit.

JEAN PALFYN *Anatomie Chirurgicale augmentée & refondue par* M. BOUDON. Pariſ. 1734. 8. In ſecundo tomo Oſteologia habetur, cum iconibus ex Oſteologia PALFYNI, & deſcriptione fere ad WINSLOWUM imitata.

JOH. FRIDERICUS CASSEBOHM in Libellis *de aure humana*, qui an. 1734. & ſequentibus prodierunt, præter organa auditus etiam os temporum ex adulto, ex fetu, & ex monſtro deſcripſit, magna, ut ſolebat, diligentia.

De ROBERTI NESBIT & B. S. ALBINI Oſteogenia diximus.

In poſtrema parte Ichthyographiæ ARTEDIANÆ, quæ Leidæ an. 1738. prodiit 8. etiam Oſteologia piſcium egregia habetur.

GOTTLIEB METII *de conſtruendo ſceleto.* Diſp. Erfort. 1736. 4.

J. ZACH. PLATNER *de oſſium epiphyſibus.* Diſp. Lipſ. 1736. 4.

J. LUD. PETIT in L. *de morbis oſſium.* Pariſ. an. 1705. 8. & 1736. 12. tertio recuſo multa paſſim utilia ad oſſium fabricam adſperſit.

GERAUDLY *art de conſerver les dents.* Pariſ. 1737. *.

KNOLLE *de luxationibus artuum ſuperiorum.* Diſp. Argent. 1738. 4. Anatomen etiam habet & ligamenta.

M. VERDIER (Chirurgi Pariſini) *Abregé de l'anatomie du corps humain.* Pariſ. 1739. 8. 2. vol. Fere WINSLOWUM in compendium redegit. Germanice etiam verſus exſtat.

B. S. ALBINI Tabulæ oſſium corporis humani. Tres ſceleti icones hactenus vidi pulcherrimas, ut omnia ſolent, quæ ab eo Viro profecta ſunt. Sequuntur, ut audio, reliqua oſſa ſingulatim.

In NIC. ROSEN *beſckrifning of hela människen cropp.* Stokh. 1738. 8. Oſteologia varias utiles obſervationes habet.

ABRAHAM KAAU de modo, quo perioſteum ſe ad articulationes habet, egit in L. *de perſpir.* n. 856. &c. & alia de oſſibus utiliter meruit.

J. E. HEBENSTREIT *de dentitione ſecunda juniorum.* Lipſ. 1738. 4. cum iconibus.

IDEM *de oſſium diploe* jam laudatus eſt.

IDEM *de baſi calvariæ* deſcribit foramen vicinum meatui auditorio interno, in duas quaſi cameras diviſum, quarum altera cum aquæductus fiſſura conſpirat.

IDEM *de capitonibus difficili partu naſcentibus.* Lipſ. 1743. 4.

Inter icones anatomicas, quas ADMIRALIUS edidit an. 1738. & ſeq. eſt etiam icon capſulæ articulationis femoris, duæque figuræ vaſorum duræ Meningis, ſive perioſtei interni cranii.

UNGEBAUR *de oſſium trunci corporis humani Epiphyſibus.* Lipſ. 1739. 4.

J. B. MORGAGNI editio operum.

A. M.

morbis oſſium a Chirurgis & Medicis; dico eorum, quæ hactenus haberi poſſunt, nam ſcopus hoc tantum eſt, omnia, quæ hactenus nota ſunt, demonſtrare, & viam indicare, quo modo ea adquirenda ſint; de iis autem, quæ poſtea invenientur adhuc ſermo hic non eſt. Abſolvi penſum illud de ſtudio anatomiæ addiſcendo de oſſibus.

A. M. VALSALVÆ. Venet. 1740. 4. 2. vol. Undecim Epiſtolæ ad Tr. de aure humana pertinent, quibus oſſeæ minutiæ hujus organi deſcribuntur, & hiſtoria inventorum ſuppeditatur.

JOH. JAC. GRAMBS *Oſteologiſche tabellen.* Francofurt. 1740. 8. Compendium tabulare.

D. PITSCHEL *de Axungiâ articulorum.* Lipſ. 1740. 4. Diſp. Continet multa ad glandulas Haverſii.

GIUSEPPE LARINI Tr. *ſopra le qualita de denti, e 'l modo di cavargli*, &c. Firenze 1740. 4. Aliquas in radicibus dentium varietates habet, quas nimis urget & extollit.

J. THEOD. KLEIN *hiſtoriæ piſcium miſſus.* I. Gedan. 1740. 4. Continet deſcriptionem organi auditus piſcium & lapillorum, quos habet pro oſſiculis ad auditum pertinentibus.

LAURENTII HEISTERI *Compendium anatomicum* ultimo an. 1741. editum Noribergæ 8. ab Oſteologia etiam incipit, iconeſque habet aliquas oſſiculorum ſeſamoideorum rariorum, &c. Ductum inciſivum recte negat apertum eſſe.

C. A. a BERGEN *de methodo oſſa cranii diſſuendi.* Francof. Od. 1741. 4. Machinam ad eum ſcopum invenit.

JOSIÆ WEITBRECHT *Syndeſmologia.* Petropol. 1742. 4. Eximii laboris Opus, quo ſolo icones habentur omnium in corpore humano ligamentorum, & deſcriptiones ad naturam factæ.

In D. LIEUTAUD *Eſſais Anatomiques*, quæ anno 1742. Pariſiis prodierunt, Oſteologiæ compendium minime malum habetur, ut viri, qui 1200. cadavera ſecuerit, cum adminiſtratione organi auditus, &c.

CL. HENSING *de Apophyſibus.* Gieſſ. 1742. 4. Docta Diſputatio.

D. FISCHER *de modo quo oſſa ſe accommodant partibus.* Leid. 1743. 4. cum iconibus craniorum ex variis gentibus barbaris.

NICOLAI ROSEN *de oſſibus calvariæ* P. I. Upſal. 1746. 4.

AUGUSTI SCHAARSCHMIDT *Tabulæ Oſteologicæ.* Berolin. 1746. 8. compendii loco inſervire poſſunt, & muſculorum etiam inſertiones indicatas habent.

J. FRID. CRELL Diſp. *de oſſibus ſeſamoideis.* Helmſt. 1747. 4.

THOMAS SCHWENKE in perpulchra *hæmatologia* Hagæ 1743. 8. edita, ligamenti teretis femoris novam deſcriptionem dedit.

In *ſyllabo partium corporis humani* Petropoli ante paucos annos edito multæ peculiares habentur & propriæ oſſium imagines.

BUNON in *Eſſai d'Odontechnie.* Pariſ. 1743. 8. & in *expériences* & *démonſtrations.* Pariſ. 1746. 8. varia adtulit de modo quo dentes ſecundarii priores expellunt: quo radices conſumuntur: quo eroduntur in ipſis alveolis ſuis: de dentium radicibus, craſſitie partis vitreæ, ſepto alveolorum, &c.

CL. LANGGUTH *de luxatione patellæ*, ligamentum a muſculorum tendine diſtinxit, quod exterior eſt.

Cranium enormiter craſſum deſcripſit CL. SCHAAKSCHMID in nupero Tomo VI. *Berliner Nachrichten.*

B. D. MAUCHART in Diſſ. *de articulatione capitis cum prima vertebra*, & in ea de *luxatione Nuchæ.* Tubingæ an. 1747. habitis, multa in iis ligamentis correxit & noviter invenit, & de motu capitis erudite diſputavit.

Inter exſpectata opera ſunt JOSEPHI EXUPERII BERTIN *Oſteologia*, cujus primam partem, quæ capitis continebit oſſa, eximia curioſitate deſcriptam poſſideo. Plurima bona triſtiſſimus morbus hujus Anatomici nobis invidet.

C. JAC. TREWII ſplendidæ tabulæ Oſteologicæ ſculptæ totæ, dudum & avide exſpectantur. Inter meas icones, ſi mea licet citare, icon oſſium narium non mala exſtat.

SECTIO III.

DE MUSCULIS CORPORIS HUMANI.

CAPUT I.

De Myologia.

ORdo nunc exigit, ut futurus Medicus addiſcat omnia, quæ ſpectant muſculos, & hæc pars anatomicæ ſcientiæ vocatur *Myologia.* Nempe græce μῦς eſt *mus*, notaverunt etiam Latini hoc nomine animalculum quadrupes, & ab hoc nomine vocaverunt *muſculos*, eas partes, quas alii anatomici vocarunt lacertos carneos.

Nomen hoc muſculis dederunt, quia muſculus cum tendinibus ſuis ſeparatus non abſurde formam muris exhibet, nam brevis tendo eſt, quaſi caput, tum eſt pars carnoſa eminens, quaſi corpus repræſentans, & cauda repræſentatur per tendinem longiorem.

Ex hac nunc vocis origine diviſerunt medici muſculum, nempe dixerunt, eſt mus, hinc habet caput, hoc nomine intelligebant breviorem tendinem, habet corpus, hoc nomine intelligebant partem carnoſam eminentem, & habet caudam, ſeu tendinem longiorem.

Omnia conſilia ad ſtudium anatomicum dirigendum, quatenus muſculos ſpectat, dividuntur in duas partes. 1. In *Myologiam* ſeu *Myographiam*, hoc eſt, deſcriptionem omnium eorum; quæ pertinent ad hiſtoriam muſculorum. 2. In *Myotomiam*, illa eſt deſcriptio adcurata ordinis & modi, quo cadavera debent tractari, ut muſculi non turbati poſſint reddi conſpicui.

CAPUT II.

De Myographia.

PRima pars myographiæ, hoc eſt, deſcriptionis omnium eorum, quæ pertinent ad muſculos, docet muſculorum materiem.

Illa materies eſt primo arteria, deinde nervus, tunc lymphatica vaſa, quæ ſæpe voco arterioſa & venoſa, porro tendines, & pinguedo cum ſuis vaſis, tandem membranæ. Hæc conſiderantur ut materies conſtituens muſculum. Arteria in muſculis dividitur, uti alibi in corpore, in ſanguiferas & lymphaticas, & forte etiam in ſpirituoſas. Ut rem ita dicam, uti ſe habet, arteriæ plurimæ ad muſculos feruntur, dividuntur in ramos, ſunt tum ubique venæ, quibus occurrunt, & in quas abeunt. Sed alii rami arteriarum abeunt in lymphatica vaſa arterioſa, & forte ad eorum fines ſunt etiam tandem ſpirituoſæ arteriæ; ut enim id ſuſpicer, rationes plurimæ ſunt, quæ me hoc credere inſtigant. Ubi nempe in cerebro ſunt arteriolæ ultimæ, quæ ſpiritus ferunt, ſi nunc ubique ad ultimum tubulum arterioſum oriatur canaliculus, qui tam tenuis eſt, ut unice liquidum ferat tam tenue ac ſpiritus eſt, etſi hujus modi canalis nunquam detegatur, (nam ſunt plures rationes, quæ inſtigant, ut hoc adſeramus), tunc arteria iſta erit vas ſpirituoſum, & venæ erunt etiam ſpirituoſæ, quæ arteriæ reſpondeant (*a*).

Nervi etiam ad muſculos veniunt, & fibrillæ eorum junguntur cum aliis fibris; unde oritur ſtructura muſculi nervoſa. Pinguedinoſa vaſa adſunt, quæ inter fibras carneas inſeruntur, uti medulla inter lamellas oſſeas, & idem utrobique uſus eſt, nempe, cum moveantur inter ſe mutuo fibræ, poſſunt atteri & ex parte exſiccari. Sed exprimitur pinguedo, dum motus exercetur, ut defendantur fibræ ab attritu, & motus facilitetur. Inter has fibras decurrunt membranæ, quæ fiunt ex vaſculis minimis intertextis, & reliqua, quæ in muſculo ſunt, vocantur fibræ, quæ tantum ſunt ultima vaſa recta & minima.

De ſtructura hac enarrata muſculorum legendi ſunt ſequentes Auctores (*b*).

1. RI-

(*a*) Ita credo intelligendum eſſe PRÆCEPTOREM, & hic, & in *Inſtitutionum Medicarum* n. CCCIII. ut arteriæ ſpirituoſæ ſint arteriæ minimæ. Nam veros ſpiritus motores in muſculis parari, & experimento, & ipſi BOERHAVII teſtatiſſimæ menti omnino adverſatur. Confer CCCCI. CCCCII. CCCCIII.

(*b*) Fabrica muſculorum veteribus omnino ignota fuit. Carnem enim pro parenchymate habuerunt, circumfuſo fibris, quas ipſas efficeret nervus, ex principio muſculi diviſus, in fine iterum collectus in tendinem. Cæterum GALENUS in L. II. *de motu muſculorum* dudum minime mala experimenta dederat, quibus & antagoniſmi naturam, & nervorum in movendis muſculis efficaciam demonſtravit. In fabrica omnino in aliena abiit. Liber etiam ſpurius exſtat de *motibus manifeſtis & obſcuris.*

HIERONYMUS FABRICIUS ab AQUAPENDENTE ſcripſit unum *de motu locali animalium* L. Patav. 1618. 4. quo hominis greſſus, & femoris muſculoſa vis, & animalium, inprimis vero avium, modus quo corpora transferuntur, ſatis bene deſcribitur. Sed altero inprimis Libro *de muſculi artificio*, Vicetiæ 1614. 4. edito, multos veterum errores refutavit, & inprimis oſtendit, fibras muſculares non oriri a ligamento, uti GALENO viſum, neque nervos unice in principium muſculi ſe immittere, verum tendinem eſſe, qui ab oſſe oriatur, in fibras abeat laxatus, & in tendinem alterum iterum contrahatur.

J. D. HORII *de natura motus animalis & voluntarii exercitatio ſingularis.* Gieſſ. 1617. 4. *.

1. RICHARDUS LOWERUS (*a*) in Tractatu ſuo *de corde*. Primus enim fere ideam dedit claram, quanam ratione omnis fibra carnoſa abiret in unam fibram tendinoſam & carnoſam, & tendines ſuos partibus adpoſitis ſemper adfixos haberet, quod nemo ante eum æque exacte fecerat.

2. Videndus ſuper hac re pariter eſt GUILIELMUS COWPERUS (*b*), Anato-

FRANCISCI ANTONII CASERTÆ *de natura & ſymptomatibus motus animalis*, Neapoli 1620. 4. vacuus omnino fructu Liber eſt.

RENATUS CARTESIUS in Libro *de homine* a FLORENTIO SCHUYL Leidæ an. 1662. 4. a LUDOVICO vero de la FORGE plenius anno 1677. 4. Amſtelodami editus, habet theoriam motus muſcularis cum gratuitis valvuloſis ductubus communicantibus inter antagoniſtas muſculos.

GUALTHERUS CHARLETON *in hiſtory of nutrition life and animal motion*. Lond. 1659. 4. & in *exerc. phyſ. anat. de Oeconomia animali*. Leidæ 1659. 12. etiam de motu muſculari Libellum habet, cum aliquo matheſeos uſu & obſervationibus teleologicis.

D. CROONE Libellum exiguum *de ratione motus muſculorum* edidit, Londini 1664. 4. quem Belgæ cum editione Williſiani de cerebro Libri an. 1664. recuderunt, tum an. 1667. 12. ut lego, etiam auctiorem, neque enim ipſe vidi. Aliqua mathematica habet, ut argumentum virium natum ex majori tumore muſculi, quam eſt moti oſſis circa hypomochlion iter. Cæterum nihil invenit in fabrica muſculi, & falſam attulit hypotheſin, motus nempe originem eſſe a ſtagnante & rarefacto in fibrarum intervallis nerveo cum ſanguine liquido. Ejuſdem viri lego an. 1695. prodiiſſe *an hypotheſis of the ſtructure of a muſcle and the reaſon of its contraction*, eumdemque in *Phil. Collections* n. II. ſuas de muſculis obſervationes retractaſſe & correxiſſe: ſed ea legiſſe non contigit.

JOH. CONRADI STETTERI Oppenheimenſis *Cenſura argumentorum Galeni de motu muſculorum*. Francof. 1665. 8. Inutilis Auctor, qui animam ait non muſculorum ope, ſed abſque medio oſſa movere.

In Phil. Tranſactionibus varia huc pertinentia habentur inprimis.

JACOB KEIL de viribus cordis n. 361.

De iiſdem JURIN n. 358. 359.

In EPHEMERIDIBUS NATURÆ CURIOSORUM JOHANNES CHRISTOPHORUS STURMIUS Borelliana theoremata experimentis, ad imitationem naturæ captis, confirmavit, quæ exſtant in *Decuriæ* II. Ann. II. III. V.

N. STENONISF in *Tr. de muſcul. & gland.* p. 14. carnem a fibris minime differre oſtendit, fabricam etiam muſculi in univerſum, tum cordis, linguæ, muſculorum reſpirationi ſervientium deſcribere eſt adgreſſus. Idem in *Elementorum Myologiæ ſpecimine*, Florentiæ 1667. 4. & Amſtelodami 1669. 8. edito, inprimis compoſitionem muſculorum demonſtravit, qua nempe ratione fibræ carneæ in tendinem vel continuarentur, vel insererentur ad angulos obliquos, quos muſculos dixit *pennatos*, vel in multos lacertos ordinatæ in unum tendinem conſentirent. Theoriam etiam ad explicationem motus muſculorum obtulit, qua in mutatione angulorum fibrarum omne arcanum intumeſcentiæ muſculorum poni credidit. Verum dudum demonſtratum eſt, non poſſe obliquangula parallelogramma in quadrata abire aut rectangula, quin vera materies accedat, qua eæ areæ repleantur. Plurima pulchra ad anatomen comparatam eo Libro continentur. Cæterum utique in præparatione muſculorum exercitatus, duo corda coctione præparata, ut fibrarum decurſus appareret, F. RUYSCHIO dono dedit. *Catal. Muſ. rarior.* p. 181.

(*a*) RICHARDUS LOWER in L. *de corde*, Londini 1669. 8. edito, pennatos etiam & compoſitos muſculos deſcribit, abſque theoria. Fabricam cordis, ſed vulgo nunc emendatam, ibidem propoſuit.

(*b*) GUILLIELMUS COWPER in myologicis inprimis ſcalpellum & ingenium exercuit. Et primo in *Myotomia reformata*, quæ in 8. an. 1694. Londini prodiit, ſed uberior eſt cum eodem nomine editio, quam ex poſthumis ſchedis edidit vir ornatiſſime doctus RICHARDUS MEAD. Huic præfixit CL. HENRICUS PEMBERTON *Introductionem ad motus muſcularis rationem*, qua plurima in BORELLIANIS calculis carpuntur, aliqui etiam caſus conſiderantur, ab eo viro omiſſi, & cauſa hujus actionis in dubio relinquitur.

Idem denique COWPERUS in *Anthropographia* ſua, jam citata fabricam muſculorum, & actionem leviter tangit, & in illa quidem celluloſam telam lacertis interjectam ſibi paſſus eſt imponere, Omitto propriam theoriam COWPERI, qui a pondere ſanguinis muſculum diſtendi credidit.

RI-

tomicus Britannus. Edidit Libellum in 8. Londini an. 1694. Anglico idiomate, in cujus præfatione de ſtructura ultimorum muſculorum plura egregia habet.

3. Huic addatur HENRICUS RIDLEIUS, pariter Britannus. Edidit Libellum in 8. quem vocat *anatomiam cerebri* (a), in eo ibidem habet caput de muſcu-

RICHARDI BOULTON Tr. *of the reaſon of muſcular motion*, Lond. 1697. 12. Explicavit motum muſculi a ſpiritu copioſius veniente ad glandulas quaſdam fibris vicinas, & cum fibris communicantes, inde in fibras erumpente quas diſtendat, quia plus advenit, quam venæ revehunt.

(a) H. RIDLEY in *cerebri anatome*, quam alibi laudabimus, theoriam dat fabricæ motuſque muſculorum a BOERHAVIANA non valde diverſam.

ANTONII DEIDIER de *motu muſculorum* Diſſ. defenſa Monſpelii an. 1699. Refutat Williſianam theoriam.

JOHANNES BERNOULLIUS de *muſculorum motu* an. 1694. Groningæ diſputationem edidit, quæ ſæpe recuſa fuit, & a P. A. MICHELLOTTO cum commentario ſuo ſubjecta Operi de *ſeparatione humorum*. Theoriam cauſæ motus muſcularis temporibus tribuo, ſed menſuram contractionis fibræ, menſuram elevationum a datis dilatationibus veſiculæ muſcularis definitam gratus agnoſco. Sed idem MICHELLOTUS in *apologia* pro BERNOULLIO, Venet. 1727. edita 4. cum rarioris morbi uteri hiſtoria & *appendice apologiæ* A. E. 1728. p. 518. demonſtravit, BERNOULLIUM fibræ motricis inflatæ curvaturam recte demonſtraſſe, & PEMBERTONI (RICHARDUM vocat MEAD editorem) objectionibus continuo dictis reſpondit.

G. BAGLIVI pauca habet de carne Leonina, vi contractili fibræ, &c.

JOHANNES ASTRUC in *Diſſ. de motu muſculari*, Monſpel. 1710. 12. & in MANGETI Theatro, ſuas de motu muſculari cogitationes propoſuit, vim nimiam ventriculi a PITCARNIO receptam refutavit, circularem fibram negavit conſtringi, experimentum Stenonianum explicavit unice ex compreſſis arteriis medullæ ſpinalis: theoriam dedit motus muſcularis, a ſpiritibus veſiculam inflantibus, a quibus magnum ſequatur virium compendium, & majus robur requiri poſuit ad motum minorem, quam pro ea ratione ſequeretur ad motum majorem requiri, ſic compendium fieri jacturæ ſpirituum.

ANTONIUS van LEEUWENHOEK in omnibus operibus, & in *Tranſactionibus Philoſophicis* innumeris locis n. 252. 293. 334. 336. 339. 367. 368, &c. fabricam muſculorum deſcripſit, ex variis animalibus, a balæna ad pulicem, & lacertos ex fibris, has ex minoribus conſtare filis, celluloſitatem interponi ſingulis lacertis docuit, aliaque.

JACOBUS KEIL in *tentaminum* anno 1708. 8. editorum eo, quo motum muſcularem explicat, theoriam novam dedit cauſæ, quæ inflat agentem muſculum, deſumtam ab aere rumpente bullas ſanguinis, & veſiculam muſcularem inflante. Veſicularum catenam recipit, contractionem minorem eſſe tertia parte longitudinis demonſtrat, quod experimento manifeſto repugnat.

JOHANNES GOTTSCHED in *Diſſ. de motu muſculorum*, Regiomonti an. 1715. propoſita, Matheſin ad explicandum eum motum adhibuit, & probabilem ſententiam confirmavit, a ſola nempe inflatione fibræ explicari poſſe.

D. BERTRAND in *Trivultino Diario* an. 1712. m. April. edito theoriam ſuam de motu muſculari propoſuit, contractionem nempe eſſe naturalem actionem muſculi, relaxationem ſtatum violentum, in quo ſpiritus & ſanguis muſculum ſubeant, antagoniſtam vero contrahi ſuo robore abſque ſpiritibus relaxato adverſari, & in contractione veſiculas ſuper ſe replicari, &c. In multis PERRALTUM ſequitur.

JOHANNES FABOR in *exercitationibus Medicis*, quas, Londini an. 1724. 8. edidit, motum muſcularem de integro conſideravit. Veſiculas refutavit, cylindricas fiſtulas recepit Contractionem a malo experimento nimis parvam definivit. Motum cordis ejuſque vim a reſiſtentia valvularum Aortæ facile definienda aeſtimavit.

DANIEL BERNOULLI in *Actorum Petropolitanorum* Vol. I. theoriam motus muſcularis dedit, cujus vim deducit a nervis annularibus cylindricam fibram ſtrangulantibus, ut in veſiculas mutetur. Contractionis magnitudinem ex ſubtili experimento denuo æſtimavit.

AUGUSTINI BUDDÆI *de muſculorum actione & antagoniſmo*. Leidæ 1721. 4.

B. ROBINSON in *œconomia* animali etiam muſculi actionem breviter attigit, & ad vibrationes elaſtici ætheris reduxit, tendinem parum ſenſilem eſſe, & irritatum parum mutari experimento confirmavit.

JOH.

ſculari motione, in quo plurima egregia ſupra eadem docet.

Hi

Joh. Polenus in *faſciculo Epiſtolarum mathematicarum*, Patavii 1729. 4. editarum unam habet, qua demonſtrat recte æſtimaſſe Johannem Bernoullium, duplicem, aut multiplicem elevationem ope fibræ factam minorem quam duplicem, vel æque multiplicem inflationem muſculi requirere.

D. Bertier in Actis Burdigalenſibus, ubi de reſpiratione agit, ſpiritus animales negat, muſculi inflationem a ſanguine explicat, retento in arteria a nervo conſtricta, &c.

Browne Langrish in *new eſſay on muſcular motion founded on experiments and Newtonian Philoſophy*, Londini 1733. 8. explicavit muſcularem motum a ſpiritibus æthereis augentibus vim contractilem elementorum fibræ carneæ, ut in ſe ipſa retracta reduplicentur, ab arterioſo autem ſanguine & ab antagoniſta muſculo in priorem ſtatum reſtituantur. Aortæ ligaturam muſculos reſolvere docuit, non ita peculiaris alicujus arteriæ.

Idem vir Clar. in *Croonian lectures on muſcular motion*, quæ pro ſupplemento adjectæ ſunt *Tranſactionibus Philoſophicis* n. 1747. eamdem hypotheſin ornavit, & ſubjecit aliqua de corde experimenta.

A. Ott. Goelike *de tendinis ſtructura & uſu*, Francof. ad Viadr. 1734. Diſp.

Bernardus Siegfried Albinus in *hiſtoria muſculorum hominis* fabricam ſimpliciter & vere deſcripſit, quatenus humana induſtria & vero experimento poteſt erui.

Fridericus Winter in celeberrima Leidenſi Academia nunc Medicinæ Profeſſor, in inaugurali ſpecimine de *motu muſculorum*, Leidæ 1736. edito, & in *collectione noſtra* recuſo vol. III. menſuram contractionis muſcularis correxit, ampliorem fecit, theorias non firmas ab ejus explicatione removit, ſimpliciſſimam ipſe dedit, quam & ego, ſed ejus opuſculo non viſo propoſui.

Alexandri Stuart *Diſſ. de ſtructura & motu muſculari.* Londini 1738. 8. Pretium retulit ab Academia Burdigalenſi. Habet aliqua a Boerhavio : habet etiam experimenta in nervis, & in vivis animalibus capta, muſculos convelli, irritata medulla ſpinali, nervum non eſſe elaſticum. Sed veſiculæ muſculares, vis elaſtica ſanguinis, motus muſculorum compoſitus ex dilatatione arterioſa ſanguinea, & nervea, & ex ſyſtole elaſtica veſicularum, ea omnia in ſola theoria fundantur. Ejuſdem Libri quaſi compendium pro appendice vol. XL. *Tranſactionum Philoſ.* recuſum eſt.

J. B. Winslow de motu muſculari aliqua habet *Mémoires de l'Acad.* 1720. & in Borellum dixit in *Comment. Acad. Scient.* an. 1738. & contra pro Borello in D. Parent Bernardinus Zendrini in *Giornal de Letter* L. XVIII.

Guilielmi Wieri Muysii *inveſtigationis fabricæ muſculorum Diſſ. I. de carne muſculoſa.* Leid. 1738. 4. Ampli Libri, cujus dudum & in Trivultianis Januar. 1715. & in *Journal des Savans* 1718. & in *Phil. Tranſ.* n. 358 anno 1713. edito exſtant primitiæ, & cujus impreſſio anno jam 1717. ad p. 120. deducta eſt, ſculptæque tabulæ (Muys præf.) pars prima ſola prodiit. Continet enormi labore factam compilationem omnium, quæ de fibra muſculari ſcripta fuerunt, & minutam inprimis Leeuwenhoekianorum & Heydianorum experimentorum epicriſin; tum vero proprias microſcopii ope factas obſervationes, ex quibus octo conſtantes ordines fibrillarum deſcribit, ſucceſſive in fibram majorem ſub certa proportione unitarum : deinde proponit fibras laminares non cylindricas cordis & ventriculi, & linguæ, & reticulatas fibras cordis, has quidem cum Leeuwenhoekio.

Stephanus Halesius de vaſis muſculorum, de vi conſtrictoria ope microſcopii obſervata, aliquas utiles obſervationes habet.

R. Jones de *motus muſcularis cauſa*, Leidæ 1735. 4. *.

F. C. Queisen de *muſculorum ſtructura & uſu*, Hardervic. 1736. 4. *.

Abrahamus Kaau in L. de *perſpiratione*, Leidæ an. 1738. edito 8. etiam ad muſculorum fabricam & celluloſitatem aliquas utiles obſervationes adjecit, & refutavit inprimis imaginarias nerveas fibras, quas carneas fibras circumambire dixerunt plerique.

Antonius Cælestinus Cocchi in *lectione de muſculis & de motu muſculorum*, Romæ an. 1741. habita, & an. 1743. 4. edita, nihil valde lucis huic materiæ attulit.

A. Heringa de *motu muſculorum*, Leidæ 1741. 4. *.

Jacobus Parsons an. 1745. 4. edidit, recuſas cum *Philoſ. Tranſactionibus*, *Croonian lectures on muſcular motion.* Celluloſas fibras facit, quas inflet ſpiritus animalis aereus, & cellulas dilatet. Ligamentum teres uteri pro muſculo habet.

Julianus Hingant in Diſſ. *an actio muſcularis a ſolis ſpiritibus*, Pariſiis an. 1745. defenſa ex-

Hi nunc primarii (*a*) ſunt, quibus lectis multam referemus utilitatem, ut intel-

liga-

explicavit experimentum STENONIANUM, ejuſque vim a ſpirituum ſyſtemate repetiit. In nupero tomo *Act. Petrop.* X. habetur CL. WEITBRECHT Diſſertatio de *viribus muſculorum compoſitis.*

J. THEOPHILUS DESAGULIERS in curſu *naturalis Philoſophiæ* in adnotat. ad lect. IV. varia ad inflabiles veſiculas, ad virium veram menſuram in corpore humano, ad univerſam muſculorum actionem attulit.

CL. SEGNERUS Gottingenſis Profeſſor, in editione nupera Operis NIEUWENTYDIANI novum calculum dedit virium, quas in agendo muſculus fruſtra inſumit, & figuras BORELLI correxit.

In nova editione Oeconomiæ D. QUESNAI habetur explicatio motus muſcularis a fibris plenis cylindricis, quas nervi circumligati ſtringant, ut repleantur vel ſanguine vel lympha, fere uti D. BERNOULLIUS.

In Monumentis *Academiæ Pariſinæ*, huc pertinent, præter priora,

ABB. de MOLIERES explicatio motus muſcularis an. 1724.

Sed etiam in *Anciens Mémoires de l'Académie*, exſtat ſyſtema JOHANNIS MERY deſumtum a tranſverſis fibris, pro tendineis habitis.

(*a*) THOMAS WILLISIUS *de accenſione ſanguinis & motu muſculari* ſcripſit, Londini 1670. 8. & Leid. 1671. 12. Theoriam adfert, qua motus muſcularis per effervefcentiam inter ſanguinem & ſpiritus explicatur.

JOHANNES MAYOW ex primariis eſt Auctoribus, qui huc pertinent. Inter tractatus nempe ſuos Oxonii an. 1676. 8. & recuſos an. 1681. Hagæ 8. de motu muſculorum non ſolum parum utilem theoriam, ſed etiam experimenta ex diſſectis brutis animalibus adducit.

In FRANCISCI GLISSONII L. *de ventriculo & inteſtinis*, Lond. 1676. 4. & Amſtelodami 1677. 12. multa huc pertinent. De motu muſculari celebre experimentum inſtituit, quo conſtitit muſculi molem in univerſum ſumtam in motu muſculi potius decreſcere: quod equidem experimentum alii CL. GODDARD tribuunt, & citant *Regiſter of the Royal Society* vol. IV. p. 95. (B. LANGRISH). Irritabilitatem fibrarum inter primos vidit.

JOHANNES SWAMMERDAM in poſthumis illis *naturæ bibliis* habet in ranis capta experimenta, quibus muſculos detumeſcere in contractione confirmat, & STENONIANUM illud pro efficacia arteriarum in motu muſculari propoſitum refutat.

JOH. ALPHONSUS BORELLUS in Libro primo *de motu animalium*, Romæ 1680. 4. edito, primus motum muſcularem ad matheſeos regulas examinavit. Cauſam quidem theoretice dedit minus veram, ſed conſiderationem hujus efficaciæ ex natura vectis, hypomochlii, funis repetitam, hinc æſtimationem virium impenſarum, earumque diſcrimen ab effectu, qui obtinetur, per plurimos caſus inſtituit. Rhomborum ſeriem, & multiplicata ſtrata recepit ex hypotheſi. In deſcriptione greſſus, volatus, actionis cordis, &c. & in univerſum in II. L. Romæ 1681. 4. edito minus accurate verſatus eſt. In Belgio ſæpe recuſus eſt, cum tabulis, in prioribus editionibus valde vitioſis. Multæ enim editiones prodierunt, in Belgio & Neapoli an. 1734. 4. 2. vol.

PETRUS PERRAULT in *Eſſais de Phyſique* novam theoriam produxit, qua motum muſcularem explicat ex contractione naturali muſculi, ſequente dilatationem, quam in antagoniſta muſculo ſpirituum influxus faciat.

ANTONIUS HEYDE in *Experimentis circa ſanguinis miſſionem, fibras motrices, urticam marinam,* &c. Amſtelodami 1686. 8. excuſis, fibras muſculares ex fibrillis minoribus componi ex inſectorum fabrica demonſtrat.

RAIMUNDUS VIEUSSENS in *Neurographia*, & theoriam motus muſcularis, & aliqua experimenta eo facientia profert.

Sic LAURENTII BELLINI celebre de nervorum influxu experimentum, quod alibi laudabitur, hic etiam citari meretur.

IDEM LAURENTIUS BELLINUS breves Theſes de *motu muſculorum* propoſuit, neque valde utiles, neque vera hypotheſi fultas.

EJUSDEM *de motu muſculorum ſermo* exſtat inter poſthuma, Venet. an. 1742. edita.

CL. VARIGNON *Projet d'une nouvelle méchanique avec un examen de l'opinion* de BORELLI *ſur les propriétés des poids ſuſpendus par des cordes* prodiit Pariſ. 1687. 4. quo inprimis duplicationem virium purarum muſculorum refutat, &c.

Sic D. PARENT in *Recherches de Phyſique & de Mathématique*, T. II. contra aliquas propoſitiones BORELLI dubia movit.

ligatur hiſtoria muſculorum, quatenus partes conſtituentes muſculos quærimus.

Altera pars Myographiæ docet muſculorum nexus ad baſes ſuas firmas, & ad partes movendas.

Prima pars explicuit quid ſit muſculus, quod Anatomico primo loco eſt ſciendum; hoc facto, debet nunc demonſtrare nexus muſculorum ad ſuas baſes, ubi immobiles quaſi adhærent, & alios nexus muſculorum ad partes, quas movent. Nimirum nullus eſt muſculus major, demto corde, quin oſſi cuidam adfigatur (*a*), & partes habeat præterea firmas, verſus quas trahit. Solum cor, cum dicatum ſit liquoribus movendis, non firmis partibus, nullum habet os, verſus quod trahat. Reliqui muſculi omnes, unam partem firmam habent, alteram mobilem, libere ſuſpenſam (*b*); iidemque, dum movent partem, ſemper partem mobiliorem verſus alteram, firmam, quam baſin vocamus, movent. Uterque finis, ubi muſculi inſeruntur, puncta vocantur, quamvis puncta non ſint, fixum alterum, alterum mobile. Itaque etiam Anatomicus debet hæc duo in muſculis conſiderare.

Illæ partes muſculorum, quæ junguntur oſſibus, vocantur *Aponeuroſes* (*c*), voce antiqua græca, veteres enim vocarunt tendinem νεῦρον, ſcilicet nervum, quia GALENUS & alii putarunt tendinem nervum eſſe. Sed STENO demonſtravit, tendinem non nervum eſſe (*d*), ſed aggregationem tantum & compactionem fibrarum ipſius muſculi. *Aponeuroſis* muſculi eſt ergo pars tendinoſa, quæ baſi nerveæ quaſi, & puncto mobili muſculos locis oppoſitis adfigit, & aponeuroſis proprie notat *enervationem* ſeu exitum nervi; nam, uti modo dixi, putabant veteres illos tendines eſſe nervos. Nulla nunc pars accuratiori ſtudio addiſcenda eſt, quam hæc, nam ſcire locum, ubi inſeruntur tendines, eſt habere animum inſtructum in Chirurgicis, & in Phyſiologicis, pro medicina facienda.

Scripſerunt etiam de hac re multi Auctores anatomici (*e*).

I. VE-

J. B. LAMZWEERDE in *reſpirationis Swammerdammianæ Exſpiratione* arteriarum ramos conſtrictos a nervis muſculum in tumorem attollere, &c. fuſe docet.

(*a*) Huc inprimis WINSLOWI faciunt diſſertationes inſertæ Commentariis Academicis, & ipſum magnum opus.

(*b*) (Videatur ultima Nota præcedens. (*a*).

(*c*) Solent noſtris temporibus per aponeuroſes intelligere latas tendineas membranas, in quas muſculus aut tendo expanditur. Quæ vero teretes, firmæ, anguſtæque partes oſſibus adhærent, eas tendines vocant.

(*d*) Ut ſupra Not. (*b*) pag. 285.

(*e*) Diximus ſcriptores fabricæ ſubtilis muſculorum, ſequuntur ii, qui myologiam vulgarem, ſive muſculorum majorum figuram, ſitum, directionem, officia, partes, deſcriptas dederunt, & quorum numerus multo major eſt. Lubenter vero omittimus eos, qui univerſum ambitum anatomes complexi, muſculos etiam, ſed ita recenſuerunt, ut non multum propriæ obſervationis adjecerint.

Ante VESALIUM vero dicere oportet, GALENUM, qui antiquiſſimus eſt myologorum, amiſſis LYCI, & PELOPIS operibus, in muſculorum cognitione excelluiſſe, & adjeciſſe varia prioribus, v. gr. latiſſimum colli muſculum & rectum anteriorem, lateralem, interoſſeos, lumbricales, &c. Legitimum de ea re Librum edidit *de muſculorum diſſectione*, ubi ex ſimii, & brutis *animalibus* multa præter rem recepit, recti muſculi abdominis ortum a ſummo thorace, levatoris ſcapulæ ab occipite, &c. Multa etiam ſparſa exſtant in ejus L. *de uſu partium*, *de adminiſtrationibus anatomicis*, *de vocis inſtrumentis*, alibique.

Addi debet ORIBASIUS, qui Galenicas muſculorum deſcriptiones in concinnum ordinem diſpoſuit, vel ideo utilis, quod omiſſis tricis litibuſque, anatomica pura ſuppeditet. Commoda editio eſt anatomicorum ORIBASII, quam GUILIELMUS DUNDASS emendatam, & collatam cum GALENI locis locupletiorem, Leidæ edidit 1735. 4.

JACOBUM BERENGARIUM CARPENSEM ideo nomino, quia primus icones aliquas, etſi valde

1. VESALIUS (*a*), quo poſt GALENUM nullus melior, imo huc uſque nullæ tabulæ editæ ſunt, quæ magis naturam exprimant ratione Myologiæ & Oſteologiæ. *Secundus* ejus *Liber* dicatur muſculis, quos egregie pertractat & demonſtrat; verum habet unum & alterum errorem, ad quem attendendum eſt, uti eſt ille error de muſculo recto abdominali (*b*), non condonandus certe viro, qui ubique inſurgeret contra GALENUM, quod, ubi hominem deſcribit, ſimia utique ſit uſus. Verum ipſe bonus VESALIUS hunc muſculum rectum depingens, deſcribit, ac ſi recta uſque ad claviculas ſeu ſupremam ſterni partem transiret, quod in brutis quidem verum eſt, non in hominibus. Porro VESALIUS deſcribit muſculum collum flectentem, & elevantem coſtas, qui quidem in brutis iterum reperitur, ubi claviculæ non adſunt, ſed non in homine, in quo claviculæ adſunt, quæ coſtas elevant ope cujuſdam muſculi. His erroribus condonatis, Auctor ille optimus eſt in anatomicis, ſed tamen non utilis tironibus, quia ſecundum eum memoria retinere non poſſunt muſculos partibus ſingulis dicatos. Neque enim nomina muſculis impoſuit aut ex functione, aut ex partibus, quibus inſeruntur, ſed tantum ex ordine, quo ſeſe exhibent ſecanti Anatomico. Ita VESALIO deltoides eſt primus muſculus brachium elevans, & ſic porro nomina a ſolo ordine petita ſunt. Ita damnum intulit ſuo lectori, & inutile fere reddidit tantum Opus.

2. Habetur itaque, ut hoc damnum reſarciatur, GABRIEL FALLOPIUS (*c*), qui

de incommodas, muſculorum in utroque opere *Iſagoges* & *commentariorum* dedit, ut alias, non valde meliores, STEPHANUS RIVERIUS, quæ cum CAROLO STEPHANO exſtant. RIVERII enim eſſe, & lite apud Julium mota ipſi vindicatas, cum deſcriptio relinqueretur STEPHANO, diſcimus & ex *præfatione*, &c. *Mémoires pour les D. Régg. de la Faculté de Paris*, edito an. 1744. p. 105.

Muſculos cæterum ex GALENO fere deſcripſit, icones & in ſyſtemate dedit, & ſeorſim, ſeparatorum de oſſibus muſculorum, rudis præcurſor COWPERI & ALBINI. Pollicis etiam flexorem caput alterum habere ab oſſis humeri condylo, extenſoris pollicis pedis duos tendines eſſe, quorum alter in tarſum inſeratur, & alia dudum vidit.

(*a*) ANDREAS VESALIUS in II. Libro tabulas dedit muſculorum XVIII. inter quas vividum vitæ robur exprimunt I. II. III. & IX. quas adeo pro exemplaribus receperunt Pictores, & infinitis in Libris imitati ſunt. Interiores quæque, & quæ ſtrata profunda repræſentant, eæ minus accuratæ ſunt, ut ad naturam factæ obtectis oſſibus, neque finibus ſatis circumſcriptis. In minoribus muſculis oculi, partium genitalium, laryngis, & in univerſum in minutiis minus fuit, ut in tantilla ætate, felix Anatomicus. Deſcriptiones egregiæ ſunt, & longe accuratiores, quam vulgo poſt eum ſunt factæ, & omnem circumſcriptionem ſitumque ſollicite exprimunt. Aliqua etiam ad motum muſculorum experimenta exſtant in fine L. VII. Cæterum alias icones etiam muſculorum dedit in *Epitome*, inverſo ſtratorum ordine, & ex prioribus varie compoſitas.

(*b*) Lapſus memoriæ hic fuit. Nam pinxit quidem VESALIUS hanc recti muſculi partem T. V. Sed in animalibus aliis reperiri, in homine vero nullum eſſe diſerte monuit p. 336. edit. 1555. & etiam in icone finem verum inſertionis quæ in homine eſt, definivit appoſita litera *r*. Sed in oculo utique erravit, cui muſculum bulboſum tribuit, ex bove deſcriptum, & etiam a FALLOPIO monitus noluit errorem deſerere.

(*c*) Ante FALLOPIUM, ut ſenior, dicendus eſt EUSTACHIUS, cujus tabulæ perpetua cenſura ſunt VESALIANARUM, numeroſæ utique & ſecundum ſtrata diſpoſitæ. Multo certe VESALIO curioſiorem fuiſſe, & in minutiis rerum ſubtilibuſque muſculis extricandis veriorem, facile apparet, cum præter VESALIANOS muſculos, habeat numeroſiſſimos alios propriæ deſcriptionis in facie, uvula, larynge, manu, dorſo, auricula, partibus genitalibus, oſſe hyoide, oculo, maxilla inferiori, &c. in quibus partibus pleriſque etiam recentiorum Anatomicorum induſtriam prævenit. Sed id inprimis nobile habuit inſtitutum, ut ploroſque muſculos cum ipſis ſuis ex oſſium definita ſede prodeuntibus originibus expreſſerit, quam induſtriam nemo ab ejus ævo ad ALBINUM eſt imitatus. Videtur autem omnino non ad naturam, ſed ad præfixam ſceleti iconem muſculos tranſtuliſſe, atque adeo artificioſe ex cadavere & ex icone ſuam figuram compoſuiſſe. Legendus eſt

qui accuratæ deſcriptionis nitore, non modo VESALIUM eſt adſecutus, ſed fere præivit. Non vidi alium Auctorem, qui mentem ſuam clariore & diſtinctiore ſermone proponeret. Idemque plurima invenit. Ejus Opera edita ſunt tribus voluminibus, vel uno volumine, in folio an. 1584. Venetiis. Sed rara hæc eſt editio. Mox iterum edita ſunt anno 1596. (*a*) itidem Venetiis, quæ editio perinde rara eſt. Tertia prodiit Francofurti apud heredes *Wechelii* an. 1600. cum appendice adjecta, & hæc editio eſt commendatiſſima, quod pleniſſima ſit. In eo Libro, qui naturam volunt addiſcere muſculorum, deſiderio ſuo ſatisfacient, & hoc habet boni, quod corrigat VESALIUM, & quæ nova invenerit, addat. *Obſervationes* inprimis in VESALIUM utiliſſimæ ſunt, nam ibi, quidquid VESALIO deeſt, ſupplet, & ubi errat, corrigit, Sed neque FALLOPIUS facit, ut memoria retineantur muſculi, licet utique, ſi habeamus cadaver, & in cadavere inveſtigemus, omnia, quæ deſcribit, inveniemus. In memoria vero eos muſculos, quos deſcribit, retinere difficillimum experimur, nam ipſe FALLOPIUS ſimilia muſculis nomina tribuit, a numeris deſumta.

3. Hinc haberi ſimul debet JOHANNES RIOLANUS, filius, quo Medicus carere non poteſt. Opus eſt in folio editum Pariſiis anno 1650. In hoc Libro *Anthropographiam* (*b*) habemus, in qua adquieſcamus. RIOLANUS ſecuerat ſupra centum & quinquaginta cadavera, antequam hoc opus conſcriberet; adverterat, non poſſe tot muſculorum nomina retineri; vidit defeciſſe VESALIUM in eo, quod a ſerie numerorum muſculis impoſuerit nomina, in quo inſtituto nihil erat, memoriam quod firmat. Ut huic difficultati mederetur RIOLANUS, optima muſculis nomina impoſuit; hinc figuras VESALII, ejuſque textum, & ex parte aliqua FALLOPII egregium textum conſulere debemus, qui ſua plurima addidit; apud RIOLANUM vero accuratiſſime excogitata, & vel a functione deducta, vel a baſi firma, & parte movenda ficta nomina inveniemus. Ita ſtyloglosſum dixit muſculum, qui adfigitur baſi firmæ proceſſus ſtyliformis, & parti mobili laterum linguæ; nomen ergo finxit RIOLANUS ab hoc ſtilo, & a lingua, quæ Græce dicitur γλῶσσα: hoc nomine recepto, nemo facile hujus muſculi obliviſcetur unquam. Eadem ratione nominatur baſioglosſus, ſeu qui orirettur ad

eſt autem B. EUSTACHIUS cum ALBINI commentario, qui Leidæ prodiit an. 1744. fol.

FALLOPIUM quod attinet, ejus utique *obſervationes* plurimos in VESALIO errores emendant. Breviter, ſimpliciter, vere correxit muſculos oculi, faucium, oſſis hyoidis, colli, capitis, abdominis, & in univerſum cum EUSTACHIO conſentit, ut cum natura uterque. Ergo occipiti-frontalem, auriculæ muſculos, palpebræ levatorem, pterygoideum externum, geniohyoideum, ſtylohyoidei inſertionem in laryngem, circumflexum palati, levatorem ejus, rectum capitis anteriorem lateralem, trachelomaſtoideum, pyramidalem, alioſque primus deſcripſit.

(*a*) Editio optima *obſervationum* eſt Veneta 1561. 8. Opera autem omnia utique Venetiis an. 1584. & 1606. tribus in fol. voluminibus, Francofurti vero 1600. edita ſunt, qua collectione plurima, ex ore magni viri excepta, ſatis deformia continentur, quo etiam *anatomicas inſtitutiones*, & *de Oſſibus commentarios* refero. *Obſervationes* vero in methodicum ordinem redactæ, Helmſtadii an. 1588. 8. recuſæ ſunt, & nuperæ editioni Veſalianorum operum adjectæ.

REALDUM COLUMBUM ut anteceſſorem in officio FALLOPII addo, qui multa in VESALIO emendando eſt molitus. Occipiti-frontalem etiam deſcripſit, ſed longe infra priorum induſtriam ſubſtitit, paſſim ne graviorum quidem errorum contumeliam effugit.

LEONHARDUS FUCHSIUS in L. *de Muſculis*, qui cum eo *de Oſſibus* prodiit, unice VESALIO uſus eſt.

(*b*) In *Enchiridio* utique & in *Anthropographia* L. V. muſculis ſibi notis nomina impoſuit, quorum pleraque hactenus conſervata fuerunt ab Anatomicis: adeo ab ea, quam ſibi ſumebat, perfectione remotus, ut ne FALLOPIO quidem & GALENO notos muſculos omnes retinuerit, neque enim v. gr.

ad baſin oſſis hyoidis, & punctum mobile ad medium fere Linguæ haberet. Qui nunc ex oſteologia novit, hæc puncta muſculi, firmum & mobile, hoc eſt, qui oſſa nota habet, idem percipiet claram rationem, cur hujuſmodi nomina impoſita fuerint, hæcque facile memoriæ ſuæ inplantabit. Ita coracohyoidei muſculi facile retinentur memoria, ſi tantum noverimus ſcapulam habere proceſſum quemdam, quaſi roſtrum, quod Græce dicitur κόραξ, & ſi cognoſcamus os hyoides (*a*). Iſte enim muſculus coracohyoideus adfigitur puncto fixo illi roſtro ſcapulæ, & puncto mobili oſſis hyoidis; hinc muſculus coracohyoideus eſt ille muſculus, qui trahit os hyoides verſus proceſſum ſcapulæ. Hoc maximum commodum debemus magnifico illi viro, quod nomina muſculorum tam egregia invenerit.

Non ignoro JACOBUM SYLVIUM (*b*), Anatomicum Pariſinum, in *Iſagoge ſua*,

v. gr. rectos laterales, aut minores anticos habet, & ſcalenum unum facit, quem in tres diviſerat FALLOPII induſtria. Utile cæterum inſtitutum fuit, quo nomina impoſuit, cum ante ea tempora a ſolis numeris arbitrariis, & nihil ſignificantibus, ſumerentur nomina, iiſque numeri a diverſis Auctoribus alii & alii adhiberentur.

(*a*) Aliqui muſculi antiquiſſimis jam temporibus nomina habuerunt, deltoides, pſoas, temporalis, &c. Aliqua, & inprimis in artu inferiori addidit utique JACOBUS SYLVIUS in *Iſagoges Anat.* L. II. nempe carnem quadratam, originem recti tibiæ, quadrati femoris. Simiæ etiam muſculos cum humanis comparavit. Alia nomina muſculorum pharyngis, linguæ poſt J. SYLVIUM addidit MICHAEL MARESCOTUS, diſcipulus SYLVII, CASPARI vero BAUHINI Præceptor, qui Chirurgos Pariſiis inſtruxit, & Anatomen docuit RIOLAN *ſchol. anat. præf. Anthropogr.* p. 63. in SPIGEL. p. 742.

(*b*) Auctores vero eo ſeculo varii ſuos labores contulerunt ad illuſtrandam muſculorum hiſtoriam. VIDUS VIDIUS Fallopianas, ut ſolet, obſervationes iconibus illuſtravit. Earum aliquæ ex VESALIANIS ſunt, pleræque novæ, ſed hæ inprimis, paucis exceptis, rudes. Elevatorem palpebræ primus depinxit, & alios:

J. BAPTISTÆ CARCANI LEONIS *Anatomes* L. II. Ticin. 1574. 8. In ſecundo Libro muſculos palpebrarum oculi deſcribit, VESALIUM corrigit, aliqua etiam in Præceptore FALLOPIO emendat.

J. BAPTISTÆ CANNANI *Muſculorum humani corporis picturata diſſectio*, Ferrariæ an. 1572. 4. edita, in qua dicuntur muſculi artus ſuperioris eleganter eſſe expreſſi, numquam a me viſa eſt. (DOUGLAS).

VOLCHERI COITER corrugator notus eſt, quem in obſervationibus deſcripſit.

JULIUS CÆSAR ARANTIUS in *obſervationibus anatomicis*, Venetiis 1595. 4. editis varia ad myologiam adjecit. Coracobrachialem pro novo muſculo deſcripſit, & obturatorem externum, & indicatorem, & levatorem palpebrarum ſibi tribuit. Genioglоſſi verum officium definivit, & conſtrictorem vaginæ (ſi EUSTACHIUM exceperis), glutæi magni inſertionem in faſciam latam, hujus in tibiam invenit, & alia innovavit.

FELIX PLATER in tabulis anatomicis in pleriſque VESALIUM, in nonnullis FALLOPIUM ſequitur. Iconem peculiarem dedit levatoris palpebræ, cum VIDIANA (ut in poſthumo opere) lateret.

ARCHANGELUS PICCOLHOMINEUS in *prælectionibus anatomicis* icones aliquas dedit muſculorum abdominalium, eorumque utilitatem in convertendo corpore docuit.

JOH. POSTHIUS in *obſervationibus anatomicis*, quas addidit Francofurtenſi editioni operum COLUMBI anni 1593. 8. aliquos muſculos aut novos, aut raros deſcripſit, in naſo, pene, quadratum femoris, originem biventris a proceſſu mammillari, quæ tribuebatur ſtyloideo, &c.

JULII CASSERII *de vocis & auditus organis hiſtoria anatomica.* Ferrar. 1600. fol. Plurimos muſculos in utroque opere pinxit, colli muſculos, & faciei, & laryngis, horum quidem aliquos male, eos vero ex variis animalibus & homine. In iſto externos auriculæ muſculos, & internos, interque eos eum, quem ſibi tribuit, exteriorem mallei, & ſtapideum.

IDEM in *Pentæſtheſeio*, præter tabulas laryngis & aurium priores, muſculos etiam linguæ, oſſis hyodis, naſi, manus aliquos & pedis expreſſit ſplendidis utique & ad naturam factis, neque quidquam a VESALIO habentibus iconibus, ſed ſæpe ex ſitu remotis, & paulum obſcurioribus. Deſcriptiones nullius momenti ſunt.

ſua, jam aliqua nomina expoſuiſſe, ſed maxima parte deficiebant: verum omnia ſupplevit RIOLANUS. Ergo ex VESALIO petere debemus figuras; ex eo & ex FAL-

Denique *tabulæ Caſſerianæ*, quæ SPIGELIANO operi adjectæ exſtant, poſthumæ, totam Myologiam de integro recenſitam continent, inque ea multas icones, quæ primum hic apparent, ut muſculorum dorſi, & longe meliores ſunt antiquioribus. Sed etiam aliqui muſculi hic primum depicti exſtant, ut levatores coſtarum, interſpinales colli breves, transverſalis pedis. Cæterum in univerſum icones in ſitu ſæpe incommodo, & ultra neceſſitatem multiplices, & denique oſſa non ſatis mundata, ut circumſcriptiones muſculorum nitide appareant, quod certe caput rei eſt.

PHILIPPI MULLER *de uſu muſculorum Epiſtola* prodiit cum GREGORII HORSTII obſervationibus medicis.

HENNINGI ARNISÆI tabulas anatomicas viva magnitudine expreſſas cum vivis coloribus vidi Helmſtadiæ, diminuto numero, de quibus CL. SCHMIDT in Diſſ. *de Germanorum in anatomen meritis* egit & A. O. GOELIKE in *anat. hiſt.* p. 145. ſed iſte eas parvi facit. muſculos inprimis depinxit, ſed antiquo more, non ſatis definitis limitibus.

HIERONYMUS FABRICIUS ab AQUAPENDENTE ad myologiam craſſiorem pauca contulit. Muſculum externum mallei CASSERIANUM ſibi etiam tribuit. In L. de *reſpiratione* egit de diaphragmate & muſculis intercoſtalibus. In Tr. *de motu locali animalium* muſculos femoris aliquos deſcripſit, & varietates, ut duplicem popliteum. Ejus icones myologicas ineditas poſſidebat THOMAS BARTHOLINUS *Cent.* III. *Epiſt.* XCII. & inæſtimabiles vocat LINDEN *Med. phyſiol.* p. 286.

NICOLAUS HABICOT in *ſeptimana anatomica* varia bona huc contulit. Coracohyoidei verum ortum conſtituit. Levatorem ani intra pelvim juſſit præparari, quæ utiliſſima eſt parandi ratio. Stylopharyngæi in cartilaginem ſcutiformem inſertionem vidit, & levatorem ſcapulæ duplicem, & verum ordinem interoſſeorum.

C. BAUHINUS, SPIGELIUS, J. VESLINGIUS, nihil valde proprii habent.

PHIL. QUARRE' *Myographia* poetica, Pariſ. 1638. 4. (B. REG. HANOV.).

CÆCILIUS FOLIUS *in delineatione auris internæ*, Venetiis an. 1647. 4. impreſſa muſculum & proceſſum ſuum expreſſit.

DOMINICUS PANAROLUS in *Iatrologiſmis*, obſervationes de pſoa parvo, de muſculis nonnullis frequenter deficientibus attulit.

JOHANNES RIOLANUS, præter ea, quæ laudavimus, merita, e propria diſſectione parum profecit. Pectinalem muſculum ſibi tribuit. Ligamentum a proceſſu ſtyliformi ad maxillam inferiorem euns obſervavit. Lumbricalium, interoſſeorum, & extenſoris longi conjunctionem vidit.

DOMINICUS de MARCHETTIS *in compendio anatomico*, Patavii 1654. 4. edito, ad RIOLANI hiſtorias muſculorum animadvertit.

WERNERUS ROLFINKIUS fere RIOLANUM exſcripſit. T. vero BARTHOLINUS in *anatome ſua* VESALIO multum utitur & aliis. Pſoam parvum ſibi tribuit.

JOH. ANT. VONDER LINDEN rariorum nomine in phyſiologia reformata trachelo-maſtoideos deſcripſit.

J. van HORNE perpulchræ tabulæ muſculorum laudantur in Epiſtolis Bartholini (*Centur.* III. Ep. XCI.). Eæ ad Boerhaavium pertinuerunt, multum nobis commendatæ ad edendum a Comite THOMSIO.

NICOLAUS STENONIS filius in obſervationibus *de muſculis & glandulis*, muſculos dorſi ad novas leges revocavit, levatores coſtarum deſcripſit.

JOHANNES RHODIUS in *Mantiſſa* quæ cum T. BARTHOLINI hiſtoriis prodiit, obſervationes aliquas myologicas adſperſit.

P. PETIT *de motu animalium ſpontaneo* L. I. *in quo nova motus muſculorum ratio inveſtigatur.* Pariſ. 1660. 8. *. Contra CARTESIUM pro ARISTOTELE dixit.

In MICHAELIS LYSERI *cultro* præter Myotomen, cui inprimis deſtinatur is labor, aliquas etiam Myologicas obſervationes reperi, v. gr. de Pſoa parvo.

In Philoſophicis Tranſactionibus, huc pertinent.

JURIN de cordis viribus n. 358. 359. jam laudatæ Diſſ.

KEIL de viribus cordis n. 361.

LEEUWENHOEK de fabrica ſepti tranſverſi n. 379. 380.

AL. STUART de fabrica cordis n. 460.

FALLOPIO deſcriptionem muſculorum, & ex RIOLANO eorum nomina, & hi tres Auctores haberi debent conjunctim. Si enim id unum demamus, non adiſ-

In THOMÆ BARTHOLINI *Actis Hafnienſibus* inprimis Aquilæ Myologia STENONIANA habetur. Sic varia huc pertinentia, maxime ad oculi muſculos, reperiuntur in *Diſſections des animaux*, Pariſiis editis, & aliqua propria etiam in BLASII animalium anatome.

J. THEODORUS SCHENK *de diaphragmatis natura & morbis*, Jen. 1671. Diſp.

C. BARTHOLINI *de diaphragmate* Liber, Pariſiis an. 1676. 8. editus, continet inprimis decuſſationem appendicum ſepti, quæ ſub Oeſophago eſt, cum mediocri cæterum nobilis hujus muſculi hiſtoria, & ex brutis deſumta, variiſque aliis ad chyli & ſanguinis motum, artem injiciendi, &c. pertinentibus diſſertationibus. CAROLUS DRELINCOURTIUS apud MANGETUM in *Bibliotheca* plagii accuſavit BARTHOLINUM, cujus hoc juvenile opus eſt.

FRANCISCUS GLISSON in L. *de ventriculo & inteſtinis* ad muſculos abdominis aliqua habet.

WILLAM MOLLINS Chirurgus, Lond. 1670. 8.* & 1676. 12. edidit *Myotomia or the anatomical adminiſtration of all the muſcles in an human body*. Catalogus eſt cum brevi deſcriptione muſculorum omnium, & aliquorum etiam adminiſtrationibus. Duos in palpebra ſemicirculares diſtinguit. Ligamentum forte a ſpina Ilium ad os pubis euns manifeſte deſcribit. Flexores pollicis plurimos habet.

LEONHARDUS TASSIN in *adminiſtrations anatomiques*, Pariſ. 1678. 12. 1723. 12. obſervationes etiam adſperſit, tricipitem extenſorem Cubiti conſtituit, decem numeravit interoſſeos, ex bicorni fecit ſeminervoſum indicis & radiæum externum. Procerum etiam habet muſculum vaginæ conſtrictorem, & alios.

In P. PERRAULT *Eſſays de Phyſique* varia huc pertinent, ad muſculos oculi alioſque.

JOHANNES MAYOW variorum muſculorum utilitatem, & verum intercoſtalium & reſpirationis mechaniſmum docuit; quam ab eo plerique receperunt, in L. *de reſpiratione*, Oxon. 1668. 8.

JOHANNES BROWNE in *Myographia*, quæ Londini 1681. fol. Anglice, & an. 1697. fol. & Latine ibid. 1684. prodiit, & Amſtelodami an. 1694. a CHRISTIANO vero MAXIMILIANO SPENER Germanice verſa, Berolini an. 1704. fol. & Lipſiæ an. 1715. icones ex CASSERIO, neque interruptas repetiit, pauciſſimis additis ex CROONIO ad uvulæ duos muſculos, quos propria icone expreſſit.

JOSEPHUS DUVERNEY muſculos organi auditus & inprimis ſtapideum melius depinxit. Idem de muſculis palpebræ internæ ſingularem opinionem prodidit. *Anciens Mém. de l'Acad.* Vol. X.

AMATUS BOURDON grandes, ſed ſatis vacuas, muſculorum tabulas dedit, Pariſ. 1683. fol.

GUNTHERUS CHRISTOPHORUS SCHELHAMMER muſculum CASSERII contra DUVERNEYUM reſtituere conatus eſt.

ISBRANDUS DE DIEMERBROEK in *anatome corporis humani*, Ultrajecti 1685. fol. recuſa, cervicalem deſcendentem deſcripſit, multum uſus VESALIO, cum aliqua tamen ſua obſervatione.

GODOFREDI BIDLOO *anatome corporis humani*, Amſtelodami 1685. fol. grand. edita, habet etiam artificioſas, neque tamen utiliſſimas, muſculorum figuras. Meliores aliquæ ſunt quæ ad penem anumque pertinent. Trachelomaſtoideum habet.

In MERYI tractatu de aure, qui cum LAMYI *explication de l'ame ſenſitive*, Pariſ. 1687. 12. prodiit, muſculi auris internæ pro uno muſculo deſcribuntur.

In Anatome, quæ Romæ an. 1691. fol. a BERNARDINO GENGA & J. MARIA LANCISIO edita eſt, muſculi etiam nitide, & pro ſculptoribus, expreſſæ habentur. Idem D. GENGA *myographiam* dedit in ſua *Anatomia chirurgica*, ſive *Iſtoria anatomica dell' oſſa e muſcoli del corpo umano*, Rom. 1687. 8. Rariores ibi aliquas obſervationes admiſcuit.

FRANCISCUS BAYLE in *Diſſ. ſur quelques queſtions de Phyſique & de Médecine*, Toloſæ 1688. 12. edita, antiquam de actione muſculorum intercoſtalium internorum opinionem renovavit, iiſque depreſſionem coſtarum tribuit, mathematica nonnulla demonſtratione uſus.

LAURENTIUS BELLINUS in *præf. ad lectorem* cum Tr. de *urinis & pulſibus* edita, reſpirationem, quæ a thoracis motu pendet, deſcripſit.

J. PHILIPPI VERHEYEN non quidem in *anatome corporis humani*, Lovanii an. 1693. 4. ſed in editionibus poſterioribus 1710. varia ad muſculorum hiſtoriam attulit, ſternocoſtalium deſcriptionem, & depreſſorum coſtarum, quos jam EUSTACHIUS habet, & levatorum.

GUILIELMUS COWPER ab integro adgreſſus eſt muſculorum deſcriptionem. In *myotomiæ reformatæ* prima editione, Londini 1694. 8. brevem muſculorum hiſtoriam, cum adminiſtratione dedit.

diſcemus accurate hiſtoriam muſculorum; nam addiſcere non tantum voco deſcriptionem videre muſculorum, ſed eos ita intelligere, ut memoria retineri queant.
4. Sed non alius melius nomina muſculorum deſignat, ut facilius memoria retineri

dedit. In ea multa fidelius ad naturam reparata ſunt. Recti laterales antici minores, levatores labii inferioris proprii, interſpinales colli, inventi vel reſtituti; aponeuroſis bicipitis altera addita, aliqua emendata in muſculis faciei. Idem in *Anthropographiæ appendice* eaſdem icones cum aliis grandioribus ſyſtematis muſculorum figuris propoſuit. In *Myotomiæ* vero *reformatæ* editione in fol. Londini 1724. ſexaginta & octo tabulas muſculorum ad naturam, & quidem plerumque ad proprios labores factas dedit, qui & in Syntaxi variis faciebus, & diſſoluti muſculi depinguntur, pleraque equidem meliora prioribus, ſed caveant contendere ALBINI iconibus: defectus enim juſtorum limitum, oſſiumque indefinitæ circumſcriptiones valde nocent operi. Sermo ipſe parum mutatus eſt.

In EMANUELIS KOENIG *regno animali* exſtat myologia Chirurgi Galli nomine LE SCOT, quæ tamen parvi momenti eſt, & fere ex RIOLANO.

EDMUNDUS TYSON in pygmæi ſive ſimiæ anthropomorphæ anatome, analogiam comparatam accuratiſſimam habet.

VERDUC in *ſuite de la nouvelle Oſtéologie*, Pariſ. 1698. 8. edita, habet *un Traité de myologie raiſonnée*, quod non vidi. *Syllabus muſculorum corporis humani*, Londini 1698. 4. *

In Commentariis Academiæ Regiæ Scientiarum Gallicæ varia huc facientia exſtant.

POUPART de ligamento quod ſibi tribuit 1705. De Lingua pici MERY *Mém. de l'An.* 1709.

PETIT de oris functionibus, & modis deglutiendi liquida 1716.

WINSLOW de motu ſcapularum 1719. 1723. 1726. de muſculis capitis collique 1730.

IDEM de incurvatione colli a maſtoideo altero debilitato 1735.

IDEM de muſculis humeri, interoſſeis 1720. 1722.

IDEM de pronatione & ſupinatione 1729. de muſculo digaſtrico 1742.

De muſculis aliqua DUPUY an. 1726.

SENAC de organis reſpirationis 1724.

MALOET de ſuctione 1727.

HUNAULD de muſculo ſublimi, de vaginis flexorum, de lumbricalibus 1729.

IDEM de quibuſdam ſimiæ muſculis 1735.

De muſculo in radio peculiari 1736.

COURCELLES de peculiari muſculo 1743.

FERREIN de muſculo biventre, ejuſque uſu vario, inprimis ad elevandam maxillam inferiorem.

DUPRE' *hiſtoire des cinq muſcles qui ſervent au mouvement de la tête*. Pariſ. 1698. 12. Deſcripſit rectum lateralem, internum minorem, & intertransverſales; ſed obliquum etiam ſuperiorem, & recti minoris partem pro novis muſculis habuit. Contra eum COWPERUS in *Phil. Tranſ.* 251. dixit, & quod boni erat, ſeparavit ab inanibus novitatis adfectationibus.

EJUSDEM DUPRE' deſcriptio muſculorum dorſi in *Journal des Sav.* 1699. reperitur, qua etiam intertransverſales continentur.

CAROLI SPON *Myologia* heroico carmine expreſſa, & *muſculorum corporis humani origo & inſertio* exſtant in Bibliotheca MANGETI.

ANTONIUS MARIA VALSALVA muſculos organi auditus pinxit, externum CASSERII reſtituit, in muſculis pharyngis & uvulæ primus poſt EUSTACHIUM curam adhibuit aliquam, gloſſoſtaphylinos, pharyngoſtaphylinos invenit, levatorem & circumflexum noviter deſcripſit, &c.

J. BAPTISTA MORGAGNI in *Adverſariis Anatomicis*, & in epiſtolis, plurima in muſculorum hiſtoria emendavit, maxime vero in adverſariis quidem in muſculis genitalium partium & ani, in poſterioribus vero in muſculis uvulæ, & pharyngis. Azygon invenit palati mollis, alioſque.

J. WILHELMUS PAULI in *præfatione* ad eam, quam Lipſiæ an. 1707. dedit, editionem microcoſmi JOHANNIS VAN HORNE, varias obſervationes adſperſit. Tres extenſores pollicis conſtituit, tres flexores, & epiglottideos.

In JACOBI DRAKE *Anthropologia nova*, Londini 1707. 1717. 1727. 1737. edita in 8. exſtant icones aliquæ & obſervationes COWPERIANÆ. In ipſa editione Auctor exſtinctus eſt.

JAMES DOUGLAS *Myographiæ comparatæ ſpecimen*. Lond. 1707. 12. Egregius labor, etſi juventutis opus. Habet muſculos hominis ad ſex cadavera ſollicite deſcriptos, & cum canis muſculis

neri ſint quam *le* CLERC (*a*), tum in *Chirurgia* ſua *completa*, tum in *Oſteologia completa*, *&* *de muſculis*. Hos duos Tractatus ſimul legere debemus.

Tertia pars Myographiæ explicat uſum, id eſt effectum muſculorum. Optimi Auctores in hac parte legendi, ſunt ſequentes.

1. RICHARDUS LOWERUS de cordis muſculis.

2. De

lis comparatos. Adhæſiones ad oſſa bene & ſollicite expreſſit, directiones minus. Nova multa habet, & muſculos inprimis pharyngis minores, palatoſtaphylinum, coccygæum alioſque, aut novos aut renovatos. Inter compendia excellit. In ea editione, quam JOH. FRIDERICUS SCHREIBERUS Leidæ 1728. & 1738. 8. procuravit, latino ſermone, adjectæ ſunt aliquæ obſervationes & tabulæ EUSTACHII comparatæ. IDEM Tr. de actione muſculorum, & catalogum muſculorum ſecundum ſtrata adjecit.

LAUR. HEISTERUS in Diſſ. *de maſticatione*, Altdorf. 1711. 4. vires eorum muſculorum per experimenta definit, qui maxillam elevant.

(*a*) *Suite de la nouvelle Oſtéologie de* LE CLERC, *contenant une myologie*, Pariſ. 1711. 12.

In P. DIONIS *Cours d'Anatomie*, Pariſ. 1715. 8. & ſæpe alias excuſo aliqui muſculi ex Pariſinorum anatomicorum obſervationibus deſcribuntur, ut uvulæ.

J. JACOBUS MANGET in *Theatro Anatomico* uſus eſt Brawnianis, peſſimis illis, iconibus muſculorum, & icones COWPERI ex minori opere adjecit.

In GOUEY *Chirurgien véritable* adjectæ ſunt *nouvelles découvertes ſur la myologie*, Rotomag. 1716. 8. *.

In VRATISLAVIENSIUM collectionibus an. 1724. obſervationes aliquæ rariores exſtant, ut v. gr. bicipitis cubiti caput tertium ab oſſe humeri ortum, & EUSTACHIO olim viſum, tum ſimilia an. 1722.

In RAUIANO codice poſthumo, qui exſtat cum VALENTINI *Amphitheatro Zootomico*, etiam non inutilis myologia habetur, in qua ſplenius colli, & alii minus in vulgus noti muſculi deſcribuntur.

ARENT CANT in *impetubus anatomicis* muſculos faciei, & pharyngis novis iconibus illuſtravit, nimis obſcuris & indefinitis limitibus, & incommodo uſu ob literarum defectum.

J. DOMINICI SANTORINI obſervationes ad omnem equidem ſubtiliorum particularum deſcriptionem, ſed magis tamen ad muſculos pertinent, quos in facie, auricula, larynge, pharynge, palato, partibus genitalibus, ano, ſubtiliſſime deſcripſit, multaque nova nomina invenit, tanto ſtudio inveniendi, ut nuperiores Scriptores eum paſſim deſerere ſint coacti. Ad muſculos abdominis & diaphragma aliquas obſervationes adſperſit.

J. A. CULMUS in deſcriptione monſtroſi fetus rariores obſervationes addidit, inter quas duplex trochlearis (olim MOLINETTO dictus) & varietates in muſculis dorſi continentur.

In WILHELMI CHESELDEN *anatomy of human body*, Londini 1726. 1741. & alias edita, & in ejus *Oſteographia*, ſupra laudata, muſculorum exiguæ deſcriptiones, icones in ultima editione nitidiores, ſed inprimis teleologiæ aliquæ, & de utilitate non ſpernendæ monitiones continentur.

In Actorum Petropolitanorum *vol.* IV. JOSIAS WEITBRECHT obſervationes accuratas de muſculis lumbricalibus interoſſeis, palmari, aliiſque brachii muſculis dedit. In vol. V. D. DUVERNOY aliquas obſervationes muſculorum in dorſo, oſſe hyoide, nobiſcum communicavit. In VII. iterum D. WEITBRECHT de muſculis palpebrarum egit, & in IX. de muſculi digaſtrici varietatibus. In *ſyndeſmologia* idem aliqua ad muſculos ſparſa habet.

GEORG. ERH. HAMBERGER an. 1727. de reſpirationis mechaniſmo diſſertationem dedit Jenæ, qua, ſecundum præcepta BAYLEI intercoſtalium internorum actionem definivit. Contra eam ſententiam exſtant mea de *reſpiratione experimenta* I. & II. Gotting. 1746. 1747. 4.

R. J. C. GARENGEOT in *ſplanchnologia* an. 1728. & 1742. edita, ad muſculos abdominis, & diaphragma, figuras mediocres & deſcriptiones dedit. Ejus *Myotomie humaine & canine* ex deterioribus ejus operibus eſt. Prodiit Pariſ. 1728. 12.

In H. FRANCISCI le DRAN *parallèle de la taille* icones muſculorum ani & veſicæ occaſione data adjectæ ſunt.

AUG. FRID. WALTHER de *articulis & ligamentis* pedis, Lipſ. an. 1729. 4. Muſculi fere ad COWPERI modum. Ejus porro exſtant *ſupplementum* 1731. 4. *Obſſ. novæ de muſculis*, Lipſ. 1733. *Hiſtoria ſuffocationis* 1729. 4. *Anatome muſculorum teneriorum*, Lipſ. 1731. 4. Diſp. de *obe-*

ſis

2. De muſculo in genere; VESALIUS, FALLOPIUS, RIOLANUS, *le* CLERC, & omnium maxime GUILIELMUS COWPERUS in *Myologia* ejus *reformata*, ibi enim pauciſſimis verbis quam optime poſt ſingulos muſculos uſus eorum tradit, & meretur utique vel ideo, poſt reliquos jam enarratos, commendari, quod plures notatu digniſſimas obſervationes circa uſum muſculorum habeat. Ita muſculi obliqui abdominis ab omnibus Anatomicis tantum pro compreſſoribus abdominis habiti fuerunt, ille vero, qui mechanicos Anglos conſuluit ſuper hoc negotio, docet, muſculum obliquum oriri ex tota ſpina oſſis ilium, adeoque facere, ut corpus, pelvi firmo manente, ad latus converti poſſit, quia hic

ſis & voracibus 1734. tum Diſſ. de *deglutitione*, Lipſ. 1737. 4. de *oſcitatione* 1738. de *vomitu* 1738. *de larynge & voce* 1740. denique obſervationes in *Act. Lipſ.* 1733. p. 263. In his ſcriptis continentur muſculorum pedis, laryngis, faucium, faciei, aliorumque ſubtiliorum deſcriptiones.

In Diſſ. HEISTERO Præſide, Reſpondente D. MOEBIO, Helmſtadii 1730. 4. edita, de muſculis manus veræ & utiles obſervationes exſtant.

OTTO JUST WREEDEN *Kurtzer unterricht von der ſtructur und action der Muskeln*, Hannover. 1731. 8

JACOBI BENIGNI WINSLOW *expoſition anatomique* Tomus II. huc pertinet. Præter muſculorum deſcriptionem excelluit inprimis in eorum utilitatibus, quatenus vel unus pro variis conditionibus varia ſubit officia, vel multi in unum officium conſpirant.

In EDIMBURGENSIUM ACTIS VOL. III. ALEXANDRI MONROI exſtat fuſa de muſculo biventre diſſertatio, contra WINSLOWUM, ad quam is clarus vir nuper in Actis an. 1742. reſpondit. De diaphragmate ego an. 1732. & 1738. Diſſ. edidi, cum icone mediocri, & deſcriptione. Illam correctam reſtitui in *Faſciculo* I. an. 1741. fol.

BERNHARDI SIEGFRIDI ALBINI *hiſtoria muſculorum hominis*, Leid. 1734. 4. cum tabulis magnis, quarum XXVIII. nunc prodierunt, perfectiſſimum componunt muſculorum ſyſtema, deſcriptiones fuſiſſimas, accuratiſſimas, optimum ordinem, tabulas muſculorum vel conjunctorum, vel ſeorſim pictorum nitidiſſimas, & cum oſſibus nudis conjunctas. Neque facile aliud opus majoris pretii aut in Anatome, aut in alia hiſtoriæ naturalis parte habetur.

D. WEISS Diſſ. *de uſu muſculorum abdominalium*, Altdorf. 1733. 4.

In JOH. PALFYNI editione nova, quæ Pariſiis an. 1734. 8. prodiit muſculi fere WINSLOWIANI exſtant, a D. BOUDON ſuppoſiti pro vetere deſcriptione Verheyeniana. Aliqua rariora de muſculis intercurrunt, capite tertio bicipitis, ſupernumerariis muſculorum rectorum capitis, &c.

JOH. FRID. CASSEBOHM muſculos internæ auris dedit deſcriptos in ſuis de aure humana tractatibus.

In *Commercio Norico* aliqua huc pertinent, v. gr. 1736. h. 43. de interoſſeis.

FRANC. NICHOLLS in *oeconomico compendio* paradoxas opiniones varias, inprimis de muſculi pyramidalis utilitate tradidit.

F. BERN. ALBINI Diſp. de *deglutitione*, Leid. 1740. 4. habet præcepta fratris, & emendationem BOERHAVIANÆ deſcriptionis. J. ZACHARIAS PLATNER *de muſculo digaſtrico*, Lipſ. 1737. 4. habet hiſtoriam inprimis opinionum quas de hoc muſculo Anatomici reliquerunt. In Diſp. *de hydrocele* annulum abdominis deſcribit.

CORNELII de COURCELLES *icones muſculorum pedis*, Leid. 1739. 4. Deſcriptiones meliores ſunt, quam ars Pictoris. Nitidiores vero dedit *icones muſculorum capitis*, Leidæ 1743. 4. editas, ſatis certe & puras, & pulchras, ſi ſitum tibi familiarem reddideris.

VERDIER fere compendium eſt WINSLOWI.

PEAGET & GEVIGLIAN *an actio muſculorum intercoſtalium & diaphragmatis ſympathica?* Pariſ. 1740. 4.

In CL. JUSTI GODOFRIDI GUNLII de *herniis* Libello ſollicita annuli abdominis deſcriptio continetur.

In LAUR. HEISTER *compendio anatomico* poſteriorum editionum, obſervationes ſingulares, icon muſculorum interoſſeorum, non optima ea & ab alio profecta, & muſculorum uvulæ cum peculiaris ibi muſculi obſervatione exſtant.

JOH.

hic muſculus coſtas ad pelvim movet (*a*). Ita muſculus rectus ad flexuram corporis, verſus interiora inſervit, neque unice ad compreſſionem abdominis facit. Similes harum, de pluribus muſculis habet rationes exactiſſimas, & cogitationes ſupra horum uſum, COWPERUS.

3. Ad hunc ſcopum etiam conſulendus eſt ALPHONSUS BORELLUS in Tractatu *de motu animalium* (*b*). Nemo enim eſt, qui lumine hujus viri carere poſſit, niſi in tenebris degere voluerit. Quæ habet de muſculis, ſunt certiſſime egregia; ſcripſit enim in Piſana cathedra, cum frequentiſſime Florentiam veniret, ibi vivebat STENO, qui non alia parte anatomes magis excelluit, quam in muſculis: aderat quoque FINCHIUS ex Societate Londinenſi, & MARCELLUS MALPIGHIUS, & hi omnes ſua inventa & demonſtrata ad oculum BORELLO exhibenda dederunt; unde opus ſuum compoſuit, non facile tantum opus abſoluturus, niſi cum his auxiliis.

JOH. JAC. GRAMBS *tabulæ muſculorum*, Francof. 1741. 8. adhæſiones ad oſſa, directiones, actiones breviſſime habet, & ipſos muſculos parum plene.

Maſtoideum muſculum ad proceſſum enſiformem uſque deſcendentem vidit vir C. P. C. FABRICIUS *id. anat. pract.*

D. LIEUTAUD myologia in *Eſſays d'Anatomie*, Aix 1742. propria eſt, neque abſque obſervatione nata.

In *Memorie ſopra la Fiſica*, quæ Luccæ prodeunt, exſtant TABARRANI de muſculis dorſi obſervationes.

CAR. A. a BERGEN *pentas obſervationum*, Francof. ad Viadr. 1743. 4. varias obſervationes ad muſculos palmarem, Iliacum, alios.

CL. SEGNERUS & in *Comm. Lit. Nor.* & in nova editione operis NIEUWETYDIANI iconem dedit transverſi ſepti.

D. DEIDIER *Anatomie raiſonnée*, Pariſ. 1742. 8. brevem habet muſculorum deſcriptionem, & diſſecandi rationem.

In T. XIV. *Syllabi partium* C. H. Petropoli editi muſculi intertranſverſales aliique dorſi muſculi noviter, ni fallor, depicti exſtant.

D. GAUTIER *Eſſays en Tableaux imprimés*, Pariſ. 1745. & ſeqq. fol. grandi, muſculos habet ad ſimilitudinem vitæ coloribus depictos. Sed rude & indoctum opus eſt, ſi cum ALBINO compares. Imo in arte imprimendi cum coloribus ADMIRALII elegantiam minime adſequitur. Nova autem ars eſt, qua colores omnes ex apta miſtione flavi, rubri & cœrulei componuntur. Ejus artis ſpecimen in genitalibus in unica tabula edidit in Anglia inventor LE BLOND, Pariſiis autem in alia de inteſtinis JOURN. DES SAVANS 1722. Jul. GAUTIER in præf. KUNDMANN *rarior.* p. 693.

D. SCHWARZ Diſſ. *de vomitu & reſpiratione*, Leid. 1745. 4. plena eſt bonis de motu ſepti experimentis.

D. AUGUSTUS SCHAARSCHMID Berolini edidit *Myologiſche Tabellen* 1747. 8. in quibus brevis, fere ad WINSLOWI obſervationes facta, recenſio muſculorum corporis humani habetur.

JACOBUS PARSONS in Tr. de *phyſiognomia*, Lond. 1747. 8. muſculos oculi & faciei, eorumque motus, quibus adfectus animi exprimunt, fuſe conſideravit.

(*a*) Minime quidem laude ſua vellem fraudari COWPERUM. Sed quod hic commendat inventum PRAECEPTOR id utique eſt ARCHANGELI PICCOLHOMINEI *Prælect. Anat.* VIII. p. 49. deinde FRANCISCI GLISSON *de Ventric. & inteſt.* p. 98. Laudem vero in efficaciis minus in vulgus notis muſculorum alibi meretur, tum WILHELMUS CHESELDEN: & omnium maxime WINSLOWUS, ut ſupra dictum eſt.

(*b*) J. ALPHONSI BORELLI laudes vide ſupra, pag. 289. (*a*) Ad intelligendas vero actiones ſingularium muſculorum parum contulit.

CAPUT III.

De Myotomia.

AUctores ſequuntur, qui optime de Myotomia ſcripſerunt, hoc eſt, qui legendi ſunt medicinæ ſtudioſo, qui non tantum ab aliis demonſtratos muſculos cernere cupit, ſed ipſe de artificio doceri vult, quo invenire, diſtinguere, ſeparare, ſpectabiles muſculos reddere poſſit.

De ea arte ſcripſit optime magnus VESALIUS (*a*), & JOHANNES RIOLANUS, qui cum internecinus inimicus eſſet VESALIO, faſſus tamen eſt, neminem melius hanc partem anatomes docuiſſe. Ordo VESALII hujusmodi eſt. Ubi primum deſcribit muſculos, v. gr. abdominis octo muſculos (nam nonum & decimum FALLOPIUS poſtea modo invenit); dicit, enarratis his muſculis, ſi invenire omnes velis, ſic perges, ſic tolles pinguedinem, tum ſic ſeca, tum ſic ſubductis digitis infra primum ſepara, & pervenies ad ſecundum, & ſic porro. Similia etiam docuit RIOLANUS. Nemo tamen hoc officio melius functus eſt COWPERO; ſcripſit enim diſerte, non ita pro demonſtrandis muſculis, quam pro ſecandis; hinc minutiſſimas circunſtantias accurate addidit (*b*).

Videatur etiam MICHAEL LYSERUS (*c*) in *Cultro anatomico*, edito Hafniæ an. 1653, & iterum an. 1665. denique Francofurti anno 1679, & Trajecti ad Rhenum an. 1706. Vir fuit juvenis, qui collegerat ſibi methodum cadaverum diſſecandorum, & ita agit, ut nos doceat, quo modo præparari debeat, v. gr. calvaria, ut optime conſervetur, & ſic porro, quo modo agendum ſit, ne inter operandum unus muſculus obſit diſſectioni alterius; omnia hæc ibi inveniuntur.

Tabulæ muſculorum inſigni etiam ſunt præſidio pro muſculis addiſcendis, quando cadavera non ſunt præſto; vel quando inquirendum eſt in cadavere, indigemus quoque tabulis, impoſſibile enim eſt anatomes junioribus cultoribus tantum textum in

(*a*) Olim GALENUS *adminiſtrationes anatomicas* dederat muſculorum corporis humani. Deinde ANDREAS VESALIUS ſingulis utique muſculis adminiſtrationes ſuas adjecit, & ita vulgo eo tempore factum eſt, inprimis a JOHANNE BAPTISTA CARÇANO.

Adminiſtrationes etiam *anatomicas* dedit AMBROSIUS PAREUS, quæ primum prodierant Pariſ. 1549. 8. Deinde NICOLAUS HABICOT in *ſeptimana* ſuperius laudata adſperſit methodos diſſecandi muſculos.

(*b*) Utique in Myotomia minori ſollicite eam adminiſtrationem propoſuit. Paulo ante tamen LEONHARDUS TASSIN Pariſiis an. 1678. in ſuis *adminiſtrationibus* jam citatis modum ſecandi muſculos, ſed rudem dederat, Negaverat muſculos uvulæ exhiberi poſſe, neque arytænoideum, neque in pharynge muſculos præter ſtylopharyngæum & Oeſophageum haber.

(*c*) Utique Profector iſte BARTHOLINI magnum adplauſum reperit, cujus *culter* & Trajecti 1706. 12. & nuper an. 1740. Londini Anglice verſus in 8 prodierit. De oſſibus & muſculis inprimis, quales tunc cogniti erant, adminiſtrationes ſcripſit, reliquas partes Anatomes vix attigit.

Sed poſt ea tempora J. R. C. GARENGEOTI in *myotomie humaine & canine*, Pariſiis 1728. 12. edita muſculorum, quales Pariſiis vulgo demonſtrabantur, præparationes tradidit, fuſe, & ampliter.

JOHANNIS FRIDERICI CASSEBOHM *methodus ſecandi muſculos*. Hall. 1739. 8. & Germanice cum titulo *Kunſtmäſſige anweiſung zur zergliederung der Maüslein*, Hall. 1740. 4. breviter ſcripſit, & aliqua in ALBINIANO ordine carpſit, & ſemina quædam encheireſeon ſparſit, in muſculis uvulæ fuſior.

D. LIEU-

in memoria habere, & egent ſchemate aliquo, ut, ſi brachium quis examinet, habeat tabulam, in qua videre poſſit brachium, cui detracta eſt primo cutis, & cujus certa figura eſt, quam poſſit conferre cum brachio cadaveris; in ſecunda vero tabula, brachium, cui pinguedo eſt ablata, datis etiam cum limitibus figuris & umbris apparet, & in tertia tabula apud VESALIUM v. gr. apparet ſic ſitum eſſe hunc muſculum & hunc. In his tabulis videat junior anatomicus, an in ſuo, quod ſecat brachio, eadem ratione res ſe habeat. Qui inſurrexerunt in uſum tabularum, id tantum fecerunt (ut FALLOPIUS & RIOLANUS) (*a*), quia forte impenſas ferre non potuerunt, aut quod artem hanc facilem reddere noluerint.

1. Hic laudandus eſt unice VESALIUS; ſed non contractus ille (*b*) VESALIUS, nam in illis tabulis deficiunt multa, ut ipſe proteſtatus eſt, cum eas publice editas videret.

2. SPIGELIUS Amſtelodami editus eſt anno 1645, a JOH. *van der* LINDEN, medicinæ olim Profeſſore Lugduni Batavorum: tabulæ proprie ſunt CASSERII Placentini, detectæ ſunt per DANIELEM BUCRETIUM; inde vero ad SPIGELIUM pervenerunt. Hic Auctor quoad figuras optimus eſt, non ita quoad textum (*c*).

3. Huc referantur Clariſſimi BIDLOI tabulæ, quæ habentur elegantiſſimæ. Editus eſt ejus Liber Amſtelodami an. 1685. & mox divenditus fuit, ſed impreſſus eſt Londini an. 1698. cum nomine COWPERI; ea enim editio fuit certe tantum furtiva ſeductio COWPERI, & dolendum eſt, quod tantus vir eo deſcen-

D. Lieutaud cum *tentaminibus* ſuis adminiſtrationes etiam difficiliores muſculorum organi auditus aliorumque conjunxit.

(*a*) Riolani locum vide *Anthopograph.* p. 53. ubi judicium ſuum interpoſuit, de iis, quæ tunc exſtabant, anatomicis iconibus. Neque tamen omnes icones proſcripſit, & laudavit, quæ merebantur, & unice monuit, ne nimis figuris fideretur.

Difficultas, credo, eos viros abſterruit. Icones enim anatomicæ, ut experiendo didici, parari nequeunt, niſi conjunxeris nitidam omnino præparationem, cum lenta & prudenti periti Pictoris opera. Otium præterea requiritur, quo ſæpe Profeſſor, docendæ juventuti deſtinatus, omnium minime abundat. Pauci adeo in iconibus felices fuerunt, Aristoteles multis locis ſuas excitat *hiſt. anim.* L: I. c. 17. L. III. c. 1. L. IV. c. 1. Eustachius inprimis, qui Vesalianas ut expungeret, vaſa nervoſque in ſuo inter muſculos ſitu, perutili inſtituto, muſculos vero cum ſuis ad oſſa adhæſionibus expreſſit, mira aliquando in intricatis partibus peritia uſus.

(*b*) Editiones nempe ſolæ adhibendæ ſunt, quas laudavimus, Baſilenſes 1543 1555. Pulchras præterea icones habet *Epitome* Baſ. 1542. Abſtinendum autem ab omnium aliarum editionum uſu. Veneta qua opus de corporis humani fabrica recuſum eſt 1568. fol. & in qua figuræ valde diminutæ ſunt. Germanica Baumanni opera Noribergæ. 1551. fol. excuſa, ſatis cæterum elegante. Anatomes totius ære inciſam delineationem dedit etiam Jacobus Grevinus. Pariſ. 1569. fol. & icones epitomes & operis ipſius Vesaliani ſatis nitide, ſed ſæpe contracte in æs inciſas habet. *Vivæ denique imagines corporis humani formis expreſſæ prodierunt* Antwerpiæ 1572. 4. maj. in quibus Valverdianæ tabulæ exſcriptæ habentur. De Vesalianis cæterum iconibus judicium ſupra tulimus. Vaſorum & nervorum figuras penitus inutiles & falſas eſſe expertus ſum, neque bonas viſcerum. Muſculi, ad habitum exprimendum, & oſſa præſtant reliquis. Muſculorum etiam tabulas exſcripſit Tortebat in *Abregé d'Anatomie accommodé aux arts de peinture & de ſculpture*, & edidit Pariſiis 1668. fol. Sed eas a Titiano delineatas fuiſſe male addit, cum Pictoris ſui nomen minime diſſimulaverit Vesalius.

(*c*) Julius Casserius multis annis Pictorem Eduardum Fialettum, & Sculptorem Franciſcum Valleſium domi aluit (Bucretius in præf. ad edit. Venetam iconum Casserianarum). Paucis in figuris oſſium inprimis Vesalium expreſſit, pleraſque novas dedit, non raro vitio Sculptoris corruptas maxime in Angiologicis, cæterum nitidas & magnificas. Johannes Brownius Casserianas multo corruptiores reddidit.

ſcenderit (*a*). Tabulas certe habet optimas, deſcriptiones BIDLOIANÆ nullius ſunt momenti.

COWPERUS equidem multa addidit, ut fatear, ſed tamen totum opus eſt BIDLOI, ejuſque editio optima eſt, ſed tantum illis, qui Anglicam Linguam intelligunt; & meretur vel ideo præferri primis editionibus, quia litteras multas addidit COWPERUS, ubi deerant, & quia egregia obſervata Chirurgica poſt ſingulam partem adjunxit (*b*).

(*a*) Merito carpit COWPERUM PRÆCEPTOR. Etſi enim BIDLOUS Chirurgus ante honores ſuos fuerit (SCHELHAMMER *progr. de proport. deſtruct.*) icones ſuas male ſubinde explicaverit, ut erat vitæ ſolutioris, non ideo SWAMMERDAMII fuerunt opus, quod minime vere ipſi tribuit COWPERUS (*Euchar.* p. 25.), neque probari poteſt, quod ſolo nomine BIDLOI eraſo, emtas ab Amſtelodamenſi Bibliopola centum & quinque tabulas COWPERUS pro ſuis ediderit. Vide de ea re querelas BIDLOI in COWPERO *citato coram tribunali.* Leidæ 1700. 4. & reſponſionem, minime firmam, COWPERI in Euchariſtia, quæ Londini 1702. 4. prodiit cum *glandularum ductuumque excretoriorum* deſcriptione. Judicium ſupra dedimus.

(*b*) Poſteriores COWPERI icones in myologia magna, inter mediocres, refero: MORGAGNIANAS, quæ paucæ ſunt, ad nitidas & elegantes, SANTORINI ad minutas, doctas & divites, CANTIANAS & CHESELDENIANAS ad eas quæ ſunt infra optimas, D. GAUTIER potius ad inferiorem claſſem, CORNELII de COURCELLES in capite ad elegantes & ſpecioſas, ALBINIANAS ad primum ordinem pulchritudinis, utilitatis & raritatis recenſeo.

SEC-

SECTIO IV.

DE VISCERIBUS CORPORIS HUMANI.

CAPUT I.

De Splanchnologia in univerſum.

HIſce cognitis ordo vocat ad intellectum viſcerum. Vocant aliqui hanc partem anatomiæ *Enterologiam*, nam ἔντερον non tantum deſignat inteſtinum, ſed omnia viſcera; hinc Enterologia, λόγος enim eſt ſermo, eſt diſſertatio de viſceribus internis; vocatur quoque *Splanchnologia*, nam σπλάγχνον viſcus eſt.

Objicies ſtudioſis tutius eſſe Angiologiam, ſeu diſtributionem vaſorum prius indicare; verum difficulter id fieri poterit, cum vaſa plurima per viſcera tranſeant, iiſque adjaceant; nam quomodo arteria pulmonalis, arteria magna, vena portarum, &c. poſſent deſcribi, niſi deſcripta prima eſſent illa viſcera, ubi tranſeunt, aut oriuntur? hinc medicinæ ſtudioſis optime conſultum habetur, ſi poſt myologiam, adjiciatur hæc anatomiæ pars.

Viſcerum nomine intelligitur machina major, vaſis conſtans, cujus effectu mutantur humores, in emolumentum totius corporis.

Multa ubique ajunt de viſcere, ſed meliorem definitionem exſpectamus. Pulmo certe eſt viſcus, quia humores chyloſos mutat, & vaſculoſa machina eſt mutans humores crudos in emolumentum corporis. Ob eamdem rationem hepar, lien, cerebrum, &c. ſunt viſcera.

Cum dicimus eſſe machinam vaſculoſam, viſcera ab oſſibus, & cartilaginibus diſtinguimus, quæ non habent tot diſtincta vaſa.

Quum dicimus eſſe machinam mutantem, hoc fit, ut diſtinguamus a muſculis, nam illi etiam corpora admodum vaſculoſa ſunt.

Quando dicimus majorem machinam, &c. hoc fit, ut a reliquis glandulis diſtinguamus.

Egregius campus ſeſe offert de inventis circa viſcera, ſed brevi compendio tentabimus enarrare omnia inventa, quæ inclaruerunt in hiſtoria cujuſque viſceris, tumque Auctores adjungemus.

CA-

CAPUT II.

De Corde.

SOlet memorari inter viſcera princeps cor, quod quidem proprie non vocandum eſt viſcus, ex definitione data, & potius muſculus dici meretur; hinc ejus ſubſtantiæ, quatenus muſculoſæ cognitio ex myographia haurienda eſt. Sed tamen, qui accurate hoc viſcus, quatenus numeratur inter viſcera, cognoſcere vult, legere debet Libellum LOWERI (*a*) antea citatum *de Corde*, in quo Libello

(*a*) Antiquiſſimus Libellus de *corde* exſtat inter Hippocraticos, quo inprimis valvulæ venoſæ & arterioſæ deſcribuntur, & humor pericardii & ventriculi, eorumque proportio. Spurius autem eſt, neque GALENI tempore agnitus.

In corde etiam anaſtomoſes fetus proprias ſatis accurate deſcripſit CL. GALENUS in L. *de uſu partium.* Idem de uſu valvularum venoſarum cordis recte ſenſit, & ex iis minorem circulationem eruit, in eodem *de uſu partium opere*. De oſſe cordis egit etiam in Elephanto quæſito.

ANTON. LUDOVICUS *de re medica* Olyſſipon. 1540. fol. habet de corde L. * DOUGL.

ANDREAS VESALIUS in L. VI. de hoc viſcere egit, ejuſque ſitum, externas & vulgatiores conditiones, annulum venoſum, quem in valvulas triglochines vel mitrales dividunt, pericardium, mediaſtinum & alia rectius propoſuit. Cor in diaſtole brevius, in ſyſtole longius fieri dixit, quem RIOLANUS & nuper clari viri ſunt ſecuti.

IDEM in *examine obſervationum Fallopii* non bene de anaſtomoſibus egit, uti ne FALLOPIUS quidem. Motum denique cordis in vivis animalibus deſcripſit L. VII. *de fabr. corp. hum.*

JAC. MILICHII oratio *de cordis partibus & motibus.* Witteberg. 1551. 4. (B. LEHM.) *.

BARTHOLOMÆUS EUSTACHIUS cordis arterias duas, venam anteriorem, inferiorem, pulmonales quatuor, ſitum tranſverſum cordis, valvulam venæ coronariæ, valvulam denique ſuam depinxit & deſcripſit in L. *de vena ſine pari*, & in Tabulis poſthumis XV. XVI. Situm etiam tranſverſum adſeruit COLUMBUS, de quo inter circulationis Auctores agetur.

JULIUS CÆSAR ARANTIUS notiſſima corpuſcula in valvulis arterioſis nominavit, circulationem minorem pervidit, in *obſervationibus anatomicis*.

VOLCHERIUS COITER experimenta in cordis motu in animalibus fecit, præcedere ſyſtolen auriculam ſyſtolen in corde demonſtravit.

JOHANNES BAPTISTA CARCANUS in *Anatomes* ſuæ Ticini editæ 1574. 8. L. I. Chartis inpreſſo 44. accuratius paulo foramen ovale, & ductum arterioſum deſcripſit, VESALII & FALLOPII errores correxit, quorum iſte foramen ovale omiſerat, ille canalem arterioſum in foramen mutaverat. Valvulas etiam venæ ſine pare refutat. Directionem tamen ſanguinis per arterioſum ductum euntis invertit.

SAMUEL WEISSEMANNI *de facultatibus & operationibus cordis tractatus cum brevi cordis anatome*, Witteb. 1592. 8. * B. PL.

NICOLAI TAURELLI *de cordis humani natura & viribus*, Altdorf. 1585. 4. *.

LEONHARDUS BOTALLUS foraminis ovalis iconem cum mala theoria dedit, non meritus honorem ut particulæ dudum notæ nomen imponeretur. Editio prima eſt cum *L. de Catantiis*, Lugduni 1565. 8. Mea ab HORNIO procurata eſt.

JULII JASOLINI *de aqua pericardii & cordis pinguedine Quæſtiones anatomicæ*, Neapoli 1573. 8. (DOUGL.) & Hanoviæ 1654. atque Francofurti 1668. 4. editæ nullius momenti ſunt.

SIMONIS PIETRE *de vero uſu anaſtomoſeon cordis in fetu.* Auguſt. Turon. 1593. 8. & *nova demonſtratio & vera hiſtoria anaſtomoſeon vaſorum cordis in embryone cum corollario de facultate vitali cordis in embryone non otioſa*, Turon. 1613. 8. *. (DOUGL.)

EUSTACHII RUDII *de naturali & morboſa cordis conſtitutione*, Venet. 1600. 4. quod in Bibl. Platn. inſcribitur *de virtutibus & vitiis cordis*, Venet. 1587. 4. *.

FRANSCISCI ROUSSET *Exercitatio medica*, ſive *aſſertiones novæ veri uſus anaſtomoſeon cardicarum*

lo cordis integumenta, ſubſtantia, vaſa, &c. deſcripta continentur, melius quam alibi. Verum tamen fatendum eſt, illum prætermiſiſſe quædam, quæ poſtea ab alio deſcripta ſunt; hinc addantur RAYMUNDI VIEUSSENS *Obſervationes de cordis*

rum fetus ex utero materno ſanguinem trahentium in ſuos pulmones cordi præparaturos, Pariſiis 1603. 8. *.

Jac. Cocus *de corde & arteriis & pulmonibus*, Witteberg. 1604. 4. *. (B. Riv.).

Hannibalis Albertini *de adfectionibus cordis* L. III. & *problema de membrorum principatu*, Venet. 1618. 4. Cæſenæ 1648. 8. * (Dougl.).

Julius Casserius icones aliquas cordis cum nervo recurrente dedit, ovalis vero foraminis & Præceptor ejus Fabricius & Andreas Laurentius, & Michael Rupertus Besler, & Cæcilius Folius in L. *de ſanguinis via a corde dextro ad ſiniſtrum*, Venet. 1639. 4. Francof. 1641. 12. qui per totam vitam patere credidit, non bene.

P. Gassendi *de ſepto cordis pervio*, Leid. 1639. 12. & cum Pinæo. Leid. 1641. 12.

Conradus Victor Schneider eruditam *de corde* diſputationem ſcripſit. Witteb. 1641. 12.

Joh. Faber poſt Francisci Hernandez hiſtoriam Mexicanam minime malam anatomen dedit cordis teſtudinis.

Petr. Oelhafius *de corde*, Dantiſc. 1643. 4. *. B. Platn.

Nathanael Highmor Iſthmi Vieussenii non optimam dedit iconem, cum nomine ſtrigæ. Cor in ſyſtole brevius docuit reddi.

Lymphatica vaſa cordis pinxit Ol. Rudbekius in *duct. ſeroſ. iconibus*, deinde Antonius Nuckius in *adenographia*.

Guilielmus Harvey, præter experimenta ad circulationem, quæ alibi laudavimus, plura ad motum cordis contulit explicandum, tum Johannes Walæus in duabus epiſtolis.

Maur. Hofmanni *de motu cordis & cerebri*, Altdorf. 1653. 4.

M. Aur. Severinus in *L. de piſcium reſpiratione* cor piſcium deſcripſit.

Eccardus Leichner *de cordis conſtitutione*, Erfurt 1657. 4. *.

G. Segeri *triumphus & querimonia cordis* cum Diſſ. de Hipp. L. *περὶ καρδίης* ortu legitimo; Baſil. 1661. 4. poſt editionem minus plenam Hafnienſem 1654. ad controverſiam de ortu venarum ex hepate inprimis pertinet.

Nicolaus Stenonis F. primus cor ſubtilius diſſecare adgreſſus eſt, in *ſpecimine obſervationum anatomicarum*, Hafniæ 1664. 4. Fibrarum deſcriptionem dedit. In epiſtolis ad Bartholinum experimenta etiam ad motum cordis confert *Cent.* III. *ep.* 99. *Cent.* IV. *ep.* 24. & alias. In *Actis Hafnienſibus* II. n. 46. motum cordis & venæ cavæ egregie deſcripſit: tum in *Myologiæ ſpecimine*. Nervos cordis, neque nimis vere depinxit T. Willisius in *L. de cerebro & nervis*, & in iis ligatis aut ſectis experimenta fecit.

Ant. Deusingii Diſſ *de motu cordis & ſanguine*, Groning. 1651. 1655. 12. Ejusd. *Diſp. antiſylviana de calido innato & aucto in corde ſanguinis calore*, Groning. 1663. 12. & alia *Diſp. Antiſylviana de motu cordis & arteriarum*, ib. eod. anno, theoriæ meræ.

Primus juſto opere anatomen cordis adgreſſus eſt Richardus Lower. Is prodiit cum titulo *de corde, motu, colore & transfuſione ſanguinis*, Londini an. 1669. 8. Amſtelod. eod. anno, & capite *de catarrhis* auctior, Leidæ variis annis, iterumque Londini 1680. 8 Gallice etiam redditus Pariſiis recuſus eſt 1679. 8. Fibras muſculoſas cordis ex brutis animalibus, & non verum tuberculum deſcripſit, & in univerſum neque bonas icones dedit, neque deſcriptiones accuratas. Sed experimenta per vivorum corporum ſectiones facta curioſa & perutilia addidit ad motum cordis, chyli & ſanguinis facientia, multaſque eo tempore epidemicas opiniones expunxit. Transfuſionum & infuſionum Auctor ex præcipuis fuit. Judicium vero acerbum non moror C. Bartholini, qui Libellum *de corde* dum promittit & icones, Loweriana vel erronea eſſe, vel a Stenonis F. profecta objecit (Blas. *anat. anim.* p. 5.).

Sed ante Lowerum anno jam 1657. innotuiſſe ſibi fabricam cordis (ſimilem fere Lowerianæ & perinde habentem rectas in ſuperficie fibras) ſcribit Borellus *de mot. anim.* L. II. *Prop.* XXXVII. Vires vero ejus muſculi ex propria theoria primus æſtimavit, & pene immenſas fecit; contractionis genus adſignavit pene occultum, ut interne turgeret, cavitates evacuaret, extus parum mutaretur.

cordis ſtructura interiori, vaſorumque non ita deſcriptorum & detectorum (a). In Libro EJUS in folio *de Neurologia*, quædam etiam de cordis ſtructura inveniuntur; quem Librum commendabimus, quando de nervis agemus. Verum præter hunc tracta-

AMSTELODAMENSES in *collegio anatomico*; JOHANNES de MURALTO in *vademecum anatomico*; FRANC. SYLVIUS in *diſſ.* VII: JACOBUS BACK in ſuo *de corde* Libello; PEYER in *pareg.* VII. cordis motum in vivis beſtiis obſervarunt.

De Pericardio etiam J. C. PEYERUS egit in Parergo III. De valvula venæ coronariæ ISAAC CATTIÈR *in obſervationibus*. De cordis motu philoſophatus etiam eſt in Tr. IV. CL. MAYOWIUS.

In *Philoſophicis Tranſactionibus* præter plurima loca ad infuſionem vide TEMPLER de motu cordis n. 93.

Icones cordis & vaſorum COWPER n. 270.

Valvula EUSTACHII eodem Auctore n. 280.

JAMES DRAKE de reſpirationis influxu in cordis motum n. 281.

LEEUWENHOEK de motu cordis in piſcibus n. 319.

BUSSIERE anatomen cordis teſtudinis terreſtris n. 328.

Experimenta cum ligatis nervis cordis capta n. 335.

JURIN de viribus cordis egit, & IDEM de iiſdem contra MORLANDUM & KEILIUM n. 358. 362.

NICHOLLS menſuræ ſinuum & vaſorum cordis n. 410.

AMYAND foramen ovale apertum n. 439.

CL. NIC. LE CAT de foramine ovali icones novæ & obſervationes n. 460.

AL. STUART cor artificiale *ibid.*

THEODORUS KERKRING in *ſpicilegio obſervat.* cordis triventris valde paradoxam obſervationem habet, & duarum arteriarum pulmonalium.

JAC. DENYS in *confer.* XIV. de cordis motu experimenta habet, & brevius agendo fieri defendit.

JOSEPHI MAGNASSI *diſq. phyſic. de motu cordis & cerebri*, Pariſ. 1673. 4. * PLATN.

In THOMÆ BARTHOLINI *anatome* poſterioris editionis, Leid. 1674. 8. in deſcriptione fibrarum cordis ſequitur NICOLAUM STENONIS F. & proprias addit icones. Experimenta etiam ad motum utilia habet.

JAQUES CHAILLOU in *recherches ſur le mouvement du ſang, du Cœur, & de ſes vaiſſeaux*, &c. Pariſ. an. 1675. & 1699. edito, HARVEIANA placita defendit.

In Pariſinis diſſectionibus ex anatome comparata valvulæ Euſtachii aliqua memoria reperitur, & foraminis ovalis, ut in amphibiis ſe habet. PERRALTUS etiam in *mécanique des anim.* de corde, ejus valvulis, & motu egit, *Eſſays de Phyſ.* T. III.

NICOL. PECHLINUS in *diſſ. de cordis motu* Kilon. 1676. 4. & in *collect. diſp.* T. II. & fibras & motus in vivo animale obſervationem deſcripſit. Apicem ad cordis baſin inquit accedere.

Apud J. JAC. WEPFERUM in L. *de cicuta aquatica*, Baſil. 1679. 4. plurimæ ad motum cordis ex vivis animalibus exſtant obſervationes, tum experimentum de motu cordis per flatum ſuſcitabili. Hoc etiam BRUNNERUS habet *de pancreate*, & PEYER *parergo* VII.

MARTINI LISTER in variis de inſectis aquaticis Libellis multa ad anatomen cordis comparatam contulit. In *Journy to Paris* an. 1699. 8. edito ad MERYANAM litem obſervationes adſpergit. In *Cochleæ anatome* motum cordis voluntarium huic animalculo tribuit.

PETR. HOUFWENII *de corde ejuſque ſtructura & uſu*, Upſal. 1681. 8. *. BIBL. PLATN.

D. LAMY in *diſcours anatomiques*, Bruxell. 1679. 12. utilitatem pericardii longo, & Lucretiano ſermone, negavit.

In *Diario Eruditor.* 1681. n. 14. catellorum hiſtoria habetur, quibus cor nudum extra pectus pendebat.

SAMUEL COLLINS multa ad anatomen comparatam inprimis piſcium addidit.

MARCELLUS MALPIGHIUS cordis bombycum motum accurate deſcripſit in *poſthumis*.

GUALTERUS CHARLETON *Three lectures on the motion of blood, ſtructure of the heart and cauſes of the pulſe*, Londini 1684. 4. Mucronem baſi inquit accedere.

J. STEPH. ADAMI *de oſſe cordis Cervi*, Gieſſ. 1684. 4.

(a) RAIMUNDUS VIEUSSENS in *Neurographia* experimenta per vivorum animalium ſectiones habet, nervos cordis multo plenius LOWERO deſcripſit & WILLISIO. Fibras etiam in homine omnes ſpirales, in animalibus aliquas rectas eſſe obſervavit. Stimuli vim agnovit.

(a) Idem

tractatum eadem longe melius deſcripſit VIEUSSENIUS in Libro *de principiis miſti* (a), qui Liber eſt in quarto, & in quacunque Bibliotheca meretur contineri, editus Lugduni in Galliis an. 1688. A pagina 79. hujus Libri, uſque ad paginam 120. Auctor occupatur in deſcribendo corde, cum eo titulo nihil minus expectaretur. In eo Libro egregiæ ſunt obſervationes de decuſſu vaſorum, & fibrarum, & efficacia ipſius cordis. Fateor equidem, ſententias proponere omnibus non æque arridentes, ut de fermento cordis (b), ſed non faciunt hæc ad illud, quod quærimus, cum ſtructuram tantum velimus; hinc quatenus anatomice tantummodo agit VIEUSSENIUS, multa egregia habet. Ibi videbimus, cor trudere ſanguinem, ut transſudet in ipſa cava cordis, quod antea nemo, quantum novi, obſervaverat, nempe per arteriam, non modo in venas coronarias, & in auriculam dextram protruditur ſanguis, ſed etiam liquidum injectum per arteriæ coronariæ fines in cava cordis, & cava auricularum, non modo per arterias, ſed per ductus & ſinus tranſit, hinc in corde duplex detegitur circulatio, nempe. 1. Cor ſiniſtrum pellit ſanguinem in arteriam coronariam, quæ eum ubique defert ad venas coronarias & auriculam dextram: ea via apud omnes Auctores deſcribitur; verum 2. ex VIEUSSENII obſervatione primo, quantum novi, conſtitit, ſanguinem preſſum in arteriam coronariam conſuetiſſima quidem, frequentiſſima & maxima via, per venas coronarias tranſire, ſed per arterias quaſdam, nemini prius dictas, etiam ſanguinem in cavitatem cordis protrudi; hinc ſanguis duplex in cor ſtillat, 1. qui per auriculam dextram in cor dextrum, & per auriculam ſiniſtram in cor ſiniſtrum effunditur, & 2. qui per arteriæ coronariæ fines ultimos in cavitates cordis inmittitur. Hæc veriſſima eſſe etiam poſtea in hac Academia per experimenta plurima probavit in theſi ſua inaugurali *de Circulo ſanguinis in corde* A. C. THEBESIUS anno 1708. Hoc nunc experimento aliqui ſtabilire fermenta voluerunt, ut nempe ille ſanguis, qui per vaſa minima, a VIEUSSENIO detecta, in cavitates cordis ſtillat, permiſtus alteri, eſſet fermentum mutans ſanguinem venoſum, qui per auriculas influit. Hæc eſt VIEUSSENII ſententia, quæ certe non eſt probabilis, neque ullo ratiocinio, neque ullo experimento ab Auctore ſuo demonſtrata.

Qui præter hos de corde ſcripſerunt non multi ſunt, qui novi & boni quoddam habeant (c). Clariſſimus tamen & indefatigabilis anatomicus FREDERICUS RUY-

(a) Idem in *Tractatibus de remotis & proximis mixti principiis, & de natura, differentiis, & cauſſis fermentationis*, Lugd. 1688. 4. fibras cordis deſcribit, aliter quam prius factum, & iſthmum ſuum. Icones rudes malæque.

IDEM in *nouvelles découvertes ſur le cœur*, Pariſ. 1706. 12. ingreſſum ſanguinis & liquorum injectorum ex arteriis coronariis in cor, fibras cordis muſculoſas denuo, & cauſam motus cordis multiplicem deſcribit.

IDEM in *Tr. de la ſtructure & des cauſes du mouvement du cœur*, multo plenius hiſtoriam anatomicam cordis expoſuit. Prodiit Toloſæ 1715. 4. Arterias cordis exhalantes repetit. Arterias coronarias cordis & venas ſollicite deſcribit, addit arteriam profundam, venas innominatas, ſinus venoſos auricularum. Fibrarum deſcriptio intricata eſt. Multum etiam obſervationis ex morboſa fabrica habet: Sed nimium utique theoriæ.

IDEM in *Tr. des liqueurs*, eodem anno edito experimenta chemica in aqua pericardii facta, & ductulos ejus aquæ excretorios deſcripſit, ſed iſtos, credo, ſuſpectos.

(b) Nempe ſanguinem arteriarum coronariarum ſanguinem venoſum reliquum perficere.

(c) J. B. SCARAMUCCI *de motu cordis* Sinogalliæ 1689. 4. * recuſum in Diario Parmenſi 1689. p. 163. ſeqq. Pro alterno motu ejus muſculi explicando obſcuram ſententiam propoſuit, in contractione ſanguinem in venam coronariam impelli docuit, venas vero repleri a conſtrictione arteriarum.

Forest *de motu cordis*, Præſide J. Bohnio 1690. 4. mucronem baſi vidit accedere.

J. M. Hofman *de pericardio* Altd. 1690. *

G. C. Schelhammer in Diſp. *de aqua Pericardii*, Jen. 1694. 4. aliqua de ejus natura & origine experimenta chemica & anatomica protulit.

De Laur. Bellini opuſculo de motu cordis alibi dicetur.

In Car. Drelincourtii *canicidiis* habentur hiſtoriæ obſervati motus cordis.

Eo tempore incepit lis de Meryano ſyſtemate. Et Johannes quidem Mery, dexter anatomicus, quem cum Ruyschio aliqui compararent, (Heucher op. p. 787. Lister *Journy to Paris*) cæterum mediocri judicio & parum practicus homo, (eodem teſte Heuchero), in *Anciens Mémoires de l'Acad.* 1692. & in *Progrès de la Médecine*, Pariſ. 1697. 12. & in *Mémoires de l'Académie des Scienc.* 1699. & fuſius in Libello *de la circulation du ſang*, Pariſ. 1700. 12. motum ſanguinis per foramen ovale inverſo modo propoſuit, ut a ſiniſtro ſinu in dextrum rediret, qua occaſione diligenter foramen ovale deſcripſit. Suam etiam ſententiam valide tuitus eſt in *Mémoir. de l'Acad.* 1699. & 1703. ubi fuſe Duverneyum refutat, & in *Réfléxions ſur la deſcription du cœur de la Tortue faite par M.* Bussiere, *& ſur la Lettre approbative de M.* Petit (Journ. de Trev. 1713) ubi unum eſſe ventriculum negat, quatuor non tres eſſe arterias docet, &c. & in *Tr. Phyſique*, &c. Pariſ. 1705. 4.

Sed etiam ipſa Academia fere in ejus ſententiam tranſiit, & demonſtraviſſe eum, quæ deſcripſerat, teſtata eſt, Bourdelinus inprimis, & Littrius, qui an. 1701. pro eo, amico ſuo, dicit. Deinde Petrus Simon Rouhault Chirurgus, qui Turini vixit, novis argumentis a robore ſinuum ductis aliiſque ſententiam Meryi confirmavit in ſuis *oſſervationi anatomico fiſiche*, Turin. 1724. 4. n. IV. & V. in *diſcours ſur les changemens qui arrivent dans la circulation du ſang*, Turin 1718. 8. & in *réponſe à la Critique de M. Winſlow*, ibid 1728. 4.

Sed contra, ab ipſo retro anno 1697., cohors ſcriptorum in Meryum incubuit. Et Duverneyus quidem princeps eſt, dum cor Teſtudinis & aliorum animalium amphibiorum in Monumentis an. 1700. deſcribit. Tum M. Sylvestre in *Lettre à M. Regis où l'on examine le ſentiment de M. Mery*, Pariſ. 1699. (J. des Sav. 1700. p. 202.). Et M. Bussiere in *Lettre à* M. Bourdelin *pour ſervir de réponſe à* M. Mery, Pariſ. 1698. 12. in qua paſſim Mery obſervationes in dubium revocat, & de corde Teſtudinis cum ipſo pugnat: motum etiam alternum cordis cum auriculis obſervat, & in *nouvelle deſcription anatomique du cœur de la Tortue d'Amerique*, *Phil. Tranſ.* n. 328. & Pariſ. 1713. 12.

Deinde Philippus Verheyen in *Lettre écrite à un M. Chir.* Pariſ. 1698. 12. & in *ſeconde Lettre à un anatomiſte de Gand*, Pariſ. 1698. 12. in Tomo II. *Anatomes ſuæ.*

Denique Dan. Tauvry *de la génération*, &c. Pariſ. 1700. 12. & alii, majorum operum ſcriptores Morgagnus & C. J. Trewius, in Meryum ſcripſerunt. Ego nuper an. 1748. in *programmate*, cui icones adjectæ ſunt ovalis foraminis & Euſtachianæ valvulæ 1747. fol. ad hanc litem aliquam lucem adferre conatus ſum.

Jacobus vero Benignus Winslow, cum mediam ſententiam propoſuiſſet, qua Meryana cum Harveiana conciliatur, in *Mémoires de l'Acad. des Sciences* 1717. & 1725. & ea a H. A. Nicolai reciperetur in Diſſ. *de vaſor. directione*, tamen offendit. Fuſe enim contra eum ſcripſit Ludovicus Lemery in *Mém. de l'Acad.* 1739.

De lite autem Meryana & Meryi præparationibus & experimentis pro ſuo ſyſtemate legatur omnino Listeri iter in Phyſicis jam laudatum, qui ſub initio litis, cùm ea maxime ferveret, Meryi teſtimonia propius vidit, non valde ab ejus opinione alienus.

In *Acad. Regiæ Scientiarum Pariſinæ monumentis*, anni 1699. habetur cor in fetu triventre, ſeu quale teſtudini eſt.

Parent Deſcriptio fibrarum cordis 1702.

Ligato nervo intercoſtali cordis quies in fele 1706.

Cor pericardio adnatum 1706. 1712.

Muſculorum cordis duorum deſcriptio, & ventriculos ſeparandi modus, & valvularum venoſarum artificium Winslow 1711.

Cor extra pectus 1712.

Rouhault de cauſa motus ſanguinis in fetu 1714.

Winslow de valvula Euſtachii 1717. & 1725.

J. A. Helvetii menſuræ ventriculorum cordis 1718.

Hunauld & Bassuel Cor in motu ſuo contrahi & brevius fieri 1731.

Wins-

Winslow ibid. potius anguſtius reddi.

Nervus ex plexu ſemilunari abdominis ad cor redux Hunauld 1734.

Foramen ovale apertum in adulto 1735. 1740.

Le Cat vena coronaria ſubclaviæ inſerta 1738.

Ad motum cordis experimenta De Bremond 1739.

Cor ſub dextra papilla ſaliens 1743.

Cor brevius reddi in ſyſtole Ferrein & Person ibid.

In J. Fantoni *diſſertationibus anatomicis*, quæ an. 1701. 8. Turini prodierunt, & quarum eæ, quæ de abdomine & thorace agunt an. 1711. recuſæ ſunt 4. titulo *anatomiæ* C. H. & hic & ubique poteſt conferri.

Horatius de Florianis, in ſua pro Malpighio adverſus Sbaraleam apologia, fibras rectas cordis ad bubulum genus recte relegavit.

C. Bartholinus in *Anatomico ſpecimine*, Hafniæ 1701. 4. Amſtelodami 1702. 8. papillares muſculos cordis dextri plures, ſiniſtri pauciores, fibrarum cordis ſimplex ſtratum in ſe ipſum redeuns, fere ut Stuartus deſcripſit.

Petri Chirac Libellum de corde prodiiſſe lego an. 1701. (4. niſi fallor). Ejus autem experimenta aliqua, quibus demonſtratur cordis motum non pendere ab arteriis Coronariis, habet Besse in *Diſc. analytique.* Ipſum Libellum nunquam apparuiſſe Demetrius Auctor eſt. *Machiavel en Médec* I. p. 122.

Henricus Ridley in *obſſ. de aſthmate, hydrope*, &c. Londini 1703. 8. editis foraminis ovalis icones & deſcriptionem dedit, non abſque utilitate futuram, ſi obſcuritatem aliquam ſuperaveris, chordulas etiam ſeu cornicula valvulæ ovalis oſtii invenit.

J. B. Morgagnus in cordis hiſtoria multa illuſtravit, foramen ovale, ejus valvulam, & chordulas & valvulas arterioſas, globulos Arantii, alia. In epiſtola vero poſthuma XV, cum Valsalvæ ſinubus aortæ conjunxit obſervationes plurimas de cordis ſinubus, auribus, foramine ovali, Euſtachiana valvula, ſepto cordis, ejuſque poris, Lancisiana hypotheſi.

In Jacobi Drake in *Anthropologia nova*, Lond. 1707. 8. heteroclitam de reſpirationis & pulſus concentu opinionem propoſuit. Cor in ſitu ad Cowperi delineationem expreſſit.

Christianus Stroem in *nova theoria machinæ animalis*, Amſtelod. 1707. 12. motum perpetuum cordis & reſpirationis per cauſas mechanicas explicare conatus eſt.

Jacobus Keil in *tentaminibus phyſicis*, Lond. 1708. 8. Anglice editis, & ſæpe recuſis, virium cordis æſtimationem inivit, Newtoniana de æſtimanda vi liquidum projiciente formula uſus, valde certe parcam, & alieniſſimam a Borelliana, velocitatem vero ſanguinis inſignem demonſtravit, per experimenta & calculos.

G. Alb. Hambergeri Diſſ. *de Deo ex conſpectu cordis demonſtrato* in faſciculo exſtat, annum non novi.

Christ. Adam Thebesius in Diſſ. *de ſanguinis circulo per cor*, Leid. 1708. habita & Leid. 1716. 8. recuſa & Lipſiæ 1739. 4. & Joh. Munnik in Diſſ. *de circul. ſang* Traject. 1709. propoſita vaſa ſanguinem in cordis ventriculos exhalantia repetierunt, & denique D. Rochet in VII. volumine Diarii Veneti, quod *Galleria di Minerva* dictum eſt.

Guil. Cowper in *Myotomia* magna poſthuma præter fibras cordis, magis quam alibi fideliter expreſſas, valvularum etiam arterioſarum naturam, & morbos, & valvulam Euſtachii pictam dedit.

J. Philippus Verheyen exhalationem arteriarum minimarum in cor in *anatome* ſua per experimenta confirmavit.

P. Dionis cordis motum obſervavit, digitum conprimi in actione ſenſit, & brevius fieri docuit.

In J. J. Mangeti *Theatro* obſervationes nonnullas ad Morgagnianas icones adſperſit J. B. Bianchi.

Mich. Ern. Ettmuller *de circulatione ſanguinis in fetu*, Lipſ. 1715. 4.

J. Maria Lancisi de cordis hiſtoria optime meritus eſt. Poſthumo enim opere *de corde & aneuryſmatibus*, Romæ 1728. fol. Venet. 1739. fol. Leid. 1740. 4. (quod promiſſum in editione operum Pacchioni, Pagliarini Bibliopolæ caſtigatius ediderunt Romæ 1745. 4.) edito anatomen totam hujus viſceris ab integro orſus, fibrarum ordines, valvulam Euſtachii, ſinus venoſos, valvularum ſitum, morbos & nervos cordis, vaginas vaſorum pulmonalium adgreſſus eſt deſcribere. Minime tamen diſſimulo, aliqua ita ſe habere, ut etiam invitus fatear, plenam apud me fiduciam non invenire v. gr. glandularum, quibus humorem pericardii tribuit, excretorios canales: opinio de motu auricularum cum motu cordis homochrono, &c. Obſervationes aliquas, &

& eam de valvularum in rudioribus animalibus ſitu, ut venas tegant, ſibi vindicat PETRIOLUS in ſua editione EUSTACHII p. 91.

CHARLES MALOUEN in Tr. *des corps ſolides & fluides, ou examen du mouvement du cœur, des artères*, &c. Pariſ. 1717. 12. quantum ex Diariis video, habet ad BORELLUM animadverſiones, arteriarum elaterem removet a numero reſiſtentiarum, quas cor ſuperat, &c.

ADAMUS BRENDEL in *Obſ. anat.* Dec. III. vaſa exhalantia cordis deſcripſit, ex ſuis experimentis.

ABR. VATER in *prog.* ad Diſſ. *de anatomico acerbius caſtigato*, Witteb. 1719. 4. aliqua ad valvulam foraminis ovalis adſperſit.

ARENT CANT in *impetuum* Tom. IV. pericardium & verum cordis ſitum, quem anatome comparata corruperat, bene expreſſit.

P. ANT. MICHELOTTI de viribus cordis in KEILIUM animadverſiones dedit.

JOH. JAC. PEYERI *obſervationes anatomicæ*, Leidæ 1722. 8. etiam ad motum cordis in vivis animalibus lucem adfundunt.

J. DOMINICUS SANTORINUS aures & ventriculos dimenſus eſt & arterioſa venoſaque vaſa cordis; cordis dextri majorem amplitudinem ad ſuas cauſas revocavit, glandulas cordis & pericardii negavit; arteriarum coronariarum originem ſuper valvulas recte adſignavit, in *obſervationibus anatomicis.*

WILLIAM STUKELEY *Deſcription of the ſpleen*, cor, valvulas, & venoſarum valvularum chordas in Elephanto deſcripſit.

MARTINI MARTINEZ *obſervationes de corde*, Madriti 1723. 4. editæ, rariores aliquas in corde varietates, & cor extra thoracem continent, &c. Recudi curavi in Diſſ *ſelectarum* T. II.

JOH. TABOR in *experimentationibus Medicis*, Londini 1724. 8. Vim cordis definire adgreſſus eſt per reſiſtentiam, quam iſti præſtant valvulæ: valde minutam etiam deſcriptionem dedit fibrarum muſculoſarum. Sed hæc quidem falſa eſt, ex icone 23. fibraſque rectilineas; illam ad minimum duplo minoris fecit, cum valvulæ aorticæ ad ſummum dimidiam contractionis aortæ vim ferant.

H. A. NICOLAI Diſſ. de *directione vaſorum*, Argentor. 1725. 4. habet dimenſiones cordis utriuſque, ſed erroneas aliquas ad ejus valvulas obſervationes.

STEPHANUS HALES propius, quam quiſquam ante eum ad æſtimandam vim cordis acceſſit, inciſis vivorum animalium arteriis, menſurato ſaltu, ad quem ſanguis adſcendit, eoque comparato cum area cordis, unde exſilit. Vide pulcherrimas obſervationes in ejus *Animal ſtatiks*, Londini 1733. 8.

D. SENAC in ſuis *phyſiologicis Diſſertationibus*, quæ cum titulo *commentarii in HEISTERI* anatomen an. 1724. & auctius an. 1735. Pariſiis in 8. prodierunt, multa ad motum cordis & ſanguinis tum experimenta attulit, tum etiam ratiocinia. Cauſam pulſus Cordis novam dedit. Nuper audio magnum opus de corde edidiſſe, quod nondum vidi.

A. B. HEIMAN *de pericardio ſano & morboſo*, Leidæ 1729. 8.

J. G. DUVERNOY in *Actor. Petropolitanor.* Vol. II. cor Elephanti deſcripſit, glandulaſque, quas ſuſpicatur tinctorium ſanguinis liquorem parare. In VII. v. Tomo JOS. WEITBRECHT de *auriculis cordis* egit.

In ACTIS SUECICIS anni 1730. cor Teſtudinis deſcripſit STOBAEUS.

W. WOOD *mechanical eſſay on the heart*, Lond. 1729. 4. nihil valde proprii continet.

Huc JOSEPHI LANZONI de pericardio tractatus pertinet qui in operibus omnibus recuſus eſt.

D. FERREIN in *duodecim quæſtionibus* quas occaſione vacuæ cathedræ Monſpelii defendit an. 1732. 4. duos novos motus cordis conſideravit, rectum, quo ad pectus accedit & ab eo recedit, & motum converſionis, quo totum cor in priori motu antrorſum ſe convertit. Utriuſque etiam motus cauſam adſignavit, illum a ſinubus venoſis dilatatis cor repellentibus antrorſum, hunc a ſinu ſiniſtro magis quam dexter educto, ob reſiſtentes vertebras.

In HENRICI BASSII *obſervationibus Anatomio-chirurgicis*, Hall. 1731. 8. minuta deſcriptio valvularum arterioſarum cordis cum duplici earum muſculo reperitur.

WINSLOWI *expoſitionem* non pergo laudare, quod ubique commendare neceſſe foret.

In opere Danubiano Huſonis cor glandulis obſitum deſcribitur, quæ liquorem aquæ Pericardii ſimilem generent.

CL. CROESERUS de *tranſitu ſanguinis per foramen ovale*, Groningæ 1735. 4. Diſſertat. edidit.

F. NICHOLLS in *compendio anat. œconomico*, Londini 1736. 4. novam ſententiam de motu cordis propoſuit, nempe alterne dextrum & ſiniſtrum ventriculum contrahi & dilatari, non ut prius putabatur, ſimul utrumque. Ea opinio, nata ex æſtimatione celeritatis, qua ſanguis per pulmones cir-

RUYSCHIUS (*a*), in deſcriptione cordis & præparatione ejus conſulendus eſt, ubi

circumducitur, a me olim expenſa eſt in Diſſ. *de motu ſanguinis per cor* 1737. 4. In *Edimburgenſibus* etiam Tentaminibus Vol. III. aliqua contra eam opinionem dubia mota ſunt.

In opuſculor. T. IV. habet aliqua de motu cordis HYACINTHUS de CHRISTOPHORO.

C. A. a BERGEN in *progr.* fr. adv. 1737. 4. quod de *difficultatibus controverſiarum anatomicarum* inſcribit, de modo agit, quo vires cordis ad calculum poſſunt revocari, tum phænomena in vivo animale deſcribit, in *Comm. Lit. Bor.* 1738.

J. G. HAHN in Diſp. de *aëris inſpirati effectu*, quæ cum ejus deſcriptione febrium epidemicarum prodiit, aliqua contra KEILIUM de motu cordis monuit.

(*a*) FRIDERICUS RUYSCH ad arterias coronarias, earumque ramos, ad venam anteriorem cordis, ad vaſcula vaſorum magnorum, cordis verum ſitum, venas pulmonales quatuor, &c. in Epiſtolis, Theſauris, & Adverſariis obſervationes & icones propoſuit.

Corda Inſectorum deſcripſit ILL. de REAUMUR.

C. J. TREW in Tr. *de differentiis hominis nati & non nati*, Noriberg. 1736. 4. infinitas fere icones & veras obſervationes ad vias cordis propoſuit, quæ fetui peculiares ſunt, tum ad valvulam Euſtachii.

G. W. MUYS, alibi citatus, carnem cordis reticulatam obſervavit, & in cauſam perpetui mobilis cordis inquiſivit.

CHRISTIAN PHILIPPUS GLASS in Diſſ. *de circulatione ſanguinis*, Hall. 1736. 4. habet pluſculas CASSEBOHMII obſervationes.

J. WILH. ALBRECHT in *Paræneſi*, Gotting. edita 1736. 4. Iſthmum VIEUSSENII pro nova valvula deſcripſit.

J. SAM. SCHAARSCHMID in *diſquiſitione num pulſus cordis in ejus ſyſtole an in diaſtole ſit*, Berolin. 1736. 4. poſt PERALTUM, & ante HAMBERGERUM, muſculos dilatatores cordis adſumſit.

Ad arteriarum coronariarum ſitum paſſim aliqua in COMMERCIO NORICO 1737.

J. SAM. CRELL *de valvula Euſtachii*, an. 1737. Wittebergæ diſputavit, anno vero 1739. *de motu cordis Lanciſiano* contra eum novatorem dixit.

A. F. WALTHER in Progr. *de fabrica auricularum cordis*, Lipſ. 1738. fibras muſculares ſepti & valvularum Euſtachii, idemque *de erubeſcentiis & venarum capitis tumore*, Lipſ. 1739. 4. vim auriculæ dextræ ſphincteris modo in cavam agentem propoſuit.

J. G. BRENDELIUS, Collega noſter clariſſimus, *valvulæ Euſtachianæ* novam iconem & deſcriptionem dedit, Witteberg 1738. 4.

Et ego an. 1737. *de vaſis cordis* Diſſ. ſcripſi, cui an. 1739. iteratas addidi obſervationes. In iis arteriæ coronariæ earumque exhalantes rami, vena media cordis, & vena ſinus dextri, & innominatæ, & annulus venoſus cordis deſcribuntur. An. 1738. de *valvula Euſtachii* obſervationes edidi, Lipſiæ etiam eodem anno recuſas.

DANIEL BERNOULLI in *hydrodynamicis* correxit formulam menſurandæ celeritatis, qua liquor ex foramine effluit, & eam, qua uſus erat KEILIUS, rejecit, aliamque dedit, cujus ope ex ſaltu ſanguinis arterioſi velocitas ſanguinis æſtimari poteſt.

AB. KAAU *de perſpiratione*, Leidæ 1739. 8. aliqua ad pericardii aquam, ad vaſa cordis exhalantia, fibrarum tranſverſalium abſentiam monuit.

J. EXUP. BERTIN in Diſp. *an cauſa motus cordis multiplex*, Pariſ. 1740. arterias coronarias in ſyſtole cordis repleri, neque adeo vel ab hac theoria vel a nervis cordis compreſſis perennitatem hujus viſceris in motu pendere docuit.

PETRIOLUS, Chirurgus Romanus, in editione ſua EUSTACHIANARUM TABULARUM, Rom. 1740. fol. varias ſibi tribuit LANCISII de corde obſervationes, & particulas aliquas aliter interpretatur, nonnunquam valde paradoxus.

D. SCHUSTER *de aqua* ſive *liquore pericardii* 1740. 4. hujus aquæ in recens natis alibique frequenter repertæ exempla adducit.

EMMANUEL SHWEDBERG in *œconomiæ animalis*, quæ Amſtelodami prodiit, Part. I. 1740. 4. Omnium ſcriptorum maxime paradoxus eſt. Sanguinis globulum fieri ex cubo ſalis marini tanquam baſi, cui varii ſales infixi ſint & ſulfura ad perficiendam figuram ſphæræ, circulationem ſanguinis per cor ita fieri, ut ſanguis ex corde per lacunas in ductus carnoſos penetret, tunc in arterias, perque eas in aortam redeat, &c.

LEAN-

ubi videmus, quam ingenti numero vaſorum arterioſorum & venoſorum cor conſtet.

Leander Peaget, Pariſiis an. 1741. 4. defendit *ſanguinem a dextra in ſiniſtram cordis auriculam per foramen ovale tranſire, non contra.*

D. Kyper in Diſſ. de *humore pericardii*, Leidæ 1741. 4. aliquas obſervationes attulit.

Hyac Theod. Baron in Diſp. *an, dum cor contrahitur, dilatentur arteriæ*, Pariſ. 1741. 4. arterias coronarias cum reliquis corporis humani arteriis ſynchronas facit.

D. Lieutaud in *Eſſais d'Anatomie* valvulam venoſam dextram ſiniſtramve unicam eſſe, fibras cordis vix in ordinem redigi poſſe, ventriculos æquales eſſe, & alia utiliter monuit. In ſyſtole cor brevius fieri monet. Valvulas arteriarum claudere credit arterias coronarias.

D. Bloemesteyn de *humorum motu per vaſa ſanguinea*, Leidæ 1744. 4. aliquas ad globulos Arantii obſervationes adfert.

D. Geisler *de motu ſanguinis per vaſa coronaria*, Gorliz. 1743. 4. experimenta de vaſis exhalantibus cordis inſtituit, & aliqua in aliorum obſervationibus mutavit.

Car. Aug. a Bergen in *obſervat. anat. phyſiol. Pentade*, Francofurti ad Viadrum an. 1743. edita, utiles ad foramen ovale obſervationes attulit.

Ferrein & Person in theſi anno 1743. 4. per experimenta demonſtrant cor brevius fieri.

J. E. Hebenstreit de *venis communicantibus*, Lipſ. 1744. 4. fibras carneas valvulæ Eustachii ab auricula ortas deſcripſit.

Al. Monroo apud. Cheseldenum de relaxatione cordis eam hypotheſin ſequitur, quam Boerhavius, tum Swietenius II. p. 18.

In *ſyllabo partium corporis humani* Petropoli edito T. XV. XVI. figuræ fibrarum cordis, & vaſorum thoracis cordiſque habentur.

Cl. Sauvages in notis ſuis & diſſertationibus ad Halesii hæmaſtaticam adjectis motum cordis definire adgreſſus eſt noviter, comparando cor cum folle, qui compreſſus a pondere liquorem per tubum propellit. Ita valde exiguam vim invenit & in Jurinum, Keilium, Borellum obſervationes adſperſit, ut integram contractionem iſte, Keilius vim columnæ ſanguineæ per aortam pulſæ, Jurinus vim definiret; qua cor ſanguinem ex ſuis thalamis exprimit.

Abrah. Ens *de cauſa motum cordis alternum producente*, Ultraj. 1745. 4. varia experimenta in corde animalium vivorum inſtituit, eam a nervis pendere demonſtravit, &c.

Bryan. Robinson in nupero L. *of food and diſcharges* cordis rationem ad reliquum corpus definivit, idque oſtendit in junioribus majus eſſe tum in avibus, in piſcibus minimum.

Antonii Petit *an in ſyſtole ſua cor decurtetur*, Pariſ. 1746. 4.

Browne Langrish in nuperrimo ſupplemento *Phil. Tranſactionum* anni 1747. hypotheſin de motu cordis alterno protulit, negavit ſanguinem cauſam ejus motus eſſe, fibras cordis laxatorias dari ſuſpicatus eſt, phænomena motus obſervavit.

Daniel Passavant in Diſſ. *de motu cordis*, Baſ. 1748. vim, quam cor exercet ad calculum noviter revocavit, non valde magnam eſſe oſtendit, ex ſubſiliente ad perpetuam docuit referre. Vim ſtimuli agnovit.

Cl. Krugerus in nova editione ſuæ *Phyſiologiæ* multa experimenta ad motum cordis pertinentia citat, quæ Woodwardo tribuit. In quonam vero Libro exſtent, nunc mihi quidem non occurrit.

D. Buttnerus Regiomonti *de corde & pericardio extra corpus pendente* an. 1747. Diſſ. edidit 4. Germanica lingua cum titulo *beweiſs daſs ein Kind mit dem aus der bruſt gewachſenen herzen leben könne.*

J. J. Huber *de foramine ovali ſuas cogitationes* edidit Caſſelis 1747. 4. in quas alibi judicium meum dedi (*prog. de for. ov. & valv. Euſt.*) ubi hoc ſcriptum tum anatomicis, tum phyſiologicis erroribus pleniſſimum eſſe demonſtravi.

In Select. Francof. de valvulis aortæ quæritur, & concluditur poſſe tegere oſtia arteriarum coronariarum Auctor Cl. Giering.

De pulſu & motu cordis adeo plerique veterum practici ſcripſerunt Galenus, Actuarius aliique, quos in practicis repetemus.

Joh. Argenterius *de calido innato*, Florentiæ 1566. 4. cum aliis Libellis. *.

Salustii Salviani *de calore naturali* L. II. Romæ 1586. 8. *.

Camilli Thesauri *pulſuum opus abſolutiſſimum*. Neapol. 1594. 4. Douglas *.

Pe-

ſtet. Qui hos conatus vult perſequi, cor coquat, ſanguine orbet, pinguedinem au-

PETRUS PAULUS GALLIO *de pulſibus.* Peruſiæ 1597. 4. DOUGL. *.

ALFONSUS NUNESIUS *de pulſibus.* Salmanticæ 1606. 4. DOUGLAS huc ſerviat. *.

ANTONII MERINDOLI *de calido innato & humido primigenio.* Lond. 1655. 8. DOUGL. *.

POMPEII CAIMI *de calido innato.* Venet. 1626. 4. Pro GALENO.

JAC. MOEBII *diſquiſitio calidi innati & influentis.* Marpurgi 1627. 4. *.

SANCTORIUS de SANCTORIIS in ſuo *Comment. ad I. Fen Avicennæ*, pulſilogium deſcribit (p. 21. 22. 78. quod C. BARTHOLINUS vidit *Probl.* VIII. *Exerc.* IX) ad differentias motuum æqualium inveniendas excogitatum.

J. HENR. BRONZER *de calido innato & principatu jecoris.* Patav. 1627. 4. in Tr. de hepate repetemus.

HERMANNI CONRINGII L. *de calido innato.* Helmſt. 1647. 4. Habitare in ſepto cordis ponit.

CÆSARIS CREMONINI *de calido innato pro Ariſtotele adverſus Galenum.* Leid. 1634. 4. *. DOUGLAS.

F. LICETI *Reſponſa ſeptem quæſitis de motu ſanguinis.* Utini 1647. 4. *.

PAUL. AMMANNI *de caloris nativi natura.* Lipſ. 1657. 4.

C. HOFMANNI *de calido innato & ſpiritibus.* Francof. 1667. 4.

Non alibi nempe opportunius diſponere licuit eos Auctores qui de motu ſanguinis, & circulatione, ut vocant, & calore, aliiſque cum motu cordis connexis actionibus ſcripſerunt, omiſſis tamen practicis. Plerique vero recentioris ſunt ævi.

Spiritus per pulmones motum in ſiniſtrum cor primus GALENUS vidit & deſcripſit *de uſu partium.* L. VI. c. 10. 15. ut tamen ſanguinem crederet per ſepti poros imaginarios venire. It. *de utilitate pulſus* nonnulla L. II. huc ſpectantia, ut anaſtomoſis venarum & arteriarum, tum *de facultatibus naturalibus* L. III.

ERASISTRATUS experimentum fecit, quod poterat ad circulationem ſanguinis facere: ligavit femora & brachia in ſputo ſanguinis. CELSUS L. IV. c. 4.

ANDREAS VESALIUS non ſolum ſeptum cordis contra veteres impervium eſſe defendit (*de Corp. hum. fabr.* p. 274. 734. 746.), ſed etiam CARPENSIS BERENGARIUS ejus poros ægre in homine apparere monuerat in MUNDINUM p. CCCXLI. VESALIUS autem de vera circulatione non obſcuras cogitationes aluit, ſanguinem nempe, certe ſub quibuſdam conditionibus ex ramis venarum in truncos venire (p. 443.).

G. FALLOPIUS arteriam infra vinculum non pulſare, neque eam ergo vim inſitam eſſe expertus eſt (*de part. ſimil.* p. 170.), de quo etiam experimento HARVEIUS egit & R. VIEUSSENS *in Neurologia.*

MICHAEL SERVETUS de VILLA NOVA, GUINTERI Andernacenſis diſcipulus (quem iſte in *præfatione ſuarum inſtitutionum* edit. Baſil. cum VESALIO laudat) GALENI ſententiam de ſanguinis motu per pulmones ornatius propoſuit in L. V *de Trinitate*, cujus fragmentum apud J. DOUGLAS, & apud S. R. MOSHEMIUM exſtat in *anderweitigem verſuch einer Ketzer hiſtorie.* Helmſt. 1748. 4. Hic homo omnino non partem ſanguinis ex dextro corde egreſſi, ſed cum ſanguinem in pulmone ad flavedinem erectum, & pro ſpiritu vitali præparatum, omnem ad ſiniſtrum ſinum venire ſcripſit ob arteriæ pulmonalis molem nimiam, quam pro nutriendo pulmone ſufficeret.

REALDUS COLUMBUS eam circulationem, quam voco *minorem*, & ipſe confirmavit in *de re anatomica* L. VII. p. 177. argumento ſumto & a magnitudine nimia arteriæ pulmonalis, & a ſanguine, quem in pulmonali vena repererat, cum ſecundum GALENUM ſpiritum ſolum deberet continere.

Ea ipſa ſententia ante HARVEIUM frequenter recepta eſt. Eam JULIUS CÆSAR ARANTIUS ſatis vidit, cum poros ſepti cordis negaret, arteriæ pulmonalis magnitudinem obſervaret, & valvularum venæ pulmonalis ſitum, qui nihil a corde tranſmitteret *Obſervat. anat.* XXXIII. non tamen auſus eſt viam ingredi, quam certam eſſe videbat. Eam circulationem minorem receperunt etiam J. VALVERDO (qui COLUMBUM citat auctorem L. VI. c. 14.), FELIX PLATERUS p. 114. L. MERCATUS L. *de pulſu* (apud C. B. *Theatr.* p. 224.), ADRIANUS SPIGELIUS p. 278. JOH. LANGIUS apud FOLIUM. PIGAFETTA Fallopii Diſcipulus apud MONAVIUM in *Ep. Craton* L. V. p. 313. C. HOFMANNUS *Apolog. pro Galeno* p. 117. *de Thorace* p 45. *de uſu partium* p. 107.

auferat, ſuſpendat in aqua tepida, & aquam continuo renovet, hocce modo pergat.

107. qui & ipſe ſepti foramina rejecit *Apolog.* p. 121., & H. CONRINGIUS in Diſſ. *de calido innato*, Leidæ jam an. 1627. edita n. 20.

Denique ANDREAS CÆSALPINUS non circulationem ſolum minorem docuit, ut notiſſimum, (in Q. Peripat. L. V.) ſed in ſomno ſanguinem per venas in cor redire, uti in vigiliis per arterias exierat, docuit in *Quæſt. Medica.* 17. L. II. p. 234. argumento a ligatura venarum in venæ ſectione ſumto. In L. I. c. 2. *de plantis* alimenta per venas ad cor venire dixit. Verum id poſſis Galenice interpretari. De LEONHARDO BOTALLO diximus. Ejus liber *de via ſanguinis a dextro in ſiniſtrum cordis ventriculum* recuſus eſt Venet. 1690. 4.

Verum anno 1628. GUILIELMUS HARVEIUS Francofurti *Exercitationis Anatomicæ de motu Cordis & Sanguinis*, vitioſam ſatis & imperfectam editionem dedit in 4. quo non minorem ſolum circulationem, ſed majorem per omnia corporis vaſa, in ſummam lucem conſtituit. Argumento uſus eſt ligaturarum quas venis injecerat, valvularum, &c. Recuſa eſt Leid. 1739. 4.

Cum vero JOHANNES RIOLANUS varia contra HARVEIUM moliretur, reſpondit vir magnus, & prioribus diſputationibus duas alias addidit, quibus difficultates RIOLANI ſolveret, CARTESII admiſtas vero ſcorias refutat. Hæ tres Diſſertationes infinitis locis recuſæ ſunt ſub titulo *de motu cordis, & ſanguinis circulo exercitationes anatomicæ III.* Lond. 1660. 8. Roterodami 1649. 12. 1659. 1661. 1671. 12. & nuper procurante ALBINO, Leid. 1736. 4. tum Anglice ſub titulo *anatomical exercitations concerning* &c. Lond. 1653. 8.

Verum, ut fieri ſolet, contra novam veritatem plurimi Medici inſurrexerunt. Et alii quidem unice HARVEIO laudem inventi ſtuduerunt eripere. Ergo ad HIPPOCRATEM retulerunt circulantis ſanguinis cognitionem plurimi, & anteſignanus J. ANTONIDES *van der* LINDEN, cujus *Hippocrates de circulatione ſanguinis* 29 diſputationibus prodiit Leidæ 1659. *ſeq.* Alia etiam & alia loca ſubjecerunt nuperi, PHILIPPUS JACOBUS HARTMANNUS *de perit. vet. Anat.* p. 62. JOH. ab ALMELOVEEN *invent. nov. antiq.* p. 241. PETRUS BARRA *Hippocrate de la circulation du ſang & des humeurs.* Lyon 1682. 12. *. CAROLUS DRELINCURTIUS in epimetris ad diſſ. de *lienoſis*. CAROLUS PATINUS *circulationem ſanguinis veteribus cognitam fuiſſe.* Patav. 1685. 4. *

LAURENTIUS HEISTERUS in p. *an ſanguinis circulus veteribus incognitus fuerit.* Helmſt. 1721. 4. conf. *Annal. Jul.* I. p. 146.

P. REGNAULT *Origine antique de la Phyſique moderne.* Entret. I. p. 156. 157. NEMESIUM excitant alii, ut ipſe doctiſſimus J. G. BERGERUS *de natur. hum.* p. 55. & Editor Oxonienſis Nemeſii.

Mihi vero omnino viſum eſt, & HIPPOCRATEM & GALENUM & veteres aliquos aliquam habuiſſe ſuſpicionem de ſanguinis ex minimis arteriis in venas commeatu, ſed eum motum reciprocum ſtatuiſſe, & in univerſum iis vocibus eſſe uſos, quas de circulatione majori nemo ante HARVEIUM intellexerit.

Alii ad F. PAULUM SARPI retulerunt inventum; ut ULMUS, WALÆUS, THOMAS CORNELIUS, perſonatus ille LEONICENUS, ſive PECHLINUS fuerit, ſive DRELINCURTIUS *Metamorph. Apollin. & Æſculapii.* p. 76. (qui longam hiſtoriam narrat ut habuerit a SARPIO HARVEIUS), J. VESLINGIUS *in Epiſt.* a BARTHOLINO editis *Cent.* 1 Ep. 26. (qui etiam codices manu SARPII ſcriptos citat). Alii ad THOMAM HARRIOTUM referunt, ut LINDENIUS l. c. n. 196.

Verum de iis omnibus viris nemo experimenta citat, per quæ ad cognoſcendum verum pervenerit. Et, ſi valvulæ a FABRICIO inventæ PAULO oculos aperuerunt, cur demum ipſe FABRICIUS tanto SARPIO vicinior, nihil de ſui inventi ſplendida utilitate ſuſpicatus eſt? Et J. DOUGLAS ex patre FULGENTIO Auctore vitæ SARPII demonſtrat, non circulationem ſibi SARPIUM tribuiſſe, verum valvulas Aliqui, ut CL. SENAC (*Eſſais de Phyſique*), p. 426. ſuo HON. FABRO circulationem ſanguinis tribuunt, anno 1638 publica theſi defenſam, duobus annis antequam HARVEIUS ſcripſiſſet (FABER ipſe *de homine Lib. I. prop.* 2.) Verum boni viri ignorant HARVEIANUM ſcriptum decem ante annis, anno nempe 1628. prodiiſſe.

PETRUS LAUREMBERGIUS *in Collegio Anatomico.* Roſtoch. 1636. 4. circulationem ſanguinis pro re nova deſcribit, & fuſe tuetur nullo inventore nominato.

Alii, ut WEDELIUS *de circulatione ſanguinis* ÆGIDIUM OUTHMANNUM, fanaticum hominem citant, qui in *offenbahrung göttlicher Majeſtät* circuli nomen habet.

Alii

ſpergat per aliquot ſeptimanas; ita fit glomer vaſorem, pinguedo enim ſenſim tolli-

Alii Helfricum Dietericum habent, qui anno 1622. vel 1624. de circulatione cum Caspare Hofmanno egerit.

Alii refutaverunt omnino novum inventum, & vel veteres theorias defenderunt, vel luce nova abuſi, proprii aliquid loco Harveiani inventi ſubjicere ſunt conati.

Primus in Harveium arma movit Jacobus Primirose. Ejus viri ſunt *Exercitationes & Animadverſiones de motu ſanguinis contra* Harveium Londini 1630. 4. Leid. 1639. 4. & *Animadverſiones in Walæi diſp. quam pro ſanguinis circulatione Harveiana propoſuit.* Amſtelod. 1639. 1641. Leid. 1656. 4. & *Obſervationes in theſes quas pro circulatione ſanguinis defendit Henricus le Roi.* Leidæ 1640. 4. 1656. 4. & *in antidoto adverſus H. Regii venenatam ſpongiam.* Leid. 1644. 4. varia objecit. Ligata vena plus ex parte fluere quæ cordi eſt propior, quam ex ea quæ remotior, &c. Pleraque tamen theoretica ſunt & captiunculæ.

Æmilius Parisanus *de cordis & ſanguinis motu lapidem lydium* edidit Venetiis 1635. fol. recuſum Leidæ 1639. 4. Sed eum Auctorem etiam tunc nemo legebat, quando de novo invento adhuc certabatur.

C. Hofman *in Apolog. pro Galeno* L. II. *Sect.* IV. c. 48. & *in digreſſione ad circulationem ſanguinis*, Pariſiis edita 1647. 4. & *cum novis Opuſculis Riolani* recuſa 1652. 8. Sanguinem non moveri, ut aqua in fluvio, ſed fluctibus excitari, ut mare, docuit *Apolog.* p. 106.

Eccardi Leichner *de motu ſanguinis exercitatio antiharviana.* Arnſtad. 1647. 12. Jen. 1653. 12. Amſtelod. 1665. 12. (Lind.) Cavilli ſunt, ſumti a tormentis pereuntis animalis, quæ motum ſanguinis confunderent.

J. Riolani *Opuſcula anatomica.* Londini 1649. 4. habent *novam doctrinam de motu circulatorio ſanguinis in corde. Notas in duas J. Wallæi Epiſtolas de circulatione.* Hæc etiam cum Anthropographia exſtant. In *novis Opuſculis*, Pariſiis 1652. habentur *notationes ad primam Exercitationem Harveii: Reſponſio ad duas exercitationes anatomicas poſtremas. Not. in Tr. Gaſſendi de circulatione ſanguinis: admonitio ad P. Guiffard de officio cordis novo. Defenſio adverſus inquiſitionem Slegelii de motu ſanguinis.* Argumentum a varicibus ſanguinis motum non penitus intercipientibus, ante Pisonem protulit *de circulat. ſang.* p. 576. Arteria ligata venam inciſam tamen ſanguinem ſuppeditare, ligatura injecta ſanguinem nonnunquam non fluere, ut oporteat removere vinculum, & alia objecit. Novam autem circulationem docuit, ut in vena portarum quidem ſanguis maneat, nec ad cor redeat, ſeptum cordis ſit pervium, & ſanguinem a dextro cordis in ſiniſtrum transmittat.

Hieronymus Franzosius *de motu cordis & ſanguinis in animalibus pro Ariſtotele & Galeno adverſus neotericos* ſcripſit L. II. an. 1651. editos. *

Nicolai Papini *cordis diaſtole adverſus Harveianam circulationem defenſa.* Alençon 1653. 4. *

Francisci Ulmi *in circulationem ſanguinis Harveianam Exercitatio anatomica.* Auguſtoriti Pictonum 1659. 4. *

Minabatur etiam ſe contra circulationem ſcripturum M. Aur. Severinus Ep. VII. apud Segerum poſt l. *de Lymphæ Bartholinianæ quiditate*, ei parum tribuebat Guido Patinus.

Ab eo tempore rari fuerunt, qui Harveio obloquerentur. Fridericus Schilling an. 1679. Baſileæ contra Harveii circulationem diſputavit. *

Raymundus Restaurand *in Zodiac. Med. Gal.* P. V.

Ludovicus Hanemannus *de motu cordis.* Kiloni. 1706. 4. * Dicitur apud Stollium contra circulationem ſcripſiſſe.

Homobonus Piso *in ultione antiquitatis*, Cremon. 1690. 8. & *in nova diſquiſitione de circuitu ſanguinis*, Patavii 1726. 4. objectiones partim ſuas, partim Riolani repoſuit, & etiam cum Morgagno experimenta faciente auſus eſt contendere. Objicit venena aliqua aliis celerius necare, quod fieri non oporteat, ſi communi via ferantur: lac injectum venæ brachii in brachium eſſe relapſum; venam ſupra ligaturam ſanguini dediſſe, & inter duas ligaturas. Reliqua fere ex theoriis ſumſit.

Jos. Browne in *lecture of anatomy againſt the circulation of the blood.* * Annum non novi, ſed hujus ſeculi eſſe apparet ex libello *Diſcourſe concerning the circulation of the blood in Anſwer to* D. Browne 's *lecture* by J. Gardener. Lond. 1700. 4. [Harley.]

Denique Lyserus *in primis Syſtematis novi medici lineis.* Argentorati 1722. 4. circulationem ſanguinis in dubium revocare ſuſtinuit, Behrio teſte in *Phyſiol.* p. 310.

tollitur, & fibræ extricantur a ſe mutuo, unde clariſſima & diſtinctiſſima cordis oritur idea.

Contra veritatem adgnoverunt, & novum de motu ſanguinis venoſi inventum receperunt meliores animæ:

Inter primos fuit ROGERIUS DRAKE in diſp. *de circulat. naturali.* Lond. 1643. 4. 1656. 4. & *vindic. contra animadverſiones Primiroſii in Theſes ſuas.* Lond. 1641. 4. * Leid 1647. 4. * 1656. 4.

Tum JOHANNES WALÆUS primus SYLVIO monente circulationem ſanguinis in cathedras intulit (BARTHOLIN *Orat.* X). Ejus Epiſtola I. & II. *de motu chyli & ſanguinis ad Bartholinum,* & ſola cum Bartholiniana Anatomia edita eſt Leidæ 1641. 1643. 1651. 1669. 1670. 8. Hag. 1656. & 1663. 8. * Hæ duæ & cum SPIGELIO Epiſtolæ plenæ ſunt experimentis egregiis, vinculorum ope factis, fere in omnibus totius corporis venis. Ad PRIMIROSII etiam objectiones reſpondet.

F. SYLVIUS ex primis circulationem ſe docuiſſe & ADOLPHUM VORSTIUM conviciſſe teſtatur *Diſp.* V. n. 15. Hypotheſin idem adhibet in *Diſp.* VIII. ad cauſam motus cordis.

GEORGIUS ENT in *Apologia pro circulatione ſanguinis.* Londini 1641. 8. & *in operibus omnibus* præter rationes pro veritate inventi, laudem etiam primæ demonſtrationis HARVEIO adſeruit. non tamen abſque anachroniſmis. Idem Biolychnium defendit.

JOHANNES TRULLUS, eximius Chirurgus & lithotomus, Romæ novam veritatem ex primis defendit. SINIBALD in *Geneanthropia.* p. 523.

HENRICUS REGIUS in *Theſibus* Ultrajecti defendit CARTESIANAM de motu ſanguinis hypotheſin. IDEM ſcripſit *ſpongiam qua eluuntur ſordes animadverſionum* JACOBI PRIMIROSII *adverſus Theſes de circulo ſanguinis in Academia Ultrajectina nuper diſputatas.* Leidæ 1640. 4. 1656. 4.

HERMANNUS CONRING *de ſanguinis generatione & motu naturali.* Helmſtadii 1641. 4. Leid. 1646. 8. Pro HARVEIO.

JOH. MARQUARD SLEGEL *de motu ſanguinis commentarius.* Hamburg. 1650. 4. RIOLANI circulationem refutat.

V. FORTUNATUS PLEMPIUS dubitabat de circulatione apud BEWERWYCKIUM *de Calculo* & contra ſcripſerat in *fundamentorum Medic.* editione I. an. 1638. Sed idem victus a vero in nova editione, II. *Fundamentorum*, anni 1644. & faſſus eſt errorem, & experimenta pro HARVEIO attulit p. 113. & refutavit poros ſepti cordis, quos O. HEURNIUS & FALLOBURGIUS ſtylo fingebant (DIEMERBROEK *Anat.* p. 278.), & retinebat ROLFINKIUS, & ipſe BARTHOLINUS (p. 378. 401. *Anal.* IDEM jam an. 1642. Jenæ primus circulationem defendit in diſſertatione, cujus *reſpondens* fuit J. T. SCHENK (Schenkio teſte in *Schola part.* p. 57.).

PETRUS GASSENDUS in L. *de ſanguinis circulatione*, qui prodiit cum ejus *Philoſ. Epicurea.* Lugduni 1649. fol. a me nondum lectus eſt.

RENATUS des CARTES *de motu cordis & circulatione ſanguinis* inter Epiſtolas a JOH. BEVERWYCK editas, Roterod. 1665. 8. Cordis quidem motum habet erroneum, cum in diaſtole ſanguinem exire doceat. Reliquam tamen circulationem recepit. In L. *de formato fetu* eadem habet, & calorem innatum cordis adfirmat.

JACOBUS DE BACK *de Corde.* Roterod. 1648. 1659. 1660. 1671. 12. &c. Carteſium & Biolychnia refutat, cæterum de bile & ſucco pancreatico infelicem theoriam habet, neque valde ſcio, quomodo *nervoſi* nomen adeptus ſit.

JOHANNES PECQUETUS in *Exper. anat.* T. BARTHOLINUS, CAROLUS DRELINCOURT *in Canicidiis*, J. G. BERGER, P. DIONIS, JOH. PHIL. VERHEYEN, R. VIEUSSENS *neurograph.* p. 26. experimenta in vivis animalibus pro demonſtrando ſanguinis per venas regreſſu propoſuerunt.

GUILIELMI de HENAUT *Clypeum, quo tela in* PECQUETI *Cor a Car. le Noble conjecta infringuntur.* Rothom. 1655. 12. * non legi, & forte pertinet ad ductum thoracicum.

MAURICIUS HOFMANNUS *de tranſitu ſanguinis per medium cordis ſeptum impoſſibili contra Galenum & Riolanum.* Altd. 1659. 4. & EJ. *de tranſitu per medium pulmonem facili* eodem anno. B. PLATN.

Denique contra ultimum hoſtem PISONEM & MORGAGNIUS experimenta fecit; & reſpondit J. JACOBUS MANGET in *Bibl. an.* p. 955. & experimenta etiam protulit.

Inven-

Inventionis vero gloriam Harveio *adſeruit* Archibaldus Pitcarne in Diſſ. de *Inventoribus*, & Hippocrati non fuiſſe notam circulationem oſtendit Andreas Ottomarus Goelicke *Period.* V. *Hiſt. Med.* p. 498. & Daniel Clericus *hiſtoire de la Médecine.* p. 127. G. C. Schelhammer in *Phyſiolog.* p. CLIV. Legi etiam poteſt Jll. C. J. Trewius *de diff. hom nat. & non nat.* p. 60.

Alex. de Vicentinis *de calore per motum excitato atque de cæli influxu.* Veronæ 1664. 4. *

In Gualtheri Charleton *Oeconomia animali.* Londin. 1658. 8. Amſtelod. 1659. 12. quæ eadem pro titulo habet *of nutrition and voluntary motion.* Lond. 1659. 4. & in *inquiry into humane nature.* London. 1680. 4. habet etiam de circulatione caput. Flammulam vitalem defendit.

Franciſci Folli *recreatio Phyſica, in qua de ſanguinis & omnium viventium analoga circulatione diſſeritur.* Florent. 1665. 8. Platn. *

M. Malpighius in Epiſt II. *de pulmonibus* primus microſcopio uſus eſt ad demonſtrandam ſanguinis circulationem.

Philippi Jac. Sachs *Oceanus macro-microcoſmicus.* Breſlav. 1664. 8. Compilatio.

Ant. Deusing *de motu cordis & arteriarum.* Groning. 1663. 12. jam dictus eſt. Idem *in exercitationibus phyſico anatomicis.* Groning. 1660. 12. egit etiam de ſanguificatione, &c.

Henric. Meibom *de motu ſanguinis naturali & præternaturali.* Helmſtad. 1668. 4.

R. Lower *de motu ſanguinis* caput habet lectu digniſſimum.

Gualtherus Needham *Biolychnium* refutavit, quod J. Holst (apud Bartholinum *de luce hominum & brutor.* Hafniæ 1669. 8.) adhuc defenderat.

Sic etiam C. Bartholinus *de Diaphragmate*, de humorum motu a fibra motrice, de corde, &c. aliqua capita habet. Idem peculiari figura viſcera, per quæ circulatio fit, expreſſit *in Hiſtoria Anatomica.*

Steph. Blancard *de circulatione ſanguinis per fibras & de valvulis in iis repertis.* Amſtelod. 1676. 12. Hypotheſis eſt, refutat tamen fermentationem cordis.

Christ. Joh. Lang *de circulatione ſanguinis.* Lipſ. 1680. 4. Diſp.

J. Alph. Borellus in L. II. de motu cordis, uti jam monuimus, deinde de motu ſanguinis ab arteriis, de ratione impetus cordis ad reſiſtentiam arteriarum, aliiſque huc pertinentibus egit.

J. Swammerdammius Thermometrum pro addiſcendis gradibus caloris ægrorum & animalium propoſuit (*de reſpirat*), quod deinde inventum inſigniter auxit Boerhavius, & in praxi adhibuit.

R. W. Krause *de fermentatione ſanguinis non exiſtente.* Jen. 1682.

Antonius de Heide *in obſervationibus*, quæ Amſtelodami 1684. 8. & 1686. 8. prodierunt, aliqua ad explicandam mutationem motus ſanguinis a venæ ſectione experimenta ex vivis animalibus habet.

Cum Andreæ Snape *Anatomy of a horſe* prodiit ejus *Diſſ. on the motion of chyle and blood.* Nihil valde ſingularis, niſi quod neget arteriarum venarumque anaſtomoſes.

G. Wedel *Phyſiologia pulſus.* Jen. 1689. 4.

Laurentii Bellini *de urinis & pulſibus & venæ ſectione* L. Piſani 1683. 4. Lipſ. 1685. 4. Leidæ 1717. 4. In Tr. *de pulſu* phyſiologiam motus arterioſi habet. In eo de *venæ ſectione* mutationes a venæ ſectione in motu ſanguinis ortas ita conſiderat, ut ejus theoria a pleriſque Medicis recepta ſit. Ejusdem Opuſcula ad Archibaldum Pitcarne. Leid. 1696. 1714. 4. Huc pertinent libelli *de motu cordis*, & de *motu liquidorum.* In illo aliquam de motu cordis alterno theoriam habet. In iſto arteriarum conice decreſcentium reſiſtentias, areas & anaſtomoſes arteriarum, harumque effectus conſiderat. Ubique tragicus, parcus in experiendo, plurimus in admirando, & verboſus demonſtrator. Ab eo provenerunt falſæ theoriæ, celeritatem ſanguinis in inflammatione augeri, quod pars canalium obſtructa ſit: plicam quamlibet in vaſe de velocitate tota liquoris per vas fluentis eam partem detercre, quæ ſit ad velocitatem, ut unitas ad plenum numerum, &c.

Raimundus Vieussens de cauſa pulſus, de motu cordis experimenta habet. Idem in Tr. *du Cœur* & alibi Cordis fermentationem defendere eſt conatus.

G. C. Schelhammer *de pulſu.* Helmſtad. 1690. 4. ex impulſu ſanguinis & arteriæ figuræ conica pulſum & ejus adfectiones explicat.

S. Polétus, quem de *Secretionibus* citabimus, huc etiam pertinet. Retardari ſanguinem in minimis & reſolvi docet.

G. Cowper in introductione ad anthropologiam & in *Phil. Tranſ.* n. 285. de circulatione egit, eamque poſteriori loco per microſcopia defendit.

Jaques Chailou *Recherches ſur l'origine du mouvement du Sang, du Cœur & de ſes vaiſſeaux, du Lait, des Fièvres intermittentes & des humeurs.* Pariſiis 1664. 8. (Hænel. B.) 1679. 12. 1699. 12. Theoreticus, circulationem, rem tunc novam, defendit, lac ex chylo parari demonſtrat, &c.

Antonius van Leeuwenhoek circulationem ſanguinis microſcopii ope in animalibus variis, ſed piſcibus inprimis, magis conſpicuam reddidit, motum retrogradum obſervavit in languentibus, & vaſculorum minimorum ſtructuram cylindricam abſque valvulis. Ultimo bonus ſenex eo delapſus eſt, ut ſanguinem in arteriis lente, in venis celeriter moveri, & in iſtis pulſare docuerit.

In *Phil. Tranſactionibus* experimenta microſcopica varia huc pertinent.

Calorem animalium in pulmone generari n. 27.

Leeuwenhoek *de circulatione ſanguinis.* n. 260. (in Girino) 263. 316. 319. & alibi.

Molyneux *circulatio ſanguinis* in lacerta viſa. n. 177. Circulatio etiam in piſcibus viſa. n. 280. 281. 286. 288. & denuo 460.

Mortimer de *calore animalium.* n. 476. Contra Boerhavium & ſyſtema frictionis ſcripſit.

Georgius Ernestus Stahlius magnam vim librorum de motu ſanguinis ſcripſit; ut *vindiciæ theoriæ medicæ veræ motus tonici vitalis.* Hall. 1692. 4. *de commotione ſanguinis & circulatorio & translatorio.* ibid. 1694. 4.

De Mechaniſmo motus progreſſivi ſanguinis, quo motus tonici partium poroſarum neceſſitas, utilitas & habilitas ad motum ſanguinis oſtenditur. Hall. 1695.

De æſtu maris microcoſmici, ſeu de fluxu & refluxu ſanguinis. Hall. 1696. 4. qua etiam theoria febrium continetur.

De commotione ſanguinis activa & paſſiva. 1698. 4.

De motu ſanguinis particulari. Hall. 1702. 4.

De motibus humorum ſpaſmodicis. ibid. 1707. 4.

De præparatione artificiali pro circulatione humorum vital. Hall. 1710. 4. parenchyma ſtatuebat, quod vi animæ ſtringi, & laxari, & ſanguinem facilius, ægrius, vario gradu transmittere poſſet.

De proportione humorum ad motus. 1711. 4.

Archibaldi Pitcarne *de motu ſanguinis per minima.* Lond. 1693. 4. (B. Riv.) & in *opuſculis.* Refutat figuras pororum ob vices frequentes excluſionis. *De circulatione ſanguinis in genitis & non genitis,* inter opuſcula. Aortam eſſe apicem coni, indeque ſanguinem in amplius revera ſpatium diffundi, hinc retardari recte vidit.

In Academia Regia Scientiarum Pariſina, præter ea quæ de foetus circulatione citavimus, extat de circulatione ſanguinis Diſſertatio an. 1718. & de ſanguinis in pulmone circulatione. Duverney an. 1701. Caloris humani menſura Reaumur 1734. p. 562.

Ascanii Mariæ Bazzicaluve *novum ſyſtema medico-mechanicum & nova tumorum methodus.* Parm. 1701. 4. Inflammationem, ante Hambergerum, explicavit a globulis ſanguineis in extrema vaſa ſtipatis, hinc ignem exſudantibus, quem in membrana incluſum gerebant. Velocitatem in vaſis minimis majorem eſſe credit ob minorem diametrum. Barbarus & maculoſus.

Fridericus Hofmann Diſp. *pulſuum theoria.* Hall. 1702. Ejusd. Diſp. *de cauſa caloris naturalis & præternaturalis.* ibid. 1699.

Petrus Matthæus Conſentinus in *animadverſionibus phyſico-medicis,* Neapoli 1704. 4. hiſtoriam etiam habet viſcerum hæmatopoiëticorum.

Alexandri Thomson *Diſſertationes medicæ,* Leidæ 1705. 8. In Diſſ. I. de *motu quo renituntur canales in fluida corporis animalis,* inquirit in cauſam motus in vaſis tenuioribus, & eum arteriis adſcribit, non cordi.

John Floyer *the phyſicians pulſe watch,* London 1707. 1710. 2. vol. Venet. 1715. 4. ſub titulo *orivolo del pulſo,* 4. Etſi credulus acido & temperamentis antiquorum, utilis tamen Auctor, multo labore pulſuum numerum definivit in variis, ætate, ſenio, temperamento, hominibus, vario tempore diei, in animalibus, in morbis variis. Experimento etiam demonſtravit, quod ſanguis in arteriis pulſim, in venis continuo fluxu moveatur. Aliqua de pulſu etiam habet in *Gerocomico.*

Aliqua etiam de pulſu habet Wainewright in Tr. de *nonnaturalibus.*

A. Rudiger *de reditu ſanguinis mechanico per vices.* Hall. 1704. 4.

Ipſe Præceptor in Diſſ. *de ratiocinii mechanici uſu,* circulationem ſanguinis in Rana & retrogreſſionem obſervavit. De calore animali in Chemia egit.

Apud

Apud Georgium Baglivum, jam excitatum, reperitur Syſtema de alterna vi cordis & duræ matris, oſcillatione ſolidorum, vi arteriarum in movendo ſanguine (*de fibra motrice*).

G. Frank *in anaſtomoſi retecta*, circulationem in viſceribus ſingulis & in toto corpore conſideravit. Sed nondum legiſſe contigit.

D. Sandris in Libello de ſanguine citato aliqua etiam de velocitate ſanguinis theoremata habet.

Jacobi Keil pleraque huc pertinent, in *account of animal. ſecretion*, &c. Lond. 1708. 8. Prima diſſertatio agit, de celeritatum decremento in ſanguine, quæ oriuntur a ramorum magnitudine, qua truncos ſuperant. Inde a tarditate nata attractiones partium ſimiles, ad ſecretiones præparant. In alio Libello habetur de copia ſanguinis calculus, quam mire auget Keilius, ſupponendo membranas vaſorum ex vaſis fieri minoribus. In Lib. de velocitate ſanguinis quærit, per experimenta, & obſervato ſaltu arterioſi ſanguinis, celeritatem, qua ſanguis uniformi celeritate ſpatia percurreret, ſi eam retineret quam a corde accipit. In altera editione Londini 1717. 8. edita, cujus titulus, *eſſay on ſeveral parts of animal œconomy*, & Leidæ 1725. recuſa eſt, auctus eſt tractatus de velocitate ſanguinis, & vis cordis æſtimata, tanquam pondus cylindri fluidi, cujus baſis orificio cordis æqualis, altitudo dupla eſt lineæ, a cujus longitudine deſcendens ſanguis eam celeritatem adquiſiviſſet, qua ex corde fluit. Ita ad paucas uncias cordis vim æſtimat, quia molem reſiſtentiarum minuit. Hic etiam ſtatica acceſſit.

J. Georg. a Bergen de *circulatione ſanguinis*. Francof. Viadr. 1709. 4.

J. Maria Lancisius in Diſſertatione *de Secretione*, & in Lib. *de corde & aneuriſmatibus*, utique conſuli meretur.

J. Sam. a Berger de *tranſitu ſanguinis per vaſa minora*. Witteb. 1713. 4.

D. Sievert de *morbis a motu humorum circulatorio acuto oriundis*. Baſil. 1714.

Wedel de *circulatione ſanguinis*, Jenæ 1714. 4.

G. Frank *diapedeſis reſtituta*. Hafniæ 1716. 4.

F. Hofmannus in phyſiologia ſua de motu humorum capita habet aliqua, & celeritatem in minimis majorem admittit.

Georg. Andr. Orlovius *de motu ſanguinis in arteriis & venis geometrice determinato*. Regiomont. 1718. 4. (Platn.).

P. Antonii Michelotti Lib. de ſeparatione fluidorum totus huc pertinet. M[illegible] in Keilio & Pitcarnio correxit, aliaque recepta in calculos vi motrice Leibniziana emend[illegible] conſideravit vim contractilem arteriæ, ſanguinem non in lineis, ſed vorticoſe per vaſa fluere contra Bellinum monuit.

Georg. Cheyne *a theory or account of acute and ſlow feavers*. London 1722. & alias. Belliniana theoria eſt, velocitatis in obſtructione auctæ ex minuto canalium numero. Vim mercurii a pondere ſpecifico explicat; robur animalis a copia ſanguinis unice deducit.

J. Gottlob Neumann *vom Umlauffe des geblütes*. Dreſd. 1728. 8. *.

A. Helvetius *de l'Oeconomie animale*. Boerhavianam theoriam inflammationis habet, ab errore loci, & vaſa minorum generum.

Senac in *Eſſais de Phyſique* in nova editione multa habet huc facientia, & inprimis contra ſyſtema derivationum Bellinianum pugnat. Parum nempe omnino valere omnes vel revulſiones, & derivationes, ob valde parvam celeritatem ſanguinis in vaſis minimis. Facto oſtio ſanguinem non facilius effluere credit, quod ſæpe ligatura ſit opus. Verum, qui vaſa replevit unquam, novit inſigniſſime augeri celeritatem illabentis liquidi, ſi alicubi vas recipiens pertuſum fuerit.

Joh. Tabor in *exercit. medicis*, de motu quidem cordis jam excitatus eſt. Circulationis velocitatem etiam æſtimat, & preſſionem ſanguinis in valvulas aortæ conſideravit.

J. B. Bianchi in Diſſert. de *impedimento circulationis ſanguinis* in genere habet adfectiones canalis conici ab illiſionibus particularum ſanguinis.

J. Godofredi Arnoldi de *vi viſcerum in fluida*. Regiomont. 1726. 4. Vim conſiderat, quam contracti canales cylindrici & conici in ſanguinem exercent.

J. de Gorter in Lib. de *ſecretione animali*, *de perſpiratione* & alibi, varia Boerhaviano fere modo, philoſophatur. Generari calores unice in ſolidis ſe alterne contrahentibus & laxantibus.

Theophilus Lobb in Lib. de *febrium curatione* Anglice edito. Lond. 1734. 8. de calore animali multa habet, fere ad Boerhavii modum, & de effectibus venæ ſectionis ſimpliciter & dilucide agit.

Stephanus Hales princeps hic Auctor, ob experimenta ſubſultuum ſanguinis ex arteria vivi animalis exeuntis, traducta ad æſtimandam celeritatem, & vim cordis; tum ad obſervatam in pulmone ſanguinis circulationem. In C. I. *vegetable ſtatiks* calorem animalem æſtimavit.

Ju-

JURINUS in locis, quos de motu cordis excitavi, etiam celeritatem ſanguinis in pulmone, vena cava, & alibi æſtimavit.

TH. MORGAN in *philoſophical principles of medecine.* London 1725. 8. plurima huc pertinentia habet, & cum ROBINSONO paſſim pugnat. Arterias ſucceſſive contrahi ſecundum ſeriem appulſuum ſanguinis, recte, niſi fallor docuit. Aeſtimavit decrementa velocitatum in vaſis minimis Keiliano more, & 55. pro ea adſumit, qua ex corde proſilit.

An eſſay on the tranſmutation of blood, Lond. 1725. Cauſam caloris ſanguinis in Chemia quærit.

In Actis Petropolitanis, Vol. VII. VIII. CL. WEITBRECHT agit de cordis vi in ſanguinem arterioſum, eamque in principio arteriarum exſtingui dicit, ſecretionem vaſorum capillarium negat, quia plena ſunt. Tubum æquicrurum GUILIELMINI refutat. De pulſu egit, & in eo arteriam non unice dilatari, ſed ſitum mutare inquit. In Vol. V. idem de motu ſanguinis per ſinus aureſque ſcribit.

G. E. HAMBERGER de *venæ ſectione*, Jenæ 1729. 4. Negat derivationem per experimenta in canalibus vitreis facta.

J. S. WREEDEN *unterricht von der circulation des Geblütes.* Hannov. 1729. 8.

J. B. MAZINUS in *mechanica morborum* ad motum ſanguinis aliqua habet, quæ citare potius, quam commendare ſuſtineo.

J. F. SCHREIBER in Elementis legatur, Bellini & Boerhavii diſcipulus.

LINGUET *an omnes animalium motus ab aëre.* Pariſ. 1731. Theſ.

BRYAN ROBINSON *Tr. on animal oeconomy.* Dublin. 1732. 8. & auctius. Lond. 1738. 8. 2. vol. Tota pars prior eſt conſideratio hydraulica motus ſanguinis, & velocitatum, viriumque. Pro fundamento adſumit, omnem velocitatem fluidi eſſe in ratione compoſita ex ſubduplicata ratione vis moventis, & inverſa ſubduplicata longitudinum & diametrorum. Inde vim revulſionum declarat. Experimenta etiam adducit, facta in fiſtulis mechanicis, quæ ſic ſatis calculo reſpondent. Pulſuum etiam varietatem conſideravit. Quod vero obſtructo aliquo tubo reliquam celeritatem augeri, in anguſtato tubo celerius liquidum fluere ſcribat, id utique ad eum unum caſum pertinet, in quo vis movens ita magna eſt ut reſiſtentiis abunde ſufficiat. In Tr. *of food and diſcharges.* Londini 1748. 8. etiam aliqua de retardatione in minimis, calore animali & pulſu habet.

In *Edimburg Eſſays* præter MARTINII aliqua inprimis CL. STEVENSON in vol. V. P. 2. exſtant de calore, contra Boerhavium, quam putredinoſo motui inteſtini ſanguinis tribuit.

JUSSIEU *an non ſuus proprius lymphæ, ut ſanguini, per corpus circulus.* Pariſ. 1728.

Auctores qui de venæ ſectione nuper ſcripſerunt hic legi poſſunt.

J. BAPT. SYLVA *de l'uſage des différentes ſortes de ſaignée, principalement de celles du pié.* Pariſ. 1727. 8. Ex principiis Bellinianis revulſionis vires extollit, in pedis venæ ſectione contra vitia capitis, contra derivationem vero pugnat, adeoque contra ſectionem venæ jugularis. Ea occaſione multa phyſiologica & anatomica intercurrunt. In poſthumis operibus, & in altero tomo etiam Diſſertatio apologetica habetur de venæ ſectione pedis.

In TREVULTINIS anni 1729. artic. 92. 97. pro SYLVA contra HECQUETUM habetur Apologia.

PHILIPPE HECQUET *obſervations ſur la ſaignée du pié.* Pariſ. 1724. & alias 8. tum *Première & ſeconde Lettre ſur la revulſion*, & III. L. *ſur la ſaignée*, quæ prodierunt cum L. *de la trituration.* Pariſ. 1730. 8. Laxus in anatomicis & demonſtrationibus. Venæ in pede ſectionem ex nonnullis, valde flaccidis, principiis phyſiologicis reprobat.

CHEVALIER *reflèxions critiques ſur le Tr. des uſages de la ſaignée.* Pariſ. 1730. 12. Pro HECQUETO contra venæ ſectionem pedis, quæ in partes infra cor ſanguinem coacervat. Venæ jugularis etiam ſectionem defendit. Bellini principia idem recipit.

FRANÇOIS QUESNAY *Obſervations ſur les effets des ſaignées, avec des remarques critiques ſur le Livre de Mr. Sylva*, Pariſ. 1730. 8. In primis quidem practice ſcripſit, pro derivatione, & SYLVÆ paralogiſmum, quo certum gradum velocitatis ſanguinis a venæ ſectione ſubtrahi gratis adſumſerat, utique redarguit.

R. BUTLER *Eſſay on bloodletting.* Lond. 1734. 8. Sylvæ principia ſequitur & venæ ſectionem pedis defendit, jugularis arguit, revulſionem explicat pro diverſitate originis humorum arterioſorum, quorum ſociæ venæ ſecantur, vel omnium vel plerorumque. Celeritatem in venis increſcere recte obſervat.

BALTHASAR LUD. TRALLES *de vena jugulari frequentius ſecanda.* Uratiſl. 1735. 8. Ex mechanicis illis & facilibus principiis docte demonſtrat, venæ jugularis ſectionem ſanguinem congregare in externam carotidem, adeoque utilem eſſe in congeſtionibus ad cerebrum.

MARTIN *Tr. de la phlébotomie & de l'artériotomie.* Pariſ. 1741. 12. Et SYLVÆ & QUES-

NAY

NAY & SENNACI adverſarius, in univerſum tamen docet, accelerari ſanguinem in arteria, cujus vena ſecatur, brachii tamen venæ ſectionem præfert ex principiis phyſiologicis, maxime vero arteriæ radialis inciſionem.

BROWNE LANGRISH in *modern theory of phyſik*. Lond. 1738. 8. refutat venæ ſectionem derivatoriam, & revulſoriam commendat. Calorem a ſanguine generari defendit. Pulſuum mutationes definit, & inveſtigat cauſas.

J. A. WEDEL *de velocitace ſanguinis a ſtatu vaſorum diverſo dependente*. Jen. 1734. 4. oſtendit longitudinem canalium, motum fluidi tardare, flexiones & angulos ramorum nihil valde eructare.

Oeconomy of humane frame mirificam theoriam dedit circulationis ſanguinis, in qua cor nihil operetur, ſed vires contrariæ vim omnem perficiant, hinc chyli adfluentis, inde reſiſtentis atmoſphæræ.

ANDREÆ PASTA *de motu ſanguinis a morte, poſt mortem* Epiſt. Bergami 1737. 4. Brevi epiſtola per experimenta motum conſiderat, ex pondere ortum, quo poſt mortem liquida in cadavere moventur.

BARTISCH *de calore corporis humani*, Leid. 1737. 4. Pro caloris in ſanguine origine & adfrictu.

DAN. BERNOULLI in *hydrodynamicis* principia tradit, ex quibus velocitas ſanguinis in aorta, & vis cordis poſſet ex ſaltu obſervato erui, & celeritates quibus liquor ex cono truncato proſilit.

G. MARTIN de *ſimilibus animalibus & animalium calore* L. II. Lond. 1740. 8. Simplex, neque tamen inutilis. In priori quidem Libello unice uſus eſt theoremate, quantitates ſanguinis in animalibus ſimilibus eſſe in ratione triplicata longitudinum, unde varia deduxit; ſed in *altero* qui gradus cuilibet animali naturalis ſit, quos gradus caloris animalia ferant, per experimenta certe boni uſus explicat. Calorem a frictione deducit. Sanguinem celerius credit fluere & altius ſalire, quam KEILIUS, ſanguinem ubique in corpore æquo gradu celeritatis circumferri adfirmat, cum ubique æque calidus ſit.

EJUSDEM *Eſſays medical and philoſophical*, Lond. 1740. 8. In quinto ſpecimine de calore animalium agit, deque gradu quem eorum ſanguis motu ſuo generat, quem ferre poſſunt. Aves calidiores quadrupedibus, Piſces paulum calentes invenit. In *Edimb*. vol. III. etiam de calore animali egit.

A. F. WALTHER de *erubeſcentibus & venarum capitis ſubitaneo tumore*. Lipſiæ 1739. 4. Ej. Diſp. de *ſanguine in ſuo per vaſa progreſſu retardato acceleratoque*, abſque anni numero.

P. GERIKE de *circulatione ſanguinis*, Helmſt. 1739. 4.

EMANUEL SWEDBORG in *Oeconomiæ animalis* P. I. Amſtelod. 1740. valde peculiaria habet. Circulationem per fibras ſtatuit celeriorem, quam in vaſis majoribus, & motum acceſſorium ab arteriis & a corculis cerebri ſanguinem ex cordis cavo proprie in ductus carnoſos, indè in arterias coronarias, hinc in aortam venire docet; arteriæ membranam intimam in venæ membranam externam mutari.

J. SEBAST. EDLEBER de *ſanguinis circulatione majori, quæ fit per aortam & venas cavas*; Diſp. Wurzburg. 1740.

MAIQUER *an ab imminuta velocitate ſanguinis ſecretio facilior*, Pariſ. 1740.

BERTIN *an cauſa motus cordis alterni multiplex*, Pariſ. 1740.

QUELMALZ *de adjumentis ſanguinis ad cor regreſſus*. Lipſ. 1741. 4.

ABR. FRANCISCUS COL de VILLARS *Ergo a vorticoſo ſanguinis motu calor*, Pariſ. 1742. 4.

J. SCHWENKE in *hæmatologia* varia habet de calore animali, de dilatatione ramorum lateralium arteriæ ligatæ, noviſque adeo truncis naſcentibus, de pulſuum numeris, febreque naturali veſpertina.

ANTONIUS FIZES variis locis, ut in *conſpectu Phyſiologiæ* L. *de Liene*, varia huc pertinentia habet, retardationes motus ſanguinis in canale conico a vi, quæ conſumitur in figura mutanda, de frictione theſes, de ejus incremento in canalibus minimis, de efficacia retardatoria flexionum, &c.

G. A. LANGGUTH de *circulatione ſanguinis ſpecim. II*. Witteb. 1743. 4. & *de arteria a motu cordis æmulo remota*. Witteb. 1745. 4.

G. E. HAMBERGER *de cordis diaſtole a ſanguine per venas*, &c. Jenæ 1744. 4. ſtatuit a nemine viſas fibras dilatatrices cordis.

F. de SAUVAGES in *Theoria febris*, reſpondente FRANCISCO la MURE, Monſpel. 1738. 12. recuſa cum HALES *hæmaſtatiks*, & in Diſp. de *inflammationis theoria* edita Bourg St. Andeot. 1743. 8. & cum eodem Libro recuſa, ex præcipuis huc pertinentibus Auctoribus eſt. Vim cordis nova methodo, ut dixi, metitur, & celeritatem ſanguinis. Theoriam Bellini refutat, ſanguinem ab obſtructione potius lenteſcere oſtendit, niſi nova cauſa motus acceſſerit, frictionum vim, caloris gradus, plurima alia, inprimis in Diſſ. de inflammatione ex novis principiis explicat. Cauſam pulſus a celeriori progreſſu ſanguinis a corde noviter advenientis, & tardiore præcedentis ſangui-

guinis explicat. Eam retardationem in minimis, experimentis confirmat. Denique in Diſp. *de vaſorum capillarium corporis humani ſuctu*, Reſp. le BRUN Monſpel. 1747. 8. Sugere vaſa minima ex majoribus, experimentis etiam nonnullis adlatis, docet.

LOESEKE *de motu ſanguinis inteſtino*, Lipſ. 1745. 4.

CL. G. van SWIETEN arterias in pulſu vere longiores reddi obſervavit, & retrogreſſionem ex ramis in truncos.

G. ADAMS in microſcopicis ſuis obſervationem habet circulationis ſanguinis in rana, & diſtinctionem arteriarum & venarum ab acceleratione in illis ſolis obſervata. Sic etiam CHESELDENIUS in nova edit. *Anat.* T. 30. f. 2. piſcium circulationem exprimit; & PARSONS in T. I. f. 3. *de motu muſculari*, & BAKER in *microſcope made eaſy.*

SALMON de *fluxu menſtruo*, Monſpel. 1745. 8. ex D. FERREIN experimentis docet, quid mutetur in celeritate ſanguinis exſecta vel ligata arteria.

LE CLERC *an pulſationis defectus ab æquabilitate motus ſanguinis*, Pariſ. 1745. Experimentum habet, quo liquor per arterias meſentericas ſubſultim impulſus per venas continuato ductu rediit. Sic ſpongia interpoſita pulſum abſorbet. Sed hoc experimentum jam PLEMPIUS habet in *fundam.* & ſimile FLOYER l. c.

JA. NICOLAI *betrachtung des pulsſchlages*, Hall. 1746. 8. Cum KRUGERO ſanguinem arterioſum fortius venoſo moveri dixit, quod iſte preſſione ſeu mortua vi, ille celeritate quadrata moveatur, nempe vi viva. Pulſus phyſiologice conſiderat, & ad paucas ſpecies reducit.

R. DOUGLAS *Eſſay concerning the generation of animal heat.* Londini 1747. 8. Satis ſingularis theoria, calorem nempe unice generari in extremitate vaſculorum minimorum, ubi contra frigidum aërem fricatur ſanguis.

De nutritione, vita, incremento, decremento, morte, cum titulos nullos præfixerit PRÆCEPTOR, hoc etiam loco agamus. Pleraſque autem Galenici ſuas de rore, glutine cambio obſervationes in ſcriptis diſperſas habent. De iis etiam ſuccis SCHROETERUS ſcripſit in *Lib. de humoribus.*

HIPPOCRATIS περὶ τροφῆς obſcurus Libellus eſt, quo veſtigia luculenta perſpirationis, multo vero magis dubia circulationis ſanguinis continentur. Cum H. CARDANI *Commentario* prodiit Baſileæ 1582. 8. (B. RIV.).

ARISTOTELES de *proceritate & ſenectute*, *de longævitate & brevitate vitæ Libellos reliquit.*

PLINIUS, ut in univerſum rariora varia, ita L. VII. longævos, valde proceros, pygmæos, & alia hujuſmodi rariora recenſet. IDEM perſpicax ante VERULAMIUM vidit, diutius grandeſcere animalia quibus longiora ſint vitæ ſpatia.

ALBERTI DURER *vier bücher von menſchlicher proportion*, Noriberg. 1528. fol. (B. PLATN.). Gallice, *Traité des proportions*, Arnhem. 1614. fol. Latine vero Norib. 1532. fol. Pictorium equidem opus, huc tamen numerandum, quod omnes partium magnitudines & proportiones in utroque ſexu diligentiſſime doceat.

Experimenta de reparatione naſi ex cute brachii huc pertinent, quibus fidem denegare non licet, cum tot teſtes habeant. Nam ALEXANDER BENEDICTUS fuſe in *Anatome* reparationes naſi deſcribit, quæ ſuo ævo vulgo fiebant. BRANCAM Siculum, naſos inſerere CALENTIUS apud GOURMELENIUM auctor eſt in *Chirurg.* p. 73. MONEITORIUS eumdem BRANCAM Siculum, ſeculo integro antiquiorem TAGLIACOTIO naſorum reſartorem laudat, a quo BALTHASAR PAVONUS habuerit, ab eo vero TAGLIACOTIUS. LICETUS *de monſtris.* p. 108. ſæpe vidit TAGLIACOTII artificia, & FABRICIUS ab AQUAPENDENTE *muſc. artif.* p. 95. & ſimilia teſtatur MOLINETTUS *Diſſ. anat. pathol.* p. 174. G. F. HILDANUS *Cent.* III. *obſ.* 31. & M. ANTONIUS ULMUS *phyſiol. barb.* p. 233. qui & ipſe eam artem exercuit. Denique SANCASSANUS in *dilucidationibus.* p. 154. teſtis eſt, Bononiæ TAGLIACOTIO ſtatuam poſitam eſſe, quæ naſum, tanquam donum viri, manu teneret. FLAMINIUM vero CRASSUM Calabrum Tigrienſem curtorum inſtauratorem citat M. A. SEVERINUS de *occult. abſceſſibus* c. 18. JOH. B. CORTESIUS PETRUM BOSANUM Turpienſem auctorem operationis laudat, in cujus familia artificium diu manſerit, quod copioſe deſcribit *Miſcell. Dec.* III. Doctam collectionem locorum huc pertinentium apud PLATNERUM vide *Chir.* 379. 380. Ita olim pinnas & ungues evulſos accipitri inſertos comprehendere vidit DEMETRIUS *de curat accip.* p. 600. 609. & ungues & cornua capis inſerta FRANCISCUS REDUS, & VALISNERIUS *Galleria di Minerva* T. VII. p. 151. Extat etiam de hoc artificio Diſputatio J. B. du BOIS *an curtæ nares ex brachio reficiendæ.* Pariſiis 1742. 4. ubi MOLINETTUS dicitur idem artificium exercuiſſe.

ANTONII MIZALDI de *hominis Symmetria*, *proportione & commenſurabilitate*, Lutet. 1575. 8. *.

PETRI

Petri Lauremberg *Paſicompſe nova*, ſive *pulchritudinis delineatio*, Regiom. 1672. 8. *.

F. Bacon de Verulam *hiſtoria vitæ & mortis*, Londini 1623. 8. Syſtema fuit, eſſe in homine ſpiritum vitalem aëre tenuiorem, mitiorem igne, qui ſenſim avolet, eroſis viſcidis particulis quibus irretiebatur, mortem vero ſequi ubi avolavit. Eum ſpiritum conſervari imminuendo impetum vitæ, opio, purgantibus, nitro. Sed per occaſionem plurima bona interſperſit Auctor de longævitate hominis & animalium, diætæ laxioris laude, vitæ periodis, &c.

C. Bauhinus in L. *de hermaphroditis* hiſtoriam gigantum & pygmæorum attigit. C. Bartholinus vero de *pygmæis* ſcripſit, Hafn. 1628. 8. *.

De morte naturali a rigiditate aliqua habet Sanctorius in L. *de Stat. med.*

Huc N. Habicot *gigantoſteologie*. Pariſ. 1613. & reliqua ſcripta citata pertinent, cum de oſſibus ageremus. Sed fabula omnino fuit Peiresco teſte *vit.* p. 153.

F. Glisson, Georgius Ent, T. Willis, G. Charleton & reliqui Angli ejus ævi, novam theoriam nutritionis introduxerunt, nempe ſuccum nerveum alere. T. etiam Cornelius in epiſt. ad Glissonium & Willisium ſanguinem non alere docuit.

Aloysii Alberti de *nutritione*, *augmento & generatione* Diſp. Venet 1627. 4. *. Dougl.

Gabrielis Naudæi Quæſt. II. *an vita hominis hodie quam olim brevior* Ceſenæ 1634. 8. * ſed exſtat apud Beverwyck.

J. v. Beverwyck de *vitæ termino fatali & immobili*, *cum doctorum virorum reſponſis*. Dordrac. 1634. 8. Leid. 1636. 4. 1639. 4. & conjunctim 1651. 4. 2. vol. Collectio opuſculorum partim theologicorum, partim medicorum de quæſtione, an terminus mortis ulla arte produci poſſit.

Etwas neues vom tode. 1650. 4. Eſt hiſtoria Eliſabethæ Green, quæ in theatro anatomico expergefacta, ſub cura Williſii ſanata eſt. Legi meretur. Prodiit Anglice Oxon. 1650. 4.

R. Cartesius de *formato fetu* cauſam mortis ſenilis perſpicax vidit, quæ eſt a porulis excæcatis, qui inter fibrillas ſunt, & ideo a portione ſolidæ fabricæ aucta.

P. Gassendi de *nutritione animalium*, &c. Lugd. 1649. fol.

J. Sigismund Elsholz anthropometria, Patav. 1654. 4. Francof. 1663. 8. fere ſimilia ut Durerus habet, etiam propria induſtria factas dimenſiones. Sexuum diverſitatem omiſit, & aliqua vana interſparſit.

Guil. Charleton *natural hiſtory of nutrition*, *life*, *and voluntary motion*, Lond. 1659. 4. ex parte recuſa ſub titulo *inquiry into human nature*. Londini 1680. 4. Tres de nutritione Diſſertationes ſunt, de vita una.

Antonii Deusing de *nutritione animalium*, Groning. 1660. 12. ut omnia Auctoris.

Septimi Andreæ Fabricii *de vitæ humanæ termino*, Rom. 1666. 4. *.

Henr. Meibom, *de longævis*, Helmſt. 1669.

N. Stenonis de *fabrica teſtarum* (in *Myolog. Spec.*).

A. Q. Rivini Diſſ. de *nutritione*, Lipſ. 1678. 4.

J. Pancr. Brunonis *de liquore nutritio & animali*, Altd. 1678. Diſp.

F. Bayle inter *Problemata phyſico-medica*, Toloſæ 1677. 12. edita, etiam de phyſiognomia egit, & in Diſſ. VI. ibidem editis, de nutritione in *ſexta Diſſ.*

Cl. Perrault præter Tr. *de nutritione*, qui in *mécanique des animaux* exſtat, ſcripſit *de la régéneration des parties* in *Eſſays* T. IV. in quibus de partibus renaſcentibus agit, cauda lacertæ, cornu, plumis. Fieri adeo extenſione partis abruptæ, prodeuntibus in apricum partibus, quæ latebant.

Duclos *ſur les principes*, in vetuſtioris Academiæ monumentis. De fibra univerſali fabricæ animalium, vegetabilium & mineralium fundamento egit.

John Graunt *obſervations upon the bills of mortality*, Lond. 1676. 12. Novam artem creavit, tabulis nempe libitinariis, quæ Londini auctoritate publica procurantur, uſus eſt ad inveniendos numeros vivorum, parientium, morientium, longævitatum, periculi mortis in varia hominis ætate, rationem periculi morborum, cenſum civium utriuſque ſexus, quo mares ſuperant.

Wilhelmus Petty iiſdem uſus eſt, non adeo ad ſcopum noſtrum, quam ad civilem arithmeticam. Ab eo tempore plurimi hoc ſtudium ſunt imitati. In Breslauensibus Actis Kanoldus, Kundmannus in ſuis *memorabilibus*, diaria pleraque.

J. Fr. Ortlob de *analogia nutritionis plantarum & animalium*, Lipſ. 1683. 4.

Les proportions du corps humain, *meſurées ſur les plus belles figures de l'antiquité*, Pariſ. 1683. fol. (J. des Sav.).

Clopton Havers cum *Oſteologia* editus ſermo II. paradoxam theoriam nutritionis habet &

incrementi, ex ſucco viſcido, quem arteriæ ſeparant, nervi vero motu circa axin ſuam rotatorio adprimant partibus ſolidis.

Ad longævos, gigantes, & hujus modi R. PLOT in utroque opere, deſcriptione nempe *Oxfordshire* & *Staffordshire* R. THORESBY in *deſcript. topographica* Duo LEEN, OLIG. JACOBÆUS in *Auctario muſæi Regii.* MARTIN in *deſcript. inſular. occid. Scotiæ.* T. BARTHOLINUS *hiſt.* 98. *Cent.* I. C. III. L. 88. MORTON in *Nottinghamshire.* KUNDMANNUS. &c.

ARCHIBALDUS PITCARNE ſolida tantum dilatari neque mutari ſtatuit, & in BOERII Diſſertatione de excæcatione vaſorum aliqua habet.

J. BOHN in *programmate* ſuccum nerveum alere, non generari, nec reparari ſolida, ſed unice gluten mutari docuit, quem KEILIUS multis argumentis additis, & nutritione in ſola dilatatione vaſorum poſita, & CHEYNIUS ſecuti ſunt.

GUIL. COWPER in magno opere *anthropographiæ* proportiones dedit partium corporis humani.

G. COLE de *febribus intermittentibus* habet theoriam nutritionis a ſucco nerveo, lente moto, ſubeunte in cavernulas inter ſolidam ſubſtantiam interjacentes.

B. CONNOR in *Evangelio Medici* de nutritione partium corporis egit, & primæva ſtamina negavit mutari, ſed repleri, quæ etiam LISTERI in *anatom. Exercit.* II. & KEILII de quantitate ſanguinis eſt opinio.

In *Journ. des Sav.* an. 1692. de ſceleto giganteo 17′ 2″ relatio habetur.

J. BERNOULLI Groningæ diſputationem defendit de *nutritione*, quæ recuſa eſt in *tempe Helveticis.* In ea per calculum indagat conſumtionem corporis, quæ a perſpiratione fit, velocitatem mutationum partium vetuſtarum cum novis. Protruſione nutriri credit, & alimentum ad baſin & radicem fibrarum adponi, inde propelli fibram & longiorem reddi, ſolida reparari adfirmat.

J. G. de BERGER in Diſſ. de *polypo*, Witteb. 1689. & *de nutritione* 1708. 8. de *vita longa* 1708. & in *Phyſiologia*, de nutritione agit. Novas fibras generari admittit & ſuccum nutritium lymphaticum, gelatinoſum, exſudantem de poris, effuſum in intervalla fibrarum, increſcentem cum fibris. Eandem ſententiam RUYSCHIUS habet, qui idem vaſorum ab ætate diminutionem per experimenta invenit.

J. G. BERGER de *ſucci nutritii per nervos tranſitu*, Witteb. 1695. 4.

C. BARTHOLINUS de *triplici corporis alimento ejuſque organis* Diſp. Hafniæ 1695. *.

Et *de vita & nutritione animalium* Diſp. ibid. 1697. B. RIV.

G. FRANK *diſquiſitio* de *ſucci nutritii tranſitu per nervos expendens*, Lipſiæ 1696. 12. Contra vim nutritiam ſucci nervei.

G. COWARD de *fermento volatili nutritio conjectura rationalis*, Lond. 1695. 8. verum nutritionis inſtrumentum credit eſſe ſpiritum volatilem oleoſum cum ſanguine confuſum. *.

Ad pygmæorum hiſtoriam doctiſſimus Liber EDUARDI TYSON legi debet, quem in hiſtoria animalium laudavimus.

In Acad. Pariſina.

An. 1699. Senex rejuveneſcens. POUPART.
Ancyloſis univerſalis & novus tamen callus ex oſſe effloreſcens. ibid.
1706. Sceletus incurvata MERYI.
1709. GEOFROY de novo ventriculo cancrorum, mutatione calculorum, &c. ſimilia habet C. NEUMANN in *oper. chemicis* p. 1292. & olim J. J. WEPFER & HELMONTIUS.
1712. REAUMUR de reproductione chelarum cancri.
1714. IDEM de Calabris naſorum reparatoribus.
1716. IDEM de ortu teſtarum.
1717. IDEM de unionum formatione.
1718. IDEM de induratione novi thoracis cancrorum, ventriculo, calculis cancri. Ibid. lacertus bicaudis.
1715. LITTRE de modo nutritionis per poros vaſorum.
1718. De membrana non naturali hydropicorum, & 1723. de earum membranarum productione ex lympha.
1725. FONTENU de alterno corporis incremento & decremento. Sed CL. MORAND in Dni. PLANQUE *Bibliotheca medica* eam Diſſertationem ſibi tribuit, quam AB. FONTENU unice ornaverit.
1730. WINSLOW de eodem incremento & decremento.

1737.

1737. 1739. & 1743. Phænomena animalium rubia paſtorum, cura Du Hamelii.
1740. Spina dorſi flexa a ſola perpetua ſeſſione. Hunauld de membrana quæ foramen trepani claudit.
1744. Puer nimis adultus, ſic. 1708. 1736. 1739. 1741.

Fridericus Ruyschius præter varias obſervationes decreſcentium oſſium, imminutæ maxillæ inferioris, etiam theoriam nutritionis habet, per rorem exſudantem ex arteriis. *Theſ.* VI. &c.

In Actis Anglicis.

N. 44. hiſtoria Th. Parre Senis 151. annorum. Eadem extat, una cum diſſectione cadaveris, cum Betti de ſanguine Libro.

N. 168. os Frontis giganteum. Conf. de proceris n. 233. 240. 456.

N. 217. Puella ſuper ætatem adulta. ibid. 261. 307. 471. 475.

N. 221. 228. hiſtoria Senkinſii ſenis annorum 169.

Emortuales Libelli n. 229. 260. 261. & alibi, imprimis autem 196. 198. ubi Halleyi tabulæ habentur ex Uratislavienſibus Libellis collectæ.

N. 306. Anatome hominis 108. Annorum.

N. 328. de regularitate partium ex duobus ſexubus.

N. 337. ſecunda dentitio.

N. 376. anatome decrepiti.

N. 380. Wasse & Becket de incremento & decremento alterno ſomni & vigiliæ.

N. 450. Kerseboomii calculi aliqui.

N. 442. 443. 457. oſſa rubefacta in animalibus fæcula rubiæ paſtis obſervata a Belchier & du Hamel. Cardanus vim rubiæ urinam tingentis, ſi vel manu teneretur, jam dixerat de *ſubtilitate.* p. 517. De eadem rubia diſſertatio propria extat Cl. Ludwigii.

N. 478. P. Collinson de modo, quo cancrorum partes reparantur.

F. Hofmanni *annorum climactericorum explicatio rationalis*, Hall. 1704. 4. Diſp.

J. J. Baier *de longævitate medicorum*, Altorf. 1705. 4. Exempla.

J. D. Santorinus in opuſculis, Venet. 1705. editis & ſæpe citatis, habet etiam diſſertationem *de nutritione*. Totum corpus cavis fiſtulis nerveis fieri: ſuccum nerveum alere in intervalla fibrarum depoſitum, ſolida omnino mutari concinne docuit.

J. Phil. Burggrav. de *morte & ejus præſenſione commentatio*, Francof. 1706. 8. *.

N. Hartsoeker in *ſuite de conjectures phyſiques*, etiam cauſam mortis ſenilis ex conjectura deduxit, a liquoribus nutritiis in fibrarum imtervallis inpactis. Totum corpus ex vaſis & celluloſitate fieri recte docet.

Poupart *Journal des Sav.* 1709. modum deſcripſit quo guttæ ſanguineæ ex inteſtinis natæ carnem fecerunt coalitæ, quæ tegeret inteſtina.

In *J. de Trevoux*, 1708. m. Nov. exempla habentur rejuveneſcentium.

J. W. Pauli de *nutritione naturali & præternaturali*, Lipſ. 1709. 4.

Aloisii della Fabbra de *terminis vitæ humanæ in Diſſert. & de nutritione*, Ferrariæ 1701. 4. 1712. 4.

Hermannus Boerhave egregium Syſtema de nutritione propoſuit, totum nempe corpus humanum fieri vaſis, hæc fibris, in quorum intervalla abraſione facta ſuccus gelatinoſus deponeretur. Decrementum vero mortemque ſenilem fieri vaſis minoribus, quæ majora componant, eliſis, exſiccatis, hinc rigiditate tarda nata in arteriis, ut cor eam reſiſtentiam ſuperare nequeat. Eam theoriam plerique receperunt, etiam in *phyſiologia* J. Henr. Schulze.

C. J. de Wachtendorff de *natura ſolidorum & fluidorum eorumque mutua actione in variis ætatibus*, Ultraj. 1734. Diſp. *

Rob. Welsted de *ætate vergente*, Lond. 1724. 8. *.

F. Hofman de *proceritate corporis & ejus cauſis & effectibus*, Hall. 1726. Diſp.

Georgii Cheyne de *fibra laxa*, Lond. 1726. 8. De nutritione, ſenio, morte naturali, aliqua habet, & de glutine partium.

Peitalossi (vel Haguenot) de *nutritione*, Monſpel. 1727. 8. ſuccum nerveum alere.

J. Quincy ad Sanctorium Theoriam nutritionis habet e ſucco effuſo in fibrarum intervalla & adhærente.

J. de Gorter variis locis in *Compendio de perſpiratione & Chirurgia.* Ut Boerhavii theoriam explicavit, telam tamen firmam ſolidam pro fundamento corporis accipit, abſque vaſculis.

Johannis Osterdyck Schacht *oratio qua ſenile fatum inevitabili neceſſitate ſequi demonſtra-*

tur, Ultraj. 1729. 4. & *mortem ex hominis ſtructura ſequi.* Ultraj. 1739. 4. cum ejus *inſtit. pract.* recuſum ibidem an. 1737. 4. Theoria Boerhaviana.

JOH. PRINGLE de *marcore ſenili*, Leidæ 1730. Diſp. Itidem ad mentem BOERHAVII.

JOH. AUG. STOLLER *Unterſuchung des wachsthums der menſchen in die länge*, Magdeburg 1729. 8. Inprimis ad proceritatem ſpectat.

OTTO JUST WREDEN *von der nutrition*, Hanover 1731. 8. BOERHAVIANUS.

F. HOFMANNI *vitæ animalis conſideratio*, Hall. 1731. Diſp.

HUTTER *Senectus ipſa morbus*. Hall. 1732. 4.

J. BAPT. MAZINI in *Inſtitutionibus-medico mechanicis*, non inutiliter de nutritione egit.

G. MUYS de fibra & membrana aliqua habet, (in *muſc. fabr.* p. 284.) & huc facientia, tum ad nutritionem, mortemque.

ABRAHAMUS KAAU de *perſpiratione*.

G. G. RICHTER de *morte ſine morbo*. Gottingæ 1736. 4. mortis a rigore vaſorum hiſtoria.

CAROLI PAYEN. *Eſt-ne eadem in oſſibus quam in aliis partibus nutritionis ratio*. Pariſ. 1736. Diſp.

LUD. JAC. PIPEREAU. *Ergo ſolus ſuccus alibilis nervorum*. Pariſ. 1737. Diſſ.

LAURENTII FERRET. *Ergo ſenium a fibrarum rigiditate*. Pariſ. 1739. Diſp.

SENNAC in *comment. ad Heiſt.* Nutritionem fere Boerhaviano more explicat.

CLIFTON WINTRINGHAM patris L. *de podagra, in quo de ultimis vaſis & liquidis, & ſucco nutritio tractatur*. Eboraci 1741. 8. vaſa minima & reliqua fere ad mentem Boerhavii, fibras autem deſcribit in *exility of human veſſels* toties citata. Theoriam nutritionis etiam habet, vaſa diſtendi unice, quod KEILIUS ſtatuerat, certe negat, æquilibrium finem eſſe incrementi docet. Stamina primaria autem corporis & pro fundamento individualitatis eſſe, & conſervari.

In *Cent.* IV. *Miſcellaneorum Berol.* citatis extat CL. BUDDEI Diſſertatio de oſſificatione præternaturali.

Obſervations ſur l'accroiſſement du corps humain. Strasbourg. 1741. 8. Auctor eſt D. BAZIN qui cum pluſculis aliis Libellis edidit.

In uytgeleezene aanmerkinge. T. I. habetur Tr. de *cohæſione partium in corpore humano*.

In *opuſcoli ſcientifichi*. T. V. p. 25. de cauſa mortis naturalis egit PHILIPPUS GOBBI.

WILH. KERSEBOOM *verhandeling tot een proeve om te weeten de probable menigte des volks*, & *tweede verhandeling* & *derde verhandeling*. Haag. 1743. ni fallor 4. (BIBL. RAIS. 1743. Trim. I. p. 181.). Valde ſolidis nixus fundamentis rationes naſcentium ad viventes definit, ut 35. ad 1. vices morientium in ſingulis annis ætatis determinat. Conf. etiam BIBL. RAIS. 1745. Trim. II. p. 402. ubi docetur STRUYCKIUM plagiarium eſſe, & uſum calculis KERSEBOOMII.

LUDOV. LEMERY *Ergo proxima, qua corpus alitur, materia a rubra ſanguinis parte diverſa.* Pariſiis 1741. Diſp.

P. le TONNELIER. *Ergo nutritio tantum in minimis vaſis*. Pariſ. 1741. Diſp.

J. PET. SUSSMILCH *Göttliche verordnung in den veränderungen des menſchlichen geſchlechts.* Berolini. 1742. 8. Ex pluribus, quam reliqui, faſtis emortualibus plurima utilia digeſſit. Numeros morientium in ratione ad viventes: vices matrum in varia ætate hominum, vices morborum, ſalubritates regionum, &c.

TH. SCHWENKE in *hæmatologia nutritionem & fungorum productionem explicat*.

GERARDUS van SWIETEN vaſorum obliterationem ſenilem docet, nova in cicatrice naſci tamen fatetur.

ANT. FIZES in *conſpectu mechanico* ſæpe citato nutritionem BOERHAVII modo explicat. Sic JOHANNES ARBUTHNOT in L. *de alimentis*.

LALLEMANT & LASSOUETTE an *nutrimentum tandem detrimenti cauſa*. Pariſ. 1743. Boerhaviana Theſis de fibra rigida cauſa mortis.

J. THEOD. KLEIN de *termino vitæ humanæ* egit. Gedani 1743. 4. poſt *dubia circa claſſes quadrupedum & animalium*.

CAR. FRANC. BOUTIGNY DESPREAUX. *Ergo in qualibet ætate hominis idem ſuccus nutritius.* Pariſiis 1743. 4.

L. HEISTER de *mutationibus corporis humani ab ortu ad occaſum*. Helmſtad. 1744. 4. Eſt eadem fere de nutritione theoria, quæ Boerhavii.

BORDOLO de *morte ejuſque cauſis*. Erfurh. 1745. 4.

J. F. CRELL de *viſcerum nexubus inſolitis*. Helmſtad. 1743. vaſa vacua concreſcere a liquore in fibras coacto adnaſcente.

CL.

Cl. de Reaumur in *hiſtoria inſectorum de vita & retardatione periodorum* vitæ multa notatu digniſſima obſervavit.

Cl. S. Scharschmidt *in Berlin. Samlung.* IV. novas carnes ex lympha generatas mechanice deſcribit.

Rogaer *de nutritione.* Leidæ 1744. bene reſtrinxit eam nutritionis theoriam, qua ſola vaſa in corpore parit.

Petri Dozy *ortus & occaſus vitæ humanæ.* Leid. 1746. 4.

Desparcieux *Eſſai ſur la probabilité de la durée de la vie humaine.* Pariſ. 1745. 4. ſimilia Kersenboomianis, tabulas nempe habet numeri morientium, in quavis ætate, de ſpe vitæ, &c.

Jaques Jean Bruhier *de l'incertitude des ſignes de la mort. Supplément & additions.* Pariſ. 1742. 1745. 8. Exempla numeroſa habet hominum, qui pro mortuis habiti convaluerunt, inde monet Magiſtratus, ut lege caveatur, ne adeo præcociter cadavera inferantur tumulo. Fundamentum fuit in Theſi Winsloviana, *mortis incertæ ſigna minus incerta a Chirurgicis & aliis experimentis.* Pariſ. 1740. 4.

Puer ſuper morem adultus. *Act. Stokh.* 1745.

Ernst Anton Nicolai *von der Schönheit.* Hall. 1746. 8. De Symmetria & proportione partium; de voluptatis natura & cauſa mechanica.

Cl. Hanou in *erlaüterung der naturgeſchichten* de alterno incremento & decremento proceritatis agit.

Quesnay in *Oeconom. animale* nutritionem deſcribit.

Pohlius *de fibra ſenili.* Lipſ. 1746. diſputavit.

Browne Langrish in L. de *motu muſculari* Sect. I. London 1747. 4. Theoriam Halesii confirmavit, qua aër pro vero glutine animalium fibrarum habetur.

J. Gesner *de termino vitæ.* Tiguri 1748. 4. De cauſa mortis naturali, numero mortium, ſpe vitæ, &c. tabulas & regulas condidit ad Halley, & reliquorum morem quos laudavimus.

P. van Musschenbroek in diſſertationibus egit de cauſa cohæſionis partium in corporibus, ad finem aliqua reperi, quæ cum nutritione conjunguntur. Et primo experimento olim conſtiterat dentes extractos & in alveolum repoſitos comprehendere. Locos & exempla habet S. Salzmann de *chirurgia curtorum*, & poſt Scultetum append. obſ. 64. obſervatio adjecta eſt. Negaverat in curſu operationum Dionisius, multis autem exemplis confirmavit D. Fauchard in *Chirurgien dentiſte.*

Deinde olim Plinius, Aelianus, Oppianus, Phile, Cardanus polypo renaſci dixerant devorata brachia. Hoc experimentum nemo repetierat. Leeuwenhoekius equidem & Anonymus in *Phil. Tranſ.* n. 283. 288. 295. 337. & *J. des Sav.* 1678. p. 107. deſcripſerat animalculum multis brachiis præditum. Obſervavit etiam ex ipſo corpore juniore animalia germinare & decidua augeri.

Deinde Cl. Tyson tæniæ duos articulos abruptos ſeorſim vixiſſe, vidit n. 146. *Phil. Tranſ.* & in *Hiſt. de l'Acad. des Sc.* 1706. n. 8. vermis amphisbænæ fit mentio, multipedis, cujus diſſecti alterutra pars vivit & movetur.

Sed inprimis Cl. Trembley in ſtagnis Batavis viſo animalculo, & caſu facto experimento an. 1740. 25 Novembr. didicit, diſſectum animal conpleri, ipſique tantumdem reſtitui, quantum eſſet detruncatum. Deinde, ut eſt perinduſtrius, variis experimentis animal torquere cœpit, didicitque propagari abſque ſexuum commiſtione, ad arborum morem, ſegmina in animal integrum reparari, monſtra inde fieri poſſe, &c. quæ continentur in *Mémoires pour ſervir à l'Hiſt. d'un genre de Polypes.* Leid. 1744. 4. Pariſ. 1744. 8. eximio & curioſiſſimo Libro. Magna, ut merebatur, fama experimenti fuit. In *Phil. Tranſ.* n. 466. 467. 469. 470. 471. 474. (ubi hirudines etiam compleri docetur) experimenta eo pertinentia recenſentur.

Similia reperias apud Needhamum in *microſcopical diſcoveries.* Cl. Henricus Bakerus ſuas obſervationes adjecit illis D. Trembley in L. Anglice edito Lond. 1743. 8. qui Gallice verſus inſcribitur *Eſſais ſur l'hiſtoire naturelle du Polype inſecte.* Pariſ. 1744. 8. ubi dentes & aliæ partes prætervilæ, ut vult vir Cl, a D. Trembley, adduntur.

Cl. Lyonettus Polypum etiam triſectum, aliumque aquaticum vermem compleri in animal obſervavit, in notis ad Inſecto-Theologiam Leſſeri.

In Gallia Cl. de Reaumur (ad *hiſt. inſector.* præf. T. VI.) varia huc pertinentia habet, qui nomen etiam impoſuit, adparuit duas medietates urticarum marinarum etiam in unum animal abire, Lumbricos truncatos compleri, & Millepedes vermes, & Hirudines, & brachia Urticarum & Stellarum marinarum reparari.

Dein-

Deinde Carolus Bonnet in *Phil. Tranſ.* n. 470. & in parte II. *Traité d'inſectologie.* Pariſ. 1746. 12. experimenta plurima in variis vermium aquaticorum ſpeciebus fecit, ex quibus conſtitit, plurima animalium genera ea lege facta eſſe, ut reſectæ partes renaſcantur, mutilumque corpus redeat in priorem perfectionem. Quo ipſo invento plurima in theoria nutritionis, incrementi, multiplicatæ ſpeciei, utique mutata ſunt.

Lettere intorno alle recente ſcoperte degli Inſetti, che ſi moltiplicano mediante le ſezioni de lors corpi. Venet. 1747. 12. *.

Christ. Gottlieb Krapenstein *phyſicaliſche briefe.* Hall. 1745. 8. de Polypis aliqua ex aliis habet. De iiſdem A. Baeck in *Academ. Stokholmienſi.* in Gottingenſibus novellis Cl. Ungerus, & alii.

CAPUT III.

De Cerebro.

Non poſſumus recte cerebrum pro viſcere, ſed pro motore ad viſcera habere, non enim ſanguinem mutat, ſed liquida promovet ad totum corpus: verum quia Auctores omnes ad viſcera retulerunt, licuit & nobis ad eandem claſſem revocare.

Cerebrum voco, omnem maſſam ſimul ſumtam, quæ intra cranium & intra vertebrarum thecam continetur. Utor hac voce cerebri, quia voce aliqua egeo, qua hoc totum continuum viſcus exprimam; quando vero cerebrum diſtincte a cerebello dicere volo, tum vocabulum quoddam addimus, ut cerebrum animale, & cerebrum vitale pro cerebello.

Quando encephalon dico, id vocabulum eſt omnium commodiſſimum, eoque uſi ſunt antea veteres, quia deſignat quidquid intra cranium ſeu caput continetur: verum ego nomine cerebri complector omnem appendicem, quæ a cerebro orta eſt, & per thecam vertebralem uſque ad os coccygis deſcendit.

Ut cognoſci poſſit quam exactiſſime cerebri deſcripta fabrica, concipiendum eſt cranium, & tenendæ vertebræ; tum utræque meninges, tum cerebrum & cerebellum, & cortices & medulla utriuſque, & medulla collecta, & medulla oblongata, & medulla ſpinalis, & nervorum egreſſus, & eorum diſtributio debent intelligi, nihil horum eſt omittendum, nam omnia hæc faciunt ad intellectum cerebri hic allegati; & qui aliquid horum omittit, nunquam perfecte ſcire poterit, quid cerebrum ſit. Nunc legantur ab unoquoque, qui de his inſtitui vult, quos nunc laudabo ſcriptores.

1. Ratione cranii & vertebrarum accuratiſſime ſcripſit *le* CLERC in ſua *Oſteologia* (*a*), accuratiſſima quippe enumeratione omnia, quæ de cranio & vertebris in minima quaque particula vera dici poſſunt, quatenus ad arterias, nervos cerebri, ejuſque undas faciunt, exponit; hinc primis quatuordecim diebus hunc tractatum oportet legere, quatenus exponit cranium & vertebras; nam licet ante annum intellectus fuerit in lectione ad Oſteologiam, non ita nunc in memoria hærebit. Iſte ſolus ſufficit, niſi adjungere quis voluerit JOHANNEM PALFYNUM

(*a*) Hæc hiſtoria quæratur in Oſteologicis.

NUM (*a*), qui exquiſite etiam ad calvariam ſcribit. Huc etiam legi poteſt THOMAS WILLISIUS (*b*), *de anatome cerebri*, maxime editio Londinenſis anni 1670. ſi adquiri poſſit, illa enim optima eſt, quo ad textum: prius jam editus fuit Liber Londini anno 1664. ſed in ea editione in textu aliquid hinc inde deficit, quod poſtea additum fuit. Utriuſque vero editionis figuræ cujuſcunque partis tam vividæ ſunt, ut non alius Liber figuris magis excellat; nam CHRISTOPHO-

(*a*) Pulchras utique dedit oſſium cranii icones. Sed vide pag. 279. not. (*b*), &c.

(*b*) Ante WILLISIUM plurimi de cerebro, neque contemnenda ſcripſerunt. HEROPHILUM omitto qui ſinus inveniſſe videtur. GALENUS in L. VIII. *de uſu part.* & in anatomicis ORIBASII ab init. diligenter ſatis varias cerebri regiones deſcripſit. Idem de ſpiritibus paſſim egit, & in LL. de *facultat. naturalibus*. Ventriculorum etiam cerebri minime mala deſcriptio ERASISTRATI exſtat apud GALENUM *de placit. Hipp. & Platon.* L. VII. uti HEROPHILI obſervationes ab eodem & ab ORIBASIO recenſentur. In L. VIII. *de adminiſtrationibus anatomicis* experimenta in nervis facta proponit.

CASSIUS Iatroſophiſta nervos decuſſatim oriri ex reſolutione lateris non adfecti deduxit.

JACOBUS BERENGARIUS CARPENSIS medullæ ſpinalis finem, qui in caudam equinam reſolvitur, lineamque bipartientem egregie vidit, & aquæductum.

Poſt reparatas literas ANDREAS VESALIUS in L. VII. cerebri icones primas dedit utcunque tolerabiles, & multa vidit, quæ vulgo aliis tribuuntur. Ita in *examine obſervationum Fallopii* ſinum quintum invenit. Experimenta ad vim nervorum in motu muſculari pertinentia fecit.

BARTHOLOMÆUS EUSTACHIUS multa in cerebri anatome correxit. In Tab. XVII. XVIII Eminentias mammillares prope infundibulum expreſſit, & cornua ventriculorum tria, veramque ventriculi tertii rationem, & venas duræ matris & corpora olivaria, & pyramidalia, & commiſſuram cerebri anteriorem, & plexus choroideos, medium, & laterales, aliaque.

GABRIEL FALLOPIUS ſinuum numerum auxit, quatuor ad ſellam equinam additis ſinubus, quos paradoxis iconibus expreſſit VIDUS VIDIUS. Arteriarum etiam Carotidum & Meningeæ inprimis, longe quam VESALIUS meliorem, dedit deſcriptionem. Idem in obſſ. *de venis* venas ſinuſque medullæ ſpinalis minime male deſcripſit.

CONSTANTIUS VAROLIUS in Libello de *nervis opticis*, Patavii an. 1573. 8. & vitioſis cum iconibus Francofurti 1591. 8. recuſis. In ea nobili & merito a N. STENONIS F. laudata epiſtola, novam cerebri adminiſtrationem a baſi cerebri incipientem propoſuit: nervorum opticorum a thalamis ortum indicavit (ſed minime ignotum EUSTACHIO), radicem longiorem nervi olfactorii, ventriculorum veram figuram, glandulas choroidei plexus, pontem cui nomen dedit, & a quo omnes nervos demonſtravit oriri, arachnoideam membranam aliaque dixit.

VOLCHERUS COITER in obſervationibus de medulla ſpinali obſervationes habet, minus candidam eſſe in parte interna vidit, & percurri internis vaſis, & poſterius findi, & in fibras ſolvi. Experimenta etiam fecit, motum cerebri ab arteriis oriri vidit, & cerebro exemto vitam ſupereſſe.

DOMINICI BERTACCI *de ſpiritibus nec non de facultate vitali.* Venet. 1584. 4. *.

ARCHANGELUS PICCOLHOMINEUS ſolet citari, quod corticem a medulla voce nova diſtinxerit, quem tamen in iconibus ſemper expreſſerant vetuſtiores.

JULIUS CÆSAR ARANTIUS ſinus cerebri anteriores cum cornubus ſuis inferioribus, pedes hippocampi, ventriculum quartum fuſe deſcripſit.

JULIUS CASSERIUS cerebri nitidas icones dedit, in quibus arachnoidea membrana cerebri, radices plurimæ nervi acceſſorii, circulus, ut vocant, Williſii, eminentiæ mammillares, & alia habentur, quæ recentius inventa fuiſſe creduntur.

ANDREAS LAURENTIUS non contemnendam dedit medullæ ſpinalis iconem.

JOHACHIMUS OELHATEN *de motu cerebri.* Dantiſc. 1615. 4. *.

HENNING ARNISÆUS in obſſ. poſt. I. de partu, caudam equinam recte deſcripſit: proceſſus mammillares cavos eſſe negavit.

C. HOFMANNUS in Diſp. *de uſu cerebri ſecundum Ariſtotelem.* Altdorf. 1618. 4. Lipſ. 1619. 8. in Tr. *de cerebro, medulla ſpinali & nervis*, primum diſputationis ſpecie editus, Altdorf. 1622. 4. tum recuſus Francofurti 1665. antiquo more eruditus abſque anatome.

FORTUNII LICETI *de motu ſanguinis, origine nervorum & cerebro leniente cordis æſtum*, Utini 1647. 4. *.

PHORUS WREEN, ſummus in Anglia mathematicus, & Reginæ Britanniæ architectus, deſignavit ipſe ſua manu partes anatomicas, quas vidit apud LOWERUM & WILLISIUM. In editionibus hujus Libri, quæ in Batavia excuſæ ſunt, textus quidem recte ſe habet, ſed mire mutatæ ſunt figuræ, ita ut omnino decipiant.

J. BAPTISTA CORTESIUS in *Miſcellaneis medicis* Dec. I. Meſſanæ 1625. fol. editis, rogante C. BARTHOLINO, ſed anno jam 1585. ſcriptis, ut ipſe fidem facit, novam diſſectionem cerebri propoſuit, VAROLIANÆ ſimilem, ut reſecta baſi cranii ſolum cerebrum in dura meninge comprehenſum ſupereſſet, figuraſque proprias cerebri addidit. Oſſicula in Carotide, quibus aperta teneretur, nervum quartum, nervum ſexti paris ad oculum euntem, cornu deſcendens ventriculi & alia aut invenit, aut rara renovavit.

JOH. RIOLANUS eadem oſſicula ſeſamoidea Carotidis, quæ & ipſe vidi, deſcripſit, in *Enchiridio* & alibi.

JOHANNES VESLINGIUS figuras nonnullas cerebri non incommodas dedit, & aliqua nondum vulgaria expreſſit, eminentias papillares, cornua poſteriora ventriculorum, &c. Vulnus cerebelli ſanatum vidit.

DOMIN. de MARCHETTIS eaſdem glandulas ſibi tribuit inventas.

RENATUS DESCARTES animæ ſedem, uti notiſſimum eſt, in conario poſuit, & ea occaſione phyſiologiam cerebri ex arbitrariis hypotheſibus propoſuit.

TOBIÆ LUDOVICI KOLHANS L. *de ſpiritu animali* ad J. D. HORSTIUM 1658. 8. *.

J. J. WEPFER *de apoplexia*, Scaphus. 1658. 8. & 1675. 8. Venas, quæ ab ipſo nominantur, & arterias cerebri varias deſcripſit. Rete mirabile refutavit. Spirituum ſedem in ventriculis cerebri refutavit.

F. SYLVIUS de le BOE in THOMÆ BARTHOLINI editione *inſtitutionum* potius CASPARI, facta Leidæ an. 1671. & ſæpe recuſa, & in *Diſſertationibus anatomicis* varia aut nova, aut peculiaria deſcripſit, foſſam quæ dicitur Sylvii, aquæductum, non ignotum veteribus, ſinus laterales minores tentorii, limbos thalamos amplectentes, &c. Icones etiam aliquas addidit.

Denique T. WILLISII *de cerebro & nervis*, Londinenſis 1664. 4. & 8. optimas habet icones. Titulus eſt *cerebri anatome, cui acceſſit nervorum deſcriptio & uſus*. Recuſa eadem eſt (præter Londinenſem ed. 1670. mihi non viſam) & in Belgio, & cum reliquis operibus WILLISII, Genevæ 1676. 4. & Amſtelodami 1682. 4. figuris valde corruptis. Hoc cæterum opus inter WILLISIANA optimum eſt, & plurimam naturæ obſervationem habet. Admiſcuit equidem multas deſcriptiones ex animalibus deſumtas, vel confeſſus, vel nihil monens. Nervos inprimis in bonum ordinem primus conſtituit, repoſitis in ſuam ſedem primo, quarto & ſexto. Habet etiam geminum centrum ſemicirculare tranſverſa ſtria junctum, ſeparavit corpora ſtriata a thalamis. Corporis calloſi nervum & lineas transverſas habet. Arteriam vertebralem non bene per aliud a magno foramen ducit. Sinus aliquos Fallopianos neglexit, vertebrales vero inprimis conſtituit, deterioribus cum figuris. Cæterum WREENII delineationes, & LOWERI ſocium laborem, in præfatione laudavit.

IDEM in Libro de *anima brutorum Exerc.* II. Londin. 1672. 8. Amſt. 1674. 8. varias novas dedit icones cerebri, ſtriam a natibus ortam tribus fibris in corpora ſtriata disjectam, alia. Plurima ibi etiam ex inſectorum anatome, Aſtaci, Lumbrici, Oſtrei. Adjutum ſe fuiſſe fatetur ab EDMUNDO KING & a JOHANNE MASTER. Aliqua etiam huc pertinentia exſtant in WILLISII *pathologia cerebri*. Oxon. 1667. 4.

WALTH. CHARLETON *Diſſ. duæ, anatome cerebri pueri de cælo tacti, & altera de proprietatibus cerebri humani*. Lond. 1665. 4. Cerebrum humanum majus eſſe, firmius, frequentioribus gyris præditum, lobis ſubdiviſis, radices medullæ oblongatæ ampliores, magis diſtantes, ad angulum conjunctas. Aliqua deinde in utilitatibus cerebri Williſianis corrigit. Corporibus humanis fatetur ſe parce uſum eſſe.

GERARDUS BLASIUS in *anatome medullæ ſpinalis & nervorum inde provenientium*, Amſtelodami 1666. 8. multa in melius reſtituit. Arachnoideam membranam ibi primum deſcripſit, in *Collegio privato Amſtelodamenſi* inventam, cujus fuerat ſodalis. Piam matrem fiſſuras medullæ ſubire & cavitatis aliquid ſimile ſubeſſe, & ligamentum denticulatum. De equina cauda dubius eſt, quia ſola animalia ſecuit. Multa, & vaſa inprimis ex WILLISIO habet.

MAR-

piant. Notandum interim velim, de prima parte hujus Libri hactenus tantum locutos nos eſſe, nam in ea ſola de hac materia agitur.

2. Quando accurate lecti ſunt præcedentes, tunc adjungatur RAYMUNDI VIEUSSENII (a) *Neurographia univerſalis*, qui Liber editus eſt Lugduni in Galliis anno 1685. in folio, & hæc editio, licet triplo carior illa, quæ eſt in octavo

MARCELLI MALPIGHII *epiſtola anatomica de cerebro ad* FRACASSATUM, quæ prodiit Bonon. 1665. 12. & Amſtelodami 1669. 12. obſervationes ex animalibus varias de fibris cerebri & medullæ fabrica & nervo optico continet. EJUSDEM *L. de cortice cerebri* inferius dicetur.

CAROLI FRACASSATI *epiſtola de cerebro*, quæ in editionibus pleriſque cum MALPIGHIANA epiſtola conjuncta eſt. Bonon. 1665. 12. Meatus ſtatuit, qui aërem ad cerebrum ducant. WILLISII theoriam a cerebello ſumtam refutat.

RICHARDUS LOWER in *L. de corde* vaſorum ad cerebrum introitum expreſſit. In L. *de catarrho* qui 1671. 8. Londini prodiit, reſorbtionem humoris cerebralis ad glandulam pituitariam deſcripſit, indeque in venas jugulares ſinuſque cerebri varios.

In ANTON. MOLINETTI *Diſſ. anatom. phyſica de ſenſibus*, Patav. 1669. 4. exſtat etiam cerebri anatome, & paulo accuratior tæniæ in pede hippocampi deſcriptio.

NICOLAUS STENONIS F. in *Diſcours ſur l'anatomie du cerveau*, Pariſ. 1669. 12. & operi inſerta WINSLOWIANO, multa in Williſio accuſavit, figuraſque malas carpſit: multa ſupereſſe monuit invenienda, nervorum ortus veros, &c. aliaque via adgrediendam eſſe veritatem, neque partes ex ſitu ſuo movendas. Cæterum monita potius quam anatomen proponit, non tamen nullas obſervationes ſuas dedit. Legitur apud T. BARTHOLINUM, NICOLAUM vaſa lymphaticis ſimilia in plexu Choroideo vidiſſe.

CAROLUS DRELINCOURTIUS in *præludiis anatomicis* ſubtiles paſſim de cerebro, valvula cerebelli, pediculis glandulæ pinealis aliiſque ſtriis medulloſis, glandula pituitaria duplici, obſervationes habet. Idem in *canicidiis*, duram membranam abſque magno malo animalis incidi poſſe obſervavit.

JOSEPHI BURRHI *de cerebro & oculis Epiſtola*, Hafniæ 1669. 4. Vana varia. Analyſis cerebri, cujus quartam partem pinguedinem eſſe præter veri ſpeciem adfirmat. Contra eum J. DANIEL MAJOR eodem anno Kiloniæ in 4. edidit *conſiderationem phyſiologicam quorumdem occurrentium in duabus epiſtolis Burrhi de cerebro & oculis*, ſatis abſque experimento.

DANIEL DUNCAN *explication des actions animales*, Pariſ. 1678. 12. fere WILLISIUM Gallice reddidit, modum diſſecandi cerebri fuſe propoſuit, ridiculas opiniones miſcuit, cum v. gr. colorem cinereum corticis explicet a ſalis ammoniaci abundantia.

JOHANNES HENRICUS GLASER *de cerebro*, Baſil. 1680. 8. In vaſis VESALIUM, in cerebro WILLISIUM ſequitur, proprii vix quidquam habet, præter fiſſuram in circulo, quo tympani membrana comprehenditur.

J. JAC. WALDSCHMIDT Diſp. *de glandulæ pinealis ſtatu naturali & præternaturali*, Marpurg. 1680.

CL. PERRAULT in *Eſſai de Phyſique* III. ex anatome comparata aliqua de piſcium & avium cerebris habet.

In JOSEPHI DUVERNEY L. *de auditu* propria baſeos cerebri tabula reperitur.

Traité de la circulation des eſprits animaux, Pariſ. 1684. 12. nullius momenti theoria eſt, ſpiritus per vaſa lymphatica ad cerebrum redire. Auctor Monachus fuit ex Conventu Divi MAURI.

MARCELLUS MALPIGHIUS & BELLINUS (in lemm. *ad nervos pertinenti*) non bene humorem viſcidum medullæ ſpinali circumpoſitum pro nerveo liquore venditarunt. Sed BELLINUS utile in nervo diaphragmatico experimentum inſtituit, in præf. ad TAURYI anatomen & a BOHNIO recenſum.

G. C. SCHELHAMMER *de ſpiritibus animalibus* Diſp. Helmſtad. 1682. 4. Idem in *Phyſiologia* poſthuma medios ſpiritus inter corpus & animam fecit.

De motu cerebri utique in Tr. IV. habet J. MAYOW.

(a) RAYMUNDI VIEUSSENS *neurographia univerſalis*, Lugdun. 1685. fol. & an. 1715. cum novo titulo edita, opus eſt eximium magnique laboris, natum ex quingentorum corporum diſſectionibus [la METTRIE *comm.* p. 43.]. WILLISII vitia pleraque emendavit, humano unice cerebro

vo (*a*), ematur potius, quia eam procuravit ipſe Auctor ex præſentibus cadaveribus in Academia Monſpelienſi ſectis. In anatomia certe & botanica præferre debemus editiones ipſorum Auctorum, quia ſculptores novarum editionum figuras archetypi unice deſcribunt, & ſæpius mentem Auctoris non percipiunt; hinc depravantur illæ editiones (*b*).

Hi ſunt duo Auctores primo legendi. Deinde legat Medicus (neque enim eo carere poteſt Auctore) clariſſimi RIDLEY *anatomiam cerebri*, editam Londini in 8. anno 1695. (*c*).

Non poſſum pulchrius dare conſilium, ut res intricatiſſima intelligatur, quam ut legantur hi Auctores, cum eorum figuræ ita vividæ expreſſæ ſint, ut in nullo cadavere luculentius videri poſſint. Ordo in his Libris optimus eſt quem dicam.

WILLISIUS præceſſit VIEUSSENIUM, hinc VIEUSSENS nonnulla obſervavit, quæ WILLISIUS non habet, v. gr. ſanguinem a cerebro reducem, non tantum in quinque ſinus deferri venoſos, ſed totam baſin cranii, tot ſinus inſculptos

rebro uſus eſt, ejuſque varias omnino ſuperficies, per ſtrata diſſectas, fideliter, etſi non nitide, pingi curavit. Sinus FALLOPII reſtituit, addidit receptacula ad latus ſellæ equinæ, & ſinum tranſverſum ejuſdem ſellæ, vaſa quæ nervos duram Matrem perforantes comitantur, & alia. Multas particulas cerebri minus notas noviter deſcripſit, ut centrum ovale, corpus rhomboideum cerebelli, fibras a cruribus cerebri ad corpora pyramidalia. In medulla ſpinali etiam fideliter verſatus eſt, ligamentum denticulatum, arterias, caudam equinam, duos lobulos terminantes, fideliter propoſuit. Paſſim experimenta a vivorum corporum ſectionibus repetiit. Theoriis minus tribuimus. Idem in *novo ſyſtemate vaſorum* aliqua ex ligatis nervis experimenta attulit, corticis fabricam explorare adgreſſus eſt, & eadem repetiit in *Tr. des liqueurs*, atque ſuccum nerveum deſtillatione paratum propoſuit. Aſperam vero cenſuram PETRI CHIRAC, qua Neurographiam ſibi & D. SYLVESTRE, Librum de remotis & proximis Dno. P. SYLVANO REGIS, Librum de fermentatione BAYLIO, proportiones ſanguinis FABRIO & aliis, acidum ex ſanguine ſibi ipſi tribuit (in I. *Lettre contre* VIEUSSENS), eam equidem contentioni tribuo, quæ inter eos viros fuit maxima.

(*a*) Ulmenſem procul dubio vult PRÆCEPTOR, a MELCHIORE FRIDERICO GEUDERO 1690. 8. tabulis quæ in neurologia inprimis inmenſæ ſunt, vehementer contractis.

(*b*) Poſt VIEUSSENIUM SAMUEL COLLINS in magno *ſyſtemate anatomico*. Londin. 1685. fol. diligenter inprimis cerebra piſcium deſcripſit & picta dedit. Lymphatica etiam cerebri vaſa credidit ſe vidiſſe. Syſtema WILLISIANUM de nervis vitalibus a cerebello, animalibus a cerebro ortis, bonis certe experimentis refutavit.

Contra BIDLOI icones, in magno opere, lectores monere oportet.

J. JACOBUS HARDER in *obſervationum apiario*, Baſil. 1685. 4. glandulas duræ matris, quas PACCHIONO tribuunt, luculenter deſcripſit.

In J. HADRIANI SLEVOGT Diſp. de *dura Matre*, Jen. 1690. 4. laminarum diſcriminis, fibræ, ſinus conjungentis tranſverſos exſtat deſcriptio.

C. BONTEKOE in poſthumis ſedem animæ in corpore calloſo poſuit, Leid. 1688. 8.

CHRISTIANI VATER Diſp. *de exiſtentia & motu ſpirituum animalium in nervis*, Witteberg. 1687. 4.

DROUIN *deſcription du cerveau* (& organum ſenſuum cum iconibus), Pariſ. 1691. 12. JOURNAL DES SAVANS. *

(*c*) H. RIDLEY *anatomy of the brain*, Lond. 1695. 8. Latine recuſa in EPHEMERIDIBUS NAT. CUR. & nuper Leidæ 1725. 4. ſed iconibus paulo obſcurioribus, quæ a COWPERO pictæ, in vera editione valde teneræ ſunt, & male intellectæ a ſculptoribus editionum ſecundarum. Eædem etiam icones bene ſe habent in W. COWPERI *Anthropographiæ* appendice. Multa equidem omittit, dicta VIEUSSENIO, neque erroribus, etiam ægre excuſandis, caret, qualis eſt nervi primi cervicalium origo adſignata infra primam vertebram, & rete mirabile, quod omnino adeſſe vult. Habet tamen ſinum circularem, plexum choroideum medium, aliquas ſtrias in medulla ſpinali oriente melius expreſſas. Varia phyſiologica paſſim admiſta ſunt. In *Phil. Tranſ.* n 287. experimenta

ta contra mobilitatem duræ membranæ attulit. Tranſlator non optime functus eſt officio. Cowperus in *Phil. Tranſ.* n. 280. bulboſam cavitatem venæ Jugularis expreſſit vaſaque capitis.

Joh. Frid. Ortlob in diſputationibus, quas cum titulo *hiſtoriæ partium corporis humani*, Lipſiæ an. 1697. 4. edidit, ſinus polymorphos anteriores occipitis deſcripſit.

Martinus Lister in variis exercitationibus & in *L. de humoribus* defendit: cerebrum unice humorem lubricantem ſecernere, qui nerveas fibras molles conſervaret.

El. Camerarii *Diſſertatio exhibens ſpirituum animalium ſtatum* (quos aëreos facit). Tubing. 1694. 8. mere theoretica eſt.

Joh. Mery de medulla ſpinali aliqua, &c. de cauda equina habet, & non bene negat Arachnoideam in *Progrès de la Médecine* 1697.

In *Monumentis Academiæ Regiæ Scientiarum Gallicæ* exſtant experimenta in ranarum nervis capta 1700.

Mery de glandulis duræ matris 1701. & de iiſdem Littre 1704.

Mery duram matrem cranio firmiter adhærere 1705.

Littre de glandula pituitaria, de ſinibus ſellæ equinæ transverſali & ovali 1707.

Mery fetus abſque cerebro 1712. & 1713.

Garengeot de ſinibus cerebri, longitudinali, transverſalibus 1728.

Winslow de chiaſmo fibrarum medullæ oblongatæ 1939.

Aubert de ventriculis cerebri obſervatio 1743.

Paralyſis motu integro ibid.

Morand de ventriculis anterioribus, de eorum cornu poſteriori, & corporis calloſi cruribus fornicem facientibus, de calcari in eo, quod dixi, cornu, tæniis crurum hippocampi, papillis, &c.

Petri Chirac experimenta, quibus docet cerebello ſecto animal non continuo perire, exſtant in *Phil. Tranſ.* n. 226. de ligato vero nervo octavi paris abſque orta inde cordis quiete apud Besse in ejus anatome analytica.

Poupartii deſcriptio foraminum cranii, quæ in prioribus editionibus Libri *Chirurgiæ completæ* pro appendice ſubjicitur, omnino legi meretur.

Antonii Pacchioni *de duræ meningis fabrica & uſu*, Romæ 1701. 8. fibraſque muſculares falcis inprimis utriuſque & tentorii deſcribit, motum ipſi falci tribuit, quo cerebrum comprimat dum elevat tentoria, caudex autem ſive falx cerebelli urgeat cerebellum deducendo tentoria. Experimenta etiam in vivis canibus fecit, quæ irritabilem naturam duræ matris demonſtrant. Idem ſyſtema ſuum promittit in Galer. di Minerv. 1701. Tom. IV. Ejusdem theoria in epiſtola exſtat inter Commentarios Bononienses, & ibidem ſatis favens reſponſio Stancari & Bazzani, tum in *Opuſc. Philol.* III.

G. Baglivi *ſpecimen de fibra motrice*, Romæ 1702. Ad experimenta Pacchioni addidit theoriam & duumviratum inter duram matrem, quæ comprimendo cerebrum cordi ſpiritus mittat, atque cor, quod ſanguinem urget dilatatque cerebrum. Experimenta, ſed parum firma, adducit, de irritationibus duræ meningis, ejuſque motu. Defendit ſe & removet objectionem, quod Pacchionum exſcripſerit, cui fabricam eruendam ſe reliquiſſe, ſibi vero phyſiologiam ſumſiſſe ſcribit. Aliqua etiam habet in Diſſ. varii argumenti V. & in Diſſ. I. Contra eum Thomsonus in I. Diſſ. dixit, & alii.

Josephi de la Charriere *anatomie de la tête de l'homme*, Pariſ. 1703. 12. Præter oſteologiam, & angiologiam, ſenſuſque, cerebri etiam & nervorum deſcriptionem habet, hanc ex Vieussenio.

Antonii Pacchioni *de glandulis conglobatis duræ matris*, Romæ 1705. 8. & in E. N. C. *Cent.* I. & II. Eas, quæ in ſinu ſunt falciformi, glandulas, & vaſa deſcribit, ut credit, inde orta, irrigantia ſuperficiem convexam piæ matris. Epiſtola ad Ludovicum Testi inſerta eſt in A. Erud. 1701. p. 415.

Adami Phernæ *diſſertationes V. de cerebro, reſpiratione, oculorum morbis, aliiſque curioſis experimentis*, Lugdun. 1705. fol. Compilatum opus citant Gal. di Min.*

J. B. Morgagnii *Adverſaria anatomica.* In VI. adverſariis inprimis de cerebro agit, ejuſque varias particulas, & nervorum originem primam, & ſinus, & glandulam pituitariam aliaque obſervationibus ſuis illuſtravit. Experimenta etiam anatomica de phænomenis a diſſectis nervis orientibus in *Adverſ. anat.* II. & in *epiſtola* ad Valsalvæ opera addita X. & XIII. produxit, & de medulla ſpinali in *Epiſt.* XVI.

Dominici Mistichelli *dell' apopleſſia*, Romæ 1709. 4. Ejusdem *aggiunta al trattato* dell'

dell' apopleſſia, Padova 1715. 4. In priori opere fibras aliquas medullæ oblongatæ & ſpinalis ornatius deſcribit. In altero inprimis contra ſpiritus animales pugnat, & nervos ex meningibus oriri, & inde ſenſum & motum pendere adfirmat.

FRANCISCUS PETIT omiſſo nomine ſuo, ſub titulo *Lettres d'un Médecin des Hopitaux du Roi, à un autre Médecin.* Namurci 1710. 4. multa egregia ad cerebri hiſtoriam addidit, decuſſationem fibrarum medullæ oblongatæ, ex qua lateris alterni reſolutio explicatur, canalem ſepti lucidi, fibras ab eminentiis mammillaribus quæ per thalamos adſcendunt, & in centro gemino ſemicirculari terminantur, finem fornicis in iis eminentiis, ſinum ophthalmicum a venis oculi factum, fiſſuras medullæ ſpinalis, fibras & longitudinem ſequentes & transverſas, experimenta in canibus, & morbos ad eruendas functiones partium cerebri, & alternam reſolutionem lateris non vulnerati.

J. MAR. LANCISII Diſſ. *de ſede cogitantis animæ*, quæ exſtat cum J. BAPT. FANTONI *obſſ. anatomicis*, Turini 1713. 4. editis; habet fibras transverſas nervoſque corporis calloſi, quod pro ſede animæ recipit, pediculos glandulæ pinealis, alia. Icones demum in editione Genevenſi operum omnium acceſſerunt.

GODOFREDUS BIDLOO in *opuſculis anatomicis*, Leidæ 1715. 4. excuſis duas *de nervis* diſſertationes habet, quibus contra ſpiritus pugnat.

J. CONRADI BRUNNER *de glandula pituitaria*, Heidelb. 1687. 4. habita diſputatio, recuſa an. 1715. cum Tr. *de gland. Duodeni* omnino legi meretur. Sinum circularem jam vidit.

ARENT CANT ad ſinus & productiones duræ membranæ aliqua propoſuit.

J. HYACINTHI VOGLI *fluidi nervei hiſtoria*, Bonon. 1720. 8. ſpiritus defendit aëreos, ſubtiliores, ſed ex meningibus, non ex cortice, natos. Unicam obſervationem ſuam habet, monſtri acephali. Fluidum nerveum craſſius & facile ſenſibile refutat.

J. J. BIANCHI icon & deſcriptio ſinuum cerebri exſtat in L. IV. *Theatri Mangetiani*, in quam ſevere animadvertit MORGAGNUS.

ANTONII PACCHIONI *de dura matre Diſſ. phyſico-anatomica*, Romæ 1721. 8. Variæ ſunt epiſtolæ ad MERYUM, Academiam Bononienſem, FANTONUM, cujus etiam duæ epiſtolæ hic exſtant. Defendit ſententiam ſuam PACCHIONUS. Hoc opuſculum, cum prioribus, in *operibus omnibus* PACCHIONI, Romæ 1741. recuſis exſtat, cum nova tabula falcis.

ANTONIUS van LEEUWENHOEK multa ad fabricam cerebri, filorumque nerveorum paſſim habet in operibus. Vide *Phil. Tranſ.* n. 108. 136. 167. *Epiſt. Phyſiol.* 32. 34. 36, &c. & alibi.

M. E. ETTMULLER *de cerebri membranis*, Lipſ. 1721. (B. PL.).

JOH. GOTTL. BOETTICHER *de vera fluidi nervei exiſtentia* ſcripſit, Berolini 1721. 4. ubi aëreos ſpiritus defendit, ſolida ſponte moveri negat, &c. *.

J. DOMINICUS SANTORINUS in *obſervationibus anatomicis* plurima habet de cerebro, de magis recondito nervorum ortu, de venis ex dura matre ad venas externas capitis euntibus, &c.

In præfatione ad COWPERI *Myotomen* ſpiritus animales negat PEMBERTONUS, tum THOMAS MORGAN, nervoſque fartos ponit celluloſitate.

J. THEOPH. HENSING *examen chemicum cerebri humani* dedit, Gieſſæ 1719. 4.

JOH. PHIL. BURGGRAV *de ſpiritus nervoſi exiſtentia*, Francof. 1726. 4. & in *ſpiritu nervoſo reſtituto*, Francofurt 1729. 4. & in aliis opuſculis, liquidum nerveum contra Stahlianorum objectiones tuetur. Eandem theoriam HEISTERUS in *compendio*. ILL. ROSEN in Suecica anatome, Ingenioſiſſimus P. G. WERLHOF in L. *de febribus.* J. H. SCHULZE in phyſiologia, aliique ex HOFMANNI ſchola defendunt.

Contra STAHLIANI in *Actis Berolinenſibus* inque variis GOHLII & GOELICKII ſcriptis ſpiritus adeſſe omnino negarunt. Nempe huc pertinent A. O. GOELICKE *ſpiritus animalis ex foro medico juſte relegatus*, Francof. Viadr. 1725. 4. & *ſpiritus animalis merens exul juſtarum imputationum pleniſſime convictus*, ibid. 1731. 4.

J. DAN. GOHL *inſufficientia cerebri ad ſenſum & motum animalis*, Colberg. 1732. 4. Contra BURGGRAVIUM.

Ejuſd. *gedanken von der materie von den ſpiritibus animalibus*, Hall 1733. 8. In eundem.

JOH. de GORTER in *Chirurgia* ſua & in L. *de perſpiratione* & alibi, liquorem nerveum duplicem facit, alium qui in cerebri involucris natus ſub capſula communi nervei funiculi contineatur, alium in fiſtulis tenuiſſimis nervi.

In Actis Petropolitanis in T. IV. de ventriculis cerebri ſeptoque lucido exſtant obſervationes. Et J. G. DUVERNOI de nervorum vera fabrica T. II.

J. QUINCY in SANCTORIUM motum duræ matris admittit, ſucco nerveo ſolam humectatio-

tionem tribuit, tum BROWNE LANGRISH in nuperis *lectionibus de motu muſculari*.

In CL. SYLVA L. de venæ ſectione aliqua ad arterias duræ matris minores, & ad ſinus cerebri exſtant.

HERM. FRID. TEICHMEYER *de magna cerebri valvula*, Jen. 1728. 4. *de Lympha cerebri* eod. anno, & alia Programmata huc pertinent.

THOMÆ BRINII *de ſpiritibus animalibus* L. Venet. 1729. 4. Contra ſpiritus animales & pro tremore fibrarum elaſtico, practicus potius quam anatomicus, argumenta adfert non difficilis ſolutionis.

J. B. WINSLOWUM ſemel laudavi ob totius corporis anatomen, repetere neceſſe non eſt.

In T. II. *Edimburgenſium Actorum* experimenta in nervo recurrente ligato facta recenſentur.

FRIDERICUS RUYSCH plurima in *Epiſtolis* & in *Theſauris* paſſim ad hiſtoriam cerebri adjecit. Corpora pyramidalia poſteriora conſtituit. Fabricam glanduloſam refutavit, vaſculoſam per experimenta docuit, jam ab anno 1698. Præfat. ad VI. Theſ. nervos in tenuiſſimas fibrillas reſolvit, &c.

C. A. a BERGEN *iconem novam ventriculorum cerebri*, an. 1734. dedit qua cornua tria expreſſit, corpus fimbriatum deſcripſit, & choroideos plexus, corporis calloſi ſulcos tranverſos monuit veſtigia venarum eſſe.

IDEM in progr. *de pia matre*, Norimb. 1736. 4. arachnoideam membranam pro vera membrana, piam pro celluloſa tela habet.

A. O. GOELICKE *de meninge arachnoidea Cerebri*, Francof. ad Viadr. 1734. Diſſ. *.

JOH. FANTONUS in *opuſculis anatomicis*, Genev. 1738. 4. Pacchionianam de dura meninge hæreſin fuſe refutat & ſolide, niſi quod pauca aliqua de lymphaticis vaſis cerebri minus firma defendit. Alia adjecta ſunt non hujus argumenti.

ALEX. STUART tum in ſuis *de motu muſculorum* Libellis, tum in *Phil. Tranſ.* n. 424. pro fluido nerveo contra ſyſtema tremorum in partibus ſolidis experimenta habet.

In nova editione ſuarum Diſſ. phyſiologicarum SENNAC fuſe de motibus ſympathicis & nervis egit.

DANIEL CHEVALIER. *Ergo a diverſa cauſa moventur cerebrum & dura meninx*, Pariſ. 1737. Diſp.

J. JACOBI HUBER *de medulla ſpinali*, Gotting. 1739. 4. Hoc quidem opuſculum ſatis vitioſum, ex obſervationibus tamen in noſtro theatro factis natum, utilitate non caret.

ABRAHAMI KAAU in L. *perſpiratione*, Leid. 1739. 8. vaporem adſurgentem cerebri per experimenta confirmavit. In *Impetum* vero *faciente* Hippocratis, Leid. 1745. 8. per experimenta efficacia & dominium nervorum conſtituendum ſuſcepit, pulchro, ut ſolet, labore: Agit autem de motu muſculorum, nervorum, vulneribus cerebri, ſomno, opii effectu. Imperium nervorum in arterias recepit, quod ope laqueorum peragitur. Cerebellum motui cordis præeſſe minime credit, motum muſculorum a nervis pendere confirmat, duram matrem irritatam convulſiones nullas facere demonſtrat.

J. E. HEBENSTREIT *de methodo incidendi cerebrum* an. 1739. programma edidit, & an. 1738. *de baſi calvariæ* in quo agit de arteriolis & adhæſionibus duræ matris, ſinubus qui non ſunt niſi venæ, &c.

J. JAC. BELETETE. *Ergo dura mater non habet motum a ſe*, Pariſ. 1739. Recte obſervat undique adhærere duram membranam & immobilem eſſe.

D. KINNEIR *new eſſay on the nerves and the doctrine of animal ſpirits*, Lond. 8. 2da. editio. Phyſiologica pars brevis, & videtur quaſi captatio benevolentiæ eſſe pro ſequente practica, in qua aquam frigidam commendat ad morbos nervorum. In priori ſuccum nerveum reſorberi in fibrarum nervearum parallela intervalla, & nervorum facere elaterem, & nutrire, & mucilaginoſum eſſe docet.

BROWNE LANGRISH in L. *de motu muſculorum* ſyſtema ſpirituum animalium ob mollitiem nervi veri, aliaſque rationes defendit. In nuperis *lectionibus* ſpiritum æthereum recepit, & ſuccum nerveum pro inerti habet.

EMANUEL SWEDBERG in *Oeconomiæ animalis* P. II. Amſtelod. 1741. 4. Corticis ſphæras totidem eſſe corcula, quæ in motum cient quamcunque volucrimus fibram, & in eam impellunt liquidum tenuiſſimum, quod inde in ſanguinem, &, perpetua circulatione, iterum in corticem redit. Varia alia hujuſmodi ibi reperies.

In *Diſſertationibus duabus de febre & ſucco nervoſo*, Romæ 1740. 8. Spirituum exiſtentia in altera Diſſ. ex BOERHAVIO defenditur.

NATALIS MARIA DE GEVIGLAN. *Ergo functionum integritas a ſpiritibus*, Pariſ. 1740. 4.

CL. NICOLAUS LE CAT in L. *de ſenſibus* iconem dedit baſeos cerebri, & partis medullæ ſpinalis, in qua vaſa cerebri arterioſa & venoſa expreſſa ſunt.

JOH.

tos habere, qui vaſa venoſa recipiunt, ut quatuordecim (*a*) omnino ſinus venoſi diſtincti exhiberi poſſent. De decurſu vero fibrarum in dura matre (*b*), quas WILLISIUS ad nervos magis feſtinans, non deſcripſit, habet aliqua VIEUSSENS & RIDLEIUS. Præterea VIEUSSENS cerebrum diſſectum variis modis egregie in figuris repræſentat, adeo ut pigritia ſit, quando anatomici hodierni hanc partem non bene demonſtrent. WILLISIUS in figuris integris cerebrum non diſſectum exhibet, ſed clariſſimus VIEUSSENS, dum cerebrum exhibet diſſectum, ſecundum longitudinem, & oblique & alio modo, tantum etiam involutum cerebrum repræſentat in figuris: Verum VIEUSSENIUS ipſe nactus eſt cenſorem RIDLEIUM,

JOH. JAC. HUBER *de nervis ex medulla ſpinali*, Gotting. 1741. 8. Bona icon medullæ ſpinalis, Rollini opus, & diligens deſcriptio primarum originum horum nervorum.

CL. LADMIRAL duabus tabulis Amſtelodami an. 1738. editis vaſa duræ matris, tum majuſcula, tum tenerrima & evaneſcentia, cum ſuis coloribus depicta dedit.

WILH. CHESELDEN in nova editione anatomes ſuæ ſatis malas dedit icones medullæ ſpinalis, in prioribus vero editionibus arteriarum cerebri non incommodam iconem. MONROUS in deſcriptione nervorum, quam CHESELDENIANO Libro addidit, experimentum Bellinianum aliaque argumenta adduxit.

D. de la PEYRONIE jam in *Extractis Actorum Societatis Monſpelienſis* an. 1708. deinde inprimis in AC. REG. SCIENT. 1741. fuſe de ſede animæ egit, quam in corpore calloſo poſuit, cum ejus vulnera ſola funeſta eſſe, non cerebelli neque alterius partis encephali, ſe demonſtraſſe putaret. Sed avibus nullum corpus calloſum eſt. Neque certa mors a corpore calloſo læſo ſatis evicta.

In *opuſculis philologicis* ROSETTUS ſpirituum circulationem deſcribit ex nervis in membranas, inde iterum in caput; tum *in opuſc ſcientifit. filolog.* T. V.

In T. X. & XII. DOMINICI de MAURODENOSA contra ROSETTI de circulatione ſpirituum ſyſtema obſervationes exſtant.

D. LIEUTAUD conſulere oportet, qui figuras aliquas huc pertinentes dedit, & infundibulum cavum eſſe negat.

OTTO JUST WREEDE *demonſtration des gehirnes*, Hannover. 1742. 8. Compendium WINSLOWIANUM.

ILL. SWIETENUS experimenta aliqua ligatis nervis & arteriis in animalibus vivis inſtituit.

J. JUNKER *de ſinubus duræ matris*, Hal. 1743. Diſp. *.

J. STEPHAN. GUETTARD. *Ergo nervi canales*, Pariſ. 1743. 4.

Noſtra de *nervorum in arterias imperio* Diſſertatio edita 1744 4. poteſt extendi ad pene omnes in corpore humano nervos, quos magis & magis reperimus pleraſque in corpore humano arterias ſuis laqueis revincire & circumplecti.

CL. TABARRANI in Luccenſium *Memorie delli Valentuomini* varias obſervationes habet, de circulari ſinu & transverſo receptacula conjungente, de ſinu comitante carotidem, de ſinu in cartilagine inter os petroſum & occipitale poſito.

JOSEPH LALLEMANT. *Ergo actio muſcularis a ſolis ſpiritibus*, Pariſ. 1745. 4.

FRIDERICUS WINTER *de irritabili natura nervorum*, a qua plerique in corpore humano motus pendent, in Oratione *de certitudine in Medicina practica*, Franekeræ 1746. fol. utilia dixit.

Nervos ligatos tumere obſervavit CL. MOLINELLUS in L. *de Aneuryſmatibus*.

J. G. GUNZ *de ſanguinis motu per ſinus duræ matris*, Lipſ. 1747. 4. novam theoriam propoſuit, ſinus factos eſſe ad retardandum ſanguinis iter, ut eo copioſior in corticem veniret, arteriolas minimas utique ſanguinem in ſinus exhalare. Varia etiam de ſinibus rarioribus duræ membranæ, & emiſſario habet, de quibus etiam in Libello *de arteria maxillari*, Lipſ. 1743. 4. obſervationes propoſuit.

D. BOUILLET in *ſuite des élémens de la Médecine pratique*, 1746. 4. vias per foramina oſſis cribroſi aëri vult patulas eſſe, & verum aërem in ventriculum cerebri venire. Hujus renovatæ opinionis jam exſtant in Diſp. D. CHEVALIER ſuperius dicta anni 1737.

(*a*) Additis nempe quatuor ſinibus ad ſellam equinam.

(*b*) Hæc magis excoluit A. PACCHIONUS & parum eſt, quod eo contulit aut VIEUSSENIUS aut RIDLEYUS, niſi iſtius experimentum velis, quo duram Matrem minime mobilem eſſe defendit.

(*a*) Vi-

LEIUM, qui ſuffultus obſervationibus WILLISII & VIEUSSENII addidit egregia, nempe fibras duræ matris, vaſa lymphatica in plexu choroideo, & mirificos ductus per ceram repletos in eo plexu. Ab his ergo Auctoribus omnia de cranio, meningibus cerebri, harum arteriis, venis, ſinubus, quæ noſci poſſunt, habere poſſumus, & omnia apud eos diſcemus, quæ de apparatu mirifico vaſorum, arteriarum, &c. ad cerebrum venientium habentur. Videbimus ibi, quomodo ille apparatus ante ingreſſum extra cranium, & quomodo intra cranium ſe habeat. RIDLEIUS præſertim demonſtrat, quomodo in ingreſſu hæc ſe habeant. De egreſſu vaſorum WILLISIUS videatur. Hi iidem viri tradiderunt deſcriptionem figurarum, ſitus, molis partium, diſtributionis, appendicum corticis, medullæ, medullæ oblongatæ, medullæ ſpinalis, cerebri atque cerebelli, & originis nervorum.

Situs cerebri & cerebelli diſcatur inprimis ex RIDLEIO & WILLISIO, nam quæſo, quare cranium externe glabrum eſt, interne vero rupibus & eminentiis ſcatet, ut eminentia criſtæ galli? Cui bono ad baſin cerebri ſella turcica, ad latera cavitates, ad poſteriora quaſi cornua reperiuntur? Cur tota baſis cranii horreſcit ubique quaſi prærupta rupes? Hæc omnia certe perpetuo ignorabimus, niſi horum trium Auctorum obſervata perlegamus: neque neceſſitatem harum cavernarum, in quibus reconditur ſanguis refluus, ne comprimat vaſa cerebri, abſque eorum opera intelligeremus. Quis nos docebit, cur dura mater, tanquam velum pendulum, ad has eminentias cranii adfigatur, uti videmus ad ingreſſum arteriæ carotidis ad ſellam turcicam, ubi hæ arteriæ ingrediuntur? nempe ſuſpenditur hoc velo cerebrum, ne comprimatur a ſuis propriis vaſis arterioſis (*a*).

Ex iiſdem porro Auctoribus diſcimus commenta egregia de uſu enumeratarum partium: niſi vero earum uſus intelligatur, nihil boni intelligemus de natura horum viſcerum, & notandum eſt, ultimam correctionem & majorem ſemper eſſe, & priorem ſuperare.

Jam alterum quod conſidero de cerebro, hoc eſt. Quando tiro impreſſit adcuratam ſpeciem, ſeu ideam hujus apparatus cerebri & cerebelli; ea cognita, ſuperaddet doctrinam ipſius ſtructuræ, in ſubſtantia cerebri compertæ. Verum tres præcedentes Auctores omnia ſolum externa docent, ſed quænam ſtructura ſit intimæ ſubſtantiæ, de ea re fere nihil ſcripſerunt. Hinc duo ſequentes Auctores addantur 1. FRIDERICUS RUYSCHIUS (*b*) in obſervationibus ſuis ſparſim editis, tam anatomicis quam chirurgicis, ſed præſertim in *theſauris* ſuis, ubi hinc inde figuras præparatarum partium & membranarum, partis corticalis cerebri, diſtributionis vaſorum ſanguiferorum per haſce partes exhibet. 2. Sed nemo ulla cum ſpecie rationis carere poteſt MALPIGHIO (*c*) qui videndus erit 1. in tracta-

tu

(*a*) Videtur ſenſus eſſe, protegi a dura matre carotidem, ne pondere incumbentis cerebri ſanguis ejus nimis retardetur.

(*b*) Ut qui ubique corticem non glandulis, ſed vaſculis fieri demonſtravit, partim per experimenta, partim per analogiam, a partibus, quæ cera replentur, ad eas quæ repleri non poſſunt. Iconem vaſorum corticis in ultima adhuc ad amicum noſtrum J. C. BOHLIUM epiſtola dedit. Valuit autem experimentum contra hypotheſes, ut etiam SCHELHAMMERUS a præparato, RUYSCHIANA arte, cortice convictum ſe fuiſſe fateatur in *poſthum. oper.* p. CCLXXXII. & BOERHAVIUS in ejus ſententiam ultimis vitæ annis tranſiverit, deſerta, quam pro ſua eloquentia tuitus erat, Malpighiana hypotheſi.

(*c*) In collectione *exercitationum anatomicarum de viſcerum ſtructura*, Bononiæ 1666. 4.* 7. & Londini 1669. 12. excuſa, exſtat M. MALPIGHII *de cerebri cortice* Libellus, quo fabrica glanduloſa corticis proponitur. Fere omnes autem Anatomici in eam ſententiam iverant, & LISTERUS in *Exercit. Anat.* II. eam opinionem contra LEEUWENHOECKIUM defendit, experimentis vero fulcire

Vv

tu de *glandulis conglobatis*, & 2. in tractatu *de cerebro*, ubi naturam fiſtularum nervoſarum, quæ medulloſæ vocantur, diſtincte exhibet.

Qui hos binos viros legit, poterit diſcernere cum judicio, quid cogitandum ſit de medulla & de cortice cerebri.

Quicunque edoctus præcedentia impreſſit ſibi adcuratiſſime, tranſeat nunc ad doctrinam de nervis, eorum ſubſtantiam, originem, egreſſum ex cerebro, diſtributionem intra cranium, & thecam vertebralem, egreſſum ex cranio, & ex commiſſura vertebrarum, diſtributionem per muſculos, viſcera, & reliqua loca corporis humani.

Ut adcurate diſcere & retinere hanc doctrinam quis poſſit, hæc agenda ſunt. Primo cognoſcenda eſt ſubſtantia medullæ cerebri, cerebelli, & medullæ, quæ prolongatur in ramos laterales; ſubſtantia quidem cerebri ubique æqualiter mollis eſt, verum, ubi ad exitum venit, adquirit idem duram matrem; unde durior fit ab adſcita membrana calloſa. Ubi vero nervea aliqua propago per cranium decurrit, non adquirit duram matrem, nam recurrens nervus WILLISII non accipit duram matrem; ſed ubi nervi tranſeunt per foramina, ut ex cranio exeant, ibi accipiunt utique vaginam duræ matris, & cum ea progrediuntur; iidem nervi ubi ingrediuntur muſculos, viſcera, vel organa quæcunque, deponunt iterum duram matrem, & pergunt cum pia matre; ubi denique nervus ad loca ſentientia venit, eoque nunc pervenit, deponit membranas ſuas omnes, & explicat ſe in pulpoſum quoddam corpus. Quando nervi ad cerebrum redeunt, tunc iterum deponunt membranas, & fit mollis ſubſtantia.

Incepimus dare methodum facillimam addiſcendorum omnium, quæ ad nervos ſpectant. Conſideravimus ibi primo ideam ſubſtantiæ nervoſæ; omnem ſcilicet ſubſtantiam nervoſam in cerebro eſſe ejus medullam, hanc, ubi egreditur ex cranio, recipere membranam, & duriſſimum corpus fieri, quod in cerebro molliſſimum fuerat. Porro, ubi hic nervus ex commiſſuris cranii & vertebrarum exit, ſemper tranſire ibi una duram matrem, & nervum cum hac dura matre pergere, ſic defendi mollem nervum, ut tuto perveniat ad locum ſuum. Duplex vero eſt locus, quo vergit nervus. Ubi ſentire debet, ibi deponit vaginam, quam adquiſivit in tranſitu oſſis, & mollior iterum ac tenerior fit, & explicat ſe, quaſi in corpus mucoſum. Id ubique advertitur. Vide nervos olfactorios, poſtquam os cribroſum tranſiverunt, ubi nunc per ſinus naſi & membranam pituitariam diſtribuuntur, adverte, quam molles ſunt (*a*)! ut, ſi vel parum ſtimulentur, ſtatim ſternutatio oboriatur. Vide etiam nervos opticos, & ipſi piam matrem deponunt, & faciunt choroideam & uveam, eorum vero ſubſtantia medulloſa diſtribuitur, ac ſi eſſet mucus. Ita ſub epidermide reperitur corpus mucoſum MALPIGHII, quod nihil eſt, niſi papillæ perfecte nervoſæ (*b*), pia & dura matre orbatæ, diſpoſitæ ad recipiendum motum objectorum. 2. Vel motui inſerviunt. Hi nervi non videntur deponere piam matrem; hinc in muſculis nervi duriores ſunt, quam ubi diſtribuuntur ad quinque ſenſus.

Alterum, quod obſervandum eſſe dicebam, erat origo nervi, quæ in genere in ce-

cire in priori opere ſuſcepit RAYMUNDUS VIEUSSENS, nam in poſteriore opere *de vaſ. ſyſt.* corticem ſpongioſum fecit, non glanduloſum, clanculum ex ſcripto RUYSCHII, ſi ipſi credis *Proem. Theſ.* VI. p. 10.

(*a*) Conf. *Comm. Boerh.* II. n. 593. *ſeqq.*

(*b*) Conf. Ejuſd. operis T. III. n. 418. unde quidem non poterit hæc ſententia defendi, papillæ enim ſemper ſolidiuſculæ ſunt, & grenuloſæ, & a reticulo diverſiſſimæ.

(*a*) Ner-

cerebro, cerebello & medulla ſpinali latet. Jam quænam ſint diſtributiones, ſeparationes, conjunctiones, recurſus nervorum & iter ad viſcera, videantur ſequentes Auctores.

WILLISIUS in parte poſteriore tractatus *de cerebri anatome*, cui ſubjungitur *nova nervorum deſcriptio* (*a*). Hæc eſt ea pars, in qua origo, diſtributio, modus ſeparandi, coëundi, & finis nervorum optime deſcribitur: ita ut GALENUS nunquam, neque SYLVIUS, qui de ſuis tabulis gloriatus eſt, quibus etiam laudem meruit, neque alii poſſint ſuas figuras comparare cum WILLISIANIS. Verum hæc ſcripta WILLISII inſerviunt ad deſcribendos nervos, ad ſenſus, ad viſcera, & qui circa collum diſtribuuntur. Plura ex WILLISIO non oportet diſci, ſed in hiſce optimus eſt; ſolus enim fere deſcripſit ex cranio ortos nervos, reliqui fere ad loca hæc diſtribuuntur.

Verum ſi nervos, qui ad muſculos pedum, brachiorum, &c. diſtribuuntur, ſcire quis cupit, tum nimis brevis erit tractatus WILLISII; multum etiam hic jam præſtitit RAYMUNDUS VIEUSSENS in Libro in folio jam commendato de *Neu-*

(*a*) Nervorum deſcriptio ex difficillimis anatomes partibus eſt, quæ verſetur circa particulas molles, teneras, latentes, nulla arte augendas, ſæpe per duriſſima oſſa varie & occulte repentes. Inde factum eſt, ut non plurimos hic certe Anatomicos laudare liceat. Intercoſtalis & octavi paris prima ſtamina reperiuntur in HIPPOCRATIS Libro περὶ φλεβῶν. HEROPHILUS nervos veros ſeparavit a tendinibus. GALENUS in L. *de nervorum diſſectione* & *de organis vocis* nervos diligentius deſcripſit, recurrentes invenit, experimenta perpulchra fecit ad demonſtrandam nervorum in motu producendo prærogativam.

ALEX. ACHILLINUS nervum quarti paris bene deſcripſit.

ANDREAS quidem VESALIUS non alibi minus gloriæ conſecutus eſt, adeo ejus icones malæ & fictitiæ ſunt, & enumeratio nervorum imperfecta. Brachii tamen nervos quinos ante DUVERNEYUM conſtituit.

C. STEPHANUS non penitus contemnendas figuras dedit. Intercoſtalem ab octavo pare ſeparavit. Nervorum brachii truncos quinque diſtinxit.

Sed BARTHOLOMÆUS EUSTACHIUS longe felicius in eo opere verſatus eſt. Paria nervorum decem conſtituit, ut ex iconibus apparet, nervi intercoſtalis originem veram ex ſexto pare primus detexit. Nervos oculi accurate, ſi a ganglio receſſeris, expoſuit, tum chordam tympani aliaſque quinti & ſeptimi anaſtomoſes. Nervorum artuum cum muſculis ſuis veras dedit icones. Inimitabili labore totum, adeo complexum, nervorum abdominalium ſyſtema conprehendit. Nervum opticum ex laminis plicatis cerebri fieri ante MALPIGHIUM docuit.

GABRIEL FALLOPIUS quartum par notum habuit, & tympani chordam, & durum nervum, & alia ad nervos capitis majores pertinentia, aliquam etiam nervorum intercoſtalium & cordis adumbrationem.

CONSTANTIUS VAROLIUS *nervorum opticorum* originem propria epiſtola, Patavii 1573. 8. edita, ex thalamis deduxit, quæ etiam ob alios nervos, & baſin cerebri noviter delineatam lectu digniſſima eſt.

ARCHANGELUS PICCOLHOMINEUS proceſſus mammillares ad nervos reduxit.

Quænam ſunt elegantiſſimæ ſeptem figuræ nervorum totius corporis Romæ excuſæ, quas mirabatur RIOLANUS (op. omn. p. 829.) non vidiſſe VESLINGIUM, neque inde notaſſe nervorum diſtributiones? An eædem quæ BERRETTINI? Eſt ſuſpicio J. FANTONI in *Diſſ. anat. nov. ed.* p. 213, valde mihi probabilis.

Nempe nuper an. 1741. fol. prodierunt Romæ Tabulæ quibus pictoris BERRETTINI nomen præfixum eſt. Earum magna pars eſt neurologia, & ad vivum corpus depictos habet nervos, eoſque in ſuo ſitu. Eos conſulere oportet, ſed ut errores admiſtos vitemus, v. gr. ſeptimo pari tribuitur nervus deſcendens noni. In exemplare Bibl. Gotting. GUILIELMI RIVAE & nomen & aliquæ icones præfixæ ſunt.

A. LAURENTIUS ſex truncos nervorum brachii deſcripſit.

 JULIUS

Neurologia (a). Frequenti enim diſſectione invenit & depinxit adcuratiſſime nervos, qui ex medulla ſpinali orti, vadunt ad ſingulos muſculos corporis. Cum enim tentaret hos omnes nervos deſcribere, debuit adſequi omnes nervos accuratiſſime, & ea occaſione ad ultimos fines ubique perventum fere eſt; hinc certe huic viro ab accuratiſſimis hodie anatomicis hoc laudis datum vidi, ut ſi perſequerentur aliquem nervum, ſecundum ejus deſcriptionem, nunquam decepti fuerint. Cum præterea figuræ ejus egregiæ ſint, & ſyſtema breviſſimum, eſt quod nos contentos hiſce duobus Auctoribus eſſe deceat, ex his enim diſcemus omnia, quæ per compendium prius recenſui.

Poſt-

Julius Casserius & univerſorum nervorum Veſaliana, nec bona ſceleta dedit, & nervos cordis & recurrentes pinxit, ſed in iſtis omnibus minus felix fuit.

C. Hofmann *de uſu venarum & arteriarum & nervorum origine*, Norimb. 1615. Diſp.

(a) Thomas Willis in deſcriptione nervorum cum hiſtoria cerebri edita nervos etiam, inprimis capitis & viſcerum, cum ſuis gangliis deſcripſit. Ab eo profecta eſt minus vera origo nervi intercoſtalis ab ophthalmico ramo quinti. Laqueos nervoſos obſervavit, & ganglia plexuſque principes, neque eos male. Artus vix attigit, & cum aliquo metu legi oportet, ob admiſſos errores, & brutorum animalium deſcriptiones.

Rich. Lower nervorum cordis tabulam habet, Williſianæ ſimilem.

In C. Bartholini epiſtola de ranis, neurologia hujus animalculi exſtat, tum ejuſdem cum Jacobæo *de ranis* Epiſtola *de nervorum uſu in muſculorum motu*, Pariſ. 1676. 8.

De fibris nerveis per os cuneiforme deſcendentibus exſtant Schneideri *de oſſe cribriformi*, & Charletoni (*de cerebr. hum.*) obſervationes, qui ultimo loco dictus Auctor eas evidentes facit.

Josephus Duverney nervum durum per faciem euntem, & chordam tympani iconibus expreſſit, & reliquos auriculæ nervos, mollium etiam ramulos ad intima organi auditus penetralia deduxit.

Raymunus Vieussens in *Neurographia* princeps Auctor eſt. Nervos enim totius corporis novo & immenſo labore, ad exemta ex corpore humano ſyſtemata, diſpoſuit, artuumque nervos, & dorſi, a Willisio omiſſos, ſupplevit. Nervum ſplanchnicum, ganglia ſemilunaria, nervos cordis & viſcerum laborioſe expreſſit, unice ad hominis corpus, digniſſimus Auctor. In capitis tamen difficilibus nervis, & in quinto maxime minus felix fuit; nervum deſcendentem noni octavo tribuit, in origine nervi intercoſtalis Willisium ſecutus eſt, paucoſque alios nævos in immenſo opere reliquit. Nervos brachii vitioſe pingi monuerat Meryus, & minatus erat ſe errores demonſtraturum (*Progrès de la Médecine* p. 26.).

H. Ridley in nervis parcus eſt. Ramos ad duram matrum a quinto pare, non ſatis vere deduxit. In decimo pare, quod ſub prima vertebra ait exire, vehementer aberrat.

In *Anthropographia* Cowperus aliquas obſervationes habet, v. gr. minimos ſurculos eſſe, qui ex poſterioribus foraminibus oſſis ſacri exeunt. Imo nulli ſunt, ut certo didici inquirendo, ſed arteriæ a ſacris in longiſſimum dorſi muſculum ibi erumpunt.

In Koenigii *regno animali ſpecimen* Neurologiæ ex Petri Chirac dictatis habetur, quo multa melius deſcribuntur, & v. gr. deſcendens ramus nono reſtituitur.

Anno 1697. quinque truncos brachialium nervorum propriis nominibus diſtinxit Josephus Duverney, habebat autem axillarem pro ramo radialis (Palfyn II. p. 307. Verdier II. p. 402.) Et eodem fere tempore Ravius ſex truncos deſcripſit in poſthumis Schedis, quæ cum Valentino exſtant.

In Actis Regiæ Academiæ an. 1727. Franciscus Petit de nervis oculi obſervationes protulit. Intercoſtalem iterum ex quinti primo ramo deduxit, ganglion ophthalmicum deſcripſit, ex quinto & tertio compoſitum, a quo interiores oculi nervi proveniunt.

Cl. Hunault an. 1734. nervum cordis a plexu ſemilunari retrogradum deſcripſit.

Josephus de la Charriere Vieussenium in nervis, ut in cerebro, imitatus eſt.

Antonius Maria Valsalva durum alioſque nervos auris, ſed illum ſatis inperfecte deſcripſit.

In Epiſtolis Morgagnianis, poſthumis Valsalvæ adjectis, ſollicite agitur de nervi mollis itineribus ad veſtibulum, & cochleam.

Si-

Poſtquam nunc nervi accuratiſſime ſunt deſcripti, quatenus propagines ſunt cerebri, ſequitur, ut de viſceribus agamus. Initium faciamus a faucibus, quæ maxime merentur hic recenſeri, propter admirabilem ſtructuram.

Simoncellii Chirurgi fabuloſa deſcriptio nervi mollis habetur in epiſtolis Des Noues Romæ an. 1706. in 8. editis.

Adr. Slevogt in Diſſ. *de proceſſibus cerebri mammillaribus*, Jenæ 1715. ſatis ingenioſe eos nervos eſſe negavit.

D. W. Andreæ Diſp. de *proceſſibus mammillaribus*. Leid. 1715. *

Joh. Maria Lancisius in poſthumo de corde tractatu, jam laudato, nervorum cordis miram tabulam dedit, & nervos novos a primo cervicalium ortos, qui deſcenderent per omnem vertebrarum colli ſeriem, tum a phrenicis addidit. Sed ea omnia mihi ſuſpecta ſunt. Neque ſatis novi, an firma ſint, quæ Vir. Clar. de Gangliis in epiſtola habet, quæ cum *V. Adverſariis* Morgagni prodiit. Molles ibi ramos intercoſtalis Ganglii primum, ni fallor, deſcripſit.

Arent Cant de nervis quinto & ſeptimo aliqua habet, non optima in T. I.

J. Frid. Bauer *de nervis eorumque præſtantia in corpore humano*. Lipſ. 1725. 4.

In Will. Stukeley *deſcription of the ſpleen* Tab. V. habetur nervorum icon ad Euſtachianam ficta, ſed peſſime corrupta.

In *Actis Petropolitanis* T. II. Cl. Bulfingeri & Duvernoy de nervorum fabrica experimenta exſtant.

Cheseldenianæ anatomes editiones poſteriores habent neurologiam adjectam ab Alex. Monroo, cum variis inde deductis phyſiologicis corollariis & pathologicis.

Andr. Ott. Goelicke *de nervorum ſtructura & uſu*. Francf. ad Viadr. 1732. 4.

J. B. Winslowi anatome hactenus fere unica neurologia eſt, etſi brevior, ex ſcopo Libri, inprimis in nervi quinti ramis. Ejus quaſi conpendium exſtat apud Verdier.

J. Timm *anat. des Ruckgrades*. Brem. 1735. 8.

C. A. a Bergen *de nervis cranii ad novem paria non relatis*. Progr. Francof. ad Viadr. 1738.

J. Christian Klug Diſp. *de nervorum uſu & differentia* Argentor. 1740.

Geviglian in theſi ſua de reſpiratione a nobis recuſa, deſcribit nervos ex plexu ſemilunari ad cor & ad diaphragma euntes.

J. F. Cassebohm in difficillimos nervos organi auditus accurate inquiſivit.

C. Aug. a Bergen *de nervo intercoſtali*. Franc. 1732. 4. & Waltheri de eodem Diſſ. Lipſ. 1733. 1735. omnino legi merentur. Idem Cl. a Bergen in *Commerc. Liter.* 1738. aliquos ſubtiliores in cranio nervos deſcripſit, quos etiam in Progr. jam laudato habet

In Cl. le Cat L. *des Sens* nervorum origines & rami aliqui exſtant, tum ganglion ophthalmicum & nervi oculi, rete intercoſtalis nervi, quod in carotide eſt.

Abr. Vater in Diſſ. *de conſenſu partium*. Witteb. 1741. 4. præter papillas nerveas etiam plexum brachialem depinxit. Sed & Cl. Lieutaud in neurologicis legi meretur.

Ego in icone baſeos cranii nervos oculi & ganglion ophtalmicum, niſi fallor, unicus depinxi, in tabulis arteriæ carotidis vero plexus pharyngeos, nervosque molles & paſſim alia adſperſi. In Diſſ. *de vera nervi intercoſtalis origine*. Gott. 1743. eum nervum a primo quinti ramos non habere demonſtravi, communicationem noni cum phrenico deſcripſi.

Cl. Gunzius in *Commentario ad* L. Hipp. *de humoribus* nervos phrenicos a ganglio ſemilunari ortos deſcripſit.

J. J. Huber de *nervi intercoſtalis origine*. Gotting. 1744. 4. ſimilia fere noſtris repetiit, adjecit plexus pharyngei non ſatis plenam deſcriptionem.

Cl. Casimir. Christophorus Schmiedel in Ep. de *controverſa origine nervi intercoſtalis*. Erlang. 1747. 4. reſtituendam ſibi ſumpſit ejus nervi a quinto originem. Verum, etſi mallem aliorum judicio plus tribuere quam meo, neque in ea re, neque in gangliis & rete in nervo intercoſtali depictis meæ obſervationes cum Cl. Viro ſinunt me ſentire.

Cl. J. Frid. Mekelii *de nervo quinti paris* Diſſ. Gotting. 1748. 4. eximiam certe deſcriptionem hujus difficillimi nervi habet, qua ejus anaſtomoſes cum ophthalmicis, temporalibus, duro, intercoſtali, verus ortus chordæ tympani, & alia multa diligentiſſime deſcribuntur, & elegantiſſime pinguntur.

Neurologia in univerſum longius a perfectione abeſt, & multa in ea parte anatomes aut obſcura ſuperſunt & imperfecta, aut omnino ignota.

CAPUT IV.

De Faucibus.

AGimus hoc loco ex ordine de ſtructura faucium, quo nomine intelligo *velum palatinum.* Scimus enim hoc duplex eſſe, Palati nempe pars alia oſſea eſt rugoſa, & ad poſteriora velum eſt expanſile & contractile, in cujus medio eſt uvula, & ad latera ſunt tonſillæ. Hoc idem velum explicatur in ſuos quatuor muſculos, quos deſcripſit FALLOPIUS (*a*), & deinde alios palati muſculos, quos VALSALVA (*b*) invenit. Qui nunc ſcire vult, quantum in hac parte ſit mira-

(*a*) FALLOPIUS utique velum mobile palati, ab uvula melius quam recentiores ſeparavit, muſculos circumflexum & levatorem palati mollis, ſtylopharyngæum, cephalopharyngæum, & pleraſque origines muſculorum pharyngis deſcripſit.

Sed BARTHOLOMÆUS EUSTACHIUS in iconibus. T. XLI. XLII. multo minutius hæc omnia & levatorem & circumflexum expreſſit, & muſculos pharyngis atque uvulæ numeroſiores depictos dedit, hyperoopharyngæum, pharyngoſtaphylinum, hujus & ſtylopharyngæi inſertionem in thyreoideam cartilaginem.

NICOLAUS HABICOT ſtylopharyngæi inſertionem in cartilaginem thyreoideam vidit, deſcripſit etiam muſculos pharyngis, novo modo & paradoxo.

C. V. SCHNEIDERUS in L. I. de catarrhis, de larynge & pharynge, ſed de iſto inprimis egit.

CÆSO GRAMM in *explicatione problematis Hippocratis.* Slesvici 1661. 4. per experimenta in veterem quæſtionem inquiſivit, an aliquid de potu per aſperam arteriam deſcendat.

FRANCISCUS GLISSON in L. *de ventriculo & inteſtinis* palatum leve iterum ab uvula ſeparavit.

In BROWNII Myotome unica icon eſt propria CROONII, qua muſculi uvulæ, neque ii optime, exprimuntur.

J. A. SLEVOGT *de gurgulione* Diſp. Jenæ 1696. 4. & recuſa in collectione noſtra T. I. non inutilis eſt. Ex racemo glandularum uvulam componi docuit.

JACOBUS DOUGLAS multo minutius prioribus muſculos Pharyngis, inprimis medios, diviſit, azygon uvulæ invenit, mylopharyngæum & ſalpingopharyngæum, ſyndesmopharyngæum, chondropharyngæum, alios.

GUILIELMUS COWPER in n. 220. *Phil. Tranſ.* uvulam etiam a velo palati diſtinxit. IDEM in *Myotomia poſthuma* meliores iis, quæ hactenus exſtabant, icones dedit muſculorum pharyngis & uvulæ, quales fere deſcripſit DOUGLASSIUS. In appendice *anthropographiæ* f. 8. tonſillas foraminulentas pinxit, glandulas labiorum, *&c.*

(*b*) In Tr. *de aure humana* muſculos tubæ, & ea occaſione etiam gloſſoſtaphylinos, cricopharyngæum, thyreopharyngæum depinxit, ſed ex ſitu motos. In eo valde incommodus fuit Auctor, quod uvulæ eos omnes muſculos tribuerit, qui palati ſunt mollis, neque utramque particulam ſatis ſeparaverit. Pterygopharyngæum, adeo amplum muſculum, omiſit.

R. WILH. KRAUSE *de Tonſillis.* Jen. 1704. 4. Diſp.

J. BOECLER *hiſtoria inſtrumentorum inprimis deglutitioni inſervientium.* Argentor. 1705. Diſp.

J. B. MORGAGNUS in *Adverſar.* I. & II. in epiſtola, quæ exſtat in *Comm. Bononiens. Acad.* T. I. & inprimis in *Epiſtolis* ad poſthuma VALSALVÆ VIII. IX. X. XI. eruditiſſime & minutiſſime multa in muſculorum & glandularum faucium hiſtoria correxit. Azygon uvulæ, eo quo DOUGLASSIUS tempore invenit: ſtaphylopharyngæi ortum ab oſſe palati vidit. Cephalopharyngæum, neque mihi viſum, non admittit.

CL. WIEDEMANN Diſſ. *de Tonſillis* iconem & deſcriptionem utilem dedit, tum ILL. L. HEISTERUS de iisdem in E. N. C. Cent. IV. & experimenta habet VATERUS *de duct. ſaliv.* ubi credit cum thyreoidea glandula ſinus tonſillæ communicare.

LEEUWENHOECK de palato Boum *Phil. Tranſ.* n. 320.

Huc

miraculi, legat primo VALSALVAM de *Oeſophago*, *de muſculis ſalpingoſtaphylinis* (σάλπιγξ enim eſt *tuba*, & ςαφύλη dicitur Græce *uvula*, ob ſimilitudinem cum racemo uvarum) hoc eſt, cujus tendo unus & extremitas, uvulæ adfigitur, altera tubæ Euſtachianæ, quæ ex cavo auris ad palatum vergit. Videatur præterea de hiſce partibus CONRADI VICTORIS SCHNEIDERI *de catarrhis* Liber, editus Wittebergæ anno 1660. (*a*). *Primus* iſte Liber prodiit, cui accedit tractatus ſecundus, tertius, quartus, hinc ea editio incepit anno citato. Id opus diffuſæ lectionis eſt, & abundantem eruditionem continet. Videmus ibi totam membranam narium, faucium, œſophagi, eſſe membranam repletam glandulis, quæ mucum

Huc etiam refero Diſp. *de Maſticatione* C. LUD. WELSCHII. Lipſ. 1703. 4. LAUR. HEISTERI. Altdorf. 1711. ALVARES TELLES DACOSTA. Ultraj. 1734. 4.

In P. DIONIS *Cours d'Anatomie*, azygos, aliique uvulæ muſculi breviter recenſentur. Illum vero RUYSCHIUS etiam mature in Theſ. II. attigit.

In *Monumentis Acad. Reg. Sc.* JOH. LUD. PETIT an. 1715. 1716. ſuctionem & deglutitionis aliquos caſus deſcripſit.

De veli palatini etiam elevatione D. DODART an. 1707. & HOMBERGIUS an. 1712. obſervationes adtulerunt.

JUSSIEU an. 1718. egit de puella quæ abſque lingua deglutiebat.

CL. LITTRE an. 1718. uvulam a velo ſeparavit, iconem faucium dedit, azygon non lectis, ut videtur, prioribus ſcriptis, indicavit, tum pharyngoſtaphylinum pinxit, & gloſſoſtaphylinum.

ARENT CANT tabulam muſculorum pharyngis dedit, ut eo tempore pleniorem, nunc optimis cedentem.

Deglutitionis etiam hiſtoriam dederunt POLYCARPUS SCHACHER Diſſ. *de labio leporino*; SENAC in Diſſ. Phyſicis: COWPER in *Phil. Tranſ.* n. 220. & in *Introductione*: HEUCHERUS: REVERHORST Diſſ. de *fabrica Linguæ*.

JOACHIMI POETÆ L. *de uſu Uvulæ*. Neapol. 1720. 8. *

J. DOMINICUS SANTORINUS in obſervationibus anatomicis multa, in muſculis pharyngis minutius rimatus eſt: hyperoopharyngæum a thyreopalatino ſeparavit, ab utroque pharyngoſtaphylinum, *&c.*

AL. CAMERARII Diſp. *de ſorbendi actu, modo & uſu multiplici*. Tubing 1736.

CL. JOSIAS WEITBRECHT accuratas obſervationes ad muſculos pharyngis in IX T. *Actor. Petropolitanorum* attulit. Et ipſe & MORGAGNUS muſculum ſalpingopharyngæum vix admittunt, & me omnino habent conſentientem. In *Syndesmologia* aliqua ad ceratopharyngæum adjecit.

B. S. ALBINUS muſculos pharyngis de integro deſcripſit, in tres conſtrictores diviſit, novam penitus explicationem deglutitionis dedit. In tabulis majoribus pulcherrime, & undique eos muſculos expreſſit. Stylopharyngæum a buccinatore primus deduxit.

Frater EJUS CHRISTIANUS BERNHARDUS eadem inventa in Diſp. ſua *de deglutitione*. Leidæ 1740. ornate propoſuit, & multa in BOERHAVIANA hujus actionis deſcriptione correxit.

AUG. FRID. WALTHERUS in *anatome muſculorum teneriorum*, Lipſ. 1731. in ea de *deglutitione* 1737. & de *oſcitatione* ib. 1738. & *de larynge & voce* 1740. & *de obeſis & voracibus* & *de lingua*, denique varia de minutis muſculis uvulæ, & pharyngis & vicinis glandulis monuit.

DAVID CORNELIUS des COURCELLES elegantes icones muſculorum pharyngis & uvulæ inter muſculos capitis exhibuit, & diligenter deſcripſit circumflexum aliosque.

LAUR. HEISTERUS in nuperioribus editionibus *compendii anatomici* figuras aliquas faucium dedit, novum muſculum ceratoſtaphylinum propoſuit.

(*a*) Idem judicium BOERHAVII in IV. tomo *Prælectionum*, & in cap. *de olfactu* exſtat. Aliqua ad anatomen harum partium attulit; & inprimis mucum non eſſe cerebri recrementum, ſed in pulpoſa membrana, quam ſæpe a SCHNEIDERI nomine vocant Anatomici, generari, contra receptam opinionem docuit. Quæ anatomica habet, ea leguntur in L.I. & III.

Ad glandulas etiam faucium & palati legere oportet SAMUELEM COLLINS; NICOLAUM STENONIS *de glandulis oris*; COWPERI icones in myologia; T. WARTHON, A. KAAU, HEISTERUM in not. 57. *compendii anatomici* qui aliqua glandularum palati mobilis ſub nomine Gland. molarium deſcripſit, REVERHORSTIUM *de fabrica linguæ*.

(*a*) De

cum lubricantem ſtillant, & rationem diſcimus ſimul tot morborum ibi ſedem habentium. Irreprehenſibilis tractatus eſſet, ſi non tantæ eruditionis eſſet, nam quod duobus foliis potuiſſet exponere, tot voluminibus in 4. conſcripſit. Quæ tamen de anatomia harum partium habet, ea egregia ſunt.

CAPUT V.

De Pulmone.

PUlmo quid ſit, rite qui ſcire vult, incipiat ſemper a *larynge*. (*a*) Ita vocamus mirificum caput aſperæ arteriæ, plurimis muſculis inſtructum, ut nulla in corpore tam parva pars ad tot motus deſtinetur. Si de ejus cartilaginibus, & ligamentis legere quis velit, ſumat Librum in folio JULII CASSERII (*b*), excellentiſſimi

(*a*) De Larynge primus GALENUS ſatis fuſe in L. *de vocis inſtrumentis* dixit, ejuſque ventriculos, muſculos pleroſque & alias particulas minime ignoravit, in nervo etiam recurrente experimenta inſtituit in *admin. anat.* L. VIII. & *de Hipp. & Platon. decret.* L. II. Ejus etiam *ſpurius Liber* exſtat *de voce & anhelitu.*

J. BERENGARIUS quinque cartilagines laryngis eſſe monuit, cum tres tantum numerarentur.

A. VESALIUS parum in eo profuit, qui animalium laryngem pro humano demonſtrare ſolitus ſit, (COLUMBUS *de re anat.* p. 43.) experimenta tamen fecit, quibus conſtitit vocem, perforato thorace ſupprimi.

Sed BARTHOLOMÆUS EUSTACHIUS cartilagines quinque, vario in ſitu, cum ſimplicibus, ſed veris muſculorum iconibus dedit T. XLI. XLII.

G. FALLOPIUS præter alia, receptos etiam hyoepiglottideos refutavit, quod etiam PAREUS fecit.

J. C. ARANTIUS glottidem verius deſcripſit ejuſque ligamentum *Obſ.* 31.

(*b*) JULIUS CASSERIUS in *L. de vocis organis*, Ferrariæ 1600. edito, utique Laryngis hiſtoriam ex variis animalibus dedit. Figuræ nitidæ ſunt, & multo quam deſcriptio eloquentiores, ea enim valde parva eſt, & in oſteologicis atque myologicis omnino bonæ, exceptis arytænoideis. Vix quidquam invenit.

HIERONYMI FABRICII ab AQUAPENDENTE *de brutorum loquela.* Pat. 1603. f. *de locutione & ejus inſtrumentis*, Venet. 1603. 4. Patav. 1603. fol. * 1625. fol. nihil valde ſingulare continet. Literarum formationem, ſed obſcurius deſcribit. EJUSDEM *de viſione, voce & auditu* L. exſtat. Venet. 1600. fol. & Patav. 1625. fol. Granula oſſea ligamenti hyothyroidei deſcribit; *&c.*

PABLO BONET [*barlet ſervant de ſu Mageſtad*] *Reduction de las letteres y arte para enſennau a ablar los mudos.* Madrit. 1620. 4. * (MORHOF. *hyalocl.*) Artem docendi ſurdos docuit. PONTIUS vero, de quo VALESIUS ſcripſit, etiam BONETO antiquior eſt.

J. B. ab HELMONT *alphabeti hebraici breviſſima delineatio*, Sulzbach. 1657. 12. recuſum Germanice Sulzbaci 1667. *Natur alphabet der heiligen ſprache* ſonos omnes literasque in ſua geneſi conſiderat, uti ab organis noſtris naſcentur, & paradoxam opinionem profert, hebraicis literis figuram repræſentari, quam lingua, uvula denteſque in pronuncianda qualibet exprimeret.

JAC. ROLANDI DE BELLEBAT *tagloſſoſtomo alographia*, Salmuriæ 1630. 8. edita, & in E. N. C. Ann. III. Dec. I. Latina lingua recuſa, caſum habet hominis, qui abſque lingua locutus eſt, & ſimilem in Monumentis Gallicis propoſuit A. de JUSSIEU l. c.

WILH. HOLDER. *Elements of ſpeech*, Londin. 1669. 8. Pertinet ad phyſicam formationem literarum, quas valde ſubtiliter diviſit; vocis & ſpiritus diverſitatem recte perſpexit, inque docendis ſurdis ipſe experimento innotuit, & aliquas obſervationes de ſurditatis cauſa protulit.

JOH. OTT in epiſt. *de ſono vocis humanæ* ad WEPFERUM egit de ſcripto Holderi, de elemento ſermonis & de Morlandi ſtenterophonia.

NIC. STENONIS in L. *de muſculis & glandulis* invenit glandulas & foramina Epiglottidis.

In

tiſſimis figuris ornatum, & eruditionis maximæ. Explicat hanc fabricam in corpore humano, & omni fere genere brutorum; nobilis ſed rarus tractatus eſt, cujus bona

In JOH. WALLIS *Grammatica Anglicanæ linguæ*, Londin. 1674. 8. edita, ſimilia HOLDERIANIS, ſed certe multo deteriora habentur.

D. CORDEMOI *de la Parole*, Pariſiis 1668. 12. 1677. 8. literarum etiam generationem deſcribit.

Aliqua etiam huc pertinentia vide ex n. 61. & 245. & 312. *Phil. Tranſ.* & in MORHOFII paradoxis ſenſuum, & exemplum loquentis abſque lingua n. 462.

De Laryngis uſu nonnulla in BELLINI Opuſculis.

M. MAPPI Diſp. *de voce articulata*, Argent. 1681. 4. B. Pl.

G. C. SCHELHAMMER Diſp. *de voce*, Jen. 1677. 4. & bona aliqua de formatione vocis, & paradoxa continet.

In WILH. COWPERI *Anthropographiæ appendice* figuræ exſtant minime malæ laryngis cum muſculis & glandulis eo pertinentibus. Sed & ex myotome pulchras, quas conſulas, repete figuras.

In Monumentis Pariſinis D. DODART an. 1700. 1706. 1707. glottidem multo minutius deſcripſit, cum ligamentis ſuis elaſticis, vocisque formationem ex laxata in depreſſione laryngis, arctata in elevatione, Glottide explicavit. Naturam loquelæ, & cantus ex homine & in animalibus, cum menſuris & muſicis experimentis demonſtravit.

J. CONRAD AMMAN in *Phil. Tranſ.* 286. tum in *ſurdo loquente* 1692. 8. & 1700. 8. auctius vero in Diſſ. *de loquela*, Amſtelod. 1702. ſæpius recuſa, etiam Germanice verſa omne tulit punctum. Literarum geneſin fideliter deſcripſit, modum docendi ſurdos candide aperuit, vitia in pronunciando varia vitare efficaciter docuit.

J. JAC. SCHEUCHZER Diſp. *de ſurdo audiente.* Ultraj. 1694.

ANDREÆ JULII BOETTICHER Diſp. *de loquelæ organo*, Leid. 1697. 4.

J. B. MORGAGNUS in *Adverſ.* I. & V. & in *Epiſt.* IX. glandulas varias, epiglottideas, arytænoideas, thyroideæ appendicem, ventriculos oblivione longa obſitos, muſculos, eorumque affectiones rariores, immiſtos tendines, &c. alia adnotavit, & bonas icones dedit.

JOH. PHILIPPUS VERHEYEN in poſterioribus editionibus glandulas epiglottidis, & laryngis alias & novam, ut credit, inter arytænoideas poſitam, & ligamenta, fibraſque epiglottidi inſertas expreſſit.

GEORGIUS RAPHEL in L. *die kunſt taube reden zu lehren*, Luneburgi 1618. fere AMMANUM imitatus eſt, ipſe tamen ſimilia expertus in filiabus ſuis.

In THUMMIGII *verſuche* P. III. aliqua ad ſurdos mutos docendos pertinent.

J. D. SANTORINI in Obſervationibus muſculos adeo ſubtiles deſcripſit in larynge, ut pauciſſimi anatomici ab eo tempore eos receperint. Cornicula arytænoidea pro diſtinctis cartilaginibus propoſuit.

SIMON P. HILSCHER *de loquela*, Jen. 1729. Diſp.

In iconibus oſſium fetus ALBINI elegantes ſunt figuræ cartilaginum, muſculi vero de more in majori opere eximie picti.

J. G. DUVERNOI in *Act. Petrop.* Vol. VI. cellulas ſpongioſas cartilaginum laryngis deſcripſit, & de Gl. thyroidea & Epiglottide aliiſque particulis egit.

Lettre ſur la voix des Eunuques VALISNERII in *Biblioth. Ital.* T. VII. exigui momenti eſt.

A. F. WALTHER *de Lingua* & in Diſſ. *de obeſis & voracibus*, & in ea *de larynge & voce*, & de *oſcitatione*, ligamenta laryngis, muſculos, glandulas, motuſque minutius deſcripſit.

CL. FERREIN in *duodecim quæſtionibus* quas Monſpelii defendit an. 1732. & in *Monumentis Academiæ Pariſinæ* an. 1741., & in theſibus D. MONTAGNAT novam theoriam vocis propoſuit. Sonos acutos aut graves ait, non ab anguſtatione aut dilatatione glottidis pendere, ſed a longioribus vel brevioribus ligamentis glottidis, prouti vel antrorſum trahitur ſcutiformis cartilago, vel retrorſum retrahitur. Experimenta produxit in *Acad. Regia* facta, & NOLLETUM habet conſentientem. Eum etiam ſecutus eſt D. de SAUVAGE in Diſſertatione *morbos vocis & loquelæ exponere*, Monſpel. 1745. * (MONTAGNAT.).

Contra eum CL. BERTIN in *Lettre ſur un nouveau ſyſtême de la voix*, Pariſiis an. 1745. 8. Utique arctatam glottidem acutos tonos, laxatam graves producere defendit, cum chordæ neque liberæ ſint, neque humentes; adduxit etiam altiores in ſibilo voces a ſola anguſtatione labiorum. Acriter contra eum reſcripſit aut D. FERREIN, aut amicus ejus D. MONTAGNAT, in *éclairciſſement en forme de Lettre à* M. BERTIN *ſur la découverte qu'a faite M. F.* Pariſ. 1746. 8. & in *Lettres à M. l'Abbé des F.* ibid. 1745. 8.

bona nulla eſt editio, niſi Itala Ferrariæ 1600. (*a*). Nam reliquæ habent figuras peſſimas. Hæc editio in folio prodiit, reliquæ non ſunt in folio, ſed contractæ (*b*).

Quando tiro hunc Librum de larynge legit, debet novas eas addere obſervationes, quæ in penultimo & ultimo tomo (*c*) Monumentorum Academiæ Regiæ Pari-

Rud. Aug. Vog. In *de larynge humano & formatione vocis*, Erfurt. 1747. 4. Diſp.

De *fletu* docta J. Frid. Schreiberi exſtat commentatio, Lipſ. 1729. 4. tum aliqua apud Scharschmidium in *Berliner Nachrichten* 1740. & nuper proprium Libellum edidit D. Nicolai. Hall. 1747. 8. *von thränen und weinen*. Cauſam lacrumarum, copioſius generatarum credit mechanicam eſſe, & poni in ſanguinis fluxu per pulmonem impedito, &c.

De riſu Ern. Anton. Nicolai *vom lachen*, Hall. 1746. 8. Mechaniſmum riſus & in muſculis faciei & in muſculis reſpirationis deſcribit.

Joubert Tr. *du ris, contenant ſon eſſence, ſes cauſes*, &c. Pariſ. 1574. 8. *.

Elpidii Bezzellarii L. *de riſu*, Florent. 1603. 4. *.

Antonii Laurentii *de riſu*, Francofurt. 1603. 8. Mogunt. 1606. *.

G. Frank *de riſu ſardonio*, Heidelberg. 1683. Diſp.

De oſcitatione exſtat docta diſputatio A. F. Waltheri, Lipſ. 1738. 4.

J. Jac. Baier (ſub nomine Hermanni) *de oſcitatione*, 1728. Altd.

De ſternutatione J. Maur. Hofman *ptarmographia phyſiol. pathol. therapeutica* Diſp. Altd. 1710. 4.

(*a*) Casserii *pentaeſtheſejon* equidem recuſum eſt, non vero Libri *de vocis & auditus organis*.

(*b*) Nullas novi editiones, quæ non ſint in ea majori forma, quam *in folio* dicunt, ſed tabulæ Caſſerianæ poſthumæ utique in 4. Francofurti recuſæ ſunt an. 1636. 4. cum interpretatione Germanica S. Pauli.

(*c*) De *reſpiratione*, *de cauſis reſpirationis*, *de utilitate reſpirationis*, & *de difficultate reſpirationis* exſtant Libri Galeni & *de uſu partium* L. VII. ſeorſim Pariſiis excuſi 1533. interprete Johanne Vassaeo (B. Riv.) ejuſque viri experimenta cum muſculis intercoſtalibus nerviſque inſtituta negligi non debent. Intercoſtalium internorum & externorum muſculorum officia facit oppoſita.

Anton. Ludovicus *de uſu reſpirationis*, cum L. *de re medica*, Ulyſſip. 1540. fol. Dougl.

Ab eo tempore primus A. Vesalius experimenta inſtituit, interque ea celebre illud, quod ab Hookio nomen habet. Diaphragmatis non optimam iconem dedit.

Bartholomæus Eustachius vaſa tria magna pulmonum pulchra icone expreſſit, quatuor venas pulmonales eſſe vidit, azygon venam huc pertinentem in proprio Libello pulcherrime deſcripſit.

G. Fallopius erroneam intercoſtalium muſculorum deſcriptionem Vesalii correxit, primus internos muſculos continuata directione ad ſternum pervenire oſtendit.

Archangelus Piccolhomineus in diaphragmate viam, non foramen eſſe demonſtravit.

Bernhardini Jelsii *de uſu reſpirationis* L. Venet. 1590. 4. Dougl.

H. F. ab. Aquapendente *de reſpiratione*, Patav. 1615. 4. In muſculorum intercoſtalium officio Galenum ſequitur, reſpirationem modicam a violenta ſeparat, ſegmenta cartilaginea coſtarum contrario cum oſſeis motu inquit agitari.

C. Hofmanni Diſp. *an ſpiritus nutriantur externo aëre*, Altd. 1627.

Ejusd. Diſp. *de pulmone* 1622.

Ejusd. *de thorace* L. III. Francof. 1627. fol. Doctus Liber, etſi, ut ſolet, minus habeat experimentorum. Circulationem minorem per pulmonem evidenter docet.

J. Vesling quatuor venæ pulmonalis ramos pinxit.

N. Habicot peritior recentiſſimis phyſiologis non dari muſculos intercartilagineos, ſed internum ordinem ad ſternum continuari vidit, poſt Fallopium.

Riolanus contra Parisanum de diaphragmatis uſu *ſpongiam* ſcripſit. Hujus nempe in *nobil. exerc.* VII: exſtabat de reſpiratione Libellus & de *diaphragmate* in *parte altera nobiliorum exercitationum*, Venet. 1635. fol.

Fabricii Bartholetti *de reſpirationibus* L. IV. Acceſſit L. V. *de curationibus*, Bonon. 1633. 4. Poſthumæ prælectiones ſunt, habitæ an. 1628. Animam humanam in ampla vitra recipere, ita ſalem quemdam, ut putat, beneficum parare docuit. Glandulas bronchiales habet.

M. Aurelii Severini *Antiperipatias de reſpiratione piſcium*, Neapol. 1659. Tres ſunt Libelli,

Pariſinæ habentur, ibi optime demonſtratur muſculos glottidem claudentes, & aperientes, non eſſe muſculos illos carneos, ſed alba ligamenta.

Verum ubi quæritur de pulmone, de bronchiis, de arteriis pulmonalibus, de venis, de plexu vaſorum, & veſicularum, videatur THOMAS BARTHOLINUS *de ſubſtantia pulmonum ejuſque motu*, editus Hafniæ, anno 1663. (*a*) & Lugduni Batavorum anno 1672. in 12. In eo tractatu accuratiſſimus ille Anatomicus proſequutus eſt omnia, quæ alii de pulmone ſcripſerant. Poſtquam hoc ſcriptum evolutum erit, addatur MARCELLUS MALPIGHIUS, cujus *epiſtola* proſtat *de Pulmone* (*b*), tum porro in *Operibus poſthumis*. Dolendum tamen eſt, quod

belli, quorum primus huc pertinet. Piſces nempe aërem ducere & reſpirare, & calidum habere ſanguinem contendit, & eorum deſcribit pulmonem, inprimis ex polypo.

(*a*) Vide inferius ſuo loco.

(*b*) MARCELLI MALPIGHII *de pulmone* Epiſt. I. & II. Bonon. 1661. fol. *. Leid. 1672. 12. & in *poſthumis* fabricam pulmonis novam, inprimis ex ranæ exemplo deſcripſit, ex veſiculis in lobulos collectis, per quorum parietes vaſa in ramos abeunt minimos, anaſtomoſibus conjunctos. In variis etiam animalibus muſculoſas eſſe veſiculas ſcripſit. Eum, ut ubique, ita in hac anatome fere omnes anatomici ſecuti ſunt.

ROB. BOYLE in L. *de aëre*, in I. Tomo laudato, de reſpiratione inſignem habet digreſſionem.

Ejus etiam *continuatio* I. & II. *Experimentorum phyſico-mechanicorum* de aëre omnino huc pertinet.

THOMÆ BARTHOLINI *de pulmonibus epiſtola*, Hafn. 1663. 8. cum MALPIGHII Epiſtolis jam citatis edita valde parum habet, quod uſui eſſe poſſit.

EJUSDEM *de uſu thoracis & partium ejus* Diſp. Hafn. 1657. 4. *.

NIC. STENONIS F. in L. *de muſculis & glandulis*, & in *myologiæ ſpecimine* de muſculis reſpirationis, in priori vero inprimis de ſepti transverſi actione ſuas habet obſervationes.

In Philoſophicis Tranſactionibus plurima huc pertinent.

HOOKII experimentum n. 28. conf. 226. repetitum ab H. RIDLEY *in obſerv.* a BAGLIVO, & a J. W. PAULL apud LUTHERUM in Diſp. *de pericardii & pulmonis anomaliis* aliiſque.

R. LOWER experimenta reſecto nervo phrenico facta n. 29. Idem in Libro de corde omnino experimenta etiam varia habet, quæ huc pertinent.

J. SWAMMERDAMI contra MALPIGHIUM obſervationes n. 94.

TEMPLER de pulmone n. 56. 85. Fabricam veſicularum rejicit.

Experimenta in vacuo ſpatio facta n. 122. &c.

SLARE de copia aëris ad reſpirationem requiſita n. 204.

MUSGRAVE de reſorbtione aquæ in thorace, &c. n. 240.

De pulmone COWPER n. 280. & 285.

J. DRAKE de influxu reſpirationis in motum cordis n. 281.

De aëre ſub aquam ſuppeditando n. 349.

JURIN de vi, qua aër in pulmonem ducitur, & ex pulmone exit n. 355.

HALLEY de urinatoribus n. 368.

LEEUWENHOEK de fabrica diaphragmatis n. 379.

NICHOLIS de pulmone n. 418.

Vita per quindecim minuta abſque aëre tolerata n. 454.

HOUSTOUN experimenta, quibus contra receptam ſententiam demonſtrare voluit, aërem pectore receptum reſpirationem non mutare. n. 441.

ALEX. MAUROCORDATUS *de pulmonum uſu*, Francofurt. 1665. 12. Premi in pulmone ſanguinem, tanquam in torculari, & incaleſcere docuit. Phænomena etiam reſpirationis ſatis bene recenſuit, niſi quod eam actionem cum motu cordis ſynchronam faciat.

AMSTELODAMENSES in *collegio ſuo privato* 1667. 12., & ex ipſis BLASIUS, arteriam pulmonalem vena ſodali majorem eſſe viderunt.

In CEMENTINA Academia varia ſunt, ad animalium in vacuo poſitorum phænomena & paſſiones, quæ vide in editione MUSCHENBROEKII.

JOH SWAMMERDAM *de reſpiratione & uſu pulmonum*, Leidæ 1667. 8. *. 1677. 1679. 12., &c. Poſt brevem in *theſibus inauguralibus* anno 1667. editam adumbrationem, hoc pulcherrimum

quod Britanni non addiderint figuras, quæ in Lugdunenſi editione reperiuntur, quod mireris.

Tunc

mum opuſculum ſecutum eſt, pleniſſimum experimentis. In vivis animalibus reſpirationem ſollicite obſervavit. Per machinas & inſtrumenta demonſtravit, nullum dari Carteſianum circulum, ſed eo urgeri aërem, ubi minus reſiſtatur. Multa etiam alia perutilia admiſcuit. Eorum experimentorum alia deſcripta ſunt in minime mala *Diſputatione ſeptima* F. SYLVII de le BOE, ubi vera in univerſum ſententia defenditur.

Contra SWAMMERDAMIUM ſcripſit J. B. a LAMZWEERDEN *reſpirationis Swammerdamianæ exſpirationem*, Amſtelod. 1674. 8. ubi inprimis motum aëris in circulum in SWAMMERDAMIO carpit.

MALACH. THRUSTON *de reſpirationis uſu primario*, Londini 1670. Leidæ 1671. 8. Minime malus Auctor. Biolychnium refutat. Experimenta paſſim interponit. Experimentum etiam Hookiano ſimile recenſet a CROONIO factum.

Novæ hypotheſeos de pulmonum motu & reſpirationis uſu ſpecimen, Lond. 1671. 8. ſeptum moveri ab aëre elaſtico, & cedere non agere. *.

THOMAS WILLIS in L. *de anima brutorum* branchias ex inſectis & piſcibus depinxit. In L. vero qui *pharmaciæ rationalis* nomine Oxonii prodiit, cujuſque Tomus I. an. 1673. 4 impreſſus eſt, Tomus vero *alter* 1675. 4. poſt Auctoris mortem prodiit, in eo altero Tomo fabrica pulmonum traditur, ex veſiculis non communicantibus, appenſis ad ramos aſperæ arteriæ extremos, &c. Vereor ut ad ipſam naturam icones delineatæ ſint.

JOH. MAYOW in Tr. *de reſpiratione*, Oxon. 1668. 8. Leidæ 1671. 8. & in L. cui titulus *de ſpiritu nitro-aëreo*, *&c. tractatus quinque*, Oxon. 1674. 8. Omitto nitrum aëreum & theorias nonnullas. Recte tamen omnino primus conſtituit officium muſculorum intercoſtalium internorum, & rotationem coſtarum, modumque, quo thorax dilatatur. Circulum Carteſii refutavit. In Tr. IV. aliqua de ſepto transverſo habet.

HENR. MEIBOM *de reſpiratione ejuſque difficultate & cauſis*, Helmſt. 1673. Diſp.

C. BARTHOLINUS *de diaphragmate*, Pariſ. 1676. 8. Minor pars de ſepto ipſo agit, eaque fere ex animalibus. Decuſſationem appendicum ſepti circa Oeſophagum deſcripſit. C. DRELINCOURTIUS totum Libellum in *bibliotheca anatomica* MANGETI ſibi vindicavit.

NATHANAEL HENSHAW in *aërochalino*, Londini 1677. 12. officium pulmonum ponit in acceleratione ſanguinis: aërem etiam recipi humoribus noſtris, & ibi fermentationem vitalem facere credit.

GEORGII ENT *antidiatriba in Malachiam Thruſton de reſpirationis uſu primario*, Lond. 1677. 1682. 8. (LEHM.) *. in Belgio etiam recuſa. Non videtur mihi aut ſatis attuliſſe experimentorum, aut ſatis ſolidas objectiones propoſuiſſe, uti v. gr. ſeptum immobile facit., & magis placet mihi reſponſio THRUSTONI candida, & modeſta.

Idem ENTIUS in G. CHARLETON L. *de differentiis animalium* contra MALPIGHIUM eos, quos iſte deſcripſit, ranarum pulmones eo nomine indignos in reſpiratione immobiles, & veras veſicas natatorias eſſe defendit. Reſpondit *in poſthumis* MALPIGHIUS.

In J. J. WEPFERI opere de cicuta aquatica multa obſervata in vivis animalibus phænomena reperiuntur, utique lectu digniſſima.

ZACHARIÆ NEUKRANZ Diſp. *de reſpiratione* Præſide ETTMULLERO, Lipſiæ an. 1676. defenſa, docta omnino.

J. NIC. PECHLIN *de aëris & alimentorum defectu*, Kilon. 1676. 8. Hiſtoria ipſa, de qua proprie agitur, vix vera videtur. Sed ea occaſione de aëris utilitate in plantis, & animalibus erudite diſputat.

J. ALPH. BORELLUS in L. de *motu animalium* II. Romæ 1681. 4. reſpirationis mechaniſmum ad eamdem, quæ fuit MAYOWII, ſententiam deſcripſit, dilatationem thoracis a mutato coſtarum ſitu demonſtravit, aream thoracis definire conatus eſt, de utilitate etiam pulmonum cum MALPIGHIO controverſiam habuit.

STEPHAN. BLANCARD in *Cent. V.* Diarii, quod ſub titulo *Jaarregiſter* edidit, habet Diſſertationem Chirurgi celebris BOEKELMANNI de natante & ſubſidente pulmone, occaſione litis, quam moverant Chirurgi aliqui, poſſe nempe natare pulmonem a fermentatione humorum, vel a reſpiratione in vagina. Negabat ille. Addebat RUYSCHIUS, non facile natare pulmonem, etiam putridum.

G.

G. C. Schelhammer in Diſp. quæ inter analecta eſt, unicum muſculum intercoſtalem facit, qui coſtas ſurſum extrorſum ducat.

Frid. Schrader *de aëris in corpore humano effectibus*, Helmſtad. 1685.

Franciscus Bayle' in *Diſſertationibus* an. 1685. editis, & in L. *de corpore animato* novam theoriam officii muſculorum intercoſtalium internorum propoſuit, Galeni ſententiam contra Mayowium reſtituit, argumento ducto a diſtantia ab hypomochlio, quæ major eſſet in extremitate ſuperiori eorum muſculorum, adeoque coſta ſuperior mobilior. Eum P. S. Regis, & alii ſecuti ſunt.

Lud. Mar. Barberii Imolenſis *ſpiritus nitro-aërei operationes in microcoſmo*, Bonon. 1680. 12. *. Tribuit aëri fermentationem ciborum & animales ſpiritus.

Laur. Bellinus in epiſtola anno II. Dec. I. E. N. C. inſerta, Librum de reſpiratione promiſit. Deinde ante opus *de urina & pulſibus*, & in edit. 1711. Drelincourtii *de lienoſis* de ejus actionis mechaniſmo & coſtarum diſpoſitione utilia lemmata adjecit, etſi pauca. De experimento in nervo phrenico inſtituto alibi dixi. In Epiſtola inſerta in Giorn. de Letter. Veneti Tomo IV. reſorbtionem aëris in ſanguinem defendit. In *diſcorſo poſthumo* I. dari in pulmone muſculos, ut ubique, docet.

Jacobi Brachi *penſieri fiſicho medici de animalibus in vacuo morientibus*, Venet. 1685. 8. *.

F. Mercurius ab Helmont in L. de *alphabeto naturæ* aërem a pulmonibus in caveam thoracis elabi, & in L. *de homine & morbis* de ente vitali aëris multa habet. Amſt. 1692. 12.

J. Ph. Verheyen in I. Libro ad ſternum, ad muſculos coſtarum, obſervationes habet; in *altero* vero experimenta minime contemnenda de ſepti transverſi motu, aëre thoracico, &c.

Martinus Lister in *Exercitatione de cochleis terreſtribus* habet digreſſionem, in qua valde paradoxa docet, pulmonem eſſe unice diverticulum ſanguinis, quo in majori motu muſculari ſe conferat.

Sanguinem non celerius per pulmonem circumire quam per alias partes corporis dudum oſtendit Bussiere in Libro a Mery.

Arnoldi Senguerd *inquiſitiones experimentales*, Leidæ 1690. & 1699. 4. experimenta continent cum mobilibus ſeptis facta, quibus circulum Carteſii demonſtrare voluit, & alia pro aëre thoracico. Ea experimenta exſtant etiam in c. 18. *connubii rationis & experientiæ*.

Joh. Schreyer *ob es ein gewiſs Zeichen ſeye, wann eine kinder-lunge unterſinkt, daſs es in Mutterleib geſtorben ſeye* 1690. 4. Hall. 1746. 4. Pulmonis ſubſidentiam certum eſſe ſignum infantis in materno utero mortui tuetur.

J. Zeller Diſp. *de ſubſidentia pulmonum in aqua*, Tubing. 1691. 4. bona experimenta habet. Adfirmat pulmonem, qui non adeo diu reſpiravit, adhuc mergi.

Clopton Havers in *Oſteologia nova* modum, quo coſtæ extroverſæ ad dilatandum thoracem faciunt, recte explicavit.

J. G. Berger Diſp. *de reſpiratione*, Witteb. 1697. & in L. de *natura humana* docte de hac actione diſputat.

Salomonis Spranger *homines enydrobioi Diſſ. qua genuinam vitæ rationem circa reſpirationem ſpiritus ſanguinem temperamentum ſenſus illuſtrat*, Lipſ. 1692. 12. *.

Melchior Sebiz *de Urinatoribus & arte urinandi*, Argentor. 1700. 4.

In Academiæ Gallicæ antiquis monumentis varia huc pertinentia habentur, reſpiratio avium in ſtruthionis anatome, & a Meryo ſeorſim deſcripta. Quæſtio, cur homo adultus non poſſit abſque aëre vivere, cum id fetus facile poſſit. In nuperis vero Memoires

Joh. Mery de viis quæſivit, per quas aër receptus de corpore exiret 1700. 1707. & per cutem non transſpirare demonſtravit.

Branchias piſcium deſcripſit Duvernoy 1699. & de circulatione ſanguinis in pulmonibus egit 1701.

Littre obſervavit aërem a dextro ventriculo in ſiniſtro non invenire viam 1704. Sed lac eam viam legere 1707. &c.

Reaumur aërem per chartam madidam non tranſire 1714.

J. Adrianus Helvetius anno 1718. de pulmonibus Libellum inter monumenta edidit. Arteriam pulmonalem vena majorem eſſe, hinc ſanguinem in pulmone condenſari, veſiculas non eſſe continuas docuit.

Cum vero P. A. Michelotti in Epiſtola ad Fontenellum *an aër ſanguinem ſolvat cogatne*

gatne, Lutet. 1724. 4. edita, varia contra HELVETIUM objiceret, reſpondit ipſe in *éclairciſſement ſur la manière dont l'air*, &c. Parſ. 1728. 4.

LITTRE de ſubmerſis. 1719.

CL. SENAC an. 1724. & 1729. de reſpiratione fuſe egit, & diaphragmatis dedit deſcriptionem. Idem 1729. de ſubmerſis.

F. PETIT an. 1733. bona experimenta ad quæſtionem produxit, cur primum reſpiret fetus.

J. B. WINSLOW an. 1720. & 1730. & 1738. de coſtarum mechaniſmo, & reſpirationis modo ſapienter, ut ſolet, ſcripſit, & veram ſententiam ubique confirmavit.

D. de BREMOND experimenta de reſpiratione exſtant an. 1739. quæ non nemo BERTINO tribuit. Eo fere tendunt, quo HOUSTOWNIANA, ut nempe oſtendat, pulmonum motum ſupereſſe, etiamſi thorax aperiatur, & propria adeo aliqua vi pulmones moveri.

PETIT de ſubmerſis 1741.

C. HERISSANT in *Hiſt. Ac.* 1743. reſpirationem fieri ab impulſu ſolo arteriæ pulmonalis cum HALESIO & HOUSTOWNIO credit, nihil obſtante aperto pectore.

D. BOULLET eodem anno egit de aëre reſoluto in humorem bronchialem, & ita in ſanguinem recepto.

J. JOACHIM SCHOEPFER Diſp. *de pulmone infantis natante vel ſubmergente* (barbare). Roſtoc 1705. Contra id experimentum.

In C. J. LANGII *phyſiologia* experimentum eſt, quo materies injecta ex arteria pulmonali in aſperam pervenit.

BECKER *de mortibus ſubmerſorum ſine aqua*, Gieſſ. 1704. 8. Jen 1720. 4. Animalia non ab aqua epota perire. Nos tamen non valde dudum in femina ſubmerſa aquam reperimus.

J. DRAKE & *Phil. Tranſ.* & in *anthropographia* ſyſtema de reſpiratione erroneum proponit, in quo inſpirationi eam utilitatem tribuit, ut cor ab ea actione ad dilatationem cogatur.

J. G. BIDLOO in *Exercit. anat.* IV. mechaniſmum explicat, quo bronchus vaſa ſanguinea ſibi adjecta comprimit, & circulationem promovet.

CHRIST. STROEM de cauſa alternæ inſpirationis & exſpirationis theoriam propoſuit.

JOHN. FLOYER in *phyſicians pulſewatch* vol. II. Londini 1707. 1710. reſpirationis numeros & ad pulſus proportiones in homine ſano, ægro, & animalibus aliis perſecutus eſt.

JAC. KEIL in *tentaminibus* vim exſpirationis definire conatus eſt, & copiam aëris inſpirati, aream que pulmonis.

In Diario Veneto (*Giornale de Letterati*) T. IV. exſtant ZERILLI argumenta contra BELLINUM Diſſ. qua adſerit, aërem in ſanguinem non recipi.

G. REMUS *de ſtructura pulmonis*, Leidæ 1711. 4.

F. PETIT in epiſtolis II. experimenta ſua cum nervo phrenico citat.

J. GEORG. a BERGEN in *Oratione de aëris per pulmones in ſanguinem tranſitu*, Francof. Viadr. 1710. 4. rationibus & experimentis eam opinionem refutat.

In WOLFARTI Diſp. *de monſtro*, de experimento pulmonum natantium & ſubſidentium agitur.

F. HOFMANN Diſp. *de uſu reſpirationis in arte medica*, Hall. 1714.

ARCHIBALDUS PITCARNE in Diſſ. *de diverſa mole qua ſanguis fluit per pulmones*, aëris ingreſſum in ſanguinem refutat, in Diſſ. vero *de circulatione ſanguinis in genitis & non genitis*, de cauſa inquirit, quare fetus abſque aëre vivere poſſit.

PETRI van MUSCHENBROEK *de aëris præſentia in humoribus animalibus*, Leidæ 1715. 4. aërem, ſed diſſolutum, in omnibus liquoribus humanis reperiri egregie demonſtravit. Recuſa eſt Diſſ. in vol. IV.

D. BOON in Diſp. inaugurali *de phyſiologia & pathologia reſpirationis*, Leidæ 1716. 4. Aliqua etiam experimenta habet.

In GUIL. DERHAM *phyſicotheology* varia experimenta de mortibus animalium in vacuo, de aſperæ arteriæ diverſitatibus proponuntur aliiſque rebus huc pertinentibus.

De GL. bronchialibus, & aſperæ arteriæ fibris & lymphaticis vaſis pulmonis, aliiſque huc ſpectantibus conſulatur MORGAGNUS, in omnibus operibus.

Vaginas celluloſas vaſorum pulmonalium habet LANCISIUS in L. *de corde & aneuryſmate.*

P. A. MICHELOTTUS ex J. BERNOULLI principiis vim exſpirationis æſtimavit in *Libro de ſepar. fluid.*

JOH. van HORNE *brefhuru wy da man witaf lungans ſi unkande*, &c. Stokholm 1718. 8. & in *andra bref om corruption can komma etc. döföde barns lunga at flyta* ib. 1720. 4. In poſteriori epiſtola

epiſtola poſt varia experimenta adſeruit, nunquam pulmonem natare, qui infantis nondum nati fuerit, ne putridus quidem.

Dan. Bernoulli in Diſp. *de reſpiratione*, Baſil. 1721. 4. menſuras aëris inſpirati, dilatati pectoris, antrorſum cedentis ſterni, aliaque mathematico calculo confirmavit.

In J. Domin. Santorini obſervationibus aliqua pro Michelotto de cauſa anguſtiæ venæ pulmonalis, & in diaphragmate factæ obſervationes exſtant.

L. Heister *ex pulmonis fetuum innatatione vel ſubmerſione in aqua nullum certum in infanticidiis ſignum peti poſſe* defendit, Helmſtad. 1722. 4. & in *Annal. Jul.* T. I. ubi contra Hornium ſcribit, & pulmonem putridum ait natare, vere omnino.

B. Robinson vitam animalis conſervari ab acidis particulis aëris cum Mayowio docet in *Anim. Oeconom.* Pr. XXIV.

Hugonis Gouraigne Diſp. *de reſpiratione*, Monſpel. 1729. 4. quæ etiam cum titulo Guielmi Pelissier eodem anno prodiit (Journ. des Sav.) pulmonem paſſive ſe habere, & ipſum thoracem ab aëre dilatari contendit. Idem an. 1730. aliquas objectiones Diarii *Journal des Savans* Libello in 4. refutare conatus eſt.

Stephan. Hales in *vegetable ſtatiks* fuſe primo aëris naturam, deinde inprimis ejus in pulmonem reſorbtionem, mutationem in non elaſticam naturam, copiam qua inſpiratur, vim qua efflatur, aream pulmonis, veſicularum figuram & alia exploravit.

Idem in *hæmaſtaticis* egregie plurima de vera ratione circulationis per pulmonem, de utilitate reſpirationis, de aëre thoracico (quem fuſe demonſtrare conatur), deque aliis pulmonis actionibus legi debet.

G. E. Hamberger in Diſſ. *de reſpirationis mechaniſmo*, Jen. 1727. 4. ulterius ornavit Baylianam ſententiam, & aërem quidem thoracicum cum aëre pulmonali alterne pugnantem adſumſit, pulmoniſque vim coagulantem & refrigerantem ſanguinis, in coſtis vero vim oppoſitam muſculorum intercoſtalium, ut interni coſtas deprimant, externi elevent. Sed addidit præterea demonſtrationem, intercoſtalem muſculum quemque non ſuam ſolum coſtam, ſed etiam proximam aut elevare aut deprimere, aliaque ad mechaniſmum pulmonis facientia. Neque abſque ſequacibus fuit, inter quos J. F. Schreiberum, J. G. Hahnium, Cl. Krugerum, & Nicolai Hallenſes, ipſumque D. de Sauvages numero. Quare cum ſatis faveretur huic opinioni, ego in *Commentario Boerhaviano* non potui non Præceptorem defendere, & adſerere, neque aërem inter pleuram & pulmonem eſſe, neque intercoſtales internos muſculos coſtas deprimere. Quæ cum modeſtiſſime, niſi omnino fallor, propoſuiſſem, acriter & cum contemtus demonſtratione, contra me ſcripſit Cl. Hambergerus, in *octo programmatibus*, quæ an. 1744. & 1746. edita ſunt. Contra primum ego *experimenta de reſpiratione* anatomica ſcripſi, quæ an. 1746. Gottingæ 4. prodierunt, contra reliqua, *alteram partem* eorum *experimentorum impreſſam* an. 1747. 4. In iis, niſi fallor, ad liquidum deductum eſt, nullum aërem inter thoracem & pulmones intereſſe, nullumque ſpatium: deinde & in vivo animale, & in thorace mobili, a muſculis intercoſtalibus internis, vel a filis eos imitantibus, coſtas elevari. Paſſim etiam intervallorum inter coſtas diminutionem, menſuram adſcenſus & extroverſionis coſtarum, & alias, prius dubias, actiones definivi.

Contra hoc ſcriptum G. E. Hambergerus, Jenæ 1748. 4. animadverſiones ut plenas conviciorum, ita omni anatome & experimento deſtitutas edidit. Noſter vero diſcipulus & amicus D. Trendelenburg ineunte anno 1749. reſpondit Hambergero, & oſtendit, uti in experimento, ita perinde ex Geometriæ vi coſtas neceſſe eſſe adſcendere ab actione intercoſtalium internorum. Sed video & in proprio elogio contra Hambergerum judicare Boernerum (p. 70), & Cl. J. G. Krugerum, qui Hambergerum ſecutus fuerat, in nova phyſiologiæ editione de vacuo thoracico nobiſcum ſentire n. 219. in muſculis omittere Hambergeri contrariam vim internorum: & ſecundum me dixiſſe Lipſienſes alioſque per omnem Europam præſtantiſſimos viros. Confer. *Nouvelle Bibliothèque Germanique* T. IV. P. II. qua hiſtoria litis ad annum uſque 1747. traditur.

J. G. Hahnius cum commentario de febribus continuis an. 1729. edidit Diſſertationem *de aëris inſpirati in pulmones effectu*, Lipſ. 1731. 4. qua aërem omnino in ſanguinem recipi defendit.

In Edimburgenſibus commentariis reperitur Martini de cauſa alterna reſpirationis theoria T. I. & Stevensoni, pulmonem refrigerium in ſanguine excitare. T. V.

J. Henr. Geelhausen *de pulmonibus non natorum aquæ innatantibus*, Prag. 1728. 4. Propria experimenta non habet. Pulmones qui reſpiraverint a pure, ſuffocatione, poſſe ponderoſos fieri credit, & in aqua ſubſidere; natare vero quibus inhalatus ſit in os aër, etſi nunquam ſpiritum homo duxerit.

Joh.

Joh. Arbuthnot *eſſay concerning the effects of air on human bodies*, Londini 1733. 8. Multa collegit ad phyſicam in univerſum & practicam naturam aëris, tum etiam ad reſpirationem, ejuſque vim.

A. O. Goelicke *de pulmonis infantis in aqua natatione aut ſubſidentia infallibili indicio*, Francof. V. 1730.

Lud. Petri le Hoc *Ergo omnes animalium motus ab aëre*, Pariſ. 1731. Diſp.

Daniel Reinhold Meltzer *vaſa pulmonalia ſanguifera qualia in adultis apparent*, Regiom. 1733. 4. *. B. Pl.

J. B. Chomel *Ergo præcipuum reſpirationis organum diaphragma*, Pariſ. 1732. 4.

R. Kelderman Diſp. *de pulmonis humani fabrica ac uſu primario*, Ultraj. 1732.

Corn. Kloekhof Diſp. *de atmoſphæræ efficacia in corpus humanum*, Leidæ 1734.

F. Ruyschius, uti univerſam anatomen, ita pulmonis hiſtoriam illuſtravit, cellulas interlobulares deſcripſit, materiem exhalare coegit ex arteriis levibus in aſperam, &c.

M. J. *ſpiramina or reſpiration revived*, Londini 1733. 8. ſunt argumenta pro exhalatione aëris ex pulmone per poros in cavitatem thoracis.

D. Sennac in Acad. Reg. Sc. uti dictum reſpirationis organa deſcripſit, & in *eſſais de Phyſique*, cum compendio Heisteri an. 1734. recuſis, de aëris modo, quo in ſanguinem venit, & quo iterum abeat, anquirit, & aliquem aërem, non multum tamen, in ſanguinem venire admittit.

D. Ferrein in propria theſi an. 1738. Pariſiis edita cum titulo *an actio pulmonis mechanica tempore exſpirationis*, aërem vaſa ſanguinea ſubire defendere conatus eſt, experimenta etiam adtulit de modo reſpirationis noſtrorum ſimilia, & quieſcere pulmones, pleura magno vulnere violata, demonſtravit. Vide *in Coll. Diſp. noſtr.* T. IV.

Gottlieb Ephraim. Berner *de efficacia & uſu aëris in corpore mechanico*, Amſtelod. 1738. 8. Diffuſus & abſque experimentis.

Mr. Bertier in propria Diſſertatione, quæ Burdigalæ an. 1739. præmium tulit, & cum titulo *ſi l'air de la reſpiration paſſe dans le ſang* ibid. an. 1740. 12. edita eſt, & in *Actis* ejus Academiæ, alias laudatis, multa paradoxa dixit, aërem nempe omnino in ſanguinem recipi, deſcendere in pulmonem ob minorem ibi contenti aëris elaterem, idque fieri abſque vi muſculorum dilatantium, deſcendere autem aërem in ſpatia interlobularia, &, cum inde non detur exitus, in ſanguinem coactum venire, calorem vero in ſanguine excitare, &c. Aliqua addidit in *Journ. des Savans* 1742. Contra eum anonymus in *Journ. des Savans* 1740. varia objecit, & aëris in ſanguinem receptionem dubiam reddidit.

Huc Ill. Waltheri Diſp. *de oſcitatione & de vomitu*, Lipſ. 1737.

Laur. Heisterus in Diſp. *de fallaci pulmonum experimento*, Helmſtad. 1732. negavit, aut ſubſidentiam pulmonum certam mortem in utero demonſtrare, aut natationem certam vitam extra uterum.

A. Kaau perſpirationem pulmonum experimentis confirmavit, vaſa lymphatica deſcripſit, & experimenta ad tranſitum ſanguinis pertinentia in L. *de perſpiratione*: in eo vero de *Impetum faciente* experimentum Hookii renovavit.

J. B. Mazini *conjecturæ de reſpiratione fetus*, Brix. 1737. 4. Ex vagitu uterino, minuto cum tempore in ipſo fetu pondere ſpecifico, aliiſque dubiis experimentis demonſtrare vult, utique fetum reſpirare. Ad finem oſtendere ſatagit, uterum ex lato in longum cum graviditate mutari, ita capacitatem minui, hinc partum naturalem ſuccedere.

Cl. Dan. Bernoulli in hydrodynamicis irruptionem aëris denſioris in rariorem ad calculum reduxit, cujus inſtituti magna ad intelligendam naturam reſpirationis eſt utilitas.

D. Schacher Diſp. *de aëris efficacia in corpus humanum*, Lipſ. 1738. 4.

J. G. Gunz in progr. *de reſpiratione*, Lipſ. 1739. 4. nuperam etiam Houstowni & Bremondi & Hambergeri theoriam refutavit.

Anno 1739. de reſpiratione fetus nova lis enata eſt inter Bernardum Idema & J. H. Croeser, qui fetum in ipſa vagina materna ſe movere atque reſpirare poſſe tuentur, & R. Roukema Chirurgum ac Petrum Idema Medicum, qui non ſubito adeo pulmonis naturam mutari, neque in vagina, neque aliquo tempore a partu, fetum reſpirare volunt: etſi poſtea varia aliena admiſta ſunt liti, cum alii vacuum ſpatium inter pulmones fetus & pleuram ſtatuerent, alii negarent. Initio a rationibus facto, finitum fere eſt in conviciis. Libellos eo pertinentes habeo omnino.

Bern. Roukema *gedagten over het dryven en zinken der Longe*, Leeuwarden 1739. 4. R. Roukema *naturlyke ſtellingen van een dryvende en zinkende Long* ib. eod. anno.

Ber-

Bernard Idema *vervolg der gedagten*, ib. eod. anno.

J. H. Croeser *kort ontwerp van de eerſte inademing*, Groning. 1740. 4.

Petri Idema *aanmerkingen tegens de gedagten*, Leeuwarden 1740.

Bern. Idema *naareeden agter de gedagten*, ib. eod. anno.

R. Roukema *aanmerkingen over* J. H. Croeser *ontwerp*, ib. 1741. 4. quod inprimis ſcriptum opprobrioſum eſt.

J. H. Croeser *berigt over een dryvende en zinkende long*, Groning. 1741 4.

Bernard Idema *noodige tuſſchen-inſpraak over het dryven*, &c. Leeuwarden 1741. 4. ſcriptum & ipſum ſatis aſperum.

D. Peaget *an muſculorum intercoſtalium & diaphragmatis motus ſympathicus*? Pariſ. 1740. 4. habet peculiarem nervum cordis, & conjunctionem phrenici cum intercoſtali.

Benjamin Ludov. Jul. de Laurembert, *Ergo demerſorum vitæ fomes ultimus eſt reſpiratio*, Pariſ. 1740. 4.

Benjamin Hoadly *on the organs of reſpiration*, Lond. 1740. 4. In vivis animalibus reſpirationem obſervavit, & machinis quibuſdam bilocularibus cum fundo mobili, conatus eſt imitari: Aërem thoracicum defendit.

P. Gerike in Diſſ. qua *conjecturæ de reſpiratione fetus in Italia propoſitæ examinantur*, Helmſtad. 1740. Contra Mazinum.

In Nic. Andry Theſi, *Ergo ab impulſu ſanguinis reſpiratio ſpontanea*, Pariſ. 1741. 4. Reſpondente D. Herissant defenditur, pulmones ab influxu ſanguinis arteriæ pulmonalis diſtendi.

Benjamin Ludov. Luc. de Laurembert, *Ergo aër ſanguini immiſcetur per pulmones*, Pariſiis 1741. 4.

In faſciculo *primo iconum anatomicarum* figuram dedi ſepti tranſverſi, in proprio vero Libello, Bernæ 1733. 4. edito, recuſo Lipſ. 1738. 4. & Leidæ 1738. 4. & in Coll. Diſp. T. IV. hiſtoriam experimentorum ad ejus muſculi actionem dignoſcendam inſtitutorum dedi.

J. G. Gunz in Lib. *de ſitu parturientium*, Lipſ. 1742. 4. edito, aliqua experimenta & cogitationes de actione muſculorum quorumdam reſpirationis attulit, & de mutatione reſpirationis in ſitu vario corporis.

V. H. de Normandie Diſp. *de fabrica pulmonum eorumque uſu*, Leid. 1742.

J. Franciscus de Sauvages in *Actis Monſpelienſis Academiæ*, 1743. de aëris tranſitu in pulmones inquiſivit, & ob mucum copioſum tranſitum invenire, aut ſanguinem condenſari negavit. Varia etiam ad reſpirationem monuit in Diſſ. *de inflammatione*, & in notis ad *hæmaſtatiks*.

J. Frid. Crell in Diſp. *de cauſis reſpirationem vitalem cientibus*, Helmſt. 1743. 4. Bremondi nimis latas concluſiones ingenioſe & vere coërcuit.

Ant. Berger *an reſpiratio motus ſympathico-mechanicus*, Pariſ. 1743. 4.

Fosse *de aëre vitæ & morborum cauſa*, Leidæ 1743. 4.

Cl. Schwartz in Diſp. *de vomitu & reſpiratione*, Leidæ 1745. obſervavit varietatem reſpirationis in canibus aliiſque animalibus.

J. Christ. Gerh. Knolle *von der verdikung des geblütes in der Lunge*, Hall. 1746. 4.

Vaſa lymphatica ſuperficiei pulmonis reticulata, abſque valvulis, demonſtravit Cl. Ferrein apud Montagnat *Lettre ſur un nouveau genre de vaiſſeaux*.

Cl. van Swieten experimenta Houstowniana vidit, & ipſe aliqua inſtituit, Præceptoris theoriam defendit, modum explicavit quo ſeptum tranſverſum fungitur officio, in conſtrictione venæ cavæ, in reſpiratione, &c.

In Nolleti phyſica experimentali aliqua de ſpatii aëre vacui noxis exſtant.

J. Daoustenc *de reſpiratione*, Monſp. 1745. 8. *Coll. Diſp. vol.* IV. per experimenta Bremondum refutat, pulmones non a propria aliqua vi dilatari demonſtrat, exſpirationem ad animæ inperium refert, &c.

Cl. Browne Langrish in *phyſical experiments upon Brutes*, Londini 1747. 8. fumum ſulfuris in animalium pectora admiſit, effectus innocuos obſervavit.

Robert Douglass in Libello *of animal heat* omnem calorem unice ex frictione inter ſanguinem vaſorum minimorum & ſuperficiem proximam frigidi aëris generari, pulmonem vero refrigerare docet.

Cl. Ovelgun in E. N. C. vol. VIII. de experimento cum pulmonibus natantibus vel ſubſidentibus egit, nec credidit ſufficere.

Frid. Wilh. Wachter Diſp. *de trachea* Fr. Viadr. 1748.

Tunc etiam addendus eſt RUYSCHIUS pro bronchialibus arteriis (*a*), de quibus exiguum tractatum ſcripſit.

Ex RAVIO vero ſuppleri debet, quod ab omnibus Auctoribus omiſſum eſt, venas nempe bronchiales (*b*) non in auriculam dextram, ſed in venam ἄζυγον redire.

BRYAN ROBINSON in L. *of food and discharges*, Londini 1748. 8. pulmonum proportiones ad reliquum corpus examinat.

CL. QUELMALZ in progr. Lipſ. 1748. edito, arteriam pulmonalem in inſpiratione longiorem & anguſtiorem fieri, ita ſanguinem denſari, accelerari credit.

CL. SCHAARSCHMID in ultimo (VI.) volumine *der Berliniſchen nachrichten* pro refrigeratione in pulmonibus ſcripſit; tum J. GOTTLOB KRUGER in Diſp. *de refrigeratione ſanguinis in pulmonibus*, Hall. 1748. 4.

(*a*) Arterias Bronchiales ERASISTRATO dictas, GALENO memoratas, & omnibus barbaris, ad memoriam hominum revocatas eſſe a DOM. de MARCHETTIS, & a FRID. RUYSCHIO, fuſius dixi in *icone arteriar. bronchialium*, quæ exſtat in III. *faſciculo*, ubi eas arterias ex multis obſervationibus deſcriptas, & depictas dedi.

PHIL. ADOLPH. BOEHMER, Hall. 1748. 4. Diſſertationem de *bronchiis & vaſis bronchialibus*, in ea iconem dedit venæ bronchialis.

(*b*) Venam bronchialem ſiniſtram ILL. WALTHERUS in progr. Lipſ. an. 1731. edito; dextram J. RAVIUS primus dixit (apud VALENTINUM in *appendice Amphith. Zootom.*) De utriſque a RUYSCHIO non bene negatis eodem loco fuſius dixi. Vena vero bronchialis ex vena cava orta non longe ſuper ſeptum transverſum NICOLAI SAMMICHELLII, aut non bene deſcripta eſt, aut mihi non viſa.

CAPUT VI.

De Ventriculo, & Inteſtinis.

QUi has partes ordine tractare voluerit, ſic incipiat.

1. GLISSONIUS *de Ventriculo & Inteſtinis* in 4. Londini prodiit anno 1676. (*a*) deinde in 12. Verum ea editio multum differt a præcedenti. In eo tractatu

(*a*) GALENUS de motu periſtaltico, in Libro de *facultatibus naturalibus* III. & alibi varia bona habet.

Apud RUFUM Epheſium ſitus ventriculi pleni verus, cum convexitate peritonæi & epigaſtrio oppoſita deſcribitur.

J. BERENGARIUS inteſtinum cœcum ex homine primus deſcripſit.

A. VESALIUS valvulam pylori primus indicavit; œſophageas glandulas (ſed eas nimis paucas, nimis œſophago proprias) appendices epiploicas coli, quas RIOLANO minus bene tribuit DOUGLASSIUS, aliaque invenit.

GERARDI BUCOLDIANI *de puella quæ ſine cibo & potu vitam tranſigit*, Pariſ. 1547. 8. L. *.

JAC. SYLVIUS ligamenta tria coli primus vidit.

G. FALLOPIUS valvulas inteſtinorum tenuium villoſamque tunicam invenit.

JOH. COSTA *de venarum meſentericarum uſu Liber*, Venet. 1565. 4. Inteſtina alere ſtatuit, non corpus. DOUGLAS.

BARTHOLOMÆUS EUSTACHIUS in œſophago ſitum verum, in ventriculo ligamenta ad ingreſſum œſophagi, mutationem figuræ ex vacuo in plenum, duodeni curvaturam, coli inteſtini geminos flexus, & plurima alia utilia habet.

CON-

ſtatu vir iſte, qui omnium Anatomicorum exactiſſimus fuit, ut incomparabilis tractatus de hepate nobis perſuadet, omnia quæ de œſophago, & ventriculo eo tempore nota erant, optimo ordine, & abſque confuſione deſcribit.

2. Le-

Constantius Varolius valvulam ad coli initium credebatur inveniſſe. Sed eam jam Vidus deſcripſit, deinde, forte ex G. Rondeletii experimento, a Johanne Posthio breviter citata eſt. Salomon Albertus eamdem valvulam ſerius pinxit, & propoſuit, tum C. Bauhinus, Patavii an. 1579. qui inventionis gloriam maſcule defendit poſt Roussetum, in *theatro*, & alibi. Nicolaus Tulpius ultimus ad eam acceſſit in obſervationibus.

Archangelus Piccolhomineus inteſtina omnia unum tubum efficere docuit, villoſæ amplitudinem dixit, valvulæ coli (malam tamen) deſcriptionem dedit.

Nic. Taurelli *de ventriculi natura & viribus*, Altd. 1587. 4. *.

J. Æmyliani *naturalis de ruminantibus hiſtoria*, Venet. 1584. 4. B. Pl. *.

Hier. Fabricii ab Aquapendente *de gula, ventriculo & inteſtinis, omento & meſocolo tractatus*, Patav. 1618. 4. Valvulas ex villoſa tunica factas, etiam habet, & notas diverſorum inteſtinorum, aliqua etiam ex comparata anatome, ut quatuor ruminantium animalium ventriculos. Sed ſenile, Galenicum, & fuſioris dictionis opus.

Tancredi Latini *de fame & ſiti*, Venet. 1607. 8. *.

P. Lentuli *hiſtoria Apolloniæ Schreyeræ*, Bern. 1604. 4. Præter hiſtoriam aſitiæ aliquot annorum multa etiam ſimilium caſuum collegit.

J. Jac. Chifflet *Aſitiæ in puella Helvetica mirabilis phyſica exſtaſis*, Veſontin. 1610. 8.

Fortunii Liceti *de iis qui diu vivunt ſine alimento*, Patav. 1612. fol.

Roderici a Fonseca *de hominis excrementis*, Piſis 1613. 4. *.

J. B. ab Helmont contra calorem coquum ventriculi validas objectiones protulit, de modo quo cibi ſucceſſive in naturam volatilem alcalinam mutantur, magni momenti obſervationes propoſuit. Huc autem pertinet *duumviratus*, *jus duumviratus*, *pylorus rector*, *de flatibus in homine*, *ſextuplex digeſtio*, *triplex Scholarum digeſtio*, *imago fermenti*, *calor non efficaciter digerit*, *ſed excitat*; *de ſpiritu vitali*, &c.

Johannis Walæi Epiſtola *de chylo* cum T. Bartholini anatome, Leidæ an. 1641. edita, egregium opuſculum eſt, quo ſucceſſivum iter & mutatio ciborum determinatur per experimenta.

G. Moebii *de chylificatione* ſive *coctione prima*, Jenæ 1645.

S. Sorbiere *diſcours ſceptique ſur le paſſage du Chyle & ſur le mouvement du Cerveau*, Leidæ 1648. 12. parvi momenti. *.

Martin Schook *de fermentatione*, Groning. 1663. 12. id utique boni habet, quod acidum Helmontianum refutet.

Antonius Deusing *de ventriculo & digeſtione*, Groning. 1664. 12. Ej. *de chyli a fæcibus alvi ſecretione*, ib. 1665. 12. & *de nutrimenti in corpore elaboratione*, 1660. 12.

F. Sylvius in *Diſſertationibus* omnino etiam ad hanc rem experimenta, & longe magis opiniones habet, quas multi ſunt ſecuti.

N. Stenonis filius glandulas minimas œſophagi invenit in Tractatu *de muſculis & glandulis*. Sed etiam in Rudbekii experimentis in *meſſe aurea* editis multa adſunt, huc utilia, ad motum periſtalticum.

In Phil. Transactionibus.

G. Cole de fibris ſpiralibus inteſtinorum n. 125. [poſt. Librum *de febribus intermittentibus*. Londini 1694. 8.

M. Lister experimentum de mutando colore chyli n. 95. 143. & 144. 270. & Musgrave de eodem n. 166. De reſecando cœco, & ejus neceſſitate n. 151. 155.

C. Leigh de digeſtione n. 162. Vir ruminans n. 192.

G. Cowper de chylificatione n. 220.

Pitt de motu periſtaltico ventriculi n. 243.

Cl. Havers de concoctione ciborum mirifica theoria n. 254.

Motus periſtalticus obſervatus in inteſtino quod in thoracem migraverat n. 275.

A. van Leeuwenhoek de vaſis & tunicis inteſtinorum n. 314.

Obſervatio eroſionis abſque tritu factæ in humano ventriculo n. 317.

St. Andre' contra motum antiperiſtalticum n. 351.

Holt.

2. Legatur porro, I. CONRADUS PEYERUS (*a*), quo carere non poſſumus. Si legenda alicujus Auctoris ſunt opera, certe merentur quæ PEYERUS ſcripſit, licet aliis diſtractus negotiis anatomiam deſeruerit. Quæ GLISSONIUS non habuit,

HOLT de motu periſtaltico experimentum n. 375.

De villis ventriculi & inteſtinorum PRICE n. 404.

STUART de cauſa motus periſtaltici ab irritatione n. 414.

CL. NIC. LE CAT motus periſtalticus in homine obſervatus n. 460.

In CEMENTINÆ ACADEMIÆ monumentis aliqua ad ſuccum ventriculi in rapacibus avibus & multivoris experimenta exſtant, tum ad vim ventriculi avium in frangendis globis vitreis.

FRANCISCUS REDUS in *eſper. intorno alle coſ. natur.* Flor. 1671. 4. habet progreſſum ciborum per inteſtina animalium, & tempora itineris, & vim frangentem globos vitreos. Idem in Tractatu *de anim. intra anim. vivent.* plurimorum animalium viam chyli deſcribit.

In Antiquioris Academiæ Gallicæ Documentis hiſtoria quidem animalium pleniſſima ſemper eſt in ventriculorum & inteſtinorum attributis.

DUVERNEY de organis nutritionis. T. I. X.

In Collegii privati Amſtelodamenſis plurima huc pertinentia exſtant.

In EPHEMERIDIBUS NATURÆ CURIOSORUM multa huc pertinent, inprimis vero in Dec. I. ann. II. J. J. WEPFERI obſervationes in ventriculo Caſtoris, & de ventriculo obſervationes Dec. II. ann. IX. Dec. III. ann. VIII.

Ventriculus Ciconiæ a J. C. PEYERO deſcriptus Dec. II. ann. III.

PEYER de glandulis inteſtinorum Dec. II. ann. VI.

HARDER de glandulis duodeni Dec. III. ann. I. & alia plurima.

JEREMIÆ LOSS *de fermento ventriculi*, Jen. 1665. 4.

FLORENTII SCHUYL L. *de veteri medicina* huc etiam referri poteſt, ſed de eo alibi fuſius.

HENRICI MEIBOM *de chylificatione* Diſp. Helmſt. 1671.

FRANCISCI GLISSON *de ventriculo & inteſtinis*, Londini 1676. 4. Amſtelod. 1677. 12. Paulo minus anatomicus hic fuit, ſenex, ut videtur. De principio tamen irritabili in partibus ſolidis animalis reſidente, omnino legi meretur. Motum antiperiſtalticum fuſe deſcripſit.

JOH. MAYOW de fermento ventriculi aliiſque fermentis egit in Tr. IV. eorum qui Oxonii 1674. 8. prodierunt.

TOB. ANDREÆ *de concoctione ciborum in ventriculo*, Francof. Viadr. 1675. 4. *.

THEODORUS KERKRING in *ſpicilegio obſſ.* valvulas inteſtinorum pro re nova ad RUYSCHII præparationes deſcripſit, & obſcure depinxit.

J. NICOLAUS PECHLINUS in L. *de purgantibus*. Leidæ an. 1672. 8. edito, glandulas ſimplices inteſtinorum primus deſcripſit.

B. SWALWE *Querelæ & oppobria ventriculi*, Amſt. 1669. 12. 1675. 12. Practicus inprimis.

THOMÆ WILLIS *Pharmacopœæ rationalis* Tomus I. Oxonii 1673. 4. & 1678. 8. Hag. 1675. 12. editus continet deſcriptionem ventriculi & tunicarum inteſtinalium. Etſi priorum utique labores ſuperavit, multa tamen in utraque deſcriptione ſunt, quæ aut deſideres, aut velis expuncta. Ventriculi fibræ non ſatis veræ ſunt, & tributæ extimæ membranæ longitudinales, inteſtinis adfictæ tunicæ glanduloſa nervoſa Explicatio tamen operationis medicamentorum omnino non mala. Villoſam inteſtinorum tunicam conſtituit.

G. BALTH. METZGER *hiſtoria anatomica ventriculi*, Tubing. 1661. Diſp. *.

GALATHEAU Diſſ. *ſur la digeſtion de l'eſtomac*, Pariſ. 1676. * (*Journ. des Sav.*). A calore explicat digeſtionem, acidum omnino aliquid valere negat.

ANDRE' *Entretiens ſur l'acide & l'alcali*, Pariſ. 1672. 12. Contra BOYLEUM pro duumviratu * (*Journ. des Sav.*).

(*a*) J. CONRADI PEYER Opuſcula ſeptem variis prius locis prodierant. Libellus I. de *Glandulis inteſtinorum* habet hiſtoriam accuratam glandularum tum agminatarum, tum ſingularium a M. AUR. SEVERINO in *zootomia* primum, tum PECHLINO & LISTERO (*Phil. Tranſ.* p. 95.) memoratorum, & in homine, & ex magna animalium varietate. In Ejus Exercitationis *parte poſteriori* tribuit auctarum ſuarum glandularum ſucco vim digeſtivam, ibique motum antiperiſtalticum fuſe per experimenta demonſtrat. Ad praxin etiam inventa applicat. Adjecta eſt appendix,

buit, ea in PEYERI tractatu certe reperiemus. Tractatus eſt in 8. dictus *Exercitatio medica de Glandulis inteſtinorum:* editus eſt Schafhuſiæ in Helvetia, ſed hæc editio evanuit. Iterum impreſſus eſt in Parergis ejus anatomicis. Elegantiſſimæ ſunt obſervationum egregiarum collectiones. In anatomia breviſſimo ſtilo & nervoſo conſcriptæ, editæ ſunt Genevæ 1681. & Amſtelodami apud Wetſtein in 8. an. 1682.

Huic tractatui addendus eſt ejuſdem PEYERI tractatus *de Ruminantibus*, Baſileæ an. 1685. in 4. editus (*a*). In hoc Libro omnia fere, quæ rariſſima poſſumus optare de œſophago, ventriculo & inteſtinis fide optima reperiuntur.

3. Hiſce addendus eſt etiam HIERONIMUS FABRICIUS AB AQUAPENDENTE in tractatu *de Ventriculo* & varietate inteſtinorum, qui tractatus egregius eſt, & eximio ſtilo a Profeſſore illo Patavino conſcriptus; non modo vero huma-

dix, qua ſtudioſiſſima anatome ventriculi gallinacei continetur. In *Exercitatione* (ſive Parergo) II. iterum de glandulis agit inteſtinorum. Jus inventi ſibi vindicat, & officium nobile. In *Certamine Epiſtolico* cum MURALTO negat, per eas glandulas chylum reſorberi. De glandulis inteſtinorum etiam in E. N. C. *Dec.* II. *ann.* VI. egit. De his omnibus varia etiam in commercio epiſtolico cum HARDERO habet. Hæc *parerga* VII. conjunctim, Genevæ 1681. 8. & Amſtelodami 1682. 8. ſeorſim *primum* Scaphuſii an. 1677. & Amſtelod. 1681. 8. prodiit.

J. J. WEPFER L. de *cicuta aquatica* numeroſiſſimas & egregias obſervationes habet de ventriculi & inteſtinorum motu periſtaltico, de illius ad vomitum robore, de valvula pylori, de glandulis duodeni & inteſtinorum, &c.

In CL. PERRAULT *Mécanique des animaux*, anatome comparata organorum digeſtionis breviter deſcribitur. cum pulchris iconibus Tractatus etiam integer *de motu periſtaltico exſtat in Eſſais* T. III.

J. J. HARDERUS in *apiario* pluſculas obſervationes glandularum humani ventriculi habet, & alia ex comparata anatome.

PASCAL *nouvelle découvertes des ferments dans le corps humain*, Pariſ. 1681. 12. *.

NEHEMIÆ GREW *comparative anatomy of the guts* cum *muſæi Greshamenſis* catalogo. Lond. 1681. fol. edita habet ex plurimis quadrupedibus, avibus etiam & piſcibus ſyſtema ventriculi & inteſtinorum, cum eorum convolutione, longitudine, mole, glandulis, quas forte ante PEYERUM vidit, rationibus fabricæ.

DANIEL DUNCAN *la Chymie naturelle ou l'explication chymique & mécanique de la nourriture de l'animal*, Montauban 1683. 8. * Pariſ. 1682. 8. Latine vero auctius cum titulo *Chemiæ naturalis ſpecimen* prodiit. Amſtelod. 1707. Digeſtionem chemice explicat, & liquorem ventriculi compoſitum facit ex ſale alcalino, alio vitriolico, & acido ſpirituoſo, &c.

GER. BLASIUS in *miſcell. anatomicis*, Amſtel. 1683. 8. de valvula coli non malas obſervationes habet, eoque etiam pertinent ex anatome comparata plurima, quæ in *anatome animalium* exſtant.

J. BOHN Diſp. *de menſtruo univerſali animali*, Lipſ. 1687. & Diſp. *de vomitu* 1688.

G. CHARLETON *inquiries on nutrition*, &c. Lond. 1659. 4. & in tribus Diſſertationibus earum, quæ ſub titulo *inquiries on human nature*, Lond. 1680. 4. prodierunt, etiam continuationem membranarum oris in ventriculum & inteſtina, deſcribit, quorum intima fiat membrana quæ in cute extima.

J. C. VOLCAMERI *de ſtomacho* Ep. Altdorf. 1682. 4.

J. C. BRUNNER in Diſſ. inaug. *de glandulis duodeni*, Heidelbergæ 1687. & in E. N. C. an. 1694. & in Libello cum eodem titulo *Heidelbergæ* 1715. 4. edito glandulas a J. J. WEPFERO & PEYERO tactas, rariuſcule in duodeno conſpicuas, fuſe deſcribit, & multa ad digeſtionem pertinentia utilia experimenta habet, & villorum lacteorum & venoſorum deſcriptionem. Suas glandulas liquorem digeſtivum ſecernere, PEYERIANAS ſolum mucum parare demonſtrat.

SAMUEL COLLINS ex animalibus, inprimis piſcibus, non indiligentes ad anatomen comparatam obſervationes habet.

MARCELLUS MALPIGHIUS inprimis in Ep. *de glandularum conglobatarum ſtructura* glandulas ventriculi & inteſtini recti ex variis animalibus habet.

(*a*) J. C. PEYER in *Merycologia*, Baſil. 1685. 4. ventriculos animalium ruminantium fibraſque

humanum ventriculum, ſed etiam aliorum animalium ventriculos deſcribit, ut Anſeris, Anatis, &c. in folio. Editus eſt Lipſiæ in folio anno 1687. in collectione cui titulus eſt *Opera omnia* anatomica & phyſiologica HIERONYMI FABRICII AB AQUAPENDENTE, cum præfatione Clar. BOHNII. In eo Libro reperitur citatus tractatus, quo carere non poſſumus.

4. Unus poteſt addi, nempe THOMAS WILLISIUS (*a*) in *Pharmacia rationa-*

que muſculares fuſe deſcribit, & in BRUNNERUM pugnat. Additæ ſunt utiles WEPFERI Epiſtolæ.

(*a*) WILLISIUM ſuo loco diximus.

THOMAS CORNELIUS Conſentinus, cujus *poſthuma* Neapoli 1688. 8. prodierunt, & una recuſa ſunt *progymnaſmata* VII. Venetiis prius an. 1673. 4. edita, Glandulas ventriculi humani deſcribit, experimenta varia Galenicis, eo tempore regnantibus, medicis opponit.

MELCHIOR FRIDER. GEUDER *diatribe de fermentis*; Amſtelod. 1689. 8. Nulla in corpore fermenta dari, neque ſalivam aut lympham acidas eſſe.

JOH. VIRIDET *de prima coctione & ventriculi fermento*, Genev. 1691. 8. & auctius in Tr. *des cauſes de la production du bon chyle*, Pariſ. 1735. 8. 2. vol. In priori Libello equidem alcalinum ſuccum ventriculi, cum acida ſaliva confligere, ſic effervescentiam naſci digeſtivam, & glandulas omnes, pancreas, ſalivales, reliquas, ſuccos præparare acidos propoſuit. Sed intermiſta experimenta & practica ſunt, & anatomica non pauca. In altero opere quadrageſimo poſt anno edito, eamdem theoriam ad morborum, a ſe ipſo curatorum, phænomena comparat. Multæ ibi corporum morboſorum ſectiones.

J. M. HOFMANN *de liquore gaſtrico*, Altd. 1690. 4.

J. PH. VERHEYEN in L. II. anatomes experimenta ad naturam digeſtionis ciborum.

ANTONIUS NUCK experimento egregio demonſtravit inteſtina de cavitate abdominis ſorbere.

WILH. COWPER in *anthropographia* fibrarum inteſtinorum icones habet: tum in *myotome*: IDEM in *introductione* ad magnam anatomen hiſtoriam totam digeſtionis habet.

GUIL. COWARD *de fermento volatili nutritio conjecturæ*, Lond. 1695. 8. Concoctionis cauſam eſſe ſalem volatilem oleoſum ſanguinis in ventriculo ſecretum, adfinem ſali volatili oleoſo SYLVII *.

CAROLUS DRELINCOURT in *canicidiis* egregia de motu periſtaltico docet.

PETRI ELFWING *de motu periſtaltico*, Upſal. 1698. 12. Motum ventriculi & inteſtinorum periſtalticum vidit, etiam integro peritonæo, a muſculis denudato.

PHIL. JAC. HARTMANNUS in Diſſ. de *peritia anat. veterum* multa bona de inteſtinorum anatome habet, & de vaſorum in cavitatem aperto hiatu. Valvulam coli pro anulo habet.

FRANCISC. BAYLE' primus negavit ventriculum vomitum facere, & experimentum attulit, quo confirmaret, eum motum a vi muſculorum abdominalium pendere.

LAVATERUS in Diſſ. *de enteroperiſtole* pro motu antiperiſtaltico egregium experimentum habet.

G. COLE in L. de febribus intermittentibus excitat BACIACCUM Genuenſem, qui an. 1690. per experimenta ſibi demonſtraverit, ventriculum in motu periſtaltico quieſcere. Idem cum eodem Libello recudi curavit ſuam fibrarum ſpiralium ventriculi & inteſtinorum adfirmationem.

H. BOERHAVE Diſſ. inauguralis *de utilitate excrementorum explorandorum*, Harderwyk 1693. Londini cum BURTONI vita recuſa, habet analyſes.

JOH. GOTTSCHED *de circulatione chyli*, Regiomont. 1702. 4. aliqua habet ad oſcula lacteorum pertinentia.

In Monumentis Academiæ Reg. Scientiarum.

CHIRAC de actione ventriculi in vomitu 1700. & de eodem MERY.

DUVERNEY de eadem re.

De aquæ exhalatione per ventriculum MERY 1700. 1701.

1711. Ciborum aceſcentia in ventriculo.

HOMBERG analyſis fæcum alvi.

1712. Seceſſio membranæ internæ ventriculi.

1713. HAGUENOT contra motum antiperiſtalticum.

1715. WINSLOW de ſitu viſcerum, & ventriculi pleni & inanis diverſitate.

1717. LITTRE de clyſteribus nutritiis.

tionali, edita Londini & Oxoniæ in 8. ubi, antequam purgantia præſcribit, hiſtoriam prius ventriculi & inteſtinorum tradit.

5. Por-

1719. Helvetius de digeſtione, ventriculo, cujus fibras muſculoſas melius deſcribit, & anno 1721. de inteſtinis, ubi minus bene aliqua profert de celluloſa tertia, papillis ſpongioſis inteſtinorum, &c. Ib. 1719. Digeſtionem fieri fermentatione quæ ſales volatiles producat.
1729. Sennac vim diaphragmatis in claudendo œſophago docet.
1732. Lindern pro eroſione & fermento ventriculi. Hunauld de appendicibus Ilei.
1733. La Morier cur equi non vomant.
1744. Volvulus abſque colica. Clyſteres nutritii.

J. Fantonus in *Diſſertationibus anatomicis*, ſed inprimis in editione nupera. Turin. 1745. 8. multa ex anatome comparata ad ventriculi & inteſtinorum hiſtoriam attulit, poros cryptorum ventriculi; celluloſam ſecundam, anuli pylori bonam deſcriptionem, celluloſam œſophago circumjectam.

Lud. Antonius Portius in *opuſculis variis*, Neapol. 1701. 12. habet etiam Tractatum de digeſtione ciborum, ubi ſalivam pro fermento admittit.

Ad vim reſorbticam ventriculi aliqua habet R. Vieussens in *novo vaſorum Syſtemate*.

Idem in Tractatu *des liqueurs* accuratam hiſtoriam ventriculorum animalium ruminantium, & mutationis ſucceſſivæ cibi, & ſucci etiam ventriculi humani alcaleſcentis, & exhalationis arterioſæ tradit.

Idem in Tractatu *des liqueurs* jam citato ad ſuccum ventriculi & inteſtinorum legi meretur.

J. B. Morgagnus paſſim, ſed inprimis in Adv. III. de valvula coli, de ſinibus & valvulis inteſtini recti, & in Epiſt. XIV. de iiſdem accuratiores obſervationes habet.

Jac. de Sandris *de ventriculo* cum Tractatu *de ſanguine* edito. Opuſculum nihil proprium habet. Editum eſt Bonon. 1696. 4. Sed mea editio eſt Francofurtenſis 1712.

Petrus Matthæus in *animadverſionibus phyſico-medicis in X. dialogos congeſtis*, Neapoli 1704. 4. diſcipulus Cornelii, Phyſiologiæ partem dat, qua viſcera chylopoietica & hæmatopoietica continentur. Experimenta varia habet ſatis ſingularia ad vires digeſtrices de ſuccis digeſtivis animalium *&c.*

J. F. Hofmann *de duodeno multorum malorum ſede*. Hall. 1708. Diſp.

Jac. Vercelloni *de glandulis œſophagi conglomeratis, vero humore digeſtivo, & vermibus* Diſſert. *anat. med.* Aſtæ 1711. 4. Oeſophagi, & plures quidem quam nemo alius, glandulas deſcribit, quarum liquorem credit digeſtivum eſſe, in thyreoidea vero glandula vermium eſſe nidum, qui in ventriculum deferantur, ut cibo vitalem characterem imprimant.

Aloysii della Fabbra *Diſſertationes phyſico-medicæ*, Ferrar. 1712. 4. De itinere ciborum per primas vias ex cuniculis experimenta habet, & de terrarum ſolubilitate.

R. Vieussens *du levain de l'eſtomac* in J. des Sav. 1710. Oct. & prius in J. de Trevoux 1710. Jan. recuſam inter opera Hecqueti Diſſertationem dedit, qua ventriculi fermentum contra tritum defendit.

J. Phil. Hecquet *Traité de la digeſtion & des maladies de l'eſtomac*. Pariſ. 1711. 12. recuſus an. 1730. 12. Digeſtionem a tritu fieri, & ſecretiones, & omnem fere in corpore humano mutationem eamdem cauſam habere docet. Vagus ratiocinator plus auctoritatum producit, quam experimentorum. In primo tomo multis Libellis contra Sylvam & venæ pedis ſectionem, & contra Kermes minerale invehitur, & vegetabilia ſola naturalia medicamenta eſſe defendit, *&c.* Contra Astrucii etiam & Vieussenii Diſſertationem reſpondit. Ejusdem eſt *Diſcours préliminaire ſur la trituration* & Theſis eo pertinens *an morbi a ſolidorum tritu*. Pariſiis 1712. 4. cum Opuſculis de tritu recuſa.

Idem in *Traité des Diſpenſes du Carême* contra fermenta ſcribit, ventriculi ſuccum inertem eſſe monet.

Joh. Astruc Theſin *de cauſa fermentationis* defendit Monſpelii 1702. Inde edidit *de la digeſtion des animaux pour montrer qu'elle ſe fait par le moyen d'un levain*. Pariſiis 1710. 12. iterumque *Mémoire ſur la digeſtion des alimens*, Monſpel. 1711. 4. inter Opera Hecqueti recuſum; denique *Traité de la digeſtion*, Toulouſe 1714. 8. In *mémoire* celebrem habet demonſtrationem de impoſſibili contractione fibrarum circularium, deriſam a Boerio; & nimias adfirmationes Pitcarnii refutat.

Mic-

Mic. Procope *Analyſe du ſyſtême de la Trituration*, Pariſ. 1727. 12. * Contra Hecquetum.
Réponſe à M. Procope Couteaux *ſur ſon analyſe du ſyſtême de la Trituration*, par M. Philippe de Bordigaraye. Pariſ. 1713. 12. Acer Hecqueti defenſor. *

J. B. Gastaldi *an alimentorum digeſtio a fermentatione an a tritu*, Avenione 1713. 12. Pro fermentatione, vi ſalivæ ſolvente, *&c.*

Bertrand in *Diario Trivultino* 1714. Febr. conciliationem aliquam inter fermentationis defenſores & tritus patronos proponit.

Guil. Aug. de la Rose *de chyli præparatione*. Leid. 1715. Diſp.

Archibaldi Pitcarne *Diſſertationes medicæ*, Edimb. 1713. 4. Roterod. 1714. 4. *&c.* Huc pertinet Diſſ. *de motu quo cibi in ventriculo rediguntur ad formam ſanguini reficiendo idoneam*, quam anno 1693. jam editam fuiſſe lego, Leidæ. Enormibus plena eſt adfirmationibus, ut 12951 L. vires faciat digeſtionis, fibras ſolidas animalium in ſanguinem venire adfirmet. Adjecta eſt Thomæ Boeri contra Astrucium demonſtratio, poſſe omnino contrahi fibram circularem. Contra Pitcarnium D. Senez tritum equidem defendit, geometricam demonſtrationem dedit, ventriculum ad minimum trigeſies debiliorem eſſe, quam fecerat Pitcarnius in *Mém. de Montpel.* 1715.

P. Haguenot *an Ileus a motu antiperiſtaltico*, Monſpel. 1715. 8. Experimenta habet, quibus antiperiſtalticum motum nullum eſſe, & ſolam contractionem muſculorum abdominis, poſt impedimentum natum, cibum ſurſum repellere demonſtrare vult.

L. Heister *de valvula Coli*. Altdorf. 1718. 4. & in collectione Diſp. T. I. Bianchum refutat, valvulam duplicem vere in colo adeſſe demonſtrat.

Magni Block *bedänkande öfwer Eſter Johes dotter*, Stokh. 1719. 8. Non nimis credit abſtemiam fuiſſe, celebrem hanc jejunatricem.

M. B. Adolphi Diſp. *de motu ventriculi & inteſtinorum periſtaltico*. Lipſ. 1720.

Ejusdem *de tunica inteſtinorum villoſa*. Lipſ. 1721. 4.

Ejusd. *de colo inteſtino* aninuſto, recuſa in collectione. Diſp.

J. B. Bianchi in Mangeti *Theatro anatomico*. L. II. Diſſertationem de valvula Coli edidit, in qua Falcoburgii, Hartmanni, Pawii, Highmori, Ruyschii, Schelhammeri ſententiam ſecutus, eam valvulam, paulum remoto adipe, ad naturam circuli reducit.

Arent Cant in impetibus anatomicis ſitum ventriculi pleni & vacui icone expreſſit T. V.

J. M. Verdries *de actione ventriculi in comminuendis cibis diſquiſitio*, Gieſſ. 1721. 8. veram ſententiam defendit, ſed novi parum habet.

J. Franc. Favelet in *prodromo apologiæ fermentationis*, Lovan. 1721. 8. inanis eſt rhetoricator.

Georg. Detharding *an homo adultus citra cibum & potum quadraginta dies & noctes ſolis naturæ viribus vitam trahere poſſit* Diſp. Roſtok. 1721. 4.

A. van Leeuwenhoeck paſſim varia ad villos inteſtinorum, quos facit muſculoſos, vim digeſtricem ventriculi, *&c.*

J. Zambeccari experimenta capta in animalibus, quæ reſecto Cœco ſupervixerunt, exſtant paſſim, etiam in Sancassani *dilucidationibus*.

J. Jac. Peyer in *obſervationibus anatomicis*, Leid. 1719. 8. experimenta anatomica ad reſpirationem, motum cordis, vim periſtalticam profer.

Joh. le Thuillier *an alimentorum coctio a fermentatione*. Pariſ. 1722. Diſp. contra tritum.

J. Dom. Santorinus obſervationum C. IX. aliqua habet de inteſtino duodeno, de reticulo ejus interno, *&c.*

Cl. Sennac in ſuis ad Heisterum commentariis motum periſtalticum parvi facit, antiperiſtalticum omnino non admittit.

Martini Schurig *Chylologia*, Dreſd. 1725. 4. De appetitu aucto, minuto, vomitu, excrementis, herniis, prolapſibus, compilatio.

Martini Canisii Diſp. de *Ventriculo*. Leid. 1724.

In Actis Petropolitanis de tunica celluloſa inteſtinorum ſecunda in T. IV. in I. de oſculis lacteorum; in VII. de vaſis & tunicis ventriculi Cl. Duvernoy experimenta exſtant.

Avater de *invaginatione inteſtinorum*. Progr. Non continuo inde ſequi volvulum docet.

J. Burman Diſp. de *alimentorum in chylum mutatione*. Leid. 1726.

Ad exhalantem in inteſtinis liquorem, vim contractilem ventriculi, *&c.* experimenta habet Cl. Hales.

Hyacinthi Theodori Baron. *Ergo duodenum Ventriculus alter*. Pariſ. 1730.

Roberti

5. Porro RUYSCHII obſervationes, in *epiſtolis & theſauris*, ubi de lymphaticis vaſis, arteriis & venis ventriculi egregia habet (*a*).

CAPUT

ROBERTI-HUBERT LINGUET. Ergo *a placido inteſtinorum motu perfectior chyli ſecretio.* Pariſ. 1732.

In Edimburgenſibus Actis T. IV. egregia exſtat MONROI *de inteſtino duodeno* Diſp.

THOMAS KNIGHT *vindication of a late eſſay on the tranſmutation of blood.* Lond. 1731. 8. De digeſtione fuſe agit, quam tribuit acido in cibis, quod vinculum ſit partium corporum, idemque nunc explicatum ſe expandendo eas particulas a ſe invicem dimoveat.

(*a*) FRID. RUYSCHIUS plurima ad hanc hiſtoriam contulit. In ventriculo vaſa, villoſam naturam exhalantem: in inteſtinis celluloſam primam, villos, papillas, poros varios, membranarum diſtractionem, epidermidis deſcenſum in ventriculum & inteſtina, veram valvulæ coli naturam, ilei diverticula. Tria ligamenta coli revocavit ni fallor. primus, bonam iconem coli ex fetu dedit.

J. A. SEGNER in Diſp. de *actione inteſtini Coli.* Jenæ 1733. 4 & in verſione germanica operis NIEUWENTYT valvularum ternatarum mechaniſmum deſcripſit, quo ſuſtineant unitæ fæcem, & reſiſtant relapſuræ.

J. OSTERDYCK SCHACHT *de actione ventriculi.* Trajecti 1736. 4.

MATTHIÆ LAMBERTI VONK *de ingeſtorum aſſimilatione in chylum.* Leid. 1731. 4. Diſp.

In *Bononienſis Academiæ Actis.* T. I. GALEACIUS ſimplices & compoſitas glandulas inteſtinorum deſcribit.

A. FRID. WALTHER in Diſſ. *de anguſtia inteſtinorum.* Lipſ. 1737. 4. Præter plurima alia inprimis celluloſam ſecundam & tertiam inteſtinorum deſcribit.

IDEM *de vomitu.* Lipſ. 1738. & *de deglutitione.* Varia ad illuſtrandam anatomen œſophagi tradit.

J. JAC. RITTER *de poſſibilitate & impoſſibilitate longæ abſtinentiæ a cibis.* Baſil. 1737. 4.

B. S. ALBINUS de *vaſis inteſtinorum* 1738. per totam ſeriem inteſtinorum vaſorum ſucceſſivas mutationes non in una ſed in omnibus membranis perſecutus eſt. Idem valvulam coli celluloſitate deſtructa evaneſcere olim nos docuit, quod inventum in D. HUYBERT Diſp. *de valvulis quæ in inteſtinis*, &c. Leid. 1744. 4. & apud HAYMANNUM etiam in *Com. ad* BOERHAVIUM laudatur.

C. B. ALBINI *nova tenuium inteſtinorum deſcriptio*, Leidæ 1722. recuſa 1728. 4. Continet deſcriptionem tunicæ celluloſæ ſecundæ, & varia alia utiliſſima.

SCHULZE Diſp. de *naturali & præternaturali menſtrui ventriculi conſtitutione.* Hall. 1736. 4.

EMAN. MAURIT. DUVERNEY. *Ergo tritus chyloſin juvat.* Pariſ. 1737.

A. KAAU in L. de *perſpiratione.* Exhalationem inteſtinalem, tranſitum aquæ per poros ventriculi & alia hujuſmodi per experimenta confirmavit: In Libro vero de *impetum faciente* aliqua experimenta cum opio facta recenſet, in ventriculum recepto.

AL. STUART in Tr. *de motu muſculorum* etiam vaſa & motum periſtalticum conſiderat.

JOH. MIDY. *Ergo ventriculi motus ad elaborationem chyli confert.* Pariſ. 1739. 4.

PETRI JOH. BURETTE *ergo canalis inteſtinorum glandula primaria.* Pariſ. 1741. 4.

Meum de *valvula Coli* Programma. Gotting. 1742. continet ſiccæ & recentis valvulæ comparationem, modum quo deſtruitur, retinacula & reliqua attributa ex pluribus corporibus.

SCHMIDT de *tranſitu chyli per ventriculum.* Lipſ. 1740. 4.

J. FR. CASSEBOHM in poſthumo Lib. de *modo ſecandi*, plurima bona ad hiſtoriam ventriculi, inteſtinorum, ad celluloſas habet, ad ſitum œſophagi, *&c.* IDEM in Progr. inaugurali de *differ. fetu* varia de ſitu ventriculi in fetu magis pendulo, de cæci in ſitu natura obſervavit.

In JOURN. de TREVOUX 1743. Diſſertatio exſtat *ſur les proprietés du levain de l'eſtomac.* p. 2374. Argumenta Vieuſſenii contra tritum habet.

J. NATH. LIEBERKUHN *de valvula coli.* Leid. 1742. 4. præter varia experimenta anatomica, inprimis defendit, cæcum inteſtinum factum fuiſſe, ut colon clauſum eſſet.

EJ. de *fabrica & actione villorum inteſtinorum tenuium hominis.* Leidæ 1745. 4. Microſcopiis optimis & injectionibus feliciſſimis detexit villos cavos eſſe, in cavitatem chylum reſugi, ex ea vas lacteum oriri, aliaque ſuper omnem aliam induſtriam ſubtilia.

CONR. VELSE de *mutuo inteſtinorum ingreſſu.* Leid. 1742. egregia Diſſert.

BERCHER an *a valvulis motus chyli determinetur.* Pariſ. 1742. 4. & in *Collect. Diſp.* mea T. I.

CL. GUNZIUS *de humoribus* obſervationes proprias ad cryptas inteſtinorum habet.

Cl. Langguth *de motu periſtaltico*, Witteb. 1742. 4. Eum motum denegat œſophago, ventriculo, & craſſis inteſtinis, & ſolis relinquit tenuibus.

Cl. van Swieten de actione ventriculi experimenta citat in tomo II. ſui Commentarii.

Wenker *de Virgine per 27. annos ventriculum perforatum alente*. Argent. 1743. 4. Diſp. habet etiam motus periſtaltici teſtimonium.

Hensing *de omento & inteſtino colo*. Gieſſ. 1745. 4. de homine deſcriptio. Exſtat in *Coll. Diſp.* T. I.

Petri Chevalier *quo accuratior maſticatio, eo perfectior* digeſtio. Pariſ. 1745. 4.

Benj. Schwartz de *vomitu & motu inteſtinorum*. Leid. 1745. 4. & in *collectione* noſtra T. I. De cauſa vomitus quæ in ſepto & quæ in ventriculo eſt, de motu periſtaltico vero & tumultuario, experimenta ſollicita cura facta habet.

Michaelis Saussine Diſſ. *phyſiologica de digeſtionis negotio*. Monſpel. 1746. 4. *

Camilli Barberini Diſſ. *fiſ. anat. ſopra le ſcluſione di fermenti ſtomachici e delle glandole nella villoſa*. Rom. 1747. 12. *.

Bryan Robinson *on the food and diſcharges of human body*. Lond. 1748. 8. Tabulæ huc pertinent, quibus ratio cibi ad excrementa & perſpirationem exprimitur, & quas alibi laudabo.

Ernst Gottlob Bose Diſp. *de aſſimilatione alimentorum*. Lipſ. 1748.

In Planque *Bibliotheque de Médecine* quædam exempla exſtant hominum qui abſque cibo vixerunt.

Dominici Gusmani Galeacii de carnea ventriculi & inteſtinorum tunica *Comm. Acad. Bonon.* T. II. P. II. p. 238.

Rudolf Voss van Zyll *de prima coctione*. Leid. 1748.

Jac. Hoog *de actionibus & paſſionibus primarum viarum in morbis*, Leid. 1748. Diſp.

CAPUT VII.

De Splene.

Ad naturam Splenis intelligendam legi debent (*a*) Theſes inaugurales maximi Medici CAROLI DRELINCOURTII, filii magni iſtius Anatomici CAROLI DRELINCOURTII, qui Lugduni Batavorum Medicinæ laudatiſſimus Profeſſor fuit. Titulus eſt *de Lienoſis* in 8. (*b*). & Lugd. Bat. editus eſt. Habetur in ea diſ-

(*a*) Cum nihil valde compoſiti in eo viſcere ſit, pauci inter Anatomicos veteres peculiariter de eo ſcripſerunt.

Ligamenta ejus aliqua Eustachius expreſſit.

Franciscus Ulmus Pictavienſis, anatomes Profeſſor Pariſinus an. 1518. Lutetiæ parvum Libellum de *Liene* 8. edidit phyſiologicum potius quam anatomicum, quo ſanguinem melioris notæ, arterioſum, in liene pro corde præparari docet. *.

C. Hofmanni *de uſu lienis ſecundum Ariſtotelem*. Altdorf 1613. 4. Lipſ. 1615. 8. Leid. 1639. 12.

J. B. Helmontius varia eaque plerumque valde caduca de liene propoſuit, ſomni, venerisque ſede *&c.*

Nathanael Highmor in *diſquiſitionibus anatomicis*, celluloſam fabricam lienis a Vesalio factam, ornatius repetiit, poros venæ lienalis vitulinæ deſcripſit.

Conr. Victor Shneider *de liene Diſp.* Witteb. 1649. 4. *

Jac. Israel *de liene* ac vaſorum lymphaticorum nuper inventorum obſervatio. Heidelb. 1654. 4.

(*b*) Car. Drelincourtii filii Diſſ. de *Lienoſis*. Leid. 1693. 4. recuſa cum paternis Opuſculis & Leidæ 1711. 8. præter collectionem undique exquiſitam, habet ad finem ſubjecta experimenta chemica & analyſes varias humorum corporis omnino utiles.

Joh. Jac. Ravius in codice M. S. quem M. B. Valentinus edidit, capſulam vaſorum lienis, & arteriarum extremarum in venas ampliſſimas continuationem deſcripſit.

G.

diſſertatione, quidquid in Anatomes practicæ obſervationibus ab omni tempore uſque in illum diem circa hoc negotium reperiri poteſt; ingens certe & egregius tractatus eſt, ſummi & ſenilis ingenii opus, & videtur pater ſuum filium in hoc opere adjuvaſſe.

Huic addatur VELTHUYSEN de *Liene* (*a*), editus Ultrajecti in 12. anno 1675. in quo tractatu lienem deſcripſit in imitationem GLISSONII *de hepate.*

Hiſce evolutis addamus MARCELLUM MALPIGHIUM (*b*), qui colophonem imponit & ultimam ſtructuram explicat. Tum obſervationes Clariſſimi RUYSCHII de Splene, quæ iterum diverſis locis quærendæ ſunt; dolendum enim eſt, quod non conjunxerit omnia, habet enim plurima experimenta de fibris, vaſis, cellulis MALPIGHII, in *Obſervationibus anatomico-chirurgicis*, in *Literis problematicis*, & in ſuis *Theſauris* (*c*).

G. C. SCHELHAMMER *de liene Diſſ.* Kiel. 1703. 4.

R. WILH. CRAUSE *de liene.* Jen. 1705. Diſp.

ALB. HEINRICH GRETZ *de ſtructura & uſu lienis.* Regiomont. 1710. 4.

M. V. STOK *de liene ejuſque vaſis.* Leid. 1718 4. *

(*a*) LAMBERTI VELTHUSII Lib. de *liene & generatione.* Ultrajecti 1657. 12. Theoria mera eſt, ſanguinem in liene in ſtatum fuſionis & volatilitatis reduci dixit.

FR. SYLVIUS DE LE BOE in *Diſſertationibus* ſuis evertit equidem fictitiam utilitatem vaſis brevis, ſed ſanguinem in liene ab adfuſis ſpiritibus plusquam perfici, & in reliqui ſanguinis fermentum fieri docuit.

GEORG. BALTH. MEZGER *hiſtoria anatomica Lienis.* Tubing. 1664. 4.

JOH. ARN. FRIDERICI *anatomia Lienis.* Jen. 1669. 4.

In Phil. Tranſactionibus aliqua huc faciunt.

Lienes in cane duo, n. 122.

LEEUWENHOEK, n. 307. fibras lienis deſcripſit, utilitatem adſignavit ad motum ſanguinis accelerandum, in ampliſſimis venis, ortum cum membranis lienis definivit, inter fibras particulas minimas deſcripſit, quæ globuli viderentur.

Lienum multiplicatorum Obſervationes habet CHESELDEN. *Phil. Tranſact.* n. 337.

Glandulæ lienis humani viſæ in morbo JAC. DOUGLAS, n. 349.

(*b*) MARCELLUS MALPIGHIUS hoc viſcus ſub anatomicum examen primus revocavit in Tr. de *Liene*, qui continetur in collect. *exercitat. anat. de ſtructura viſcerum*, Bononiæ 1666. 4. Cellulas quidem repetiit, fibrasque lienis, & ſanguinem in eas effundi docuit, in poſthumis obſervationibus muſculoſas eſſe ſuſpicatus eſt, verumque denique muſculum ſcripſit, plurimis conſentientibus, ut aliqui etiam pro pulmonis ſpecie habeant, ut G. COCKBURNE in *Oecon. animali.* Addidit autem MALPIGHIUS glandulas, inter cellulas lienis diſpoſitas, in medio ſanguine ſuſpenſas, &c. Primus autem fibras lienis refutavit in *Coroll. ad diſſert.* de *reſpiratione* J. SWAMMERDAM.

MATTHIÆ TILING *anatome lienis.* Rintel. 1673. 12. ejuſque *digreſſio de vaſe brevi.* Minden. 1676. 12. Collector.

J. JAC. WALSCHMID *de uſu lienis.* Marpurg. 1680. Diſp.

JOH. MAYOW lienem ſalibus ſanguinis fixis in volatiles mutandis credidit inſervire.

In progrès de la Médecine. Pariſ. 1697. 12. exſtat JOHANNIS MERY obſervatio de fibris lienis, quas cum fibris corporis cavernoſi penis comparavit.

G. COWPERUS varia de Liene in magno opere *anthropologiæ* attulit, ſeri copiam in ſanguine lienis majorem eſſe, quam alibi credidit.

In Mémoir. de l'Acad. Roy. des Sciencas exſtat MERYI lienis glanduloſi obſervatio. 1701.

Et an. 1738. LIEUTAUD ſuſpicatur lienem ventriculo vacuo ſtagnantem ſanguinem congerere, eumdem a ventriculo pleno comprimi, ita ad hepar eo tempore plus bilis venire. Idem in *Eſſais Anatomiques* capſulam ſimilem Gliſſonianæ in liene vaſa comitantem dixit.

(*c*) FRIDERICUS RUYSCHIUS multis locis de liene egit, & glandulas, quas juvenis a MALPIGHIO receperat, refutavit, ut nihil eſſent, niſi vaſorum glomeruli. Idem venam in homine arteriæ comitem eſſe jam 1665. monuit. Huc pertinent inprimis RUYSCHII L. *de valvulis vaſorum*

lymphaticorum, in quo lymphatica lienis habet, ejus *Epiſtola* IV. & *Theſaurus* VII. ubi glomulos vaſorum lienis pulcherrime dedit pictos.

Raimundus Vieussens in *novo Syſtemate vaſorum* etiam glomulos glandulis ſubſtituit & fibras vaſa eſſe adſeruit, & *vaſculoſo-veſiculoſam*, ut vocat, fabricam lienis deſcripſit.

J. Theodor. Eller *de liene*, Leid. 1716. oſtendit in ipſo vitulo nullas niſi a collapſis vaſis cellulas eſſe, glandulas vero quæ credebantur fibras eſſe retractas.

Pol. Gottl. Schacher *de lienis genuino uſu*. Lipſ. 1722. 4.

A. Q. Riv. *Diſp. de genuino uſu lienis*. Lipſ. 1722. 4.

A. Vater *de liene celluloſo* Progr. Witteb. 1723. 4. Ejusdem *de lienis prolapſione* Progr. Sanguinem fluidum ſpumantem & tenuem in liene generari, talemque hepati ſuppeditari docet.

G. Stukeley *deſcription of the ſpleen*. Lond. 1723. fol. Valde paradoxus homo, docet arterias lienis ſubire cavum venarum, & per id cavum longe decurrere: lienem ſanguinem, contra vulgarem circulationem, mittere cordi, ventriculo, reni, genitalibus, hinc utique ad venerem id viſcus pertinere. Icones paſſim per fraudem fictæ.

In Actorum Petropolitanorum Vol. IV. Cl. J. G. Duvernoi glandulas Lieni in ipſo elephanto negat, venam autem in homine etiam perforatam eſſe, & celluloſam fabricam penis corpori cavernoſo adfinem ponit, & lienem perinde a ſanguine inflari.

In Edimburgensibus Actis Tom. III. habetur modus celluloſi lienis poſt flatum ſiccandi.

D. Senac in phyſiologia ſub nomine *Eſſais de Phyſique* ſanguinem in liene fluidiorem eſſe, cæterum Malpighianam ſententiam tuetur, & cellulas lienis, & grana glanduloſa.

Antonii Fizes Diſſ. *de liene hominis ſano*, Monſpel. (1717. 12. vel 1716. nam etiam ita lego) recuſa cum operibus omnibus. Lienem factum eſſe pro ſanguine miſcendo & attenuando, & ſanguinem venoſum lienis nihil arterioſo deteriorem eſſe, cellulas vero fieri præter naturam ruptis vaſis, neque ineſſe glandulas, fibras vero quæ adſint in liene eas ad capſulam pertinere docet.

Anton. Wilhem Schaaf *de fabrica & uſu Lienis*. Duisburg. 1734. Diſp.

Marc. Paul. Deisch *de ſplene canibus exciſo*, Hall. 1735. Præſide J. H. Schulze propria de experimento priori ſeculo valde frequenter inſtituto habet pericula.

In Winslowi Opere, præter alia, ſitus inprimis lienis ex perpendiculari in transverſum mutatus eſt.

Joh. de Meslon *de Liene*, Leid. 1738. Albini eamdem fere, quam Ellerus, theoriam habet, cellulas nihil eſſe niſi vaſa venoſa.

J. Zach. Platner *de riſu a ſplene*, Lipſ. 1738. Progr.

J. Lud. Baude de la Cloy. *Ergo Lien idem munus hepati ac pulmo univerſo corpori præſtat*. Pariſiis 1740. 4.

J. Christoph. Pohlius *de defectu lienis & liene in genere*. Lipſ. 1740. 4.

J. F. Cassebohm in poſthumo opere celluloſitates lienis duas deſcripſit, quorum altera a fibris fieret a membrana lienis ortis, inque eandem redeuntibus, altera tenerrima vaſa comitaretur, patere etiam in cellulas venas atque communicare in earum cava docuit.

Ad ligamenta lienis confer Cl. Hensingium de peritonæo. Ego, ni fallor, cauſam variabilis in liene ſitus, & ſuſtentantem lienis capſulam, a meſocolo ortam, primus deſcripſi.

Samuel Theodor. Quelmalz *de Liene*. Diſp. Lipſ. 1748. Glanduloſum facere ex Diariis colligo.

CA-

CAPUT VIII.

De Pancreate.

PAncreas ſequitur ordine indagandum. De eo viſcere optandum eſſet, ut tractatum haberemus VIRSUNGII (*a*), quem promiſerat; ſed infami ſcelere ſica fuit percuſſus, ex hominum invidia, quod ductum illum pancreaticum invenerat (*b*). Habemus tamen REGNERI *de* GRAAF Theſin hic loci defenſam, deinde in ejus Operibus habemus tractatum *de Pancreatis natura & uſu* (*c*).

Tum quæ MALPIGHIUS circa pancreas animalium inſectorum obſervavit, & tra-

(*a*) JACOBUS WIRSUNGUS Bavarus, cum apud VESLINGIUM in anatomen incumberet, eſſetque in theatro, ut vocant, Proſector, in ductum pancreaticum incidit, ejusque iconem unico folio cum brevi deſcriptione, ex plurimis tamen animalibus collecta, ad JOHANNEM RIOLANUM miſit die 7. Jul. 1643. (RIOL. *Opp. omn.* p. 811. *ſeq.*) quæ in prima editione, GRAAFIANI de pancreate Opuſculi exſtat. IDEM inventor brevi poſt, a Dalmata Medico, quem in anguſtias coegerat diſputando, nefarie occiſus eſt. Neque ideo diſſimulandum, magnos eſſe teſtes, qui pro MAURICIO HOFMANNO diſcipulo WIRSUNGI pugnent; & huic viro autumno 1641. prius adeo quam Wirſungo, in gallo Indico ductum excretorium ejus glandulæ innotuiſſe, atque ab eo ipſo WIRSUNGO demonſtratum fuiſſe contendant. BARTHOLINUS certe & J. T. SCHENKIUS Exerc. *anat.* p. 343. aliisque quos habet G. FRANK *Bon. Nov. anat* n. 21. eam gloriam tribuunt HOFMANNO, & annuum diem feſtum Altdorfii celebrari audio, quo is ductus ab ejus Academiæ doctore inventus ſit. Simile teſtimonium dixit, MAGNUS DANIEL OMEIS excitatus a CL. SCHMIDT *de Germanorum in anatomen meritis*. Vindex etiam patris filius JOHANNES MAURICIUS fuit (*idea corp. hum.* p. 42.)

(*b*) Hæc inſipida fabella omnes libros pererravit, etiam A. O. GOELICKII *hiſtor. anat.* p. 135. ab aliis adhuc magis corrupta, ut v. gr. CL. DEIDIER in *Anat. raiſonn.* p. 364. narret Monspelii, ſi Diis placet, eum ductum a WIRSUNGO inventum, & inventorem occiſum eſſe a ſodali, cum quo invenerat, quod contra pacta ſolus ſuo unico nomine commune inventum deſcripſiſſet. Sed vanitatem ejus famæ, & injuriam JOHANNI VESLINGIO, candidiſſimo homini, illatam ultus eſt, confutata ex ipſis actis nationis Germanicæ ſuſpicione ILL. MORGAGNUS *Epiſt. anatom.* I. p. 83. Cæterum de pancreate non valde multa apud veteres legimus, Glandulam nempe, ex qua liquidum aliquod in inteſtinorum initium ſtillaret, HEROPHILO & EUDEMO notam fuiſſe GALENUS L. II. *de ſemine* c. VI. ſatis declarat. Sed recentiores pulcherrimam fabricam neglexerunt.

B. EUSTACHIUS figuram veriorem pancreatis dedit bilobam, ferri equini ſimilem, crus tamen longius non ſatis ad lienem produxit, forte quod id vulgo notum eſſet.

CASPAR ASELLIUS non utili inſtituto errorem GUINTERI a COLUMBO jam refutatum renovavit, pancreas nempe verum pro neſcio qua glandula anonyma depinxit, pancreatis vero nomine coactas in centro Meſenterii glandulas conglobatas depinxit, unde nomen *pancreatis Aſellii* ortum eſt, ex quo ipſo plurima confuſio in deſcriptionem vaſorum lacteorum manavit.

F. SYLVIUS iconem hujus ductus paravit, quæ apud PLEMPIUM in *fundamentis* & in prima editione GRAAFIANI Libelli exſtat, idem novi ſyſtematis Auctor, de quo continuo dicetur.

HERMANN BARTHOLD Diſp. *de pancreate & ejus uſu*, Jen 1669. 4.

(*c*) R. DE GRAAF *de ſucco pancreatico* Libellus 1664. 12. 1671. 8. 1674. 8. & alias recuſus, Gallice etiam, Pariſiis an. 1666. 12. Poſtremæ editiones auctiores ſunt. Juvenis non malum opus, quo equidem falſam, a Præceptore SYLVIO receptam, ſententiam propoſuit, acidi ſucci pancreatici, qui cum bile effervesceret tum in inteſtinis, tum ſecundo in corde dextro. Sed ea occaſione novam iconem Pancreatis ex homine, diverſitatem in animalibus numeroſis, experimenta etiam in cane facta ad definiendam celeritatem, qua is ſuccus ſecernitur, utiliter adjecit, quod experimentum etiam habet FLORENTIUS SCHUYL. Exſtat etiam in operibus omnibus.

tradidit in ſuis operibus poſthumis, pro illuſtratione pancreatis in hominibus inſervire poteſt (*a*).

Legatur etiam CONRADUS BRUNNERUS in *Experimentis circa pancreas inſtitutis* (*b*).

Tum iterum PEYERUS in *Parergis* ſuis *anatomicis* (*c*).

Ex his fontibus, quodcunque hactenus notum eſt de pancreate, expiſcari poterimus, ut tamen non omittamus unum Auctorem, THOMAM WHARTONUM (*d*), qui in tractatu mox laudando, uſque ad pondus pancreatis, & minimum nervum examinavit.

(*a*) Pancreata inſectorum & piſcium inteſtinula cæca ſunt, ſub initia inteſtinorum inſerta, & plena ſucco, de quibus MALPIGHIUS in Tractatu *de bombyce* & in *poſthumis* egit, ubi cum pancreate comparat. ARISTOTELI minime ignorata fuerunt, & fuſe dicta RONDELETIO, REDO, GREWIO, COLLINSIO aliiſque zoologis, in inſectis vero SWAMMERDAMIO.

BERNARDI SWALWE *Pancreas Pancrene*. Amſtelodami 1667. 12., & alias prodiit, joculari & tragicomico ſtilo ſcriptum.

(*b*) J. CONR. BRUNNER *Experimenta nova circa Pancreas*, Amſtelod. 1682. 8. Sæpe recuſa, & nuper Leidæ 1722. Egregium Opus, quo primum innotuit vir, quem ſua virtus ad ſummos honores, & raras in Medico divitias evexit. Suſcipiebat refutandam ſectam Sylvii, Graafiique libellum. Ergo non ſolum ſuccum non acidum eſſe, & unice viſcidulum, emollientem demonſtravit, ſed etiam difficillima operatione pancreatis partem majorem in cane delevit, ut oſtenderet, abſque eo ſucco felicem ſatis digeſtionem ciborum ſupereſſe. In poſterioribus editionibus aliqua adjecta ſunt experimenta, quæ BRUNNERUS poſt editum Librum in *Ephemeridibus* Naturæ Curioſorum ediderat. *Dec. II. ann.* I.

(*c*) Nihil valde habet, quæ eo faciant, plura WEPFERUS *de cicut. aquat.* & aliqua J. C. PEYERI de Pancreate cogitata cum BRUNNERI Libello prodierunt.

Excarnatum, ut vocant, ductum pinxerunt KERKRINGIUS & CHESELDENIUS, non valde utili inſtituto.

JAC. IGNATII FOCKY *de pancreate*. Vienn. 1692. Diſp. *

In *anciens Mémoires* Tom. X. DUVERNEYI de ſucco pancreatico ſunt experimenta. Galli etiam Academici in *Mémoires pour l'hiſtoire des animaux* Ductus pancreatici fabricam obſervare ſolent, tum S. COLLINS, BLASIUS, aliique. Aliqua huc facientia habet etiam J. W. PAULI in *Præf. ad L.* van HORNE.

J. M. HOFMANN *de pancreate*. Altorf. 1706. Diſp.

Ad naturam ſucci pancreatici experimenta veriora exſtant etiam apud BOHNIUM, C. J. LANGIUM, PECHLINUM, WEPFERUM, BLASIUM aliosque. Et PECHLINUS inprimis in *metamorphoſi Apollinis & Æſculapii* demonſtravit, quam vitioſe id ipſum experimentum inſtitutum ſit, ex quo acidum ſuccum pancreaticum aliquando ſibi obtigiſſe guſtandum demonſtratum iverat GRAAFIUS.

G. HENRICH. BEHR *de Pancreate & ejus liquore*. Argentor. 1730. 4. Diſp.

CL. WINSLOWUS caput Pancreatis, ſive proceſſum, quo cum Duodeno deſcendit, renovavit, ſitum etiam figuramque & ipſe, & CL. LIEUTAUD, curatius propoſuerunt, & MONROUS in *Edimburgenſibus*. Iconem etiam in ſitu vero dedit CHESELDENIUS.

VLOOT *de pancreate*. Leid. 1733. Diſp.

In CL. PETSCHE ſæpe laudata Diſp. aliquæ obſervationes de eo ductu reperiuntur.

D'ORVILLE *de fabrica & uſu Pancreatis*. Leid. 1745. 4.

(*d*) Minime mala ſunt, quæ de pancreate habet THOMAS WHARTON, qui iconem dedit ductus, & pancreatis proceſſum inferiorem non ignoravit, & ramum ductus inferiorem.

C A-

CAPUT IX.

De Omento.

DE Omenti natura pro rudiori intellectu (*a*) legatur primo HIERONYMUS FABRICIUS AB AQUAPENDENTE (*b*). Deinde THOMAS BARTHOLINUS (*c*), in editione Anatomes reformatæ, quæ Lugduni Batavorum apud Haakium prodiit. Sed de eodem legi debet illuſtris MARCELLUS MALPIGHIUS in Epiſtola *de Omento & adipoſis ductibus & uſu* (*d*), de qua re apud alios litigatur (*e*).

(*a*) Veteres non multa de Omento bona habuerunt, ſolum enim ipſis notum fuit Omentum vulgare, magnum, ſive gaſtrocolicum, neque id ſatis recte. Meſocoli enim pars media ab omnibus ab ipſo GALENO Anatomicis, nullo excepto, niſi EUSTACHIO, (ut ex iconibus judico), pro Omenti parte habita eſt, unde mira in vaſis, ſitu pancreatis deſcribendo, aliisque partibus, nata eſt confuſio. EUSTACHIUM Omentum minus *hepatico-gaſtricum* non ignoraſſe ex T. X. f. 2. adparet.

THOMÆ ERASTI *de pinguedinis in animalibus generatione & concretione*, Heidelberg. 1580. 4. DOUGL.

(*b*) HIERONYMI FABRICII AB AQUAPENDENTE *de gula, ventriculo, inteſtinis, meſenterio & Omento* L. Patav. 1718. 4. Partem Omenti dixit, quæ lobulum hepatis obvolvit, cæterum parum habet obſervationum.

ADAMII LUCHTENII *de Adipe*. Helmſtad. 1607. 4. *

JOH. RIOLANUS paucis vocibus demonſtravit ſibi omentum melius, quam plerisque Anatomicis, notum fuiſſe, ſiniſtrum nempe finem ſive lienale, ut vocat, omentum, dextrum, ſive inteſtinale, parvum omentum, quod vocat, includens parvum lobum. Sed paucæ ſunt voces, & Meſocolon cum Omento nihilo minus confudit quam priores. Idem in anatome pneumatica memoriam injecit extenſionis ad hepar uſque Omenti.

CÆCILII TOLII *della generatione della pinguedine*. Venet. 1644. 4. Antiquo more ſcriptus eſt. Icones omenti gaſtrocolici ex melioribus habet CASSERIUS & BIDLOUS.

(*c*) Apud BARTHOLINUM nihil valde ſingulare de omento reperio, qui ubique in hujusmodi rebus ſolet VESALIUM exſcribere.

DOM. DE MARCHETTIS Meſocolon ab omento diſtinxit.

F. GLISSONIUS *de ventriculo & inteſtinis* omnino legi poteſt, idemque pinguedinem in cellulas deponi recte obſervavit.

H. EYSSON *de officiis Omenti*. Groning. 1658. 4.

(*d*) MARCELLUS MALPIGHIUS in Libro *de Omento & adipoſis ductibus* cum *tetrade epiſtolarum de lingua & cerebro*. Bonon. 1661. 12. * edito, ſubtilem potius fabricam, quam craſſiorem illam inquiſivit, reſorbtionem tamen adipis in ſanguinem experimentis in animalibus factis adſeruit. Ductus adipoſos, qui peculiariter ſecernerent veherentque adipem, ut ſalivales ſalivam, deſcriptos olim, in *poſthumis* ipſe dubios reddidit. Eos ductus MORGAGNUS & SBARALEA refutarunt (*de oculorum & mentis vigiliis*).

JAC. PANCRATII BRUNONIS & J. M. HOFMAN. *de pinguedine* Diſp. Altdorf. 1674. 4.

ANT. van LEEUWENHOEK *de adipis particulis Obſ. Ph. Tranſ.* n. 372. & alibi. De celluloſa vero muſculari plurimis locis Opp.

JACOB. WOLF *de obeſitate exſuperante*. Jenæ 1683. Diſp.

(*e*) J. MAUR. HOFMANN in Diſſ. *de Omento*, Altdorf. 1695. 4. Strias adipoſas ſive ductus Malpighii adipoſos ſe vidiſſe ſibi perſuaſit. Veſiculas etiam, quibus globuli adnati eſſent, & vaſa adipoſa ex veſiculis exeuntia, ſibi viſa deſcripſit.

J. M. VERDRIESS *de pinguedinis uſibus & nocumentis in corpore humano*. Gieſſ. 1702. 4.

In

In *Mémoires de l'Académie Royale des Sciences*, pauca huc pertinent. De Omenti uſu cogitationes PETITI exſtant an. 1725.

J. BENIGNI WINSLOW Omentum hepaticogaſtricum, poſt EUSTACHIUM, RIOLANUM, SPIGELIUM, qui leviter adumbraverant, ſolido conſtitutum deſcribitur an. 1715. & in ejusdem *expoſitione anatomica*.

Iconem omenti minoris primus dedit GARENGEOTUS in *ſplanchnolog.*

Idem WINSLOWUS pleraſque in corpore humano celluloſitates exterius membranis circumpoſitas deſcripſit.

CHRIST. LUDOV. WUCHERER *de corpulentia nimia*. Jen. 1716. Diſp.

A. Q. RIVINUS *de Omento*. Lipſ. 1717. 4.

H. STOKAR *de Omento*. Leid. 1717. 4.

FRID. RUYSCHIUS vaſa omenti pulchre depinxit, poros a rudioribus Anatomicis propoſitos refutavit.

PETR. JOH. BURETTE. *Ergo refuſa in ſanguinem pinguedo non cedit in corporis nutrimentum*. Pariſiis 1733. 4.

JAC. FRID. HULSEBUSCH (amici olim noſtri) *pinguedinis corporis humani ſive panniculi adipoſi veterum, hodie celluloſæ membranæ dictæ, fabrica ejuſque & contenti olei hiſtoria & uſus*. Leid. 1725. 4. Diſſ.

R. WORSWYCK *de pinguedine ſoluta & in maſſam ſanguineam admiſta*. Leid. 1735. 4.

Verhandelinge van de Celluloſa 1736. *

S. THEOD. QUELMALZ *de pinguedinis ſede naturali*. Lipſ. 1738. Diſp.

J. HENRICI SCHULZE & BERTRAM *de pinguedine*. Hall. 1739. 4. Mira theoria. Lympham per cellulas pinguedinis ad ſanguinem ait redire.

LUD. WILH. LEMONNIER & la SONE. *Ergo in macilentis liberior quam in obeſis circulatio*. Pariſiis 1740. Diſp.

De omenti ſitu, & adhæſione ad duodenum in *Tentaminibus Edimburgenſibus*. T. IV. obſervationes habet AL. MONROO.

PATYN *de Omento & ejus inflammatione* 12. Leid. 1740. 4.

De adipe in fetu A. KAAU n. 792. & de celluloſa univerſa IDEM ubique.

Nos in Programmate an. 1742. edito, & cum *faſciculo iconum anatomicarum*. Gottingæ 1743. folio recuſo, omenti cum meſocolo incommodam confuſionem emendavimus, novam portionem omenti, *colicam*, primi deſcripſimus, icones duas omenti, quibus limites & origo a meſocolo exprimuntur, adjecimus.

CL. FRID. WILH. HENSINGIUS in Diſſ. *de peritonæo*, deinde in Progr. *de Omento & Colo*. Gieſſ. 1745. 4. in primo volumine Diſſertationum a nobis ſelectarum recuſo, parietes omenti (non laminas majores) diviſit experimento, quod ipſi etiam fecimus, & fecerant WINSLOWUS & KAAUWIUS (*de perſpir.*) Colicam etiam portionem pro nova deſcripſit, noſtris obſervationibus, ut videtur, non viſis.

CL. LIEUTAUD in *Eſſais anatomiques* etiam legi meretur, qui Omenti originem a Colo ſolo, ſed aliquot linearum, eodem fere mecum tempore deſcripſit.

D. C. SCHOBINGERUM noſtrum de celluloſa tela jam laudavimus.

CAPUT X.

De Meſenterio.

CIrca hanc rem non poteſt brevius abſolvi negotium, quam legendo HIERONYMUM FABRICIUM AB AQUAPENDENTE (*a*), qui de Viſceribus abdominalibus ſcripſit.

Legatur pariter BARTHOLINUS in Tractatu de *Vaſis lymphaticis* (*b*).

Tum CASPAR ASELLIUS (*c*) in Tractatu de vaſis lacteis, tot editionibus evulgato. Addatur Clar. WHARTONUS *de glandulis unitis & vagis in meſenterio* (*d*).

Hi ſunt primarii Auctores, qui tradiderunt quidquid in hac re obſervatum eſt.

(*a*) VESALIUS ob Omentum cum Meſocolo confuſum hanc hiſtoriam non potuit perficere, diſtinxit tamen Meſenterium medium, dextrum, & ſiniſtrum. De origine aliqua protulit FALLOPIUS. EUSTACHIUS contra VESALIUM in f. 2. T. XI. continuitatem Meſocoli cum Meſenterio expreſſit, glandulas Meſocolo adjecit. HIER. FABRICII Tr. *de ventriculo & inteſtinis* aliqua de *meſenterio*, ſed nihil valde arduum habet, plicas tamen deſcribit & modum quo inteſtinum coercet.

(*b*) Neque BARTHOLINUS hiſtoriam Meſenterii expedivit, neque

(*c*) ASELLIUS, qui glandulis Meſenterii pro Pancreate deſcriptis hanc deſcriptionem mire turbavit. Eum errorem correxit in *poſthumis epiſtolis* JOH. VESLINGIUS.

(*d*) TH. WHARTON utique celluloſam telam interjectam duabus laminis Meſenterii deſcripſit, & glandulas, & de origine Meſenterii morbiſque aliqua protulit. Nemo tamen Meſenterii hiſtoriam, multis etiam poſtea annis ſuſcepit, quaſi vel nimis difficile eſſet, vel nimis facile. Sed præterito ſeculo ſolebant fere viſcera non aliter, niſi reſecta de corpore ſituque ſuo ab Anatomicis conſiderari. Ita vero Meſenterium perit.

MENH. CAR. EULERI *de Meſenterio* Diſputatio, Argentor. 1714. 4. Potius ad vaſa lactea ſpectat & ſanguinem.

J. B. WINSLOWUS multa utique in melius reformavit. Deinde DOUGLASSIUS in Libro *de Peritonæo*, quem continuo laudabimus, etiam hanc productionem Peritonæi melius exponit. Aliquam nempe primam partem Meſenterii in IV. T. Edimburgenſium attigit ALEXANDER MONROO: & totum in L. *de perſpiratione* KAAU, & in *Eſſais d'Anatomie* LIEUTAUD, & in poſthumo opere CASSEBOHM, & in nuperis Diſſertationibus J. FANTONUS. Pleniſſime tamen de Meſenterio ſcripſit T. WILH. HENSING in Diſſertatione *de peritonæo*. Gieſſæ 1742. 4 propoſita, in qua inprimis fuſe Meſenterium & Meſocolon, & Meſocoli cæcum foramen, ex ſuis & HUMMELII, noſtri olim Proſectoris, obſervationibus deſcripſit. Superſunt tamen aliqua de adhæſione laminæ ſuperioris Meſocoli ad Duodenum, Ventriculum, Hepar & Pancreas, nondum ſatis explicata, quæ aliquando conabor perficere, ex puerorum inprimis, hic aptiſſima anatome.

C. PLEVIER *de Meſenterio ejuſque morbis*. Leid. 1721. 4.

J. D. RUCKER *de Meſenterio ejuſque morbis*. Leid. 1728. 4.

Peritonæi hiſtoriam huc referimus, ut valde connexam cum Meſenterio. Pauca ſunt, quæ habent veteres, & vulgo receptus mos duplicis laminæ demonſtrat, quam parum in ejus hiſtoria acuti fuerint: qui poterant meliora dicentem GALENUM, unicæ membranæ, & celluloſitatis externæ minime ignarum, ſecuti fuiſſe: NICOLAUS MASSA primus Peritonæum integrum clauſumque de corpore exemit. Sed noſtro ævo JAC. DOUGLAS in Libro *de peritonæo*. Londin. 1730. 4. edito & ab E. F. R. HEISTERO Latine an. 1733. 8. verſo & emendatius, ut promittitur, Latine reddito a D. NELSON, Leidæ 1737. 8. diligentiſſime omnem ambitum peritonæi perſecutus eſt, omneſque productiones deſcripſit, & nullam eſſe externam laminam, faciemque peritonæi non internam ſed externam obverti viſceribus docuit. Merentur etiam legi, quæ IDEM VIR CL. de venæ Cavæ meatu per peritonæum, de exitu recti inteſtini ex ejus ſacco, de ſitu viſcerum, & ligamentis, de arteriarum membranis habet.

ERN. HENRIC. WEDEL *de Peritonæo*, Jen. 1696. Diſp.

LAUR. THEOPH. LUTTER *de Peritonæo*, Regiom. 1738. Diſp.

Porro J. B. WINSLOWUS falſam de duplicitate Peritonæi theoriam rejecit (poſt DIONISIUM), quem lege in *Comment. Academ.* an. 1715. & in Ep. ad MORAND p. 314. & in *expoſitione anatomica*. Eum virum, non ſatis laudatum, ſequitur GARENGEOT.

Varia etiam adſperſit de vapore & membranarum viſcerum abdominis ortu a Peritonæo A. KAAU L. citato.

Denique CL. HENSING in excitata Diſſertatione obſervationes ſuas & HUMMELIANAS de peritonæo, deque ejus celluloſitate, & de ligamentis utiliſſime protulit.

Varia etiam, maxime de celluloſis Peritonæi proceſſibus habent S. MORAND *de la taille du haut appareil*, CHRISTOPH. GOTTLIEB BUTTNER in Pr. *de peritonæo*, Regiomont. 1738. 4. in noſtro primo volumine recuſo, CASSEBOHMIUS in poſthumo opere, VERDIER, J. G. GUNZIUS *de herniis*, DAN. CHRISTOPH. SCHOBINGER in Diſſ. *de dignitate telæ celluloſæ*.

Peritonæum a vaſis ſpermaticis non perforari, eaque ſub interna ejus parte deſcendere SYLVIUS jam monet, in *Iſag.* p. 270. tum VIDUS, FRANCO *de herniis* n. 6. b. & PAREUS in *admini. anatom.* & ED. TYSON *Anat. of a. pigmy* p. 26. Rarum vero eſt diverticulum naturale adeſſe, etſi vidi hujuſmodi fabricam, & viderunt tum JOHANNES MERY *Mémoires de l'Acad.* 1701. p. 283. tum RENEAUME in Libro *de herniis* p. 138. aliique.

CAPUT XI.

De Hepate.

HUjus viſceris ſtructura differt a fabrica omnium reliquorum viſcerum, cum enim omnia reliqua viſcera ſanguinem, quem mutant, recipiant per arterias, hepar illum recipit ex venis.

Hoc ita animadverſum fuit ab omnibus Anatomicis. Sed primus FRANCISCUS GLISSONIUS (*a*), nobilis ille Britannus & anatomiæ Profeſſor, ſtructuram

(*a*) Scriptores, qui de hepate egerunt, in duas claſſes dividemus, quorum priores de hepatis anatome, reliqui de phyſiologia ejus & bilis inprimis hiſtoria ſcripſerunt. HEROPHILUM egregie de hepate ſcripſiſſe, & apud ORIBASIUM legimus, & aliqua ibi conſervata offendimus, quæ multum boni promittunt. VESALIUS figuras veſiculæ, adhæſionem hepatis ad ſeptum, & ligamentum ſiniſtrum habet, & duos lobos in homine vidit tum J. SYLVIUS. EUSTACHIUS aliquas bonas icones hujus viſceris dedit, meliores certe, quam etiam apud recentiores invenias, T. X. f. 2. T. XI. f. 3. 4. cum iconibus eminentiarum, portarum, vaſorum omnis generis, & ligamentorum, & celluloſa ad ſeptum transverſum adhæſione.

G. FALLOPIUS de itinere bilis veriorem ſententiam docuit, bilem nempe continuo ab hepate ad inteſtinum ferri, niſi obſtaculum experiatur, tunc vero in veſiculam regurgitare. Eum ſecutus eſt SALOMON ALBERTUS in *Oratione* edita, Witteb. 1590. 8. & eamdem ſententiam defendit.

JULIUS JASOLINUS in Libro *de Poris Choledochi & veſicula fellea pro Galeno adverſus neotericos*, Neapoli 1577. 8. (DOUGL) ſæpe recuſo & cum SEVERINO *de vena ſalvat.* L. Francof. an. 1668. 4. theoriam quidem non optimam habet, cum vaſa hepaticocyſtica minuta primus excogitaverit, quæ pro melioris bilis itinere in veſiculam, nata eſſe credit, dum deterior bilis per porum ab hepate ad duodenum flueret. Sed utilis tamen eſt icon veſiculæ, qua ſinus cervicis bene exprimitur, & portiones ductuum, & valvulæ in ductu cyſtico, & angulus verior cyſtici ductus cum hepatico.

NIC. HABICOT in L. IV. ligamenta hepatis habet, dextrum & ſiniſtrum.

C. HOFMAN *de hepate*, Altdorf. 1617. 4. *.

J. HIE-

ram hepatis deſcripſit nitide in nobiliſſimo illo & incomparabili Tractatu *de Hepate*, cui præmittuntur quædam generalia ad anatomiam ſpectantia, & ad finem adjungitur Tractatus *de Vaſis lymphaticis.* Plurima itaque continet, & etiam prodeſt illis, qui publice rebus anatomicis operam dant. Editio optima eſt Londini anno 1654. in 8. ſed & Amſtelodami fuit impreſſus an. 1656. in 12. quæ editio etiam valde adcurata eſt. Qui hoc ſcriptum evolvit (nam melior Anatomicus non ſcripſit) nihil ratiocinii inveniet, deſinit enim GLISSONII ſermo, ubi anatomia deſinit, nec ultra pergit. Ex GLISSONIO intelligetur hepatis in majoribus partibus ſtructura.

Deinde adjungatur MALPIGHIUS *de Hepate* (*a*). Clariſſimus iſte Auctor, cum neſciret, quid tandem inter arterias & venas, & inter ductus bilioſos eſſet, detexit eſſe acinos glanduloſos. Verum hoc opuſculum etiam in Operibus poſthumis impreſſum eſt, & ibi plura contra SYLVIUM habentur; nam eo tempore, quo MALPIGHIUS de Hepate ſcribebat, natæ ſunt plures objectiones, quibus per egregia experimenta anatomica reſpondet (*b*).

De-

J. Hieronymi Bronzer *de calido innato & principatu jecoris*, Patav. 1628. 4. ſanguinem in hepate non parari, cum hepar in piſcibus non rubeat, ſagax vidit, neque tamen auſus eſt Galenum refutare. Spirituum tres claſſes antiquis receptas, in unam conjungit.

Andreæ Spigelio lobulus ſolet adſcribi, qui ſe in curvaturam ventriculi inmittit. Sed dudum is quidem lobus notus erat. Tres valvulas in cervice veſiculæ deſcripſit.

J. Riolanus, præter alia, fibras muſculares veſiculæ negavit, quem multi ſequuntur recentiorum.

Wern. Rolfinkii *de hepate* Diſſ. Jen. 1653. 4.

J. Walæus in Epiſtola II de motu ſanguinis celebrem illam Gliſſonii capſulam primus indicavit.

Franciscus Glissonius *anatome hepatis*, Londini 1654. 8. Hag. 1681. 12. ſæpe recuſus, nihil quidem pleni habet, cum hepar humanum raro, & ex corpore reſectum unice viderit. Diligenter tamen aliqua proſecutus eſt, venam portarum, cum ramis, & capſula, ſinuque, vaſa bilis cum vera de motu bilis theoria, tum hepaticocyſtica demum vaſcula, hæc ex animalibus. Multa ſubjecit de vaſis lymphaticis, & de nutritione atque ſecretione quæ ex nervis fiat.

Franc. Sylvii Diſp. *de bilis & hepatis uſu*, Leidæ 1660. 4. inter bona aliqua paradoxam habet opinionem, bilem omnem in veſicula parari, inde in hepar venire, &c. a Backio receptam (Libro *de corde*).

In *Phil. Tranſact.* n. 178. Brown de glandulis in hepate morboſo viſis.

N. 307. de Marchettis Obſ. de poris veſiculæ felleæ bilem ſudantibus, dum ab hepate ſeparatur.

N. 449. Ductus hepatico-cyſtici ex corpore morboſo deſcribuntur.

J. J. Wepferus in nuperis editionibus Libri *de apoplexia* an. 1669. ſe glandulas hepatis vidiſſe gravis etiam de ſe ipſo teſtis, laudat. In Libro *de cicuta* bene deſcripſit monticulum, in quo ductus choledochus inſeritur.

Laur. Strauss *de hepate*, Gieſſ. 1665. Diſp.

Theod. Kerkring in *ſpicilegio* habet vaſa hepatis ad portas pertinentia, carne liberata, (ut olim Spigelius) *obſ.* 96.

Ol. Borrich de veſicula fellea *obſerv.* habet T. II. *Actorum Hafnienſium.*

J. Pecquetus & C. Perrault in *Journ. des Savans* 1668. & 1680. & in *Eſſais de Phyſique* T. III. ductum ab hepate ortum, & in veſiculam inſertum, & in ductum hepaticum deſcripſerunt, nempe cyſthepaticum, qualem etiam in ſuo *collegio anatomico* Amſtelodamenſes proponunt.

Parisini ſolent in ſuis animalium Diſſectionibus fuſe de vaſis veſiculæ felleæ bilariis agere.

(*a*) M. Malpighius in Libro *de hepate*, qui exſtat in collectione *de ſtructura viſcerum*, Bonon. 1666. 4. *. non ſolum glanduloſam hepatis fabricam proponit, quam utique ſibi vindicat, ut Wepferum ajat, lobos unice minores hepatis vidiſſe. Sed alia utilia habet, experimenta, quibus pugnat contra F. Sylvium. Nempe Malpighius, etiam quando veſicula deſtructa eſt, bilem generari oſtendit. Folliculos etiam ſimplices felleæ veſiculæ deſcribit. Huc etiam in ejus Libro *de liene*, & Tract. *de glandulis conglobatis*, utilia aliqua pertinent.

(*b*) Joh. Bohnius in Act. Erud. 1682. de vaſis bilariis, ductibus animalium hepaticocyſti-

 cis

Denique legantur Clariſſimi FRIDERICI RUYSCHII (*b*) obſervationes ana- tomi-

cis duorum generum, & itinere bilis obſervationes ſuas habet. In Tractatu *de lethalitate vulnerum* experimenta habet, quibus conſtat lethale fieri vulnus, ſi bilis, non ligato cyſtico, ex hepate adfluens in abdomen effuſa fuerit.

FRANCISCI SPOLETI *diſſertationes duæ: I. de momento, quo gravia deorſum nituntur: II. de ſecretione bilis in hepate*, Venet. 1686. 4. * Theoriam ſecretionis propoſuiſſe video, qua circulationis celeritas in extremis vaſis major ponitur.

In JOURN. DES SAVANS. 1688. glandulæ veſiculæ felleæ & ductuum bilariorum propriæ deſcribuntur.

HERMAN VAN BEECK *de folliculo fellis* Diſſ. Ultraj. 1687.

MAURICIUS VAN REVERHORST *de motu bilis circulari* Diſſ. Leid. 1692. 4. recuſa cum NUCKII *adenographia*, an. 1696. & alias. Hac egregia diſputatione continentur hepatis hiſtoria, vaſa lymphatica, menſura ſecretæ bilis per experimenta ſumta, calculorum felleorum obſervationes.

LAUR. BELLINUS *de motu bilis*, Piſtojæ 1695. *. & in opuſculis, Leidæ 1696. editis, motum fellis ab hepate ad veſiculam dirigi facile oſtendit.

JOH. FRID. ORTLOB *Exercitium anatomico-phyſiologicum, integrum* χοληποιήσεως *negotium examinans*, Lipſ. 1691. 4.

PHIL. VERHEYEN ductus in veſiculam inſertos & alios inter veſiculam, & ductus hepaticos medios deſcripſit, ex bove, & experimenta contra SYLVIUM in animalibus inſtituit.

In *Mémoires de l'Acad. Royale des Sciences* huc ſpectant.

LITTRE de glandulis hepatis 1701.

Veſiculæ in homine abſentia 1701. 1705.

Vaſa lymphatica in ſuperficie hepatis 1721.

FERREIN de fabrica hepatis & ductibus bilariis 1733.

Experimenta aliqua pro ductibus hepaticyſticis attulit C. J. LANG, alia TACCONUS, alia GARENGEOTUS in *Splanchnologia*.

W. COWPERUS negat ductus hepaticyſticos in homine reperiri, aut laceratam veſiculam iterum repleri. Capſulam GLISSONII primus, ni fallor, demonſtravit parvi momenti eſſe.

JAC. KEIL in Libro *de ſecr. & anim.* non ſolum ratiocinio, ſed experimento etiam adgreſſus eſt definire quantitatem ſecretæ bilis.

J. B. MORGAGNUS in *Adverſ. Anat.* III. & in *Epiſtolis Anatomicis duabus*, Leidæ an. 1728. editis, plurima notatu digna de hepatis foſſis, ligamentis, ſitu, partibus, veſicula fellis, calculis fellis aliiſque huc ſpectantibus protulit. Ductus hepaticyſticos refutat.

C. BIERWIRTH *de hepatis ſtructura & morbis*, Leidæ 1706. 4. * cum icone glandularum hepatis cocti ex ſue & rami venæ Portarum.

BURCHART Diſſ. *de ſecretione bilis*, Kiel 1709. 4. aliqua ad analyſin bilis, tum in univerſum ad ſecretiones habet.

A. HELVETIUS *de ſtructura hepatis*, Leidæ 1711. 4.

JOSEPHI ZAMBECCARI in vivis animalibus exſtirpatæ veſiculæ experimenta inſtituit, in DIONISII SANCASSANI *dilucidationibus*, & alibi edita.

JAC. DRAKE theoriam de utilitate bilis in promovendis menſibus, ſatis inutilem propoſuit.

J. G. a BERGEN *de bile, icteri cauſa ficta*, Francof. ad Viadr. 1710. Diſſ. bilem negat colorem ictericum producere, &c.

POLYC. GOTTL. SCHACHER in Diſſ. *de admin. anat.* Leidæ 1710. ductus hepaticyſticos experimento reſtituere conatur. EJUSD. Progr. 1722. *de vaſorum bilariorum exſiſtentia & diſtributione* agit.

CHRIST. FRAWN Diſſ. *de vena Portæ*, Leidæ 1715. 4. agit potius de viſceribus cum vena Portarum conjunctis. Glandulas Duodeni deſcribit.

BERNARD de JUSSIEU *de naturali ſecretione bilis*, Monſpel. 1729. 12. Eſt opus D. FIZES.

(*a*) FRID. RUYSCHIUS in univerſum quidem fabricam hepatis vaſculoſam adſumit, glanduloſam evertit per injectiones, quæ ex vena Portarum in ductus hepaticos penetrant. Deinde multa bona de collo veſiculæ felleæ curvo, vaſculoſo, glandulis veſiculæ, vaſiſque ductibuſque, quos non admittit, aliiſque huc pertinentibus particulis protulit.

J. DOM.

tomicæ, quibus conatur demonſtrare, illud omne, quod MALPIGHIUS acinos vocat,

J. Dom. Santorini de ductus choledochi reticulo, de monticulo, in quo inſeritur, obſervationes habet.

H. Ried *de præparatione bilis in hepate*, Leidæ 1722. 4.

Cum nuperioribus editionibus operis Wainwrigth *de rebus non naturalibus* exſtat conjuncta deſcriptio ſive *treatiſe on the liver*, Lond. 1737. 8. Nihil autem valde a reliquis remoti habet.

J. B. Bianchi *hiſtoria hepatica*, Turin. 1710. 8. 1716. 4. Pl. Genev. an. 1725. 4. 2 vol. multo auctius recuſa. Minor pars anatomica eſt. In ea hiſtoria invenio varia, quæ minime placent, ductus cyſthepaticos, hepaticyſticos, icones inverſas hepatis, icones inprobabiles ciſternæ chyliferæ, nervorum, cavillos meros & audaciam miram in carpendis ſcriptoribus, obſervationem propriam, utilemque, vix ullam.

A. Vater *novum diverticulum bilis*, Witteb. 1710. obſervationem propriam, qua ductum choledochum in ipſo inteſtino in rete cum pancreatico conjunctum deſcribit, ſed modeſte, ut ex uno cadavere.

Joh. Fantonus in *Diſſert. anatomicis* inprimis renovatis, multa habet & ex homine & ex animalibus. Ductus hepaticyſticos admittit, & ductus ex cyſtide in choledochum patentes, fibraſque veſiculæ muſculares, pro glandulis hepatis pugnat, ductus choledochi motum periſtalticum experimento confirmat, capſulam Gliſſonii refutat, poros muciferos veſiculæ deſcribit.

Cl. Loqueti *de arteria hepatica* Diſſ. ſæpe laudari vidi, ipſe non poſſideo, neque annum novi locumve quo defenſa ſit.

Anton. Fizes *de naturali ſecretione bilis in genere*, Monſpel. 1719. 8. & in collectione opuſculorum ſcripſit.

Josephus Pozzi in *Commentariolo Epiſtolico* pro glandulis hepatis, & Gliſſonianæ capſulæ carneis fibris, pugnat.

F. Hofman *de morbis hepatis ex Anatome deducendis*, Hall. 1726. Diſp.

P. Chirac vaſa lymphatica hepatis picta habuiſſe a La Font, inde ea perveniſſe ad Cl. la Peyronie auctor eſt Montagnat *Lettre à M. Bertin* p. 71.

Franc. Joh. Hunauld *an bilis præparatio in Omento*, Pariſ. 1731. 4. Pl.

Nic. den Otter *de ſecretione bilis cyſticæ*, Leidæ 1731. 4.

Andr. Ottom. Goelicke *ſingularia hepatis humani*, Diſſ. Francof. ad Oder. 1731.

Georgii Grieve *de ſecretione bilis*, Edimb. 1732. Diſp. *.

J. B. Winslow & hic & ubique legere oportet. Fabricam etiam ſubtilem, & acinos hepatis deſcripſit in *Acad. Reg. Scient.*

A. F. Walther in Progr. *de vena Portæ* I. & II. Lipſ. 1739. capſulam Gliſſonii evertit.

Visscher Diſſ. *de cholepoieſi*, Leidæ 1735. 4. experimentum habet Albini, quo venæ portarum cum poro bilario demonſtratur continuatio, nullam vero eſſe ei poro cum arteria hepatica conjunctionem evincitur.

P. Vink *de hepate*, Leidæ 1735. 4.

G. Britten *de hepatis fabrica & actione*, Leidæ 1739. 4.

J. Georg. Seger *de ortu & progreſſu bilis cyſticæ*, Leidæ 1739. 4. Per experimenta proceſſit, in Libello, quem alibi laudavi, & inſerui vol. III. *Diſp. ſelect.*

Raimund. Jac. Finot *an bilis circulatio multiplex*, Pariſ. 1741. Diſp. Pl.

Cl. Lieutaud multa laude digna habet de lacunis felleæ veſiculæ, capſulæ Gliſſonianæ vanitate, celluloſa veſiculæ, vena cyſtica ad cavam eunte, [hac equidem a noſtris obſervationibus remota].

Andr. Westphal *exſiſtentia ductuum hepaticocyſticorum*, Gryphiſwald 1742. 4. Deſcriptionem habet tunicarum veſiculæ. Ductus hepaticyſticos ex homine deſcribit. Sed novi doctos viros, qui huic obſervationi refragantur.

Cajetanus Taconus in *obſerv. de raris hepatis adfectionibus*, Bonon. 1740. 8. quæ etiam in *Memorias* Luccenſ. T. II. exſtant, & copiam bilis, quæ per vulnus effluxerat, intra datum tempus determinat, & multa profert ad declarandum iter bilis.

D. Moseder *de veſicula fellea*, Argentor. 1742. 4.

Cheseldenus in anatome bonas hepatis, veſiculæ, curvæque cervicis icones dedit.

D. Gilring in *ſelector. Francofurt.* T. III. habet experimenta aliqua in cadavere humano inſtituta, quæ ad bilis iter pertinent.

vocat, tantum eſſe ſtructuram vaſorum. Verum hac occaſione dedit egregia de hepate experimenta.

P. G. Moering E. N. C. vol. V. obſ. 44. pingit ſyſtema bilioſum Lutræ.

J. Fr. Cassebohm in poſthumo opere *de methodo ſecandi* capſulam Glissonii accurate deſcribit, celluloſam veſiculæ felleæ, ligamenta & externam celluloſitatem hepatis.

D. Christoph. Schobinger *de ortu & motu bilis cyſticæ*, Gotting. 1747. 4.

Ad ligamenta hepatis in *ſyndesmologia* Josiæ Weitbrecht obſervationes exſtant.

Hepatis icones poſſunt omnino utiles eſſe, quas in Tractatu *de differ. nati & non nati* habet Ill. Trewius, tum de valvulis veſiculæ felleæ in Diſp. *de Chyloſi fetus*, a L. Heistero repetitæ.

Bryan Robinson in Libro *of food and diſcharges*, Lond. 1747. 8. comparavit hepata variorum animalium, & invenit eo majora eſſe, quo animal debilius lentiuſque, & viciſſim.

Abraham Franken *de hepatis hiſtoria anatomica*, Leidæ 1748. Habet obſervationes aliquas, & Albini experimentum de acinis.

Claud. Person Diſp. *Ergo veſiculæ felleæ per ductum cyſticum bilis mittitur*, Pariſ. 1747. Valvulam in oſtio ductus choledochi, & lacunas veſiculæ felleæ habet, negat ductus hepaticyſticos, &c.

Dominici Gusmani Galeacii *de cyſtidis felleæ ductibus obſ. in Comm. Bonon.* T. II. P. II. Vaſa ſtatuit in veſiculam ramos dantia, peculiaria, non penetrantia in cavitatem.

Just. Gottfr. Gunz *obſervationes circa hepar factas*, Lipſ. 1748. 4. nondum legi.

Nunc ad alteram partem, ſive de bilis functionibus, & uſu tranſimus. A Galeno ſua habet Nemesius, in quibus aliqui rudimenta Sylvianæ hypotheſeos quæſiverunt. Sed mihi nihil quidquam a Galeno diſſentire videtur. Poſt eum vix quidquam acceſſit novi, ad J. B. Helmontium uſque, qui plurimis Libellis, & inprimis quibus titulus eſt *ſextupl. digeſtio*, *duumviratus*, *jus duumviratus*, bilem ab opprobrioſo excrementi nomine liberavit, eamque alcaleſcere & aciditatem ciborum frangere ſatis certe vere demonſtravit, ut tamen nimium inventum ſuum urgeret.

Inde Fr. Sylvius de le Boe in Diſſ. *de bile, & hepatis uſu*, Leidæ 1660. 4. & alibi, & ejus diſcipulus R. de Graaf in Lib. *de ſucco pancreatico*, bilem fecerunt alcalicam, eamque cum acido ſucco pancreatico confligere in inteſtinis, ita chylum ſeparare a fæcibus, iterumque in corde dextro cum acido chylo efferveſcere, ſic ignem ali vitalem, multis obſequentibus docuerunt. Pro ea ſententia ſcriptus eſt etiam Liber *de veteri medicina* Florentii Schuyl, quem aliqui F. Sylvio ipſi tribuunt, a ſe ipſo vero multa ſumſiſſe queritur Wilhelmus ten Rhyne *de veter. medic.* p. 87. Leidæ 1664. & 1670. editus 12. quo partim in ipſo Hippocrate quæruntur radices hypotheſeos, partim experimento demonſtrari ſuſcipitur, vere omnino efferveſcentiam in duodeno cum ſpuma & calore fieri. Non ineptus cæterum Libellus eſt, quo oſtenditur bilem non eſſe excrementum, & Ludovici le Vasseur cavilli nimis mordaces repelluntur. Ea etiam opinio fuit Baglivo, Hardero, Diemerbroekio, Bayleo, Johanni Mayow, Swammerdamio. Pro Sylvio etiam & contra Cassium exſtat *amici ad amicum epiſtola ſcripta* 1668. Amſtelodami edita.

Contra hanc theoriam vero Carolus Drelincourtius incubuit, ejuſque tota ſecta diſcipulorum. Huc ergo pertinet Lud. le Vasseur *de triumviratu Sylvii*, Libro Pariſ. 1668. 12. ipſius nempe Drelincourtii opus, quem ex Græciſſatione & amarore dictionis facile adgnoſcas, nimis cavillatorium utique, neque ex propriis natum experimentis. Andr. Cassii *de triumviratu inteſtinorum*, Groning. 1668. 4. Neomag. 1669. 12. qui etiam analyſin bilis dedit. Ludovici le Vasseur *SYLVIUS confutatus*, Pariſ. 1673. 8. priori ſimilis; & inprimis denique Jani Leoniceni *Metamorphoſis Apollinis & Æſculapii*, Leidæ 1673. 8. qua Sylvii famæ eruditio mire elevatur, Graafius vero acriter exagitatur, ejuſque experimenta pro aciditate pancreatici ductus propoſita in dubium revocantur. Sed etiam Ant. Deusing *Sylvam cæduam cadentem*, Groning. 1664. 12. & *jacentem* 1665. 12. in *ſylvam Echo*, Groning. 1663. 12. & *diſquiſitionem de calido innato antiſylviana*, Groning. 1663. 12. & *diſq. antiſylvianam de motu cordis & arteriar.* 1663. 12. & Diſp. *de chyli a fæcibus alvinis ſecretione & ſucci pancreatici natura & uſu*, Groning. 1665. 4. (Merclin.) ſcripſit, & ubique Sylvium, ſed, ut ſolebat, non ex ipſa natura, repetitis experimentis refutat.

Longe verius Johannes Bohn *de duumviratu hypochondriorum*, Lipſ. 1689. 4. & in *circulo*, & Fridericus Hofmann in Libro *de acidi & viſcidi pro cauſis morborum inſufficientia*, Francofurti 1689. Sectam Sylvii expugnarunt; & Verheyenius, & Pechlinus, qui experimentis Schuylium refutant, & Brunnerus *de pancr.* & ipſe denique Boerhavius.

In

In *Phil. Tranſact.* huc varia pertinent, ut:

ALEX. STUART obſſ. de utilitate ſumma bilis n. 414. 427.

Alia etiam quæſtio acriter agitata fuit inter antiquos, an nempe venæ ex hepate, an ex corde, naſcantur. Huc.

CHRISTOPHORI GUARINONII *de principio venarum*, Francof. 1601. 4. LIND.

BALTH. GITTLER *de venarum & arteriarum vero & genuino exortu*, Lipſ. 1605. *.

PETRI GUIFFART *cor vindicatum* huc etiam pertinet, & BRONZERI jam citatus Liber & aliorum, quos ob ſterilitatem quæſtionis nunc non recenſeo. Nempe pro corde ARISTOTELES, C. HOFMANNUS Libro *de principatu partium*, Pariſ. 1647. 4. CÆSAR CREMONINUS, & alii pugnarunt, pro hepate GALENUS, & tota fere Schola.

Sed alia paulo prius controverſia phyſiologica de hepatis utilitate orta eſt. Contra Antiquos, inventis lacteis thoracicis demonſtrabat GLISSONIUS & THOMAS BARTHOLINIUS, neque chylum ad hepar venire, neque ibi adeo in ſanguinem coqui.

Eo pertinet T. BARTHOLINI *hepatis exſequiæ* quæ Hafniæ 1653. 4. cum *vaſis lymphaticis nuper in animantibus inventis* prodierunt; Liber *de hepate defuncto*, Hafn. 1661. 8. quo BILSII experimentum, ad chyli in ſanguine venæ portarum præſentiam demonſtrandam ſuſceptum, & DEUSINGIUM refutat, *hepatis exauctorati deſperata cauſa*, Hafn. 1666. 8. Eo contra DEUSINGIUM alioſque chylum ad hepar venire negatur.

Huc etiam pertinet NIC. STENONIS *reſponſio ad vindicias hepatis redivivi contra* DEUSINGIUM. Leidæ 1662. 12. (MERCL.). *Triumphus cordis dictus ob victoriam ex clade hepatis* GEORGII SEGERI. Hafn. 1654. 4. adſentatoris BARTHOLINI, & PETRI GUIFFART *cor vindicatum*, Rothomag. 1652. 4.

Contra pro veteribus non ſolus BILSIUS pugnabat, de quo viro alias dicetur, ſed SWAMMERDAMIUS proprio experimento chylum in venas meſentericas reſumi oſtendebat. Denique ANTONIUS DEUSINGIUS adjutus Bilſianis experimentis ſcripſit *vindicias hepatis redivivi*, quæ exſtant in P. III. *Exercitationum Phyſico-anatomicarum*, Groningæ an. 1660. 12. editarum. Porro ejuſdem Auctoris eſt *Appendix ad eaſdem*, Groningæ 1661. 12. & *ſupplementum ad eaſdem* 1662. 12. Reſurrectio hepatis adſerta, ibid. 1662. 12. Ingenium omnes referunt DEUSINGII.

EJUSDEM ſenſus eſt ECCARDI LEICHNERI Diſſ. *de rediviva hepatis ſanguificatione cum præternaturali ejus læſione*, Erfurt. 1689. 4. *. Nunc, poſtquam ſatis confirmatum eſt, & chyli iter, & ſanguinis, nemo contra BARTHOLINUM ſentit. Quid autem contineatur in HENRICI HENRICI Diſp. cui titulus eſt, *hepar ex tumulo ad officium ſanguificationis renovatum*, Hall. 1713. non dixerim quam non vidi.

AD Bilis hiſtoriam porro

J. CORN. BRODTBECK χολογεῦμα, ſive *guſtamen phyſico-medicum bilis*, Tubing. 1676. 4. *.

JOH. GEORG. GREULICH *Chologia*, Francof. 1683. 8. Inanis.

AUG. QUIRIN. RIVINI *de bile*, Lipſ. 1679. 4.

JOH. BROEN *de duplici bile veterum*, Leidæ 1685. 12. Secretiones per cribrum explicat, fermentationem vero bilis cum ductu pancreatico negat, cæterum ſatis inutilis ratiocinator, & propriorum parcus experimentorum. Saponem in morbis ſcopo reſolvendi commendat.

G. WOLFG. WEDEL *de bile ejuſque morbis*, Jen. 1689. 4.

HENR. CHRISTOPH. ALBERTI *de bilis natura & uſu medico*, Erfurt. 1691. 4.

JAC. PANCR. BRUNONIS duæ *de bile* Diſputationes. Altdorf. 1694. 1695.

FRID. HOFMAN Diſp. *de bile medicina & veneno corporis*, Hall. 1704.

DEMOCRITUS CHRISTIANUS in Libro *Vitæ animalis morbus & medicinæ*, Lipſ. 1711. 1730. 8. proponit frigus & calorem febrium intermittentium fieri a ſpaſmo conſtringente orificia ductuum bilarii & pancreatici, qui ipſe alterne remittat, ut modo pancreaticus acidus ſuccus erumpat, qui frigus facit, modo bilis quæ calorem, acidumque eum ſuccum utique cum bile alcalina efferveſcere contendit.

J. WOODWARD (teſte J. BAYFIELD *letter to Woodward*, Lond. 1719. 8.) bilem habuerat pro cauſa omnium fere motuum in machina humana, etiam ipſius motus cordis.

Ad analyſin bilis pertinent CAR. DRELINCOURT in JANI LEONICENI Libello; GHIARESCHI in Diario Parmenſi 1687.; BRUNO *de bile*, Altdorf. 1694. 4.; A. CASSIUS L. c.; JOH. BOHN in *circulo*; ALOYSIUS della FABBRA *de aqua Nucerina*; ACADEMICI GALLI apud DUHAMEL, & HOMBERG, 1709.; MAETSIUS in *collectaneis chymicis Leidenſibus*; A VALISNERIUS *Galer. di Min.* T. VI. & L. TESTI ibid; PHIL. VERHEYEN; SCHAPER *de corpuſculis meſſæ ſan-*

ſanguineæ; PETIT in *Lettres à un Médecin* II.; PHIL. JAC. HARTMANN *de bile*; Regiomont. 1700. & in collect. T. III.; RAIMUNDUS VIEUSSENS in *epiſt. ad Lipſienſes* 1698. 4. & *Phil. Trans.* n. 241. & in Traité *des liqueurs*, Toulouſe 1715. 4; GEORGIUS BAGLIVUS; BARCHUSEN poſt *Phyſ. Acroamata* Exper. VI.; HENNINGER *de bile*, Argentor. 1705. 4.; FRID. HOFMANN in *medic. ſyſtematica*; DEIDIER & MONTRESSE in *expériences ſur la bile des peſtiférés*, Zurich. 1722. 4.; BOERHAVIUS in Chemia; R. MEAD *of poiſons*; CASPAR NEUMANN in prælectionibus poſthumis; CAJETANUS TACCONUS L. c. Adde *commerc. Noric.* 1743. Diſſ. DAVIDS *de calculis cyſticis & hepaticis*, Leidæ 1734. 4.; HIER. DAV. GAUBII experimenta in Diſſ. NARCISSI *de gener. chyli*, Leidæ 1742. & in Collect. *Diſp. ſel.* T. I. & in Diſp. VISCHERI *de cholepoieſi*, Leidæ 1735. 4. & in J. G. H. *Comment. ad Boerh. inſtit.* T. III.; MOSEDER L. c. STROHLEIN *de calculis felleis*, Jen. 1742. 4. alioſque.

CAPUT XII.

De Virorum Organis genitalibus.

DE vaſis genitalibus horumque origine prima circa lumbos, & exitu ultimo, qui in viris in urethram, in feminis in vaginam eſt, & de eorum vaſorum indole, diſtributione, decurſu, effectu, optime ſcripſerunt ſequentes Auctores. Primo (*a*) legen-

(*a*) De organis virorum genitalibus non negligendi ſunt veteres, nam & apud HIPPOCRATEM aliquod veſicularum ſeminalium veſtigium reperitur, & apud RUFUM; GALENI *de ſemine* L. II. & *de ſpermate* Liber exſtat apocryphus. Sed iſte partes maſculas parum declaravit. VESALIUS, uti notum eſt, ligamentum penis ſuſpenſorium dixit, tactum etiam ACTILLINO; neque veſiculas ſeminales ignoravit.

BARTHOLOMÆUS EUSTACHIUS præter præſtantiſſimas vaſorum icones, quas alibi laudavimus, teſtis etiam virilis conſpectus varios, muſculos & inter azygon cutaneum perinæi, veſiculas etiam ſeminales caput gallinaginis, oſtia duo ſeminalia in urethra, corpus cavernoſum urethræ, primus figuris expreſſit.

GABRIEL FALLOPIUS veſiculas ſeminales, hactenus parum integre notas, reſtituit, & uberius deſcripſit.

J. CÆSAR ARANTIUS in *obſervationibus* de fabrica ductuum excretoriorum veſicularum ſeminalium, teſtium, corpore cavernoſo urethræ, &c. legi poteſt.

JAC. SCHEGK *de plaſtica ſeminis facultate*, Argent. 1580. 8. DOUGL. *.

PETRI de PERAMATO *de ſemine* Liber *de generatione* 4. Sanlucar de Banameda 1576. 1590. 1596. fol. DOUGL. *.

JULIUS CASSERIUS pennatam fabricam ſepti penis, & bulbum urethræ ad naturam depinxit.

CHRISTOPHORI GUARINONI *de natura humani ſeminis* L. IV. Francof. 1601. 4. *de generatione viventium*, ibid. eodem anno. *.

JOHANNES RIOLANUS habet fibroſam teſtium compagem, ligamentum inter oſſa pubis (aut iſchii ut vocat).

N. HABICOT in *Lect.* V. Auctor eſt erroneæ opinionis unicum pro duabus veſiculis eſſe ductum excretorium.

FRANCISCI SPINÆI *de hominis procreatione*, Maceratæ 1622. 4. * DOUGL.

J. HIERONYMI BRONZER *de principio ffectivo ſemini inſito*, Venet. 1627. 4.

ÆMILII PARISANI *de ſeminis a toto proventu in Nobil. Exerc.* L. XII. Venet. 1623. & in *pare & ſaniori judicio de ſeminis a toto proventu*, ibid. 1633., &c. Vide inter organa muliebria.

N. HIGHMOR corpus in teſte, quod ipſius ſolet nomini inſcribi, detexit, non tamen auſus eſt cavum pronunciare.

AN-

legendus eſt REGNERUS *de* GRAAF (*a*), Delfenſis, SYLVII diſcipulus dexterrimus, qui promiſerat plurimum emolumenti rebus anatomicis, niſi fatali peſte, tam ſubito conſumtus (*b*), nobis abreptus fuiſſet. Omnia ejus opera edita ſunt Latine Lugduni Batavorum in 8. an. 1677. (*c*) cum figuris elegantiſſimis. Continetur ea collectione Liber *de virorum organis*, & alter de mulierum partibus generationi ſervientibus. Is Tractatus Belgice etiam in 8. proſtat, cujus editionis figuræ præferuntur Latinis. Multa GRAAFIUS detexit primus, & plura obſcura explanavit.

Hoc Libro cognito legendus eſt de organis virilibus Profeſſor ille Patavinus LEAL

ANTONII DEUSING *de partibus corporis humani conſervationi ſpeciei inſervientium*, Groning. 1651. 4. *Geneſis microcoſmi*, ibid. 1653. 12., &c.

J. C. ZEISOLD *de ſeminis natura*, Jen. 1649. 8. Animatum eſſe negat, Philoſophus.

(*a*) REGNER de GRAAF *de partibus genitalibus virorum*, Leidæ 1668. 8. Partes utique unice adhibuit de corpore exſectas, inde ea, quæ ab integritate pendent, ibi non quæras. Sed multa utiliſſima aut primus habet, aut ornavit pulchrius. Teſtis certe fabricam, vaſcula excretoria, epididymidis ortum, melius quam ullus alius Auctor expreſſit, ſinuſque mucoſos urethræ, etſi breviter tetigit, minime tamen ignoravit.

(*b*) Ex ira, ob jurgium minime decorum cum SWAMMERDAMIO obiiſſe juvenem an. 1673. lego. Nam SWAMMERDAMIUS in iis ipſis partibus genitalibus ſolita cum induſtria occupabatur, in quibus primus veram cauſam erectionis poſitam in effuſo ſanguine per experimentum invenit in *Prodromo* ſuo.

(*c*) Etiam apud Wetſtenium exſtant 1705. 8. Icones primæ editionis 1668. utique nitidiores ſunt.

J. THEOD. SCHENK *de partibus generationi inſervientibus maſculis*, Jen. 1662. 4.

H. MEIBOM in Diſſ. *de motu vaſorum*, 1668. teſtes ſolis fibris, non glandulis fieri, recte docuit, & corpus in medio cæcum habere.

In *Phil. Tranſact.* teſtium fabricam exhibet J. CLARKE n. 35. VADLIUS DATHIRIUS BONCLARUS ſive CLAUDIUS UBERIUS in *Phil. Tranſ.* n. 42. dedit iconem teſtis aprugni, in quo corpus Highmori pro vero canali deſcribitur, a radicibus propriis habente ſemen, reddente in epididymidem. De teſtium filamentis etiam agit D. KING n. 52.

Continuatio vaſorum teſtis cum vaſculis epididymidis in vipera n. 144.

GARDENI theoria vermiculorum, quæ vulgo LEEUWENHOEKIANA dicitur, habetur n. 191.

WALLER vaſcula epididymidis *ratti* evidentiſſima, & veſiculas ſeminales & glandulas ad extremum penem n. 196.

MORLAND n. 283. de ſecretione ſeminis.

A. de MARCHETTIS experimentum in cane profert, quo demonſtrat epididymidem verum ſemen fecundum generare n. 307.

C. MORTIMER pro anaſtomoſi arteriarum ſpermaticarum cum venis dixit *Phil. Tranſ.* n. 415.

D. de SUPERVILLE de animalculis ſeminis n. 456.

Urethræ diverſæ diametri LE CAT n. 460.

J. JAC. WEPFER in E.N.C. *Dec.* I. *ann.* 3. *obſ.* 167. ex ariete aliiſque animalibus deſcriptionem harum partium dedit, in qua bulbum urethræ, glandulaſque in ejus membrana habet.

R. J. CAMERARIUS memorabile experimentum habet de vaſis lymphaticis per inflatas veſiculas ſeminales turgentibus E. N. C. *Dec.* II. *ann.* I.

HIERONYMI BARBATI Liber *de formatione fetus* prodiit Patav. 1676. 4. [illegible]tioſus eſt loquax, habet tamen proprias opiniones ſolum ſerum in arterias pampiniformis corporis venire. Albugineæ laminas tres facit, corpus Highmori vero cæcum cum intus contentis vaſculis.

GUERN. ROLFINK *admiranda anatomica de organorum genitalium ſtructura admiranda in utroque ſexu*, Francof. & Lipſ. 1686. 4. Idem opus eſt, quod cum femininis organis recenſui.

JOH. MERY in *Progrès de la Médecine*, 1697. muſculos erectores penem deprimere recte vidit, etſi celluloſis fibris corporum cavernoſorum id officium non optime dederit. Glandulas etiam inter acceleratores & proſtatas, quas vulgo COWPERO tribuunt, primus omnino vidit, ut appareret ex JOUR. DES SAV. 1684. n. 17.

LEAL LEALIS (*a*), cujus rariſſimus Tractatus Patavii editus eſt, titulo περὶ τῶν σπερματιόζντων ὀργάνων, qui egregia experimenta anatomica continet, & ſingularia obſervata, neque venalis reperiebatur. Nunc autem de novo impreſſus eſt mea cura Lugduni-Batavorum anno 1707. apud van der Linden, & invenitur poſt opera Euſtachii eodem anno edita.

Præterea de iiſdem partibus habemus GUILIELMUM COWPERUM (*b*), ejus nempe bina opuſcula (de organis virilibus loquor). Unum reperitur in *Myographia* ejus *reformata*, ubi ad finem plura de ſtructura membri virilis & ejus glande habet. Alterum Tractatus eſt *de glandulis urethræ* in 4. Londini editus, qui rarus utcunque eſt. Ibi etiam de glandulis huc ſpectantibus obſervationes habentur. Eædem obſervationes hujus viri inveniuntur in *Actis Societatis Anglicæ*.

Poſt

Mr. [illegible] in *ſur la ſtructure des organes des deux Sexes, deſtinés à la génération*, Pariſ. 1696. 12. ſuperfetationem ſtatuit.

DAN. ASMANN *de ſeminis virilis generatione & vitiis*. Traject. 1696. 4.

(*a*) LEAL LEALIS περὶ σπερματιζόντων ὀργάνων *in viro*, Patav. 1686. 12. mihi non eodem, quo PRÆCEPTORI, pretio eſt. Dictio theatralis & nimis florida: errores multi, ut anaſtomoſis arteriæ ſpermaticæ cum vena, rectius refutata a GRAAFIO, a DIONYSIO *Tr. général des accouchemens*, aliiſque; ductus Highmori cavus, cui vaſa & ſanguinea & lymphatica inſerantur: oſculum veſicularum ſpermaticarum unicum. Pleraque deſumta ex ariete.

BERNARDINO GENGA in *anat. chirurgica* ſinum in principio glandis definivit, in quo ſedes ſit gonorrhϾ.

NICOLAUS HARTSOEKER vermiculos ſeminales annorum 18. juvenis invenit an. 1674. (*Extrait critique*, &c.) anno vero 1678. demum revelavit in *Journal des Savans* n. 30. inventionis tamen honorem etiam ab Academicis Gallis, parum ſibi faventibus, retulit. De iiſdem obſervationes ſuas protulit in *Dioptrice* & in *Journ. des Sav.* 1695. & in *Remarques* & alibi. In *Extrait critique* iſtis animam plaſticam admittit, quæ ea animalcula formet, & ſe tuetur contra LEEUWENHOEKIUM; ejuſque malam fidem excuſat. Utriuſque opuſculi editio noſtra eſt 1730. Hagæ excuſa.

ANTONIUS VAN LEEUWENHOEK an. 1677. ſe ab HAMMIO Libri de *herniis* Auctore obſervationem vermiculorum habere refert. Eo pertinent ejus obſervationes *Phil. Tranſ.* n. 142. 145. [ubi ovaria refutat] 196. 255. 268. 270. 279. 284. 307. 323. 331. 336. ubi fatetur non fuiſſe vermiculos, quos in oſtreis viderat, & teſtacea parere abſque maribus, n. 380. & per omnia opera diſperſæ plurimæ. Syſtema obſervationibus ſuperſtruxit, quo everteret ova Malpighiana, & primordia hominis unice in ſemine maſculo poneret. Id ornavit magis GARDENIUS, & BOERHAVIUS. Idem in Epiſtolis Phyſiologicis 31. & 41. de fabrica robuſta epididymidis obſervationes habet.

DIONYSIUS van der STERRE in Libro *de generatione ex ovo*, Amſtelod. 1687. 12. argumenta varia contra vermiculos protulit, tum GEUDERUS in L. *de fermentatione*, Amſtelod. 1689. 8. jam citato. Et ille quidem etiam in muliebri liquore genitali animalcula ſe vidiſſe adfirmat. Porro RAIUS in *wiſdom of God* contra LEEUWENHOEKIUM ſcripſit, & ideas plaſticas defendit. Contra eundem LEEUWENHOEKIUM LISTERUS multis locis & in *Phil. Tranſ.* n. 244. & in Tractatu *de conchyliis bivalvibus*, & VATERUS in *Phyſiologia ref.* & LYONNET in *théologie des inſectes*, & LAUNAS in Libro *de generatione*, & VERHEYENIUS & BLAIRIUS *eſſai de botanique*, & MAITRE JEAN *de la forme du poulet*, & BOURGUETUS in *epiſtolis philoſophicis*, & Auctor Libri, cui titulus *Venus phyſique*, & P. ANGO in *quæſt. med. an homo a vermibus*, Cadomi 1711. 4. *. & VALISNERIUS in operibus alias citandis, & LANCISIUS in *epiſt.* quæ exſtat cum VALISNERIO, & alii ſcripſerunt.

PETRUS MASSUET Vermiculorum Leeuwenhoekianorum opinionem probabilem cenſet in ſua Diſſertatione Medica *de Generatione ex Animalculo in Ovo*, Leidæ an. 1729. edita, cum Iconibus Animalculorum ſeminalium, Embryonum humanorum, Gyrinorum, &c. huc ſpectantibus.

(*b*) GUIL. COWPER in *myotomes* minoris *appendice* theoriam erectionis, vaſa penis lymphatica, cum iconibus proponit, & aliqua in GRAAFIO carpit. TYSONIS glandulæ odoriferæ ibi deſcribuntur. In *append.* ad *anthropographiam* habet iconem veſicularum bulbique ſui. In *Phil. Tranſ.* n. 280. venarum ſpermaticarum magnam rationem ad arterias, valvulas & alia deſcribit. In Tractatu

deni-

Poſt COWPERUM legi meretur MORGAGNI, ille clariſſimus Patavinus Profeſſor anatomes. Opus Patavii eſt editum an. 1719. duobus voluminibus cum figuris, & titulus eſt *Adverſaria anatomica*, ubi multa continentur rara, & ab aliis Anatomicis prætermiſſa. Iterato impreſſus eſt ille Liber Lugduni Batavorum in 4. an. 1723.

Tunc videatur CL. RUYSCHIUS (*a*) in ſuis obſervationibus. Is enim primus reperit caput penis eſſe unice productionem ſpongioſam urethræ, neque hoc caput quidquam communicare cum corpore penis, ſed urethram, productam ad finem corporum nervoſorum reflexam & expanſam facere caput penis. Nobile eſt inventum, & ipſi viro ſoli debetur. In *Theſauris* etiam multa egregia circa hanc rem habet.

De teſtibus UBERIUS DATHIRIUS BONCLARUS (*b*) ſcripſit in Italia, n

denique quo *glandularum nuper detectarum earumque ductuum deſcriptio* continetur, Londini edito, 1702. 4. Glandulas duas MERYANAS, jam in n. 258. *Phil. Tranſ.* deſcriptas (anno 1699.) pro novis, & tertiam, parum hodie notam, deſcribit, cum nitidis iconibus.

N. VENETTE in ſæpe recuſo Libro ſpurca multa ad excitandam libidinem habet, veri experimenti parum.

PHIL. VERHEYEN experimenta, analyſes chemicas, ſinus urethricos, & alia habet in nuperioribus editionibus.

In *Mémoires de l'Acad Royale des Sciences*, D. LITTRE egit de urethra, ejuſque muſculis, glandula nova, (quam antiproſtatam vocat, nos ignoramus) erectionis cauſis, corporibus cavernoſis, glandulis præputii, &c. 1700.

DUVERNEI de generationis partibus maſculis ibid.

L. S. SCHMIEDER *de ſeminis ad ſanguinem regreſſu*, A. E. Lipſ. T. V. *Sect.* IX.

(*a*) FRID. RUYSCHIUS in omnibus operibus plurimum his partibus lucis attulit, celluloſam internam, parum notam, filamenta teſtis oſtendit, corpus cavernoſum urethræ, non equidem ignotum, cum glandis cavernoſo corpore continuari recte monuit, papillas penis pulchre exhibuit, in ſcroto ſeptum, ſed id minus ad naturæ mentem, deſcripſit; in poſthuma denique icone, quam pictam dedit ADMIRALIUS, ductus urethræ mucoſos exhibuit, magnos & parvos.

(*b*) Vide in *Phil. Tranſ.*

J. JAC. RAU *epiſtolæ de ſepto ſcroti duæ ad* RUYSCHIUM, Amſtelod. 1699. 4. demonſtrat ante RUYSCHIUM ſeptum ſcroti notum fuiſſe.

J. G. FREUND *de ſemine maſculino*, Altdorf. 1698. 4. *.

STEPHANI FRANCISCI GEOFROI *quæſtio medica an hominis primordia vermes*, Pariſ. 1704. 4. cum *materie medica* poſthuma recuſa continet argumenta pro vermiculis, pro ſexu plantarum.

JOH. DEPINEY PESCHARD *an homo a vermibus*, Pariſ. 1705. 4. PL. *.

JOH. FANTONUS in *Diſſertationibus anatomicis*, Turini an. 1745. recuſis in 8. varia, ut reliqua, ita etiam in his partibus notatu digna obſervavit. Darton recte negat muſculum eſſe, &c. Ad litem etiam inter MORGAGNUM & TERRANEUM legi debet.

DES NOUES in foſſa penis duos glandularum ordines cum ſuis canalibus ſecretoriis deſcripſit, in epiſtolis an. 1706. editis.

ANTON. DOMENICO del PINO *penſieri ſopra la generazione dell' Uomo*, Lucca 1706. 4. *.

J. B. MORGAGNUS in L. III. & IV. *Adverſar.* penis ligamentum, neglectum a nuperis, glandulas coronæ penis, majores ſinus urethræ virilis, muſculos eo pertinentes aut invenit, aut exquiſitius deſcripſit.

Laudari ſolet figura urethræ humanæ, quæ continetur in ALGHISI Libro *de lithotomia*.

LAUR. TERRANEUS *de glandulis novis ad Urethram virilem*, Turin. 1709. 8. Leidæ 1721. 8. Deſcribit tum MERYI aut COWPERI glandulas, tum minores folliculos urethræ virilis, & ex homine & ex animalibus variis. De ſede Gonorrhœæ & morbis partium virilium non inutilia habet. Ob ſinus urethræ inventos in controverſiam incidit cum MORGAGNO.

J. B. BIANCHI apud MANGETUM ſolitariam glandulam adſidentem bulbo urethræ ſe demonſtraturum promittit.

in Aula Hetruſca. Si addantur LEAL LEALIS Opera, perfecta habebitur deſcriptio harum partium.

Henricus Bussius *de adſtitibus virilibus*, Erfurd. 1715. 4.

Giuseppe Vidussi *motivi di dubitare intorno la generazione de' viventi*, Venet. 1717. 12. Videtur D. Theologiæ fuiſſe. Pro generatione æquivoca pugnat, ob vermes in putrefactis corporibus repertos, qui abſque ovis proveniunt, & vermes morboſos abſque parente natos, & formationem fetus fermentationi particularum tribuit, & ſeminis utriuſque miſcelam ſtatuit.

Mart. Schurig. *ſpermatologia*, item *de caſtratione*, *de hermaphroditis*, &c. Francof. 1720. Compilatio, nec ex bonis Auctoribus, & nullo cum collectoris judicio.

Laurentius Heister ligamenta penis lateralia pro perpetuis jam in Libro *de incrementis anatomes* an. 1720. propoſuit. In poſterioribus editionibus compendii venas ſuperficiales penis depinxit. Glandulas etiam veſicularum ſeminalium ex proprio experimento dixit, & teſticulum ab epididymide ſeparatum delineavit.

Ant. Valisneri *della generazione dell' Uomo*, Venet. 1721. 4. & Germanice, Lemgoviæ 1739. 8. Fere unice contra vermiculos & ſyſtema Leeuwenhoekii ſcripſit. Pauca hic nova aut propria habet Valisnerus, & magis in ratiociniis occupatur. Idem in Gal. di Min. T. VI. Leeuwenhoekium refutat, deſcriptiones falſas ipſi imputat, &c.

L. Bourguet in *Bibliothecæ*, *Italicæ*. T. IX. ſibi tribuit, quod Valisnerium, vermiculis deditum, ad evolutionem ovorum, traduxerit.

Eunuchiſm diſplayd deſcribing the different ſorts of Eunuchs, Lond. 8. *.

Antonii Mariæ Valsalvæ rudimentum inventi ductus a capſulis renalibus euntis ad ovaria & teſtes, a Cl. Teichmeyero, Ranbyo *Phil. Tranſ.* n. 387. varie ornatum, nunc ex poſthumis Morgagni Epiſtolis novimus eſſe meram celluloſam telam.

B. Dav. Mauchart Diſp. *de hernia incarcerata*, Tubing. 1722. 4. habet deſcriptionem ſcroti.

J. Dominicus Santorini multa minutius in *obſervationibus anatomicis* de muſculis virilium genitalium habet. Venas, non ſatis puto repletas, ſinus vocat.

El. Camerarius *de generatione hominis ex verme*, Tubing. 1723. 4. Diſſ.

J. B. Paitoni in *I. diſcorſo Academico della generazione dell' Uomo*, Venetiis 1722. 4. ſequitur Valisnerium, & vermiculos nihil facere ad futurum fetum, eſſe vero naturales ſeminis hoſpites fuſe demonſtrare ſatagit.

Cl. Menz in Diſſ. *de paradoxa generatione ranarum*, Lipſ. 1724. 4. obſervationes aliquas a Swammerdamio inceptas, & in A. E. 1685. repetitas, de tumore in pollice ranæ maris qui non reperiatur in pollice feminæ ita auxit, ut credat poſſe pro pene haberi, & eo forte abire ductum aliquem deferentem obſcurum. Ovaria etiam ranarum deſcribit.

In R. Bradly *philoſophical account of the works of nature* etiam vermiculorum habentur obſervationes, & apud Cowperum, Cheseldenium in *anat. of human body* alibique in microſcopiorum Auctoribus.

William Rutty *treatiſe on urinary paſſages*, London. 1726. 4. Ex Douglassio habet inſertionem fibrarum longitudinalium veſicæ in proſtatam, ex Morgagnio alia, ad ſinus urethræ obſervationes, &c.

J. G. Duvernoi in *Actis Petropolitanis* eorumque T. II. penem Elephanti fuſe & eleganter deſcribit, nervos maxime venaſque & arterias, & diſplicere ſibi demonſtrat theoriam erectionis vulgarem.

Henr. Franc. le Dran in ſuo *parallele de la taille* omnino ad has partes, quas breviter & ſimpliciter deſcripſit, legendus eſt. Pingit ligamenta veſicæ, deſcribit ligamentum interoſſeum pubis, etiam a Douglassio in *appendice ad Tractatum de apparatu laterali* dictum, negatum a Cl. Josia Weitbrecht in *ſyndeſmologia.*

Wilh. Cockburne in editione IV. Libri de Gonorrhœa, cui titulus eſt *The ſymptoms nature cauſe and cure of a Gonorrhœa*, London. 1728. 8. lacunas utrethræ innumerabiles eſſe, omnes inter ſe & cum vaſis partium genitalium communicare, eſſeque ſedem Gonorrhœæ, & icones penis addit, eas, quæ etiam cum coloribus ſuis pictæ exſtant, ut ex B. Pl. confirmor.

Henricus Bass in *obſervationibus anatomico-chirurgicis* iconem dedit & deſcriptionem veſiculæ ſeminalis, in qua anulum quendam deſcribit, mihi non viſum.

Sennac in nuperiori editione *tentaminum phyſicorum* recte negat Glandulam tertiam Cowperi. Vermiculos refutat, de generationis negotio ampliat.

J. B.

J. B. Winslow, ſemper & ubique laudandus, vaginas vaſorum ſpermaticorum etiam ſeorſim deſcribit in Ep. ad Morand. p. 315.

Alex. Monroo in *Edimburgenſium* Tom. V. veram ſententiam de omnis muſcularis fabricæ abſentia a darto, deque natura ſepti ſcroti primus aperuit.

Georgius Martin ibidem T. V. anaſtomoſin arteriarum ſpermaticarum cum venis recte refutat.

A. F. Walther in *anatome muſculorum tenuiorum*, Lipſ. 1731. & *de collo veſicæ virilis*, Lipſ. 1745. muſculos partium genitalium eorumque utilitates deſcribit. Idem in A. E. 1725. de celluloſa ſcroti fabrica peniſque occaſione ſarcoceles verba facit.

J. Matth. Gesner ψυχαὶ Ἱπποκράτους Gotting. 1737. 4. continent commentarium in I. Librum *de diæta* qui exſtat inter Hippocraticos, quo docte, ut ſolet, evicit, Auctorem ejus Libri ſeminum perennitatem, & de corpore altero in aliud æternam migrationem alternamque involutionem & evolutionem notas habuiſſe.

Abraham Kaau in Libro *de impetum faciente Hipp.* multa habet, quæ huc pertinent, totus Leeuwenhoekianus, ut & in epididymide demum naſci vermiculos, & coire, parere, etiam immatura reperiri & alia hujuſmodi doceat.

In *Anonymi dilucidationibus de origine animæ & malo hæreditario*, Holmiæ 1740. 8. Syſtema vermium defenditur.

Cl. Lieutaud de more legi poteſt, maxime ad muſculos.

J. Frid. Cassebohm in poſthumis multa huc habet. Highmori corpus cæcum & foraminulentum facit, membranam deſcribit, quæ epididymidem obvolvit, tum darton, veram celluloſam eſſe recte docet, iter teſtium exponit, quo ſenſim ex abdomine in ſcrotum veniunt, quem lege.

J. G. Gunz in Libro *de calculo* ob obſervationes in muſculis erectionis, & in Libro *de herniis* legatur, ubi equidem Darti naturam muſculoſam defendit, a nobis non inventam, cremaſterem, præterea vaginas celluloſas peritonæi deſcribit.

Auctor *Eſſay on comparative anatomy* ut de aliis partibus, etiam in iſtis claſſes animalium, & varias cauſas diverſitatis rimatur.

Cl. Tabarrani in *memoriis Luccenſibus* aliqua habet de glandulis urethræ.

J. Franciscus Isez in Theſi Pariſiis defenſa an. 1743. *an Venæ ſpermaticæ ſtructura ſecretionem ſeminis faciat*, lentorem parere credit eam venam, ut fiat ſubtilius.

Turberville Needham in *microſcopicis obſervationibus*, quas in claſſe phyſica citavi, vermiculos habet pro machinis, quæ vim ſuam demum certis cum circumſtantiis expediant & demonſtrent.

Franc. Imbert Diſſ. *de la génération*, Monſpel. 1745. vermiculos pro putredinis effectu habet, & alia contra Leeuwenhoekium adfert, non validiſſima.

Ern. Antonius Nicolas in Libro *von der erzeugung der kinder*, Hall. 1746. 8. ſuas de vermiculis ſeminis obſervationes adducit.

J. Phil. Laur. Witthoff *commentarii duo ad ſyſtema Leeuwenhoekianum*, Leidæ 1746. 8. Leeuwenhoekii rationes exponit, adfert contrarias, nec epigeneſin pro certa ſed epechein docet.

Anonymus Auctor Libri *Venus phyſique* plurima huc pertinentia habet, vermiculos ſtatuit ad motum factos eſſe, generationem explicat per attractionem partium ſimilium in utroque ſemine, argumento hybridum, & productionem varietatum novarumque ſpecierum conatur explicare.

Georg. Detharding *de glandula inguinali*, Roſtok. 1746. 4.

Cl. Hein in *Acad. Berol. actis* T. I. theoriam Gesnerianam fuſius ornat, & ipſam polypi reparationem per animalcula explicat de ſemine aut humoribus animalis inſecti reſorbta, & ex latere polypi erumpentia.

Christian Gottlieb Krazenstein *von der erzeügung der würmer im menſchlichen körper*, Hall. 1748. 8. vermiculos ſeminales defendit, & ſtatuit propagari.

In editione ultima (1748.) Libri cui titulus eſt *obſervations ſur les Maladies de l'Urethre*, par Jaques Daran, habetur duplex picta penis icon, quarum altera ſinus urethrici & ductuli proſtatici repræſentantur.

Plures, qui de toto generationis ſyſtemate egerunt, inferius ſubjiciam. Ego vero in Progr. *de viis ſeminis*, Gotting. 1745. & nuper in *Phil. Tranſ.* oſtendi veſicularum ſeminalium veram fabricam, quæ inteſtini ſimilis ſit, cui alia cæca inteſtina etiam ramoſa inſerantur. Deinde rete vaſorum ſeminalium teſtis, vaſaque quæ ex teſte exeunt, poſt Graafium, vulgo ignorata, reſtitui & declaravi.

CAPUT XIII.

De Feminarum Organis Genitalibus.

PRimo legatur REGNERUS DE GRAAF (*a*), optimam enim dedit ideam de partibus illis oculo non denudandis.

Sed præterea multa egregia circa ſtructuram vaginæ, uteri, utriuſque oris, tubarum

(*a*) De GRAAFIO vide ſuo ordine.

Fuſior multo & difficilior eſt hiſtoria generationis quæ ad mulieres pertinet. Quare omiſſis infinitis eo pertinentibus obſervationibus majora unice ſequemur.

HIPPOCRATIS pluſculi Libri huc pertinent, vel certe qui HIPPOCRATI vulgo tribuuntur. Ita mechaniſmum, quo corpus humanum ſtruatur, deſcripſit in Libro περὶ γονῆς, & in eo περὶ ἀρχῶν καὶ σαρκῶν ingenioſa utrinque hypotheſi uſus, tum περὶ παιδίου ἀνθρώπου, quo Libro a GALENO modo veris, modo ſpuriis accenſo, celebre illud ovum humanum deſcribitur, an ſatis verum? cum certe ſeptimo die ea mole eſſe nequeat, & alia iterum theoria generationis proponitur. In Libro II. γυναικείων clitoridem cum columnæ nomine deſcribit. Libri vero *de ſeptimeſtri & octimeſtri* fetu omnino ſpurii ſunt, [etiam a CL. TRILLERO repudiati in L. περὶ ἀνατομῆς] & auctoritatem minime merentur, quam apud Juriſconſultos nacti ſunt. In eos exſtant commentarii JOH. LALAMANTII, Genev. 1571. 1588. 8. *. DOUGL. Ita neque Libri περὶ ἐπικυήσιος genuini ſunt, neque de *ætate*. In Libro de genitura, & natura pueri exſtant JOH. GORRÆI *adnotationes*, Pariſ. 1545. 1564. 4. DOUGL. *. Quæ DIOCLES ſcripſit, ea interciderunt. Cotyledones certe in utero ſtatuit in ὑπομνήμασι περὶ ζωογονίας, SORANO citante.

ARISTONIS SAMII de generatione locus non magni momenti exſtat apud A. GELLIUM.

ARISTOTELIS Libri *de hiſtoria*, & *partibus Animalium* omnino toti legi merentur. Minime mala hiſtoria incubationis, & ovi bona deſcriptio habentur *hiſt.* VI. c. 3. & L. VII. ſitus fetus humani verus, & perfectionis, quæ ſenſim in partibus fetus apparet, explicatio ut omnino Auctor ſit epigeneſios. Atretas earumque ſanationem recenſet.

HEROPHILUS tubas etiam habet, quantum ex paucis ejus verbis judicare licet.

RUFUS EPHESIUS tubas uterinas habet, & deſcriptionem partium genitalium Capræ. Clitoridem etiam nominat.

SORANUS EPHESIUS in paucis, quæ de ejus operibus ſuperſunt, utiliter cotyledones in humano fetu nullas eſſe demonſtravit, & uteri bonam deſcriptionem dedit, & clitoridis. Hymenem negavit. Hujus viri Librum περὶ μήτρας καὶ γυναικείου αἰδοίου editum habeo, Pariſ. 1554. 8. Aliqua LYCUM de utero ſcripſiſſe ex SORANO apparet.

CL. GALENUS duos de ſemine Libros plurima certe cum curioſitate ſcripſit, & alium *de ordine diſſectionis*. Et his quidem non valde profuit, cum dubiis & obſcuris verbis uteri humani nunquam ſibi viſi, & uteri ruminantis animalis deſcriptionem confundat, auctorque ſit minime laudabilis illius opinionis vulgo receptæ, feminam eſſe marem introverſum (conf. VESAL. p. 669. &c.). Ovale tamen foramen ſatis bene in Libro XV. *de partium utilitate* deſcripſit, & arterioſum ductum, in Libro VI *de placitis* HIPP. & PLAT. experimentum habet de pulſatione arteriarum umbilicalium, quam demonſtrat unice a fetu pendere. Ejus etiam ſunt Libelli *de fetuum formatione: an omnes particulæ animalis quod in utero eſt, fiant ſimul: an animal ſit, quod in utero eſt.: de ſeptimeſtri partu.* Seorſim editus per J. CAJUM, Baſil. 1557. 8.

Inter muliebrium Auctores MOSCHION aliquam anatomen habet, & iconem cum literis, antiquus Auctor, qui Methodicus fuerit.

EROS manifeſtiſſime ſpurius eſt, & Salernitanus procul dubio Medicus, cum mulierum Salernitanarum mores citet.

CONSTANTINUS AFRIC. Libro de *coitu* nihil utile habet.

JULII OBSEQUENTIS *Prodigiorum Librum* cum POLYDORO VIRGILIO *de prodigiis* L. III. &

barum FALLOPIANARUM, jam habemus apud VESALIUM (a). Tubarum etiam uteri deſcriptio apud FALLOPIUM (b) exſtat in *Obſervationibus anatomicis.* Hiſce

& J. CAMERARII *de oſtentis* L. II. Lugduni 1553. editum huc, ut originem plurimorum monſtrorum, excitare viſum eſt.

Arabes nihil addiderunt, Clitoridis tamen cognitionem conſervarunt (AVICENNA inprimis poſt PAULUM), quam ipſe ignoravit VESALIUS, & ad morbum retulit (*Examen obſ. Fallop.* p. 143.)

JACOBUS CARPENSIS Hymenem habet, non quidem GALENO dictum, ſed tamen non ignotum veteribus, cum ſit negatus ab ORIBASIO & SORANO : IDEM non duas, ſed unam umbilicalem venam eſſe primus monuit.

JASON a PRATO cujus Liber Antwerpiæ dicitur an. 1524. editus eſſe, (mihi enim Amſtelodamenſis tantum editio ad manus eſt 1657. 12.) ſcripſit *de uteris* Libros II. & *de pariente & partu.* Merus ex veteribus mythologus, abſque ulla propria fruge.

JOH. de KETHAM *de materia & imprægnatione*, Venet. 1495. fol. 1513. fol. iconem primam uteri tradit.

MICHAEL SCOTUS *de hominis procreatione*, Pariſ. 1508. 8. DOUGL.

JACOBUS SYLVIUS *de menſibus* Libellum ſcripſit, Baſil. 1556. 8. recuſum cum operibus omnibus. Præter paucas obſervationes feminarum præcocium, &c. vix quidquam habet. Sed in *variis diſſectionibus*, quæ Venetiis 1561. 8. prodierunt, partes genitales feminarum & fetus variorum animalium minime male deſcripſit.

EUCHARIUS RHODION *de partu hominis & quæ circa ipſum accidunt*, Francofurt. 1537. 1544. cum ic. * DOUGL.

NICOLAI de HAULTPAS *de contemplatione naturæ humanæ, nempe de formatione fetus in utero*, Lutet. 1555. 8. DOUGL. *.

LUDOVICI BONACIOLI Liber *de conformatione fetus* anno, mihi non ſatis noto, primum inpreſſus, tum Argentorati 1537. 8. Baſileæ 1566. 4. & Leidæ an. 1641. 12. recuſus tum cum PINALO & cum antiquo nomine *Enneas Muliebris* in *Gynæceis Wolfii* editus. Clitoridem ab eo viro reſtitutam eſſe laudat J. DOUGLAS & DE NEUFVILLE. Cæterum rhapſodiam fere non magni momenti habet.

J. FERNELIUS ovum humanum deſcripſit Libro VIII. c. 10.

JOH. DRYANDER ſinus mucoſos ſive foramina duo in extrema parte vulvæ habet.

N. MASSA monſtri dedit deſcriptionem.

C. STEPHANUS Clitoridem habet, & uteri ſpongioſos & anfractuoſos ſinus, & Libro III. c. 7. quibuſdam lineis valvulas vicinas urethræ expreſſiſſe videtur. Idem poſt ORIBASIUM, & poſt eum Galli omnes, hymenem negaverunt adeſſe. Secuti enim ſunt eum PAREUS, LUD. VASSÆUS. PINÆUS, MAURICEAU, DEVAUX (*de l'art de faire les raports*) DIONIS, LAMOTTE, aliique.

(a) A. VESALIUS hic minus profuit, quam alibi, cum enim gravidam feminam nunquam ſecuiſſet, quo tempore magnum opus edidit (*examen obſ. Fall.* p. 154. & *de rad. Chin.* p. 207.) figuras eo & ad fetum pertinentes ex brutis animalibus ſumſit. Uterum etiam humanum ita pinxit, ut & ipſa cavitas male appareat, & ovaria tubaſque, ni fallor, ex brutis admiſceat. Eo deterior vero is error fuit, quod in omnes fere recentiorum Libros tranſiverit, ut qui VESALIUM univerſi exſcripſerint. Hymenem tamen per plura experimenta reſtituit (*de rad. Chin.* p. 204. 205. 206.) Ova humana vidit, Foramen ovale ſatis bene deſcripſit, non item arterioſum ductum.

MATTHIÆ CORNACIS *hiſtoria quinquennis fere geſtationis in utero*, &c. Vienn. 1550. 4.

JACOB RUEFF *von der empfängnuſs der menſchen*, Tigur. 1554. 4. *. *de conceptu & generatione hominis*, Tigur. 1554. 4. & Francof. 1580. 4. (LEHM.) 1587. 4. Parum utilis Auctor, figuras habet ſituum morboſorum, & monſtra aliqua. Ridiculum eſt, quod LA FAYE & GARENGEOT de eo laudant, circulationem nempe ipſi notam fuiſſe, qui nihil ſuper ſortem ævi ſui vel voluerit ſapere. Monet SCIPIO MERCURIALIS compilaſſe EUCHARIUM RHODIONEM.

ALBERTI NOVOCAMPIANI Diſſ. *utrum cor an jecur in formatione fetus conſiſtat prius*, Cracoviæ 1551. 8. * DOUGL.

MATTHIÆ CURTII *de partu ſeptimeſtri* Liber exſtat cum opuſculis *de doſibus medicamentorum*, Venet. 1562. 8.

(b) Longe felicior FALLOPIUS tubas apud GALENUM varie confuſas cum binis uteri brutorum

rum animalium cornubus, primus ſollicite reſtituit, clitoridem cum muſculo ſuo, glandeque & præputio hymenem. In viis ſanguinis fetui propriis erravit.

Fortunii Affaytat Librum *de hermaphroditis*, Venet. 1549. quo hermaphroditos dari, in utroque ſexu fecundos, non bene adfirmatur, nondum vidi.

Verum ſuper omnes eminet induſtria B. Eustachii, quantum ex duabus Tabulis XIV. & XV. colligimus. Muſculos clitoridis, ſphincterem vaginæ, hymenem, vaſa uteri, eaque artificioſiſſime, vaſa communicantia ligamenti teretis, tubas, uteri humani figuram, triangularem caveam, ſinus cervicis, ſinus vaginæ, Amnion chorionque, ovum caninum & vitulinum cum involucris veriſſime depinxit. Allantoidem in homine non reperiri monuit.

A. Pareus in Libro *de hominis generatione* & in *adminiſtrations anatomiques* aliqua habet, quæ huc pertinent. In adminiſtrationibus de membranarum numero allantoidem delet.

R. Columbus monſtra raroſque partus deſcripſit.

G. Cuneus apud Cardanum *Variet.* Libro III. c. 77. primus diligenter fetum bicorporeum deſcripſit.

C. Gemma monſtra aliqua & ova humana habet in L. *de naturæ divinæ characteriſmis.*

Thomas Tygeon *Antimæologicum, quo demonſtratur obſtetricibus non eſſe fidendum de virginitate & defloratione mulieris adulteræ teſtimonium ferentibus*, Londini 1574. 8. Dougl. *.

J. Babt. Carcani Libri II. in quorum altero *de cordis vaſornm in fetu unione pertractatur*, Ticini 1574. 8. recte corrigit & Fallopium, qui foramen ovale omiſerat, & Arantium qui canalem fecerat, & Vesalium, qui ductum arterioſum in foramen mutaverat. Valvulas Azygæ negat. Deſcribit ſatis bene utramque anaſtomoſin, ſed directionem ſanguinis per ductum arterioſum moti invertit. Valvulam eidem non bene adfinxit.

Lactantii Eugenii *de maris & feminæ generatione* 1568. 8. *.

Volcherus Coiter habet experimenta cum ovis incubatis. Corpora lutea primus deſcripſit.

Ulyssis Aldrovandi *Ornithologia*, Bonon. 1599. 1605. in Libro XIV. ovi incubati obſervationes, & ſatis bonam deſcriptionem partium genitalium Gallinæ ab Ulmo diſſectarum habet, cum multis iconibus.

Dominici Tecellii *de generatione & partu hominis* Libri II. Lugdun. 1578. 8. *.

Claudii Guardini *de partu* 271. *dierum*, Ancon. 1573. 4. Mercl. *

Petri de Peramato *de ſemine, generatione, ſpiritibus, conceptu in partum*, S. Lucar di Barramede 1576. 1590. 1596. fol. Dougl. * Partum quarto menſe vitalem editum vidit, aut certe deſcripſit.

J. B. Cannanus apud Amatum *Cent.* I. *cur.* 27. monuit etiam in gemellis unam uteri caveam eſſe, leviter in dextram & ſiniſtram diviſam.

Albertini Bottoni *de morbis muliebribus*, Patav. 1585. 4. Libri II. Venet. 1588. 4. Douglas & in *Gynæciis.*

Andreæ Hellepyri *de hominis conceptu*, Ingolſtad. 1582. 4. *.

F. Rousset *de partu cæſareo* ſive Hysterotomotoria, Baſil. 1588. 8. & 1591. 8. Opus eximium, non chirurgica ſola, ſed & anatomen peritonæi & partium genitalium & virilium & muliebrium, tum plurimos morbos organorum habet. Acceſſit editioni Baſilienſi Joh. Albosii Senis 1582. 8. excuſum opuſculum cum titulo *Lithopædii Senonenſis in utero materno petrefacti* (Mercl.) & Provancherii *de lithopædio Senonenſi annis* 28. *geſtato* exiguus Libellus. Hi duo, Amſtelod. 1622. 12. recuſi ſunt ſub nomine *Lithopædii Senonenſis.* Editio Rousseti prima eſt Pariſ. 1581. (Dougl.), alia 1590. 8. auctior. Exſtat etiam cum Gynæciis Wolfii.

Ejusdem Rousseti exſtat *exercitatio medica aſſertionis novæ veri uſus anaſtomoſeon cardiacarum fetus ex utero materno ſanguinem trahentium in ſuos pulmones cordi præpoſitos*, Pariſ. 1603. 8. *.

Alberici Gentilis Liber *de naſcendi tempore*, Witteberg. 1586. 8. *.

Petri Uffenbach *de generatione & interitu*, Argentorat. 1591. 4. *.

Julius Cæsar Arantius *de formato fetu*, Venet. 1571. 4. Baſil. 1579. 8. & Ven. 1587. 4. & cum *Obſervationibus anatomicis*, Venet. 1595. 4. Foramen in obſervationibus ovale deſcribit, emendatius in hac poſteriori editione quam in priori. Monuit priores anatomicos brutorum animalium uteros depinxiſſe: Sphincterem vaginæ deſcripſit, mucumque ventriculi, & placentæ membranam obverſam utero. Primus anaſtomoſes vaſorum uteri cum fetus arteriis negavit.

In Maur. Cordæi *Commentariis* ad L. I. *muliebrium Hipp.* qui exſtant cum Gynæciis variæ bonæ obſervationes anatomico-practicæ continentur. Negat diſceſſum oſſium pubis in partu, & diverſitatem ſceleti feminini.

C. Va-

Hiſce addatur tractatus SWAMMERDAMII (a), Clariſſimo TULPIO dicatus, & inſcriptus *Miraculum naturæ*. Tum HIERONYMUS FABRICIUS *ab Aquapendente*, in Tractatu *de pullo incubato* (b), egregia enim, quæ eo ſpectant, ha-

C. VAROLIUS clitorides fere majores eſſe, quas pro hermaphroditis habeant, monuit. Quid ejus radices dorſales ſint, quibus in principiis fetus alatur, id quidem non video.

SEVERINUS PINÆUS (PINEAU) *de notis integritatis & corruptionis virginum & de partu naturali*. Pariſ. 1597. 8. Francof. 1599. 8. Leid. 1641. 12. &c. in qua editione quinque adjectæ ſunt figuræ partium genitalium, quæ in Pariſina non reperiuntur, tum Francofurti & Lipſ. 1650. 12. Mala continet miſta bonis, etſi eruditi certe Chirurgi opus. Fetus humanos varios, niſi fallor, non bene depinxit. Hymenem male exterminavit, & carunculas ipſi ſubſtituit, veſtibulum tamen pudendi, & valvulas (partes a nymphis diverſas). Oſſa pubis in partu paulum diſcedere contra MAURICIUM CORDEUM confirmavit. Obſervationes etiam varias adſperſit. In lithotomia excelluit.

MARTIN WEINRICH *de monſtrorum ortu Comment*. Breſlav, 1595. 8.

DAVID KYNALOCH *de hominis procreatione carmen*. Pariſ. 1596. 4. Amſtelod. 1637. 12. *

DUNCANI LIDDEL *de generatione hominis*. Helmſtad. 1597. 4.

HORATII AUGENII *quod homini non ſit certum naſcendi tempus: adjectum eſt Embryon petrefactum Senonenſe*. Venet. 1595. 8. MERCL. *

ANDREÆ LIBAVII *de vagitu expreſſo fetus in utero*. Noriberg. 1597. 4.

In HIER. CAPIVACII operibus etiam Liber eſt *de virginitatis tam maſculæ quam femellæ notis*, & alter *de fetus formatione*.

A. LAURENTIUS imaginarium canalem deſcripſit ab ovario in cervicem uteri euntem, diverſum ab illo Veterum.

J. COSTÆI *de humani conceptus, formationis, motus & partus tempore*. Bonon. 1596. 4. Papiæ 1604. 4. (MERCL.).

BALDUINI RONSÆI *de humanæ vitæ primordiis & affectibus hyſtericis Cento*. Leid. 1594. 8.

TAB. HIPPIUS *de corporis humani ex ſemine ortu*. Lipſ. 1597. *

JOH. LALAMANTII *de mora partus in utero*. Lugdun. 1599. 4.

Cæterum *gynæciorum* collectiones equidem non ſunt penitus hujus loci, quarum prima Baſil. 1586. 4. prodiit: alteram ISRAEL SPACHIUS edidit, Argentor. 1595. fol. Multa tamen ibi reperiuntur ad ſcopum etiam anatomicum facta.

CHRISTOPHORI GUARINONII *de generatione viventium* Liber Francof. 1601.

M. ANTONII ULMI *uterus muliebris*. Bonon. 1601. 4. Anatomicæ peritiæ aliquod veſtigium dedit in anatome uteri gallinacei, quæ exſtat apud ALDROVANDUM. Hic vero nihil habet fere, niſi irritamenta libidinis, & arbitraria temperamenta uteri eorumque ſpurciſſima ſigna, cum nonnullis obſervationibus eo pertinentibus. Hymenem negat.

SYLVII LANCEANI *de molæ generatione, fetus formatione*. Rom. 1602. 8. *

MERCURIALIS *de hominis generatione*. Venet. 1597. fol. Francof. 1602. fol. Placita veterum abſque propria obſervatione.

EJUSDEM *monſtrorum hiſtoria poſthuma*. Bonon. 1642. fol. Nauſeoſa compilatio, cum paucis propriis deſcriptionibus tripedum & quadrupedum pullorum. Monſtra vegetabilia etiam continet.

FRID. BONAVENTURÆ *de partus octimeſtris natura adverſus vulgarem opinionem*. Francof. 1601. fol. *

J. JESSENII a JESSEN *de generationis humanæ periodis*. Witteb. 1602. 4.

JOH. RIOLANI Lib. *de monſtro Lutetiæ nato* Pariſ. 1601. 8. Anatome mediocris, Auctor credulus.

EJUSD. Liber *de fetu* inter magna Opera exſtat, quo diſſectio feminæ gravidæ & alia utilia continentur. Idem in *Anthropographia* libero ſermone & pruriginoſo perſequitur hiſtoriam genitalium muliebrium. Clitoridis muſculos & ligamentum ſuſpenſorium ſibi tribuit: urachum humanum cæcum eſſe monet: oſſa pubis hiare confirmat experimento ſuo: hymenem contra malam deſcriptionem PINÆI reſtituit, fetum in ovario vidit.

EJUSDEM *Diſcours ſur les Hermaphrodites*. Pariſ. 1614. 8. citatur in B. THUANEA, cujus nullum veſtigium alibi reperi.

(a) Vide ſuo ordine.

(b) HIERONYMI FABRICII ab AQUAPENDENTE Liber *de formato fetu & de formatione ovi atque*

habet, & plura ibi inveniuntur, quam a tam antiquo Auctore facile ſperares.

Hiſce

atque pulli. Patav. 1625. fol. Patav. 1604. fol. DOUGL. * Incubationem obſervavit in gallinæ Indicæ ovis, teſte ipſo PEIRESCIO, & una obſervante (*Vit. Peireſc.* p. m. 50.). Ovarium, infundibubulum, ova, petiolos, mutationes fetus in ovo deſcribit. Deinde per varia animalia fetus & involucrorum conditionem plurimis tabulis exprimit. Vaſa omphalo-meſenterica in fele & cane invenit, præcipuus in his Auctor.

In JULII CASSERII iconibus habentur etiam valvulæ & media eminentia cervicis uteri, tum vaginæ uteri.

J. GEORG. SCHENK *monſtrorum hiſtoria memorabilis monſtroſa humanarum partium miracula referens, cui acceſſit analogum argumentum de monſtris brutis.* Francof. 1609. 4.

FELICIS PLATERI *quæſtiones phyſiologicæ de partium in utero conformatione* exſtant cum SEVERINI PINÆI Opuſculo. Leidæ 1641. 12. & continent obſervationes aliquas de ovis humanis, tribus bullis, embryonis incrementis.

JOH. HUEBER *de ſterilitate utriuſque ſexus:* Genev. 1610. 8. DOUGL. *

LUD. SEPTALII Liber *de nævis.* Mediolan. 1606. 8. Patav. 1628. 8. 1651. 8. *&c.*

SIGISMUNDI SCHILLING *de procreatione hominis.* Lipſ. 1710. 4. *

MELCHIORIS SEBIZ in L. *de notis virginitatis*, cujus veram editionem ignoro, docte ſcribit, & HOR. AUGENIUM, qui hymenem negat, egregie refellit, additis etiam tribus propriis obſervationibus. Exſtat recuſus cum PINÆO, Leid. 1641. 12. EJUS etiam *exercitationes Medicæ & anatomicæ*; *Diſſ. de diſcrimine corporis virilis & muliebris: de notis virginitatis: & de femina quæ ventrem ſupra modum tumidum plus quam decennio geſtavit.* Argentor. 1672. 4. recuſæ ſunt. *

RUDOLPHI (le MAITRE) MAGISTRI *doctrina Hipp. in qua de limitibus partus humani*, &c. Pariſ. 1613. 12. *

GUIL. FABRICII HILDANI *de monſtro Lauſannæ equeſtrium exciſo*, Oppenheim 1614. 8. *

In ejus *poſthumis ſchedis*, quas Bernæ in Bibliotheca vidi, multum iconum monſtroſarum reperi.

HECTORIS SCLANOVII *de vaſis umbilicalibus diaſcepſis, & tractatus de partu Gabsheimenſe*, Francof. 1614. 8. Urachum etiam ligamentum eſſe, neque veram homini ineſſe Allantoidem recte monet. Monſtri bicorporei deſcriptionem dat.

AEGIDII ROMANI *de formatione corporis in utero:* Pariſ. 1615. 4. Venet. 1623. 4. * DOUGL.

JOH. SISINII AMABILIS *de natura fetus diſputatio.* Rom. 1615. 8. * DOUGL.

FORTUNII LICETI *de monſtrorum natura.* Patav. 1616. 4. & cum iconibus 1634. 4. recuſus a G. BLASIO, Amſtelod. 1665. 4. Monſtra ex theoria in claſſes diſtribuit, exempla omnium collegit ex PLATERO aliiſque, abſque anatome, proprii vix quidquam addidit. BLASIUS Librum ex TULPIO, EVERARDO, & BARTHOLINO auxit, unam etiam monſtri hiſtoriam de ſuo addidit.

EJ. LICETI *de ſpontaneo viventium ortu*; Vicetiæ 1618. fol. Inutilis. EJUSDEM *de perfecta conſtitutione hominis in utero.* Patav. 1616. 4. eſt ARISTOTELIS quædam cum GALENO combinatio, ut ex ſemine de toto deciduo maris & feminæ, exque ſanguine menſtruo conjunctis formaretur fetus.

GREG. HORST *de cauſa ſimilitudinis parentum.* Gieſſ. 1628. 4. Orationes ſunt, hinc mere rhetoricæ. IDEM in *Epiſtolarum* cum *obſervationibus* editarum L. IV. valde titubanter de hymene ſcripſit. J. D. HORSTII Progr. ad *anat. Canis gravidæ.* Gieſſ. 1639. 4. habet iconem fetuum in cornu uterino jacentium.

VALENTINI RYLAND *de procreatione hominis & procreantis matris purgatione.* Diſp. Baſil. 1618. 4. * In B. RIV. lego annum 1608.

SCIPIONIS MERCURII *Commare oriccoglitrice*, Milan. 1618. 4. Veron. 1652. 4. &c. Liber dudum ſcriptus eſt, & Auctor anno 1568. ARANTII diſcipulus fuit. Anatome brevis eſt, cum nonnullis figuris, quæſtionum abunde. Urachum ligamentum eſſe, allantoidem nullam docet, *&c.*

FRANCISCI PLAZZONI *de partibus genitalibus mulierum* Libri II. Patav. 1621. 4. Leid. 1644. Lacunas obiter deſcripſit, & aliquas vaſorum ſpermaticorum varietates, cæterum veteres eſt ſecutus.

THOMÆ FIENI *de formatione fetus* Liber I. Antwerp. 1620. 8. Liber II. Lovan. 1624. 8. & *pro ſua de animatione fetus opinione apologia*, Lovan. 1620 8. DOUGL. Contra PETRUM SANTACRUZ defendit ſententiam ſuam de animatione fetus, quam ait tertio die contingere.

EJUSDEM *de viribus imaginationis* Liber Leidæ 1635. 16. Ibi limitari conatus eſt effectus imaginationis

ginationis maternæ in fetum, & nimis fabuloſa rejicere, & recte fatetur, multa imaginationi tribui, quibus nihil cum ea commune ſit.

Mundini Mundinii *Diſputatio, in qua ea, quæ de ſemine ſunt controverſa, diſcutiuntur*, Tarviſ. 1609. 4. Dougl. Ejusdem *de genitura pro Galenicis adverſus Peripateticos Diſputatio pro animatione ſeminis*, Venet. 1622. 4. Ej. *Additamentum ad diſputationem de generatione contra* Æmilium Parisanum, Venet. 1626. 4. (Dougl. non bene 1625.) Refutat inprimis vulgarem opinionem, quod ſemen de omnibus partibus corporis decidat.

Francisci Spinæi *de hominis procreatione*. Maceratæ 1622. 4. Dougl. *

Thomæ Reinesii *de vaſis umbilicalium eorumque miſtione*. Lipſ. 1624. 4. *

A. Spigelii *de formato fetu* Liber Venet. 1626. fol. Francof. 1631. 4. Icones habet ſpecioſas partium muliebrium, ſceleti, placentæ. Hymenem defendit.

Ej. *de incerto tempore partus*. Patav. 1618. & cum Plazzoni editione Batava, breviſſimum Opuſculum.

J. Conr. Rhumel *partus humanus*, ſive *de partus humani natura, temporibus & cauſis*. Amberg. 1624. 8. *

Joh. Fabri in ſuis *adnotationibus ad alia animalia* Recchi quæ cum hiſtoria Mexicana prodierunt. Habet egregiam diſſectionem monſtri vitulini, obſervationes factas in fetubus cæſareo partu editis: deſcriptionem vitellarii & organorum generationis in Gallina.

Joh. Eleri Liber *de partu*. Luneburg. 1626. 4. *

Andreæ Emmen *beſchreibung zweyer wundergeburten*, Lipſ. 1627. 4. Partus uterque biceps eſt, quorum alter ad thoraces, alter ad umbilicum connatus erat. Anatome minime mala.

Vincentii Alsarii a Cruce *Diſp. generalis ad hiſtoriam fetus*. Rom. 1627. 4. *

Victor Cardelini *de origine fetus* Libri II. Vincentiæ 1628. 4.

Henrici Hopfner *de ſignis virginitatis*. Ulm. 1628. 4. inter epiſtolas Horſtianas.

Inter Libros Guillemæi conjunctim editos reperitur etiam Liber *de generatione*, collectus ex veteribus, in quo præter alia, ex ſuis quingentis obſervationibus, oſſa pubis in partu laxari defendit.

Gregor. Nymman *de vita fetus in utero*. Witteberg. 1627. 4. Fetum ſibi vivere defendit, & cauſam motus cordis in ipſo fetus corde eſſe, etiam experimento adducto. Reſpirare fetum credit. Recuſus eſt cum Plazzoni jam citata editione.

C. Hofman *de generatione hominis*, Francof. 1629. fol. Pro Aristotele in Galenum, doctior quam utilis. Ej. *de generatione hominis* Diſp. prodiit. Altdorf. 1625. 4.

C. Bauhini *de hermaphroditorum monſtroſorumque partuum natura* Libri II. Francof. 1629. 8. Ingens collectio cum paucis propriis experimentis.

N. Habicot bonas aliquas de foramine ovali obſervationes habet, ſero claudi, celeriter vero arterioſum ductum, *&c.*

Alphonsi de Caranza *de partu naturali & legitimo*. Genev. 1630. 4. acceſſit Annibalis Fabrotil *de tempore humani partus & numero puerperii*, Aquis Sextiis editus 1629. 4. Juriſconſultus utique doctus in ſuis, in noſtris aliorum ſtat judicio. Partus annuos recte excludit, Leges tuetur.

Danielis Winkler *animadverſiones in* Nymmannum, Lipſ. 1630. 4. Vitam fetus a matre eſſe, ratiociniis potius, quam experimentis demonſtrat.

Æmilii Parisani Libri *de genitalium ſemine* II. *de ſimilitudine ad parentes* Liber, *de primis fetus materiebus*, *de procreationis modo ac ordine* Liber Ej. *par & ſanius judicium de ſeminis a toto corpore caſu* contra Mundinum, Venet. 1623. fol. Ej. *de ſeminis a toto proventu Lapis Lydius*. Venet. 1635. fol. & alius *Lapis Lydius de ſeminis a toto proventu*, Venet. 1638. fol. Omnes bono fructu perinde caſſi.

Vincentius Robinus an. 1632. 4. Divione edidit *ſynopſin rationum* T. Fieni & *adverſariorum, de animatione fetus tertia die facta*, & Fienum defendit (Niceron).

J. Sperling *de monſtris*. Witteb. 1635. 4.

Matth. Andr. Laurentii σκέψις *monſtrorum*. Lipſ. 1639. 4.

Mich. Rupertus Besler *admiranda fabricæ muliebrium partium generationis & fetus delineatio*, Noriberg. 1640. 4. Ampliſſimæ tabulæ ſunt, quarum quæ de fetus viis propriis, valde ad Fabricianas accedunt. Icones pleræque rudes. Veſicam fetui majorem, urachum ſolidum, uterum gravidum duarum unciarum craſſitie, ova muliebria bene pinxit.

Henningi Arnisæi *de tempore partus* Liber. Francof. 1641. 12. More veterum ſcripſit, ve-

 ram

Hiſce rite perlectis legatur GUILIELMUS HARVEIUS (*a*), in illo nulli umquam comparando Tractatu *de Generatione Animalium*. Si CAROLUS I. diutius vixiſſet (*b*), & Anatomico ſuo HARVEIO ſumtus ſuppeditaſſet, ut quidem inceperat, ab eo viro optima quæque habuiſſemus. Sed etiam nunc conſtat, melius opus non exſtare, quam ſunt egregii duo Tractatus HARVEII. Verum fatali bello civili omnia reliqua combuſta & perdita fuerunt (*c*). HARVEII Libello nemo carere poteſt, qui præcedentes Auctores pertractavit.

Poſt

ram tamen ſententiam defendit, partumque ad finem noni & initium decimi menſis definivit. Aliquas etiam obſervationes adfert, & ipſe urachum veſicæ ligamentum facit.

LOUISE BOURGEOIS *obſervation ſur la ſtérilité, perte des fruits*, &c. Libri I. II. III. Pariſ. 1642. 8. quæ editio altera eſt. Multa utilia apud eam feminam inveni, deſcriptiones variorum ovorum humanorum, & alia.

J. BENEDICTI SINIBALDI *Geneanthropia*, ſive *de generatione hominis Pentateuchos*, Romæ 1642. fol. Francof. 1669. 4. Anatome nulla, hiſtoriæ aliquæ practicæ, neque ipſæ forte ſatis certæ, multum fabularum, & inutilis obſcœnitatis.

ECCARI LEICHNER Diſp. *de generatione*. Erfurt. 1643. 4. & *Exercitationes Antiperipateticæ* XX. *de generatione*, ſive *propagativa animalium, plantarum & mineralium multiplicatione*. ibid. 1649. 4. B. RIV.

RUPERTI BESLER *obſervatio anat. med. trigeminorum*, Noriberg. 1644. 4. Placenta unica fuerat. Cordis vaſa in fetu uſu eſſe promiſcuo docet.

In J. VESLINGII *ſyntagmate* fetus bonæ ſatis icones exſtant.

DOMINICUS PANAROLUS hymenem bene deſcripſit & pinxit in *quinto Iatromæmate*.

In PAULO ZACCHIA plurima ad partum, virginitatem, aliasque de partibus genitalibus quæſtiones exſtant: tum in aliis Medicinæ forenſis Auctoribus.

MAURITIUS HOFMANN de *generatione & uſu partium eidem inſervientium*. Altdorf. 1661. 4.

NICOLAI le MAIGRE *Monſtri* an. 1649. *in lucem editi hiſtoria* Pariſ. 1650. 8. *

CAROLI LUSSAULA *functionum fetus officialium aſſertio cum exercitatione* adverſus PHILIPPUM le HOUST Niort. 1651. 8. Una prodiit PHILIPPI le HOUST *exercitatio contraria adſertioni* CAROLI LUSSAULÆ *de functionibus fetus officialibus*. Niort. *

NATHANAEL HIGHMOR *hiſtory of the generation examining the opinions of different authors, chiefley of K. Digby, and a deſcription of generation in plants and animals*. Lond. 1651. *

ANTON. DEUSING *Diſſ. duæ, altera de lacte & nutrimento fetus in utero*. Groning. 1651. & 1655. 12. *Anatome parvorum naturalium*. ibid. 1651. 4. Idem in *Inſtitutionibus anatomicis* vaſa lactea uteri ex cane deſcripſit. EJUS. *geneſis microcoſmi* prodiit 1653. ib. 1665. 12. in qua editione acceſſerunt *curæ ſecundæ de generatione & nutritione*, quibus COURVEUM refutat, & pro nutritione fetus per os pugnat. EJUSD. DEUSING Liber *de fetu Muſſipontano*, Groning. 1661. 12. EJUS. *fetus Muſſipontani ſecundinæ*, Groning. 1662. 12. Et *vindiciæ fetus extra uterum geniti*, Groning. 1662. 12. Contra perſonatum BERNARDUM a DOMA Bartholini diſcipulum acriter invehitur.

BALDUS BALDUS in ovis quadrupedibus ova depinxit.

In PECQUETI editione poſteriori exſtat hiſtoria hominis, cui viſcera inverſa fuerunt, ut dextra eſſent, quæ ſiniſtra eſſe ſolent, & viciſſim. MENTELII CL. AUZOUT ibidem vaſa omphalomeſenterica deſcripſit.

(*a*) GUIL. HARVEI *Exercitationes de generatione animalium, de partu, de membranis ac humoribus uteri, de conceptione*, Londin. 1651. 4. Amſtelodami eod. anno 12. *&c.* Anglice ſub titulo *anatomical exercitations concerning the generation of living creations*, Londin. 1652. 8. Leidæ cum ALBINI præfatione recuſæ ſunt 1737. 4. Has ſolas ſchedas ſeneſcenti amico extorſit flagitationibus ſuis G. ENTIUS, digniſſimas, quæ conſervarentur. Habet gallinæ organa genitalia, mutationem partium ſucceſſivam in ovo incubato, per ſingulos dies: anthropogoniam egregiam, diſſectionem Damarum aliquot (ex qua in errorem incidit, ſemen in uterum non recipi) perpulchra multa de partu, de vi propria uteri, *&c.* Urachum recte negat pervium eſſe. Epigeneſin ſtatuit, ubique fere, paucis exceptis, verus, ingenuus, & ſolers. Ova non aliter intellexit, niſi membranam liquore plenam.

(*b*) Nihil omnino a Rege habuit, niſi duodecim Damas l. c. p. 228.

(*c*) Adverſaria ſua periiſſe & multa ex anatome inſectorum ipſe queritur *Exercit.* 67.

HIER.

Hier. Kornmann *de virginitate, virginum ſtatu, & jure.* Hagæ 1654. 12. * Norib. 1679. 12.

Stephani Roderici Castrensis Liber *de natura muliebri.* Han. 1654. 4. Franc. 1668. 4.

Joh. Claudii de La Courve'e *paradoxa de generatione fetus.* Dantiſc. 1655. 4. Harveii experimentis uſus nihil fere addidit, niſi ratiocinia. Docuit aquam chorii, & aquam amnii, diſtinctas eſſe, & utramque alere, hanc primam, denique & illam a fetu per os ſugi, nihil ſubire per umbilicum, niſi aliquid aëris a matre, *&c.*

Whartonus de amnio, ovariis, placenta, *&c.* varia habet.

Ren. Descartes *de homine & de formatione fetus.* Editio mea eſt cum notis Ludovici de la Forge. Amſtelod. 1677. 4. alia Leid. 1672. 4. alia Gallica, Amſtelod. 1680. 4. Explicat mechanice, quomodo potuerit machina humanæ ſimilis oriri ex ſemine utriuſque parentis efferveſcente, ſibique inducente cuticulas ſecundum leges mechanices. Pertinaciter tuetur contra Harveium erroneam theoriam de cordis motu.

Laurentii Velthusii *de Liene & generatione*, Ultraject. 1657. 12. Excerpit Harveii experimenta, & neſcio quas, nobis inutiles, addit ratiocinationes.

Lud. de Bils *beſchryving van een wanſchepzel*, Middelburgi 1659. 4. & Latine Roterodami 1661. 4. Paradoxum monſtrum, ſi ſatis verum, cum pene in faciem tranſlato, *&c.*

Martin Schook *de ſignatura fetus.* Groning. 1659. 12. Compilatio nævorum abſque experimento proprio.

Joh. Zwinger *de monſtris eorumque cauſis & differentiis.* Baſil. 1660. 4. *

Georgii Seger *de Hippocratis orthodoxia in doctrina de nutritione fetus humani. Accedunt Diſſertationes duæ: Una de Democriti heterodoxia in doctrina de nutritione fetus in utero; altera de cotyledonibus.* Baſil. 1660. 4. Theoria complicata eſt. Nutriri fetum per umbilicum ſanguine materno; & lacte materno pariter per umbilicum, & liquore amnii, qui a vaſis quibusdam lactiferis placentæ oriatur.

Honorati Mariæ Lauthier *Prodigium, fetum nempe humanum extra locum conceptum, lapideum*, &c. Aix. 1660. 4. De Muſſipontano fetu agit, & in collectione Straussiana reperitur.

Joh. Sperling *de formatione fetus in utero*, Witteberg. 1661. 8. Inutilis.

Henrici Eysson Diſſ. *de fetu lapidefacto per 20. annos retento.* Groning. 1661. 12. *

Stephani Willet *de oſtento Dolano*, Dolæ 1661. 4. * Mercl.

Antonii Everardi *novus exortus hominis & animalium.* Medioburgi 1661. 12. & cum falſo titulo *Coſmopolitæ hiſtoria naturalis*, Leid. 1688. 12. Habet de generatione Cuniculi minime mala & propria experimenta, pro ſucceſſiva formatione fetus, etſi lactea vaſa uteri non optime admittat. Ejusd. *lux ex tenebris affulſa ex viſcerum monſtroſi partus enucleatione.* Medioburgi 1661. 12.

In Joh. van Horne microcoſmo fetus monſtroſi deſcriptio habetur: & alia in Sculteti armamentario, alia in C. V. Schneideri Lib. de Corde.

C. Drelincourt *de partu octimeſtri vivaci*, Pariſiis 1662. 12. Errorem epidemicum refutat.

Frid. Moeller *de partu* 175. *dierum vivo*, Cuſtrin. 1662. 12 Ut demonſtraret ejus ætatis partum vitalem eſſe poſſe, eum ſeptimeſtrem facit, partim menſes admittendo lunares, partim inceptos & imperfectos menſes numerando, non tamen abſque ingenio, ſed ita ut cauſæ ſerviat.

Arnoldi Senguerd *oſtentum Dolanum*, Amſtelod 1662. 12. Hiſtoria fetus indurati, ſedecimo a conceptu anno in abdomine reperti. Aliqua de fetu Muſſipontano.

In T. Cornelii *Progymnaſmatibus*, quorum prior editio eſt 1663. 4. varia huc ſpectant, & totum Programma de generatione, & liquor naturalis in utero fluens.

Pihringer *de monſtro.* Witteb. 1664. 4.

J. C. Wepferi *hiſtoria anatomica de puella ſine cerebro nata.* Scaphuſ. 1665. 8.

J. Theod. Schenk *de conceptione.* Jenæ 1664. 4.

N. Stenonis f. in *Specimine obſervationum anatomicarum.* Hafniæ 1664. 4. ductus omphalo-meſentericos, reſorbtionem vitelli in inteſtina, multas vero de ovo & pullo & de ovis viviparorum animalium corporibusque luteis obſervationes edidit in *Actor. Hafnienſ.* ann. II. Ova humana primus adgnovit in ſpecimine myologiæ, etiam Swammerdamio fatente in *prodromo.*

G. Rolfink *methodus partium generationi dicatarum cognoſcendi fabricam.* Jenæ 1664. 4. Erudite, Græce, floſculis ex Comicis decerptis, textubus Ariſtotelis & Galeni copioſiſſimis, utriuſque ſexus tradit organa, ſed ſua propria vix adfert, etſi demonſtretur in præfatione, Rolfinkium publice pro Fabricio ab Aquapedente Patavii ſeciſſe. Hymenem negat. In *Diſſertationibus anatomicis* idem fetum bicipitem unicorporeum deſcripſit.

Jac. Barlini Diſp. *de feminis ex ſuppreſſis menſtruis barbatis*, Altd. 1664. 4.*

 Fran-

Francisci Verde *obſervationes de fetus animationis & nutritionis tempore.* Lugdun. 1664. 4. * Mercl.

G. Riva in rariſſimis iconibus anatomicis habet trigeminorum, & monſtri anatomen.

Mich. Heyland *de monſtro Haſſiaco*, Gieſſ. 1664. 4. & 1677. 8. Mercl. Egregia & accurata eſt deſcriptio fetus bicorporei, capite unico. Idem ediderat 1655. 4. Diſp. *de principiis generationis corporis humani materialibus.*

In *Phil. Tranſactionibus* plurima huc pertinent.

Caput vituli monſtroſum, n. 5.

Androgynus, ſed vera, ut videtur femina, n. 32. alius ibid. alius, n. 186.

Cor teſtudinis, n. 36.

W. Durston monſtri figura, n. 65.

Viſcera inverſa, n. 107.

Greaves de modo excludendi pullos in Ægypto, n. 137.

Briggs monſtrum porcinum, n. 142.

Leeuwenhoeck contra ſyſtema ovorum, n. 145.

Conceptus ſuper conceptum, n. 149. 243. 302. 461.

Oſſa, pili, denteſque in ovario, n. 150.

Monſtri deſcriptio, n. 160.

Malpighii de uteri fabrica, n. 161.

C. Drelincourt experimenta anatomica de ovo & utero, n. 169.

Fetus in tuba ſedens utero integro, n. 170.

Waller de girinis (*frog ſpawn*), n. 192.

Bussiere partus tubarius, n. 207.

Duverney ex vaſis uteri via in uterum, glandulæ uteri, n. 26.

Ova anguillarum Allen, n. 231.

Partus cum vagina coalita, n. 237.

Hartman embryo quatuor ſeptimanarum.

Southweel vitulus biceps, n. 238.

Generatio pulicum, n. 249.

Bussiere fetus abſque cerebro, n. 251.

Porcelli caput monſtroſum, n. 259.

Uterus puerperæ, n. 269.

Rich. Hale Allantois humana & ejus anatome, n. 271.

Drake & Cowper pro communicatione vaſorum placentæ & uteri, n. 281.

Menſes ex toto corpore, n. 303.

Catulus abſque ore genitus Cokburne, n. 304.

Urachus ſolidus: hymen verus: lactea uteri, uterus craſſus in gravida A. de Marchettis, n. 307.

Monſtra Cameli, n. 307.

Uterus gravidus ejuſque glandulæ Douglas, n. 308.

Monſtroſi partus, n. 308. 311.

Felis extra uterum, n. 323.

Vagitus uterini exempla Derham, n. 324.

A. van Leeuwenhoeck ovarium mytuli & ejus animalis generatio, n. 336. De mamma elephanti Idem ibid. teſtacea abſque mare generare ibid. de fetu & genitalibus ovis, n. 373. & de generatione animalium, n. 380.

Caput vituli monſtroſum, n. 337.

Tubæ cæcæ, n. 337.

Partus duplex, n. 377.

Fabrica non naturalis pudendorum, n. 384.

Ranby arteriæ novæ ovarii, n. 395.

Nicholls de ſexu locuſtarum marinarum & androgynis in eo genere, n. 413.

Fetus in ovario, n. 416.

Superville de monſtris, n. 456.

Le Cat de foramine ovali, n. 460.

Homo cui adnatus ex pectore alter homo, n. 453. 461.

Partus ſimilis ſimiæ, n. 461.

De

De Torres cor ſitu motum & inverſum, n. 461.
Fetus genitalibus monſtroſis, n. 462.
Partes genitales monſtroſæ in recens nato, n. 464.
Acaros virgines parere Bonnet, n. 470.
Fetus tubarius, n. 475.
Partus oſſium per anum, n. 477.

J. C. Wepfer *hiſtoria anatomica de puella ſine cerebro nata*, Scaphuſ. 1665. 8. * Sed repetitur in E. N. C. In Libro *de cicuta aquatica* uteri humani anatomen tradit.

In Honorati Fabri L. II. *de plantis & de hominis generatione*, Pariſ. 1666. 4. Noriberg. 1677. 4. De rebus ſibi parum cognitis ſcripſit audaculus. Circulationem ſanguinis ſibi tribuit: ſi boni aliquid habet, id eſt de oculis.

In J. L. Bausch *de ætate*. Lipſ. 1665. aliquæ monſtrorum hiſtoriæ, & partuum difficilium exſtant.

J. Peyssonel *de temporibus humani partus ſecundum Hippocratem*, Lugduni 1666. 8. Partus terminum breviſſimum die 182. definit, longiſſimum 282.

Gottfried Welsch *de gemellis & partu numeroſiore*. Lipſ. 1667. 4.

Thomæ Bartholini *de inſolitis partus viis*. Hafniæ 1668. 8. Scriptum eſt occaſione feminæ Lalandicæ, quæ 18. anno fetum per ulcus hypogaſtrii ediderat. Ea occaſione multa alia ſimilia exempla collegit. Ejusd. *hiſtoria monſtrorum nuper in Dania natorum*. Hafn. 1665. 8. cum Tractatu de cometis prodiit. Ediderat jam Baſil. an. 1645. orationem *de monſtris in natura & medicina*.

In Actis Hafniensibus T. Bartholini *multa huc ſpectant*.
In T. II. monſtra, generatio ranarum, N. Stenonis obſervationes in ovis viviparorum.
In T. IV. glandulæ uteri, ova animalium, renes quadruplices, monſtra.
T. V. C. Bartholini de ovariis mulierum obſervationes.

Thomæ Aldes *Diſſertatio epiſtolica contra* Harveium *interpolata & auctior* 1667. 12. Bona, obſervationibus propriis dives, etſi brevis epiſtola. Duplices aquas Harveii refutat. Allantoidem homini recte denegat. Communicationem uteri cum cotyledonibus habet.

Contra eum Joh. de Angelis *Vindicias ab epiſtola*. T. Slade edidit eodem anno, & eodem loco. Excuſationibus fere pugnat, non experimentis.

Invenio autem Thomæ Aldes (ſ. Matthæi Sladi) *Obſervationes in ovis factas & ſciagraphiam pulli in ovo & fetus in utero, nec non Friderici Ruyſchii obſervatiunculam de ovo in utero humano, cura* Caroli Schæfferi Hallæ prodiiſſe 1674. 12. B. Riv.

Gualther Needham *de formato fetu*. Londin. 1666. 8. Amſtelod. 1668. 8. Egregius Liber & per experimenta natus. In variis animalibus uterum fetusque incrementa obſervavit, errores populares plurimos refutavit, ut flammulam cordis, aëris in ſanguinem receptionem, vaſa lactea ab utero ad mammas euntia. Vaſa omphalo-meſenterica diſtinctius deſcripſit. Hominem ipſum ſecare ipſi non contigit.

In *Diario Eruditorum* 1667. experimentum exſtat de catella, quæ, cum ſanguinem multum amiſiſſet, fetus peperit exſangues. In eodem Diario multa monſtra deſcribuntur annis 1677. 1680. 1684. 1698, (pectore nuda corda) 1727. Vagitus uterinus 1686.
Fetus cerebro & cerebello deſtitutus 1690.
Partus 22. menſium 1695.
Saviard fetus extra uterum, 1696. gemelli per pelves oppoſiti, 1707. (iidem qui deſcripti a Duverneyo).
Anno 1678. exſtat Rainsant *examen de l'hiſtoire de l'enfant de Toulouſe*, de Bayleano nempe fetu explicatio.
Au 1694. Poupart de partibus genitalibus limacum.
1695. Bussiere de ovario, *&c.*

Jani Orchami *de generatione animalium*, Colon. Brandeb. 1667. 12. Verum Auctorem ait Bartholinus vocatum eſſe Joh. Vorst. Defendit ex utroque ſemine componi fetum, & maſculum ſperma omnino in uterum venire, contra quam ſit Harveio viſum.

Laur. Strauss *hiſtoria fetus Muſſipontani*, Darmſtad 1662. 4. Francofurt. 1669. 4. In hac editione primo Straussii exſtat fuſa de fetu diu in feminæ abdomine geſtato expoſitio, qua etiam ova aliqua humana deſcribuntur; deinde Deussingiana jam dicta: tum Honorati Mariæ Lautier prodigium, ad eundem pertinens fetum, & reſponſio calidiſſima contra anonymum quemdam Maſſilienſem: denique collectio judiciorum doctorum virorum, Guidonis Patini, qui totam hiſtoriam pro fabella habet, Eisenmengeri, hoc utilius, & aliorum. Ejusd.

STRAUSSII *de ovo Galli*, Gieſſ. 1669. 4. Extra uterum ova gigni non poſſe, fuſe & parum utiliter defendit.

Collectanea de diuturna graviditate. Amſtelod. 1662. 12. video citari. *

JOH. MAYOW habet inter Tractatus ſuos etiam de reſpiratione fetus, & de ovo diſſertationem, & de ſucco uteri, nutritione fetus, uſu aëris in ovo.

FRANC. REDI *eſperienze intorno la generazione dell' inſetti*, Firenze 1668. 4. Refutat epidemicum errorem generationis æquivocæ; & nihil ex putredine naſci evincit, niſi quod animalcula in gallis ex anima vegetante arborum gigni credat.

IDEM in Libro *de gli animali viventi negli animali viventi* monſtrum ſerpentis bicipitis deſcribit.

H. MEIBOM in Diſp. *de motu ſanguinis*, &c. Helmſt. 1668. 4. oſtia arteriarum capillarium uteri, per quæ menſes fluunt, & deſcripſit, & ſeta immiſſa exploravit.

NICOLAI HOBOKEN *anatome ſecundinæ humanæ*, Ultraject. 1669. 8. & *anatome ſecund. hum. repetita*, ibid. 1675. 8. In prima editione maculas habet arteriarum, valvulasque & ſpongioſam fabricam funiculi. Altera potius novum Opus eſt, multaque ornatius propoſita habet, membranam mediam fetus adſertam, icones Auctoris manu pictas, phyſiologiam brevem. Ordo minus commodus, cum ſecundum cadavera obſervationes diſponat, multas adeo repetat.

G. FRID. RALLII *de generatione animalium*, Stettin. 1669. 12. Originem animalis ex ovo defendit, & quidquam, præter motum, a mare negat conferri. HARVEIUM adeo contra ORCHAMUM tuetur, parum tamen ipſo in experimentis uſus.

J. SIGISM. ELSHOLZ *de conceptione tubaria*, Colon. Brandenb. 1669. 4. Fetum tubarium a VASSALIO Chirurgo in *Phil. Tranſ.* & alibi deſcriptum conſiderat. Fetus etiam meminit, cui viſcera ob naturalem involucrorum defectum extra abdomen fuerant.

FRANCISCI BAYLE *de menſtruis mulierum*, *ſympathia partium corporis humani cum utero*, *uſu lactis ad tabidos*, Toloſ. 1670. 4. 1681. 12. &c. & *de cauſis fluxus menſtrui mulierum*, *ſympathia rarior partium cum utero & lactis uſu*. Hag. 1678. 12. Fermentum invocat, quod eum fluxum promovet, collectum in ſinubus cavernoſis uteri. EJUSDEM Tract. IV. eſt *de generatione animalium*; & inter *Diſſertationes phyſicas* III. *de formatione fetus*. Idem in L. *de corpore animato*, refutat omnia primordia fetus, eumque ex materia immediate figurari contendit, ex cohæſione particularum ſimilium, quæ opinio nuper renovata eſt. Idem porro in *hiſtoire d'un enfant qui a demeuré 25. ans dans le ventre de ſa mere*. Pariſ. 1679. 12. tradidit deſcriptionem fetus, qui 25. annis in ventre manſerat incorruptus, ſubſtantia gypſea obductus, cum per ulcus uteri erupiſſet.

In EPHEMERIDIBUS NATURÆ CURIOSORUM.

Placentæ excarnatæ ſceletos ELSNER. *Dec.* I. *Cent.* I.

J. J. WEPFER Arietis androgyni optima deſcriptio *Dec.* I. Ann. 3. *Obſ.* 167.

D. LUDOVICI de tempore partus cervorum *Dec.* I. *Ann.* 8.

J. M. HOFFMANN bona deſcriptio monſtri *Dec.* I. Ann. 9. 10. & II. a. 4.

Fetus corde deſtitutus SCHELHAMMER *Dec.* II. *Ann.* IX.

P. J. HARTMAN de epigeneſi. Ovum humanum. Monſtra *Dec.* II. *Ann.* 10.

A. VALLISNERI Ova anguillarum *Cent.* I. II.

Urachus apertus HEISTER *Cent.* III. IV.

BLISCHER monſtrum ibid. *Cent.* IV.

Ovum humanum *Cent.* V.

Fetus ore impervio *Vol.* II. *Obſ.* 96.

Cor in latere dextro & Monſtra varia *Vol.* IV.

Partus tubarius *Vol* V. & fetus bicorporeus Vol. eod.

RITTERI & mea epiſtola de fetu inteſtinis nudis *Vol.* VII.

Agnus monoculus ALBRECHT *Vol.* VII. *Obſ.* 102.

GRASHUYS puer male formatus ſimilis androgyno *Vol.* VIII.

Sed infinita alia hic reperies, quæ recenſeri non poſſunt.

THEODORI KERKRING in *Anthropogenia*, Amſtelod. 1671. 8. Ova humana & ſceletos aliquos tenuiores deſcribit. Non ubique fidem invenit, qui alioquin non ita vixit, ut ab ejus ingenuitate pendeas, & olim a SWAMMERDAMIO in *prodromo*, & a LA MOTTE *de la generation* ea de re poſtulatus ſit. Idem in *Spicilegio* placentæ vaſa, & monſtra aliqua, & alia huc pertinentia habet.

R. de GRAAF *epiſtola de nonnullis circa partes genitales inventis novis*. Leid. 1668. 16. * *De organis generationis mulıebribus*, Leid. 1672. 8. In priori promittit, quæ in poſteriori elegantiſſimo

ſimo opere exſtant, quod maturius illo de virorum genitalibus, & melius eſt, & icones pulchriores habet SWAMMERDAMIANIS, & egregias obſervationes in cuniculis factas, de ovi receptione & incremento, corporibus luteis, *&c.*

Ejusdem *partium genitalium defenſio adverſus* SWAMMERDAMIUM. Leid. 1673. 8. acris eſt, & animoſa, cum æmulis de inventionis gloria male conveniret. Aliquæ ibi obſervationes, plexus vaginæ cum clitoride non communicare. Opera omnia prodierunt, Leid. 1677. 8. Plagiarium eſſe, & HORNIUM exſcripſiſſe atrociter, & præter verum ſcripſit A. O. GOELICKE *hiſt. anat. antiqu.* p. 142. 143.

JOH. ARN. FRIDERICI *Diſp. de conceptu.* Jen. 1670. 4. B. RIV.

EJSUD. *de tentigine, de ſecundinarum natura & uſu. Diſp.* Jen. 1671. 4.

J. FRID. SCHEPFER *Omphalographia.* Gieſſ. 1670. Diſp.

NICOLAI HOBOKENI *anatome ſecundinæ vitulinæ*, Ultraject. 1672. 8. Bonum omnino Opus: corpora etiam lutea ex vaccis habet, icones nitidas, Auctoris manu pictas. Corpora lutea deſcripſit.

In *Diario Eruditorum* 1672. multæ obſervationes de viis ovi per tubam in uterum ex variis animalibus referuntur.

In WILHELMI ten RHYNE *Vet. Med.* monſtroſæ circa genitalia fabricæ in viro hiſtoria habetur.

Prodromus de partibus genitalibus in utroque ſexu ſub JOHANNIS van HORNE nomine editus erat Leidæ 1668. 16. quo Libello SWAMMERDAMIUS non nominatur, qui tamen, ære equidem HORNII, pleraque experimenta ipſe inſtituerat. Eum Libellum recudi juſſit SWAMMERDAM, & notis ornavit, vocavitque *miraculum naturæ.* Leid. 1672. 4. 1679. 4. 1717. 4. Editio prima a ſequentibus differt iconibus coloratis, & Tulpii inſignibus in T. III. nam cæterum paginæ ſibi reſpondent. Recuſum eſt 1685. 4. cum J. M. HOFMANNI *Diſſ. anatomic. pathol.* & Londini ſolum 1680. 8. (HARL.). Cum nempe GRAAFIUS, ſi SWAMMERDAMIO fides, multa ſibi tribueret ipſius & HORNII inventa, poſtulavit eum furti, & ad Societatem Regiam Londinenſem provocavit. Icones ibi equidem ad ſiccatas partes, quod minus placet, & rudiuſculæ, ſed plurima bona habet. Hymenem contra GRAAFIUM tuetur, ligamenti teretis naturam exponit, & alia etiam de injectionibus, reſorbtione chyli in venas meſentericas, &c. non vulgaria ſubjecit. Idem in *bibliis naturæ* generationem apum, ranarum, aliorumque inſectorum minutiſſime deſcripſit: in *hiſtoria inſectorum* ranarum metamorphoſin, evolutionem pulicis, pediculi, *&c.* Syſtema evolutionis, ut vocant, ad SWAMMERDAMIUM proprie pertinet, natum ex inſectorum metamorphoſibus.

FR. HOFMANNI patris *Cardianaſtrophe admiranda*; Lipſ. 1671. 4.

MATTH. TILING *anatome placentæ* 1672. 12. *de tuba uteri & fetu nuper in Gallia extra uteri cavitatem in tuba concepto.* Rintel. 1670. 12. & *de fetus in utero nutritione.* Brem. 1698. 4. Compilator.

J. C. BRUNNER *de fetu monſtroſo.* Argentor. 1672. 4. Bona deſcriptio.

MARCELLI MALPIGHII *de formatione pulli* Liber Londini 1666. 4. & in collectione operum. Duæ ſunt Epiſtolæ præſtantiſſimi viri, quibus egregie de veritate meritus eſt, cum ſucceſſivam evolutionem cordis viſcerumque pulli multo melius reliquis Auctoribus, & per minutiora intervalla expreſſerit. Idem in *Epiſtola ad* JAC. SPONIUM vaſa mucoſa, ramoſa, uteri vaccini deſcribit, quæ data eſt an. 1681. In *poſthumis* aliquot ova humana recenſuit. Corpora lutea etiam fuſe deſcripſit, & ovum intra hujusmodi corpus, ex ejus mutatione, naſci credidit. Ductus mucoſos uteri vaccini invenit.

In *Mémoires & Conférénces de* DENIS aliquot monſtra deſcribuntur.

La génération des œufs défendue, par EUDOXE & PHILOTIME *contre* ANTIGENE, Rouen 1672. 12. Dicitur in B. PL. Auctor eſſe PHIL. de HOUPEVILLE.

LOUIS BARLES *nouvelles découvertes ſur les parties de l'homme & de la femme*, Lion. 1673. 12. Inutilis repetitor inventorum ejus ævi, KERKRINGII, & aliorum.

DAVID van der BECKE *amænitates phyſicæ.* Hamburg. 1674. 8. 1703. 8. Ideas plaſticas defendit, & animas vegetabiles.

SIM. FRID. FRENCEL *monſtrum humanum, ventribus ſine proportione & mutilis artubus.* Witteb. 1674. 4. B. PL.

ANDREÆ GERET *infans monſtroſus Wittebergæ genitus*, ibid. 1674. 4. Diſp.

G. FRANK *de caſtratione mulierum*, Heidelberg. 1670. 8. *de teſtibus virilibus & muliebribus.* Heidelb. 1674. 4. *de impuberibus generantibus* ibid. eod. anno. EJUSD. Diſſertatio *de ſuperfetatione*, ibid. 1676. *de ſanguine menſtruo per ſe non malo.*

Gerhardi Blasii *de fetu humano.* Amſtelod. 1675. 4. *

Anatome monſtri Francofurtenſis obiter facta per J. U. S. H. D. M. P. Heidelberg. 1674. 4. *

G. W. Wedel *de menſtruis*, Jen. 1674. Diſp. *De conſenſu partium* 1686. *Venus medica & morbifica* 1688. *de notis gravidarum.* 1690. Diſp.

Adalbert Tylkowsky *diſquiſitio phyſica oſtenti duorum puerorum, quorum alter cum dente aureo, alter cum capite giganteo Vilnæ ſpectantur*, Olivæ 1674. 12. Inſulſa fabula hydrocephali & fraudulenti procul dubio portenti.

Obſervationes & hiſtoriæ ex Guillielmo Harveio *collectæ.* Wilhelmi Langley *de generatione animalium obſervationes quædam*, cujus experimenta in cuniculo facta, ſimilia Graafianis, perierunt. Justi Schrader *inſpectiones ovorum*, & *obſervationum anatomico-medicarum Decades* IV. Amſt. 1674. 12. Prima particula eſt Harveii Liber de generatione conceptus, & obſervationes in ordinem diſpoſitæ. In altera Medicus Dordracenus ſuas in incubatis ovis & in ovibus dat obſervationes, quarum aliquæ Harveio adverſantur. In Schraderianis multa bona & rara reperiuntur præceptorum ejus viri Ruyschii, F. Sylvii, J. Swammerdamii, Joh. van Horne, quæ omnia vix alibi exſtant.

Jeremiæ Loss *de ovario humano.* Witteberg. 1675. 4.

Ovum Harveianum generationis animantium curioſum, &c. Kiel. 1675. 4. *

Hieronymus Barbatus in Libro *de formatione, conceptu & organiſatione fetus*, jam citato, & edito Patav. 1676. 4. materiem fetus a femina, ſpiritum ſeminalem, qui efformet, a viro venire, vaſcula ovarii albo liquore plena eſſe, modulos, ſecundum quos formentur partes ſpermaticæ, unde fetus corpuſculum naſcatur, vidiſſe ſe fetum tubarium, *&c.*

In Pauli Ammanni *paræneſi ad diſcentes & docentes* reſpiratio fetus defenditur, & fetus humani abortivi deſcribuntur.

C. Bartholini *de ovariis mulierum & generationis hiſtoria.* Rom. 1677. 8. (Mercl.) Amſtelod. 1678. 12. In priori Epiſtola Romæ edita, deſcribit proſtatam illam femininam, & auram ſeminalem defendit. In altera, quæ primum Amſtelodami prodiit, Hieronymum Barbatum refutat. Idem jam in Libro *de diaphragmate* ductus ramoſos, fibras muſculares uteri, glandulas ad latera vaginæ deſcripſerat, ex Duverneyi fere experimentis, & in Miſcellaneis *quæſiverat*, an fetus nutriatur a ſanguine matris.

Henric. Christiani Hennings *de hominis generatione.* Ultraj. 1677. 4.

Gottfried von Lankisch *beſchreibung einer Miſgeburt*, Zittau 1679. 4. Fetus absque corde & capite.

Conrad Brodtbeck *de ſanguine menſtruo.* Tubing. 1679. 4.

Rummel *de fetubus leporinis extra uterum repertis epiſtola.* Ulm. 1680. 4.

Frid. Wilhelm Schmucker *der ſpielenden natur Kunſtwerke.* Argentorat. 1679. fol. cum continuationibus *quatuor*, quæ prodierunt. an. 1679. 1680. 1682. & 1683. In prima decade habentur monſtra vera humana, & eorum unum cum anatome. In reliquis varia rara, minime monſtroſa, aut undique collecta exſtant.

In Nicolai Blegny *Zodiaco Medico Gallico* multæ monſtrorum hiſtoriæ ſunt, Duverneyi etiam aliqua contra ova Graafiana objectiones, & Novesii ſuorum ovorum deſcriptio, quæ in cervice uteri nidulantur.

In Stephani Blancard *jaar regiſter Cent.* V. de reſpiratione fetus fuſe diſputatur, ut ſupra dictum eſt.

Joh. Conrad. Axt *de partu ſeptimeſtri* an ſit legitimus. Jen. 1679. 12. Cordatus homo non adeo incertum eſſe pariendi tempus multis argumentis docet, ſeptimeſtrem fetum oportere indicia imperfectionis geſtare monet, *&c.*

Cl. Perrault *eſſais de phyſique.* Tomo tertio continetur tractatus de generatione, qua panſpermiam adfirmat, ſive ſemina plantarum & animalium in aëre obvolitare & ore hauriri. Hippocratis locum de *diæta* huc olim revocavit. Explicavit, quomodo imaginatio nævos producere poſſit, dum nempe vel magis ad datum locum imaginatio nutrimentum determinat, vel inde avocat.

In *actis Eruditorum.*

An. 1687. de generatione ranarum fuſa & bona diſſertatio.
1693. Conceptus vagina pene coalita.
1706. Nicolai Bidloo Arch. Ruſſ. deſcriptio partus bicipitis.
1710. Henric. Heyse monſtri bicipitis deſcriptio.

In

In TASSINI *adminiſtrationibus* fetus habetur tubarius.

J. C. PEYERUS in *exercitationibus anatomicis* glandularum adſidentium vaginæ a DUVERNEYO inventarum etiam meminit.

FRID. WILH. KRAUS *de ovario mulierum*. Jen. 1681. Diſp.

CHRISTIAN FRIEDERICH GARMAN *homo ex ovo*, ſive *de ovo humano*. Chemniz. 1682. 4. & ejusdem *oologia curioſa*, Zwickau 1691. 4. Multum variæ lectionis, proprii experimenti parum.

FRANCISCI MAURICEAU Opus *des maladies des femmes groſſes*, &c. Pariſ. 1683. 4. ſæpe recuſum, multa habet ad incrementa fetus per pondera definita, ad ſyſtema generationis, ad fetus ovorum ſimiles abortivos, *&c.*

MICHAEL BERNHARD VALENTIN *de nova matricis anatome aliisque obſervationibus curioſis*. Gieſſ. 1683. 8. recuſa poſt *Polychreſta Exotica* glandulas vaginæ deſcribit.

ANTON. FELICIS MARSIGLI *rilazione del ritrovamento dell' Uova de Chiocciole*, Bolog. 1683. 12. ſive *de ovis cochlearum*, Auguſt. Vind. 1684. 8. in qua editione acceſſerunt J. JAC. HARDERI & LUCÆ SCHROECKII *aliquot de partibus genitalibus cochlearum Epiſtolæ*. MARSIGLIUS contra BONANNUM demonſtrat, ova in cochleis eſſe, & ex iis ovis cochleas prodire. HARDERUS penem & uterum cochleæ deſcribit, & REDI animam vegetabilem Gallarum refutat.

BRONCHET *Lettre à* M. BRYON *ſur un monſtre*. Pariſ. 1683. 4. *

CLEM. JOS. BRECHT *didymographia*, Argentor. 1684. 4. Puellæ earum ſimiles, quas deſcripſi. Anatome non valde minuta, & admiſta integra pene phyſiologia.

Tractatus anatomicus de organorum generationi dicatorum ſtructura in utroque ſexu. Franc. 1684. 4.*

J. ULR. SCHMID *de cauſa partus monſtroſi*. Marburg. 1684. 4. cum icone.

J. DANIEL DORSTEN *de monſtro humano nupero*. Marburg. 1684. Diſp.

MICH. BERNH. VALENTINI *de monſtrorum Haſſiacorum ortu* Ep. ad DORSTENIUM. Marburgi 1684. 4.

PETRI WOLKART *Diſſ. de partu monſtroſo duplici* an. 1685. Marburgi habitam fuiſſe legi apud PL.

Apud BIDLOUM fetus ſecundum ætates non male depicti habentur, ovaque humana. Similia addit de incrementis fetus COWPERUS. *Vaſa ſuccifera fetus*, *a* BIDLOO propoſita & a MUNNIKIO nemo invenit.

NATHANAELIS SPRYE *Tract. de fluxu menſtruo*, Patav. 1685. 8. * Lunæ vim, & fermenta refutat, aucto impetui ſanguinis menſes adſcribit.

DIEMERBROEKIUS etiam ova humana habet, & non contemnendam totius negotii generationis tractationem.

MARCI MAPPI *de aquis fetus*. Argentin. 1681. Diſp.

In HARDERI *apiario* ovula Nabothi, nempe glandulæ inter uteri plicas habentur.

ANDREAS SNAPE *diſcourſe on the generation of animals* poſt anatomen equi pro appendice eſt, qua ſeries phænomenorum incubati ovi, ex propria, ut certe promittit, obſervatione continentur.

A. van LEEUWENHOEK præter ea, quæ paſſim habet de ovario inutili, deſcripſit etiam in *Anat. Cent.* II. conceptum ovillum, *&c.*

GUALTH. CHARLETON *de cauſis catameniorum & uteri rheumatiſmo*, Londin. 1685. 8. Leid. 1686. 12. Menſes explicat a ſucco alimentario, qui in acrem materiem mutatus, ſtagnet in ſinubus uteri, quos ex BAYLEO recipit, ibique diſtenſione ſua irritationem faciat, *&c.*

J. BAPT. a LAMZWEERDEN *hiſtoria naturalis molarum*. Leid. 1686. 8. hic citari poteſt, cum molas virgineas, vivaces, partus ex humana & belluina fabrica compoſitos, rejiciat, nimis tamen fuſus & longus in ratiociniis.

J. GEORG. STEIGERTHAL Diſp. *de imaginationis maternæ in fetum efficacia*. Helmſt. 1686.

P. STALPART van der WIEL, CORN. FIL. *de nutritione fetus*. Diſſ. Leid. 1686. 4. excuſa cum patris obſervationibus. Contendit fetum unice ali per os, & nihil quidquam per umbilicum ad fetum venire, ut placenta ſanguinis unice diverticulum ſit, quo interim cedat, donec pulmo explicetur. Pater etiam apud BILSIUM Urachum cæcum eſſe demonſtravit. Habet membranam extus placentam veſtientem, membranam mediam, *&c.*

In J. a MURALT *collegio anatomico* monſtri agnini capite ſemiduplici habetur deſcriptio.

In Diſſ. J. C. STURMII *de plantarum & animalium generatione*, Altdorf. 1687. repetitur PERRALTI theoria, & HIPP. de diæta locus eo revocatur. In hiſtoria etiam aliqua habet STOLLIUS.

C. BARTHOLIN *de formatione & nutritione fetus in utero*, Hafn. 1687. 4. Experimenta varia habet, & deſcriptionem fetus vaccini in utero adhuc latentis, ovarium tubam amplexum.

Poſt hunc addamus CAROLUM DRELINCOURTIUM (*a*) *de feminarum ovis*

M. MAPPUS *de Acephalis*, Argent 1687. 4. bona collectio.

DIONYSII van der STERRE *de generatione ex ovo & monſtrorum productione epiſtolæ duæ*, Amſtelod. 1687. 12. Priorem Diſſertationem diximus. In altera explicat generationem nævorum, nempe matris animam aliquam fibram comprimere, ſic ejus incrementum impedire, ſimilia facere fetus animam, &c. Monſtra etiam aliqua deſcribit.

NICOLAI VENETTE *tableau de l'amour conjugal*. Priorem editionem ignoro, video jam 1696. prodiiſſe, video fuiſſe, qui CAROLO PATINO laſcivum Librum tribuerint. LAUNAI *de la générat.* p. 123. Cæterum ſeminum miſtionem defendit, parum anatomicus.

J. PAULI STABE de CASSINO Diſſertatio ad NIGRISOLUM, *qua inveſtigatur ratio, ob quam gallinæ incubant, & quare fetus maculis & monſtruoſitatibus deturpati & parentibus ſimiles naſcantur*, Mutinæ 1688. 8.

DU RONDEL *hiſtoire du fétus humain des Extraits de* M. BAYLE, Leidæ 1688. 12. * PL.

J. GOD. a BERGEN *de conceptione fetus humani*, Witteb. 1688. 4.

PHIL. BONANNI *obſervationes circa viventia quæ in rebus non viventibus reperiuntur*, Romæ 1691. 4. Defendit generationem æquivocam experimentis dubiis aut fictitiis.

De GEUDERO diximus, eum poſt Librum *de fermentis* in Diſſ. *de ortu animalium* evolutionis ſyſtema & ovariorum defendere.

JOH. SCHRYER *ob es ein gewiſſes zeichen ſey, wan eines kindes lunge unterſinkt, daſs es in mutter leibe geſtorben ſey*, Zeiz. 1690. & Hall. 1745. 4. exſtat etiam in M. B. VALENTINI *Pandectis Medicis*. Pugnat pro certitudine ſigni, quod a pulmone fundum petente pro mortuo fetu petitur, & conſenſum aliquorum in Germania collegiorum Medicorum adducit.

GOESGEN *de monſtro*, Lipſ. 1690. 4.

ANT. NUCK *uteri feminei anatome nova cum Adenographia* prodiit, Leidæ an. 1691. & alias. Experimentum profert ligatæ tubæ, ut inter ovarium & vinculum fetus reperiretur. Allantoidem ſtatuit.

ALANUS LAMI in Tractatu *explication de l'ame ſenſitive* fuſe ſyſtema ovariorum humanorum refutat, ob anguſtiam uteri, &c.

ERN. REYER *de hermaphroditis*, Arnſtatt. 1688. 4. PL.

J. A. CRAMER *de glandulis uterinis*, Leidæ 1690. Diſp.

LAUR. BELLINI *de ovo incubato* experimenta, quæ exſtant in *opuſculis*, Leidæ an. 1696. & alias recuſis, demonſtrant inprimis aëris progreſſum, qui per poros ovi ſubeuns ſenſim cavitatem in ovo ſibi parat, & ejus humores comprimit. Vaſa aëris accuratius deſcribit IDEM in *epiſtola* ad VALISNERIUM, quæ exſtat in *Giornal. de letter.* T. II.

J. R. de HONUPHRIIS *abortus bicorporeus monoceps*, Romæ 1691. 4.

FRID. GODOFR. BARBECK *de generatione animalium*, Duisburg. 1693. 4. B. RIV.

JOH. ZELLER Diſp. *de ſubſidentia pulmonum in aqua*, Tubing. 1691. recuſa an. 1747. Halæ, & ejus *vita humana ex fune pendens* an. 1692. 4. omnino obſervatu dignæ ſunt. In iſta amnii glandulas & earum oſcula excretoria ſe vidiſſe adfirmat, & rationem reddere conatur, cur in brutis animalibus nulla a reſecto funiculo hæmorrhagia fiat, quod ad brevitatem funiculi refert. In illo fetum jam reſpirare in utero, nec certum eſſe ſignum fetus ante partum mortui, ſi pulmo fundum petierit, aut vivi editi, ſi nataverit, experimentis ſuſcepit demonſtrare, quæ conſiderari merentur.

C. POSNER *generationis humanæ deſcriptio*, Jenæ 1692. folio. Compilatio. Lego etiam ejus Diſſ. exſtare *de monſtris quid ea ſint*, Jen. 1652. 4. & *de illorum differentia in genere atque in ſpecie*, ibid. 1652. 4. *.

FRANC. MARIA NIGRISOLI *lettera nella quale ſi conſidera l'invaſione fatta da topi*, Ferrar. 1693. *. Examinatur error epidemicus, murium nempe gravidos dari fetus.

MARTINUS LISTER in ſuis *Exerc. de Cochleis*, Lond. 1694. partes genitales animalculorum iſtorum modo androgynorum, modo ſexu diſtinctorum, ſollicite deſcribit. SWAMMERDAMII deſcriptionem corrigit. In Libro fuſe de generatione agit & de menſibus.

JOH. VAL. SCHEID *paradoxa circa generationem hominis*, Argent. 1694. 4. habet obſervationes nonnullas, ut v. gr. cæcas tubas in femina quæ pepererat.

DOM. de SANDRIS in Libro *de ventriculo & ſanguine*, Bonon. 1696. 4. aliqua de ovariis habet.

JOH. RAIUS in *wisdom of God*, uti dixi, contra generationem ſpontaneam ſcripſit, & pro plaſticis ideis.

(*a*) CAROLUS DRELINCOURTIUS, cum obierit an. 1697. huc omnia ejus opuſcula refero.

ovis; *de fetus tunicis*; *de umbilico*; *de humoribus fetus*; atque *periochæ* ſeu *conceptus de*

Ea ſunt *de partu octimeſtri* 1668. 1680. *de feminarum ovis & de utero*, Leidæ 1684. 12. 1687. 12. cum *curis ſecundis.*

De conceptione animadverſaria, 1685. 12.

De humani fetus membranis hypomnemata, *de tunica allantoide*, *de tunica chorio*, *de agnina*, *de fetu cum pileolo*, *de umbilico*, *conceptus de conceptu*, *de feminarum ovis*, omnia eodem anno prodierunt. 1685. 12. *de ſemine virili*, *de utero*, *tubis*, *partu*, Libelli editi ſunt cum canicidiis.

Collecta hæc opuſcula exſtant in editione 1727. 4. quæ certe valde confuſa & imperfecta eſt, & repetitos habet integros Tractatus, ut recte monetur apud NICERON T. XV. Ego quidem valde in his Libellis a PRÆCEPTORE diſſentio, ſed MORGAGNUM habeo, qui mecum ſtet. Video eruditum virum, qui plurima legerit, qui excutiat, & refutet alios acriter & libere, ſed propria experimenta alicujus momenti non invenio.

CONR. PHIL. LIMMER *de monſtroſo abortu Deſſavienſi*, 1691. Diſp. *.

JOH. HIERONIMI SBARAGLI *ſcepſis I. & II. de generatione vivipara*, Viennæ 1696. (DANIELI) Bonon. 1701. 8. ſumma rei eſt ova non continere primordia animalis, cum a tuba remota ſint, neque ea apte ſe applicare ovario poſſit, aut permovere ova, utilitatem adeo ovorum ignorari. Obſervationes aliquas habet in morboſis corporibus factas, & alias in brutis animalibus.

Nouveau progrès de la Médecine. In hoc Diario MERYUS contra ova pugnat, & ea habet pro hydatidibus, atque ſeminum miſcelam defendit, & ligamenta deferentia cava facit. Habetur etiam ibi deſcriptio fetus ventralis, quam Chirurgus SAVIARD aliter paulum dedit.

J. MUNNIK in brevi ſua anatome obſervationem habet allantoidis membranæ ſibi viſæ, & aperti urachi. Non valde fidem invenit. Habet etiam ductus ſucciferos ſecernentes humorem Amnii, qui ſunt ipſa ſpongia gelatinoſa umbilici.

R. VIEUSSENS in *ſeconde Epitre* cicatricem ovarii, & tubam dilatatam poſt abortum vidit.

DAV. SEMLER *de infante ſine manibus pedibuſque*, Weimar. 1698. 4.

JOH. HÆNFLER *de ovo gallopavonis*, Cuſtrin. 1697. 4. Rotundum ovum ſine teſta ab ave hujus generis mare editum deſcribit, unice exterius & abſque anatome. Contra fabulam baſiliſci dicit.

In BUSSIERII epiſtola ad BOURDELIN accurate deſcribitur fetus capite dimidiato.

G. ERN. STAHL *de menſtruo fluxu mulierum*, Hall. 1694. *de menſium inſolitis viis* 1702.

PHIL. JAC. HARTMANN in *dubiis de generatione viviparorum*, Regiomonti 1699. 4. & in *collect. Diſp. ſelect.* T. V. validius quam vix ullus aliorum anatomicorum, evertere adniſus eſt ſyſtema ovorum. GRAAFII experimenta diluere tentat globulis albuminoſis a ſe ipſo in Cuniculis, ſed ſterilibus reperti: non ovis unquam, maſſis vero gelatinoſis, vaſis pictis viſis loco ovorum in Sue recens inprægnata: veſicarum circa uterum nimia copia & luxuria; tubarum anguſtia. Panſpermiam ſtatuit, & epigeneſin ex gelatina. Utilis certe & memoranda Diſputatio.

B. ALBIN *de partu naturali*, Diſ. Francof. Viadr. 1697. 4.

In Commentariis Pariſinis plurima huc pertinent, quorum aliqua recenſebo.

In *anciens Mémoires* animalium omnino partes genitales ſolent deſcribi. In Tomo X. MERYUS aërem defendit per placentam ad fetum venire. In eodem ſyſtema ſuum proponit, & duos fetus deſcribit in eodem Amnio poſitos. In eodem Tomo agitur cur adultus abſque aëre vivere nequeat, cum id fetus poſſit. Cor etiam teſtudinis deſcribit MERY, & apud du HAMELIUM. Ibi etiam deſcribitur fetus duplex pectoribus conjunctis.

In novæ Academiæ Commentariis.

1693. Gemelli in eodem Amnio. Alia hiſtoria 1700. & 1720.

1699. DUVERNEYI cor teſtudinis, ranæ, viperæ, &c.

Vaſa omphalomeſenterica EJUSDEM.

1700. Infans monſtroſus. Connati lepores. Puer cucullatus. Foramen ovale apertum in adulto.

1701. MERYUS multa contra ova, objicit cellulas non liberas eſſe, membranam nimis duram eſſe.

DODART deſcriptio embryonis. Fetus ore inpervio.

LITTRE pro ovario: tuba ovarium amplexa; fiſſura in ovario, &c. & 1709. IDEM allantoidem ſive membranam mediam deſcribit, & ibi & in ſeqq. corpora lutea.

1702. LITTRE deſcriptio embryonis 40. dierum cum fiſſura ovarii, &c. Feles connatæ, fetus inæquales, in eodem utero. Fetus in ovario poſiti.

de conceptu. Auctori huic tuto confidere poſſumus, obſervationes etiam egregiæ ſunt,

1703. MERY de circulatione ſanguinis in fetu, & de corde teſtudinis fuſe contra DUVERNEYUM, quem certe videtur convincere.
Agnus monſtroſus.
Fetus connati.
Fetus in ovario.
1704. Fetus acephalos, puella abſque viſceribus. Tuba amplexa ovarium, in quo cicatrix : grana granuloſa tubarum cum poris LITTRII.
1705. LITTRE uterus diviſus.
1706. Uterus muſculoſus in puerpera LITTRE.
Puellæ per pelves connatæ DUVERNEY & pro ſyſtemate monſtroſæ in ipſa jam delineatione Diſſertatio.
1708. MERY de circulatione ſanguinis inter uterum & fetum. DUVERNEY generatio limacum.
1709. MERY contra ovaria. Pulli corde duplici. De cauſis uteri ad latus declinantis. Fetus monſtroſi LITTRII & MERYI ore inpervio, &c.
Idem MERY an. 1711. 4. edidit *Problêmes Phyſiques*, quæ maximam partem huc ſpectant, nempe an generatio fetus ab alimento pendet, an inter eum & matrem communicatio, ubi negat experimentum FALCONETTI. An alatur lacte uteri. An adultior lac ſugat, quod negat. An vita ejus a Matre pendeat. An ob defectum alimenti exeat utero. Idem apud la MOTTE *des acouchemens* vaſa in amnio lymphatica vidiſſe dicitur.
1710. Gallina pariens ova abſque vitello, & cauſa hujus morbifici partus.
1711. & 1712. MERY fetus abſque cerebro & cerebello.
1712. Vagina in partu dilatata quæ anguſtiſſima fuerat.
1713. Puer acephalos.
1714. P. S. ROUHAULT de placenta (& idem 1715. 1716.). Partus veſicarius.
Fetus tubarius. Ovum humanum ANEL. 1714.
1715. DUPUY de agno monſtroſo, ore inpervio.;
1716. MARCOT fetus monſtroſus & alius.
1717. LITTRE fetus monſtroſus Cyclops. WINSLOW de valvula Euſtachii.
1718. Ovum monſtroſum. Funiculus nodoſus.
1720. MERY fetus monſtroſus.
LITTRE de fontibus menſium.
PETIT Androgynus verus.
1721. Fetus, qui 46. annis in utero manſerat. De catellis exſanguibus cum mater ſanguinem amiſiſſet.
1723. GEOFROY monſtrum. Monorchis.
1724. De Nigritis & miſtis ex diverſis gentibus, hominibus.
LEMERY fetus monſtroſus, & Diſſ. pro ſyſtemate monſtrorum accidentalium.
1725. WINSLOW de circulatione ſanguinis in fetu.
1726. Pſittacus pariens.
1727. Educta placenta ſanguis ex utero per funiculum fluens. Infantes frontibus connati.
1729. MASSON ſuperfetatio.
1732. GEOFROY lactis analyſis.
1733. WINSLOW de monſtris, & Diſſ. pro monſtroſitate germinum. De eodem ſubjecto IDEM 1734. 1742. 1743.
MORAND ovis monſtroſæ anatome.
PETIT de prima reſpiratione & ejus cauſis, de pulmone fetus, &c. EJUSD. infans monſtroſus.
1734. Puer albus ex matre nigra.
1735. PETIT & MALOET de ſuctione.
Cyprinus androgynus MORAND.
1738. 1739. 1740. LUDOVICI LEMERY contra WINSLOWUM pro monſtris accidentalibus Diſſertationes.
1739. EJUSDEM de circulatione ſanguinis in fetu contra WINSLOWUM.
1741. GOURAIGNE fetus monſtroſus.
1742. Ovum geminum.

1743.

ſunt, & certe ſtudioſus anatomes, quemcunque horum tractatuum, quem poterit adquirere, emat ſecurus.

Poſt

1743. GRANJEAN de FOUCHY pro germinibus monſtroſis.
1744. Catellus cyclops. Vitulus hydrocephalicus.

An. 1700 incepit edi *Diarium Trivultinum* in quo multa ſunt quæ huc ſpectant, maxime vero fetus monſtroſi 1701. 1706. 1714. 1722.

De tempore partus incerto, & fetuum quinto menſe editorum ortu probabili 1702.

J. CASP. GRIMM *relation von einem monſtro bicorporeo*, Lipſ. 1700. 4. * LEHM.

DANIEL TAUVRY anno 1695. Diſp, inauguralem defendit. *Ergo eſt uteri cum ſupernis partibus conſenſus a nervis.* EJUSDEM eſt Liber *de la génération & de la nourriture du fetus*, Pariſ. 1700. 12. Magna pars collecta ex variis ſcriptoribus, aliqua propria ex fabrica brutorum animalium. Contra MERYI ſyſtema de circulatione fuſe pugnat, ſed argumentis neque veris omnibus, neque firmis. Chordulas foraminis ovalis invenit.

Inter MICHAELIS BERNH. VALENTINI *Diſſ. epiſtolicas varii argumenti*, quæ Francofurti 1700. 4. prodierunt, *nona* habet novam uteri anatomen, cum glandulis vaginæ.

ABRAHAMI CYPRIANI *epiſtola ad T. MILLINGTON hiſtoriam exhibens fetus humani ſalva matre ex tuba exciſi*, Leidæ 1700. 8. Gallice, Amſtelod. 1707. 8. Continet proprie hiſtoriam fetus, quem ex matre viva exciderat Auctor, & tubarium credit, ego vero ſuſpicor ventralem fuiſſe ex nimia magnitudine. Sed plurima egregia addit ad negotium generationis, & ad univerſam Chirurgiam pertinentia.

HENRICI van DEVENTER *novum lumen obſtetricantium*, Leidæ 1701. 4. *& P. II.* ſive *ulterius examen partuum difficilium*, Leidæ etiam an. 1733 & Pariſiis anno 1734. recuſum, aliqua huc pertinentia habet, ad fabricam uteri ſani, gravidique, &c.

F. HOFMAN *pulli gallinacei in femina cachectica formati*, Hall. 1702. d. EJUSDEM *de ignorata uteri ſtructura multorum errorum fonte* 1726. d.

ANDR. JUL. BOETTGER *de reſpiratione fetus in utero*, Helmſt. 1702. Diſſ.

BARTHOLOMÆI CORTE *epiſtola de tempore quo anima rationalis fetui infundi ſolet*, 1702. 8. *. contendit id fieri ipſo tempore conceptus.

JACOB de BOURGES. *Ergo infantum nævi ab imaginatione materna*, Pariſ. 1703. 4.

G. C. SCHELHAMMER *de partibus generationi dicatis earumque uſu* R. DOBEL. Kiel. 1703. 4.

JOH. FREIND *Emmenologia*, Oxon. 1703. 4. & alias, etiam Gallice, Pariſ. 1730. 12. vertente DE VAUX. Menſium fluxum unice a plethora deducit, idque *a poſteriori*, ut vocant, demonſtrat, cum tot libris ſanguinis, quot per aliquot annos emiſerunt, feminæ abſque malo careant, adeoque ſuperfluum habeant. In ſanguine experimenta cepit varia, unde efficaciam medicamentorum definit. In eo peccat, quod negligat vim ſtimuli, vaſa, quæ menſes exhalant, rumpi ajat, venæ ſectionem in menſibus nimiis rejiciat, &c.

LUTHER *de termino partus naturali*, Kilon. 1703.

ADAMI BRENDEL Diſp. *de embryone in ovulo præexſiſtenti*, Witteb. 1703. 4. & *de nutritione fetus*, ibid 1734. 4. utique plenæ ſunt utilibus neque vulgatis experimentis. Ova ex feminis laſcivis defluentia vidit.

In J. C. LANGII *phyſiologia* aliqua experimenta huc faciunt, ut tincta per injectas arterias uteri placenta.

In D. BESSE *recherche analytique* T. II. fetus ex ovario in ventrem elapſus deſcribitur.

Contra FREINDIUM dixit D. SNELLE in *theoriæ phyſico-medicæ delineatione*, & fermentum in glandulis reſidens pro cauſa menſium propoſuit.

In H. RIDLEYI *obſervationibus medico-practicis* experimenta de foramine ovali exſtant, & obſervatur ductum venoſum minorem eſſe ſinu Venæ Portarum, quæ in embryone minor ſit, quam in adulto, &c.

DOM. SANTORINI *opuſcula quatuor*, Venet. 1705. 8. Quartum eſt de catameniis, ad quæ liquorem mucoſum feminarum aliquid facere credit.

In BAGLIVII opuſculis huc pertinet anatome cordis teſtudinis.

Diſſertation anatomique ſur la génération de l'homme dans laquelle on combat le ſyſtême des Ovariſtes, Pariſ. 1705. 12. * HEISTER Sec. XVIII.

(a) RAIM.

Poſt hunc addendus eſt RAYMUNDUS VIEUSSENS (*a*) in Libello illo in 8. *de Vaſorum in corpore humano ſtructura.*

Tunc ANTONII NUCKII *deſcriptio uteri*, edita Lugduni Batavorum in 8. anno 1697. (*b*).

Pro colophone debet addi MARCELLI MALPIGHII *epiſtola de utero*, & in poſthumis *obſervationes de uteri ſtructura & generatione*, & binæ demum *epiſtolæ de ovo incubato* (*c*).

(*a*) RAIM. VIEUSSENS *novum vaſorum ſyſtema* continet fabricam ſubtilem, qualem ſupponit, uteri. In Tractatu *des liqueurs* mammulas gravidi uteri lacte ſtillantes, ſimiles cotyledonibus animalium, hiantibus porulis vidit. Mercurium ex arteriis in ſolos vaginæ villos, non uteri, penetrare, ergo menſes ex vagina ſola ſtillare, paradoxe docet. A matre in fetum injectiones penetrare adfirmat.

EJUSDEM epiſtola *de fabrica uteri* ad MANGETUM, quæ in editione Genevenſi Verheyenianæ anatomes exſtat, plura notatu digna continet, qua careo equidem, ſed pleraque tamen video conſentire cum iis, quæ exſtant in Tractatu *des liqueurs*. In Tractatu *du cœur* præter foramen ovale etiam initia generationis, motum ovi per tubas deſcribit, &c.

(*b*) Vide ſupra ſuo loco.

(*c*) Vide etiam ſuo loco.

Lettres de DESNOUES a GUILIELMINI, Romæ 1706. 8. In iis & glandulæ cervicis uterinæ exſtant, & monſtri imaginarii, in deformitate modica unice poſiti, bona hiſtoria.

NIC. HARTSOEKERUS in ſuis conjecturis earumque *ſupplementis* (Suite) varia huc pertinentia de conceptu monſtriſque habet. Syſtemate evolutionis deſerto tranſiit ad ideas plaſticas.

J. B. MORGAGNI in adverſario primo uteri iconem dedit, columnas, hymenem, mucoſos ſinus, glandulas ſebaceas, fontem menſium, tubarum ſitum, juga cervicis, aliaque deſcripſit. Paſſim etiam alibi & in *Epiſtola* XX. fetus monſtroſos aliquos recenſuit. VALSALVÆ novum inventum explicavit. In *Epiſtola* XV. de viis ſanguinis, quæ fetui ſunt peculiares, egit fuſiſſime.

MICH. ERN. ETTMULLER & WERTHER *monſtrum Hungaricum*, Lipſ. 1707. Diſp. EJUSDEM *de excluſione ſecundinarum*, Lipſ. 1726. Diſp.

JAMES DRAKE theoriam menſium a collecta in veſicula & ſubito effuſa bile ſanguinem in motum ciente in anthropographia ſua propoſuit.

MARTINI NABOTH *de ſterilitate mulierum*, Diſp. Lipſ. 1707. 4. celebris eſt, qua ſubruere recepta ovaria, & veſiculas ſubſtituere voluit, quæ in cervice uteri ſunt. Adlegat ſcirrhoſa ovaria, clauſas tubas, in fecundis feminis, &c. Contra eum ſcripſerunt BOETTIGERUS, PETERMANNUS, M. E. ETTMULLERUS in *Epiſtola* ad RUYSCHIUM, RUYSCHIUS, aliique.

J. A. HELVETII & SALVATORIS CLUSCARD *Ergo partus naturalis cauſa menſtruum per geſtationem ſuppreſſum*, Pariſ. 1707. 4.

JEAN PALFYN *deſcription des parties de la femme*, Leidæ 1708. 4. Figuræ SWAMMERDAMII, cum explicatione brevi adjecta, monſtra LICETIANA, & partus monſtroſi PALFYNI, de quibus inferius agam.

JOH. DARTIGUELONGUE *Apographe rerum phyſico-medicarum*, Amſtelod. 1708. 12. * Generationem mechanice explicat, multum uſus materia ſubtili.

A. O. GOELICKE *partum octimeſtrem vitalem & legitimum eſſe*, Hall. 1708. 4. EJUSD. *de pulmonum infantis in aqua natatione vel ſubſidentia infallibili ſigno*, Francof. Viadr. 1730. Diſp.

Eo tempore excudebatur GALER. MINERVA in qua varia reperiuntur, quæ huc ſpectant. Monſtrum felinum T. V. aliud monſtrum T. VI. Ova anguillæ IBID. glandulæ cervicis uteri IBID. Vaſcula aërea ovorum T. VII. fetus acephalos MANGETI ibid.

In GIORNALE DE' LETTERATI paſſim aliqua huc pertinent, ut BELLINI de ovis Diſſ. T. II.

NIGRISOLI idea L. *de generatione*. T. IV.

ABB. CONTI *epiſtola critica contra* NIGRISOLIUM Tom. XII.

Fetus deſtitutus viſceribus T. 36. aliaque.

CHRISTIAN. FRID. BOETTGER *fetum non ante conceptionem in ovulo præexiſtere*, Lipſ. 1708. Diſp.

J. VON HOORNE *anatomes publicæ anni* 1705. *Prælectio* III. Upſal. 1709. 8. De organis genitalibus mulierum & fetu agit, vir in his rebus ex obſtetriciis laboribus exercitatus, Admiſcet rariores

viores & utiles inciſiones fetuum matrumque. Situm cernuum fetus etiam ante maturitatem, oris uteri maturum hiatum recte obſervavit. Partum tribuit incipienti putredini placentæ. Semen muliebre ſtatuit. ROBERGIUS editor GRAAFII experimenta in cuniculo admiſcuit & alia.

M. V. *de ſororibus gemellis ab oſſe ſacro monſtroſe ſibi cohærentibus*, Kiel. 1709. 4. *.

J. PHIL. VERHEYEN in *ſupplemento* ſuo minime contemnenda experimenta de generatione & formatione ſucceſſiva fetus in vaccis & ovibus inſtituit: contra MERYUM in propria epiſtola pugnavit: in ipſa anatome rugas vaginæ non male depinxit.

J. HENRICI HEUCHER *de muliebribus*, Witteb. 1710. Diſp. *Quibus infans differat ab adulto*, IDEM 1711.

In de la MARCHE *inſtruction familière & utile aux Sages-femmes*, Pariſ. 1710. 8. Uterus duplex & alia deſcribuntur.

JOH. BOHN & hic & ubique meretur legi.

DEMOCRITUS CHRISTIANUS in *vitæ animalis morbo & medicina* defendit ideas plaſticas, & generationem æquivocam, quam etiam HENKELIUS in *flora ſaturnizante* tuetur.

J. FANTONI in nupera editione ſuarum diſſertationum anatomicarum omnino legi meretur: vaſcula amnii: urinæ iter per urachum: cauſam cur arteriæ umbilicales excæcentur: hymenem: ductus mucoſos uteri: fibras muſculoſas: glandulas tubarum adfirmat & alia.

PETRI FRESART *Emmenologia in qua fluxus menſtrui phænomena ad rationes medico-phyſicas exiguntur*, Leodii 1712. * Contra FREINDIUM.

FRANCISCI MARIÆ NIGRISOLI *conſiderazione intorno alla generazione de' viventi e particolarmente de moſtri*, Ferrara 1712. 4. Defendit ova, eaque valde minuta (an ſatis certo) deſcribit, refutat vermiculos, ſeminalem ideam plaſticam adfirmat, monſtra aliqua ſecundum externum tantum habitum deſcribit. Ova humana in utero reperit. Secunda & tertia pars, quam promittit de monſtris acturam, nunquam prodiit.

HENR. HENRICI *de veſiculis ſeminalibus mulierum*, Hall. 1712. 4. Pro NABOTHO, cui etiam favet F. HOFMANNUS.

J. SALZMANN *de naturæ miraculo utero muliebri*, Argentor. 1712. 4.

EJUSDEM *de circulat. ſanguinis in fetu*, R. Weiſſer. 1714. ibid.

EJUSDEM & HIRSCHELII Diſſ. *de præcipuis differentiis inter fetum & adultum* Diſſ. II. 1729. 4.

AUG. LUDOVIC. MITHOB *de anthropogonia*, Groning. 1712. Diſp.

ARCHIBALD PITCARNE Diſſ. *de fluxu menſtruo*, quæ exſtat in editione Edinburgenſi 1713. 4. eam fere theoriam tradit, a plethora, quæ reperitur apud BOERHAVIUM.

PHILIPPI della TORRE *lettera intorno alla generazione dei vermi* cum VALISNERI obſervationibus lumbricorum prodiit, Patavii 1713. 4. *

In GOELIKII hiſtoria anatomes aliqua contra NABOTHUM habentur, & ovum humanum de ovario pendulum.

J. A. WEDEL *de ſanguine menſtruo*, Diſp. Jen. 1713. 4.

The myſteries of virginity *. Lond. 1714. 8. B. PL. Sed vereor ad corrumpendos mores pertinere.

Diffeſa della conſiderazione del S. NIGRISOLI, Ferrara 1714. 4. Contra epiſtolam criticam Abbatis CONTI, quæ exſtat in *GIORN. de letterati.*

In D. FEUILLE'E itineribus habentur monſtra aliqua.

JAN PALFYN *beſchryving van twee monſtreuſen kinderen*, &c. Leidæ 1714. 8. Bona deſcriptio anatomica duorum fetuum per oppoſitas pelves connatorum.

J. JAC. GRAMBS *de nutritione & augmento fetus in utero*, Gieſſ. 1714.

CHRISTIAN VATER *de partu hominis poſt mortem matris*, Witteb. 1714. Diſp.

J. G. a BERGEN *de vagitu uterino*, Francofurti ad Viadr. 1714. Collegit exempla & vagitum defendit.

M. E. ETTMULLER *de novo ovario Epiſtola problematica ad* RUYSCHIUM 1714. 4. Contra NABOTHUM.

P. DIONIS in Libro *obſtetricio* tribuit ligamentis latis fibras muſculares, & teretibus vim deducendi uterum, ut occurrat ſemini. In *Cours d'anatomie* fetus ventrales habentur: uterus duplex, multa alia utilia. IDEM jam an. 1683. 8. ediderat *Hiſtoire anatomique d'une matrice extraordinaire* quæ obſervatio redit in *cours d'anat.* Ad ejus de generatione Librum dedit notas TIMMIUS, Brem. 1745. 8.

R. JAC. CAMERARIUS *de generatione hominis & animalium*, Tubing. 1715. 4. multa bona habet de differentiis fetus ab adulto homine, corpore luteo, &c.

J. ANT. TERENZONI *Exerc. phyſ. med.* Lucca 1708. 4. & *de morbis uteri*, Lucca 1715. 4. Men-

4. Menſes a neſcio quibus igniculis uteri explicat.

In WALTHERI *theſauro obſſ.* qui anno 1715. Lipſiæ 8. prodiit monſtra varia deſcribuntur, menſium anomaliæ & alia hujuſmodi.

GOTTFR. POLYCARPI MULLER & J. Z. PLATNER *meditationes in œconomiam generationis animalium*, Lipſ. 1715. 4.

GOUEY *Chirurgien véritable ſuivi d'un nouveau ſyſtême ſur la génération*, Rotomagi 1616. 8. *. Syſtema ex refutatione CAMERARII didici.

In URATISLAVIENSIBUS ACTIS Monſtra paſſim deſcripta exſtant.

F. BELLINGER *of the nutrition of the fetus in the womb*, Lond. 1717. 8. Liquorem amnii acrem eſſe & lixivum, minime nutritium. Placentularum ſuccum lacteum venire in thymum, inde per ductum proprium ad glandulæ maxillaris ductum excretorium ferri, atque porro a fetu deglutiri. Unica obſervatio, eaque in monſtroſo fetu facta.

A. Q. RIVINI *puella monſtroſa*, Lipſ. 1717. 4.

A. van der HULST *de circulatione ſanguinis in fetu*, Leidæ 1717. Diſp. *.

P. G. SCHACHER *quomodo fiat ut fetus abſque putredine in utero maneat*, Lipſ. 1717. 4. *.

De partu gemellorum diſparis magnitudinis. 1721. 4.

1728. *De conceptione fetus humani abſtruſa an abſque membri genitalis inſertione femina concipere poſſit*.

1735. De pilis in ovariis muliebribus.

VIDUSSI opuſculum jam citavi.

C. G. NEUMANN *de excluſione ovulorum in ſalacibus abſque prægreſſo coitu*, Leidæ 1717. 4. *.

J. MAR. LANCISI de puncto ſaliente & cordis evolutione in fetu obſervationes deſcribit in Libro *poſthumo* de corde. IDEM inter *poſthuma* inedita reliquit Tractatum de *formatione fetus*. EJUS epiſtola de *uteri veſiculis* exſtat cum VALISNERIO.

In JOBLOTI microſcopicis Pariſ. editis 1718. 4. (*Phyſic.* p. 119.) varia de generatione inſectorum habentur, & panſpermia defenditur.

L. de SMIDT *de ortu & generatione hominis*, Leidæ 1718. 4.

JOH. HYAC. VOGLI *de anthropogonia*, Bonon. 1718. 4. II. vol. Non ovum femininum, ſed ſemen, de teſte muliebri venire, in utero cum ſemine maſculo miſceri, efferveſcere, inde fetum naſci. Multa compilatio, caſtigatio variorum ſcriptorum, propriæ obſervationis minimum.

La MOTTE *diſſertation ſur la génération & la ſuperfetation*, Pariſ. 1718. 12. Pugnat contra ovorum ſyſtema, & defendit formationem animalium ex ſemine utriuſque ſexus. Argumenta ab anguſtia, a diſtantia tubarum, a tubis in femina fecunda nimis brevibus, quam ut ovarium adſequerentur. PUZOS in epiſtola ad la MOTTE partum ventralem deſcribit, cum tuba & uterus integra eſſent. In Libro etiam la MOTTII obſtetricio, quem alibi laudabimus, multa ad rem noſtram habet la MOTTE ut ova humana.

JOH. von HORNS *bref huruwyda man utaf, lungans ſiunkande*, &c. Stokholm. 1718. 8. Supra citatæ epiſtolæ multa continent ad dignoſcendum fetum perfectum, vitalem, ad ejus reſpirationem primam, &c.

P. S. ROUHAULT *diſcours concernant les différens changemens qui arrivent à la circulation du ſang du fetus*, Turini . . . 8. ſyſtema ſuum proponit, quo MERYUM defendit, ſed novis utique rationibus & experimentis.

S. MIDDELBEEK *de incremento fetus humani in utero*, Leidæ 1719. Diſp.

DANIEL HOFMAN *adnotationes in hypotheſes Goueyanas*, Francof. 1719. 8. Chirurgus Gallus nomine GOUEY [uti diximus] ſemen maſculum ad uterum venire negaverat, rationibus deſumtis ab oſtio uteri cæco in fecunda femina: ab ovulis femininis ex ſola irritatione in proprio experimento delapſis, &c. Ad ea ratiocinia reſpondet HOFMANNUS. In præfatione ſtatum medicinæ deſcribit, qualis an. 1718. Pariſiis fuit.

J. JAC. RAU in poſthumis, quæ adſunt apud VALENTINUM in *Amphitheatro* Zootomico, glandulas vaginæ muciferas deſcribit.

A. VATER progr. *de modo quo foramen ovale clauditur*, Witteberg. 1719. 4. habet deſcriptionem foraminis ovalis fibra quadam diviſi, medullæ in arteriis umbilicalibus, &c.

SIM. P. HILSCHER *de opere generationis*, Jenæ 1719. Diſp. Corpora lutea deſcribit.

ORTH *de fetu 46. annorum*, Tubing. 1720. 4.

WILH. ULR. WALDTSCHMIDT *de ortu & generatione hominis*, Kiel. 1720. 4.

J. CONR. PEYER *de uracho in fetu humano pervio*, Leidæ 1721. 8. Unica obſervatio, qua demonſtrare vult hunc canalem pervium eſſe.

Nouvelles conjectures phyſiques par GAUTIER, Meaux 1721. Omnia evolvi, neque quidquam in corpore humano naſci, ne ſanguinem quidem.

RICH. BRADLEY *phyloſophical account of the works of nature*, Lond. 1721. 4. fetus aliquos habet, & de Pipa bufone obſervationes, & batrachogoniam. Eam etiam duplicem, & miram illam Surinamenſem, quæ Europeæ contraria eſt, SIBILLA MERIAN in *Surinamenſibus inſectis* depictam dedit.

ANT. VALISNERI *iſtoria della generazione dell' Uomo*, Venet. 1722. 4. Fuſe in II. Tomo agit de ovariis, quæ per omne animalium quadrupedum genus perſequitur, & ubique corpora lutea MALPIGHIANA, & ova ipſa ſollicite deſcribit. Ovum ſtatuit inviſibile, quod in corpore luteo natum, per anguſtas tubas tranſire poſſit, & ſit verum ovum humanum. Porro ad refutandum ſyſtema generationis æquivocæ pertinent *Miglioramenti e correzioni d'alcune eſperienze del S. REDI* quas collegit GASPARI. In *nuova giunta d'eſperienze intorno all' iſtoria medica e naturale* habentur obſervationes de aëre in ovis contento. In *ſecundo dialogo* & in III. vol. GIORN. DE LETTER. negat vagitus uterinos, & fetus pipitum intra ovum. Deinde per omnia fere opera legendus eſt VALISNERIUS, in quibus ingens collectio habeatur monſtrorum cum titulo *rilazioni di varii moſtri.* Ita porro de partu veſicario & in univerſum de generatione inſectorum, undique & perpetuo univoca multa optima experimenta habet.

In editione BERGERIANA (Lemgov. 1739. 8.) Libro *de generatione* in notis defenduntur vermiculi & ova vulgaria, & in *appendice* exſtat collectio monſtrorum.

GOD. HELD. a HAGELSHEIM *Diſſ. de tempore partus occaſione partus tubarii 46. annis geſtati* ad L. SCHROEK. Baruth. 1722. 4.

FOERSTER *de menſtruo fluxu ejuſque ſuppreſſione*, Helmſt. 1722. Diſp.

ABR. VATER *graviditas apparens*, Witteb. 1722. Diſp. Ova humana deſcribit, &c.

L. P. THUMMIG in *Verſuche*, Halæ 1723. 8. editis varia huc pertinentia habet, de monſtris, vomitu canini fetus; ova non fecunda fieri abſque coitu defendit, &c.

J. BATT. PAITONI *diſcorſi della generazione dell' Uomo* I. & II. Venet. 1722. 4. III. IV. 1726. 4. Ovaria defendit, & ova Malpighiana, & contra inviſibile VALISNERI ovum & contra Graafianum illud vulgo notum: Fecundationem in utero contingere docet. EJUSDEM *vindiciæ contra epiſtolas* PETRI BIANCHI, Faventiæ 1724. 4. P. BIANCHI, diſcipulus VALISNERII vindicaverat contra juvenem PAITONUM præceptorem ſuum, epiſtolis duabus, quæ non videntur editæ fuiſſe. PAITONUS in epiſtola prima ſemen maſculum redire in ſanguinem confirmat, in altera vero idem ſemen per tubas ad ovaria venire, & eas antiperiſtaltico motu agitari negat.

ANTOINE MAITREJEAN *obſervation ſur la formation du poulet*, Pariſ. 1722. 12. Uſus eſt gallinis Calecutenſibus majoribus, & albumen coagulavit, figuras ſuas ipſe delineavit. Ita in quibuſdam potuit MALPIGHIUM corrigere. Vaſa umbilicalia fuſe deſcribit. Chalazas albumen reſorbere, & vitellum vehere credit. Vaſa contorta vitelli, appendicem inteſtini vitellariam, & alia fuſe recenſet. Vermiculos ſeminales refutat, omnia a matre eſſe, patrem tantum fermentum addere contendit.

SIGISM. MAYOOR *de maſcula ſobole procreanda*, Altdorf. 1723. Diſp. *.

LUD. HIERON. COSNIER *an fetus in utero ſuctione nutriatur*, Pariſ. 1724. Diſp.

In J. DOMIN. SANTORINI Obſervationibus plurima egregia habentur, fetus tubarius, corpus luteum, muſculi feminini, rugæ vaginæ, cervicis uteri, de ovo inviſibili conſenſus cum VALISNERIO & MORGAGNO, de ligamentis vaginæ, de fibris tubarum obſervationes.

EJUSDEM *iſtoria d'un feto eſtratto delle parti deretane*, Venet. 1727. 4. Non ſolum fetus multo tempore retenti per anum exractionem deſcribit, ſed plurima alia utilia habet, ovi 12. dierum bonam deſcriptionem, obſervationes de tubis, de corporibus luteis ovarium diffringentibus, inteſtinis connatis, &c.

MARTIN. MARTINEZ *obſervationes de corde*, Madriti 1723. 4. Habet varia monſtra, cordis ſitu diſturbati hiſtoriam, alia.

LISCHWITZ *de ortu & propagatione hominis*, Lipſ. 1723. Diſp.

BEN. STÆHELIN *ſpect. anat. botan.* 1724. 4. Habet vaſa lymphatica uteri.

MENZ *de generatione paradoxa ranarum*, Lipſ. 1724. Diſp. Ovaria ranarum tubæque.

In ROBINSONI phyſiologicis habetur theoria menſium probabilis.

JOH. ADAM. KULMI *deſcriptio fetus monſtroſi*, Gedan. 1724. 4. Bonus Liber. Anatome accurata fetus, qualem deſcripſi, cum vaſis tamen umbilicalibus ſimplicibus, auribus cordis quatuor. In hiſtoria hominis ſuffocati, quæ pro *appendice* eſt, utilia omnino multa continentur. Syſtema cauſarum accidentalium in monſtris non probat. Signa ſexum femininum diſtinguentia ſolito copioſius recenſet, liquoris amnii vim nutritiam negat.

P. SIMONE ROUHAULT *oſſervazioni anatomico fiſiche*, Turin. 1724. 4. Quæ in Monumentis Pariſinis habet, ea hic ornatius repetuntur. Sex ſunt obſervationes I. de placenta, in qua membranam mediam noſtram & reticularem Chorii fabricam deſcribit. II. in qua funiculi umbilicalis ſpongioſum corpus. III. Fetum unice per venam umbilicalem ali. IV. V. de circulatione ſanguinis in fetu, quam a fetus corde pendere, & morem ſequi MERYANUM defendit. VI. de cauſa partus.

CLEMENS *de funiculo umbilicali fetus humani*, Erfurt. 1724.

A. VATER *uterus gravidus*, Witteberg. 1725. 4. Habet inprimis deſcriptionem ſinuum uteri, quales vulgo ſtatuuntur.

BECKINDORP *de ſignis virginitatis*, Franeker. 1725.

MULLER *an primum rudimentum fetus in ovo*, Altdorf. 1725. 4.

CHARLES DENIS LAUNAI *nouveau ſyſtème ſur la génération de l'homme & de l'oiſeau*, Pariſ. 1726. 12. Mirum ſyſtema, perfectum puerum in ſemine maris & perfectam puellam in femina & veſiculis feminæ perfici. Experimenta vix ulla propria habet.

In *annalibus Juliis* 1726. exſtat partus tubarius proſoceri mei HERMANNI TEICHMEYERI; anno videlicet 1727. & in diſputatione propria *de fetu tredecimeſtri* L. HEISTERI hiſtoriæ recenſentur fetuum, eo tempore in utero geſtorum. IDEM laudatus

HEISTERUS etiam in compendio ovum humanum pictum dedit, tubarumque repetita vaſa.

JAQ. AUG. BLONDEL *the ſtrength of imagination of pregnant women examined*, Lond. 1727. 8. Gallice *de l'imagination des femmes groſſes*, Leidæ 1737. 8. Celebri Libro vim omnem maternæ imaginationis in producendis nævis refutavit ingenioſe certe, ut facile demonſtraret, modo omnino, quo fiat, intelligi non quire. Sed multa fiunt, quorum modum ignoramus. Cum D. DANIEL TURNER contra eum pro aſſerenda vi imaginationis ſcripſiſſet *on the force of the mothers imagination upon the fetus in utero*, Lond. . & 1730. 8. reſpondet BLONDELIUS, Londini 1729. 8. Libro qui vocatur *the power of the mothers imagination over the fetus examined in anſwer to* D. D. DANIEL T. *.

JOSEPH VOLPINI *opere medico pratiche filoſofiche*, Parma 1726. 4. In diſſertatione quarta ſolvuntur objectiones, quæ contra ſyſtema ovorum proponi ſolent. Ovum inviſibile etiam defendit, & in ovo ante fecundationem jam adeſſe primum ſtamen futuri animalis. Deſcriptionem dat ovi humani.

J. BAPT. du BOIS. *Ergo fetus extra uterum genitus ſalva matre poteſt excidi*, Pariſ. 1727. 4. Partum gemellorum ventralium habet.

JAMES DOUGLAS *avertiſſement on the journal of R. Manningham*, Lond. 1727. 8. Agitur de ridicula illa comœdia partus cuniculorum, quæ tunc maxime ludebatur a Maria Fofts. Demonſtrat DOUGLASIUS nunquam ſe fidem illepidæ hiſtoriæ habuiſſe.

A. VATER progr. *de hymene*, Witteb. 1727. 4. *.

CHRIST. GOTTFR. STENZEL *de munere & pathematibus organorum genitalium*, Witteberg. 1727. Diſp. *.

P. SIMON ROUHAULT *réponſe à la critique de M. WINSLOW*, Turin 1728. 4. Pergit defendere ſententiam MERYI, ſinuſque cordis & aures diverſo tempore repleri contendit. Multum cavillorum & inutilis pugnæ.

T. COE *de fluxu muliebri menſtruo*, Leidæ 1728. Diſp. *.

J. HENR. GEELHAUSEN *de pulmonibus recens natorum*, &c. ſupra citatus eſt.

J. R. C. GARENGEOT in ſua *ſplanchnologia* habet hymenem, contra morem Gallorum.

FABR. JOH. FERRI *de generatione viventium in triplici ſtatu, univoco, analogo, & æquivoco ad mentem Hippocratis*, Ferrar. 1728. 8. *. PL.

In *Raccolta d'opuſculi ſcientifichi* paſſim varia huc ſpectant, ut in T. I. VALISNERI refutatio partus ridiculi viperæ per os, & deſcriptio cloacæ uterinæ in eo animale. T. II. fetus cerebro deſtitutus. T. V. epiſtolæ duæ de ſyſtemate evolutionis. T. VI. ROUHAULT partus ventralis. T. IX. Cenſura in NUVOLETTI deſcriptionem monſtri, T. XIII. CONST. GATTA de graviditate 22. menſium. T. XXII. brevis deſcriptio partus bicipitis LUNADEI.

J. CHRISTOPH. SCHUTZER *de fabrica & morbis ligamentorum uteri*, Harderovic. 1729. 4. *.

J. MART. SCHURIG *parthenologia*, Dreſdæ 1729. 4. *Muliebria* EJUSDEM eod. anno 4. *Gynæcologia* 1730. 4. *Syllepſiologia* 1731. 4. *Embryologia* 1732. 4. Compilationes meræ.

In BECKERI *paidioctonia inculpata* exſtat obſervatio de conceptu per anguſtiſſimam vaginam, qualis etiam apud H. F. ab AQUAPENDENTE, in Chirurgicis reperitur.

V. W. WALDSCHMID *de ſuperfetatione falſo prætenſa*, Hamburg. 1727. 4. & prius *de ſuperfœtatio-*

tatione progr. Kiel. 1725. 4. *de allantoide*, Kiel. 1729. 4.

ABR. VATER in *mola prægnante*, Witteb. 1729. ova humana abortiva deſcribit.

THOMÆ SIMSON *Syſtem of the womb*, Edinburg. 1729. 8. Syſtema eſt, uterum ſinus habere, ad quos ſanguis non veniat in junioribus virginibus, ſed ſenſim dilatatis vaſis demum eo penetret, tunc comprimat uteri vaſa, circulationem impediat, &c. Plethoram acerbe refutat. In anatome nihil invenit.

A. F. WALTHER *hiſtoria ſuffocationis*, Lipſ. 1729. 4. habet poros ſebaceos genitalium, lacunas urethræ.

In BIBLIOTHEC. ITAL. T. I. fetus ventralis quatuordecim annis geſtatus deſcribitur.

In *Actis Petropolitanis* multa & egregie deſcripta monſtra habentur ut T. III. V.

BURGHART *de termino pubertatis*, Francof. ad Viadr. 1730.

LE TELLIER *réfléxions critiques ſur l'emménologie de Freind*, Pariſ. 1730. 8. A ſanguine derivat, qui per arterias majori copia adveniat, quam refluat per venas. Vaſa uteri non rumpi, ſed dilatari, recte contra FREINDIUM monet. In venæ ſectionis temporibus ab eodem viro diſſentit.

LUD. de NEUFVILLE *de allantoide*, Leidæ 1730. 4. & THEODOR. TRONCHIN *de nympha* eod. anno ibid. recuſæ Leidæ 1736. 8. Membrana allantoidea & urachus pervius ex ALBINI obſervatione in priori Libello defenditur.

H. V. HUNONI *de ortu, progreſſu & occaſu hominis*, Leid. 1731. Diſp.

JAC. MICH. KORNMANN *hœchſtnoethiger unterricht von der geburt der menſchen*, Erfurt. 1731. 8. *

In COMMERCIO NORICO plurima bona, inprimis ſeries fetuum egregie delineata: icones valvularum cervicis uteri, arteriarum pelvis, monſtra, fetus tubarius, ventralis, muſculi uterini deſcriptiones, venæ umbilicales, de uracho experimenta, vagina duplex.

B. MEIBOM *de conceptione*, Helmſtad. 1731. Diſp.

MICHAEL ALBERTI *de hominis generatione*, &c. Hall. 1731. Diſp. EJUSD. *de hepate uterino* 1735. &c.

COLONNE *de la nature & de la génération des choſes*, Pariſ. 1731. 12. Phyſicus Platonicus.

BENEDICTUS STAEHELIN in *ſpecimine Anat. Bot.* 1731. experimeuta pro deglutitione a fetu peracta retulit.

GOTTFRID. WILHEM. MULLER *de ſitu uteri obliquo*, Argent. 1731. Diſp.

Theſes D. GEOFROY huc pertinent laudatæ in *hiſt. genit. maſc.*

J. HENR. COHAUSEN *Lucina Ruyſchiana*, Amſtelod. 1731. 8. Muſculum RUYSCHII non differre a notiſſimis fibris uteri muſcularibus; non depellere placentam, ſed adjuvare exitum, & uterum in legitimam parvitatem reducere. Placentam in utero non debere relinqui, *&c.*

FITZGERALD *de catameniis*, Monſp. 1731. 8.

In BASSI *obſervationibus* de hymene experimenta habentur.

LAUR. HEISTER *de fallaci pulmonum experimento*, Helmſt. 1732. 4.

J. HENR. SCHULZE *de vaſis umbilicalibus*, Hall. 1732. 4. & *an eorum deligatio neceſſaria*, ibid. eodem anno. Negat vir doctiſſimus & aliqua experimenta adfert.

In ACTIS EDIMBURGENSIBUS in T. I. reperitur GIBSONI Diſſertatio pro vi nutritia liquoris Amnii. In T. II. Diſſ. ALEXANDRI MONROO contra eam vim fuſa & erudita adeſt, qua ova etiam ovipara egregie deſcribuntur, & allantoides vera. Plurimæ adhuc aliæ intercurrunt eo pertinentes obſervationes ut ovi humani in T. IV. placentæ & conceptus humani rara deſcriptio in T. V.

F. E. BRUKMANN *beſchreibung einer ſeltſamen miſſgeburt*, Wolfenbuttel 1732. 4. Fetus externa deſcriptio, cui alter ſemiformatus de pectore pendebat.

JOHN CRAWFURD *the caſes of impotence and virginity diſcuſſd*, Lond. 1732. 8. * PL.

F. RUYSCHIUS plurimum ad hanc partem anatomes contulit. Anthropologiam ſive ſeriem fetuum humanorum majorem, quam ullus præterea collegit, deſcripſit in *Theſ.* VI. & alibi. Conceptionem recentiſſimam aliquoties obſervavit, ut apud SCHRADERUM in *Addit. ad* VESLINGIUM, DIEMERBROEKIUM, BLANCARDUM *Iaarregiſter* I. Semen maſculum in utero & tubis vidit, & menſes ex oſculo uteri fluentes. Placentas ex hydatidibus factas, corpus luteum intra ovum ſubnatum, membranam exteriorem, placentæ deſcripſit, *&c.* Muſculum novum uteri propria Epiſtola expoſuit, Amſtelodami 1726. edita, & a J. C. BOHLIO, amico noſtro, Latine verſa, propter quem ipſi gratulati ſunt ABRAHAMUS VATER etiam in *Epiſtola*, excuſa Amſtelodami 1727. 4. & PHIL. HECQUET in ſimili *Epiſtola* eodem anno data: alii contra ſcripſerunt, ut COHAUSEN, CHR. POLYC. LEPORIN in *einigen die zurükgebliebene nachgeburt angehenden Fragen*,

gen, Quedlinburg. 1728. 4. Vir Cl. P. Conradus Fabricius in Syngraph. Butisbac. p. 68. & alii. Sed ipſe demum Ruyschius muſculum ſuum revocat apud Schreiberum in *vita Ruyſchii*, p. 54. Hymenem reſtituit. Chorii membranam reticulatam confirmavit, mediamque, ſanguinem coactum a placenta diſtinguere docuit, ipſe aliquando ex ſimilitudine deceptus.

Jacob. Denys *verhandeling over het ampt der Vroedmeeſters en Vroedvrouwen*. Leid. 1733. 4. multa bona habet ad monſtra, ad ſitum fetus, vim contractilem uteri, placentam, funiculum, totumque hoc negotium.

H. Bernard *de eo quo differt circuitus ſanguinis fetus ab illo hominis nati*, Leid. 1733. 4.

P. de la Cour *de naturali catameniorum fluxu*, ibid. eod. anno.

El. Camerar *de ortu corporis humani occulto*, Tubing. 1733. 4.

Barfeknecht *an omne vivens ex ovo*, Pariſ. 1733. 4. Fetus in ovario reperti hiſtoriam habet.

Bourdelin *quo uberior tranſpiratio, eo parcior menſtruus fluxus*. Pariſ. 1733. 4.

Hartmann *de bruto ex homine*, Erfurt. 1733. 4. Fetus paulum deformis pro ſimia exhibetur.

Buchwald *de graviditate tempus excedente*, Hafn. 1734. Diſp.

B. Meibom *de conceptu*, Helmſtad 1734. Diſp.

A. Vater *de ſignis, ex quibus dijudicari poteſt, an infans recens natus vitalis, aut*, &c. Witteb. 1735. 4.

Ill. de Reaumur inſectorum hiſtoria plurimum ad illuſtrandam generationem facit.

J. de Jussieu in theſi *an fetui ſanguis maternus alimento*. Pariſ. 1735. ali fetum per vaſa lactea uteri, neque ſanguinem a matre ad fetum tranſire defendit.

Herelius *in emmenologiam Freindianam*, Hall. 1735. 4.

J. Frid. Cassebohm in *Tractatum anatom.* VI. *de aure humana* egregiam fabricæ monſtroſæ deſcriptionem dat. Ejusd. an. 1730. prodiit progr. *de differentiis fetus*.

N. Tettrode Diſſ. *de fluxu menſtruo*, Leid. 1735. 4.

D. Sennac in nova editione *des Eſſais de Phyſique* legi poteſt. Habet obſervationes varias v. gr. de fetu maturo cui os clauſum.

Saint Vast in *theſibus*, Pariſ. 1735. profert manere fetum ſanguine plenum, quando mater exhauſta eſt, nec vim ſtyptici a ſanguine materno ad ſanguinem fetus tranſire. Recenſam legi.

Reichart *de utero gravido una cum fetu vulnerato*, Argentorat. 1735. 4.

Gottl. Friderici *de monſtro humano rariſſimo*, Lipſ. 1736. 4.

In *uytgeleezene naturkundige aantekeningen*. T. III. habetur Gorteri de pulmone natante vel merſo Diſſertatio.

H. F. Teichmeyer *de generatione*, Jen. 1736. Diſp.

Cristoph. Jacob. Trew *de præcipuis inter hominem natum & non natum differentiis*, Noriberg 1736. 4. Egregio opere deſcribit eas partes, quibus fetus inprimis ſe diſtinguit, tum circulationis cauſam, quæ diverſa eſt, tum in veſica alibique, cum numeroſis ad naturam delineatis figuris, & plurima erudita Auctorum dijudicatione. Idem in Diſp. inaug. *de chyloſi fetus in utero*. Argentor. 1715. 4. ad fetum, ductumque venoſum, ſed ad alias etiam partes anatomes obſervationes ſuas ediderat. Liquorem amnii deglutiri experimento confirmat.

J. B. Mazzini *de reſpiratione fetus conjecturæ*. Brixiæ 1737. 4. magn. Reſpirare in aquis fetum conatur demonſtrare ex pipitu pulli, vagitu uterino, diminuto in adoleſcente fetu ſpecifico pondere. Partus cauſam naturalem deducit ex mutatione uteri, ex ſphærica figura in oblongam, minus capacem.

Cloz *de reſpiratione fetus in Italia*, Helmſt. 1740. 4. Refutat Italum.

J. Ph. Burggrav *bedenken vom geſchäfte der erzeugung*, Francof. 1737. 4.

In J. Chr. Kundmann *rarioribus naturæ & artis*, Breſl. 1737. fol. Inter alios monſtroſos partus habetur acephalus, corde deſtitutus.

In Petschii ſæpe laudata diſputatione quæritur, cur bruta animalia allantoidem tunicam habeant, homo ea deſtituatur.

Traité de la Communication des maladies & des paſſions, la Haye 1738. 8. Auctorem D. de la Mettrie vocat Abbatem Moreau de S. Elie (*Penelope* I. p. 83.) Scopus eſt demonſtrare a lacte materno, malis animi adfectibus pleno, pleraque vitæ humanæ mala oriri. Sed nimium provectus omnia tribuit corpori, quæ ſunt animæ, ipſam v. gr. ſuperbiam.

A. Kaau in utroque opere conſuli debet, ad ſudorem uteri, &c.

Mich. Phil. Bouvart *an oſſa innominata in gravidis & parturientibus diducantur*, Pariſ. 1739.

1739. Id omnino fieri demonſtrat. Reſpondentis vice functus eſt Jos. Exup. Bertin Amicus noſter, cujus calamitoſum exitum nondum deſiimus lamentari.

J. Phil. Gravel *de ſuperfetatione*. Argent. 1738. 4. cum icone uteri ſemiduplicis recuſa in coll. Diſp. Vol. V.

De Roukemae Croeseri, & utriuſque Idemæ Libellis alibi diximus.

J. C. Hebenstreit in *progr.* an. 1738. edito varia de allantoidis abſentia, urachi cæcitate, foramine ovali, obſervat.

In *Satyris Sileſiacis* uterus duplex in VIII. T. deſcribitur.

In Petropolitanis in variis Tomis de monſtris egregiæ obſervationes habentur Johannis Georgii Duvernoi.

Gottw. Schuster *geneſis quadrimellorum*, ſive *hiſtoria rara mulieris duplices gemellos enitentis*, Chemniz 1739. 4. B. Pl.

Bauer *de cauſa fecunditatis gentis circumciſæ*, Lipſ. 1729. Diſp.

In obſtetricio Libro Fielding Ould alibi laudando agitur de obliquitate uteri, quam parvi omnino facit.

James Parsons *enquiring into the nature of hermaphrodits*, Lond. 1740. 8. Feminas eſſe *macroclitorides*, quas vocant androgynos, collectis exemplis defendit. Ejusdem anatome veſicæ alibi laudata varia huc pertinentia habet. Idem in *Phil. Tranſ. ſupplemento* in Diſſertatione de motu muſculorum uteri dedit figuram & ligamentis teretibus vim muſculoſam tribuit; tubarum fibras longitudinales & transverſas, hinc motum periſtalticum; figuram in gravida rectam deſcribit, hinc cum ovarium comprehendere nequeat, ſuperfetationem omnino impoſſibilem eſſe adfirmat

David Vasse *Ergo a mutuo niſu vaſorum lactiferorum & ſpermaticorum menſtrua purgatio*, Pariſ. 1740. 4. Cellulas uteri deſcribit.

In *Actis Upſalienſibus* 1740. D. Spoering bonam dedit anatomen partus monſtroſi.

J. B. Bianchi *de naturali & vitioſa generatione*, Turin. 1741. 4. Anthropologiam habet, quæ ab ipſo ovo nondum fecundato incipit, cui tamen rudimentum fetus tribuit, ad mediam graviditatem uſque. Rudes vero icones & ex ipſa ſtatura ſuſpectæ ſunt. Sequuntur hiſtoriæ partuum tubariorum & ventralium, non abſque propriis obſervationibus. Inde molæ & germina abortiva, & monſtroſi aliqui fetus. Denique vermes humani, quorum aliqui valde paradoxi.

J. Exup. Bertin *an detur imaginationis maternæ in fetum actio*. Pariſ. 1741. Negat.

Leander Peaget *an ſanguis a dextra in ſiniſtram cordis auriculam tranſeat*. Pariſ. 1741. Recte adfirmat, jam laudatus.

Bercher *Ergo non datur imaginationis maternæ in fetum actio*, Pariſ. 1741. 4.

In H. Gouraigne Diſſ. *de natura & cauſis fluiditatis naturalis*. Monſpel. 1741. 8. habetur analyſis lactis. In ejusdem *quæſtionibus* 12. negatur monſtra ex vi imaginationis fieri.

Fr. de Buchwald *theſ. decad. de Muſculo Ruyſchii in uteri fundo*, Hafn. 1741. Defendit Ruyschium contra Leporinum, etſi & ipſe nonnumquam ægrius fibras ſe videre fatetur: eſſe vero feminas, quæ placentam anno demum a partu excluſerint, neque placentam ſemper ad eamdem ſedem firmari.

P. A. Boehmeri *de ſitu uteri gravidi*, Hall. 1741. 4. cum icone & gemontrica conſideratione.

Jos. Weitbrecht aliqua ad ligamenta lata, ſitum uteri, in ſyndesmologia habet & in Act. Petr. T. IX. hominem monſtroſum deſcribit.

Clistoni Wintringham experimenta de vaſorum duritie etiam ad explicandam uteri functionem pertinent, cujus arterias laxiores, venas duriores reperit.

Philoſ. Eſſai on fecundation, Lond. 1742. 8. Parvi momenti ſyſtema, idem quod D. Launay, ſemen nempe maris plenum pueris, femininum plenum puellis eſſe, hæc duo corpuſculorum genera in conceptu ſe adtrahere & cohærere.

J. J. Huber *de hymene & vaginæ rugis*, Gotting. 1742. 4. Icones in univerſum minus bonæ, maxime quæ cervicis uteri & columnarum vaginæ rugas exprimunt. Columnas quatuor numerat, quæ nobis duæ ſunt, & hymenis varietates recenſet.

In Kleinii *ichthyologicis* multa huc pertinent, uti v. gr. formatio ſucceſſiva piſcis Galei.

Le Monnier *de conceptu & incremento fetus*, Leid. 1742. 4. Membranam placentæ externam refutat, *&c.*

Inter Sylvæ poſthuma reperitur *Traité de la conception*, quam fieri adfirmat a ſpiritibus, per vaſa ovarii reſorbtis. Conf. Journ. des Sav. 1744. Jul.

In

In Libro *Vernünftige gedanken von der natur* plurima ad generationem pertinentia habentur. Ovum verius intra vulgare latere creditur.

ANTON. FIZES *de generatione* Diſſ. quæ exſtat cum operibus omnibus, Monſpel. 1742. editis 4.

JOH. PETER SUSSMILCH *die göttliche ordnung in den veränderungen des menſchlichen geſchlechts*, Berolin. 1742. 8. Multa bona habet, undique collecta de numeris partuum maſculorum & femininorum, longævitatibus, *&c.*

HERISSANT *an in omni partu Chirurgia*, Pariſ. 1742. 4. Pro hymene.

VOIGT in Diſſ. *de capite infantis abrupto*, Gieſſ. 1743. 4. uteri habet deſcriptionem.

JOH. FRANC. ISEZ *Ergo venæ ſpermaticæ ſtructura ſecretioni ſeminis favet*. Pariſ. 1743.

WILH. NORTWYK *hiſtoria uteri gravidi*, Leid. 1743. 4. Fetus humanos deſcribit aliquos: maceratione communicationem placentæ cum utero detegit, allantoidem refutat, epigeneſin adfirmat, fuſus Auctor & collector.

CORN. TRIOEN in *obſervationibus Medico-Chirurgicis* aliquot ova humana expreſſit, fetum tubarium & ventralem deſcripſit.

ONYMOS *de naturali fetus in utero materno ſitu*, Leid. 1743. 4. & 1745. 8. Defendit fetum nunquam aliter niſi capite cernuo in utero ſedere.

BUSSON & POISSONNIER *an ab origine monſtra*, Pariſ. 1743. 4. Negant.

In TABARRANI obſervationibus hymen defenditur, & patula via aëris in uterum, vaſa lactifera mammæ deſcribuntur, quorum communicationem mutuam ſtatuit, & ductus longos proſtatæ muliebris exponit.

FR. DAVID HERISSANT *an ſecundinæ fetui pulmonum præſtent officia*, Pariſ. 1743. 4. adfirmat, ſanguinem in vena pulmonali pulchrius quam in arteria ſocia rubere.

ANDREÆ JOSEPH SERON *Ergo ſuppreſſo & immoderato catameniorum fluxui aperientia*. Pariſ. 1743. 4. legi meretur.

J. de BUCHWALD *hiſtoria gemelli coaliti ſcholiis illuſtrata*, Hafniæ 1743. 4. *

P. GERIKE *de generatione*, Helmſtad. 1744. 8. ſeminis vim reſorberi per vaſcula in ſuperficie uteri hiantia, & ad ſanguinem venire, malaciam facere, auram recta ad ovarium tendere. Panſpermiam etiam ſtatuit, & ſemina quidem ore recipi, & eadem eſſe pro homine brutoque; varietatem vero ab alimento fieri. Fabricam conceptionis ſuillæ deſcribit. EJUSD. Diſp. *de viis geniture ad ovarium, & conceptione*, Helmſtad. 1746. 4. Vindicat priorem Libellum ab aliquibus in BIBL. RAIS. propoſitis obſervationibus.

CL. BOLTENIUS fetum reſpirare defendit. Vid. *Comm. Lit.* 1744. p. 355.

MARCI AKINSIDE *de ortu & incremento fetus humani*, Leid. 1744. Diſp.

JANI PLANCI *breve ſtoria di Catarina Vizzani*, Venet. 1744. Hymenem deſcribit in adulta femina.

MULLER *de utero rupto*. Diſp. Baſil. 1745. pelvis muliebris rationem ad virilem, fibras vorticoſas fundi uteri deſcribit, mathemata ad phyſiologiam adplicat.

FRANC. IMBERT *de generationis hiſtoria*, Monſpel. 1745. 4. Pro ovorum ſyſtemate.

NAUGIER *de fecundatione*, Monſp. 1745. 8.

LAUBLE *de fluxu menſtruo*, Argentor. 1745. Diſp.

HANSEN *de termino animationis humanæ*, Halæ 1745. Diſp.

HEISE *de generatione ſecunda*, Francof. ad Viadr. 1705. Diſp.

CL. HENSING Diſp. *de peritonæo* ad ligamenta uteri & ejus ſitum legi debet.

CLAUDII de la VIGNE de FRECHEVILLE *Ergo quo uberior tranſpiratio, eo parcior fluxus menſtruus*, Pariſ. 1745. 4.

NIC. SALMON *de fluxu menſtruo*. Monſpel. 1745. fere SANSONUM ſequitur, & menſes deducit a ſinubus uteri demum ſub pubertatis annos a ſanguine explicatis.

Venus phyſique ou Diſſertation ſur l'origine des hommes & des animaux anno 1746. variis locis excuſa, Auctoris incerti, ut ſint qui referant ad D. de MAUPERTUIS [la METTRIE *comm. ſur les Inſtit. de Boerhaave* T. VI. p. 140.]. Ovaria refutat, miſtionem ſeminum, & attractionem partium ſimilium ponit, quæ in ventriculum aliave membra coëant. Obſervationes LITTRII de ovulis in tubas ſuſceptis merito ſuſpectas habet. Semina animalium immutabilia ſtatuit.

CL. WEISS *Progr. anat.* V. Altdorf. 1745. 4. lochia oriri ex villoſis abſcedentibus uteri vaſculis, excerni etiam per tubas, & alia eo pertinentia habet.

In CASSEBOHMI poſthumo opere huc multa pertinent. Ligamenta teretia ex fibris uteri componi: epidermidem uteri: fibras a ſphinctere ani ad clitoridem: carunculas uteri mere vaſculoſas habet; carunculas ab hymene recte ſeparat. Idem in Progr. *de differentia fetus ab adulto*, Hall. 1730.

cæcum

cæcum fetus inteſtinum & ventriculum deſcribit, uterum aliquantum apertum vidit: In Tractatu de *Aure humana* capitis monſtri oſteologia habetur.

In Anatome D. Deidier fibrarum uteri ſtrata duo, longitudinale & transverſale, & vaſcula uteri menſes ſtillantia, vaſa lactea in caveam uteri pendula, & cum placenta communicantia habentur, tum in Tractatu *des humeurs* p. 91. & ex eo Fizes *de generat.* p. m. 182.

Ad. Bernh. Winkler *de uteri ſitu obliquo*, Gotting. 1745. 4. Antiquam eſſe obſervationem monet, nec tanti momenti.

J. J. Huber *de foraminis ovalis & canalis arterioſi uſu & ſtructura*, Caſſel. 1745. 4. Meryum, quem credit uſum canalis arterioſi invertiſſe, fuſe refutat innocuum, chordulas foraminis ovalis deſcribit valvulæque hujus hiatus fabricam, quem nimis humili loco ponit.

P. Ad. Boehmer *de neceſſaria funiculi umbilicalis deligatione*, Hall. 1746. 4. Recte contra Schulzium negat geniculum, negat abrumpi arterias umbilicales, teſtatur ſanguinem in ſuis obſervationibus ex arteriis umbilicalibus fluxiſſe: icones celluloſitatis umbilicalis dat.

De Turberville Needham obſervationibus diximus in tomo phyſico. Ad generationem aliqua habet.

Lettres ſur le pouvoir de l'imagination des femmes enceintes, Pariſ. 1745. 8. Nævos explicat a nimia vel nimis parca ſanguinis determinatione ad aliquam partem fetus: tum a compreſſione ſpasmodica muſculoſi uteri, omne vero nævorum a matre in fetum commercium rejicit. Idem Auctor anonymus in *Trivultinis Actis* 1746. April. Jun. recte negat aliquos nævos a matre ad fetum tranſire, contra anonymum adfirmantem in *Trivult.* 1746. Jan.

Ernst. Anton. Nicolai *von der erzeugung des Kindes in mutter leibe, und der harmonie, welche die mutter mit ſelbigem hat*, Hall. 1746. 8. Explicat matris in fetum imperium per harmoniam utriusque, ut anima matris cum ſuo corpore, hoc cum corpore fetus, id cum ſua anima in harmonia ſit, & eo tempore, quo ſanguis celerius aut lentius ad partem aliquam in matre venit, etiam in fetus partem ſimilem celerius aut lentius influat.

Stephani Pourfour du Petit *an pro diverſis a conceptus temporibus varia nutritionis fetus via*, Pariſ. 1746. Diſp.

In Joh. Logan *experimentis & meletematibus circa plantarum generationem*, Lond. 1747. 8. Panſpermia defenditur.

In *Bononienſibus Comment.* T. II. P. II. p. 369. habentur Pauli Baptistæ Balbi obſervationes in cicatricula ovi factæ.

J. E. Hebenstreit *funiculi umbilicalis pathologia*, Lipſ. 1747. 4. cum bona deſcriptione funiculi, amnii gemellorum, vaſorum propriorum fetui. Exſtat in T. V. mearum collectionum.

G. Aug. Langguth *de fetu ab ipſa conceptione animato*, Witteb. 1747. 4.

G. Batt. Sormani *della natura di moſtri*, Lucca 1747. 4. Nondum legi.

In Corn. Schlichting *embryulcia*, Amſtelod. 1747. 8. omnes figuræ uteri feti falſæ eſſe arguuntur, quod uterum non plenum repræſentent: dolores partus explicantur ab uteri conſtrictione.

In Planque *Bibliothèque de Médecine*, magna vis habetur partuum monſtroſorum.

Christoph. Gottlieb Büttner *Beweiſs daſs ein Kind mit dem aus der bruſt gewachſenen herzen leben könne*, Königsberg 1747. 4. Fetus cui pectus apertum, cor nudum.

D. Quesnai in nova editione ſuorum *Eſſais* iterum fere ſententiam D. Launay repetit, germina nempe & in maſculo ſemine & in femineo ovo latere.

In Levreti Libro *des accouchemens difficiles* aliqua habentur de pelvis diametris. Sed in univerſum omnes Auctores obſtetricios legere oportet.

Cl. Kaltschmied in Diſſ. *de diſtinctione inter fetum animatum & non animatum.* Jen. 1747. 4. pariter recte demonſtrat nullam eſſe.

Eberh Frid. Blanchot *de indole & uſu liquoris amnii*, Tubing. 1748. Diſp.

Caroli Joh. Aug. Ottonis *Ep. de fetu puerpera*, Weiſſenfels 1748.

In Comm. Bonon. T. II. P. I. habetur bona deſcriptio monſtroſi agni, Josephi Garatfani.

Ego denique *de fetu bicipite ad pectora connato*, Tiguri 1735. 8. & Hannoveræ 1739. 4. Libellum edidi, quo partus compoſitus deſcribitur & ea ſententia de monſtrorum delineatione in primis ſtaminibus proponitur, quam etiam Winslowus docuit. In Progr. *de tunica allantoidea*, Got. 1739. Membranam mediam fetus deſcripſi.

In *feminæ gravidæ hiſtoria*, Gott. 1739. 4. duarum feminarum gravidarum, quas mihi aperire contigerat, deſcriptionem dedi, & cicatricem ovarii, corpus luteum, &c.

In *duorum monſtrorum anatome*, Gotting. 1742. 4. fetum porcinum connatum deſcripſi, & felem capite ſemiduplici, & canem pede poſteriori ſuperfluo.

In Progr. *de fetu humano ſeptimeſtri cerebri experte*, Gott. 1745. 4. dedi diſſectionem hujuſmodi fetus, ubi multa ſimilia exempla recenſentur.

In alio Progr. *de monſtrorum origine mechanica*, Gotting. 1745. ad LEMERYI aliquas obſervationes reſpondi.

Iconem uteri humani in *ſecundo faſciculo* dedi cum rugis vaginæ, fabrica eleganti cervicis uterinæ, ſinubus mucoſis, caruncularum genere duplici, ſepto uteri. Quæ de eo negotio in *Commentariis Boerhavianis* ſcripſi, juſtum volumen implent.

Mammarum hiſtoriam omnium commodiſſime muliebribus genitalibus ſubjicere viſum eſt, quæ eorum quaſi partem efficiant.

Organa quidem veteribus parum nota fuerunt. De natura & conditionibus boni lactis aliqua ex RUFO habet ORIBASIUS L. IV. *Synopſ.* c. 40 aliqua AVICENNA & ſic in vulgum Practici plerique. Ductus in mammis lactiferos primus vidiſſe videtur A. VESALIUS.

HIERONYMI ACCORAMBONI *de lacte*, Venet. 1536. 8. *

JOH. VISCHER *de lacte ejuſque partium natura*, Tubing. 1586. 4.

JULII CÆS. BARICELLI *de lactis, ſeri & butyri facultatibus*, Neapoli 1603. 1623. 4. *

JOH. NARDII *lactis phyſica analyſis*, Florent. 1634. 4.

P. MARQ. SLEGEL *de natura lactis*, Jenæ 1640. 4.

STEPHANI RODERICI CASTRENSIS *de ſero lactis*, Florent. 1632. 8. Noriberg. 1646. 12. *

FRANCISCI MARIÆ FLORENTINI *de genuino puerorum lacte mammillarumque uſu*, Lucæ 1653. 8. *

P. FRANCISCI PALLIERI *de vera lactis generatione & uſu*, Genevæ 1664. MERCL.

ANTON. DEUSING *de motu cordis & ſanguinis, itemque de lacte*, Groning. 1655. 12. Una prodierunt H. CONRINGII Helmſtadii 1649. habita, & LINDENII de lacte Diſſ.

T. BARTHOLINUS *Cent.* I. *hiſt.* 92. dedit primam iconem ductuum lactiferorum.

MAUR. HOFMANN *de ſtatu naturali & præternaturali mammarum*, Altdorf. 1662. 4. 1673. 4.

MART. SCHOOK *de butyro, acc. de non ſatione caſei*, Groning. 1664. 12.

In *Phil. Tranſ.* Vir lacteans, n 461. Nutrix vetula 214. 453.

WILH. CHRIST. KUEFFER Diſſ. *de lacte*, Argent. 1672. 4. *

GEORG. FRANK *de triplici lacte virginis*, Heidelberg. 1678. 4.

CHRISTOPH. DAN. METZER *de lactatione*, Altdorf. 1685. 4. B. RIV. *

HENRICI CHRIST. ALBERTI Diſp. *de lactis ſtatu ſecundum & præter naturam*, Erfurt. 1684. *

ALANI LAMY *de la génération du lait* exſtat cum *explication de l'ame ſenſitive.*

A. van LEEUWENHOECK globulos lactis in *Phil. Tranſ.* n. 102. & alibi deſcripſit.

GOTFR. ECHARDT *de humani lactis natura & uſu* Diſp. Erfurt. 1691. 4. B. RIV. *

CHRIST. LANGE *de lacte humano* Diſp. Lipſ. 1692. *

PHIL. ab HULDEN *de mirandis naturæ fontibus e quibus humanæ ſuſtentationis nectar hauritur*, Jen. 1697. 4. *

J. PHIL. BREYN *de galactoſi*, Diſp. 1699. 4. *

SCEVOLE de SAINTE MARTHE *la manière de nourrir les enfans à la mammelle*, Pariſ. 1698. 4.

GOD. SAND *de effetarum lactatione*, Regiom. 1701. 4. *

BERTINI DEUXIVOYE *an recens nato lac recens enixæ matris*, Pariſ. 1703. 4. PL.

Ad anatomen mammarum obſervationes habet J. B. MORGAGNUS *Adverſarior.* I. & V.

THEOPHR. PRAUSER *de lactis natura, uſu & abuſu*, Leid. 1706. 4.

FR. PETIT in epiſtolis Namur. 1710. 4. editis habet lactis analyſin.

J. SIGISM. HENNINGER *de lacte*, Argentor. 1713. 4.

DAN. SLUIM *de lacte*, Leid. 1716. 4. *

J. FRANC. LEAULTE' *an virgines poſſint lacteſcere*, Pariſ. 1719.

FRANC. WILHELM. MENCELII Diſp. *de ſtructura mammarum*, Leid. 1720. 4.

J. FRID. de PRE' Diſp. *de lactis progenie, caſeo & butyro*, Erfurt. 1725.

CHRIST. GOTTFR. STENZEL *de lactis ſuccique nutritii præparatione*, Witteb. 1721. 4.

GUTERMANN *de mammis ac lacte*, Tubing. 1727. 4.

COG. ROSSI de mammis *Opuſcul. ſcientif.* T. VII.

J. GOTFR. GUNTZ *de mammarum fabrica & lactis ſecretione*, Lipſ. 1734. 4.

RICH-

RICHTER *de lactis humani ſtatu naturali & præternaturali*, Erfurt. 1735. 4.
J. V. de BERG *de Mammis*, Leid. 1737. 4.
HYACINTHI THEODORI BARON *Ergo prolem lactare matribus ſaluberrimum*, Pariſ. 1741.
De VANDENISE & LEAULTE' *Ergo recens nato lac maternum*, ibid.
PH. AD. BOEHMER *de ductibus mammarum lactiferis*, Hall. 1742. 4. cum icone.
POLYC. FRID. SCHACHER *de lacte virorum & virginum*, Lipſ. 1742. 4.
J. H. SCHULZE *de lacte*, Hall. 1742. Diſſ.
J. J. S. *unterſuchung in welchen fællen es erlaubt ſey Saeug-Ammen zu halten*, Lipſ. 1745. 8. *
Icones etiam ductuum lactiferorum non tamen optimas dederunt ANT. NUCK & PH. VERHEYEN. Bona adhuc deficit.

Ad lactis porro analyſin LUD. TESTI in Libello alibi citato, & *Mercure Suiſſe* 1734. BOERHAAVIUS in Chemicis DOORSCHOOT in Diſſ. Leidæ habita 1737. 4. quæ experimenta HIERONYMI DAVIDIS GAUBII continet. CASPAR NEUMANN in *poſthumis prælectionibus*. J. FRID. CARTHEUSER in *pharmac*. GOURAIGNE in Libello jam citato. CL. BIRCH in *Swenska Acad.* Hanſtingar 1745. HOMBERG *Acad. Reg. Scient* 1712. J. C. BARCHUSEN in ſæpe citatis Acroamatibus, & alii ſcriptores habent.

CAPUT XIV.

De Renibus.

RENES referimus ad hoc caput propter magnum nexum, & exortum vaſorum ſpermaticorum. De iis itaque primus legendus erit magnus ille & illuſtriſſimus Romanus ſcriptor BARTHOLOMÆUS EUSTACHIUS (*a*). Inter ejus nempe *opuſcula anatomica*, non aliud magis ſuper alios Auctores eminet, quam Tractatus *de Renibus*, qui Liber ita latuit, ut quindecim, & viginti, florenis conſtiterit; ſed edendum illum curavi in 8. anno 1707. in qua editione ſimul adduntur figuræ æneæ, quæ latuerant in bibliotheca Principis in Italia (*b*). Hic etiam Auctor

(*a*) Ante EUSTACHIUM parum profecerat renum hiſtoria. RUFUS urethram ab uretere ſeparaverat. Papillas tamen JACOBUS CARPUS dixerat, aqua injecta fiſtulas uriniferas exploraverat, & NICOLAUS MASSA ductulos uriniferos ipſos. CAROLUS STEPHANUS deſcripſit meatus acicularum ſimiles, ægre viſibiles, innumeros, quibus renes urinam adtrahunt, vidit etiam renem ex duobus connatum. VESALIUS nihil addidit. GABRIEL FALLOPIUS fiſtulas in ſinu renis cum operculis breviter indicavit: varietates etiam vidit geminorum ureterum, arteriarum duplicium. WILHELMUS RONDELET renes compoſitos Delphini aliorumque animalium dixit, & papillas, forte ante EUSTACHIUM.

Sed BARTHOLOMÆUS EUSTACHIUS juſto Libro, excuſo Venetiis 1563. 4. & 1564. 4. papillas renales, earumque ductus multo liquidius deſcripſit, VESALII ex animalibus deſumtam deſcriptionem correxit, capſulas reni vicinas invenit, vaſorum innumerabiles varietates vidit, iconibus expreſſit, ureterum in ingreſſu ad veſicam fictitias valvulas refutavit, experimento docuit veſicam vacuam reperiri ſi ureter ligatus fuerit, dextrum renem humiliori loco contra omnem antiquitatem demonſtravit, tumorem album ureteribus continuum indicavit in Tabulis poſthumis.

(*b*) Miſit Librum quidem PETRUS HOTTON, icones vero DOMINICUS GUIGLIELMINI, qui eas invenerat inter libros RAMAZZINI (*Præf. ed.* 1707.). Cæterum recuderat eas icones C. BAUHINUS in *theatro anatomico*. BOERHAVIUS in editione ſua omiſit PINI adnotationes, quibus indicantur loci antiquorum, ad quos EUSTACHIUS reſpexit.

 SALO-

Auctor incomparabilis eſt, & habet ea omnia de Renibus, quæ pro novis nunc a neotericis traduntur, cum tamen antiquus Auctor ſit, vixit enim cum VESALIO.

Legatur etiam LAURENTII BELLINI Tractatus exiguus *de Renibus* (*a*), editus Florentiæ, ſed & iſte elapſo nuper anno Lugduni Batavorum recuſus eſt. BELLINUS multa quidem habet, quæ EUSTACHIUS jam invenerat (*b*), ex eo enim ſe ornaverunt plurimi, quod lateret ille Liber; neque furtum facile adgnoſceretur. Aliqua tamen propria habet.

Videatur etiam MARCELLUS MALPIGHIUS *de Renibus* (*c*).

Dein-

SALOMON ALBERTI in *hiſtor. part.* glandulas vermiculatas (papillas) pervias poris ægre viſibilibus non admittentibus pilum dixit, EUSTACHIO forte uſus.

J. RIOLANUS capſulas cavas eſſe primus negavit, muſculum dici, qui eſſet veſicæ membrana, noluit.

A. SPIGELIUS canaliculos renovavit, muſculum veſicæ a H. F. ab AQUAPENDENTE propoſitum recenſuit, renem ſiniſtrum altiorem in iconibus fecit.

GEORG. GRASSECK *de fabrica corporis humani*, Argent. 1605. 8. vidit renem ex duobus coalitum.

JOACH. OELHAVEN *de uſu renum*, Gedan. 1616. 4. & Hafn. 1669. 8. Theoria mera, qua renes ad generationem & ſeminis præparationem facere contendit.

BARTH. CABROLIUS etiam obſervationem habet duorum renum in unum coalitorum.

J. RHODIUS in *Mantiſſa* varias renum & vaſorum eo facientium anomalias habet, & ductum a ſuccenturiato rene in teſtem. Sed etiam M. A. SEVERINUS in *Zootomia* hunc ductum prior dixerat.

THOMAS WHARTON in *Adenographia* icones dedit capſularum bubularum, cavitatem adſeruit, foramina in cavo vidit in venam cavam ducentia.

V. F. PLEMPIUS papillas renales & earum ductus deſcripſit, qui etiam ſtylum reciperent, addidit, non bene, membranulas valvuloſas.

OL. WORMIUS *de uſu renum*, Hafn. 1669. 8. ad ſeminis generationem facere credit.

DOM. PANAROLUS aliquos in rene luſus obſervavit, tum J. van HORNE in BOTALLUM, aliique, quos omnes laudare nimium foret.

JOH. LOESEL *de genuina renum fabrica*, Regiomont. 1642. 4. Non malus Libellus cum iconibus propriis & obſervationibus anatomicis varii argumenti.

THOMAS BARTHOLINUS capſulas accuratius conſideravit, cavas eſſe adſeruit, varietates obſervavit. Renem in unum connatum vidit. Pro viis ſtetit propioribus urinæ.

M. LYSERUS carunculas & tubulos deſcripſit, per quos ſerum ſtillat.

(*a*) LAURENTIUS BELLINUS *de ſtructura renum*, Florent. 1662. 4. Argentin. 1664. 12. cum judicio *de renum uſu*. J. ALPH. BORELLI, Patav. 1666. 8. Leid. 1665. 12. (cum rene monſtroſo BLASII), tum an. 1711. & variis annis in 4. Dictio complicata. Sinulos EUSTACHII ita auxit, ut cavos tubulos faciat; de vaſis renum obſervationem addidit, quod ex circulis ſuis ad ſuperficiem renis ramos ſpargant; ſpatium inter arterias renis & fiſtulas medium interpoſuit.

J. ARN. FRIDERICI *de Renibus*, Jen. 1663. 4.

(*b*) EUSTACHIUM nempe nuſquam citat, & unicum corpus papillare facit, ex vervece, manifeſto argumento, nunquam humanum renem ab ipſo fuiſſe diſſectum.

(*c*) MARCELLUS MALPIGHI in Libro *de viſcerum ſtructura*, Bonon. 1666. 12. Londin. 1669. 12. & in operibus omnibus habet *de Renibus Tractatum* in quo prioribus addidit glandulas elementales renis, quas credidit urinam ſeparare, & infundere ductibus BELLINIANIS, ut vulgo vocantur. Aliqua, ejuſdem ſcopi, in poſthumis addidit.

CHRISTOPHORI WREN hiſtoria renum, quam erat adgreſſus, nunquam prodiit (THRUSTON *diatrib. de reſpir.* p. 116.).

GER. BLASIUS in *obſervationibus* fabricas peculiares renis multas habet: in Civetta vaſa per ſuperficiem decurrere obſervavit; ad BELLINI Opuſculum renem adjecit ex duobus coalitum.

F. SYLVIUS ſanguinem a liquore capſularum reddi fluidiorem ex conjectura propoſuit, in Diſſ.

In *Philoſophicis Tranſactionibus*.

TYSON fabrica renum peculiaris de capſularum figura & cavitate, n. 142.

Renes diſtincti in urſo, lutra, phocæna, ſtruthione, n. 144.

Triplex veſica, n. 268.

Ure-

Ureteres feminarum ampliores ſunt. Aliqua de ſitu renum. De vaſis renalibus obſervatio, n. 307.
Pilulæ & alia egeſta per urinam, n. 323.
Ureter per duas tertias ſuæ longitudinis partes duplex, n. 337.
Viarum urinæ fabrica non naturalis, n. 410.
Ureteres duo & pelves duæ in rene, n. 475.

T. Kerkringii alternas ureteris dilatationes & contractiones vidit *Obſ.* 50.

Thom. Petrucci in *ſpicilegio anatomico de ſtructura & uſu capſularum renalium*, Rom. 1680. 12. ut ex Journ. des Sav. video, docet ferri eo per venas ſanguinem, ex quo ſeparetur atra bilis: hinc valvulas eſſe, quæ ex vena in cavitatem capſulæ liquidum admittant, non contra adfirmat. Renes ex lobulis compoſitos vidit.

Vias novas ad veſicam, rene inſalutato patentes, eo tempore multi deſcripſerunt, poſt Hippocratem περὶ τόπων, Erasistratum, Asclepiadem (Gal. *facult. natur.* I.) Anonymus in *Phil. Tranſ.* n.65. 67. & E. N. C. *Dec.* I. *Ann.* 2. T. Bartholinus, Cornelius Consentinus, M. Tiling *de vaſ. brev.* A. Deusing *aliment. depurat.* Theod. Craanen, Tob. Andreæ [qui proprias obſervationes adlegat p. 119. 127. 160.], la Hire *anciens Mémoires* T. II. ubi obſervat ex veſica inverſa aquam deſtillare, hinc poros habere admittentes, neque viciſſim emittentes. Morin *Acad. des Sciences* 1701. & Reaumur 1714. quod experimentum, ubi de veſica agemus, demonſtrabimus ab aliis etiam, ab ea ſecta alienis viris factum eſſe. G. V. Frankenau in *diapedeſi reſtituta*, Hafn. 1716. 4. (& in coll. mea T. III.) & Nic. Hartsoeker in *ſuite des conjectures*, & Morgan in *mechanic. principles* [quorum uterque adfirmat ligatis ureteribus veſicam tamen repleri.].

Ol. Borrichius in *Act. Hafn.* fabricam ureterum deſcripſit.

Matth. Tiling *de admiranda renum ſtructura*, Francof. 1672. 12. Compilatio, & ex vulgaribus ſcriptoribus. Recuſa eſt cum titulo M. T. *mirabilis anatome renum*, Francof. 1699. 12. & *nephrologiæ novæ curioſæ* M. T. cura J. Helfr. Junken, Francof. 1709. 12.

P. Antonius Molinetti varietates veſicæ vidit, de capſulis ſententiam propoſuit, factas eſſe, ut ſanguinis in fetu diverticulum ſint, quo decedat, ne in renes decumbat copioſior.

P. Perrault valvulas ureterum renovavit, & fuſe de eorum officio egit.

In Journ. des Sav. 1671. 1678. renes monſtroſi connati deſcribuntur.

J. M. Hofman *de glandulis renalibus* Diſſ. Altdorf. 1683. 4.

El. Rud. Camerarii *hiſtoria anatomica renum* Diſp. Tubing. 1699. 12.

Samuel Colling ex anatome comparata, ut ſolet, diligenter egit de renibus, etiam in rarioribus animalibus, ut in tigride, ex homine etiam papillas octo, cum ſuis lineolis & apicibus in infundibula prominentibus ſatis bene pictas dedit.

T. Gibson in *Anatomy epitomized*, Lond. 1684. 8. habet icones capſularum Tysonianas, exiguas.

Antonius Nuckius contractiones & dilatationes alternas, in uretere fere perpetuas, indicavit.

J. God. Welsch *de renibus ſuccenturiatis*, Lipſ 1691. 4. eas capſulas aliquid ad ductum thoracicum mittere ſuſpicatus eſt, quam opinionem video etiam B. Teichmeyero placuiſſe in *anthropologia* & a J. A. Kulmus in *Breslauer Samlungen* 1722. experimento quodam confirmari. Sed vicinia vaſorum lymphaticorum manifeſta eſt, ex cavea capſulæ oriri ſupereſt ut demonſtretur.

Car. Drelincourt apud Blasium aliqua de liquore capſularum ſtyptico habet, *&c.*

J. J. Harder in *apiario* de capſulis aliqua & maximum renem deſcripſit, & glandulas corticales Malpighi ex femina.

G. Bidloo glandulas Malpighianas pro re certa & definita depinxit.

J. Hartmannus capſulas renales docuit liquidum ſeparare, quod ſanguinem, ſero plurimo privatum, fluidiorem redderet. Ea etiam ſententia eſt Biumi *de canaletti* &c. & J. Fantoni.

G. Baglivi renem unicum vidit.

J. Bohnius egregiis experimentis contra vias peculiares urinæ pugnavit *Progymn.* XIV. & ligato uretere nihil in veſicam venire vidit: tum P. Verheyen in T. II. varietates etiam in rene vidit.

J. Cowperus in *Anthropologia* cera & aëre per venas capſulas ſe repleviſſe ſcribit: circulationem per renes deſcripſit injectionibus. Ureteris contractionem ad unum locum arteriæ iliacæ non bene reſtrinxit.

Deinde FRIDERICUS RUYSCHIUS, tam in *Obſervationibus*, quam in *Theſauris* diverſis locis (*a*).

In *Mémoires de l'Académie des Sciences.*

In *Anciens Mémoires* Academici cavitatem capſulæ negarunt, renem urſi depinxerunt, in Elephanto Glandulas renales & ductus excretorios manifeſtos expreſſerunt.

In novæ Academiæ monumentis 1700. Nullus in altero latere ren.

1701. Glandulæ ureteris.

1704. Appendices veſicæ.

1702. 1705. 1706. Glandulæ renis Malpighianæ a LITTRIO confirmatæ, ita evidenter, ut nimium videatur.

1707. LITTRE ren unicus.

1715. MARANGONI de inmenſa vi aquæ a virgine reddita.

1714. Membrana de veſica decedens.

1730. Ren unicus major.

1731. Ren in delphino in renculos diſcedens, poſtquam externa membrana remota eſt.

1740. Explicatio modi, quo bifurcati ureteres generantur HUNAULD.

1744. T. E. BERTIN fabricam renis deſcribit, cui reſtituit MALPIGHII glandulas, magnasque facit, & ex iis majorem partem ductuum uriniterorum oriri, minorem ex arteriis, docet.

J. FANTONUS in Diſſertationibus defendit ex brutorum anatome glandulas elementares renis: capſulas cavas eſſe aut proprium liquorem habere cum MORGAGNO negat.

J. PETRI HOLLARD *de renum ſtructura & uſu*, Baſil. 1705. 4. * PL.

J. B. MORGAGNUS demonſtrat Ureterum diametrum inæqualem eſſe, neque tamen id pertinere ad vim conprimentem iliacorum vaſorum. Capſularum cavitatem negat, aut in dubium revocat, Valſalvianum inventum in *epiſtola* XX. explicat.

Vaginam vaſorum renalium habet J. RAU apud VALENTINUM.

RAYMUNDUS VIEUSSENS in *novo vaſorum ſyſtemate* habet iconem arteriarum renalium ex cervice, quam RUYSCHIUS, & deſcriptionem, eo quo ſolet omnia modo. Vaſa credidit ſe vidiſſe neuro-lymphatica, quæ urinam ab arteriis ducerent in ductulos uriniferos. In Tractatu *des liqueurs* renem per medium ſectum, papillas numeroſas ductusque earum ſatis pulchre expreſſit p. 361.

(*a*) FRIDERICUS RUYSCH glandulas renales negavit, renem unice vaſculoſum eſſe, & ejus corticem conponi vaſculis ſerpentinis in ductus Bellini continuatis, capſulas non remotas eſſe a rene, ſed incumbere contra BARTHOLINUM oſtendit. In *Adv.* II. habet conjecturas aliquas de vaſculis ex uretere abſcedentibus.

Arcus arteriarum renalium ſe vidiſſe confirmat SCHELHAMMER in *phyſiologia poſthuma.*

A. M. VALSALVA, ut notiſſimum eſt, credebat ſe vidiſſe in animalibus, maxime in iis, quæ teſtes in lumbis gerunt, vaſa a capſulis ad ovaria aut teſtes euntia. Sed ea fuerunt celluloſa tela vid. *Comm. Bonon. Giorn. de letter.* T. 32. & *Diſſert. poſth.* a MORGAGNO editam III. CL. RANBY arteriolam pro eo ductu habuerat *Phil. Tranſ.* n. 385. 395. CL. TEICHMEYERUS nervum in Diſp. *de generatione.*

In MIDDLETONI de calculi ſectione Libro varietates aliquæ in ureteribus habentur.

J. KEIL in *compendio* habet glandulas & contractiones ureteris.

G. D. COSCHWITZ *de valvulis ureterum*, Hall. 1723. & in Collect. noſtra T. III. ſtatuit in decurſu ureterum valvulas, quas in *Muſæo* admittit A. VATERUS, nos non reperimus. Habet etiam alias utiles obſervationes.

W. RUTTY *a treatiſe on the urinary paſſages*, London. 1726. 4. Eſt Gulſtoniana lectio. Multum utitur MORGAGNO. Addidit renis cum duplici pelvi, & vaſorum in rene animalium rapacium per ſuperficiem decurrentium Pariſinis Anatomicis & BLASIO minime ignoratorum iconem. Practicas etiam obſervationes aliquas proponit.

W. CHESELDEN habet icones renum in ſitu. CL. BASSIUS in obſervationibus de renalibus capſulis ſcripſit, & ſerum ſecernere quod ſanguinem adtenuaret, cum PETRUCCIO aliiſque credidit.

RICH. POWER *de urinæ ſecretione*, Leid. 1729.

J. G. DUVERNOI in Tom. V. *Actor. Petrop.* egit de capſulis renalibus, & P. A. MOLINETTI atque JOSEPHI POZZI conjecturam ſecutus eſt.

A. NOOT *de uſu & ſtructura renum*, Leid. 1733. Diſp.

In Edimburg. Soc. Spec. vol. III. habetur exemplum urinæ per foramina duo ſuper pubem effluentis.

S. P. Hilscher in *progr.* Jen. 1733. renis unicam obſervationem deſcripſit. Recuſum eſt in *vol. Diſp. ſelect.* III.

H. J. Rega in *Tractatibus duobus de urinis*, Lovan. 1733. 12. impugnat vaſa peculiaria urinæ, urinam potus ab urina ſanguinis ſeparat.

J. Christoph. Lischwitz *renum in fetu urinæ ſecretionem declinans diverticulum*, Kilon. 1736. 4. *.

J. Nelson *de renibus & ſecretionibus*, Leidæ 1736. Diſp.

Cl. Petsche in *anatomicis obſervationibus*, Hall. 1736. 4. arteriarum circulos deſcribit, unde rami rectilinei exeant Belliniano more. Varietates etiam multas deſcribit.

Jos. Moses Bendien *de renibus eorumque affectibus*, Traject. 1737. 4.

J. H. Schulze & Kesselringii Diſp. *de lithiaſi ſiniſtro magis quam dextro reni* magis *infeſta*, Hall. 1738. 8. Omnino legi meretur ad vaſa renum, &c.

Joh. Kennion *de ſitu & ſtructura renum*, Leidæ 1739.

Perſpirationem renum propoſuit Cl. Kaau.

Cl. Cassebohmius in poſthumo Libro renem vervecinum bene deſcripſit. Valvulas Coschwizii refutavit, alia bona attulit.

D. Velse in Diſp. *de ingreſſu inteſtinorum* duas in uno rene pelves, flatum a veſica in ureterem redire vidit.

Gysberti Beudt *de fabrica & uſu viſcerum uropoieticorum*, Leidæ 1744. 12. & in *Coll. noſtra* vol. III. Multa utilia habet, membranas ureterum quinque; glomeres albos renis ex cera alba a ſpiritu vini expreſſa explicatos; varietates vaſorum. Ductus aliquando duos a capſulis renalibus ortos & euntes verſus pelvim ſe vidiſſe refert.

Eduardi Lyne *de urinæ ſecretione in ſtatu naturali & morboſo*, Leidæ 1744. 4.

Abrahamus Baeck in ſua oratione habita coram Academia Suecica meminit renis ex duobus connati.

Cliftonus Wintringham vaſorum renalium capacitates, & robora, æſtimavit. Venas ampliſſimas & laxiſſimas invenit, arterias ex firmioribus.

In Libro *of comparative anatomy* ut aliorum, etiam hujus viſceris ætiologiæ exſtant. Papillam unicam carnivoris ob fætorem lotii, ad celeriorem ſecretionem datam eſſe ſuſpicatur.

Ren unicus a Cl. Handwig in *Bibl. Hamburgenſi* in vol. I. deſcribitur. Alius ex Humelii olim mei Profectoris obſervatione in *Comm. Lit. Nor.* 1743. alius in Cl. Withofii nupero ſcripto de hypotheſi Leeuwenhoekiana exhibetur, alius in *Comment. Bonon.* T. II. P. I.

Henr. Kintius in Diſp. *de nephritide*, Leidæ 1746. 4. habet obſervationes aliquas in vaſis renalibus & anatomen viſceris.

G. Aug. Langguth *de humoris ſaccati per ſolos renes percolatione*, Witteb. 1746. 4. Negat vias peculiares urinæ.

Nos in monſtri deſcriptione renem duplicem connatum exhibuimus, & in icone vaſorum renalium tres claſſes arteriarum capſularium, arterias ureterum, aliaque minute inveſtigavimus.

Scriptores ſubjicimus, qui de veſica urinaria egerunt, quorum plerique equidem jam tum ſunt citati, quando egimus de partibus generationis virilibus.

A. Vesalius peritonæi ad veſicam habitum in *examine obſervationum* Fallopii deſcripſit.

G. Fallopius ſphincterem, fibras veſicæ, inſertionem ureterum, & ejus utilitatem oſtendit.

F. Rousset in Libro *de partu cæſareo* egregie expreſſit peritonæi ad veſicam habitum, ejuſque ſuper oſſa pubis ſitum, & in vacua & plena veſica.

J. Riolanus ſphincterem veſicæ duplicem fuſius deſcripſit, ut exterior amplecteretur proſtatas: in *enchiridio* appendicem veſicæ ex primis vidit, quam calculus fecerat.

Nic. Habicot veſicæ ligamenta tria deſcribit, ad os pubis euntia, & ad inteſtinum rectum, & tertium ſuper veſicam extenſum, quo ab abdomine ſeparetur.

J. Casserius veſicam ſuper os pubis adſurgere in iconibus expreſſit: fibras per longitudinem veſicæ decurrentes, poſteriores, bene depinxit.

M. A. Severinus duos monticulos albæ & durioris ſubſtantiæ in initio urethræ poſitos primus in ſue vidit in *zootomia*. Eos etiam Graafius habet.

V. P. Plempius valvulas ureteris refutavit, compreſſionem veſicæ muſculis abdominalibus potius, quam Fabriciano muſculo tribuit.

J. Pec-

J. Pecquet experimenta de veſicæ contractione fecit, & vidit, acu compreſſam nihil emittere.

T. Bartholinus appendices veſicæ & ejus abſentiam plenam vidit, & vim contractilem in vivo animale. Sphincterem apud Bartholinum deſcripſit O. Borrichius.

G. Blasius etiam abſentem veſicam & ureteres ad umbilicum apertos vidit, & veſicas gemellas, & ſepto diſtinctas.

Glandulas veſicæ in VII. Centuria *collectaneorum* habet S. Blancard, in *apiario* vero Harderus.

In *Phil. Tranſactionibus* glandulæ veſicæ per morbum auctæ deſcribuntur n. 228. & a Cl. Bussiere n. 268.

Leeuwenhoek duodecim in veſica bubula membranas diſtinxit n. 323.

Jurinus n. 359. vim contractilem veſicæ æſtimavit, ad libram unam & ſemis.

Cl. Nic. le Cat Urethram, cera plenam, & celluloſitatem inter veſicam & os pubis deſcripſit, depinxit n. 460.

J. C. Wepfer veſicæ motum contractilem, diverſum a muſculorum abdominis vi, recte confirmavit, tum Drelincourt in *canicidiis* : tum Bohnius.

R. J. Camerarius *de renibus & veſica*, Tubing. 1683. 4.

Glandulas mucoſas veſicæ Cowperus in Libro *de glandulis urethræ* deſcripſit. Idem in *myologia* muſculum ut vocat proprium veſicæ expreſſit.

In *Acad. Scient. Gallica*.

1701. Littre veſicæ ſphincterem deſcribit.

1713. Veſica ampliſſima, quatuor pintarum capax.

J. G. de Berger reſorbtionem vaporis abdominalis in veſicam admittit, vias urinæ præter renem, nullas admittit. Eum vaporem in veſicam venire etiam J. Fantonus admiſit, & Deidier, A. Kaau & alii.

Idem J. Fantonus imam partem veſicæ latiorem eſſe recte obſervat, &c.

Jac. Ravius ſphincterem veſicæ deſcribit, miſtum ex fibris ſphincteris ani & veſicæ fibris.

J. W. Pauli in *programmate de ſiph. anat. uſu* 1721. veſicam ope ejus machinæ in multas laminas diviſit, nerveam in tres, carneam in quatuor, &c.

J. B. Morgagnus de veſica & urethra multa habet, quorum partem recenſui. J. Baptistæ Bianchi novos muſculos & pſeudoſphincterem refutat, tumores albos ab ureteris ingreſſu continuatos ſollicite deſcribit, &c.

T. Alghisi urethræ ex utroque ſexu figuras in naturali ſitu dedit.

J. Keil in Tractatu *de velocit. ſang.* vim veſicæ æſtimat, & trium unice unciarum facit. Sed eam vim P. A. Michelottus 504. libris æquat, & duplo etiam majorem facit D. Rutty.

C. Wolffius in *nützliche verſuche* III. veſicæ poros introrſum ducentes, aëri inpervios demonſtrat, etiam J. W. Albrecht in *obſervationibus anatomicis*, & J. F. Cartheusero *de aëris circulatione*, &c. & olim C. Consentino aliiſque viſos, membranæ veſicæ diviſionem, ope ſiphonis ſui, factam deſcribit.

L. Heisterus glandulas veſicæ, & appendices exhibet (in Chirurgicis).

J. Bapt. Bianchi in *Theatro anatomico* Mangeti L. II. multa nova proponit : Sphincterem veſicæ negat, ejus vices ait repleri a proſtata in veſicam eminente : in feminis vero a proſtata ibi minore (ignota). Levatorem veſicæ novum, & depreſſorem; & velum muſculoſum infra proſtatas ad bulbum urethræ progreſſum pro ſphinctere habitum ſolus hactenus proponit.

J. D. Santorinus in *obſervationibus* ſphincterem veſicæ negat, ad urethram varia obſervat.

In Middletoni Tractatu *de calculi ſectione* aliqua etiam ad veſicæ ſitum ſuper os pubis, & ad celluloſam telam pertinent.

W. Cheselden in Libro *de apparatu alto*, Lond. 1723. 8. bonas figuras dedit ſitus veſicæ ſuper os pubis, & plenam ſuper id os adſurgere obſervavit.

W. Rutty habet ex Douglassio fibras longitudinales veſicæ ortas ex proſtata & oſſe pubis.

Jos. Weitbrecht in *Act. Petrop.* vol. V. figuram ſitumque veſicæ egregie explicavit : faſciculos ad os pubis euntes potius pro muſculoſis habuit.

H. Fr. le Dran in *parallèle de la taille*, Pariſ. 1730. 8. icones habet & obſervationes multas egregias; tendines, ut vocat, veſicæ ab oſſibus pubis ortos; celluloſam veſicæ, ſitum in imo abdomine, celluloſam telam circumpoſitam, figuram veram variabilem aliaque. In *Academiæ Chirurgicæ* Monumentis, modum explicat mechanicum, quo appendices generantur, de quibus etiam alii Auctores in eo Libro obſervationes adferunt, & ſitum pinxit Foubert.

J. B. Winslow in epiſtola ad Morand (cum ejus Libro *de apparatu alto* excuſa) plicam illam ſemilunarem peritonæi, & hujus membranæ celluloſam telam circumfuſam veſicæ deſcribit.

In nova editione *Commentarii* Heisteriani ligamenta veſicæ a lamina interna peritonæi facta, & ſaccus cæcus ſecundum vertebras lumborum poſitus a Winslowo viſus adducuntur, de quo poſtremo poſſit exſpectari, eſſe eam viam urinæ peculiarem a ventriculo deſcendentem.

Jac. Douglass adhæſiones fibrarum veſicæ longitudinalium ad os pubis vidit, & ſitum in peritonæi ſacco, hujuſque adhæſiones & ſemilunares plicas primus in Libro *de peritonæo* ſollicite expoſuit.

J. van Beekhoven de Wind *de ureteribus & veſica urinaria*, Leidæ 1734. Diſp.

F. Nicholss novam hypotheſin de pyramidalibus muſculis propoſuit, qui veſicam elevent & ligamenta veſicæ laxent, dum mingitur. Eam in *œconomia animali* propoſitam non ſibi diſplicere demonſtravit Jac. Parsons.

Cl. Cassebohm in poſthumo opere tunicam mucoſam diverſam a nervea ſtatuit, ſphinctęremque in utroque ſexu ab ani ſphinctere ortum deſcribit.

A Kaau vim contractilem veſicæ obſervavit: reſorbtionem in veſicam demonſtrat, & arterias halantes in ejus caveam, & aliam exhalationem in abdomen.

James Parsons *deſcription of the urinary bladder*, Lond. 1742. 8. Pariſ. 1743. 8. recuſa. Eo fine inprimis ſcripſit, ut Johannæ Stephens medicamentum refutaret. Brevem tamen etiam anatomicam deſcriptionem dedit maxime detruſoris faſciculi ex Jacobi Douglassii obſervationibus, & de appendicibus, modoque egit, quo generantur, de figura veſicæ latiori, &c. Auctor Libri *of comparative anatomy* figuras veſicæ, ut ex pueris factas, carpit, quæ ſacco inferiori deſtituuntur.

A. F. Walther in Diſſ. *de collo veſicæ virilis*, Liſp. 1745. 4. ſphincterem veſicæ non ſufficere officio ſagax vidit, eamque vel a ſolo ſitu claudi, deinde in adſuetis multos muſculos vicinos eo conferre, levatores alioſque. Sed omnino legenda eſt.

Cl. G. A. Langguth in Diſp. ſupra citata etiam nerveam a villoſa tunica diſtinguit: aquam, ut per eam penetret, docuit.

Gysbertus Beuth in Diſp. jam laudata, iconem dedit veſicæ inſidentis recto inteſtino: fibras ab uretere deſcendere verſus urethram docet: celluloſam veſicæ primus, aut inter primos, deſcribit; & mucoſam & peritonæi habitum ad veſicam per varias ætates: figuram veſicæ veram: & ſphincterem & vaſa, & exhalationem demonſtrat.

Ad urinam ejuſque analyſin pertinet Thurneiseri paradoxus Liber an. 1576. Berolini editus *neue erfindung der harnprobierung* Pondera ipſa & analyſin ſollicite habet, & ſalis, ſulfuris & mercurii proportiones, indeque præſagia deducit, ſed ſani, ni fallor, nihil ineſt. P. Foresti Librum *de incerto urinarum judicio* & alios ejus generis de induſtria nunc omittimus, ut qui praxin unice ſecuti ſint, neque analyſes habeant J. B. Helmontius *de lithiaſi*, ubi præter paradoxas aliquas opiniones de ſpiritu urinæ vinoſo, de origine calculi, habet tamen experimenta ſua minime mala & nova, ex putrefacta urina nata, ſales varios, ſpiritum urinæ cum ſpiritu vini coagulabilem. Idem *de febribus* bilem lotii refutat.

O. Tachenius in *Hipp. Chymico* ſalem marinum in urina demonſtravit.

Barthol. Bonacorsi *de humano ſero, vel de urinis*, Bonon. 1650. 4. *.

R. Boyle in *apparatu ad hiſtoriam ſanguinis humani*, in *Chemiſta ſceptico*, in *hiſtoria fluiditatis & firmitatis*; in Libro *de infido experimentorum ſucceſſu*, in Libro *de origine formarum*, & ſalem cryſtallinum urinæ, & fixum marino ſimilem, & volatilem alcalinum ſalem, & alium ammoniacalem, & differentiam urinæ putridæ a recenti docuit.

Thomas Willis *de urinis*, Lond. 1662. 8. Ed. III. Analyſin habet, aut certe conſilia ad deſtillationem, ad exhalationem, ad admiſtos liquores chemicos, & rariores viarum urinæ morbos.

J. Phil. Bonanus moleculas ſalis marini in urina vidit.

Laurentius Bellinus *de Urinis*, Piſauri 1683. 4. (Mercl.) avocata de urina aqua augeri fætorem & intendi colores expertus eſt. Similia etiam habet Pitcarnius in *Elementis*.

Eberh. Langermann *de excrementis corporis humani*, Leidæ 1694. *. Pl.

Varia huc pertinentia exſtant apud *Anciens Mémoires* T. II. Ludovicum Lemery *Mémoires de l'Acad.* 1707. Homberg 1712. Hellot 1737. Johannem Bohn in Progr. XIV. Antonium de Heyde obſ. 89. Car. Drelincourt. Diſp. *de lienoſis*: Philippum Verheyen *Anat.* L. II. J. C. Barchusen poſt *Acroamata*: G. E. Sthal in *fund. Chem.* Nic. Lemery in *Chem.* Vieussens *Traite des liqueurs* [qui acidum lotii defendit]: Schaper *de corpuſculis maſſæ ſanguineæ* in T. II. *Coll. Diſp.* recuſum: F. Hofmann in *Med. ſyſtematica* T. I. P. Ge-

P. Gerike in *Chem.* F. Nicholls in *compend. œconom.* Casparum Neuman (in operibus, quæ quidem valde placent): F. Stephanum Geofroy *Expériences ſur la pierre.* Eximia etiam ſunt quæ Cl. Pott & Marggraaf de ſale fuſili urinæ habent in *Berol. Acad. Scient. monum.* an. 1746. Pinelli *in Tractatu de podagra.*

Hermannus Boerhave in *elementis chemicis.* T. II. ſalem eſſentialem urinæ ſollicite deſcribit. Idem in Libello *de calculo*, quem nos recudi fecimus, generationem cryſtallorum calculoſarum deſcribit. Similia fere Henkelius *de aggregatione* habet.

Ern. Henr. Wedel *phyſiologia urinæ*, Jen. 1703. 4.

De ſale fuſibili urinæ lege etiam Henkelium redivivum, Rohtium in *Chemia*, &c.

Anonymus in *Trivultinis* 1708. habet analyſin urinæ putridæ, & contendit in fundo deſtillationis manſiſſe ſalem ammoniacum. Aliqua contra eas analyſes vide in *Journ. des Savans* 1708.

Cl. Langrish per analyſes diverſitatem principiorum urinæ hominis ſani & febrientis exponit.

J. Henricus Pott *Miſc. Berol.* T. VI. analyſin lotii habet, & acidum ejus experimentis confirmat.

Practicos ſcriptores alibi dicemus.

Ad ſcriptores de phoſphoro in phyſicis recenſos adde:

Journal des Savans. 1677.

Helmontium *de homin. morb.* *.

Homberg *Anciens Mém.* vol. X. *Miſc. Berol.* T. VI. VII. Pott *lithogeognoſ.* Leibnitz *Miſcell. Berol.* T. I. Henkel *kleine ſchriften* p. 601.

SECTIO V.

De Adenographia, ſeu Glandularum deſcriptione.

Hiſtoriam de glandulis poſtpoſui viſceribus, ex hac ratione, quia inventione glandularum antiquior eſt viſcerum cognitio.

Hæc hiſtoria vocatur *adenographia*, quia ἀδὴν Græce ſignificat *glandulam*, & γράφω *ſcribo.*

De glandulis legendi ſunt (*a*), primo, eminentiſſimus ille anatomicus, THOMAS WHARTON (*b*), graviſſimæ auctoritatis in anatomia, & bonæ fidei, laudiſque

(*a*) Veteres ante Galenum non peſſimam glandularum cognitionem attigerant. Hippocraticis equidem Libris inmiſtus Liber περὶ ἀδένων, ſpurius dictus Galeno, in quo invenio veſtigia glandularum meſentericarum, quas in omento ponit Auctor, capſularum renalium, glandularum in articulis, quas credo eſſe inguinales & alares. Doctrina de catarrhis ei ſimilis eſt, quæ exſtat in Libro *de locis in homine.*

Deinde Galenus *de ſemine* L. II. ex Marino manifeſto repetit eam diſtinctionem glandularum rararum, conglomeratarum, ſecretoriarum, a conglobatis ſive denſis, ut vocat, quæ diviſionibus vaſorum adſident, quæ longo abinde tempore a Francisco Sylvio de le Boe propoſita eſt in *Diſſertatione medica* V., qui conglobatarum glandularum bene plenum catalogum dedit.

B. Eustachius meſentericas, meſocolicas, aliaſque expreſſit iconibus. Neglectæ tamen ſunt pleræque glandulæ, maxime quod Vesalius, ignobili attributa utilitate, eas contemtim habuerit. Quas ipſi tribuunt dorſales Eustachius etiam habet.

(*b*) Sed primus utique T. Wharton proprio opere *adenographiæ*, Lond. 1656. 8. Amſtelod. 1659. 12. Veſaliæ 1671. & alias edito, eas rimatus eſt, quo plenior enumeratio glandularum, & multa ad pondera reſpectiva & incrementa thymi, thyreoideæ, ſalivalium continentur. Sed ex vitu-

diſque optimæ, non magnus ratiocinator, ſed unice fidens cultro anatomico. Scripſit *Adenographiam*, qui Liber editus eſt in 8. Londini anno 1656. quæ editia optima eſt propter figuras; iterumque Amſtelodami in 12. an. 1659., quæ editio ſatis bona eſt, niſi quod figuræ non tam bene exaratæ ſint. Nullibi plus de generatione animalium, de teſtibus, veſiculis ſeminalibus & proſtatis reperies, quam apud WHARTONUM; hinc qui de iis rebus publice & cum laude dicere & ſcribere vult, meliorem non poteſt conſulere Auctorem.

Poſtea (*a*) videatur Epiſtola MALPIGHII *de glandulis conglobatis* (*b*) ad Societatem Britannicam. In ea epiſtola exactiſſima habetur deſcriptio, & puto plus quam decies editam eſſe.

Poſt hæc legatur *Adenographia* ANTONII NUCKII, edita Lugduni Batavorum in 8. anno 1692. (*c*), non quod putem (*d*) NUCKIUM præſtitiſſe aliquid, cum tentat refutare MALPIGHIUM: verum hac occaſione nova aliqua detegit, quæ a WHARTONO & MALPIGHIO omiſſa erant.

Tunc MALPIGHII *caſtigatio ad* NUCKIUM poteſt videri (*e*).

Et laudatus tractatus GUILIELMI COWPERI *de glandulis* Londini editus (*f*). De-

vitulis pleraque deſumſit, icones ſatis malas, & paſſim dedit obſervationes parum fidas, & ex nervis liquida pleraque ſecerni non bene ex conjectura docuit, cui multi crediderunt, Angli maxime. Laudat auxilium GLISSONII.

(*a*) NICOLAI STENONIS Filius *ſpecimen obſervationum de muſculis & glandulis*, Hafn. 1664. 4. & in priori Libello *de glandulis oris*, Leidæ 1662. 12. 1680. 12., qui natus eſt ex inaugurali Diſſertatione habita Leidæ 1661. 4. & in appendice *ſpeciminis myologiæ* multa invenit in hoc genere, ductum, quem laudabimus, glandulas mucoſas narium, palati, laterales linguæ, ceruminis, cutaneas mucoſas animalium, oculares glandulas. Diſtinctionem SYLVII, qui glandulas conglobatas & conglomeratas fecerat, primus propagavit.

(*b*) MARCELLUS MALPIGHIUS magnam ſuarum laudium partem a glandulis habet. Omnia viſcera, certe cerebrum, hepar, lienem, renes glandulis fieri primus docuit, quæ ſecretum ex arteriis, per earum membranas diſtributis, liquorem per ductum excretorium ad proprium locum amandarent. In Libro *de externo tactus organo* & in *poſthumis* glandulas ſebaceas diligenter deſcripſit. Deinde in Epiſtola *de glandulis conglobatis* [quibus fibras muſculares & vim ſimilem tribuit], Londini 1689. 4, & alias edita, & Leidæ 1690. 4. recuſa, multa de meſenterii, ventriculi, inteſtinorum glandulis pulchra & utilia addidit. Eadem epiſtola cum operibus omnibus prodiit, & in *Diario Parmenſi* an. 1689. p. 285. recuſa eſt.

J. J. WEPFER tubulos in ventriculo avium, ſive glandulam ſimplicem evidentiorem egregie deſcripſit.

FRANCISCI MARIA GILIO (NIGRISOLIO) *dall' anatomia Chirurgica delle Glandole*, Ferrar. 1681. 1682. Nunquam vidi.

JEREMIÆ LOSS Diſp. *de glandulis in genere*, Witteberg. 1683. Congregatas, conglobatas veriores, conglomeratas, ad quas refert lymphaticas, conglutinatas denique glandulas ponit, accuratius quam SYLVIUS aut MALPIGHIUS, omneſque fieri vaſis, glutine (celluloſa) connexis, acute vidit. Recuſa eſt in *Coll. Diſp.* T. II.

NEHEMIAS GREW in *Coſmologia ſacra* recte docet, glandulas conglomeratas, ut in teſticuli exemplo, fieri fibris & vaſis (p. 20.).

J. PHIL. EYSEL *de glandularum natura & uſu*, Erfort. 1694. 4.

(*c*) ANTONII NUCK *Adenographia curioſa* (cum qua nova uteri anatome conjuncta eſt), Leid. 1691. 8. 1723. 8. Catalogum glandularum copioſiorem propoſuit, fabricam *muſcoſarum* glandularum ſive conglobatarum demonſtravit, lymphatica maxime perſecutus eſt.

(*d*) Mihi quidem videtur A. NUCKIUS aliqua in melius mutaſſe, cum v. gr. mediam cavitatem ſive acinum in conglobatis glandulis ſua injectione mercuriali deletum expunxerit.

(*e*) Nempe in *poſthumis* glandularum conglobatarum involucrum carnoſum extus glandulam ambiens, & fibras intus reticulatas carneas repetit.

(*f*) Vide ſupra *de part. genit. viril.*

Denique FRIDERICUS RUYCHIUS in ſuis *Obſervationibus anatomico-chirurgicis*, *theſauris & epiſtolis* (a).

Glan-

(a) F. RUYSCHIUS glandulis in univerſum iniquior fuit. Cum enim in viſceribus variis caveas Malpighianas non inveniſſet, non de viſceribus ſolum rejecit, falſam utique glandularum imputationem, ſed de univerſo fere corpore nomen deletum voluit, & omnium ſimpliciſſimas glandulas *cryptarum* nomine reformare conatus eſt. Acinos viſcerum non negat, ſed ad glomeres valde cohærentium vaſorum refert. Icones dedit glandularum nonnullarum & inprimis meſentericæ cum ſubtilibus vaſis.

Hanc RUYSCHII ſententiam ex omnium primis defendit J. GOD. BERGERUS in Diſſ. *de natura humana*, & in Diſp. *de ſecretione* 1712. & cum eo BERNHARDUS ALBINUS Libro *de poris*. Nunc ubique obtinuit.

GODOFRIDUS BIDLOO in *opuſculis*, inque expoſtulatione in COWPERUM ad glandulas conglobatas, & vaſa lymphatica eas glandulas prætervehentia varia addidit. In Diſp. inaug. quam defendit GUILIELMUS MYLIUS, Leidæ 1698. habetur novus catalogus glandularum conglobatarum, earumque fabrica deſcribitur, nimis, ut vereor diſtincta, muſculoſa duplex, dilatans folliculum & conſtringens, & tendinea, cum folliculo & vaſis lymphaticis, quæ tranſire ſecundum glandulas, a que ipſis ramos ſimplices accipere vult, dicitur, non autem in eas glandulas dividi, aut eo ſuum liquorem deponere.

J. CHRISTIAN WOLF *Epiſtola de glandulis*, Lipſ. 1699. 4. * PL.

J. WILH. PAULI *de abſtruſiſſima glandularum ſtructura & differentia*, Lipſ. 1709. 4. *.

LAUR. TERRANEUS in jam laudato opuſculo glandularum receptis claſſibus novam adjicit *diſgregatarum*, quo nomine ſimplices glandulas intelligit, quas utique a lymphaticis & conglomeratis merito ſeparat cum J. FANTONO & olim MALPIGHIO. In morbos etiam earum glandularum inquirit.

ADAMI FRIDERICI KREMER *de ſtructura & officio glandularum*, Vienn. 1716. *.

HERMANNI BOERHAVE & FRIDERICI RUYSCHII epiſtolæ *de ſtructura glandularum*, Leid. 1722. 4. PRÆCEPTOR ornatiſſimo primo ſermone doctrinam MALPIGHII exponit, & propriis experimentis uſus, longam ſimplicium glandularum ſeriem per univerſum corpus humanum perſequitur, adjecta humorum deſcriptione. Glandulas ex ſimplicibus compoſitas, parum notas, proponit. Denique fabricam viſcerum glanduloſam ex inſectorum anatome, morbis, aliiſque rationibus defendit, quam tamen theoriam ſub vitæ ſuæ finem deſeruit. RUYSCHIANAM etiam artem fraudis alicujus & nonnaturalis mutationis viſcerum ream facit.

J. B. MORGAGNUS magnam glandularum minorum vim paſſim aut invenit, aut accuratius deſcripſit, in epiglottide, larynge, lingua, pene, urethra, vaginæ muliebris orificio, articulis, mamma, cute, alibi. Vide ubique & inprimis *Adv.* I. III. IV. V. Pro glanduloſa fabrica viſcerum, & pro MALPIGHIO erudite, ut ſolet, & morbis inprimis uſus diſputavit in *Epiſtolis* ad VALSALVAM datis, & ipſe VALSALVA in *Epiſtola* III.

NANNIUS in *Comm. Bononienſibus* I. fabricam etiam glanduloſam tuendam ſuſcepit: tum JOSEPHUS POZZI in *commercio epiſtolico*, & J. FANTONUS in *anat. diſſert.*

B. D. MAUCHART *de vera glandulæ appellatione*, Altdorf. 1718. 4. ſententiam CL. PRÆCEPTORIS ſui HEISTERI defendit, nempe ab habitu definiendam eſſe glandulam.

J. JAC. GRAMBS *de glandulis quæ præter neceſſitatem in corpore humano ſtatuuntur*, Altdorf. 1719. 4. HEISTERI videtur opus eſſe.

JO. NIC. WEISS *de viſcerum & glandularum & uberum analogia*, Altdorf. 1729. 4.

C. G. STENZEL *de glandularum in plurimis viſceribus abſentia*, Witteb. 1731. 4. Sententiam Ruyſchianam defendit.

LAURENTIUS HEISTER Compendio ſuo *adenographiam* adjecit, qua univerſalia aliqua ad glandulam & compendium glandularum corporis continetur.

W. CHESELDENIUS glandulas conglobatas a muſculoſa functione removit, cum fibris eam perfecturis deſtituantur.

THEOPHILUS LOBN in *rational method of curing feavers*, Londini 1734. 8. fabricam glandularum ſimplicium ex theoria definivit, ut vas eſſet ex rubro ortum valde flexuoſum, ex cujus flexionibus orta lymphatica vaſa humorem tenuiorem traherent. Conglomeratas ex hujus modi ſimplicibus congregatis fieri poſuit.

J. F.

Glandulæ vero nonnullarum partium, ut glandulæ palati, ad loca illa ſitæ, ubi membrana SCHNEIDERI eſt, videri poſſunt apud SCHNEIDERUM. Glandulæ uteri apud MALPIGHIUM deſcribuntur, & apud eos, qui de utero ſcripſerunt; hinc non opus eſt, ut de his ſeorſim agamus. Glandulæ inteſtinorum apud PEYERUM, & illos, qui de illis partibus ſcripſerunt, habentur (*a*).

J. F. CRELL *de glandularum in cæcas & apertas diviſione* (quam refutat), Helmſtad. 1741. 4.

C. GOTTL. LUDWIG *de glandularum differentia*, Lipſ. 1740. 4. Nobiſcum glandulas conglobatas ſeparat a ſimplicibus, cum quibus neſcio quomodo conjunxerat BOERHAVIUS. Eam nos obſervationem in *commentariis* noſtris feceramus, paſſim etiam forte ad hiſtoriam glandularum aliqua addideramus, ad thymum, conglobatas.

SERVAAS van de COPPELLO *de fabrica & actione glandularum*, Leidæ 1743. 4.

A. de HUGO *de glandulis in genere & thymo*. Gotting. 1743. 4.

(*a*) Subjungemus Auctores, qui de glandulis ſigillatim dixerunt, deinde alios, qui ſecretionem, abſque glandularum memoria propoſuerunt, alios denique qui liquores varios corporis humani, in ſuperioribus nondum tactos, conſideraverunt. Ad pleraſque equidem glandulas jam Auctores citavimus, addemus qui ſuperſunt.

Salivales ductus inferiores invenit EUDEMUS, unde ad GALENUM, & Arabes omnes, & JACOBUM BERENGARIUM, & AL. ACHILLINUM tranſierunt, apud quod viros deſierunt nominari. Suſcitavit antiquum inventum THOMAS WHARTON loco citato & ex vitulo deſcripſit, cum ſatis mala icone, & proportionem indicavit ejus glandulæ cum thyreoidea, thymo, aliiſque glandulis.

JAC. SEIDEL *de ſaliva, ſputo & muco*, Gryphswald. 1588. 4. *.

JULIUS CASSERIUS ligamenti meminit in buccinatore, quod videtur eſſe ductus Stenoniani reſecti ſuperſtes radix, & venarum nomine eos ipſos ductus expreſſiſſe videtur. Id ligamentum in medio buccinatore an. 1648. repertum pro re nova deſcribit MOULINS in *Muſculor. hiſtor.* p. 17. Sed neuter ejus naturam totam perſpexit. Eum ductum ergo invenit juvenis adhuc N. STENONIS, & deſcripſit ex brutis animalibus, non tamen optime, in Diſſ. *de glandulis oris*, Leidæ 1661. 4. GERARDUS vero BLASIUS, ſibi tribuit diſcipuli præſtantiſſimi inventum, in *præf. ad medicinam generalem*, & de eo apud BARTHOLINUM litigavit (in *Epiſt.*). Verum præter NICOLAUM HOBOKEN, cujus exſtat *ductus ſalivalis Blaſianus*, Ultrajecti 1661. 12. excuſus, & qui teſtimonia trium diſcipulorum pro BLASIO adjecit, vix quemquam ſequacem invenit. Nam & imperfecte valde loco citato deſcripſit, & magnæ laudes aliæ NICOLAI faciebant, ut ab eo, qui adeo multa inveniſſet, plura facile exſpectarentur. Ipſe ſe tuitus in Libro *de muſcul. & gland.* Neque NEEDHAMIUS, qui ſibi idem adrogabat inventum, conſenſum ullum expertus eſt.

J. von HORNE *de ductibus ſalivalibus*, Leidæ 1656. 4. *Vol. Diſp. ſel.* I. Tres diſputationes ſunt, omiſſæ in editione PAULIANA operum HORNII. Primus ductus novos WHARTONII ex homine deſcripſit.

Apud M. AUR. SEVERINUM multa ſemina inventorum reperiuntur, quæ alibi laudavi, ad glandulas inteſtinales, bronchiales.

F. SYLVIUS, STENONIO teſte, invenit glandulas buccales.

In *Collegio Amſtelod.* obſervationes utiles exſtant.

CAROLI RAYGER *de ſalivæ natura & vitiis*, Argentor. 1667. Diſp.

NICOLAUS STENONIS filius, præter priores laudes, etiam buccarum glandulas deſcripſit in Diſſ. & Libro *de muſcul. & gland.* Glandularum ſublingualium oſcula primus vidit, ſed ad perfectionem inventum non deduxit. Plura deinde excretoria oſcula princeps RIVINUS in corollario diſputationis *de dyſpepſia*, Lipſ. 1679. 4. unum autem grandem ductum, ſimilem Whartoniano, CASPAR BARTHOLINUS deſcripſit *de ductu ſalivali novo*, Hafniæ 1684. 4. Ultraject. 1685. 8 ſibi vero inventum J. M. HOFMAN Diſp. *de guſtu* p. 34. J. de MURALTO, qui ſibi in Libello, quem *Vademecum Anat.* inſcripſit, ductus ſublinguales tribuit, neminem conſentientem invenit. Porro ALBINUS pater in Diſſ. *de ſalivatione mercuriali*, Francof. Viadr. 1689. ductus ſublinguales deſcripſit parallelos Whartoniano, fere uti BARTHOLINUS. Propius ad verum acceſſit J. B. MORGAGNUS, cujus de ductiolis ſalivalibus, foramine cæco, &c. obſervationes legere oportet. Deinde A. F. WALTHERUS in Libro *de lingua*, Lipſ. 1724. 4. Harlemi 1745. 8. & in *Diſp. ſelect.* vol. I. & tenues glandulæ ſublingualis ductus obſervavit, & alios majores, ſimiliores Bartholinianorum. Contra eum equidem objectiones aliquæ motæ ſunt in A. E. 1725. ab *anonymo*, qui WAL-

THERIANOS ductus a MORGAGNO jam deſcriptos fuiſſe ſuſpicatus eſt. J. DOM. SANTORINUS eodem loco aliqua addidit, & MORGAGNIANOS ex ſublinguali glandula vere oriri teſtatur. Sed WALTHERUS ad eas objectiones reſpondit in A. E. 1727. & aliqua addidit. Idem glandulam Whartonianam continuari ſublinguali, nec diſtinctam eſſe, recte monuit, & ductum Coſchwizii refutat. Et certum eſt, perpetuo multa earum glandularum oſtia adeſſe, etſi minime rarum ſit, ductum aliquem grandem inde naſci, ſimilem deſcriptioni C. BARTHOLINI.

T. BARTHOLINUS thymi ſuccum, & cavitatem lacteo ſucco plenam vidit. Eam etiam AMADEUS BOURDON, & J. G. DUVERNOI, & alii viderunt. Ductus vero excretorius Thymi quem DAN. TAUVRY, & anonymus in *Breſlav. Act.* 1718. & Fr. BELLINGER in Libro *of the nutrition of the fetus in the womb.* Lond. 1717. 8. & olim RUYSCHIUS & alii aliquando crediderunt ſe inveniſſe, is quidem hactenus latet.

GEORG. BALTHASAR. MEZGER *hiſtoria anatomico-medica thymi*, Tubing. 1679. Diſp. *.

Pituitariam glandulam dixerunt WILLISIUS, LOWERUS, & inprimis J. C. BRUNNERUS in Diſp. propria, Heidelb. 1688. habita, in qua pro conglobata habet, & vaporem cerebri credit reſorbere. De ea etiam legi poteſt CL. LITTRE in *Mémoires de l'Acad. des Sciences* 1707. MORGAGNUS *Adv.* VI. aliique.

J. M. HOFMAN *de ſalivæ natura, uſu & effectibus*, Altdorf. 1676. Diſp.

JEREM. LOSS *de natura & uſu ſalivæ*, Witteb. 1677. 4. *.

G. FRANK *de vaſis ſalivalibus*, Heidelb. 1673. Diſſ. *.

F. SCHRADER & COLLINSIUS foramen cæcum, & folliculos ſimplices linguæ deſcripſerunt.

ANT. NUCK *de ductu ſalivali novo* Librum ſcripſit, Leidæ 1686. 12. quem ex glandula quadam brutis animalibus peculiari deduxit, in homine nondum repertum, ſed in cane a B. ALBINO viſum & ſibi vindicatum. Sed idem in *ſialographia*, Leidæ 1690. 8. adjecit reliquos prius notos ductus ſalivales, & ſatis mediocriter depinxit, ſalivæ vero analyſin dedit.

AUG. HENR. FASCH *parotides*, Jenæ 1683. 4. *

BERNHARDUS ALBINUS in Diſputatione *de poris* habita Francof. ad Viadr. 1685. p. 27. ductum molarem ſive palatinum haud longe a Stenoniano apertum invenit. IDEM an. 1688. 4. Diſp. edidit *de maſſæ ſanguineæ corpuſculis*, quam recudi curavi, ob analyſes liquidorum humanorum.

CONTULUS in ACT. LIPS 1699. enormem glandularum cutanearum dedit iconem.

Sic J. PHIL. VERHEYEN in *ſupplemento* ſalivæ & fere omnium liquidorum humanorum analyſes dedit: tum C. DRELINCOURTIUS *de lienoſis*: HERM. BOERHAVE in Diſſ. inaugurali *de excrementis* quam CL. HAYMANNUS excudi curavit: JOSEPHUS du VERNEI in hiſtoria *du* HAMELIANA: JOH. ASTRUC *de digeſtione*: GEORGIUS BAGLIVUS: CHRISTIANUS DEMOCRITUS *von Krankheiten des animaliſchen lebens*: T. ZWINGER in collectis Diſp. quarum una eſt *de ſaliva ſana & ægra.*

J. VIRIDET in Libro *de prima coctione*, Genev. 1691. 8. & Pariſ. 1735. 8. in ſaliva, ſucco gaſtrico, & enterico experimenta fecit, & acidum ineſſe credidit.

F. HOFMAN *de ſaliva ejuſque morbis*, Hall. 1694. 4. *Diſp. & progr.* glandulas in muſculo buccinatore ſitas deſcripſit.

F. ROPER *de ſalivatione critica*, Hall. 1702. 4.

GUIL. COWPERUS in *anthropographia* ſalivales ductus & ſebaceas glandulas paſſim glandulas varias per occaſionem icone expreſſit.

Sed etiam A. van LEEUWENHOEK glandulas ſebaceas faciei earumque ſmegma in epiſtolis phyſiologicis deſcripſit.

JOH. ERN. SCHAPER *de glandulis mucilaginoſis*, Roſtok 1698. 4. *.

J. C. BARCHUSEN poſt *Acroamata* ſupra laudata ſalivæ habet analyſin.

J. W. PAULI von HORNE glandulas buccinatori incumbentes deſcribit.

ANTONIUS MARIA VALSALVA glandulas ſebaceas cum J. B. MORGAGNO inter primos conſtituit. Idem ductus Stenoniani iconem non optimam dedit, ex homine tamen.

JOS. LANZONI *de ſaliva*, Ferrar. 1702. 8. & in operibus omnibus.

RAIMUNDI VIEUSSENS *Traité des liqueurs du corps humain*, Toloſæ 1715. 4. ſalivæ etiam & aliorum liquorum humanorum habet analyſin. Multa repetit & late BERGERI inprimis loca deſcribit.

J. SIG. HENNINGER *de ſaliva* Diſſ. I. & II. Argentor. 1705. 6.

J. ADR. SLEVOGT *ſpicilegium circa tonſillas*, Jen. 1704. 4. ſuo loco omiſſum.

WILH. HENR. MULLER (diſcipulus BIDLOI) *de thymo*, Leidæ 1706. 4. & J. PHIL. VERHEYEN *reſponſio ad exercit. anatomicam de thymo*, Lovan. 1706. 4. Non magni momenti etſi acerba ſatis controverſia.

JA-

Jacobi Vercelloni *de glandulis œſophagi conglomeratis, humore vero digeſtivo*, &c. Aſtæ 1711. 4. Deſcribit glandulas œſophago incumbentes, bronchiales etiam, dorſales, & alias neſcio quas, ductus excretorios adſcribit, non valde probabiles, ramoſos, inde vero & inprimis ex thyreoidea fermentum vitale, nempe vermes ad ventriculum deſcendere ſupponit. Contra eum Johannes Hagerus, Wittebergæ an. 1721. Diſſ. *de glandula thyreoidea* edidit, tum J. W. Pauli ſcripſit in progr. ad Rivini filii *de auditus vitiis* Diſſ. demonſtravit glandulas bronchiales lymphatici generis eſſe, œſophageas ipſas magis ad ductum thoracicum pertinere.

Jacob Gelletin *de excerniculis capitis recentioribus inventis anatomicis illuſtratis*, Hall. 1712. 4. habet glandulas ſalivales, pituitarias.

J. Bapt. Gastaldi *de ſaliva* in *Act. Trivultinis* 1715. hic habet pro fermento ventriculi. *.

Thomæ Schwenke *de ſaliva*, Leidæ 1715. Diſp.

Christ. Adam Gorn *de pituita*, Lipſ. 1718. 4. Utilis Diſputatio cum experimenta chemica varia contineat, facta cum pituita, & variis chemicis ſalibus commiſtis.

Bened. Staehelinus in *ſpec. anat. bot.* 1724. Baſileæ edito, glandularum ſubcutanearum in homine repertarum habet exemplum.

J. G. a Bergen *de parotidibus*, Francof. ad Viadr. 1717. Diſp. *.

Martini Schurig *ſialographia*, Dreſd. 1723. 4. De ſaliva & ductibus ſalivalibus brevis compilatio. De hydrophobia & morſu animalium rabidorum fuſiſſime.

Bartholomæi Boschetti *de ſalivatione mercuriali*, Diſſ. Venet. 1722. Ofenbac. 1732. Venet. 1744. 4. Naturales etiam & præternaturales ſalivæ dotes conſiderat.

A. Vater *de ductu ſalivali in lingua*, Witteberg. 1720. 4. recuſ. 1721. 4. & 1723. 4. præter alia inprimis glandulas ſimplices ad poſteriorem partem dorſi linguæ poſitas pro una glandula conglomerata deſcribit, cujus ductus excretorius eſſet in linguæ foramine cæco, rami etiam ad glandulam thyreoideam irent. Contra eum ductum L. Heisterius monuit in *Annal. Jul.*

G. D. Coschwitz *de ductu ſalivali novo*, Hall. 1724. 4. ductum ſalivalem ex ſublinguali, maxillari aliiſque glandulis ortum, a dextris & ſiniſtris in parte poſteriori linguæ in arcum coeuntem, ramis ſuis in ſuperficiem linguæ diſtributum deſcribit ex unica obſervatione, & in *continuatione obſervationum de ductu ſalivali*, Hall. 1729. 4. eum defendit. Eum etiam ductum induſtrius alias J. A. Kulmus crediderat ſe vidiſſe.

J. G. Duvernoi *de ductu ſalivali novo*, Tubing. 1725. 4. & A. Haller experimenta & *dubia circa ductum Coſchwitzianum*, Leidæ 1727. 4. In priori Diſſ. ex brutis animalibus, in iſta ex hominis cadavere demonſtratur, non fuiſſe verum ductum, quem deſcripſerat Coschwitzius, ſed venas, rete facientes ante epiglottidem. Porro Ill. olim Waltherus, & L. Heisterus, & Cl. Behr in *phyſiolog.* & alii contra eum ductum dixerunt. Nunc obſolevit.

Santorinum ubique legere oportet. Habet glandulam impoſitam ductui Stenonis, cujus ductum excretorium primus ni fallor deſcripſi, & depinxi (icon. art. fac.).

A. F. Walther *de lingua humana*, Lipſ. 1724. 4. Harlem. 1745. 8. Egregium opus, quo & ſalivales ductus, glandulæ, aliique vicini fontes, etiam de thyreoide ductu excretorio ſuſpiciones continentur.

Will. Cheselden in Anatome ſua præter bonam iconem thymi, aliaque id genus, diverſas etiam ſecretiones ab attractionibus variis, &c.

J. G. Gourmelin *de actione glandularum meſenterii retardatoria*, Tubing. 1725. 4.

Jac. Swart *de ſaliva*, Leidæ 1731.

Achillis Franc. Fontaine *an a ſaliva digeſtio*, Pariſ. 1732. 4.

In *Actis Petropolitanis* de Thymo exſtant obſervationes Cl. Duvernoi, & de ſalivalibus ductibus D. Josiæ Weitbrecht T. IX.

Thymum etiam Josephus Pozzi deſcripſit, & Henricus Bass, in *obſerv. anat. chirur.*

Laurentius Heister glandulas bronchiales & thyreoideas in E. N. C. *Cent.* VII. VIII. tonſillas in *Cent.* III. IV. deſcripſit. Oeſophageas incertas eſſe recte monet, in *compendio*, & thymi iconem dat, & glandulæ molaris, quæ pars eſt palatinarum.

Antonius Deidier in Libro *des tumeurs* ſalivam alcalinam eſſe per experimenta proponit, ſecretiones ex fibris & poris reſpuentibus explicat.

Fridericus Ruyschius glandulas naſales, palatinas, thymum, meſentericas aliaſque obſervationibus illuſtravit. Ejus exſtat epiſtola in L. D. de Westhoven *de angina*, in qua liquorem peculiarem in thyreoidea glandula parari, & in ſanguinem venoſum recipi ſuſpicatur: ſimilia etiam in thymo & liene fieri adfirmat.

Christ.

CHRIST. JAC. TREW *de vaſis Linguæ ſalivalibus* epiſtola ad A. HALLER, Noriberg. 1734. 4. Ad ſalivæ ductus, ſublinguales maxime, refutandum COSCHWITZIUM, &c.

JOH. JUNKER Diſp. *de ignobili muco*, Halæ 1739. 4.

A. KAAU plurima in Libro *de perſpiratione* egregia huc pertinentia habet, ad glandulas in univerſum, ſed inprimis ad ſimplices cutis, faucium, ventriculi, &c. tum ſalivales aliaſque.

J. OSTERDYCK SCHACHT *de ſaliva*, Ultraject. 1741. 4. PL.

PETRI JOH. BURETTE. *Ergo canalis inteſtinorum glandula primaria*, Pariſ. 1741. Diſp.

VOLPRECHT *de ſaliva ejuſque ortu ex Parotide*, Lipſ. 1741. 4.

J. C. KUCHLER *de ſaliva non temere exſpuenda*, Lipſ. 1741. 4.

CL. LIEUTAUD ad ductus ſalivales legi poteſt, qui bonam ſublingualium deſcriptionem habet. EJUSDEM exſtat in fine ſpeciminum Diſſ. *de ſecretionis animalis mechaniſmo.*

J. GEORG. LAUTH *de glandula thyreoidea*, Argent. 1742. 4.

NIC. FRID. WILH. PRÆTORIUS *de ſaliva*, Leidæ 1742. 4.

In HAYMANNI commentario BOERHAVIANO analyſis ſalivæ GAUBIANA exſtat. Alias habet etiam in commentario G. van SWIETEN.

AUG. LUD. de HUGO in Diſp. *de glandulis in genere & de thymo*, Gotting. 1746. 4. habet icones thymi cum cavitate, & duas diverſas glandulas eſſe confirmat.

In ſuis ad HALESIUM acceſſionibus FR. de SAUVAGES habet tabulam cohæſionum in variis liquoribus humanis.

R. BROCKLESBY *de ſaliva ſana & morboſa*, Leidæ 1745. 4.

Claſſes humorum animalium conſtituit CL. J. GOD. WALLERIUS in *hydrologia*, p. 79.

Nunc de ſecretionis modo agamus.

CARTESIUS *de formatione fetus* explorare cœperat ſecretionem per figuras pororum, quæ unice transmitterent humorum particulas figuræ ſuæ reſpondentes. Similia habent J. A. BORELLUS adjecta amplitudine, J. D. GUILIELMINI, J. P. VERHEYEN, THEOD. CRAANEN, J. H. VOGLI *hiſt. fluidorum*, aliique.

MORLANDUS in *Phil. Tranſ.* n. 283. de ſecretione animali minime malas cogitationes protulit. Diametros cæterum oſculorum ſecretoriorum diverſitatem ſecreti liquidi facere credit.

GUIL. COLE in Libro *de ſecretione* animali, Oxon. 1674. 12. Hagæ 1681. 12. Amſtelod. 1698. 8. & alias paſſim recuſo fermenta humores in loca ſecretionum pellentia in ſpiritibus animalibus quæſivit. Omnem ſecretionem glandulis tribuit, glandulas ubique adeſſe poſuit.

J. M. HOFMAN *ſciagraphia ſecretionum*, Altdorf. 1695. Diſp. & cum eodem fere titulo 1707.

C. BARTHOLIN *de ſecretione humorum in corpore animali*, Hafn. 1696. 4. *.

LAUR. BELLINUS inter *opuſcula*, aliqua etiam de glandularum fabrica habet, & de arteriarum minimarum ſtructura, retardatione quæ a plicis fit, ſeminis ſecretione in teſte.

FRANCISCI SPOLETI Diſſ. II. *quarum* altera eſt *de ſecretione bilis*, Venet. 1686. *. Bilem ſecerni, quod craſſiſſimis particulis fiat, in tanto motus lentore ſe comprehendentibus. Sed motum humorum in minimis accelerari admitti nequit.

J. KER *de ſecretionis animalis efficiente cauſâ & ordine*, Leidæ 1697. 4. *.

BERNARDUS CONNOR poſt *de evangelio Medici* edidit *tentamen epiſtolare de ſecretione animali*, Londini 1697. 8. Glandulæ deſcriptionem habet, qualem MALPIGHIUS: ſecerni vero in quolibet viſcere eum liquorem, qui a primis initiis ibi a Deo eſſet concreatus, & cujus adfinis liquor unice per glandulam fluat, uti oleum per filtrum aquoſum nunquam decedit. Nervos vero vi tonica regere glandulas addidit, & nullas præter eas, quæ requiruntur, particulas tranſmittere. Sententia de filtro placuit P. S. REGIS, J. G. BERGERO, WINSLOWO, J. A. HELVETIO (*éclairciſſement ſur la manière dont le ſang*, &c. & in *œcon. anim.*), D. VERDIER, CRAZENSTEINIO & aliis.

RAIMUNDUS VIEUSSENS in *Epiſtola qua nova aliqua inventa exhibentur*, Lipſ. 1704. 4. & in *novo vaſorum ſyſtemate* vaſa ſecretoria & mediate ex vaſis rubris, & immediate ex vaſis lymphaticis oriri fuſe deſcribit, tum in *Traité des liqueurs.* Sed ejus vaſa minora videntur fibræ celluloſæ fuiſſe. Fermentationes defendit.

Ex *Acad. Reg. Scientiarum Pariſinæ monumentis* huc pertinent:

J. B. WINSLOW de ſecretione & glandulis 1711. 1712. Ponit ibi villos exhalantes in ductus excretorios aut cavitates glanduloſas.

Zibethicæ felis folliculi eorumque glandulæ ſimplices deſcribuntur. 1728. & ratti moſchati. 1731.

ASCANII MARIÆ BAZZICALUVE *novum ſyſtema medico-mechanicum*, Parma 1701. 4. vide alibi ubi de vaſis rubris agetur.

J. CLA-

J. ADR. HELVETIUS *an quilibet humor ope ſibi congeneris ſecernitur*, Pariſ. 1708. 4. EJUSD. *Ep. de ſtructura glandularum* ad WINSL. 1728. 8. eſt excerptum quoddam epiſtolarum Boerhaavii & RUYSCHII. Utitur adtractione humorum homogenearum.

JAC. KEIL *account of animal ſecretion*, Lond. 1708. 8. Latine recuſum in tentaminibus. Hypotheſin protulit, qua ſecretionem quidem in genere refert ad attractionem particularum ſimilium, quæ ſibi cohærent, vi motus progreſſivi retardata: diverſitates fere a diametris cum MORLANDO explicat.

CHRISTOPH. MART. BURCHARD *de ſecretione humorum in genere*, Kiel. 1708. Diſp. A magnitudine oſtiorum excretoriorum ſecretionum diſcrimen ducit.

ARCHIBALDUS PITCARNE in Diſſ. *de modo, quo ſanguis per minima*, &c. theoriam poriſticam mathematice refutavit, quod etiam G. E. STAHLIUS fecerat in progr. *de paralogiſmo proportionis figuræ pororum ſecretoriorum*, Hall. 1702. 4.

FRIDERICUS RUYSCHIUS, præter priora, ſecretionum diverſitatem a diverſa fabrica vaſorum minimorum ſecretoriorum deduxit, quæ aliter & aliter in ſingulis corporis partibus ſe habent.

In D. WAINEWRIGTH *account on non naturals*, Lond. & ſæpe alias excuſo, etiam de ſecretione aliqua exſtant. Glandula ipſi eſt arteria complicata. Motum lentum viſcida generare, & ea pelli ad canales longos vel cæcos, velocitatem ſanguinis augere ſecretiones fluidas, aliaque propoſuit.

J. B. BIANCHI ſyſtema ſecretionum exſtat poſt Librum de *hepat. hiſt.* in quo a velocitate diverſitates ſecretionum deducit, bilem credit ſanguine craſſiorem eſſe, ideoque a ſanguine ſecedere. Contra eum ſcripſit LANCISIUS in *tertia Diſſertatione*. BIANCHUS etiam in *proluſione* ſibi glandulas omentales adſcribit.

LUD. FRID. JACOBI *de ſecretione animali*, Erfurt. 1711. Diſp.

LAUR. BLUMENTROST Diſp. *de ſecretione animali*, Leid. 1713. 4. *

P. ANTONII MICCHELOTTI *de ſeparatione fluidorum*, Venet. 1721. 4. Mathematica principia, & velocitates Leibnizianas in ſecretionem introduxit, leges ſecretionis, claſſes humorum propoſuit, poros contra PITCARNIUM defendit, contra diverſitatem ſecretionum a velocitate pugnavit, & pro diametris.

M. LISTERI *de humoribus* Liber huc pertinet omnino, Londin. 1709. 8. Amſtelod. 1711. editus, quo omnes in corpore liquores conſiderantur, multis adſperſis, quæ ex varia eruditione conquiſivit, ſecretiones omnes ex chylo deducit. Spiritus animales negat, pituitam in cerebro parari credit. In ſingulis experimentis utilis, aſper cæterum in adverſarios, & DRAKIUM, RUYSCHIUM aliosque.

GEOR. CHEYNE *theory of acute and ſlow feavers*, London 1722. 8. Bellinum ſequitur, febrem explicat a ſanguine per canales liberos, dum alii obſtructi ſunt, celerius fluente, a rugis plicisque retardationem deducit, quæ fit (per paralogiſmum) ad totam velocitatem deſtruendam liquidi, uti unitas ad numerum plicarum, ſecretiones denique a magnitudine pororum explicat, & a velocitate fluidi. Vires corporis æſtimat a copia ſanguinis.

JOH. de GORTER *de ſecretione animali*, Leid. 1727. 4. Præter theoriam vaſorum minorum BOERHAAVIANAM, varia etiam utilia ad ſecretionem monita habet.

THOMÆ MORGAN *philoſophical principles of Medicine*, Lond. 1725. 8. & *philoſophical principles of practice*, ibid. In priori inprimis Libro ſecretionem tractat, KEILIANO more, & explicat ab adtractione particularum tenuiorum in ultimis vaſis, ubi impulſio & calor minora ſunt, & tenuiora liquida a paucioribus complicationibus, a pluribus craſſiora & tenacia ſecerni credit. Glandulas pro glomere vaſorum habet.

GIUSEPPE DUCCINI *ſopra la natura de' liquidi de corpo umano*, Lucca 1729. 12. Fermentationes aliaſque chemicas hypotheſes dudum obſoletas revocat, totum corpus in chemicum laboratorium mutat. Rudis omnino, qui quinque oſtia facit ductus chyliferi.

J. HENR. GEELHAUSEN *de differenti fluidorum in corpore animali ſecretione*, Argentorat. 1730. 4. & J. DANIEL KUNTSCHKE in Diſſertatione *de ſecretione in genere*, Witteberg. 1746. 4. theoriam HAMBERGERIANAM propoſuerunt, qua docet fluidi particulas, quæ ſolido aliquo leviores ſunt, omnino non abire in vaſa minora, eo vero ferri leviores particulas, motu ex adhæſione & progreſſivo motu compoſito: inde ſecretiones ita varias fieri, ut in viſcere ſpecifice graviori graviores humores ſecernantur, neque id fiat niſi in iis partibus, ubi cordis motus eſt imminutus. Sed hanc theoriam audio Auctorem nuper propoſuiſſe, quæ falſo nititur fundamento, fluida graviora ad ſolida leviora non adhærere, falſo iterum altero, liquida graviora in ſpecifice gravioribus viſceribus parari, &c. Cæterum calumnia eſt, ægre excuſabilis, quando ait, BOERHAVIUM ejuſque

ſequaces poros triangulares & quadrangulares pro ſecretionum fundamento poſuiſſe, cum PRÆCEPTOR eam hæreſin fuſe refutaverit.

JOH. OSTERDYCK SCHACHT *de ſecretione animali*, Leid. 1726. Diſp.

PETRI RIDEUX *conſpectus in humores ſecretionum in genere*, Monſpel. 1731. 8. Variæ conditiones, quæ ad ſecretionem pertinent, more fere BOERHAAVIANO exponuntur.

ADOLPH. FRID. HOFMANN in *novis hypotheſibus de rebus phyſiologicis*, Erfurt. 1731. 4. habet pondera ſpecifica liquidorum humanorum, ſecretiones ab anima ope ſphincterum nerveorum gubernari docet, *&c.*

De DAVAL *liquida omnia in organo ſuo noſci quod incolunt*, Pariſ. 1732. Theſ.

JOSEPHUS del PAPA *de præcipuis humoribus qui in corpore humano reperiuntur*, Florent. 1733. 4. Leid. 1736. 8. Secretionem a magnitudine pororum explicat. Recentiorum Auctorum ſententias repetit, vix ullo proprio uſus experimento.

D. PAYEN Pariſ. 1734. *varium motum requiri ad varietatem ſecretionum.* Craſſiora remotiſſime a corde & contra generari, *&c.*

HENR. FRANC. BOURDELIN *Ergo variis ſecernendis humoribus varius ſanguinis motus*, Pariſ. 1735. 4.

F. QUESNAY in III. Tomo ſuæ *œconomiæ* varia habet, & inter alias cauſas diverſæ ſecretionis, etiam ſenſibilitatem oſtiorum, ut v. gr. mollioribus particulis orificia ſe non aperiant.

CLAUDII BRUNET *Ergo a diverſo glandularum ſitu ſecretiones diverſæ*, Pariſ. 1737. 4.

B. MARTINE de animalibus ſimilibus, refutat opinionem, quæ a molecularum & orificiorum diametro ſecretiones explicet, cum in animalibus ejusdem generis liquida in ſenioribus easdem quas in adultis naturas habeant, pori vero inſigniter augeantur, neque tamen mutentur ſecretiones.

LUD. ALEX. VIEILLARD *ab imminuta ſanguinis velocitate in capillaribus facilior ſecretio.* Pariſ. 1740. Theſ.

EJUSD. VIEILLARD & CANTWELL *an diverſitatis ſecretionum cauſa multiplex*, Pariſ. 1741. Theſ. Recte non unam, ſed multas cauſas eſſe variarum ſecretionum.

LUDOV. GUILLEL. MONNIER *Ergo ex vaſorum figura & origine facilior aptiorque fluidorum diſpenſatio* 1741. Pariſ.

CLIFTON WINTRINGHAM in *experimental inquiry in ſome parts of animal ſtructure* varia obſervavit ad ſecretiones facientia, inprimis autem firmiores eſſe arterias, quæ ad organa ſecretoria ferantur, ut etiam vena portarum de eo privilegio participet.

ANT. FIZES *de Liene* varia huc habet. Secretiones depauperare ſanguinem fluidioribus particulis recte monet.

CORN. GOESSEL *de organis ſecretoriis & ipſa ſecretione in genere*, Marpurg. 1746. 4.

FLORENTII CAROLI BELLOT *an quo longius a corde diſtat organum ſecretionis, eo humor ſecretus ſubtilior*, Pariſ. 1746. 4. B. PL.

SECTIO

SECTIO VI.

ANGIOLOGIA,

Sive vaſorum proprie ſic dictorum deſcriptio.

CAPUT I.

De vaſis rubris.

VAſa corporis proprie vocantur *Canales* 1. qui ducunt humores a corde acceptos ad quodlibet internum & externum punctum corporis, *&c.* 2. qui liquores referunt ab hiſce punctis iterum verſus cor; & tum 3. qui humores ibi & delatos & ſecretos in ſe ſtagnantes aliquamdiu continent, quos alii ſinus, veſiculas alii aut folliculos vocant, ſed nihil refert. Ergo vaſorum nomine continetur omne arteriarum, omne venarum, veſicularum, folliculorum, ſinuumque genus (*a*).

De arteriarum ortu, natura, diſtributione, & uſu, duo quæri poſſunt, 1. in uſum chirurgicum nempe, 2. in uſum theoreticum. Chirurgis enim magnæ arteriæ notæ eſſe debent, ut eas vitare queant, quando aliquas corporis partes ſecant, & curare eaſdem in vulneribus.

Qui noſſe vult arterias, per totum corpus diſtributas, inſpiciat 1. Tabulam VESALII in *Libro* III. *pag.* 483 (*b*). Ea tabula fidiſſima omnium eſt, quæ editæ ſunt; non ideo perfecta (*c*), id enim ſperari ab eo tempore non poteſt, ſed tamen optima, etiam cum ſuis vitiis.

Ve-

(*a*) BOERH. INST. n. 131.

(*b*) Angiologiam in tres partes dividemus. Dicemus primo arteriarum hiſtoriam, ſecundum magnos truncos, qui ex corde per omnes corporis partes pergunt. Inde ſubtilem arteriarum hiſtoriam ſive ultimas diviſiones, & quæ eo pertinent. Deinde ſanguinem proſequemur, paulum mutato ordine PRÆCEPTORIS: denique venas. Ergo arteriarum hiſtoria, poſt pauca ARISTOTELIS rudimenta, & RUFI incipit omnino a GALENO, qui in Libro *de arteriarum & venarum diſſectione*, cujus propriam editionem habemus interprete ANTONIO FORIOLO, Baſil. 1529. 8. plenum ſyſtema vaſorum dedit, in Libro *de utilitate partium*, *an ſanguis in arteriis contineatur*, & alibi ſparſim arterias deſcripſit, cujus apud ORIBASIUM etiam compendium ſupereſt. Nihil ibi finiti exſpectabis, habet tamen utique multa utilia, ut ipſam v. gr. bronchialem arteriam receptam ab ERASISTRATO.

Ex GALENO Arabes omnes de more aliquid angiologici & inprimis etiam arteriam bronchialem conſervarunt.

(*c*) Inde VESALIUS L. III. arterias & venas deſcripſit. Quem virum mallem certe laudare, qui ejus admiror in tanta juventute induſtriam, robur animi, peritiam. Sed omnium minime angiologiam laudare licet, cum arterias carotides per aliena foramina in ſinus cerebri duxerit, arteriam meningeam pro vena habuerit, arterias omentales poſteriores (ſive *meſocolicas*) ex ſplenica prodeuntes finxerit, & in univerſum aliqua etiam GALENO nota omiſerit. Cæterum loca a PRÆCEPTORE citata ſunt ex editione 1555. Icones autem VESALII a VALVERDO, PLATERO, CASSERIO, BARTHOLINO & fere ab omnibus Anatomicis receptæ ſunt.

Quare

Quare Vesalii loco laudo Eustachium, quem miror hic prætermiſſum fuiſſe. Is, ut videtur, correcturus Vesalium minutiſſime vaſa rimatus eſt: In ſceletis, quos dedit vaſorum uterinorum, meſentericorum & cœliacorum, brachialium, hepaticorum, cruralium, pulmonalium, renalium, ſummam induſtriam adhibuit. Idem utiliſſimo inſtituto in T. XXV. & XXVI. arterias cum venis in ſitu, inter ſuos muſculos expreſſit, quo modo fere ſolus uſus eſt, multo certe meliori, quam illo Vesaliano, quem omnes, etiam ipſe Cowperus, ſunt imitati, in quo vaſa exemta corpore, abſque viciniis, in uno plano, ſatis, ni fallor, inutiliter exprimuntur.

Nomina arteriis impoſuit Jacobus Sylvius, Gabriel Fallopius multa in arteriis, ſed inprimis arterias capitis emendatius propoſuit, tum renales, aliasque. in *obſervationibus*.

Thomæ Mostelii *Synopſis arteriarum & venarum ex Veſalio*, Witteberg. 1558. 8. Reſpondet titulo.

Vidus Vidius Fallopianas obſervationes non valde bonis iconibus illuſtravit. Cæterum ſæpe miratus ſum, qui fieri potuerit, ut Vidus, & Columbus, & Vesalius, & J. P. Inggrassias *de oſſibus*, cæterum non valde in arteriis curioſi, adeo minutos tamen ramos recenſeant, qui cranii canales, & exempli cauſa canalem pterygoideum percurrant.

Columbus etiam arteriam penis ſibi tribuit inventam, & vertebralem inter os occipitis, & primam vertebram cranium dicit ſubire.

J. Cæsar Arantius aliquas obſervationes de arteria lienis ſerpentina, & de vaſis ſpermaticis habet.

Julius Casserius aortæ bonam figuram in Libro de *org. vocis* dedit, quæ apud Vesalium & reliquos mala erat. Laudem etiam merentur icones, quas in cerebro exhibuit. Plurimas etiam in magno opere dedit arteriarum tabulas, ſed fere, forte ſculptoris vitio, confuſas, ut paſſim venæ cum arteriis videantur confundi.

F. Plazzonus de partium genitalium vaſis aliquas obſervationes habet.

C. Hofmann *de uſu arteriarum & venarum meſaraicarum*, Norib. 1615. 4. Theoria.

Ejusd. *de uſu venæ arterioſæ & arteriæ venoſæ* 1618. *

Angiologia Riolani non reſpondet famæ viri, ramos tamen principes aortæ reſtituit, turbatos a prioribus.

G. Harveius nomina reformavit arteriæ & venæ pulmonalis, cum omnis antiquitas venæ arteriæque nomen in hypotheſin commutaſſet. Vim pulſificam arteriæ experimento refutavit.

Joh. Leoncenæ, qui Veslingio pro miniſtro fuerat, quem *Proſectorem* vocant, tabulæ vaſorum corpore exemtorum extant in *Phil. Tranſ.* 280. Paſſim vitioſæ ſunt, & multo deteriores Eustachianis. Vertebralem ſiniſtram ex trunco aortæ deducit. T. Bartholinum ſimili inſtituto vaſorum ſyſtemata diſpoſuiſſe ex corpore exemta, ipſe teſtis eſt *Anat. reform.* p. 584.

In Joh. Rhodii *mantiſſa*, quæ cum hiſtoriis Bartholini prodiit, obſervationes aliquæ habentur rariorum fabricarum, & ramus a coronaria arteria ad hepar.

R. Lowerus arterias carotides earumque ad cerebrum iter, & arcum aortæ emendate pinxit.

D. de Marchettis varia angiologica habet, & arteriam hepaticam a meſenterica primus vidiſſe videtur, & bronchialem poſt veteres renovavit, & a meſenterica cœliacam ſeparavit, quæ pro ejus ramo habebatur.

Nathanaelis Highmori grandes icones clanculum ad Vesalianas ſunt imitatæ.

Guerneri Rolfinkii inter *anatomicas diſſertationes*, Jenæ 1656. 4. etiam V. VI. de venis & de arteriis ſunt, ex lectione librorum, quam ex proprio experimento, magis natæ.

J. J. Wepferi *de apoplexia* Liber Scaphuſ. 1658. 8. & auctius 1675. 8. & Amſtelodami 1728. continet bonam deſcriptionem arteriarum cerebri, qualis eo tempore haberi poterat. Rete mirabile, popularem eum errorem, proſcripſit.

Sed in eodem opere etiam T. Willisius verſatus eſt in Libro *de cerebro*. Idem in *Pharmacopææ rationalis* T. II. icones tunicarum arterioſarum, minus tamen bonas dedit. Erroneam glanduloſam introduxit, quam Vieussenius & Verheyenius conſervarunt, & fibras longitudinales intimæ. Vaſa medullæ ſpinalis etiam habet Idem & G. Blasius.

Circa hæc tempora inventa, aut reſtituta, in Belgio, vaſorum repletione, via ad Angiologiam aperta eſt. Et Swammerdamius quidem Graafiusque unice in genitalium partium vaſis verſati ſunt, quæ multo ornatius depinxerunt prioribus, & ille quidem anaſtomoſin ſpermaticarum cum epigaſtricis per ligamentum teres notam habuit.

Ligatæ arteriæ experimentum, quo motus muſcularis deſtruitur non a N. Stenonis ſolo, ſed

a

Verum poſt hanc tabulam adjungenda eſt *tabula tertia* GUILLIEMI COWPERI, in *Appendice ad* BIDLOIANUM *Opus magnum* (*a*), in editione Londinenſi. Ibi enim ex fetu, cera injecta, repleto, totum ſyſtema arteriarum adcuratiſſime depictum habetur.

Clariſſimus RUYSCHIUS per partes etiam hujuſmodi edidit tabulas (*b*).

Hi

a BRUNNERO poſt Librum *de pancreate*, D. BROWNE LANGRISH *lect. on muſcular motion*, n. 93. JOH. ASTRUQUE in Diſſ. *de motu muſculari* aliiſque repetitum eſt.

In F. GLISSONIO deſcriptio vaſorum ad partes chylopoieticas euntium habetur.

GER. BLASIUS in *miſcellaneis* aliqua non incommoda habet, ut phrenicam a lumbali.

H. MEIBOM *de motu ſanguinis*, arteriarum valvulas, a quibusdam propoſitas, recte refutat, & unice limbos prominentes eſſe oſtendit.

MATTHIÆ TILING *de vaſe brevi*, Rinteln. 1676. 12. ſupra citatus eſt.

PARISINI non incommodas angiologias animalium, maxime avium, dederunt in ſuis animalium diſſectionibus.

GOD. BIDLOO icones vaſorum ex omnium vitioſiſſimis ſunt.

A. de MARCHETTIS in *Phil. Tranſ.* n. 307. & in n. 29. FAIRFAX de vaſis ſpermaticis obſervationes habet, & n. 415. C. MORTIMER, & LEAL LEALIS, etſi minus bonam defendat hypotheſin, legi poteſt.

RAIMUNDUS VIEUSSENS omnino ad vaſa capitis etiam ſubtilia illa, quæ nervos olfactorios, acuſticos, alioſque comitantur, & medullæ ſpinalis arterias, legi meretur in *Neurographia*. Idem in *novo vaſorum ſyſtemate* non bene expungit muſculoſam, a maceratione deluſus, quæ ſimilis & a natura alieniſſima eſt SCHELHAMMERI adfirmatio in *Analectorum Diſſ.* IX. & olim I. N. PECHLINI *de purg.*

JOSEPHUS DUVERNEY arterias umbilicales in adulto apertas manere, & dare veſicales ramos invenit.

In *Ac. Reg. Scient. Gallica* angiologica pauca exſtant. Huc tamen an. 1725. HELVETII calculus, quo rationem trunci aortæ ad ſuos ramos æſtimavit, anno 1735. Varietates ſatis mirificas ramorum magnorum aortæ ſuppeditat D. HUNAULD.

Sic RIDLEYUS etiam aliqua de arteriis duræ matris minoribus, & de flexione vertebralis addidit. Arcum Aortæ etiam ad vivum pinxit.

J. GOD. de BERGER in *Act. Erud.* 1698. p. 295. de vertebrali ex arcu aortæ nata exſtat obſervatio.

(*a*) Tabula III. quæ etiam paulum emendata eſt XX. DRAKIANI operis, paſſim, & in CL. BURGGRAVII lexico recuſa. In abdomine aliqua, & circulum magnum arteriæ meſentericæ habet, & in brachio arterias recurrentes & flexionem externam carotidis. Cæterum longiſſime a perfectione abeſt. IDEM COWPERUS in *Phil. Tranſ.* n. 280. iconem carotidis dat, eamque ad cranium dilatari obſervat, & vertebralem, & alibi ſplenicam, aliqua etiam ad recurrentia ea vaſa, & ad circulationem ſanguinis habet, & in *Phil. Tranſ.* n. 290. de peculiari fabrica Aortæ in animale Opoſſum. Idem conſideravit lentorem ſanguinis in arteria ſpermatica, & in *myotom. parva* vaſa penis deſcripſit, in *magna* vaſa faciei pinxit T. XXII. & alibi alia dedit, quorum hic uſus eſt. Icones etiam vaſorum pulmonalium, & arteriæ venam excedens magnitudo ad ipſum pertinent, quæ ſunt apud DRAKIUM.

J. PHIL. VERHEYEN icon arteriarum multa meliora habet, in aortæ arcu, vaſis manus, aliisque partibus.

JOS. de la CHARRIERE in ſua capitis anatome etiam vaſa tradidit.

ALEX. THOMSON *de motu arteriarum* elaſtico egit, quo ſanguinem in minima credit urgeri. Arterias minimas ſanguinem ſibi a corde pulſante ſubmiſſum elaſtica vi retropellere obſervavit H. BOERHAVE *de uſu ratiocinii mechanici in Med.*

(*b*) F. RUYSCHIUS arterias optime cognitas habuit. Verum, dum ad conſervandas partes omnem induſtriam impendit, potius aliquas minores particulas arteriarum quam ſyſtemata deſcripſit. Bronchialem arteriam renovavit, & œſophageam ſupremam, vaſa mammarum, ſcroti, cordis, pericardii, hepatis, oculorum, tympani, oſſiculorum auditus, narium, aliaque delineavit.

J. B. MORGAGNI obſervationes de arteria aorta & ejus principio ſinubusque cum VALSALVÆ

Hi tres Auctores optime ſatisfaciunt ad hoc quæſitum. Optandum quoque fo-ret,

de iisdem hypotheſi exſtant in *Epiſt poſthumis.* Arcum aortæ emendavit in *Adv.* I. & alia paſſim utilia addidit.

J. JAC. RAVII minime contemnenda angiologia exſtat in M. B. VALENTINI *zootomiæ amphitheatro.*

J. MARIA LANCISIUS in Libro *de motu cordis & aneuryſmate.* Fuſus eſt in fabrica arteriarum, maxime aortæ. In eodem Libro vaſa cordis, & carotides, earumque flexum externum expreſſit.

A. CANT in *impetibus* cordis & aortæ ſitum, arteriaſque faciei & carotidem, ſed eas minus bene expreſſit.

J. E. WREDENS *arteriologiſche tabellen*, Hannov. 1721. fol. Minus, quam merentur, notæ ſunt, quibus multa contineantur, quæ ab aliis prius inventa putaram, ut cœliacæ bona deſcriptio.

STEPH. HALES experimenta de robore arteriarum exſtant in *hæmaſtatiks.* Aliqua jam KEILIUS habuerat, tum de ratione arteriarum ad venas.

In WILH. STUKELEY *deſcription of the ſpleen* arteriarum tabulæ parum fideles reperiuntur.

G. van SWIETEN *de arteriarum fabrica*, Leid. 1725. Diſp.

H. A. NICOLAI *de directione vaſorum*, Argent. 1725. 8. ſatis erudita, neque abſque obſervationibus aut propriis eſt, aut a SALZMANNO acceptis. Arteriam hepaticam a meſenterica ortam dixit in *Comm. Nor.* 1732.

Unicam membranam veram arteriæ relinquit CL. J. DOUGLASS Libro *de peritonæo.*

Hactenus miris modis languerat arteriarum hiſtoria. Nunc incepit reviviſcere J. B. WINSLOWI ope, cujus in *Expoſitione*, etſi in compendio, optima tamen exſtat arteriologia earum quas habemus, & unice hactenus eo nomine digna. Inventa ſingulatim recenſere impoſſibile videtur. Ex eo viro pleraque habet BOUDON ad PALFYN, VERDIER & GARENGEOT, & SYLVA in *Traité de la ſaignée* in quo multa ſubtiliora de vaſis capitis, & bronchialibus habentur.

W. CHESELDENIUS multa habet eo pertinentia. In editione III. arteriarum capitis internarum non mala icon exſtat, & hepatis & meſentericarum. In editione. VI. arteriæ brachii, maxime in ſede venæ ſectionis pinguntur.

T. MORGAN *mechan. pract.* omnes arterias ex celluloſa fabrica fieri acute vidit p. 338.

Vim arteriæ contractilem mechanice conſiderat JOH. QUINCY poſt Librum *de perſpir.*

A. F. WALTHER ſolitariis ſcriptis hanc medicinæ partem illuſtravit. Huc ergo ſpectant *Tabula cœliacæ*, Lipſ. 1729. 4. & in ACT. ERUD. 1730. Progr. *de vaſis vertebralibus*, ibid. 1730. & Progr. I. & II. *de vena portarum*, Lipſ. 1731. ubi inprimis diligentem ſe, etiam in thyreoideis inferioribus & aliis minus notis arteriis ſe geſſit. Sed etiam in Progr. de *aneuryſmate aortæ* ejus arteriæ membranas deſcripſit.

J. R. C. GARENGEOT in *ſplanchnologia* & alia & inprimis rariorem, & male pro conſtante venditam, habet iconem arteriarum intercoſtalium, quas omnes ab aorta deducit.

LAUR. HEISTER præter ea, quæ in compendio ſunt, dedit etiam obſervationem arteriæ brachialis in humero fiſſæ, quam frequentem reperimus, in Diſſ. *de act. crural. vulner.* & in *obſſ. anatomicis* quas defendit D. MOEBIUS. Ea obſervatio etiam exſtat apud PALFYNUM, HEBENSTREITIUM Progr. ad *Diſſ. inaug.* CL. HAHNII, TREWIUM *Comm. Litt.* 1737. CL. PETSCHE l. c.

J. F. CASSEBOHM ſubtilem angiologiam auris perfectiorem dedit, quam DUVERNEYUS: & fabricam arteriæ in univerſum in poſthumis.

In *Actis Edimburgenſibus* Vol. II. Tab. II. habentur arteriæ communicantes brachii, quæ ad latus humeri utrumque ab arteriis cubiti ad humeralem aſcendunt. Ibi etiam CL. MONROI de arteriæ fabrica Diſſ. exſtat, in qua tendineam ex numero membranarum expungit. In V. Tomo de vaſis ſpermaticis obſervationes MONROI exſtant.

In H. FRANCISCI LE DRAN *parallèle de la taille* & in FOUBERTI Obſ. in *Acad. Roy. de Chirurgie*, aliqua ſunt ad vaſa partium genitalium & ani.

In *Commercio Literario Norico* ILL. TREW exſtant variæ obſervationes de vaſis brachii l. c. de vaſis pelvis annis 1733. 1734. 1737. 1738. 1743. Varietates aortæ expreſſæ ſunt an. 1737. In Libro etiam *de præcipuis hominis non nati differentiis* & in Ep. ad me *de vaſis ſalivalibus* data VIR CL. multa ad arteriarum hiſtoriam habet.

J.

ret, ut figuræ COWPERI ederentur in uſus communes, pro iis nempe rerum anato-

J. Parsons arterias umbilicales in Tractatu *of the bladder* depinxit.

Ludovici Billot *Ergo attenuando ſanguini motus arteriarum*, Pariſ. 1735.

B. S. Albini *de vaſis inteſtinorum* obſervationes alibi laudavimus. Plurima etiam huc pertinentia paſſim exſtant apud ejus diſcipulos in diſputationibus Leidenſibus.

Hier. Ludovicus Bacchettoni in *Anatomia medicinæ miniſtra*, Oeniponti 1740. 4. vaſorum ex corpore extractorum & ſiccatorum tabulas habet, fere uti Leoncena, ſed haud paulo deteriores.

De arteriarum fabrica legatur etiam J. Fr. Schreiber in *Elementis*.

Huc pertinent Cl. Hebenstreitii *de arteriarum confiniis* 1739. *de vaginis vaſorum*, Lipſ. 1740. 4. *de flexu arteriarum* 1741. 4. *de vaſis ſanguineis oculi* 1742. 4. quibus varia nova & rariora continentur. Exſtant in Coll. Diſp. mearum T. II. & IV.

In Cl. Petsche *obſervationum ſylloge*, Hall. 1737. 4. Plurima egregia ad arteriarum flexiones & varietates pertinent, inprimis rara aortæ in abdomine duplicis obſervatio.

Cliftonus Wintringham in *experimental enquiry into ſome parts of animal ſtructure*, Lond. 1740. 8. duritatem arteriarum per varias partes humani corporis per experimenta perſecutus eſt, & in minoribus vaſis majorem eſſe, verſus uterum inſigniter minorem, majorem in ſecretoriis organis, majorem, quod mirum, in arteriis quam in venis reperit.

C. G. Ludwig Diſſ. *de tunicis arteriarum*, Lipſ. 1739. 4. & in Coll. noſtra T. II. celluloſitatem arteriæ pro tendinea tunica habitam, fibrarum in arteriis diviſionem, muſculoſam membranam in arteriis cerebri, & alia utilia demonſtravit.

Cl. Lieutaud in *Eſſais* omnino legi meretur, ad arterias pelvis aliasque.

Vaſa capitis in icone inſerta *Traité des ſens* depinxit Cl. Nic. Le cat.

Cl. Phil. A. Boehmer Progr. *de quatuor & quinque ramis aortæ*, Hall. 1741. 4. varietates nonnullas ex Cassebohmii præparationibus adduxit. Coll. noſtra T. II.

J. God. Gunz *de arteria maxillari interna*, Lipſiæ 1743. 4. edidit Diſſertationem, quam, etſi aliquando minus nobiſcum convenerit, minime abſque laude oportet dimiſiſſe, ut in re difficili. In Diſſertatione *de mammis* arterias mammarias deſcripſit.

Josephi Exuperii Bertini hiſtoria carotidis jam, niſi fallor, parata, cum ejus ſanitate intercidit. Vindicabat ſibi, dum ſecum mens ipſi fuit, Cl. Gunzii obſervationes.

J. Steph. Guettard Theſ. *an ex vaſorum figura & origine facilior fluidorum diſpenſatio*, Pariſ 1741. Arterias cum Bellino cylindricas facit.

Joh. Jac. Grambs *Anweiſung ... zur ... Angiologie*, Francofurt. 1741. 8. Breves ſunt arteriarum venarumque tabulæ.

Casimiri Chritoph. Schmiedlin *de varietatibus vaſorum* Diſſ. Erlang. 1745. 4. varia rariora habet de arteriis brachialibus recurrentibus cubiti, arteriis pelvis, earum communicatione cum veſicalibus.

In *ſyllabo partium corporis humani*, Petropol. 1743. edito, T. XVI. fol. 2. & 6. habentur vaſa circa cor.

Mich. Alberti *de arteriarum dubia ſyſtole* Diſp. Hall. 1743. 4.

In J. Nicolai Weiss *de arteriis viſcerum propriis*, Altdorf. 1744. 4. & varietates aliquæ, & fabricæ internæ arteriarum ſecretoriarum mollioris obſervationes.

Dominicus Tabarrani in *memorie de valentuomini* T. II. etiam arterioſas varietates de brachialibus aliiſque habet.

Ad. Bernh. Winkler *de arteria brachii*, Gotting. 1745. 4. Diſputatio diligenter, uti notum, & ad naturam elaborata.

In Cl. Molinelli Libro *de aneuryſmatibus* recurrens radialis & arteriæ magnæ brachii exprimuntur T. II. fol. 3.

Georg. Aug. Langguth *de arteriæ efficacia ab officio cordis remota*, Witteberg. 1745. 4. Arterias nihil ſua contractione ad ſanguinis circulationem conferre defendit. Idem in Diſp. *de fractura patellæ* promittit, ſe in ejus oſſis vaſa inquiſiturum.

Henric. Wesseling *ſpecimen de arteriis hominis*, Leid. 1747.

J. Frid. Meckel in nuperrima Diſſ. *de Quinto Pare nervorum Cerebri*, Gotting. 1748. iconem

natomicarum curioſis, qui ejus magnum Opus non habent; conſtat enim ingenti pretio.

Præter hos etiam legatur ANTONIUS LEEUWENHOECKIUS in *Tomo tertio obſervationum ſuarum*, ubi optime fines & exitus arteriarum in venas delineat (*a*). In

nem dedit multorum vaſorum ſubtiliorum capitis, ſtylomaſtoideæ arteriæ, dentalis anterioris, aliarum: laqueos etiam arteriæ temporalis, meningeæ, arterias receptaculi deſcripſit.

Qui de oſſibus ſcripſerunt, occaſione foraminum cranii, plerumque etiam aliqua habent de vaſis, quæ per ea foramina migrant, plura inprimis MONROUS, tum POUPARTUS in compendio Chirurgiæ, quod ſub nomine *Chirurgie complete* jam anno 1695. in 12. prodiit.

Ego vero multum ab omni tempore hac in parte anatomes laboravi, & integram hiſtoriam arteriarum humani corporis nunc maxime molior. Præter ea ergo, quæ ſparſim in *Commentariis Boerhavianis Primis lineis phyſiologiæ*, *de fetu monſtroſo*, ad arterias pertinent proprie Progr. edit. 1743. quo *baſeos cerebri icon* habetur, in qua icones arteriarum receptaculi & minorum arteriarum duræ matris, & ophthalmicæ exſtant. Tum in Diſp. *de arteriis & venis bronchialibus & œſophageis*, Gotting. 1743. 4. oſtendi, multo plures & bronchiales & œſophageas eſſe, quam plerumque credebatur. In Diſp. *de nervorum in arterias imperio*, Gotting. 1744. 4. inprimis laqueos deſcripſi, per quos arteriæ tranſeunt, & a quibus reguntur. Arteriæ carotidis Icon I. quæ pertinet ad arteriam maxillarem internam an. 1745. prodiit in *Faſciculo* II. qua majores trunci hujus arteriæ in icone, reliqua in deſcriptione habentur.

Arteriæ Thyreoideæ inferioris T. I. & II. eodem anno prodierunt, cum ſuis ad duram matrem ſpinæ dorſi, ad aſperam arteriam & œſophagum ramulis, & cum vertebrali, occipitali, bronchiali arteria anaſtomoſibus. Occipitalis etiam ea occaſione deſcribitur.

Arteriæ Cœliacæ T. I. & II. anno 1745. editæ. Cœliacam, primum a WALTHERO deſcriptam, per ramos minores perſequitur, rami pancreatico-duodenalis anaſtomoſes cum meſenterica & duodenali ſuperiori, aliaque minuta exprimit. Altera vitio Sculptoris non placet.

Arteriæ Carotidis T. II. Prodiit in *Faſciculo Iconum* III. qua pharyngeæ arteriæ non deſcriptæ, ſubmentalis, palatinarum, tympani continentur.

Arteriæ Carotidis internæ T. III. ubi icon arteriarum faciei habetur, & oculi cum novis ciliaribus anterioribus deſcribuntur, una cum priori prodiit.

Arteriæ Meſentericæ Tabula in Faſciculo etiam III. expreſſa eſt cum ramis pancreaticis cæcalibus anterioribus, poſterioribus.

Arteriæ anteriores pectoris, parvæ illæ thymicæ, comitis nervi phrenici deſcendentes & aſcendentes, mammaria ejuſque rami phrenici, hepatici aliique, & anaſtomoſes cum thoracicis externis, phrenicis, intercoſtalibus, eodem anno deſcriptæ ſunt.

Arteriarum bronchialium ſuperiorum & inferiorum numerum diverſum, & varietates œſophageas copioſas, in eodem Faſciculo dedi.

Arteriarum renalium & phrenicarum Tabula, arcum diaphragmaticum, arteriam phrenicogaſtricam, arterias a capſularibus ad hepar, capſularium claſſes tres, & adipoſarum, & uretericarum & ſpermaticarum varietates continet.

In eo qui nunc recentiſſime prodiit Faſciculo IV. exſtant arteriarum pelvis T. IV. Reliquas, ſi DEO videbitur, ſubjiciam, & paratæ ſunt artuum arterioſæ tabulæ.

(*a*) De vaſis nunc minoribus ſive ſubtili angiologia dicendi locus eſt. Ea tota ad Anatomicos recentiores pertinet, & debetur arti injiciendi, ut vocant, & microſcopio. Nam, etſi veteres de anaſtomoſibus inter arterias & venas non debiles conjecturas habuerint (loca vide apud HARTMANNUM *perit. anat. vet. ſpec.* p. 66) quas experimentis ſuis RIOLANUS (in reſp. ad HAR. p. 53.), ſed parum firmis, aliis M. A. SEVERINUS in phoca, alii aliis confirmare conati ſunt, non tamen multum ultra conjecturam ſunt progreſſi, cum inprimis parenchyma non organicum ex concreto ſucco inter arterias & venas ponerent. EDMUNDUS KING in *Phil. Tranſ.* n. 18. 52. ut alibi dixi, hoc parenchyma organicum fecit & vaſculoſum, quæ ita auxit D. DUVERNEY, ut omnia ſolida corporis humani ex vaſis & veſiculis inter vaſa mediis componi doceret in *Anciens Mémoires*, & LISTERUS omnino nihil præter vaſa in corpore relinqueret, expuncto omni intermedio inter arterias venasque corpore *Exerc. Anat.* II. Hæc opinio celeriter increvit, & ſola diu viguit. Deinde

In omnibus etiam ſuis operibus depingit vaſa ſanguine diſtenta, ita ut ibi videamus, quo modo in ipſis animalibus vivis ſe habeant.

Pariter ad titulum de Microſcopiis in Actis Societatis Londinenſibus ſupra hac re continentur plurima, in appendice etiam ad opera BIDLOIANA (*a*).

Sed & FREDERICUS RUYSCHIUS arterias cera implevit, quæ frigefacta præbuit videndos fines antea incognitos (*b*).

Si diſtributionem arteriarum ultimarum cognoſcere quis velit, videatur BELLINUS in *Opuſculis poſtremis* ſeu *Epiſtola ad* PITCARNIUM (*c*).

In

Deinde microſcopia ad ſcrutanda vaſa minima in pulmone ranino, & inprimis in ranæ meſenterio adhibuit MARCELLUS MALPIGHIUS, cujus curioſa certe eſt obſervatio, in *poſthumis*. ANTONIUS vero van LEEUWENHOECK inprimis anaſtomoſes arteriarum & venarum tum per ramos transverſos, tum per circumflexos & redeuntes parallelo itinere truncos expoſuit plurimis locis. RAIM. VIEUSSENS in *novo vaſor. Syſtemate* ſimilia utique docuit, & vaſculoſa viſcera eſſe, quæ pro glanduloſis habebantur, per experimenta propria evincere conatus eſt. Ea quidem omnia prius a ſe demonſtrata fuiſſe RUYSCHIUS objecit, arte certiſſime ſuperior, & perinde tempore, ſi numeros annorum accurate ſubducamus, quibus theſaurus & epiſtolæ prodierunt.

(*a*) GUILIELMUS COWPERUS in *Phil. Tranſ.* n. 280. & 281. 285. tum S. MORLANDUS n. 283. diviſiones & ramos vaſorum capillarium microſcopio obſervarunt.

STEPHANUS HALES in *hæmaſtatiks* ramorum minimorum angulos, conjunctiones varias, & celeritates conſideravit.

THOMAS SCHWENKE in ſua *hæmatologia* huc pertinet, qui recte obſervat, arterias minimas frequenter cylyndricas eſſe, *&c.*

(*b*) Verus Auctor angiologiæ ſubtilis RUYSCHIUS eſt, cum SWAMMERDAMII aut perierint opera, aut adtentio unice ad inſecta converſa ſit. Is vir induſtria felici, totis fere 70 annis per experimenta conſumtis, omnium partium corporis humani vaſa, amnio humano & allantoide & arachnoidea exceptis, ſebo replevit, & magna ex parte depinxit, & varietates fabricæ, in ſingula parte variæ, fideliter expreſſit. Sed totum oportet legere. Adde autem ADMIRALII vaſa perioſtei acetabuli & duræ matris ad RUYSCHII præparationes picta, & edita Amſtelodami 1738. Quæ poſt eum præſtiterunt B. S. ALBINUS, & J. N. LIEBERKUHN, ea nondum deſcripta ſunt.

(*c*) BELLINUS equidem in Opuſculis de arteriarum diviſione, figura inter ramos cylindrica, ramis reticulatis, hujusque fabricæ utilitatibus multa habet, ſed a theoria potius, quam ab experimento repetita.

Ad id ſtudium pertinent etiam ARCHIBALDUS PITCARNE in Tractatu *de circulatione ſanguinis per minima*, BOERHAVIUS ipſe, J. F. SCHREIBER in *elementis*, J. de GORTER in pleriſque ſcriptis, Libro *de ſecretione*, *Compendio med.* & alibi. Huc etiam refero eos, qui de vaſorum minimorum habitu ex theoria inprimis dixerunt. Huc ergo

G. FRANK in *Anaſtomoſi detecta*, Hafn. 1705. 4. M. LISTERUS in *Exerc. Anat.* I. II. & III. VIEUSSENS in *nov. ſyſt.* & Tr. *des liqueurs.* J. G. BERGER in Libro *de natura humana*, & Diſp. *de inflamm.* J. S. de BERGER in Diſp. *de tranſitu ſang. per vaſa min.* ad J. E. HEBENSTREIT *de venis communic.* qui omnes arterias cum venis abſque medio corpore conjungi docent. Neque tamen deſunt, qui etiam nunc, fruſtra reclamante injectione, transfuſione, infuſione, intervalla inter arterias venasque tueantur, ut STAHLIANA ſecta, & CL. SENAC in *comm. ad Heiſt.* p. 458. (quod experimentum unice exhalationem facilem in celluloſam telam demonſtrat), & olim BOHNIUS ſimili argumento, & KERKRINGIUS, quod aër viam in venas non inveniret.

SAMUEL STEK *de vaſorum minimorum natura & efficacia*, Leid. 1712. Diſp.

J. KEIL non quidem primus ramorum lumen trunci lumine majus eſſe vidit, nam id in Epiſtola ad D. BOURDELIN video obſervaſſe D. BUSSIERE, longius tamen eam conſiderationem provexit, & conſiderata frequente repetitione ejusdem diviſionis demonſtravit, inſigniſſimam in ultimis vaſis ex ea ipſa fabrica retardationem ſequi. Aliqua ſimilia THOMAS MORGANUS habet in *Philoſ. principl. of Phyſ.*

CLIFTON WINTRINGHAM, dudum laudatus, hic omnino repetendus eſt. Ejus tamen *Enquiry into the exility of the veſſels of human body*, Lond. 1743. 8. potius de ſtaminibus corporis humani minimis & perpetuis agit, quam de vaſis.

W. CHESELDENIUM video obſervaſſe angulos ramorum ad cor maximos ſenſim minores fieri,

In his habetur quidquid ad hoc negotium deſiderari poteſt.

Si diſtributionem venarum cognoſcere quis velit, is quærat apud VESALIUM *paginam* 450. in *Libro tertio* (*a*), ibi habetur tabula quæ exhibet omnium in corpore venarum diſtributionem, nec meliorem novi apud Auctores. Verum, ſi arteriarum, & venarum conjunctionem ſimul, ubi per corpus decurrunt, videre velimus, tam adcurate ac in cadavere reperiri poteſt, tunc id ſpectandum habetur iterum apud VESALIUM pagina 505. Libro tertio (*b*). Ex illis tabulis poterunt tirones animo ſuo vaſorum ideam ſatis claram inſculpere.

Sed

ri, ut celeritas in ultimis ramis minima ad circulationem ſufficeret. Rete etiam arterioſum & venoſum pictum dedit, & hoc, ut verum eſt, craſſius fecit. Idem non totum corpus vaſis fieri, pro ſuo quo pollet judicio, monuit.

G. MARTINE in *Edimburgenſ. Act.* Vol. III. diviſiones ſucceſſivas vaſorum & diametri trunci ad ramos rationes, & dilatationem, ubi ramos producit, deſcribit, & ramos minores majoribus angulis oriri obſervat, ut modo ex CHESELDENIO citavi, & alia utilia, ut tamen neceſſe fit cum ALBINO monuiſſe, menſuras vaſorum ab EUSTACHIO minus accurate ſumi, cum vir optimus, unice de obſervationibus ſuis ſollicitus, minimam in aliis rerum, quas pingebat, proprietatibus curioſitatem adhibuerit. Recte etiam obſervat MARTINE, vaſa in celluloſitate membranarum inprimis decurrere. IDEM in Tractatu *de animalibus ſimilibus & animalium calore*, Lond. 1740. 8. eandem truncorum ad ramos proportionem fuſius repetit, adhibitis etiam EUSTACHII tabulis & KEILII menſuris, ſcopus vero princeps eſt comparare animalium ſimilium vaſa, diametros, velocitates liquidorum ſimplici calculo neque inutili.

(*a*) Venæ multo veteribus notiores fuerunt, quam arteriæ, ob venæ ſectionem, ob dubium an omnino aliquid, præter ſpiritum, ineſſet arteriis, ob molem forte. Nomen etiam venæ multo eſt antiquius, ſub quo ipſo arteriæ apud veteres diu latuerunt. Venæ percuſſum adhuc PLINIUS dixit L. VII. c. 51. Huc ergo pertinet ille HIPPOCRATICIS inmiſtus Libellus περὶ φλεβῶν, qui in vetuſtis editionibus Libro περὶ ὀστῶν continuatur. In eo valde paradoxa venarum corporis humani deſcriptio habetur, & quatuor venarum principum paria ponuntur, quæ nuſpiam in corpore humano reperiuntur. Alibi tamen veræ venæ, etiam ſubtiliores, & mammariarum cum epigaſtricis anaſtomoſis, vena ſine pare, nervique non male deſcribuntur.

De venis paſſim ARISTOTELES agit & maxime in *hiſt. anim.* L. III. c. II. ex DIOGENE APOLLONIATA & SYENNESI Cyprio varias corporis humani venas deſcribit.

GALENUS etiam in Libro *de venarum & arteriarum diſſectione* ad venas magis reſpexit, tum peculiari ſtudio alibi venas cerebri, aliasque deſcripſit, quæ hiſtoriæ bono ordine digeſtæ exſtant apud ORIBASIUM.

Arabes ad inſignem utilitatem venas reduxerunt, cum ex hypotheſi alias aliis ſalubrius crederent ſecari. Inde vena *ſalvatella*, *ſeilem* aliæque. Vide RHAZEM L. I. c. 5. L. VII. c. 21. AVICENNAM & reliquos.

Sub tempore reformatæ anatomes S. BERENGARIUS CARPENSIS in *Iſagoge* icones dedit venarum brachii pedisque, quæ vulgo ſecantur, nominibus ad Arabum doctrinam expreſſis p. 66 ſeq. Sed & ALEXANDER ACHILLINUS eaſdem venas deſcribit, & NICOLAUS MASSA in *Iſag. anat.* Fuſius C. STEPHANUS adjectis etiam iconibus idem præſtitit. Idem *Apophyſes membraneas factas ne ſanguis in hepar regurgitaret, fere uti in corde valvulæ* in p. 185. deſcripſit, primus, niſi fallor, valvularum Auctor.

JACOBUS SYLVIUS in *Iſagoge* venis nomina impoſuit, & recenſuit omnes, ramos a renalibus ad lienales euntes dixit, & varietatem azygæ in cor inſertæ, & aliquid ſimile valvulis in azyga, jugulari, brachiali, crurali, cava, ſed is potuit habere a J. B. CANNANO. In *calumniarum depulſione* azygæ deſcriptionem GALENICAM cum ſumma ſervilis ingenii infamia defendere conatus eſt.

(*b*) ANDREAS vero VESALIUS utique Libro III. venas fuſius, & paulo quam arterias melius dixit, & expreſſit icone univerſali ſive ſceleto venoſo p. 450. & alia tabula venas cum viſceribus conjunctas pinxit p. 505. cui aliæ minores figuræ peculiares ſunt additæ. Membranam porro venarum adſcititiam dixit, fibras carneas vix admiſit & eminentias intra venarum corpus, quod comparare ſtuduit membranis, quæ in oſtio aortæ ſunt (p. 443.), quas tamen in *examine* pro craſſitie tantum protuberante non pro valvulis admiſit p. 83. ubi refert J. B. CANNANI experimentum,

qui

Sed ſi valvulas adcurate deſignatas in venis videre cupias, vide HIERONYMUM FABRICIUM AB AQUAPENDENTE in Libello de Venarum valvulis (*a*).

Abſol-

qui valvulas in initio azygæ, emulgentis, iliacæ repererat, iis ſimiles quæ ſunt in cordis arteriis, non nimis tamen credulus amico.

IDEM proprium Libellum ſcripſit, quo docet *venam axillarem dextri cubiti in dolore laterum ſecandam*, Baſil. 1539. 4. impreſſum, qui deeſt in nupera editione operum VESALII. In eo Libello iconem dat venæ ſine pari, & deſcriptionem, quod crederet eam venam, ut propiorem dextræ baſilicæ, inflammationes intercoſtalium ſpatiorum melius levare. Idem denique in Libro *de radice Chinæ* cavæ inferioris truncum a GALENO in thorace deſcriptum, & venæ ſine pari inſertionem in pericardio redarguit.

G. FALLOPIUS in *inſtitutionibus anatomicis*, *obſervationibus* & in *obſſ. de venis* quæ cum operibus ſunt editæ & prius prodierunt Venet. 1570. 4 cum titulo *expoſitio in GALENUM de oſſibus, cui acceſſerunt obſervationes de venis cum aliquot earumdem figuris a* FR. MICHINO de S. ARCHANGELO *ex fideliſſimo codice editæ* *, deſcripſit & pinxit inprimis venam ſine pari, ejus cum vena cava inferiori communicationes, truncos tres brachiales, inter quos profunda eſt, venarum dextri & ſiniſtri lateris communicationes, aliaque. Valvulas & in vena ſine pari & alibi rejecit. VIDUS cogitata FALLOPII iconibus expreſſit.

AMATUS LUSITANUS in *Curatione* 52. C. I. & in *Cur.* 70. L. V. oſtiola azygæ defendit, quæ nihil ex vena in cavam admittant, & ea occaſione anaſtomoſes cum mammariis adjicit. Teſtem citat J. B. CANNANUM, manifeſti tamen erroris reus, poſtquam via ſanguinis in circulum detecta eſt.

BARTHOLOMÆUS EUSTACHIUS in deſcribendis venis eminuit. Ejus Liber *de vena ſine pari*, qui an. 1564. cum Opuſculis prodiit oppoſitus VESALIO, habet hujus venæ anatomen, per omnia fere animalia excultam, & minimas quaſque ejus proprietates. Valvulas illas AMATI repudiavit. Iconem etiam dedit valvulæ coronariæ, ut de Euſtachiana taceam, & tres (non duas) venas brachii. Deinde vaſa renum jam alibi laudavimus. Denique in magno opere ſceletos venarum ſubtiliſſimos dedit artus ſuperioris, in quo correxit VESALIUM, artus inferioris, colli, viſcerum chylopoieticorum, hepatis, uteri, etiam noſtro ſeculo admiratione digniſſimos. Deinde venas ſuperficiales & profundas multis tabulis in ſitu cum ſuis muſculis, unico fere exemplo, exhibuit, ita ut arterias una pingeret, magis tamen venarum hiſtoriæ ſtuderet..

JOACH. GARCÆI *de origine venarum*, Francof. Viadr 1587. 4. PL. *

AMBROS. PAREUS Libro II. *anat.* aliquas ſuas obſervationes paſſim profert de vena portarum, renalibus aliiſque.

J. B. CARCANUS in Libro I. *Anatomiæ* negat valvulas venæ ſine pari, & Germanum Medicum, qui ſibi præſenti eas voluerit demonſtrare, ſe refutaſſe adfirmat.

MOSTELIUM citavi.

(*a*) HIERONYMUS FABRICIUS ab AQUAPENDENTE valvulas venarum non invenit, ut adparet ex prioribus, ſed certe reſtituit an. 1574. eaſdemque proprio Libro *de venarum oſtiolis*, Patav. 1603. fol. 1625. fol. & alias edito, deſcripſit & magnifice depinxit, per ſingulas fere corporis partes, utilitatem tamen veram non attigit. Adrogabat ſibi inventas valvulas SARPIUS, ſed vindicat FABRICIO B. S. ALBINUS & MORGAGNUS.

NICOLAUS SAMMICHELIUS Novocomenſis invenit venam bronchialem, quod inventum an. 1568. H. F. ab AQUAPENDENTE approbavit [HENR. BOTTERO teſte ad HORSTIUM Ep. p. 460.]. Sed ea vena omnino figmentum eſt, ut ex deſcriptione video, magnam enim a vena cava inter cor & diaphragma venam in pulmones ire, quis videt aut credit?

FR. MICHINI de S. ANGELO de Azyga obſervationes apud MARCELLUM DONATUM laudantur, quas, niſi Fallopianæ ſunt, non novi.

SALOMON ALBERTI, edoctus a FABRICIO, valvulas in ſua partium hiſtoria, & in appendice orationum deſcripſit, utilitatem adſignavit, ut velocem ſanguinis motum tardarent. De vena azyga in inferiorem cavam inſerta & vaſis renalibus obſervationes habet.

Aliqua habet ARANTIUS, & jugularem externam cum humeraria negat miſceri: venam azygam cum axillaribus communicare monet.

A. LAURENTIUS varia monet non aliena, & rete vaſorum brachii non male pingit p. 231. f. 2.

BALTH.

Balth. Gisleri *de venarum & arteriarum genuino ortu*, Lipſ. 1615. 4. *.

C. Hofman *de venarum origine ſecundum Ariſtotelem*, Altd. 1615. 4.

Jul. Casserius icones, uti dictum, angiologicas plurimas dedit, & venas capitis aliaſque.

J. Riolanus angiologiam totam dedit. Valvulas venæ ſine pari ex proprio experimento confirmat, tubulos ex venæ ſubſtantia pronatos deſcribit, & in ortu venarum renalium valvulam, aliaſque, (p. 346. &c.). Idem in *novis opuſculis* habet Tractatum proprium *de venarum valvulis*.

C. Bauhinus in T. VII. app. mirificam dedit tabulam perfecte duplicis azygæ.

G. Fabricius Hildanus in Libro *vom nuzen der Anatomie* hiſtoriam venarum brachii propriam protulit.

N. Habicot inter alia communicationem vaſis brevis cum ſiniſtra phrenica deſcribit & ſibi tribuit Dec. I. Lect. II.

A. Spigelius venæ ſine pari anaſtomoſes cum renalibus, venam dorſalem ſuperficialem a ſummo dorſo ad imum decurrentem, quæ utiliter ſecari poſſit, deſcripſit, vix dictam recentioribus, ſed apud Rondeletium notatam.

Lud. du Gardin *manuductio per omnes medicinæ partes*, ſive *Inſtitutiones medicæ in tres Libros digeſtæ*, Duaci 1634. 4. Dougl. *. Habet venas quæ a Medicis ſecantur.

G. Harvei veram utilitatem valvularum detexit.

J. Salzmannus in *epiſt. ad* Horstium varietates venarum ad pectus, ad renes pertinentium, recenſet, a ſe ipſo obſervatas, tum in *obſſ. anatomicis*.

Wernerus Rolfinkius doctam collectionem habet, valvulas venæ ſine pari tanquam proprio experimento inventas ſibi adſcribit.

T. Bartholinus varias fabricas venarum vidit, aut ex aliis recenſuit. Ita ex Falcoburgio duplicem venam cavam refert *Cent.* II. *hiſt.* 84. ex Pavio de venæ azygæ cum emulgentibus conjunctione, ex Rhodio varietates renalium vaſorum adducit. Valvuloſum circulum in venarum hepaticarum inſertione, & in emulgentibus, & meſentericis ſibi viſum in *anatome* deſcribit.

T. Willis, R. Lower & G. Blasius cum cerebri & medullæ ſpinalis hiſtoria ſinus venaſque conjunxerunt. Willisius præterea fabricam venarum deſcripſit, fere primus.

M. A. Severini *ſeilo phlebotomia caſtigata prodiit*, Hanoviæ 1654. 4 Francof. 1668. 4. ſed dedicatio data eſt an. 1635. Venas brachii deſcribit, & ex Vesalio pingit, nullam autem venæ aut ſalvatellæ, aut ſeilem eſſe prærogativam docet præ reliquis in corpore humano venis, nihil manui cum liene peculiaris commercii, &c.

D. de Marchettis & hic & ubique utiles habet obſervationes.

J. Leoncenæ Tabula venoſa cum arterioſa exſtat in *Phil. Tranſ.* n. 2. 280. ubi Cowperus ſuam de utilitate venæ ſine pari hypotheſin protulit. In iisdem *Tranſactionibus* A. de Marchettis n. 307. aliqua de vena portarum habet.

Theod. Kerkring tubulos illos Riolani nomine piriformium valvularum, a Ruyschio utique inventos deſcribit, tum varietates valvularum nonnunquam quintuplicium.

Franc. Bayle in Diſſ. *ſur quelques queſtions de phyſique & de médécine*, Toloſæ. 1688. 12. habet etiam quæſtionem de utilitate valvularum venoſarum.

P. Perrault in *Eſſays* III. & in Tractatu *de motu periſtaltico* valvularum officium mechanice explicavit.

H. Meibom *de valvulis venarum earumque ſtructura*, Helmſt. 1682. 4.

Theoduli Kemper *de valvularum in C. H. natura*, Jen. 1683. Diſp. Valvulas venæ cavæ valde numeroſas tribuit.

J. M. Hofmann *de vena portarum*, Altdorf. 1687.

J. Phil. Verheyen iconem venæ cavæ emendatiorem dedit, & quæ hactenus, poſt Eustachianas, optima eſt.

G. E. Stahl *de vena portæ*, Hall. 1698. 4. anaſtomoſin vaſorum hypogaſtricorum cum meſentericis deſcripſit.

Raym. Vieussens in *novo ſyſtemate* habet etiam venarum fabricam & membranas.

G W. Wedel *de valvulis animalium ſemilunaribus*, Jenæ 1698. proportiones valvularum ad diametrum venæ pro numero variabiles exprimit.

In *Acad. Reg. Scient. Pariſ.* huc pertinet an. 1738. C. N. Le Cat azygos bifurcata. Vena coronaria in ſubclaviam inſerta.

P. Jac. Hartmann in Diſſ. *de bile* lienalibus adhuc venis valvulas relinquit, uti N. Highmorus aliique.

In J. DRAKE *Anthropologia nova*, Lond. 1707. 8. venæ pulmonales pinguntur, & aliæ.

J. J. RAU in *Amphitheatro in appendice* jam citata VALENTINI venam bronchialem dextram invenit.

J. SALZMAN *de vena portæ*, Argentor. 1717. 4. negavit anaſtomoſes Stahlianas.

A. MAR. LANCISI de vena azyga ad MORGAGNUM epiſtola exſtat cum Adv. V. cum icone & deſcriptione. Confirmat ſphinčteres azygæ.

J. B. MORGAGNUS in *Epiſt.* XV. de hiſtoria valvularum ſuas inquiſitiones profert, SARPIO laudem inventi & merito, ut puto, negat, ſuas de valvulis, & inprimis azygæ, obſervationes proponit.

J. DOMINICUS SANTORINI de venis, inprimis penis, iisque quæ inter ſinus cerebri & venas capitis externas mediæ ſunt, obſervationes habet.

J. BAPT. BIANCHI venæ portarum deſcriptionem, & non bonam iconem dedit in *hiſt. hep.*

J. A. WEDEL *de valvula venæ ſubclaviæ ductui thoracico impoſita*, Jenæ 1714. 4. hanc valvulam ad eam venam non ad ductum thoracicum pertinere adfirmat. Sed certum eſt eum ductum ſua propria oſtiola habere.

J. KEIL venarum proportiones ad arterias expreſſit, tum B. de MOOR in *inſtaur. med.* & alii.

W. STUKELEY venam portarum pictam dedit, ſed vereor non ad naturam.

H. A. NICOLAI ut arteriarum ita venarum dedit obſervationes.

W. CHESELDEN in *Phil. Tranſ.* n. 337. unam obſervationem azygæ in auriculam cordis inſertæ habet. In *anatom. ed.* VI. venam portarum integram, & venas brachii depingit. Venarum ad arterias numerum majorem recte obſervat. Fibras earum muſculares reſtituit.

PETRI GERIKE *de valvulis venarum progr.* Helmſtad. 1733. 4. *.

STEPHANI HALES experimenta de robore venarum ſuperius jam citata ſunt.

J. F. CASSEBOHM de venis bronchialibus obſervationes exſtant apud GLASSIUM *de ſanguinis circuit.* de aliis vero vaſis venoſis in codice, quem poſthumum reliquit, methodi ſecandi. Valvulam inter hepar & diaphragma deſcripſit in Libro *de ſectione viſcerum.*

J. BEN. WINSLOW hanc hiſtoriam primus fere contexuit. Inter rariora etiam ramos inter iliacam & azygon communicantes, ramos extrorſum a vena pulmonali euntes habet.

F. RUYSCHIUS valvulas dixit ſingulares, ad ortum venarum minorum poſitas. Ramos venoſos a cava vena ad inteſtina in ſenectute deſcripſit, quas tamen alii, & nuper CL. HAYMANNUS, pro ramis venæ portarum, nos pro ramis venarum ſpermaticarum in venas portarum inoſculatis habemus.

J. CHRIST. LISCHWITZ *de origine venarum*, Kiel. 1736. Diſp.

C. J. TREW cum arteriis ſocias venas deſcripſit.

CLIFTONUS WINTRINGHAM vires comparativas venarum magnas eas, & præter conſuetam hypotheſin, duritiem ad uterum majorem & al a habet.

CL. PETSCHE in ſua Diſp. toties laudata miras habet de venarum, etiam ipſius cavæ, varietatibus obſervationes.

In *Acad. Reg. Scient.* 1738. LE CAT habet azygæ in auriculam inſertæ obſervationem ex ſue.

A. F. WALTHER *de vaſis vertebralibus*, Lipſ. 1730. & *Act. Erud.* 1731. *de vena portarum* I. & II. 1739. 1740. cujus vaginam refutavit, & *de vena bronchiali* 1731. egregia programmata reliquit, quæ in collectione noſtra recuſa ſunt.

CL. HEBENSTREIT *de venis communicantibus*, Lipſ. 1740. multa utilia proponit, ut azygæ ad capſulas adipoſas ramulos, in renalem venam inoſculatos. Eam etiam obſervationem & alias de azyga J. A. KULMUS habet in *tabulis anatomicis*, & Breſl. 1718. Idem CL. HEBENSTREITIUS recte negat valvulas venæ cavæ inferioris & in univerſum venarum profundarum.

B. S. ALBINUS de antiquitatibus valvularum dixit in *præf.* ad HIER. FABR. ab AQUAP. opera, & eam laudem FABRICIO vindicavit. Aliqua etiam ALMELOVEENIUS habet *novantiqua* p. 228.

CL. C. C. SCHMIEDEL, loco nuper citato, anaſtomoſes venæ azygæ cum iliacis & ſpermaticis.

CL. TABARRANI de venis bronchialibus, occipitalibus, aliiſque obſervationes habet, in *Memor. di Lucca* T. II.

HUYBERS *de valvulis quæ in inteſtinis ut & quæ in ſyſtemate venoſo occurrunt* Diſp. Leidæ 1744. 4.

CL. MECKELII de venæ facialis & temporalis laqueis a nervo buccinatorio & a duro factis obſervationes exſtant in ſæpe laudata Diſputatione.

Abſolvi hoc thema, & certus ſum, eum qui præſcriptos Auctores ordine legerit, inventurum ea omnia, quæ in hac anatomes parte neceſſaria ſunt. (*a*).

Qui in oſteologicis foramina cranii recenſent, ſolent venas una enumerare, & antiqui & recentiores. Neque ſyſtematum ſcriptores repeto.

A venarum deſcriptione dudum me abſterruit earum inconſtantia, quæ facit, ut ex cadaveribus paulo numeroſioribus unam communem deſcriptionem concinnare vix poſſibile ſit. Venam tamen bronchialem dextram & ſiniſtram conſtitui, negatam a RUYSCHIO aliiſque: in progr. *de arteriis bronchialibus* & de vena ſine pari, portarum vena, adipoſis aliiſque obſervationes protuli.

(*a*) Nunc de ſanguine dicam, qui arteriis & venis continetur, & cujus particulæ elementales per microſcopium, per hydroſtatica experimenta, & per chemicam analyſin exploratæ ſunt. Etſi enim ad anatomen non valde proprie pertineat hoc omne ſtudium, ob nexum tamen naturalem, & ob ordinem Medicis receptum hic repetere viſum eſt.

Et Veterum equidem modica in his rebus ſunt merita. Quatuor humores primigenii apud HIPPOCRATEM reperiuntur περὶ φύσιος ἀνθρώπου & περὶ χυμῶν. Fibras ſanguinis habet ARISTOTELES *hiſt. animalum* III. c. 19. & analyſin aliquam in quatuor humores ubique GALENUS. Huc ergo inprimis pertinent *de temperamentis* L. III. ſeorſim excuſi ex recenſione D. SEBASTIANI SINCKHELER, Baſileæ 1538. 8. & Liber *de humoribus* ſeorſim Argentor. 1557. 8. qui cum *Commentariis* ARCHANGELI PICCOLHOMINEI, Pariſ. 1556. 8. *. [RIV.] cum aliis C. LOPEZ Conpluti 1665. *. fol. cum aliis L. FUCHSII, Pariſ. 1554. *. cum aliis H. JEREMIÆ THRIVERII Brachelii, Lovanii 1535. 8. *. cum aliis ACCORAMBONI, Romæ 1590. fol. *. & cum J. B. MONTANI *periochis*, Hanoviæ 1595 8. *. prodierunt. Verum in his omnibus parum omnino veri experimenti eſt, & atra bilis penitus commentitia, flava valde precaria, ſanguinis partibus eſſentialibus adjectæ ſunt.

Coagulari ſanguinem in fervida in ſpeciem jecoris FABRICIUS vidit *form. ov.* p. 55.

JAC. SCHEGK *de ſanguificationis inſtrumentis* L. I. Argentor. 1581. 8. *.

PHIL. SCHERBII *de temperamentis*, Altd. 1586. 4. *.

J. JESSENII de JESSEN *de ſanguine ex vena miſſo*, Prag. 1618. 4. (LIND.) & Nuremberg. 1668. 12. cum notis J. PANCRATII BRUNONIS. Sanguinem ſponte coire, & a ſeri diverſa copia varias indicationes deſumi poſſe vidit.

JOH. CORVINI *de ſanguine dialogi*, Hanov. 1605. 12. LEHM. *.

J. RUD. SALZMANN *de natura ſanguinis*, Argentor. 1618. *.

C. HOFMAN *de ſanguine*, Altd. 1622. *.

HERMANNI CONRING *de ſanguinis generatione naturali*, Helmſt. 1643. 4. Leidæ 1646. 8. Theoretice. EJUSD. *de calido innato*, Helmſt. 1647. 4. Ignis in corde habitantis theoria.

J. B. HELMONTIUS quatuor humores, hactenus quaſi canonice receptos, induſtrie certe & per experimenta refutavit in Libro *Scholarum paſſiva deceptio atque ignorantia* & alibi.

G. ROLFINCK *de chylo & ſanguine*, Jenæ 1652. Diſp.

HENRICI CITTADINI *de homœomeria maſſæ ſanguineæ* Pariſ. 1659. 8. *.

J. PANCR. BRUNONIS *de fermentatione ſanguinis* Diſp. Altd. 1663.

JOH. BETTI *de ortu & natura ſanguinis*, Lond. 1669. 8. Pauca experimenta habet & theoriæ flatulentæ plurimum. Ad finem ſubjecta ſectio ſenis decrepiti THOMÆ PARRE.

M. HOFMANN *de ſanguine & ejus obſervatione*, Altdorf. 1660. Diſp.

ANT. DEUSING *exercitatio phyſ. anat. de chylificatione, motu chyli, ſanguificatione*, &c. jam dictæ ſunt.

GEORGE THOMPSON αἱματίασις *or the true way of preſerving the blood in its integrity*, Lond. 1670. 8. *. PL.

In WILLISII variis Libris de ſanguine nonnulla habentur, ut in Libro de fermentatione & febribus, in quo aliqua ſanguinis analyſis exſtat, & in Libro *de accenſione ſanguinis*.

HENR. MARTINI *de natura ſanguinis & generationis modo* 1671. 4. PL. *.

T. BARTHOLINI *de ſanguine vetato*, Francof. 1673. 8. Theologice ſanguinem in cibum adſumi non licere, neque unquam ab Eccleſia conceſſum eſſe demonſtrat. In *anatome* etiam aliqua huc habet pertinentia, & in Libro *de hepatis deſperata cauſa* aliqua ad elementa ſanguinis.

A. QUIR. RIVINUS *de ſanguificatione*, Lipſ. 1678. 4.

FRID.

Frid. Slare *de effectibus liquoris cujuſdam cum ſanguine miſti Phil. Tranſ.* n. 196.

Conr. van Schneider *de ſanguine corporis parte principe*, Witteb. 1679. Diſp. Riv.

In Richardi Loweri opere de corde integrum caput *de colore ſanguinis* reperitur, quem a nitro admiſto derivat, quæ etiam Mayowii fuit, ut notum, opinio.

Otto Tachenius in *Hipocrate Chemico* c. XII. aliquam analyſin ſanguinis ejuſque ſalem fixum habet.

Hieronimus Barbatus *de ſero & ſanguine*, Pariſ. 1667. 12. Francof. 1667. 12. & nuper cum Jos. Papa, Leidæ an. 1736. in 8. docet ſerum ſanguinis omnium ſecretionum materiem eſſe, in igne coire, ſanguini ſupernatare, &c.

Primus autem qui aliquid ſerii in ſanguine præſtitit Malpighius fuit in Libro *de polypo*, qui cum *Exerc. de viſcerum natura* prodiit, ſæpe citato. Rete ſanguinis deſcripſit, & fila & aliqua ad elementa & phænomena cruoris cum variis liquoribus miſti. Polypos ab acido cogi credit. In *poſthumis* fibras ſanguinis, negatas a J. A. Borello, tuetur.

Nehemias Grew ſanguinis ſalem, & ejus cum acidis effervefcentiam deſcripſit (*phytologia.* p. 251. 2.)

Deinde Robertus Boyle in *apparatu ad hiſtoriam ſanguinis humani*, Londini 1684. 8. primus fere, omiſſis ſteriliſſimis theoriis, ad verum laborem acceſſit. Pondera ſpecifica ſanguinis & ſeri expoſuit, ſed ea quidem a recentioribus mutata. Phænomena miſti cum chemicis liquoribus ſanguinis recenſuit. Deinde analyſin chemicam & elementa, quæ ſanguis fundit deſtillatus, docuit, maximum vero laborem poſuit in ſpiritu ſanguinis alcalino. Principiorum proportiones non inveniri poſſe faſſus eſt.

Membranam ſanguinis Merretus vidit poſt Boyleum de frigore, & analyſin etiam habet Boyle *Chemiſt. ſceptic.* P. I. *de utilit. philoſ. exper.*, &c.

In *Phil. Tranſ.* de ſanguine experimenta ſunt, n. 29. 69.

Allen Moulin de pondere ſanguineæ maſſæ in variis animalibus, n. 191.

Vieussens de ſanguinis analyſi, n. 241.

Cowper de globulis ſanguineis, n. 260.

Medici Romani de acido ſanguinis, n. 264. contra R. Vieussens.

Lister de copia ſanguinis, quam octo libris æſtimat, n. 270.

Adams ſanguinem ramoſum eſſe, non globuloſum, n. 325.

Infuſoria experimenta Courten, n. 335.

De ſanguine Muys, n. 339.

Jurin de globuli ſanguinei diametro, quem $=\frac{1}{3240}$ unciæ æſtimat n. 355. Ejusdem de pondere ſpecifico ſanguinis & analyſi n. 361.

Serum album in ſanguine, n. 442.

De globulis ſanguinis, microſcopio Lieberkuhnii viſis, Baker n. 458.

Antonius vero van Leeuwenhoek globulos ſanguineos an. 1673. vidit 15. Auguſti. Vid. *Tranſ.* n. 102. 106. 108. 117. 145. *Phil. Collect.* 1678. *Tranſact.* n. 280. 293. 375. 377. 380. & *Act. Hafn.* III. n. 3. quibus locis, deinde in operibus ſuis eos globulos deſcripſit, diſſilientes, elaſticos, compreſſiles, &c. Contra eos Nicolaus Hartsoeker *Extrait critique* n. 5. monuit, non proprios ſanguini, ſed a liquoribus heterogeneis commiſtos, uti etiam parum globulis tribuit J. Z. Platnerus Diſp. *de ſuppuratione cohibita* p. VI. & Musschenbroekius fere omnia liquida craſſiora globulis componi obſervat.

Globulos etiam ſanguinis poſt Leeuwenhoekium vidit Phil. Bonannus *micrograph.* Bidloo T. 23. Cowper *Phil. Tranſ.* n. 280. Baker in *microgr.*, &c.

Ol. Borrichius *de ſanguine ejuſque ſale* (inter Orationes) & in *Act. Hafn.* V. II. narrat experimenta ſua infuſoria, & eventus a vario genere liquorum injectorum

Frid. Wilhelm Krauss *de fermentatione in ſanguine non exſiſtente*, Jenæ 1682. 4.

Phil. Jac. Hartmann *de ſanguine alimento ultimo*, Regiomont 1684. Diſp.

Christian Helwich *de ſanguine*, Gryphiswald. 1685. 4.

B. Albinus *de maſſæ ſanguineæ corpuſculis*, Francof. ad Viadr. 1688. & in T. II. Diſp. noſtrarum.

Ant. de Heyde ad ſanguinis cum ſuccis chemicis miſti phænomena legatur, tum M. Ettmuller in Diſp. *de Chirur. infuſoria*, & ad pondera partium ſanguinis Monconis in *Itinerum* Tom. IV.

J. Christoph. Wenzel *de purpura ſanguinis*, Jenæ 1689. 4.

Cl. Bohnius & in *progymnaſmate* & in *A. E. Ann.* L. proportiones ſanguinis & ſeri habet, fibras refutat.

J. Phil. Verheyen in T. II. analyſes ſanguinis chemicas habet, & in Chemia ſua Lemery, & alii eo pertinentes ſcriptores.

G. E. Stahl multa habet quæ huc pertinent, uti Diſſ. *de ſanguificatione in corpore ſemel formato*, Jenæ 1685. 4. Ejusd. Diſſ. qua *temperamenta phyſiologice, phyſiognomice, pathologice, mechanice enucleantur*, Hall. 1697. 8. qui idem Libellus ſub titulo *lehre von den temperamenten*, Lipſ. 1723. 8. recuſus eſt, ubi ex aqua, ſulfure & terra, horumque elementorum contemperatione eam theoriam deducit. Ejusd. de *ſanguinis temperie optima* Diſp. prodiit 1711.

Raymundus Vieussens in *Phil. Tranſ.* n. 241. *Epiſtola ad Lipſienſes de ſanguinis ſpiritu acido*, Lipſ. 1698. 4. & in Jour. des Savans 1698. n. 5. Ejusd. *deux Diſſertations touchant l'extraction du ſel acide du ſang, & touchant la quantité de ſes principes ſenſibles*, Monſpel. 1698. 8. & in Tractatu *des liqueurs* ſuper citato, habet experimenta, quibus perſuadetur inveniſſe ſe veras proportiones aquæ, ſpiritus, ſalis, terræ, olei, in ſanguine: ſalem etiam acidum ſanguinis & invenit, & defendit, cum a Romanis Medicis bolo imputaretur, eum autem etiam abſque bolo parari poſſe, neque a ſale marino oriri oſtendit, cum perinde ex ſanguine vituli obtineatur.

Ejusdem ſententia de temperamentis habetur in Journ. de Trevoux, Novembr. 1709. Ab oleo, ſale acri, phlegmate & acido ea explicat, uti quodlibet eorum dominaretur.

Jac. Gysi *de temperamentis*, Baſil. 1704. Diſp.

Dom. de Sandris *de naturali & præternaturali ſanguinis ſtatu*, Bonon. 1696. 4. Francof. 1721. 8. Potius phyſiologia aliqua totius corporis, quam ſanguinis hiſtoria eſt, aliqua tamen phænomena habet cum reagentibus, ut vocant.

In *Monumentis Academiæ Regiæ antiquis* apud Du Hamel ad analyſin & phænomena ſanguinis cum variis liquoribus aliqua exſtant, & in *projet pour l'hiſt. des ph.*, &c.

Parent de rete ſanguinis 1711. Analyſis ſanguinis Homberg 1712. quem ex ſale alcalino & acido commiſtis componit, ut neuter alteri repugnaret.

Phoſphorus ex ſanguine Lemery 1714. quem dudum reperio apud Cardanum *de ſubtilitate*.

Petit de grumo & coagulo ſanguinis an. 1731. 1732.

Reaumur de frigore, quo ſanguis cogitur.

Carolus Drelincourtius ſanguinis cum chemicis liquoribus phænomena habet in *Bibl. Manget.* I. p. 951. & de copia ſanguinis experimenta in *Canicidiis*.

J. H. Sbaragli de reticulo ſanguinis ſcripſit, fibraſque negavit in Libro *de mentis & oculorum vigil.*

Domin. Guilielmini *de ſanguinis natura & conſtitutione*, Venet. 1701. 8. Ultraject. 1704. 8. & in operibus. Theoreticus potius quam per experimenta.

Frid. Hofman *de temperamento fundamentorum & morborum*, Hall. 1705. Diſp.

J. C. Barchusen in *Acroamatibus ad Iatrochemiam & phyſicen ſpectantibus*, Ultraj. 1703. 8. habet etiam analyſin ſanguinis chemicam.

In Baglivi Diſſ. IV. phænomena injectionum, & ſanguinis cum variis chemicis liquoribus miſti, & alibi de ejus coagulis morboſis aliqua exſtant. Aliqua etiam habet J. Broen *de duplici bile veterum.*

C. Niewaart *de ſanguine*, Leidæ 1710. Diſp.

Fr. Petit in *Lettres d'un Médecin* ſæpius laudatis plurima habet in Epiſt. II. ad ſanguinis cum variis liquidis commiſti phænomena; injectionem liquidorum variorum, &c.

In Deidier *phyſiologia* exſtat analyſis ſanguinis. Idem in Libro *des humeurs* habet aliqua experimenta injectoria, & filamenta ſanguinis defendit, quæ etiam Hecquetus variis locis, & Teichmeyerus in *anthropologia* & in Diſp. de *polypo*, & Sennac, & alii admittunt.

Hermannus Boerhave globulos ſanguinis & ſeri & lymphæ, & alios decreſcentium ordinum ſtatuit, quem plurimi clari viri ſecuti ſunt, Johannes de Gorter *de ſecretione* & alibi; & J. F. Schreiber in *elementis*; & Ill. Rosen in *Compend. Anat.*; & Kinneir *eſſays on the nerves*, Lond. 1739. 8. & alii. Idem Præceptor in *Elem. Chem.* T. II. egregiam analyſin ſanguinis propoſuit.

F. Hofmann in *medicina ſyſtematica* aliqua etiam ad pondera ſpecifica pertinentia habet, & J. Arbuthnoth *de aëre* & J. B. Mazinus *mechanic. morb.* T. I. ad analyſin aliqua. Idem Hofmannus in obſſ. chemicis.

Olei animalis Dippelii *encheireſis* exſtat Bresl. 1718. Jan.

Ja-

Jacobus Keil in *account of the quantity of blood*, Londini 1708. 8. & in eodem Libello, inſerto *tentaminibus phyſiologicis*, quantitatem ſanguinis partim ex computatione facta & æſtimatione cavi luminis arteriarum ad earum ſolidas membranas, partim ex parca reſidui ſolidi poſt difflata fluida copia æſtimat, valde magnam. Globulos ſanguinis in Diſſertatione de motu muſculari habet pro bullulis aëre plenis.

Joh. Freind in *Emmenologia* plurima phænomena habet ſanguinis cum variis ſuccis & medicamentis conpoſiti.

Frid. Mentz *de temperamentis*, Lipſ. 1712. 4.

Archibald Pitcarne in *elementis medicinæ* phænomena habet ſanguinis cum variis ſuccis commiſti. In Diſſertatione *de opera quam præſtant acida & alcalica* acidum ſanguinis ſali marino vel bolo tribuit.

J. B. Lancisius in Diſſ. poſt Mercati *metallothecam* & in *Diſſertatione* IV. de acido ſanguinis agit contra Vieussenium.

Daniel de Superville *de ſanguificatione*, Trajecti 1718. Diſp.

Jac. Lufneu *de ſanguinis calore naturali ac præternaturali*, Leidæ 1718.

Justi Veiti *de temperamentis*, Erfurt. 1718. Diſp.

Joh. Tabor in *exercitationibus medicis* ſæpe citatis rationes ſeri ad rubram partem ſanguinis, & magnitudines globulorum & pondera ſpecifica dimetitur.

J. Jac. a Brunn *de ſanguine*, Duisburg. 1723. 4.

Ant. Deidier *quæſtio de temperamentis*, Monſpel. 1726. *.

Chr. Stenzel *de veri temperamenti in corpore humano abſentia*, 1727. 4.

Ad analyſin aliqua habet Ermel in *compendio*, qui etiam de oleo animali agit, & Rohtius in *Chemia* toties recuſa Germanice, & Gallice; & C. Neumannus in *oper. Chem.* p. 1212., & Cl. P. Gerike in *Chemia*, & J. F. Cartheuser in *Pharmaceutice*, ubi etiam oleum animale deſcribit; & Cl. Pott in *Miſcell. Berol.* T. VI. ubi acidum ſanguinis defendit, & Pinelli *de podagra*.

Thomas Morgan in *philoſophical principles of Medicine* varia habet ad ſanguinis hiſtoriam. Negat globulos ſanguineos aëre plenos eſſe, cum ponderoſiores ſint ſero, diametrum æſtimat ad $\frac{1}{3600}$ pollicis.

An eſſay on the transmutation of blood, Lond. 1725. 4. A chemicis colorem ſanguinis deducit, & eum in pus mutari contendit.

Thomas Knigth in *vindication of a late eſſay on the transmutation of blood*, Lond. 1731. 8. Aliqua de ſanguine habet, & globulos pro veſiculis aëreis cruſta viſcida a chylo unitis, ruborem eſſe a ſulfure cum alcali miſto docet, quod cum acido albeſcat.

Guil. Ostens *de ſanguine*, Leidæ 1728. 4.

F. Ruysch membranam ex ſanguine parare docuit, quem Cl. Teischmeyerus, & Loescher *ſpecim. anthropol. experim.* & in muco B. S. Albinus ſunt imitati.

Dan. de Meza de αἱματώσει, Leidæ 1731. 4. Diſp.

Michael Procope Couteaux *E. ſanguinis partes tenuiores in venis quam in arteriis*, Pariſ. 1732. Diſp.

Michael Alberti *hæmatologia phyſico-medica*, Hall. 1736. 4. Ej. *de differentia ſanguinis arterioſi & venoſi*, Hall. 1737. 4.

F. Quesnay quatuor humores radicales veterum renovare ſtuduit, lympham diverſam ab humoribus gelatinoſis, atram bilem mucoſam, acidum in ſanguine contentum defendit. Sed fuſus eſt & legi poteſt in *Oeconomiæ animalis* nova editione T. II. & III. Similia fere leges in *Mémoires de l'Académie de Chirurgie*.

Andr. Pasta *de motu ſanguinis poſt mortem & de polypo cordis in dubium revocato*, Bergomi 1737. 4. Polypos habet pro cruſta ſanguinis, quæ pro vario ſitu corporis innatans varie adhæreat.

Steph. Hales in *vegetable ſtatiks* calorem ſanguinis comparativum, aërem ſanguinis demonſtrat. In *Hæmaſtatiks* pondus ſpecificum, magnitudines globulorum aliaque.

Otto *de ſanguinis humani conſtitutione naturali & præternaturali*, Hall. 1735. 4.

Visscher *de Cholepoieſi*, Leid. 1735. analyſin ſanguinis habet.

Ph. Ad. Boehmer *de præcavenda polyporum generatione*, Hall. 1736. 4. Habet de fibris ſanguinis quas defendit, & membrana inde nata, minime inutiles obſervationes.

G. W. Muys in *fabrica muſculorum* ſanguinis piſcium particulas fuſe deſcribit.

Browne Langrish in pulcherrimo Libro *modern practice*, Lond. 1738. 8. diverſas analyſes

ſes ſanguinis, & variabiles quantitates ſeri, cruoris, ſalis, terræ, olei pro varia ætate, pro morbis, definit, & cohæſionis in ſanguine gradu varios.

C. Aug. a Bergen *de judicio medico ex ſanguine per venæ ſectionem miſſo*, Francof. ad Viadr. 1740. 4. Pondera globulorum & ſanguinis habet, & de ſanguinis exhalatione experimenta.

De S. Leger *an proxima, qua corpus alitur, materies a rubro ſanguine diverſa*, Pariſ. 1740. Theſ. Albam partem ſolam alere, & ſecedere in partem fibroſam, gelatinoſam, & aqueam: rubram partem forte inutilem eſſe, &c.

Thomæ Schwenke *hæmatologia* ſive *ſanguinis hiſtoria*, Hagæ 1743. 8. Dignum omni laude opus, quo plurima de calore ſanguinem cogente, & reſolvente, de globulis, de grumo ſanguineo & ſeroſo, de analyſi, de ponderibus ſpecificis ſanguinis & ſeri, & alia perutilia habentur.

J. Stam de *αἱματοποιήσει*, Leidæ 1743. 4.

J. H. Schulze phyſiologiam ideo cito, quod fateatur non dari temperamenta. Ejusdem exſtat Diſp. *de temperamentorum exiſtentia illorumque uſu in medicina*, Hall. 1734. 4. *.

Martin. Schurig *hæmatologia*, Dresd. 1744. 4. Compilatio.

Alex. Monroo in *Actis Edimb.* II. de grumo ſanguinis obturante vulnus fibroſo. G. Martine ibid. de globulis diverſarum ſerierum ſanguinis, de ponderibus ſpecificis, de temperamentis a globulorum numero variis, de analyſi. In T. V. Stevenson pro motu ſanguinis inteſtino ſcripſit, a quo ſuſcitetur cordis motus.

J. Boecler *an nitrum ſanguinem ſolvat*, Argent. 1741. 4.

In *Miſcell. Berol.* T. VI. globuli ſanguinei ranini mutabili figura aliaque utilia deſcribuntur.

Jac. Franc. le Chat de la Sourdiere. *Ergo non ubique corporis ſanguis idem*, Pariſ. 1743.

B. D. Mauchart *de oleo animali*, Tubing. 1745. Utilis Diſputatio, De eod. *Comm.* Lit. Nor. 1731. 1734. 1741. & D. Loeberi me Præſide habita Diſputatio. Gotting. 1747. 4.

Cl. de Sauvages in *Mémoires de l'Acad. de Montpellier*, 1743. ſanguinem carotidis arteriæ ſpecifice leviorem facit. Idem in Libro *de inflammatione* ad pondera ſpecifica ſanguinis aliaque ejus phænomena obſervationes ſuas attulit.

In Cl. Knolle Diſſ. *von der verdickung des geblütes* ſanguinem arterioſum venoſo denſiorem & ponderoſiorem eſſe defenditur.

Claudii Bourdelin de la Mouliere. *Ergo in quacunque corporis parte hæmatoſis*, Pariſiis 1745.

Cl. Christophori Andreæ Mangold in nuperis ſuis *Chymiſche Erfahrungen*, Erfurd. 1748. 4. de oleo animali bona experimenta habet.

In Tomo II. operis Swieteniani de cruſta & pelle ſanguinis, & de coagulatione in morbis acutis aliqua reperiuntur.

De ferro in ſanguine contento egregiæ obſervationes Vincentii Menghini exſtant in *Comment. Bonon.* II. P. 2. & aliquæ Josephi Badia in *opuſcoli ſcientif.* T. 18.

C. Lud. Lebrecht Loeseke *de motu ſanguinis inteſtino*, Hall. 1747. 4. Eum motum generari negat a repulſione globulorum, &c.

J. G. Brendel progr. I. II. Gotting. 1747. 4. demonſtrat globulorum ſanguineorum & minorum progreſſiones non poſſe reſpondere deſcriptioni Boerhavii & Leeuwenhoekii.

Rob. Douglas *of the generation of heat*, Lond. 1748. 8. De globulis & eorum ad generandum calorem aptitudine.

Frid. Gottlob. Jacobi Diſp. *de colore ſanguinis*, Lipſ. 1748.

C A-

CAPUT II.

De Vaſis lymphaticis.

PRiuſquam de ſcriptoribus agam, qui hanc vaſorum pellucidorum deſcriptionem dederunt, opus eſt aliquid dicere de ſententia, quam ſuper hac re foveo, & quam credo omnibus placituram (*a*).

Medici quidem vocant vaſa lymphatica, „ Vaſcula oculo nudo conſpicua, in quibus liquor limpidus deprehenditur". Et primo omnia vaſa, hactenus apud Auctores deſcripta, ſunt hujuſmodi, ut oculo nudo diſcerni poſſint. Si ſufficeret ſcrutatori anatomes hæc ſcire, promtum opus foret ex ſequentibus Auctoribus ea addiſcere. Verum ii nihil nos docent, niſi in corpore quædam vaſa eſſe ſatis magna, quæ talem lympham ferant : atqui hæc vaſa omnia tantum venæ ſunt, quod demonſtrabo.

Vena eſt canalis liquorem motum continens, qui movetur iterum verſus majores venas, & cor, adeoque venæ ferunt liquidum redeuns a communi fonte verſus cor. Nunc dico omnia vaſa lymphatica, hactenus ab anatomicis deſcripta meras venas eſſe.

Sic demonſtratur. 1. Omnis canalis in corpore, qui ex anguſtiis deducit verſus ampliora ſpatia, vena eſt : ſed omnia vaſa lymphatica, hactenus deſcripta (videantur omnes figuræ, legantur omnes Auctores) ſunt vaſa, quæ ex minoribus ramis in ampliora ducunt, ergo, &c.

Verum 2. vena eſt, quæ per laterales canales recipit liquidum, ſeu canalis, in quem alii canales minores ſe exonerant : nam omnis vena, gracili orta ramuſculo, grandior fit per novum canalem ad latus inſertum : ſi nunc omnia vaſa lymphatica, hactenus deſcripta, conſideraverimus, omnia a radicibus inviſibilibus incipiunt, & majora ſenſim fiunt, acceptis lateralibus vaſis, quæ ſe in majorem truncum exonerant. Ex majori vero trunco in lateralia vaſa nihil omnino derivari

(*a*) Hoc ſyſtema vaſorum minorum ſuperſtructum hinc arteriis minorum generum a RUYSCHIO repertis, inde globulorum in ſanguine ſeriebus decreſcentibus in LEEUWENHOEKII experimentis, maximo PRÆCEPTORI honori fuit, & ab omni fere Medicorum ordine hactenus receptum eſt, ut arterias minores, tenuiorem ſanguine liquorem ferentes admittant. Prima vero hujus theoriæ ſtamina non ſolum apud ERASISTRATUM (CELS. in præf.) arterias ſtatuentem ſpirituoſas, in quas tranſeuns ſanguis inflammationem faceret, ſed inprimis etiam inter recentiores apud RAIMUNDUM VIEUSSENIUM reperiuntur, qui paulo ante BOERHAVIUM in *novo vaſorum ſyſtemate* fuſe & ubique deſcripſit „ vaſa neurolymphaticà ſecretoria, ab arteriis orta, inſerta venis, aut excretoriis „ ductubus". Ipſum denique *errorem loci* ſive inflammationem ex ſanguine in vaſa minora aberrante manifeſto deſcripſit p. 109. 110. & in Tractatu *des liqueurs* p. 129. Imo ſubtiliter trium generum vaſa minora ſtatuit, primum ex arteriis rubris ortum, alterum ex primo genere, tertium ex ſecundo. Et ea quidem vaſa inflammatio, melius vero repletio vaſorum rubrorum demonſtrat, unde in toto corpore humano vaſa continua rubris pellucida prius, & inviſibilia, aut ſucco decolore cœruleo, fuſcove plena conſpicua fiunt. Inde non male ANTONIUS FIZES inventum vaſorum minorum generum VIEUSSENIO vindicat, *de tumoribus* p. 10. Neque diſſimulandum, vulgaria lymphatica vaſa ex arteriis deduxiſſe, & per eas repleviſſe varios Auctores, COWPERUM, inprimis TYSONEM in *Anat. of a pigmy* : & ductum thoracicum atque lymphatica per cœliacam injeciſſe CL. BORRICHIUS apud BARTHOLINUM, ut nuper CL. TARINO in lacteis ſucceſſiſſe legimus & multo prius CL. MANGETO *Theatr. anat.* II. p. 168.

ri poteſt. Ergo omnia vaſa lymphatica, hactenus ab anatomicis deſcripta, quæ oculis apparent, ſunt meræ venæ, & nobis tum demum apparent, quando plures graciles venæ in unum magnum vas ſe evacuarunt.

3. Omnia vaſa lymphatica habent valvulas (loquor de illis hactenus deſcriptis). Verum nullibi in corpore in arteriis valvulæ reperiuntur, niſi in arteria aorta, & arteriæ pulmonalis initio; quas, ſi ſedulo intueri lubuerit, conſtabit eas non proprie pertinere ad ſubſtantiam harum arteriarum, ſed ad cordis carnem. Ergo in arteriis non ſunt valvulæ, eæ vero in venis ſunt, & ubicunque metus eſt, ne præcedens ſanguis impediat liberum tranſitum ſubſequentis, ibi maximæ valvulæ ſunt, nec alia ratio eſt omnium valvularum in corpore; venæ enim in initio tenuiſſimæ ſunt, poſtea majores fiunt; ſed demonſtrant mathematici, „ſi liquidum „perpendiculariter adſcendere debet, tunc totam ſeriem perpendiculariter obſtare „motui inferioris liquidi; hinc cum venæ facile comprimantur, non tranſiret ſan„guis pondere impeditus columnæ ſuperioris. Ergo ne liquidum preſſum, ubi major eſt vena, ſanguinem per omnes venas minores fluentem impediat, valvulæ ibi ſunt. Videatur RUYSCHIUS. Hinc in venis ubique valvulæ ſunt, & vix per unciam progredimur, quin valvulas inveniamus, ob neceſſitatem mox dicendam.

Verum 4., vena eſt vas, quod ab extremis liquidum in majus infuſum verſus cor reddit; arteria contra a corde ad extrema ducit. Vide nunc omnia lymphatica vaſa a RIDLEIO in cerebro picta, vide omnia lymphatica vaſa a LOWERO detecta in externo & interno capite, quæ ad glandulam pituitariam reddunt ſuum liquidum venis jugularibus, vide omnia vaſa lymphatica thoracis, quæ ſe exonerant in ductum PECQUETIANUM, in venam ſubclaviam, in ſinum venoſum, in venam ἄζυγον, videantur demum BARTHOLINUS, LOWERUS, MALPIGHIUS de vaſis lymphaticis abdominis, omnis certe ea lympha, quam hi clari viri viderunt, unice verſus ciſternam fertur; hinc in ductum PECQUETIANUM, ut ipſa NUCKIO picta vaſa lymphatica femoris, ad ſuperiora eant & in venas lacteas majores ſe evacuent. Ita videmus, hæc omnia vaſa lymphatica mediantibus vaſis lacteis variis liquorem ſuum cordi reddere. Ergo concludimus, omnia vaſa lymphatica, hactenus exarata & deſcripta, meras eſſe venas.

Sed nulla eſt vena, quin debeat habere ſuam arteriam, hoc eſt nullum vas poteſt deferre verſus cor, quin ab alio vaſe liquidum ſuum deferendum receperit. Quod enim liquidum verſus cor movetur, id debet prius liquidum a corde accepiſſe. Ergo vena ab aliis vaſis ſuum liquidum habere debet. Et ex eadem ratione vaſa lymphatica, quæ verſus cor reducunt, debent ab aliis vaſis ſuum liquidum accepiſſe. Neque ea alia vaſa venæ eſſe poſſunt, nam venæ recipiunt, quod attulerunt arteriæ. Ergo lymphatica vaſa ſerum ſuum debent accipere a quibuſdam arteriis, uti omnes venæ ab arteriis recipiunt; hinc, uti videmus, venas lymphaticas eſſe: ſic etiam neceſſe eſt dari lymphaticas arterias inviſibiles, a quibus venæ lymphaticæ liquidum accipiant. Neque enim ex ſanguinea arteria vena lymphatica oriri poteſt, tunc enim per eam ferretur liquor craſſior, ſanguineus, qui ſemper ruber eſt, docente microſcopio. Ergo arteria ea, unde prima vena lymphatica oritur, debet eſſe vas, quod ex arteria cruenta recipiat liquidum tenuius, quam eſt ſanguis; ergo debet eſſe vas minus quam arteria cruenta, hoc eſt lymphatica arteria. Verum ubi cruenta arteria ultimo deſinit, ibi non eſt conſpicua; ergo longe minus hæc arteria lymphatica conſpicua erit. Si nunc quæſiveris, cur arteria illa lymphatica microſcopio conſpicua non ſit, reſpondebo, quia liquorem pellucidum vehit. Ita in pediculo, ubi a poſteriore novimus infinita eſſe vaſa, tamen ob pelluciditatem nobis ea videre haud licet.

Hæc ergo ſententia noſtra eſt „ad omnem locum, ubi transmittitur ſanguis ru-
„ ber ex arteria in venam, ibi oriuntur canales infiniti, ad minimum decuplo mi-
„ nores diametro arteriarum rubrarum. Docent hoc globuli liquidorum pellucidorum per microſcopia inſpecti, nam globuli ſanguinis rubri non intrant in illa vaſa lateralia, & ſi comparentur cum globulis lymphaticis, ingens erit differentia, dum enim ſanguis ad ea vaſa lateralia applicatur, exprimit in eas liquidiſſimam partem liquoris ſui, qua orbatus tranſit recta in venam. In hanc vero lateralem arteriolam, inquam, tranſit liquidiſſima pars, eamque voco *arteriam lymphaticam*, & certum eſt, ferri per eam liquidum motu arterioſo, hoc eſt, ex lato in anguſtum, neque eam aggregari ex minoribus in majus vas, ſed ex majoribus ferri in minora, tunc deſinere prolongatam in venam lymphaticam, quæ ſolitaria non conſpicua eſt, ſed aggregata ex minoribus conſpicua fit, tuncque ibi demum incipit initium venarum lymphaticarum.

Neque hoc ſolum, ſed id etiam mihi probabile fit, arterias lymphaticas, ubi in venas tranſibant, dare laterales canales tanto minores ſe ipſis, quanto ipſæ minores erant ultima arteria rubra, ex qua oriuntur. Hæc vaſa vocantur mihi *lymphatica ſecundi generis* (*a*), & ſic porro. Quouſque vero hæc progreſſio pertingat, ignoramus, id tamen novimus, eo uſque pertingere, ut (nervi) (*b*) vaſa lymphatica ſint omnium minima.

Dantur ergo arteriæ lymphaticæ & venæ lymphaticæ, deinde rami arterioſi lymphatici arteriarum lymphaticarum, & harum iterum aliæ propagines. Uti nunc ſanguis redit in ſanguinem, ſic lympha primi generis redit in venam lymphaticam primi generis, lympha ſecundi generis in venam lymphaticam ſecundi generis, & ſic porro, hacque ratione omnia derivantur ex arteriis a corde in venas & redeunt in cor.

Objici poſſet, quæri omnino an hæc fabrica neceſſaria ſit in corpore. Reſpondeo omnino eſſe. Advertat rerum gnarus animum ad cutim, tendinem, membranam, oſſa, loca glanduloſa, vix ſanguinis rubri aliquid in vaſis adeſſe reperiet, & tamen creſcit hujuſmodi pars nihilo ſegnius, quam pars rubra. Imo, quod majus eſt, in initio fetus omnino non reperitur ſanguis ruber in ipſis partibus, quæ poſtea rubræ fiunt, & tamen eo tempore celerius, quam in alio æquali tempore creſcunt. Verum ut creſcant eæ partes, oportet eas, hoc eſt vaſa quibus conſtant, impleri. Deinde debent nutriri, hoc eſt, debent liquido repleri, & applicari ex eo liquido tantum, quantum fuit perditum, quod non fieri poteſt, quin ad omnia puncta corporis applicetur hoc liquidum. Verum docent microſcopia, maximam partem corporis ſanguine carere. Si pes ranæ ad lentem inſtar grani ſabuli magnam appli-

(*a*) Cum PRÆCEPTOR videret LEEUWENHOEKIUM plures nonnunquam globulorum ſeries reperiſſe, ut etiam flavus globulus in lymphaticos pellucidos divideretur, neque viderentur ultimæ parvitatis arteriolæ commode ex ipſa rubra arteria poſſe provenire, in id ſyſtema incidit, quod vide INSTIT. MED. CCXLV. CCXLVI. Ab eo tranſiit ad SWIETENIUM, HELVETIUM, GORTERUM, MARTYNUM CLIFTONUM WINTRINGHAM patrem *de podagra* p. 28. aliosque. Nam HELVETIUS, qui ſibi hoc ſyſtema tribuit in *Mém. de l'Acad. des Scienc.* & cui le TELLIER eum honorem defert in critica *Emmenologiæ* FREINDINÆ p. 75. poſt BOERHAVIUM omnino ſcripſit quodcunque huc referendum edidit. Dubia vero mea contra id ſyſtema propoſui, & pleraque vaſa minorum generum ex arteria rubra oriri, per experimenta oſtendi in *comment.* ad CCXLVI. & apud CL. C. A a BERGEN Diſp. *de inflammatione ſanguinea.*

(*b*) *Inſtit. Rei Med.* n. CCCII Eam conjecturam ita intelligere oportet, ut arteriæ æque parvæ, ac ſunt nervi, etiam intra cerebrum oriantur, non ideo aut ſenſus capaces futuræ, aut motus. Habet etiam eas arterias CL. WINTRINGHAM L. c. p 33.

applicetur, in mediis locis non reperietur ſanguis ruber, & tamen ibi nutritur illa pars pedis; ergo ibi eſſe debent vaſa, quæ recipiunt, receptum propellunt, ſed hæc vaſa tantum poſſunt eſſe arteriæ, hoc eſt conferunt liquorem ſuum ex lato in anguſtum; ergo arteriæ lymphaticæ requiruntur. Sed tertio debet corpus humanum flecti, nec flexibile manere poteſt, niſi ex partibus infinite parvis conſtet. Nunc vaſa, quæ ſanguinem rubrum ferunt, non ſunt partes minimæ, minora enim dantur, quæ liquidum tenuius quam ſanguinem ferunt; videamus v. gr. in cute, quæ omnium maxime flexilis pars eſt, ibi vix vaſa ſanguifera, ſed minora reperiuntur. Si corpus haberem, quod conſtaret ex partibus tam magnis, ac quinque mei digiti ſunt, ſimul ſumti, non poſſet flecti hujuſmodi corpus abſque ſeparatione partium quarumdam, hoc eſt abſque ruptura. Verum, ſi conſtaret idem corpus ex partibus tam tenuibus, ac unus meus digitus eſt, tunc poſſent partes adhuc in contactu manere, licet flecteretur corpus; hinc quo vaſa ad majorem tenuitatem reducuntur, eo facilius flecti poſſunt; hinc requiruntur vaſa, quorum membranæ infinite tenuiores ſunt, quam membranæ arteriarum; hujuſmodi autem ſunt vaſa lymphatica.

Ex his vero vaſis totum corpus conſtat; nam membranæ majores flexiles ſunt, quia membranis minoribus conſtant; & hæ minores membranæ ſunt flexiles, quia ex minoribus canalibus conflantur, & illi canales ſunt flexiles, quia ex minoribus adhuc canalibus componuntur. Si vero quæras quotuplicia hæc vaſa ſint, hoc ignoramus, majorem tamen crederem eſſe ſubdiviſionem, quam facile imaginemur.

Omnes hactenus anatomici dixerunt, corpus ex arteriis & venis conſtare, nihil de lymphaticis dixerunt: nunc & arteria & vena lymphatica demonſtratæ ſunt. Sed pergit diviſio, donec omnes partes æqualiter parvæ, & liquida æqualiter diviſa ſint; hinc puto, hæc omnia tandem deſinere in vaſa tam parva, quam origo nervi eſt, nam neque tenuiora liquida ſpiritibus, nec vaſa nervis tenuiora haberi poſſunt.

Hoc ſenſu nervi ubique ſunt, & oriuntur non ex cerebro tantum, ſed ex ultimis arteriolis ubique (*a*), & a quibuſdam lymphaticis naſcuntur etiam lymphatica

(*a*) Vaſorum lymphaticorum antiquitates habet P. T. HARTMANNUS *de peritia veterum anatomica* II. c. 5. qui pene perſuadet, aliquam eorum vaſorum cognitionem apud veteres fuiſſe. Fibras certe inter arteriam venamque medias, ex natura ſua ſaniem continentes ARISTOTELES dixit *hiſt. anim.* L. III. c. 6. Vaſa vero lactea ERASISTRATO atque HEROPHILO nota fuiſſe, vulgo nunc ex GALENO ſcitur Libro *Admin. anat.* VII. c. ult. de *uſu partium* L. IV. c. 19. Lactea autem de lymphaticorum eſſe genere, notiſſimum eſt.

GABRIEL FALLOPIUS in *obſſ. de venis* vaſa lymphatica hepatis deſcripſit.

BARTHOLOMÆUS EUSTACHIUS ductum thoracicum, omnium lymphaticorum vaſorum maximum, deſcriptum dedit in Libro *de vena ſine pari*, originem tamen ignoravit.

GASPARIS ASELLII Liber *de lactibus* ſive *lacteis vaſis*, Mediolani an. 1627. 4. Baſil. 1628. 4. Leidæ 1640. 4. & cum SPIGELIO an. 1644. 4. prodiit. Cum alia quæreret in vivis animalibus, in vaſa lactea incidit, ea ab inteſtinis ad hepar uſque perſecutus eſt, quo ire credidit, ut videtur, a lymphaticis deluſus, & deſcriptionem dedit eruditam, etſi poſthumam, cum an. 1626. mortuus ſit, icones vero artificioſas tribus coloribus diſtinctas, ſatis vitioſe paſſim recuſas; reſtaurator adeo vaſorum lacteorum, quorum etiam valvulas non ignoravit. Male ejus inventum celebris ex libris doctor deriſit C. HOFMANN *Apol. pro Galen.* L. II. c. 133. neque hic laudari poteſt HARVEJUS, cujus eadem fuit opinio in Libro *generat. animal.* & in epiſt. ad HORSTIUM, ut lactea vaſa ſolam lympham revehere crederet. ADRIANUS vero SPIGELIUS, quando chylum rubrum ſæpe ſe vidiſſe dicit L. V. c. 3. videtur aliquid de lymphaticis olfeciſſe. Brevi poſt ASELLIUM lactea ſe demonſtraſſe ROLFINKIUS ſibi ipſi teſtis eſt *Differt. anat.* p. 909. ubi ea vaſa deſcribit.

P. GAS-

tica ubique, ubi plexus vaſorum repериuntur, hoc eſt, ubi arteriæ in venas fiunt. Ultima arteria lymphatica deſinit duplici loco. 1. Partim extra corpus in vacuitates aliquas. 2. Partim in venas corporis. In vacua ſpatia ſe exonerat, ut extrorſum ad cutem, & intus in cavitates corporis. Si quæras, ubi illa iterum, quæ in cavitates effunditur lympha, maneat. Porro ubique vaſa eſſe abſorbentia, uti BELLINUS demonſtrat, & uti tota cutis perſpirat juxta SANCTORIUM, ſic tota cutis inſpirat juxta BELLINI experimenta: verum ſicut in cute, ſic in omnibus membranis interioribus ubique.

Hæc

P. GASSENDI varia, *de nutritione animalium, ubi & de venis lacteis*, &c. Lugd. 1649. fol. cum Opere *de Philoſ. Epicuri* edita ſunt.

MENTELIO inventæ an. 1629. ciſternæ laudem tribuit CAROLUS le NOBLE, non ſatis tamen ea fama confirmata eſt.

JOH. VESLINGIUS in *poſthumis* vaſa lactea ita auxit, ut etiam in thoracem usque ſit perſecutus, ſive ibi ductum thoracicum viderit, ſive lymphatica vaſa. Ex humano etiam corpore primus lacteorum iconem dedit.

MAURITIUS etiam HOFMANNUS jam 10. Mart. 1643. ſe canalem inter ſepti crura ad thoracem adſcendentem vidiſſe, anno vero 1649. a VESLINGIO percepiſſe, vaſa ſibi ſub pancreate apparuiſſe, unde rami ad hepar & thymum, & ad cor abirent, ipſe refert.

N. TULPIUS primus aut inter primos vaſa lactea in homine vidit.

JOH. WALÆUS de chyli motu & natura egregiam epiſtolam ad BARTHOLINUM anno. 1641. ſcripſit.

JOSEPHI PECQUET *experimenta anatomica quibus incognitum chyli receptaculum & ab eo per thoracem ad ſubclavios uſque ramos lactea deteguntur*, Pariſ. 1651. 4. & auctius 1654. 4. & Anglice, Londin. 1653. 8. & alias prodierunt. Dieppenſis Medicus, an. 1647. cum venam cavam in cane lacteum humorem ſtillare vidiſſet, inquiſivit, ampullam vidit cui lactea ſe inſererent, & unde ductus duplex adſcenderet, inque utramque axillarem ſe multis oſculis inſereret, & receptaculum ſuum juvenis, necdum Doctor, demonſtravit Monſpelii (BINNINGER Obſ. I. n. 30.). Hæc quidem fabrica valde ab humana, ad quam paſſim traducta eſt, aliena videtur. Inde concluſit in Diſſ. *de chyli motu & circulatione*, chylum nec ad hepar ire, neque ibi coqui. Adjecta eſt Diſſ. de *thoracicis lacteis* contra RIOLANUM, qua non bene invidentem novo invento doctum cæterum ſenem refutat: tum HYGINI THALASSII LANGERMANI perſonati acris contra RIOLANUM invectio, & gratulationes variæ ad PECQUETUM MENTELII, D. AUZOUT & aliorum.

EJUSDEM PECQUETI nova communicatio ductus thoracici cum venis lumbalibus & cava habetur & inter PERRALTI *Eſſays de Phyſique* T. III. & in *Journal des Savans* 1667. n. 7. & 1672. n. 1. & in *Anciens Mémoires de l'Acad.* T. X. valde certe mihi incredibilis. Receptaculum Chyli ibi ex homine pingitur. Finem vitæ fecit valde ſingularem, cum ſpiritu vini ſolo ſe optime ali perſuaſus, ejus liquoris abuſu ſe enecaverit.

Pro PECQUETO ſcripſit etiam GUILIELMUS de HENAULT *Clypeum, in quo* tela in PECQUETI *cor a CAR. le NOBLE conjecta infringuntur*, Rothomag. 1655. 12. *.

J. van HORNE Diſp. *de ductu chylifero*, Leidæ 1652. 4. & jam in collectione operum PAULIANA exſtat. Habet ductum thoracicum ex homine, ſibi primum viſum. Idem experimenta pro definiendo motu lymphæ inſtituit.

F. SYLVII Diſp. VIII.

PETRI GUIFFART *utrum chylus vel ſanguis ſit lactis materies*, Rotomag. 1652. 4. De receptaculo chyli aliqua habet. Inde ad placentulas ductus ire, liquorem amnii ſecernere credidit.

JOH. RIOLANI *opuſcula nova*, Pariſ. 1652. 12. In iis *commentatio adverſus novum de venis lacteis commentum* habetur, qua elevat PECQUETI inventum vanis, ut ſolent, ex theoria captiunculis contra experimenta uſus. IDEM. Pariſ. 1653. 8. edidit *opuſcula nova anatomica. Judicium de venis lacteis lymphaticis* BARTHOLINI *refutatur. Dubia anatomica reſoluta.* Anno vero 1655. 8. *Reſponſiones duas, primam ad experimenta nova* PECQUETI, *alteram in duos Doctores Pariſinos Pecquetianos adverſus ſanguificationem in corde: acceſſit Ejus judicium de vaſis lacteis &* CAR. le NOBLE *obſervationes de lacteis thoracicis* *.

OL. RUDBEK *Nova exercitatio ductus aquoſos exhibens & vaſa glandularum ſeroſa*, Aroſiæ 1653.

Hæc præmittenda putavi, antequam de Auctoribus dicamus, quia apud eos illa nullibi inveniuntur, ſed hæc edocti eo melius nos eorum inventis uti poterimus.

Agamus ergo de Auctoribus, qui ſcripſerunt de vaſis lymphaticis, quæ nos jure merito venas lymphaticas vocamus.

LU-

1653. 4. Leidæ 1654. 12. (LIND.). In editione Aroſiana, quam debeo ILL. ROSENIO, pauciores icones ſunt, & obſervationes, quam apud HEMSTERHUYSIUM, ubi 14. obſervationes noviter acceſſerunt, & tabulæ 13. RUDBEKIUS anno 1650. vaſa lymphatica vidit, & ea certe longius BARTHOLINO per varia viſcera perſecutus eſt, & propria manu depinxit in teſte, pulmone, corde, utero, variis animalibus uſus. Præclaræ etiam obſervationes ſunt, quæ addidit de fetu, de vomitu, &c. Exſtat pro anno 1650. teſtimonium L. ROBERG *recent. invent. anatom.* p. 18. ubi adjectum eſt, etiam in artubus ovis Leidæ eumdem virum an. 1654. oſtendiſſe lymphatica. EJUSDEM *de ſero ejuſque vaſis* Diſp. Upſal. edita 1661. 4. a nemine fere viſa eſt. Continet tres tabulas lymphaticorum cordis, ſepti transverſi, colli, linguæ, &c. Eam in ſupplemento Diſſertationum edam.

Inſidiæ ſtructæ ductibus aquoſis a THOMA BARTHOLINO, Leidæ 1654. 8. prodierunt. Contra BOGDANI Libellum ſcriptæ ſunt; qui proxime ſequitur, & quem non inmerito ex dictione multum de Præceptore habere ſuſpicatur RUDBEKIUS. IDEM famam ſuam maſcule tuetur & Aprili M. 1652. Reginæ ſe demonſtraſſe ductus ſuos adfirmat, cum Majo menſe nihil adhuc de iis innotuiſſet BARTHOLINO, argumento ſilentii, quod egit in *lacteis thoracicis* eo menſe editis. EJUSDEM *epiſtola de vaſis ſeroſis* ad T. BARTHOLINUM, Upſaliæ 1657. 12. dicitur a MERCLINO prodiiſſe. Et certum eſt THOMAM paucos ductus & vix ullo modo deſcriptos, RUDBEKIUM pleroſque & eorum valvulas inveniſſe.

THOMÆ BARTHOLINI *D. de lacteis thoracicis in homine & brutis nuper obſervatis*, Hafn. 1652. 4. Excitatus HORNII experimentis, in homine ductum thoracicum vidit, & depinxit. Glandulas lumbales, quæ utique aliquid dant ad receptaculum, pro receptaculo habuit, inſertionem inſolitam, ab inferioribus ſurſum, & triplicem depinxit. EJUSDEM *vaſa dubia de lacteis thoracicis & an hepatis funus inmutet methodum medendi*, Hafniæ prodierunt 1653. 4. Reſpondet RIOLANI obſervationibus. Vaſa lactea mammarum deſcribit. EJUSDEM *vaſa lymphatica nuper in animalibus inventa*, Hafn. 1653. 4. edita ſunt. Eos ductus, dum inquirit in lacteas hepatis, menſe Decembri 1651 invenit, in hepate, axilla, pelvi. Hic doctam, ut ſolebat, addidit deſcriptionem, & cadere inde hepatis officium ad ſanguinem coquendum facile vidit. EJUSDEM *vaſa lymphatica in homine nuper inventa*, Hafniæ 1654. Diſp. Ea vaſa in hepate vidit, eodem anno menſe Januario, & fuſe de hydrope agit, ex eorum obſtructione orto. Nomen ſeroſorum vaſorum refutat, quod impoſuit RUDBEKIUS.

Defenſio lacteorum & lymphaticorum & dubiorum anatomicorum contra RIOLANUM, Hafniæ 1655. 4. Erudita eſt & acris naſcentis viri contra ſenem magna in auctoritate viventem defenſio. HARVEIO etiam, ad lactea incredulo, reſpondet. EJUSDEM *ſpicilegium* I. *ex vaſis lymphaticis ubi Gliſſonii & Pecqueti ſententiæ expenduntur*, Hafn. 1655. prodierunt, 1658. 4. (MERCL.) & in collectione anni 1670. *ſpicilegium* II. *ubi Backii Courvei, & aliorum ſententiæ expenduntur*, Amſtelod. 1660. 12. editum eſt cum priori & 1661. 12. *. & in eadem collectione recuſum. Theorias nuper natas, abſque novis experimentis, theoreticus ipſe, expendit. EJUSDEM *opuſcula nova anatomica de lacteis thoracicis & lymphaticis vaſis*, Hafniæ 1670. 8. edita habent priora, & aliqua alia opuſcula, ut *examen judicii novi quod de lacteis protulit RIOLANUS*, deinde aliqua, quæ infra dicemus, in BILSIUM dicta. In *anatome* ſua BARTHOLINUS varia etiam bona habet, & plurima notatu digna reperiuntur in *epiſtolis* a N. STENONIS F. OLAO BORRICHIO aliiſque ad BARTHOLINUM datis. Laudem inventi ipſe cæterum cum LYSERO communicavit, quo Proſectore uſus eſt (de *vaſis lymph.* p. 8.).

Filius THOMÆ CASPAR in Libro de *diaphragmate* fuſe de chylo ejuſque motu egit.

MARTINI BOGDAN *Rudbekii inſidiæ ſtructæ vaſis lymphaticis T. BARTHOLINI*, Francof. & Hafniæ 1654. 4. Inanis & cavillator, RUDBEKIUM duriſſime habet, qui ſibi vaſa ſeroſa tribuat, & ipſi numeros dierum confuſos objicit.

M. BOGDANI *apologia pro vaſis lymphaticis Bartholini adverſus inſidias ſecundo ſtructas ab OLAO RUDBEK*, Hafniæ 1654. 12. Acerbe & grammatice adcuſat noſter civis RUDBEKIUM

pla-

LUDOVICUS DE BILS, *Dominus de Koppendam*, nobili ſtirpe natus, a primis ſane ephebis ſe dedit ſtudio anatomico, & maxime diſſectioni animalium vivorum. Sed hoc ejus laudibus obfuit, quod operam neque literis, neque lectioni Auctorum dederat. Edidit anno 1661. & iterum anno 1669. Roterodami Tractatus exiguos *de labyrintho atque ductu ſuo rorifero dicto*, & dedit figuras æneas, prout moloſſi vivi anatome ipſi ſuppeditaverat. Liber ipſe eſt rarus adquiſitu, tamen aliquando invenitur; deſcribit ſatis bene vaſa lymphatica thoracis. Verum BILSIUS putabat ea vaſa vehere rorem, & eſſe originem ductus chyliferi, & ex his vaſis lymphaticis, tanquam centro, per totum corpus & ad ipſas mammas vaſa tranſire, chylum vero per venas recta via ire in ſanguinem. Verum deceptus fuit BILSIUS, ut poſtea demonſtratum eſt.

Alter Auctor, qui bene de lymphaticis ſcripſit eſt OLAUS RUDBECKIUS, Suecus Upſalienſis (*a*). Ejus quatuor Opuſcula de vaſis lymphaticis habemus. Primum Opuſculum eſt *nova exercitatio anatomica ductus aquaticos hepaticos exhibens tabulis tredecim delineatos*. Sic ſcripſit titulum, Liber hic eſt editus Lugduni Batavorum an. 1654. in 12. Alter tractatus, licet eriſticus ſit, & contra THOMAM BARTHOLINUM unice ſcriptus, egregius etiam eſt, & vocatur *Inſidiæ ſtructæ ductibus aquoſis hepatis a* TH. BARTHOLINO. Editus eſt etiam Lugduni Batavorum an. 1654. partim in 8. partim in 12. Tertius Tractatus vocatur, *pro ductibus hepatis contra* THOMAM BARTHOLINUM, etiam Lugduni Batavorum editus anno 1654. in 8. Quartus vocatur *Epiſtolæ ad* THOMAM BARTHOLINUM *de vaſis ſeroſis*. Ea eſt omnium optima, Upſaliæ edita an. 1657. in 12. Sunt hi egregii Tractatus, qui raro habentur, in quibus tamen optime ſcripſit. Sed emendus eſt Liber dictus *Meſſis aurea anatomica collecta ab* HEMSTERHUYS in 4. (*b*) in eo enim Libro illa RUDBECKIANA habentur, ut & BARTHOLINIANA & BILSIANA; atque adeo, ſi hunc Librum habuerimus, non indigemus opuſculis antecedentibus.

Sequitur THOMAS BARTHOLINUS. Habetur nempe in ejus Libello *de vaſis*

plagii, quod ridiculum eſt. Etſi enim prior deſcriptionem typis edidit BARTHOLINUS, decies tamen plura ſunt experimenta RUDBEKII. In Præf. negat. BARTHOLINUS, ſe id Opuſculum ſcripſiſſe.

Cæterum præter RUDBEKIUM & BARTHOLINUM alii etiam ſibi inventa lymphatica adrogarunt. Ita JOLIVIO, non aliunde noto, tribuunt Angli bene multi, GUALTHERUS CHARLETON *Exerc. de lymphæd*; PLOT *Oxfordshire* p. 301. & alii. F. SYLVIUS de le BOE ſe vaſa lymphatica hepatis flava ante 25. annos (1635.) vidiſſe ſcribit in *Diſſertationibus* ſuis. Idem vaſa lactea lymphaticis adfinia eſſe accurate vidit Diſſ. VIII. n. 12. C. V. SCHNEIDERUS, eruditus cæterum vir, qui in Libro *ſpecialiſſimo de catarrhis* ſibi idem tribuit inventum, applauſum nondum invenit.

In J. DANIELIS HORSTII *decade obſervationum & decade epiſtolarum*, Francofurt. 1676. 4. aliqua de lymphaticis cordis exſtant, tum GUILIELMI HARVEII etiam de *generatione animalium* lacteis contrarii, contra vaſa lactea, & pro iis T. BARTHOLINI epiſtolæ.

CAROLI LE NOBLE *obſervationes raræ & novæ de vaſis lacteis meſentericis & thoracicis*, Rothomagi 1654. 1655. 8. * Pariſ. 1655. 8. Obſervationes ductus thoracici & vaſorum lacteorum habet; deſumtas ex quatuor cadaveribus humanis.

JAC. ISRAEL *lymphaticorum nuper inventorum obſervationes*, Heidelberg. 1654. 4. *

(*a*) Vide ſupra, n. 357.

(*b*) *Meſſis aurea* a SIBOLDO HEMSTERHUYS collecta, Leid. 1654. 12.* Heidelbergæ 1659. 8. continet PECQUETI experimenta cum icone abſque reliquis diſſertationibus; RUDBEKIUM, uti diximus, auctiorem; & BARTHOLINI Libellos de *lacteis thoracicis vaſis lymphaticis & dubia de lacteis thoracicis*. Alia collectio *de venis lacteis thoracicis & lymphaticis ſylloge*, prodiit Genuæ 1654. 4.

ſis lacteis & lymphaticis apud *Blaeuw*, Amſtelodami edito an. 1661. in 8. (*a*) opuſculum quod vocatur *vaſa lymphatica nuper Hafniæ in homine inventa*; verum quoniam & ille Liber non ita facile proſtat, ematur iterum *Meſſis aurea* HEMSTERHUYSII, nam in eo Libello etiam invenitur.

Legendus porro eſt princeps in hoc ſtudio GLISSONIUS anno 1654. editus. In eo nempe Tractatu *de Hepate* ad finem habetur Tractatus de vaſis lymphaticis (*b*). Præter

(*a*) Vide n. 357.

LUDOVICI de BILS *aan de liefhebbers der anatomie*, Roterodami 1659. 4.

EJUSDEM *Epiſtola qua verus hepatis uſus in chylum & ductus chyliferi uſus docetur*, Roterod. 1659. 4. EJUSD. *waarachtig gebruik der Giyl buys*, Roterod. 1658. 4. EJUSD. *ad epiſtolam T. ANDREÆ reſponſio, qua oſtenditur verus uſus vaſorum hactenus pro lymphaticis habitorum*, Marpurg. 1658. 4.*

NICOLAI ZAS *den daau der dieren ende vellen des waters*, Roterodami 1660. 12. Continet iconem & theoriam BILSII, chylum nempe per venas, vaporem per vaſa rorifera (lactea) reſorberi, venire ad cor lymphaticum labyrinthum, inde ad alendum per vaſa lymphatica ad totum corpus.

J. van HORNE *Waarſchouwing aan alle de liefhebbers der Anatomie*, Leidæ 1660. 4. HOUFFWENIUM ad certamen anatomicum provocaſſe BILSIUM, & alia ad hiſtoriam pertinentia refert.

PAULI BARBETTE *aanmerkingen over de ſchriften van de Bils*, Roterod. 1660. 8. & *tegens de verleyding van de Bils*, ibid. Negat reſorbtionem chyli in venas, *&c.*

L. de BILS *kort berigt over de waarſchouwing van J. van* HORNE, Roterod. 1660. 4. & Lat. 1661. 4. Hic primum celebris ille canis, centies repetitus adparet, quo labyrinthus ductus thoracici exprimitur, quæ mera videtur varietas.

EJUSD. LUD. de BILS *ſpecimina anatomica*, Roterod. 1661. 4. EJUSD. *epiſtola apologetica ad* BARTHOLINUM *de calumniis* L. BILSIO *inpactis* 1661. 4. *accedit altera reſponſio contra BARTHOLINUM.* In univerſum parum utilitatis in omnibus his eriſticis reperio. Provocabatur L. de BILS ad certamen, ut oſtenderet labyrinthum, & anatomen incruentam, ſed nunquam conveniebatur de horis. Roterodamenſes amici BILSII laudes extollebant, reclamabant alii, Leidenſes inprimis, neque unquam lites potuiſſent hac ratione componi. Juncta denique BILSII opera prodierunt Amſtelodami 1692. 4. cum hoc titulo L. de BILS *inventa anatomica antiquo nova cum Clariſſ. virorum epiſtolis & teſtimoniis, ubi adnotationes* JOHANNIS *ab* HORNE *&* PAULI BARBETTE *refutantur, interprete* GID. BUENIO.

N. STEPHANI (T. BARTHOLINI) *caſtigatio epiſtolæ maledicæ* BILSII, Amſtelod. 1661. 8. & in orationibus BARTHOLINI prodiit. Acris utique Profeſſoriorum honorum, contra BILSIUM, nobilitati ſuæ nimium tribuentem, defenſio.

T. BARTHOLINI Epiſtola *de experimentis anatomicis Bilſii*, Hafn. 1661. 8. Narrat, noluiſſe oblatam a MOINICHENIO pugnam ſubire BILSIUM.

ANTONIUS EVERARDUS in *monſtri anatome*, Medioburg. 1661. 12. vaſa lactea, repugnante anatome, ad uterum duxit, niſi lymphatica vidit.

(*b*) Et ipſe omnino & THOMAS WHARTON multa de lacteis in *Adenographia* habet, & de lympha & lymphaticis.

N. STENONIS in *ſpecimine obſervationum anatomicarum*, Hafn. 1664. 8. & ubique in ſuis Operibus plurima bona habet de faciei, axillæ, aliarumque partium vaſis lymphaticis, tum in *Act. Hafn.* II. Obſ. 97. & in Libro *de glandulis oris*. In cerebro & plexu Choroideo lymphatica vidiſſe teſtis eſt BARTHOLINUS *Anat. reform.* p. 475.

In *Phil. Tranſactionibus* pulchra experimenta huc facientia exſtant. Ita CL. MUSSGRAVE n 166. & 275. & CL. LITTRE, n. 95. 143. & 270. experimentum deſcripſerunt, quo tinctus liquor ex inteſtinis in vaſa lactea ſucceſſit.

G. NEEDHAM, n. 85. reſorbtionem chyli in venas & novum inventum PERRALTI refutavit.

A. de MARCHETTIS ciſternam negat, vaſa lactea hepati tribuit, & meſocolo, n. 307.

R. HALE ſyſtema lymphaticum late perſecutus eſt, n. 364.

J. SWAMMERDAM lymphaticorum icones egregias dedit in BLASIANO Syntagmate Veſlingii, & varia eo pertinentia habet, & in Libro *de reſpiratione*, & in *prodromo de partibus genitalibus* chylum venis meſentericis reſorberi, lacteis vaſis lympham ferri adfirmavit. Valvulas tamen minime ignoravit, & in iis Libellis deſcripſit & depinxit.

(*a*) J.

Præter hunc Auctorem, de lymphaticis etiam ſcripſit egregie, præſertim contra BILSIUM, JOHANNES HENRICUS PAULI (a). Titulus eſt *Anatomes Bilſianæ anatome circa vaſa meſaraica, ductus Bilſianos roriferos*, editus Argentorati ſeu Strasburgi anno 1665. Rara Opuſcula ſunt, & ſcripta eo tempore vigente fervore anatomico.

Videndus eſt pariter Clariſſimi FREDERICI RUYSCHII (b), nunquam ſane ſatis laudandi, Liber *de Lymphaticorum vaſorum valvulis*. Gloria illi debetur ejus inventionis. Libellus editus eſt Hagæ Comitum an. 1665. & fuit primum Opus ejus anatomicum.

MAR-

(a) J. HENRICI PAULI *Anatomes Bilſianæ anatome*, Argentor. 1665. 8. Non reſorberi in venas meſentericas chylum, neque moveri lympham a corde lymphatico ad partes reliquas, & BILSIUM multa nimis ornare in icone ſua demonſtrat, cui aliam magis naturalem opponit, eruditus diſputator.

ANT. DEUSING in *Exercitatione de admiranda anatome* BILSII, Roterod. 1661. 4. ſuum in eum virum favorem teſtatus eſt. Idem *examen anatomes anatomiæ* BILSINÆ edidit, Groning. 1665. 12. Non ſua ſed aliena adverſus J. H. PAULI, ex MOINICHENII confeſſione, novis publicis aliisque fontibus pro BILSIO & lymphæ motu a corde illo ad partes argumenta attulit.

(b) FRED. RUYSCH *dilucidatio valvularum lymphaticarum*, Hagæ 1665. 8. (MERCLIN), Leid. 1667. 12. etiam Belgice verſa a GOD. BIDLOO. Egregius Liber, quo valvulas vaſorum & lacteorum & lymphaticorum non ſolum argumento aliquo, ſed ſubtiliſſima præparatione exhibet, & BILSIUM, qui nunquam ex eo prælio convaluit, penitus refutat. Ciſternam chyli negavit.

L. de BILS *reſponſio ad* L. TOBIÆ ANDREÆ, Roterod. 1669. 4. Fatetur valvulas lymphaticorum, victus a RUYSCHIO, ſed per mediam cavitatem ſolum fermentum contendit fluere, rorem vero in muſcoſa fabrica (celluloſa) inter duas tunicas.

CL. DRELINCOURTIUS in *canicidiis* plurima experimenta ſuſcepit, quibus demonſtraret, omnino ab inteſtinis ad ductum thoracicum lac fluere, non contra. De lacteis eorumque ex inteſtinis ortu etiam obſervationes habet.

GUALTHERUS NEEDHAM de vaſis lymphaticis, & motu vero chyli in Libro *de formatione fetus* ſcripſit.

R. LOWER plurima de ductu thoracico, ejus valvula, receptaculo, vulnere, & motu, bene & utiliter ſcripſit in Libro *de corde*.

In EPHEMERIDIBUS NAT. CUR. multa huc pertinent.

ELSNER de lympha in vaſis lacteis viſa *Dec.* I. *ann.* 1. *Obſ.* 61.

Vaſa lymphatica thymi E. N. C. *Dec.* II. *ann.* 5. teſtis ibid. *ann.* 7.

Vas lymphaticum princeps Coli SCHELHAMMER E. N. C. *Dec.* III. *ann.* 3.

HENNINGERI icon ductus thoracici, *Cent.* III. IV.

Lactea vaſa in recens nato E. N. C. *Vol.* VIII. 48.

Opere ſæpe citato D. CHAILLOU duo etiam, ut in PECQUETO, receptacula & ductus thoracici deſcribuntur.

In J. de MURALT *vade mecum* varia de ductu thoracico ex propriis experimentis proſtant, & in *Obſ.* XXX. KERKRINGII aliisque.

SAUVAGES *des valvules des veines lactées* cum anat. GELE'E, Pariſ. 1683. 8. B. PLATN. *

J. J. WEPFERUS vaſa lymphatica animalium utero inſeri vidit, in venas, ut credit, hypogaſtricas.

THEOD. KEMPER in Diſſ. *de valvulis* olim citata, etiam lacteorum & lymphaticorum valvulas deſcribit.

J. DAN. DORSTENII *de ductu thoracico chylifero* Diſp. Marpurg. 1678.

In F. SCHRADERI obſervationibus etiam ductus thoracicus deſcribitur.

GRUBEL *de ductu Chylifero Pecquetiano*, Jenæ 1674. 4.

J. C. BRUNNER *de pancreate* fuſe de lympha agit, & obſervationes eo pertinentes habet in lymphaticis colli, *&c.*

GUNTH. CHRISTOPH. SCHELHAMMER *de lymphæ ortu*, Helmſtad. 1683. 4. abſque experimento proprio. Idem in Delphino, & Xiphia vaſa lactea vidit (in *phyſiol. poſthum.* p. CXXI.). In Diſſ. *de voce* lymphatica laryngis deſcribit.

(a) MAR-

MARCELLUS MALPIGHIUS *de glandulis conglobatis*, & in *Operibus poſthumis* pariter plurima detexit (*a*).

Tum Clar. NUCKIUS, inprimis in Tractatu *de anatomia uteri*, & in *Adenographia* (*b*) plura de vaſis lymphaticis habet.

Hi

(*a*) MARCELLUS MALPIGHIUS vaſa lymphatica coli, lienis aliorumque viſcerum, & glandulas lymphaticas deſcripſit.

Ductus thoracici mirificam iconem dedit THEODORUS CRAANEN in Libro *de homine*.

FASCH *de circulatione lymphæ & catarrhis*, Jenæ 1682. Diſp.

J. ZELLER *de vaſis lymphaticis*, Tubing. 1687. 4. & in coll. Diſp. T. I. egregia & per plurima experimenta nata.

P. J. HARTMANN in Diſſ. *de vet. perit. anat.* ſpec. II. lymphatica vaſa urſi deſcripſit, & phocæ in ejus animalis anatome.

J. C. PEYER varia ad lymphatica ventriculi & alia eo pertinentia habet in *Merycologia*.

G. BLASIUS lymphatica in ſuis operibus paſſim in rene aliisque viſceribus deſcripſit.

J. G. BERGER *de chylo*, Witteb. 1690.

(*b*) ANTONII NUCK *Adenographia & anatome uteri*, Leid. 1691. 8. Optime meritus de his vaſis, ea per totum corpus, poſt RUDBECKIUM primus perſecutus eſt, ope microſcopii membranarum fabricam demonſtravit, ſingulari artificio uſus. Cum eo viro ſpes integram angiologiam lymphaticam videndi fere exſpiravit. Ductum etiam thoracicum ejuſque valvulas deſcripſit, & humana lactea.

AME' BOURDON in magnis tabulis vaſorum lacteorum & ductus thoracici iconem dedit, vaſa pulmonis lymphatica deſcripſit.

MAURITIUS van REVERHORST in Libro *de circulatione chyli* lymphatica hepatis habet.

G. BIDLOO in Diſſ. *de hydatidibus* modum demonſtrat, quo ex vaſis lymphaticis inter duas ſtricturas tumentibus hydatides generentur, & ea vaſa ligato ductu thoracico exhibere docuit. IDEM in MYLIANA Diſſ. cum glandulis conglobatis etiam lymphatica vaſa deſcribit.

GUIL. COWPER vaſa lymphatica penis, thymi, aliaque per viſcera per arterias repleta, depinxit, ductus thoracici ex homine iconem dedit in *anthropographia*.

H. RIDLEY vaſa lymphatica cerebri habet.

J. JAC. HARDER *de chyli ſecretione & diſtributione*, Baſil. 1690. 4.

S. FANTON lactea humana & brutorum animalium vidit & deſcripſit.

AL. de MARCHETTIS paradoxa opinio de vaſis lacteis in capite, ad teſtes & alibi viſis, & in avibus etiam repertis exſtat in CAMERARII *Ep. Taurin.* & apud DES NOUES.

J. B. MORGAGNUS ductum thoracicum, lactea ex homine, vaſa lymphatica lienis, pharyngis, uteri humani, pedum in *Epiſtolis* & *Adverſariis* variis locis deſcripſit.

In AC. REG. SCIENT. PARIS. DUVERNEY in *anciens Mémoires* T. I. varia huc pertinentia habet.

In novis lymphatica hepatis FERREIN 1733.

Vaſa lymphatica pulmonis 1734.

C. J. LANG in Gallo Indico, contra anatomicorum opinionem, vas pellucidum, in meſenterio viſum, inteſtina concomitans deſcripſit (in *Phyſiolog.* p. 99.).

J. GOTTSCHED *de viis & circulatione chyli*, Regiom. 1702. 4. in urſo villos lacte plenos vidit.

G. BIDLOO *de organis chyli* R. EVERTZEN, Leid. 1706. 4. Diſp. cum figura ductus thoracici ex BOURDONO.

MART. LISTER *de humoribus*, de chylo caput habet, quod eſt XXIII.

J. SIGISM. HENNINGER *de chylo*, Argentor. 1709. 4.

J. SALZMANN *nova encheireſis ductus thoracici*, Argentorati 1711. 4. & auctius in noſtra *Coll. Diſp.* T. I. Quærere docuit ductum per venas incumbentes venæ renali ſiniſtræ, & nitide depinxit, niſi quod in latere ſiniſtro vertebrarum eum ductum poſuerit.

MENH. CARL. EULER *de meſenterio*, Argent. 1714. 4. & in *collect. Diſp.* T. I. KIESLINGII opera uſum eſſe teſtatur CL. BEHR *phyſiol.* p. 238. Ductum thoracicum replere docet per vaſa lactea ſecundi generis, & depictum dedit.

CL.

Hi ſunt, qui de hac re primarii, ſed nihil inveniemus, niſi veras lymphaticas, quo-

CL. VIEUSSENS paſſim vaſa lymphatica deſcripſit, & hepatis pellucida vaſa in Tractatu *des liqueurs*.

ARENT CANT in *impetubus anatomicis* iconem ductus thoracici ALBINIANAM in thorace integro ſculptam dedit, & inſertionem recte deſcendentem expreſſit.

J. DOMINICUS SANTORINUS aliqua de receptaculo habet, & de lacteis humanis.

L. HEISTER vaſa lactea depinxit ex homine, in *compendio* & in *Cent.* III. IV. E. N. C. coli vero lactea in equo vidit. *Cent.* V. VI. Ipſi etiam inveniendi in thorace ductus thoracici artificium inventum tribuit C. P. LE PARINUS p. 62.

EDUARD PETER WIUM *de via alimentorum & chyli*, Hafniæ 1717. 4. & in *ſupplem. noſtr.* ſingularem ductus thoracici duplicis iconem dedit, Pariſiis paratam.

J. B. BIANCHI in *hiſtoria hepatica* iconem ductus thoracici & lymphaticorum hepatis dedit, ſatis, vereor, dubiam. Idem vaſa lactea medullæ ſpinalis deſcripſit.

J. AD. KULMUS ductum thoracicum denuo depinxit, varias inſertiones obſervavit in azygam, *&c.* BRESLAVIENS. XVI. *Verſuch.*

ABRAHAMUS VATER an. 1722. edidit programma, in quo vaſa lactea cum ciſterna chyli die duodecimo chylo turgentia demonſtravit. (Vit.)

G. D. COSCHWITZ vaſa lymphatica circa linguam obſervavit, tum J. G. DUVERNOI in ſcriptis de ductu ſalivali. Ibi & ego vidi, & icones paravi.

PAOLO GERONIMO BIUMI *eſamina di alcuni canaletti chiliferi che del fondo del ventriculo per le toniche del omento ſembrano penetrare nel fegato*, Mediolan 1728. 8. Obſervationem 20. prius annis factam ex memoria repetit CL. AUCTOR, nobis paradoxam. Sed experimenta experimentis unice refutantur.

Vulnera vaſorum lymphaticorum obſervaverunt in artubus NUCKIUS in *Experim. Chir.* SOLINGEN, HEUCHERUS (p. 317. op.) & J. ADOLPHI de *vinculis Chirurg.* Ductus thoracici vero R. LOWER, MONROO *Edimb.* T. V. ZARINI de V. S. COL. de VILLARS Traité *des playes* p. 49. MAUCHART de *inſpect. Med. leg.* RUYSCH *Obſ.* XLI. &c.

A. F. WALTHER de *ductu thoracico bipartito* Progr., Lipſ 1731. 4. & in *Collect. Diſp.* V. I.

Lactea in fetu recens edito vidit DENYS *amt van de Vroedmeeſters en Vroedvrouwen.*

ALEX. MONROO apud CHESELDENIUM ductus thoracici deſcriptionem dedit: & ipſe CHESELDENIUS ea vaſa in thymo vidit, uti COWPERUS.

J. G. DUVERNOI pulchram iconem vaſorum lymphaticorum artuum abdominis & ductus thoracici, rara felicitate repletorum, dedit in *Actis Petropolit.* T. I. & de ortu lacteorum conjecturas protulit.

J. R. C. GARENGEOT ductus thoracici iconem dedit.

J. G. SCHERB *de calculo receptaculi chyli cauſa hydropis*, Leid. 1729. 4.

In *Comm. Lit. Nor.* an. 1732. 1736. 1739. obſervationes exſtant huc pertinentes.

Lymphatica ani vidit AU. ERBACH Diſſ. *de ani procidentia.*

ILL. WINSLOWUS inter alia craſſorum inteſtinorum lactea vidit & P. C. FABRICIUS in *Anat. pract.*

J. PALFYN ex ALBINI obſervationibus ductus thoracici iconem exhibuit in *Anatomie chirurgicale.*

CL. LOESCHER in *Obſerv. ex homine* vaſa lymphatica ex homine deſcribit, ciſternam negat.

SCHUSTER *de aqua pericardii* 1740. 4. Vaſorum lacteorum in homine recens nato obſervationem habet.

A. PHIL. QUEITCH *anatomiſche nachrichten von der groſſen ſpeiſeſafts röhre*, Francof. Viadr. 1740. 4. & in variis tomis *ſelectorum Francofurtenſium* ex homine & animalibus ductus chyliferi icones propoſuit, & præparandi modos indicavit.

J. CHRISTOPH. BOHLII *via lactea corporis humani*, Regiomont. 1741. 4. & in *Coll. Diſp.* T. I. egregiam dedit deſcriptionem vaſorum lacteorum & thoracicorum cum icone. Multas ibi RUYSCHII epiſtolas videas, aliaque lectu digniſſima.

J. B. BIANCHI *de lacteorum vaſorum poſitionibus & fabrica*, Turini 1743. 4. *

FR. NIC. NARCISSI *de generatione & receptaculis chyli*, Leid. 1741. 4. & in *Coll. Diſp.* T. II. varietates aliquas ductus thoracici cum propriis iconibus dedit, & vaſa lactea ampulloſa.

 HAM-

quomodo nempe ad glandulas ferantur, ex iis oriantur, & quæ plura quidem ſcitu neceſſaria ſunt. De arteriis lymphaticis altum ubique ſilentium eſt (*a*).

Enu-

HAMPACHER *de tubulor. capillar*, &c. Hall. 1742. 4. Explicat reſorbtionem chyli in lactea vaſa.

CONR. HENRICI VELSE *de mutuo inteſtinorum ingreſſu*, Leid. 1742. 4. Vaſa lactea deſcripſit, & ductum thoracicum, & varietatum icones dedit.

HENR. PAUL. JUCH *de viis & motu chyli*, Erfurt. 1744. Diſp.

CL. la PEYRONIE (*Journ. des Savans* 1742.) in rene & pulmone vaſa lymphatica invenit.

CL. J. N. LIEBERKUHN originem vaſorum lacteorum ex ampulla chyloſa villorum inteſtinalium deſcripſit in Tractatu de *Villis inteſtinorum*.

W. CHESELDENIUS etiam lactea humana pinxit, & deſcripſit, & in *Comm. Bononienſibus* LEPROTTUS, & SCHAARSCHMID in *Berliner Nachrichten* T. II.

ABRAHAM KAAU paſſim varia huc pertinentia habet, & poſſidere ſe modum demonſtrandorum lymphaticorum omnium teſtatur, in Libro *de perſpir. Hipp.*

J. J. HEBENSTREIT *de venis communicantibus* & alibi ductum thoracicum azygæ inſertum deſcribit.

CL. FERREIN in Theſ. *an actio pulm. temp. expir.* Pariſ. 1738. 4. deſcribit lymphatica pulmonis.

C. C. SCHMIEDEL *de habitu naturali venarum lymphaticarum in hepate*, Erlang. 1747. 4. cum icone, abſque nodulis.

CL. J. F. CASSEBOHM ductum thoracicum in poſthumis varie ſe habentem deſcripſit, & in *viſc. Diſſ.* de lacteis egit.

Vas lymphaticum a teſte ad veſiculas ſeminales euns ſibi viſum deſcripſit CL. J. H. SCHULZE in *phyſiolog.*

In *Actis Bononienſibus* lymphatica meſenterii deſcribuntur T. II. P. I. & bilis in lacteis humanis, & in T. III. iter chalybis per venas meſentericas.

CL. TARINUS nuper per arterias meſentericas ſyſtema totum lactiferum replevit.

J. FRANC. PARIS *an chylus in canalem thoracicum quaſi ſuctu trahatur tempore inſpirationis?* Pariſ. 1747. 4.

De ductu thoracico ego an. 1741. Diſſertationem edidi brevem cum varietatibus nonnullis, quarum longe plurimas theatrum noſtrum nunc addidit.

(*a*) Nunc de ſero ſanguinis ſive lympha Auctores aliquos excitabimus, inter quos plerique jam dicti ſunt, cum de ſanguine ageremus, ſeorſim tamen aliqui de ſero ſcripſerunt.

J. B. HELMONTII huc pertinent Libelli *latex humorum neglectus: catarrhi deliramenta* aliique.

J. THEOD. SCHENK *de ſero ſanguinis*, Jenæ 1655. Collectio.

GEORG. SEGER *de quidditate lymphæ Bartholinianæ*, Hafniæ 1658. 4. Lympham ex ſpiritibus animalibus generari, *&c.*

F. SYLVIUS in *Diſputat. anatomicis*, Amſtelod. 1663. 12. Lympham acidam facit.

HIERONYMUS BARBATUS *de ſanguine & ſero* ſerum ſanguinis lento igne cogi primus a GOLZADIO Patavino didicit (quod quidem dudum HARVEIUS viderat *de generat. anim.* p. 161.). Liquida humana ex lympha fere omnia generari credit.

J. C. BRUNNER *de pancreate* habet integram Diſſ. *de lympha*. Secretiones in corpore humano pleraſque ex lympha deducit.

De acido glandularum ſucco CHRISTIANUS DEMOCRITUS in *Krankheit des animal. lebens* theoriam renovavit, quam editor verſionis Francofurti 1736. recuſæ refutat.

De lympha bona exſtat Diſputatio JEREMIÆ LOSSII *de languore lymphatico*.

JOH. de SAINCTLO *de ſero ſanguinis*, Argentor. 1705. Diſp.

DE VANDENESSE & URBANI LEAUTE' *an lympha omnium ſecretionum mater*, Pariſ. 1741.

F. QUESNAY in *œconomia* lympham contra ſenſum receptum vocis a gelatina diſtinxit. Aliqua etiam in hanc ſententiam exſtant in T. II. *Acad. Chirurg.*

Analyſes lymphæ habent BOYLE *de hiſt. ſang.* & *frig. hiſt.* VERHEYEN L. II. du HAMEL in *Hiſt. Acad. Reg. Scient.* MALPIGHIUS in *poſthumis* & in Diſſ. *de Polypo*; VIEUSSENS *Traité des liqueurs*. BAGLIVIUS; LANCISIUS *de Cord. de veſic.* PETIT *Epitre* II. LANGRISH. l. c. SCHWENKE l. c. SANDRIS, l. c. BOERHAAVE in *Element. Chemiæ* & aquas hydropicas (lymphæ nempe

Enumerandi ſequuntur Auctores, qui de ſingulis partibus ſcripſerunt, quæ viſcera vocari nequeunt.

pe ſpecie...) MALPIGHIUS l. c. GMELIN *Comm. Lit. Nor.* 1745. hebd. 52. du VERNEY *Acad. des Sciences* 1701. LITTRE ibid. 1707. BOHN *de lethal. vuln.* PEYER *de method. anat. Phil. Tranſ.* n. 472. PINELLI *de podagra*; le THUILLIER in *conſilior* T. III. & aliqua de ſero; PECHLIN *Obſ.* p. 147. BARTHOLINUS variis locis; BELLINUS de *motu cordis*; LOWER *de corde*; BOHN *de menſtruo univerſali*; LISTER *de cochl.* p. 95. (in ſucco cochleæ ad copiam ſeri & pondus ſpecificum; J. TABOR (p. 64. *&c.*); PETIT *Acad. des Sciences* 1732. 1733. LISTER *de humoribus*; HELVETIUS *éclairciſſement*; SYLVA de V. S. SAUVAGES *de inflammat.* &c.

In chylo aliqua EYSSON *de funct. anim.* Diſſ. VII.

Porro de humoribus corporis humani in univerſum egerunt

J. FRID. SCHROETER *de omnibus corporis humani humoribus*, Patav. 1582. 4. Omnes omnino conſiderat, etiam inviſibiles, ſed ex veterum placitis.

J. LEONH. AGRICOLA *de omnibus corporis humani humoribus*, Lipſ. 1592. 4. PL. *

ANDR. MÆVIUS *de humoribus corporis humani naturalibus utilibus alimentariis*, Lipſ. 1628. 4. RIV.

J. THEOD. SCHENK *hiſtoria generalis humorum*, Jenæ 1663. 4. Collectio.

CHRISTOPHORI SCHELHAMMER *de corporis humani humoribus*, Jenæ 1652. Diſp.

JEAN PASCAL *nouvelle découverte des fermens dans le corps humain*, Pariſ. 1681. 12. Aliqua bona habet, & fermenta acida viſcerum deſtruit.

CONR. STISSER *de lympha ejusque morbis*, Leid. 1688. 4. *

FRANCISCI AFFORTY *an in homine amarum, ſalſum, acidum* &c. Pariſ. 1718.

PHIL. CARON *Ergo humoribus quibusque ſedes eadem & origo*, Pariſ. 1732. 4.

GERH. ANTON. GAYMANS *de fluidorum corporis humani natura, uſu & receſſu*, Leid. 1744. 4.

JOSEPHI DEL PAPA *de præcipuis humoribus qui in humano corpore reperiuntur, de eorum hiſtoria, qualitatibus & officiis*, Florent. 1733. 4. Leid. 1736. 4. Propria experimenta vix habet.

Reliqui habentur in Tractatu *de ſanguine* & de *ſecretionibus*.

Ad varias præterea partium fluidarum corporis humani analyſes paucos Auctores citabo. GALENUS equidem jam dictus eſt. Ad vires viſciditatis humorum SAUVAGES. Ad oſſa & carnem FRIDERICUS SLARE *Phil. Tranſ.* n. 157. RIVIERE de dentibus foſſilibus *Acad. Monſpel. Extrait de l'Aſſemblée de* 1708. ST. FRANC. GEOFROY *Acad. des Sciences* 1732. CASP. NEUMAN in *opp. omn.* p. 1248. J. de GORTER in *Chirurgia.* J. C. BARCHUSEN poſt *Acroamata.* DIONISIUS PAPIN *art d'amollir les os* quodam modo.

Ad carnem GEOFROY *Mémoires de l'Acad.* 1710. 1732.

BROWNE LANGRISH l. c. & *de motu muſculari.*

GHIARESCHI *Giorn. di Parma* 1687.

De jure carnium variorum animalium in *Comment. Bononienſ.* II. P. I.

Ad tendines BARCHUSEN poſt *Acroamata.*

LANGRISH l. c.

Ad cerebrum VIEUSSENS *des liqueurs.* HENSING *Cerebr. analyſ. chem.* Gieſſ. 1719. 4.

Ad pinguedinem BARCHUSEN l. c. GRUTEMACHER *de oſſium medulla.*

SEC-

SECTIO VII.

CAPUT I.

De Oculo.

PLEMPII *Ophthalmographia*, quæ habetur & in operibus ejus, & ſeorſim edita Lovanii in folio, anno 1659 (*a*). Egregium certe Opus.

Tum

(*a*) PRÆCEPTOR ab oculo ſejunxit ſcriptores phyſiologicos. Id conſilium mihi non duxi imitandum, ne labor meus absque utilitate lectoris creſceret. Quo magis enim conjunctæ diſtrahuntur materiæ, eo difficilius ſcriptoris officium eſt.

Inter HIPPOCRATICOS Liber eſt περὶ ὄψιος, ſpurius equidem & chirurgicus, celebris tamen ob primum veſtigium raſionis palpebræ.

HEROPHILUS ſubtiliorem anatomen oculi primus adgreſſus eſt, ut adparet ex quibusdam apud GALENUM conſervatis fragmentis.

IDEM GALENUS L. X. *de utilitate partium* oculi anatomen habet, & puncta & ductus lacrumales.

EJUSD. exſtat ſpurius *de anatome oculorum* Liber, & in Libro VII. *de Hipp. & Plat. decret.* c. 5. 6. varia ORIBASII, quæ de oculo habet, bono ordine ſcripta ſunt, neque abſque curioſitate.

Cæterum VETERES & theoriam viſionis non bonam ſecuti ſunt, quæ ſedem hujus ſenſus in lente cryſtallina ponit, & in ſimplicioribus atque cognitu facilioribus ſubſtiterunt.

Levatorem palpebræ (p. 13.) non ignoravit AVICENNA, nec ductus ad nares Libro III. *Fen* V. Tr. I. c. 2. Et ipſe & Arabes omnes motum Iridis cognitum habuerunt.

Seculo 13. exeunte, circa annum 1280. aut 1295. (MANNI p. 73.) inventa ſunt conſpicilla. Auctorem habent SALUNUM de ALMATIS, ſecundum DOM. MARIAM MANNI in *Opuſc. Scientif.* T. IV. & in proprio Libello *de gl'orechiali da naſo* edito Florent. 1738. 4. ubi pro teſte producit hujus Viri epitaphium p. 65. Nam ALEXANDER de SPINA quem REDUS in Epiſtola ad CAROLUM DATUM, Florent. 1678. 4. pro inventore propoſuerat, ea vitra inventa ab alio unice ex ingenio ſuo imitatus eſt, ut ex alia REDI epiſtola adparet. In Libro ſuppoſititio EROTIS Magiſter GERALDUS citatur, qui ſpecillis vitreis uſus fuerit, & legerit literas minutiſſimas. Pro myopibus vero perſpicilla minutas literas reddentia adhibuit C. GESNER *Epiſt.* p. 136. b. & obſervavit, conſtantes eſſe myopum oculos, neque ætate lædi.

* BENEVENUTUS GRASSUS *de oculis eorumque ægritudinibus & curis*, Venet. 1500. 4.

J. CARPUS puncta lacrumalia habet, & pinguedinem, quæ tarſum humectet (*Iſag.* p. 58. b.) quo nomine videtur glandulam lacrumalem ipſosque forte ductus intelligere.

ANDREAS VESALIUS oculos animalium unice ſecuit, unde multiplex confuſio, & muſculus ſeptimus provenit, quem ne monitus quidem in *Examine Obſerv. Fallopii* (p. 126.) deſerere voluit. Muſculos tamen oculi a dura membrana deduxit, porum nervi optici negavit, argumentum attulit, ut doceret eos nervos non ad alternos oculos venire. p. 518.

GABRIEL CUNEUS glaucum colorem a capſula lentis mutata fieri poſſe, aut a lente ſiccata ex ſenio, monuit in *Apologia pro* VESALIO p. 42).

GUILIELMO RONDELET trochleam oculi inventam tribuit RIOLANUS in SPIGELIUM p. 740.

* SIMON PORTII Lib. *de coloribus oculorum*, Florent. 1551. 4.

J. FRANCISCI *de oculorum fabrica & coloribus carmen*, Witteb. 1556. 8. *

REALDUS COLUMBUS innominatam membranam, ex coaleſcentibus muſculorum tendinibus factam, ſibi tribuit, muſculos mirifice deſcripſit.

BARTHOLOMÆUS EUSTACHIUS ſubtiliter oculum diſſecuit, ut ex Tabula XL. adparet, ubi expreſſit vaſa choroideæ & retinæ, & punctum centrale nervi optici, & circulum album choroideæ ex quo ea membrana provenit. Muſculos etiam & a membrana quidem nervi optici ortos, in

in T. XXXIX. recte exprimit, ut VESALIUM, ut videtur corrigat. Neque aut trochleam, aut levatorem palpebræ, ignoravit, quem ipſe VESALIUS EUSTACHIO tribuit, cum ait, Romana ſe diligentia excitatum eum muſculum reperiſſe *Exam. obſ. Fall.* p. 48. Nervos, quos T. XVIII. propoſuit, alibi laudavi. Fabricam nervi optici ex lamellis factam in piſce breviſſime deſcripſit.

GABRIEL FALLOPIUS in eo felicior fuit BARTHOLOMÆO, quod ipſi contigerit ſuas obſervationes edere. In iis ergo palpebræ levatorem, & muſculorum veras origines & inſertiones, & puncta lacrumalia, indeque ad nares patentes vias, quæ ab eo videntur repetiſſe TAGLIACOTIUS, FRANCO (*de herniis*) p. 227. GUILLEMEAU *de oculorum morbis* L. VII. c. 4. & alii. Sed inverſum iter lacrumarum docuit FALLOPIUS.

VIDUS VIDIUS, diſcipulus FALLOPII, cartilaginis (p. 76.) nomine palpebram tertiam MORGAGNIANAM deſcripſit, & trochleam primus, ni fallor, depinxit, & palpebræ levatorem.

J. BAPT. DOLLÆ *in anatomen oculorum humanorum tabulæ a GAL.* &c. *collectæ*, Bonon. 1568. fol. *

CONSTANTIUS VAROLIUS *de nervis opticis* in Neurologicis laudatus eſt.

J. C. ARANTIUS ſibi inventum an. 1548. levatorem palpebræ tribuit.

J. B. CARCANUS in L. *anatomicorum* II. *quo de muſculis palpebrarum & oculorum diſſeritur*, Turin. 1574. 8. deſcribit muſculum orbicularem palpebræ, & levatorem & trochleam, & paſſim VESALIUM, COLUMBUM, FALLOPIUM etiam corrigit. Glandulam lacrumalem humiditatem generare obſervat, puncta lacrumalia deſcribit, & meatus coëuntes, & viam ad nares.

FRIDERICI PETRI *doctrina de oculo & modo viſionis repetita & illuſtrata*, Lipſ. 1576. 8. BL. LEHM. & RIV.) *

FELIX PLATER primus, cujus nomen mihi notum ſit, veram utilitatem retinæ adſeruit, & ſedem viſionis eſſe confirmavit, abrogata lentis dignitate. Sed VESALII jam tempore aliqui fuerunt, qui organum viſus in retina ponerent, etſi id minime placeat VESALIO p. 517. 806.

GEORGII BARTISCH *augendienſt*, Dreſdæ 1583. fol. & alias. Figuras & anatomen oculi habet, pro ſeculi genio.

SALOMON ALBERTI in Diſſ. *de lacrumis* quæ exſtat cum orationibus Wittebergæ 1590. 8. excuſis, & recuſa in meis Diſſ. vol. IV. multa accuratius docuit de punctis lacrumalibus, eorum *helicibus* in ſinum communem euntibus, via ad nares craſſiorem partem lacrumarum deducente.

JULIUS CASSERIUS glandulas, quæ vulgo dicuntur a MEIBOMIO, in iconibus oculi depinxit, membranam COLUMBI innominatam refutavit, de oculo, uti notum, integrum in *pentæſtheſyo* librum ſcripſit.

ANDREÆ LAURENTII *diſcours de la conſervation & de l'excellence de vue*, Rotomagi 1615. 12. (WOOLH.) recuſus ab ÆMILIO PARISANO cum adjecto *ſetaceo* ſive obſervationibus criticis, Venet. 1638. fol. PARISANUS ibi docet humores oculorum excrementa eſſe, viſionem fieri radiorum emiſſione, *&c.* Prodiit etiam LAURENTII opus Latine 1608. & Anglice 1599 Londini. *

J. B. PORTA a BARTOLO *de ſono* p. 88. FABRO ad HERNANDEZ p. 473. aliiſque habetur pro auctore teleſcopiorum, neque caſu, ſed per philoſophica tentamina inventorum. FRIDERICUS CÆSIUS, & JOH. FABER pariter Lyncei, ille teleſcopii nomen, hic microſcopii invenit (ad HERNANDEZ p. 473. 474.)

J. B. CORTESIUS apud ALDROVANDUM in *Ornithol.* I. p. 226. habet in aquilage oſſifraga membranam nictitantem, & præterea uveæ membranam tenuiſſimam & pellucidiſſimam, rudimentum ni fallor, membranæ pupillaris.

HIERONYMUS FABRICIUS ab AQUAPENDENTE *de viſione, voce, auditu*, Venet. 1600. fol. (DOUGL.) Francof. 1614. fol. cum iconibus. In oculis nihil, quod nunc occurrat, invenit.

LAELII a FONTE *de modo viſionis*, Francofurt. 1609. 8. *

* JACOBI SCHALLINGII *ophthalmographia*, Francof. 1615. fol. (TAYL.)

JOH. KEPLERI in *Paralipomenis ad Vitellionem Opus*, in quo viſionis modus & humorum oculi uſus contra vulgares opticos & anatomicos defendit, Francofurti prodiit, 4. 1604. Poſt PLATERUM veritatem fulcitavit, in retina nempe pingi, tamquam in charta, objectum viſionis, cryſtallinum autem corpus lentis convexæ munere fungi. IDEM ſcripſit *Dioptricam*, quæ prodiit Auguſtæ Vindelic. 1611. 4. WOLFIO teſte, & alias, nam editionem legi, Londini 1653. 8. quæ cum GASSENDI *Aſtronomia* prodiit. Ad naturam presbyopiæ & myopiæ, vireſque refractiles humorum propius acceſſit, focum lentis definivit, oculum mutabilem eſſe a priori oſtendit, proceſſus ciliares retinam a lente removere oſtendit.

CHRISTOPHORI SCHEINER *Oculus* ſive *inſtrumentum opticum . . . quo ex oculi anatome radius viſualis eruitur, ſua viſioni in oculo ſedes decernitur, anguli viſorii ingenium aperitur*, Oenipont. 1619. 4. Pulcherrimo Libro KEPLERI veſtigiis inſtitit, ſedem viſionis in lente, & cataractæ in capſula lentis fixit, presbyopiæ & myopiæ cauſas a lentis figura & ſitu deduxit, refractiones definiit, anatomen etiam oculi, præter Geometrica, dedit. Mutabilem naturam oculi in figura & ſitu lentis IDEM evicit. Unicum uno tempore objectum adparere minime ignoravit. Experimento, nunc notiori, docuit, pingi in retina imaginem.

JOH. MANELPHI *de fletu & lacrumis*, Romæ 1617.

J. THEODORI SCHONLIN *de viſus nobilitate & conſervandi modo*, Monachii 1618. 16. *

J. SARDI GUIGONII *P. de oculo I. Autopſiologia*, Turin. 1619. * (TAYL.)

G. F. HILDANUS inter primos, ſi aliqui vetuſtiores ſunt, oculum artificialem deſcripſit *Epiſt.* XVIII.

JACOBI CARANTA *de natura viſionis*, Savigliani 1623. 4. * Emiſſione viſum fieri contendit.

J. B. RUSCHI *de viſus organo*, Piſis 1631. 4. *.

MARTINI HORTENSII *oratio de oculo*, Amſtelod. 1635. 4.

DANIEL MULLER *theoria duorum interiorum ſenſuum viſus & auditus ſpecialis*, Lipſ. 1638. (B. RIV) *

J. DANIEL HORST *de oculo*, Marpurg. 1641. 4.

P. M. SLEGEL *ophthalmographia*, Jenæ 1640. 4. (B. RIV.) *

J. B. HODIERNA *dell' occhio della moſca*, Panormi 1644. 4. Microſcopica contemplatio multiplicium in inſectis cornearum.

JOH. MICHAELII *de oculi fabrica & uſu*, Leid. 1649. 8. Viſionem in lente, ſed magis tamen in ventriculo anteriori cerebri fieri docet.

RENATI DESCARTES in *Dioptrica*, *& de meteoris*, variis annis excuſo libro ad mutationes oculi, refractoriam vim lentis, oculi functionem varia attulit.

JOH. RIOLANUS aliqua hic auxit, orbicularem palpebrarum, ut nuper JACOBUS PARSONS, in tres muſculos diviſit, carunculam lacrumalem a glandula vera ſeparavit, *&c.*

NICOLAUM a PEIRESC ex *vita* adparet varia de viſione experimenta inſtituiſſe, menſuras cepiſſe convexitatis lentis in variis animalibus, propria manu multos oculos ſecuiſſe. Ibi etiam GASSENDI exſtat opinio, quæ multis placuit, uno nempe oculo nos videre, qui inter duos melior eſſet.

ATHAN. KIRCHER *ars magna lucis & umbræ*, Rom. 1646. fol.

VOPISCI FORTUNATI PLEMPII *Ophthalmographia*, Amſtelod. 1632. 4. Lovan. 1638. & 1648. fol. & 1659. fol. Huic editioni GUTSCHOVII animadverſiones acceſſerunt. Etſi annos demum 18. natus ſcripſerit eum librum (p. 281.) minime tamen inglorium edidit, etſi minus anatomicus ſit. Multum uſus eſt KEPLERO & SCHEINERO.

PETRI BORELLI *de vero inventore teleſcopii & centum obſervationes microſcopicæ*. Hagæ 1655. 4.

CONR. VICTOR. SCHNEIDER Diſp. *de lachrymis*, Witteb. 1656. 4.

J. THOMASII *de viſu talparum* Diſp. Lipſ. 1659. 4. Altenburg. 1671. 4.

PETRI PETITI *de lachrymis*, Pariſ. 1661. 8. *

MAUR. HOFMAN Diſp. *de lachrymis*, Altdorf. 1662. 4.

ROB. BOYLE *de coloribus*, Londin. 1665. 8. Laudavi inter phyſicos ſcriptores. Hic aliqua habet etiam noſtri fori, tum ad chemiam, ubi ex colorum mutationibus ſales definit, tum ad phyſiologiam, ubi refert exemplum viri, qui tactu colores diſtinguebat, *&c.* IDEM in app. ad Librum *de cauſis finalibus* habet obſervationes de morbis oculorum, viſione nocturna, viſione abſque lente cryſtallina, viſione quæ uno oculo fit, viſu cum oculo immobili, viſione in tenebris, oculo felis: In Libro *de frigore* oculum bovis coagulatum & humores in eo coactos deſcripſit.

ROB. HOOKE in *micrographia* oculos muſcarum earumque vires, fabricamque, & aranearum oculos; aquæ, & ſpiritus vini vires refringentes habet: in *experimentis* antiquitates vitrorum, in *poſthumis* fabricam oculi, vires confringentes corneæ, olei terebinthinæ, ſpiritus vini, aquæ, picturam in oculo artificiali, minimum angulum viſibilem, lucis naturam, *&c.* pro ſuo, quo pollebat, acumine determinavit.

HONORATI FABRI *Synopſis optica*, Lugduni 1667. 4. & in Tractatu *de homine* legi meretur.

J. B. GRIMALDI *Phyſico-matheſin de lumine, coloribus & iride*, Bonon. 1666. 4. jam laudavimus in phyſicis.

GUERNERUS ROLFINK in *Diſſertationibus* ſuis *anatomicis* ipſam lentem deprimi in morbis,

ner-

nervos opticos ſuum latus adire obſervavit, non alternum. Cl. Quarre' lentis incraſſationem eo tempore primum introduxerat (Bartholin. apud Scultetum p. 63.). Alii inventum tribuunt D. Lanier, & in *hiſtoire de la Chirurgie* legimus p. 204. theſin ejus viri exſtare publice defenſam *an cryſtallino viſio an transfixo fiat meatu.* Annum ignoro.

J. Theod. Schenk *Ophthalmographia*, Jen. 1667. 4. (B. Riv.).

Henrici Power *Experimental Phyſic.* London. 1664. 4. habet varia de oculis cochlearum, inſectorum, de congelatione oculi, lentis nucleo.

In *Philoſophicis Tranſactionibus.*

N. 37. 39. 40. Viſus ſenilis ope tuborum nigrorum reſtitutus: de myopia, *&c.*

N. 37. 373. 381. 384. Cataractæ in lente cryſtallina exempla.

N. 108. 117. contra porum opticum Antonii van Leeuwenhoeck *Obſ.* & Ejusd. n. 108. de humore aqueo, lente, cornea.

N. 147. 159. 166. G. Briggs de viſione.

N. 164. Tuberville *Obſ.* de oculis.

N. 165. de lentis fabrica.

N. 205. de focis vitrorum omnis generis Edmundi Halley.

N. 240. de oculis cantharidum.

N. 273. Leeuwenhoekii de microſcopiis.

N. 284. tres oculi minores muſcarum.

N. 290. oculus Opoſſi, qui ſole alto minus videt.

N. 293. fabrica lentis in balæna Leeuwenhoeck.

N. 322. Vaſa corneæ.

N. 325. Adams de microſcopiis.

N. 348. &c. experimenta pro Newtono J. Ph. Desagul.

N. 361. Teleſcopia unici vitri pro myopibus Desagul.

N. 399. Cataractæ membranaceæ exemplum.

N. 412. Cheselden de viſu in juvene, cui cæco nato cataracta depoſita fuerat.

N. 437. de ductubus lacrumalibus Cl. Hunauld.

N. 456. de lentibus microſcopicis Leeuwenhoeckii. Sed vis earum nimis parva ponitur.

N. 476. de concavitatibus & convexitatibus e microſcopio inverſis.

Nic. Stenonis filius meatus glandulæ innominatæ invenit anno 1661. (Barth. *Ep.* III. n. 85.) quos *Amſtelodamenſes* ex bove deſcripſerunt. Idem ductus lacrumales bene deſcripſit, quos etiam habet Borrichius de *hermet. medicina*, & humorem aqueum in lamellis corneæ contentum (*de muſc. & gland.*), & vorticoſa vaſa Choroideæ.

Henricus Meibom in *Epiſtola de vaſis palpebrarum novis*, Helmſtad. 1666. 4. invenit, aut certe conſtituit, glandulas & ductus ſebaceos palpebrarum. Iter lacrumarum, inverſum a Fallopio, emendavit.

Edmundus Mariotte anno 1668. 4. edidit *nouvelles découvertes ſur la vue*, recuſas in *anciens Mémoires* 1669. p. 102. & Pariſ. 1682. 4. cum epiſtolis Perralti & Pecqueti, & reſponſionibus Mariotti. Experimento ingenioſo conatus eſt oſtendere revera cæcam eſſe retinam, atque in choroidea ſenſum viſus exerceri, id experimentum a D. Picard paulum mutatum eſt fine eodem.

Josephi Burrhi *de artificio humores oculi reſtituendi*, Hafniæ 1669. 4. Mirus homo, Alchemiſta, ſed abſque vera peritia, profugus, quod ex Maria virgine cum Divinis perſonis quaternitatem faceret (Deusing. *append. ad nutrim. elaborat.* p. 355.) neſcio quo arcano, ex Chelidonio compoſito, humores oculi, & in junioribus ipſam etiam lentem reſtituere ſuſcepit, & magno cum plauſu artificium exercuit, donec a F. Redo aliiſque demonſtratum eſt, humores oculi abſque ulla Medici arte ſponte renaſci.

Antonii Molinetti *Diſſertatio anatomico-phyſica de ſenſibus*, Patav. 1669. 4. Pleraque hic de oculo ſunt. Retinæ adduci lentem a muſculis externis, removeri a proceſſibus ciliaribus: lentis circumferentias ellipticas eſſe docet. Muſculum peculiarem, inſertum trochleæ a Francisco Balduino demonſtratum habet, repetitum ab Albino. In Diſſertationibus *anat. pathologicis* iconem etiam oculi dedit, & de eo organo fuſe egit, atque cum muſculum omiſit.

J. Ott *cogitationes phyſico-mechanicæ de natura viſionis*, Heidelberg. 1670. item *de propriorum oculorum defectibus ad leges mechanicas revocatis*, Baſil. 1671. 4. Promittit potius.

Tum NUCKII obſervationes de *Ductibus aquoſis & humoribus oculi*, Lugduni Batavorum editæ 1686. in 12. (*a*).

Tum

J. A. BORELLI in *oſſ. intorno alla virtu ineguale degli occhi* GIORN. de LETTER. apud TINASSIUM ed. p. 1669. p. 11. oculos demonſtravit plerumque inæquales eſſe, ut alter diſtinctiora & majora objecta videat. Præfert ſiniſtrum. Eum autem acutius videre certum eſt. Nempe minus calloſus eſt, cum dextro magis utamur.

P. de GOTTIGNIES in *eodem Diario* p. 139. 140. negat pulchros illos oculos inſectorum eſſe veros oculos, habere enim alios, duos, quos in cimice campeſtri deſcribit.

In E. N. C. *Dec.* II. *Ann.* REISELIUS de multiplici cornea. Obſervationes habet & varia alia in eo *Diario* latent.

PAULI MANFREDI novæ *obſervationes circa uveam oculi & aurem*, Romæ 1674. 4. *. & in MANGETI *Bibliotheca anatomica*.

Is. BARROW *lectiones opticæ*, Cantabr. 1675. 4. In phyſicis laudatur.

GUILIELMI BRIGGS *ophthalmographia*, ſive *viſionis theoria*, Cantabrig. 1676. 12. Londini 1685. 8. & alibi. Princeps inſtitutum auctoris eſt, oſtendere cur viſus in duobus oculis ſimplex ſit: nempe chordas in nervo optico alias longiores, alias breviores, adeoque diverſo modo tenſas eſſe, ut aliquæ cum aliquibus in utroque oculo conſentiant, diſſentiant aliæ. Tunc ergo unum objectum adparere quando id objectum in fibris homologis utriuſque oculi pingitur.

J. VALENT. SCHEID *de viſu vitiato*, Argentor. 1677. 4. Erudita Diſſ. EJUSDEM *de viſu* Diſp. alia, Argentor. 1684. 4.

P. CHERUBIN *la viſion parfaite*, Pariſ. 1677. fol. Fuſe negavit, contra GASSENDUM, hominem uno oculo in videndo uti. IDEM in *dioptrique oculaire*, Pariſ. 1681. cum priori opere excuſa varia habet non abs re v. gr. non in unum punctum imaginem retinæ radios coire, corneæ refractionem eſſe eandem, quæ aquæ, uti per experimentum invenerit.

J. B. VERLE *anatomia artificialis oculi humani*, Florent. 1679. 12. (*Journ. des Sav.*) Amſtelod. 1680. 12. Deſcribit oculum vero ſimilem ex vitro, ebore, & membranis factum.

DAN. B. SCHERERS *beſchreibung eines kunſt-auges*, Nuremberg. 1680. 4. *.

A. M. nempe ALLEN MOULIN *anatomical deſcription of the elephant burnd at Dublin together with a relation of new anatomical obſervations in the eyes of animals*, Lond. 1682. 4. *. Deſcribit ex bove ligamenta peculiaria oculi in media ſclerotica orta, & in corneam inſerta, quæ papillam dilatare, lentem retrorſum verſus retinam pellere poſſent.

In JOURNAL DES SAVANS. Obſervations P. la HIRE an. 1678. (& in *Anciens Mémoires* T. X. p. 610.). An. 1680. Abbas CATALAN tres oculos inſectorum minores deſcripſit. An. 1681. Libellæ oculi deſcribuntur. Ibid. an. 1684. MERY in fele ſubmerſa viva retinæ vaſa vidit (& in *Anciens Mémoires* X. p. 656.). An. 1685. exſtat methodus, qua oculorum bonitas aut myopiæ & presbyopiæ gradus inveniri poteſt. An. 1689. Monachus tres oculos inſectorum CATALANI negat.

GUENELLON in *nouvelles de la République des Lettres* 1686. glandulas & ductus adnatæ piſcium, celluloſitatem humoris vitrei, membranam inter choroideam & retinam, quæ impediat omnem a retina ad choroideam radiorum commeationem, contra ſyſtema MARIOTTI valide pugnantem, fibras radiatas retinæ, & alia utilia deſcripſit.

P. ANGO *l'optique diviſée en trois livres*, Pariſ. 1682. 12. Pro retina in choroideam dixit. *.

J. DUVERNEY in *Journal de Médecine* 1686. glandulam lacrumalem inferiorem ex homine relegat ad ea animalia, quibus tres palpebræ ſunt: Idem in *Anc. Mém.* X. muſculos palpebrarum ſatis peculiariter deſcribit.

AUG. QUIR. RIVINI *de viſu*, Lipſ. 1686. 4. fig. EJUSDEM *an emittendo an recipiendo fiat viſio* 1675. *.

ANT. le MOINE *an viſionis primarium inſtrumentum retina*, Pariſ. 1681. 4. PL.

P. PERRAULT *du mouvement des yeux* quod eſt inter *eſſays de phyſique* T. IV. oculos immobiles eſſe contendit. Alibi in *Mécanique des Animaux* oculos avium & palpebram tertiam deſcripſit mobilem. In epiſtola contra MARIOTTI opinionem adtigit, qua ad arteriolam centralem nervi optici experimenti MARIOTTIANI conatus refertur.

SAM. COLLINS ad nervos opticos in animalibus decuſſatos & non decuſſatos omnino legi debet.

(*a*) ANTONII NUCK *de vaſis aquoſis oculi*, Leidæ 1685. & *ductuum aquoſorum anatome nova* cum

Tum Clariſſimus HOVIUS in diſſertatione inaugurali Ultrajecti habita *de oculo*
cum ſialographia edita an. 1690. 8. Ductus ex Carotide ortos, ſecernentes humorem aqueum deſcribit, & in poſteriori Libello defendit.

J. DAN. DORSTENII *de oculo*, Marburg. 1687. 4.

J. H. MEIBOM *de fluxu humorum ad oculos naturali & præternaturali*, Helmſtad. 1687. 4.

J. DAN. MAJOR *de oculo humano Chamæleontis & aliorum animalium*, Kiel. 1690. *.

ANDR. PETERMANNI *de viſu*, Lipſ. 1690. 4. *. (B. RIV.).

WARNER CHROUET *de trium humorum oculi origine, formatione & nutritione* Ed. II. Leodii 1691. 12. Ductus aquoſos NUCKII arterias eſſe, & docet, & defendit contra poſteriorem NUCKII Libellum. Multa præterea utiliter vidit, celluloſam fabricam humoris vitrei, analyſes lentis & humoris aquei, membranam, quæ iridem claudit, in catulis recens natis vidit.

Contra CHROUETUM equidem *defenſionem ductuum aquoſorum*, Leidæ 1691. 8. edidit NUCKIUS, cum *ſolutionum apologeticarum* (CHROUETI) *everſione* per M. van REVENHORST. Sed ea theoria nunc exolevit.

In BERNARDINI GENGA *anatome chirurgica* deſcribitur muſculus peculiaris depreſſor palpebræ.

J. N. PECHLIN in obſ. 33. L. II. vidit ex cæcis lentes opacatas gypſeas extractas fuiſſe.

P. VERHEYEN oculis gelatis ad humores exprimendos uſus eſt apud PALFYN *anat. Chirur.* Ed. II. p. 392.

G. W. WEDEL *de nyctalopia*, Jen 1693. 4. obſervationes habet etiam proprias.

PHIL. de la HIRE *de divers accidens de la vue*, Pariſ. 1694. fol. Etſi oculum immutabilem faciat, hactenus a noſtra opinione alienus, plurima tamen pulcherrima habet de myopia, presbyopia, ejusque cauſis, de menſura virium oculi, de judicanda diſtantia.

C. HUGENIUM *de la lumière* laudavi in phyſicis, hic inprimis repetendum.

G. COWPER oculorum muſculos & in priori & in poſteriori myologia depictos dedit, in officia noviter inquiſivit.

G. BIDLOO in magna anatome proceſſus ciliares aliaſque oculi partes pinxit. In Libro *de oculis*, Leidæ 1715. 4. anatomen comparatam oculorum animalium, & talpæ, & inſectorum habet.

MARCELLUS MALPIGHIUS in Libro *de cerebro* dixit de faſciculis medullaribus nervi optici, in *poſthumis* imaginis in retina depictionem deſcripſit.

Glandula nova lacrumalis HARDERI ex cervo deſcribitur in A. E. 1694. n. 2. Eam HEUCHERUS etiam habet & HORSTIO tribuit; tum J. M. HOFMANNUS, cum ductu excretorio circa initium membranæ nictitantis aperto *Idea mech. hum.* p. 268.

NICOLAI HARTSOEKER omnino laudabilis *dioptrica* anno 1694. 4. Pariſiis prodiit, cum obſervationibus microſcopicis.

J. C. STURM *de viſionis organo & ratione genuina*, Aldorf. 1676. 4. PL. 1678. EJUSDEM *tergeminum par problematum de ſenſu unius geminato*, Altd. 1686. 4. *. *de loco imaginum a ſpeculo repræſentatarum* 1693. *de presbyopibus & myopibus* 1697. 4. *de ſenſu viſionis nobiliſſimo*, Altdorf. 1699. 4. Multa utilia habet de loco imaginis viſæ, de motu, magnitudine, figura. In Diſſ. *de oculi comparatione cum camera obſcura* aliqua de motu ligamentorum ciliarium habet, de imagine in retinam incidente.

WOLFG. E. WAGNER *de oculo delicatiſſimo machinæ humanæ organo*, Altdorf. 1698. Diſp.

J. MERY in *Journ. de Med.* 1697. in caruncula lacrumali multas parvas glandulas cum ductubus ſecretoriis detexit.

In *Journ. des Sav.* 1699. burſa lentis cryſtallinæ avium deſcribitur. (& in diſſectionibus animalium).

BAYLEUS in ſuo *corpore animato* mutationem oculi pro objectis varie diſtantibus ex machina pro oculo artificiali inſerviente demonſtrat. Muſculos corneam convexiorem facere credit.

In *Mémoires de l'Académie des Sciences* huc pertinent

In *Anciens Mémoires* tapetum ſive membrana Ruyſchiana in Leone, palpebra avium tertia. Burſa uti diximus.

In *recentioris Acad.* Monumentis an. 1699. MARIOTTE de coloribus poſt viſum ſolem apparentibus.

1704. & 1710. MERY de iride.

1706. De lente cryſtallina:

La Hire de oculi immutabili indole.

1707. La Hire de refractione vitri.

1708. La Hire optica & de viſu.

1709. Idem contra Mariottum.

1711. Mery de organo viſus & nervi optici fabrica & 1712. de iride felis ſub aqua merſæ denuo. An. 1713. Ejusdem obſervationes de cataracta, experimenta in nervo optico, obſſ. de glandulis in circumferentia exteriori iridis.

J. B. Winslow de muſculis oculi & iride 1721.

1722. Morand de duobus generibus cataractæ.

J. L. Petit de cornea 1722. menſura camerarum oculi 1723. Ejusdem an. 1725. obſſ. de cataracta. An. 1726. deſcriptio oculi hominis & animalium nonnullorum, de adnata, de cornea obſſ. An. 1727. Ejusdem de oculorum cum nervo intercoſtali nexu, de viſu infantum, ganglio ophthalmico. An. 1728. de oculorum fabrica, cornea, &c. muſculis. An. 1730. de lente cryſtallina. An. 1735. de oculo galli Calecutici. An. 1737. de oculis teſtudinis.

J. L. Petit de lacrumarum reſorbtione & viis.

1738. & 1741. Ferrein de vaſis lymphaticis uveæ. Contra ea in *lettre ſur la formation de la voix* monet Bertinus, quæ citabitur D. Montagnat dudum nota fuiſſe, ſed reſpondet in epiſtola.

1739. Le Cat de oculo obſervationes.

1741. Des Mours de fabrica cellulari humoris vitrei, de cornea.

1743. Buffon de cauſa ſtrabiſmi, de coloribus accidentalibus qui ante oculos verſantur.

Laur. Roberg in Diſſ. *de inventis anatomicis recentiorum & eorum in medicina uſu*, Upſal. 1700. 4. iconem propriam, microſcopio auctam dedit, glandularum & ductuum ſebaceorum palpebræ. In Diſſ. *de cataracta* 1722. 4. pro membranea cataracta pugnat.

Jos. de la Charriere in *anatomie de la tête* de ſenſibus & de oculo fuſe agit.

P. G. Schacher *de cataracta*, Lipſ. 1701. 4. primus, quantum novi, habet ganglion ophthalmicum.

Joh. Gottsched *de luce & coloribus*, Regiom. 1701. Ejusdem *de viſus modo finiendi* 1702.

Conr. Johrenii *de viſu integro & corrupto, & in ſpecie de gutta ſerena*, Francofurti ad Viadr. 1701. 4.

D. Puget in *Journal des Savans* 1702. 1704. 1706. multiplices oculos inſectorum ex muſcarum genere deſcribit.

Wilh. Ulr. Waldschmid *de coloribus objectis coloratis non inexiſtentibus*, Kiel. 1705. 4.

J. H. Sbaragli in *oculorum & mentis vigiliis* aliqua habet de inverſione cavi & convexi, quæ a lentibus vitreis oritur.

Chr. Warlitz *ſcrutinium lacrumarum*, Witteb. 1705. 8. Nihil præter titulum huc pertinet.

J. B. Morgagnus plurima in oculis invenit, correxit, in *Adverſ.* I. IV. VI. *Epiſtolis* XVI. XVIII. XIX. Palpebram tertiam, carunculæ lacrumalis glandulas, vias lacrumarum ad nares, exiguitatem cameræ poſterioris, refutationem ductuum conſpicuorum innominatæ glandulæ, vires muſculorum oculi, cataractæ veram ſedem declaravit & alia. Anulum moderatorem nervi optici, propoſitum a Valsalva in *Diſſ. poſth.* II. veri amantiſſimus deſeruit. Pro nova de cataracta opinione etiam Valsalva experimenta habet.

Guilielmi Coward *ophthalmiatra*, Lond. 1706. 8. Nihil legi, niſi acerbam cenſuram Woolhousii. Videtur arcana amaſſe.

J. A. Slevogt *de oculis*. Jen. 1706. 4.

Antonii Maitre-Jan *traité des maladies de l'œil*, Troyes 1707. 4. Pariſ. 1741. 12. Notum eſt, primum aut inter primos cataractæ ſedem in cryſtallina lente poſuiſſe ab hominum memoria, cum Remigii Lasnier & Quarrei opiniones exoleviſſent. Deſcriptionem etiam dedit oculi, in qua membranam paradoxam, nobis ignotam propoſuit. Lentis flavedinem vidit, fibras deſcripſit.

F. Hawksbee vires refractrices lentis, & aquei in *Phil. Tranſ.* 328. deſcripſit, refractionem radii a vacuo in aërem illapſi defendit, &c.

J. Brisseau *de la cataracte & du glaucome*. Tornaci 1706. 24. * Pariſ. 1709. 8. Liber an. 1705. ſcriptus eſt. Cataractam non viſo Libro Antonii, in lente poſuit, & oculum deſcripſit.

G. Ern. Stahl *de fiſtula lacrumali*, Hall. 1707. ubi Anellianorum ſiphonum certe idea habetur.

Alex.

culo, ubi plura egregia habet, quamvis non omnia admittantur (*a*).

FRE-

ALEX. le FRANÇOIS *poteſtne ſtare viſio abſque cryſtallino*, Pariſ. 1708. 4. *.

GEORGII BERKLEY (poſt ea tempora Epiſcopi) *Eſſay toward a new theory of viſion*, Dublin. 1708. 8. Lond. 1709. 8. 1733. 8. & Italice verſus 1732. Cum DEUM aiat arbitrarium nobis cum rebus mundanis feciſſe quaſi ſermonem mutuum, plurima habet valde ſingularia. Viſibilia a tangilibus ſeparat, negat illa ſolita de angulo viſorio, diſtantias a ſola debilitate objectorum, magnitudinem & erectionem ab experimento judicari docet, &c.

HERMANNI BOERHAVE *de morbis oculorum* lectiones poſthumæ editæ, Gottingæ 1746. 8. Satis corruptum & vitioſum exemplar, neque ita tamen abſque utilitate, ſive phyſiologiam oculi, ſive curationes reſpexeris. Cataractæ veram ſedem inter primos recepit cum eas prælectiones an. 1708. habuerit.

A brief treatiſe of the Eyes by WILLIAM CROSSE, Lond. 1708. 12. Anatomen oculi habet, ſed compilatio videtur, ex cenſuris. *.

In *Miſcellaneis Berolinenſibus* varia huc pertinent ut in T. III. CL. LUDOLFI hiſtoria cataractæ, quæ VIGNOLIO ſponte delapſa fuerat, qua occaſione etiam agit de viribus refractricibus humorum oculi. Tum in Cent. III. A. VATERI de ductubus ſebaceis oculorum obſervationes & de viis lacrumarum, quas ſubtilibus foraminibus etiam alia, quam communi via, in narium cavitates credit ſtillare. In T. VI. cataractæ membraneæ depoſitio habetur.

AUG. FRID. WALTHER *de lente cryſtallina*, Lipſ. 1712. 4. & in *Coll. Diſp.* noſtra Vol. IV. egregia habet de viribus refringentibus humorum oculi experimenta.

SEBASTIEN LE CLERC *ſyſtême de la viſion*, Pariſ. 1712. 8. Uno nos oculo videre, & unicum punctum, unico radio, nec oculum mutari pro diſtantiis, nec radios oculos ſubire, ſed unice ferire corneam, &c.

DOMINIQUE ANEL *nouvelle méthode de guérir la fiſtule lacrimale & recueil de diverſes pièces*, Turin. 1713. 4. Hiſtoriam quidem ductuum lacrumalium, eo tempore minus cognitam, ſatis accurate propoſuit, & poſt aliquas cogitationes STAHLII, ſubtilia inſtrumenta ad curationem invenit. Verum lites, quas aluit cum D. SIGNOROTTI tædium faciunt. Scripſit autem SIGNOROTTI *lettera nella quale il S. riſponde a M. ANEL*, Genova 1715. & *critiche della critica convitta* ibid. 1713. 4 & alios Libellos.

PETRI KENNEDY *ophthalmographia*, Lond. 1713. 8. & *ſupplement to his ophthalmographia*, 1739. 8. Anatome non optima eſt, niſi quod circulum uveæ ex RAVIO habeat. In poſteriori volumine varia contra D. PORTERFIELDS, JURIN, SHARP, CHESELDEN, BRAKEN & alios objicit.

J. SIG. GALENHOLTZ *de viſione per cataractam impedita*, Helmſt. 1713. 4. Non abſque experimento ſcripſit, & contra PITCARNIUM oſtendit, objecta proxima omnino repræſentari in oculo, confuſius equidem.

ARCHIBALDI PITCARNE Diſſ. II. *de theoria morborum oculi.* Vitia humoris aquei negat in retina impreſſionem facere, calculo geometrico adducto.

EL. HOPPE *de palpebris*, Baſil. 1715. 4.

ANDR. WEBER *veſtigia ſapientiæ divinæ in oculo conſpicua*, Arnſtalt. 1715. *.

AUGUSTIN GRISCHOW *Polychreſta ophthalmographiæ methodicæ*, Jen. 1716. 4. *.

G. W. WEDEL *de viſione quæ fit oculo gemino*, Jen. 1714. 4. & in *Collect. Diſp.* vol. IV. varia utilia habet, & utroque oculo nos uti demonſtrat.

In W. DERHAM *Phyſical Theology* multa ad teleologiam oculi & ejus anatomen comparatam pertinentia exſtant.

In VIEUSSENII *Traité des liqueurs* p. 211. utique exſtant ea, quæ ſibi tribuit FERREIN, vaſa lymphatico-nervea uveæ etiam uberius deſcripta, & ſphincter circulus, ut audit, uveæ. Lentem etiam frequentius in cataracta vitiari expertus confirmat.

(*a*) JACOBI HOVII *de circulari motu humorum per oculos apologetica epiſtola ad RUYSCHIUM*, Leidæ 1617. 1. Barbara dictio, experimenta ſuſpecta, ut hiſtoria ductuum aqueum humorem adferentium, quinque laminæ membranæ choroideæ, vaſa corneæ, vitrei humoris, & cryſtallinæ lentis, adeo conſpicua. Invenit tamen, ni fallor, circulum venoſum iridis. Contra RUYSCHIUM acriter deſcripſit. Vide in eum criticam HEISTERI in vindiciis p. 156. ſq.

LAUR. HEISTER *de Choroidea*, Hardervici 1708. 4. & nuper, Helmſtadii 1746. 8. In hac poſteriori editione contra experimentum MARIOTTI ſuas obſervationes adtulit, vaſa oculi deſcripſit, &c.

Ejus-

FREDERICUS RUYSCHIUS in *obſervationibus* ſuis & in *Theſauris* plura; & egregia, nullibi certe reperiunda habet de oculorum tunicis (*a*).

Tum etiam Clariſſimi BRIGGS *Ophthalmographia* in 12. legi poteſt (*b*).

Hi principes ſunt, qui de hac parte videri merentur, nam reliqua apud collectores facile inveniuntur (*c*).

EJUSDEM *de cataracta in lente cryſtallina*, Altdorf. 1711. 1712. 1713. tribus diſſertationibus, & auctiori Libello *de cataracta, glaucomate & amauroſi*, Altdorf. 1713. 8. collegit experimenta, quæ demonſtrant, in lente ſedere cataractam. Eam opinionem primus in Germania defendit, & encheireſes addidit. IDEM in *apologia ſyſtematis ſui de cataracta*, Altdorf. 1717. 8. in *vindiciis ſententiæ ſuæ de cataracta* ibid. 1719. 8. fuſe ſententiam contra NICOLAI ANDRY *cenſurarum medicarum* in *Journal des Savans* auctorem, & contra WOOLHOUSIUM, membranaceæ cataractæ patronum novam ſententiam defendit, & longe frequentiores cryſtallinæ lentis morbos, quam membranaceas ſuffuſiones eſſe oſtendit. IDEM in *Compendio* oculorum congelatorum icones dedit, cameram poſteriorem minorem eſſe demonſtravit. In Diſſ. *de fiſtula lacrumali* & in *Chirurgia magna* habet icones vaſorum lacrumalium.

CÆL. COCCHI in epiſtola *de lente cryſtallina vera ſuffuſionis ſede*, Romæ 1720. 8. pro nova ſententia argumenta propoſuit.

J. B. BIANCHI *de ductibus lacrumalibus novis*, Turini 1715. 4. *. Leidæ 1723. Enormiter amplos ductus, ſaccum, & naſalem canalem pingit; cum valvula imaginaria, quæ omnia MORGAGNI cenſuram meruerunt.

CL. WOOLHOUSE Diſſ. *de cataracta & glaucomate contra ſyſtema Briſſæi, Antonii & Heiſteri*, Francof. 1719. 8. Varia ſunt opuſcula, Epiſtolæ duæ ad P. le BRUN contra BRISSÆUM; aliæ cenſuræ ex *Mercurio Gallico* an. 1707. 1708. 1709. contra ANTONIUM, alia contra HEISTERUM: epiſtola ad PALFYNUM: carmen ad HOVIUM: DANIELIS GEISLER epiſt. ad LE CERF de membranacea cataracta Norimbergæ: cenſura in Librum HOWARDI, & programma de 40. operationibus chirurgicis quas in oculo ſuſcipit WOOLHOUS. Summa rei eſt, clamore artibuſque non optimis defendere cataractam membraneam in utroque oculi camera, ut in lente raro & immedicabili cum morbo ſit. IDEM variis locis varia alia ſcripſit. Ita an. 1718. GEISLERI experimentum edi curavit. Anno 1725. 4. *diſquiſitions phyſiques & anatomiques ſur l'expérience de* M. HEISTER, *qu'il avoit trouvé plus d'humeur aqueuſe*, &c. *. Experimenta conglaciationis HEISTERIANA, ut in cadavere animalis facta refutare conatur. Anno 1726. de cryſtallina lente obſervationes & an. 1728. muſculi pathetici diviſionem in duos tendines deſcripſit. IDEM an. 1726. edidit *obſervations ſur le Mémoire de M. MORAND touchant la cataracte*. *.

HENRICI PEMBERTON *de facultate oculi qua ad diverſas rerum conſpectarum diſtantias ſe accommodat*, Leidæ 1719. *. Credit ipſam lentis ſubſtantiam fibras continere, quæ figuram mutent pro diverſa objecti diſtantia.

(*a*) FREDERICUS RUYSCHIUS pro magna ſua induſtria multa in oculo invenit & inprimis in Ep. XIII. & Theſ. II. propoſuit papillas & vaſa palpebrarum, circulum uveæ venoſum & arterioſum, arteriolarum reptatum per Choroideam, per eam internam ejus faciem, quam Ruyſchianam vocavit, aliaſque oculi ſubtiliores particulas.

(*b*) Jam citatus.

(*c*) J. W. PAULI ope ſiphonis ſui corneam in 16. laminas ſeparavit.

J. H. FREYTAG *de cataracta*, Argent. 1721. 4. Pro membranea cataracta.

D. PINSON in *obſervations ſur la cataracte & le glaucome faites à Tubingue*, in JOURNAL DES SAVANS 1722. M. Julio recenſis, exemplum habet cataractæ membranaceæ.

L. P. THUMMIG in *verſuch einer gründlichen erklärung*, &c. Hall. 1723. 4. agit de viſu nocturno a læſione oculi, cum ejus ſanatione evaneſcente. In II. *Verſuch* hiſtoria viſus per nares, habetur, qualis a SENNERTO etiam deſcribitur.

A. VATER *de duobus vitiis viſus rariſſimis*, Witteberg. 1723. 4.

J. DOM. SANTORINI experimenta contra decuſſationem nervorum opticorum profert.

In J. Z. PLATNER Diſp. *de fiſtula lacrumali*, Lipſ. 1724. 4. deſcribuntur ductus & ſaccus lacrumarum.

J. A. KULMUS poſt Tractatum *de monſtro* & in *Breſlavienſibus collectionibus* 1722. deſcripſit ſecundum muſculum trochlearem ſibi viſum.

AN-

ANTON. EMANUELIS a ROSSET *de viſu*, Baſil. 1725. Diſp.

JAC. GERING *praxis vitia partium oculi cognoſcendi & curandi*, Meiſſen 1725. 4. *. Pr. EJUSDEM *de diſtantia lentis convexæ ab oculo, in qua objectum ſub maximo angulo apparet*, Meiſſen 1726. 4. *.

CL. NOGUEZ in ſuo *compendio* ganglion ophthalmicum habet.

In *Diario* TRIVULTIANO LE MAIRE an. 1727. microſcopicas de oculo obſervationes propoſuit, neſcio quas catenas pendulas lentis, & ejus vaſa pellucida, papillas uveæ deſcribit. Anno 1733. diſſertatio habetur, an poſſit capſula ſeparari ſine deſtructione lentis, quod negatur. An. 1739. varia objiciuntur contra NEWTONI experimenta & fixum colorum numerum.

De S. YVES *Traité des maladies des yeux*, Pariſ. 1723. 8. Habet anatomen oculorum WINSLOWIANAM.

CL. BOUGUER *Eſſai d'optique ſur la gradation de la lumière*, Pariſ. 1729. 12. Lucis debilitationem, dum per aërem, vitra, & media varia tranſit, cauſam opacitatis, ſolaris lunariſque lucis rationes docet.

F. PETIT *Lettre I. & II. dans laquelle il eſt démontré que le Cryſtalin eſt fort près de l'uvée*, Pariſ. 1729. 12. *. Et *troiſième Lettre ou réfléxion ſur les découvertes faites ſur les yeux*, Pariſ. 1732. 4. *. quæ videntur eædem eſſe cum *Lettres de* M. PETIT *contenant des réfléxions ſur les découvertes ſur les yeux*, Pariſ. 1735. 4. nam neutras legi. Cum WINSLOWO de quibuſdam inventis pugnat. IDEM in *Epiſtolis* illis anno 1710. editis analyſin dederat humorum oculi. Circulum, uti notum eſt, lentis cryſtallinæ, veras dimenſiones camerarum oculi, & alia ſubtilia in oculo primus detexit.

J. PALFYN in ſua *chirurgia* DUVERNEYUM ait vaſa adducentia humoris aquei demonſtraſſe.

J. BUXTORF *de viſu*, Baſil. 1728. 4.

C. G. MOEHRING *de viſu*, Leidæ 1729. 4.

J. CASP. SCHOBINGER *de fiſtula lacrumali*, Baſil. 1730. 4. habet deſcriptionem viarum, & de novo muſculo ſacci lacrumalis conjecturam.

BENEDICTI DUDDELL *treatiſe on the diſeaſes of the horny Coat*, Lond. 1729. 8. Oculi deſcriptio brevis, cum ganglii tamen ophthalmici memoria. Epidermidem conjunctivæ demonſtrat, & corneæ opacitatem, quæ poſt 16. annum accedit.

Inter LANZONI Diſſert. exſtat 13ma. *de viſione*.

In *Comm. Bononienſium* T. I CL. viri ZANOTTI & ALGAROTTI experimentis confirmaverunt theoriam NEWTONIANAM: CL. STANCARI nervos opticos tot eſſe in oculis inſectorum, quot corneas, eſſeque adeo veros oculos oſtendit. IDEM in *ſcholis mathematicis* (vid. GIORN. de LETTER. T. XVIII.) ad experimentum MARIOTTI reſpondit. In iiſdem GIORN. de LETTER. Suppl. I. RIZZETTI ſyſtema refractionum habetur, oppoſitum NEWTONIANO.

In T. II. P. I. habentur variæ utiles P. P. MOLINELLI ad ductus viaſque lacrumarum obſervationes. Motum periſtalticum ductulis lacrumalibus tribuit.

In *Petropolitanorum* T. I. D. BERNOULLI ſubtiliori modo repetiit experimentum MARIOTTI. In T. VII. JOSIAS WEITBRECHT de muſculo orbiculari palpebrarum egit, & IDEM in *ſyndesmologia* T. 26. ligamentum palpebrarum expreſſit.

In *Edimburgenſium Actorum* T. III. ALEXANDER MONROO de viis lacrumarum egit. In Tomo IV. CL. PORTERFIELDS fuſe de oculi morbis ſcripſit, mutabilem eſſe oculum adſeruit, non tamen ab externis muſculis, ſedem macularum conſideravit, multum uſus la HIRIO & REGIO. In T. V Cataractæ in lente hiſtoria exſtat.

CL. DES MOURS in ſua editione *Actorum Edimburgenſium* T. I. varia bona ad oculum attulit, & inter alia experimentum, uno oculo diſtantias male æſtimari. Uveæ fibras nervoſque deſcribit.

J. F. SCHREIBER *de fletu*, Leidæ 1728. 8. Lipſ. 1729. 8. ſupra laudatus eſt.

Inter PHIL. HECQUETI opuſcula cum Libro *de la digeſtion & des maladies de l'eſtomac*, Pariſ. 1733. edita, exſtat *Lettre V. ſur les maladies des yeux*.

DAV. PARADIES *de oculorum fabrica*, Leidæ 1731. Diſp.

JOSEPHUS POZZI vidit exemtis humoribus oculi omnibus renatum vitreum & aqueum, non lentem, & obſcuriorem viſum rediiſſe.

PLACIDI de PUZZOLIS *de organo viſorio diſſertationes anatomico-philoſophicæ*, Romæ 1738. 4. Ex BRIGGSIO.

ANTONIUS FERREIN an. 1738. Pariſiis diſputavit de quæſtione *non ergo fiſtulæ lacrumali cauterium actuale*, & vias lacrumarum deſcripſit. IDEM Monſpelii 1732. 4. *duodecim quæſtiones* defen-

defendit pro cathedra Regia de duplici viſu, de luſcitate ab inæqualibus lentibus cryſtallinis, &c. Idem apud Henkelium in *Chirurgiſche Anmerkungen* II. retinæ cum capſula lentis nexum ſubtiliter rimatus eſt.

Cl. Sennac in *nov. edit. comm. in* Heister. foramina corneæ, lentis vaſa ex equo, adnatam corneæ obductam, & alia deſcripſit.

Georg. Thomson *of the four ſenſes*, Lond. 1734. 8. cum aliis anatomicis edita tractatio parum plena eſt.

P. C. van der Mark *de oculorum fabrica* Diſp. Duisburg. 1738. *.

Jean Taylor *méchaniſme du globe de l'œil*, Pariſ. 1738. 8. Pars prima anatomica eſt, & ad recentiſſima inventa conformata. Negat ligamenti ciliaris efficaciam. Contra retinam pugnat pro choroidea, eo inprimis argumento, quod a luce nimia iris claudatur; continua choroideæ. Arterias oculi male deſcribit, & Bibliothecam ſubjecit deterrimam, ubi v. gr. Varolii de nervis opticis Epiſtolam ſub titulo Nerobi habetur. Ejusdem Traité *ſur l'organe immédiat de la vue*, Pariſ. 1735. 8. Londini ſub titulo *impartial enquiry into the immediate organ of ſight*, Lond. 1743. 8. recuſus, eandem de ſede cataractæ opinionem defendit. *Conf. diſeaſes of the cryſtalline humour*, Lond. 1736. 8. Situm retinæ mutari concedit, figuram negat.

Jean Banieres *de la lumière & des couleurs*, Pariſ. 1737. 12. Deſcribit etiam oculum & viſum. *.

J. Zach. Platner *de motu ligamenti ciliaris in oculo*, Lipſ. 1738. 4.

Robert Smith *compleat ſyſteme of optiks* cum notis Jurini, Cantabrig. 1738. 4. In I. Libro *populari* facili & laxa demonſtratione utitur ad lentium functiones declarandas, &c. In notis Jurini varia ſunt de viſu, qui fit duobus oculis, de judicio diſtantiarum, de paradoxo Barrowii. Ejusdem Jurini ſubjectus Smithio Liber *of diſtinct viſion* extendit limites hujus viſionis a 5′ ad 14′ 5′. & invenit non ſufficere vulgo notas mutationes oculi, hinc advocat ſphincterem, qui corneam conſtringat, convexam reddat. Lentem vero a ligamentis credit conplanari, ob aquam ſub lentis capſula mobilem. Corneæ refractionem recte magnam facit. Muſculum vero priorem optat potius quam demonſtrat. Cæterum & hic & alibi apud optimos Auctores erectio imaginum tribuitur experimento, non bene, cum animalia recens nata, homo, cui nuperrime cataracta depoſita eſt, continuo omnia in vero ſitu videant. Contra hoc ſcriptum Benjamin Robini, Londini 1739. 8. edidit *remarks on .... Smiths c. ſyſteme of optiks and on Jurins Eſſay upon diſtinct viſion* *. Reſpondit J. Jurin in *reply to ROBINS remarks on the eſſay on diſtinct viſion*, &c. ibid. eod. anno *.

Clifton Wintringham in *experimental enquiry on ſome parts of animal ſtructure*, Lond. 1740. 8. refractorias vires humorum oculi adſignat, in lente potentiam confringentem exiguam facit, in cornea magnam, eam credit convexiorem reddi poſſe. Robur corneæ, capſulæ lentis cryſtallinæ, & denſitates definit.

Richard Helsham *courſe of lectures in natural philoſophy publiſhed by BRYAN ROBINSON*, Lond. 1739. 8. In opticis diſtinctus, & facilis, & inter compendia mihi præſtare viſus eſt. Focos vitrorum, refractiones humorum, per experimenta perſecutus eſt.

Cl. Nic. le Cat *Traité des ſens*, Amſtelod. 1744. 8. ſolo fere in viſu verſatur. Membranam novam, quæ piæ matri continua eſt & ſcleroticam ſubtendit, veram omnino, invenit, & in *Comm. Ac. Reg.* 1739. etiam deſcripſit. Experimenta optica plurima habet, tum ad erectum vel inverſum, ſimplicem vel duplicem viſum, tum ad radiorum refractiones, in quibus fuſe demonſtrare ſuſcipit, non eſſe in ratione reflexibilitatis radiorum refrangibilitatem. Pro choroidea ſentit. Septem colores ſe non potuiſſe demonſtrare, nec Noletum nec du Fay aliosve Gallos, miror potuiſſe. Animam inverſa videre credit. Plurima propria habet aut paradoxa.

W. Cheseldenius apud Voltairium habet ſingulares obſervationes in cæco nato, cui cataracta depoſita fuerat. Nervum opticum non ad alternum oculum ire confirmat.

Sebastiani Melli *il pro e contra delle fiſtole lacrimali*, Venet. 1743. 8. Deſcriptionem ſatis minutam habet viarum lacrumarum, ſed neſcio quæ exigua foramina ex ſacco lacrumali in naſum addit, valvulam etiam depinxit. In practicis Anellium refutat. Adjecta eſt Signorottii deſcriptio ductuum lacrumalium valde aliena a vera.

Ger. Fitzgerald *de viſu*, Monſpel. 1741. 8. * Pl.

G. Aug. Langguth *de luce ex preſſione oculi*, Witteb. 1742. 4.

G. J. 's Gravesandii & P. van Musschenbroek elementa phyſica etiam oculi bonam de-

deſcriptionem & multa notatu digna continent. Et 's GRAVESANDIUS inprimis optimi compendii pro opticis vice fungi poteſt.

In *Comm. Lit. Nor.* 1737. corneæ vis refringens defenditur. An. 1733. 1735. & 1745. cataracta in lente viſa recenſetur.

P. C. FABRICIUS in *idea anatomes practicæ* laminas duas choroideæ etiam in humano oculo demonſtrari poſſe docet.

DEN. APPEL *de oculi humani fabrica*, Leidæ 1741. 4. Vaſa lentis ab ALBINO demonſtrata recenſet.

PETRI IDEMA *ontleed en naturkundige verhandeling van't oog*, Leeuwaarden 1741. 4. Adnatam obduci corneæ negat : Retinæ jura defendit, tum cataractam membraneam. Cameram poſteriorem majorem facit.

CL. BURCHARD DAVID MAUCHART plurimum laboris poſuit in oculi morbis. Scripſit ergo Diſſ. *de cornea oculi tunica*, Tubingæ 1743. 4. aliam *de ungue* 1742. 4. *de mydriaſi* 1745. In prima lamellas corneæ fibrillis conjunctas deſcribit, corneæ diametros definit, & in ea vaſa rubra vidit. In altera eandem corneam poroſam lamellatam, a ſclerotica diverſam deſcribit. In ultima fibras circulares iridis confirmat.

ANTONIUS FIZES *de cataracta*, & in lente & in membrana ſedem eſſe poſſe mali, ſed eas, quas deponi vidit, ſemper fuiſſe in lente, cautus docet.

CL. LOBE' *de oculo humano* Diſp. Leidæ 1742, ALBINIANA inventa habet, pro retina pugnat : fibras circulares iridis defendit, choroideam negat duplicem eſſe, aut ſcleroticam a dura oriri, arteriam habet a retina per vitreum ad lentis tunicam euntem, & duas retinæ arterias.

J. E. HEBENSTREIT *de vaſis ſanguineis oculi*, Lipſ. 1742. 4. & *de oculo lacrymante*, an. 1743.

CL. SHARPE in chirurgia ſua pinxit oculum & ductus lacrumales.

In *ſyllabo partium corporis humani* edito Petropoli habentur ad oculum f. 7. 8. & 13. T. 21. & T. 19.

JOS. MARIA de la SONE theſis. *Ergo ſtare poteſt abſque cryſtallino viſio*, Pariſ. 1743. 4.

SYLV. ANTONII LEMOINE Pariſiis theſis. *Ergo obliqui oculorum muſculi retinam a cryſtallino removent*, Pariſ. 1743. Negat figuram mutari poſſe.

CL. LIEUTAUD modum ſecandi oculi deſcripſit, & ſollicite fabricam expreſſit : albugineam ex membrana muſculorum oculi ſuper corneam extendi credit, ductus glandulæ innominatæ deſcribit, & plexum ciliarem valde ſingulari modo in conjunctione ſcleroticæ & corneæ exponit.

E. A. NICOLAI *vom thränen und weinen* hic unice repeto, quod etiam ductus lacrumalis glandulæ hic indicati habeantur.

LEONHARDUS EULER in *Mém. de l'Acad. des Sciences de Berlin* 1745. & in *opuſculis*, novam theoriam de lumine propoſuit, quod cum ſono comparavit, ut eſſet tremor elaſticus ætheris, & colorum diverſitas a numero tremorum intra datum tempus penderet, &c.

THOMIN *inſtruction ſur l'uſage des lunettes ou conſerves*, Pariſ. 1746. 8. De presbyopibus & myopibus varii generis laudabiles obſervationes habet.

CL. KRUGER in *phyſiologia* contra MARIOTTUM pugnat, experimentum maculæ in retina pictæ ex catulo recenſet.

BAKERUS in *microſcope made eaſy* vim microſcopiorum dimenſus eſt.

J. F. SAUVAGE in Diſſ. *de ſuctione vaſorum capillarium corporis humani*, Monſpel. 1744. vim attractricem palpebrarum verſus puncta lacrumalia demonſtravit.

CL. J. G. GUNZIUS in Libro *de humoribus* deſcribit ductus Meibomii ; ſaccum lacrumalem etiam per poros inſpirare vidit, &c.

In *Stokholmienſibus Actis* 1745. depingit D. RIBE ductulos lacrumales glandulæ innominatæ ſex ſeptemve.

KLAUHOLD *de viſu duplicato*, Argentorat. 1746. exempla collegit, & propria etiam habet.

CL. MONTAGNAT in epiſtola ad J. E. BERTIN *ſur un nouveau genre de vaiſſeaux découverts dans le corps humain*, Pariſ. 1746. 8. gloriam detectarum arteriarum pellucidarum uveæ adſerere conatur FERREINIO; ſed ea certe RUYSCHIO debetur.

CAMPER *de viſu*. IDEMque *de oculorum partibus*, Leidæ 1746. 4. Lentis phænomena in aqua, arterias ejus (ab ALBINO petitas), canalem PETITI ejuſque utilitatem, fibras ciliares deſcribit, & retinæ jura defendit. Uveæ fibras circulares demonſtraſſe dicitur a DE LA METTRIE *ichthyolog.* II. p. 37. in *Machiavelliſmo*.

JACOBUS PARSONS in Tractatu *of human phyſiognomy* qui cum *Phil. Tranſ* conjunctus prodiit, Lond. 1747. 4. orbicularem muſculum palpebrarum deſcripſit, &, fere ut RIOLANUS, diviſit, de motu

tu oculi fuſe egit, & de animi adfectuum ſignis ex eo motu petitis.

Cl. V. F. Henkelius anno 1738. epiſtolam *de ſingularibus circa Nervum opticum* edidit. Hall. 1738. 4. & anno 1744. Diſſ. *de cataracta cryſtallina vera*, Francof. an. 1747. verum in II. collectione *der Chir. und Medic. Anmerkungen* obſervationes de cataracta propoſuit, quæ in capſulæ opacitate reſidet.

C. Aug. a Bergen *de maculis in oculo*, Francofurt. ad Viadr. 1747. 4. Contra Pitcarnium opaca in aqueo humore corpora in retina ſui imaginem dare oſtendit, & focum radiorum viſoriorum in retina eſſe, &c.

Cl. Cassebohm in *poſthumis* ductus etiam innominatæ glandulæ deſcribit, retinam deducit ad marginem lentis cryſtallinæ, &c.

Ego omnino parum in oculi fabrica profeci. Membranam tamen, quæ pupillam claudit, poſt aliqua ſparſa veſtigia, v. gr. in Lucæ relatione itineris Tartarici, ubi Tartaros cæcos naſci ſcribit, poſtque Cl. Petsche Diſp. ſæpe laudatam, ubi iridem in pullo incubato pupillam claudere confirmat, & poſt Cl. Wachendorfii experimenta (quæ exſtant in *Comm. Lit. Nor.* 1740.) conſtitui, ut perpetua in fetu ſit, & claudat pupillam, & vaſcula habeat, continua iridis vaſculis. Eam in *Actis Upſalienſ.* 1742. deſcripſi, in *Iconum* vero *faſciculo* III. vaſa ciliaria nova, proxime corneam ſcleroticam perforantia, & ſe demittentia in circulum uveæ vaſculoſum, deſcripta dedi Sedem albam choroideæ, niſi fallor, inveni; quam etiam ad Eustachium habet breviſſime B. S. Albinus. Nervos etiam & vaſa deſcripſi & pinxi.

Infinitum opticorum ſcriptorum numerum neque exhaurire ſperavi, neque utile foret.

CAPUT II.

De Aure.

DUo Auctores legi merentur (*a*).

BARTHOLOMÆUS EUSTACHIUS Lugduni Batavorum editus in 8. an. 1717. (*b*).

Tum

(*a*) Alcmæon Pythagoræus, uti notum eſt, cochleam invenit. Cæterum ultra membranam tympani vix profecerunt veteres. Rufus externa nomina auriculæ habet.

Marinus apud Oribasium nervi duri non malam deſcriptionem dedit, qui eum per foramen vulgo cæcum dictum tranſire monuerit, & miſceri cum nervo III. (nempe Quinti tertio ramo), &c. Ea cæca foramina nervos etiam tranſmittere Rufus dixerat.

Jacobus Berengarius Carpenſis non quidem invenit oſſicula priora duo, & neminem inventorem nominat Nicolaus Massa *Epiſt.* V. p. 55. b. ubi temporibus Alexandri Achillini inventa fuiſſe refert, & ſatis demonſtrat Jacobus (in Mundinum p. 477.) aliorum eſſe inventum. Primus tamen deſcripſit.

Gabriel Fallopius ſtapedis inventi laudem equidem J. Philippo Ingrassiæ reliquit, multa vero in aure perfecit, veſtibulum, canales ſemicirculares, foramen cæcum, quod dixit *aquæductum*, & ejus hiatum, ipſum tympani nomen, feneſtram utramque, muſculos auriculæ.

(*b*) Bartholomæus Eustachius in præſtantiſſimo tractatu *de auditus organo* cum reliquis edito, Venet. 1563. 4. deſcripſit tubam, cui nomen impoſuit, male pro meatu nervum & vaſa ducente habitam a Vesalio aliiſque. Muſculum internum, chordam tympani, ſtapedem ipſum, primus invenit, de quo cum Ingrassia certat, & niſi fallor facile vincit, cum neque R. Columbus, neque Ingrassias aliquid in aure invenerint, unde credas, ſubtilius eam partem ab ipſis eſſe examinatam. In magnis tabulis hæc omnia varie depinxit Eustachius, tum muſculos auriculæ.

A. Ve-

A. VESALIUS in *Examine obſſ. Fallopii*, varia ex brutorum anatome ad cellulas maſtoideas, promontorium aliaſque particulas adduxit, nervi etiam duri cum Quinto plexum obſervavit.

A. PAREUS curva cruſcula ſtapedis depinxit.

VOLCHERUS COITER proprio Libello *de auditus inſtrumentis*, qui exſtat cum obſervationibus, inventa fere FALLOPII propoſuit.

CONSTANTIUS VAROLIUS muſculum ſtapedis indicavit.

J. MATHESII *de admirabili auditus inſtrumenti fabrica*, Witteb. 1577. 4. *.

FELIX PLATERUS varia minuta in organo auditus animadvertit, oſtium amplius canalium ſemicircularium, eorum diverſum poſitum, & forte longiorem mallei proceſſum, qui Folianus dicitur.

SALOMON ALBERTI cochleæ iconem dedit, & in *Orat. de diſcipl. anat.* p. 90. ſulcum deſcripſit nuclei cochleæ, nervo refertum.

V. ALDROVANDUS diligenter avium organum auditus deſcripſit in Oto.

JULIUS CASSERIUS *de vocis & auditus organo hiſtoria anatomica*, Ferrar. 1600. fol. Princeps laus eſt iconum, deſcriptiones enim minus plenæ ſunt. Icones autem, per omnes animalium claſſes, pictæ pro ea ætate nitidæ, & numeroſiſſimæ ſunt. Muſculum externum mallei an. 1593. invenit, & ligamenta auris & ſtapideum. Eædem tabulæ repetuntur iisdem cum verbis in *Pentaſtheſeio*, Venet. 1609. fol.

HIERONYMUS FABRICIUS ab AQUAPENDENTE *de oculo aure & larynge*, Venet. 1600. f. Francof. 1614. fol. Muſculum eundem, quem CASSERIUS ſe inveniſſe ait an. 1599. icones dedit non bonas, & in pleriſque infra FALLOPII induſtriam ſubſtitit, qui v. gr. canales ſemicirculares innumerabiles fecerit. Proceſſum longiſſimum pinxit.

J. JESSEN a JESSEN aquæductum cum tuba confudit, in quo errore plurimos habuit ſequaces, RIOLANUM (in C. B. p. 721.), FRANCISCUM BAYLE (p. 448.), ANDREAM O. GOELICKE *hiſt. anat.* p. 212. JOH. QUINCY *dictionar.* p. 31. JOSEPHUM DUVERNEY.

H. F. HILDANUS, uti dictum, officula auditus picta dedit in *Epiſt.* ad PAWIUM.

J. RIOLANUS in *Enchiridio* muſculos varios auriculæ deſcripſit a maſtoideo proceſſu, a frontali muſculo, a cutaneo, ab occipitali ortos. Meatus auditorii in fetu naturam & mutationes deſcripſit in *iſag. anat.*

Ad ſonos multa repeti poſſunt ex *Cent.* I. & II. *ſylvæ ſylvarum* VERULAMII.

DAN. MYLLER *theoria duorum ſenſuum interiorum viſus & auditus ſpecialis*, Lipſ. 1738. 4. (B. RIV.) *.

J. B. CORTESIUS in *miſcellaneis* aliquas icones organorum auditus dedit.

N. HABICOT ligamenta quatuor officulorum, duo ad malleum & ſtapedem euntia, duo ad pedes incudis vaſaque tympani indicavit L. X.

NIC. PAPINII περὶ τῆς κυψέλιδος, ſive *de cerumine*, Salmur. 1648. 12. *. PL.

V. F. PLEMP in *fundamentis* p. 108. exemplum memorabile adducit duarum membranarum tympani, quæ etiam ſpatio diſtarent.

FRANCISCUS SYLVIUS de le BOE officulum quartum invenit, cui certe viro LINDANUS & C. BARTHOLINUS eam gloriam adſignant, & ALBERTUS KYPER *Anthropol.* p. 185.

CÆCILIUS FOLIUS in *delineatione auris internæ*, Venet. 1647. 4. & in *Collect. Diſp.* noſtra T. IV. tum in epiſtolis BARTHOLINI, proceſſum, qui etiam nunc ejus nomen fert, accuratius deſcripſit, depinxit, muſculum addidit, organum auditus totum melius delineavit. Semicircularem canalem ſuperiorem & poſteriorem in unum oſtium conjungi vidit. Proceſſum FOLIANUM etiam VESLINGIUS pinxit T. 8 f. 6.

MARINUS MERSENNUS *harmonicor.* L. fol. Pariſ. 1648. & in *harmonia* 1644. 4. & in *Comm. ad Geneſin* plurima ad ſonos, eorum velocitatem, vibrationum numerum, cauſas diverſitatis tonorum attulit.

ATHANASII KIRCHERI *Muſurgia univerſalis*, Romæ 1650. fol. & ejus compendium Campiduni editum 1673. fol. *Phonergiæ* nomine. Varia de Echus natura & itinere, ſoni reflexi multiplicato robore, tuba ſtentorea, quam ſibi tribuit inventam, aure Dionyſii habet. Sonos fortes velocius propagari male docuit. Conſonantiam inſtrumentorum ſimilium experimento didicit. Habet icones CASSERII. A SCHELHAMERO id elogium retulit, primum a KIRCHERO ſe ſoni naturam didiciſſe (*Phyſiolog. poſthum.* p. CCCVIII). In *Phyſiologia* KIRCHERIANA, quæ per J. STEPH. KESTLERUM, Amſtelodami 1680. fol. edita eſt, hypotheſis eſt, qua ſoni cum certis coloribus, cœruleo rubrove, &c. comparantur.

M. A. Severinus lapillos auditorios piſcium dudum dixit, eorumque alterum cum malleo comparavit (*antiperipat.* p. 95.).

G. Rolfink de oſſiculo quarto ad latera apicis ſtapedis poſito aliqua habet (p. 285.), diverſa, ut videtur, a Sylviano. Muſculum Casserii non eſſe niſi membranam recte monuit.

Mich. Lyser *de auditu*, Lipſ. 1653. 4. Idem in *cultro* novam dedit oſſis petroſi deſcriptionem.

J. Antonius van der Linden in *medicina phyſiologica* quartum oſſiculum minutius deſcribit.

Lud. Bils *van het gehoor*, Brugg. 1655. 4. organum auditus in quatuor partes per ſuturas reſolvit, (quod novum eſſe fatetur Johannes V. Horne in *waarſchouwing* p. 12.) idemque depinxit.

N. Stenonis f. in Libro *de glandulis oris*, tum Drelincourtius in *Præludiis* glandulas ceruminoſas auditorii meatus viderunt. Sebaceas vero Amſtelodamenſes in *Colleg. anatom.* p. 31.

In Willisio nervi duri deſcribuntur.

In *Phil. Tranſactionibus.*

Holder de ſurditate, & experimentum hominis, qui non audiret, niſi conjuncto magno externo ſtrepitu, n. 35.

Wallis de tremore harmonico inſtrumentorum diverſi generis, n. 134.

Morland de tuba ſtentorea, n. 79. 141.

Narcissus de ſono, n. 156.

Moulin de capitibus avium eorumque ductibus acuſticis & auditus organo, n. 199. 206.

Auriculæ mobiles, n. 233.

Wallis, n. 243. effectus illos fabuloſos muſices merito caſtigat Titillatio Chinenſium in auditorio meatu, n. 246.

Walker de ſono, n. 247.

Vieussens de organo auditus, n. 258.

Hawksbee ſonum educto aëre debilitari deinde deſtrui, n. 297. 321. aëris vero copia in ſpatio aliquo aucta ſoni robur intendi. Id.

G. Grandi nova hypotheſis, corpora ſonora tremula hyperbolica eſſe, & ſonos ad ambitum ſecundum hyperbolicas circumferentias moveri, n. 319.

Sonus in aqua profundior fit. Id. 321.

Organum auditus, cellulæ, cranium celluloſum Elephanti, n. 327.

Blair organum auditus elephanti, n. 358.

Echo Mediolanenſis 56es. repetens, & camera ſonos ad oppoſitos parietes propagans, n. 480.

Florentini in *Acad. del Cimento* ſoni celeritatem metiri adgreſſi ſunt.

Robertus Boyle in *experimentis phyſico-mechanicis* ſonum in vacuo ſpatio exſtingui obſervavit, & columnas ipſas & ligna cum certis, nec aliis tonis contremiſcere (*of languid motion*), & vibrationem in ſcyphis vitreis deſcripſit.

Muſica ſpeculativa del Mengoli, Bolon. 1670. 4. Valde paradoxam habet auris anatomen. *

Sam. Morland deſcripſit, ſibique tribuit, ſtentoream tubam *ſpeaking trumpet*, Lond. 1671. 8.

J. A. Friderici *de aure*, Jenæ 1670. 4. B. Riv.

G. Frank *de auribus mobilibus*, Heidelberg. 1676. 4. Collectio.

Dan. Geor. Morhof *de paradoxis ſenſuum*, Kilon. 1676. 4. Ejusdem *ſtentor hyaloclaſtes* 1672. 4. & Kil. 1683. 4. Occaſionem operi dedit experimentum cauponis, qui certo vocis tono, altiori per diapaſon, quam tonus naturalis vitri, ſcyphos frangebat. Ea occaſione multa curioſa de vibratione particularum in omnibus corporibus, & criſpatione vitri, de ortu & natura ſoni, & vocis humanæ adfert, *&c.*

In Mantiſſa ad G. Charleton *Onomaſticon Zoicum* oſſicula auditus aſelli, manati, ranæ piſcatricis, in propria veſicula incluſa deſcribuntur.

Pauli Manfredi *novæ obſervationes circa uveam oculi & aurem*, Rom. 1674. 4. & in Mangeti *bibliotheca* Tympanum ſtapedis habet Paulus, tum A. Molinettus.

R. Plott & in Oxonienſis comitatus hiſtoria, & in Staffordinenſis deſcriptiones Echus rariora exempla deſcribit.

P. Perrault *Traité du bruit* in *Eſſai de Phyſ.* T. III. & organum auditus deſcripſit, & depinxit, ſed rudius paulum, & theoriam ſonorum propoſuit, atque particulas minimas omnes in tremorem agi monuit. Laminam ſpiralem cochleæ pro organo immediato auditus primus habuit.

J. Henr. Glaser fiſſuram in anulo detexit.

Daniel Bartolo *del ſuono e de' tremori harmonici*, Bonon. 1680. 4. Ultima pars Libri anatomica eſt, deſumta ex Bartholino, Riva aliiſque, etiam iconibus adjectis. Cæterum vir inge-

Tum Clar. JOSEPHUS DUVERNEY in ſuo Tractatu *de l'ouye*, edito in 8. Pariſiis (*a*). In Germania quidem in linguam latinam tranſlatus eſt; verum quoad figuras peſſime deſcivit a prima editione, & ne textus quidem omnino auctorem adſequitur, hinc emenda eſt illa editio Pariſina. Perfectiſſimus eſt ille Libellus. De aquæductu quidem FALLOPII (*b*), & diſtributione nervorum in aure, unum & alterum vitium habet, cæterum optimus eſt. Vir enim fuit conſummatus in Anatomia, & dolendum eſt, quod invidia adverſariorum ſuppreſſa fuerint ea ſcripta (*c*), quæ de reliquis organis ſenſuum digeſſerat, dixit enim ipſe, ſe de quinque organis ſenſuum ſcripſiſſe.

Poſſu-

ingenioſus fuit, & in experiendo diligens, & acutus in concludendo. Princeps ſcopus eſt demonſtrare a corpore ad corpus conſonans harmonicos tremores non per aërem, ſed per corpora ſolida interjecta, propagari. De frangendis vitris per vocem humanam differt a MORHOFIO, & per uniſonum ſcyphos ſe rupiſſe refert, plenus cæterum utilibus experimentis. Ita dudum vidit, non tantum uniſona inſtrumenta contremere ſibi, ſed in alia etiam quacunque ratione, & inſtrumenta etiam diverſiſſimi generis. Tremores chordarum, aquæ, mercurii, diligenter obſervavit. Sonos magnos non celeriores eſſe contra GASSENDUM & KIRCHERUM docuit. Auris Dionyſianæ miraculum fere ad nihilum reduxit. Non a numeris pendere gratam naturam tonorum jam eo tempore monuit.

(*a*) JOSEPHUS GUICHARD DUVERNEY *Traité de l'organe, de l'ouïe*, Pariſ. 1683. 12. Noriberg. 1684. 4. Leid. 1731. 12. Germanice etiam, Berolini 1732. 8. & Anglice. Præludia hujus operis reperiuntur in JOURN. des SAV. n. 17. Icones inprimis pulcherrimas habet, manu SEBASTIANI CLERICI ſculptas. Plurima invenit aut perfecit. Glandulas ceruminoſas meatus auditorii, tympani chordam, muſculum ſtapideum, fabricam cochleæ, canales quos a ſitu definivit, nervos molles, duroſque, fabricam auris in fetu expoſuit. De morbis egregiam tractationem adddit.

(*b*) In nomine tubæ (quam tamen bene cognitam habebat) aberravit, proceſſum longiſſimum prætervidit.

(*c*) Spes eſt aliqua prodituros aliquando latentes codices DUVERNEYI, quos edendos ſuſceperunt WINSLOWUS, PETITUS & MORANDUS (*Anc. Mém* T. III. P. III. *Præf.*) Acerbum vero judicium in DUVERNEYUM LAMY (*préface au traité de l'ame ſenſitive*) nemo aut credit aut probat. Quare vero nihil prodierit de tam multis in inſectis, & in reliqua anatome, viri nonagenarii laboribus, cernere eſt in vita, quam ſcripſit FONTENELLIUS. Inſatiabili enim ardore ferebatur in novas inquiſitiones, & ex ipſis laboribus, in novos labores ſe ſinebat duci, omiſſis prioribus.

GUNTHERUS CHRISTOPHORUS SCHELHAMMER Librum *de auditu* ſingularem edidit, Leidæ 1684. 8. Multum refutationum ibi reperies, contra recentiſſimum inprimis DUVERNEYUM, cui neglectum muſculum CASSERII exprobrat, ipſe non valde anatomicus, qui & muſculos auris externæ, & chordam tympani præfracte negat. Cæterum ſonum, per radios propagari, & in meatu auditorio colligi in focum quemdam, inprimis ſumſit demonſtrandum. In muſculo interno vidit oſſiculum.

M. MAPPUS *de aurium cerumine*, Argentor. 1684. 4. De fumo per aures eunte agit, additque D. COLLE ſtatuere foramen in membrana tympani, ſe vero fidem non facile adhibere.

S. COLLINS in T. XII. fol. 14. proceſſum longiſſimum mallei depingit.

A. LAMY *explication de l'ame ſenſitive des organes des ſens, des paſſions* &c. *& deſcription exacte de l'oreille, ſeconde edition augmentée*, Pariſ. 1687. 12. Ipſe quidem LAMY utebatur unice experimentis & induſtria MERYI. Phyſiologica ſatis mira propoſuit, aërem per aurem reſpiratum circulum obire a feneſtra ovali nempe per veſtibulum, anulos & cochleam, in tympanum per foramen rotundum redire, indeque exire per tubam.

Quod MERYI opuſculum attinet, videtur id aliquamdiu ineditum manſiſſe, & eſſe DUVERNEYANO vetuſtius, cum PERRALTUM carpat, non nominet DUVERNEYUM, & privilegium datum ſit 1677. Habet diligenter præparatam cochleam, oſſe petroſo undique remoto, ut nuda ſuperſit, qualem nos præparare ſolemus; ſcalarum foramen communicans; laminam ſemioſſeam; tres interſectiones auditorii meatus; ſtapedis membranam; icones pulchras. Rudes errores retinuit. De molli nervo quidquam cochleam ſubire negavit, chordam tympani pro muſculo incudis deſcripſit,

Poſſumus adjungere Italum illum ANTONIUM MARIAM VALSALVAM, ſed duodecim certe paginæ facile continerent ea omnia, quæ præter Duverneyana habet (*a*). Propter egregias tamen quasdam obſervationes poteſt comparare ſibi illum tiro Medicus.

SCHEL-

ſcripſit, noluit ullam eſſe in veſtibulo anulisve membranam, aut perioſteum oſſiculorum, quod etiam DUVERNEYUS negavit.

GUILIELMUS COWPER in *Myologia* parva oſſiculum in ſtapideo a D. ADAIR viſum memorat, & dat organi auditus iconem. In *app.* ad BIDLOUM fol. 8. de apertura in ſuprema parte meatus auditorii agit, per quam fumus ore receptus effletur per hiatum, qui eo loco in annulo reperiatur. In *Myotomia* majori nitidiores icones oſſiculorum & muſculorum exhibet.

J. M. HOFMANN *de auditu*, Altdorf. 1684. 4.

G. WELSCH *de ſono*, Lipſ. 1690. 4.

L. F. MEISNER *de auditu ipſiusque vitiis*, Prag. 1690. 4. fig. *

J. ANDREAS SCHMIDT *auris* θεόδεικτος, Jen. 1694. Diſp.

In JOUR. des SAV. 1694. n. 30. aliqua habentur de diſtantia, quam ſonus percurrere poteſt.

JOH. MUNNIK increbeſcentem nunc hiatum tympani confirmat.

GEMINIANI MONTANARI in *Galeria di Minerva* T. I. exſtat tractatus *de tuba ſtentorea*, cujus vim recte explicat per Echûs plurimas cum ſono primitivo confuſas. IDEM liber recuſus an. 1715. 8. recenſetur in GALERIA di MIN. T. VII. p. 286.

ISAACUS NEWTON cauſam ſoni & naturam tremoris elaſtici aperuit in *Princ. Phil. Natur.* L. II. Pr. 43. Celeritatem etiam ſoni per ipſas cauſas definivit.

In *Memoires de l'Académie Royale des Sciences.*

In *Anciens Mémoires.*

Meatus auditorii in piſcibus minimi, per quos nervus auditorius diſtribuitur DUVERNEY T. I. p. 280. IDEM apud du HAMELIUM de chorda aliqua habet.

PH. de la HIRE *de la trompette marine.* Requiri tremores particularum ad ſonum.

Apud du HAMEL celeritas ſoni a CASSINO ad 1094′ intra 1″ definitur.

De circulis a raſione vitri duplicatis, quando ſonus octava adſcendit BLONDEL.

Echus explicatio T. X.

In diſſectionibus animalium teſtudinis organum deſcribitur.

In novis monumentis.

Sonus non tranſit per vacuum MARIOTTE 1699.

SAUVEUR de ſono fixo &c. 1700. 1701. 1702. 1707. 1711. 1713.

Effectus muſices in iis, quos Tarantula pupugit 1702.

Surdus & mutus aqua de aure effluxa ſponte ſanatus.

DODART de tonis, voce, & cantu 1706.

Requiri ad ſonum tremorem elementorum corporis ſonori: & Echo duodecies repetens 1710.

Surdus oculis audiens 1737.

MAIRAN de ſono. Particulas ſtatuit in aëre diverſo gradu elaſticas, hinc ad hunc illumve ſonum recipiendum aptiores. Totum auditus mechaniſmum, etiam in aure perſequitur. 1737.

Experimenta accuratiora ad definiendam velocitatem ſoni 1738. Eam autem majorem eſſe in regionibus calidioribus expertus eſt in itinere ſuo la CONDAMINE.

Sub aqua audiri NOLLET. 1743.

Lettre de Mr. de HAUTEFEUILLE *à Mr.* BOURDELOT *ſur le moyen de perfectionner l'ouïe avec deux Lettres de Mr.* PERRAULT *ſur le même ſujet*, Pariſ. 1702. 8. *

MART. NABOTH *de organo auditus*, Lipſ. 1703. Diſp. *

(*a*) ANT. MAR. VALSALVÆ *de aure humana* Liber, Bonon. 1704. 4. Ultraject. 1707. 4. & cum vita & poſthumis diſſertationibus atque doctiſſimis MORGAGNI *Epiſtolis*, Venetiis 1740. 4. In illo quidem opere VALSALVA ſubtiliter in multis verſatus eſt. Canalium ſemicircularium menſuras ſumſit, & inde nomina repetiit. Muſculos externæ auris ſubtilius inveſtigavit. Tubam accurate contemplatus eſt. Glandulas ſebaceas conſtituit. Morbos aliquos deſcripſit. Nævos nolo fuſe perſequi. Proceſſum mallei longiſſimum ignoravit, zonas ſonoras non bene in theoriam intulit.

tulit. Poſthumus codex, cui Auctor notas aliquas adjecit, non pervenit ad MORGAGNUM, neque poſt ejus exceſſum inventus eſt.

J. B. MORGAGNUS in *Epiſtolis* XI. prioribus in VALSALVAM commentatur, & multa de itineribus nervi mollis, veſtibulo, membrana tympani, ejus epidermide, tacta KERKRINGIO, muſculi a VIEUSSENIO confuſi, foramine fictitio tympani, tuba, nervulis minoribus ex hiatu aquæductus exeuntibus, *&c.* accurate definita & cum plurima eruditione adjecit.

NEHEMIAS GREW in *Coſmologia ſacra* utiles aliquas de auribus animalium teleologias dedit p. 24.

CAROLUS PLUMIER in *Journal de Trevoux* 1703. anatomen organi auditus teſtudinis dedit, & crocodili.

In *Lettres de* DESNOUES *&* *de* GUILIELMINI p. 204. continetur notiſſima BARTHOLOMÆI SIMONCELLI delineatio nervi auditorii, quæ nihil ſerii habet, præter nervulnm ex hiatu aquæductus exeuntem. Confer HEISTERI *appendicem Compendii anatomici*& E. CAMERARII *Epiſtolam Taurinenſem.*

DEMEHERENC de la CONSEILLERE *de auditu*, Ultrajecti 1710. 4.

G. DERHAM in *Phyſicotheologia* multa ex anatome animalium habet. Vidit in talpa a motis oſſiculis nervum auditorium pulſatum fuiſſe. Avium organum auditus deſcripſit. De celeritate ſoni experimenta fecit, n 313.

J. JAC. RAVIUS nihil quidem ſcripſit, ſed auditoribus proceſſum FOLIANUM, dudum obſoletum, demonſtravit, & in anatomen reduxit.

NICOLAUS HARTSOEKER in *Phyſicis* animam numerare undas aëris ante nuperos ſcriptores ſuſpicatus eſt.

A Q. RIVINUS *de auditus vitiis*, Lipſ. 1717. 4. Cum dudum aliqua de foramine tympani fuiſſet memoria, apud ſcriptores varios, & HILDANUS, SCHNEIDERUS *de oſſe temporum*, LINDANUS, MAPPUS PLUMERIUS *Journal de Trev.* 1703. augm. aliique de eo verba feciſſent, & experimenta ipſa conſentirent VALSALVÆ, GLASERI, MANGETI in *theatro*, tandem diſertius id foramen adſeruit RIVINUS, poſuitque ad latus poſterius fere ſummi manubrii, & iconem dedit, dixitque ſphinctere clauſum eſſe, & inventum a ſe ipſo an. 1689. Favit invento LEPROTUS in *Bonon. Comment.* I. & H. A. NICOLAI, & B. TEICHMEYERUS, & CHESELDENIUS, & J. J. RAV. Nos cum MORGAGNO in *Epiſt.* V. J. WILHELMO PAULI (*præf.* ad J. van HORNE), CL. FRIDERICO WALTHER, CASSEBOHMIO aliiſque nunquam reperimus.

J. ANDREAS SCHMID *de perioſteo oſſiculorum auditus ejuſque vaſculis*, Leid. 1719. 4. ea vaſa pinxit negata DUVERNEYO, & proceſſum longiſſimum, de ejus vero iconis ruditate ipſe in *Orat. de Germanorum meritis in anatomia* conqueſtus eſt.

RAYM. VIEUSSENS jam in *Phil. Tranſ.* n 258. dederat operis ſui prodromum, & VALSALVAM ſibi nonnulla præripuiſſe queſtus erat. Deinde an. 1714. Toloſæ edidit Traité *ſur la ſtructure de l'oreille*, 4. Vitioſas dedit aut pallidas certe icones, quas vix adgnoſcas, confudit duos muſculos mallei in unum monogaſtricum, deſcriptiones dedit difficiles. Scyphum tamen nervi auditorii ſatis vere deſcripſit.

J. MATTHIAS HAASE *de tubis ſtentoriis*, Lipſ. 1719. 4. In conjunctione ellipſeos & parabolæ perfectionem hujus tubæ quæſivit.

ARENT CANT proceſſum longiſſimum mallei depinxit.

J. SALZMANN *de aure humana*, Argentor. 1719. Diſp.

J. DOMINICUS SANTORINUS in obſervationibus muſculos minores externæ auris, proceſſus helicis aliaque minute perſecutus eſt.

J. A. KULMUS *de auditu*, Gedan. 1724. 4. Idem pro hiatu RIVINI etiam teſtimonium dixit.

A. F. WALTHER *de membrana tympani*, Lipſ. 1725. 4. & in Vol. *Diſp.* IV. Foramina tympani VALSALVIANA pro arteriis facta eſſe oſtendit, de membrana tympani ejuſque imaginario foramine egit, *&c.* In *anatome muſculorum teneriorum* muſculos auris externæ repetiit.

De ſonis in chorda tacta *Journal de Trevoux* 1722

GODOFREDI du BOIS *de ſono & de auditu*, Leid. 1725. 4. docta Diſputatio.

In *Actis Petropolitanis* T. VII. CL. WEITBRECHT de muſculis minoribus auris egit.

L. HEISTERUS bonam mallei iconem dedit, proceſſum longiſſimum expreſſit, nonnunquam tendineum eſſe recte monuit.

W. CHESELDEN exempla hominum attulit, qualia SCHNEIDERUS & WILLISIUS habent, quibus auditus non perierat deſtructa membrana tympani, aliqua phænomena explicat ex aliorum nervorum cum duro conſenſu.

H. F. TEICHMEYER in *anthropologia* & *vindiciis quorumdam inventorum anatomicorum*, Jen. 1727. 4. Coll. noſtræ Vol. IV. hiatum RIVINI defendit, & valvulam habere teſtatur, oſſicula nova unum inter malleum & incudem, alterum in muſculo ſtapedis, denique ultimum in ramo incudis breviori deſcripſit.

In *Commercio litterario Norico* 1731. & *in E. N. C. Vol. II.* 18. 1731. CL. TREWIUS de epidermide & laminis tympani egit. An. 1743. vero exempla habet ſurdorum, qui ope dentium audierunt.

LEONH. FERDINAND. MEISNER *de auditu ejuſque vitiis*, Prag. 1726. 4. * An non eadem Diſſ. cum ea quam an. 1690. recenſui?

B. S. ALBINUS muſculos auris de integro recenſuit, noviter ordinavit, nomina impoſuit, depictos dedit. In *oſteogenia* etiam nitidiſſimas oſſiculorum & organorum auditus icones exhibuit.

In *Academia Burdigalenſi*, inque Tomo I. HAUTEFEUILLE Diſſertationem dedit de Echo eamque defendit fieri radiis non parallelis ſed convergendo reflexis.

HAGEN *de menſura ſoni articulati*, Hall. 1731. 4.

J. B. WINSLOW de more in tympano, promontorio, cellulis maſtoideis, totoque eo organo diligentiſſime verſatus eſt.

F. RUYSCHIUS in *Epiſtola* VIII. perioſteum & vaſa oſſiculorum auditus, laminas membranæ tympani invenit & conſtituit.

J. FRIDERICUS CASSEBOHM *de aure interna* dederat inauguralem Diſputationem Francofurti ad Viadr. 1730. 4. EJUS *Tractatus* I. II. & III. *de aure interna*, Halæ 1730. *Quartus* an. 1734. *Quintus* & *ſextus* prodierunt 1735. 4. Laborioſiſſimo opere inprimis organum auditus ex fetu deſcripſit, & cum adulto comparavit, mutationes ſucceſſive conſideravit. Vaſorum organi auditus origines, cochleæ ſpiram, hamulum, & alia diligentiſſime perſecutus eſt. Zonas VALSALVÆ & foramen membranæ tympani refutavit.

G. M. BOSC *de hypotheſi ſoni* PERRALTIANA, Lipſ. 1734. 4.

In *Journal de* TREVOUX 1734. proponitur machina, ex ſpeculis ligneis deauratis in parabolam fictis, in qua ſoni in uno foco pronunciati fortiſſime conſervantur & in alterum focum transferuntur.

FR. NICHOLLS de chorda tympani paradoxam opinionem protulit, in *compendio anat.*, nempe muſculoſam naturam habere.

SENNACUS in novis ad HEISTERUM commentariis receptam theoriam oppugnat, qua lamina ſpiralis pro organo auditus habetur, eamque gloriam tribuit mediæ canalium ſemicircularium parti.

FRID. WILH. KUHN pars I. *ſcrutinii ſenſus auditus*, Regiomont. 1736. 4. PL. *

CHRISTIANUS WOLF in III. tomo *der nützlichen Verſuche* de ſono fuſe egit, deque tubis ſtentoreis, ſoni in vacuo ſpatio ſuffocatione, campanæ percuſſæ dilatatione & reſilitione, *&c.*

R. HELSHAM in Libro ſæpe citato naturam ſoni breviter & faciliter expoſuit, & cauſas gravium acutorumque ſonorum, celeritates, multiplicationem ab illiſu in corpora elaſtica, tubam ſtentoream propoſuit a logarithmica circa axin ſuum revoluta factam.

J. GORTERUS in *Chirurgia* membranam adſcititiam membranæ tympani & muci vim ad ſuffocandos ſonos conſiderat.

AL. MONROO in III. *Edimburgenſium* ejus etiam membranæ fabricam deſcribit.

R. COTES in *lectionibus* quas Gallice legi *ſur l'équilibre des liqueurs & ſur la nature & les propriétés de l'air*, de ſono aliqua habet, quæ legi merentur.

G. J. 's GRAVESANDE & P. van MUSSCHENBROEK capita de ſono & auditu merito leguntur, tum CL. NOLLET in *tertia parte Phyſices experim* ubi ſonum per aquam propagari demonſtravit, & fumum tabaci per aurem exire falſum eſſe oſtendit, ſonometrum propoſuit.

CL. NICOLAUS LE CAT in *Traité des ſens* icones hujus organi non optimas dedit, & phyſiologiam ſoni. Auditus organum etiam in cochlea ponit.

LEONH. EULER *tentamen novum theoriæ Muſicæ*, Petropol. 1739. Pleraque phyſica & mathematica ſunt. Suavitatis cauſam in parvitate numerorum poſuit, quibus tremorum proportiones exprimantur, deinde in ordine, quando cauſas ordinis facile prævidemus. Vibrationum numeros pro tota longitudine inſtrumenti determinavit, & ad ſonos in muſica receptos adaptavit, *&c.* In Diſſertatione *de ſono*, Baſil. 1728. 4. celeritatem ſoni a priori definivit, & propius, quam NEWTONUS, ad veritatem acceſſit. In *opuſculis*, Berolin. 1746. 4. contra MAIRANI particulas aëris diverſo gradu elaſticas objicit, non poſſe eas diverſitates diu ſupereſſe, & ſponte debere æqualitatem renaſci.

CL. CRAMER in *Journ. des Sav.* 1741. contra laminæ ſpiralis dignitatem in auditu varia objicit.

THEOD.

SCHELHAMMERUS poteſt addi, ſed qui DUVERNEYUM & EUSTACHIUM habent, facile reliquis carere poſſunt (*a*).

THEOD. PYL *de auditu in genere* Gryphiswald. 1742. Diſp. Ex ALBINI experimento celluloſitatem membranæ tympani deſcripſit.

In A. STOKHOLMIENSIBUS 1741. *Trimeſt.* I. habetur Diſſertatio de diſtantiarum ex ſoni mora æſtimatione.

P. C. FABRICIUS anaſtomoſes nervi duri varias, perioſteum internum oſſiculorum auditus deſcripſit.

WILH. DAN. LILLIE *de auditu*, Leid. 1743. Diſp.

CL. LIEUTAUD organum auditus ſingulari diligentia deſcripſit: quatuor laminas membranæ tympani: ligamenta quæ pro muſculis habita ſunt (nam ſolum admittit internum), & alia nova propoſuit; cartilagines tubæ accuratius enumeravit. Tympanum etiam feneſtræ ovali non bene tribuit.

J. T. KLEIN in *mantiſſa anatomica de ſono & auditu piſcium*, Lipſ. 1746. 4. eum auditum defendit. Idem in *ichthyologicis* fuſe oſſicula auditus ex variis piſcibus depingit.

GIAN. LUDOVICO BIANCONI *due lettere al Marcheſe Maſſei*, Venet. 1746. 4. Altera de ſono agit.

J. G. BRENDEL in duobus progr. *de auditu in apice cochleæ*, Gotting. 1747 4. & in *Diſſ. noſtris* T. IV. Infundibulum inprimis ſurſum lateſcens deſcripſit in apice nuclei cochleæ, in quo uterque canalis convenit, & pro organo auditus propoſuit.

CL. J. GOTTLOB KRUGERUS in *phyſiologia* ſua, tum C. G. KRAZENSTEIN *beweiſs daſs die ſeele den Körper baue* & E. A. NICOLAI *von der ſchönheit*: & in Libro *von der Muſic* EULERUM ſecuti ſunt, ut doceant animam numerare tremores aëris elaſtici, ſibique placere in iis, quorum harmoniæ numeris minoribus exprimuntur.

CL. J. F. MEKELIUS in Diſp. *de nervo Quinti Paris* chordam tympani ex duro nervo oriri, & a ſecundo ramo Quinti luculentum ramum accipere, primus oſtendit.

De Olfactu.

(*a*) *Olfactus* ſenſum hic omiſit Auctor codicis noſtri. Eum ergo ſupplere viſum eſt, etſi omnino pauci ſcriptores ſuum laborem ad has unice partes converterunt. Oſteologi equidem omnes, dum oſſa maxillæ ſuperioris deſcribunt, has etiam partes non potuerunt non hactenus recenſere. Sed eos tamen inprimis citare viſum eſt, qui peculiari cura & induſtria uſi ſunt.

CLAUDIUS GALENUS in Libro *de inſtrumento olfactus* & alibi, theoriam eam docet, ut aër per nares in cerebrum veniat, inque ventriculis anterioribus organum olfactus ſit, mucus vero a cerebro per foramina cribroſa in nares deſcendat.

Eadem ORIBASIUS repetit & reliqui medici: membranam IDEM continuam os nareſque obducere & fauces, recte ſcribit.

J. BERENGARIUS CARPUS (*in Comm in Mund.* p. CCCCX.) ſinus frontales, primus, ni fallor, deſcribit: nihil a cerebro in nares venire per os cribroſum dudum vidit. Eoſdem ſinus frontales C. STEPHANUS habet p. 250. & alii.

G. a ZERBES olfactorium nervum primus in numerum recepit.

J. SYLVIUS in *calumniarum depulſionibus* ſinus ſphenoideos ſatis recte proponit.

A. VESALIUS & frontales, & ſphenoideas cavitates (*Exam. Obſ. Fallop.* p. 32.) catarrhos per os cribroſum tranſire negavit. Neque ſinus maxillares ignoravit.

G. FALLOPIUS primus os cribroſum ſeorſim de integro deſcripſit, habitum ſinuum in fetubus obſervavit.

BARTHOLOMÆUS EUSTACHIUS in Tabula ultima f. 6. 7. oſſa narium, & inter ea os palati ſimpliciter ſed vere expreſſit, in Tabula XLI vero muſculos.

Cellulæ ethmoideæ, niſi fallor, inventum ſunt J. PH. INGRASSIÆ.

CONST. VAROLIUS apertam aliquam viam a ventriculis anterioribus ad nervum olfactorium negavit.

JULIUS CASSERIUS in *pentæſtheſeio* in Tractatu de naribus multa bona habet, muſculos narium noviter pictos, oſſa ſpongioſa omnino tria c. 16. T. 6. f. 7 ethmoideas cellulas T. V. f. 2 *&c.* & varia alia, etiam ex animalibus, ut omnino hic inter primos legi mereatur.

JOH. RIOLANUS in *Tr. iſagogico* & alibi, ſinus pituitarios abunde deſcribit.

J. B. HELMONTIUS catarrhos a cerebro per os cribroſum venire pariter negavit.

VOP. F. PLEMPIUS *van de ſpieren* motum narium in reſpiratione adſeruit.

DAN. MYLLER *theoria trium ſenſuum exteriorum, olfactus, guſtus & tactus*, Lipſ. 1639. 4. B. RIV. *

PETR. SERVIUS *de odoribus*, Rom. 1641. 8. * PL.

NATHANAEL HIGMOR ſinuum varietates dedit, maxillarem, uti notum eſt, addita Chirurgica obſervatione ita ſibi proprium fecit, ut etiam nunc nomine ejus appelletur.

CONRAD VICTOR SCHNEIDER *de oſſe cribriformi*, Witteberg. 1655. 12. Princeps ſcopus eſt oſtendere, neque catarrhos a cerebro per os cribroſum deſcendere, neque aërem ea via in cerebrum venire. Ea occaſione etiam oſſa ſpongioſa nareſque variorum animalium deſcribit. De nervis per os cribroſum deſcendentibus dubius fuit, os ipſum diligenter conſideravit. IDEM in Libro *de Catarrhis* inprimis III. membranam pituitariam fuſe, maxime ex animalibus, deſcripſit, in ea mucum catarrhorum generari nihilque a cerebro accedere ita docte oſtendit, ut pleroſque ſequaces habuerit, LOWERUM inprimis, qui etiam experimenta eo ſpectantia fecit, quæ edita ſunt cum Libro *de corde*. Cæterum eruditiſſimus SCHNEIDERUS, etiam nimis, ſi id fieri poteſt, doctus fuit, nimis multas ſcriptorum oblivionem potius meritorum opiniones collegit, ita opus nimis amplum fecit, & difficilius lectu, cum rarius Auctor, frequentiſſime loquantur alii. Ita PRÆCEPTOR in prælectionibus ſcripſit

T. WILLIS *de cerebro* ſinus frontales depinxit, de nervo olfactorio egit.

J. ALB. SEBIZ *de inſtrumentis olfactus*, Argentor. 1662. 4. B. RIV. *

NICOLAUS STENONIS F. in *ſpecimine myologiæ* ſpiralia oſſa ſpongioſa animalium: in Libro *de vaſis narium* glandulas ejus partis, & ſinus mucoſos animalium deſcripſit. Eos ductus ſibi etiam adſcripſit G. NEEDHAM.

In *Phil. Tranſactionibus*.

N. 139. DUVERNEY de naribus egit. Glandulas exiguas in naribus deſcripſit, & nares & laminata oſſa animalium ſagacium.

N. 326. Proboſcis Elephanti BLAIR.

N. 327. Laminæ oſſis cribroſi Elephanti BLAIR.

ANTONIUS MOLINETTI in Diſſertatione *anatomic. phyſiol. de ſenſibus*, Patav. 1669. 4. etiam eum ſenſum attigit.

P. COLLINS fuſe & diligenter organa olfactus deſcripſit, valde artificioſa, & in piſcibus, quæ laminis parallelis plena ſunt: & in avibus. Glandulas etiam narium muciferas habet.

In R. BOYLE Tractatu *de mira efficacia effluviorum*, & altero *ae origine qualitatum particularium* multa habentur experimenta, quæ ad odorum naturam faciunt.

C. BARTHOLINUS in *Actis Hafnienſibus* T. V. *Obſerv.* 16. & in ſcripto *de olfactus organo*, Hafniæ 1679. 4. & in *ſpecimine hiſtoriæ anatomicæ*, Hafn. 1701. 4. animalium ſpiralia & eleganter fabrefacta oſſa cribroſa depinxit.

CL. PERRAULT in *Eſſais de phyſique* T. III. varia obſervavit: Bruta animalia ſenſum olfactus a noſtro diverſum habere ſupponit, intra nares eſſe organum ſenſus olfactus demonſtrat *de l'odorat*, &c.

J. BOHNIUS etiam organa olfactus ex brutis deſcribit (in *circulo* p. 279. &c.).

J. M. HOFMANN *de olfactus organo*, Altorf. 1682. 4. IDEM in ſua *C. H. idea* proceſſus mamillares cavos facit.

RAIMUNDUS VIEUSSENS cellulas ethmoideas; nervos olfactus per os cribroſum euntes; viam eo patentem pro injecto liquore tincto; membranam pituitariam ejuſque poros deſcripſit in *Neurographia*.

J. MERY in *progrès de la Médecine* nervos olfactorios ab officio removit, idque tribuit nervis Quinti paris, quod neque in nares deduci illi olfactorii queant, neque olfactus abfuerit, cum calloſi eſſent.

VERHEYENIUS etiam cellulas ethmoideas deſcripſit, & narium cartilagines.

J. G. BERGER *de odoratu*, Witteb. 1698. Diſp.

ACADEMICI PARISINI in ſuis animalium deſcriptionibus multa ad oſſa ſpongioſa animalium addiderunt, glandulas narium dixerunt, refutaverunt conjunctionem nervi olfactorii cum ventriculis anterioribus.

In recentiori Academia huc pertinent.

MORAND de oſſibus ſpongioſis animalium 1724.

HUNAULD de lamina deſcendente ab oſſe ſpongioſo ſuperiori ad inferius 1730.

J.

J. E. Bertin 1744. nova oſſicula deſcripſit, quæ ſinuum ſphenoideorum partem conſtituant.

J. H. Sbaragli in *oculor. & mentis vigiliis* aliqua ad nares adſperſit; negavit papillas.

J. Palfyn elegantes in oſteologia figuras dedit ad ſinus narium, ethmoideos, ſphenoideos.

J. B. Morgagnus in *Adverſario* VI. narium fabricam recognovit, tertium os ſpongioſum prioribus addidit, poros membranæ pituitariæ, ſinus, nervos olfactorios, in naſo muſculos deſcripſit (in explic. Eust.).

Benj. Ewaldt *de olfactu*, Regiom. 1708.

In Jacobi Drake iconibus a Cowpero communicatis, & in T. XVII. dedit icones narium, cellularumque ethmoidearum & poros narium.

J. A. Slevogt *de proceſſibus mammillaribus cerebri*, Jen. 1715. 4. & in *Coll.* noſtra T. II. revocavit antiquam ſententiam, cavos eſſe eos proceſſus. Ejusd. de *olfactus præſtantia* progr. Jenæ 1715. 4.

J. F. Plato *de narium fabrica, uſu & morbis*, Leid. 1721. 4.

Sebast. Reininger *de cavitatibus oſſium cranii*, Altorf. 1722. 4. jam laudatus eſt, Schulzii procul dubio labor.

J. Dominicus Santorinus in *obſervationibus* multa ſubtiliter rimatus eſt, nova oſſa turbinata propoſuit, oſſa ſpongioſa inferiora ad os palati, vomerem ad cribroſum revocavit: cartilaginem naſi mediam cum lateralibus conjunxit. Muſculos narium externarum perſubtiliter auxit.

W. Stukeley cellulas narium elephanti depinxit (*app.* I. *de Liene*).

In *Miſcellaneis Berolinenſibus* Augustinus Budæus in *Cont.* II. bonas ad ſinus ethmoideos alioſque obſervationes propoſuit.

In *Cont.* IV. Vaterus a ſacco naſali in ſinum maxillarem viam eſſe invenit. Idem in Diſſertatione *de polypo naſi* deſcripſit glandulas ſinus maxillaris.

H. Boerhave in Tractatu *de fabrica glandularum* in mucoſos fontes narium inquiſivit, tum Kaauvius (*perſpir.* p. 239.), Cl. Waltherus, Albinus, Lieutaud, Weitbrecht *Act. Petrop.* T. IX.

Fridericus Ruysch ſparſim de naribus egit. In *Ep.* VIII. T. 9. & alibi vaſa ſepti narium pinxit: in ea epiſtola auxit numerum cartilaginum naſi. In *Theſ.* IV. n. 3. V. n. 30. ramos nervi olfactorii, a multis negatos, proſecutus eſt. In *Theſ.* VII. vaſa arterioſa mucoſa narium deſcripſit, & in *Theſ.* II. & III. T. 4. f. 5. ductum majorem ſepti narium, poroſque in *Ep.* VIII. delineavit.

J. Osterling *de olfactu*, Leid. 1731. Diſp.

Alexander Monrous in Libro de Oſſibus cellulas pituitarias diligenter deſcripſit.

H. van de Poll *de partibus quæ olfactui inſerviunt*, Leid. 1735. 4.

In *Syllabo Ruſſico*, ſæpe laudato, ſectio cranii & ſinus ſphenoidei atque ethmoidei ad naturam exprimuntur, & oſſis cribroſi novæ figuræ.

Cl. Gunzius *de humoribus* p. 180. poros narium deſcripſit membranamque.

Cl. Nic. Le Cat narium glandulas nimis, ni fallor, conſpicuas pinxit, villos papillares membranæ pituitariæ tribuit. Eas glandulas negavit Cl. Senac.

Cl. Nicholls ſinus ſphenoideos ethmoideo oſſi tribuit.

Leonh. Speisegger *de olfactu*, Leid. 1743. Diſp. Papillas narium ex obſervationibus Albini deſcribit.

W. Cheseldenius negavit nervos olfactorios ad nares deſcendere. In magno opere etiam narium ſectionem pinxit.

D. Bouillet in tomo altero *Elémens de pratique*, Beziers 1746. 4. catarrhos per oſſis cribroſi foramina omnino defluere, eam viam apertam eſſe, aëremque per nares ad cerebrum venire nonnullis experimentis conatus eſt confirmare.

Frid. Boerner *de mirabili narium ſtructura*, Brunswici, 1747. 4. *

Nos iconem narium ſinuumque pituitariorum, ni fallor, non malam dedimus, vaſa etiam deſcripſimus narium, uti nervos J. F. Meekelius l. ſæpe citato.

CAPUT III.

De Lingua.

DUo Auctores notiſſimi ſunt; nimirum LAURENTIUS BELLINI *de guſtus organo* (*a*), Lugduni Batavorum 1711. editus, qui tamen nihil habet, ſi conferatur cum MALPIGHIO *de Lingua* (*b*), ubi ea pars adcurate deſcripta habetur.

Quæ FRACASSATUS addidit, multum molis ſed parum nervorum habent (*c*). Nunc

(*a*) Ad fabricam linguæ veteres vix quidquam contulerunt, qui ejus carnem pro ſimplici & uniformi habuerunt, & eum ſenſum per varia loca diſperſum eſſe docuerunt, qualis adhuc proximo tempore ſententia fuit NEHEMIÆ GREW in *analyſ. plant.* qui valde curioſe in experimento verſatus eſt, & THOMÆ WHARTONS, qui linguam etiam pro muſculo adgnovit.

ARETÆUS *de int. paſſ.* c. 7. linguam muſculum eſſe & nervos ſapienter ſcripſit. THEOPHRASTUS *de cauſ.* L. VI. c. 12. cognitionem ſaporis cum odore vidit, ibidemque c. 2. videmus, jam DEMOCRITUM ſaporum diverſitatem per figuras particularum explicaſſe.

LAUR. GRYLLI *de ſapore dulci & amaro* L. II. Prag. 1566. 4. *

FALLOPIUS cruſtam villoſam linguæ villoſæ ventriculi ſimilem fecit.

J. BRAVI *de ſaporum & odorum differentiis*, Venet. 1592. 8. *

Non alibi, quam in guſtu, brevior fuit CASSERIUS.

NICOLAUS STENONIS *de muſc. & gland.* fibras linguæ.

LAURENTIUS BELLINUS *de guſtus organo ad* M. MALPIGHIUM, Bonon. 1665. 12. Leidæ 1711. &c. Papillas ex aliquot nerveis fibris coëuntibus, corpus reticulare, & epidermidis vaginas deſcripſit, obſcuriori ſermone, ut ſolebat. Sapores nusquam, niſi in lingua percipi, neque ibi niſi in papillis, per experimenta oſtendit. Salium figuras deſcripſit.

JOHANNES van HORNE papillas linguæ primum expoſitas neſcio an jure tribuit W. ten RHYNE *de bile veterum duplici* p. 78. 79.

(*b*) MALPIGHIUS in *Epiſtola de lingua* ad J. A. BORELLUM, Bonon. 1665. 12. deſcribit papillas linguæ triplices, nervos eo tendentes, corpus reticulatum, per quod papillæ tranſeunt, vaginas epidermidis in quas ſubeunt, fibras linguæ motrices variæ directionis, glandulas ad baſin linguæ & in œſophagi principio, ex ruminantibus animalibus omnia. Papillas pro ſede guſtus habet. Ante BELLINUM ſcripſiſſe videtur in Sicilia, cum in *Epiſtola de tactus organo*, quæ recentior eſt ea de lingua, BELLINI opus *ſub prelo eſſe* ajat p. 46. *edit. Neapol.* Ea vero, quam deſcripſit, fabrica, ut fere omnia MALPIGHII, avidiſſime ubique recepta & in libros tranſlata, multis erroris occaſio fuit, qui viſam in animalibus fabricam ad hominem tranſtulerunt, a quo longe abeſt.

(*c*) CAROLUS FRACASSATUS in Ep. *de lingua* ad eundem BORELLUM cum priori edita, papillas etiam, quo nervi perveniunt deſcribit: deinde ſe in varia diffundit, de ſalibus, ſaliumque figuris. Uterque amicus ſcripſit fere eodem tempore, non communicatis obſervationibus. Cum MALPIGHII operibus in editione Leidenſi recuſa eſt, tum in Bibliotheca MANGETI.

H. MEIBOMIUS apud JUSTUM SCHRADER in *obſſ. anat. Dec.* I. foramen cæcum linguæ invenit, & circumpoſitas papillas deſcripſit. O. 3.

J. MAUR. HOFMAN *gloſſographia linguæ ſtatum naturalem & præternaturalem. ... exponens*, Altdorf. 1677. 4. Ej. *de guſtu* 1689. 4. ib.

S. COLLINS foramen cæcum linguæ pinxit, tum papillas majores vicinas piſcium, & animalium aliorum deſcripſit. Palatum guſtare negavit.

F. REDUS Ep. *de ſalibus factitiis* huc legi meretur & conjungi cum BELLINO.

CL. PERRAULT pauca aliqua in *Eſſais* T. III. ex brutorum anatome de papillis retentricibus habet.

OL. BORRICH in T. II. *orationum* etiam *de natura dulcedinis* agit.

NEHEMIAS GREW in *analyſ. plant.* p. 280. ſapores fuſius & minutius, quam alii, diſtinxit.

A. LAMY vulgo receptam ex animalibus linguæ deſcriptionem ita correxit, ut unicam membranam

branam craſſam, non reticulatam, unice pro papillis depreſſam deſcriberet (*Expoſition de l'ame ſenſitive*, p. 44.).

FREDERICUS RUYSCH linguæ papillas arcuatas, conicas & fungiformes, papillas buccales (*Theſ.* II. & X.) deſcripſit & pinxit, easque pro veris guſtus organis habuit.

DAVID ABERCROMBY in Opuſculis, Londini 1687. 12. editis, habet Tractatum *de modo cognoſcendi vires plantarum per ſapores.*

G. FRANK *de guſtu*, Altdorf. 1689. 4. Et in faucibus & in palato guſtum exerceri credit. De papillis linguæ ex ſue aliqua habet, & de papillis nerveis faucium & tonſillarum.

J. CHRISTIAN SCHAMBERG *de guſtu*, Lipſ. 1689. Diſp.

G. COWPER in *introductione* linguæ involucrum verius deſcripſit, molle, analogum epidermidi, tum ductus patulos exhalantes.

J. HIER. SBARAGLI in *apolog.* & in *vigil. ment. & ocul.* varia contra MALPIGHIUM objicit, & contra papillas, quæ deſint in piſcibus, in avibus paucæ ſint, & contra ſalium figuras. Contra HORATIUS de FLORIANIS confirmat papillarum ad guſtum neceſſitatem, & cum nervis nexum (p. 175.).

PARISINI Academici papillas duriores retentrices ex variis animalibus, linguæ elephantinæ fibras muſculoſas, genas Garellæ papillcſas, papillas perforatas in Cameli lingua deſcripſerunt.

G. W. WEDEL *theoria ſaporum medica*, Jen. 1703. 4. Practica fere abſque obſervationibus phyſicis aut phyſiologicis. Medicamenta percurrit ex ordine ſaporum, & exponit, quid dulcia, quid amara boni faciant.

J. B. MORGAGNUS foramen cæcum, & papillas majores linguæ in *primis adverſariis* nitidiſſime depinxit. Iconem etiam ejus foraminis dedit HEISTERUS in *compendio.*

J. JAC. BAYER *de freno linguæ*, Altdorf. 1706. 4.

J. H. HEUCHER *de organo guſtus*, Witteb. 1710. Diſp.

J. REINH. KUSTNER *de lingua ſana & ægra*, Altdorf. 1716. 4. Papillarum linguæ erectionem in guſtatione obſervavit.

ANTONIUS van LEEUWENHOECK plurima ad linguæ fabricam ex animalibus attulit. Huc ergo de lingua alba febrili. *Phil. Tranſ.* n. 312. 318. de lingua iterum n. 315. Ibi papillas porcinæ linguæ deſcribit.

ANTONIUS BIRRIUS in *ſpecimine* pro loco an. 1732. aliqua ad linguæ fabricam monuit.

CL. TREWIUS vaſa linguæ, & foramen cæcum, & alias partes dixit in epiſtola, quam ad me dedit anno 1734.

B S. ALBINUS fibras vulgo receptas linguæ demonſtrari non poſſe monuit (*de deglutit.* p. 38.), fabricam veriorem linguæ, repudiato corpore reticulari perforato docuit, qualem vide deſcriptam apud D. CORNELISSEN van EBO *de fabrica & uſu linguæ*, Leid. 1742. & apud J. van REVENHORST *de fabrica & uſu linguæ*, Leid. 1739. 4. ubi epidermis & cutis linguæ, & papillarum varia genera, ſimplicium & compoſitarum, deſcribuntur.

A. F. WALTHER in Libro *de lingua* aliqua ad papillas & folliculos ſimplices adjecit.

G. W. MUYS in Libro *de muſculi fabrica* carnem linguæ deſcripſit, ſyſtema membranarum diverſum eſſe monuit, & credidit a numero muſculorum poſſe eximi.

A. KAAU obſervationes ad exhalantia vaſa buccarum & linguæ attulit (*de perſpir.* p. 113.).

CL. NIC. LE CAT docuit guſtum in œſophago & ipſo ventriculo etiam habitare, & famem eo pertinere, papillas in lingua reperiri fungiformes, lenticulatas, pyramidales, analogiam cum olfactu repetiit.

CL. LIEUTAUD papillas etiam linguæ, & pro ipſis perforatum corpus reticulare dixit.

CL. NOLLET, & VERDIER ſapores in palato percipi repetierunt, & iſte papillas ejus varias deſcripſit.

In *Phil. Tranſ.* n. 464. exemplum exſtat hominis, qui abſque lingua guſtabat & loquebatur. Simile exemplum exſtat in *Mémoires de l'Académie Royale des Sciences* 1718. & in E. N. C. *Dec.* I. ann. III.

In *poſthumo opere* CASSEBOHMI fuſe deſcribitur lingua vitulina, deinde humana.

Nondum prodierunt tabulæ poſthumæ SANTORINI, in quibus lingua humana depicta habebatur cum ſuis papillis. Laudatæ ſunt ab EUSEBIO SGUARIO in *præf.* ad editionem operum LANCISII.

Ad ſenſum tactus neceſſe eſt ſcriptorum hiſtoriam adjicere. Veteres & hanc partem anatomes vix adtigerunt. HIPPOCRATES luculenter equidem excretionem ex vena calida notam habuit *Epidem.* L. VII. S. VI. περὶ τροφῆς Sect. IV. (& vide loca HIPPOCRATICA apud AB. KAAU *de perſpiratione*

tione p. 403. ſeq. Neque perſpiratio ignorata fuit ARISTOTELI, qui cutem arteria, & vena, & nervo dixit conſtare, & ab hoc perſpirationem eſſe *de ſpiritu* c. 5. neque GALENO, cujus adeo frequens mentio fuit perſpirationis (*de uſu pulſ.* c. V. &c.), ut ejus loca a SANCTORIO paſſim exſcripta fuiſſe, monuerit T. SECKER, ſed neque CÆLIO ignorata fuit, qui ἄδηλον διαφόρησιν *occultam* reddidit *disjectionem Acutor.* L. II. c. 32. neque NEMESIO c. 23. 24. neque aliis veterum.

THEOPHRASTUS Chamæleontis phænomena deſcripſit, &, quod mirum, eamdem fere, quam VALISNERIUS rationem propoſuit, ſpiritum nempe eas mutationes facere, nam pulmonem ampliſſimum eſſe, & per totum corpus extendi, ut appareat inflando (*de animalibus quæ colorem mutant*).

Ad inhalationem cutis experimentum propoſuit CASSIUS Iatroſophiſta, n. 5.

N. MASSA tribuit ſibi inventum panniculum carnoſum *Iſagog. anat.* c. 3. Verum ante ipſum C. STEPHANI tempore & notus fuit, & ab eo Auctore refutatus L. III. 14.

Bulbos pilorum SALOMON ALBERTI dixit *quæſt. medic.* p. 42. EJUSDEM *de ſudore cruento*, &c. Diſp. 1582. 4.

EMANUELIS NONNII Liber *de tactu & tactus organo*, Ulyſſipone 1595. 8. (MERCL.) *.

JUL. CASSERIUS in *pentæſtheſeio* potius muſculos manus depictos dedit, quam verum tactus organum.

J. JESSENIUS de JESSEN *de cute & cutaneis affectibus*, Witteb. 1601. Diſp. *.

MARCI ANTONII ULMI *Phyſiologia barbæ humanæ*, Bonon. 1603. fol. Fuſiſſima & inutiliſſima eruditio.

CHRIST. BECKMAN *de barbigenia hominis mere maris*, Jen. 1608. 4. *.

BARICELLI *de hydronoſa natura*, ſive *ſudore humani corporis*, Neapoli 1614. 4. *.

SANCTORII SANCTORII *medicina ſtatica*, Venet. 1614. 12. (1612. CAT. ENDTER.) & infinitis aliis locis. LISTERI editio Londinenſis 1716. 14. nitida eſt. Aliam BAGLIVUS Italice edidit, & addidit canones de *medicina ſolidorum*, Romæ 1704. 12., aliam adjectis notis & ſimilis argumenti Libellis DODARTII & KEILII auctam P. NOGUEZ, Pariſ. 1725. 12. Germanice translatus eſt a D. JOH. TIMMIO, Bremæ 1736 8. Cum LISTERI & BAGLIVI comm. prodiit, Patavii 1713. 12. Opus ipſum aphoriſticum eſt, concluſionibus ab eventuum ſimilitudine in vniverſales definitiones contractis, abſque ullo catalogo experimentorum, aut modi indicatione, quo hæc experimenta, ſæpe valde difficilia, facta ſint. Non dixerim, CUSANUM Cardinalem exſcriptum eſſe a SANCTORIO (ut ejus viri inimici ipſi exprobraverunt. Vide in I. Fen. *fin. Avicenn.* p.) 81. aut HIERONYMUM THEBALDUM, quæ OBICII fuit calumnia. Id autem negari nequit, multa videri ad veterum, & GALENI, placita ficta eſſe, multa etiam aut omnino non admitti poſſe, aut ad aliquam idioſyncraſiam pertinere, ut magna illa perſpirationis ad urinam ratio eſt, & nocturnæ perſpirationis copia.

HIPPOLYTI OBICII *ſtaticomaſtix*: cujus editionem Lipſienſem pro prima citari video a LINDENIO 1614. 11. *. aliam cum SANCTORII ſtatica junctim, Lipſiæ 1670. 12. & alias prodiiſſe novi. Objectiones varias abſque experimentis protulit. Paucis paginis reſpondit in editionibus poſterioribus opuſculi SANCTORIUS.

HIERONYMI SENIS (nempe FABRICII ab AQUAPENDENTE) *de integumentis corporis*, Patav. 1618. 4. Regiomonti 1672. (nam nullus fuit unquam HIERONYMUS SENIS, cui tribuit hunc Librum LINDENIUS.). Muſculum cutaneum erinacei, corneæ oculi epidermidem, duas laminas epidermidis vidit.

JOH. TARDINI *de pilis diſquiſ.* Turoni 1619. 8. In quæſtionibus ſubtilibus abſque proprio experimento occupatur.

JAC. HEYST *diaſcepſis de pilis eorumque natura*, Amſtelod. 1646. 12. *.

DAN. MYLLER *theoria trium ſenſuum exteriorum olfactus, guſtus & tactus ſpecialis*, Lipſ. 1639. 4. (B. RIV.).

JOH. FABER ad HERNANDEZ habet etiam Chamæleontis phænomena p. 723.

N. vero de PEIRESC ſuas de chamæleonte obſervationes in vita ſua propoſuit: tum in *Iatrologiſmis* D. PANAROLUS, & in *muſæo* NEHEMIAS GREW p. 70. qui cauſam ad tuberculorum mutationem retulit, & in itinere ſuo SPONIUS T. I. & GEORGIUS WHEELER III. p. 260. & le BRUYN in itinere priori p. 162. ed. Belg. & BANIERES in Tractatu in phyſicis citato *de luce & coloribus*, qui cutem ſudantis animalculi pro ſpeculo habet.

J. RIOLANUS in *novis opuſculis* etiam *de unguibus & pilis* Tractatum habet, Pariſ. 1652. 12.

N. STENONIS panniculum carnoſum ex numero integumentorum corporis humani rejecit (*myolog. ſpecim.*). Idem ibidem glandulas cutaneas piſcium deſcripſit. Cuti inſertos tendines ejuſque involu-

volucri inde partem enatam obſervavit. In Libro *de ſolido intra ſolidum* teſtarum, quod tegumenti genus eſt, formationem deſcripſit. In A. H. II. 224. vim torpedinis in muſculis poni, qui ſe contraherent, pridem vidit.

R. HOOK in *micrographia* cutem ex filis fieri pro certa re ſcripſit, pilorum ſubtiliorem dedit anatomen, tum POWERUS in obſ. 50.

ROBERTUS BOYLE in *tentamine porologico* de pilis aliquas obſervationes habet, internam perſpirationem viſcerum ſplenis, jecoris, renum, &c. perſpicax prævidit. Experimenta inhalationis & in eo Libro & in altero protulit *de mira ſubtilitate effluviorum.*

J. van HORNE de glandulis cutaneis dixit inter primos in *Epiſt.* BARTHOLINI 97. *Cent.* III. tum de ſebaceis CAROLUS DRELINCOURT apud PECHLINUM *de purgantibus* p. 472.

JAC. BURLINUS *de feminis ex ſuppreſſione menſium barbatis*, Altdorf. 1664. Diſp.

MARCELLUS MALPIGHIUS epiſtolam *de externo tactus organo* ſcripſit an. 1664. & edidit Neapoli 1665. 12. In ea inventas in lingua papillas atque reticulare corpus etiam in reliquo corpore perſecutus eſt, & in Galli Indici pede, ungulis ſuillis, alibique invenit. Sedem nigredinis in eo ipſo corpore poſuit, quod *reticulare* vocavit. Glandulas ſudoriferas deſcripſit. IDEM in *poſthumis* de pilorum & unguium fabrica fuſe egit, tum de glandulis ſebaceis faciei humanæ, mucoſis piſcium. Papillas cutaneas labiorum, & glandis penis in Glire vidit.

In *Philoſophicis Tranſactionibus.*

Inhalationis per cutem experimentum in Jamaica, n. 27.

GODDARD experimenta in Chamæleonte, n. 137.

A. van LEEUWENHOEK de fabrica pilorum, in *Lectures & collect.* HOOKII 1678. editis. EJUSDEM de iisdem pilis, n. 140. De pilis per urinam redditis, n. 323. De pilis Acari, n. 333. IDEM de ſudoris particulis, n 106. IDEM de ſquamis cuticulæ, puero ſquamoſo, ſquamis in ore n. 159. 160. IDEM de cute Elephanti n. 335. Balænæ, n. 334. palati bubuli, n. 320. de callo manuum pedumque, n. 373. In epiſtolis etiam phyſiologicis de unguibus egit p. 416. & de pinguedine exhalante per cutim, de pilis, &c. Ejus ſquamas epidermidis negavit ſe reperire poſſe HARTSOEKER in *Extrait critique* p. 6.

M. MALPIGHII deſcriptio cornu quod ex latere Bovis prodierat, n. 160.

G. ENT de Teſtudinis pondere hyberno & verno, & adeo de ejus perſpiratione, n. 194.

N. GREW rugæ cuticulæ ſpirales & ſudoris pori, n. 199.

Puer cornubus undique ex cute efflorescens, n. 230.

Nigrita maculis albis, n. 235.

Puella miro candore, ſolem ægre ferens, n. 307. Hæc eſt ea gens hominum, de qua CL. de MAUPERTUIS nuper ſcripſit.

BLAIR & ALLEN de cute & pilis Elephanti, n. 326.

A. VATER de puero ſquamoſo n. 440 & MACHIN, n. 424.

CL. LINING n. 470. & 475. pulcherrimas tabulas dedit experimentorum circa perſpirationem inſtitutorum. Ex iis conſtitit, æqualem eſſe urinæ aut paulo majorem portionem, & perſpirationem ſequi caloris gradum, ut hyeme infra urinam ſit, æſtate ſuperet, &c.

MITCHELL de colore Æthiopum diſſertatio n. 474. Cauſam quærit in craſſitie majori cutis. Corpus reticulare negat ſuccum concretum eſſe. Epidermidem in nigritis etiam craſſiorem eſſe ait, & in duas laminas ſeparabilem.

Plica polonica in vetula Angla abſque ſordium ſuſpicione, n. 483. & longiſſimæ plicæ, n. 417. 426.

T. BARTHOLINUS *de luce hominum & brutorum*, Hafn. 1669. 8. Erudita collectio. nata occaſione lucis viſæ in carnibus integris macelli. Plurima olim hujusmodi exempla fuerunt, ut JULUM omittam. Carmelitam monachum, qui retrorſum ſe pectendo ignem excuteret CARDANUS habet *de rerum varietate* p. 320. mulierem BARTHOLINUS *Cent.* III. *hiſt.* 70. virum PLOT *Staffordſhire* p. 116. HEUCHER p. 1083. in *oper.* Carnes vero lucidas PLOT *Staffordſhire* p. 265. du HAMEL p. 156. BOTTONI in *pyroſophia.* Idem BARTHOLINUS *de uſu integumentorum partium corporis humani* Diſſ. dedit, Hafniæ 1654. Francof. 1656. 4. *. Reſpondente SEGERO.

F. GLISSON in Libro *de ventriculo & inteſtinis* tegumentorum communium fabricam, pilos quos in homine a natura ineſſe vidit, panniculi carnoſi abſentiam dixit.

J. LUDOV. HANNEMANNI *ſcrutinium curioſum nigredinis Æthiopum*, Kilon. 1677. 4. Compilatio.

JOH. NICOLAUS PECHLIN *de habitu & colore Æthiopum*, Kilon. 1677. 8. In reticulo ſubcutaneo unice ſedere atrorem vidit, bilem eo aliquid facere ante recentiores ſenſit, ſolis efficaciam negavit, poros ſudoriferos & ſucciferos in Æthiopibus detexit. Chamæleontis phænomena adjecit.

De nigredine Æthiopum vide etiam T. BROWNE *error popul.* L. VI. c. XI. XII.

PARISINI in prioribus monumentis multa ad hiſtoriam integumentorum corporis attulerunt. Piſcem Torpedinem in effectu ſimilem ex Anguillarum genere deſcribunt, etiam PETRO BARRERE dictum *hiſt. naturelle de la France Equinoxiale*, & ILLUSTRI de la CONDAMINE in itinere ſuo. Tum Elephanti cutem, & in Struthione reticulum papillasque, & Pelicani cutem, & unguem Leonis Urſique accurate delinearunt.

De glandulis ſubcutaneis etiam obſervationes habet PEYERUS, & HARDERUS, in exercitationibus, & BOHNIUS.

J. P. BRUNO *de tranſpiratione inſenſibili*, Altdorf. 1680. 4. *de ſudore*, 1660. 4.

J. DUVERNEY paſſim de cute dixit, & de papillis apud BLEGNY in *Zodiac.* T. III. In JOURN. DES SAVANS 1689. deſcribit fabricam cornuum ex papillis natorum, & unguium qui cornubus valde adfines ſunt, & cutem, reticulare corpus & papillas quadrupartitas Elephanti exponit.

O. TACHENII experimenta de ſudoris analyſi huc refer ex *Hippocrate Chemico* C. XII.

A. E. RIVINI *obſervationes* circa poros in cute piſcium vid. A. E. 1687.

CL. PERRAULT multis locis hanc hiſtoriam attigit. In *Eſſays* T. III. fabricam unguium, cornuum, pilos, aculeos Hyſtricis, tranſpirationis naturam aqueam proponit, papillas negat, exemplo tactus, qui in partibus corporis internis exercetur, & cutis Elephanti, quæ ſit absque papillis.

J. STEPHANI LORENZINI *oſſervazione intorno alle Torpedini*, Florent. 1678. 4. Lond. 1705. 4. A muſculis etiam ex veſicis compoſitis effectum interpretatur. Exſtat etiam in E. N. C. *Dec.* I. *Ann.* IX F. REDUS in *eſper. natur.* p. 26. 27. torpedinis anatomen habet.

J. J. WALDSCHMIDT *de colore Æthiopum*, Marburg. 1683. Diſp. EJUSDEM *ſpecimen de ſenſibus*, Marburg. 1684. 4.

S. COLLINS ſquamas piſcium, glandulasque eorum cutaneas dixit.

GRIENDL ab AICHA in *micrographia* pilos deſcribit.

G. BIDLOO in magno opere proprios ductus aquoſos inter cutem & cuticulam deſcripſit, & depinxit, quos nemo recepit, & refutavit COWPERUS, pilorum etiam paradoxas icones dedit.

J. M. HOFMAN *de cuticula & cute*, Altdorf. 1685. Diſp.

GUILIELMUS COWPER in opere BIDLOVIANO ad T. IV. epidermidem ex multis laminis compoſitam deſcripſit, & pilorum medullam, & ungues, & cutaneas glandulas. Pilos IDEM a morte creſcere adfirmavit, quod vulgo negant recentiores, experimento vero fulſit PURMANNUS *Lorberkranz* p. 228. Habet etiam glandulas ſebaceas penis.

CONR. PHIL. LIMMER *de cute ſimulque inſenſibili tranſpiratione, ſudoribus, pilis & organo tactus*, Serveſt. 1691. 4. *.

EDMOND TYSON glandulas penis, & glandulas axillares internas peculiares in pygmæo invenit p. 25.

PIERRE CHIRAC *Extrait d'une Lettre ſur le ſujet des cheveux*, Monſpel. 1688. 12. cum operibus poſthumis nuper recuſa a D. BRUHIER. Fibras tendineas cutis pilum facere, medullam ineſſe ex glanduloſa membrana ſanguine ebria continuatam, quæ intus radici bulboſæ pili inſit, & alia invenit. Ungues a tendinibus deducit.

PLACIDUS SORACI in Diſp. *an pili partes corporis viventes*, Pariſ. 1703. 4. & in *Collect. Diſp.* vol. IV. deſcribit bulbos pilorum glutine plenos, quod continuetur in pili cavam, &c. Acriter de eo invento, etiam coram judice, depugnavit cum PETRO CHIRAC PLACIDUS, & VIEUSSENIUS in *réponſe à trois Lettres de M. Chirac*, Monſpel. 1698. 8. fuſe teſtimonia adfert plagii, cujus CHIRACUS reum facit.

HEIDENRYCK OVERCAMP *nader verklaring over de ontdeckte doorwaaſeming*, Amſtelodami 1694. 4. ſive commentarius in SANCTORIUM Carteſianus.

GUILIELMI COLE *diſquiſitio de perſpirationis inſenſibilis materie & peragendæ ratione*, Lond. 1702. 8. cum conſilio de epilepſia. Perſpirabilem materiam a ſudore diverſam eſſe, & fieri ex halitu ſanguinis, ab aliqua inprimis parte ſucci nutritii, & a partibus ſolidis corporis humani docet. Explicat etiam, quomodo ſudor & diarrhoea perſpirationis defectum ſuppleant. Per theorias omnia.

M. E. ETTMULLER *de tactu ſenſuum externorum moderatore*, Lipſ. 1695. 4.

CHRISTIANI VATER *de tranſpiratione inſenſibili*, Witteb. 1695. Diſp.

G. FRANK *onychologia*, Jen. 1696. 4. Non abſque experimento. Et ejuſdem *de unguibus monſtroſis & cornuum productione in puella cornigera Lalandica*, Hafn. 1716. 4. *

J. A. SLEVOGT *de ſudoribus*, Jen. 1697. 4.

CON-

Contuli *de podagra*, Romæ 1699. 4. & in *Act. Erud.* dat iconem imaginariam cutis cum glandulis, vaſe excretorio, valvula.

Frid. Wilh. Crause *de capillis*, Jen. 1700. Diſp.

In *Mémoires de l'Acad. Royale des Sciences.*

An. 1700. & 1707. An aër ex cute exhalet, contra Hombergium.

1703. Littre de fabrica cutis, nigredine Æthiopum, glandulis cutaneis, &c. Duverney de iisdem ibid.

1714. Reaumur de Torpedine. Muſculos etiam advocat, quos Lorenzinus.

1716. Reaumur de ſquamis piſcium. De iisdem Petit in anatome Cyprini 1733.

1719. Rouhault de unguibus monſtroſis.

1724. De Nigritis & Mulattis.

1727. Maupertuis lac acerrimum ſub cute Salamandræ vidit.

Sarazin de aculeis Hyſtricis celluloſas hominis icti perreptantibus.

1728. & 1731. Pili accidentales ex materie moſchata facti, & a morte nati.

1740. Defectus epidermidis in una parte linguæ.

1734. & 1744. Nigrita albus iride roſea, idem de quo D. de Maupertuis.

L. Bellini in poſthumo *diſcorſo* II. exemplo maculæ in adtacto metallo roriferæ perſpirationem demonſtrat, manumque fumantem in loco obſcuro una candela illuſtrato, adducit.

J. H. Sbaragli contra papillas ſcripſit in ſuis *mentis & oculorum vigiliis.*

J. B. Morgagni glandulas ſebaceas fere per totum corpus deſcripſit in *Adv.* I. IV. V. *epiſt.* III. De cute etiam Nigritarum ſua experimenta protulit, & cutem etiam aliquantum vidit infici. De epidermide etiam egit *Adv.* II. De pilorum ortu in celluloſa & ex glandulis ſebaceis vide *Adv.* IV.

J. God. Berger *de perſpiratione*, ſpirituoſam & pulmonalem junxit cutaneæ.

Joh. Fantonus de more utilia monita adſperſit, pilos, glandulas ſebaceas varias deſcripſit, ſudorem ex glandulis parari negavit. Vaſcula epidermidis repleta ex theſauris Bianchianis citavit, in *novis diſſertationibus.*

G. Baglivius muſculum cutaneum hyſtricis deſcripſit in Libro *de fibra motrice.*

M. Lister *de humoribus.* de ſudore & perſpiratione egit, illum morboſum eſſe ſcripſit, de glandulis ſubcutaneis egit, perſpirationem nimiam a Sanctorio deſcribi, edoctus a Cressenerio monuit (*de cochleis*). Idem commentarium in Sanctorium edidit, quem ſuperius citavi.

Cl. Wainewrigth in Diſſ. *of bathing* noxas nimiæ tranſpirationis conſideravit. Prodiit cum ejus diætetico Libro, quem alibi laudabo.

Antonii Valisneri *de Chamæleonte* opuſculum in claſſe phyſica laudatum eſt. Cutis tubercula, ſulcos, ſiphones aëris eo ex pulmone pertinentes, colorum veras in Italia mutationes, deſcribit, & conjecturam habet colorum varietatem inprimis ab effuſo in ſulcos cutis aëre eſſe.

J. D. Santorini ad Nigritarum etiam atrorem experimenta protulit. Bilem ad eum colorem conferre conjecturam habet.

H. Boerhaave ad fabricam pilorum in orat. *de certo in phyſicis.*

J. Keil in *ſtatica Britannica* propria ſua, non tamen longiſſimo tempore capta experimenta protulit, urinæ plus, perſpirationis minus invenit, quam Sanctorius, & nocturnam minorem diurna, & in univerſum variabilem, ut inſigniter mutari poſſet & minui monuit, abſque evidente malo. Inſpirationem etiam, quæ nocturno & pluvio tempore ſit, experimento confirmavit.

Joh. Quincy ad Sanctorium commentatus eſt, cujus libri *quarta editio* penes me eſt, edita Londini an. 1728. 8. Titulus eſt *Medicina ſtatica.* Plus habet ratiociniorum quam veri experimenti. A balneo factam enormem quadraginta librarum perſpirationem memorat. Sudorem plus, quam perſpiratio, auferre fatetur; pro ejus materie habet, id quod fibram animalem irrorat & humectat, & ſpirituum partem perſpirari credit; magnam vim, qua perſpiratio contra aquæ pondus exit, ad calculum revocat. *Introductio* aliqua univerſalia habet de mechanicis corporum qualitatibus.

Pauli Gottfried Sperling *de ſudore*, Witteberg. 1706. 4.

Georg Frid. Franci *meditationes de ſudore*, Hafniæ 1707. 4. B. Riv. *.

Ern. Henr. Wedel *de perſpiratione inſenſibili*, Jen. 1708. Diſp.

Ad ſudoris analyſin aliqua attulit Petit *Epiſt* II.

Hermannus Boerhaave poros ſubcutaneos & varia ſebi genera in Ep. *de fabrica glandularum* plurimum illuſtravit.

Pauli Dons *Diſſ. phyſiologica de tranſpiratione animalium*, Hafn. 1713. 4. B. Riv. *.

 Wil-

Wilhelmus Derham pilos animalium ad microſcopium deſcripſit in *phyſico-theology*, eorumque medullam.

Joh. Floyer *de aſthmate* etiam experimenta fecit ad tranſpirationem, & ſenſibiles excretiones ſextuplo majores invenit inſenſibili, neque perſpirationem ante inſultum morbi minui, ut edixerat Sanctorius.

M. v. Rossen Diſp. *de functione cutis*, Leidæ 1719.

Fredericus Ruysch infinita ad cutis hiſtoriam attulit, vaſa per repletionem inventa, papillas varias, Epidermidis vaſa, quæ Garengeotus, Blair, Sandre', Bianchi, Mieg in *ſpecim. Anat. Botan.* Baſil. n. 25. & alii ſe repleviſſe credebant, etiam pretio conſtituto expugnavit. Epithelii & epidermidis in os & inteſtina deſcenſum deſcripſit, ex papillis oriri credidit. Glandulas cutaneas negavit, cryptas eſſe dixit, oleum per poros exhalare de celluloſa docuit.

G. C. Schelhammer in *phyſiologia* meminit etiam chirothecarum epidermidis a ſe præparatarum, quales elegantes Ruyschius & D. de la Peyronie detraxerunt. Sanctorii merita elevavit, & experimenta, neque ſatis certa, neque tanti momenti eſſe, pronunciavit, ut vulgo quidem habentur.

Bened. Stæhelin in *tentamine Anat. Botanico*, Baſil. 1721. 4. profert experimentum pro glandulis ſubcutaneis.

Thomæ Secker *de medicina ſtatica*, Leidæ 1721. 4. Diſſ. & in vol. *noſtr. coll.* III. Audaci inſtituto Sanctorium inpugnare adgreſſus eſt. In multis Galenum exſcribere dixit & imitari, & ex theoria aphoriſmos facere: eamdem eſſe ejus materiem cum ea ſudoris, inſpirationem male negligi, aphoriſmos aliquos ſibi contradicere, &c. Keilium perinde inconſtantiæ arguit.

Cromwell Mortimer *de ingreſſu humorum in corpus humanum*, Leidæ 1724. 4.

Hieron. Ludolf *de ſudore*, Erfurt. 1724. 4.

Joh. de Gorter *de perſpiratione inſenſibili Sanctoriana*, Leidæ 1725. 4. & 1736. 4. In priori opere commentatur fere in Sanctorium, adjectis Keilii obſervationibus, & de motu muſculari etiam, urina, &c. fuſe agit, & ex Phyſiologia Boerhaviana phænomena explicat. In altero multa auctius habet. In ſomno minus tranſpirari, reliquis æqualibus, recte monet, & in hyeme, ſi cum æſtate comparaveris. In Libro *de ſiti* etiam aliqua huc pertinent, ubi de *venis inhalantibus* agit. Idem in Chirurgia ſua papillas molles rejicit, veraque tenuia tubercula conica ab iis diverſa deſcribit.

Statica medicina Gallica Dodarti (& Britannica Keilii) a P. P. Noguez cum ſtaticis Sanctorii aphorismis edita eſt, Pariſ. 1725. 8. Experimenta Dodarti in unico homine capta, pauca, quorum initium factum erat 1668. continuata per 33. annos, multa tamen utilia habent. Excrementa viſibilia per ſenium minui, demonſtrant, & urinæ copiam majorem & perſpirationis minorem eſſe, quam fecerat Sanctorius; ſordes etiam cutis ad calculum revocavit.

Caroli Francisci Cogrossi *ſaggi della medicina Italiana*, &c. Padova 1727. 4. Vitam habet Sanctorii, ejuſque inventa celebrat, æolipilam ad morbos, pulſilogium anemometron, ſtateram hydroſtaticam, lectum penſilem, acum triquetram, aliaque.

Sacrelaire *de corporis humani integumentis*, Leidæ 1727. 4.

Stephanus Hales perſpirationem humanam cum exhalatione plantarum comparavit.

Inter J. Lanzoni Diſſertationes *prima de capillis* eſt.

J. R. C. Garengeot de epidermide Nigritarum aliqua experimenta attulit.

J. A. Wedel *de tranſpiratione inſenſibili & ſudore*, Jen. 1728. Diſp.

Johan. Amman *de venis in corpore humano bibulis*, Leidæ 1729. 4.

J. Frid. Herelius *de primario uſu pororum in corpore humano*, Altdorf. 1732. Diſp.

Cl. Passavant *de inſenſibili tranſpiratione Sanctoriana*, Baſil 1733. 4. Inhalationem merito conſiderat.

C. J. Trew in *Commercio literario* 1731. de Æthiopis integumentis communibus aliqua habet. In *Comm. Lit.* 1739. analyſis ſudoris exſtat.

Chr. Wolf in *nüzliche verſüche* T. III. de pilorum fabrica agit.

Josephus Pozzi in *Commercio Epiſtolico* de pilis & unguibus experimenta habet, quos ex tendinibus deducit.

Cl. Arbuthnot perſpirationem eſſe exhalationis exceſſum ſuper inhalationem recte monuit *on air*.

J. H Schulze *de ſudore*, Hall. 1733. 4.

P. Haguenot *de tranſpiratione inſenſibili*, Monſpel. 1733. 8.

A. Va-

A. Vater *de cuticula pueri Londinenſis* Progr. Witteb. 1735. 4.

Alexander Monroo in *Edimburgenſium* T. III. deſcribit cuticulam internam in ventriculo & inteſtinis, &c.

J. Henr. Schaaf *de organo tactus*, Duisburg. 1734. 4. Papillas compoſitas vaſculoſas, ungues, epidermidem, ex Albini experimentis deſcribit.

Barth. Murry *eſtne tranſpiratio hyeme perfectior*, Pariſ. 1736. 4. Adfirmat.

Claude de la Vigne de Frecheville. *Ergo perſpirationi & ſudori cæteræ excretiones vicariæ*, Pariſ. 1737. 4

Bernard Siegfrid Albini *de colore Æthiopum*, Amſtelod. 1738. 4. Egregio labore reticulum, ut vocatur, mucoſum in cute & unguibus, papillas cutaneas & alia exponit.

A. Zaunsliffer *hiſtoria pilorum in homine*, Leidæ 1738. Diſp.

C. A. a Bergen *de perſpiratione viſcerum*, Francof. Viadr. 1738. 1739.

Abraham Kaau integro Libro *de perſpiratione Hippocratica* egit, Leidæ 1738. 8. quo plurima equidem alia, ſed etiam huc pertinentia egregia experimenta habentur, ad exhalationem internam & externam, ad inhalationem utramque, ad fabricam cutis, glandulas, papillas, pilos, ungues, ſudorem, adipis percolationem, epidermidem viſcerum.

Christian Gottl. Ludwig *de cuticula*, Lipſ. 1739. 4.

Jac. Nic. van Gent *de organo tactus*. Diſp. Groning. 1739.

Melchior Vassens *de ſudore & inſenſibili tranſpiratione*, Leidæ 1739. 4.

C. de Courcelles papillas nerveas pinxit in Libro *de muſculis capitis*, in apice perforatas, inter eas pulpam, & arteriolas nervuloſque papillarum.

Christian Bernhart von Sanden *de cutis exterioris morbis*, Hall. 1740. 4. fuſiſſima Diſputatio, quæ ab ovo incipiat. Negat venas reſorbentes.

Brandan Meibom *de pilis eorumque morbis*, Helmſtad. 1740.

Jac. van Linder *de integumentis hominis communibus*, Traject. 1740.

In *Diario Trivultino* anno 1737. *Jun.* & *Auguſt.* de cauſa nigroris Æthiopum agitur, & ea ex ola ambuſtione explicatur.

Cl. Nic. le Cat tactus ſenſum brevius attigit.

J. F. Cartheuser *de neceſſitate tranſpirationis cutaneæ*, Francof. ad Viadr. 1742. & ejuſd. *de habitus cutanei ſubita inflatione*, ibid. 1747. 4.

W. Cheselden papillas cutaneas negavit, de epidermidis fabrica egit.

P. Barrere *ſur la cauſe phyſique de la couleur des Negres*, Pariſ. 1741. 12. Nigredinem Æthiopum a bile fieri, cutemque eorum perpetuo colore nigro ſudare, &c. Contra eum virum in Journ. des Savans 1742. Maj. objicitur, non a bile atrorem eſſe poſſe, quæ flava ſit non atra, &c.

Cl. Heisterus glandulas cutaneas rejecit.

Vandenesse & Des Moles in Theſ. Pariſ. 1742. *ſanguinem rubrum facere nigrorem Æthiopum defendunt.*

Cl. Lieutaud in *eſſais anatomiques* bulbos pilorum & in cute radicari & ſub ea, corpus reticulare non ubique reperiri, neque idem eſſe cum corpore mucoſo Æthiopum, glandulas in cute nullas reperiri & alia utiliter monet.

H. Theodor. Baron in propria theſi 1742. Pariſiis defenſa cum titulo. *Ergo humor tranſpirationis non excrementitius*, humorem perſpirantem non eſſe excrementitium oſtendit, ſed exhalare ſub cuticula, & maxima parte per venas iterum reſorberi.

De Riet *de organo tactus*, Leidæ 1743. 4. Vaſa papillarum dixit.

M. R. Med. à Lyon *diſſertation ſur l'origine des Nègres* 1744 12. *.

Diſſ. *ſur un Nègre blanc* 1744. & 1746. 12. &c. Auctor anonymus, quem pro Ill. de Maupertuis vulgo habent, deſcribit Nigritam album, lucem ægre tolerantem, novum genus hominum, quod pro varietate Europeæ ſpeciei habet. Tales lacteos Æthiopes heliophobos dudum Waferus in itinere ad *Iſthmum* aliique viderant.

Pet. Arcelin. *Ergo dantur vaſa abſorbentia*, in theſi, Pariſ. 1745.

Christoph. Jacob. Hintze. *Examen anatomicum papillarum*, Leidæ 1747. 4. Bona & Albini & ſua experimenta attulit.

Nathanael Joh. B. Chesneau *an a facili perſpiratione functionum libertas*, Pariſ. 1747. 4.

Bryan Robinson *of the food and diſcharges of human body*, Lond. 1748. 8. Egregio labore comparat inprimis experimenta ſua, & Liningii, & Keilii, & Drye, inde utiles univer-

niverſales concluſiones & tabulas format, alternationem perſpirationis cum urina & diarrhoea demonſtrat, & proportionem inconſtantem urinæ ad perſpirabile ciborum ad excretiones oſtendit, & diurnam majorem eſſe nocturna, æſtivam hyberna, & alia huc pertinentia breviter & ſolide definit, multo certe præſtantior SANCTORIO.

CHRISTIAN GOTTL. LUDWIG *de unguibus*, Lipſ. progr. 1748. Perioſteum, papillas, & tendines radici unguis adhærere, & unguem a nervis fieri vaſiſque adunatis, neque ab epidermide proficiſci docet. EJUSDEM *de humore cutem inungente*, Lipſ. 1748. Diſp. Pilos omnes ex celluloſa oriri, eorum foramina ſequi tranſudans unguen, bulbo vaginam ſemiunguinoſam circumponi, quæ id unguen ſecernat. Glandulas cutaneas non admittit, niſi ubi pili ſunt. Cutem etiam ejuſdemque internum ſtratum celluloſum deſcribit.

JOB. BASTER in E. N. C. vol. VIII. in pilorum ſedem inquirit, eorumque alios in cute, in celluloſa alios ſedere adfirmat.

CL. VIR. A. BAECK in *Stockholm handlingar* 1748. p. I. agit de cute Nigritarum, cutem albam eſſe, reticulum in aqua calente ſolvi docet.

Utcunque huc pertinent ſcriptores electrici, qui vel halonem pro perſpirabili igneum viderunt, raro & felici ſpectaculo: vel alioquin perſpirationem ope machinæ electricæ auxerunt, ut CL. VIRI G. M. BOSE, KRAZENSTEINIUS (qui perſpirationem ad 3. uncias in hora electricitate auxit), aliique.

Sed etiam medicos plurimos qui practice de *ſudore* ſcripſerunt, tum qui de *plica* huc poſſis referre.

V. F. PLEMP *de affectibus capillorum & unguium*, Lovan. 1662. 4. Plicam verum morbum eſſe.

THEOPHRASTI VERIDICI SCOTI *Plicomaſtia*, ſive *plicæ e numero morborum apoſpaſma*, Gedan. 1668. 4. Contra V. F. PLEMPIUM, & THEODORUM SKUMINOVIUM defendit DAVISSONIUM (niſi ipſe eſt DAVISSON), & urget, quæ de plica circumferantur, ea fabuloſa eſſe, & plicam abſque ulla noxa reſecari.

ONUPHRII BONFIGLI *de plica polonica*, Uratiſlav. 1712. 4. Cracov. 1720. 4.

HIERON. LUDOLF *de plica*, Erfurt. 1724. Diſp.

In ERNDTELII *Warſovia phyſice illuſtrata* pro veritate plicarum pugnatur, &c.

Cum ſenſibus externis internos & alia in univerſum ad ſenſus pertinentia conjunxiſſe non erit alienum, ſomnum, animi adfectiones, & reliqua, quæ ad animæ hiſtoriam naturalem pertinent, quibus nullum locum dedit in ordine ſuo BOERHAVIUS. Parci vero erimus, ut medici, & in iis Auctoribus ſubſiſtemus, qui medici fuerunt, aut certe hæc negotia majori modo illuſtrarunt.

Inter HIPPOCRATICOS Liber eſt *de inſomniis*, etiam cum SCALIGERI commentariis excuſus, non certe indocti viri, qui varia inſomnia ad ſuas mechanicas cauſas in turbato corpore reduxerit. Cæterum HIPPOCRATES plurimis locis de natura ita ſcripſit, tamquam principium aliquod ſapiens & motus in corpore humano dirigens ſtatueret, etſi eo ævo adeo ſollicite vocum pretia non ſtatuta fuerint.

ARISTOTELEM *de anima* ejuſque commentatores omitto.

GALENUM breviter tango, qui facultatibus animæ in Libro *de art. med.* c. 12. varias in regionibus cerebri ſedes definivit. Idem in Libro *de formatione fetus* in eam ſententiam incidit, quæ poſtea fuit STAHLII, nempe animam proprium ſibi corpus ſtruere. Utique huc referri videtur HIERONYMI CARDANI *metopoſcopia* 813. *iconibus faciei humanæ expreſſa*, Latine verſa a CLAUDIO MARTINO LAMENDIER, Pariſ. 1658. fol. *.

J. B. PORTÆ L. *de humana phyſiognomia* L. IV. Vici 1586. 4. Urſell. 1601. Venet. 1644. Italice 4. Contra nimios aſtrorum cultores.

A. CÆSALPINUS theorias Galenicas reformavit, & negavit diverſas ſedes eſſe imaginationis & memoriæ in *quæſtion. peripatet.*

J. ARGENTERIUS *de ſomno & vigilia*, Florent. 1556. 4.

P. RAVENNATIS *phœnix*, ſive *artificioſa memoria*, Vicentiæ 1600. 4. *.

J. CASSERII *Placentini Pentæſtheſejon*, Venet. 1609. Francof. 1610. 1612. fol. De auditu totus Liber recuſus eſt. Reliqua ſenſuum organa brevius tractata ſunt, quæ ſingulatim laudavimus, & muſculi extremorum artuum depicti.

T. FIENI *de viribus imaginationis*, Lovan. 1608. 8. Vim matris in fetum moderatius admiſit.

SANCTORIUS SANCTORIUS de ſomno, & de affectibus animi eorumque in ſanitatem & perſpirationem influxu, ſubtiliter diſputavit, in Libro *de perſpiratione*.

J. B. HELMONTIUM hic nominare oportet, qui in phyſiologiam novam machinam introduxit,

xit, nempe *Archæum*, qui omnium motuum principium ſit, & naturæ fere Hippocraticæ ſimilis, ut tamen & a corpore humano & ab anima differret. Vide ejus Tractatum *imago mentis: demens idea: ſedes animæ: ſedes animæ ad morbos: Archæus faber*, & alios Tractatus. Hæc opinio in multos tranſiit, & G. W. WEDELIUS in Diſp. *de Archæo*, atque J. J. WEPFERUS in Libro *de cicuta aquatica* eo inclinarunt.

CÆS. CREMONINI Tractatus III. *de ſenſibus externis, internis, & facultate appetitiva*, Meſſanæ 1637. 4. *. & cum adnotationibus marginalibus TROYLI LANCETTÆ, Venet. 1644. 4. *. Theoretica de more.

RENATUS CARTESIUS in Libro *de homine*, Leidæ 1662. 1677. 4. & in Libro *de paſſionibus animi* ſæpiſſime recuſo, animæ ſedem celebratam in glandula pineali poſuit, & modum mechanicum, quo ſenſus & motus in corpore humano perficerentur, ex ingenio conſtruxit. Non paucos tamen adſeclas habuit. Inſomnium definivit, quod in eo aliquæ partes cerebri ſpiritus acciperent, aliæ minime, & in eo adſenſum meruit BOERHAVII. Idem pro explicanda unione corporis & animæ, loco ſyſtematis influxus, ſyſtema cauſarum occaſionalium introduxit.

In *Philoſophicis Transactionibus.*

Memoria inſignis WALLISII, n. 178.

LOKE Calculator illiteratus felix, n. 272.

Somnus diuturnus multarum ſeptimanarum, n. 304.

Perpetua agrypnia in maniaco, n. 317.

Opii vis in cane explorata COURTEN, n. 335.

De ſomni cauſis STUART, n. 427.

HENR. SCHÆVIUS *de quinque ſenſibus*, Sedini 1665. 12. *.

THOMAS WILLIS in *cerebri anatome* & in Libro *de anima brutorum*, Lond. 1672. 8. Oxon. 1672. 4. (Cat. Osborn.) Animæ facultates noviter diſtribuit, ut in corpore calloſo imaginatio & appetitus, in corpore ſtriato ſenſationum perceptio, inter plicas cerebri memoria ſederet. In Libro *de cerebro* nervos, arterias & vaſa circumligare, ſic pulſum ab animi affectionibus mutari perſpicax vidit. IDEM Auctor eſt diverſarum provinciarum, quæ in cerebello vitalibus facultatibus, in cerebro animalibus adſignantur, & ea quidem theoria innumerabiles adſeclas habuit, & inter alios C. WOLFIUM, N. HARTSOEKERUM, H. BOERHAVIUM, A. STUARTUM.

DANIEL DUNCAN in *explication des actions animales*, Pariſ. 1678. 12. ſedem animæ fixit in ſepto lucido, memoriam in cortice, paulum a WILLISIO diverſus.

ANTONII MOLINETTI *diſſertationes anatomico-phyſicæ de ſenſibus*, Patav. 1669. 4. Præludium quaſi majoris operis. In *diſſert. anat. pathologicis* multa mutavit & correxit.

J. B. du HAMEL *de mente humana* Libri IV. elegantiſſime, ut omnia hujus Auctoris, ſcripti exſtant in *operum* T. II.

LUD. de la FORGE *de mente humana ejuſque facultatibus & functionibus ſecundum principia* R. DESCARTES, Pariſ. 1666. 4.

CORDEMOI *du diſcernement du corps & de l'ame*, Pariſ. 1666. 12. Genev. 1679. 12. Non inelegans Auctor. Linguam affectuum animi docet.

NICOLAI HOBOKENI Liber *de ſede animæ*, Arnheim 1668. 12. Non in conario, neque in ſanguine, aut in ventriculis cerebri animam ſedere, ſed in toto cerebro, cerebello, & medulla oblongata.

ROBERTUS HOOKE in *poſthumous works*, Lond. 1705. fol. valde peculiare inſtitutum ſecutus eſt, omnem enim modum, quo anima ideas & recipit, & emittit, & corpori imperat, & reminiſcitur, mechanice explicat. Repoſitorium nempe facit idearum corporearum, aut a corpore ſuppeditatarum, aut ab anima generatarum, in quo ſecundum ordinem temporis ordinentur ideæ, ut remotiſſima ſit quæ vetuſtiſſima, & robur tum a propinquitate ſive novitate pendeat, tum a repetita animæ irradiatione in eandem ideam. Curioſa certe hypotheſis, in qua videas idearum in homine natarum numerum eſſe 3, 155, 760, 000. Idem vir in aliis poſthumis aliqua ad naturas relativas rerum habet aliaque hujus generis.

A. G. MORHOF *de paradoxis ſenſuum*, Kiel. 1676. 4.

CL. PERRAULT variis locis & inprimis in Tractatu *du toucher, du bruit, des ſens extérieurs, du gout, du mouvement des yeux*, egit de animæ in corpus imperio. Ad hunc certe virum pertinent, quæ vulgo ſolent STAHLIO tribui dogmata, cum anno 1680. PERRALTUS in Libro *du bruit*, anno demum 1685. STAHLIUS (*de motu tonic.* p. 27.) animam actionibus vitalibus præfecerit. Senſorium ponit in extremo fine nervi (quæ etiam JOHANNIS TABOR, A STUARTI, & a-

& aliorum opinio eſt). Animam corpus ſuum regere, & vitales actiones gubernare, habere cogitationes confuſas eorum quæ ſibi longa conſuetudine nota ſint, motum ordinarium non percipere, ſed eum, qui corpus deſtruere conatur, & ad eum curam attendere, &c Vitia & delirium internum eſſe ab anima ex magnitudine corruptionis in humoribus deſperabunda, accurate, ut STAHLIUS, ſcripſit.

OL. BORRICH *de ſomno*, Hafn. 1683. *Diſp. de animantibus hyeme ſopitis* inter orat. T. I.

In JOURN. DES SAVANS, n. 33. prodigioſæ memoriæ homo.

J. J. WEPFER & in Libro *de apoplexia* & in *poſthumo* de morbis capitis legi meretur, ob raras & peculiares ſpecies alienatæ mentis, aut corruptæ a cauſis corporeis memoriæ.

ROBERTI BOYLE *de ipſa natura diſquiſitio*, Lond. 1687. 12. Liber quaſi contra STAHLIUM ſcriptus eſt, fuſus & acutus in refutanda natura humana corporis rectrice, morborum curatrice. Ejus etiam ſenſus eſt J. C. STURMII, cujus *idolum naturæ*, Altdorf. 1692. aliique Tractatus ad um ſenſum exſtant.

J. A. BORELLUS (*prop.* 80.) voluntarios motus, quorum anima non ſit conſcia, & ipſum motum cordis eo pertinere, ante STAHLIUM etiam ſuſpicatus eſt, qui anno 1680. obierit.

J. H. GLASER *de cerebro*, Baſil. 1680. 8. ſenſuum etiam internorum & animi adfectuum hiſtoriam habet.

B ALBINI *de adfectibus animi*, Francof. ad Viadr. 1681.

G. FRANK *quamdiu dormiendum*, Heidelb. 1681. 4.

JAC. TAPP *de ſomno naturali ejusque cauſis*, Helmſtad. 1684. 4.

A. LAMY *explication de l'ame ſenſitive*, Pariſ. 1687. 12.

P. S. REGIS inter Carteſianos ad officia cerebri, & animæ functiones legi poteſt in ſuo curſu Philoſophico.

A. Q. RIVINUS in Diſp. *de ſpiritu vitali* & alibi, Archæum recipit, & a corpore diverſum, & a mente, qui ſentiat, ideas componat, animi pathemata experiatur, motus omnes in corpore humano præſtet.

FR. BAYLE in phyſicis in T. I. *de ſenſibus* in II. *de anima brutorum* agit.

RAIMUNDUS VIEUSSENS in neurologia etiam habet anſas nervorum circa arterias, ut tardius vel celerius ſanguis fluere cogatur. De ſede animæ ſuas, diverſas a WILLISIANIS, theorias proponit.

P. MALEBRANCHE celebris fuit ſuo tempore Carteſianorum dogmatum & ſyſtematis cauſarum occaſionalium defenſor.

G. W. WEDEL *de inſomniis*, Jen. 1690. Diſp.

HERM. OSTERDYK SCHACHT *de ſenſibus internis, memoria & imaginatione*, Leidæ 1693. 4.

JOHN LOCKE *eſſay concerning human underſtanding in 4 books*, Lond. 1690. fol. & 1700. compendium vero, Lond. 1688. ab ipſo Auctore concinnatum & varie Gallice verſum prodiit, Genev. 1738. 8. &c ipſum autem opus Gallice redditum eſt ſub titulo *Eſſai ſur l'entendement*, ſæpe prodiit. Eſt hiſtoria naturalis animæ & modi quo cogitat, ſentit, reminiſcitur, judicat, acute ſed paulum fuſe ſcripta. Omnes ideas per ſenſus advenire tuetur. Cæterum magnum medicum fuiſſe, & SYDENHAMIUM adjuviſſe, atque contra utilitatem anatomes ſubtilis ſcripſiſſe lego apud COCCHIUM *dell' Anatom.* p. 20.

J. A. SLEVOGT *de affectibus animi*, Jen. 1695. Diſp.

G. E. STAHLIUS ſententiam CAMPANELLÆ, qui febres animæ eſſe opus, GALENI, PERRALTI & BORELLI renovavit, & ipſe HIPPOCRATEM & GALENUM pro Auctore theoriæ ſuæ attulit (*de antiqua verit. art. med.*). Infinitis autem Libellis ſuam ſententiam defendit, inprimis in *theoria medica*. Ea huc inprimis redit, animam rationalem ipſam corpus ſibi in utero matris ſtruere, eandem perpetuo corpus ſuum regere, motum circulationis pro impedienda putredine excitare, febriles impetus ad ſuperandam ſanguinis craſſitiem moliri, & in univerſum motus proprios opponere morborum cauſis, etſi non conſcia ſuæ actionis, ob conſuetudinem. Huc ergo refero STAHLII Diſſ. *de motu tonico vitali*, Jen. 1692. 4. Hall. 1702. 4. Ejus *poſitiones de mechanismo motus progreſſivi ſanguinis quibus motus tonici partium poroſarum neceſſitas demonſtratur*, Hall. 1695. 4. [Hæc motus tonici per fibras omnes corporis diſperſi theoria multum adfinitatis habet cum principio irritabili, niſi quod mentis conſilium addat STAHLIUS]. Porro huc pertinet Diſp. *de paſſionibus corpus humanum varie alterantibus*, Hall. 1695. *de æſtu maris microcosmici*, Hall. 1696. 4. *de Autocratia naturæ*, 1696. *de differentia rationis & ratiocinationis*, 1701. 4. *de naturæ erroribus medicis*, 1703. *de mechaniſmi & organiſmi diverſitate*, 1706. 4. *de animi morbis*, 1708. Magnam autem famam, & adſeclas ſibi adquiſivit plurimos, quorum nomina integro Libro

bro congeſſit J. CHRISTOPHORUS GOETZIUS, qui Noribergæ 1729. 4. cum J. LUD. APINI *ſupplementis* prodiit. Inter eos in Germania MICHAEL ALBERTUS, J. SAMUEL CARL, J. DANIEL GOHL, ANDREAS OTTOMARUS GOELICKE, JOHANNES JUNKER, & JOH. ZACHARIAS PLATNER fuit, ſi credis GOETZIO. In Anglia D. PORTERFIELDS (in *Act. Edimb.* IV.), JOHANNES TABOR in *exercitationibus*, BRYAN ROBINSON in *Oeconom. anim.* Prop. XXI. Libro *of food and diſcharges* p. 80. T. MORGAN *principl.* p. 345. (ubi ſomnum voluntati animæ tribuit). In Gallia CL. J. de SAUVAGES in Diſp. de *inflammatione: de febribus*, & alibi. In Belgio T. SCHWENCKE *hæmatolog.* p. 37. & NICOLAUS HARTSOEKER (*Diſſ. ſur les passions*), dogmata STAHLII aut omnia, aut præcipua ſecuti ſunt.

A. BUSSI *de imaginationis viribus medicis*, Leidæ 1698.

In ſuo *de Pathologia cerebri* Tractatu BARTHOLOMÆUS de MOOR fuſe egit de ſenſorio communi, idque ab anima non differe demonſtrare ſuſcepit.

J. N. PECHLIN affectuum animi hiſtorias medicas & effectus in corpus humanum recenſet in *obſervationibus* ſuis.

G. C. SCHELHAMMER *de natura ſibi & medicis vindicata*, Kiel. 1697. 4 & ejuſdem *naturæ vindicatæ vindicatio*, Kiel. 1702. 4. Uterque Liber contra STURMIUM & BOYLEUM ſcriptus eſt, & naturam defendit tamquam ens aliquod proprium, quod fere evaneſcit, ubi definitur (p. 104.) lex qua unumquodque ens juſſum eſt agere convenienter ad finem. Superſtitioſum, quod mireris, paſſim reperias. Ex praxi aliqua adſpergit. IDEM in præf. ad phyſiologiam poſthumam fuſe contra STAHLIUM dicit. EJUSDEM Liber *de humani animi adfectibus*, Kiel. 1710 4. exempla copioſa habet efficaciæ adfectuum in mutando corpore.

JOSEPHUS PITTON de TOURNEFORT in propria inaugurali theſi *eſtne anima corporis facultatum principium*, Pariſ. 1695. PERRALTI opinionem, ſive STAHLII refutat.

In *Mémoires de l'Académie Royale des Sciences.*

1702. De Muſicæ vi ad Tarantularum morſum.

1707. Delirium a Muſica ſuſpenſum.

1709. VIEUSSENS theoria ſomni.

1711. Amiſſa memoria a febre.

1713. Somnus diuturnus.

WINSLOW de motus ſimultaneis duarum manuum.

1741. LA PEYRONIE de ſede animæ in corpore calloſo.

C. FRID. PETZOLD *de memoria memorabili*, Lipſ. 1699. Diſp.

W. H. WALDSCHMIDT *de imaginatione hominum & brutorum*, Kiel. 1701.

In coll. diſputationum ZWINGERIANARUM varia huc pertinent: Diſp. *de ſomnambulatione; & de noſtalgia: & de antipathia humana.*

JOH. BRANCACCII *ars memoriæ vindicatæ*, Panorm. 1707. 12. * & de BILLY *nouveau Traité de la mémoire*, Pariſ. 1708. 12. *.

JONES *myſtery of opium revealed*, Lond. 1701. fuſe de opii vi etiam per experimenta agit.

HENRICUS RIDLEY aliqua in opere de cerebro habet, ad diverſas nervorum vitalium & animalium claſſes.

BESSE *des paſſions de l'homme* (*in Journ. des Savans* 1702.) mechanicam explicationem adfectuum animi tentavit.

AL. della FABBRA de *animi adfectionum phyſicarum cauſa*, Ferrar. 1702. 4.

P. CHIRAC Diſſ. *de incubo*, *de cauſis mechanicis* ſomni diſputat.

In JOURNAL DES SAVANS 1707. April. & A. ERUD. 1707. habetur etiam hiſtoria ſomni diuturni.

LUDOV. APINI *de principio vitali* Diſp. V. Altdorf. 1702. 1703. Pro Sthalio.

J. GEORG. KULMI ὀνειρολογία, Uratislav. 1703. 3.

Circa hæc tempora WILHELMUS GODOFREDUS LEIBNITZIUS floruit, atque pro explicando corporis cum anima vinculo novam hypotheſin propoſuit, quæ ſatis ex mente BOERHAVII fuiſſe videtur, ut nulla eſſet utriuſque in homine conjunctæ ſubſtantiæ ſimilitudo aut operatio mutua, ſed, ex æterna lege, motus aliqui corporis cum animæ definitis cogitationibus conjungerentur, & viciſſim. Infinitis libris hæc ſententia propoſita eſt aut impugnata Duos unicos libros proponam. Pro compendio G. BERNHARDI BILFINGERI Liber *de harmonia animæ & corporis humani maxime præſtabilita*, Tubing. 1741. 8. Pro magno ſyſtemate *Pſychologiam rationalem* CHRISTIANI WOLFII, Hall. 1740. 4. & *empiricam* ibid. 1733.

Inter THOMSONII diſſertationes quinta de opio eſt, & vi ſomnifera.

BENJ. EWALDT *de ſomno*, Regiom. 1711. Diſp.

J. B. GUASTALDI *queſtion de Médecine*, Avignon 1713. De ſomnambulis.

POLG. SCHACHER *an anima rationalis ſit corporis vitale principium*, Lipſ. 1715. Diſp. & ejuſdem vel Reſpondentis AUGUSTI BEHRENS Diſp. *de conſideratione animæ rationalis medica*, Lipſ. 1720. 4. Contra STAHLIUM.

J. MELCHIOR VERDRIES *de commercio animæ & corporis*, Gieſſ. 1713. & 1714.

JOH. MARIA LANCISII diſſertationes *de phyſiognomia & ſede animæ cogitantis*, Venet. 1713. 4. In priori a debilitate manus & frontis ad vires animi & corporis exiguas, a profunditate, rectitudine & ſimplicitate ad robur utriuſque concludit. In altera ſedem animæ figit in calloſo corpore, & aliquas partes cerebri deſcribit.

De muſculis faciei, qui in animi adfectibus agunt CANTIUS.

JAC. FOURNEAU. *Ergo perturbationes motus cordis ſanguiniſque augent & minuunt*, Pariſiis 1721. 4.

D. FLEMYNG *neuropathia*, ſive *de morbis hyſtericis & hypochondriacis carmen*, Amſtelodami 1741. 8. etiam huc pertinet.

HENRICI JOSEPHI REGA *de ſympathia*, Harlem. 1721.

CHRISTOPH. MARTIN BURCHART *de principio movente in animalibus*, Roſtok 1723. Diſp.

J. A. WEDEL *de principio vitali* 1721. *de vi naturæ medica*, Jen. 1723. 4.

MARTIN GOTTHELF LÖSCHER *de natura ſenſuum externorum hominis*, Witteb. 1726.

GOTTFRID POLYCARP. MULLER *theoria ſenſuum generalis*, Lipſ. 1722.

J. ASTRUC *de phantaſia & imaginatione*, Monſpel. 1723. 8.

T. MORGAN in *philoſophical principles of Medicine*, Lond. 1725. 8. hactenus etiam ad Stahlianam ſententiam accedit, quod ſomnum habeat pro voluntaria remiſſione dolorifici & incommodi laboris, quæ etiam JOHANNIS TABOR opinio eſt L. c. p. 304. Ad animi adfectus & eorum efficaciam aliqua addit, terrorem recte ſeparat a metu, &c.

P. HAGUENOT *de ſenſationibus externis*, Monſpel. 1728. 8.

G. DETHARDING *ſcrutinium phyſico-medicum in quo indoles intellectus, animæ inſiti, & adventitii probe diſcernendi eruitur*, Roſtok 1723. 4. Pro STAHLIO.

DAVID VASSE'. *Ergo anima non eſt corporis facultatum principium*, Pariſ. 1723. 4.

EL. CAMERARII *de efficacia animi pathematum in negotio ſanitatis & morborum*, Tubing. 1725. 4.

JOH. de GORTER in *exercitationibus medicis*, Amſtelod. 1737. 4. editis. Prima eſt *de motu vitali* quæ ſeorſim an. 1734. Harderovici prodiit. Omni fibræ humanæ attribuit vim ſe conſtringendi, cui contraria ſit vis extendens muſculoſa, unde a perpetua pugna perpetuus etiam motus oriatur. In II. Exerc. contra BOERHAVIUM & SANCTORIUM demonſtrat, motus omnes in ſomno languere & minores eſſe, quæ etiam MORGAGNI, SCHWENKII, STENZELII, & olim AVICENNÆ opinio fuit. In III. IV. Exerc. *de fame & ſiti*, has adfectiones pro ſenſubus propriis habet, utilis cæterum Auctor. IDEM in Libro *de perſpiratione* & in *Chirurgia* legi meretur, in qua de dolore egit, de mechanica ſenſus ratione.

In *Diario* TRIVULTINO 1729. Diſſ. exſtat, qua demonſtratur utique ſomnum eſſe a compreſſione aortæ.

JOH. FRID. SCHREIBER *de fletu* habet de dolore & adfectibus triſtibus cogitationes ſuas.

H. F. TEICHEMEYER *de ſepto pellucido*, Jen. 1729. 4. aliquot programmata edidit quibus ſedem animæ ibi & in corpore calloſo ponit.

MARTINI NAGY BOROSNAY *de potentia & impotentia animæ humanæ in corpus organ.* Hall. 1729. Diſp. Contra STAHLIUM plantas objicit, quarum fabrica abſque animæ ſuſpicione ſapientiſſima eſt.

P. GERIKE *de ſenſibus inprimis externis*, Helmſt. 1733. & de inſomnio ibid. 1742.

G. CLARKE *de vi animi pathematum in corpus humanum*, Leidæ 1727. 4.

P. GOTTL. WERLHOF in obſſ. *de febribus* contra Stahlianam ſectam dixit, objecit perſpicaciter, ut ſolet, plantarum exemplum, motum a morte.

J. HENRICI COHAUSEN *Archæus febrium faber & medicus*, Amſtelod. 1731. 12.

PETR. CHRIST. BURGMAN *examen hypotheſeos Stahlianæ de anima rationali*, Roſtoch. 1731. & P. II. 1734. 8. Prior in M. ALBERTUM, poſterior prioris in eumdem & LONGOLIUM & HARTMANNUM eſt defenſio.

J. DAN.

J. Dan. Longolii *de organica intellectus humani actione*, Hall. 1709. Diſp. *ſyſtema Stahlianum de vita & morte corporis humani ab incongruis medicorum mechanizantium opprobriis vindicata* occaſione Burgmanniani ſcripti, Budiſſæ 1731. 8. & *mantiſſa ad vindicias ſyſtematis Stahliani examinans Stenzelii furorem*, Budiſſæ 1735. 4. iſta Stenzelii pathologiæ pigrorum oppoſita. Acris, ut vides, Stahlii defenſio.

Michaelis Alberti pene infinitæ diſputationes ſunt, quæ huc pertinent. Ep. *de admirandis animæ præcipue humanæ adfectibus*, Hall. 1713. *de ſenſuum internorum uſu in Oeconomia vitali*, 1729. &c.

In *Opuſculis ſcientificis* T. IV. exſtat Diſſ. Guilielmini, qua docetur omnes motus naturales & cordis ipſius eſſe a ſtimulo. In T. X. curioſa ſomnambuli hiſtoria habetur.

In G. Cheyne *Engliſh malady* habetur celebre, ſi verum, experimentum Domini Townshend, qui ſolo voluntatis nutu pulſum & reſpirationem ſuppreſſiſſe & revocaſſe ante mortem dicitur.

Jac. van Eems *de ſomno*, Leidæ 1734. Diſp.

Traité *de la communication des maladies & des paſſions*, la Haye 1738. 12. Omnia ad corpus refert, quæ animæ tribui ſolent, ipſam voluntatem, & adfectiones, quæ quam maxime ad animam, videntur pertinere, ut ſuperbiam. Paſſiones animi a corporeis paſſionibus nihil differre, & omnem, etiam moralem voluptatem, a remiſſione fibrarum eſſe docet, &c.

In D. Pluche *ſpectacle de la nature* T. V. multa bona huc pertinentia legi. Imagines veras in memoria refutat. Quænam dimenſio odoris?

Thebesius *de ſomno ut ſigno*, Lipſ. 1740. Diſp,

A. O. Goelicke *de genuino corporis organici motore*. Diſp. Francof. ad Viadr. 1740. 4. Pro Stahlio.

Jac. von Visvliet *de ſomni natura & cauſis*, Leidæ 1742. 4.

J. Casp. Metzger *de ſomni natura & cauſis*, Leidæ 1742. 4.

J. G. Kruger *de ſenſatione*, Hall. 1742. Diſp.

J. A. Segner *de ſenſibus in genere*, Gotting. 1742. 4.

G. Michael Dubinski *de reminiſcentia vitali*, Hall. 1743. Diſp. Hiſtoriolas aliquas pro ſententia Stahliana minus probabiles habet.

F. de Sauvages in Tractatu *de febre* & in *theoria inflammationis*, Bourg S. Andeol. 1743. 8. recuſis cum *hæmaſtatiks* Halesii, acrem Stahlii diſcipulum ſe demonſtravit, qui docet febrem fieri ab anima contra obſtacula vires cordis augente, nulla, mechanica neceſſitate, & demente de viribus muſculorum voluntariorum, ut vires cordis augeret, &c. Effectus adfectuum animi in pulſu mutando accurate obſervavit.

D. Lieutaud Diſſ. I. *de la nature & des uſages de l'eſprit animal* cum *Eſſais anatomiques* prodiit.

In *Elementis Newtonianis* 's Gravesandii reperias eadem quæ Boerhavius urget, de diverſitate inter ea, quæ in rerum natura vere exſiſtunt, & de iis quæ anima inde percipit.

J. Astruc *an ſympathia a certa nervorum poſitione in ſenſorio*. Pariſiis 1743. 4. Ingenioſa theoria.

Ernest. Ant. Nicolai *von würkungen der kraft der Einbildung in dem menſchlichem körper*, Hall. 1744. 8. Inſomnia explicat a ſimilitudine ideæ, quæ animæ obverſatur, & alterius adfinis, quæ in ſtatu corporis aut præcedente idea fundatur. Motus omnes in corpore a ſtimulo deducit. Stahlianos refutat· Ejusd. *vereinigung der Muſic mit der artzneykunſt*, Hall. 1744. 8. De lingua affectuum animi, eorumque ſignis naturalibus agit, atque effectum animi paſſionum explicare conatur, quod eæ oriantur in anima paſſiones, quarum lingua a muſico exprimitur. In nuperis *pathologicis Diſſ.* quæ Germanice prodierunt, de adfectubus animi eorumque in facie ſignis fuſe agit.

Apud J. G. Gunzium *de humoribus* etiam collectio habetur ad effectus paſſionum animi.

J. Frid. Meyer *von der ubereinſtimmenden harmonie*, Hall. 1744. 8. & Idem *von den Gemüths bewegungen*, ibid. 1744. 8. In priori Libello refutat ſyſtema influxus, quod in omni actione quæ animæ cum corpore communis eſt, & anima agat & corpus, atque adeo, ſi actionis cauſa in anima foret, effectus actionis duplex foret. Deinde cauſas occaſionales refutat. In altero Libro animæ adfectiones, quatenus in anima habitant, & ex multis confuſis, ſimul præſentibus, ideis oriuntur, explicat. In ea parte, quæ ad corpus pertinet, brevior eſt. Temperamenta etiam explicat.

J. God. Kruger *grundriſs eines neuen lehrgebaüdes der arzeney gelahrtheit*, Hall. 1745. 8. Proponit mediationem inter Stahlianam ſectam & mechanicam. Motus in copore humano omnes, vi

vi ſtimuli alicujus fieri etiam in corde, & aliis partibus, & cum aliqua animæ obſcura ſenſatione conjungi docet, quæ unice laboret, ut ſe a ſenſationibus ingratis vindicet.

Anonymus *von den Gemüths bewegungen*, Hall. 1746. 8. De temperamentis inprimis agit, eaque ex tenſione nervorum & mobilitate varia explicat, ut modo velociter, modo valide, modo lente, modo debiliter adfecti tremant. Etiam ſuperbiam & alias hujuſmodi adfectiones ex corpore interpretatur.

J. N. WEISS *quod alia ſenſatio alium motum inferat*, Altorf. 1745. Diſp.

CHRISTIAN GOTTLIEB KRAZENSTEIN *beweiſs daſs die ſeele ihren Körper baue*, & *Fortſetzung dieſes beweiſes*, Hall. 1745. 8. Exemplo polyporum, quibus novi artus reparantur, demonſtrare conatur, animam ſuum corpus ſtruere, cum nullo mechaniſmo adeo apti & prioribus congruentes artus reparari queant. Contra hunc virum H. J. DELIUS Baruthenſis nunc phyſicus, ſcripſit *Antwortſchreiben auf den beweiſs daſs die Seele ihren Körper baue*, Hall. 1746. 8.

CHRIST. GOTTFR. STENZEL περὶ ὕπνου, Gedan. 1745. 8. Raro exemplo Græca lingua phænomena ſomni explicat, cauſasque. EJUS contra STAHLIUM ſcripta omittimus ob neceſſariam inſtituti noſtri brevitatem.

PETRI POISSONNIER & DUPRE'. *Ergo perfectior tempore ſomni χύλωσις*, Pariſ. 1745. Diſp.

A. KAAU *impetum faciens dictum Hippocrati*, Leidæ 1745. 8. Non ſolum eruditiſſime de anima ex omni antiquitate egit, ſed de motu nervorum, ſomno, opio, phænomenis ab opio adſumto ortis experimenta utilia protulit. Omnes motus periſtalticos & alios, a ſomno frangi oſtendit.

LUD. ANT. MURATORI *della forza della fantaſia umana*, Venet. 1745. 8. Egregia hiſtoria naturalis imaginationis.

In *Edimburgenſium* T. V. de opii effectu in retardando ſanguine experimenta habentur p. 154.

Hiſtoire naturelle de l'ame, Pariſ. Hag. 1745. 8. Auctor videtur de la METTRIE. Scopus eſt, demonſtrare animam materialem, hominemque de ſimiarum genere eſſe, neque ullas dari mentes incorporeas. Multum utitur noſtris, minime citatis, ad BOERHAVIUM commentariis, de viribus autem animæ earumque in corpore fundata natura multa habet.

FRIDERICI WINTER *de certitudine in medicina practica*, Franeker 1746. fol. Cauſam motus animalis omnis ponit in irritabili natura fibrarum.

FRIDERICI HOFMANNI *comm. de differentia inter ejus doctrinam phyſico-medicam & STAHLII medico organicam*, Francofurt. 1746. 8. Poſthumus egregius Libellus, ſive HOFMANNI ſit, ſive nomen ejus unice præfixum gerat. Motum a corpore ipſo generari poſſe: mortem non eſſe ab animæ faſtidio: motus a venenis ortos a ſtimulo eſſe non a ſapienti mentis conſilio, *&c.* ſobrie, dilucide & docte demonſtrat. Non alius melior Liber STAHLIO objectus eſt.

J. A. UNZER *vom einfluſs der ſeele in den Körper*, Hall. 1746. 8. Defendit Stahlianum influxum, quod mutationes, quæ in corpore oriuntur, cum nullo alio ente arctius conjungantur, quam cum anima, atque adeo anima earum cauſa ſit. Imo vero cum fabrica corporis multo propius connectuntur.

JACOBI PARSONS *human phyſiognomy explain'd*, Lond. 1746. 4. Mutationes varias muſculorum faciei & oculorum deſcribit, quæ ab animi adfectibus fiunt. A frequentia horum adfectuum muſculos eos, qui regnanti adfectui ſerviunt, robuſtiores fieri, & magis conſpicuos, inde phyſiognomiam naſci demonſtrat. LANCISIUM refutat.

PASCHASII BORIE *daturne etiam vitalium organorum ſomnus*, Pariſ. 1746. 4.

J. C. J. SUPPRIAN *vom ſchlaffe und den traümen*, Hall. 1746. 8. In vero ſomno nullas animæ repræſentationes offerri, in ſpurio, turbulento, aliquas, & eas eſſe inſomnia, vigiliarum partem; & ſenſum ubique in corpore aliquem exerceri, non in ſolo capite oſtendendum ſumit.

JOH. ANTONII BUTINI *de ſanguinis circulatione*, Monſpel. 1746. 8. Pro Stahlii theoria.

RICHARD MEAD *mechanical account of poiſons*, Londin. 1702. 1747. 8 Multa huc pertinentia habet. Somnum ad defectum ſtimuli refert, & opii vim ad voluptatem ex remoto omni incommodo. Tarantulæ hiſtoriam admittit.

HIERONYMI DAVID GAUBII *de regimine mentis*, *quod medicorum eſt*, Leid. 1747. 4. Corporis in animam imperium demonſtrat exemplo malaciæ, delirii febrilis, diætæ. Priora de conjunctione animæ & corporis ſyſtemata refutat. In fibra animali pro cauſa motus, ἐνορμῶν ſive irritabile recipit.

F. QUESNAY in nupera editione ſuæ *Oeconomiæ* fuſiſſime de anima ejuſque functionibus agit, & de ſomno voluntario.

Syſtema

Nunc addam breviter quinam Auctores ex iis, qui de univerſa anatomia ſcripſerunt, commendandi ſunt, nam non omnibus convenit omnes emere (*a*).

I.

Syſtema cauſarum occaſionalium ſequitur

Eſſai ſur l'origine des connoiſſances humaines. Amſtelod. 1746. 12. Egregius Liber ad hiſtoriam naturalem animæ.

J. Barker in *Eſſai on the agreement between the practice of Hippocrates ... and Boerhaave*, London. 1747. 8. Stahlianam animæ in morbis curam refutat, cum ſemper eodem invariabili modo, & ſæpe cum corporis ſui excidio, operetur.

L'homme machine, Leidæ 1748. 12. Iterum opus equidem de la Mettrie ſed multo audacius, & truculentius, cum omnino diſerte Deum ex rerum natura relegare conetur, neque aliud ens in univerſo admittat, præter ipſam materiem varie modificatam. Irritabilitatis inventum ſibi perperam tribuit n. 18. 22.

L'homme plus que machine, Leidæ 1748. 12. Pro mente immateriali pugnare videtur.

Balth. Lud. Tralles *de machina & anima humana prorſus a ſe invicem diſtinctis*, Uratislav. 1749. 8. Et ipſe & Auctor anonymus de l'homme machine ſuos libros ad me ſcripſerunt, ſed Trallesius multo, ut facile eſt creditu, gratior. Ingenuus admittit, quæ vera habet ille Dei inimicus, quæ autem præceps concluſit, aut nimia admiſcuit, ea perſpicax refutat, his inprimis argumentis, quod perceptiones non ſint eædem cum impreſſionibus ſenſuum, neque adeo cogitationes neceſſarii effectus mundi corporei in corporum cerebrum impreſſi.

Joh. Lups *de irritabilitate*, Leidæ 1748. Diſp. ſyſtema Winteri & Gaubii proponit, de proprietate nempe in omni & animali & vegetabili fibra reſidente, qua ab irritatione contrahitur.

Cl. Formey de inſomniorum generatione perelegans diſſertatio exſtat in *Mémoires de l'Académie des Sciences de Berlin* 1746.

Ego vero præter alia paſſim ſparſa diſſertationem *de nervorum imperio in arterias*. Gotting. 1744. 4. edidi, quam video Cl. Kaauio (*impet. fac.* p. 434.) aliiſque claris viris placuiſſe. Ab anſis nerveis ſtringentibus magnas arterias, venaſque explicare conatus ſum modum mechanicum, quo nervorum adfectiones ſanguinis circulum aut incitant aut debilitant.

(*a*) Hoc loco ſcriptores anatomicos ſecundum temporum ordinem recenſere viſum eſt, tum eos, qui de anatome in univerſum ſcripſerunt, tum qui multa diverſaque ſcripta, tum qui de nonnullis ſubjectis, quæ in prioribus nondum tetigimus. Ægyptios hic omittimus, qui alibi monuerimus, quam ruditer & timide in inciſione corporum verſati ſint, quæ viliſſimis hominibus committebatur. Vide Ægyptiæ anatomes iconem apud Nardium in *Lucretii* editione T. V. f. 2. & confer Ant. Cælestini Cocchii teſtimonium *dell' Anatomia* p. 45. 46. qui Ægyptiorum anatomiæ ſuum pretium ſtatuit & Græcorum laudes vindicat. Neque de rariſſimis illis diſſectionibus dicam, inciſo ab Aristodemo utero filiæ, Anaxagoræ ariete, Alcmæonis cochlea, aliiſque, quorum tenuis ad nos memoria pervenit, etſi & in univerſum Pythagoreorum philoſophorum, & inprimis etiam Empedoclis merita elevare nolim: neque Democriti, qui Chamæleontem in ſingula membra diſſecuit Plinio teſte Lib. XXVIII. n. 29. & cauſas morborum in corporibus inciſis quæſivit. De monſtris theoriam eam propoſuit, contra quam nuper ſcripſimus, Aristotele teſte *de gener. animal.* L. IV. c. 34.

In antiquiſſimis Hippocratis Libris multa habentur quæ ad anatomen pertinent. Et in genuinis quidem operibus parcior eſt, neque ſupra oſteologiam & aliquam Chirurgicam myologiam multum ſapit; ut certe, ſi verum oportet fateri, non male Goelickius anatomen Hippocraticam parum utilitatis habere moneat *Hiſt. anat. antiq.* p. 11. Ergo huc pertinet μοχλικός Liber qui nunc vocatur περὶ ὀστέων φύσιος. Oſteologia brevis, non mala, nimis tamen pauca numerat oſſa, in capite octo, in toto corpore 111. Appendix illa *de venis*, ſeparata a Lindenio jam dicta eſt, qua etiam nervi principes intercoſtales deſcribuntur. Liber περὶ χυμῶν habet theoriam de bile & ſanguine per æſtates creſcentibus, ſatis ſimilem ejus, quæ exſtat in Liber de natura hominis. Brevitas videtur eſſe Hippocratica. Edidit cum commentario Petrus Girardetus, Pariſ. 1631. tum J. C. Gunz, Lipſ. 8. In L. περὶ ὑδάτων ἀέρων καὶ τόπων habentur aliqua de capitis figuratione ex moribus gentium, de urethra feminina breviori. Vertit nuper Anglice Franciscus Clifton, Lond. 1734. 8. Librum περὶ τόπων τῶν κατ' ἄνθρωπον, de venis, oſſibus, oculis aliqua habet, pleraque vero practici ſunt argumenti. In eum exſtat comm. Francisci Perlæ, Romæ 1638. 4. Pl. Liber περὶ τροφῆς genuino ſimilis, ali-

qua habet ad oſſa, ad perſpirationem, ad circulationem ſanguinis, ut paſſim creditur. GALENUS modo inter genuinos refert, modo ex eorum numero excludit. In Libro περὶ ἄρθρων uti paſſim alia oſteologica, ita etiam locus habetur de muſculo ex clavicula orto, unde concludas, certe aliquando corpora humana ab HIPPOCRATE ſecta eſſe, uti alibi dixi in progr. *quod corpora humana diſſecuerit* HIPPOCRATES, Gotting. 1737. 4. Si vero alterius & antiquioris HIPPOCRATIS ſunt, *Gnoſidici* f. ut GALENUS in Comm. ad Librum *de fracturis*, habet, antiquiorem etiam apud Aſclepiadas anatomes cognitionem fuiſſe neceſſe eſt. Liber περὶ ἀρχαίας ἰητρικῆς contra anatomen, quam AUCTOR pictoribus putat relinqui poſſe, & contra qualitates primigenias Peripateticorum ſcriptus eſt, quod multo plura ſint in corpore humano activa principia acidum, amarum, ſalſum, *&c.* Liber περὶ ἀρχῶν ἢ σαρκῶν quem DEMOCRITO LAERTIUS videtur tribuere, & tribuit H. CONRINGIUS, acutiſſimus Libellus eſt, quo explicatur, quomodo ex calore & elementis mechanice corpus humanum fabrefactum ſit, & ex frigido & pingui oſſa, ex glutinoſo nervi & viſcera ſingulatim omnia nata ſint. Varia anatomica hic habentur, fibræ lienis, membrana tympani, oculi tunicæ, & nervus opticus. Videntur eſſe HERACLITI principia cum Peripateticis conjuncta. In eum commentatus eſt HEURNIUS. Liber περὶ γονῆς jam dictus eſt, naſci nempe puerum docet ex ſemine ab omni parte maris & feminæ deciduo, in medullam ſpinalem, hinc in renes, inde in teſtes, naſcique alterutrius ſexus infantes prouti maſculum vel femininum ſemen dominatum fuerit. Liber περὶ παιδίου φύσιος acute inprimis ſcriptus videtur. Ovum humanum, incubata ova in gallinis hic habentur. Mechanice etiam explicatur, quomodo ſemen calidum ſpiritum frigidum hauriat, inde calefactum iterum erumpat, ſic umbilicum generet, iterumque adtractum pelliculas ſtruat, ut placenta generetur, & alia nimis hic longa. Liber *de ſeptimeſtri & octimeſtri partu* jam dictus eſt, & Liber *de diæta primus*, quo doctrina panſpermica continetur. In eum GALENI exſtat commentarius. Liber *de hominis ætate* ſeorſim excuſus eſt, latine verſus a JOHANNE LALAMANTIO Lugduni 1571. 8. cum Libro *de ſeptimeſtri partu*. Liber περὶ φύσιος ἀνθρώπου mihi non genuinus videtur, cum quatuor habeat humores, febres ex varia bile diverſas natas, aliaque theoretica. Hic venæ illæ mirificæ deſcribuntur. In eum GALENUS commentatus eſt, & utrumque opuſculum edidit Colinæus, Pariſ. 1534. 8. tum JACOBUS SCUTELLARIUS, Parmæ 1568. & JAC. HOLLERIUS, Baſil. 1562. 8. & JOH. FRID. SCHROETERUS, Jenæ. 1585. 8. * & JOH. HEURNIUS, Leid. 1609. 4. & SEBASTIANUS PAPARELLA, Venet. 1551. * PL. DEMOCRITI Liber περὶ φύσιος ἀνθρώπου: Quæ de bile, de Liene habet, videntur poſteriorem ætatem ſapere. *De ſtructura hominis* ſpurius eſt; cum arterias venasque & nervos adcurate diſtinguat. JOHANNIS STEPHANI notæ exſtant in eum Librum, Venet. 1633. 4. * Liber περὶ ἀνατομῆς detexit J. CAJUS edidit CL. DAN. WILHELMUS TRILLERUS cum *commentatione de nova* HIPPOCRATIS *editione adornanda*, Leid. 1728. 4. Certum eſt auctorem corporum humanorum anatomen tenuiſſe, & de induſtria conparaſſe cum animalium fabrica, & aliqua de quinquefido favi ſimili pulmone non mala habet. Doctus, fuſus & minime tumidus commentarius eſt, quem dixi. CL. GUNZIUS arteriam cartilagineam, quam pro vena Cava habuerat TRILLERUS, ad pericardium refert, in progr. quo in Libro *Hipp. de diſſectione* commentatur Lipſiæ 1737. 4. In Libro περὶ καρδίης ſatis accurata anatome eſt, & nimis, pro temporibus HIPPOCRATIS, minuta. Potus tamen deſcenſum per aſperam arteriam retinuit. Supra jam laudatus eſt. De eo proprius exſtat G. SEGERI Libellus, Baſil. 1661. 4. Liber περὶ φυσῶν eloquens & acute ſcriptus eſt, maxime pathologicus. Liber περὶ ἀδένων theoriam de catarrhis habet eam, quæ etiam in Libro *de locis in homine* docetur. Glandulas varias habet, etiam in articulis, ſed eas forte alares. Liber *de dentitione* brevis & verax, etſi ſpurius. Liber *de inſomniis* acute, uti dictum, ſcriptus. In Libro II. *Epidemicorum* habetur eadem ridicula venarum deſcriptio, quæ in Libro *de oſſibus*. In Libro V. *Epidemicorum* arteriæ a venis diſtinguuntur, ut vix poſſit HIPPOCRATIS eſſe. In Libro περὶ νουσῶν IV. habetur ſubtilis ætiologia ſuperſtructa theoriæ quatuor humorum Peripateticorum: refutatur deſcenſus humoris per aſperam, qui in Libro περὶ τῶν ἐντὸς παθῶν adfirmatur. In Libro περὶ ἱερῆς νούσου de cerebro agitur, & humanum cum brutorum cerebro comparatur, experimentum etiam anatomicum diſſectarum caprarum & ovium adducitur. Liber περὶ ὄψιος jam dictus eſt, & ille *de ſuperfetatione*. Cæterum de editionibus HIPPOCRATICORUM operum alibi dicemus. Oſteologiam Hippocraticam dedit, uti dictum eſt, RIOLANUS.

Phyſiologica potius ſunt, quam anatomica, quæ PLATO habet, & quæ recenſet CL. J. H. SCHULZE. In eum *ex philoſophorum & medicorum ſpatiis ſcholia* MATTHÆO FRIGILLANO collectore prodierunt, Pariſ. 1560. 4. *

De

De Diocle Caryſtio alibi dictum eſt. Primus de *adminiſtratione anatomica* ſcripſit.

Sed Aristotelis opera negligere nefas eſt, qui corpora plurimorum animalium ſecuerit, aliquando ſatis ſubtiliter, ut in Chamæleonte, eo conſilio ut claſſes ex communitatibus conſtitueret: idemque icones anatomicas paraverit, etiam ſuis literis, ut nunc ſolemus inſcriptas (v. p. 5 :.) & corpora humana ipſa ſecuerit, ſi credis Cl. Schulzio. Ita tamen legere oportet, ut magis prima ſemina opinionum & deſcriptionum ibi inquiras, quam accuratas aut fide undique dignas deſcriptiones. Huc ergo pertinent *de hiſtoria animalium* Libri XI Prodierunt etiam cum J. C. Scaligeri commentariis & nova verſione, Toloſæ 1618. fol. Ejusd. *De partibus animalium* Libri IV. *De generatione animalium* Libri V. *De ſpiritu* Liber I. *De reſpiratione* Liber I. *De ſomno* Liber I. *De inſomniis* Liber I. *De ſenſu* Liber I. *De memoria* Liber I. *De longævitate & brevitate vitæ* Liber I. *De juventute & ſenio* Liber I. *De inceſſu animalium* Liber I. *De motione animalium* Liber I. Paſſim aliqua ibi reperias nobilia, de ovi incubatione & fabrica, de piſcium diſſectione, de vaſis, de viſcerum in ſyſtemate animalium lato vel anguſto imperio. Errores intercurrunt ægre excuſabiles, ut ille celebris de tribus cordis ſinubus, *&c.* Ejus etiam *Problemata* non oportet omiſſiſſe quæ M. Antonii Zimaræ opera, cum Alexandri Aphrodiſiaci ſectionibus interprete Politiano prodierunt, Baſil. 1544. 8. (Platn.). Ex Philoſophia Aristotelis major pars theoriæ Galenicæ derivata eſt.

Anonymi Iſagoge anatomica. Videtur ex Aristotele compilator recentiori paulum ævo, qui clitoridem habeat, elegans cæterum & boni ordinis. Edidit Gr. Lat. primo Petrus Laurembergiaceæ, Leid. 1618. 8. nuper vero Joannes Stephanus Bernard, Leid. 1744. 8.

Herophilus *Alexandriæ* corpora, non tamen vivorum hominum ſecuit (Cocchi in oratione anno 1736. edita *de uſu artis anatomicæ*, Florent. 4. p. 14). Scripta ejus perierunt. Vaſa tamen lactea vidiſſe, nervos in tria genera ſeparaſſe, ligamentorum, tendinum, nervorum, ſinus cerebri, tubas animalium, veſiculas ſeminales deſcripſiſſe ſatis notum eſt. Cocchius fragmentum ejus viri de ligamento terete edidit.

Erasistratus ſecuit equidem Antiochi favore corpora noxiorum hominum (conf. Cocchi l. c.) non tamen viva, alioquin non negaſſet ſanguinem arteriis contineri [Idem p. 16.] uti neque crederem verum eſſe, quod ex Theophane eodem loco legitur, Constantinum, Leonis Iſaurici f. medicum vivo alvum & præcordia incidi juſſiſſe p. 18. Vaſa lactea in meſenterio vidit Erasistratus, cerebrum ſubtilius rimatus eſt, candidus errorum revocator, paulo tamen nimius in *hypotheſibus.* Errorem loci, ſive aberrationem ſanguinis in vaſa aliena primus docuit. Celsus in *præf.*. Inventorem eſſe arteriæ bronchialis alias oſtendi. Duos Libros *anatomicorum de ſingulis paſſionibus* ſcripſit, in quibus tamen eum carpit Cælius *acut.* III. c. 4.

Lucretius in carmine ſuo *de rerum natura* phyſiologiam etiam habet, ad Epicureorum ſententiam. Fines membrorum negat. Contra eum Boyleus dixit in *diſquiſitione about the final cauſes of natural things.*

Cicerone omiſſo, qui in Libro *de natura Deorum* aliquam phyſiologiæ adumbrationem dedit, ad A. C. Celsum tranſeo, theoreticum forte potius quam practicum anatomes cultorem. Oſteologiam ut diximus, breviter, ſed ſatis vere in Libro VIII. viſcerum vero quandam anatomen Libro IV. ab initio dedit. Anatomes cauſam oravit Libro I. c. 1.

Plinius ad generationis officium, ad rariora ſtaturæ, ætatis, *&c.* aliqua contulit.

Cassii Jatroſophiſtæ *problemata phyſica* apud H. Stephanum an. 1567. cura vero C. Gesneri, Tiguri 1562. 8. Andrea denique Rivino erudito viro edente Gr. Lat. Lipſ. 1653. 4. Placet Cassius, qui legitimas paſſim phænomenorum cauſas adferat. Celebris eſt ob explicationem reſolutionis lateris non læſi in vulneribus cerebri. Methodicus fuit, qui *circulum metaſyncriticum* citet, & adſtrictionem meatuum & laxationem, *&c.*

Aretæus *de cauſis & ſignis acutarum & diuturnarum paſſionum, & de curatione utrarumque* alibi laudabitur. Interſperſa aliqua; ſed vera tamen anatomica habet, nervum olfactorium, vaſculoſam ſubſtantiam teſtis.

Soranus Ephesius in exiguo Libello *de utero & pudendo muliebri*, qui cum Rufo prodiit, Pariſ. 1555. 8. jam laudatus eſt, longe Galeno melior, cum iſte ad animalia, Soranus ad humanam fabricam deſcriptionem dederit. Reliqua, & non ſine damno anatomes, omnia perierunt. Non dubito potuiſſe tempore Trajani vivere, quæ Lambecii ſententia eſt *de bibl. Vindob* Libro VI. P. 2.

Rufus pariter Epheſius fuit. Ejus pluſculi ſunt Libelli. Ad anatomen pertinent περὶ θέσεων καὶ ὀνομασίας τῶν τοῦ ἀνθρώπου μορίων, Libri III. ut tamen primus præterea Liber parum diverſus bis exſtet. In iis

iis Libris demonſtrat ſe ERASISTRATEUM eſſe, ut etiam ſpiritum in ventriculo ſiniſtro & arteriis contineri ſcribat. Fuſe de partium externarum nomenclaturis egit. Simiam juſſit diſſecare, quod homini proxima ſit p. 33. Inter viſcera inprimis partes genitales & tubas in animalibus proprio labore diſſecare adgreſſus eſt. TRAJANO florente vixit, teſte SUIDA. Sermonem ad filium direxit. Multæ ſunt editiones Græca Pariſina 1654. 8. TURNEBI opera: Græco-Latina CLINCHII nitida ſed vitioſa, Londin. 1726. 4. Latina denique PAULI JUNII CRASSI, Baſil. 1581. 4. aliæque.

In PLUTARCHI *de placitis philoſophorum* Libris IV. & V. varia phyſiologica ex antiquis conſervata exſtant. Adeo ſibi ſimilia ſunt quæ hic PLUTARCHUS habet; & in Libro ſimilis fere tituli GALENUS, ut iſtum prioris plagiarium fuiſſe COLLENUTIUS non dubitaverit adfirmaſſe (pro PLINIO).

CLAUDIUS GALENUS ſolus fere ex antiquis anatomicis ſupereſt, ultimus eorum qui inter Græcos eam artem ornarunt. Legi omnino vel ideo oportet, quod quindecim fere ſeculis, ad HARVEIUM nempe, omnis phyſiologia, & parum abeſt, quin omnis etiam anatome ex eo communi fonte hauſta ſit. Deinde etſi dudum obſervatum eſt verboſiorem eſſe & ſæpe quam maxime neceſſaria obruere ambagibus phraſium, quæ inanitatem occultant; etſi corpora humana raro ſecuit, ut demonſtravit poſt C. HOFMANNUM *Apolog.* p. 292. CLERICUS; etſi deſcriptiones humani corporis ex antiquioribus ſumtas cum ſuis, quæ ſecabat, animalibus ſæpe obſcuriſſime miſcuit exemplo partium genitalium mulieris, oſſis ſacri; etſi in multis inconſtans eſt, & in alias & alias ſententias dilabitur, ut exemplo epiphyſeos, jejuni &c. demonſtravit C. HOFMANNUS *apolog.* c. 120, & in univerſum in *præfatione apologiæ*; etſi vaſorum & nervorum hiſtoria nimis brevis eſt, & in univerſum omnia a noſtri ſeculi perfectione remotiora, non tamen ideo non magnus & utilis fuit anatomicus. In animalibus enim vivis experimenta paſſim ſuſcepit, etiam nobis aut utilia, aut difficilia, ad vocem, reſpirationem, nervorum utilitatem. Multa minime ruditer deſcripſit, ut etiam nobis ſemina veri grata eſſe oporteat. Multa ex veteribus conſervavit, quæ alibi non exſtant, multa addidit ipſe, quæ expoſuit in *anthropographia* RIOLANUS p. 26. tum in *bibliographia* DOUGLASSIUS. Quare a me non ſine voluptate lectus ſæpiſſime, uti notum, excitatus eſt in *Commentariis* BOERHAVIANIS. Neque certe omnino non corpora humana ſecuiſſe dici debet. Cum in Libro III. c. 2. de *compoſitione medicamentorum* medicos Romanos ipſe ſcribat ſecuiſſe barbarorum corpora, qui contra M. ANTONINUM pugnaverant. Numeroſiſſimi vero ſunt GALENI Libelli, qui de anatome agunt, neque tamen eos omittere licet, cum nimis frequens eorum apud recentiores ſit memoria ſeculo maxime XV. Cæterum editiones meæ ſunt Græca, Baſileæ 1538. fol. 5. vol. & Latina ibid. 1562. fol. De CHARTERIANA alibi dicemus. Ecce Libros eo ordine, quo in Geſneriana editione exſtant, omiſſis nonnullis phyſiologicis, ut numerum, quantum licet, minuamus.

Comm. in HIPP. Librum de natura hominis.

De optima hominis ſtructura.

De oſſibus, de quo alibi, & qui ex deterrimis & vitioſiſſimus eſt, genuinus tamen & paſſim a GALENO ipſo citatus. ROLFINK *Diſſ. anat.* p. 199 200.

De muſculorum diſſectione jam dictus. Invenit autem GALENUS interoſſeos, platysma myoides, lumbricales, rectum internum capitis. Eum Librum JOHANNES CAJUS edidit cum *Comm.* adjunctum Libris *de adminiſtrationibus anatomicis*, Baſil. 1544.

De nervorum diſſectione.

De venarum & arteriarum diſſectione jam dicti Libri, & cum fragmento *de iis quæ medica dicta ſunt* a TIMÆO, Lugd. 1550. 8 editi.

An ſanguis in arteriis contineatur contra Eraſiſtrateos.

De adminiſtrationibus anatomicis L. IX cum ſex reliqui perierint. Hi lectu digniſſimi ſunt ob experimenta intermiſta, & deſcriptiones. Promiſerat reliquos libros BARTHOLINUS.

De vocalium inſtrumentorum diſſectione Latine tantum exſtat. Etiam experimenta habet.

De vulvæ diſſectione.

De inſtrumento odoratus jam dictus.

De uſu partium corporis humani Libri XVII. haberi ſolent pro præcipuo GALENI opere. Non quidem valde ſubtilem habent anatomen, ſed minus tamen vitioſam, & teleologias atque phyſiologicas conſiderationes egregias, de cauſis cur ita, nec aliter, partes corporis humani ſtructæ ſint. Cordis etiam anaſtomoſes fetui proprias, & veram circulationem per pulmones, uſumque valvularum in his Libris aperuit. Commentarios edidit CASPAR HOFMANNUS, Francof. 1625. fol. ſed mererentur

rerentur magis anatomicos, alios JOH. LONICER, Francofurt. 1550. 8. Quartum Librum ſeorſim VITUS ORTELIUS edidit, Witteberg. 1549. 8. PL.

De utilitate, & *de cauſis reſpirationis*, & *de pulſuum uſu* dicti ſunt, quos in Libro *de formatione fetus* ipſe GALENUS ſibi tribuit. Sed in adminiſtr. Lib. c. 2. juvenem ſe ſcripſiſſe fatetur, ſeque invito eſſe editos queritur.

De HIPPOCRATIS & PLATONIS *decretis* Libri IX. præter alia, non anatomica, etiam cerebri inprimis & nervorum hiſtoriam habent, tum de corde, reſpiratione, primis viis. Multa hic veterum ſcriptorum memoria. Hos CAJUS invenit.

De motu muſculorum Libri II.

De *motu thoracis*, *fetuum formatione*, *ſemine*, *ſeptimeſtri partu*, &c. jam dicti ſunt.

In Libro *de locis adfectis* egregia anatomica intercurrunt.

Spuriorum pauci nominari merentur, inter eos Liber *de anatomia vivorum*, *de voce & anhelitu*, *de motibus corporis manifeſtis*, *anatomie parva*, &c.

In CÆLII AURELIANI practicis libris pauca ad anatomen pertinent. *Phyſiologiam* eo ſenſu ſumpſit, quo hodie ſolet, p. 22.

JULIUS POLLUX (Πολυδεύκης) in *onomaſtico*, quod TIBERIUS HEMSTERHUYS, cum WOLFGANGI SEBERI, GODOFREDI JUNGERMANNI, JOACHIMI KUHNII & HENRICI LEDERLINI obſervationibus ſplendide edidit, Amſtelodami 1706. fol. ejuſque Liber II. omnino ad anatomen aliqua habet, nomina nempe partium, non abſque ineptis tamen erroribus. Quis crediderit ἰσχίον nomen eſſe ligamenti teretis?

MOSCHIONEM repeto, qui figuras citet & literas, & uterum, ut SORANUS, cucurbitulæ conparet. EJUS *muliebrium* Græcus codex cum inedita præfatione exſtat in Vindobonenſi bibliotheca LAMBEC. Libro VI. P. I. neque bona eſt, quam dedit CASPAR WOLFIUS. Manifeſtum vero eſt, quod IDEM vir doctiſſimus confirmat, non ex Græco in Latinum, ſed ex Latino in Græcum ſermonem verſum eſſe.

ORIBASII *anatomica* ex L. GALENI cum verſione J. BAPTISTÆ RASARII nitide prodierunt nuper Leidæ 1735. 4. cura GUILIELMI DUNDASS, additis harmoniis locorum GALENI. In *collectione magna* efficiebant Libros XXIV. & XXV. Utilis certe ſynopſis, ordinata, & libera illis infinitis litibus GALENI, aliqua etiam habet ex Libris deperditis.

Sed & reliqui ſcriptores Græci nihil habent, quod non ex GALENO ſit. NEMESIUS περὶ φύσεως ἀνθρώπου, ſive de *natura hominis*, Lond. 1636. 12. Anglice. Antwerp. 1565. & *Græco-latine* 1671. 8. Oxonii editus, Phyſiologiam Galenicam habet. Neque circulationem ſanguinis cognitam habuit, quidquid ajat editor Oxonienſis, neque alia de bile, niſi quæ GALENUS dudum docuerat.

MELETII περὶ φύσεως ἀνθρώπου, *de natura ſtructuraque hominis*, Venet. 1552. 4. Perinde compendium anatomicum & phyſiologicum, ex GALENI placitis. Miror p. 46. in hoc ipſo Libro MELETIUM citari. Rudis cæterum fuit, qui v. gr. feminis unam ſuturam eſſe ſcribat, eamque circularem. Adjecti ſunt editioni modo citatæ Libelli varii POLEMONIS *naturæ ſignorum interpretatio*, MELAMPI *de nævis*, &c. qui vix merentur nominari. Codex MELETII monachi plenior editis tum aliis Vindobonæ latet LAMBEC. Libro VI. P. II.

GREGORII NYSSENI *de hominis opificio* Librum Baſil. 1567. 8. editum nondum vidi.

PAULUS, ALEXANDER TRALLIANUS, OCTAVIANUS HORATIANUS vix quidquam habent cur eum inter anatomicos excites.

Θεοφίλου περὶ τῆς τοῦ ἀνθρώπου κατασκευῆς Libri V. Græce, Pariſ. 1555. 8. Venet 1536. 8. Baſil. 1539. 4. & in FABRICII *Bibliothecæ Græcæ* Lib. XII. Gr. Lat. Dedit compendium Librorum GALENI de *uſu partium*. De Libro *de pulſu* alias dicetur.

JOH. ACTUARII Liber περὶ ἐνεργειῶν καὶ παθῶν τοῦ ψυχικοῦ πνεύματος Libri II. Græce 1557. 8. GOUPYLI ope prodierunt, tum Latine, Venetiis 1547. 8. 1554. 4. 1556. & in Principibus H. STEPHANI.

HYPATUS *de partibus corporis humani* Gr. Lat. Leid. 1744. 8. Catalogus eſt partium corporis humani externarum. Editor J. S. BERNARDUS tres earum partium antiquas icones addidit, ex Leidenſi bibliotheca ſumtas, cum nominibus non ſimillimis eorum, quæ vulgo adhibentur.

ARABUM ſuccedit ſeculum, qui a diſſectionibus abhorruerunt quidem, cæterum anatomen ex Græcis repetitam, & ex GALENO inprimis fere omnes ſuis practicis Libris addiderunt. Et princeps ABUBETER RHAZES in *operibus exquiſitioribus*, quæ per GERARDUM TOLETANUM, ANDREAM VESALIUM, & ALBANUM TORINUM edita ſunt, Baſil. 1544. fol. & in *primo* Libro ad ALMANZOREM anatomen concinno ordine deſcripſit. Vaſa ſalivalia ſub lingua & hic, & in ORRIBASIO, & apud omnes Arabes habentur.

In AVICENNÆ *Libro Canonis*, Venetiis an. 1555. fol. & alias edito, a principio habetur anatome, ad quam exſtant V. F. PLEMPII *commentarii*, Lovanii 1658. fol editi.

In *decimo volumine* AVERRHOIS, *quo Colliget* continetur, Venetiis 1552. fol. edito, habetur in primo Libro Colliget anatome ſimillima ejus, quam AVICENNA ſcripſit, ſplanchnologiæ nempe compendium. In Libro II. phyſiologia traditur.

ALBUCASIS, ut vulgo vocatur, huc a DOUGLASSIO refertur ob icones oculi, viſcerum, venarum, & ſceleti. Sed eæ icones omnes videntur eſſe recentioris ævi, neque exſtant in editione Veneta anni 1520. fol. Sed unice in Argentoratenſi 1532. fol. Clitoris autem apud SORANUM, uti dictum, dudum habetur, & verba ALBUCASIS fere ea ſunt, quæ AVICENNA habet, & PAULUS.

Recentiorum primum ponimus CONSTANTINUM AFRICANUM, magnum Arabum exſcriptorem. Poſſis autem huc referre ejus Libros *de coitu*, & de *animæ & ſpiritus diſcrimine*, ſed exigui certe momenti ſunt. De editionibus in practicis dicam.

ALBERTI Magni Liber *de ſecretis mulierum* ſæpiſſime prodiit. Eo infelici tempore, cum vix quisquam præter clericos medicinam exerceret, anatome penitus exſtincta eſt, publicis etiam legibus BONIFACII VIII. proſcripta, quarum vi adhuc anno 1571. anatome NICOLAO BUCCELLO interdictum fuit. ROOLFINK *diſſertation. anat.* p. 187.

Italia uti reliquarum artium, ita anatomes in Europa reparatæ laudem ſibi vindicat. In Sicilia quidem, niſi fallor omnium primus, FRIDERICUS II. anatomen reſtauravit, ſancta lege, ne quisquam ad Chirurgiam exercendam admitteretur, niſi anatomen didiciſſet. MARTIANUS vero protomedicus obtinuit, ut omni quinquennio anatome adminiſtraretur, quam omnes medici & chirurgi frequentarent [P. CASTELL *de peſte* p. 23.]. Deinde Bononiæ OTTUS AGERIUS LUSTRULANUS, & ARMUNDUS GUASCO docuerunt, quorum poſterior an. 1151. primus anatomen aperuiſſe dicitur a CL. GUILIELMINO in *Orat.* Bononiæ habita anno 1735. Porro MUNDINUS Bononiæ circa annum 1315. Librum ſcripſit, varie inſcriptum, quem ſecta ab eo viro cadavera ita commendarunt, ut legibus in Italia ſanctum ſit, ne in alium auctorem Doctores prælegerent. Meæ editones ſunt, Venet. 1513. fol. ex ed. JOH. de KETAM cum perantiquis figuris, alia cum ampliſſimo Commentario JACOBI CARPENSIS, Bonon. 1520. 4. alia cum MATTHÆI CURTII commentariis Papiæ 1550. 8. Alias habet DOUGLASSIUS, Editionem Patavinam per HIERONYMUM de MAFEIS emendatam 1484. 4. Lipſienſem emendatam per MARTINUM POLICHIUM de MELLERSTATT 1505. 4. DRYANDRI editionem, Marburgi 1540. & 1541. 4. cum MUNDINO editam non vidi, cui titulus eſt MUNDINI *anatomia ad vetuſtiſſimorum codicum fidem collata*, nec Argentoratenſem 1513. 4. (B. LEHM.), nec Venetam 1638. 12. cum ſcholiis (MERCLIN). Cæterum rudis, ut ſermone, ita in deſcriptionibus auctor, nihil præter antiquitatem habet, quod valde commendes.

Vivos etiam quotannis canes diſſecabant Bononienſes, ALDROVANDO Auctore *Ornitholog.* II. p. 490.

Pariſiis HENRICUS de HERMONDAVILLA anatomen fere eodem tempore in tredecim figuris demonſtrabat [GUIDO de CAULIACO in *præf.*]. Inde ad humana corpora acceſſerunt, & S. C. imperium cadaverum ipſis conceſſum eſt, atque an. 1564. Doctoribus penſio inperata fuit, ex qua duæ publicæ annuæ diſſectiones adminiſtrarentur RIOLAN. oper. p. 65. Paulo prius JACOBUS SYLVIUS corpora humana ſecuit, & ante eum CAROLUS STEPHANUS, de quo continuo.

GUIDO de CAULIACO, GUILIELMUS DE SALICETO, NICOLAUS NICOLUS, J. MATTHÆUS DE GRADIBUS, JOHANNES ANGLICUS, aliique horum ſeculorum Medici & Chirurgi aliqua anatomica admiſcuerunt, GUIDO inprimis, qui integrum anatomes compendium dedit, tum GUILIELMUS DE SALICETO, qui nervos etiam voluntarios a neceſſariis diſtinxerit.

PETRI de ABANO *conciliator differentiarum Philoſophorum & præcipue Medicorum*, Venetiis 1548. fol. & alias editus eſt. Ad phyſiologicas controverſias plurima huc pertinent. Opponit fere ARISTOTELEM & AVERRHOEM GALENO, rationes contrarias utriusque recenſet, tunc ſuis adlatis litem definit.

TURRIANUS anatomicus, qui corpora humana ſecuit, & errores MUNDINI demonſtravit, nihil, niſi fallor, ſcripti reliquit.

MAGNI HUNDT *anthropologium de hominis dignitate, natura & proprietatibus*, &c. Lipſiæ 1501. 4. * Rariſſimus Libellus inter primos eſt, quos figuræ anatomicæ ornent. Proprio de eo Libello egit programmate J. ZACHARIAS PLATNER, & earum tabularum auctorem prædicavit, Lipſiæ 1734. 4.

JACO-

Jacobi Peiligk opus eſt, quod vocatur *compendioſa capitis phyſici declaratio principalium humani corporis membrorum figuras liquido oſtendens*, Lipſ. 1499. & 1518. fol. quæ editiones in Platneri bibliotheca, poſterior etiam apud me proſtat. Auctor cæterum anonymus eſt, habet autem viſcerum rudes icones & deſcriptiones ex Arabibus deſumtas, & ex Constantino. Icones & Hundtianis vetuſtiores ſunt & Carpianis. Idem anno 1505. Lipſiæ fol. edidit Alberi *theſaurum veræ philoſophiæ & divinæ ſapientiæ*.

Georgii Vallæ *de corporis commodis & incommodis*, Argentor. 8. inter annos 1520. & 1530. Mera fere enumeratio partium corporis humani eſt. Alium titulum habet Jacobus Douglas, & J. vander Linden *de humani* nempe *corporis partibus*, Baſil. 1627. (puto 1527).

Alexander Benedictus *Anatomiæ*, ſive *de hiſtoria corporis humani* Libros V. ſæpe edidit. Editiones antiquiſſimas non vidi, cum prima anno 1497. videatur prodiiſſe, cum Liber ſcriptus eſſet anno 1483. Meæ ſunt Pariſ. 1514. 4. (Venet. 1527. 12. B. Lehm.) & Argentinenſis 1528. 8. Recuſa eſt Venet. 1533. fol. in collectione operum, & Baſil. 1549. fol. in eadem collectione. Corpora equidem humana diſſecuit, qui theatri Veronenſis & Veneti deſcriptionem det, & de turba in theatro conqueratur. Bella etiam ſecutus eſt, & ſcripſit de Caroli VIII. expeditione Italica. Non video multum ſuper priorum inventa addidiſſe. Chirurgica & Medica aliqua adſpergit. In magno etiam opere de omnium morborum *cauſis*, *ſignis* & *differentiis* aliqua partium corporis deſcriptio præcedere ſolet, quarum morbos explicat.

Gabrielis de Zerbis Veronenſis Liber *anatomiæ corporis humani & ſingulorum membrorum illius*, Venet. 1502. fol. valde incommodo typo, ut vix legi poſſit. Anatomen opprimit plurimis ex more ſeculi ratiociniis, & dictione barbara. Ejusdem *anatomia infantis* cum Dryandri opere Marburgi 1517. prodiit. Furti reum agit, neque inventi alicujus, ſed vaſorum argenteorum, qua culpa exilium meruerit, filiosque addit in patibulo finem vitæ feciſſe Carp. in Mund. p. XVII. b.

Cophonis eſt etiam, de quo nihil quidquam ultra mihi innotuit, *anatome porci*, una edita.

Galeotti Martii *de homine* Libri II. Baſil. 1517. 4. Oppenheim 1610. 4. Baſil. 1617. 4. In editione, quam primo loco dixi, adnotationes exſtant Georgii Merulæ.

Michaelis Scoti *phyſiognomia*, Pariſiis 1508. 8. mihi ignota eſt. Habet Douglassius.

Alexander Achillinus Medicus & Philoſophus, notas dedit ad Mundinum, Venet. 1522. fol. Dougl. Ejus etiam Liber *de humani corporis anatome*, Venet. 1521. Neutrum vidi, ſed penes me ſunt ejus *anatomicæ adnotationes*, Bononiæ 1520. 4. editæ, quas non citat Douglassius. Pleraque quidem valde rudia ſunt, nam an. 1502. quinque oſſa tarſi, an. vero 1503. novem ait ſe vidiſſe (p. XVI. b). Habet tamen aliqua bona, nervum quarti paris, medullæ ſpinalis finem in lumborum principio. Opera omnia, ſed philoſophica, Venet. 1545. fol. prodierunt.

Jacobus Berengarius Carpenſis ut in *dedic.* ipſe teſtatur, a patria vulgo Carpus dictus eſt. Vir ſummus, inter primos auctores methodi fuit, qua hodienum lues venerea expugnatur ope argenti vivi, hinc prædives, ut apud Rolfinkium legas, Chirurgico Libro *de fracturis cranii* etiam celebris, verus anatomes ex corporibus humanis inſtaurator, ne Eustachio quidem diffitente, & Cortesio in *miſcellaneis* II. qui Curtium æmulum Berengarii lingua, hunc ſcalpello valuiſſe, ait. Morum cæterum cum neſcio qua ſimplicitate turpium fuit, ut nefanda crimina pro innocentiſſimis haberet. Ejus exſtant *commentaria* cum ampliſſimis adnotationibus ſuper *anatomia* Mundini *cum textu ejus in priſtinum nitorem redacto*, Bonon 1521. 4. Auctor ipſe & in diſſecando, & in legendo Galeno & Celso ſuper morem ſeculi peritus fuit. Injectionem aqueam in renum vaſis tentavit. Præter theorias vanas multa utilia habet, de fine vero medullæ ſpinalis, papillis renalibus, &c. Icones paucæ & rudes ſunt. Anglice prodiit *Berengarius's anatomy of man's body*, Lond. 1664. 12. Ejusdem *Iſagogæ breves in anatomen humani corporis*, Bonon. 1522. 4. iterumque 1523. 4. parum diverſæ & nitide prodierunt, tum anno 1535. Venetiis, minus ſpecioſe & Argentorati 1530. 8. Mirum Aldi Manutii diſcipulum adeo barbare ſcripſiſſe. Sed memorabili uſus peritia, qui ultra 100. cadavera humana ſecuerit, errores multos priorum correxit. Ita rete mirabile, cellulas uterinas Mundini proſcripſit. Figuras etiam hic rudes dedit, quarum aliquæ in poſtrema Veneta editione omittuntur, uteri inprimis figuræ duæ. Muſculos cæterum abdominis & totius corporis, cor, ſceleton, artuum oſſa, venas brachii delineavit. Corpora hominum vivorum incidiſſe fabula eſt, ut demonſtravit Johannes Astruc *de lue venerea* p. 618.

Johannes Guinter Andernacenſis Pariſiis an. 1530. Doctoribus adnumeratus, ſumtuum media parte condonata, (ed. Pariſ. 1536. *præf.*) cum applauſu ibi docuit. Ejus *inſtitutionum anatomicarum* Libri IV. Baſil. 1536. 8. * ibid. 1539. 4. cum Theophilo, Venetiis 1538. forma mi-

minima cum A. Vesalii præfatione, Wittebergæ 1585. 8. * 1613. 8. (Platn.) & alias editi ſunt: ſecuiſſe videretur ex præfatione, ſed negat Vesalius. In notula tamen p. 109. de venæ humerariæ diviſione in duobus cadaveribus obſervatio habetur, & adrogat ſibi Gunterus interoſſeos quatuor Galeno ignoratos. Cæterum compendium anatomicum eſt.

Joachimi Fortii Ringelbergii Liber *de homine*, Antwerp. 1529. 8. &c. * Dougl.

Andreæ Lacunæ *anatomica methodus*, ſive *de ſectione corporis humani contemplatio*, Pariſ. 1535. 8. * Adparet collectionem eſſe ex Galeno & optimis auctoribus factam. Columbo ſecanti adſtitit, Riolano teſte.

Joh. Dryander, vero nomine dictus Eichmann, in Gallia Medicinæ operam dedit, Marburgi vero docuit. Ejus *anatomiæ pars prior in qua membra ad caput ſpectantia recenſentur & delineantur*, Marburgi 1537. 4. prodiit. Primam anatomen an. 1535. celebravit, quod ſtudium propria oratione concelebrat. Icones dedit capitis, cerebri, oſſium, thoracis, pulmonis, cordis, vaſorum magnorum, paulo minus quam Carpenses figuræ rudes, cæterum parum habentes veræ utilitatis. Gabrielis de Zerbis & Cophonis opellas una editas citavi alibi, & dixi de editione, quam dedit Mundini. Neque Euricii Cordi judicium, neque Vesalii p. 254. 255. valde favet famæ viri.

Nicolaus Massa, Venetus anatomicus, qui frequenter cadavera humana ſecuit. Ejus eſt *liber introductorius anatomiæ*, *ſive diſſectionis corporis humani*, &c. Venet. 1536. 4. & 1559. 4. quæ editiones ſolo titulo differunt. Mundinum fere imitatur, & perinde ea organa deſcribit, quæ frequentius eo ævo demonſtrabantur, tres nempe ventres; artus vero breviter tangit. Non eſt abſque obſervationibus, quas ſuis locis plerasque tetigimus. In *epiſtolis* etiam *medicinalibus*, Venetiis 1542. 4. 1550. 4. (Douglas) & 1558. 4. 2. vol. excuſis, quæ mea editio eſt, aliqua ſparſim ad hiſtoriam anatomicam habentur.

Nicolai de Sabio *viſcerum viva delineatio*, Venetiis 1539. fol. Non memini me citatam vidiſſe. Duæ ſunt tabulæ, viri & feminæ. In utraque viſcera abdominis ſecundum ſtrata, quæ ſibi ſuccedunt, delineata habentur, quod idem inſtitutum multis poſtea placuit. Cæterum rudes icones ſunt, hepar multilobe, *&c.*

Ludovici Vassæi *in anatomen corporis humani tabulæ quatuor*, Pariſ. 1540. & alias fol. Dougl. Venet. 1544. 8. quæ mea eſt editio. Jacobi Sylvii addictiſſimus diſcipulus, nihil invenit, & omnia in *præf.* ad Præceptorem retulit.

Bassiani Landi Patavini præceptoris Libri II. *de humana hiſtoria vel ſingularium hominis partium cognitione* jam Baſileæ an. 1542. 8. prodierunt (Albino teſte ad Douglas p. 75.). Mea editio Francofurtenſis eſt 1605. 8. Obiit an. 1562. a ſicaria enectus, Galenica placita rhetorico more docuit. De *prodigioſis partubus* ſe ſcripſiſſe ipſe auctor eſt p. 207. In *Opuſculis*, Patavii 1552. 8. editis, exſtat Liber de motu. Sed philoſophicus omnino.

Jacobus Sylvius Ambianus, vir doctiſſimus Græca Latinaque Lingua, cum ſummo adplauſu Pariſiis docuit, neque obſtitit viri famæ avaritia, quæ in eo ſumma fuit, ne vitæ quidem ſcriptore diffitente. Cadavera humana, ſed parcius, ſecuit, tum animalia aliqua. Sero ſcripſit & fere ad æmulationem Vesalii. Inventa jam citavi. Ejus ſcripta ſunt *Veſani cujusdam calumniæ in Hippocratis Galenique rem anatomicam depulſio*, Pariſ. 1551. 8. (Stolle). Mea editio cum Heneri vindiciis Vesalii prodiit Venetiis 1555. 8. Hic Liber nonnunquam me conſolatur, quando me video hinc ob parciſſimum meum a Præceptore diſceſſum, inde ob meum in eum ipſum Præceptorem amorem indignis modis diſcerpi. Inſanit Sylvius, & Vesalium ipſum exſcribit, dum refutat, etiam ubi errat Vesalius, ut in Carotidis deſcriptione. Frivolas pro Galeno excuſationes attulit, ſternum recentiorum hominum brevius fuiſſe, os inciſivum diſtinctum ſe vidiſſe, ſuturas illas falſas veterum ſe conſpexiſſe: ſinus tamen ſphenoideos deſcribit. In Hippocratis & Galeni *Phyſiologiæ partem anatomicam iſagoge* Libris III. prodiit Pariſ. 1555. *&c.* (Albin. ad Douglas) Venet. 1556. 8. B. Pl. mea editio eſt Pariſina 1561. 8. Compendium anatomicum, in quo vaſa & muſculi per totum corpus, ex Galeno inprimis, ſed tamen auctius diſponuntur. Singularia aliqua de muſculis, valvulis venoſis, alibi laudavi quæ hic exſtant. Adjectæ ſunt rariorum corporum diſſectiones tum hominum, tum brutorum, quibus inprimis laudem meruit. In poſthuma editione Genevenſi 1630. hæc repetuntur, tum *iſagoge in* Gal. *de uſu partium corporis humani*: & *epitome in tres Libros facultatum naturalium*. Reliquos Libros ſuis locis conſideravimus.

Johannes Fernelius, itidem Ambianus, matheſeos laude ſuperior Sylvio moribusque, praxi celebrior, non tamen perinde anatomicus. Ejus Libri *de naturali parte Medicinæ* VII. ſive

phyſio-

1. ANDREAS VESALIUS; quo nemo carere poteſt (*a*).

2. REAL-

phyſiologia (ut in mea editione vocatur) Pariſiis prodierunt 1542. DOUGL. & alias; & recuſi ſunt in editione nitida operum FERNELII, quæ prodiit Ultrajecti 1656 4. Latiniſſime & nitidiſſime ſcripſit. Primus Liber anatomicus eſt, ſequentes phyſiologici. In Libro *de abditis rerum cauſis* multa phyſiologica admiſcuit. Jugum GALENI paſſim excutere cepit.

G. HERMENII RYFF *des menſchen wahrhaftige beſchreibung oder anatomy*, Strasburg 1541. fol. (B. PL.) quæ eſt *deſcription anatomique de toutes les parties du corps humain*, Pariſ. 1545. fol. & Latine ibid. prodiit eod anno B. PL. Icones ſunt, quas vetuſtas excuſat, arteriarum, venarum (quarum multæ exprimuntur ex cava inter cor & ſeptum ortæ, muſculorum, viſcerum, ſceletorum.

Duæ tabulæ in folio magno Argentorati prodierunt anno 1544. quarum primæ titulus eſt *anatomia oder abconterfeytung eines manns leibs wie er inwendig zu ſehen iſt*, alter *eines weibs leib.* Strata viſcerum ſibi ſuccedunt, ſed alio modo, quam in Venetis tabulis, & viſcera ad latus aperta. Colores itidem vivi. Crediderim ſimiles eſſe illis, quas Ulmæ 1541. editas citat B. PL. ſed formam in 4. facit.

(*a*) ANDREAS VESALIUS verus antomes inſtaurator, eo tempore incepit innoteſcere. Cum admirabili ardore in anatomen ferretur, & Lovanii atque Pariſiis per flammas & ignem fere cadavera quæreret, in prima ſua juventute meruit, ut annos natus 23. Patavium, deinde Bononiam Piſaſque vocatus hic inprimis enormi 800. coronatorum ſtipendio conductus doceret, & a ſuis diſſectionibus anatomicos tacitos diſcedere cogeret *præf.* ad Librum *de radice Chinæ*. Baſileæ aliquandiu vixit, & an. 1546. ſceleton ibi dedicavit (MELCHIOR ADAM p. 31.) quod interlapſum reſtituit FELIX PLATER. Sed id infeliciter accidit, & cum maximo damno anatomes, ut poſt paucos annos inter anatomicos labores conſumtos Cæſar VESALIUM avocaret ad aulam & expeditiones bellicas. Hinc poſt annum ætatis 29um. vix quidquam profecit VESALIUS cum editio II. magni operis a prima figuris nuſpiam, ſermone omnino parum differat. Eximius cæterum Chirurgus fuit, & CAROLUM infelicem illum Principem Hiſpaniæ ſanavit, cum caput lapſu illiſiſſet (MELCHIOR ADAM p. 134. ROLFINCK *Diſſert.* p. 38. 39.). Mortem Comitis Burani anginoſi ad horam indixit M. AD. p. 132. Cum GALENI, ſcholarum infallibilis eo tempore oraculi, deſcriptiones conferret cum humanis corporibus, facile ubique diſſenſum naturæ vidit. Cum autem eum diſſenſum publice aperiret, tantum in ſe. ſuſcitavit Medicorum in tota Europa odium, ut inter perpetuas calumnias vitam moleſtam triverit, cum J. SYLVIUS non erubeſceret perpetuas ipſi indicare inimicitias, ſi quidquam a GALENO diſſentiret VESALIUS (*de radice Chinæ*); CAJUS vero VESALIUM codices GALENI ſibi commiſſos corrupiſſe ſcripſerit, ut haberet quod carperet, PICOLHOMINEUS denique p. 207. ridicule minatus ſit ſe demonſtraturum, omnia, quæ VESALIUS bona haberet, ex HIPPOCRATE & GALENO ſumta eſſe. Ita certe virum fervidi ingenii in ordinem coëgerunt adverſarii, ut GALENI opus ſuo labore emendatum flammis dederit, & infelicem vitæ finem fecerit anno 1564. ſive Hieroſolymitanam eam expeditionem ad expiandam vivi hominis cædem ſuſceperit, ut ex HUBERTO LANGUETO THUANUS & vulgo ſolent ſcribere, ſive ſponſione facta motus Palæſtinam petierit, ut JOH. METEL anno jam 1565. ſcripſit in *Epiſt. clar. Belg. ad* CASSANDRUM. Primus nitidas icones dedit, non TITIANO quidem, ſed magnis tamen artificibus uſus, qui naturæ robur & umbrarum vim exprimerent. Oſſa, artuum maxime, muſculoſque majores optime deſcripſit & depinxit. In viſcerum ſitu nexuque multa vidit ad WINSLOWUM uſque ignorata. Venas, arterias, nervos, muſculos ſubtiles, laryngem COLUMBO teſte, oculum [ipſo fatente VESALIO, & in Libro *de radicis Chinæ uſu*, & in *exam. obſ. Fallopp.*] renem [EUSTACHIO arguente], partes genitales muliebres (TARANTIO monente p. 104.) minus recte tradidit, cum ad abſolvendum opus ardore aliquo ferretur, & defectum humanorum corporum animalibus non bene ſuppleret.

Opera anatomica, præter Librum *de vena ſecanda in pleuritide* jam citatum & *chirurgiam*, in qua ſceleti depinguntur, ea ſunt, quæ dicam. Edidit ANDERNACI inſtitutiones cum nonnullis additionibus marginalibus, Pariſiis 1539. 4. Propria eſt A. VESALII *ſuorum Librorum de corporis humani fabrica epitome*, Baſil. fol. max. 1542. Germanica opera ALBANI TORINI, Baſil. 1543. fol. *. tum, Pariſiis an. 1560. Coloniæ 1600. fol. B. PL. Leidæ 1616. 4. Amſtelod. 1633. 4. cum notis P. PAVII. In hac editione aliæ icones, & ipſæ tamen ex VESALIO decerptæ, habentur, cum nominibus muſculorum novis, & nonnullis explicationibus. Porro, Amſteloda-

lodami 1617. fol. & cum notis NIC. FONTANI, Amſtelodami 1642. fol. epitome recuſa eſt. Hæc ultima editio bona eſt, & icones aliquas novas, atque obſervationes ad anatomen inprimis practicam pertinentes habet. In iconibus etiam PLANTINIANIS exſtat inſerta, & in GREVINI opere continuo citando, & in JAC. BUWMANNI *anatomia* & in T. GEMINI *compendioſa totius anatomes delineatione ære exarata*, Londin. 1545. fol. Anglice recuſa, 1553. 1559. fol. D. Brevis cæterum ſermo eſt, icones grandes, perpulchræ, ex magno opere ſelectæ, & ita ex diverſis figuris compoſitæ, ut numerus minuatur. Adjecta viri & feminæ ſtatura perpulchra.

De *corporis humani fabrica* Libri VII. Baſil. 1543. fol. & nitidius, ſermone etiam aucto, anno 1555. fol. Venet. 1568. fol. cum figuris parvis, iterumque Venet. 1604. fol. cum RUFI & SORANI fragmentis. Juſto hic volumine in folio ſermone puriſſimo omnem anatomes ambitum de integro tradidit VESALIUS, & omni fere poſteritati ad ſeculum uſque XVIII. Librorum materiem præbuit, neque ab ullo anatomico debet negligi, etſi, quæ monui, vitia aliqua ſint, & paſſim GALENUM, cum quo perpetua ipſi pugna eſt, non abſque ſuis etiam erroribus inpugnaverit. Hujus operis icones infinitis locis recuſæ ſunt. Eas habet JACOBUS BUWMANNUS in *anatomia, das iſt, eine kurze beſchreibung von der uſstheylung und abtheilung aller glieder des menſchlichen leibes*, Tigur. 1551. fol. 1573. fol. cum figuris æneis ſatis pulchris. Habet etiam, ni fallor, T. GEMINI, quem non vidi, VESALIUS vero valde accuſat, tum certo JACOBUS GREVINUS, cujus *anatomes totius ære inſculptæ delineatio*, Pariſiis prodiit 1564. fol. Ibi icones in minorem formam contractæ ſunt, additæ aliquæ GREVINI inutiles laciniæ. Eædem icones in PAREI, VALVERDI, PLATERI, S. ALBERTI, INGRASSIÆ, T. BARTHOLINI, CASSERII & quot non alia opera tranſierunt. Ex VALVERDO, qui aliquas adjecit, recepit PLANTINUS dixitque *vivas imagines corporis humani æneis formis expreſſas*, & edidit 1572. fol.

De *radicis Chinæ uſu*, Baſil. 1546. fol. Venet. 1542. 8. (ſi fides NICERONIO) verius autem 1546. 8. & Lugduni 1547. 12. parv. Scopus princeps eſt demonſtrare, GALENUM non homines ſecuiſſe, ſed ſimias, ſæpe etiam abſque animalium diſſectionibus ex ingenio natas conjecturas cum anatomicis veterum deſcriptionibus miſcuiſſe. Facile vero demonſtrat in utero, cæco inteſtino, vena ſine pare, venæ cavæ parte quæ ſupra ſeptum eſt, cerebello, ventriculis cerebri, oſſibus pleriſque, GALENUM animalibus uſum eſſe. Legi etiam debet ad hiſtoriam ipſius VESALII *Examen obſervationum Fallopii*, Venet. 1564. 4. & Hanov. 1609. 8. Madriti datum eſt Decembri menſe 1561. tertio die poſtquam legerat impreſſas eo ipſo anno FALLOPII obſervationes. Quare cum & præceps ſcripſerit, & abſque cadavere, cum ne cranii quidem in Hiſpania copia eſſet, non potuit tanti viri experimenta refellere, ad oſſa tamen aliqua ex animalibus monet.

Paſſim etiam lego GABRIELIS CUNÆI Mediolanenſis anatomici *apologiæ* FRANCISCI PUTEI *examen*, Venetiis 1564. 4. excuſum VESALII opus eſſe. PUTEUM ibi lego famulaſſe invidiæ ANTONII FOSSANI archiatri Hiſpani, & ex aula etiam Cæſarea SYLVII rabiem provocatam eſſe. Ad frigidum cæterum Libellum non utiliſſima refutatio.

Denique opera omnia anatomica & chirurgica viri ediderunt H. BOERHAVE & B. S. ALBINUS, Leidæ 1725. fol. 2. vol. Acceſſit egregia ALBINI præfatio, nomina muſculis adjecta ſunt, FALLOPII una recuſæ obſervationes, & icones a peritiſſimo artifice Wandelaario exſculptæ.

Aliquas etiam VESALII tabulas ad muſculos inprimis pertinentes, ſæpe recuderunt pictores, & nuper Londini ediderunt ex J. DOUGLASSII correctione octo tabulas VESALIANAS, in quibus tamen clariſſimus editor varia correxit.

FRATER VESALII FRANCISCUS inſignis etiam anatomicus fuit, cum tamen juri ſe dediſſet. Ferrariæ corpora ſecuit AMATUS LUSITANUS *Curat. Cent.* I. *hiſt.* 60.

ANGELI FORTII *de mirabilibus vitæ humanæ naturalia fundamenta*, Venet. 1543. 8. *. DOUGLAS.

JODOCI WILLICHII *Commentarius anatomicus, in quo eſt omnium partium corporis humani diligens enumeratio*, Argentor. 1544. 8. Compendium anatomicum eſt, ex GALENO ſumtum cum etymologiis græcis. Adjectus dialogus *de locuſtis*.

CAROL. STEPHANUS doctor Pariſinus Librum compoſuit, cui RIVERIUS Chirurgus icones adjecit, unde orta lite, ſermo Medico, figuræ Chirurgo tributæ ſunt. *Recherches ſur l'hiſtoire de la Chirurgie en France* p. 228. *ſecond Mémoire pour la faculté*, Pariſ. 1743. p. 305. Primum Latine prodiit ſub titulo *C. S. de diſſectione partium corporis humani* Libri III. *una cum figuris & inciſionum delineationibus a* STEPHANO RIVERIO *Chirurgo compoſitis*, Pariſ. 1545. fol. In præfatione legitur jam an. 1539 opus abſolutum fuiſſe. Primus Liber oſteologiam habet, hanc ſatis bonam, paulo minus vero utilis eſt vaſorum & nervorum hiſtoria, & muſculorum. Ubique la-

te

2. REALDUS COLUMBUS (*a*).

3. SPI-

te exſcriptus eſt GALENUS. In II. Libro viſcera ſunt, & organa maſcula, in III. organa feminæ propria & muſculorum ſingulares figuræ & modus ſecandi. Icones ligneæ ſatis magnæ, ſed ea pars de qua inprimis agitur minutiſſima eſt, quod fere ubique totum corpus depictum ſit. Gallica editio ſplendidior eſt, & titulum habet *la diſſection des parties du corps humain*, Pariſ. 1546. fol.

THOMAS VICARY *the engliſh man's treaſure or the true anatomy of man's body*, Lond. 1548. 1577. 8. 1633. DOUGL. & ALB. *.

AMBROISE PARE' *brieve collection de l'Adminiſtration anatomique*, Pariſ. 1549. 8. Secabat in Scholis facultatis cum THIERRY de HERY, & legebat GALENUM ſibi a D. CANAPE Latine verſum. Cæterum compendium anatomicum eſt, ad modum VESALII fere, ſcriptum cum obſervationibus nonnullis, & præceptis de cæſarea ſectione & ſcelotopoja. EJUSDEM eſt *anatomie univerſelle du corps humain revue par AMBR. PARE'*, &c. Pariſ. 1561. 8. Non vidi, ſed ſuſpicor eam eſſe, quæ Latine exſtat in operibus, Pariſ. 1582. fol. editis ubi Libros II. III. IV. & V. efficit. Habet icones VESALII, anatomen brevem, propria pauca, chirurgica aliqua.

MATHÆUS CURTIUS in *explicatione in* MUNDINUM, Papiæ 1550. 8. Lugd. 1551. 12. Ex GALENO auctorem ſuum explicat & corrigit. Non tamen penitus abſque naturæ obſervatione eſt, maxime ad morbos. Ita lapillos in pulmone ter a ſe viſos recenſet. Editio Veneta 1580. 8. exſtat apud PLATNERUM.

JACOBI MILICHII *oratio de ſtudio doctrinæ anatomicæ*, Witteb. 1550. 8. DOUGL.

LEONHARDUS FUCHSIUS propria quidem opera vix anatomen coluit, & VESALIUM potius ſecutus eſt. EJUS *de corporis humani fabrica* P. II. ſive *de inſtrumentis nutritionis, propagationis ſpeciei, cordis, cerebri*, Lugdun. 1555. 8. Splanchnologiam continet In *paradoxis Medicinæ* quorum Libri III. Baſileæ 1535. fol. prodierunt animadverſiones anatomicæ in ALEXANDRUM BENEDICTUM, ARABES, MUNDINUM, argumentis ibi inprimis ex GALENO ſumtis. De myologia & oſteologia diximus.

JOHANNIS GERSDORF Liber *de Chirurgia & corporis humani anatomia*, Francof. 1551. 4. *. DOUGL.

BERNARDINI MONTANA *de hominis anatomia*, Valleſoleti 1551. fol. * DOUGL.

G. RONDELETII nullo modo laudes omittendæ ſunt, cujus Libri *de piſcibus*, Lugduni 1554. prodierunt. Magnus enim anatomicus fuit, & propria manu fecuit (RIOLAN. *anthrop.* p. 57.) adeo cupide, ut proprii filii viſcera ſit rimatus, & laudatas ſuperius obſervationes magni momenti in pulmonibus & aſperæ arteriæ cartilaginibus, in renibus, & in aliis corporis partibus factas reliquit. Verus etiam Auctor videtur valvulæ Coli, ut alibi oſtendi. Princeps omnino, poſt ARISTOTELEM, in animalium ſectionibus. Piſces ſiccatos poſteris reliquit, quos vidit STROBERGERUS in *hiſt. Monſpel.* Amphitheatrum anatomicum Monſpelienſe, ipſius ſuaſu, exſtructum eſt.

FRANCISCI MICHINI de S. ARCHANGELO *obſervationes anatomicæ*, Venet. 1554. 4 Nunquam vidi neque fere citari reperio. Habet DOUGLASSIUS. Suntne forte FALLOPII obſervationes de variis quas FRANCISCUS edidit?

N. SELNECCER *de partibus corporis humani*, Witteb. 1554. 4. *.

JOH. LYGHÆI *de humani corporis harmonia* Libri IV. Pariſ. 1555. 4. B. OSB. *. Compendium anatomico-phyſiologicum.

RENATI HENERI *Apologia adverſus* JACOBI SYLVII *depulſionum anatomicarum calumnias pro* ANDREA VESALIO, Venet 1555. 8. Auctor Suevus Lindavii natus, Bolzani Librum dedit, diſcipulus FUCHSII. Ex VESALIO fere argumenta ſua repetit, & plauſum medicorum Monſpelienſium meritus eſt teſte VESALIO.

HENRICI PAXMANNI *propoſitiones de partibus corporis humani & methodo*, Witteb. 1556. 8. *. DOUGL.

(*a*) REALDUS COLUMBUS VESALII diſcipulus (VESAL. *exam. obſ. Fallop.* p. 73.) & familiaris (VESAL. *de fabr.* C. II. L. I. c. 13), deinde ejus ſucceſſor, quindecim annis anatomen docuit Patavii, Piſis & Romæ, ita diligens ut uno anno ad quatuordecim cadavera ſecuerit (IPSE *de re anat.* p. 256. lege 262.) at anno retro 1543. quo CAJUS, concurente COLUMBO Patavii prælegit (CAJO teſte *de canib. Brit.* p 163.), ut omnino nimis aſpera ſit cenſura CARCANI, qui ingratum VESALII diſcipulum, & pharmacopolam fuiſſe, & utriuſque linguæ imperitum, & male ſecuiſſe, nervos penis præter rem negaſſe adeo craſſos, & aliorum opera ad ſcribendum eguiſſe

Co-

Columbo exprobrat. Sat grande opus ejus exſtat *de re anatomica* L. XV. Venetiis 1559. fol. exaratum, repetitum Pariſ. 1562. 8. cum Fallopii obſſ. & 1572. 8. (B. Pl.) tum cum additamentis recuſum a J. Posthio, Francof. 1590. 8. & 1593. 1599. (Merckl.). Germanice etiam verſum cum titulo R. C. *Anatomia teutſch mit einer zugabe worinn ſceleta bruta begriffen durch* Joh. Andr. Schenk, Francof. 1609. fol. *. Non diffitendum eſt, paulo audaciorem fuiſſe in carpendo non Galeno ſolo, ſed Vesalio, neque errores effugiſſe, etiam craſſiores. Sed multa tamen utilia habet, ut Librum XIV. de vivorum corporum ſectionibus, & Librum XV. de raris obſervationibus. Inventa etiam, quæ ipſi non ſunt nulla, ſuo loco laudavi. Obiit an. 1577. Giorn. de Letter. d'Ital. T. XIII. p 213.

Johannes Valverde Hiſpanus, Columbi diſcipulus, vix ipſe ſecuiſſe viſus eſt, adeo & ſermone & iconibus Vesalium exſcribit, pauciſſimis adjectis partim rariorum eventuum obſervationibus, partim figuris vaſorum cutaneorum. Quatuor alias tabulas muſculos repræſentantes editionis 1589. editor Michael Columbus adjecit. Editio Hiſpanica dicitur prodiiſſe Romæ 1559. fol. min. Italice vertit ipſe Valverde, adjuvante Tabo, & edidit ſub titulo *anatomia del corpo umano conpoſta per* M. G. V. Romæ 1560. fol. Deinde Latine edita eſt, cum titulo *anatome corporis humani*; Venet. 1589. fol. & 1607. fol. Prioris editionis 1560. & 1589. eædem, & meliores ſunt icones, poſterioris exſcriptæ, hinc mutatum dextrum & ſiniſtrum latus, ſermo idem, & paginæ reſpondent. In B. Pl. exſtat editio Italica Veneta anni 1559. fol. ſed ea eadem cum Romana 1560. eſt, & in fronte Romam, in calce Venetias inſcriptas habet. Icones in Plantinianas abiiſſe jam monui.

Joh. Cratonis *ad artem medicam iſagoge & in Libb.* Galeni *de elementis : de natura humana : de bile, & de temperamentis & facultatibus naturalibus Periochæ* J. B. Montani, Venet. 1560. 8. Platn.

Levini Lemnii *de habitu & conſtitutione corporis*, Antwerp. 1561. Erfurt. 1582. 8. Jen. 1587. 8. Phyſiologica aliqua habet de generatione, &c. Idem in Libris IV. *de occultis naturæ miraculis*, Coloniæ 1581. 8. editis varia phyſiologica habet, ad generationem inprimis, monſtra, fabulas admiſit corvorum qui adſpectu ſolo feminas inprægnent, &c.

Gabriel Fallopius vero nomine Faloppia non an. 1490. ſed anno 1523. natus eſt, cum anno 1528. quintum vel ſextum annum egerit (*de tumoribus* p. 83. b. ed. Venet. 4.) ut recte 39. vel 40. anno ætatis obiiſſe dicat Thuanus, & nondum quadragenarium Guilandinus *de papyro* (conf. Fanton *Diſſ. anat.* 1745. *edit.* p. 51. 52.), & Marcoloni præf. ad Librum *de aq. medic. Fallop.* Ea brevis vita publico utiliſſima fuit. Anatomen docuit poſt Columbum Patavii, chirurgiam cum maximo plauſu exercuit, vir optimus, qui Guilandinum ſuo ære ex captivitate Mauritanica redemerit, neminemque in tanta auctoritate læſerit, unice Eustachio, ſed forte non aliter merenti, paulo iniquior. Vivus edidit *obſervationes anatomicas*, Venetiis 1561. 8. primum excuſas, deinde 1571. (B. Pl.) & Pariſiis cum Columbo an. 1562. 8. Coloniæ 1562. 8. & alias recuſas. In ſyſtema redactæ ſunt, & in quinque Libros diſtributæ a Joh. Siegfrid, Helmſtad. 1588. 8. Hoc eximio opere ſupplevit plerasque Vesalii lacunas, quod ipſi inprimis videtur propoſitum fuiſſe, ad corpus humanum unice factis deſcriptionibus. Omnia recenſere infinitum foret, laryngem certe, oculi muſculos, organa genitalia muliebria, a Vesalio parum bene deſcripta, ſolicite expoſuit. Angiologiæ & oſteogeniæ primus juſtus Auctor fuit, & a nemine anatomes cupido debet unquam ex oculis omitti, merito hinc cum Vesalio recuſus ab Albino. Alia Opera ſunt *Exp. in Librum de oſſibus cui additæ a* F. Michino *figuræ venarum*, Venet. 1570 8. * Dougl. Tum *de humani corporis anatome compendium*, Patav. 1585. 8. * Nicer. Venet. 1571. 8. *. Dougl. & B. Pl. Hæ videntur eſſe *inſtitutiones anatomicæ*, quæ in poſthuma operum collectione reperiuntur. *Lectiones de partibus ſimilaribus corporis humani* a Coitero *editæ* 1575. fol. Verum in *poſthumis* omnino non diſſimulare licet, editores codices ſuos M. S. prælectionum Fallopii ſecutos eſſe, hinc rudem eſſe dictionem, omniaque longe minus rebus gravia, quam obſervationes fuerant. Collecta prodierunt opera Francofurti 1600. fol. Venet. 1584. fol. 1606. fol.

Francisci Putei *apologia in anatome pro* Galeno *contra* Vesalium, Venet. 1562. 8. Inutile opus.

Vidus Vidius non longe debet removeri a Fallopio. Etſi enim ejus Opera an. 1611. demum prodierint, anno tamen 1547. jam Profeſſoris munere functus eſt, & obiit anno 1569. (Astruc *de morb. vener*). Ejus *de anatome corporis humani* L. VII. Venet. 1611. Fol. tum Francofurti prodierunt. Præter Vesalianas icones & deſcriptiones plurimæ hic novæ occurrunt,

tum ex FALLOPIO deſcriptiones, tum icones propriæ, maximo numero, & ſingularium fere partium, oſſiumque ſolutorum. Earum multas in ſua ſimplicitate utiles eſſe ſatis novi, plures tamen & ſyſtemata inprimis, magis ad illuſtrandam deſcriptionem excogitatas, quam ad naturam pictas eſſe video, exemplo vaſorum capitis, thoracis.

BARTHOLOMÆUS EUSTACHIUS omnium ante noſtra tempora anatomicorum princeps, Romæ his temporibus floruit, magnamque partem laboris ſui in refutando VESALIO poſuit, ut ea, quæ VESALIUS in GALENO reprehenderat, ex homine & animalibus ſummo ſtudio eruta in liquidum poneret. Maxima pars periit, vivus autem edidit opuſcula conjunctim an. 1564. Venet. in 4. aut 1563. edita, nam utraque inſcriptio reperitur. Singula jam recenſui, & moneo Venetam editionem emi debere, cum in Leidenſi 1707. 8. a BOERHAVIO recuſa, adnotationes PINI deſint, quibus loca veterum & recentiorum auctorum indicantur, ad quæ reſpexit EUSTACHIUS, auctoribus non nominatis Icones equidem fere in omnibus exemplaribus deſunt, ſed id demum detrimentum nunc in tabulis poſthumis ſartum habetur. Eas icones etiam C. BAUHINUS in *theatro* reddidit. Recuſa ſunt etiam opuſcula Venetiis an. 1574. & 1653. Magnum autem opus *de controverſiis anatomicorum* omnino periit abſque ulla ſpe reſtitutionis. Sed tabulæ æneæ poſthumæ, jam anno 1552. æri inciſæ (in *opuſc.* p. 68) cum AUCTOR anno 1574. vitam obiret, ſupererant apud PINUM, amicum EUSTACHII, deinde in familia Rubiorum conſervatæ ſunt. Eas admirabili arte paraverat EUSTACHIUS, omiſſis literis, menſuris, ne fœdarentur tabulæ, earum loco adjectis. Eas icones non videtur auctor ad cadavera paraſſe, cum manifeſto ſint, quæ omnino nulla arte in corpore humano cultro poſſint exprimi. Sed ex multis figuris peculiaribus in ſceleton, pro fundamento poſitum, congeſtis ſyſtemata conficiebat. In iis non curabat valere nitorem, neque minutiora alia, unice in id intentus, ut obſervationum ſuarum vim exprimeret. Eas ergo 38. tabulas primum notas, & octo priores, JOHANNES MARIA LANCISIUS ſagaciter detectas, fato ſubripuit (*Giorn. de Letter.* XII. p. 448.) & continuo, communicato cum FANTONO & MORGAGNO conſilio, edidit Romæ 1714. fol. ſuis interpretationibus adjectis, quæ editio Romæ recuſa eſt 1728. fol. Habetur in his tabulis pars magna anatomes, myologia, (planta pedis, ſternocoſtalibus, dorſi muſculis ſubtilioribus & paucis aliis exceptis), angiologia, jam laudata, neurologia, de qua pariter diximus, viſcerum icones, & ad oſſa figuræ aliquæ; omnia ita divitia inventis, ita naturali in poſitione depicta, ut nemo iis carere poſſit. Cum vero LANCISIUS, in eo quod adſecutus erat faſtigio honorum, non poſſet his minutiis tempus tribuere & ſcalpellum, MORGAGNI vero epiſtola aliquas tantum particulas attigiſſet, WINSLOWUS quidem operi ſuo adjecit tabulas quatuor literulis adjectis & interpretatione. Deinde Romæ an. 1740 fol. omnes EUSTACHII tabulas edidit CAJETANUS PETRIOLUS, Medicus & Chirurgus, & addidit vitam EUSTACHII, tum *rifleſſione anatomiche ſopra le note del* S. LANCISI *fatte ſopra le tavole del* EUSTACHI, poſtquam prius unicum folium cum hoc titulo publicaverat *Dubii anatomichi conſiderati da* PETRIOLI *circa le refleſſione aggiunte alle note di* LANCISI *ſopra la* T. 25. *d'*EUSTACHIO Genuæ. Commentarii alii Romani in quinque ſucceſſivas ſupplementorum ſeries valde incommode disjecti ſunt. Deinde PETRIOLUS ſæpe adeo paradoxus eſt ut quem demum tolerabilem ſenſum verbis inpertiam, invenire non poſſim. Quid ſignificat, arterias hepaticas in EUSTACHII figuris a ſplenicis venire? vaginam Gliſſonianam T. XI. f. 4. depingi? & tot alia. Sed facile caremus eo interprete, ſiquidem habemus BERNARDI SIEGFRIED ALBINI *Explicationem tabularum anatomicarum* EUSTACHII, Leidæ 1744. fol. editam, in qua pro ſumma, qua pollet, & in cadaveribus ſecandis & in Librorum lectione peritia partim ex ſcriptis EUSTACHII, partim ex cadaveribus humanis interpretationem tabularum molitus eſt, deſcriptis abſque umbra iconibus & adjectis literulis. Ad finem animadverſiones in alios interpretes EUSTACHII adjecit, WINSLOWUM nempe, MORGAGNUM, LANCISIUM, BOERHAVIUM. PETRIOLUS non videtur ipſi innotuiſſe. Cavendum eſt, ne tabulæ EUSTACHII legantur in editione Genevenſi 1717. fol. ubi varie truncatæ & literulis vicioſis pictæ ſunt. Tranſeunt etiam vulgo nunc in Libros anatomicos, ut in SENACI commentarios, alioſque.

PROSPERI BORGARUCCII (diſcipuli VESALII) *della contemplatione anatomica ſopra tutte le parti del corpo umano* L. V. Venet. 1584. 8. *. (B. PL.)

JOH GORRÆI *definitionum medicarum* L. XXIV. Pariſ. 1564. fol. Francof. 1578. fol. & alias. Ut alias voces græcas medicas, ita anatomicas etiam interpretatur, ut una deſcriptionem aliquam addat, & loca veterum. Similia etiam, ſed pauciora habentur apud ANUTIUM FOESIUM in *Oeconomia*.

JOH. COSTÆI *diſquiſitionum phyſiologicarum in primam primi Canonis* AVICENNÆ *ſectionem* L. VI.

L. VI. Bonon. 1589. 4.*. DOUGLASSIUS huc refert, & *adnotationes in* AVICENNÆ *canonem*, Venet. 1595. fol.

JOH. HALL *a very fruitful and neceſſary brief work of anatomy*, Londin. 1561. 4. *.

THADDÆUS DUNUS, cujus de reſpiratione Librum recenſuimus, ſecuit omnino Tiguri corpora humana.

VOLCHERUS COITER FALLOPII diſcipulus, Groninga Friſius, juvenis obiit, ut quidem RIOLANUS habet (*Anthopogr.* p 31.) in caſtris J. CASIMIRI Palatini principis, [EYSSON in præf. ad COITERI Librum *de oſſibus infantis*]. Ipſe ſe exercuerat inprimis in brutorum animalium anatome, quorum multa apud ALDROVANDUM ſecuit, & ſceletos paravit, vivorum etiam inciſorum phænomena, incubationem & alia notatu digna obſervavit. In homine inprimis utiles ex morboſis corporibus obſervationes reliquit. In collectione ergo, quæ ſub titulo *Externarum & internarum humani corporis partium tabulæ atque anatomicæ exercitationes & obſervationes variæ* prodiit Noribergæ 1573. fol. dedit methodum ſtudendi anatomen, tabulas, quæ anatomicum compendium ſunt, oculorum tabulas, obſervationes anatomico-chirurgicas, miſcellanea varia. Reliqua jam laudavimus. Alterum opus, quo *Lectiones* FALLOPII *de partibus ſimilaribus* continentur, & ſceleta variorum animalium, nihil ultra habet.

HIERONYMI MERCURIALIS L. VI. *variarum lectionum*, Venet. 1571. 4. editi varia argumenti anatomici habent.

JULIUS CÆSAR ARANTIUS Bononienſis Profeſſor, BARTHOLOMÆI MAGGII diſcipulus. Ejus de *humano fetu* Libellus dictus eſt. *Obſervationes* vero *anatomicas* ſcripſit anno 1586. die Matthiæ Apoſtoli (in *obſerv.* p. 119.), Venetiis 1595. 4. editas, quibus plurima utiliſſima tradit, quæ ſuis locis laudavi, cornu inferius ventriculorum cerebri, pedes hippocampi, ventriculum quartum, muſculi geniogloſſi officium verius, muſculos coracobrachialem, obturatorem externum, indicatorem, ſphincterem vaginæ, faſciæ latæ inſertionem in tibiam, ductus excretorios veſicularum ſeminalium, circulationem minorem, globulos valvularum aortæ.

CONSTANTII VAROLII *de reſolutione corporis humani* L. IV. a J. B. CORTESIO editi, Patav. 1573. 8. *. DOUGL. Francof. 1591. 8. una cum Ep. *de nervis opticis*. Non valde crediderim an. 1573. Librum editum eſſe, qui in præfatione legitur a morte Auctoris a CÆSARE MEDIOVILLANO CORTESIO traditus fuiſſe: Obiit autem VAROLIUS anno demum 1575. Adeoque ſi aliqua, ut videtur, editio prior fuit Francofurtenſi, video ignorari. Cæterum Phyſiologia eſt ſecundum quæſtiones propoſita, non pleniſſima propriis obſervationibus, habet tamen valvulam coli, uti dixi. Ob detectum veterum errorem, & demonſtrationem, ventriculos non ſpiritu ſed pituita plenos eſſe, multa a Galeniſtarum invidia paſſus eſt. Novum modum cerebrum incidendi invenit.

JULII JASOLINI *Quæſtiones anatomicas* ſingulatim diximus, quæ Neapoli an. 1573. 8. prodierunt & quibus *Oſteologia parva*, *de cordis adipe*, *de aqua in pericardio*, *de pinguedine in genere* Libelli continentur: tum *tertia quæſtio de aqua in pericardio & quæſtio de poris choledochis*, Neapol. 1576. 8. quæ omnia recuſa habentur, Hanoviæ 1654. 4. Francofurti 1665. 4.

CARCANUM etiam diximus. Sed apud BARTHOLOMÆUM CORTE alia adhuc ejus opuſcula citari lego. Nempe *felia ſucceſſo di ſua Anatomia fatta queſti anno* 1585. *nel meſe di Gennojo, nello ſtudio ſoperdetto.* (non addit an Tiani ſed credo Ticinum intelligi 1585.) 4. Deinde ejus *ſectio anatomica* Cardinalis CAR. BORROMÆI exſtat in *appendice* ad eum, quem citavi, CURTIUM.

SIMON SIMONIS *de partibus animalium proprie vocatis ſolidis atque obiter de prima fetus conformatione*, Lipſ. 1574. 4. B. RIV. *.

Βεβαίωσις ἀγωνισμοῦ, oder beſtaetigung deſſen das zänkiſch iſt, wie die neue erfindung des harn probieren, gewieſen iſt durch den inventorem LEONHARD THURNEISEN *zum* THURN, Berolin. 1576. fol. Mirus Liber. Compendium anatomicum primo loco eſt, figuris partim ad VESALIUM imitatis, partim novis, ſectionibus nempe viſcerum horizontalibus variis. Tunc urinæ ſequitur analyſis. EJUSDEM *partium omnium corporis ut externarum & internarum picturæ & icones ad vivum impreſſæ cum hiſtoria plantarum* editæ, Berol. 1578. fol. citantur a DOUGLASSIO. Meo Libro nihil hujuſmodi adhæret, ſed unice viſcerum & ſceletorum minimæ figuræ per Librum ſparguntur.

J. RIOLANI patris *Comment. in ſex phyſiologiæ* FERNELII *poſthumos & de rerum cauſis Libros*, Pariſ. 1577. 8. Antwerp. 1601. 8. Theoria mera.

JOHANNIS BANISTER *the hiſtory of man ſukked from the ſappe of the moſt approved anatomiſts in this preſent age*, Lond. 1578. fol. parv. *. DOUGL. cujus cenſura non multum boni promittit.

J. JAC.

J. Jac. Weckeri *medicinæ utriuſque ſyntaxis*, Baſil. 1576. fol. In hac collectione etiam anatomica aliqua intercurrunt.

Dominici Leoni *ars medendi humanos morbos a capite uſque ad pedes*, Bonon. 1576. 4. *. D. anatomica continet.

Georgii Bulleyne *little dialogue between two men concerning apoſtumations and wounds*, Lond. 1579. fol. Douglassius Auctor eſt, multa anatomica hic contineri, & ſceleti figuram.

Davidis Chytræi *de ſtructura humani corporis*, Roſtoch. 1579. 8. *. Ad modum Libri *de uſu partium* Galeni.

Matthæi Dresser *de partibus corporis humani* L. II. Witteberg. 1581. Dougl. mihi, Lipſ. 1607. 8. Platnero, Lipſ. 1597. 8. ſcripſit hunc Libellum, cum Gymnaſium Miſnæ regeret, quare unice apud eum reperias partium corporis humani Græcas vitioſas appellationes cum nomine Germanico & Latino.

Aremberti Dodonæi *tabulæ phyſiologico-medicæ*, Colon. 1581. 8. *.

Nicolai Taurelli *de partibus corporis humani*, Altdorf. 1583. 4. Philoſophus, non anatomicus.

J. Friderici Schroeter *de natura & origine calidi innati*, Jenæ 1583. 4. *. ſuo loco omiſſa eſt.

Felix Plater quinquaginta continuis annis anatomen docuit, botanicen exercuit, theſauros rerum naturalium collegit, in ſumma gratia vixit apud ſuos cives. Edidit, præter ea quæ ad muliebria pertinent, *de partium corporis humani ſtructura & uſu* L. III. *tabulis methodice explicatos iconibuſque accurate illuſtratos*, Baſil. 1583. fol. 1603. fol. Et deſcriptiones & icones ex Vesalio in univerſum deſumtæ ſunt. Non tamen pauca in deſcriptionibus minutius propoſuit, & icones etiam aliquas proprias habet, lentis cryſtallinæ, eamque bonam, organi auditus. Mire enim amabat a prima juventute anatomen, & apud ipſos laniones ſequebatur, teſte Melchiore Adami. Ejus etiam exſtat *Quæſtionum medicarum paradoxarum & endoxarum Centuria poſthuma*, Baſil. 1625. 8. & cum Praxi recuſa quæ aliqua phyſiologica continet.

Salomon Albertus vir doctiſſimus, Hieronymi Fabricii diſcipulus, Wittebergæ docuit. Ejus plures Libelli huc pertinent. *Hiſtoria plerarumque partium corporis humani in uſum tironum edita*, Witteberg. 1585. 8. (Dougl. 1583. 8.) & auctius 1601. 8. & 1602. 8. prodiit. In priori editione breve compendium eſt cum figuris Vesalii, & Græcis nominibus, adjecta valvula coli, & papillis renalibus. In poſterioribus multa ſparſim acceſſerunt, tum inprimis de valvulis venarum, & varietatibus vaſorum emulgentium. Ejusdem *tres orationes auctæ*, Witteb. 1585. 8. prodierunt. Inter eas ultima eſt de diſciplina anatomica. Deinde adjecta eſt illa, a me recuſa, de *lacrumis* diſſertatio, adjectæ etiam icones valvularum venoſarum, valvulæ coli, raræ fabricæ ureterum. Ejus *orationes & miſcellanea*, Witteb. 1590. 8. In prima inter has quatuor orationes ſyſtema Fallopianum de bilis motu defendit, in altera de ſudore cruento agit. Inter quæſtiones medicas habet *de lacrumarum utilitate in levando affectu animi*. Ejusd. *oratio de ſurditate & mutitate*, Norib. 1591. 8. Habet etiam Douglassius ejus *obſervationes anatomicas* 1620. 8. ſed de iis nihil unquam mihi innotuit.

J. Bokelii *Anatome partium corporis humani*, Helmſt. 1585. 1588. 8. Compendium anatomicum fere ex Vesalio ſumtum, multis tricis ſcholaſticis & phyſicis admiſtis. Proprii nihil invenio.

Petri Monedulati *de homine magno illo in rerum natura miraculo & partibus ejus eſſentialibus*, Witteb. 1585. 8. *.

Jacobi Schegk *Tractatus phyſicarum & medicarum T. I. quarum 3. ſpiritum in ventriculis cerebri non eſſe animalem ſed vitalem oſtendit, quarta de corde & ejus principatu eſt*, Francof. 1585. 12. 1590. 12. Dougl. *.

Phil. Scherbii (Ariſtotelici) *de partibus ſimultaneis*, Altdorf. 1586. 4.

Christophori Rumbaum *de partibus corporis humani exercitationes quædam*, Baſil. 1586. *. Exſcriptionem vocat Douglassius.

Archangeli Piccolhomini *anatomicæ prælectiones explicantes mirificam corporis fabricam*, Romæ 1586. fol. Fere ex ſchola phyſiologus, qui ex ipſa ſua intolerabili figurarum ruditate videtur corpora aut nunquam aut valde raro ſecuiſſe. Aliqua tamen phyſiologica primus propoſuit, quæ ſuis locis recenſuimus. In iis, quæ magis anatomica ſunt, qualia oſſa ſunt, omnino deficit.

Michaelis Gavasseti L. III. quorum *ſecundus de præludiis anatomicis*, *tertius de exercita-*

tatione methodi anatomicæ, Venet. 1587. 4. CAPIVACCII diſcipulus, nihil ſupra GALENUM ſapit. In III. L. muſculos & oſſa brachii recenſet, abſque experimento ſuo.

EUSTACHII RUDII *de uſu totius corporis humani*, Venet. 1588. 4. *.

CASPAR BAUHINUS vir indefeſſus, & in colligendis inprimis auctorum deſcriptionibus inque unum opus ordinandis laborioſiſſimus, non perinde vero proprio ſcalpello exercitus, annis quadraginta quatuor anatomes curam geſſit. Pariſiis autem an. 1579. (PINÆUS p. 194.), & prius Patavii ſtudiis operam dedit. Ejus *de corporis humani partibus externis h. e. univerſalis methodi anatomiæ quam ad* VESALIUM *accommodavit* Liber unus prodiit, Baſil. 1588. 8. 1592. 8. (DOUGL.): tum *ſecundus* Liber, *Anatomes partium ſpermaticarum tractationem continens* 1591. 8. & 1592. cum priori. Tunc an. 1597. Lugduni 8. Secuta eſt *Anatomica corporis virilis & mulieбris hiſtoria* recuſa Baſil. 1609 8. Inde integrum opus prodiit Baſil. 1600. 8. ſub titulo *De corporis humani fabrica* L. IV. iterumque cum titulo *Inſtitutiones anatomicæ*, Bernæ 1604. 8 cum iconibus VAROLII & JASOLINI, & Baſileæ 1609. 8. Francofurti 1616. 8. *Theatri anatomici* titulum induit, Francofurti 1605 8. cui icones acceſſerunt, idemque ultimo *Theatrum anatomicum infinitis locis auctum*, Francofurti 1621. 4. prodiit, cujus icones ſeorſim etiam an. 1640. 4. ſecutæ ſunt. In hoc opere VESALII quidem deſcriptiones pro fundamento conſecravit, adjecit tamen & ſuis locis inſeruit EUSTACHII (a nemine præterea fere lecti), FALLOPII aliorumque obſervationes, cum ſuis parum numeroſis, & fidei non maximæ experimentis, argumento anaſtomoſeos inter venam pulmonalem & aortam deſcendentem, quæ omnino azyga fuit, hinc cavæ ad cor, inde ad lumbos inſerta. Icones ex VESALIO, adjectis EUSTACHIANIS, valvulis FABRICIANIS, paucis aliis. Egregii compendii anatomici, eo inprimis tempore, locum tuetur. Acerbam vide cenſuram J. RIOLANI, p. 734. *operum omnium*, ubi undique ſua invaſiſſe, nominatis fontibus nimis, credo, acerbus objicit. *Epiſtola anatomica curioſa*, Lipſ. 1673. 4. mihi ignota eſt, quam citat DOUGLAS, neque credo prodiiſſe. *Oratio de homine*, Baſileæ 1614. 4. excuſa eſt.

FRANCISCI ROUSSET *de partu cæſareo*, Baſileæ 1588. 8. & alias omnino inter anatomicos locum habet. Vide de peritonæo, de veſica, &c.

BALDI ANGELI ABBATII *de natura viperæ*, Urbin. 1589. 4. Hagæ 1660. 12. Minime mala anatome hujus animalis. Ova vidit & nominavit in his animalibus: coitum deſcripſit.

ANDREAS LEON *de anatomia*, Beſæ 1590 4. Hiſpanice, D. *.

JOHANNIS POSTII Poetæ, diſcipuli RONDELETII, viri doctiſſimi, *Obſervationes anatomicæ poſt* B. COLUMBI *de re anatomica* Libri XV., Francofurt. 1590. 8. & alias prodierunt. Inprimis ad myologiam pertinent. Valvulam Coli primus noviſſe videtur, inventam, ut probabile eſt, a RONDELETIO. Quam ipſi *mantiſſam anatomicam* DOUGLASSIUS tribuit, ea ad RHODIUM pertinet.

HIERONYMI MONTALTI *de homine ſano* Libri III., Francof. 1591. 8. *. DOUGL.

JOH. BORDINGI φυσιολογία (cum hygieine & pathologia), Roſtock 1591. 8. *.

ALPHONSI RODERICI GUEVARÆ *de re anatomica* Liber Conimbricæ 1592. 4. (DOUGL.)*.

J. HEURNII *Inſtitutiones medicinæ, accedit modus ſtudendi eorum qui medicinæ ſuam operam dicarunt*, Hanov. 1593. 8. & Leidæ apud *Plantin.* 1609. 4.

HIERONYMI CAPIVACCII *Methodus anatomica*, ſive *ars ſecandi*, Venet. 1593. 4. & cum TEUCRII ANNÆI PRIVATI præf. *de anatomiæ laudibus*, Francof. 1594. 8. Non ars ſecandi eſt, ſed anatomicum compendium ex GALENO ſumtum, retentis etiam rudibus erroribus, quos toties VESALIUS notaverat, v. gr. venæ cavæ ſupra diaphragma & infra cor longitudine. In operibus omnibus, DOUGLASSIO teſte, idem repetitur Liber, & adjecti ſunt de *fetus formatione & ſignis virginitatis Libelli*, Venet. 1606. fol. *.

NICOLAI TAURELLI *de facultatibus naturalibus corporis humani* 1594. 4.

J. SIEGFRIED *diſputationes anatomicæ* XXIII. Helmſtadii ab an. 1595. ad 1602. 4.

DAVID KYNALOCH *de anatome & morbis internis poëma*, Pariſ. 1596. 4. * D. Amſtelod. 1637. 12.

OTHONIS CASMANNI *Anthropologia*, *h. e. anatome corporis humani methodice deſcripta*, Hanov. 1596. 8. *.

THOMÆ ERASTI *diſſertationes & epiſtolæ medicinales*, Tigur. 1595. 4. aliqua, ut ex DOUGL. video, phyſiologica habent.

De SEVERINO PINÆO diximus, reliqua enim anatomica, quæ multa habebat, & cum LAURENTIO communicaverat, hoc ipſo teſte (p. 21.) non prodierunt.

In Marcelli Donati *hiſtoria medica mirabili*, Venet. 1597. 4. multa adſunt argumenti anatomici.

Jacobi Guillemeau Chirurgi Pariſini *Oeuvres de Chirurgie*, Pariſiis 1598. fol. & noviter, Rothomagi 1647. prodierunt. Anatomes Libri VIII. hac collectione continentur, quorum figuræ ad Vesalium pertinent, utile aut proprium vix quidquam eſt, etſi Auctor in anatomicis ſe multum dicat exercitum fuiſſe.

Univerſæ medicinæ ſynopſis in Tabb. VI. methodice collecta, recognita & emendata ... oculi exacta anatome & ejus morborum enumeratio III. Tabb. expreſſa cum alia tabula anatomica, Venet. 1595. fol. Platn. *

Sam. Satler *de ratione formali ſubjecti anatomici, quæ eſt motus voluntarius*, Baſil. 1599. 4. B. Riv. *

Caroli Ruini *exquiſita anatomia del Cavallo*, Venet. 1599. fol. ſub nomine *pferd anatomie* recuſa Petri Uffenbaci cura, Francof. 1603. fol. non debet illaudata dimitti, qua tota corporis equini diſſectio, vaſa etiam & nervi & muſculi perpulchre delineantur & deſcribuntur.

Andreæ Laurentii Regis Galliæ Archiatri *Hiſtoria anatomica corporis humani & ſingularum ejus partium*, Pariſ. 1600. fol. mag. & eodem anno minus ſplendide Francof. fol. minori prodiit: & in *operibus omnibus anatomico-medicis*, Francof. 1627. fol. Gallice vero Rothomagi 1661. fol. Alias editiones habet Douglassius Infinita vis eſt quæſtionum, controverſiarum, argutiarum, propriæ obſervationis parum. Ex Vesalio icones deſumptæ ſunt paucis exceptis, ut ſceletorum fetus, medullæ ſpinalis. Priorem Monſpelienſem editionem citat auctor, de qua nihil aliunde reſcivi, potuit adeo etiam prior Francofurtenſis exſtare quam vidi ad an. 1595. in Catalogis citari.

Hieronymus Fabricius ab Aquapendente, patria ſua, nimis frequenter dictus, Fallopii Diſcipulus, quinquaginta & ultra annis Patavii in ſummo ſplendore conſtitutus & ab anno jam 1600. novis honoribus ornatus docuit, ſero tamen ſcribere cœpit, quod legi alicubi ab ignorantia Latinæ linguæ profectum eſſe. Ejus viri in univerſum ſemper fere eadem fuit in ſcribendo methodus, ut præmiſſa partium anatome, deinde de actione & utilitate diſquireret. Libellos edidit numeroſiſſimos, quos omnes ſuo loco citavi, primum autem an. 1600. cum jam ante 26 annos valvulas venarum in venis totius corporis conſtituiſſet, & ob ætatem ſuffectus jam eſſet Casserius, quæ ſine dubio cauſa eſt breviorum & minus plenarum deſcriptionum, quæ in Fabricio reperiuntur, ut quæ non factæ ſint ad corpus humanum. Senilia ejus opera deteriora eſſe jam Riolanus ſenſit (p. 32. *anthrop.*). Figuræ in univerſum propriæ quidem ſed non optimæ ſunt, neque in anatome Præceptoris faſtigium attigit, cum v. gr. tres canales ſemicirculares Falloppius, innumeros Fabricius faciat. Prima collectio *de aure, omento, larynge* Oppenheimi prodiit 1613. alia *de formato fetu, locutione, loquela brutorum, venarum oſtiolis*, Francof. 1624. deinde Patavii 1625. fol. ſub nomine *novi operis anatomici, multis obſervationibus referti*, quo princeps labor Fabricii *de formato fetu*, & *ovi formatione, locutione, brutorum loquela & venarum oſtiolis* continetur. Deinde J. Bohnius, Lipſiæ 1687. fol. edidit opera anatomica omnia, rejectis præfationibus, neque ſemper Patavinas editiones ſecutus eſt. Denique Ill. Albinus, Leidæ 1737. fol. novam editionem procuravit, præfationes in caput Libri conjecit, ut paginæ Lipſienſibus reſponderent, eamque editionem doctiſſima præfatione ornavit. Icones 300. quas vivis coloribus paraverat (præf. ad Libros *de voce & loquela*) ad Johannem van Horne pervenerunt, & niſi fallor ad Boerhavium. Poſthumus eſt Liber de *formatione ovi & pulli* (Faber in *Hernandez* p. 758.) hinc aliquæ tabulæ abſque explicatione editæ. Is autem & Liber *de venarum oſtiolis* eminent inter Fabricii opera.

Joh. Schenk *obſervationum medicarum rararum, novarum, admirabilium & monſtroſarum* Libri VII. Francof. 1600. fol. a J. Georgio Schenk recuſæ & auctæ, Francof. 1665. fol. omnino in ſingulis capitibus rara, & ad anatomen & phyſiologiam pertinentia habet.

Hippolyti Bosci *de facultate anatomica cum quibusdam obſervationibus*, Ferrar. 1600. 4. Dougl.

Christophori Guarinoni *de natura humana ſermones* 4. Francof. 1601. 4. *

Joh. Jessenii a Jessen eruditus ſed infelix Pragenſis Academiæ Rector anno 1601. edidit Wittebergæ *Anatomiam Pragæ an.* 1600. *adminiſtratam*, compendium nempe anatomicum, concinnum, ex Vesalio inprimis excerptum, cum nonnullis obſervationibus. Idem edidit *examen Obſſ.* Fallopii, Hanov. 1609. 8. * Idem *de generationis & vitæ humanæ periodis*, Oppenh. 1610. 8. Librum dedit cum Galeotto Martio excuſum (B. Lehm.).

Joh. Nicolai Stupani *partes corporis humani compendioſe enarratæ*, Baſil. 1601. 4. Compendium

pendium anatomicum breviſſimum. EJUSDEM *Medicina Theorica ex* HIPPOCRATE & GALENO *collecta*, Baſil. 1614. 8. etiam phyſiologiam continet.

MARTIN SCHROETER *de partibus internis ventris medii*, Jenæ 1602. 4. * B. RIV.

Sceletos & diſſectiones ſatis numeroſas ULMI, COITERI aliorumque ope adminiſtratas habet in ornithologia ALDROVANDUS.

BARTHOLOMÆI CABROL Chirurgi & Anatomici Academiæ Monſpelienſis *Alphabet anatomique*, Monſpel. 1606. 4. & Latine 1603. 4. Oportet vero anteriorem editionem eſſe, cum in *præf.* appareat, Gallice virum ſcripſiſſe, inde Librum Latine verſum eſſe. Utramque vero editionem noſtram curavit Genevenſis Bibliopola CHOUET. Conpendium equidem exigui momenti eſt, ſed obſervationes egregiæ, cordati hominis, qui faſſus ſit ægrum ab alio ſanatum fuiſſe, de quo deſperaverat ipſe, ad functionem ventriculi, teſtis, aliasque chirurgicas & anatomicas obſervationes habet. Hoc alphabetum recuſum eſt cum JASOLINO, Hanoviæ 1654. 4. Francofurti 1668. 4. Pulchriorem vero editionem dedit VOPISCUS FORTUNATUS PLEMP, cum titulo *ontleeding des menſchelyken lichaems*, Amſtelodami 1648. fol. iconibus ex VESALIO, PAVIO & aliunde collectis. Proprii equidem PLEMPIUS nihil addidit.

GEORG. GRASSEK *Examen microcoſmici theatri, ſive de fabrica corporis humani*, Argent. 1605. 8. Compendium collatitium.

WENELAI WINSENII *compendium anatomicum diſputationibus triginta in illuſtri Franequerana propoſitum*, Franequer 1605. 4. * DOUGL.

JULII CASSERII Placentini mors cadit in annum 1605. Hic ergo proſector, FABRICII ſeneſcentis diſcipulus & vicarius, & æmulus, cæterum in diſſectione magiſtro major fuit, etſi, forte quod HIERONYMUS ſenex fuerit, contra ſentiat RIOLANUS p. 33. Felix Chirurgus fuit CASSERIUS, THOMASINO teſte (I. p. 336.). Priora opera laudavimus, de tabulis poſthumis vero hic dicere oportet, quas edidit a morte DANIEL BUCRETIUS Medicus Uratislavienſis, qui ut ex inquiſitionis carceribus ereperet religionem mutavit, denique monachus (diſſuadente præceptore RIOLANO p. 739. 229) obiit an. 1621. (SACHS *Occan.* p. 105. 106.). Eæ 78. tabulæ magno labore auctoris ad plenam anatomen paratæ fuerunt, & pleræque ad corpus ipſum delineatæ, reliquæ & icones oſſium inprimis, ex VESALIO. BUCRETIUS viginti tabulas ſubplevit, non maximi momenti, ex VESALIO deſumtas, atque ex Pentæſtheſejo CASSERII. Pulchriores mihi videntur, quæ ad cerebrum pertinent, & ad muſculos dorſi, & plantæ pedis, quos omnium optime ante noſtra tempora repræſentavit JULIUS. In vaſis & nervis vitia aliqua reperio, quæ emendaſſet forte auctor, ſi ſuperſtes fuiſſet. Multa nova habet, ut alibi oſtendi, glandulas Meibomii, muſculos interſpinales, transverſum pedis, levatores coſtarum, arachnoideæ cerebri primas icones. Sed pleraque non intellexit BUCRETIUS. Tabulæ, nunc quas laudo, prodierunt cum SPIGELII anatome, Venetiis 1627. fol. & Amſtelodami 1644. fol. In parvam formam in 4. contraxit SIMON PAULI, & Francofurti edidit 1632. 4. 1656. 4. recudi vero curavit J. F. FICKIUS eodem loco 1707. 4. cum verſione Germanica.

DUNCANI LIDDELII *Ars medica ſuccincte & perſpicue explicata*, Hamburg. 1607. 8. * Phyſiologiam continet.

GREGORIUS HORSTIUS nunc ſcribere cepit. Edidit Wittebergæ *nobilium exercitationum de humano corpore & anima Librum* 1604. & correctius 1607. 8. Neque enim alius fuit Torgenſis HORSTIUS, quem GEORGIUM vocat DOUGLASSIUS.

EJUS eſt *Scepſis de naturali conſervatione & cruentatione cadaverum, de ſomno*, &c. Witteb. 1606. 8. DOUGL. *.

Secuti ſunt an. 1612. Francofurti (& 1607. 8. Witteb. DOUGL.) *de natura humana* Libri, Phyſiologiæ compendium eſt, pleniſſimum quæſtionibus ſcholaſticis. Icones ex VESALIO ſumpſit. *Anatome corporis humani an.* 1617. *inſtituta*, Gieſſ. 1617. fol. parv. *Obſervationum medicarum ſingularium*. Libri IV. Ulmæ 1625. 4. editæ ſunt, & ſubjectæ Epiſtolæ, multa continent anatomica ex J. RUD. SALZMANNI: G. FABRICII HILDANI: C. BAUHINI: HENRICI HOPHNERI: J. HORNUNG aliorumque laboribus. Ibi etiam recuſa reperitur HORSTII *de natura motus animalis & voluntarii exercitatio ſingularis*, diſputatio nempe, Gieſſæ 1617. 4. habita, quam J. MULLERI, reſpondentis nomine, in myologicis recenſui, cum nondum inter meos Libros eſſet. In ea oſtendit muſculum, dum figuram mutat & craſſeſcit, eandem tamen aream conſervare, & tanto breviorem reddi, quanto fit craſſior, & unicum transverſum abdominis eſſe. In operibus omnibus hæc etiam recuſa ſunt Norimbergæ 1660. fol. Goudæ 1661. 4. tribus voluminibus, & Libri *de natura* transformati in partem primam *Inſtitutionum medicarum*. In *Inſtitutionum phyſicarum*

ſicarum Libro II. aliqua exſtant de anima. Reliqua jam recenſui. An alius GREGORIUS HORTIUS fuerit, cujus eſt *ſpecimen anatomiæ practicæ in Academia Gieſſena*, Francof. 1678. 4?

TOBIÆ KNOBLOCH *Diſſertationes anatomicæ & phyſiologicæ*, Witteberg. 1608. 4. recuſæ 1612. 8. Medicus Onolsbacenſis, compendium compilavit, figuras ex VESALIO adjecit.

ANDREÆ LIBAVII Diſputatio *de partibus humani corporis in medio ventre contentis*, Coburg. 1608. *

JAC. WERENBERG *de corporis humani fabrica* Diſp. X. Witteberg. 1608. 4. 8. *.

JOHANNES RIOLANUS nunc cœpit innoteſcere, totiſque quinquaginta annis auctoritate floruit, & magis floruiſſet, niſi in nova inventa & ſuccedentem laboribus juventutem, & in univerſum in omnes anatomicos fuiſſet iniquior, qui principis anatomicorum titulum quaſi ex merito reciperet. Eruditione cæterum eminuit, qui omnes fere anatomicos Auctores legerit, eorumque inventa in ſuccum ſuum converterit (ad *ſchol. anat. præf.*). Anatomen male relictam (*anthrop.* p. 57.) Chirurgis, ut ipſe queritur, Medicis quaſi ex poſtliminio vindicavit, & ab anno 1614. quadriennio in ſchola medica ſecandi munus obiit p. 64. uſus tamen etiam JOHANNE RIOLANO Chirurgo (*præf ad ſchol.*). Iconum oſor fuit (p. 52. 53.), antiquitatis vero accerrimus defenſor; hinc iniquus in VESALIUM, HARVEIUM, PECQUETUM inventores. Ejus *Schola anatomica novis & raris obſervationibus illuſtrata* prodiit Pariſiis 1608. 8. poſt octo annorum ſectiones, ſed auctoris 27. annos nati (*operum* p 847.). Primum rudimentum eſt futuri operis.

Anatome corporis humani, Pariſ. 1610. fol. DOUGL. *

Eadem duplo auctior *Anthropographiæ* titulo edita eſt, Pariſiis 1618. 8. iterumque aucta 1626. 4. & denique cum reliquis operibus anatomicis 1649. fol. cui optimæ editioni G. PATINUS indicem adjecit. In hoc eruditiſſimo opere omnem antiquitatem in unum volumen ſtipavit, hiſtoriam anatomes præfixit, cum judiciis, fere triſtioribus. Non fuit absque propriis obſervationibus, argumento filorum teſtis, muſculi ſui, *&c.* Sed magnam tamen partem anatomes nunquam attigit, ut vaſa, in quibus, & in organo auditus certe, ſi dicere licet, quod ſentio, præter fidem erravit. Inter priora opera *Oſteologia ex veterum & recentiorum præceptis deſcripta*, Pariſiis 1614. edita non redit in collectione operum.

Eodem anno tam Pariſiis fol. quam Londini 4. prodierunt ejus animadverſiones in anatomicos ſui ſeculi, ANDREAM LAURENTIUM, CASPARUM BAUHINUM, p. 33. A. SPIGELIUM, C. BARTHOLINUM, umbraticum ut ait anatomicum qui ex C. BAUHINO & obſervationibus Patavinis quibusdam ſua collegerit (p. 687), CASPARUM HOFMANNUM, virum acutum, ſed qui ſanguine nimis abſtinuerit (p. 34. 793.), VESLINGIUM, quem tamen pro eorum habet doctiſſimo, contra quos ſcripſerit (p. 806.), & ÆMILIUM PARISANUM, de quo ultimo dictum eſt. In primis autem a C. BAUHINO aliiſque ſe exſcribi variis locis queritur, p. 752. *&c.*

EJUSDEM *enchiridion anatomicum*, Pariſ. 1648. 12. prodiit Leidæ 1649. 8. (cui editioni bibliopola adjecit icones VESLINGII) & Pariſ. 1658. 8. D. partem ſecundam promiſerat in *Opuſcul. contra* GUIFFART p. 210. ſed ea nunquam prodiit. Hoc compendium, etſi breve, mihi tamen reliquis RIOLANI ſcriptis utilius videtur, pluraque propria habere tum anatomica, tum adjectarum obſervationum practicarum, & merito, quod omnium noviſſimum prodierit. Incommodum eſt, quod oſteologia bis, & tamen diverſa occurrat, cum & I. & VI. Liber oſſibus dicatur. Gallicam editionem, Lugduni 1682. 8. dictam DOUGLASSIO, non vidi.

Porro *Opuſcula anatomica varia & nova, inprimis de motu ſanguinis ejusque vera circulatione*, Pariſiis 1652. 12. edita præter ea, quæ de circulatione agunt, etiam continent *anacephalæoſin* HIGHMORI, ſive operis ejus viri cenſuram: *Anatomen pneumaticam: De transpoſitione partium naturalium & vitalium in latrone Francœur.*

Alia Opuſcula anni 1653. & 1655. vide in Tractatu de *vaſis lymphaticis.* Atque adeo inter lites perpetuas depoſitus ſenex obiit RIOLANUS.

In THOMÆ CORNACCHINI *Medicina practica rationali & empirica*, Venet. 1607. fol. * aliqua anatomica reperiri monet DOUGL.

J. BAPT. DE GELLO *de naturæ humanæ fabrica* Libri X. Amberg. 1609. 12. DOUGL. *

NICOLAUS HABICOT, celebris Chirurgus, compendium in titulo *ſemaine anatomique* ante annum 1610. edidit, ſi fides *Recherches ſur l'hiſtoire de la Chirurgie en France*, p. 271. Recuſa eſt Pariſiis 1660. 8. & Belgice verſa ſub titulo *Anatomycke weeke door welke in 14. leſſen het middel om de partyen des menſchelyken lichaams van een te ſcheiden angeweezen wert*, Hagæ 1629. 8. vertente CASPARO NOLLENS. Non quidem eruditus Auctor fuit, ſed multa corpora ſecuit, hinc

multa

multa ad naturam vivide & absque nauſeoſa illa VESALII exſcriptione verius delineaverit. Ligamenta hepatis lateralia, tria veſicæ ligamenta, ſeptum uteri, coracohyoidei originem veram, ligamenta oſſiculorum auditus, interoſſeorum in manu veram deſcriptionem, pharyngis conſtrictorem, alia, primus dixit. Allantoideam membranam inflari poſſe adfirmat. Appendiculam cæci inteſtini ſolidam facit. Ductum ſeminalem per proſtatam euntem unicum eſſe, idque ſe inveniſſe monet. Muſculos uvulam negat habere. Hæc minus bene. Obiit an. 1624.

Liceat hic adjeciſſe Libellum quem nunquam vidi, habent vero Chirurgi in *Recherches* p. 271. *Paradoxe myologique par lequel eſt démontré contre l'opinion vulgaire tant ancienne que moderne que le diaphragme n'eſt pas un ſeul muſcle*, Pariſ. 1610. Nempe dextrum & ſiniſtrum vult eſſe, ut duo ſunt tranſverſi. De reliquis dictum eſt.

HENNINGII ARNISÆI *Obſervationes anatomicæ aliquot*, Francofurti 1610. 4. & cum Tractatu *de partu* 1641. 12. EJUS ſplendidæ icones anatomicæ vivis coloribus & nativa magnitudine, *viginti quinque*, jubente HENRICO JULIO depictæ, conſervatæ Helmſtadii, muſculorum ſunt. Quæ genitalia muliebria referebant, ob ineptum pudorem remotæ, nunc perierunt. Eas vidit & deſcribit CONRINGIUS *introd.* c. IV. Hortum etiam & laboratorium chemicum privata cura extruxit, ut ex Epiſtolis HORSTIANIS video.

THEODORI ZWINGERI *phyſiologia medica* THEOPHRASTI PARACELSI *dogmatibus illuſtrata*, Baſil. 1610. 8. Syncretiſta, qui multa chemicorum dogmata recepit. *

CASPAR BARTHOLINUS, Diſcipulus FABRICII & PLATERI, Medicinæ primo, deinde Theologiæ profeſſor. Ejus *Anatomicæ inſtitutiones corporis humani cum plurimis novis obſervationibus* Wittebergæ prodierunt 1611. 8. (quæ eſt *Albia* DOUGLASSII), tum Argentinæ 1626. 8. Goſlariæ 1632. 8. Compendium anatomicum eſt, quod idem cum addidamentis filii recuſum, tandem in celebrem illam THOMÆ BARTHOLINI *anatomen renovatam* abiit. EJUSDEM *problemata*, &c. Witteb. 1611. 4. Sunt decem exercitationes circa problemata quinquaginta antiqui saporis. EJUSDEM *Controverſiæ anatomicæ & affines notabiliores & rariores*, Goſlar. 1631. 8. nihil ſunt, niſi nova editio problematum, adjectis aliis quæſtionibus, ut nunc ſecundum ordinem partium corporis humani diſpoſitæ habeantur. Solet rationes adfirmantium & negantium proponere, ſuasque addere, quæ de lite definiant. Aliquæ obſervationes inter multas obſoletas controverſias miſtæ ſunt.

NICOLAI NANCELII TRACHYENI *Analogia microcoſmi ad macrocoſmum*, Pariſ. 1611. fol. *

PETRUS LOWE in ſuo *diſcourſe of the whole art of ſurgery*, Lond. 1612. 4. anatomica habere dicitur DOUGLASSIO. *

GERMANI COURTIN (qui notas etiam addidit JACOBO GUILLEMEAU) *Leçons anatomiques & chirurgicales*, Pariſ. 1612. fol. ſunt lectiones a 1578. ad 1587. factæ, a morte auctoris a Chirurgo STEPHANO BINET editæ.

JOH. PISTORII *Microcosmus*, ſive *Liber cephaleanatomicus de proportionibus utriusque mundi*, Lipſ. 1612. 8. DOUGL. *

JAOCHIMI OELHAFEN *de partibus abdomine contentis*, Gedan. 1613. 4. *

HIERONYMI PERLINI *binæ hiſtoriæ phyſiologicæ, pathologicæ & therapeuticæ, quæ corpora muliebria & temperamenta & morbos ſpectant*, Hanov. 1613. 4. MERCL. *. EJUSDEM *inſtitutiones medicæ, phyſiologicæ, pathologicæ & therapeuticæ* eod. anno 4. editæ. *

CASP. PAFFIUS *de homine*, Lipſ. 1614. 4. RIV.

JOH. PINCIER *Otium Marburgenſe in VI. Libros digeſtum, quibus fabrica C. H. deſcribitur*, Herborn. 1614. 8. Phyſiologia in verſus conjecta.

FRANCISCI TIDICÆI *microcoſmus, h. e. deſcriptio hominis & mundi parallelus* &c. Lipſiæ 1615. 4. * DOUGL.

J. REMMELINI *Catoptron microcoſmicum* Aug. Vind. 1619. fol. DOUGL. Ulmæ 1639. Francof. 1660. fol. quæ mea eſt editio Aug. Vind. 1632. & 1661. fol. Germanice, & Amſtelodami 1667. fol. ſunt icones VESALII, ita ad modum NICOLAI de SABIO coaptatæ, ut ſeriem ſtratorum ſuo ordine repræſentent in tribus tabulis ex inventione REMMELINI, excudente MICHELE SPACHERO. Anglice reddidit, quod mireris, CLOPTON HAVERS Lond. 1702. fol. IDEM Liber etiam cum nomine excuſoris, rejecto REMMELINO, prodiit cum titulo STEPHANI MICHAEL SPACHER *Pinax microcoſmographicus ontleedingh der Kleenen waereld*, Amſtelod. 1634. fol. ALBINUS ad DOUGLASSIUM citat editionem 1645. fol. In hac editione invenias tabulam primam prioris operis, & vaſa cutanea, omiſſa tabula ſecunda & tertia.

CA-

Caspar Hofmannus Altdorfinus, ab anno 1607. Taurelli ſucceſſor (*præf. ad* Cat. Jung) vir utriusque linguæ peritiſſimus, Aristotelis juratus defenſor, etiam contra Galenum, iniquus ſatis coætaneorum cenſor, unde illæ pro patre in Hofmannum *orationes* Thomæ Bartholini, cæterum ex libris anatomicus. Plurima ſcripſit, quæ huc pertinent, quorum pleraque recenſui, ſed præterea Libros VI. *variarum lectionum*, Lipſ. 1619. 8. ubi varia loca Galeni & veterum critice & phyſiologice expendit, & Aristotelem tuetur. Ejusdem *de partibus ſimilaribus corporis humani*, Norib. 1625. 4. *de facultatibus naturalibus* ibid. 1626. 4. * *Commentarius in* Librum Galeni *de uſu partium*, Francof. 1627. fol. *Relatio judicii acti in campis Elyſiis contra* Galenum, Noriberg. 1642. 12. * *Inſtitutiones medicæ Libris* VI. Lugdun. 1645. 4. (inter quos Libros etiam phyſiologia habetur) earumque *epitome*, Pariſ. 1648. 12. *De partibus ſimilaribus Liber ſingularem defectum ſuppleturus Libri quem* Galenus *ſe ait ſcripſiſſe*, Francof. 1667. 4. poſt mortem auctoris *De veritate contra* Argenterium *aliosque*, Pariſ. 1647. 4. contra Galenum, Parisanum, Fernelium, pro Aristotelis opinione de partium principatu. Sed inprimis huc pertinent poſthumæ *apologiæ pro* Galeno ſive *Chreſtomathia*. Libri III. 1668. 4. Hos perituros amici labores redemit G. Patinus, & paulo ante ſuam mortem edidit. Nomen malum eſt. Nam vere Aristotelem contra Galenum tuetur, in iſtum iniquior, ut etiam Vesalium laudet, & ipſi opponat (in *præf.*). In *præfatione* acerbe in Galenum invehitur, qui anatomica ſua omnia ex aliis habeat, & inconſtantiſſimus modo huic, modo alteri autori adhæreat. In eodem Libro p. 1352. varia teſtimonia pro Aristotele contra Galenum, æmulum, ut credit, congregat. Multum græcæ lectionis, anatomes parum, niſi velis ſceleton cocti hepatis. Liber ſcriptus eſt an. 1635. Galeni quam paraverat editio, tempore J. J. Bajeri latebit apud Volcamerum (*vit. Prof. Altorf.*).

Thomæ Colladonis *Adverſaria ſive commentarii medici*, &c. Genev. 1615. 8. 2 vol. *

Petri Paw *oſteologica ſcripta*, & *ſuccenturiatum anatomicum*, & epitomen Vesalii diximus, valvulamque cæci primum negaſſe monuimus, in *Cent.* I. *Ep.* Hildani. Obſervationes vero poſthumas T. Bartholinus edidit in *Cent.* III. IV. quæ fere ex ægrotorum ſectionibus ſunt. Obiit an. 1617. factis in Galliam & Italiam itineribus, horto reparato, & theatro anatomico, melancholicus tamen cum acri ingenio & memoria valida (Neander. Melch. Adamus.)

Michaelis Poll *ſtructura anthropologica ſive ſomatologica*, Francof. ad Viadr. 1616. 4. Compendium anatomicum eſt, octo diſputationibus incluſum, ſtudioſi medicinæ opus.

Helkiah Crooke μικροκοσμογραφία, *a deſcription of the body of man*, London 1618. fol. quæ videtur prima editio eſſe: annum tamen 1615. ponit Douglassius. Candidus fatetur auctor, eſſe compilationem ex Casp. Bauhino inprimis, & Andrea Laurentio. Nondum Anatome in Angliam penetraverat, cum Auctor in *præfatione* fuſo ſermone deprecetur quod de genitalibus partibus egerit aut figuras dederit. Ita J. Cajus ſectiones apud Chirurgos vidit, cum eo tempore nullæ apud medicos haberentur (p. 171. opuſc. a Jebbio editorum.). In bene grandi volumine an aliquid proprium ſit, nondum novi, nihil certe inveni. Icones ex Vesalio ſunt, paucæ ex Platero, Casserio.

Petri Lauremberg *Proceſtria anatomica*, Hamburg. 1619. 4. Eſt fere perpetua pugna contra Laurentium, abſque anatome, nihil enim præter boves diſſecuiſſe facile credo Riolano (*præf in anim. in C. B.* p 688. & in *Anthropogr.* p. 32.).

Ejusdem *Collegium anatomicum*, Roſtoch. 1636. 4. recuſum cum titulo *Anatomiæ corporis humani*, Francofurt. 1665. 12. Sunt duodecim diſputationes inaugurales, in quibus præter grammatica aliqua nihil invenio. Circulationem pro re nova propoſuiſſe monui.

Joh. Varandæi *Phyſiologia & Pathologia*, Hanov. 1619. 8. B. Riv.

Fabricii Bartholetti *Anatomica humani corporis deſcriptio per theſes diſpoſita*, Bonon. 1619. fol. *

In Matthiæ Ludovici Glandorp *ſpeculo chirurgico*, Brem. 1619. 12. & Londini 1729. 4. edito, continetur compendium anatomes. In ejus etiam *Gazophylacio polyplusio fonticulorum & ſetaceorum*, Brem. 1633. 4. Londin. eod anno recuſo venæ, & muſculi & alia anatomica, ſed breviter omnia, exhibentur. Spigelium dicentem audiverat.

Danielis Sennerti *Inſtitutionum medicarum* Libri V. Witteberg. 1611. 4. 1620. 4. 1631. & *Epitome Inſtitutionum*, Witteb. 1631. 4. 1664. 12. & *tabulæ inſtitutionum*, Witteb. 1635. fol. Phyſiologiam etiam habet, antiquo more, bono tamen ordine ſcriptam, ut omnia hujus auctoris.

Joh Colle *Elucidarium anatomico-chirurgicum ex Græcis, Arabibus & Latinis ſelectum*, &c. Venet. 1621. fol. Anatomica ex Laurentio & ſimilibus auctoribus collegit.

Pau-

3. SPIGELIUS in folio charta regia editus (*a*).

4. JO-

PAULI ZACCHIÆ *Quæſtiones medico-legales*, Liber I. Romæ 1621. 4. Liber II. ibid. 1625. Libri III. IV. ibid. 1628. Liber V. ibid. 1630. Liber VI. 1634. Liber VII. 1635. recuſus pleniſſime Libris IX. primo J. D. HORSTII deinde GEORGII FRANCI cura, Francofurt. 1688. fol. 3. vol. Etſi practici viri omnino opus ſit, tamen ad anatomen & phyſiologiam pertinet, cum infinita habeat ad ætatem, pubeſcentiam ſexus, generationis in utroque ſexu negotium.

CHRISTOPHORI BREBIS *fabrica corporis humani octo diſputationibus comprehenſa*, Lipſiæ 1621. 4. *.

GEORG MYLLER *idea hominis*, Lipſ. 1621. 4. B. RIV.

JOH. BURGOWER *de corporis humani partibus* Diſp. 1622. 4. * MERCL. EJUS *de ruminatione humana* Diſp. 1631. 4. MERCL. *.

SEBASTIANI BLOSS *diſquiſitio totius ſcepſeos anatomicæ* Diſp. Tubing. 1622. 4. * DOUGL.

ROBERTI FLUDD *Anatomiæ theatrum triplici effigie deſignatum*, Francof. 1623. fol. Fanatici & parum ſani hominis.

ÆMILIUS PARISANUS Venetiis floruit ab omni anatome alienus, & tamen confidentiſſimus coætaneorum cenſor. Spiſſiſſimum volumen operum reliquit. Titulus eſt *nobilium exercitationum de ſubtilitate* Libri 12. acceſſit *par & ſanius* (Pariſanus) *judicium de ſeminis a toto proventu*, Venet. 1623. fol. DOUGL. mihi an. 1633. fol. Deinde *Nobilium exercitationum pars altera de diaphragmate ad* J. RIOL. *de ſeminis a toto proventu, & de ſtigmatibus, vita* ARISTOTELIS, *de calido innato, vita & ſanguinis motu prodiit* Venet. 1635. fol. *De microcoſmica ſubtilitate pars tertia*, eſt iterum *de ſeminis proventu* & *de viſione*. Venet. 1638. fol. *Quarta pars microcoſmi ſalus, coſmica ſubtilitas* ſerius prodiit. Iterum agit *an ſemen proveniat a toto*, *de* GALENI *&* BOTTALLI *placitis*, &c.

GUIL. FABRICIUS HILDANUS, ex Hilden pago Coloniæ vicino Paterniacum, inde Bernam venit, ibique in Phyſici functione finem finivit, celebris practicus & chirurgus, in inveniendo felix, in tentando animoſus. Ad Anatomen pertinent paſſim variæ obſervationes per obſervationes & Epiſtolas diſperſæ. Sceletos Bernæ paravit, qui etiam nunc ſuperſunt, & ſcapulas a tortura lacerari obſervavit. EJUS Liber *de anatomiæ præſtantia* germanice ſcriptus eſt *vom nutzen und fürtreflichkeit der anatomie*, Bern. 1624. 4. Primo numeroſos caſus funeſtos habet, quorum infelicitas ab ignoratione anatomes profecta eſſet: deinde oſteologica varia, jam citata. Poſthuma varia reliquit, quæ in *Bibliotheca Bernenſi* vidi, volumen inprimis, in quo plurimæ monſtroſarum partium imagines & varia chirurgica continentur.

ANTONII PONTII SANTA CRUZ Archiatri Hiſpanici *diſputationes in primum* Librum AVICENNÆ, Madriti 1624. fol. * DOUGLASSIUS multa huc facere ſcribit.

STEPHANI van SCHOONEVELD *Ichthyologia*, Hamburg. 1624. 4. Diſſectiones varias piſcium continet.

MELCHIOR SEBIZ per multos annos Argentorati Profeſſor fuit. Numeroſas diſputationes anatomicas edidit, quarum collectiones ſubinde prodierunt. Aliquas recenſet DOUGLASSIUS an. 1624. & alias factas ut *Exercitationes medicas* 56. Argentorati 1672. 4. editas. Aliæ penes me ſunt, antiquo more omnes, & fere abſque experimento ſcriptæ.

J. BAPTISTÆ CORTESII *Miſcellaneorum medicorum Decades X.*, Meſſan. 1625. fol. prodierunt, quem rarum Librum ex dono ILL. MORGAGNI poſſideo. Juvenis ſecuerat apud ALDROVANDUM, ediderat VAROLIUM, corpora animalium aperuerat. Inde in Siciliam vocatus vix duo vel tria cadavera viderat p. 3 4. Quare 40. poſt annis fere inmutata edidit, quæ in cerebro elaboraverat. In *Decade* II deſcriptionem dat artificii TAGLIACOTIANI.

Poſt JOH. NEANDRI *Tabacologiam*, Leidæ 1626. 4. exſtant epiſtolæ aliquæ anatomicæ.

(*a*) ADRIANUS SPIGELIUS, Patavinus Profeſſor, funeſto caſu rebus humanis ereptus, reliquit *de corporis humani fabrica* Libros X. quos BUCRETIUS ordinavit, ſed additis ſuis opinionibus etiam auxit & corrupit (RIOLAN. in SPIGEL. p. 735.) cum SPIGELIUS 24. tantum lectiones edere vellet (VESL. *præf. ad ſyntagm.*) SPIGELIANUM ergo codicem edidit LIBERALIS CREMA, Venet. 1625. fol. adjectum CASSERIANIS tabulis, & recudit BLAEU, Amſtelodami 1644. fol. Reliqua citavimus. Latine & pure ſcripſit SPIGELIUS, anatomica fere ex VESALIO habet, & practicas obſervationes interſperſit.

(*a*) De

4. JOHANNES RIOLANUS (*a*).
5. BARTHOLOMÆUS EUSTACHIUS Romæ editus (*b*).

6. THO-

(*a*) De RIOLANO dictum eſt, pag. 511.
(*b*) Et de EUSTACHIO, pag. 505.

F. GIROLAMO GERMANO Medico Franceſe, *Breve trattato intorno alle figure anatomiche*, Neapol. 1625. fol. Non vidi uſpiam citari hunc Libellum, qui inter meos eſt. Duo ex homine ſceleti ſunt, deinde alii ſimiæ aliorumque animalium, adſcriptis frigidiſſimis horum animalium proprietatibus.

SANCTORII SANCTORII *in* I. *fen.* AVICENNÆ *comment.*, Venet. 1626. fol. Anatomica pauca habet, neque enim in iis excellebat, aliqua tamen; thermometra primus ad artem medicam adhibuit. Chirurgica inſtrumenta multa invenit.

CÆSARIS CREMONINI Opera Ariſtotelica & theoretica jam citavi, & BRONZERII, & C. ASELLII.

GODOFR. CUNDISI *admiranda microcoſmi*, ſive *collegium anthropologicum*, Lipſ. 1627. 4. B. RIV. *.

Huc refero ſcriptos JOH. FABRI Germani Bambergenſis, ad NARDI ANTONII RECCHII *hiſtoriam animalium commentarios*, Romæ 1651. editos fol. quos nemo absque fructu leget, ob monſtrorum & animalium curioſam anatomen.

M. AURELII SEVERINI THURII CRATHIGENÆ TARSENSIS, ut amat ſe vocare, Profeſſoris Anat. Bot. Neap. *hiſtoria anatomica & obſervatio medica eviſcerati corporis*, Neapoli 1629. 4. MERCL. EJUSDEM *Zootomia Democritea*, ſive *anatome totius animantium opificii*, Noribergæ 1645. 4. cura VOLCAMERI. Anatomen equidem animalium nimis, & ſupra humanam anatomen, non recte extollit: obſervationes in numeroſis animalibus ſane quam multæ, breves in univerſum, cum rudiuſculis iconibus. Varia tamen, quæ minime exſpectes, paſſim ibi latent, vas a capſula atrabilaria ortum Valſalvianum, glandulæ inteſtinorum, bronchiorum, &c. EJUSDEM *de viperæ natura, veneno, medicina demonſtrationes & experimenta nova*, Patav. 1651. 4. Inter plurima inutilia bona diſſectio fabricæ viperarum JOH. VESLINGII & J. B. HODIERNÆ, & aliquæ aliæ utiles obſervationes. Icones poëticæ. EJUSDEM *antiperipatias*, ſive *de reſpiratione piſcium adverſus Ariſtotelicos diatriba, de piſcibus in ſicco viventibus Phoca illuſtratus. De radio Turturis marini*, Neapol. 1654. vel 1659. fol. Vita Auctoris præfixa eſt, acri ingenio viri, magni Chirurgi, ad omnem neceſſariam crudelitatem confirmati, ſed paradoxi. In *Anat. Phocæ* vaſa cordis & anaſtomoſes arterioſas & venoſas hujus animalis deſcribit, & in univerſum de anaſtomoſibus agit. Circulationem ſanguinis non recipit.

HARVEIUM diximus.

JOH. MAGIRI *phyſiologia*, Francof. 1629. 8. *.

J. DOMINICI MAGLIOCCA *Diſputationum medicarum, phyſiologicarum, ætiologicarum, ſemeioticarum, therapeuticarum* P. III. Neapoli 1631. fol. LIND.

GREGORII QUECCII *Anatomiæ philologicæ* P. I. *de præſtantia hominis*, Noriberg. 1632. 4. Lipſ. 1654. 4. MERCL. *.

DANIEL BECKER *Anatome infimi ventris* 12. *diſputationibus delineata*, Regiomonti 1634. 4. *.

FRANCISCI SANCHEZ *ſumma anatomica ex* GALENO *&* VESALIO. Inter Opera omnia, Toloſæ 1636. 4.

DAVID HERMANN *manuale anatomicum*, Gedani 1637. 12. *.

J. SOPHRONII a COZAK *Anatomia vitalis microcoſmi*, Brem. 1636. 4. *.

HERM. BOCCO *dubiorum anthropologicorum de principibus corporis humani partibus* πλειάδες tres (Diſp. XXI.) Lipſ. 1638. 4. RIV. *.

JOH. DANIEL HORST GREGORII f. *poſitionum anatomicarum decades* X., Marburg. 1638. 4. *Progr. ad anat. canis gravidæ*, ibid. 1639. 4. *anatome corporis humani tabulis comprehenſa*, Argentor. 1639. 4. * quæ eadem eſſe videtur, *deutſche anatomie* an. 1639. *gehalten*, Marpurg. 1679. 4. EJUSDEM *Decas obſervationum & decas Epiſtolarum*, Francof. 1656. 4. In obſervationibus varia utilia reperi, tum ex morbis ſumta, diætæ calidæ in variolis noxiam vim, alternæ partis in ulcere cerebri reſolutionem, cordis lymphatica. In *Epiſtolis* longa epiſtola HARVEII contra vaſa lactea continetur, & pro iis vaſis alia BARTHOLINI.

PETRI CASTELLI *hyæna odorifera*, Meſſan. 1638. 4. Francof. 1668. 12. Dubitat, num ſit hyæ-

6. THOMÆ BARTHOLINI Anatome, opus in octavo, Lugduni Batavorum editum anno 1686 (*a*).

7. PHI-

hyæna veterum, deſcribit felis Zibethiæ folliculos, & ſceleton, & utrumque depingit.

VOPISCI FORTUNATI PLEMPII *fundamentorum medicinæ* P. III. Lovan. 1638. 4. & altera editio aucta, Lovan. 1644. fol. cum DANIELIS VERMOST *brevi apologemate pro auctore*, Lovan 1653. fol. Amſtelod. 1659. 4. * SPIGELII diſcipulus minime obtuſi ingenii, minus tamen anatomicus, magnus quæſtionum amator. Candorem tamen in amplectanda HARVEIANA veritate demonſtravit. Iconem dedit ductus pancreatici, WIRSUNGIANAM. Quæ ad CABROLIUM adjecit, & ad AVICENNÆ anatomica, alibi dicta ſunt. Controverſias habuit cum J. PRIMIROSE, qui *deſtructionem fundamentorum* PLEMPII ſcripſerat, Roterodami 1657. 4 oportet autem priorem aliquam editionem fuiſſe Repoſuit enim FRANCISCUS PLEMP *munitionem fundamentorum* V. F. PLEMPII, Amſtelod. 1649. 4. & GER. BLASIUS *impetum* J. PRIMIROSII *in* V. F. PLEMPIUM *retuſum* ibid. 1659. 4.

OLAI WORMII *Inſtitutionum medicarum epitome* Hafniæ prodiit 1640. 4. *Controverſiarum* vero *medicarum ſelectarum Exercitationes* XVIII. Baſil. 1611. 4. Ab utriſque minorem, quam, ex Runis & Muſæo laudem reportavit.

JOHANNIS VESLINGII *Syntagma anatomicum*, Patav. 1641. abſque iconibus, Francofurti 1641. 12. Patavii 1647. 4. cum iconibus. Germanice etiam prodiit interprete BLASIO, Leidæ 1652. 4. B. LEHM. Norimb. 1676. 8. & Anglice vertente CULPEPERO, Lond. 1653. fol. Mindæ in Germania natus, per itinera in Ægyptum, Palæſtinam & Mauritaniam celebris, ſummus ſuo tempore, meo judicio, anatomicus. Compendium anatomicum ſcripſit breve, puriſſime ſcriptum, ordine quo C. BAUHINUS, ut omnes alicujus partis in corpore muſculos, & oſſa & viſcera conjungeret, ſervata ſitus ratione. Figuræ aliquæ non malæ, ut in aure, in fetu, aliæ minus ad archetypum. Obſervationes pauciores, aliquæ tamen, hymenis, indicatoris muſculi inſerti in os metacarpi, &c. IDEM *ſyntagma* primo Amſtelodami 1659. 4 commentariis GERARDI BLASII *illuſtratum* prodiit, deinde 1666. 4. Patav. 1677. 4. *. Germanice, Norib. 1688. 8. *. denique Latine, Ultrajecti 1696. 4. quæ editio non differt ab ea anni 1666. Parum eſt, quod addidit BLASIUS, ſi ab appendicibus receſſeris, in quos fere omnia nuperorum inventa conjecit, etiam SWAMMERDAMIANAS aliquas icones, quibus vaſa lymphatica exprimuntur, & quæ non alibi exſtant. Deinde cum VESLINGIUS an. 1649 ex morbo contagioſo obiiſſet, BARTHOLINUS *Obſervationes anatomicas & poſthumas epiſtolas* LXXIII. edidit, Hafniæ 1664. 8. quæ etiam nuper, Hagæ 1740. 8. recuſæ ſunt, & quas maximi facio. De generatione, incubatione ovi, de viperæ anatome, de vaſis lacteis copioſæ obſervationes, de ductu thoracico & vaſis lymphaticis lienis minime obſcura experimenta, aliaque lectu digniſſima hic reperiuntur.

NICOLAI TULPII *Obſervationes medicæ* Libris III. prodierunt, Amſtelod. 1641. 8. quartus acceſſit 1652. 8. 16-2. 8. & Leidæ 1739. 8 & alias. Doctiſſimi viri ſcripta, etſi pleraque practica ſunt, cum fructu tamen leguntur. De ſpina bifida, de valvula coli, lacteis humanis aliaſque obſervationes habet.

HENRICI REGII *phyſiologia tribus diſputationibus propoſita*, Ultraject. 1641. 4. EJUS *fundamentorum medicorum* Libri IV. Ultraject. 1647. 4. 1657. 4. 1664. 4. 1668. 4. LIND. Carteſianæ ſcholæ princeps in Belgio Auctor.

(*a*) C. BARTHOLINI *Inſtitutiones anatomicæ ex editione* THOMÆ filii, Leidæ prodierunt 1641. 8. maj. Hæc editio habet omnia priorum verba, quas jam ſupra enarravimus, additis inter hamulos augmentis, tum iconibus ex PINÆO, ASELLIO, F. SYLVIO, pleriſque tamen ex VESALIO ſumtis. Primum hic apparet F. SYLVII de cerebro epiſtola & epiſtolæ ſecundæ J. WALÆI ea pars, quæ ad ſanguinem pertinet. Eædem *inſtitutiones ſecundum locupletatæ* prodierunt Leidæ 1645 8. * Deinde *tertium ad ſanguinis circulationem reformata anatome* recuſa fuit nomine patris omiſſo, Leidæ 1651. 8. 1669. 8. Hagæ 1655. 8. 1660. 8. 1663. 8. 1666. 8. LIND Plenior editio eſt Leidenſis 1674. 8. cui titulus eſt *Anatome ex omnium obſervationibus maxime patris ad circulationem ſanguinis & vaſa lymphatica quartum renovata.* Huic editioni acceſſerunt fere omnia anatomica, quæ poſt priores editiones prodierunt N. STENONIS, J. SWAMMERDAM, REGNERI de GRAAF, ipſius RUYSCHII. Ipſe BARTHOLINUS parum addidit. Nam, quod dolendum, paucis annis anatomen exercuit, & novis inventis maximam auctoritatem conſecutus ad Libros, & honores alios ſeceſſit; adeoque viſcera fere meliora habet, muſculos, oſſa,

oſſa, nervos, valde imperfecte. Quæſtionum & controverſiarum abunde eſt. GERARDUS BLASIUS ſumma fide editionem procuravit. Nuperior *quintum renovata* Leidenſis etiam prodiiſſe dicitur 1686. 8. Germanice a S. PAULI verſa cum titulo *kunſtliche zerlegung des menſchlichen Leibes*, & Hafniæ prodiit 1648. 8. *. Norimbergæ, interprete WOLLNERO recuſa 1677. 4. Belgice Leidæ 1653. 1668. 8. Gallice Pariſ. 1646. 4. in metrum etiam conjecta, & ab HOSTILIO CONTALGENO (quod nomen Arcadicum eſt) Florentiæ 1651. carmine expreſſa, denique ipſo BARTHOLINO in A. HAFNIENSIBUS Auctore Indice a D. BERNIER verſa eſt. Sola floruit, donec VERHEYENIUS ſucceſſit, ut iſti HEISTERUS.

T. BARTHOLINUS eloquens & eruditiſſimus, etiam in diverſiſſimis ſtudiis homo, Europam univerſam peragravit, ubique diu & cum fructu moratus. Domum redux, & ad Anatomen admotus, forte ad aliqua VESLINGII indicia, adjutore MICHAELE LYSERO factis experimentis, ductum thoracicum in homine, deinde, uti dictum eſt, vaſa lymphatica invenit. Inde per omnem Europam celeberrimus, ob ſua merita, ſocerique Conſulis Hafnienſis, qui DOMUI REGIÆ in obtinendo hereditario & illimitato jure magno adjumento fuerat, nobili prædio donatus, in beato otio vixit, cumque eruditis viris per omnem Europam commercia literarum aluit. Non ideo vivos homines incidit ad ductum thoracicum, uti excidit CL. BEHRIO in *phyſiolog.* p. 249. imo mortuos nimis paucos. Multa Opera recenſuimus, plura ſuperſunt. T. B. *Anatomicæ vindiciæ* C. HOFMANNO, RIOLANO *aliiſque oppoſitæ acc. Animadverſiones in Anatomica* HOFMANNI, Hafn. 1648. 4. *.

EJUSDEM *Collegium anatomicum Diſputt.* XVIII. *adornatum*, Hafn. 1651. 4. *. (In Catal. poſt *Anat. Pract.*).

EJUSDEM *hiſtoriarum anatomicarum Cent.* I. II. Hafniæ 1654. 8. quæ eædem etiam eodem anno in Belgio excuſæ ſunt, ſi titulo credis, tum Germanice anno 1657. 8. Francof. *Centuriæ* III. & IV. anno 1657. V. & VI. an. 1661. 8. ſecutæ ſunt. Sua inventa, lymphatica, ductum thoracicum, pſoam parvum hic repetit, ductuſque mammarum. Satis etiam multas diſſectiones adjecit, ut felis zibethicæ, leonis. Deinde multa anatomica rariora, monſtroſa interſperſit: denique ſectiones corporum ægrorum copioſas. Multa tamen vel credula, vel inutilia admiſcuit, ut *pſeudo* HIPPOCRATIS Librum *de puſtulis*.

EJUSDEM *Ciſta medica*, Hafn. 1662. 8. Ad anatomen varia pertinent, ut Quæſtio: An lac in mammis virginitatis diminutionem demonſtret? De ſuperfetatione. Cadaverum nonnullæ incitiones.

EJUSDEM *epiſtolarum medicarum Cent.* IV. Hafn. 1663. & 1667. 8. prodierunt. Amœniſſimum opus & merito recuſum, Hagæ C. 1740. 8. ſex omnium eo tempore celebrium virorum hic epiſtolas reperias, ut G. PATINI, SALMASII, VESLINGII, SEVERINI, deinde inter diſcipulos BARTHOLINI, N. STENONIS, OLAI BORRICHII, PETRI SCHUMACHER, [cujus infelix exitus celeberrimus eſt]. MOINICHENII, LYSERI, BOGDANI, & BLASII, demum & DEUSINGII. Nihil ab anno 1634. ad 1664. in anatome fere actum eſt, quod hic non recenſeatur, & infinita inventorum ſemina, aut peculiares obſervationes, hic latent.

EJUSDEM *Orationes varii argumenti*, Hafn. 1668. 8. Variæ quidem, medicæ, etiam poeticæ, multæ tamen anatomicæ ſunt, in C. HOFMANNUM, RIOLANUM, BILSIUM.

EJUSDEM *De Cygni anatome ejuſque cantu*, Hafn. 1668. 8. Erat diſputatio, nunc auctior a filio CASPARO recuſa. Sceletus avis ex SIMONE PAULI ſumta eſt ſterni cavea, per quam aſpera arteria incurvata tranſit, fuſe deſcribitur. Cantus Cygni non bene defenditur.

EJUSDEM *Acta Hafnienſia* T. V. Primus an. 1673. II. an. 1675. III. & IV. 1677. ultimus an. 1680. 4. Hafniæ prodiit. Continent plurimas utiles diſſectiones animalium, deinde anatomicas præſtantiſſimas obſervationes N. STENONIS, de generatione, lymphaticis vaſis, C. BARTHOLINI varia monſtra, aliaque, ut ſit ex optimis Diariis. Ergo in T. I. exſtat anatome aquilæ, equi Regii, leonis, cercopitheci, erinacei, columbæ, leporis, rangiferi: in T. II. ululæ, ardeæ, pavonis, pſittaci, aquilæ: in T. IV. anatome ſalamandræ, gryllotalpæ: in T. V. ciconiæ, linguæ pici, torpedinis. EJUSDEM *Conſilium de anatome practica ex cadaveribus morboſis adornanda*, Hafniæ 1674. 4. Luget ſuas triginta annorum obſervationes ex anatome practica, quas omnes ignis deleverat. Laudat noſocomia, de eorum defectu in patria ſua queritur. Obiit an. 1680. & in ejus obitum WILHELMUS WORMIUS atque OLIGERUS JACOBÆUS, Hafniæ 1681. 4 orationes ediderunt.

JOHANNIS WALÆI *Epiſtolas de chylo & ſanguine* ſæpe laudavimus, ab anno 1641. cum omnibus editionibus BARTHOLINIANÆ anatomes, & cum SPIGELIANIS *operibus* Amſtelodami recuſas. WALÆI *medica omnia* in lucem primum protulit C. IRVINUS Chirurgus Edimburgenſis, Lon-

Londin. 1660. 8. Lectiones ſunt per totum ambitum medicinæ, etiam phyſiologiæ, quas præſtitiſſet non edidiſſe. Practicus feliciſſimus fuit. CROSS in Diſſ. *epiſt. de febre intermittente.*

FRANCISCUS SYLVIUS de le BOE hoc eodem anno 1641. inclaruit epiſtola ad BARTHOLINUM data, & in ejus *anatome* excuſa. Præter practicam laudem, qua floruit, anatomen etiam coluit, ipſique BARTHOLINO multa cadavera aperuit (BARTH. *de anat. pract.* p. 11.) & inprimis ſalutarem morem Leidæ introduxit, ut demortuorum in noſodochio ægrotorum corpora inciderentur. Huc autem pertinent, præter eriſtica jam deſcripta, *Diſſertationes medicæ*, quarum P. I. nempe decem diſputationes *cum Diſſertatione apologetica adverſus* DEUSINGIUM Amſtelodami excuſæ ſunt an. 1663. 12. Leidæ 1664. 12. Inter hæc monumenta induſtriæ dolemus vices viri, qui, cum chemiæ nimis indulgeret, inde cauſas actionum deduxit, & ad eas explicationes naturam ipſam flexit torſitque.

De cerebro & reſpiratione utiliter ſcripſit. Circulationem Leidæ adſeruit. Deinde in *Praxeos medicæ idea nova* plurima loca habentur, ubi, occaſione functionum læſarum, eædem integræ deſcribuntur.

Inter opuſcula varia, quæ in editione operum omnium, Trajecti 1695. 4. Genev. 1680. fol. edita ſunt, dictata habentur, ſed brevia, ad *inſtitutiones anatomicas* C. BARTHOLINI.

SIMONIS PAULI ſunt *Oratio de origine anatomiæ*, Hafn. 1643. 4. & *programma quo theatrum anatomicum auſpicatus eſt*, ibid. 1644. 4. & *carmen* ea occaſione ſcriptum. De modo dealbandi oſſa conſilia alibi citavi.

CONRADI VICTORIS SCHNEIDERI diſſertationes hoc anno inceperunt prodire, pleræque equidem ſuis locis citatæ. Prima *de capite*, Wittebergæ prodiit 1643. 8. alia *de corde* 1642. tum *de hepate*, omnes, ut ſemper ſolent hujus viri ſcripta, ſuis obſervationibus ornatæ. Sibi etiam vaſa lymphatica adſcripſit. Deinde in fuſiſſimo alio opere de catarrhis ad os cribriforme, vias ad nares, pharyngem, laryngem in Libro I. glanduloſam narium tunicam Libro III. deſcripſit, & præter auctoritates ſuas etiam obſervationes attulit.

FORTUNII LICETI infinita opera non moror. Libri III. *de vita*, Genuæ 1607. 4. prodierunt, ſed perrexit ſcribere ad hæc tempora, abſque obſervatione propria.

ANTONII SANTORELLI *de ſanitatis natura* Libri XXIV. Neapoli 1643. fol. Phyſiologia eſt. * MERCL.

HERMANNUS CONRINGIUS corpora quidem rariſſime ſecuit, multa tamen ſcripſit phyſiologici argumenti, & maxime quidem diſputationes. Huc etiam revocari poteſt ejus Liber *de habitu corporum Germanorum antiqui & novi ejuſque cauſis*, Helmſtadii 1652. 4. Ibi quæritur, cur adeo uniformis fuerit indoles veterum Germanorum: cur procera ſtatura: cur alba cutis: oculi cærulei: capilli flavi: cur hæc omnia in nuperis Germanis mutata ſint. De commentario Burgraviano ſuo loco dicetur. Denique huc pertinet ejus *introductio in artem medicam*, qua ut aliarum medicinæ partium, ſic Anatomes hiſtoria & de ſcriptis judicia continentur.

T. BROWNE *Pſeudodoxiam epidemicam*, Londini 1646. fol. & auctius 1673. editam poſſis huc referre. Inter errores enim, quos refutavit, etiam phyſiologicos varios tetigit.

CORNELII ab HOOGHELANDE *cogitationes de Dei exiſtentia & hiſtoria œconomica corporis animalis*, Amſtelod. 1646. 8. CARTESIANUS, & ignis in corde magnus Auctor.

FLORII BERNARDI *de ultimo corporis alimento*, Venet. 1646. 4. *.

J. B. HODIERNÆ *partium viperæ anatome*, Panorm. 1646. 4.

AUGUSTINI BUCCI *de principatu partium corporis humani cum epicriſi* C. HOFMANNI, Lutet. 1647. 4.

JOHANNIS SPERLING *anthropophyſicæ ſpecimen*, Witteberg. 1647. 4. Non ſecuit ipſe, ſed LAURENTIUM fere & SPIGELIUM legit. Circa quæſtiones verſatur, quas ſcholaſtico more proponit, & ſæpe parum ſolide reſolvit.

PHIL. JAC. SACHS *Anthropologia*, Lipſ. 1648. 4 B RIV. EJUSDEM *oceanum* diximus. *Gammarologia*, Lipſ. 1665. 8. edita varia ad colores, idioſyncraſias, aliaſque quæſtiones undique collecta habet.

THOMAS CORNELIUS CONSENTINUS a patria dictus, vir ingenioſus, Latine etiam doctus, veritatem novorum inventorum inter primos Italos perſpexit, quo tempore rariſſimi trans alpes erant, qui vel circulationem ſanguinis admitterent. EJUS *progymnaſmata quædam phyſica* VII. Venetiis 1663. Francofurti 12. prodierunt, recuſa cum operibus poſthumis, Neapoli 1688. 8. in qua editione progymnaſma de ſenſibus & poemata quædam adjecta ſunt. Suas obſervationes paſſim interponit, & de pulſu ab inſerto tubulo intercepto experimentum GALENI refutat: glandulas

dulas ventriculi deſcribit, paulum pronior in ſcepticiſmum, & de familia LEONARDI DA CAPUA. EJUS *phyſiologia rationis ponderibus ac momentis illuſtrata*, Jenæ 1683. 12. * procul dubio non differt a Progymnaſmatibus.

LAUR. EICHSTAD *Collegium anatomicum, ſive quæſtiones de natura corporis humani*, Gedani 1649. 8. *.

JOHANNES van HORNE nunc cepit ſcribere. EJUS *Exercitationes anatomicas I. & II. ad obſervationes* FALLOPII *anatomicas & earumdem examen per* VESALIUM *addita ubique epicriſi*, Leidæ 1649. 4. non vidi. Diſſertationes de ductibus ſalivalibus & chylifero recenſui. Deinde anno 1660. Leidæ 12. edidit *Microcoſmum* ſive compendium anatomicum, cui concinna brevitas & inventa Stenoniana inſunt. Recuſum eſt Leidæ an. 1662. 12. 1665. 12. *. Lipſiæ 1675. 12. Germanice Halberſtatt. 1679. 12. &c. In controverſia Bilſiana ſcripſit Libellum cum titulo *Waarſchouwing*, uti dictum eſt. Denique cum præ ſuo amore anatomes, qui ipſi inerat maximus, SWAMMERDAMIUM ſocium operarum ſibi adlegiſſet, cepit in partes genitales inquirere, ediditque *prodromum*, jam recenſum. Candidus vir, in parandis præparatis ſceletiſque, & iconibus indefeſſus, figuras pulcherrimas poſthumas reliquit, quæ inter BOERHAVII Libros ſunt. Promiſerat etiam *commentarium in* VESALIUM (N. STENONIS Diſſ. inaug. n. 14.), ſed is perinde periit. BOTALLI opera recudi fecit.

CHR. WEBER *de homine* (an non Diſputatio),. Witteberg. 1650. 4. *. B. RIV.

ALEXANDRI READ *manual of diſſection*, Londin. 1650. 12. Compendium anatomicum non ditiſſimum.

NATHANAELIS HIGHMOR *corporis humani diſquiſitio anatomica, in qua ſanguinis circulationem in qualibet particula typis novis perſecutus eſt*, Hagæ 1651. fol. In dedicatione ad HARVEIUM legitur, opus octo integris annis latuiſſe. Ex animalium diſſectionibus fibras lienis, ductum teſtium excretorium, ex morboſo caſu maxillarem ſinum deſcripſit. Ratiocinii cæterum multum, deſcriptiones breves, icones malæ, quod notavit olim RIOLANUS *anacephalæos*. p. 152. & ad VESALIANAS clanculum fictæ.

Arcana microcoſmi or the hid ſecrets of man's body diſcoverd in an anatomical duel between ARISTOTELE *and* GALEN, *with a refutation of Brown's vulgar errors*: Lord BACONS *natural hiſtory : and* HARVEY's *book of generation by* A. R. Lond. 1652. 8. *.

JOHANNES ANTONIDÆ van der LINDEN *medicina phyſiologica*, Amſtelod. 1653. 4. Eſt omnino anatome, quæ ex ordine ventres, deinde artus, oſſa, nervos, vaſa, proponat. Plurimum eruditionis Græcæ in nominibus & vetuſtis controverſiis reperies. Inter anatomica aliquæ tamen utiles obſervationes. Hypotheſes aliquas habet non bonas, v. gr. cor eſſe ſenſus & motus principium. In ejuſdem *Meletematibus medicinæ Hippocraticæ*, Leidæ 1660. 4. edita P. I. aduſque p. 136. tradit phyſiologiam, ex placitis fere veterum.

DOMINICI de MARCHETTIS PETRI F. *anatomia*, Patav. 1652. 4. (MERCL.) & 1654. 4. Eximium compendium, quod minus notum eſt, non ſine damno; obſervationes enim novas propriaſque copioſiſſimas habet. VESLINGIUM ſæpe contra RIOLANUM defendit.

Inter D. PANAROLI *Iatrologiſmos* exſtat anatome chamæleontis, & alia huc pertinentia.

JOH. GERHARDI *anatomiæ corporis humani ſuccincta conprehenſio & recollectio in Diſp. V. collecta*, Tubing. 1652. 8. * PL.

ISAACI CATTIER *obſervationes medicæ rariores*, Caſtris 1653. 12. recuſæ cum BORELLI *obſervationibus*, Lipſ. 1670. 8. huc poſſunt referri, ob tranſpoſitarum in latrone FRANCOEUR partium hiſtoriam, ductum thoracicum, & valvulam EUSTACHII.

PETRI BORELLI *hiſtoriarum & obſervationum medico-phyſicarum centuriæ* IV. Caſtris 1653. 12. & Lipſ. a. c. arcana, monſtroſa & vana plurima ſubleſtæ fidei habet.

JOH. BARILII *Phyſiologia humana & pathologia per tabulas ſynopticas ex* HIPP. & GALEN. &c. Pariſ. 1653. MERCL. *.

JOH. SCHMIDT *ſpiegel der Anatomie*, Francof. 1654. 12. (B. LEHM.) *.

NELLANI GLACANI *curſus medicus*, cujus I. Tomus phyſiologiam continet, Bonon 1655. 4.

GUERNERI ROLFINK *diſſertationes anatomicæ ſynthetica methodo exaratæ*, Norib. 1656 4. Vir eruditiſſimus Italiam & fere totam Europam viderat, & Auctor fuit horti, theatri anatomici & Chemiæ Jenenſis. Inſtrumentorum etiam Chirurgicorum magnum apparatum collegit [SCHENK Diſp. *de luxatione*]. Libros rariſſimos coacervaverat, quorum multi penes me ſunt. Chirurgiam, & artem obſtetriciam cum magno plauſu exercuit. Diſſecuerat in Italia & an. 1635. in palatio CONTARENO neurologiam, & medullam ſpinalem demonſtraverat. Sed deficiente in

Ger-

Germania opportunitate numeroſorum cadaverum, lectione multo magis valuit, quam autopſia anatomica, & Libros ſuos ſtipavit locis græcis ex ARISTOTELE & GALENO deſcriptis. Hoc cæterum Libro oſſa, muſculos, vaſa, nervoſque deſcripſit, & in Diſſ I. programmata ſingulatim olim edita conjunxit, quæ ad laudem anatomes & hiſtoriam pertinent. Reliquos Libros citavi.

ALBERTI KYPER *Inſtitutiones medicæ ad hypotheſin de circulari ſanguinis motu compoſitæ*, Amſtelod. 1654. 4. & alio titulo *Anthropologia corporis humani contentorum & animæ naturam ſecundum circularem ſanguinis motum explicans*, Leidæ 1660. 4. recuſa Amſtelodami 1665. 4. eodem numero paginarum conſervato, in quarum editionum utraque eſt *reſponſio ad Pſeudapologiam* PLEMPII integra phyſiologia, quæ ex SYLVIO & FALCOBURGIO aliqua, propria vero vix ulla habet. IDEM jam an. 1642. Leidæ in 12. ediderat *Medicinam recte diſcendi & exercendi methodum*, Leidæ 1642. 12. Prima editio *Reſponſionis ad Pſeudapologiam* V. F. P. edita fuit 1647. 12. Occaſio autem litis futilis fuit, cum PLEMPIUS in definitione Medicinæ KYPERIANA carperet, quod corpus humanum pro objecto admiſiſſet, excluſis animalibus.

BARTHOLOMÆI BAUSNER *De conſenſu partium corporis humani* Libri III. Amſtelod. 1656. 8. Theologus, qui de medicina ſcripſit. Partes ſingulas corporis humani percurrit, earumque uſum, cumque aliis nexum.

ADRIANUS FALCOBURGIUS Leidenſis anatomes Profeſſor, ſæpe citatus, nihil ſcripſit. Valvulam coli negaſſe conſtat.

JOHANNIS RHODII *obſervationes anatomico medicæ*, Patav. 1657. 8. aliæque cum BARTHOLINI *hiſtoriis* cum titulo *Mantiſſæ* recuſæ. Aliqua habet a D. de MARCHETTIS, MOLINETTO & aliis Profeſſoribus Patavinis, apud quos vir eruditiſſimus conſenuit.

GOTOFREDI MOEBII *fundamenta medicinæ*, Jen. 1657. 4. Francof 1678. 4. EJUSDEM *Epitome inſtitutionum medicinæ*, Jen. 1663. 4. In iſto opere totum ambitum medicinæ habet, brevemque adeo etiam phyſiologiam, non magni momenti. Priori vero, quod proprie phyſiologiam continet, aliqua tamen utilia ſparſim continentur & erudita ex aliis collectio.

THOMÆ WINSTON *anatomy lectures of Gresham collège*, Lond. 1659. 8. Hoc tempore, vel paulo prius, ab Anglis ex Italia reducibus anatome in Angliam introducta fuit, exſtructum CUTLERI ope theatrum, HARVEII, GLISSONII, WHARTONI opera edita. WINSTONUS FABRICII & ALPINI diſcipulus fuerat, non certe indoctus, ſed in diſſecando minus exercitus. Circulationis ſanguinis nondum meminit: practicas vero obſervationes interſpergit.

JOHANNIS VIGIER *opera anatomico-chirurgica*, Hagæ 1659 4. continent encheiridion anatomicum, & hiſtoriam fetus. Non maximi momenti utrumque.

J. CHRISTOP. GEILFUSS *inſtitutiones medicæ*, Aug. Vind. 1658. 12. PL. *.

GUALTHER CHARLETON *Exercitationes phyſico-anatomicæ de œconomia animali novis anatomiæ inventis ſuperſtructæ*, Lond. 1658. 12. Amſtelod 1659. 12. & Anglice cum titulo *Natural hiſtory of nutrition, life and voluntary motion*, Lond 1659 4. Sunt *Exercitationes XI.* inter quas ultima eſt de motu muſculorum. Theoreticus cæterum & alienis obſervationibus uſus Auctor.

Ejus *de differentiis & nominibus animalium exercitationibus*, Lond. 1677. fol. editis adjecta eſt *mantiſſa anatomica*, in qua GEORGIUS ENT diſſectionem ranæ piſcatricis, galei piſcis, & ranæ vulgaris dedit. Librum *de catameniis*, *de cerebro* citavi.

Denique in *enquiries into human nature in VI. prælections*, Lond. 1680. 4. de nutritione iterum tres, de vita unam, & de febre & de muſculari denique motu ſingulas exercitationes edidit, diverſas a prioribus.

ANTONIUS DEUSING, Profeſſor Groningenſis, vir Arabice doctus, ab anatome alienior, numeroſiſſimos Libellos phyſiologicos edidit, quorum magna pars recenſa eſt. Addimus alios: *Idea fabricæ humanæ*, ſive *inſtitutiones anatomicæ* prodierunt 1659. 12. *Oeconomia corporis animalis* P. I. *de nutritione*, Groning 1660. 12. P. II *de nutrimenti in corpore elaboratione* ibid. 1661. 12. P. III. *de nutrimenti elaboratione ultima* 1660. 12. P. IV. *de motu animalium Exercitt. anatt.* 1661. 12. P. V. *de ſenſuum functionibus Exercitt. tres* 1661. 12. *Oeconomus corporis animalis & ſpeciatim de ortu animæ humanæ* 1661. 12. *Oeconomus corporis humani reſtitutus* 1662. 12. *& apologeticæ defenſionis pro œconomo animali prodromus* 1662. 12. Reliqua jam citavi, & jam horum aliqua, quæ hic enumero.

PAULI BARBETTE *anatomia practica*, Amſtelod. 1659. 8. In opere non magni momenti opinio ſingularis exſtat, os nempe petroſum mobile eſſe. Recuſa eſt in *operibus chirurgico-anatomicis*, Leidæ 1672. deinde in *operibus medicis omnibus* a MANGETO recuſis, Genevæ 1683. 4. 1704. 4. minus enim anatomicus quam practicus fuit.

HEN-

Henrici Eysson, Profeſſoris Groningenſis, Diſp. *de obſervationibus rarioribus in cadavere*, &c. Groningæ 1660. 4. Diſſ. *de fetu lapidefacto & per 20. annos retento*, Groningæ 1661. 12. Ejusdem *collegium anatomicum*, ſive *partium omnium corporis humani hiſtoria* 1662. 12. *. Ubique utilis omnino & diligens Auctor.

Roberti Bayfield *Exercitationes anatomicæ in varias regiones corporis humani*, Londini 1660. 12. *. 1668. 12.(Sed in Belgio excuſæ). Non magni momenti.

Jacob van der Gracht *anatomie van de uytterlyke deelen, vermeerderd met een verhaal van 't hart*, Roterodami 1660. fol. *. B. Pl. Adjectus Harveii Liber *de circulatione ſanguinis*.

Thomæ Willis Liber *de fermentatione*, *febribus & urinis*, Londin. 1659. 8. 1662. 8. 1677. 8. Amſtelod. 1664. 1665. 8. 1683. 12. In Libro *de fermentatione* unico capite de fermentis agit, eaque in totum fere corpus humanum introducit. In altero Libro *de febribus*, de ſanguinis analyſi, de nutritione, de effervescentia ſani & morboſi ſanguinis ſermo eſt. Contra hos Libellos ſcripſit Edmundus de Meara Hibernus *Examen diatribæ* T. Willisii *de febribus*, Lond. 1665. 8. in quo negat febrem ab effervescentia fieri, circulationem etiam ſanguinis & ſanguificationem a ſanguine ipſo rejicit, vetuſtatis paraſitus. Intercurrunt non inutiles obſervationes. Repoſuit pro amico Librum titulo *vindicationis diatribes* T. Willisii *de febribus*, Lond. 1665. 8. quam phyſiologiam eſſe, ex judiciis invenio, nam ipſe non legi.

Opera Willisii omnia, Genevæ 1680. 4. deinde, Amſtelodami 1682. 4. cura G. Blasii, & Venetiis 1720. 4. recuſa ſunt. Erat utique in hoc viro hypotheſeos amor (quem ipſe conterraneus viri carpit Richardus Mead *de imper. ſol. & lun. in præf.*). Eum tamen amorem non ex noſtro ſeculo, quo valde exoſus eſt, ſed ex Willisii temporibus metiri oportet, quo cuivis auctori ſyſtemata condere non licebat ſolum, ſed erat honori. Reliquos Libros omnes diximus.

Michael Sennert Diſſ. *anatomicæ miſcellaneæ*, Witteb. 1660. 4.

Maur. Hofmanni *ſynopſis inſtitutionum anatomicarum partium plerarumque vitam declarans*, Altdorf. 1661. 8. 1681. 8. Mercl. *. Patav. 1664. 8.

Gabriel Clauder Epiſt. *de obſervatione practico-anatomica mirabili*, Patav. 1661. 4. *.

Daniel Voet *phyſiologia*, Amſtelod. 1661. 4. *.

Valentini Henrici Vogleri *Inſtitutionum phyſiologicarum* Liber Helmſtad. 1661. 4. *.

Caspar a Reyes *elyſius jucundarum quæſtionum campus*, Bruxell. 1661. fol. Francof. 1670. 4. Magna varietas eſt curioſarum quæſtionum, inprimis ex muliebrium hiſtoria, in *centum* titulos ſtipata.

Joh. Theodori Schenk *Exercitationum anatomicarum* Libri VI., Jenæ 1662. 4. Diſſertationes ſunt novem, quibus abdominis partes deſcribit, cum græcis fragmentis bene multis, & pauciſſimis obſervationibus. Ejusdem *ſchola partium corporis humani*, Jenæ 1664. 4. Compendium anatomicum eſt, ex Libris collectum. Ipſum motum periſtalticum ex Harveio unice citat. Hymenem negat. De lacteis thoracicis & nervis, aliqua propria profert. Ex XI. diſputationibus coaluit. Ejusdem *ſynopſis inſtitutionum medicinæ phyſiologica & pathologica*, Jenæ 1668. 4. *. Ejusd. *de anatome locali & ejus utilitate*, Jenæ 1657. 4. Diſp.

Renati Descartes Liber *de homine* ex editione Florentii Schuyl, Leidæ 1662. 4. Pariſiis 1664. 4. gallice, & melius ad codices M. S. Cartesii (in præf.) cum addito Tractatu *de formatione fetus* Ludovici de la Forge, Amſtelodami prodiit 1677. 4. & gallice Pariſ. 1677. 4. In priori opuſculo a Schuylio Latine reddito, cum figuris ſatis nitidis, habetur poſthuma fabula, qua modus explicatur, quo poſſit machina ex neceſſitate mechanica omnibus actionibus vitæ humanæ defungi Hic illa celebris pinealis glandula, Cartesii beneficio, cum omnibus in corpore humano nervis connexa, hic ignis cordis, & ſanguis ebulliendo in diaſtole exundans. Hic valvuloſi ductus inter muſculos communicantes. Altera editio Clerselerio debetur, icones Ludovici de la Forge & Gutschovii ſunt plures, & magis ad mentem Cartesii, ut fuſe oſtendunt, magis etiam intricatæ, quam Schuylianæ. Commentarius Ludovici unice ex ſectæ ſententia eſt. In altero opuſculo inſanit certe Cartesius, qui ex liquore viſcido, per ſolas leges mechanicas, generari vult corpus humano ſimile, modumque, quo ſibi cuticulas induat, vaſa formet & viſcera, fuſe explicat.

Martini Kerger *de fermentatione* Liber *phyſico-medicus*, Witteberg. 1663. 4. Liber equidem phyſicus eſt & chemicus, digeſtionem tamen ventriculi & fere omnes in corpore humano functiones per fermenta explicat.

Nicolai Stenonis f. pleraque inventa in hæc tempora cadunt. Librum *de glandulis oris*, *myologiæ ſpecimen*, *Libellos de cerebro*, *de ſolido intra ſolidum* citavimus. In *ſpecimine obſervationum ana-*

anatomicarum de muſculis & glandulis, Hafniæ 1664. 12. Amſtelod. 1664. 12. edito, miſcellanei argumenti varia, & pulcherrima quæque continentur. Hic vaſa omphalo-meſenterica, deſcriptio muſculorum cordis, dorſique, vaſa lacrumalia, vaſa mucoſa cutis & narium, & multa alia egregie traduntur, cum Rajæ anatome. In *myologiæ ſpecimine* canis piſcis diſſectio eximia exſtat. In *Epiſtolis* etiam ad BARTHOLINUM, & in *Actis Hafnienſibus* multa perpulchra habet. Vir induſtrius, candidus, innocuus, & magnus inventor. In Italia ad religionem Romanam illectus, Epiſcopus Titianopolitanus & Vicarius Pontificius obiit Hanoveræ, ni fallor.

GERARDUS BLASIUS LEONHARDI F. quem per errorem ſæpe GERARDUM LEONARDUM vocant, præter editionem VESLINGIANI ſyntagmatis & defenſionem PLEMPII, edidit, Amſtelodami 1661. 12. *Medicinam generalem*, nempe totius medicinæ compendium, cum phyſiologia. In *præfatione* ſibi ductum ſalivalem paroticum vindicat. An. 1665. Amſtelodami 4. *Medicinam univerſalem* dedit, grandius nempe compendium. Anno ſequente *medullæ ſpinalis anatomen*, eodem 1666. *anatomen contractam*, Amſtelod. 12. Anno 1673. *miſcellanea anatomica hominis & brutorum variorum fabricam exhibentia* excudi fecit, quibus canis, teſtudinis, columbæ, aliorumque animalium propriæ diſſectiones, ex humano etiam corpore minime malæ obſervationes habentur. Anno 1674. Leidæ in 8. edidit *obſervationes anatomico-practicas*. Anno 1676. 8. ibid. *Zootomiæ*, ſive *anatomes variorum animalium* Partem I., quæ auctior in ſplendidius opus abiit *anatomen*, nempe *animalium ex veterum, recentiorum, propriisque obſervationibus*, Amſtelod. 1681. 4. Magna pars operis compilata eſt, ex HARVEIO, SEVERINO, STENONIO, E. N. C. DRELINCOURTIO (quæ optima), MALPIGHIO, ex ſex prioribus diſſectionibus Gallorum. Sua tamen adjecit non plurima, quæ etiam in *miſcellaneis* exſtant. Anno 1677. 8. & 1711. 8. prodierunt *Obſervationes medicæ rariores acc. monſtri triplicis hiſtoria*. Rariora anatomica paſſim intercurrunt, cum parvis & malis figuris, ex vaſorum genere, ductubus, morbis, defectibus, exceſſibus. Adjecta monſtri deſcriptio ex HEILANDO. Diligens homo & ex brutis quidem magis exercitus, neque tamen in homine rudis. Nunquam Profeſſor Leidenſis fuit, ut in GIORNALE de' LETTERATI legitur T. VIII. p. 427.

GE. TOB. SCHWENDENDÖRFER Diſſ. qua *anatomen medicorum jure divino & humano licitam eſſe* oſtenditur, Lipſ. 1663. 4. Eruditi Juriſconſulti opus.

THEOPHILE GELE'E *anatomie Françoiſe*, Rouen 1664. 8. ſed vetuſtiores editiones dantur. Compendium eſt RIOLANI. Editionem novam an. 1683. 8. habet B. PLATN. cum appendicibus SAUVAGEON *de vaſis lacteis* & GABR. BERTRAND *de veritatibus anatomicis & chirurgicis*.

FRANCISCI REDI *oſſervazioni intorno alle vipere*, Firenz. 1664. 4. Pulcherrimus Libellus, partes etiam genitales animalis aliaque anatomica habet. Contra CHARASSIUM ſe tuetur in *lettere ſopra alcuni oppoſizioni*. IDEM in Libro *degli animali viventi nelli animali viventi* copioſiſſimas habet diſſectiones anatomicas, animalium, piſcium, de veſica aëre, alimentario, &c.

PEREONI *anatomical lectures*, Lond. 1664. 12. *.

GUILIELMI RIPA tabulæ anatomicæ. Earum rariſſima collectio, nullo Auctore excitato, habetur in B. GOTTINGENSI, cum præfixa icone Auctoris, qui patria Aſtenſis, medicinæ Doctor & Chirurgus fuit, & an. 1676. obiit febre peſtilente, quod ſub arbore ſomniculoſus in agro Romano conſediſſet. LANCIS. *de nox. palud. effluv.* L. I. P. I. c. 20. Inter eas icones primæ 32, & ultra, procul dubio ad RIPAM ſpectant. Hæ varia jocularia continent, inter ea vero etiam anatomica, ad fetus monſtroſos, trigeminos, vaſa renum, omnino novas icones, multa præterea ad chirurgiam, ad morbos ſpectantia. Deinde ſequuntur tabulæ 27. una compactæ quæ nuper Romæ an. 1741. fol. cum commentario CAJETANI PETRIOLI prodierunt, & quibus inſcriptum nomen eſt BERRETTINI, celebris pictoris Crotoniatæ. Harum aliquæ a VESALIO & CASSERIO ſumtæ ſunt, oſſium, aliarumque partium, multæ vero propriæ, nervorum inprimis, ut alibi excitavi, unde luculenta conjectura eſt antiquiores eſſe, & ipſas VESLINGII figuras. PETRI BERRETTINI ætas utramque conjecturam fert, qui 60. annos natus, anno 1669. obierit & potuerit paulo ante mortem RIPÆ, trigeſimo vero anno ætatis ſuæ VESLINGIO inſerviſſe, qui an. 1649. obiit.

ROBERTUM HOOK ob *micrographiam*, ob *lectures phyſical, medical, geographical*, Lond. 1679. 4. ob *poſthuma* de lumine & ſenſorio, huc poſſis referre; ſed in phyſicis jam recenſui.

PHILOSOPHICAS etiam TRANSACTIONES huc refer, & inprimis ANTONII de MARCHETTIS PETRI F. obſervationes in curſu anatomico propoſitas a RAIO notatas, n. 307. CHESELDENII varia, n. 337. & RANBY, n. 401. deinde anatomicas diſſectiones opoſſi utriuſque ſexus, elephanti, linguæ pici, &c.

MAR-

Marcellus Malpighius Profeſſor Bononienſis ab anno 1666. Meſſanenſis an. 1665. & denique Archiater Pontificius an. 1691. his temporibus cœpit innoteſcere. Huic viro gloriæ omnino maximæ fuit, quod eo tempore ſubtilem anatomen partium corporis humani adgreſſus ſit, quo nemo de ea cogitabat. Utebatur autem maceratione, divulſione, injectione atramenti aut colorati liquoris, lente vitrea, & inprimis comparativa anatome. Dictione uſus eſt impura, & difficili. Acidam theoriam, nimis extenſam glanduloſam fabricam & pauca alia vitia temporibus imputare oportet, & grata mente recipere eximia alia viri merita. Cæterum pleroſque Libros citavimus, *tetradem epiſtolarum* inter M. Malp. & Fracassatum *de lingua & cerebro*, Bonon. 1665. 12. deinde epiſtolam ad Rufum, ad Sponium, Librum *de formatione pulli*, Tractatum pulcherrimum *de Bombyce*: Diſſertationes *de fabrica viſcerum & polypo*, Bonon. 1666. 4. Francof. 1678. 12. Jenæ 1677. 12. &c. Gallice Pariſ. 1687. 12. recuſas. In *Idea anatomes plantarum* aliqua ad dentium fabricam habet. Supereſt ut *poſthuma* excitemus, quibus I. *vita* Auctoris continetur cum brevi cenſura inventorum, quæ partim ab objectionibus defenduntur, partim novis experimentis ornantur & augentur. Multa ibi pulchra de dentibus, pilis, oſſibus, ſanguinis circuitu in vena, plantarum generatione. Altera pars eriſtica eſt. In ea duæ diſſertationes ſunt. Prima ſub nomine Placidi Papadopuli ſcripta reſpondet M. Liparo Galeniſtarum defenſori: In altera Malpighius contra Hieronymum Sbaraleam ſe tuetur, quem collegam & inimicum expertus erat, ut ſæpe fit. Hos autem viros & Minum Montalbanum, Triumphettium, Bonannum alioſque æmulos & adverſarios habuit, & multas in juventute ſua repulſas paſſus eſt. Chartas etiam omnes incendium delevit. *Epiſt. ad* Red. T. V. p. 122. Obiit an. 1694. Cæterum editiones *poſthumorum* Malpighii ſunt, Londinenſis 1697. fol. valde vitioſa, Veneta 1698. & 1743. fol. quæ eadem eſt, aucta præfatione & animadverſionibus Gavinelli non maximi momenti. Opera reliqua prodierunt Londini 1686. fol. pariter valde inordinata, etſi nitida. In Belgio Opera omnia recuſa ſunt in 4. Leidæ 1687. & poſthuma an. 1698. paulum correcta, additis Fracassati epiſtolis.

Scripſit autem contra Malpighium J. Hieronymus Sbaragli *De recentiorum medicorum ſtudio Diſſ. epiſtolarem* Aristidis Gottingæ (nempe Bononiæ, cui ſimilis utcunque eſt ſignificatio) 1689. 8. (*poſthum.* p. 187.), Parmæ 1690. *. Deinde Libanii *ſecunda epiſtolaris Diſſertatio de recentiorum medicorum ſtudio*, Bononiæ 1693. prodiit, & *appendix ad phyſico-anatomicas diſſertationes epiſtolicas* in collectione 1701. Porro *ſcepſin de ortu viviparorum*, ſive *dubia contra viviparorum generationem* edidit Sbaragli, Viennæ 1696. 8. Bononiæ 1701. 8. deinde *de vivipara generatione alteram ſcepſin*, Bononiæ 1693. 8. & 1701. 8. quæ omnia cum titulo *Exercitationum phyſico-anatomicarum* Auctore J. Hier. Sbaragli, Bononiæ 1701. 8. recuſa ſunt. In prima *Diſſertatione epiſtolica* Sbaralea, tamquam Stahlii præcurſor, negat curioſam illam anatomen ad praxin utilem eſſe. Verboſa certe & parum utilis ea demonſtratio eſt. Altera Libanii epiſtola etiam amarior videtur. De ſcepſibus alibi diximus.

Denique juſtum volumen, cui titulus *oculorum & mentis vigiliæ*, Bonon. 1704. 4. ſcripſit Hieronymus ſcepticus, plenus ratiunculis & cavillis, neque, ut credo, niſi laudis collegæ refutator. Diſſertatio una *critologica* eſt, inprimis contra Malpighianas glandulas ſcripta. Altera *apologetica*, inanis, qua Microſcopium cavillatur imponere, cava convexa repræſentare, &c. Paucas & rudiuſculas proprias obſervationes adducit.

Contra Malpighium etiam eſt Liber *de moralibus critices regulis monita, ad quorum normam exiguntur, tum controverſia inter* Malpighium & Sbaraleam, *tum Epiſtolæ quædam ab adſeclis ipſius nuper evulgatæ*, Colon. 1706. 4. (contra Florianum nempe) ubi nihil nimium in Sbaragli refutationibus fuiſſe, acerbe vero Malpighium & amicos adverſarium ſuum provocaſſe defenditur. Inde D. Stephani Danielli *epiſtola reſponſiva* ad Dominicum Gotti, Bononiæ 1710. 4. Secuta eſt, qua vita Sbaragli, teſtimonia doctorum virorum, & apologia contra Horatium de Florianis continetur. Denique *ripoſta a* Teofilo Aletino, Bologna 1711. 4. Sbaragli opus eſt.

Contra pro Malpighio & contra oculorum & mentis vigilias repoſuit integrum Librum Horatius de Florianis (nempe Auctor ignotus Giorn. de' Letter. IV. p. 272), cui titulus eſt *epiſtola, qua plus quam* 150. *errores in Libro inſcripto oculorum & mentis vigiliæ oſtenduntur*, &c. Romæ 1705. 4. Loco præfationis eſt epiſtola Lucæ Terranovæ, qui ait ſe ſurripuiſſe Horatii epiſtolas, eaſque ſupplet. Deinde ſequuntur epiſtolæ ipſæ Horatii, quæ acerbum & immitem Sbaragli animum demonſtrant Habentur etiam aliquæ ibi obſervationes ad nervos, papillas linguæ, fibras rectas cordis, de mamma oſſea, &c.

Pro Malpighio etiam in Gal. di Minerva T. VI. p. 283. contra idem Sbaragli opus *dialogus* exſtat, quem Valisnerio aliqui tribuunt, deinde *epiſtolæ* aliquæ. Contra *diſſertationem* Sbaragli, Johannes Bohnius dixit in *prælectione therapeutica*, Lipſ. 1691. recuſa cura ipſius Sbaragleæ in collectione, quam dixi. Contra diſputationem de moralibus criticæ regulis, *diſputatio critico-moralis* repoſita eſt 1707. 4 inedita, ſed laudes merita auctorum *diarii*, quod modo dixi. Deinde ſecuta eſt alia Theophili Alethini *epiſtola quæ ex doctrina Libri de mor. crit. reg. demonſtrat*, Sbaraleam *fuiſſe adgreſſorem* fol. 1707. quæ epiſtola videtur Guilielmini fuiſſe, in cujus etiam operibus recuſa eſt.

J. Jacobi Wepfer *dubia anatomica*, Noriberg. 1664. 8. * & apud J. Henricum Pauli in *Anatomes Bilſianæ anatome*, Argentorati 1665. Egregia varia continet. Non omnem chylum per ductum thoracicum tranſire ſagaciter ſuſpicatur. De tuſſi a gula in arteriam aſperam patente egregia obſervatio. Hepatis ſubſtantiam glandulosam primus proponit. Id in reſponſo non vult admittere Henricus. De *apoplexiæ hiſtoria* dixi Liber *de cicuta aquatica*, Baſil. 1679. & 1716. 4. Leidæ 1733. 8. editus ex præcipuis anatomicis operibus eſt, ad negotium inprimis reſpirationis, digeſtionis ciborum, & cordis motum. Varia ad comparatam anatomen caſtoris, ciconiæ, aliæti, in E. N. C. diſperſa habet Wepperus. In Libro *de morbis capitis poſthumo* Scaphuſiæ nuper & Tiguri edito, de memoriæ & judicii vitiis multa memoratu digna occurrunt. Neque enim unice anatomicus, verum ſagax præterea cauſarum indagator fuit, & ſapienter ex phænomenis veritatem eruit.

J. Dan. Major *hiſtoria anatomes Kilonenſis primæ*, Kiel. 1666 fol. Magnus promiſſor fuit futurorum operum. Vir eruditus, qui vero ſe in nummos, in varios naturæ theſauros, & alia nimis diffudit. Ejusd. Diſp. *de anatome quovis litterato digna, medico cumprimis neceſſaria*, Kiel. 1665. quam non vidi. Ejusdem *memoriale anatomicum*, Kiel 1669. 4. Experimenta infuſoria habet, anatomen melis. Reliqua botanica & phyſica, Programma *de anatome cygni* 1666. 4. unice præfamen eſt. Ejusd. *collegium medico-curioſum*, Kiel. 1670. 4. varia habet, mire varia, aliqua tamen ad finem noſtrum ſpectantia. Ejusd. *Scholion anatomicum*, Kiel. 1675. 4. *. Ejusd. *de nova anatome concipienda breve conſilium*, Kilon. 1677. 4. *. Ejusd. *de ærumnis gigantum*, Kiel. 1689. 4. quæ ſyſtema phyſiologicum eſt.

Academia Parisina Antiqua optime de anatome meruit. Perraltus primo egregius delineator (Journ. des Sav. 1689. ubi ejus vita exſtat), & phyſiologicarum contemplationum Auctor: tum Josephus Duverney, qui dexteritate anatomica famam ſibi comparavit, adjutor Perralti, inde Philippus de la Hire & ipſe peritiſſimus artis pictoriæ, & denique Johannes Mery, regio juſſu plurima animalia exotica diſſecuerunt, ut ad fines phyſiologicos partium fabricam applicarent, ipſamque eorum animalium hiſtoriam firmiorem redderent. Primo prodiit *Obſervation ſur un Lion diſſéqué dans la Bibliothèque du Roi*, Pariſ. 1667. 4. & *ſur un grand poiſſon diſſéqué dans la Bibliothèque du Roi*, ibid. eodem anno. Deinde *deſcription anatomique de l'Ours, du Caſtor, de la Gazelle, du Chaméléon*, Pariſ. 1669. 4. Maj. Inde *Mémoires pour ſervir à l'hiſtoire des animaux*, Pariſ. an 1676. fol. magnificentiſſime excuſa, quæ in nupera editione operum antiquæ anatomes tertii tomi P. III. repetita & pulcherrima anatome elephantis aucta ſunt. Confer *conſilia phyſica* p. 105. Aliud volumen promittitur piſcium, a la Hirio ſectorum, quod nondum prodiit, & obſervationum poſthumarum Josephi Duverney. In hac nupera editione (Pariſ. 1733., &c.) Cameli figura emendata eſt. Multa hic nova reperi, membranam nictitantem avium, glandulas inteſtinales, ante Peyerum; pulmonem (& reſpirationem) avium, & teſtudinis, glandulas urethræ virili & vulvæ femininæ adſidentes, & alia. In Tomo X. *des anciens Mémoires* etiam plurima anatomica Josephi Duverney, Johannis Mery, Pecqueti etiam & Gayani continentur, vel propria Academiæ, vel ex diariis repetita.

Honoratus Fabri *de plantis & de generatione hominis* Libri II. Pariſ. 1666. 4. Noriberg. 1677. 4. Phyſiologiam tradit audax & argutus. De oculo inprimis fuſior eſt. Huic Regnault *origine ancienne de la phyſique nouvelle*, p. 134. circulationem ſanguinis inventam tribuit, quod de ea an. 1638. diſputaſſet; ſed Laurembergius etiam anno 1636. fuſe de circulatione egit, uterque nuperior Harveio, cujus ſcriptum an. 1628. prodiit.

Joh. Zeisold *anthropologia phyſica ex fontibus Ariſtotelicis*, Jen. 1666. 4. *. Philoſophi de ſchola opus.

Laurentii Bellini *de guſtus organo, de renibus, opuſcula anatomica*, diximus. *De urinis & pulſibus*, Bonon. 1683. 4. * prodiit. alii ajunt Piſauri eod. anno, impreſſum eſſe, quam editionem nondum vidi. Et *de reſpiratione* omnia ſuis locis retulimus. Ejus *gratiarum actio ad Hetru-*

riæ Principem, Piſis 1670. 12. * aliqua anatomica continere dicitur. Opuſcula, quæ Piſauri 1695. 4. *. Leidæ 1696. prodierunt, varii ſunt argumenti; jam ſeorſim excitata, ad cor, arterias, circulationem, retia vaſorum, glandulas, frictionem, vim contractilem, vim ſtimuli, laryngem, ovum incubatum, &c. Opera ejus omnia etiam Venetiis an. 1708. & 1732. junctim excuſa ſunt. Anno 1697. *Anatomen Toſcanam cum novis inventis* edidiſſe lego apud LANZONUM in *Galer. di Minerva* II. p. 58. A morte prodierunt EJUS *diſcorſi d'anatomia*, Florent. P. I. 1742. P. II. III. 1746. 8. Hi ſermones in conſeſſu Academiæ *della Cruſca* circa annum 1696. dicti ſunt, fluidi, eloquentes, dithyrambici. Magnam partem phyſiologiæ tetigit. Moniti ſunt, multumque monendi lectores, ne huic viro, alioquin ut ſuo tempore novas vias tentanti, non nimis promti fidem adhibeant, neque niſi ponderatas ab eo opiniones recipiant.

SAGGI *della Academia del Cimento*, Firenz. 1667. fol. 1691. fol. habent experimenta ad ſonum, ad digeſtionem ciborum, ad aurem & vacuum.

COLLEGII PRIVATI AMSTELODAMENSIS *obſervationes anatomicæ ſelectiores*, Amſtelod. 1667. 12. Magni facio paucarum paginarum Libellum. Societas erat DD. SLADI, BLASII, VEEN, F. RUYSCHII, QUINÆ, BODDENS, CORDES, SWAMMERDAMMII, & GODTKE. Multa hic ex vivorum anatome ad motum cordis & medullæ ſpinalis pertinentia, multa de glandulis, ductubus ſalivalibus, &c., aut prima, aut unica. Altero tomo illibenter careo, qui ſecutus eſt, Amſtelod. 1673. 12.

JOH. RUD. SALZMAN *obſervata anatomica* edidit THEODORUS WYNANDTS, Amſtelod. 1669 12. Sero prodierunt, cum collectæ ſint inter annum 1610. & 1617. Inter ea varia non inutilia reperi, ut cartilagines valvularum arteriæ aortæ.

KENELM DIGBY *of bodies and of man's ſoul with diſcourſes on the powder of ſympathy*, Lond. 1669. 4. Miraculorum, & ſympathiarum ſeminator.

His temporibus ſcripſit BERNARDUS SWALWE cujus *de pancreate*, & *de ventriculi querelis* Libellos recenſuimus, quos ſolebat laudare BOERHAVIUS. Ejus *alcali & acidum*, Amſtelodami 1670. 12. editum non legi.

LAURENTII STRAUSS *conatus anatomicus aliquot diſputationibus exhibitus*, Gieſſæ 1666. 4. & EJUSD. μικροκοσμογραφία *metrica*, Gieſſ. 1679. 8. brevia compendia ſunt. EJUS *exercitationes medicas ad* G. HORSTII *compendium inſtitutionum medicarum accommodatas*, Gieſſæ 1670. 4. editas non vidi.

JOHANNIS BOHN *Exercitationes phyſiologicæ* 23. Lipſ. 1668. 4. primum rudimentum fuerunt *Circuli anatomico-phyſiologici de œconomia corporis humani*, qui inde an. 1680. 4. *. & anno 1686. 1697. 4. & 1710. 4. Lipſiæ recuſus eſt. Vir eruditus omnino, cautus, & in ſeepſin pronior, in brutis animalibus ſecandis multum exercitus, MALPIGHII ſectator, veri tamen amans. Solet omnes ſui ævi hypotheſes producere, eaſque convellere rationibus, plerumque anatomicis. *Progymnaſmata* ſunt, ut vocat, omnino 30. Adjectæ ſunt ultimæ editioni diſputationes aliquæ practicæ & chirurgicæ. In *Exerc. de aëris in ſublunaria influxu*, Lipſ. 1678. 8. 1696. 8. experimenta aliqua anatomica reperiuntur.

CORNELIUS vander VOORDE *lichtende fakkel der Chirurgie* pro primo tomo *Anatomen* habet, per quæſtiones & reſponſa diſpoſitam, lucem in uſum tironum Chirurgiæ. Prodiit Amſtelodami 1668. 4.

CAROLUS DRELINCOURT collega & æmulus F. SYLVII, ut hic in chemicos pronior, ita ille in græcas latinaſque literas, anatomicus tamen ſatis & nitidus & accuratus. Multa ejus ſcripta jam retuli. EJUS *Oratio in mortem* J. van HORNE, Leidæ 1670. 12. laudes viri ampullato ſermone & contortuplicato tradit, ut fere ubique DRELINCOURTIUS.

Præludium anatomicum ibid. prodiit 1670. 12. 1680. 12. oratio eſt, qua anatomicum munus ſibi demandatum capeſſivit. Hoc inter opuſcula eminet, & multa ſemina veri, & nova varia tradit, ad cerebrum, ſinus laryngis, vias lacrumarum, glandulas ceruminis. *Libitinæ tropæa*, Leidæ 1680. 12. Catalogus eſt hominum, qui ad definitum numerum eodem die perierunt. *Appendix ad libitinæ tropæa* eſt acerba invectiva in Sylvianam ſectam, uti viciſſim contra eam orationem anonymus acres *Aletophili extemporaneas obſervationes* edidit. *Experimenta anatomica* ib. 1681. 12. 1684. 12. edita ſunt per ERNESTUM GOTTFRIED HEYSE. Hoc omnium inter Drelincourtiana optimum opuſculum eſſe perſuadeor. Continet *Caxicidia*, in quibus ad cordis motum, & chyli, & diaphragmatis, omnino eximia experimenta continentur. Editor ſimpliciter & caſte PRÆCEPTORIS labores expreſſit. Ad Diſputationem *de Lienoſis* filii ſui epimetra varia ad analyſes liquorum quorumdam humani corporis, ad circulationem ſanguinis HIPPOCRATI notas adjecit.

 Ali-

Alibi dixi *Opuſcula medica omnia*, Hagæ an. 1727. 4. recuſa eſſe, procurante BOERHAVIO.

Egregias animalium ſectiones aliquas apud BLASIUM reperiri etiam ſcripſi, quæ DRELINCOURTII ſunt.

NICOLAI HOBOKEN pleraque dixi. EJUS *cognitio phyſiologico-medica cum oratione de medicorum utilitate prodiit*, Ultraj. 1670. 4. 1685. 4. *.

JOHANNIS SWAMMERDAM etiam pleraque recenſui, juvenis laborioſiſſimi, qui an. 1662. Pariſiis, hinc cum STENONIO vixerat, an. 1667. Leidam venit, pro gradu diſputavit, ſatis timide, ut narrabat BOERHAVIUS, ibi cum JOHANNE van HORNE injectionibus & experimentis anatomicis ſe dedit, *prodromum* ejus edidit, Leidæ 1668. 16. a morte HORNII inſectorum hiſtoriæ ſe fere unice tradidit, & exhauſtus marcore phthiſico atque nimis tenero religionis ſenſu, ante diem periit. *Biblia naturæ*, quæ in *phyſicis* p. 110. laudavimus, plena ſunt ſubtiliſſimis diſſectionibus ranarum, apum aliorumque animalculorum.

JAC. PANCRATII BRUNONIS *Dogmata Medicinæ generalia ad recentiorum privilegia accommodata*, Norimbergæ prodierunt 1670. 8. PLATN. *. Eorum compendium *Propylei medici*, ſive *epitomes medicinæ dogmaticæ elementa comprehendentis* nomine prodiit in 8. Altdorf. 1696.

CHRISTIANI FRIDERICI GARMANN *de miraculis mortuorum*, Chemniz 1670. 4. Lipſ. 1709. 4. Spiſſum & grande opus, quo varia & inexſpectata quæque continentur, & integra fere anatome, ſed unice per loca communia undique collecta & breviſſime citata. Unde indicis loco eſſe poſſet. In *epiſtolarum centuria* quam edidit E. HENRICUS C. F. filius, aliqua ad chirurgiam infuſoriam & ad ova muliebria pertinent.

THEODORI KERKRING *ſpicilegium obſervationum anatomicarum*, Amſtelod. 1671. 4. prodiit, quæ nitida editio eſt. Sunt centum obſervationes varii generis, ſed pleræque ad anatomen, ad excarnationes, ut vocabant viſcerum & ductuum ſceleta, monſtra, varietates, inteſtina pertinent, &c. *Opera omnia anatomica*, Leidæ 1717. 4. recuſa continet hoc opus cum oſteogenia & anthropogenia. Præparationes, quas vocant, anatomicæ adhuc venales exſtant Hamburgi, & eorum catalogus prodiit, ſub nomine D. VERBORCHTEN. Lego cæterum, KERKRINGIUM fide mutata Hamburgi vixiſſe, cum titulo Legati M. D. Hetruriæ, ſuſpicionem incurriſſe occiſæ propriæ uxoris, ut ejus ſorore frueretur. In anatomicis etiam aliqua mihi ſuſpecta habet, cor triventre, venarum ſpermaticarum defectum, obſervationes etiam aliquas nimias, ut illam contra polypum.

J. FERDINAND HERTODT *Opus mirificum ſextæ diei*, ſive *homo phyſice, anatomice & moraliter in partes diſſectus*, Jen. 1670. 8. *.

J. BAPT. du HAMEL *de corporum affectionibus tum manifeſtis tum occultis*, Libri II. Pariſ. 1670. 12. continet Tractatum de ſenſibus & de viribus medicamentorum. EJUSD. quatuor Libros *de mente humana* diximus. EJUD. Liber *de corpore animato*, 1683. 12. eſt phyſiologica conſideratio ſenſuum internorum, externorum, & motus muſcularis, ex WILLISIO aliiſque recentioribus ſumta. De hiſtoria *Acad. Regiæ* diximus in *phyſicis* p. 66.

EPHEMERIDES NATURÆ CURIOSORUM in eodem Libro laudavimus p. 65. 66. plenas obſervationibus ex animalium & morboſorum corporum ſectionibus. Aliquas ex primariis excitabo.

WEPFER anat. caſtoris *Dec.* I. *ann.* I.
MAJOR anatome phocænæ *ann.* III.
REISEL ſtatua humana circulatoria *ann.* IX. X.
J. M. HOFMAN monſtrum vitulinum ibid.
STEPH. LORENZINI obſſ. ex brutorum anatome ibid.
PEYER anatome rupicapræ *Dec.* II. *ann.* I.
SCHELHAMMERI anatome talpæ cui oculos negat ibid.
PEYER anatome ciconiæ *ann.* II.
HARDER anatome muris alpini *ann.* IV.
MURALTI anatome taxi, capitis vitulini, ardeæ *ann.* V.
SCHELHAMMERI anatome ciconiæ, *ann.* VI.
PEYER de glandulis inteſtinorum, &c. ibid
P. J. HARTMANN triginta ſectiones morboſæ.
J. J. WEPFER de ventriculo, *ann.* VIII.
P. J. HARTMANN ſectiones variæ, *ann.* IX.
PAULI MINI objectiones contra anatomen ſubtilem & MALPIGHIUM. ibid.
J. C. STURMII reſponſiones ibid.

J. Mu-

J. Muralti anat. lutræ, *ann.* X.
P. J. Hartmann obſervationes ibid. & *Dec.* III. *ann.* II. III. IV. V. & VI. IX. X.
J. C. Sturm contra Minum *Dec.* II. *ann.* X.
Harder de glandulis duodeni *Dec.* III. *ann.* I.
P. J. Hartmann anatome xiphiæ, *ann.* II.
Nebel de glandula Harderi, *ann.* III.
Zambeccari brutorum ſectiones, *ann.* IV.
Schelhammeri anatome leporis, *ann.* V. & VI.
Brunnerii aliqua ibid.
Et J. C. Sturm denuo ibid.
G. C. Schelhammer anatome phocænæ, *ann.* VII. VIII. & piſcium nonnullorum *Cent.* I. II.
Ludovici Testi *de ſaccharo lactis Centur.* III. IV.
Heisteri de tonſillis, tactus humani *Cent.* V. VI.
Henninger de ductu thoracico ibid.
Dillenii anatome hirudinis *Cent.* VII. VIII.
Kulmi Anatome phocæ *vol.* I., &c.

Frid. Hofman patris *cardianaſtrophe*, Lipſ. 1671. 4. continet hiſtoriam hominis, cui viſcera in latus oppoſitum tranſiverant, ut dextra eſſent, quæ ſiniſtra fuiſſe oportebat.

Regnerum de Graaf laudavimus. Ejus in anatomicis præceptor (Graaf p. 517.) Isbrandus van Diemerbroeck *anatomes corporis humani* Libros X. edidit, Ultrajecti 1672. 4. vel 1671. 4. * neutram enim editionem vidi, tum Leidæ 1683. 4. qui in operibus omnibus, Ultraject. 1685. fol. recuſi ſunt, & Genevæ 1679. 4. 1685. 4. 1687. 4. Patav. 1688. 4. Gallice, Lugd. 1695. 4. Icones omnes ex variis collegit, muſculorum, oſſium, vaſorum hiſtoriam ex Vesalio, viſcerum ex recentioribus. Ipſe paſſim obſervationes aliquas adjecit, tum ex anatome, tum ex morboſis corporibus, & de litibus phyſiologicis fuſe egit.

Benjamin a Broeckhuysen *œconomia corporis animalis*, Noviomag. 1672. 8. Amſtelod. 1683. 4. & *œconomia animalis ad circulationem ſanguinis breviter delineata* abſque nomine Auctoris edita, Goudæ 1685. 8. (Journ. des Sav.). Phyſiologia Carteſiana ſemipoëtica. Admittit ignem cordis, ſanguinem rareſcendo erumpentem, &c. Ejusd. *rationes philoſophico-medicæ*, Hag. Com. 1687. 4. ſunt editio tertia œconomiæ aucta & mutata.

Moyse Charas *Nouvelles expériences ſur la vipère.* Vide *Phyſ.* Anatome viperæ, quæ egregia eſt, recuſa exſtat cum veteris Academiæ deſcriptionibus animalium.

Eccardus Leichner paradoxus ille oſor Harveii edidit Erfurti an. 1674. 8. *Archæum ſynopticum*, ſive *XII. tabb. de legibus Reip. medicæ, fundamentaliter prima quæque artis principia conſtituentibus.* Cum Ammanni parænesin hoc Libello tetigiſſet Leichnerus, Ammannus acutum Libellum edidit, *Archæum* nempe *ſyncoptico* Eccardi *contra Parænesin ad diſc. oppoſitum*, recuſum Lipſ. an. 1674. & 1677. 12. * cum Parænesi ſua. Eo Libello antiquos refutat, ipſumque Hippocratem, novorum amator. Reſpondit Eccardus *Epiſtola apologetica de principiis medicis pro archæo ſynoptico contra Pſeudarchæum ſynopticum*, Erfurt. 1675. 12. verboſa certe & inanis, idemque contra Sylvium *Epicriſin medicam analyticam ſuper* XI. *diſputationes medicas* F. de le Boe edidit, Erfurt. 1676. 12. Verum hæ controverſiæ parum e re medica fuerunt.

Jacob. Barner chemici *Prodromus Sennerti novi, in quo quidquid ad hunc uſque diem de arte prodiit, ex principiis anatomico-chirurgicis examinatur*, Aug. Vind. 1674. 4. *.

Justi Schrader *obſervationum anatomico-medicarum Decades* IV. quæ prodierunt cum Wilhelmi Langly & G. Harvei *obſſ. de generatione animalium*, Amſtelod. 1674. 12. bonæ ſunt, & obſervationes Ruyschii, Johannis van Horne & Swammerdammii continent, utique utiles, de papillis linguæ, utero inprægnato, herniæ natura, &c.

Joh. Mayow *opera omnia anatomico-phyſica*, Oxon. 1674. 8. Hagæ 1681. 8. Magnam partem phyſiologiæ tractat V. his Tractatibus, quos ſuo loco citavi, de fermento ventriculi, quod admittit, uſu lienis ad volatiles reddendos ſales fixos, &c. & hypotheſibus equidem paulum indulget, erecti tamen vir ingenii, & cui ſeculum pro excuſatione eſt.

Petri Antonii Molinetti *diſſertationes anatomico-pathologicæ*, Venet. 1675. 4. Librum de ſenſibus jam recenſum auxit Molinettus & ſub hoc titulo edidit, ut eſſet integra anatome corporis humani phyſiologica, cum ſubjunctis partium morboſis adfectibus. Non abſque fructu legi, inprimis ob miſtas obſervationes chirurgicas.

Georgii Ent *Opera medico-phyſica* huc repono, quod eo anno ejus *mantiſſa anatomica* prodierit

dierit 1677. fol. Duo inprimis Tractatus ſunt, unus pro circulatione, alter contra MALACHIAM THRUSTON, uterque ingenioſus, ſed paulo pronior in hypotheſin biolychnii, &c.

FRANCISCI WILLUGHBY *Ornithologiæ* Libri III. Londini an. 1676. in fol. a RAIO editi, multum habent anatomes, deinde de generatione & incubatione avium obſervationes.

In *hiſtoria piſcium* iterum a RAIO edita, & generis natatilis in univerſum, & multorum piſcium ſingulatim anatome exſtat. Oxon. 1686. fol.

JOHANNEM RAI & ob priores Libros editos, & ob *ſynopſin quadrupedum & ſerpentum*, Lond. 1693. 8. plenam diſſectionibus animalium, denique ob leporis, aviumque & piſcium nonnullorum in *Transactionibus Philoſophicis* editas diſſectiones, a ſe ipſo factas, curſumque anatomicum jam laudatum, hic recenſeri æquum eſt. Inprimis huc pertinent EJUS *Wiſdom of GOD manifeſted in the works of the creation*, Lond. 1691. 8. & octava vice 1722. 8. edita. Phyſiologia majorem partem operis occupat, ex qua, certe omnium evidentiſſima methodo, DEI creatoris ſapientiam deducit.

PAULI AMMANN Lipſienſis Profeſſoris *Parænesis ad diſcentes circa emendationem Inſtitutionum occupata*, Lipſ. 1677. 8. ſceptico & critico Libello invehitur in hypotheſes maxime Galenicas, obſervationes tamen proprias majoris momenti vix addit. EJUD. *Irenicum Numæ Pompilii cum* HIPPOCRATE, *quo veterum medicorum & philoſophorum hypotheſes in corpore juris civili & canonico tranſſumtæ a præconceptis opinionibus vindicantur*, Lipſ. 1689. 8. *. Contra HIPPOCRATIS phyſiologiam ſcriptum eſt, quantum ex recenſione video.

GALATHEAU *de l'empire de l'homme ſur les animaux*, Pariſ. 1677. 12. ALANO LAMY oppoſitus Libellus.

STEPHANI LORENZINI *anatome torpedinis*, Florentiæ 1678. 4. * & Anglice prodiit, Lond. 1705. 4. cum titulo *curious and accurate obſervations on the crampfish*, recuſa etiam in E. N. C.

ALANI LAMI *diſcours anatomiques* 1676. 12. *. 1679. 12. mea autem editio an. 1685. prodiit. Juvenis & ingenioſi ſed parum anatomici ſermones phyſiologici ſunt, ad præparationes Chirurgorum pronunciati. Impius homo utilitates partium nobis notas eſſe negavit, aliquas partes inutiles eſſe, corpus humanum non optime ſtructum, imo vero ex ſpontaneo caſu, inter tot vices neceſſario aliquando eam fabricam ex particulis evaleſcere qualis eſt in homine & alia hunc in ſenſum docuit. Multa ipſi his de rebus cum D. CRESSE' concertatio fuit.

C. BARTHOLINI THOMÆ fil. Libellos de ductu ſalivali, ovario, olfactu, alibi dixi. In Libro *de diaphragmate*, Pariſ. 1676. 8. edito, cum Auctor eſſet annorum 22. obſervo multa de chylo, ſanguinis itineribus, nervis, injectione, adjecta eſſe. EJUSD. *methodus demonſtrationum anatomicarum* minime inutilis T. V. *Act. Hafn.* n. 32. & cum LYSERI poſterioribus editionibus recuſa eſt. EJUS *Exercitationes miſcellaneæ* Leidæ excuſæ ſunt 1675. 8. Pauca habet ad anatomen inter multa variæ eruditionis. De ſignificatione anatomica *fundi*, & de corde tamen aliqua profert. EJUS *ſpecimen hiſtoriæ anatomicæ*, Hafniæ 1701. 4. Amſtelod. 1702. 8. continet primo compendium anatomico-phyſiologicum, deinde analecta obſervationum, nempe viæ ſanguinis in circulum euntis, diaphragmatis, organi olfactus, ductus ſalivalis repetitas deſcriptiones. Ejus *Exercitationes anatomicæ de partium ſtructura & uſu* neſcio quam multæ prodierunt, inceperunt edi Hafniæ 1652. Provectiori ætate in aulam vocatus, equeſtri dignitate auctus, & a ſtudiis ſuis abſtractus, non valde dudum obiit, callidus uti alienis laboribus.

OLIGERI JACOBÆI Tractatus *de ranis*, Pariſ. 1676. 8. Anatome hic nondum valde accurata eſt. Adjecit autem C. BARTHOLINUS epiſtolam *de motu muſculorum*, ubi obſervationes de nervis non malæ & objectiones contra ſyſtema WILLISII exſtant; maxime quod ſublato corde & cerebro ranarum muſculi pergant moveri, & emortua membra facile ad motum revocentur. Deinde an. 1686. 8. Hafniæ idem Libellus plenius prodiit, abſque BARTHOLINI epiſtola. Ibi ranæ, lacertæ, ſalamandræ, teſtudinis anatome habetur. Cor non diligenter examinavit, icones non bonas dedit. Utilia tamen intercurrunt.

LEONHARDI FRANCISCI DINGHENS *fundamentorum phyſico-medicorum* VI. Libri Lovan. 1677. fol. Phiſiologiam etiam habet, in qua lac a ductu thoracico ait deſcendere ad mammas, &c.

JOHANNIS VON MURALT *vademecum anatomicum*, ſive *clavis Medicinæ*, Tiguri 1677. 12. inprimis utile eſt ob copioſas animalium diſſectiones. Experimentum HOOKII habet, arteriam bronchialem ſibi tribuit, & venam ſociam deſcribit. Varia ex vivorum animalium ſectionibus addit. EJUSD. *Exercitationes medicas obſervationibus & experimentis anatomicis miſtas*, Amſtelod. 1688. 12. non vidi neque novi an a priori opere ſatis differant. EJUSD. *Collegium anatomicum* prodiit Norimb. 1687. 8. Condidit Tiguri theatrum anatomicum, & anatomen ibi introduxit,

&

& ſociis ſuis ex Libris & ex animalibus, nonnunquam etiam ex hominibus anatomen prælegit. Cæterum ad hanc anatomen miro inſtituto & obſtetricias obſervationes ſubjecit, & plantas medicinales. In *parergis* phyſiologica concertatio eſt cum Peyero; per glandulas enim chylum reſorberi volebat Muraltus. In E. N. C. multas animalium ſectiones edidit.

Giacopo Moro *anatome ridotta all' uſo de' pittori e ſcultori*, Vinegia 1679. fol. * Platn.

J. Jac. Harder *Examen anatomicum cochleæ domiportæ terreſtris*, Baſil. 1679. 8. & una editus *prodromus phyſiologicus*. Analyſes dedit ſuccorum corporis humani fere compilatitias, fermentationes admiſit, & epigeneſin in formatione fetus, quatuor humores in ſanguine defendit. Ejusdem epiſtolæ *de partibus genitalibus cochlearum* prodierunt, Aug. Vind. 1684. 8. Penem & teſtem depingit, & contra animam vegetabilem Redi pugnat. Ejudem Diſſ. *de præcipuorum viſcerum ſtructura*, Baſil. 1685. 4. Ejusdem *Apiarium obſervationibus medicis & experimentis refertum ſcholiis & iconibus illuſtratum cum reſponſione ad invectivam* J. B. de Lamzweerde, Baſil. 1687. 4. & cum novo titulo *theſauri obſervationum medicarum rariorum*, ibid. 1736. 4. Bonus Liber, ad centum capita plurimas obſervationes Harderi aut amicorum habet; multum utilis anatomes comparatæ & anatomes practicæ. Ejusdem & J. C. Peyeri ſive *Paeonis & Pythagoræ Exercitationes anatomicæ & medicæ familiares*, Baſileæ prodierunt an. 1682. 8. Peyeri epiſtolæ itinerariæ pleræque Pariſiis, Monſpelii, Bernæ datæ, ad hiſtoriam medicam utiles ſunt. Aliqua paſſim ex anatome comparata, aliqua etiam ex anatome practica intercedunt. Valde ſuperat Peyerus.

Joh. Conrad Peyer Scaphuſinus, eximius vir. *Parergorum* anatomicorum I. II. & III. recenſui, IV. eſt hiſtoria virginis cææcæ, V. ſectio Aſcitici, VI. alia ſectio uteri aſcitici, VII. experimentum cordis reſuſcitati per inflatum ductum thoracicum. Diſſectiones variæ, etiam animalium, in E. N. C. exſtant.

Jaques Chaillou *recherches ſur l'origine du mouvement du ſang, du cœur, & de ſes vaiſſeaux, du lait, des fièvres intermittentes & des humeurs*, Pariſ. 1679. 1699. 12. Pecquetianá & Harveiana inventa, tanquam nova, docet.

De St. Hilaire *Anatomie du corps humain*, Pariſ. 1679. 8. 1684. 8. 1698. 8. 2. vol. 1723. 8. 2. vol. Nullius momenti.

Georg. Frank polyhiſtoris, &c. collectoris *inſtitutionum medicarum ſynopſis*, Heidelbergæ 1672. 12. * *varia collectio obſſ. de hymene*, &c. Heidelbergæ 1673. (Sat. I.) *de hominibus abſque hepate, liene, renibus*, &c. 1675. *de principiis anatomicis*, Heidelbergæ 1679. 4. *bona nova anatomica*, Heidelbergæ 1680. 4. *parva Bibliotheca zootomica*, ibid. 1680. 4. *de autopſia & iconibus anatomicis*, Heidelbergæ 1683. 4. * *de ſtudio anatomes*, ibid. eod. anno. Pleræque in unum collectæ volumen prodierunt, Lipſiæ 1722. 8.

Johannes Alphonsus Borellus celeberrimus phyſiologus & anatomicus. Ejus princeps opus eſt poſthumum illud *de motu animalium* in cujus Parte II., Romæ 1681. magna pars phyſiologiæ tractatur, motus cordis, pulmcnis, (de cujus viſceris actione cum Malpighio diſputat), hepatis, renum, cerebri, nutritio. Etſi multa bona, poſthuma tamen ſunt. Præterea Ejus paſſim aliqua alia de vi oculorum inæquali, &c. excitavi.

Francisci Bayle *Problemata phyſica & medica*, Toloſæ. 1677. 8. 1681. 12. ſunt 119. diſſertatiunculæ ad quæſtiones phyſiologicas. *Diſſertationes medicæ* editæ Toloſæ an. 1681. 12. & alias, quatuor omnino ſunt, de *catameniis* quæ an. 1670. primum prodiit; de *conſenſu variarum corporis partium cum utero*; de *utilitate lactis*, ubi aliqua de alendo fetu, de lacte uterino, & de venæ ſectione in Pleuritide. *Diſſertationes phyſicæ ubi principia proprietatum in œconomia corporis animalis, in plantis & animalibus demonſtrantur*, prodierunt Toloſæ. 1677. 1681. 12. Earum tertia agit *de phyſiognomia*, de generatione, nutritione fetus, quam mechanice explicat ex ſucco, quem ſpiritus animales fingunt, de vi imaginationis maternæ, a ſpiritibus ſimilibus. In *quarta* de viſione aliqua habet. In T. I. *Inſtitutionum phyſicarum* continetur Tractatus de ſenſibus & motu muſculorum; in altero de anima brutorum. Ejus etiam Libro *de corpore animali* vera nempe & juſtæ molis phyſiologia, iatromathematico more propoſita. In T. IV. operum omnium inter *diſſertationes phyſicomorales* V. nunc primum editas, duæ de *generatione animalium*, una de *voluptate & dolore* eſt.

G. Wolfgang Wedel, adfinis noſtri & avunculi, *Phyſiologia medica*, Jen. 1680. 4. 1704. 4. & *Phyſiologia reformata* ibidem & 1688. 4. prodiit. Mirum videri poſſet Ill. Virum duas phyſiologias ſcripſiſſe, & priorem recudi curaſſe, cum exſtaret poſterior; nempe diverſa opera ſunt. In iſta chemica autem principia & archæum ſequitur: In priori magis anatomica & medica & hiſtorica docet. Ejusdem de phyſiologicis infinitæ diſputationes ſunt.

Theophili Bonnet, *Medicina ſeptentrionalis collatitia* T. I. Genev. 1679. fol. T. II. 1686. fol. ſcopus fere idem eſt qui Schenkii, practica nempe, rariora, monſtroſa, etiam anatomica colligere. Sed *Academiæ* Anglicæ, Germanicæ, Hafnienſis, aliarumque commentariis inprimis uſus eſt.

Nicolai Blegny *Zodiacus medico-Gallicus* annis quinque comprehenſus, in phyſicis laudatus eſt. Multa hic anatomica, Duverneyi de generatione, de cute; des Noues de veſiculis mulierum; Paulé, Cuchod & alii de monſtris: aliqua etiam theoretica ex phyſiologicis interponuntur.

Edmundi Tyson *anatomy of the porpeſſe diſſected at the Greſham college*, Lond. 1680. 4. Idem in *Phil. Trans.* multas dedit animalium hiſtorias, lumbrici, viperæ caudiſonæ, opoſſi, porci moſchati. Vide in *Phyſicis* p. 106. ſeq. Ejusd. *orang outang or the anatomy of the pigmy* ibidem laudatus eſt, eximius Liber, cujus in anatome comparata vix ſimilis exſtat, cum viſcera, vaſa & muſculos exquiſite deſcripſerit, in iſtis a Cowpero adjutus, & maximam certe laudem meretur, ſi conſideraveris Librum ex unico cadavere natum eſſe. Philoſophica etiam opportunitate uſus, multa ſagaciter collegit, & ſuſpicatus eſt.

Petri Guenellon *de genuina medicinam inſtituendi ratione* Epiſt. ad Munnikium, Amſtelod. 1680. 16. Commendat anatomen & zootomiam.

Martini Schoch *de capite humano*, Francof. ad Viadr. 1680. Diſp. Ejus certe ut videtur *de fermento & fermentatione : de ſignatura fetus* alioſque Libros jam recenſuimus.

L. Velthusii *Opera omnia*, Roterodami. 1680. 2. vol. Ex Cartesii ſchola.

Jean Pascal *nouvelle découverte & les effets des fermens dans les corps humain*, Pariſ. 1681. 12. magnus acidi defenſor.

Andreæ Cleyer *ſpecimen medicinæ Sinicæ*, Francof. 1681. 4. Præter pulſus mirificam obſervationem, & plus quam Hippocraticam angiologiam, omnium viſcerum etiam icones ex Chinenſium Libris habet. Eas manifeſtum eſt, ex animalibus ſumtas eſſe, argumento hepatis multifidi, lienis prælongi, &c.

G. C. Schelhammeri *Introductio in phyſiologiam*, Jen. 1681. 4. Ejusdem *de auditu* Liber jam dictus & *de pulſu*. Ejusdem *programma valedictorium* Jenenſe 1695. 4. breve ſed multis obſervationibus anatomicis dives. Ejusdem *analecta*, Kilon. 1704. 4. Sed non omnia poſſideo. Diſputationes anatomico-phyſiologicæ ſunt, plenæ objectionibus contra obvium quemque; erat enim Ariſtotelicus, eruditus, & acutus homo, paulo tamen moroſior, & cui nemo placeret : ipſe vero facile in opiniones parum probabiles tranſibat. Ejusdem *adnotationes ad* H. Conring *introductionem in artem medicam*, ad hiſtoriam anatomes etiam pertinet. Ejusdem *anatome Xiphiæ ad Hollonum*, Hamburg. 1707. 4. & aliæ hujuſmodi, jam citatæ, diſſectiones. Ejusdem poſthumum opus, quod Wiſmariæ an. 1717. cum titulo prodiit *Artis medicæ univerſæ* vol. I. cum obiiſſet an. 1716. Hæc phyſiologia plena eſt judiciis contra contemporaneos, ſatis fortibus, cum neque Iatromathematicis, neque Sylvianæ, neque Stahlianæ ſectæ æquus ſit, & ab omnibus diſſentiat. His litibus ita inmoratur, ut totus Liber potius cenſura phyſiologorum ſit, quam phyſiologia. Ignem in corde defendit, omnium, ut puto, ultimus, & vagitum uterinum.

Nehemiam Grew laudavimus tum in anatome comparativa inteſtinorum, tum in *Catalogo Muſei*, ubi paſſim aliqua anatomica exſtant ad ſceletos, oſſa, animalium fabricam, teſtes, fetus præparatos, &c. p. 118. Ejusdem *Coſmologia ſacra*, Londini 1701. fol. in primo Libro uſus partium in nonnullis animalibus declarat.

L. Tozzi *medicinæ pars prior theoretica*, Lugduni 1681. 8. eſt phyſiologia *.

Raymundi Restaurand *Magnus* Hippocrates *Cous redivivus*, Primus tomus, Lugd. 1681. 12. phyſiologiam tradit. *. Sed a circulationis negatore quid exſpectes?

A. M. (Allen Moulin) *anatomical deſcription of an elephant burnd at Dublin, together with a relation of new anatomical obſervations in the eyes of animals*, Lond. 1682. 4. Non vidi, ſed elephanti anatomen excerptam legi in Raii ſynopſi quadrupedum.

Antonii Novarini *Anatome curioſa* Rotenburgi ad Tuberim 1682. fol. Germanice. Ultimi ordinis.

Anatomy of human body epitomized by a member of the college of phyſicians, Lond. 1682. nondum vidi, ſed videtur eſſe Gibsoni prima editio.

J. C. Brunner omnia diximus.

In Actis Eruditorum Lipsiensibus ſparſim aliqua Bohnii, & nuper Waltheri alibi excitata, & Bidloi & aliorum intercurrunt.

Cl. Perralti etiam ſingulatim laudes diximus, ejus autem opera medici argumenti & anatomici

tomici ſunt. Calumniam eſſe puto, quando Lamy in *præfatione* Libri de anima ſenſitiva Duverneyo crimini datur, quod ſibi ipſi hæc *eſſays de phyſique* tribuerit, quæ Perralti ſunt.

Franc. Stockhamer *microcoſmographia*, Viennæ 1682. 12., cum titulo *Coſmopolitæ corporis humani anatomica dilineatio*, Leidæ recuſa eſt an. 1686. 12. In Jour. des Sav. 1683. n. 7. cenſura acris in hunc Libellum reperitur.

J. Bapt. de Lamzweerde *Oeconomia animalis ad circulationem ſanguinis breviter delineata*, P. I. II. Ejusdem *de generatione hominis ex legibus mechanicis*, Goudæ 1682. 8. *. Ejusdem *examen euchariſticum durioris Harderianæ apologiæ ſuper fraternas admonitiones in c.* 24. Tractatus *de molis uteri contentis* 1689. 4. *.

Ame' Bourdon *nouvelle deſcription du corps humain*, Pariſ. 1683. 12. Compendium anatomicum, in quo aliqua utilia & explicatio tabularum, quas dicemus. Ejusdem tabulæ anatomicæ octo prægrandes paſſim ſubleſtæ fidei ſunt, aliquid habent hiſtrionici, & pleræque clanculum compilatæ ſunt, aliqua tamen propria. Prodierunt & tunc procul dubio, & Pariſiis atque Cameraci an. 1707. fol.

Stephani Blancard *Carteſiaanſche Academie*, Amſtelod. 1683. 8. & 1691. 8. *. germanice verſa & recuſa, Lipſ. 1690. 8. cum titulo *Carteſianiſche Academie oder grundlehre der Arzneykunſt*, phyſiologiam continet. Deinde Ejus *hervormde ontleedkunſt*, Amſtelod. 1686. 8. ſive *anatome reformata*, Amſtelod. 1688. 8. auctius recuſa 1695. 8. cum tabulis 84. germanice etiam, Lipſiæ edita 1691. 4. Exſcriptorem eſſe conſtat. Vide Malpighium in *poſthum.* p 321. 322. Grætz *epiſt.* VIII. ad Ruyschium. Omnia v. gr. quæ ad oſteogeniam pertinent, ea ex Kerkringio ſunt, non citato. Ejusdem *anatomia practica*, Amſtelod. 1688. 12. ex cadaverum morboſorum diſſectionibus ſumta utilior eſt, germanice recuſa, Hanover. 1692. 8. In ſuis collectionibus annuis, cum titulo *jaarregiſter*, Amſtelodami ab 1680. ad 1682. editis, habet ſeptem centurias obſervationum, quarum multæ hujus loci ſunt, ex Ruyschii, & chirurgorum Belgicorum obſervationibus deſumtæ. In *Operibus medicis*, Leidæ 1701. 4. editis habentur *Inſtitutiones medicinæ*, quibus tota phyſiologia repetitur.

Francisci Zypæi *Fundamenta medicinæ phyſico-anatomica*, Bruxell. 1683. 8. & 1693. 8. quæ tertia editio penes me eſt. Multum tribuit Sylvio & Cartesio, non tamen ſervili obſequio. De ſuo vix quidquam habet.

Thomæ Gibson *Anatomy of human body epitomized* ſecunda edit., Londin. 1684. 8. quæ mea eſt, 1703. 8. 1716. 8. Readii Liber pro fundamento eſt. Addidit Gibsonus aliqua ex Tysoni obſervationibus, tum ex Graafio, Willisio, aliiſque, ex quibus etiam figuras deſumſit.

Philip. Jac. Hartmann Profeſſor Regiomontanus, vir & in veterum lectione, & in diſſecando exercitus, edidit an. 1683. *anatomen phocæ*, ſive *vituli marini*, Regiom. 4. deinde eruditas diſputationes I. II. III. & IV. eodem anno ibid. omnes *de originibus anatomes* : tum *de peritia anatomica veterum in genere* Diſſ. I. 1684. Diſſ. II. 1687. *de peritia veterum anatomicorum in ſpecie*, Diſſ. I. 1689. II. & III. 1693. Præter loca Aristotelis & veterum ſagaciter conquiſita, habet etiam non contemnendas obſervationes proprias, maxime ex zootome, ad inteſtina, &c.

Antonii de Heyde *anatomia mytuli & centuria obſervationum medicarum*, Amſtelod. 1684. 8. Ejusque *experimenta circa ſanguinis miſſionem*, *fibras motrices*, *urticam marinam*. Accedunt priora omnia ibid. 1686. 8. In priori Libello bonam comparatam mytuli anatomen, obſervationes utiles de ſanguinis circulatione mutata per vaſorum vulnera, de calio, & alia ad rem noſtram reperio. In *altero* refutatio theoriæ Bellinianæ, de venæ ſectionis effectibus, multa de circulatione ſanguinis in ranis, de fibris muſcularibus, anatome etiam animalis gelatinoſi, valde ſimplicis fabricæ, &c.

Joh Dolæi *Encyclopædia medicinæ theoretica & practica*, Francof. 1684. 4. Notiſſimus Archæorum nomenclator.

Godofredi Bidloo Profeſſoris Leidenſis *anatome corporis humani*, Amſtelod. 1685. fol. Tabulæ CV. nitidiſſime delineatæ a Lairesse, ſculptæ a van Gunst, ut omnino etiam propter artificium magni fiant, a Bidloo editæ ſunt. Nervorum, vaſorum, fabricæ ſubtilioris icones pleræque fictitiæ aut vitioſæ. Contra meliores in muſculis, valde vividæ, etſi cura diſſectoris non valde minuta appareat. Oſſa pulchra, nimis levia, & fetus. Aliqua ad ſitus viſcerum utilia. Explicatio valde brevis. Certo Bidloi ſunt, neque hic laudem meritus eſt Cowperus, qui hunc qualemcunque honorem Bidloo eripere voluit. Varia vero alia anatomica ſcripſit, quæ *operum omnium anatomicorum & chirurgicorum editorum & ineditorum* titulo conjunctim edita ſunt, Lei-

dæ 1715. 4. Huc ergo *oratio de antiquitate anatomes*, Leid. 1694. 4. *Vindiciæ adverſus* RUYSCHIUM, Leidæ 1697. 4. Etſi RUYSCHIUS peritia anatomica longiſſime BIDLOUM excelluerit, & iſte poetici ingenii magis, præterea luxurioſi fuerit, non tamen poteſt diſſimulari, acerbius cum BIDLOO egiſſe RUYSCHIUM, qui diſcipulos ſuos ad epiſtolas ad ſe ipſum ſcribendas excitaverit; quæ unice eſſent de BIDLOI minus exquiſitis deſcriptionibus partium corporis: ut adeo captaret occaſionem refutandi adverſarium. Utrimque non temperatium eſt a conviciis. Porro G. COWPERUM *citatum ante tribunal* edidit BIDLOUS 1700. 4. ubi juſtiſſimam cauſſam defendit, cum nulla arte COWPERUS excuſari poſſet, qui tabularum BIDLOIANARUM trecentas impreſſiones emerit a bibliopola, nomen BIDLOI deleverit, ſuum repoſuerit. EJUS *de nervis diſſert.* I. & II. in decadibus *Exercitationum anatomico-chirurgicarum*, jam Leidæ 1708. 4. excuſæ ſunt. EJUS *de animalculis hepatis ovilli epiſtola* prodiit 1697. 4. De Tractatu *de oculis* dictum eſt. Obiit denique BIDLOUS an. 1713.

RAIMUNDI VIEUSSENS ſcripta tractavimus, quorum optima neurographia eſt. In ultimis operibus nimis in theorias animum inclinavit.

J. JACOBI WALDSCHMID *fundamenta medicinæ*, Leidæ 1685. 8. *Inſtitutiones medicinæ rationalis*, Marburg. 1688. 12. in collectione operum omnium, Francof. 1707. 8. recuſæ. EJUSDEM & DOLÆI *epiſtolæ in quibus in inventa anatomica, phyſica, chymica, &c. inquiritur*, Francof. 1689. 4. aliqua habent noſtri argumenti, BRUNNERI inprimis & aliorum amicorum obſervationes. Inter *diſputationes* etiam multæ huc pertinent.

SAMUEL COLLINS *ſyſtema anatomicum*, Lond. 1685. fol. 2. vol. Anatomen comparatam amavit, ut ipſe de ſe fatetur p. 355. hinc magna pars operis in zootome verſatur, cujus præcipuus certe Auctor eſt, & avium piſciumque inprimis copioſiſſimas figuras dedit, ad PERRALTIANUM fere morem. Ex homine icones pauciores ſunt. Anatomen practicam interponit, & phyſiologiam, anatomen, atque pathologiam conjungit.

WOLFERDI SENGUERD *philoſophia naturalis*, Leidæ 1685. 4. brevem etiam phyſiologiam continet ad CARTESII ſaporem. EJUSDEM *inquiſitionem experimentalem*, Leidæ 1690. 4. auctius recuſam, Leidæ 1699. 4 ſuperius citavimus, quæ fere unice ad reſpirationem pertinet.

MICHAELIS ETTMULLER *fundamenta medicinæ vera*, Lipſ. 1685. eundem forte Librum conſtituunt, qui in collectione operum omnium titulum gerit *inſtitutionum medicinæ*, & breve compendium phyſiologiæ ſemichemicæ continet. Diſputationes duas alibi laudavimus, quas neſcio an ETTMULLERO oporteat tribuere, an potius *reſpondentibus*. Repetuntur tamen in operibus omnibus, Francofurti 1688. fol. & cura CYRILLI Neapoli recuſis 1734. 5. vol. fol.

J. MAUR. HOFMANN *diſſertationes anatomico-phyſiologicæ ad* HORNII *microcoſmum*, Altdorf. 1685. 4. ſunt duodecim diſſertationes phyſiologicæ junctim recuſæ. Aliqua ibi ex præceptoribus ſuis de MARCHETTIS & MOLINETTO. EJUSDEM *idea machinæ humanæ anatomico-phyſiologica ad obſervationes recentiores conformata*, Altdorf. 1703. 4. Diverſæ a prioribus, viginti diſputationes, unice recuſæ, quibus compendium corporis humani cum oſteologia, neurologia, & phyſiologicis utilitatibus continetur. Adjecta programmata nonnulla. EUSTACHIUM RUDIUM de dentibus citat p. 299. cum velit BARTHOLOMÆUM. EJUSDEM *diſquiſitio corporis humani anatomico-pathologica*, Altdorf. 1713. 4. Iterum viginti diſputationes ſunt, quibus ad ſingulas partes humani corporis primo breviſſima nomenclatura, deinde morbi continentur, hi fuſi, undique collecti. Subjecta *programmata anatomica*. EJUSDEM *ſciagraphia inſtitutionum medicarum a* J. H. SCHULZE an. 1742. 8. edita eſt *.

ANDREW SNAPE *anatomy of the horſe*, Lond. 1686. fol. Veterinarius regius ex familia natus, quæ dudum ei muneri præfuerat. Anatome mihi videtur humana eſſe, detorta ad aliquam equi ſimilitudinem, & de muſculis conſentit Auctor p. 150. Cerebri etiam, diaphragmatis, auris ejuſque muſculorum icones omnino hominem exprimere videntur, nec in vaſis aut nervis ſerii quid ſubeſſe credo. Oſteologia equina eſt.

CAROLI PATINI *idea capitis humani*, Patav. 1686. 8. *.

Eſſays d'anatomie, Leidæ par M. * 1686. 12. 1695. 12. Anglice Londini 1696. 12. ſub titulo *Eſſays of anatomy*, & Italice vertente BACCHINIO, Parmæ 1687. & Venet. 1713. 12. titulo *ſaggi d'anatomia*. Auctor eſt D. BEDDEVOLE medicus Genevenſis, amicus NUCKII, Libellus autem compendium habet hypotheſium, per quas functiones corporis humani explicare ſuſcipit. Eas repetit ab alcali, acido, figuris particularum. Aliquæ obſervationes intercedunt de uvula & vaſis glandularum ſublingualium. Dictio grata & nitida.

SEBASTIAN CHRISTIAN a ZEIDLERN *ſomatologia anthropologica*, Pragæ 1686. alibi lego 1687. 4. Vienn.

4. Vienn. 1692. fol. Non propriæ induſtriæ partus, & veteres inprimis ſequitur. EJUSDEM *inſtitutiones medicinæ*, Vienn. 1691. 4. VESLINGII diſcipulum ſe vocat in *præf.*

BERNARDINO GENGA *Anatomia chirurgica*, ſive *iſtoria dell' oſſa e muſcoli del corpo umano con la deſcrizzione de' vaſi*, Romæ 1687. 8. & prius 1675. 8. *. Medico-chirurgus Romanus, firmi & ſingularis ingenii, qui auſus ſit HIPPOCRATEM carpere ob infelices ægrorum curationes, ne in tirone quidem tolerabiles. Subjecit tractatum pro circulatione ſanguinis, quæ eo tempore in Italia nondum vulgo recepta erat. EJUSDEM *anatomia per uſo ed intelligenza del diſegno*, Romæ apud Roſſi 1691. fol ampl. prodiit. D. BERNARDINUS cadavera præparavit, explicationes adjecit J. M. LANCISIUS. Oſſa ſunt & muſculi, & iſti in varios ſitus gladiatorios diſpoſiti, cum nonnullis melioris notæ antiquis ſtatuis.

CORNELII STALPAERT van der WIEL *obſervationes rariores anatomico-chirurgico-medicæ*, Leidæ 1687. 8. 1727. 8. 2. vol. Auctor medicus, chirurgus, obſtetricator, & peritus anatomicus, fuit artis replendi & conſervandi probe gnarus, non ſolum ipſe 150. obſervationes adnotavit, ſed etiam aliorum utilium ſcriptorum parallelas hiſtorias in ſcholiis contulit, adjecta Diſp. de *monocerote.*

HENR. SCHÆVIS *anatomiſcher abriſs des ganzen menſchlichen körpers, ſamt den darauf und darin ſich befindenden krankheiten, vermehrt und verbeſſert durch* AVICENNA, Baſil. 1682. 8. *. B. PL. IDEM vero EMANUEL KOENIG, qui inter naturæ curioſos Avicenna dictus eſt, edidit, Baſileæ 1682. 4. *regnum animale* recuſum 1698. 4. IDEM varia collectanea continet, cum quodam amore miraculi. In eo etiam SIMONIS LESCOT, qui primus artem injiciendi exercuit, (teſte DEVAUX in *indice funereo* p. 574.) myologia, & PETRI CHIRAC nervorum hiſtoria continetur.

HENR. GERN. HELFELD *philoſophicum hominis*, ſive *de corporis humani machina*, Amſtelod. 1685. 8. Ex ſecta CARTESII.

GIOVANNI CALDESI *oſſervazioni intorno alle Tartarughe*, Firenz. 1687. 4. *. Bonam anatomen continet, ſed nihil vidi niſi cenſuram in Parmenſi Diario.

CASP. PORTA *medicina brevis exhibens hominis machinam*, Leidæ 1688. 8. Exigui momenti.

CORNELII BONTEKOE *Ontwerp van t' oud geſtel der medicyne* Liber I. in quo vulgaria ante CARTESIUM placita refellit. Deinde *opbouw der medicyne* pariter P. I. in qua anatome & phyſiologia traditur. EJUSDEM *dierige huys-houding*, ſive *œconomia animalis*, quæ etiam ſeorſim, Leidæ 1688. 8. Bremæ 1692. 8. & alias prodiit, compendium nempe phyſiologicum. *Diſcours op het leven, ziekte en den dood.* Notum eſt fuiſſe ex CARTESII ſchola, ut tamen ſedem animæ in pineali glandula non admitteret, omneſque morbos fere unice ex viſcido deduceret. Placuit magnatibus, & obiit archiater Brandenburgicus. Opera omnia, Amſtelodami 1689. 4. edita ſunt.

Satis ſimilis CORNELIO fuit DANIEL DUNCAN, cujus *chymie naturelle 2. & 3. partie*, Pariſiis 1687. 12. ſecuta eſt, & praxin continet, & ejus verſionem Latinam, Amſtelod. 1707. editam, ſive *chymiæ naturalis ſpecimen, quo plane patet, nullum in chymicis officinis proceſſum fieri, cui ſimilis aut analogus in natura non ſit*, jam citavimus. Huc autem pertinet *hiſtoire de l'animal ou connoiſſance du corps animé par la mécanique & la chymie*, Paris. 1687. 12. *. nempe phyſiologia.

JOSEPH LANZONI *animadverſiones variæ ad medicinam anatomicam & chirurgicam facientes*, Ferrar. 1688. 8. & cum operibus omnibus recuſa, Lauſannæ 1738. 4. Sunt 150. animadverſiones, quarum decem aut duodecim huc pertinent, de ductu thoracico, a quo vaſa ad mammas euntia vidiſſe ſe credidit, ad arteriam bronchialem, generationem, menſes, &c. EJUS *de pericardio, ſaliva & dentibus diſſertationes* exſtant recuſæ in I. volumine *oper. omn.* Eruditus cæterum vir, ſed non ex profeſſo diſſector.

MELCHIORIS FRIDERICI GEUDER *de fermentis ſpecificis & de ortu animalium*, Amſtelod. 1689. 8. Fermentum pancreatis, ventriculi, inteſtinorum cordis refutat.

JUSTI VESTI *compendium inſtitutionum medicinæ*, Erfurt. 1688. *. Lipſ. 1731. *.

FRIDERICI SCHRADER *additamenta* ad JOH. VESLINGII *ſyntagma anatomicum*, Helmſtad. 1689. 4. aliquot diſputationes ſed breviores ſunt.

DANIEL TAUVRY *nouvelle anatomie raiſonnée*, Pariſ. 1690. 12. 1698. 12. 1721. 8. ed. IV. Latine etiam verſa & *anatomes rationalis titulo* a M. F. GEUDERO, Ulmæ edita eſt 1694. 8. Ingenii omnino non mediocris Auctor, ſed ante diem fatis abreptus. In anatome plerumque alienis obſervationibus utitur, & figuras mediocres habet: in theoria autem proprias hypotheſes ſequitur, qualis illa eſt de motu muſculari.

PIERRE DIONIS *cours d'anatomie*, Pariſ. 1690. 8. 1695. 8. 1705. 1716. quæ V. eſt editio,

tio, 1729. cum notis D. Devaux, Genevæ 1696. 8. Anglice 1703. pro Chinenſium etiam Imperatore tartarice verſa (*hiſt. de l'Acad. des Sciences* 1726.). Secuit in horto regio a 1672. ad 1680. ſub D. Cressé, ſcripſit tamen, quaſi ipſe demonſtraſſet, & a capite ad calcem corpus humanum explicavit. Aliqua habet Pariſinorum inventa, tum de generatione & corde, aliaſque obſervationes chirurgicas & medicas, ſatis utiles.

Theodori Craanen Archiatri Brand. Liber *de homine*, Amſtelodami 1689. 4. Neapoli 1722. 8. 2. vol. Fuſa phyſiologia Carteſiana, icones anatomicæ ad hypotheſin pictæ, obſervationum parum. Ejus *œconomia animalis*, quam compendium eſſe crediderim, recuſa eſt, Amſtelodami 1703. 12. (p. 306.). Contra Craanenium ſcripſit David Græbner *medicinam veterem reſtitutam*, ſive *paragraphen Hippocratico-Galenicam in* T. Craanen Tractatum *de homine*, Lipſ. 1695. 4. * & additamentum in T. Craanen, Lipſ. 1714. 4. Sed excuſat Craanenium Targirus, & culpam in imperitum editorem Theodorum Schoon rejicit.

Hendryk Overcamp *nieuwe beginzelen tot de genees en heelkonſt*. Carteſianam phyſiologiam continent, & prodierunt Amſtelod. 1694. 4. nam primam editionem ignoro, deinde germanice recuſa Lipſiæ cum titulo *œconomia animalis*, *oder bericht von der geburt und wachsthum des menſchen*, Lipſiæ 1690. 8. vertente D. Schreyero.

Jacobi Sinibaldi *Apollo bifrons*, Romæ 1690. 4. *. Diſſertationum collectio, Latina & Italica. Agitur ibi de uſu reſpirationis, adipe, ſudore, an parentum imaginatio ad generationem concurrat: quomodo fetus reſpiret: an aër in ſanguinem ſubeat: an poſſit animal vivere abſque aëre: an urina ſecernatur per organorum configurationem: an ſomnus calefaciat an refrigeret? &c. [Cat. Endter.].

A. Q. Rivini *phyſiologicæ theſes*, Lipſ. 1690. 12. B. Lehm. In diſputationibus, Lipſiæ 1710. 4. editis, multæ etiam phyſiologici argumenti ſunt, quarum pluſculas citavimus.

Olaus Borrichius in omni elegantiori literarum genere verſatus eſt. Ejus epiſtolæ ad Bartholinum multa ad hiſtoriam Bilsii aliorumque anatomicorum continent. Inter *diſſertationes poſthumas* una de ſanguine, alia de alcali & acido, alia de animalibus hyeme ſopitis eſt, alia de dulcedine. In A. Hafniensibus glandulas ventriculi & veſiculæ felleæ fabricam deſcripſit. Attributa ei ſunt ſcripta aliqua Blottesandæi nomine in Deusingium edita, valde acria.

Joh. Nicolai Pechlin *obſervationes medicæ*, Hamburg. 1691. 4. Elegantiſſimus Liber multa ad phyſiologiam continet, ad adfectus animi, menſium & generationis rariora phænomena, arterias hepaticas & cyſticas, generationem oſſium, tranſpirationem & ſudorem, aliaque.

Philippi Bonanni *obſervatio circa viventia, quæ in rebus non viventibus reperiuntur, & micrographia*, Romæ 1691. 4. In priori Libro, uti dictum, generationem æquivocam defendit: in altero opere ad ſales urinæ, pilos, aliquas obſervationes adfert.

P. S. Regis *cours de philoſophie*, Amſtelod. 1691. 4. in Libro VII. continet totam phyſiologiam, cum iconibus ex Vieussenio aliiſque. Multum uſus eſt Bayleo.

Fridericus Ruysch ex pharmacopolio prodiit, ſi fides Ulhoornio, ſed plures forte, quam ullus alius mortalium, ad anatomen perficiendam opportunitates nactus eſt. Nam in populoſiſſima urbe Poliater, anatomices chirurgorum doctor, per totos 60. & ultra annos fuit, hinc corpora humana plurima, & rariſſimos quoſque caſus, nemini faciles, ſæpius vidit, ab anno 1665. quo primum Librum ſcripſit ad 1731. Deinde integerrima mente, etiam digitis & oculis valentibus pene ad mortem uſque uſus eſt. Idem ardore in anatomen ſummo fuit, & ſingulari patientia atque induſtria non ſolum injectiones & repletiones corporum, ſed inprimis etiam munditiem, ornamenta, & cultum artificioſe adminiſtravit, unde mire in ſe conciliavit oculos, cum in cadaveribus decimo a morte anno anatomen demonſtraret Theſ. VI. *proœm.* ſummo cum applauſu principum etiam virorum, Petri maxime I. qui priores X. theſauros magno aere redemtos Petropolin aſportavit. Injectionem a Swammerdamio, amico ſuo, acceptam, ita excoluit, ut nova ars videretur, novaque inde corporis humani theoria naſceretur. Aliis etiam artibus in macerando, reſolvendo, indurando, inflando, ita uſus eſt, ut multa nemini viſa primus declaraverit. Scripſit ſimpliciter & ſine fuco, cum myſterio tamen, & corollaria inventorum plerumque aliis deducenda dimiſit, maxime Boerhavio. Amabat autem partes ex corpore reſecare, & in *theſauros* vel ſiccas vel frumenti ſpiritu receptas conſervare, unde vix quidquam in ſitu ſuo aut conjunctione cum vicinis partibus repræſentavit. Candidus fuit ſuorum errorum revelator, ut thymicæ venæ pro vaſculo excretorio habitæ *epiſt. ad* Schelh. p. 355. Primus, quem edidit Liber, fuit ille *de valvulis vaſorum lymphaticorum*, quem primo in flore ætatis & ingenii,

7. PHILIPPUS VERHEYEN anno 1710., Bruxellis duobus voluminibus in 4. editus, ubi omnia inventa recentiorum compilata habemus, familiari ſermone expoſita (*a*).

Abſol-

nii, & ex contentione in BILSIUM accuratior edidit, & qui reliquis etiam RUYSCHII operibus mihi videtur præferendus. Laudes ejus jam diximus. Subjectæ ſunt obſervationes rariores variæ in quibus arteria bronchialis. Succeſſit an. 1691. 4. liber, cui titulus *obſervationum anatomico-chirurgicarum centuria*, *accedit catalogus rariorum in muſeo Ruyſchiano*. In priori libro præter morbos raros, exſtant etiam anatomica varia, glandis penis anatome, menſes ex utero fluentes, &c. In poſteriori cellulosa inteſtinorum depicta datur, ligamenta tria coli renovata, appendices epiploicæ, deinde multa ad oſteogeniam. Succeſſit an. 1694. 4 reſponſio ad vindicias BIDLOI, acrior quam erat neceſſe, cum alioquin RUYSCHIUS in publicis BIDLOI demonſtrationibus, ipſo præſente, demonſtrationes Leidenſes refutaret. Inde an. 1696. cœpit Epiſtolas edere, quarum priores novem editæ ſunt an. 1696. decima an. 1697. 11ma. anno 1698. 12ma. anno 1699. 13a. an. 1700. 14a. an. 1701. 15a. an. 1704. 16a. an. 1713. In iis omnibus ſolebat RUYSCHIUS diſcipulos ſuos de aliquo BIDLOI errore commonefacere. Utiliter tamen in cerebri, oculi, inteſtinorum, penis deſcriptione verſatus & multo nunc, quam in prioribus, ſubtilius. RAVIUM cum voluerit privilegio diſſecandi exuere, certe neque bonam cauſam habuit, neque eam bene egit. Secuti ſunt *theſauri*, quos RUYSCHIUS publice certo pretio demonſtrabat. Primus an. 1701. ſecundus & tertius an. 1703. quartus an. 1704. quintus 1705. ſextus ni fallor anno 1706. ſeptimus anno 1707. octavus 1709. nonus 1714. decimus 1715. prodiit, undecimus, qui numerum compleret. Præter catalogum rariorum, in quo ſæpe cauſas requiras & uberiorem deſcriptionem, ejus quod eſt præcipuum, hic multa chirurgica exſtant, viſcerum etiam vaſculoſa fabrica adſeritur. *Theſaurus animalium* an. 1710. editus nullum habuit ſodalem, rariora vero animalia continet. Anno 1724. ſucceſſit theſaurus XI. ſive *maximus*, ſive *curæ poſteriores*, in quo vaſa illa a cava vena ad inteſtina, cutemque ſollicite deſcripſit. Inde *adverſaria* ſucceſſerunt I. anno 1717. II. anno 1720. III anno 1723. in quibus multa phyſiologica & practica & chirurgica egregii uſus continentur. De *fabrica glandularum* epiſtola ad BOERHAVIUM an. 1722. 4. ſecuta eſt. Tunc epiſtola *de muſculo uteri novo* ab amico noſtro J. C. BOHLIO Latine verſa ex Belgico an. 1726. Propter hunc muſculum P. HECQUET & A. VATERUS epiſtolas gratulatorias ſcripſerunt, & reſpondit breviter RUYSCHIUS an. 1727. Inde BOHLII veteris noſtri ſodalis, anno 1727. ſequitur *epiſtola problematica*, ad quam eodem anno RUYSCHII reſponſio prodiit, cum icone partis corticis cerebri. *Curæ renovatæ*, ſive *theſaurus anatomicus novus* anno 1728. editus eſt, & inprimis anatomen vegetabilium continet. Aliquæ RUYSCHII epiſtolæ exſtant apud SCHELHAMMERUM in *epiſtolis* p. 99. in quibus de VIEUSSENIO conqueritur. Ad opera RUYSCHII laborioſum catalogum ſcripſit D. YSBRAND GYSBERT ARLEBOUT Amſtelodami excuſum an. 1725. Denique *vitam* ejus & in Actis Academiæ Pariſinæ 1733. & inprimis opera amici noſtri J. FRIDERICI SCHREIBER an. 1732. 4. Amſtelodami editam poſſidemus, in qua inventa inprimis veræque laudes viri enarrantur.

FRANC. MERCURII de HELMONT *paradoxical diſcourſes about the microcoſm*, Lond. 1685. 8. *. EJUSDEM *de homine*, Amſtelod. 1692. 12. Paradoxæ omnino & mirificæ hypotheſes.

CHRISTIAN LUDOV. WELSCH *compendioſa ſtatus naturalis hominis hiſtoria*, Baſil. 1692. 4. *.

J. HELFRIC. JUNKEN *fundamenta medicinæ modernæ eclecticæ*, Noriberg 1693. 8. *.

(*a*) PHILIPPI VERHEYEN *anatome corporis humani* Liber I. Lovanii 1693. 4. Bruxellis. 1710. 1726 4. prodiit & alibi. Etſi non valde eruditus fuerit, acerbam ideo paſſus cenſuram SCHELHAMERI in *præf. ad analecta*, deinde non blandiſſimam LAURENTII HEISTERI, etſi in paupertate inter continua bella vixerit, omnino tamen non ſpernendus Auctor eſt, qui dictione plana & ſimplici uſus, frequenter etiam propria experimenta interpoſuerit, ut in oſſe ſacro, ſterno, coſtarum & dorſi muſculis, vaſis exhalantibus cordis, ſinubus pituitariis, muliebribus, quorum tamen pleraque in nuperis demum editionibus reperiuntur. EJUS *ſupplementum anatomicum*, ſive *anatome corporis humani* Liber II. Bruxellis prodiit anno 1710. 1726. 4. Phyſiologia eſt, & omnium in corpore humano humorum analyſin continet, de actionibus vero partium ſolidarum experimenta, ſano quodam & recto judicio & abſque ſecta ſcripta. Multum anatomes vivæ, maxime de reſpiratione, de generatione. Adjecta eſt controverſia cum MERYO. Hi duo libri

Abſolvi quidem omnes ſcriptores (*a*) anatomicos, qui ita ſcripſerunt, ut fides &

libri recuſi ſunt Neapoli 1717. 4. 2. vol. Lipſiæ 1731. 8. 2. vol. Amſtelod. 1731. 2. vol. 8. Germanice Liber I. Regiomonti prodiit 1739. 8.

(*a*) OLIGERI JACOBÆI *compendium inſtitutionum medicarum*, Hafniæ 1694. 8. Paucarum paginarum phyſiologia. IDEM an 1681. edidit *orationem* in mortem T. BARTHOLINI.

MARTINI LISTER *de cochleis maxime terreſtribus & limacibus diſſertatio anatomica*, Lond. 1694. 8. Anatome cochleæ accurata, maxime genitalium partium, hepatis, cordis. Magna adjecta eſt digreſſio de reſpiratione, uſu pulmonis, & lienis, quæ viſcera LISTERUS habet pro ſanguinis in majori copia aut velociore motu diverticulis. In SWAMMERDAMIO carpit penes flagelli ſimiles cochlearum coeuntium, eoſque rectos pingit. EJUSDEM *exercitatio anatomica* II. *de buccinis fluviatilibus & marinis*, *accedit Diſſertatio de variolis*, prodiit Lond. 1694. 8. Cochleas deſcripſit androgynas aliquas, alias ſexu diſtinctas, oviparas & viviparas; purpuram. De partibus corporis humani multis diſputat. Negat parenchyma inter vaſa poſitum: nervos facit ſolidos: defendit glandulas cerebri contra LEEUWENHOEKIUM: de aëre vitali ſuo elatere ſanguinem exagitante ſcribit. EJUSDEM *conchyliorum bivalvium utriuſque aquæ Exercit.* III. Lond. 1696. 4. Tres partes ſunt opuſculi. In prima exſtat anatome mytuli, conchæ anatiferæ, margaritiferæ, pholadis, omnium ſexu diſtincto proditarum, quod valde ſingulare eſt. In altera aliqua ad loliginis anatomen pertinent. Tertia eſt Liber de calculo, & alibi citabitur. EJUSDEM de *humoribus* & alios Libros jam diximus.

J. CASE D. M. *compendium anatomicum nova methodo inſtructum*, Amſtelod. 1696. 12. Sed datum eſt Londini 1694. Non magni momenti. Fuſe pro ovis Graafianis laborat, tabulam dat venæ ſectionum, &c.

FRIDERICUS HOFMANN F. fil. anno 1694. Hallæ in 8. edidit *medicinæ mechanicæ ideam univerſalem*, tum *fundamenta medicinæ ex principiis mechanicis expoſita*, eademque *emendata* anno 1703. 8. & alias excudi fecit. Hoc breve compendium eſt. Deinde an. 1718. prodiit *medicinæ rationalis & ſyſtematicæ* T. I. *Philoſophia corporis humani vivi & ſani*. Phyſiologia ſimplex & perſpicua eſt. Multa ubique STAHLII refutatio. Aliqua experimenta admiſta ſingularia ut inflatio ductus thoracici per vaſa deferentia. Sanguinis circulationem in minimis vaſis celeriorem eſſe credit. Senii naturalis cauſas fere habet quas BOERHAVIUS, motuſque cordis. Mentem, & animam, & corpus, tria nempe principia hominis, admittit. Subjecta diæta eſt. Plurimæ diſputationes præterea ſunt quæ huc pertinent *de anatome publica* 1703. *de anatomiæ in praxi medica uſu* 1707.

GEORGIUS ERNESTUS STAHL, collega & æmulus FRIDERICI HOFMANNI, chemicus inſignis, & experimentator, metaphyſicus præterea, & triſtioris paulum ingenii, parcus laudator alienæ induſtriæ. EJUS *anatomia anatomes* jam 1694. edita eſt. Diſputatio *de vita* prodiit Hall. 1701. *motus theoria medica* 1702. *de conſuetudinis efficacia generatim* 1702. *de motubus vitalibus* 1705. *ſciagraphia phyſiologiæ veræ medicæ*, Hall. 1711. 4. Hæc niſi fallor eadem eſt, quæ præficitur theoriæ medicæ. Sed ipſa *theoria medica vera phyſiologiam & pathologiam ſiſtens*, Halæ 1708. 4. juſto volumine prodiit. EJUS *Sciamachiam*, Hall. 1720. 4. non legi. Notæ ſunt hujus viri opiniones, omnia nempe in corpore humano ex conſilio animæ fieri, quæ ad evitandam putredinem & conſervandum corpus ſuum, motus varios circulatorios, ſecretorios, &c. excitet, idque ope motus tonici in parenchymate latentis perficiat. Quare omn s in corpore humano motus, etiam febriles, cum ad uſus certos deſtinati ſint, merentur medici obſequium, &c. Hæc ipſa animæ, ut vocant, autocratia, fecit, ut STAHLIUS frigide anatomen commendaverit, & de organis corporis tanquam inſtrumentis meris mortuis minus ſollicitus fuerit.

BARTHOLOMÆI de MOOR *cogitationum de inſtauratione medicinæ* Libri III. Amſtelodami 1695. 8. In medicina repurganda primum verſatur, ex qua proſcripta vult placita F. SYLVII & CORNELII BONTEKOE. Deinde preſſionem ſanguinis ex corde in pleniſſimas arterias pro vero fundamento omnium fere in corpore vel ſano vel ægro phænomenorum proponit. Sic motum muſcularem a ſanguine in arteriis per tenſionem tubulorum nervorum retardato explicat, ſomnum a particulis heterogeneis chyli ſanguini admiſtis tardius fluentibus per vaſa cerebri, id comprimentibus. In digeſtione laudatur actio diaphragmatis, eaque pro exemplo legitimi tractatus proponitur.

In

& honos illis habeatur. Verùm quærere jam poſſumus, quinam ſint, qui optimam enchei-

In *chirurgie complete*, quæ Pariſiis & in Belgio anonyma prodiit 1695. 12. & quæ teſte Academiæ Regiæ hiſtoria ad POUPARTIUM ſpectat, præfigitur anatome in qua aliqua ad foramina cranii non mala.

GUILIELMI COCKBURNE *œconomia corporis animalis*, Lond. 1695. 8. Aug. Vind. 1696. 12. & in *Bibliotheca* MANGETI. Vehemens accuſatio in Tractatu *de legibus hiſtoriæ naturalis* continetur, quæ cum PITCARNII *opuſculis* prodiit, COCKBURNUM nempe plagiarium eſſe, qui ex BELLINO & PITCARNIO omnia deſumſerit. Mihi vero omnino non ita viſum eſt, neque quidquam habet ſaporis jatromathematici, cum PITCARNIUM in Tractatu de ventriculo manifeſto refutet. Facilis Auctor, & qui plerumque verum novit diſtinguere.

HENRICI MAII *phyſiologia medica novantiqua*, Rintel. 1695 ſunt diſputationes academicæ.

J. B. VERDUC *Traité de l'uſage des parties*, Pariſ. 1696. 12. 2. vol. 1711. 2. vol. anglice etiam 1704. 8. editus ſub titulo *treatiſe of the parts of a human body*. Medicus poſthumi operis Auctor, chirurgus frater editor fuit. BOHNIUM cæterum eſſe, mutato ordine exſcriptum FANTONUS jam Auctor eſt in Diſſ. anat. an. 1745. editis p. 115.

LAURENTII VERDUC *ſuite de la nouvelle oſtéologie contenant une myologie raiſonnée*, Pariſ. 1711. 12. theoriam motus muſcularis, catalogum muſculorum fabellis decoratum, & ligamentorum breve compendium continet. Chirurgi opus eſt, cum *fratres ſuos* chirurgos aliquos citet.

JOH. HARTMAN *anthropologia phyſico-medico anatomica*, Venet. 1696. 4. Videtur inter edendum Librum vitam reliquiſſe. Compendium anatomicum eſt, cum hypotheſibus phyſiologicis. Ita renales capſulas fingit ſerum ſeparare, quod adfuſum diluat ſanguinem ſuo ſero in renibus exhauſtum.

In GUILIELMI COWPER *anthropographia or anatomy of human body*, Leidæ 1697. fol. Leid. 1737. fol. max. edita, ad BIDLOIANAS tabulas adjecta eſt primo *introductio*, ſive compendium phyſiologicum. Deinde COWPERUS multas literulas tabulis adjecit, quibus varia explicantur, quæ neglexerat BIDLOUS. Sermonem etiam penitus novum tabulis adjunxit, multo meliorem, divitem anatomicis & chirurgicis propriis obſervationibus. Tandem quadraginta figuras, ſive novem inſignes tabulas ſubjecit de proprio. In iſtis muſculorum ſtrata prima, arterioſum ſyſtema, icones parvæ ſuæ myotomes, & icones ex RIDLEYANA cerebri anatome continentur. Reliqua opera COWPERI dudum excitavi. Inſignis certe anatomicus fuit, mercurio vaſa feliciter replevit, figuras nitidas propria manu delineavit, multa invenit aut perfecit.

JOH. FRID. ORTLOB *hiſtoria partium corporis humani*, Lipſ. 1697. 4. Diſcipulus & fidus adſecla BOHNII. Sinuum duræ matris circa ſellam equinam novam dediſſe iconem alibi monuimus.

JOHANNIS MUNNIKS Liber *de re anatomica*, Ultraject. 1697. 8. Brevis & Latinus omnino Libellus, aliqua peculiaria habet, foramen RIVINI, ſeſamoidea pollicis, urachum apertum. Amſtelod. an. 1740. 4. Belgico ſermone recuſus eſt.

JOHANNES MERY celebris chirurgus & anatomicus Pariſinus in *Progrès de la médecine*, Pariſ. 1698. 12. varias obſervationes edidit aut certe publicavit BRUNETUS, de ligamentis ovarii cavis, fine medullæ ſpinalis, penis erectione, muſculis, panniculo carnoſo humano, &c. Quanto amore anatomen proſecutus ſit, in elogio teſtatur BERNARDUS DE FONTENELLE. Præparabat, inquit LISTERUS, non valde deterius RUYSCHIO, & integras neurologias exemtas paraverat. *Journy to Paris* p. 64.

BERNARDI CONNOR *evangelium medici*, Londini 1697. 8. ſingularem hypotheſin ſequitur, ut explicet, quomodo miracula explicari queant. Hominis partes ſolidas credit componi moleculis, quarum quælibet fiat ex maſſula ſulfurea, ex aquea, ex ſalina, & terrea in unam moleculam conjunctis. Generationem explicat per fermentum maſculum, quod ſtamen primigenium in femina latens excitet. Redivivum in reſurrectione hominem ſolis ſenſuum organis & corde conſtitutum, nec muſca forte majorem fore ſuſpicatur. Solida non mutari docet. Animam corpoream videri, neque ſemper & perpetuo cogitare. Subjecta eſt diſſertatio epiſtolica de *modo ſecretionis*, & *tabula nova œconomiæ animalis* perbrevis.

CHRISTIAN LUDOVICI WELSCH *tabulæ anatomicæ* Ed. II. Lipſ. 1698. fol. 1712. fol. Non inutilis certe Auctor, & ſuas & RIVINI peculiares obſervationes aliquas habet.

GEORGII BAGLIVI Raguſini, magnæ famæ viri, quam accuſatur fere editis alienis ſcriptis adquiſiviſſe, ut L. de tranſmutationibus morborum CASSALECCHII Regienſis; VALSALVAM (MORGAGN. *epiſt.* XIII. n 39.) PACCHIONUM (BAZZANI *Comment. Acad. Bonon.* T. I. p. 48.) alioſque

encheireſin, hoc eſt, diſſectionem cadaveris docuerunt, ſive quinam optimi ſint Au-

que. Ita ex MALPIGHIO obſervationem de ſanguinis in ranis circulatione exſcripſit. Edidit Romæ 1696. 8. Librum *de praxi medica*, cum quo Diſſertationes de experimentis per *infuſionem* excuſæ ſunt, tum *ſpecimina IV. de fibra motrice & morboſa*, Romæ 1702. Ultraject. 1703. 8. & ab eo tempore varia tum ad vivi ſectiones, tum ad duram matrem, tum ad liquorum chemicorum cum ſanguine commiſtionem, ſanguinis circulationem edidit, quæ omnia recenſuimus. Opera omnia ſæpiſſime collecta prodierunt, ut Lugduni 1715. 4. Baſſani 1737. 4. &c.

JOACHIMI TARGIRI *medicina compendiaria*, Leidæ 1698. 8. Phyſiologia primam partem occupat. In ea AUCTOR ſententiam ſuam abſque aliorum citatione proponit, boni ſenſus Auctor, & BOERHAVII quaſi præcurſor. Fermentum tamen aliquod in ventriculo, & fermentationem lenem in corde retinet. Stahlianam ſectam refutat. Muſculorum actionem a ſola ſimpliciſſima congeſtione adfluentis in fibram ſpiritus explicat, &c.

FERDINANDI SANTANELLI *lucubrationes phyſico-mechanicæ* in VII. Tract. diviſæ. Venet. 1698. 4. ad phyſiologiam pertinent ſecunda de *ſomno*, quem ad adfundentes ciborum halitus refert, tertia *de ſpiritibus*, quos medios inter corpus & ſpiritum facit, quarta *de vitalitate vera & neceſſitate mortis*, & ſexta *de nutritione*, ubi chylificationem percurrit. Experimenta nulla.

J. PHILIPPI EYSEL *compendium anatomicum*, Erfurt. 1698. 8. per quæſtiones & reſponſa. Nihil valde proprii.

JAMES KEIL *anatomy of human body abrigd*, Londini 1698. 12. primum abſque nomine, deinde cum nomine Auctoris, variis annis & ſæpiſſime recuſa eſt, ut an. 1710. 12., nuper undecima vice an. 1742. Varias menſuras vaſorum habet, aliaque phyſiologica, veram etiam nervi intercoſtalis originem. EJUSDEM *account of animal ſecretion, the quantity of blood in human body, and muſcular motion*, Lond. 1708. 8. deinde auctius ſub titulo *eſſays on ſeveral parts of the animal œconomy*, Lond. 1717. 8. & Latine cum titulo *tentamina medico-phyſica* prodiit, Lond. 1718. 8. cum *ſtatica medicina.* Idem opus Leidæ 1725. 4. recuſum eſt. Tractatus ſingulos jam tetigimus. Adde nunc virum matheſeos peritum, eam cum medecina arctius conjunxiſſe; ad calculos ponendos primum logarithmis fuiſſe uſum: poſitiones anatomicas fere ex COWPERO repetiiſſe, viva tamen animalia etiam cum cura ſecuiſſe, hypotheſibus indulſiſſe, neque ſemper ſollicite ponderaſſe, quæ pro veris & ſolidis fundamentis adoptabat.

MICH. BERNHARD. VALENTINI *medicina novantiqua*, Francof. 1698. 4. Eſt compendium medicinæ per omnes partes, etiam chemiam. Poſt *polychreſta exotica*, Francof. 1700. 4. novam matricis anatomen dedit, in qua glandulæ vaginæ deſcribuntur. EJUSDEM *phyſiologiæ biblicæ capita ſelecta*, Gieſſæ 1711. 4. prodierunt. * EJUSDEM *amphitheatrum zootomicum*, Francofurti 1719. *. & 1740. fol. Zootomiam compilatitiam cum pravis figuris continet. In *appendice* habetur codex manuſcriptus compendii anatomici RAVIANI, quo multa certe inventa continentur in myologicis, & alibi.

DANIELIS CLERICI & J. J. MANGET *Bibliotheca anatomica* (primum 1685. fol. edita) *illuſtrata & aucta*, Genev. 1699. fol. 2. vol. Collectio ſcriptorum ultimi ſeculi, qui fere ad fabricam partium pertinent, omiſſis reliquis anatomes partibus, ut myologia, & oſteologia, & omiſſis egregiis auctoribus ſeculi XVI. qui multo plura in partibus corporis majoribus invenerant quam recentiores ſeculi XVII. anatomici. Obſervationes adſperſit MANGETUS. Huic editioni GAGLIARDUS & HAVERSIUS acceſſerunt. Icones non valde nitidæ. Hanc Bibliothecam imitati ſunt Angli, Londini 1711. 3. vol. 4. Multa vero adjecta ſunt, chirurgica nempe ad ſingulas partes, minorum Libellorum ex omnibus Europæ linguis multo major copia inſerta maxime ex Anglia, neque adeo Libri integri, quam loci excerpti. Icones multo nitidius ſculptæ. Hic etiam, & in SANCASSANI *dilucidationibus*, & in E. N. C. exſtant JOSEPHI ZAMBECCARI egregia experimenta in brutis animalibus ſuſcepta, quibus periculum aut ſpes ab exciſo cœco inteſtino, liene aliiſque partibus æſtimata eſt.

Hac etiam occaſione non poſſum non laudare THEOPHILI BONÑETI *ſepulchretum anatomicum* ejuſdem MANGETI cura an. 1700. recuſum 2. vol. fol. In eo equidem opere ſcopus practicus eſt, ſed plurimæ tamen inſunt morboſorum cadaverum diſſectiones, plurima etiam ibi ad phyſiologiam utiliſſime legi & didici.

DOMINICI SANGUINETI *diſſertationes iatrophyſicæ*, Neapol. 1699. *. Ex cenſuris video ſyſtema alcali & acidi refutari.

ALES-

Auctores, qui docent in diſſectione quomodo ſectio proſequenda ſit, ut prior ſectio non obſtet ſequentibus.

De-

Alessandro Pascoli *il corpo umano*, Peruſiæ 1700. 4. Venet 1712. 4. 1727. 1735. 4. & Latine Alexandri Pascoli *de homine*, ſive *de corpore humano vitam habente*, Libri III. Venet. 1735. 4. Romæ 1738. 4. quæ ſplendidior editio penes me eſt. In Libro quolibet, primo anatome, deinde practica conſideratio morborum continetur. Figuræ ex Eustachio, Verheyenio ſumtæ, ordo ſecundum ventres.

J. Bapt. Fantoni *obſervationes anatomico-medicæ editæ & ſcholiis illuſtratæ*, a Johanne *filio*, Turin. 1699. Venet. 1713. 4. In priori editione 31. in altera 37. obſervationes ſunt, ſatis & curioſæ & utiles, maxime ad cordis morbos. Ejusdem Johannis Fantoni J. B F. *Diſſertationes anatomicæ* XI. Turini an. 1701. 8. prodierunt, quibus trium ventrium anatome continebatur. Inter eas, quæ ventrem medium & imum deſcribunt, recuſæ ſunt ibid. 1711. 4. cum titulo *Anatomiæ corporis humani ad uſum theatri* P. I. In eo elegante Libro multa minutiora ex anatome & humana & comparata, ad glandulas & alias corporis partes ſpectantia, tum phyſiologicæ etiam cogitationes continentur, multa etiam ex Meryo, quem audiviſſe videtur Fantonus, & Pariſinis animalium diſſectionibus. Diſſertationes ſunt 13. Deinde rejectis iterum diſſertationibus, quæ ad ventrem medium pertinent Turini 1745. in 8. Maj. recuſæ ſunt *diſſertationes anatomicæ ſeptem priores renovatæ de abdomine*. Multa iterum ibi ad hiſtoriam inventorum, ad zootomen, ad omnem anatomen partium ventris imi utilia. Malpighianam viſcerum fabricam paſſim tuetur. Hic ſolus ex anatomicis ſeculi XVII. ſupervivit, dum ſcribo. Epiſtola J. Fantoni ad Lancisium cum editione Eustachii prodiit. Ejusdem *opuſcula medica & phyſiologica*, Genevæ 1738. 4. edita continent primo diſſertationes & animadverſiones fuſas, eruditas, & quibus novum ſyſtema ſolide refutatur. Adjectæ ſunt obſervationes paternæ cum ſcholiis, & aliæ auctoris noſtri ex anatome practica ſumtæ, egregiæ. Reliqua phyſici argumenti ſunt.

In *Monumentis Academiæ Regiæ ſcientiarum* obſervationes (inter hiſtorias) numeroſiſſimæ, deinde aliqua ex anatome comparata utilia exſtant. Ea fere in phyſicis citavimus p. 106. *ſeqq.*

Laur Roberg *inventa anatomica hujus ſeculi*, Upſal. 1700. Diſp. Ejus *lyck refnings taflor*, Upſal. 1718. 8. compendium anatomicum Suecicum.

In G Paschii *de novis inventis quorum accuratiori cultui faciem prætulit antiquitas*, Lipſ 1700. 4. aliqua anatomica ſunt.

Besse *recherche analytique de la ſtructure des parties*, Toloſæ 1701. 8 2. vol. Diſcipulus Chiraci, cujus ſcripta compilavit Auctore Helvetio, in præf. ad *réponce à la lettre critique.* Miro inſtituto ex effectibus ad cauſas reſurgit, tamquam omnia planiſſima & certiſſima forent, aut a nobis ipſis corpus creatum eſſet. Fermentationibus omnia plena & fictitiis figuris partium, acido, alcali Ipſius fetus formationem mechanice explicat, ut ex fermentatione ſtruatur. Idem anno 1725. ſatis acrem edidit epiſtolam ſub titulo *lettre ſur le livre de l'œconomie animale de* M. H., Pariſ. 8. quam non vidi. Sed *replique aux lettres de* M. Helvetius *au ſujet de la critique de ſon livre de l'œconomie animale*, Amſtelodami etiam (verius, Pariſiis) 1726. 8. eam quidem legi. Cum in priori epiſtola Bessius objiceret Helvetio, quod theoriam inflammationis Boerhavio, non citato, ſurripuiſſet, acriter vero reſpondiſſet Helvetius, & auctoritate uteretur ad ſupprimendas defenſiones Bessii, iſte furtim edita reſponſione ſatis vehementer priorem accuſationem repetiit.

Archibaldus Pitcarne Scotus, aliquo tempore Leidenſis Profeſſor, Boerhavii ſed brevi tempore præceptor, iatromathematicus, acris vir ingenii, ſed, ſi omnino legitima ſunt carmina, & mira illa Archimedis epiſtola (ad Gelonem enormi anachroniſmo data) in religionem parum pronus. Ejus pleraque opuſcula ſingulatim recenſuimus. Collecta ſunt Roterodami 1701. 4. deinde Edimburgi 1713. 4. ubi 15. diſſertationes habentur, quarum pleraſque citavimus, reliquæ ſunt de curatione febrium, quæ fit per evacuantia, ubi ſudorifera contra purgantia extollit: de modo in ſanandis morbis quo agunt corpora acida vel alcalina; & Boerii epiſtola. In Roterodamenſi editione an. 1714. 4. acceſſit ſcriptum de legibus hiſtoriæ naturalis contra R. Sibbald valde acerbum. Infenſus erat Sibbaldo, quod contra medicos mathematicos Libellum an. 1696. ediḍiſſet, lingua vernacula ſcriptum. Aliæ adhuc editiones horum opuſculorum in Belgio ſucceſſerunt, medica tamen nulla. *Elementa medicinæ phyſico-mathematica* a morte

Pit-

Pitcarnii, Londini 1717. 8. prodierunt, recuſa in Belgio ad malum exemplar, a diſcipulis deſcriptum, (Martine *de animal. ſimilib.* p. 30). Prima pars eaque brevis phyſiologiam continet. Opera omnia etiam Venetiis 1733. 4. recuſa ſunt.

Michael Ernest Ettmuller *corpus humanum ſympatheticum*, Lipſ. 1701. Diſp.

Joh. Wolfgang Preiser *œconomia corporis animalis*, Vienn. 1701. vel. 1702. 12. uterque enim annus in catalogis præfigitur. *

Christian Vater *machina humana*, Witteb. 1700. Diſp. *. Ejusdem *phyſiologia experimentis & demonſtrationibus mechanicis, chemicis & anatomicis inſtructa*, Witteberg. 1701. 4. 1712. 4. Phyſiologia humana in ſyſtemate univerſali phyſices continetur. Ejusdem *inſtitutiones medicæ ſuccinctis aphoriſmis comprehenſæ*, Witteberg. 1722. 4. *.

Polycarpi Gottlieb Schacher *de anatomia præſtantiſſimo totius medicinæ fundamento*, Progr. Lipſ. 1701. 4. Eruditi viri plures adhuc ſunt hujuſmodi diſſertationes, ut *de anatomia & phyſiologia in genere*, Lipſ. 1715. 4. *de partibus corporis humani externis & internis*, ibid. 1715. &c.

In D. Saviard *obſervationibus chirurgicis*, Pariſ. 1702. 8. multa bona habentur, & memoratu digniſſima.

Petri Chirac pleraque circa hæc tempora ſcripta ſunt. Libellus de pilis recenſus eſt. *De incubo* Diſſ. Monſpelii prodiit 1692. quem morbum a fermentatione læſa explicat, *de volvulo* an. 1694. * in quo hoc malum ab introſuſceptione inteſtinorum explicatur, *examen analyticum de motu cordis*, an. 1698. ibid. quem a fluido proprio, neque nerveo, neque ſanguineo derivat. Sed inprimis lectionum ſuarum codices manuſcriptos numeroſiſſimos diſcipuli circumtulerunt, in quibus theoria plurima, & eventuum ad cauſas mechanicas reductio reperitur. Ejus denique *lettres ou réfléxions préliminaires*, & ejus *réponſe à la réclamation du* P. C. acri ſtylo in Vieussenium ſcripta eſt, quem plagii, invidiæ & neſcio quot criminum reum agit. Hæ epiſtolæ cum poſthumis Petri Chirac conſultationibus exſtant.

Joh. Godofredi de Berger *phyſiologia medica*, ſive *de natura humana* Liber *bipartitus*, Witteberg. 1702. 4. Vir eloquens in ſchola Ruyschiana enutritus, & eorum omnium niſi fallor primus, qui hujus viri experimenta in theoriam medicam tranſtulerunt. In hac phyſiologia vocibus curioſe ſelectis pondere pleniſſimis, & judicio non vulgari uſus eſt, Bohnii ſæpe adverſarius. Novam editionem a collega meo conjunctiſſimo, viro erudito & avi ſimillimo, Johanne Godofredo Brendelio, ipſis auctoris obſervationibus ditiorem exſpectare licet. Interim Fridericus Christianus Cregut aliam dedit, Francofurti 1707. 4. & diſſertationem *de anthropologia ejuſque præcipuis ſcriptoribus* præmiſit.

Johannis Freind ſcripta citavimus. Eruditionem variam, experimenta & mathematica principia conjunxit.

Johannis Broen, cujus Librum *de duplice bile* jam diximus, *opera medica* poſthuma Roterodami 1703. 4. edita ſunt a Petro a Pelt, amico Broenii. Phyſiologia ibi habetur ſatis Carteſiana, multum uſa æthere. Sylvium tamen & efferveſcentias paſſim refutat.

Henrici Ridlei *obſervationes medico-practicæ*, Londini 1703. 8. præter ea, quæ ad foramen ovale pertinent, plurimas cadaverum diſſectiones continent.

Joseph de la Charriere medici & chirurgi *anatomie nouvelle de la tête de l'homme*, Pariſiis 1703. 8 Varia continet, theoriam motus muſcularis, ſenſuum, oſſium fabricam, ſalivæ phænomena, oſſa capitis, cerebrum, viſus inprimis fuſam enarrationem, vaſa. Multum uſus eſt Vieussenio.

Blanken *catalogus antiquarum & novarum rerum anatomicarum* in theatro Leidenſi 1703. 4. ſæpe recuſus.

Alex. Christian Gakenholtz *de principiis mechanicis phyſiologiæ applicandis*, Helmſtad. 1703. 4.

Antonius Maria Valsalva Medicus, Chirurgus (ut ex nupero Molinelli Libro *de aneuryſmate* apparet) eximius, anatomicus artis ſuæ cupidiſſimus, ut conſtat ex anatome cadaveris æſtivis ardoribus tabefacti decimo tertio die inſtituta (in vita Vals.). Præter Librum de auditu alibi laudatum reliquit tres diſſertationes annis 1715. 1716. & 1719. in academia lectas de oculi anulo moderatore, ſinubus aortæ, renum ſuccenturiatarum ductu excretorio, cum quibus aliqua de ligamento coli, ſedeque cataractæ in ipſa lente conjuncta ſunt. Poſthuma alia Valsalvæ chirurgica promittit Illustris Editor, de cujus labore continuo dicetur. Varia paſſim de ſchedis Valsalvæ decerpta admiſcentur diſſertationibus Morgagni.

Petrus Matthæus Conſentinus, Cornelii, & Leonardi a Capoa diſcipulus, dialogos

logos decem ſcripſit, jam citatos, ſub titulo *animadverſionum phyſico-medicarum*, Neapoli 1704. 4. Experimenta in animalibus ſæpe valde paradoxa fecit; opiniones noſtro tempore omittimus. Phyſiologiæ magnam partem tractavit.

LUTHER *de pericardii, pulmonis & partium genitalium anomaliis*, Kiel. 1704. 4.

CHRISTIANUS JOHANNES LANGE, BOHNII diſcipulus, multas phyſiologicas diſſertationes dedit ut *homo atomomatum*, Lipſ. 1694. &c. EJUS *opera omnia* poſthuma curavit edi A. QUIRINUS RIVINUS, Lipſ. 1704. fol. Hiſtoria ibi medica reperitur, paſſim viciosa. GUIDO certe de CAULIACO non vixit ſeculo XV. Inde phyſiologia ſequitur, eo ordine, ut theſes præcedant, ſequantur objectiones & earum ſolutiones. Diſſertationes ultimo loco ponuntur.

JOH. SALZMANN Diſſ. *de anatome jucunda & utili*, Argentorat. 1704. *de ætatibus vitæ humanæ*, 1715. & alias diſputationes edidit, STAHLIANUS, qui dum vixit magna laude anatomes floruit.

* J. DOMINICUS SANTORINI primum inclaruit *quatuor opuſculis* anatomicis, quæ Venetiis 1705. 4. Roterodami 1719. & fere cum omnibus editionibus BAGLIVII prodierunt. Eorum tria, quæ phyſiologica ſunt, de *fibra*, *nutritione*, & *catameniis* jam laudavimus. Deinde an. 1724. Venetiis edidit *obſervationes anatomicas* in 4. recuſas, Leidæ 1739. 4. In his obſervationibus anatomicum indefeſſum, in difficillimis partibus extricandis artificioſiſſimum, & pene nimis perſpicacem ſe geſſit, ſi omnino hic aliquid nimii locum habet, cum multos muſculos ejus viri nemo recentiorum perinde diſtinctos viderit. Pertinent autem hæ obſervationes ad muſculos faciei, auriculæ, naſi, laryngis, pharyngis, ad cerebrum, ad oculum, naſi cartilagines, & oſſa, ad diaphragma, muſculos abdominis, ductum thoracicum, partes genitales utriuſque ſexus, in quibus inprimis diligentiſſime verſatus eſt. Promiſerat *commentarios anatomico-medicos*, ſed illi nondum prodierunt. *Iſtoria d'un feto* jam dicta eſt.

* In *nouvelles obſervations ſur les os* JOHANNIS JOSEPHI COURTIAL, Pariſ. 1705. 8. Leidæ 1709. 8. aliqua de lymphaticis hepatis, aqua pericardii, aëris proprietatibus continentur.

ALEXANDRI THOMSON *diſſertationes medicæ*, Leidæ 1705. 4. datæ Montroſs. 1704. Auctor ingenii ut videtur recti & facilis, BOERHAVII vel præceptor vel diſcipulus, DUVERNEYI vero certior auditor. In præfatione ſectarum recentiorum patronos recenſet, nulli valde favens. De Diſſ. I. dixi. Tertia explicat mechanice rationem ferri, qua ſanguinem urget per minima vaſa ſcirrhumque diſſipet. In IV. argenti vivi, in V. opii agendi modum mechanice interpretatur, & in VI. de animi morbis, corpori valde noxiis agit.

HENRICI SNELLEN *theoriæ mechanicæ delineatio*, Leidæ 1705. 8. contra BAGLIVIUM & theoriam fibræ ſolidæ & FREINDII emmenologiam ſcripſit, & fermenta tuitus eſt, & chemicas Theorias.

RAIMUNDI VIEUSSENS *novum vaſorum ſyſtema humani corporis*, Amſtelod. 1705. 8. Continet fabricam plerorumque corporis humani viſcerum, per injectiones liquorum, microſcopia, & exſiccationes detectam, vaſa inhalantia ventriculi, morbos cerebri, &c. RUYSCHIUS de VIEUSSENIO querebatur, quod ſuis obſervationibus clam uſus eſſet, *epiſt. ad* SCHELH. p. 99. Id non ita videtur, ſed potius celluloſam fere ubique pro vaſis a VIEUSSENIO acceptam eſſe.

NICOLAUS HARTSOEKER in *conjectures phyſiques*, Amſtelod. 1706. 4. *ſuite des conjectures phyſiques* 1708. *ſeconde ſuite* 1712. *éclairciſſemens ſur les conjectures* 1710. & *ſuites des éclairciſſemens* 1712. multa phyſiologica habet.

J. B. MORGAGNI inter anatomicos eruditione, veritate, numero obſervationum eminet, utinam diu! EJUS *adverſaria anatomica* I., Bonon. 1706. 4. *ſecunda* & *tertia* 1717. *quarta* eodem anno, inde tria reliqua an. 1719. Patavii prodierunt, ubi omnia etiam ſex nitide conjunctim eo anno recuſa ſunt. Prima edidit ex primis ſuis laboribus, ſecunda in MANGETI theatrum inprimis, tria alia ad BIANCHUM pertinent. In quarto & reliquis hunc virum conciliatus relinquit, & redit ad MANGETUM, iconesque priores defendit. Ubique eæ dotes elucent, quas laudavi, ſextis & primis adverſariis etiam magis. Plurimos vulgo receptos in anatome errores primus expunxit. EJUS *nova inſtitutionum medicarum idea*, Patav. 1712. 4. Leidæ 1740. 8. prodiit, quam non vidi, eſt autem breviſſima In editione LANCISIANA EUSTACHII epiſtolæ etiam MORGAGNI eſt, in qua aliqua difficiliora loca interpretatur. EJUS *epiſtolæ anatomicæ* II. Leidæ 1728. 4. prodierunt. Reconciliaverat BIANCHUM cum MORGAGNO communis amicus LANCISIUS. Eo mortuo in nova editione hiſtoriæ hepaticæ ſe defendere cœpit BIANCHUS. Ad tabulas BIANCHI in prima epiſtola valde miti ſermone reſpondit MORGAGNUS, & plurima addidit ad hiſtoriam anatomicam atque hepatis deſcriptionem. In altera vero epiſtola ob defenſiones BIAN-

chi commotior, & acrius Bianchum adortus eſt. Adjectæ ſunt Jani Planci & Jos. Pozzii epiſtolæ, quibus tabula ductuum hepaticorum dilatatorum, quæ inter Bianchianas eſt, plagii poſtulatur. Denique in operibus Valsalvæ edendis ſummum laborem poſuit Morgagnus. Vitam nempe viri addidit, & præfationem, & diſſertationes anatomicas XVIII. quæ cum prioribus vigenarium numerum conficiunt. Edita ſunt Venet. 1740. 4. 2. vol. Incomparabilis hic eruditio, omnium auctorum cenſura ſolida, obſervationes ſæpe iteratæ & minuta cum cura; plurimæ, ad organum auditus, cor, renes ſuccenturiatos, colon, fabricam viſcerum, morborum ſedem, oculum, nervos. In *Commentariis Bononienſibus* epiſtola Morgagni de uvula ejuſque muſculis reperitur.

G. Desnoues, per 13. annos Profeſſor, (ut ipſe ait p. 29.) anatomiæ & chirurgiæ, & primarius chirurgus noſocomii Genuenſis fuit, notior ob cerea cadavera, quæ ære ſpectanda Pariſiis proponebat, de quibus etiam totus, quem dicam, Liber fere agit, qui inſcribitur *lettres de* Guill. Desnoues *à* M. Guilielmini, Romæ 1706. 8. intercurrunt tamen aliæ obſervationes, de monſtro fictitio, de nervis acuſticis, de glandulis in radice penis. In *Zod. Med. Gall.* Idem Desnoues glandulas cervicis uteri deſcripſerat.

Præter prius opus jam excitatum edidit Christianus Stroem *ratiociniorum mechanicorum in medicina uſum vindicatum*, Leidæ 1707. 8. Defendit mechanicos, Pitcarnium, Bayleum, Boerhavium, & recuſus eſt cum Pitcarnio, Venet. 1733. 4.

Josephi Donzellini *quæſtio convivalis de uſu mathematum in arte medica*, Venetiis 1707. 8. & in collectione operum Guilielmini.

J. Wilhelmus Pauli edidit Lipſ. 1707. 8. *opuſcula anatomica & chirurgica* Johannis van Horne, addiditque doctam præfationem, qua multa recentiorum anatomica inventa continentur; deinde ad ipſius operis paginas eruditas adnotationes adſperſit ex Cowpero aliiſque Anglis & idoneis doctoribus ſumtas. Ejus *ſpeculationes & obſervationes anatomicæ* prodierunt, Lipſ. 1722. 4. *. Pl.

Jacobi Drake *new ſyſtem of anatomy . . . an animal œconomy . . . and a rationale of many diſtempers*, Lond. 1707. 2. vol. cum titulo *anthropologiæ novæ* recuſa an. 1727. 2. vol. & 1737. 8. Auctor in ipſa editione operis in flore ætatis de vita deceſſit. Multum hypotheſium non firmiſſimarum per opus diſperſum, de bilis utilitate ad menſes movendos, aëris ad cor dilatandum, ventriculi comparatione cum lebete Papiniano. Sed pretium habet a tabulis Cowperi ad viva corpora factis, exprimentes ſitum viſcerum, muſculos nonnullos, vaſorum ſceleton, arterias venaſque pulmonales, quarum illæ majores ſunt, narium denique bonam hiſtoriam. In appendice compilatæ ſunt variorum auctorum icones.

Le Clerc *chirurgie complette avec l'oſtéologie, la myologie*, Pariſ. 1702. 12. 1706. 12. 1739. 12. &c. In editione priori egregia quam jam laudavi, oſteologia eſt, in nupera myologiæ compendium, & Duncani adminiſtratio cerebri. De chirurgica parte alibi

Josephi Grandi *oratio, qua Italam anatomen cæteris præſtantiorem eſſe oſtendit*, Venet. 1706. *.

Peter Paxton's *phyſico-medical directory*, Londini 1707. 8. Brevis phyſiologiæ delineatio & reliquarum partium medicinæ. *

Hermanni Boerhave *inſtitutiones rei medicæ*, Leidæ 1708. (dat. 1707.) 8. 1713. 8. 1720. 8. 1727. 8. 1734. 8 1746. quæ duæ ultimæ editiones non differunt, innumeris cæterum annis lociſque recuſæ, etiam, ſi fides Alberto Schultens, doctiſſimo viro, arabice. Non alius noſtro ævo plures vidit aut diſcipulos, aut admiratores ſui. Phyſiologia majorem partem hujus libri efficit, eaque inprimis famam viro peperit. Anatomicas deſcriptiones dedit fuſiores quam priores, ex Cowpero inprimis ſumtas, & Vesalio, & Eustachio, & Ruyschio. Hujus viri & Leeuwenhoeckii obſervationibus ſuperſtruxit ſyſtema vaſorum minorum per multas ſeries decreſcentium, huic inflammationum theoriam. Sylviana fermenta undique profligavit, acidum a corpore, & a febribus abeſſe oſtendit. Cauſas unius effectus multas collegit, quas priores fere dabant ſingulas. De commentariis alibi dicetur.

Ejus oratio *de uſu ratiocinii mechanici in medicina* prodiit Leidæ 1703. 8. 1709. 8. In univerſum reſpondet ad objectiones oſorum mechanices. Hic continetur celebre illud inventum arteria lymphatica, quam adeo ante Vieussenium Boerhavius vidit. Oratio *de certo in phyſicis* edita eſt Leidæ 1715. 4. Contra hypotheſes & eſſentias rerum, quas nobis ignotas, & ſola phænomena aliqua per ſenſus perſpecta eſſe oſtendit. In præf. ad *aphrodiſiacum* telam celluloſam, uti dictum, deſcripſit. Epiſtolam *de fabrica glandularum* jam citavimus. Ea & una opuſcula minora,

ra, Hagæ 1738. 4. prodierunt. Opera poſthuma a præſtantiſſimi nepotis BOERHAVIANI CL. KAAUII cura & induſtria ſperamus.

Contra orationem de uſu ratiocinii mechanici, ſcripſit ANONYMUS *ratiocinii mechanici abuſum in medicina & impotentiam* Friburgi (nomen fict.) 1719. 8 ſed eam ſatyram non legi. Objecit etiam DEMETRIUS (*ouvrage de Penelope* p. 131.) ex PITCARNIO, & clanculum quidem ſumtam eſſe theoriam, quod nimium eſt, nam etſi paſſim recepit PITCARNIANA & inprimis BELLINIANA theoremata, ab ejus tamen theoria tritûs, nutritionis, aliiſque longe abfuit. Idem in *homme machine* iterum vitio dat, quod naturam non noverit, niſi per aliorum labores. Etiam hoc nimium eſt, cum, & viva corpora diſſecuerit & multum uſus ſit præparatis a RUYSCHIO corporis humani partibus. Cæterum viri æternitate digniſſimi vitam poſſidemus a quatuor auctoribus deſcriptam. Prima eſt ALBERTI SCHULTENS, continuo a morte edita, Leidæ 1738. 4. Altera eſt elogium in *Monument. Acad. Reg. Scient.* 1738. Tertia a D. BURTON an 1743. & repetita 1747. in 8. cum nonnullis ad MORTIMERUM epiſtolis & Diſſ. BOERHAVII inaugurali. Quarta eſt *eſſai ſur le caractère du grand Médecin, ou éloge critique de* BOERHAVE, Leidæ 1747. 8. quæ D. MATY opus eſſe dicitur, & ea videtur ab omni aut nimis indulgente, aut pravo affectu remota eſſe.

JEREMIÆ WAINEWRIGHT *mechanical account of nonnaturals*, &c. Lond. 1708. 8. 1737. 8. Multa hic habentur conjuncta, phyſiologica, theoria ſecretionis, reſpirationis, ponderis aëris, digeſtionis & efficaciæ ventriculi, hepatis denique anatome & phyſiologia.

ANTONII DEIDIER *phyſiologia tribus diſſertationibus comprehenſa* eſt diſputatio inauguralis, quam JOH. WYSS patruus noſter & J. B. CHOMEL defenderant, Monſpelii 1708. 8. Prima pars phyſica eſt, altera phyſiologiam corporis humani tradit, ad chemica principia & fermentationes. Tertius Libellus eſt de vaſis, ubi rara obſervatio oſſeæ portionis in corpore ſtriato repertæ. Ejuſdem auctoris eſſe credo *anatomie raiſonnée du corps humain par* M. DEIDIER, Pariſ. 1742. 8. qua multa phyſiologica etiam valde paradoxa continentur, ut pulſum ab elatere ſanguinis arterioſi naſci, diaphragma ad inſpirationem *paſſivè* ſe habere, nerveas fibras eſſe mera vaſa arterioſa, & quæ alia hujuſmodi. *Inſtitutiones medicinæ theoreticæ phyſiologiam & pathologiam complexas*, Pariſ. 1731. 12. non vidi.

ANATOMOPHILI *tabulæ anatomico-anthropologicæ beſchreibung der theile des menſchlichen körpers* in VI. tabellen, Dreſſden 1708. fol. Compendium inane in giganteam formam diſpoſitum.

JULII BARTHOLOMÆI BERINGER *idea inſtitutionum medicinæ rationalium*, Wurtzburg. 1708. 8. Breve compendium.

LAUR. TERRANEI præter Tractatum *de glandulis* alia opuſcula, *orationes* inprimis, citantur in GALER. *di Minerva* VII. p. 26.

CHRISTIAN SIGMUND WOLF Diſp. *de moralitate anatomes circa animalia viva occupatæ*, Lipſ. 1709.

GEORG. EMMERICH Diſp. *de inſpectione cadaveris*, Regiomont. 1710.

DOMINICI GUILIELMINI *opera omnia*, Genev. 1719. 1740. 4. Obiit autem an. 1710. Mathematicus, MALPIGHII diſcipulus, paulo in hypotheſin pronior. Liber *de ſanguine* dictus eſt. *Pro theoria medica adverſus empiricos* oratio dicta 1702. utcumque huc pertinet.

PETITI epiſtolas laudavimus.

In *Miſcellaneis Berolinenſibus* paſſim anatomica intercurrunt, ut VATERI de viis lac umarum & glandulis MEIBOMII, BUDÆUS de oſſeſcentia diſſertatio, aliaque.

CHRISTIANI HENRICI ERNDL *iter anglico-batavum*, Amſtelod. 1709. * ni fallor & 1711. 8. legi poteſt ad RAVII & RUYSCHII inventa.

PATRICK BLAIR *oſteographia elephantina*, Lond. 1711. 4. inter anatomes comparatæ ſcriptores de meliori nota eſt.

J. HENRICI de HEUCHER *litigia circa inventa anatomica*, Wittebergæ 1707. *ars magna anatome* 1709. 4. *de anatome practica*, 1709. *paria analyſeos mathematicæ & anatomicæ factæ*, ibid. 1709. *de anatome ad praxin accommodanda*, 1710. *de ignorantia anatomicorum*, 1710. *ſelectiora anatomica*, numeroſæ nempe per omnem anatomen theſes, 1711.

ANT. MAR. VALISNERI *conſiderazione intorno al cervello di bue impietrito*, Patav. 1710. 4. Demonſtrat Francos academicos exoſtoſin pro petrificato cerebro habuiſſe.

In EJUSDEM *nuove oſſervazioni ed eſperienze intorno alla ſtoria medica e naturale* exſtat deſcriptio puellæ abſque cranio qualem & nos deſcripſimus.

Iſtoria del cameleonte africano e di vari animali di Italia, Venet. 1715. 4. & auctius in operibus omni-

omnibus. Accurata omnino anatome, & multo emendatior, quam priorum, ut DOMINICI PANAROLI, Academicorum Gallorum. Cutis fabrica, pulmonis, genitalium legi meretur. Pipam demonſtrat non feminam eſſe, quæ ova in dorſo ferat, ſed marem, cujus in dorſum femina ova ponat.

In *racolta di varie oſſervazioni ſpettanti all' iſtoria medica e naturale* varia etiam anatomici argumenti reperi, ut exciſum ex catella lienem: an digeſtio ab acido: de acido in bile: de circulatione ſanguinis: de via aëris per teſtam ovi: & alia. De iis dixi quæ ad generationem pertinent.

J. JAC. FRANC. VICARII *baſis univerſæ medicinæ*, Argentor. 1710. 8. *

J. BAPTISTÆ BIANCHI *hiſtoria hepatica*, Turini 1711. 4. & multo auctius, Genevæ 1725. 4. 2. vol. In hac poſteriori editione habentur Diff. de circulationis impedimentis, & orationes aliquæ, inter quas eſt ea de Bononienſibus medicis, in qua MUNDINIO, qui venam cavam (κοίλη) *chyli* vocat, ductus thoracici inventionem adſcribit. In Tractatu *de vitioſa generatione* p. 278. 279. tæniæ anatome continetur. EJUSDEM *proluſio ad publicam anatomen*, Turini 1736. 4. Varia promiſit, ut diſſertationes XII. quibus anatome contineatur (JOURN. de TREVOUX 1728. p. 2351.) & nuper legi, incepiſſe prodire ejus tabulas: Earum aliquas in proluſione tetigerat, oculorum, cutis, auris, lacrumalium ductuum, cerebri. IDEM in MANGETI *theatro* obſervationes in MORGAGNI icones adſperſerat, quæ magno conſtiterunt utrique.

PAULI HIERONYMI BIUMI *ſcrutinio di notomia e di cirurgia*, Milan. 1712. 2. Anatomen habet, phyſiologiam, cum fermentis, ideis plaſticis. Subjungit chirurgiam.

YVONIS GAUKES *de medicina ad certitudinem mathematicam evehenda*, Amſtelodami 1712. 8. Non legi.

LOUIS BELLEFONTAINE *médecine dogmatique mécanique en manière d'inſtitution*, Amſtelod. 1712. 8. 2. vol. Neque hoc medicinæ compendium.

J. JAC. RAU Profeſſor Leidenſis, chirurgus alias & peritiſſimus lithotomus, an. 1713. edidit orationem *de methodo diſcendi anatomen*, Leidæ 1713. 4. EJUS *de dentibus* & de *ſepto ſcroti* Diſſertationem citavimus. Pulcherrimi theſauri in Academiæ Leidenſis theatrum anatomicum tranſierunt, eorumque catalogum dedit B. S. ALBINUS. Lectiones M. S. laudavimus apud VALENTINUM. Valde eum laudat UYLHOORN *in tweede vertoog* (*de ſpina bifida*).

J. BAPTISTÆ GASTALDI *Inſtitutiones medicinæ phyſico-anatomicæ*, Avinione 1713. 12. fere ex CHIRACI lectionibus.

PANCRATII WOLF *Phyſica hippocratica*, Lipſ. 1713. 8. Contra STAHLIUM, animæ conſiderationem repudiat. Acidum & alcali defendit.

ANDREÆ OTTOMARI GOELICKE *hiſtoria anatomica nova & antiqua*, Hall 1713. 8. Fere ejuſmodi ſtudium ſecutus eſt, quale nos hic profitemur, ſcripta recenſere, & judicia & inventorum memoriam addere. Sed multa utique tumultuaria ſunt. PARTHENIUM, imaginarium in carmine nomen, pro medico habet. GEORGIUM ENTIUM ad ſeculum XVI. & GEMINI tempora revocat, quem tamen ipſe addit ſcripſiſſe apologiam pro ſanguinis circulatione. NICOLAUM HOBOKENUM cum NICOLAO HABICOT confundit. NICOLAUM SEVERUM habet, cui aliqua STENONIS opera tribuit, imaginarium hominem. Subjectæ ſunt aliquæ obſervationes anatomicæ. Deinde an. 1738. Francofurti ad Viadr. 4. edidit *introductionem in hiſtoriam litterariam anatomes*, ubi Auctores ex temporis ordine cum primariis inventis recenſet, & contentis ſcriptorum. Veteres eos errores ibi emendavit, STOLLIO cæterum cenſori ſuo reſpondit. EJUS *inſtitutiones medicæ ſecundum principia mechanico-organica reformata* Francof. ad Viadr. 1735. 4. Habet aliquam partem hiſtoriæ medicæ, de ſcriptoribus itinerum: & contra mechaniſmum pugnat.

MATTEI GEORGI Liber II. *de homine*, Genuæ 1713. 4. Phyſiologia in primo tomo continetur, in qua BELLINI ingenium reperio, ordinem mathematicorum utcumque ſimilem, aliquid in Notione ingenti, & magno conatu evictum nihil. Corpus humanum ſecundum mechanicas leges generari docet: alimentum per triangularia ſpatia inter mininos nervos & minima vaſa moveri, &c. Alter Liber de anima eſt.

WILLIAM SALMON *anatomy of human bodies*, Lond. 1714 8. Compendium anatomicum ſatis plenum, etſi nuſquam citatum vidi cum phyſiologia & iconibus. Proprias obſervationes non reperi.

J. AD. WEDEL *de œconomia animali*, Jen. 1714. Diſp.

JOHANNIS BROWNELL *inſtitutions of phyſick*, Lond. 1714. 8. Phyſiologia etiam adeſt, aëri omnes in corpore humano motus tribuuntur.

CONR. LUDWIG WALTHER chirurgus in *theſauro obſervationum medico-chirurgicarum*, Lipſ. 1715. 8. multa bona ad monſtra & alias phyſiologiæ partes habet.

EL.

El. Camerarius variis opuſculis aut phyſiologiam aut anatomen tetigit. Ejus *ſpecimina medicinæ electicæ*, Francof. 1713. 4. edita continent in XI. prioribus diſſertationibus dubia & cenſuras in Vieussenium, Lapeyronium, de ſede animæ & inprimis in Leeuwenhoeckium ejuſque ſemen pulicis, fibras lentis cryſtallinæ, ſquammas epidermidis, &c. Ejusdem *conamina medicinæ conciliatricis*, ibid. 1714. 4. etiam phyſiologiam continent ſatis amplam, Bohnianam. Laxatis vero limitibus recentiores ſcriptores cum vetuſtis conciliare ſatagit. Cæterum in difficultatibus excitandis potius quam in propriis experimentis excellebat. Ejusdem *ſyſtema cautelarum medicarum*, Francof. 1721. 4. aliqua de modo medendi, deinde ſyſtema phyſiologicum continet, & ex ordine compendia reliquarum medicinæ partium. In *epiſtolis Taurinenſibus* aliqua huc pertinent. Ejus etiam eſt Diſputatio *qua homo cum thermometro & barometro comparatur*, Tubing. 1721. 4.

Jacobi Douglas *bibliographia anatomica*, Londini 1715. 8. & libris nonnullis ex B. S. Albini bibliotheca auctior, Leidæ 1734. 8. Magni viri hæc minima pars laudium fuit, etſi & hic in raris libris detegendis, inque excerpendis melioris momenti inventis ſuper vulgus ſe extulerit. Videtur tamen multos ſcriptores ex Lindenio recepiſſe, & dolendum eſt, quod cum Harveio operis finem fecerit. Præter alios jam recenſos libros magnum opus molitus erat Douglassius, totam nempe anatomen cum novis iconibus, quarum multas paratas & ſupra fidem pulchras vidi. Excellebat etiam in præparationibus morboſis, quibus, qua erat humanitate, chirurgos lectores adjuvabat.

Antonii Sarraceni *anatomia del corpo umano*, Padova 1715. 4. Ex gallico verſam eſſe additur, ſed gallicum archetypum non vidi. Nonne Beddevole?

Guilielmi Derham *phyſico-theology*, Lond. 1715. 8. Phyſiologiam teleologicam & multa alia ex anatome comparata continet.

Joh. Simon Bauermuller *ſpecimen theoriæ medicæ*, Wurtzburg. 1716. 8. Phyſiologiam Stahlianam etiam continet.

Ad. Brendelii *Decas* I. II. & III. *obſervationum anatomicarum diſſertationibus tribus abſolutæ*, Witteberg. 1715. & 1718. Non omnes apud me ſunt.

Johannes Maria Lancisius multa ſcripſit, fere recenſa, *de corde*, *aneuryſmatibus*, *ſede animæ*, Eustachii editionem adornavit. Diſſertatio etiam ſecunda *corporis humani anatomicam ſynopſin* tradit, quæ primum prodierat Romæ an. 1684. Collecta opera primo Genevæ 1725. 4. prodierunt, deinde Venetiis 1739. fol. Inde excuſæ ſunt diſputationes hujus archiatri, Romæ 1745. 4. & alia, quæ nondum vidi. Humanitate, eruditione, ſtili facilitate, judicio practico valuit, anatomen non potuit propria manu excolere, quantum ipſum juſſiſſet animus. In Libro *de ſubitaneis mortibus* & de *aneuryſmatibus* multa egregia ex practica habet anatome. Poſthuma adhuc latent *de motu cordis* ad Zerillum, *miſcellanea anatomica*, *de formatione fetus* (in *præf. editionis* 1739.).

Louis Leger de Gouey *la véritable chirurgie avec des nouvelles découvertes ſur la myologie, l'oſtéologie & un ſyſtème ſur la génération du fétus*, Rotomagi 1716. 8. Non vidi, ſed mirum hominem fuiſſe oporet, qui pro partu naturali cum habeat, quo pedibus fetus extrahitur.

Michaelis Alberti *introductio in univerſam medicinam* prodiit, Halæ 1718. 4. qua Stahlianum ſyſtema, etiam phyſiologiæ continetur. Idem in Heisterum aliqua edidit, quæ olim lecta, neque cum voluptate, nunc non ſunt ad manus. Idem numeroſas diſputationes argumenti phyſiologici edidit. Ejus *theoriam generalem motus partium ſolidarum corporis humani* & remediorum excitantium & ſedantium, Hall. 1730. 4. non legi.

J. Jac. Manget *theatrum anatomicum*, Genev. 1717. 2. vol. fol grand. Contra hanc celeberrimam collectionem ſtrinxit calamum Morgagnus. Non idem erat, quod Bibliothecæ inſtitutum, & inventa aliorum in continuum potius ſermonem diſponere hic ſcopus fuit. Uſus eſt Compilator oſteologicis tabulis Bidloianis, myologicis Brownii, ſplanchnologicis ex Ruyschio & ſeculi XVII. ſcriptoribus, vetuſtiores enim vix videtur notos habuiſſe. Ipſe ſparſim obſervationes addidit, tum Bianchii animadverſiones in Morgagni icones, & de valvula coli, ſinubus cerebri, corde aneuryſmatico diſſertationes. Sumtibus non pepercit editor. Subjecta eſt corrupta editio tabularum Eustachii.

Georgii Theodori Bartholdi *corporis humani deſcriptio anatomico-phyſiologica*, Francofurti 1717. 4. * Parum placuit Heistero.

Laurentii Heister *compendium anatomicum*, Altdorf. 1717. 4. 1719. 8. 1727. 8. 1732. 8. 1741. 8. prodiit, & ſæpe omnino recuſum eſt, Amſtelod. 1723. Germanice, Nuremberg. 1721. 4. Uratiſlaviæ 1733. 8. & Gallice, vertente Devaux 1739. (ad editionem II.). Primordia

dii Libri fuerunt in quatuor diſputationibus, quarum prima Altdorfi 1715. edita oſteologiæ compendium, altera & tertia 1716. *compendii anatomici ſpecimen*, quarta 1717. eodem titulo prodiit. In ultimis editionibus compendii duæ partes ſunt. Prima ipſum compendium continet, in quo ſplanchnologia fuſior, neurologia & angiologia breviſſimæ ſunt. In altera adenologia, cum reſponſione contra GARENGEOTUM exſtat, tum *notæ*, quibus multa in controverſiam vocata retractantur, & obſervationes auctori propriæ non paucæ adduntur, & tabulæ IX. In *præfatione* nævi VERHEYENII oſtenduntur.

EJUS *oratio de incrementis anatomes ſeculo* XVIII. & *programma ad eandem orationem*, Wolfenbuttel. 1718. 8. Ad hiſtoriam anatomicam hujus ſeculi, Auctores per itinera ſua collectos, numeroſos, & eorum inventa & merita recenſet.

EJUSDEM Diſp. *de anatomes ſubtilioris utilitate*, Helmſtad. 1728. recenſet triſtia exempla mortium ex ignorantia anatomes ortarum, diſſectarum arteriarum a chirurgis, &c.

EJUSDEM & MOEBII egregia Diſp. in qua *obſervationes medicæ miſcellaneæ theoreticæ & practicæ* continentur, Helmſtadii prodiit 1730. 4.

EJUSDEM *de anatomiæ in chirurgia majori quam in medicina neceſſitate*, Helmſtad. 1737. 4.

EJUSDEM Diſp. *de medicinæ mechanicæ præſtantia*, Helmſtad. 1738. Contra Stahlianos.

EJUSDEM *compendium inſtitutionum medicinæ*, Helmſtad. 1736. 4. 1745. 4. In poſteriori editione continetur brevis phyſiologia; & catalogus ſcriptorum, qui clariſſimo viro in omnibus medicinæ partibus utiliores viſi ſunt. IDEM in E. N. C. in *Annalibus* Juliis, in *chirurgia* ſua *magna*, (quæ nunc maxime recuditur), in Libris jam recenſis de *cataracta* multa anatomica habet. Vitam HEISTERI proprio Libro deſcripſit CHRISTIANUS POLYCARPUS LEPORINUS, Quedlinburgi an. 1725. 4. edito, ubi ſtudia viri & merita recenſentur.

JOHANNIS LUDOVICI APINI *faſciculus diſputationum Academicarum*, Altdorf. 1718. 4. ad phyſiologiam & pathologiam pertinent.

FRANCISCI ARDINOIS Diſſ. *de fundamento totius medicinæ anatomico*, Leidæ 1718. propoſita eſt. Hujus viri pater theatro novo anatomico a PETRO Magno in Ruſſia exſtructo præfectus fuit. Sed & ipſum PETRUM anatome delectatum fuiſſe & urſum propria manu diſſecuiſſe legitur in BUCHNERI *miſcellaneis* 1729. p. 125.

GEORGII PHILIPPI NENTER *fundamenta medicinæ theoretico-practica ſecundum* STAHLII *potiſſimum placita*, Argentorat. 1718. 4. & 1721. 4. & *theoria hominis ſani*, ſive *phyſiologia medica*, ibid. 1714. & 1723. 8. Mitigatus Stahlianus eſt, & ſuccum nerveum admittit.

GEORGII DETHARDING Diſſ. *de anatome jucunda & utili*, Roſtoch. 1718. 4. EJUSDEM *palæſtra medica exhibens themata phyſiologica* XXX. *diſputationibus ventilata*, Roſtoch. 1720. 4. Stahlii præcepta ſecutus, vocibus laxius uſus eſt, ſales adſpergere ſategit.

PATRIK BLAIR *miſcellaneæ obſervationes*, Londini 1718. 8. Anatomica in titulo recenſentur, ſed ea parciſſima ſunt.

J. CHRISTOPHORI SPROEGEL *der ganze menſchliche körper nach ſeinen theilen*, Hamburg. 1718. 8. Multa tamen in ſua brevitate nova, ex COLLINSIO etiam varia habet.

BERNARDUS SIEGFRIED ALBINUS BERNARDI F. RAUII ſucceſſor, Præceptor noſter celeberrimus, qui cognitione ſcriptorum anatomicorum & artificioſa diſſectione, & repletione, & figurarum pulchritudine perinde eminet. Scripſit anno 1719. *de anatome comparata* orationem, aliam vero an. 1721. *de via in cognitionem corporis humani* utramque Leidæ 4. forma excuſam. Inde an. 1725. *indicem ſuppellectilis* RAVIANÆ edidit, ibid. 4. qua vita etiam RAUII, & deſcriptio lithotomiæ continetur, quæ huic viro propria fuit. Eodem anno Liber *de oſſibus* prodiit. Eodem in VESALIUM doctiſſime præfatus eſt, & muſculorum nomina adjecit, & alia utilia. IDEM HARVEII utrumque immortale opus cum *præfatione* edidit. IDEM *oſſium fetus icones* dedit, Leidæ 1737. 4. jam laudatas, & *muſculorum hominis hiſtoriam* 1736. 4. & *icones* muſculorum nunc abſolutas, in fol max. IDEM in EUSTACHIUM interpretationem dedit, Leid. 1744. fol. EJUS multa adhuc alia exſpectamus, tabulam ductus thoracici, tabulas VII. fetus in utero materno naturali ſitu poſiti, & *phyſiologiam* forte ab omni ſecta, ab omni male firma hypotheſi puram.

J. JACOBI PEYER *obſervationes anatomicæ*, Leidæ 1719. 8. Aliquæ hominum diſſectiones, multæ brutorum animalium, etiam vivorum, in quibus multa ad phyſiologiam utilia, ad motum cordis, pulmonis, &c.

HERMANNI FRIDERICI TEICHMEYER ſoceri olim noſtri *elementa anthropologiæ*, Jen. 1719. 4. & ſex paginis auctius, paſſim tamen mutata 1739. 4. De ductuum bilariorum variabili natura, de poris veſicæ urinariæ, de hiatu membranæ tympani proprias obſervationes habet: para-

parabat etiam icones ad plenius compendium anatomicum ex optimis auctoribus collectas, cui labori immortuus eſt. Huc etiam pertinet Diſſ. *de cadaveris inſpectione & ſectione legali*, Jen. 1742.

J. M. GLUSING *anatomia ad vivum*, Hamburg. 1720. fol. & *anatomia rationalis*, ibid. eod. anno 4. An ſani quid in hoc homine fuerit neſcio, qui cerebri arterias a temporali & bronchiali deduxerit: icones dederit partim quidem paſſim exſcriptas, partim ad CARTESIUM fictas, partim omnino mihi ignotas. Nomina Ruſſica adjecit.

J. HENRICI SCHULZE programma *de periergia in ſtudio anatomico vitanda*, Altdorf. 1720. 4. Diſp. *de juſta ſtudii anatomici æſtimatione*, Altdorf. 1720. 4. *hiſtoriæ anatomicæ ſpecimen* I. ibid. 1721. 4. alterum 1723. REININGERI etiam de ſinubus cranii Diſp. ad eum pertinere videtur. EJUSDEM eſt Diſp. *de anatomes ad praxin chirurgicam ſumma neceſſitate*, Hall. 1737. 4. EJUSD. *phyſiologia medica* poſthuma, Hall. 1746. 8. prodiit, in qua BOERHAVIUM ſequitur, ſed timidior minuſque fidens hypotheſibus. Eruditiſſimus vir, utraque lingua, nummorum etiam antiquorum curioſus collector, ad anatomen equidem non adeo faventes habuit opportunitates, ut in ea parte magis eminuerit, quæ ex diligente Librorum lectione pendet.

GOTTLOB EPHRAIM BERNER P. Duisburgenſis Liber *de applicatione mechaniſmi ad medicinam*, Amſtelod. 1720. 8. Fuſiſſima dictio, anatomica nulla.

ARENT CANT *impetus anatomici primi*, Leidæ 1721. fol. max. Juvenem mors abripuit, qui cum SERMESIO ſenem RUYSCHIUM adjuvit, ULHOORNIO teſte *tweede vertoog*. Bibliothecam inſignem collegerat, & delineabat probabiliter. Sex ſunt tabulæ, abſque literis ad EUSTACHII modum delineatæ, muſculorum faciei, pharyngis, duræ matris, cordis in ſitu, ductus thoracici, articulationum nonnullarum, ventriculi, oſſis palati, & mallei, ad naturam omnes.

ABRAHAMI VATER Ruyſchiani diſcipuli, & in arte replendorum vaſorum peritiſſimi, multa, ſed non magna opuſcula huc pertinent, cum aliorum magnorum virorum more vix ullum majoris molis opuſculum ediderit. Anno 1723. edidit programma *de anatomes utilitate in morbis*, programma vero *de laboribus ſuis anatomicis & botanicis* anno 1733. Anno 1736. dedit *Regii ad Albim muſei anatomici deſcriptionem*, ſive *catalogum præparata* RUYSCHIANA *& aliorum celeberrimorum virorum exhibentem. De lienis prolapſu* programma 1746. Varias invitationes ad anatomen variis annis.

Nouvelles conjectures phyſiques par GAUTIER, Meaux 1721. Theoria eſt, omnia in homine unice evolvi, nihil novi generari, ne ſanguinem quidem.

In ACTIS BEROLINENSIBUS cadaverum ſectiones, & contra mechanicos & STENZELIUM ſcripta varia continentur.

ANTONIUS van LEEUWENHOECK anno 1722. obiit, qui anatomes varias partes attigit. Non ſolum enim ſolidas fluenteſque partes corporis humani ſuis microſcopiis per ipſa elementa ſtuduit cognoſcere, ſed ſcalpellum etiam adhibuit, ut inprimis theoriam ovorum inpugnaret. Sed pleraque ſingulatim tetigi, & ſcripta non repeto, quæ vide in P. *Phyſica*.

J. H. LAMPRECHT Diſp. *de mechaniſmo corporis humani*, Leidæ 1722. 4.

POLYCARPI LEYSERI *primæ lineæ ſyſtematis medici*, Argentor. 1722. 4. Diſp. Circulationem in ſuo *novo* ſyſtemate negavit, polyhiſtor.

GEORGII CHEYNE *eſſay on gout and Bathwaters*: EJUSDEM *theory on acute and ſlow feavers*, Londini 1722. 8. Prior Libellus inprimis practicus eſt, & dixtam vegetabilem laudat, rejicit tamen animales ſpiritus. Alter pertinet ad iatromathematicos & theoriam, uti diximus, BELLINIANAM. EJUSDEM *philoſophical principles of religion*, Londini 1724. 4. Varia ad theoriam pertinentia habet.

MARTIN GOTTH. LOESCHER *ſpecimen anthropologiæ experimentalis*, Witteb. 1722. 4.

J. W. ALRUTZ (Medici Haarburgenſis) *vademecum anatomico-chirurgicum*, Hanoveræ 1722. 8. Breviſſimum compendium.

BENEDICTI STÆHELINI noſtri *theſes*, ſive *ſpecimina anatomico-botanica*, Baſil. 1721. 1724. 1731. 4. omnia ſua prægnant utilitate, & propria experimenta continent. EJUS etiam illuſtre experimentum eſt, quo ſumma vi prementis aëris liquor rubro colore tinctus cogitur in cavum cranium ſubire. Exquiſitam etiam ſeriem figurarum ovi incubati & mutationum quæ in utero avium contingunt, optabile eſt ne per debilem clari viri valetudinem amittamus.

J. AUG. TROEGER *medicina inſtitutionalis aphoriſtica*, Lipſ. 1723. 8. Germanice * PL. & *ſynopſis medicinæ univerſæ*, nempe prius opuſculum Latine verſum 1724. 8. *.

WILHELMUS CHESELDEN celeberrimus chirurgus Anglus, jam anno 1711. 4. dederat *indicem partium corporis humani anatomicum*, qui etiam in poſterioris operis pleriſque editionibus recuſus eſt. EJUS *anatomy of human body* ſexies recuſa eſt Londini 1713. 8. 1722. 8. 1726. 8.

 1730

1730. 8. 1732. 8. 1741. 8. In hac ultima editione multæ novæ icones reperiuntur, oſſium inprimis, ex magno opere deſumtæ, novæ etiam muſculorum tabulæ, vaſorum, ut venæ portarum, ſceleti proprii & viſcerum in ſitu bonæ tabulæ. Nervi & vaſa lactea ab Al. Monroo communicata. Multæ interſparſæ obſervationes chirurgicæ, multæ neque vulgares, tum phyſiologicæ contemplationes de motu cordis, muſculorum. In poſteriori editione aliquæ priorum editionum tabulæ omiſſæ ſunt, ut ſinuum cerebri. In Libro *on the high operation of the ſtone*, Londini 1723. 8. icones dedit veſicæ repletæ, ut ex pelvi adſurgit.

Perinde eſt, quo tempore recenſeamus magnum virum Jacobum Benignum Winslow, qui patientia laboris, partium in ſitu conſideratione, ſitus definitione veriori, auxilio aquæ puræ, novam lucem univerſæ arti anatomicæ attulit. Multa paſſim ſparſa exſtant in *Actis Academicis*, pleraque jam citata, uti an. 1715. cordis ſitum, & ventriculi, & alia alibi reformavit. Deinde cum ejus ſchedas anecdotas auditores certatim compilarent, dedit Pariſiis anno 1732. 4. & 8. *Expoſition anatomique du corps humain.* Id opus Anglice redditum a Georgio Douglas excuſum eſt Londini 1733. 4. Germanice vero editum Berolini 1733. 4. 8. Italice nuper impreſſum, adjecto Drakio. Latina editio eaque reliquis operibus viri eximii aucta, exſpectatur a Johanne Astruc & D. de la Sourdiere genero Winslowi. Amſtelodami etiam Gallica editio paſſim emendatius recuſa eſt. In oſteologia recenti & ligamentorum hiſtoria & primus & ſolus poſt veteres Auctor fuit. Neurologia & angiologia hactenus etiam fere unicæ ſunt. In ſplanchnologia infinita correxit, addidit. Omnia ſimpliciter & abſque fuco. Quare hunc o boni nocturna verſate manu verſate diurna! Aliqua etiam in Morandi Tractatu *du haut appareil* de veſica & peritonæo exſtant.

E. J. Wachendorff *de natura ſolidorum & fluidorum eorumque mortua actione in variis ætatibus*, Ultrajecti 1724.

J. Christ. Hebenstreit *de corporis humani machina divinæ ſapientiæ & providentiæ teſte*, Lipſ. 1725. 4.

Christ. Henr. Kirchheim *facies anatomica corporis humani diſmembrati* Polonice, Warſov. 1725. 8. B. Pl.

Johannes Adrianus Helvetius in *Actis Academicis* varias diſſertationes edidit. Deinde Pariſiis 1722. 8. ſecuta eſt *idée générale de l'œconomie animale*, Anglice recuſa 1723. 8. qua inprimis theoria vaſorum minorum & inflammationis Boerhaviana continetur, addito Libro de variolis.

Contra D. Besse Librum ſuum & in Actis Academiæ defendit, & in *Lettre à M.* Besse *contre l'idée générale de l'œconomie animale* (& les obſervations ſur la petite verole), Pariſ. 1725 8. Defendit vaſa lymphatica non valvuloſa, proportionem ramorum ad truncos : : 64. 71. tuetur, & alia.

J. Baptista Mazinus nuper obiit. Ejus ſunt *mechanica morborum* P. I. Brix. 1723. 4. II. 1725. 4. III. 1727. junctim recuſa Offenbaci 1732. 4. Deinde *inſtitutiones medicinæ mechanicæ*, Brix. 1739. 4. *Mechanica Medicamentorum*, Brix. 1734. 4. ubi a particulis tetraëdris, rhomboideis, octaëdris, &c. Functiones medicamentorum explicat. Fabricam etiam partium deſcribit. *Opera omnia* ibid. 1743. 4. *in tres tomos diſtributa emendata & aucta* prodierunt cum mechanice pulſuum & urinarum, quam nondum vidi. Ad iatromathematicos pertinere videtur, ſed candide loquar & abſque invidia, ex eo genere quod nocet. Quis credat dulce lac eſſe, quia glandulæ mammarum ovales ſunt? ex definitis angulis ſalium gaſtricorum cibos digeri, ſemina parentum in ſpeciem cryſtallizationis, ut vocant, ſubſidendo figurari, & quæ non alia.

Christian Bernhard Albinus *de anatome errores detegente in medicina*, Ultraj. 1723. 4.

J. Andreæ Schmidt *oratio de Germanorum in anatomen meritis*, Helmſtad. 1723. 4.

Augustinus Fridericus Walther Profeſſor Lipſienſis in omnibus, quæ moliebatur diligentiſſimus, matheſeos & anatomes perinde peritus, dictione paulum obſcuriore uſus eſt. Ejus huc pertinet programma *quo ad orationem de uſu & præſtantia ſolidioris in anatomicis ſcientiæ invitat*, Lipſ. 1723. 4. cum auſpicaretur anatomes & chirurgiæ profeſſionem. *Hiſtoria ſuffocationis & obſervationes anatomicæ*, ibid. prodierunt 1729. 4. Reliqua jam laudavimus.

Georgii Daniel Coschwitz oratio *de ſtudiii anatomici præſtantia & utilitate*, Hall. 1727. 4 cum novum theatrum conderet. Ejus *organiſmus & mechaniſmus*, Lipſ. 1725. 4. Stahlianum ſyſtema, in anatomicis, ut ſolet ea ſecta, breve. Obſervationes tamen aliquæ medicæ inmiſtæ. De temperamentis & motu tonico fuſus eſt, & vaſorum immediatam anaſtomoſin negat. Succum nerveum admittit. Ductum ſalivalem ſuum defendit.

D.

D. Noguez (ſed anonymus) edidit Pariſiis 1723. 8. *anatomie du corps humain en abregé*, qua continetur Keiliani compendii quinta editio, nonnullis locis tamen aucta, ut in nervorum hiſtoria, & in refutatione ſententiæ Malpighianæ. Recuſa eſt cum iconibus 1726. 8.

Will. Stukeley *anatomy of the ſpleen* hic iterum citare viſum eſt, quæ Londini 1723. fol. prodiit. Nam multas nervorum & vaſorum icones addidit, quas tribuit amico ſuo Symmonds, qui vaſa repleverit. Sed eæ certe ex Vesalio ſumtæ ſunt; lactea ex Asellio deſcripta, nervi ex Eustachio. Subjecta eſt elephanti apud Sloaneum ſecti ſatis bona hiſtoria, & diſſectio genitalium partium Douglassiana.

Anatomie de Heister *avec des eſſais de phyſique*, Pariſ. 1724. 8. 1735. 8. & prior editio Anglice cum titulo *phyſical eſſais*, Londini 1734. 8. Poſterior editio valde aucta eſt. Notæ, quas editor addidit, omnino ſunt compendium phyſiologicum, in prima editione totum Boerhavianum, in poſteriori paſſim mutatum & magis proprium. Icones ſelectas habet ex Eustachio aliisque bonis ſcriptoribus.

Johannis Tabor *exercitationes medicæ*, Lond. 1724. 8. Ad iatromathematicos Stahlianos pertinet. Cordis fabricam vireſque deſcribit, illam præter anatomen, hanc nihilo melius, cum non majorem ponat vi, qua ſanguis ab aorta in valvulas repellitur. In motu muſculari multa bona habet, contractionis menſuram non ſufficientem. Convulſiones ab acri derivat.

Josephi Ferdinandi Guilielmini Dominici F. *de recto morboſorum cadaverum judicio*, Bonon. 1724. 4. *. Ejusdem *de claris Bononiæ anatomicis*, ibid. 1735. 4. *.

Petri Gerike Profeſſoris Helmſtadienſis *de ſtudio novitatis in anatome & phyſiologia*, Hall. 1724. 4. Ejusdem *de anatomes præſertim practicæ uſu vero*, Helmſtad. 1736. Ejusdem *corpus humanum machina naturalis*, Helmſtad. 1745. 4.

Joh. Adam Kulmus *anatomiſche tabellen*, Gedani 1725. Lipſ. 1741. Augſpurg. 1740. 1745. Nurembergæ 1740. Amſtelodami 1743. 8. & Latine Amſtelod. 1732. 8. &c. Compendium anatomicum eſt viri, qui plurimum ſe in diſſecando exercuerat, hinc in variis anatomes partibus melius, & plenius quam vulgo ſolent, ut in vaſis, ligamentis. Obſervationes etiam propriæ interſperſæ ſunt. Tabulæ 26. fere ex Verheyenio, propriæ paucæ. Alia Culmusii Opera paſſim exſtant. Multa ad anatomen comparatam, caſtoris, &c. in *Breslauer Sammlungen* reperiuntur, quæ Kanoldus edidit, alia in E. N. C.

Thomæ Morgan, irreligioſi, uti notum, hominis, *philoſophical principles of medicine*, Lond. 1725. 8. Ex Pitcarnii grege fuit. In P. I. prop. XXXI. attractionem & effectum lunæ & ſolis in humores noſtros admittit. In P. II. inprimis leges motus liquidorum animalium habentur, & motus muſcularis explicatur. Velocitatem ſanguinis diminutam ex Keilii placitis explicat, tum ſecretionem. Vias ad veſicam peculiares admittit. De nervorum claſſibus & animi adfectibus peculiaris eſt theoria, quam proponit. Pars III. practica eſt. Ejusdem *mechanical practice of phyſic*, Lond. 1735. 8. Principium mathematicum eſt Unicam rationem diminutæ in arteriis celeritatis a latitudine ramorum admittit. Refutat Boerhavii theoriam de motu muſculorum, nervos facit plenos & fartos, abſque ſpiritibus, negat alternum imperium cordis & nervorum, unde quies ſequeretur, carnes ex oleo coacto naſci ſcribit, &c.

Johannis Francisci van Leempoel *ſpecimen inaugurale exhibens anatomiæ originem, progreſſum & omnes ab* Alcmaeone *ad* Harveium *ſcriptores*, Leidæ 1725. 4. Vide miros errores hominis. Epiſtolam Archimedis ad Gelonem (Hieronem oportuerat finxiſſe), pro vera habet. Hierophilum Carthaginienſem pro viro diverſo habet ab Herophilo Chalcedonio. Quinam ſunt barbari illi veteres anatomici Literus, Sitterus, Alardus, Chostus, Rituvus, Avitus, Piraldus, Amindus, Lindus? Ubinam, malum, hæc nomina piſcatus eſt? Quis eſt ille Oribasio antiquior Orlandus, Albissus, quis ante Rhazem Hermannus Asthnar? Douglassium exſcripſit plerumque, utinam unice!

Johannis Ignatii Majer *collegia anatomico-practica ad præſentiam cadaveris virilis ſecti* an. 1724. Prag. 1725. 4. ſtilus, anatome, utilitates, ejuſdem ſunt ſaporis.

Bernardi van Nieuwentyt *regt gebruyk der waereld beſchouing*, Amſtelodami 1716. 1725. & alias, nuper libere Germanice verſum, & editum a Cl. J. Andrea Segnero affini noſtro & collega, Jenæ prodiit 1747. 4. Magna omnino ex parte phyſiologia eſt, cum iconibus Verheyenianis & teleologiis. In nova editione calculus virium muſculorum fruſtra impenſarum & diaphragmatis deſcriptiones emendatiores & alia meliora adjecta ſunt.

Joh. Woodward *idea of the nature of man*, Lond. 1725. *. Phyſiologia videtur. Omnia per ſales explicat fabuloſus. Hæc ex cenſura Diarii.

Henrici Alberti Nicolai *obſervationes anatomicæ*, Argentor. 1725. 4. diſputatio de meliori nota, contra foramen Rivini, &c.

Johannis Palfyn *anatomie chirurgicale*, Pariſ. 1726. 8. 2. vol. inſigniter aucta & mutata prodiit, ibid. 1734. 2. vol. opera D. Boudon, ut ſecundus inprimis tomus (quo oſſa, vaſa, muſculi, & nervi continentur) totus, & ad ductum inprimis Winslowi, retractatus ſit. Cæterum Palfynius paſſim doctorum virorum Duverneyi, Albini aliorumque obſervationes collegerat, inter quas etiam eſt aliqua adumbratio ductus thoracici ex Albini obſervatione Subjecta eſt (huic editioni) Ruyschii centuria obſervationum, & Brissæi, hæ in chirurgicis notatu dignæ.

Giuseppe Volpini *opere medico pratiche filoſofiche*, Parma 1726. 4. Quæ phyſiologici argumenti ſunt, ea fere ad generationis hiſtoriam pertinent & jam cenſa ſunt.

Diſſertations en forme de lettres au ſujet des ouvrages de l'Auteur du Livre ſur les maladies des os, Pariſ. 1726. 8. Petitum non ſolum oſſibus, ſed per omnem anatomen perſequitur ignotus ſed acris Auctor, niſi fallor D. Hunauld. Diſſ. de potu Bossueto tribuit. Muſculorum uvulæ mentionem omiſſam culpat, tendinem hiſtrionis *Cochoix* ruptum fuiſſe negat.

Stephanii Halesii *vegetable ſtatiks*, Londini 1727. 8. Pariſ. 1733. Gallice verſa a D. Buffon, jam laudavimus, tum *hæmaſtatiks*, Londini 1733. 8. & vertente de Sauvages Gallice recuſa, Genev. 1744. 4. In priori Libro de aëre inprimis, ejus in reſpirando deſtructione, & reſpiratione verſatur. In iſta magnam partem phyſiologiæ per experimenta attigit, non vim ſolam cordis & ſanguinis, ſed reſpirationem etiam, robora perioſteorum & ligamentorum, vim ventriculi, motum periſtalticum, alia.

Johannis de Gorter diſcipuli Boerhaviani Profeſſoris Harderovicenſis multa ſunt opera ad phyſiologiam pertinentia. Liber *de ſecretione animali* & de *perſpiratione* jam dictus eſt. *Compendium medicinæ*, Leidæ 1731. 4. phyſiologiam utique habet praxi præmiſſam. In chirurgicis denique multa phyſiologica reperiuntur.

Matthiæ Emanuelis Boretii *de anatomia plantarum & animalium analoga*, Regiom. 1727. 4.

Gui de Tymogue *nouveau ſyſtême du microcoſme où Traité de la nature de l'homme*, à La Haye 1727. 8.

Christiani Friderici Richter *hochſtnützliche erkenntniſs des menſchen*, Lipſ. 1727. 1729. 8. & alias, Continet phyſiologiam Stahlianam.

Nondum videram, cum de muſculis ſcripſi, Petri Antonii Michelotti *apologiam*, qua Johannem Bernoullium *motricis fibræ inflatæ curvam recte calculaſſe defenditur*, & Richardi Mead, (potius Henrici Demberson) *objectionibus reſpondetur: accedit rari ex utero morbi hiſtoria*, Venet. 1727. 4. Ipſe ſe hic Bernoullius defendit.

Joh. Friderici Ermel *phyſiologiſche und anatomiſche tafeln*, Dreſdæ 1727. 4. Latine & Germanice. Ad phyſiologiam pauca pertinent, aliquæ tamen analyſes ſanguinis, phyſiognomiam & chiromantiam defendit. In partibus genitalibus & oſteologia paulo fuſior eſt.

In Actis Petropolitanis multa egregia anatomica ſunt, partim ad viſcera, monſtra, & oſſa jam laudata, partim ad anatomen comparatam elephantis, catopardi, ſciuri volantis, cameli, &c.

J René Croissant de Garengeot [ut amat vocari] *ſplanchnologie*, Pariſ. 1728. 4. 1742. 8. 2. vol. Germanice Berolini 1733. 8. Multa bona hic liber habet, inprimis ex Winslowo, icones etiam, ut ut parvæ, ad naturam tamen delineatæ ſunt a D. Stokhausen medico Magdeburgenſi. Nimius tamen ſui amator & medicorum iniquus hoſtis fuit. In arteria intercoſtali, cum aliquid vellet inveniſſe, erravit omnino, & icones varias malas dedit, ut ſepti tranſverſi, veſicæ, &c.

In *opuſculis ſcientificis*, quæ ab anno 1728. Venetiis prodeunt, phyſiologica & anatomica varia habentur, Caroli Girolami anatome fetus, cui cranium deficiebat; Hyacinthi de Christophoro & Guilielmini de motu cordis; Epiſtolæ duæ de evolutione fetuum; Rosetti ſyſtema ſpirituum; Petri S. Rouhault hiſtoria partus ventralis; Dominici de Maurodenoja contra Rosettum; Const. Gatta graviditas diuturna; Josephi Badia de ferro in ſanguine; Lunadei fetus biceps; Martialis Righelini ſomnambulo; Coyrossi de mammis, atra bile; Nuvoletti monſtrum; Valisnerii deſcriptio cloacæ viperinæ & epiſtola de impoſtore Pariſino, qui in ſanguine humano inſecta demonſtrabat; Fantoni & Pacchioni lites.

Anatomia completa del hombre MARTINI MARTINEZ, Madrit. 1728. 4. continet obſervationes rariores, & chirurgica. *.

Hoc anno prodiit editio IV. *Commentariorum* JOHANNIS QUINCY in medicinam ſtaticam. Ei adjuncta ſunt *medico phyſical eſſais*, in quibus multa phyſiologica ad fibras, nervos, &c.

CHRISTIAN GODFRID STENZEL *anthropologia ad pathologiam applicata*, Witteb. 1728. 4. & *medicina theoretico-practica*, Lipſ. 1732. 8. In priori opere integra phyſiologia habetur, ex BOERHAVIO & a bonis ſcriptoribus collecta, quæ prius diſputationum ſpecie prodierunt. Alterum nondum legi. Multa contra Stahlianos.

JACOBI LAZERME *conſpectus mechanicus partium ſolidarum corporis humani*, Monſpel. 1729. 8. Magnam phyſiologiæ partem continet.

THOMÆ SIMSON *de re medica diſſertationes* IV. Edimburg. 1726. 8. In III. & IV. morbos ſolidorum defendit, & vitia humorum elevat. Experimenta etiam adfert de bile atra, liene, vaſis bilariis.

GUILIELMI SCOTI *proluſiones medicæ* IV. *habitæ in Gymnaſio Patavino*, Patav. 1729. 8. Contra PACCHIONUM oſtendit, ſolidis corporis humani proprium motum non ineſſe. Nitrum aëreum defendit, quod pulmones ſaliva dilutum ſubeat, &c.

W. GOERE'E *natuurlyk en ſchilderkonſtig ontwerp der menſchkunde*, Amſtelod. 1730. 8. Edit. II. priorem autem ignoro. Varia ad muſculos & oſſa totius corporis, ad adfectuum animi ex facie adgnitionem, &c.

CHRISTOPHORUS JACOBUS TREU ACAD. NAT. CUR. DIRECTOR jam an. 1715. *de chyloſi fetus in utero* Altdorfi utilem diſputationem dedit, qua multa rariora deſcribuntur, ab HEISTERO etiam in *compendium anatomicum* recepta. Inde an. 1729. Noribergæ 4. edidit *vertheidigung der anatomie*. Laborat, ut vulgi præjudicia removeat, & hiſtoriam fere dat anatomes. IDEM ab anno 1731. quindecim continuis annis *commercium literarium phyſico-technicum Noricum* quindecim voluminibus in 4. edidit, quo diario multæ aliorum, plurimæ CL. VIRI obſervationes continentur, ad monſtra, fetus, vaſa pelvis, cutem, uteri cervicem, alias corporis partes. Epiſtola *de vaſis linguæ*, *Oſteologia*, & Tractatus *de diſcrimine inter natos & non natos* jam dicti ſunt.

In COMM. ACAD. INSTITUTI BONONIENSIS, cujus primus tomus ibi an. 1731. tomi ſecundi partes tres ibid. 1745. 1746. & 1747. totidem voluminibus prodierunt, multa ad anatomen minime negligenda reperiuntur, MORGAGNI, GALEACII, MOLINELLI, BAZZANI, BONAZZOLI, MENGHINI, JOSEPHI PUTII, POZZI, BALBI, & ad phyſiologiam experimenta deferri ad ſanguinem itinere MENGHINI. Ibi etiam JANI PLANCI molæ anatome accurata exſtat.

ADOLPHI FRIDERICI HOFMANN *de rebus phyſiologicis novæ hypotheſes*, Erfurt. 1731. legi merentur.

J. WILHELMI ALBRECHT P. Gottingenſis *obſervationes anatomicæ*, Erfurt. 1731. 4. EJUSDEM *parænesis ad artis medicæ cultores*, Gotting. 1735. 4. primitiæ erant ardoris quo in verum ferebatur. Sed immaturum fatum abripuit.

Cartilla phyſiologica Galenica & ſpagirica per JUAN GIMENEZ de MOLINA, Murciæ 1731. B. B.

HENRICI BASS *obſervationes anatomico-chirurgicæ*, Hall. 1731. 8. Multa ad anatomen pertinent, de thymi uſu, & glandularum renalium, & veſicularum ſeminalium fabrica, de valvulis arterioſis aortæ, flexubus coli, muſculo glandulæ thyreoideæ, hymenis varietatibus, oſſibus ſeſamoideis.

JOH. FRIDERICI SCHREIBER, qui etiam DOUGLASSII myologiam edidit, *elementorum medicinæ phyſico-mathematicorum* P. I. Lipſ. 1731. 8. BOERHAVII diſcipulus, BELLINI amator, ſyſtema phyſiologicum methodo mathematica ſcribere aggreſſus erat. Parte I. medicinæ, ſanitatis, &c. definitiones dedit ſeveriores. Pars altera de fibra agit, de arteria & de ſanguine. Inde in Ruſſiam avocatus, ſummo ſtudio ſyſtemati pleniſſimo phyſiologiæ incumbit.

GARSAUT *anatomie générale du cheval traduit de l'Anglois*, Pariſ. 1732. 4. Nonne SNAPPE? *.

ARNOUDT HELVETIUS *korte Ontleedkunde van het geheel menſchelyk lighaam*, Edit. II. Amſtelodami 1732. 8. Prima videtur prodiiſſe an. 1726. Compendium anatomicum in quæſtiones & reſponſiones diſpoſitum, ſimplex & collectitium.

JOSEPHI POZZI *commerciolum epiſtolicum*, Bonon. 1732. 4. cujus primariæ obſervationes exſtant in COMM. BONON. T. II. P. I. In commentariolo multa experimenta & paradoxæ ſæpe opiniones Auctoris exſtant de fabrica pilorum, unguium origine, capſula Gliſſonii (quam confirmat), glandulis viſcerum (quas tuetur), pericardii, bronchialibus, cerebri in avibus magna mole,

le, avium in oculo humoribus renaſcentibus, arteriarum ligatura, &c. Commoda multa & nova.

Antonii Fizes *duodecim quæſtiones*, Monſpel. 1731. 4. pro loco diſputatæ. Ejusdem *univerſæ phyſiologiæ conſpectus*, ibid. 1737. 8. Ejusdem *opera medica* junctim a patre Nicolao edita 1742 4. reliqua autem jam citavimus. Multa cum Boerhavio communia habet, de liene tamen propriam hypotheſin proponit.

Burchard Adam Sellii *de anatomicæ hiſtoriæ ſcriptoribus atque commentariis*, Kiel. 1731. 4. Etſi juvenis, acute tamen errores in Goelickio vidit, aliqua etiam in Heisterum profert. Promiſit *hiſtoriam auctorum anatomicorum ſecundum titulos*, ſed ea non videtur.

Francesco Cannetti *la machina umana*, Veron. 1732. 8. Poema, quo phyſiologia traditur, non certe mala, ut ex Capite de ſomno judices.

Car. Gianelli *Saggio di medicina teoricopratica*, Venet. 1732. 8. Recentiores anatomicos ſequitur. Agit de morbis ſolidorum ex ſtricto & laxo, de ſolidorum formatione ex ſuccis, &c.

Ant. Ferrein *quæſtiones medicæ* toties laudatæ hoc anno Monſpelii prodierunt.

Philippi Hecquet *novus medicinæ conſpectus* P. I. *phyſiologica*, Pars II. *pathologica*, Pariſ. 12. maj. Ejusdem *médecine théologique ou la médecine créée*, Pariſ. 1733. 2. vol. phyſiologia eſt, ſyſtemati ſolidorum ſuperſtructa, cui non ſolam ventriculi functionem, ſed omnem in corpore humano ſecretionem & ſanguinis præparationem adſcribit. Ratiociniis delectabatur amplis, vagis, remotis, & auctoritatibus, ab anatome ipſe alienior.

Bryan Robinson *treatiſe on animal œconomy*, Dublini 1732. 8. & auctius cum reſponſione contra Morgani refutationem 1738 2. vol. quæ reſponſio etiam ſeorſim prodiit ſub titulo *an anſwer on* Morgan's *remarks on* D. Robinson *of animal œconomy*, Lond. 1737. 8. Fere major pars verſatur in hydraulica corporis humani. Alterum tamen de nervis caput eſt, eorumque æthere. Tertium de ſecretione. Quartum de excrementis & inprimis perſpiratione. Sed inprimis ejus Librum *on food and diſcharges of human body* huc oportet revocare, Londini 1748. 8. editum, ubi multa bona de proportione ciborum ad varii generis excrementa, & ad perſpirationem: deinde proportiones mutuæ corporis totius, hepatis, pulmonis, cordis ex variis animalibus per experimenta demonſtrantur.

D. Gottl. Thebesii *de principio rationis ſufficientis maximi in anatomicis uſus*, Hall. 1732. 4.

Ant. Birr *de requiſitis in demonſtratione anatomica ſpecim.* I. & II. Baſil. 1732. Eruditi viri criticæ fere obſervationes.

Paul. Jac. Malouin. Ergo *in reactionis actionisque æqualitate œconomia animalis*, Pariſiis 1733. 4.

Andrew Hook Eſſay on the practice of phyſic: or an attempt to revive the practice of the antients: *with ſome obſervations on animal mechaniſm* and materia medica, Lond. 1734. 8. *.

G. M. Bose *ranæ anatome in vacuo mortuæ*, Lipſiæ 1734 4.

Eſſays of a Society at Edimburg. Tomus I. prodiit an. 1735. reliqui V. ad annum 1742. ſecuti ſunt. Egregia plurima hic habentur, & plura quam facile in alio diario. Pleraque tamen majoris momenti jam recenſui. Monrous, Simsonus, Gibsonus, Stevensonius, aliique anatomicas diſſertationes ibi propoſuerunt, hiſtoria etiam valde plena habetur Librorum novorum & inventorum ejus temporis. Explicationem tabularum Eustachii & collectionem figurarum partium corporis humani omnium, promittunt T. V. P. II. p. 1036. nondum autem reſcivi, an prodierint.

Collectionem, quam Georgius Thomson cum *anatomy of human bones*, Londini 1734. 8. edidit, jam recenſui. Senſus, muſcularem motum, digeſtionem, nutritionem, circulationem ſanguinis totidem Libellis conſiderat, fere ex ſcriptis.

Ineunte anno 1733. edidi Librum *de diaphragmate:* prius autem *contra* Coschwizium *diſſertationem* & paulo poſtea deſcriptionem fetus bicipitis. Inde, Gottingam vocatus, ab an. 1738. cepi edere *Commentarios in inſtitutiones* Boerhavianas, de quibus, qui judicia aliorum legere volet, evolvat *Trivultianos* 1745. p. 360. Tomi ſunt omnino VII. quorum ultimus an. 1744. in lucem exiit. Non ignoro numeros citationum paſſim, & ſæpe quidem typographi culpa, cui numerus cifrarum non ſufficiebat, partim mea, vitioſos eſſe, & aſperi nonnihil oriri ex nimis copioſis aliorum ſcriptorum locis. Verum certe ubique quæſivi, & nihil præter verum. Hanc ſolam culpam præterea fateor, quod Boerhavio, venerabili Præceptori meo, nimis paſſim adhæſerim. Recuſi ſunt *commentarii*, Venetiis an. 1744. Turini an. 1743. & ſeq. 4. Vitioſam verſionem ſuo nomine dedit Julianus Offrai dictus de la Mettrie. *Prælectiones* ſolas Angli recuderunt Londini 4. 1742. ſeqq. Inde, ut ſubvenirem diſcipulorum deſiderio, edidi Gottingæ

tingæ 1747. 8. *primas lineas phyſiologiæ*, ordine paulum mutato, & ad mea cogitata reformatas. Celluloſæ telæ hic dominium explicui, & alia paſſim aliter aut deſcripſi aut explicavi. Cadaverum cœpiam nactus, cœpi ab anno 1743. edere *icones anatomicas*, quarum bene multæ paratæ ſunt, præter eas quas edidi; erunt autem, ſi vitam DEUS conceſſerit, omnino triginta & ſex tabulæ. *Diſputationes* etiam *anatomicas* melioris notæ collegi, ad BOERHAVIANARUM inſtitutionum ordinem digeſſi & Volumen I. an. 1746. II. an. 1747. III. an. 1748. IV. anno 1749. edidi Gottingæ apud *Vandenhoeck*. Tria reliqua continuo ſequentur. Phyſiologiam majorem de integro reddere, emendatis vitiis aut citationum, aut deſcriptionum laboro quidem, ſed futura quis certus promittat! In *Philoſophicis* etiam *Tranſactionibus*, *Commentario Norico*, *Actis Upſalienſibus*, paſſim aliqua mea opuſcula diſperſa reperiuntur.

GEO. FRID. WILPERT *de neceſſitate utilitateque anatomiæ pathologicæ in facienda medicina*, Leidæ 1733. 4.

J. BUXTORF *theſes anat. bot.* Baſil. 1733. & FRIDERICI ZWINGER eodem anno editæ.

JOH. LEMKENII *anatomiæ nucleus*, Gryphiswald. 1733. 4. * B. PL. EJUSDEM *de utilitate anatomes in theologia, juriſprudentia & medicina* 1733. 4. *

ILL. de REAUMUR hiſtoria inſectorum multis modis ad phyſiologiam pertinet, ob anatomen horum animalium, victum, ſomnum, oculos, polypos, &c.

JOSEPHI THOMÆ ROSETTI *ſyſtema novum mechanico-hippocraticum de morbis fluidorum & ſolidorum*, Venet. 1734. fol. In principio Libri habet aliqua de ſpiritibus, ex aëre, ſulfure & ſale compoſitis, in pulmone natis, naturali judicio motus pene omnes ad criſes dirigentibus.

JOH. HOLLINGS *ſtatus naturæ humanæ expoſitus in oratione coram medicis Londinenſibus in die feſto D. Lucæ*, Lond. 1734. 8. *

JACOBUS NIC. WEISS Altdorfi erudita & boni uſus programmata edidit ab anno 1733. quorum quinque ad me pervenerunt.

J. J. HECKER edidit Halæ 1734. 8. *betrachtung des menſchlichen körpers nach der anatomie und phyſiologie.* *

VERDIER *anatomie du corps humain*, Pariſ. 1734. 1739. 8. 2. vol. & Germanice, Hamburg. 1744. 8. Inter melioris notæ compendia revoco, etſi in pleriſque WINSLOWUM ſequatur.

JOH. TIMM *obſervationes anatomico-practicæ rariores*, Brem. 1735. 8.

JOHANNIS JUNKER *conſpectus phyſiologiæ*, Hall. 1735. 4. Phyſiologia fere qualis BOHNII ævo, circumſpecta quidem, ſed ad STAHLII placita omnino ficta. Ita parenchyma inter arterias venaſque defendit, animam corpus ſibi ſtruere docet, & menſes ultimos abundantius propellere, bene gnaram, eam nunc ad eliminandam plethoram viam clauſum iri. Hujus operis compendium edidit Halæ 1745. 8. THEODORUS CHRISTOPHORUS URSINUS in quæſtiones & reſponſa conjectum.

SERVATII AUGUSTINI VILLERS *phyſiologia & hygieine*, Lovanii 1736. 4. Hygieine melior eſt. In Libro de V. S. SYLVAM ſequitur.

GEORGI HENRICI BEHR *phyſiologia medica*, Argentor. 1736. 4.

BURCHARD DAVID MAUCHART Diſſ. *de anatomia medico-legali*, Tubing. 1736. Omnia hujus viri ſcripta utiliter leguntur.

FRANCISCI QUESNAI *œconomie animale*, Pariſ. 1736. 12. Ex BOERHAVIO pleraque deſcripſit, ut recte olim monuit DEMETRIUS in *Comment.* BOERH. I. p. 144. & D. ANDRY in *lettres de Cléon à Eudoxe*, deinde in *ſecond Mémoire pour le Doyen & les DD. Régens de la Faculté* p. 73. Vide gradus caloris evidentiſſime exſcriptos p. 30. 33. tum in nutritione, vaſorum ſeriebus ſimilem BOERHAVII imitationem. In humoribus corporis equidem novam theoriam ſequitur, atram bilem revocat, & cum muco confundit. IDEM opus Pariſiis an. 1747. tribus voluminibus in 12. auctius prodiit. In theoricis de elementis, de igne, cauſa duritatis aliiſque fuſiſſimus fuit. Deinde chemica de ſalibus plurima, aliqua vero de analyſi & iis, quæ ignis de humoribus humanis ſeparat, ſubjunxit. Tertia pars phyſiologica eſt, agitque de humoribus, ſede animæ, nervis, ſecretione. Maxima pars omnino phyſiologiæ penitus in tam vaſto opere omittitur.

Catalogus von den anatomiſchen præparatis, ſo ſich auf dem Königl. Amphitheatro zu Coppenhagen befinden, Hafniæ 1736. 8. *

CAVAN *de anatomiæ præſtantia, utilitate, definitione, hiſtoria*, Gryphiswald. 1736. Diſp.

D. PETSCHE (CASSEBOHMII amici & proſectoris) *obſervationes anatomicæ ſelectæ*, Halæ 1736. 4. Diſputatio eximia & quantivis pretii.

FRANCISCI NICHOLLS *compendium anatomico-œconomicum*, Lond. 1736. 4. Viri acuti ingenii bre-

breve & in brevitate dives compendium, in tabulas digeſtum. Peculiares opiniones aliquæ, ut de motu cordis, cujus ventriculos alterne pulſare docet: de chorda tympani, quam pro muſculo habet; de muſculo pyramidali abdominis. Os palati bene deſcripſit.

Selecta Francofurtenſia, quæ hoc anno inceperunt, & cum IV. Tomo an. 1747. finem fecerunt, primo GOELICKII, deinde A. P. QUEITSCH opera, prodierunt, & anatomica, phyſiologica, etiam eriſtica, varia continent.

JOHANNIS FRANCISCI le FEVRE *phyſiologia medica* in T. II. operum omnium, Veſuntione 1737. 4. editorum, vel potius in urbe *Veſoul*. BOERHAVIUM fere ſequitur.

CHRISTIANI WOLF, celeberrimi Philoſophi, *vom gebrauch der theile in thieren und pflantzen*, Halæ 1737. 8. Phyſiologiam & teleologiam continet. In phyſica etiam experimentali T. III. de ſono, de microſcopiis, de animalibus in vacuo enectis experimenta habet.

D. KIRSTEN *de phyſiologiæ ortu & progreſſu*, Altdorf. 1734. 4.

J. FRID. CRELL *obſervationes factas in partibus corporis humani morbidis, non tamen ad illuſtrandam ſani corporis œconomiam applicandas demonſtrat*, Helmſtad. 1737. 4.

J. HIERONYMI KNIPHOFF *de phyſiologia*, Erfurt. 1737.

GIUSEPPE ZINANNI *delle uova e dei nidi degli uccelli*, Venet. 1737. 4. habet non ova ſolum, ſed etiam anatomen aliquam locuſtarum.

NICOLAI ROSEN *compendium anatomicum eller beskrifning om de delar af hela menniskans kropp*, Stokholm 1738. 8. Ad veram anatomen addidit ILL. ARCHIATER phyſiologicas obſervationes varias, & rariorum fabricarum obſervationes, ut omnino ex optimis compendiis ſit.

PETRI ARTEDI *ichthyologia poſthuma*, Leidæ 1738. 8. a LINNÆO edita, plena eſt diſſectionibus piſcium anatomicis.

L. A. WESTERHOFF *de cadaveribus auctoritate publica luſtrandis*, Leidæ 1738. Diſp.

SAMUEL SCHAARSCHMID VI. Tomos diarii, cui titulus *medicinische und chirurgiſche nachrichten*, quorum primus an. 1738. prodiit 4. Berolini edidit. In iis non ſolum anatomiam practicam plurimam dedit, ſed varias partes phyſiologiæ propriis diſſertationibus perſecutus eſt.

J. MICHAEL SCHWARTZ *de membranarum ac tunicarum corporis humani numero*, Argentor. 1738. 4.

ANTON. FRANC. BARBAUT *ſplanchnologie ſuivie de l'angiologie & de la neurologie*, Pariſiis 1739. 12. *.

RICHARDUS MEAD in egregio Libro *de venenis*, qui hoc anno Leidæ recuſus eſt 8. & nuper 1747. quarta vice auctius Londini editus, cum titulo *mechanical account of poiſons* egregiam anatomen viperæ caudiſonæ dedit, cujus glandula venenifera alibi reperta eſt quam vulgo quærebatur. Ea debetur D. NICHOLLS. Varia de ſpiritibus, &c. hic utilia reperiuntur. EJUSDEM Liber *de imperio ſolis & lunæ*, Lond. 1704. 8. & Londini an. 1746. 8. hic Gottingæ vero a me recuſus, multa ad phyſiologiam, reſpirationem, vim aëris, menſes, animi adfectus, utilia habet.

LIBERTUS *de mechaniſmi in corpore humano abſentia*, Erfurt. 1738. 4. Acriter demonſtrat, muſculos non mechanice agere, animam per perioſtea & ligamenta artus movere, &c.

FRANCISCI JOSEPHI OBERKAMP *ſyſtema theoretico-practicum*, Norimberg. 1737. 8. Continet phyſiologiam STAHLIANAM.

JOHANNIS ERNESTI HEBENSTREITII *de uſu partium carmen*, Lipſiæ prodiit 1739. 8. IDEM vir clariſſimus ab anno 1738. plura programmata anatomica perutilia dedit.

Sed amicus noſter CHRISTIANUS GOTTLIEB LUDWIG, pariter Lipſienſis Profeſſor, paſſim utiles etiam phyſiologicas diſputationes edidit. Ita *Decas quæſtionum* (ad Gallicum morem aptatarum) prodiit, Lipſ. 1740. & alia 1743. qua utraque magni momenti, quæſtiones utiliter penſitantur.

J. CHRIST. EUBELHUBER *begriff von ſein ſelbſt erkenntnüſs*, Regenſpurg. 1739. 8. Phyſiologia & pathologia eſt.

Oeconomy of human frame upon the principles of the new philoſophy, Lond. 1739. 8. Maxime paradoxa theoria. Syſtema totum in vaporibus verſatur, quos Auctor ait erumpere in lactea vaſa, ad cor venire, exire per arterias, repelli a frigore & aëre ambeunte, mutari in ſpiritus, &c. In œſophago valvulam fingit, ab anatome alieniſſimus.

HIERONYMI LEOPOLDI BACCHETTONI *anatomia theoreticæ & practicæ miniſtra*, Noremberg. 1740. 4. Vitioſiſſimum compendium.

In J. THEODORI KLEIN hiſtoria piſcium, cujus miſſus quatuor an. 1740. & ſeqq. annis Gedani edidit, multa etiam anatomica intercedunt.

JOH.

Joh. de Gorter J. F. *materia medica*, Amſtelod. 1740. 4. Etiam phyſiologiam tradidit.

Joh. Jac. Grambs *anweiſung zur Oſteologie*, & ſic ex ordine, *zur myologie*, *angiologie*, *neurologie und ſplanchnologie*, quinque Libellos Francofurti edidit 1740. 8. cum brevibus deſcriptionibus in tabularem ordinem digeſtis.

J. Burchardi Schlereth *inſtitutiones medicæ*, Fuldæ 1741. 4. Stahlianam ſectam ſequitur.

Car. Augustus a Bergen Profeſſor Francofurtenſis ad Viadr. multas utiles ad anatomen Diſſertationes edidit. Anno 1742. *anatomes partes plures eſſe hactenus receptis* in programmate docuit. An. 1743. dedit *pentadem obſervationum anatomico-phyſiologicarum*, in qua multa bonæ notæ.

Hoc anno 1742. obiit egregius anatomicus Hunauld, qui nihil ſcripſit, quantum novi, niſi quæ in *monumentis Academiæ* ſunt, & epiſtolam forte quam citavimus.

Philippi Maximiliani Dilthey *obſervationes anatomico-phyſico-medicæ*, Herborn 1742. 8. ſectiones fere medico-legales.

D. Lieutaud Profeſſoris Aquiſextienſis, *eſſais anatomiques*, Pariſ. Compendium anatomicum uberius, in quo multa bona, & a Winslowianis diverſa ſunt, paſſim etiam adjectæ difficiliores encheireſes.

Memorie de' Valentuomini quæ Luccæ eduntur, varia ad noſtrum finem habent, inprimis Petri Tabarrani obſervationes anatomicas, & de vaſis bilis Cajetani Tacconi.

F. C. Lesser *inſectotheologie*, & Trembley atque Baker de polypo, C. Bonneti *inſectologie*, Pariſ. 1745. 8. Turberville Needham *microſcopical diſcoveries*, Georgii Adami *micrographia*, Georgii Martine *eſſays* : Cliftoni Wintringhami varii Libri jam dicti ſunt.

Vernünftige gedanken von der natur 1743. 8. Fischeri Regiomontani Prof. opus. Adtingit etiam aliquam partem phyſiologiæ. Vermiculos & harmoniam præſtabilitam negat.

In Georgii Bernhardi Bulfinger viri illuſtris *variis*, Stutgardiæ 1742. 8. editis, habetur anatome elephantis petropolitana.

Joh. Astruc *ergo ex ſubtiliori anatome ars medica certior*, Pariſ. 1743. 4. Eximia theſis.

Joh. Gottlob Kruger *phyſiologie*, *oder zweyter theil der naturlehre*, Hall. 1743. & auctius 1748. 8. Ad omnem ſenſum motum in corpore humano oriri, qui ad eum motum proportionem habeat, pro fundamento ponit : motus ergo reſpirationis & cordis & reliquos vitales motus utique a ſenſu noſtri incommodi oriri docet, hactenus inter Stahlium & mechanicos medius, quod animam abſque conſcientia diſtincta admittat, ſtruere tamen animam corpus neget. Sanguinem non celerius, ſed lentius in pulmone docet circumagi, & refrigerari defendit, &c. Ejusdem *Grundriſs eines neuen lehrgebaüdes der arzney-gelahrheit*, Hall. 1745. Hanc inprimis, quam citavi, de ſenſationibns doctrinam urget. Ejusdem *Phyſicotheologiſche betrachtung einiger thiere*, Hall. 1746. 8. Teleologiæ. Penem ranarum in brachio poſt Menzium confirmat.

In *Mémoires de l'Académie de Chirurgie*, Pariſ. 1743. 4. anatomica & phyſiologica aliqua ad humores corporis humani, & fabricam partium genitalium, & alias partes œconomiæ animalis ſpectantia habentur.

Syllabus, ſive *index omnium partium corporis humani*, Petropoli 4. anno omiſſo, niſi fallor tamen 1744. Compendium anatomicum eſt, in quo laborarunt duo chirurgi, a Melln & Hanhardt, quorum hic incepit opus, ille perfecit. In tabulas Winslowiani ordinis labor digeſtus eſt, ita brevis, ut fere a nomenclatore non differat, Icones adjectæ, multæ quidem ex Eustachio & aliis claris viris, non paucæ tamen propriæ ſunt, oſſium inprimis difficiliorum, vaſorum cordis.

Christophori von Helwig *anatomicum vivum*, Erfurt. 1745. fol. Continet icones ad modum Remmelini, nonnullis tamen recentiorum inventis ditatas.

Leidæ hoc anno in 8. quatuor diſputationes recuſæ ſunt, inter quas L. Heisteri *de choroidea*. Ensii *de cordis motu*.

Franciscus de Sauvages Profeſſor Monſpelienſis ex præcipuis noſtri ævi iatromathematicis eſt, in Stahlii ſententiam pronior. Ejus *commentarios* in Halesium laudavimus, *Phyſiologiæ mechanicæ elementorum* primam ſchedam vidi, in qua de fibris, vaſis & fluidis & eorum æſtimando motu agitur. Liceat ad inſignem meritis virum dubiorum aliquid proferre. Nonne longe magis elongatur fibra ventriculi flatu, quam parte ſeptima, nec tamen rumpitur ? An conſentiunt cum Wintringhamianis quæ habet de viribus arteriarum ad venas comparatis ? An vere vaſa in fetu & adulto ſemper eamdem inter ſe proportionem habent ? Quæ bona cum pace Viri quærimus.

An eſſay on comparativ anatomy, Londini 1744. 4. Quiſquis Auctor fuerit, valde certe placet, quo utiles comparationes fabricæ humanæ cum animali continentur, etiam propriæ obſervationes. Solet vero canem, vaccam, aviumque & piſcium fabricam conſiderare. Ipſe p. 64. proprias inquiſitiones citat, & p. 71. ſuorum in allantoide humana invenienda tentaminum meminit.

FRANCISCUS SALESIUS DANIEL PAULLIN *ergo functiones aliæ ab aliis pendent*, Pariſiis 1744. 4.

JO. LETHIEUILLIER *ergo phyſiologiæ baſis mechanice*, Pariſ. 1744. 4.

M. P. T. J. C. *tabulæ ſciagraphicæ corporis humani, oder beſchreibung des menſchlichen körpers in tabellen*, Görliz. 1744. fol. *.

GERARDUS VAN SWIETEN in *comm. ad aphoriſmos* BOERHAVII multa admiſcuit experimenta phyſiologica partiumque deſcriptiones, & vivorum animalium utiles diſſectiones.

JUSTI GODOFRIDI GUNZII *comm. in* Lib. HIPP. *de humoribus* laudavimus, Lipſ. 1745. 8. & varias diſputationes.

Theatrum anatomicum animalium, plantarum & aliorum corporum naturalium Auctore D. ANTON de MONRAVA ROCA D. & anat. Madrit. 174... (D. TRIV.).

CHRISTOPHORI HENRICI KEILII *compendiöſes doch vollkommenes handbüchlein*, Lipſ. 1740. 1744. 1747., &c. Pro tironibus.

ANTONII COELESTINI COCCHI Mugellani viri doctiſſimi *oratio de uſu artis anatomicæ*, Florent. 1736. 4. Aliqua ad hiſtoriam medicinæ & anatomes habet. De vivorum hominum ſectionibus, quæ antiquis tribuuntur, calumnias refutat. EJUSDEM *diſcorſo d'anatomia*, Firenz. 1745. 4. ad inaugurandas prælectiones anatomicas in Noſodochio D. Mariæ novæ habitus. Ad hiſtoriam anatomes varia continet. De codice M. S. in quo APOLLONII CITIÆI comm. ad HIPPOCRATIS Lib. περὶ ἄρθρων aliqua monet. Ibi locus HEROPHILI novus. Promittit CELSUM. Sed heu occidit! Ex ASCLEPIADE etiam fragmentum edidit.

A. F. LAMBRECHTS D. Jur. & Med. *compendium anatomico medico practicum*, Harderwyck 1747. 8. Quæſtionum modo proponitur, non maximi momenti.

JULIANI OFFRAI dicti *de la* METTRIE *inſtitutions de medecine de* BOERHAVE *avec un commentaire*, Pariſ. 1743. ſeqq. VI. vol. 12. Dixi verſionem eſſe mei operis, & fatetur JULIANUS in *præfatione*, ſed adjecit varia, & inprimis rudes errores. Calculos corrupit, quoties aliqui adfuerunt. GIORN. citat pro Auctore (quod eſt GIORNALE de' LETTERATI). Vim veſicæ metitur tribus pollicibus, cum oportuiſſet tribus unciis metiri. BRESLAU pro Auctore citat. Plurimum etiam eſt locorum in quibus nullus omnino ſenſus eſt, & innumeris locis longe alius reperitur, quam in meo autographo. Vide de eo CL. MONTAGNAT *lettre au ſujet d'un nouveau genre de vaiſſeaux*.

J. G. H. (HEYMANN) *quatuor tomos commentariorum in inſtitutiones* BOERHAVII edidit, Leidæ ab an. 1744. Multum utitur diſſertationibus Leidenſibus, etiam noſtris commentariis, aliqua ab ALBINO utilia admiſcet. Videntur plurimi tomi ſucceſſuri eſſe.

In JAMESII dictionario medico, quod nuper gallice verſum VI. vol. fol. prodiit, continetur tota anatome, fere ad WINSLOWI ductum. Multum etiam anatomes, etiam icones aliquæ in J. P. BURGGRAVII celeberrimi practici, *Lexico medico* eſt, cujus tantum A & B prodiit: Multa neque inutilia reperies, in J. H. SCHULZII editione Lexici BLANCARDIANI. *Lexicon* etiam *anatomicum* in ſuo *nucleo medicinæ quinquepartito* dedit ARTHUR CONRAD ERNSTING, Helmſtad. 1740. 4. Pro tironibus.

ANTONII le CAMUS *poëma* in *Amphitheatrum* medici ordinis Pariſiis exſtructum, Pariſ. 1745. 4.

CHRISTIAN ALBRECHT GOTTHILF GRUNER *conſilium bibliothecæ phyſiologicæ*, Altdorf. 1747. 4.

AUGUST. SCHAARSCHMIDT *ſplanchnologiſche tabellen*, Berolini. 1748. 8. Splanchnologia WINSLOWIANA.

JOHANN. THEODOR. ELLER *phyſiologia*, Schneeberg. 1748. 8. a J. CHRIST. ZIMMERMANN edita, Germanica lingua, ab ipſo ILL. ELLERO publice damnata eſt, quæ ſuppoſititia ſit, & nata ex male caſtigatis prælectionibus. Inprimis BOERHAVIO & WINSLOWO utitur.

J. FR. HENKEL in ſuis collectionibus *mediciniſcher und chirurgiſcher anmerkungen*, quarum tertia nunc pars prodiit, editis, Berolini 4. 1747. 1748. omnino & practica anatomica, & alia ad uſus noſtros habet.

Porro obſervationum medicarum ſcriptores, & Auctores medicinæ forenſis omnes: & biographi

Demonſtratores ſunt tres (*a*).

1. MI-

graphi, atque lexicographi medici, & phyſices ſcriptores plerique ROUHAULT, MUSSCHENBROEK, 's GRAVESANDE, DESAGULIERS & multi ſcriptores hiſtoriæ animalium habent, quod ad anatomen proſit. Sed eos ſuo loco laudavi.

(*a*) Nolo huc referre condituram corporum Ægyptiam. Ea enim mero circumfuſo bitumine facta fuit, POCOCKIO teſte *hiſtory of Egipt* p. 230. ut etiam in cranium bitumen infunderent. DIOCLIS de adminiſtrationibus anatomicis Liber periit. Quare de methodo diſſecandi primus Auctor certe GALENUS eſt, cujus *adminiſtrationum anatomicarum* Libri IX. ad nos pervenerunt, ſeorſim interprete GUINTERO Pariſiis 1531. fol. excuſi. Earum enim aliquas, ut experimenta, ad vim influxùs nervei demonſtrandam, valde ſolicite GALENUS deſcripſit. Inflabat autem tuba, qualis eſt aurificum, Libro IX. c. 2.

Inde in illa *parva anatomia* COPHONIS & apud MUNDINUM aliqua rudimenta methodi ſecandi reperiuntur: alia apud NICOLAUM MASSAM, JACOBUM CARPENSEM, alioſque ejus ſeculi medicos.

Sed ANDREAS inprimis VESALIUS ubique ſuas encheireſes cum deſcriptionibus conjunxit.

REALDUS COLUMBUS ſceleti parandi modum, ut in Oſteologicis dictum, expoſuit.

Eo tempore ars injiciendi jam aliqua fuit. CARPENSIS enim BERENGARIUS tentavit per arteriam ureterem replere p. CLXXVIII. b.

CAR. STEPHANUS adminiſtrationem deſcriptioni ſubjecit. Inflatoria ſpecilla ad membranas inflandas commendat p. 745.

JACOBUS SYLVIUS meminit injectionis liquorum diverſorum colorum, crocatorum, vinatorum aliterve tinctorum, quæ per tubulos fieret, & cui ipſe præfert inflationem in vaſa per tubulos factam *Iſag. anat.* Lib. III. p. 68.

AMATUS LUSITANUS vaſcula ſiphone, ſive ſyringa impulſo ſpiritu a ſe repleta citat *Cent.* IV. hiſt. 100.

BARTHOLOMÆUS EUSTACHIUS adeo artificioſe vaſa depinxit, in Tab. inprimis XIII. & XXVII, ut abſque injectione liquidi id fieri potuiſſe vix credibile ſit. In arteriam certe renalem injectam aquam in ureterem veniſſe diſertus auctor eſt *de renib.* p. 135.

Neglectum autem eſſe hoc artificium ſatis conſtat, unde apud nuperiores, & CASSERIUM, vaſorum cognitio potius imminuta eſt.

AMBROSII PAREI *briefve collection de l'adminiſtration anatomique*, Pariſ. 1549. 8. Potius compendium equidem eſt quam culter anatomicus, adminiſtrationes tamen aliquas habet, etiam ad ſceleton parandum, ad ſectionem cæſaream.

PETRI BELLONII *de medicato funere*, Pariſ. 1553. 8. erudite ſed inprimis botanice ſcripſit.

In editione LUCRETII, quam NARDIUS dedit, antiqua conditurae Ægyptiæ ratio exprimitur, uti dixi.

C. VAROLIUS, F. SYLVIUS, T. WILLISIUS, DANIEL DUNCAN (*Traité des actions animales*), J. E HEBENSTREIT *de methodo cerebrum incidendi*, Lipſ. 1739. 4. aliique varias cerebri præparandi methodos propoſuerunt.

J. B. CARCANUS in ſuis opuſculis methodum ſecandi ſatis ſolicite tradidit.

Aliqua, ut ſupra monuimus, adjecit HILDANUS, & fere utique ſecandi modum ſubjecit NICOLAUS HABICOT. Excarnationis, ut vocant, artificia, quæ ſibi tribuit inventa an. 1617. SEVERINUS, in hepate primum tentata *zootom. Democrit.* p. 404. HADRIANUS SPIGELIUS, & alii eo tempore exercuerunt, & exemtas de corpore arterias venaſve paravit JOHANNES ATHELSTEINIUS LEONCENA (BOYLE *de util. phil. experim.* p. 120. *Phil. Tranſact.* n. 280.). Ejus VIRI tabulas vaſorum & nervorum etiam BARTHOLINUS habuit *hiſt.* 81. *Cent.* IV. *reſp. de exper. Bilſ.* p. 34. tum ſimilium a FUIRENIO paratarum exemplaria, & a PETRO HOUFWENIO, cujus cupreum ſceleton cum arteriis, venis, nervis, miris laudibus effert J. van HORNE *waarſchouwing* p. 22. 23. qui ipſe de eo artificio varia ibi conſilia dat.

F. GLISSONIUS injectione omnino uſus eſt, tubulum etiam delineavit in Libro *de hepate* p. 211.

Anatome pneumatica, ſive quæ aëris ope fit, non magni momenti eſt inter opuſcula nova RIOLANI.

ALEXANDRI READ *manual of diſſection*, Lond. 1650. 12.

(*a*) MI-

1. MICHAEL LYSERUS, in *cultro* ſuo *anatomico* (a), edito in 8. Auctor ille per totam fere Europam peregrinatus erat, & in omnibus fere locis ſtipendium

(a) MICHAEL LYSER in brevi vita amatus præceptori diſcipulus fuit, qui cum ipſo gloriam inventorum vaſorum lymphaticorum communicavit (in *præf.*), & abſque quo nihil ſingulare inveniſſe T. BARTHOLINUM RUDBECKIUS criminatur, non tamen abſque alia in PRÆCEPTOREM invidia fuit, de qua a morte LYSERI queritur BARTHOLINUS. Artificia ſua, craſſiorum muſculorum ſectiones oſſiumque inprimis parandorum modum, in *cultrum anatomicum*, ſive *methodum humana incidendi cadavera* conjecit, qui Hafniæ an. 1653. 8. prodiit, inde cum obſervationibus BOGDANI MOINICCHENII, SEIDELII & aliorum recuſus a T. BARTHOLINO, Hafniæ 1665. 8. auctior vero tertia vice cura C. BARTHOLINI *ſpecimine demonſtrationum anatomicarum*, Francofurti 1679. 8. Leidæ an. 1726 8. 1731. 8. Germanice vero a J. TIMMIO cum addita C. BARTHOLINI *methodo*, Bremæ 1735. 8. recuſus, Londini denique a G. THOMSON Anglice verſus prodiit an. 1740. 8. Nimis nunc increvit anatome, neque ullo modo ſufficit noſtris temporibus.

THOMÆ BARTHOLINI *domus anatomica*, Hafn. 1662. 8. Mechanica varia huc pertinentia habet, & catalogum præparatorum. EJUS *conſilium de anatome practica*, Hafniæ 1674. 4.

Injectione ſed atramenti & liquorum coloratorum etiam T. WILLIS, (*de cerebro* p. 6.). P. BORELLUS *Cent.* III. *obſervatione* 6. J. J. WEPFER & MARCELLUS MALPIGHIUS, & R. VIEUSSENS uſi ſunt. Ceram tamen oleo terebinthinæ dilutam jam WILLISIUS laudat, quæ materia prope a perfectione diſtat (*pharm. ration.* II p. 4.).

LUD. de BILS nobilis, ſed pene analphabetos homo, qui vix nomina partium noſſet, (F. CRAANEN *de homin.* p. 119.) magnum rumorem excitavit tum balſamo, quo condiebat cadavera, tum arte qua animalia viva abſque ſanguine ſecabat, arcanorum more gentis amator. TOB. ANDREAS p. 85. Et illa quidem ars etiam adverſario placuit JOHANNI van HORNE *waarſchouwing* p. 31. ut BILSII balſamum ſupellectili argentea redimere voluerit. Flexilia enim membra manebant, aptaque diſſectionibus (TOB. ANDREÆ L. c.). Ea ars poſt plurimos Libellos tandem æterno ſilentio preſſa eſt. Nempe L. BILSIUS *aan de liefhebbers der anatomye*, Roterodami 1659. 4. & in *reſponſione* ad van HORNE & BARBETTE, Roterodami 1660. 4. 1661. 4. ſub titulo *kort bericht* & in *fuſiori codicillo*, Roterodami 1661. 4. & alibi venum expoſuerat hanc mercem, immenſo pretio. Defenderat BILSIUM ANTONIUS DEUSINGIUS in *exerc. de admiranda anatome* LUD. de BILS, Roterod. 1661. 4. & BURCHARDUS WITTEBERGIUS in *déclaration pour donner à connoître la nouvelle diſſection ſans effuſion du ſang*, Brugge 1657. 4. & TOBIAS ANDREAS in *bilance balſamationis Bilſianæ & Clauderianæ*, Amſtelod. 1682. 12. ubi & BILSIANAM laudat artem, & ſibi, qui cum BILSIO ſecuerit (p. 85), pulchra præparata tribuit ſua arte facta p. 53. animalium inprimis integrorum, uteri ovilli, infantis demum recens nati, quem multis a conditura ſeptimanis accurate ſecuerit. Contra eam vero artem & nimia ejus pretia dixerunt J. van HORNE *waarſchouwing*, Leidæ 1660. 4. & PAULUS BARBETTE *aanmerkinge over* LUD. de BILS, Roterod. 1660. 4. T. BARTHOLINUS *de experimentis anatomicis* BILSII 1661. 8. J. H. PAULI in *anatomes* BILSIANÆ *anatome*, Argentor. 1665. 8. neque voluerunt anatomici immenſam vim nummorum ſuppeditare, centum nempe & viginti florenorum millia. Tandem Status Brabantiæ artem BILSIANAM haud mediocri nummorum vi redemerunt, 22000 nempe florenis (vide L. BILSII *reſp. ad* TOBIAM ANDREAM, Roterod. 1669. 4.). Sed corpora a BILSIO pro Lovanienſi Academia parata brevi computruerunt, BORRICHIO monente *de hermetic. medicin.* p. 210. etiam ipſo Auctore fatente (ad T. ANDR. p. 40.), & tota res in fabulam abiit, cujus hiſtoriam deſcripſit LUD. BILSIUS in *Ep. ad.* TOB. ANDREÆ cum ANDREÆ Liber de balſamatione, & *ejus brevi extracto actorum in cadaveribus* BILSIANA *methodo præparatis*, Marburgi 1678. 4. recuſa.

Incruenta anatome aut vinculorum (BORRICH. ad BARTHOL. *epiſt.* 89. *Cent.* III.), aut injecti liquidi coagulantis ope (GRAAF *de uſu ſiphonis* p. 534.), aut ſalis mirabilis GLAUBERIANI HEUCHER. *ars magn. anat.* n. 45. aut alio arcaniori artificio nititur. Sed eam potentiam huic ſali omnino negat J. F. CARTHEUSER in *pharmac.* p. 413.

Circa ea etiam tempora plurima fama fuit infuſionis & transfuſionis. In illa ſcopus eſt varia medicamenta in ſanguinem infundere, quæ vim ſuam longe acriorem demonſtrant, circulationem vero ſanguinis evincunt, quod in omnem corporis ambitum ſuam efficaciam circumferant. Eam CHRI-

dium meruerat, ut proſector anatomicus. Domum tandem redux ſcripſit illum Libellum de diſſectionibus anatomicis cadaverum.

2. Ma-

Christophoro Wreenio Angli tribuunt, ut J. Sprat in *Hiſt. Soc. Reg.* p. 317. & Societas ipſa *Phil. Tranſ.* n. 7. 35. ut tamen Boyleus apparatus mechaniſmum propoſuerit. J. vero Daniel Major in *memoriali anatomico* n. 5. Johannem Georgium von Wahrendorf adducit, qui an. 1642. in pago Luſatiæ Luche infuſionem per venatorem ſuum in canibus adminiſtraverit. Ejus artificis hiſtoriam & experimenta in *Phil. Tranſ.* legas n. 7. 29. 30. 35. 39. 191. 192. 210. 240.

Carolus Fracassatus ex primis hæc experimenta imitatus eſt *Epiſt. de cerebr.* p. 411. ſeqq. Et J. D. Major in *prodromo inventæ a ſe chirurgiæ infuſoriæ*, Lipſ. 1664. 8. & in *memoriali anatomico*, Kiel. 1669. 4. Obſ. I. felices ſuos in infuſoria chirurgia conatus laudavit. Idem in *chirurgia infuſoria*, Kiel. 1667. 4. de operatione, quam vellet inveniſſe, cogitationes aliquas tradidit & inſtrumenta, abſque experimento. (ipſo fatente in *occaſu & regreſſu chirurgiæ infuſoriæ.*).

J. Sigismundus Elsholz in *clyſmatica nova*, Berolini 1667. 8. (& prius an. 1661.) infuſionis experimenta pluſcula habet, etiam in homine factæ, & propria, & alia Gedano communicata, non incommode certe, alienorum vero compendium.

Infuſoriam etiam exercuerunt O. Borrichius in orat. *de ſanguine* & in Barthol. *Ep.* 92. *Cent.* IV. T. Willis *pharmac.* J. C. Brunner *de pancreate*, Malpighius *de polypo*, C. Drelincourt. in *canicidiis*, R. Boyle *de util. phil. experim.* Harder in *apiario*, Mich. Ettmuller Diſp. *de chirurgia infuſoria*, Lipſ. 1668. Academici Galli apud du Hamel p. 58. P. S. Sachsius in *oceani microcoſmici fluxu & refluxu*; R. Graafius, Peyerus in *exerc.* Antonius de Heyde in *exper. anat.* F. Petit *epitre* II. Caprezzo & Massueli in *Galler. di Minerv.* VII. p. 153. Courten in *Phil. Tranſ.* n. 335. J. Freind in *emmenologia*, Georgius Baglivus *de abuſu veſicant.* & in Diſſ. VIII. Christian Fridericus Garman in *Centuria epiſtol.* n. 30. Purmannus in *chirurg. Lorberkranz* III. p. 274. [qui in ſe ipſo operationem paſſus eſt p. 277.], Pinelli *de podagra* p. 230. A. Pasta *de motu ſang. a morte*, & alii; Chinenſes demum, fraudulentiſſimi mortalium, in porcorum venas aquam infundunt, ut pondus augeant, Gemelli Carreri in itinere IV. p. 299.

Huc etiam ex hiſtoricis pertinent *ortus & progreſſus clyſmatiæ novæ*, Goth. 1667. 4. & *occaſus & regreſſus chirurgiæ infuſoriæ* ibid. 1667. 4. Prior Libellus commendat experimenta Elsholzii. In altero Major pungit eumdem. Huc etiam J. C. Sturm *transfuſi ſanguinis hiſtoria*, Altdorf. 1676. Diſp.

Richardus Lower in fuſione prius exercitus, de *transfuſione ſanguinis* integrum in Libro de corde caput IV. habet. Eam ſibi tribuit, an. 1665. primum exercitam, prius tamen ab Henshawo an. 1658. tentatam *Phil. Tranſ.* n. 38. Nam qui Bilsio tribuit, Tobias Andreæ, nemini perſuadet. Andreas Libavius in *appendice* ad *ſyntagma chymicorum arcanorum*, Francof. 1615. fol. intra conjecturam ſubſtitit. Inventum, ex quo immortalitatem ſperarunt, ſanguinem de ſano animali in ægrum vel hominem vel animal transfuſo, vide in *Phil. Tranſactionibus* n. 19. 20. 22. 25. 26. 27. 28. 30. (experimentum in homine factum) 32. 35. 36. 37. 54.

Succeſſerunt ſcripta varia confertim edita. Ita C. Tardy an. 1667. Pariſiis edidit ſcriptum *de l'écoulement du ſang d'un homme dans les veines d'un autre.* Ubi probavit inventum.

Eam transfuſionem J. D. Major ſibi tribuit & ad ipſum etiam gloriam inventi refert Manfredus c. I. 1. ſeqq.

Denysius Medicus plurimum inprimis in tranfuſione laboravit. Eam in cane tantatam retulit in Journal des Savans 1667. 14. Maj. n. 8. Deinde ſubjecit *lettre écrite à* M. de Montmor *touchant une nouvelle manière de guérir pluſieurs maladies par la transfuſion du ſang*, Pariſ. 1667. 4. & *reſponſionem* conjunctam cum priori epiſtola, Lamy 1667. 4. & *lettre touchant une folie invétérée guérie par la transfuſion*, Pariſ. 1668. 4. (quem caſum Sorberius in *Giorn. de' Letter.* Romæ 1668. p. 23. cum laude recenſuit), in qua ſanguinem agni in virum feliciter transfuſum narrat, ope D. d'Emerez, & in juvene ſtupido, quem ſanatum fuiſſe credebatur, præter canes varios.

In Actis etiam Danicis felix eventus narratur III. n. 54.

Pau-

2. Magnus VESALIUS poſt ſingula capita ſua docet, quo modo demonſtranda & exponenda ſint omnia, & nullus eſt ſcriptor, qui cum eo comparari mereatur,

Paulus Manfredus in Libro *de transfuſione ſanguinis*, Romæ 1668. 4. exempla & in homine felicia habet, & in canibus, & artem defendit, quam ipſe exercuerat.

Rilazione de gl' eſperienze intorno alla transfuſione del ſangue, Romæ 1668. 4.

Felicia habet in canibus exempla Ippoliti Magnagni, non tamen abſque incommodo, deinde collectionem eorum, quæ pro operatione & contra eam in Gallia ſcripta fuerant. Ea experimenta, Bononiæ apud Cassinum facta, recenſentur etiam in *Journ. des Savans* 1668.

Contra transfuſionem autem, qua brutorum animalium ſanguis in hominem fundebatur, intra breve tempus plurimi ſcripſerunt. Peralti ſcriptum *de la transfuſion* exſtat in *eſſays* T. IV. qui inventum ob coagulationem ſanguinis damnavit. G. de Montpolli epiſtolam ſcripſit ad Bourdelotum ſub titulo *lettre touchant la transfuſion*, Pariſ. 1668. 4. ubi dubium experimentum eſſe, & ipſos aliquando canes periiſſe monet. Bartholomæus Santanelli *confuſionem transfuſionis ſanguinis*, Romæ ſubjecit 1668. 8. (Merck.). Sed inprimis D. Lamy in *Epitre* I. à M. Moreau *contre l'utilité de la transfuſion*, Pariſ. 1667. 4. accuſavit transfuſionem ob nimiam copiam ſanguinis, quæ ſubito admittitur, ob ſanguinem animalis ab humano diverſum, &c Eadem fere argumenta ſunt Euryphronis *Pſeudonymi de curandis morbis per transfuſionem ſanguinis*, Pariſ. 1668. 4. Deinde *ſecundam epiſtolam* ad M. Moreau ſubjecit Lamyus *dans laquelle il confirme les raiſons rapportées dans la précedenté*, ibid. 1667. 4. ubi iterum canem a transfuſione periiſſe refert, & Denysio mortem Sueci nobilis exprobrat. Nempe non ſolum ſtultus ille, de quo gloriatus erat Denysius, verum nobilis a Bonde, qui ex inflammatis inteſtinis laborabat, adminiſtrata transfuſione perierat. Is caſus finem attulit invento. Nam etſi *reſponſionem ad objectiones* Lamyi ederet Gadroys ſub titulo *lettre de* M. Gadroys *à M.* Bourdelot *pour ſervir de réponſe à la lettre de M.* Lamy, Pariſ. 1668. 4. felicia in cane experimenta laudaret, & mortem Bondii excuſaret, publica tamen acceſſit auctoritas, quæ in homine transfuſionem fieri vetuit, ut in infuſione tamen pergeret Denys (Dionis *cours de chir.* p. 498. du Hamel p. 21. 22.). In animalibus pauci poſt Denysium tentarunt, ut Graafius, & Antonius Nuckius qui ex theoria laudavit.

G. Abraham Merclin *de ortu & occaſu transfuſionis ſanguinis*, Nuremberg. 1679. 8. Refutat operationem, ejuſque pericula demonſtrat, abſque tamen proprio experimento. Ægros duos G. Rivæ per transfuſionem periiſſe, etiam adlatis teſtibus, confirmat, ut a Pontifice Max. prohiberentur medici, ne experimentum urgerent.

Interim in Belgio inprimis varia tentata ſunt ad præparationes anatomicas. Theodorus Kerkringius ſuccino, ut creditur, liquefacto partes corporis ſubtiles docuit præparare, & infantem eo bitumine circumfuſum adfuiſſe inter ejus theſauros Morhofius teſtis eſt in *polyhiſtore* Lib. II. P. II. p. 293. In ſpiritu vini defæcato, cum pauco ſpiritu ſalis ammoniaci, circa ea etiam tempora excogitatum eſt conſervare animalia minora Boyle *Phil. Tranſ.* n. 12. quam artem anno 1675. N. Grewius exercuit *cat. rar. muſ. Soc. Reg.* p. 58. qui modus brevi poſtea ad anatomica translatus eſt. Nunc ſpiritu frumenti, ſaccharive, vulgo utimur. Debilis ſpiritus moleſtam fecit renovationem ob ſordes quas deponit, colore etiam opaciori eſt. Fortiſſimum alcohol præter pretium valde conſtringit, ut olim obſervavit P. J. Hartmann *de perit. vett. anatom.* I. p. 40.

Gypſo etiam & ſaccharo ſaturni in ſpiritu aceti ſoluto fuerunt qui vaſa replerent jam Boylei tempore de *utilit. phyſic. experiment.* p. 121. Idem Gypſum laudavit Thomas Alghisi *giorn. de letter.* T. VI. p. 162. ſeqq. Et quidem calore non eget, non tamen ſatis eſt ſolubile.

Regnerus de Graaf injectorium ſiphonem primus delineavit, eoque uſus eſt ad injectiones coloratas, *de uſu ſiphonis.* Idem mercurio ad replenda vaſa perite uſus eſt, an primus, nondum inveni. Certe pulcherrimam repletionem vaſorum teſtis nulla alia arte perficere potuit.

Johannes Swammerdam, cum ſumtibus Johannis van Horne ſublevaretur, excogitavit injectionem ſolidam, quæ non diffflueret, & calide injecta frigore cogeretur, ſic vaſa ad diſſectionem aptiſſima redderet. Ita ipſe in *notis ad prodromum* p. 37. Hornii, & luculentiſſimus teſtis eſt Ruyschius *de muſculo uteri* p. 2. Sed Huddenium, celebrem ob cognitionem matheſeos Amſtelodamenſium Conſulem, docuiſſe diverſi coloris liquores injicere, ut idem ait Swammerdammius L. c. p. 38. id quidem poſt priora fidem non retinet.

Fri-

tur, utileque foret inſtitutum, ſi VESALII de adminiſtratione præcepta in uno capitulo deſcripta haberentur pro tironibus in eorum uſum.

3. Verum, qui linguam Britannicam callent, legant COWPERUM in demon-

FRIDERICUS RUYSCHIUS, amicus SWAMMERDAMII, in injectionibus & præparationibus eminuit, & valde juvenis excelluit. JOHANNEM certe van HORNE anno jam 1664. lienes ſuos publice exhibuiſſe ipſe teſtis eſt RUYSCHIUS *obſ.* 100. Replebat enim vaſa ſubtiliſſima, ut ante eum nemo, arcana materie uſus. Ea, ſi ulla RIEGERO fides (*introd. in hiſt. natur. & arte factor.* artic. balſamatio) ſebum eſt. Ea replebat minutiſſima vaſa oculorum, cerebri, perioſtei, &c. Deinde callebat artem, partes corporis fluxas molleſque indurandi, ut ipſum cerebrum in ſpiritu terebinthinæ (epiſt. ad SCHELHAMMER. p. 353.). Celluloſitates etiam flatu diſtentas conſervare primus adgreſſus eſt. Denique nemo ab eo pueros ſiccos dormientibus ſimiles conſervare potuit. Id enim, ut in liquido ſpiritu facile eſt, ita in aëre difficillimum experietur, qui tentabit. Quantam admirationem autem conſecutus ſit induſtria ſua etiam PETRI Primi aliorumque Regum, nihil neceſſe eſt fuſius recenſere.

C. STALPART van der WIEL artem ſiccandorum artificioſe humanorum corporum invenit, SWAMMERDAM *prodr.* p. 36.

J. SCHRADER methodum balſamo condiendi edidit cum ſuis & WILHELMI LANGLEY obſervationibus.

SIMON PAULI *epiſtolam* ad T. BARTHOLINUM ſcripſit, ſive *modum oſſa dealbandi*, Hafn. 1673. quæ ars *Act. Hafn.* vol. II. redit.

Vaſa miro artificio corpore eximebat ANTONIUS de MARCHETTIS PETRI f. C. PATIN in *Lyceo Patavino* p. 63.

C. BARTHOLINUS. poſt Librum *de diaphragmate* in app. ſiphonem deſcripſit, tum ACT. HAFN. vol. IV. n. 4. & in Libro *de præparatione viſcerum.* Bieruris erat, ut continuo & ſorberet aquam & expelleret. IDEM in ACT. HAFN. T. V. n. 32. dedit breve compendium, neque inutile, cultri anatomici, ſub titulo *methodi demonſtrationum anatomicarum*, quod a TIMMIO & a priori etiam editore, LYSERO adjectum eſt.

CASPARI CLAUDER *methodus balſamandi corpora humana*, Altenburg. 1679. 4. Similia BILSIANIS ſe præſtiturum promiſit. Sed in eum TOBIAS ANDREAS ſcripſit, meraque muria uti exprobravit.

Statuam humanam, quæ circulationem ſanguinis exprimeret J. REISELIUS excogitavit E. N. C. *Dec.* I. *ann.* IX. & X.

Nunc & microſcopium adhiberi cepit. FRANCISCUS STELLUTUS eo in apibus uſus erat, dederat etiam aliquas obſervationes PETRUS BORELLUS in *obſſ. microſcop.* aliique, quos in phyſicis citavimus. Artificioſius adhibuit M. MALPIGHIUS, ut anatome plantarum, ovum incubatum, anatome ranæ in *poſthumis* argumento ſunt. Etſi vero aliqua contra attulerit KERKRINGIUS, & alii, & fallacem exprobrarent efficaciam o. 93. nemo tamen iis cavillis motus eſt.

J. SWAMMERDAMIUS pulcherrime microſcopio, ſed fere ad inſecta uſus eſt.

ANTONIUS vero van LEEUWENHOEK, parum literatus civis, in ea arte eminuit, ut in phyſicis dictum eſt. In anatome circulationem ſanguinis in vivis animalibus (poſt MALPIGHIUM), vermiculos ſeminales (poſt HAMMIUM), fabricam dentium, lentis cryſtallinæ, muſculorum, infinita alia deſcripſit.

STEPH. BLANCARD *de modo balſamo condiendi* Libellum dedit in *jaarregiſter* I. n. 4. de quo neſcio an ſit idem cum ejus arte condiendi, quam in *anatome reformata* recudit, & Hanoveræ 1705. 8. ediderunt Germanice, cum titulo *neue und beſondere art körper zu balſamiren.*

F. SCHRADER *de uſu microſcopii in anatome*, Gotting. 1681. 8. Aliqua in itinere apud LEEUWENHOECKIUM viderat. Defendit microſcopium contra KERKRINGIUM. Seminis tamen vermiculos & ſanguinis globulos deſerit, & fatetur, colores ſub microſcopio expalleſcere.

J. C. PEYER *methodus hiſtoriarum anatomicarum*, Pariſ. 1678. 8. In univerſum quidem modum tradit, quo utiliter poſſit cadaver morboſum aperiri, ad eruendas morbi cauſas & utilitates phyſiologicas. Exemplar egregium dedit in ſectione juvenis, cujus cordi pericardium connatum erat.

LEONARD TASSIN *adminiſtrations anatomiques*, Pariſ. 1678. 12. Lyon 1696. 12. Pariſ. 1723. 8. & alias Belgice etiam recuſus an. 1730. 8. Rudis culter & parum utilis.

monſtrationibus ſuis in *myotomia reformata*; qui etiam adjunxit inventa ex FALLOPIO, aliiſque, & ex DUVERNEYO (*a*).

Nunc dixi de toto ſtudio anatomico dirigendo. Qui his præceptis inſtructus per-

DIONYSIUS PAPIN oſſium reſolvendorum modum excogitavit, in phyſicis laudatum. Idem, & primus quantum novi, artem ope vacui injiciendi invenit JOURN. DES SAV. 1684. p. 92. quo anno etiam SARROTI experimenta, eodem modo, in replendo rene facta enarrantur n. 7. Id etiam artificium CAMERARIUS commendat in *præf.* ad diſſertationes II. III. Tubingæ editas an. 1694. 8.

ANTONIUS NUCK argentum vivum artificioſiſſime adhibuit, æque peritus demonſtrator angiologiæ lymphaticæ, quam alii in vulgaribus vaſis. Teſtis eſt DOLÆUS Ep. II. ad WALDSCHMIDIUM, & maximus alter HERMANNUS BOERHAVE *prælect. acad.* I. p. 576. Antlia etiam uſum eſſe, & inſtrumentum ad antliam aptabile ſe apud eum vidiſſe CAMERARIUS auctor eſt l. c. In canibus experimenta chirurgica inſtituit, thoracem perforavit felici eventu.

Ad lymphaticorum etiam adminiſtrationem pertinet laudata alibi JOHANNIS ZELLERI Diſp.

E. CAMERARIUS *de ſubſidiis pro arte medica ab antlia pneumatica petendis*, Tubing. 1691. 4.

JOSEPH LANZONI *de balſamatione cadaverum*, Ferrar. 1693. 12. & in collectione operum. Ex variis ſua collegit.

(*a*) G. COWPER bronchia plumbo replebat T. 25. fol. 10. Argento vivo ſatis artificioſe etiam uti norat; ſi verum eſt, in lactea & lymphatica penetraſſe. Quid a DUVERNEYO habeat ignoro.

MERYI præparata, & nervorum ſceletos laudat LISTER *Journy* p. 64.

G. BIDLOUS biſmutho pulmones repletos pingit T. 25. f. II. & artem, ſed difficilem, docet.

In Academiæ Regiæ Pariſinæ monumentis HOMBERGIUS an. 1699. docet vaſa replere ope antliæ & metalli fuſi ex æqua parte jovis, ſaturni & biſmuthi, quæ metalla in calore chartam unice rufo tingente nec amburente fluerent. Utebatur autem loco emboli vacuo Boyleano, nempe tubulum in libero aëre immergebat catino, dum viſcus intra antliam ab aëris pondere liberabatur.

ROUHAULT de injectione anatomica 1718. ichthyocollam laudat.

WINSLOW de vitiis inflationis in partibus mollibus 1725. p. 329.

LOUIS PENICHER *des embaumemens ſuivant les anciens & modernes*, Pariſ. 1699. 12. Unice deſcribit plebejam condituram, qua vulgo pharmacopolæ utuntur in magnatum cadaveribus, ubi ſcarificationibus carnes incidunt, cavitates pulveribus aromaticis replent, &c.

BARTHOLD KRUGER *anatomicus theodidactos*, ſive *methodus ſecandi Hipp. Democritea*, Brunſwic. 1700. 4. Omnium cultrorum anatomicorum pauperrimus.

THOMAS GREENHILL *necropaideia*, ſive *de arte balſamo condiendi*, Lond. 1705. 4. *.

G. DESNOUES *lettres à Mr.* GUIGLIELMINI, Romæ 1706. 8. Anatomes cereæ vel inventor eſt, vel certe primus nitorem ipſi conciliavit famamque. Abbatem ZUMBO, qui in Academia Regia Scientiarum caput cereum demonſtravit, plagii accuſavit, quod a ſe edoctus magiſtrum deſtituiſſet. Cadavera cerea ipſe vidi, nitida, ſed malo & noxio inſtituto. Naturam enim deſerere, ad arbitrium operarii ſe tradere jubet anatomes cupidos.

J. DOUGLAS muſculorum ſectionem, ſed etiam artificioſam illam peritonæi exemtionem docuit.

J. H. HEUCHER *ars magna anatome*, Witteberg. 1709. 4.

HARMAN van BLOEMESTEIN *de genuina adminiſtratione anatomica*, Leidæ 1712. Diſp.

J. B. MORGAGNI variis locis, & maxime ad pelvis muſculos, modum præparandi adjecit.

P. G. SCHACHER *de anatomica præcipuarum partium corporis adminiſtratione*, Lipſ. 1710. 4. Deſcribit injectiones varias, etiam quæ vacui ope fiunt. Sebum laudat cum reſina, liquorem etiam balſamicum proponit.

CHRISTIAN HERTOG *bericht von Egyptiſchen mumien*, Goth. 1717. 8. Generalia aliqua de balſamis, deinde deſcriptionem habet mumiæ optimæ notæ, ubi credit aromata & opobalſamum, non ſolum bitumen adhibitum eſſe. *Mumiam* etiam *Uratiſlavienſem* ſcripſit ANDREAS GRYPH, Breſlau 1662. 12.

JOH. G. HERLIN *balſamirte maani nebſt anmerkungen, wie die balſamiſchen concreta den menſchlichen leib vor der corruption bewahren*, Chemniz 1725. 8. *.

CHRISTIANUS WOLF in *nützlichen verſuchen* T. I. n. 60. ex hydroſtatico experimento ſipho-

pergit in hoc ſtudio, non tam cito fateor, ſed tuto progredi poterit, nec facile in errores incidet.

Hinc

phonem anatomicum deduxit, cavum, in quem tubulus exiguus inſeritur. Membrana, quam ſeparare volumus, ſupertenditur tubo, aqua immittitur, ita ſecedit in lamellas.

In M. B. VALENTINI *amphitheatro zootomico* artificia aliqua ad ſceletos parandos utilia habentur.

H. A. NICOLAI in Diſp. *de directione vaſorum* laudat ad injectiones ichthyocollam p. 71. Sed ea nimis in celluloſitates fugit, & deſerit vaſa, ut ſplendorem induat membranis, vero uſu deſtituatur.

B. S. ALBINUS præſtantiſſimus in arte replendi corpora, & ſceleta fetuum parandi, modum, quo celluloſæ telæ inteſtinorum parantur, docuit in *hiſtoria inteſtinorum tenuium.*

STEPHANUS HALES novum modum replendi cadavera excogitavit ope tubi longi, per quem ſolum pondus liquorem in arteriam replendam impellit p. 221. Materiem etiam injiciendam ex ſebo & reſina laudat in *hæmaſtat.*

De ST. ANDRE' famam ſibi paravit artificioſa mercurii injectione, ſed cuniculorum partus, & epidermidis ſpuria vaſa, eum omni fama & fide exuerunt.

In *Commercio literario Norico* plurima huc faciunt. Anno 1731 *ſpecimine* IX. de liquoribus balſamicis, & de modo quo præparata conſervantur, monita habet TREWIUS. An. 1736. (in præf.) gummi anime & ſandarach ad injectionem laudat, & ichthyocollam. In *hebd.* 30. an. 1738. de cadaveribus quibuſdam integris præparatis agit p. 403. Anno vero 1744. de liquoribus anatomicis, ubi præfert ſpiritum frumenti, ſalis ope paulum a phlegmate liberatum p. 272.

In *Actis Edimburgenſibus* III. n. 10. ALEXANDER MONROO methodum conſervandorum corporum habet. EJUSDEM Diſſ. ex Edimburgenſibus ſumta ſeorſim an. 1741. in 8. Leidæ prodiit, ſub nomine *tentaminum circa methodum injiciendi.* Ad exſiccationes aëre faciendas, vel mercurio, nova aliqua habet. Adjectus ſipho LIEBERKUHNII.

THIESEN *de materie ceracea ejuſque injectione anatomica*, Regiomont. 1731. Diſp.

J. NIC. WEISS *de adminiculo aquæ in adminiſtratione anatomica*, Altdorf. 1733. 4.

ABRAHAMUS KAAU celluloſitates pleuræ, mediaſtini, multarum aliarum partium artificioſe præparare aperuit.

J. FRID. CASSEBOHM præter *methodum ſecandi muſculos* ſuperius excitatam, dedit *methodum ſecandi viſcera*, Halæ 1740. 8. Inter adminiſtrationes etiam peculiares obſervationes habet de valvulis venæ cavæ ſupra hepar, repletione ductus thoracici, ſepto lucido, nimis tamen hic brevis. Uterque Libellus Germanice ab Auctore verſus auctior prodiit eodem anno ibid., notis nonnullis auctior. EJUS *methodus ſecandi*, Berolini 1746. 8. Germanice edita inter opera huc pertinentia facile excellit, fuſe enim & patientiſſime exponit modum, quo præparabat muſculos, viſcera, vaſa, nervoſque. In eo *poſthumo* labore Oſteologia deficit, cujus præcepta in noſtro CASSEBOHMIANO codice etiam reperiuntur.

CL. LIEUTAUD artificioſas paſſim diſſectiones aperuit in *eſſays d'anatomie.*

PHILIPPUS CONRADUS FABRICIUS in *idea anatomes practicæ*, Wetzlar 1741. 8. multa commoda ad injectiones & diſſectiones conſilia dedit, & obſervationes anatomicas interſperſit.

J. H. SCHULZE Diſſ. *de mumia*, Halæ 1737. *de ſicca corporum animalium conſervatione*, Hal. 1741. prodiit. Varias formulas habet, repletionis gummeæ & terebinthinatæ.

SZENT PETERI *de conditione corporum*, ibid. eod. anno.

J. E. HEBENSTREIT *de vermibus anatomicorum adminiſtris*, Lipſ. 1741. programma.

DERCUM *de anatomes cereæ præſtantia & utilitate*, Würtzburg. 1743. 4. Docet modum, quo cerebrum, aliæque partes corporis cera imitari poſſis. Magnus etiam anatomes cereæ artifex eſſe dicitur HERCULES LELLIUS, qui pluſcula cadavera cerea in uſus Academiæ Bononienſis paravit *Bononienſ.* T. II. P. I. p. 44. Hujuſmodi etiam corpora demonſtrabat J. B. BIANCHI.

A. WESTPHAL *ſpec. de injectionibus anatomicis*, Gryphiſwald. 1744. Diſp.

JOHANNES ALEXANDER MISCHEL *inſtitutionem anatomicam* edidit Hamburgi 1744. 8. in qua inprimis etiam ſecandi methodos ex D. LIEUTAUD aliiſque Auctoribus deſcripſit.

Inter artificioſæ injectionis magiſtros excellit J. NATHANAEL LIEBERKUHN, cujus præparata omnibus aliis præfert BOHLIUS noſter *de via lactea* n. XIII. IDEM machinam valde opportunam pro firmandis ad anatomen ranis invenit, & in *Actor. Acad. Berolin.* T. I. deſcripſit. EJUSDEM microſcopia alibi laudavimus.

 G. A.

Hinc omnia, quæ requiruntur in Medico, abſolvi; ſed duo reſtant, ut ſcilicet de theoria & de praxi dicamus. Vocabula iſta in uſu ſunt, aliter diceremus de ſpeculatione & de facienda medicina, ſi ita loqui liceret.

G. A. Langguth *de uſu ſiphonis anatomici parum anatomico*, Witteberg. 1746. 4. Scopus eſt demonſtrare machinam Wolfii nimis vehementer agere, poros facere inorganicos, ab animalibus poris diverſos, laminarum numerum arbitrarium producere, vaſa obtenebrare, &c.

M. O. *der allerneueſte und leichteſte weg zur anatomie*, Lipſ. 1710. 1747. 8. Cujuſcunque ſit Auctoris, antiquum jam, & ex Bartholini patris temporibus eſt.

METHODI STUDII MEDICI

PARS VIII.

DE USU PARTIUM, SIVE THEORIA MEDICA.

CAPUT I.

Fontes Theoriæ.

USus denotat nihil aliud, quam effectum, quem præſtat unaquæque res, ad utilitatem & ad bonum aliquod; itaque dicere de uſu partium noſtri corporis eſt proprie, explicare functiones, ſeu actiones noſtri corporis partium; nam omnes corporis actiones exercentur per ſuas cauſas & inſtrumenta, quæ ſunt partes corpus conſtituentes; ergo, qui ſcit uſum partium, ſciet theoriam medicam de hac re.

Qui ex mathematicis, phyſicis, chemicis, botanicis & pharmaceuticis didicit actiones naturæ, quæ obtinent in omni corporum genere, & quæ exercentur legibus naturæ omni corpori communibus, ille inſtructus eſt generali ſcientia ad medicinam requiſita. Idemque inſtructus eſt & idoneus ad explicandas actiones, quæ in corpore humano fiunt.

Actio eſt motus, qui exercetur a parte aliqua definita, quæ concurrit ad conſtituendum corpus. Sed omnes illæ actiones fiunt primo loco ex iis, quæ communia ſunt omnibus corporibus, ſecundo ex illis, quæ noſtro corpori ſingularia ſunt.

Prima illa petuntur ex mathematicis, phyſicis, chemicis, botanicis & pharmaceuticis, quia illa nos docent in genere, quid in natura contingat.

Si

Si nunc quis ſimul noverit corporis humani ideam & fabricam, quoad omnes partes, & hæc conferat cum generalibus illis ſcientiis, ille demum ſcire poterit, quid corpus humanum & ejus partes agant, & alios idem docere poterit. Qui præter hæc duo aliquid advehit, ſemper errabit; quod enim ſummi viri erraverint, eſt quod diſceſſerint ab his duabus regulis. Ita BORELLUS, nobilis BELLINUS, & JOHANNES BERNOULLI & magnus mathematicus KEILIUS, viri certe optime gnari methodi detegendæ veritatis non errant. Quam primum vero adſumunt, quod non demonſtratum eſt, ut ſalia oppoſita in ſanguine, ſtatim miſerrime errant. Ita BORELLUS omnia egregie demonſtrat de muſculis eorumque actione, ſed ea, quæ de cauſa actionis muſculorum profert, certe vana ſunt, uti de omnibus Auctoribus, qui de hac cauſa ſcripſerunt, verum eſt, ne quidem ſyſtemate geometrico STENONIANO excepto.

Sed BORELLUS vidit muſculum tumeſcere, palleſcere, & mole augeri dum agit, ergo dicit, aliquid adferri, quo propria ſubſtantia muſculi expandatur. Quum vero ignoraret, quid in hac expanſione ad muſculum accederet, adſumit ex generalibus ſcientiis oleum vitrioli, & ſalis tartari, quæ ſalia ſunt oppoſita, & miſta ſibi invicem, efferveſcentiam excitant, eademque, ſi vaſe flexili contineantur, id inflant. Nimium certe feſtinus cognitum in natura effectum adſumit, & applicat cauſæ incognitæ phænomeni cogniti; hinc totus ejus error oritur, quod ab anatomia deſciverit, & adſumſerit aliquid, quod in ea non invenitur (*a*).

Videatur nunc BERNOULLII Tractatus de *muſculorum motu*, qui in nova editione BORELLI reperitur. Adſumit ibi pro poſtulato in muſculis ſuccum nervoſum & arterioſum conjungi, ſed certe hoc eſt ſupponere aliquid, quod nuſquam demonſtratur, nam, ubi arteria effundit ſuum liquidum, ibi nervus ſuum liquidum infundere non poteſt, arteria enim cauſa eſt, cur etiam nervus prematur; ergo preſſio in vaſe arterioſo major eſt, quam in nervoſo, ergo nervus non poteſt premere in arteriam, ergo nimia licentia eſt hoc aſſumtum hujus viri poſtulatum. Dein adſumit idem ſpiritus ſic attenuare ſanguinem, ut aër liberetur ex ſanguine, ſicque ſe expandat. Verum nullus mathematicus hoc demonſtrabit (*b*).

Sic etiam KEILIUS, ubi explicavit motum muſculorum, adſumit partes liquidorum ſe mutuo attrahere, tuncque aërem inter partes ſanguinis minus premi, & ſe expandere. Ingens certe poſtulatum, quod nuſquam demonſtratum eſſe puto, neque demonſtrari poſſe (*c*).

Ergo in ſtudio theoretico condendo ſemper certum adſumere debemus argumentum, unde ratiocinemur, idque ſemper clare demonſtratum eſſe debet in mechanicis, phyſicis, chemicis, botanicis, anatomicis. Ita porro BORELLUS, cum demonſtrare vult, tales ſales oppoſitos in ſanguine eſſe, fidem demum inveniet, ubi demonſtraverit.

Ubi hujuſmodi demonſtrata principia adſumimus; modo bene argumentemur, nunquam errabimus. Ergo juxta hæc ſex capita [matheſin, phyſicam, chemiam, botanicam, pharmaceuticam, & tandem anatomiam] dirigendum erit ſtudium medicum theoreticum de uſu partium corporis humani.

(*a*) Conf. *comment.* BOERHAV. III. p. 434. Conjunxi Phyſiologos Anatomicis, quia plerique, inprimis priori ævo, & uſus partium docuerunt, cum anatomen ſcriberent, & de fabrica egerunt, dum phyſiologiam docent. Deinde laborem abſque fructu augent hæ partitiones, & repetitiones multiplicant.

(*b*) Ibid. not. 1.

(*c*) Ibid. p. 435. not. *l*.

CAPUT II.

Auctores Theoriæ.

PErventum eſt eo, ut dicamus, quinam Auctores legi mereantur, pro explicandis actionibus animalium.

Dixi eam partem medicinæ, quæ hoc explicat, a multis vocari *theoriam medicam*, quod nomen tamen convenit omnibus partibus inſtitutionum medicarum. Vocatur etiam *phyſiologia*, hoc eſt ſermo de natura, ſeu naturalis expoſitio quorumdam phænomenorum naturalium. Sed neque hoc nomen accuratum eſt, quia non ſtricte phænomena corporis humani ſpectat; hinc cum GALENO vocabimus hanc medicinæ partem, tractatum *de uſu partium*.

Dicemus adeo, quinam Auctores ſic ſcripſerint, ut ex veris cauſis indubitatos proprios effectus bene cognitos deſcripſerint.

Difficile non erit magnam Bibliothecam eorum ſcriptorum colligere, qui ſuſceperint exponere actiones naturales & vitales, ſed paucos enumeremus, qui fidem meruerint.

Ratio cur aberraverint plurimi hæc eſt; omnes medici qui ante annum 1628. a CHRISTO nato, aliquid de uſu partium egerunt, nullibi bene ſcripſerunt; ſive conſulatur magnus ipſe HIPPOCRATES, ſive GALENUS, ſive ſchola Græca, ſive ſchola Arabica, nihil boni in hoc negotio præſtiterunt. Ratio hujus eſt, quod circulatio HARVEIANA nondum detecta eſſet; eam ergo ignoraverunt omnes. Atque ea eſt una cauſa princeps, unde deſumendi ſunt effectus in corpore humano noti omnes. Quid enim juvabit me ſcire ſtructuram partis, niſi ſciam perpetuo, & indubitato ordine, eo perpetuo deferri liquida? Sed hoc tantum cognitum fuit, poſtquam HARVEIUS circulationem demonſtravit; id autem illo anno modo citato factum eſt. Sumamus ergo ante HARVEIUM optimum phyſicum & theoreticum, puta DANIELEM SENNERTUM, videamus, quo modo explicet uſum partium, & mirabimur, quam frivolæ cauſæ adferantur effectuum notiſſimorum (*a*).

Verum altera eſt ratio non ſatis deploranda in medicina, quod nempe adjumenta, per quæ ars emergere poterat, detrimento fuerint. Requirebatur fabricæ liquidorum, quoad naturam, cognitio. Verum chemici, a quibus hæc cognitio exſpectabatur, omnes eo declinarunt, ut omnem actionem a chemica actione putarent pendere, unde omnes Libri ab HARVEII tempore vacillant ab hac parte. Sumatur enim optimus ex his Auctoribus, dicet hæc fieri per efferveſcentiam, & per fermentationem, & per præcipitationem, ad hæc tria capita referunt omnem actionem. Si nunc demonſtrari poſſet uno experimento, fermentationem non dari in ſanguine, totum ſuper hanc theoriam ædificatum opus nullius eſt momenti.

Tertius ordo ſupereſt eorum, qui ſubnixi anatomicis adſumtis propriis, mechanicam voluere actionem explicare, ſed illi plerumque CARTESIANI ſunt, & omnes confiſi huic viro totam phyſiologiam ejus methodo explicuerunt.

Si nunc propius videamus, quid CARTESIUS boni in artem introduxerit, reperi-

(*a*) Vide inter Anatomicos. Chemica principia conjungebat cum Galenicis, anatomen ipſe non exercebat, non ergo mirum, meras inde theorias natas eſſe.

periemus, cum totum hominem explicare voluiſſe in Libro, quem ſcripſit *de homine*. Comparetur ergo ille tractatus *de homine* editus *cum notis* Dn. *la* FORGE, videbimus adſumere CARTESIUM bullulam fermento plenam, quæ ex virga viri effunditur in uterum feminæ, & demonſtrare totum hominem inde fieri ex effervescentia aſſidue enata ex propria ſeminis ſubſtantia. Nemo non poteſt non mirari, quo modo homo, qui præluxerat in mathematicis, uti certe eminuit CARTESIUS, adſumſiſſe ſuſtinuerit pro datis hujuſmodi principia, quæ repudiaſſet antea vel ſcholaſtica ipſa ſecta; videmus enim illum explicare functionem v. gr. cordis, dum hoc viſcus conſiderat, ut ollam, & lebetem, igni impoſitum, cui inſtillatur una gutta fermenti, unde expanſio & rarefactio oritur, ex ea vero cordis dilatatio, & expulſio ſanguinis ex corde, & ex ordine cauſæ omnium motuum per corpus. Deinde cum viderent adſeclæ, nihil inde effici poſſe ad ſecretiones & mutationes humorum explicandas, adſumſerunt poros. Verum non oportebat in medicina argumentari de poris, niſi demonſtrati ſint. Demonſtravit autem ARCHIBALDUS PITCARNIUS ex hoc ipſo loco, ex quo nunc doceo, poros ubique eoſdem eſſe, & flexiles; hinc eorum figuram nihil facere ad ſecretionem, quæ non tantum fit una particula ſimul perfluente, ſed fit ſecretio liquidi a liquido, hoc eſt plures particulæ tranſeunt ſimul, adeoque ſecretio non pendet a poris, ſed pori ſe accommodant tranſeunti liquido, nam idem canaliculus [ſive porus vocetur idem eſt], qui hodie tranſmittit tantum urinam, cras poterit accedente aliqua cauſa tranſmittere ſanguinem.

Verum præterea ſtatuerunt CARTESIANI, ætherem, hoc eſt materiem ſubtilem. Quando vero rogabantur cur æther locis definitis contineretur, & cur non potius vagetur ad loca, ubi facile transire poteſt, reſponderunt nihil, ſed ſtatuerunt cauſas & attrahentes & determinantes eo verſus, quas probare non poterant.

Itaque ante HARVEIUM nihil ſperare poſſumus in hac parte; poſt hunc habemus chemicos & Carteſianos, ſed utrique aſſumſerunt principia, quæ ſtatim exploſa fuerunt.

Proinde ad commendandos Auctores circa hanc medicinæ partem, hac opus prudentia eſt, ut eos ſolos dignos habeamus & lectu & perſcrutatu, qui pro datis adſumſerunt nihil, niſi quod ſenſibus certo exploratum eſſet, & pro principiis argumentandi nihil omnino, niſi quod a mathematicis phyſicam explicantibus demonſtratum ſit.

Nunc etiam præmonui, ſenſus nos docere vires corporum phyſicorum in genere, & corporis humani in ſpecie. Quidquid nunc ex phyſicis, quæ expoſui, nec non ex anatomicis, chemicis, botanicis, aliiſque jam expoſitis a me demonſtratum eſt ſemper obtinere, hoc datum ſit, hoc adſumatur libere, itidemque recipiatur confidenter, quod in eo per experimenta receptum continetur, ita ut ſtatim inde fluat, adſumatur pro dato. Ergo in explicando aliquo phænomeno, ſemper adſumenda pro datis ea ſunt, & quæ primo data ſunt, & quæ in data propoſitione continentur, ita ut, ſi bene ea propoſitio conſideretur, ſtatim inde ſequantur. Hinc, ſi phyſiologiam quis velit condere, colligat ſtatim ea, quæ in natura demonſtrata ſunt, ſemper & indubitato contineri; ſed cum tanta res ſit, quæ hoc exponat, hinc colligat ſibi hæc omnia in adverſariis, quod ut facilius perficiat, legat modo Clariſſimum LOCKIUM *de adverſariis conſcribendis*, Amſtelodami editum cum gallico quodam Auctore.

Pro exemplis etiam hujuſmodi collectionum legatur VERULAMIUS in tractatu *de ventis & calore*, & in *ſylva ſylvarum*, ſeu *collectione experimentorum*, invenietur in his duobus tractatibus modulus, ſecundum quem poſſunt dirigi collectiones.

Alte-

Alterum quod requirebatur in his Auctoribus, qui phyſiologiam condunt, eſt, ut, quando argumentantur, nihil adſumant, niſi de his, de quibus ſcrutatores optimi nunquam dubitarunt, atque hæc ſunt principia mechanica. Quod mechanicam nunc & hydroſtaticam adtinet, Auctores, qui demonſtrationes adeo claras dederunt, enumeravi, ut fidem unuſquiſque, qui modo intelligit, adhibere neceſſario debeat.

Ergo qui explicabit functiones, debet primo corporis humani fabricam non fingere, ſed ex anatomia deſcribere, deinde debet motum liquidorum deſcribere ad eam partem, non fingere, ſed partim ex anatomicis experimentis & injectionibus, partim ex vivorum animalium ſectionibus adſumere. Si vero ex his deducere cauſas abditas voluerit, poteſt adhibere, quæ mathematici & mechanici demonſtrarunt; & ſic libere poterit argumentari, & applicando hæc generalia ad ſpecialia non errabit.

Pro exemplo, demonſtrat anatomia arteriam conicam eſſe, &, quo remotior a corde eſt, eo anguſtiorem fieri, elaſticam porro eſſe, ut extenſa ſe retrotrahat; & continuo dare arterias laterales, quæ eodem modo ſe habent, & liquidum per eas arterias fluere continuo, ex latiore in anguſtum. De his omnibus nemo dubitat, qui anatomiam noverit: demonſtrat enim anatomia, ſanguinem pelli per arterias ex motu a corde accepto. Hæc ergo data ſunt. Si nunc Medicus velit expendere, quid ex hoc liquido in tale vas propulſo ſequatur, debet adſumere, quæ geometræ demonſtrarunt, nempe, unumquodque punctum vaſis iſtius tantum virtutis recipere, quantum momentum eſt lineæ liquidi in hoc arteriæ punctum ruentis, & idem valere in omni puncto iſtius arteriæ, quum perfecte plena ſit; &, quum arteria illa elaſtica ſit, eadem virtute illud liquidum retropelli omni momento. Hinc deducet nullam partem ſanguinis manere poſſe in eodem ſitu, ſed omnes moleculas continuo vario motu inter ſe moveri, quum varia arterias puncta vario modo retropellant, & hinc ipſa liquida vario modo in ſe mutuo ruere cogant. Hinc deducet, liquorem in noſtris arteriis ſanis non poſſe concreſcere, ſed contra fluidiorem reddi. In his omnibus errare non poterit. Nam licet geometræ motum hujus liquidi generaliter adſumunt, hoc eſt, ex quacunque cauſa ortum, idem tamen eſt, & certe liquidum illud movetur per hujuſmodi vas, & non poterit non fieri, ut in arteria linea liquidi in aliquod parietis punctum ruens retropellatur ab eo. Hoc exemplo videmus firmatas leges, ſecundum quas ſcribere oportet eum, qui functiones humani corporis deſcribere vult.

Ecce nunc Auctores phyſiologicos. Celebris ille Neapolitanus, JOHANNES ALPHONSUS BORELLUS in opere illo elaboratiſſimo de motu animalium omnino nominandus eſt. Ad hoc opus Auctor per tot annos omnes vires impendit, judicium vero noſtrum alibi exſtat. Ad calcem hujus libri adjectæ ſunt JOHANNIS BERNOULLI meditationes mathematicæ de *motu muſculorum*, [nempe in editione Lugduni Batavorum edita an. 1710].

Commendare quidem nequeo hos Auctores, quod errore puri ſint, neque contra duas leges præmiſſas peccaverint, peccarunt enim, ſed tamen hactenus ſunt optimi.

Peccavit enim BORELLUS contra primam legem, quando plus adſumit, quam anatomia demonſtrat, nempe adſumit ſpiritum animalem acidum eſſe, & effervеſcere cum ſanguine.

BERNOULLIUS vero adſumit, quod nullibi demonſtratum eſt, ſpiritus ſcilicet & ſanguinem in unum vas effundi. Hoc ſuppoſitum non eſt adſumendum, quia nullibi datum adſumendum eſt, quin demonſtratum ſit.

Poſt

Poſt hos viros ſequitur LAURENTIUS BELLINI *de urinis & pulſibus*, & miſſione ſanguinis, &c. Editio eſt in 4. Bononiæ an. 1684. edita, quæ optima eſt. Verum ea, quæ Francofurti & Lipſiæ per BOHNIUM eſt edita anno 1685. æque bona eſt, niſi quod charta paulo deterior ſit. Hic Auctor diſcipulus fuit MALPIGHII in anatomicis, BORELLI vero in mechanicis & mathematicis. Caſtiſſimus eſt Auctor, & raro contra has binas leges peccat, raro nempe adſumit ea, quæ in anatomia non demonſtrata ſunt. Verum tamen & in eo ſunt non nulla, ubi ab his legibus deſcivit. A lege prima aberravit, quando expanſiones & rarefactiones in motu muſculorum adſumit, nam certe de iis mutationibus nulla demonſtratione anatomica conſtat; ſi vero adſumſiſſet vir ille, quod clare anatomia docet, nempe ſanguinem & liquidum nervoſum ad muſculum ferri, licet per diverſa vaſa, & tumorem oriri per aggregationem ſanguinis, errorem declinaviſſet. Verum pauca hujuſmodi in eo Auctore ſunt loca, & video ipſum erroris ſui conſcium fuiſſe ex lemmatibus, quæ habet in operibus ad PITCARNIUM. Sed raro palinodiam cantant eruditi viri; hinc credo ipſum tractatum intactum illum reliquiſſe. Legantur accurate ejus lemmata, quæ optime præmittuntur, hoc eſt, antequam ad textum lector veniat, ſcribit ibi breviſſime ea, quæ ſpectant ad motum muſculorum reſpirationis, cordis, &c. ea enim exponit laconico textu lectu digniſſima, quæ ſæpe aliter præterviderі ſolent. Deinde legatur ejus rariſſimus tractatus *de motu reſpirationis*, quem ſcripſit ad FERDINANDUM, Magnum Ducem Hetruriæ. Eſt epiſtola exigua, edita anno 1670, nec ullibi apparens, niſi in *actis* ſeu *ephemeridibus germanicis* anno 1671. Tomo ſecundo. Legantur poſtea ejus viri *Opuſcula aliqua de motu cordis*, &c. *ad* PITCARNIUM *ſcripta*, Leidæ edita anno 1696. in 4. apud Bouteſtein. Eſt cygneus cantus ejus Auctoris; unde videmus privari nos ſpe alicujus operis promiſſi anatomici, nam ex REDO & MALPIGHIO compoſuerat opus, quo explicabat actionem partium. Id opus certe fuiſſet defæcatiſſimum, quantum patet ex opuſculis ejus ad PITCARNIUM, nam ibi non peccat contra leges a nobis in principio datas.

Sequitur eum ARCHIBALDUS PITCARNIUS in *Diſſertationibus medicis* collectim editis in 4. Roterodami anno 1701. Hæc ſcripta optima ſunt & perfecta, ſive legas diſſertationem de motu ſanguinis per pulmones, ſive alia opuſcula, ſive ultimum tractatum de opio.

Præterea habemus MATTHIÆ GEORGII *Elementa ſcientiæ naturalis*, Luccæ [*Lucques*] in Italia edita anno 1707. in 4. ubi principiis ſatis certis theoremata condit, quæ prodeſſe poſſunt in phyſiologia condenda.

Tum, ſi quis intelligat Italicam linguam, videat alterum tractatum, quem ille idem Auctor etiam edidit, *della ragione vera è temerita nella medicina*. Editus eſt Genuæ an. 1709. in 8. ſcitiſſimus eſt ſane Libellus, & ad finem perductus.

Huic addatur ejus *Phlebotomia* edita in 4. Genuæ 1697. Hi Libelli ponderatim ſcripti ſunt, & quidem libertate philoſophica ex anatomia & principiis mechanicis, ſed iis non plus attribuit, quam ex effectu conſtat.

Poſt hunc ſequitur ASCANIUS MARIA BAZZICALUNE, cujus Liber editus eſt Parmæ in Italia an. 1701. Titulus eſt, *Novum ſyſtema phyſico mechanicum de Tumoribus*. Diſcipulus fuit BORELLI & BELLINI, ut patet, habentur ibi expoſiti effectus violentæ circulationis, & majoris attritus. Hanc ſententiam jam docui, ſed neſcivi tam egregium tractatum ſupra hanc rem ſcriptum eſſe, niſi ante aliquot menſes.

Tum GUILIELMUS COCKBURNE in *Oeconomia animalium* in 8. edita Londini. Ante aliquot annos in literis promiſit alteram editionem.

Verum omnino his, qui felicius verſati ſunt in mathematicis, commendo Clar. JOHANNIS KEILII Libellum *de ſecretione animali*, lingua Britannica editum, qui Liber continet pulcherrimum quod in mathematicis unquam vidi. Peccavit tamen contra primam regulam, ſed non obſtat, quin in hoc Libello duo incomparabilia dederit, nempe demonſtrationem, ex qua ex logarithmico calculo ſanguinis tarditatem in vaſis minimis ſupputare poſſumus, & explicationem ponderum, quibus premitur ſanguis in pulmonibus.

Poſt enarratos & jam notatos Auctores ſequitur nobilis ille Gallus PERRAULT in *Tentaminibus ſuis phyſicis*, *Eſſais de Phyſique.* Valuit vir iſte ingenio, excultus erat ſtudio mathematico, in chemia verſatiſſimus & uſus conſuetudine & demonſtratione maximorum virorum, ut LEMERII, DUVERNEII, PETITI. Scripſit autem de quinque ſenſibus, &c. Omnia ejus opera phyſica & mechanica edita ſunt duobus voluminibus in 4. Lugduni Batavorum an. 1721. quæ editio elegantiſſima eſt.

Pertinent huc diſſertationes anatomicæ una cum literis & adnotationibus ſuper hac re habitis Domini LAMY. Titulus eſt *Diſſertations anatomiques par LAMY, Docteur de la Faculté de Paris*, an. 1685. Hæc editio optima eſt & ultima. Hunc Libellum compoſuit omnino ea occaſione, quam probare nequeo. Nempe cum medicus ille LAMY, quem Rex conſtituerat, plures diſſectiones inſtitueret, DUVERNEIUS in eum invectus eſt, contra eum LAMYUS in parte poſteriori defenſionem habet. Liber eſt editus Bruxellis, & ſatis rarus eſt.

Recenſeri hic quoque meretur GUILIELMI COLE *de ſecretione animalium tentamen*, editum Oxoniæ in 12. anno 1674. iterumque inpreſſum Hagæ Comitum 1684. in 12.

Hi Auctores ſunt, quos lectu dignos & ſatis fidos inveni, ad doctrinam de actionibus vitalibus animalium, adeoque totum opus phyſiologicum. Nihil enim poteſt addiſci niſi ex his ſcriptoribus.

Ne quis etiam miretur, quod phyſiologiam GALENI hic non recenſeam, rationem antea dedi; cum nempe functiones tantum ſint actiones circulantis liquidi, & cum ille vir ignoraverit lymphatica liquida horumque vaſa; hinc hiſce quæſtionibus ſatisfacere non potuit. Nunc functiones quædam in phyſiologia a nonnullis ſingulatim exponuntur, ut:

De Viſu.

De objecto viſus, radiorumque, & colorum proprietatibus, unus modo vir bene ſcripſit, ut nunc patet omnibus, princeps nempe ille philoſophorum ISAACUS NEWTON in tractatu *de coloribus*, & quidem in ultima editione, quæ lingua Latina proſtat, in priore enim editione lingua Britannica edita non ſunt ea, quæ ab Auctore ſuperaddita ſunt; ille ſolus in his ſufficit, nam quæ alii dixerunt, ea demonſtrat, non in re ipſa, ſed in imaginatione tantum conſiſtere.

Verum CHRISTOPHORI SCHEINERI *Oculus ſeu fundamentum* opticum editum Oenoponti [*Inſpruck*] in 4. anno 1619. & Wittebergæ 1660. omnino inſervit, ſi quis velit applicare hos radios oculo. Rarus eſt liber, ſed ſatis egregie explicat phænomena viſus, melius certe quam ab eo tempore expectaremus. Huc pertinet *Catoptrica* CARTESII & *Dioptrica* HUGENII. Illi pro hoc capite ſufficiunt.

De Auditu ſeu de functione Auris.

De natura ſoni ejuſque proprietatibus, ſi quis velit legere ſcriptores, legendus erit ATHANASIUS KIRCHERUS, in Libro qui in folio prodiit, titulo *Phonur-*

nur-

murgia, & addendi duo egregii tractatus ejus de muſicis. Omnia ejus opera Romæ edita ſunt.

Poſtquam etiam ſic natura auditus intellecta erit, nonnulla experimenta addenda ſunt, quæ inveniuntur apud MERSENNUM.

Tum ſuper hac re egit egregie NEWTONUS in philoſophiæ ſuæ principiis mathematicis, quibus experimentis determinatur, quanto tempore ſonus a puncto ſonoro uſque ad organum auditus perveniat.

Ubi attente jactum eſt hoc fundamentum ex mathematicis, ut applicetur, auris fabrica cognoſcenda eſt. Legantur ergo hi quatuor.

1. LAMY *Diſſertationes anatomicæ.*

2. PERRAULT *Eſſais de Phyſique.*

3. Tum inprimis Illuſtris JOSEPHUS DUVERNEI.

4. Tandem Clar. VALSALVA, cujus Liber Libro DUVERNEII in eo unice anteferri meretur, quod de theoria auditus adcurate egerit, quo modo ſcilicet ſonus laminæ ſpiralis applicetur.

De Guſtu.

Legendi ſunt in primis tres Auctores, nempe CAROLUS FRACASSATUS medicinæ Profeſſor Italus in epiſtola *de Lingua ad* MALPIGHIUM. Habetur ea in operibus MALPIGHII. Continet naturam eorum corporum, quæ proprie ſapida ſunt, & nullus Auctor meliora experimenta ſuper hac re habet.

Tunc, ſi hæc ad organum guſtus applicare velimus, legatur MARCELLUS MALPIGHIUS *de Lingua.*

Superaddantur iſtis BELLINI *Experimenta nova de guſtu*, nunc Lugduni Batavorum nuper edita.

Ex hiſce Auctoribus omnia intelligentur, ſed addi poteſt illuſtriſſimus ROBERTUS BOYLE in tractatu de ſaporum productionibus. Eſt fere ultimum magni viri opus. In Libro etiam *de mechanicis qualitatum productionibus* de ſaporum cauſis experimenta habentur.

De Olfactu.

Videatur *le* CLERC in *Oſteologia*, ubi habetur id, quod illuſtriſſimus DUVERNEI invenit, dat enim præſertim ſtructuram oſſium narium.

Poſt hunc virum pro intelligenda membrana ſupra hanc oſſeam fabricam extenſa, aptus eſt SCHNEIDERUS *de Catarrhis.*

Hiſce addatur JOHANNES PALFYN in *Nova deſcriptione oſſium*, quem ideo hic commendo, quia DUVERNEIANAM methodum ibi inveniemus.

De Tactu.

Qua ratione hic ſenſus exerceatur, legendus eſt ſolus MARCELLUS MALPIGHIUS in tractatu *de Cornubus*, de *Organo tactus*, de *Lingua*, de *Cute.*

Enumeravi Auctores, qui de functionibus phyſiologicis omnium optima tradiderunt, & caſte diſſeruerunt, hoc eſt manſerunt intra leges anatomiæ. Supereſt, ut enarrem, qui de generatione optime ſcripſerint.

De hiſtoria Generationis.

Quomodo mirabilis illa propagatio fiat, per quæ inſtrumenta, per quas actiones, per quam materiam, quo modo mutetur illa, noſtro ſeculo egregia multa dici poſſunt veteribus incognita.

Hinc, ſi accurate hoc negotium quis velit intelligere, legendi ſunt citati Auctores anatomici de Organis Generationis, v. gr. *de ovi in feminis origine, fabrica, materie, maturatione, diſceſſione & decerptu, tranſitu in tubas Fallopianas, tranſitu per haſce tubas, ingreſſu in uterum, mutatione in utero, excluſione ex utero*; de hiſce omnibus [quot capita ſingularia ſint] legi meretur maxime CAROLUS DRELINCOURTIUS in Libello in 12. Lugduni Batavorum apud Bouteſtein edito cum titulo *Conceptus de conceptu*, ille enim vir per totam vitam congeſſit, digeſſit, expolivit hunc Libellum, quem ſub finem vitæ ſuæ edidit; eruditiſſimus certe, perſpicax & candidus.

De ſeminis in viro ortu, ſecretione, collectione, maturatione, fœcundatione, expulſu legi debent, [non ut anatomicum hic conſidero, ſed ut phyſiologum] Clariſſimus LEAL LEALIS.

Tum Clariſſimus GUILIELMUS COWPERUS & FREDERICUS RUYSCHIUS, atque tandem LEEUWENHOEKIUS, habent enim elegantiſſima ſuper hac re experimenta, adeoque palmam præripuerunt fere omnibus.

De conjunctione, mutatione, maturatione ſeminis maſculini cum ovo femineo legendi ſunt clariſſimus HIERONYMUS FABRICIUS AB AQUAPENDENTE in tractatu ſuo *de pulli ex ovo generatione*, Patavii edito in folio. Tum MARCELLUS MALPIGHIUS in egregio tractatu de *Bombyce*, idemque in duobus tractatibus, qui omnibus de hac re ſcriptis præferendi ſunt, *epiſtolis* nempe *binis circa ovum incubatum.* Mihi certe viſum fuit, cum has epiſtolas legerim, me vidiſſe ultimum terminum, quo conſtans obſervatio hominum pervenire poteſt; ſimplex tantum eſt narratio, ac ſi oculus videret, ſed tædio nulli intelligenti erit: propria manu pinxerat figuras, uti per microſcopium viderat, & tantum laboris his inpendit, ut totus exhauſtus emarcuerit ſuis obſervationibus.

Sed addendus eſt GUILIELMUS HARVEIUS, *de animalium generatione*, quem Librum jam commendavi in anatomia: verum majorem longe laudem in phyſiologicis meruit. Vir iſte, cui natura dederat ſublime ingenium, & ardorem communicandi cum aliis, quæ invenerat, totum ſe dederat diſſectioni equorum, damarum, &c. Iſta animalia primo duobus poſt coitum diebus, deinde variis ſubinde dierum intervallis aperiebat, ſicque abſolviſſet rem egregiam omnino, cum exorta calamitate regni omnia everſa fuerint, & chartæ combuſtæ, unde tantum parvum illud opus ſupereſt, ſed maxime egregium & incomparabile. Nam ex HARVEIO unice novimus ovaria eſſe, quæ veteres teſtes appellare ſolebant. Hoc opus per experimenta tantum, non per ratiocinia philoſophica rem tractat, ideoque eſt pretioſiſſimum.

Obſervationes etiam circa genituram, & omnia, quæ hactenus diximus, habentur congeſtæ in *Hiſtoria Academiæ Regiæ Pariſinæ* ubi LEMERII, & DUVERNEYI, & aliorum habentur obſervationes de fetubus hic & ibi repertis, modo adcretis ad teſtes ſeu ovaria, modo deprehenſis in media tuba, denique in hernia facta uteri, ubi tuba FALLOPIANA ingreditur. Adeoque, quæ poſſunt circa hoc negotium requiri, antea incognita, ibi reperiuntur.

En ſchema Auctorum, quos, ſi phyſiologiam medicam intelligere vult, tiro medicus emat & legat.

FINIS TOMI PRIMI.